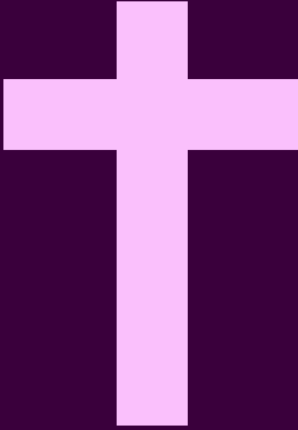

Ñ'oom xco na tqueⁿ ty'gots'om cantxja 'naa'

Jesucristo

New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

Ñ'oom xco na tqeⁿ ty'o^ots'om cantxja 'naa'
Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo,
Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerrero Amuzgo (Amuzgo, Guerrero)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
 3a693cf5-26ad-5db1-89e8-29e6d3f52b61

Contents

Mateo	1
Marcos	74
Lucas	119
Juan	189
Hechos	245
Romanos	310
1 Corintios	339
2 Corintios	367
Gálatas	386
Efesios	396
Filipenses	406
Colosenses	413
1 Tesalonicenses	420
2 Tesalonicenses	426
1 Timoteo	430
2 Timoteo	438
Tito	444
Filemón	448
Hebreos	450
Santiago	471
1 Pedro	478
2 Pedro	486
1 Juan	491
2 Juan	498
3 Juan	499
Judas	501
Apocalipsis	504

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Mateo

Nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñe Jesucristo (Lc. 3:23-38)

¹ Luaa ñ'oom na matseijndaa'ñena' tsjaaⁿ nn'aⁿ na tuiiñe Jesucristo, na wjaac'oomna' David ñequio Abraham na jndyowicantyjoo' jooona na tue'cañoomna' jom.

² Abraham, jom tsotye Isaac, Isaac tsotye Jacob, Jacob tsotye Judá ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ.

³ Judá ñequio yuscu na jndyu Tamar, ndana Fares ñequio Zara. Fares tsotye Esrom, Esrom tsotye Aram.

⁴ Aram tsotye Aminadab, Aminadab tsotye Naasón, Naasón tsotye Salmón.

⁵ Salmón ñequio yuscu Rahab, ndana Booz, Booz ñequio scoom'm Rut, ndana Obed, Obed tsotye Isaí.

⁶ Isaí tsotye David tsaⁿ na tyoluiiñe rey, David to'ñoom scuu' ts'oo Uriás, t'oom ndana Salomón.

⁷ Salomón tsotye Roboam, Roboam tsotye Abías, Abías tsotye Asa.

⁸ Asa tsotye Josafat, Josafat tsotye Joram, Joram tsotye Uzías.

⁹ Uzías tsotye Jotam, Jotam tsotye Acáz, Acáz tsotye Ezequías.

¹⁰ Ezequías tsotye Manasés, Manasés tsotye Amón, Amón tsotye Josías.

¹¹ Josías tsotye Jeconías ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ. Jooona tuiindyena tiempo quia ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia n'e na ticanaⁿndye nn'aⁿ Israel ndia' ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaaⁿñeeⁿ. Ty'echo naⁿñeeⁿ jooona na tyondyeⁿntjomtyeⁿna.

¹² Jnda teinom na ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel ndyuaana, tuiiñe jnda Jeconías ndyuaaⁿñeeⁿ. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Salatiel, Salatiel jom tsotye Zorobabel.

¹³ Zorobabel tsotye Abiud, Abiud tsotye Eliaquim, Eliaquim tsotye Azor.

¹⁴ Azor tsotye Sadoc, Sadoc tsotye Aquim, Aquim tsotye Eliud.

¹⁵ Eliud tsotye Eleazar, Eleazar tsotye Matán, Matán tsotye Jacob.

¹⁶ Jacob tsotye José, José saa' María. Ndo' María'ñeeⁿ na seincueⁿ Jesús na cwiluiiñe Cristo.

¹⁷ Jnda^a canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' Abraham, tue'cañoomna' hasta David. Ndo' cwiiⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' David, tue'cañoomna' tiempo quia na ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia. Ndo' cwiiⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' quia ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel, tue'cañoomna' hasta xjeⁿ na tuiiñe nquii na cwiluiiñe Cristo.

Luaa waa na tuiiñe Jesús (Lc. 2:1-7)

¹⁸ Luaa waa na tuiiñe Jesucristo. Quia waacheⁿ ñomcaaⁿ tsoñeeⁿ María ñequio José, ndo' cwii' tjo^ocheⁿ na nntjomndyena, teitquoo' na majndeiiñe María cantyja najndeii Espíritu Santo.

¹⁹ Ndo' José, tsaⁿ na nluuiiñe saa' María, jom ts'aⁿ na ñequii'cheⁿ tyocantyjaa' ts'om na nts'aa yuu na maty'iomyana'. Tical'ue ts'oom na nlui'jnaaⁿñeeⁿ tsaⁿñeeⁿ, jo' chii seitiom na cwe' ñemaaⁿ nntyuiiⁿ ñomca.

²⁰ Yocheⁿ na luaa' matseitoom, tsoom'm ndaa na teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Tso tsaⁿñeeⁿ:

—U José na cwiluiindy' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjo' tinty'ue' na nnc'o'ñom' María na nluiiñê scu'. Ee cantyja najndei Espíritu Santo jo' na jndeiñê.

²¹ Nntseincueⁿ cwii yu'ndaa na tsaⁿs'a. Ndo' 'u nntseicajndy' juu Jesús. Ee na tseixmaaⁿ na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Nntseicanoom'm jnaⁿ na la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ.

²² Cha'tso nmeiⁿ tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Ty'oots'om ñequio ñ'oom 'ndyoo profeta.

²³ Tso tsaⁿñeeⁿ:

Queⁿyo' cwenta, ndeiñe cwii yuscundyua.

Nntseincueⁿ cwii tyochjoo ndo' njndy Emanuel.

Ñ'oom Emanuel matsona': Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyoo jaa.

²⁴ Jnda na lcwii ts'om José na tsoom'm ndaa, quia jo' seicanaaⁿ ñ'oom na sa'ntjom ángel cwentaa' Ty'oots'om, to'ñoom María na scoom'm.

²⁵ Saa ticatjomndyena na mandíñoom' hasta quia jnda seincuii scoom'm yu'ndaa'ñeeⁿ. Quia jo' José seicajñoom yu'ndaa'ñeeⁿ Jesús.

2

Nn'aⁿ na jndo' n'om ty'ena Belén

¹ Ncuae na tyom'aaⁿ Herodes rey, tuiñe Jesús tsjoom Belén ts'ondaa Judea. Luua tuii, tquie'cañom nn'aⁿ na jndo' n'om Jerusalén, na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quioom'.

² Tyota'x'eendyena:

—¿Yuu m'aaⁿ nqueⁿ na tuiñê rey cwentaa nn'aⁿ judíos? Ee já jnda nty'iaayâ na teitquioo'ñe caxjuu cwentaaⁿaⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿyâ ndyuaayâ jo ndo' yuu na macalui' ñe'quioom'. Jo' na tquiogyâ na nlat'maaⁿndyô jom.

³ Quia na jndii Herodes ñ'oomwaa', jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jom ndo' mati cha'tso nn'aⁿ Jerusalén.

⁴ Jo' chii seitjom cha'tso ntyee na cwiluitquiendye, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' tax'eeñê ndaaⁿ naⁿñeeⁿ yuu tsona' na nluiiñe juu na cwiluiñe Cristo.

⁵ Naⁿñeeⁿ jluena nnoom:

—Ndi', matso ljeii na tsjoom Belén ts'ondaa Judea, jo' jo' nluiiñê. Ee luua waa na seiljeii profeta:

⁶ O nn'aⁿ tsjoom Belén, ts'ondaa Judá,

meiⁿchjoo ticju'cjena' tsjom'yo' quii'ntaaⁿ njoom nt'maⁿ cha'waa ts'ondaa Judá.

Ee quii'ntaaⁿyo' nlui' cwii ts'aⁿ na nluitquieñe na nnteix'ee nn'aaⁿya Israel.

⁷ Quia jo' cwe' nty'iu tqueeⁿñe Herodes nn'aⁿ na jndo' n'om na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quioom'. Tcuu tcuu tax'eeñê ndaaⁿ ñeeⁿ xjeⁿñeeⁿ na teitquioo'ñe caxjuu.

⁸ Jnda jo' jñoom joona na c'oona tsjoom Belén. Tsoom ndaaⁿ:

—Catsa'yo', ndo' cata'x'ee'jndaa'ndyo' yuu m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jnda jliu'yo' jom, quiola'candii'yo' ja, cha mati ja nncjo, nntseit'maaⁿndyoo jom.

⁹ Naⁿñeeⁿ, quia na jnda jndyena ñ'om'ndyoo rey Herodes'ñeeⁿ mana ty'ena. Ndo' juu caxjuu na teitquioo'ñe ndaaⁿ na ndicwaⁿ m'aⁿna

ndyuaana jo ndo' na macalui' ñe'quoom', tjadnyeena' jo ndaana hasta tue'cañoomna' ndyeyu yuu na m'aa' tyochjoo'ñee'.

¹⁰ Jee' tjawee' n'omna quia nty'iaannada'na caxjuu'ñee'. T'ma' tquiaana' na neii'na.

¹¹ Quia ty'equie'na naquii' w'aa, nty'iaana juu tyochjoo ñequio tsoñee' María. Ty'ecata'na cantyena na tyola't'maa'ndyena jom. Tjjeii'na 'na' na jnda na cwilei'chona. L'ana naya jom s'om caja'ñ'e' suu ndo' ñ'e' nasei cachi na tuina' ñ'e' ntsuee' ts'oom mirra.

¹² Jnda chii cwiiche' nato ty'elcwee'na ndyuaa tsjoomna ee s'aa Ty'oots'om na tsoona ndaa, jo' na seiñdo'na' n'omna na tic'oolcwee'na na m'aa' Herodes'ñee'.

Cwilei'nomna, cwi'oona ndyuaa Egipto

¹³ Jnda na jlui' na'ñee', teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om nnom José xje' na tsoom'm ndaa. Tso ángel'ñee' nnoom:

—Quicantya', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñee'. Calei'nom'yo', catsa'yo' ndyuaa Egipto, ndo' jo' jo' c'om'yo' hasta xje' na nntseicandiiya. Ee nl'ue Herodes tyochjoo na nntseicue'e' juu.

¹⁴ Quia jo' teicantya'na, ndo' cwe' natsjom tjañ'oom tyochjoo ñequio tsondyee. Ty'ena Egipto.

¹⁵ Jo' jo' t'omna hasta na tue' Herodes. Na tuui na luaa' seicanda'ña'ña' ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñequiaa profeta. Matsona': "Tjjeii'a Jndaaya na m'aa' ndyuaa Egipto."

Herodes sa'ntjoom na cwje tyocanch'u

¹⁶ Juu Herodes, jnda na ljeii' na joo nn'a' na jndo' n'om ticala'ñ'oom'ndyena jom, seiw'iiyayaa'. Jñoom sondaro tsjoom Belén ndo' cha'waa ndioche' yuu na m'a' nn'a'. Sa'ntjoom na cala'cwjee na'ñee' cha'tso tyonch'u na we ndyuu ndo' na cjeti m'a'. Ee laa'ti' tjeii'e' cwenta cwanti xuee na teitquioo'ñe jndyee caxjuu'ñee' cantya'naa'ñ'oom' ndyuee nn'a' na jndo' n'om.

¹⁷ Ndo' na luaa' s'aa', seicanda'ña'ña' ñ'oom' Ty'oots'om na seiljeii profeta Jeremías. Ee seineii' ñ'oom' tjañoom' chiuu seichjoo'na' n'om yolcu judias tsjom Belén na jla'cwjee sondaro ndana.

¹⁸ Tsoom:

Teic'uaa naquii' tsjoom Ramá na cwityuee lonydee yocanch'u.

Jndei cwila'xuaana,

cwityueena cantya'naa' ndana

mei' taleiquiaana' na nnjoomna, ee tja' ndana.

¹⁹ Jnda na tue' Herodes, quia jo' teitquioo'ñe'nda' ángel cwentaa' Ty'oots'om nnom José xje' na tsoom'm ndaa. Ndicwa'na m'a'na ndyuaa Egipto.

²⁰ Tso nnoom:

—Quicantya', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñee'. Tsalcwe'yo' ndyuaa nn'a' Israel. Ee jnda tja' nn'a' na ñel'uee'ndye na ñe'cala'cuee' jom.

²¹ Quia jo' teicantya'na, tjañ'oom tyochjoo ñ'e' tsondyee. Ty'elcwee'na ndyuaana ndyuaa Israel.

²² Joo ncuee'ñee' m'aa' Arquelao ts'iaa' ts'ondaa Judea yuu na tyotsa'ntjom tsotyee' Herodes. Saa quia na jndii José na ljo', t'oom na nquia'a'na na nncja' Judea. Mati s'aannada' Ty'oots'om na tsoom'm ndaa na tancja' jo' jo'. Jo' chii tja'a' cwiiche' ntyja, ts'ondaa Galilea.

²³ Tjaaⁿ cwii tsjoom na jndyu Nazaret. Jo' jo' ljoo'ñê. Na tuii na luaa' seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quia profetas na nntseicajndyuna' Jesús ts'aⁿ Nazaret.

3

*Juan mañequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)*

¹ Tue'ntyjo xuee na teitquioo'ñe Juan, to^o'oⁿ na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ ts'ondaa Judea jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

² Tyotsoom:

—Calcwe' n'om'yo' ee juu na matsa'ntjom Ty'oots'om mandy-ocwje'cañoomna' 'o.

³ Cantyja 'naaⁿ Juan'ñeeⁿ na tyotseineiⁿ profeta Isaías, tsoom:

M'aaⁿ cwii ts'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom na jndei matseineiⁿ ndaaⁿ. Matso tsaⁿñeeⁿ:

“Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' ndy-ocwje'cañoom nquii na cwiluiñe na nnts'a'ntjom' 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom na cwilayo'yo' nato na ñoom.”

⁴ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tuii ñequio soo' camello. Tyochu'tyeⁿ tsiaⁿ'aⁿ ñequio cwii tjaⁿ. Ndo' nantquie na tyocwaaⁿ'aⁿ calcaa ntyue' ñequio tsiom' jndaa.

⁵ Ndo' jndye nn'aⁿ tsjoom Jerusalén ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cantsu'ndyoo jndaa Jordán, tyo'oon na m'aaⁿ.

⁶ Seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna.

⁷ Saa quia na nty'iaaⁿ'aⁿ na jndye nn'aⁿ fariseos ñequio saduceos tquiona na m'aaⁿ na ñe'cwits'oomndyena, quia jo' tsoom ndaaⁿ:

—'O cwiluiindyoy' cha'na canduu na cwilei'nom'yo' na nquiaayo' na nnt'uiiwi'na' jooyo'. Ee 'o cwinquio'yo' na m'aaⁿ'ya na nquia'yo' na nntseiw'ii Ty'oots'om 'o. ¿Ñeeⁿ t'moⁿ ndaaⁿ'yo' na waa na nndaⁿ nlui'n'maaⁿ'ndyo' nawi na quia ndyo?

⁸ Ca'ndye'yo' na tis'a ndo' cal'a'yo' yuu na ya, quia jo' m'moⁿ'na' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'.

⁹ Meiⁿ ticalas'andyo' cheⁿncjo'yo' naquii' n'om'yo' na ndu'yo': “Jaa tjaa na teincuu' nacjooya ee Abraham cwiluiñê weloo welooya.” Candye'yo' nntsjoⁿ, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nndaⁿ nntseicwaqueⁿ Ty'oots'om na nlui-indyena' tsjaa' Abraham na jndyowicantyojo', quia jo' n'ndiina' 'o.

¹⁰ 'O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a ta cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a ta naya, maxjeⁿ nnt'uana'. Ndo' xeⁿ jnda t'ua n'oom'ñeeⁿ nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' nnts'aa Ty'oots'om ñ'eⁿ'ndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

¹¹ Ja mayuu' matseits'ooⁿ'ndyo' 'o ñequio ndaatoo ee na cwilcwe' n'om'yo'. Saa mandyontyo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o ñequio Espiritu Santo naquii' n'om'yo' ndo' ñequio chom. Nqueⁿ t'maⁿ'ti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿ'ya na cwe' ja nnt'uiya lcoom'm na ñequiaya joona' na ñjoom.

¹² Jnda jaawindyoo' na nntu'xeⁿ'ndyo' ee laxmaⁿ'yo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueñe ts'aⁿ lqueeⁿ hasta na nlju'ñ'eⁿ. Jnda chii nntseiweeⁿ lqueeⁿ na ya naquii' w'aa. Saa nchuaa'na' ñjoom chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

Teits'oomñe Jesús
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ Quia jo' jnaⁿ Jesús ts'ondaa Galilea, tjaaⁿ jndaa Jordán na nntseits'oomñe Juan jom.

¹⁴ Saa tiñe'nquiaañe Juan na caluii na ljo'. Tsoom:

—Cwa jnda tyje'cañoom' ja na catseits'oomndyo 'u meii' na matsona' na 'u catseits'oomndyu' ja.

¹⁵ T'ò Jesús, matsoom nnom:

—Je' quiaandyu'to' na caluii na ljo'. Ee macaⁿna' na laa'ti' calacandaa'ndyo cha'tso cantyja na maty'iomyana'.

Ndo' tancuee' Juan.

¹⁶ Jnda na teits'oomñe Jesús, jlueeⁿen quii' ndaa. Ndo' seicanaa'ñena' tsjo'luee. Nty'iaaⁿaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om ndyocue cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

¹⁷ Ndo' nandye cañoom'luee teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om. Tsoom:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'ooⁿ. Cantyja 'naaⁿ jom mañequiaana' na neiⁿya.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús
(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Jnda jo' tjañ'oom Espíritu Santo Jesús jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Jo' jo' tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nnts'aa xjeⁿ jom.

² Tyom'aaⁿ wen'aaⁿ xuee ndo' wen'aaⁿ tsjom tícwaaⁿaⁿ, jnda chii jndyo na ñejnoom'm.

³ Ndo' tyje'cañoom tsaⁿjndii na mach'ee xjeⁿ nn'aⁿ. Tso nnoom:

—Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindyⁿ' Jnda Ty'oots'om, cwa catsaⁿntjom' ljo'meiiⁿ na catseicwaqueⁿna' tyoo' jooⁿa' na nlcwa'.

⁴ T'ò Jesús:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tyoo' na wando' ts'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'oots'om.”

⁵ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús Jerusalén tsjoom na lju' cwentaa' Ty'oots'om. Tqueeⁿ juu xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ.

⁶ Tsoom nnom Jesús:

—Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindyⁿ' Jnda Ty'oots'om, cwa cju'ndyu' jo nacje. Ee luua matso ñ'oom 'naaⁿaⁿ:

Nquii Ty'oots'om ñnequiaaⁿ 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u. Ndo' nntyjee' lueena 'u

cha tincjaacañjom ljo' nc'e'.

⁷ Quia jo' t'ò Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na matsu' luua' ee mati waa cwiicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'oots'om cwenta'.”

⁸ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús cwii sjo nandye. Jo' jo' t'mooⁿ nnom cha'tsoⁿ n'iaaⁿ t'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ñequio na t'maⁿ matseit'maaⁿñena' joo.

⁹ Ndo' tsoom nnom:

—Cha'tso nmeiⁿ nntioo l'ò' xeⁿ nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja.

¹⁰ Ndo' t'ò Jesús nnoom, tso:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás, ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Catseit'maaⁿndyu' nquii Ta Ty'oots'om cwenta', ndo' macandá nnom nqueⁿ candi'ntjom'.”

11 Quia jo' 'ndii tsa'ndii jom. Ndo' tqiue'cañom ángeles, tyondye'ntjomna nnoom.

Mato' Jesús ts'iaa' 'naa'a' ts'ondaa Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

12 Quia jndii Jesús na jnda mam'aa' Juan prašo, tjalcwee'e' ts'ondaa Galilea.

13 Tjaa' tsjom'm Nazaret, saa taticaljoo'ñê jo' jo'. Tjaa' na nljoo'ñê tsjoom Capernaum na m'aa'na' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' ndyuaa cwentaa nn'a' tmaa' Zabulón ñequio Neftalí.

14 Ndo' joo ndyuaa'ñee' tyom'aa' cha nntseicandaq'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

15 Nntseixueñena' jo ndaa' nn'a' na m'a' ndyuaa cwentaa' Zabulón ndo' jo ndaa' nn'a' na m'a' ndyuaa cwentaa' Neftalí.

Nntseixueñena' jo ndaa' nn'a' na m'a' ndyuaa 'ndyoo ndaaluee, ñequio ndyuaa xndyaa' jndaa Jordán, ñequio ts'ondaa Galilea yuu na m'a' nn'a' na nchii nn'a' judíos.

16 Na'ñee' m'a'na nacje 'naa' najaa'ñe,

saa je' je' jnda teitquioo' cwii na jee' caxuee'ne jo ndaana.

Ndo' mati m'a'na na manchjena' jona na wi' cwitjoomna, saa je' jnda seicaxueeñena' jo ndaana.

17 Xje'ñee' jna'na' na to' Jesús na tyoñequiaa' ñ'oom. Tsoom:

—Calcwe' n'om'yo', ee juu na matsa'ntjom Ty'oqots'om mandy-ocwje'cañoomna' 'o.

Ma'ma' Jesús ñequiee nn'a' na cwitjeii' calcaa

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

18 Xje' na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea, ljeii' we nn'a' na ñenquii ts'a' ntseinda, Simón, tsa' na jndyu Pedro ñequio Andrés tyjee tsa'ñee'. Cwituee'na tsqui' 'naa'na ts'om ndaaluee ee nn'a' cwitjeii' calcaa jona.

19 Tso Jesús ndaana:

—Quiolajomndyo' ñ'e'ndyo' ndo' ja nnts'aa na nla'tjom'yo' nn'a' tachii cwe' calcaa.

20 Jona mañoom' 'ndyena nlqui' 'naa'na, ty'ela'jomndyena ñ'e'ñê.

21 Ndo' na tja tjatyee' ljeii' cwiiche' we ts'a', ntseinda Zebedeo na'ñee', Jacobo ñ'e' tyjee' Juan. Ñjomndyena ts'om w'aandaa. Cwila'yona nlqui' 'naa'na ñequio tsotyena Zebedeo. Quia jo' t'ma' Jesús jona.

22 Ndo' mañoom' 'ndyena w'aandaa ñ'e' tsotyena, ty'elajomndyena ñ'e'ñê.

Jesús ma'moo' ndaa jndye nn'a'

(Lc. 6:17-19)

23 Tyomanom Jesús cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyo'moo' ndaa nn'a' na naquii' lan'om 'naa'na. Tyoñequiaa' ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'oqots'om. Ndo' tyotsein'maa' nn'a' cha'tso nnom ntycu na wiina.

24 Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naa'a' cha'waa ndyuaa Siria. Na'ñee' tqiuchona cha'tso nn'a'wii na m'aa' na cwitjoom jndye nnom ntycu ñequio na maquii'na' joo. Mati ñ'ee' nn'a' na cwilei'cho jndyetia joo, ñ'ee' nn'a' na malei'oom tycuwee', ndo' ñ'ee' nn'a' na cwitjoom tycutquee'. Sein'maa' jona.

25 Jo' chii t'ma' nntmaa' nn'a' ty'entyjo naxee'e'. Jna' na'ñee' ts'ondaa Galilea, ñ'e' nn'a' ndyuaa njoom Decápolis, ñ'e' tsjoom Jerusalén, ñ'e' ts'ondaa Judea, ndo' xndyaa' jndaa Jordán.

5

Jesús mañequiaa' ñ'oom na wacatyee' cjoo' ta

¹ Quia na nty'iaa' Jesús na jndye nn'aⁿ, tjawaaⁿ cwii ta. Jnda na tjacjom, ty'entyja' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'e'ñê.

² Tqooⁿoⁿ na t'mqooⁿ ndaana.

Nmeiiⁿ mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ

(Lc. 6:20-23)

³ Tsoom:

—Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwila'noⁿ na nty'iaandye jo nnom Ty'oots'om, ee naⁿñeeⁿ cwila'jomndyena cantyja na matsa'ntjoom.

⁴ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na chjoo' n'om cantyja jnaaⁿna, ee quia ñequeiaa Ty'oots'om na t'maⁿ n'omna.

⁵ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje jo nnom Ty'oots'om ee nndaana na nnc'omna tsjoomnancue xco.

⁶ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿna cha'cwijom na ñe'jndo'na ndo' ñe'cwena ee na ntyjaa' n'omna na nndaq nl'ana yuu na maty'iomyana'. Ee candaa'ya ñequeiaa Ty'oots'om na cwicantyyaa' n'omna.

⁷ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na wi' n'om nc'iaa, ee nnc'oom Ty'oots'om na wi' ts'oom joona.

⁸ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na lju' naquii' n'om, ee nnty'iaa ndaana nquii Ty'oots'om.

⁹ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cwila'ntja'ndye, ee nntseicajndyu Ty'oots'om joona ntseinaaⁿ.

¹⁰ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwintyjo nc'iaana joona nc'e na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', ee la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

¹¹ Mañequiaana' na neiⁿyo' quia na cwila'jnaaⁿ nn'aⁿ 'o, ndo' quia cwita'wi'na 'o ndo' cwituee'na cha'tso nnom ñ'oomwi' nacjo'yo' na cwe' cantu nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'naⁿya.

¹² C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' ndo' catseicwaljoo'tina' na neiⁿyo' ee t'maⁿ naya cwenta'yo' cwiwiwe cañoom'luee. Ee malaa'ti' tyolei'ntyjo nn'aⁿ profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee, cwii tjoqcheⁿ na nntjom' 'o nawi'ñeeⁿ.

Cwiluiindyoy tsjaa'chjeⁿ ndo' chom

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'O cwiluiindyoy' tsjaa'chjeⁿ, saq xeⁿ na jnda jlui' na chjeⁿna', çljo' ñ'eⁿ cwii nleichejⁿnda'na'? Mei'chjoo tjaa yuu cwii nleil'uena', jo' chii cwe' cwityeⁿnquiee' nn'aⁿ ndo' cwicandyuena joona'.

¹⁴ 'O cwiluiindyoy' chom na cwiwixuee jo ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Cwii tsjoom na wacatyeeⁿ xqueⁿ ta, xocandaa nncwenty'iu juuna'.

¹⁵ Mati xotseicw'aa ts'aⁿ cwii xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom costum. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha ya nntseixueena' ndaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ naquii' w'aa.

¹⁶ Malaa'ti' c'om' 'o na calaxueendyo' ndaa nn'aⁿ cha nla'noⁿna na cwil'a'yo' cha'tso nnom na maty'iomyana'. Ndo' cantyja 'naⁿyo' nla't'maaⁿndyena Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

Ma'moⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna'

¹⁷ Mati tso Jesús:

–Ticala'tiuiu'yo' na jndyoo na nntseityuii'a chiuu waa na t'ma' ljeii na tqeⁿ Moisés, meiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quia profetas. Jndyoo na nntseicandaya joona' cha nlei'tquioo' chiuu waa na mayuu'cheⁿ ñe'cat'mooⁿna'.

18 Ee mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo, yocheⁿ na ndicwaⁿ waa tsjo'luee ñequio tsjomnancue, xoca'ndiina' meiⁿcwiiljeii cachjoo na ndii'na' naquii' ljeii na tqeⁿ Moisés, hasta xjeⁿ jnda jlui'ljuu'ñ'eⁿna'.

19 Nc'e na luaa', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na titseicanda cwii ñ'oommeiiⁿ na cachjoona', ndo' ma'mooⁿ ndaa nc'iaaⁿaⁿ ya meiiⁿ tila'candana juuna', tjaa yuu'lueñeⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Saa 'ñeeⁿ juu na matseicanda ñ'oommeiiⁿ ndo' naljo' ma'moⁿ na cal'a nc'iaa', juu matseijndaa'ñena' na t'ma' l'ueñeⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

20 Jo' chii candye'yo' nntsjo, xeⁿ tilacandaaⁿndyo'ti'yo' jo nnom Ty'oots'om, nchiiti na cwil'a nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, quia jo' xonndaⁿ ntsaqueie'ndyo' cantyja na matsa'ntjom. Macaⁿna' na 'o nncwinom'ti'yo' na ya nl'a'yo' nchiiti cha'na cwil'a naⁿñeeⁿ.

Ma'mo' Jesús na tila'wjaaya nc'iaaya (Lc. 12:57-59)

21 "O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ ndaa welooya na matsona': "Tintseicue' x'ia' ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nnts'aa na ljo', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' juu."

22 Jo' chii nndye'yo' nntsjo, meiiⁿ cwe' na nntseiw'ii ts'aⁿ x'iaa' maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' jom. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'omjnaaⁿ nnom x'iaa', maxjeⁿ nntu'xeⁿ nn'aⁿ na cwiluitquiendye wats'om t'maⁿ juu. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseijoom'ñe quioo' x'iaa', maxjeⁿ matsona' na nntioomñe juuna' naquii' chom b'io.

23 Jo' chii quia na ma'tioo' 'na' jo nnom tio na mañequiaa' cwentaa' Ty'oots'om, ndo' xeⁿ juu xjeⁿñeeⁿ macjaañjoom' ts'om' na tiya m'aaⁿ x'ia' ñ'eⁿndyu',

24 quia jo' ca'ndii' 'na' jo' jo', chii cja', catsa'jndyee' na caljoyaandyo' ñ'eⁿ x'ia'. Ndanquia, chii candyo'ndda' na ñnequiaa' cwentaa' Ty'oots'om.

25 "Yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ, queⁿndyu' na caljondyo'ya'yo' ñ'oom na maleichuuna' 'o ñ'eⁿ x'ia' cha tints'aana' na juu ts'aⁿ na m'aⁿntiaa'ndyo' ñ'eⁿñe nntseiquoom 'u l'q jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ ñnequiaaⁿ cwenta 'u luee sondaro, Ndo' joona mana nntueeⁿna 'u w'aancjo.

26 Mayuu'cheⁿ matsjo njom', xocalui' jo' jo', hasta quia na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

Tiya na matseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ

27 "O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyoñe'quia nn'aⁿ na matsona': "Tijoom xuee nnc'oom'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ."

28 Saa nndye'yo' nntsjo, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwe' manty'iaa' cwii yuscu na matseiqueeⁿ ts'oom juu, maxjeⁿ matsona' na mam'aa'yaaⁿ ñ'eⁿñe ee na luaa' matseitoom.

29 Macwe' jo' xeⁿ cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om, queⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cha'cwijom na macwji' ts'om njom' ndo' matquie' juuna' cha taxocatseitjoondyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaaⁿndyu' saa nncu' nlui'n'maa'ndyu'. Ndo' xeⁿ tiñe'queⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cantyja 'na', meiiⁿ na candaⁿndyu' ñe'c'oom', meiⁿchiuucheⁿ b'io nncju'na' 'u.

30 Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om jnaaⁿ ts'o' ntyjaya, queⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cha'cwijom na matyjee' ndo' matquie' juuna' cha xotseitjoondyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaaⁿndyu' saa nncu'

nlui'n'maa'ndyu'. Ee xeⁿ tiqueⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaa'ndyu' ñeⁿc'oom', maxjeⁿ nncju'na' 'u b'io.

Ticatoⁿndye nn'aⁿ na jnda t'unco
(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹ 'Mati waa ñ'oom na tyoñequiaa Moisés na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', tsaⁿñeeⁿ nnoom'm na nluii ljeii cantyja na matooⁿñê ñ'eⁿ scoom'm.

³² Saa je' candye'yo' ñ'oom na nntsjoō nncō. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', cwii na meiⁿnquia na s'aa scoom'm na nchii ñet'oomya ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'cwijom nqueⁿ mach'eeⁿ na c'oomya scoom'm ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsona' na cwe' m'a'yana.

Ma'mō Jesús na tintjeii'a ñ'oom jii' Ty'oōts'om

³³ 'Mati jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo ndaa welooya na matsona': "Tilqueⁿtyeⁿ ñ'oom na ntyji'ya' na xondaā nntseicandaā'ndyu', saa ñ'oom na jnda tqeⁿtyeⁿ, catseicandaā'ndyu' juuna' nnom Ta Ty'oōts'om."

³⁴ Saa je' nncō matsjoō nddye'yo': Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom jii' Ty'oōts'om. Ee jom tjacantya na t'maⁿ cwiluiiñê. Mati meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii cañoom'luee, ee juuna' cwiluiiñena' ndio 'naaⁿaⁿ, ndo' na ljo' nndu'yo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'oōts'om.

³⁵ Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoomnancue, ee juuna' m'aa'na' nacje 'naaⁿ Ty'oōts'om. Ndo' na nndu'yo' naljo', matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'oōts'om. Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoom Jerusalén, ee tsjoom'ñeeⁿ cwiluiiñena' tsjoom' nquii Ty'oōts'om na matsa'ntjom. Ndo' na nndu'yo' naljo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'oōts'om.

³⁶ Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' cjo' nncu' ee 'u tjaa ljo' tseixmaⁿ na nntsa' na nleicanchii' oo nleintom meiiⁿ ñeⁿcwii sooxqueⁿ. Macanda nquii Ty'oōts'om nndaā nnts'aaⁿ na ljo'. Jo' chii na nntsu' ñ'oom'ñeeⁿ matseijomna' na matsu' jii' Ty'oōts'om.

³⁷ Quia na macwji'yuu'ndyu' cwii ñ'oom ndo' matsu' na mayuu' juuna', cats'aana' na mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ndo' quia na matsu' na tiyuu', cats'aana' na tiyuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ee cantyjati ñ'oom na nntseicwaljo'ti' na nntseijndei' 'ndyo' hasta nntseitiuu' na nntsu' jii' Ty'oōts'om, ñ'oom'ñeeⁿ cwinaⁿna' na m'aaⁿ nquii tsaⁿjndii.

Tical'ueendyo na nnjoom na cwita'wi' nn'aⁿ jaa
(Lc. 6:29-30)

³⁸ 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo na matsona': "Cwaaⁿ cwii nnom nawí' mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿaⁿ, mati nleiñdaa' na nntjom jom. Aa ts'omnnoom x'iaaⁿaⁿ seiqueeⁿñê, mati catjom jom. Aa tsei'n'om x'iaaⁿaⁿ tcoom, maxjeⁿ mati jom majo'ti catjom."

³⁹ Saa je' nncō matsjoō nddye'yo': Til'ueendyu' na nnjoom quia na maco'wí' ts'aⁿ 'u. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mmei' nda' ntsmaⁿ ntyjaya, mati ntyjatymaaⁿ quiaa' na mmeiiⁿeⁿ nda'.

⁴⁰ 'Ñeeⁿ juu na maqueⁿ ñ'oom nacjo' na ñeⁿcuee' ñ'oom 'u wats'iaaⁿ ñeⁿcwjeeⁿeⁿ cotom', mati quiaa' na nncjaañ'oom liaaso'.

⁴¹ 'Ñeeⁿ juu na mach'ee na jndei'na' cja' ñ'eⁿñê na ncja'chu' xuu 'naaⁿaⁿ cwii kilómetro, cja' meiiⁿ we.

⁴² Ts'aⁿ na macaⁿ 'naⁿ njom', quiaa' nnoom, ndo' ts'aⁿ na macoⁿ, nchii nntsa' ndoo' ticandi'.

C'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ na jndoo jaa
(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³ 'Mati 'o jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo, na matsona': "Catsa' na wi' ts'om' x'ia' ndo' catseita^{aa}' ts'om' ts'aⁿ na jndoo' 'u."

⁴⁴ Saa je' nncō matsjōō ndye'yo': Cal'a'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' calaneiⁿyo' nnom Ty'oo^ts'om cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwita'wi' 'o.

⁴⁵ Quia jo' nluindyoy' nteinda Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee. Ee jom mach'eeⁿ na manty'iaa' ñe'quoom' 'naaⁿaⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na wi'ndye. Ndo' matseicuaa'aⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana', ndo' nn'aⁿ na cwil'a na ticaty'iomyana'.

⁴⁶ Ee xeⁿ macandā nn'aⁿ na wi' n'om 'o, cwil'a'yo' na wi' n'om'yo', ¿aa cwila'tiuu'yo' na cjaawee' ts'om Ty'oo^ts'om? ¿Aa nchii majo'ti cwil'a nn'aⁿ na cwito'ñoom c'we' om cwentaa' gobiernom?

⁴⁷ Ndo' xeⁿ s'we' ncojondyo' cwiñe'quia'yo' na xmaⁿndyo', ¿yuuwaa na jee' ya cwil'a'yo'? Ee malaa'ti' m'aⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'oo^ts'om.

⁴⁸ C'om'yo' na canda^{aa}' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xje' nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, canda^{aa}' m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

6

Ma'moⁿ Jesús na cal'aaya jndye nnom naya

¹ 'Queⁿyo' cwenta quia na nl'a'yo' cwii nnom na maty'iomyana', nchii nl'a'yo' cwe' cha na canty'iaa nn'aⁿ, ee xeⁿ na ljo', tjaa'naⁿ naya 'naⁿyo' jo nnom Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

² Cwe' n'c'e jo' quia mache' naya cwii ts'aⁿ, catsa' na ñenncu' ntyji', tint-seixuaandyu'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Cwi'oona lan'om ñequio n'om nantaa c'uaa ndyueena na cwil'ana naya ndyeñeeⁿ, cha queⁿ nn'aⁿ cwenta ndo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Mayuu'cheⁿ nntsjoō ndye'yo', cwe' tomti juu cantyja na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na cwita'ntjomna.

³ Saa 'u je', quia na mache' naya ts'aⁿ, tica'mōⁿ na nljeii cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiiⁿ ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom ñ'eⁿndyu'.

⁴ Cats'aana' na ñenncu' ntyji' naya na mache'. Ndo' nquii Tsotye' na manty'iaaⁿ ljo' mache' na cwe' nty'iu, jom nntseinoomñê ljo' na matseitjoōna' 'u.

Ma'moⁿ Jesús chiuu nlanaaⁿya nnom Ty'oo^ts'om
(Lc. 11:2-4)

⁵ 'O quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oo^ts'om, tal'a'yo' cha'na joo nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Ee joona jeeⁿ ya nquiina na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ cwimeintyjee'na, cwila'neiⁿ na nnom Ty'oo^ts'om naquii' lan'om ndo' jo nqui nantaa. Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoō, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona jo' na cwita'ntjomna.

⁶ Saa 'u je', quia matsei'neiⁿ nnom Ty'oo^ts'om, cja'quie' naquii' wa', catseicu' 'ndyoots'a', ndo' catseineiⁿ nnom Tsotye' na m'aaⁿ na titquioo'ñe. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñê, nntseinoomñê ljo' na matseitjoōna' 'u.

⁷ 'Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oo^ts'om, tandu'yo' ñ'oom na ñejuu ñejuuna', cha'xjeⁿ quil'a nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ Ty'oo^ts'om. Ee joona cwila'tiuuna na jndye ndii' cwiluena, jo' na mañeeⁿ.

⁸ 'O je' til'a'yo' cha'na cwil'a joona. Ee Tsotye'yo' ntyjiijndaa'ñê cwaan 'na' na maca'na' 'o cwii tjoōcheⁿ na cwitaⁿyo' nnoom.

⁹ Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oo^ts'om, luaa candu'yo':

Tsotyayâ na m'aaⁿl cañoom'luee,
ñequi'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

¹⁰ Candyo cantyja na matsaⁿntjom'.

Caluii cantyja na l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na macwiluii cañoom'luee.

¹¹ Quiaa' nantquie 'naⁿ na macaⁿna' jâ xuee je'.

¹² Catseit'maⁿ ts'om' jâ natia na jndâ l'aayâ cha'xjeⁿ jâ cwilat'maⁿ n'o^oyâ nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaayâ.

¹³ Cateijndei' na ticjaachuuna' jâ na nl'aayâ yuu na ticsaⁿntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ cantyja 'naaⁿ juu natia.

Ee cha'waa na yo na cwii wjaana' 'u cwiluiindyu' na matsaⁿntjom', ndo' cwiluiindyu' najndu',

ndo' tseixmaⁿ na catseit'maaⁿñena' 'u. Amén.

¹⁴ 'Xeⁿ 'o cwilat'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaa'yo', quia jo' mati Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee, nntseit'maⁿ ts'oom' 'o na cwila'tjoondyo' nnoom.

¹⁵ Saa xeⁿ 'o ticalat'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjoondye ndaa'yo', quia jo' mati Tsotyeyo' xocatseit'maⁿ ts'oom' 'o jnaⁿyo' na waa.

Cantya na nntsei'cwejndo'ñe ts'aⁿ

¹⁶ 'Quia na cwila'cwejndo'ndyo', til'a'ya'yo' na taquiomya ndaa'yo' cwe' cha na caliu nn'aⁿ na ljo' cwil'a'yo'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'ayana taquiomya ndaana, cha ca'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'cwejndo'ndyena. Mayuu'cheⁿ ndyeyo' nntsjo^o, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndyeyo' nn'aⁿ joona, jo' na matseinoomñena' na cwila'cwe'jndo'ndyena.

¹⁷ Saa 'u je' quia matsei'cwejndo'ndyu', cwjaa'ndyu' ncheⁿ xqueⁿ, camaⁿ njom',

¹⁸ cha ticwitquioo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na matsei'cwejndo'ndyu', macandâ nquii Tsotyeyo' na m'aaⁿ na titquioo'ñe nlqueeⁿ cwenta. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñe, nntio'naaⁿñe 'u.

Jeeⁿ jnda naya 'naaⁿ ts'aⁿ cañoom'luee

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ Tilatjom'yo' 'naⁿ na jndana' nnom tsjoomnancue yuu m'aⁿ canty'ua na nla'ndaa' joona', ndo' yuu na nlquii ch'meiⁿ, ndo' yuu na ndaaⁿ nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii'na joona'.

²⁰ Saa joo naya 'naⁿyo' na quit'maⁿ n'om'yo' calatjom'yo' joona' jo nandyeyo' cañoom'luee yuu na xocwa' canty'ua, meiⁿ na nlquii ch'meiⁿ ndo' meiⁿ na nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii' joona'.

²¹ Ee yuu na cwila'we'yo' naya na cwilatjom'yo', jo' jo' ntyjaa' n'om'yo'.

Ts'om nnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' lámpara

(Lc. 11:34-36)

²² 'Quia na mandí ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tqiioo'ya na xuee manty'iaa'. Ee quia matsei'noⁿ ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ quia jo' mateijndeiina' cha'waa na m'aaⁿ.

²³ Saa xeⁿ tiñe'candi' ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tis'a n'omnnom na m'aaⁿ na nchjaaⁿ. Ee meiiⁿ na mandí ñ'oom'ñeeⁿ saa xeⁿ tixocatsei'noⁿ na mayuu' juuna', naquii' ts'om' matsei'xmaⁿ cha'cwijom na jaaⁿñeñ'eⁿ.

Xondaq nndya'ntjoo'ya ndaa we patrom

(Lc. 16:13)

24 'Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nnda^a nndi'ntjomtyeⁿ nnom we patrom na ñejom. Ee nnc'oom ts'aⁿ na ticuee' ts'oom cwii patrom'ñeeⁿ, ndo' nnc'oom na wi' ts'oom cwiicheⁿ. Oo nnts'aana' na nntseit'maaⁿñê cwii naⁿ'ñeeⁿ, ndo' cwiicheⁿ til'ueñe. Xeⁿ na jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na nla'tjom'yo' 'naⁿ na nleityandyo' xocju'naaⁿñena' na nla't'maaⁿndyo' Ty'oots'om, ee we ntyja nmeiⁿ' xonda^a nndye'ntjom'yo' na ñejom.

Ty'oots'om mach'eeⁿ cwenta ntseinaaⁿ
(Lc. 12:22-31)

25 'Cwe' nc'e jo', nndye'yo' nntsjo^o: Tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ' n'om'yo' na cwitando'yo' tsjoomnancue, ljo' na nlcwa'yo' oo na nncwe'yo', ndo' lia'yo' chiuu nleitsaaⁿndyo'. Ee Ty'oots'om mantyjeeⁿ cantyjati na cwitando'yo' majndeiticheⁿ na cwe' nantquie na cwicwa'yo'. Mantyjeeⁿ hasta cha'waandyo' 'o, majndeiticheⁿ na cwe' liaa na cwicwee'yo'.

26 Queⁿ'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ cantsaa na ma'ntyja jo nandye. Jooyo' tjaa ljo' cwinomyo' na nntyjeendyeyo' na nla'weyo' nantquie na nleil'ue 'io cha. Saa meiiⁿ na ljo', nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee mañequiaaⁿ na cwicwa'jooyo'. Ndo' 'o cajndandyo'ti'yo' ntyjeeⁿ, nchiiti cantsaa.

27 Mati çc^{waa} cwii^{ndyo}' 'o nnda^a nnts'aa na nleitcooñeti cwe' na jeeⁿ jndye matseitiuu?

28 'Quia jo' çchiuu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ' n'om'yo' cantyja chiuu na nleit-saaⁿndyo'? Queⁿ'yo' cwenta, n'oom ljaa' quii' jnda^a, ya cwiwiⁿdana'. Neiⁿncoo' cwiwaa' ljaa'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiiⁿ tiquil'ana' tsaⁿ na nluui liaana'.

29 Saa nndye'yo' nntsjo^o: Juu rey Salomón meiiⁿ jeeⁿ tyañê, ndo' tja-cantyya na ya 'naⁿ na tyoleichom, saa tícateⁿjomna' na neiⁿncoo' liaⁿ'aⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii ljaa'meiⁿ'.

30 Ndo' xeⁿ laa'ti' matseichjoomñe Ty'oots'om ljaa' quii' jnda^a na niomna' xuee je' ndo' 'io cha nlcóna', majndeiticheⁿ ntyjeeⁿ chiuu nlcwee'yo' liaa, 'o nn'aⁿ na ticala'yuya n'om'yo'.

31 Jo' chii tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ' n'om'yo' na nndu'yo': "çChiuu nl'aayo^o na nlcwaa'a ndo' na nncwaa^aya?" oo nndu'yo': "çChiuu nl'aayo^o na nlejinda^a' liaaya?"

32 Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ' cwil'uee'ndye nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ' Ty'oots'om. Saa nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee mantyjeeⁿ na tjoondyo' cha'tso nmeiⁿ'.

33 Saa najndyee quiandyo' na nntsa'ntjom Ty'oots'om 'o. Ndo' cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, quia jo' nñequiaaⁿ cha'tso nmeiⁿ' na macaⁿ'na' 'o.

34 Jo' chii tinc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ' 'naⁿ na nlcaⁿ'na' 'o xuee na cwii wjaana'. Ee xuee 'io waanquia ñ'omtiuu cwen-taa'na'. Xuee je' malei'tyeⁿ nawi' na chuuna' cwenta'yo'.

7

Til'uee'ndyo jnaaⁿ nn'aⁿ
(Lc. 6:37-38, 41-42)

1 'Til'uee'ndyo' jnaaⁿ nn'aⁿ na cwe' xjeⁿto 'o cha ticu'xeⁿ Ty'oots'om 'o.

2 Ee mañejuuti ñ'oom na cwil'ue'yo' nacjoo nc'iaa'yo', majuuna' nleil'uee'ñe Ty'oots'om na nncu'xeⁿ'na' 'o. Ndo' cha'xjeⁿ na cwiⁿte'yo' cwenta na cat'uiina' nc'iaa'yo', malaa'ti' nnts'aaⁿ ñ'eⁿndyo'.

3 çChiuu na jeeⁿ maqueⁿ' cwenta meiiⁿ chjoowi' ljo' mach'ee x'ia'? Ndo' manncu'ti' tiqueⁿ' cwenta na t'maⁿ matsei'tjoondy'. Mach'eena' cantyja

'naⁿ cha'cwijom jeeⁿ ndo' ntquioo' jnda na njom ts'omnom x'ia', saa meinchjoo tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'.

⁴ ¿Aa nntsu'yu' nnom x'ia': "Cwa, quiaa' na nncwjii'a ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'?" Ndo' 'u je' ndicwaⁿ njom ts'oom tscaa' ts'omnjom'.

⁵ 'U ts'aⁿ na we waa na matseixmaⁿ cwji'jndyee' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu' quia jo' tquio'ya' na nncwji' ntquioo' jnda na njom ts'omnom x'ia'.

⁶ Tiñe'quia'yo' 'naⁿ na lju' la'xmaⁿ na' ndaa nn'aⁿ na ticala'ñ'oom'ndye Ty'oots'om na ticala'xmaⁿ na nnto'ñoom' jooa'. Ee xeⁿ na luaa' nl'a'yo' matseijomna' cha'cwijom cwiñe'quia'yo' 'naⁿ na ya na la'xmaⁿ na' cwentaa' Ty'oots'om ndaa calue'. Ndo' calue'ñeeⁿ nnta'que'yo' na nntquiiyo' 'o. Meiⁿ tiñe'quia'yo' 'naⁿ na jnda ndaa naⁿñeeⁿ, ee xeⁿ na ljo' nl'a'yo', matseijomna' cha'cwijom cwitue'yo' ts'uaa ta' na jeeⁿ jnda ndaa calcu. Ndo' calcu'ñeeⁿ cweⁿ nntyueyo' jooa'.

Cataⁿ'yo' nnom Ty'oots'om, quia jo' nnto'ñoom'yo'
(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ Ñequii'cheⁿ cataⁿ'yo' nnom Ty'oots'om quia jo' nnda'yo' juu na cwitaⁿ'yo'. Ñequii'cheⁿ cal'ue'yo' chiuuya jo nnoom quia jo' nliu'yo'. Ñequii'cheⁿ ca'maⁿ'yo' jom quia jo' nnaa' cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaa'yo'.

⁸ Ee cwii ts'aⁿ na waa na macaaⁿ nnom Ty'oots'om, maxjeⁿ nnto'ñoom' juuna'. Ndo' mati ts'aⁿ na mal'ue yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, maxjeⁿ nljeiiⁿ. Ndo' juu ts'aⁿ na ma'maⁿ, maxjeⁿ nntseicanaaⁿñe Ty'oots'om cha'cwijom 'ndyoots'a jo nnom.

⁹ ¿Ñeeⁿ cwiindyo' 'o na m'aaⁿ yucachjoo jnda, ndo' xeⁿ macaaⁿ tyoo' njom', aa ñequiaa'yu' tsjo' nnoom? Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ nnts'aa na ljo'.

¹⁰ Ndo' xeⁿ macaaⁿ yucachjoo jnda' cwii catscaa njom', ¿aa ñequiaa'yu' catsuu nnoom? Xocatsa' na ljo'.

¹¹ Quia jo' 'o nn'aⁿ na tia nn'aⁿndyo', xeⁿ manquiu'yo' na ñe'quia'yo' 'naⁿ na ya ndaa nda'yo', majndeiticheⁿ nquii Tsoty'e'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee ñequiaaⁿ 'naⁿ na yaticheⁿ ndaa nn'aⁿ na cwitaⁿ nnoom.

¹² 'Quia jo' mei'nquia na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'aⁿ ñ'e'ndyo' majo'ti cal'a' 'o ñ'e'ndye jooa. Ee laa'ti' matsa'ntjom ljeii na tqeⁿ Moisés ñequio ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quia profetas tandyo xuee.

Catsaquiaa' 'ndyoots'a na cantuu
(Lc. 13:24)

¹³ 'O catsaquie'yo' 'ndyoots'a cantuu na nnc'om'yo' natoo' Ty'oots'om. Ee waa 'ndyoots'a tmeiⁿ na matseicanaaⁿñena' nato t'ma'. Juuna' wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuañe ndo' jndye nn'aⁿ cwi'ooque' jo' jo'.

¹⁴ Saa 'ndyoots'a cantuu matseicanaaⁿñena' nato cajneiⁿ. Nato'ñeeⁿ wjaañ'oomna' ts'aⁿ na ticantycwii na nncwando' saa tijndye nn'aⁿ cwiliu juuna'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ taq' ts'oom
(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'Cal'a'yo' cwenta ñequio joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwiñe'quia. Cwiqie'cañoomna 'o na ndoo' jeeⁿ nioom' n'omna cha'na nioom' ts'om catsmaⁿ saa naquii' n'omna laxmaⁿ na na wi'ndyena cha'cwijom lobo.

¹⁶ Nnta'jna'yo' 'ñeeⁿ jooa quia cwiqueⁿ'yo' cwenta chiuu cwil'ana. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicjoo ts'aⁿ tauva l'oonioom? Oo ¿aa nntseicjoo ts'aⁿ tañigos ts'oom nioom? Xocats'aana' na ljo'.

¹⁷ Ee ticwii cwii ts'oom na ya, cwiwe' ta' na ya, ndo' ticwii cwii ts'oom na tis'a, cwiwe' ta' na tis'a.

18 Ts'oom na ya xocue' tã na tis'a, ndo' ts'oom na tis'a xocue' tã na ya.

19 Ticwii cwii ts'oom na ticats'aa tã na ya, cwit'uana', jndã chii cwituee' nn'aⁿ juuna' quii' chom.

20 Luaa' waa na nnta'jnaⁿyo' naⁿñeeⁿ, ee m'moⁿna' na tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quiana quia na nleitquoo' chiuu waa na cwil'ana.

Ticha'tsondye nn'aⁿ laxma'na cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om

(Lc. 13:25-27)

21 'Majndye nn'aⁿ cwilue nnoⁿ Ta, saa ticha'tsondyena nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ñequii'cheⁿ joo nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, naⁿñeeⁿ nnc'ooquiee'ndye cantyja na matsa'ntjoom.

22 Xuee na nncue'ntyjo na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, majndye nn'aⁿ nluena noⁿ: "Jeeⁿ 'u Ta, ¿aa nchii jndã tquiaayã ñ'oom naya 'naⁿ ñequio najndei na matsei'xmaⁿ ndo' tjeii'ã jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' l'aayã jndye 'naaⁿ ñequio najndu' nncu' na tixocaluiina' cantyja najndei na matseixmaⁿ ts'aⁿ?"

23 Quia jo' nnc'oya ndyuee naⁿñeeⁿ, nntsjo: "Mei'chjoo ticwajna'a 'ñeeⁿ 'o. Quindy'o'yo' nacañomya, 'o nn'aⁿ na tia nn'aⁿndyo'."

Chiuu waa na tjaluii we w'aa

(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

24 Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjoⁿ nmeiiⁿ ndo' matseicandã joona', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tsjo't'maⁿ na tyeⁿ wacatyeeⁿ.

25 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tiao jndye jndei, teicaljoona' w'aa'ñeeⁿ, saa tiquioona' ee na t'uiityeⁿna' nacjoo' tsjo'ñeeⁿ.

26 Saa ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjoⁿ ndo' titseicandã joona', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tei'.

27 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tiao jndye jndei, teicaljoona' w'aa'ñeeⁿ, mana tioona'. Ndo' mat'maⁿ tsuu cantyja 'naaⁿ w'aa'ñeeⁿ.

28 Quia na jndã jndã seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ, nn'aⁿ na jndyendye jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na t'mooⁿ ndaana.

29 Ee tyo'mooⁿ na waa najndei na matseixmaaⁿ, nchii cha'na cwit'mooⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

8

Sein'ma' Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

1 Quia na jndyocue Jesús ta na tjaaⁿ, jndyendye nn'aⁿ tquiontyjo naxeeⁿeⁿ.

2 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na chuu tycu lepra, tjatseicandyoo'ñe, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Ta, ntyjii na 'u nndaã nntsein'maⁿ ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

3 Ndo' Jesús seintyoⁿ ts'oⁿ, tyenquoom'm tsaⁿñeeⁿ, matsoom nnom:

—L'ue ts'oⁿ. Can'maⁿ.

Ndo' mañoom' n'maⁿ tsaⁿñeeⁿ, mana tsu tycu lepra.

4 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Ndi' nntsjo, meiⁿcwii ts'aⁿ ticatsu' nnom chiuu waa na tuii. Saa cja', cja'tseica'moⁿndyu' nnom tyee, ndo' quiaa' quioo' nnoom na tseixmaⁿ cwen-taa' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na sa'ntjom Moisés. Luaa' catsa' cha calui'yuu'na' ndaã nn'aⁿ na jndã n'maⁿ.

*Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano
(Lc. 7:1-10)*

⁵ Xjeⁿ na mawjaaqueie' Jesús tsjoom Capernaum, cwii capeitaⁿ na matsa'ntjom cwii siaⁿnto sondaro seicandyoo'ñe nacañom'm. S'aa ty'oo nnoom.

⁶ Tso:

—'U Ta, moso 'naⁿya macandā cwe' waaⁿ na waa w'aya, tei'caljoo ty-cutqueeⁿ jom. Jeeⁿ cwajndii maquiina' jom.

⁷ Tso Jesús nnom:

—Nncjo, nntsein'maⁿya jom.

⁸ Saa t'ō capeitaⁿ, tsoom:

—'U Ta, ticatseixmaⁿya na nncja'quie' naquii' w'aya. Mantyjii meiiⁿ cwe' ñ'oom catsu', mana nn'maⁿ moso 'naⁿya.

⁹ Ee mati ja m'aaⁿya nacje 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiṣa'ntjom. Ndo' mati nncō m'aⁿ sondaro na matsa'ntjoⁿ. Quitsjoo nnom cwii joona: “Cja' luaaⁿ”, ndo' wjaa. Quitsjoo nnom cwiicheⁿ: “Candyo' luaaⁿ”, ndo' ndyo. Quitsjoo nnom cwii cwii moso 'naⁿya: “Catsa' ts'iaaⁿwaaⁿ”, ndo' nts'aa.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' ts'om Jesús quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo, meiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel tyooljei cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿ.

¹¹ Candye'yo' nntsjo, jndye nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ Israel nnaⁿ na n'ñeeⁿ jo ntyja na macalui' ñe'quioom' ñequio ntyja na mawjaacue ñe'quioom'. Ndo' yuu na m'aⁿ Abraham ñ'eⁿ Isaac ñ'eⁿ Jacob yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ñequio na neiiⁿna nncwindyuaandyena na nlcwa'na ñ'eⁿ na n'ñeeⁿ.

¹² Saa nquiee nn'aⁿ judíos na qui na cwentaana cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, nncwji'na' joona jo' jo'. Nncju'na' joona yuu na tjacantya na jaaⁿñe. Jo' jo' nnc'omna na nla'xuaana na matsei'ndaa'na' n'omna. Ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na maquiina' joona.

¹³ Quia jo' tso Jesús nnom capeitaⁿ'ñeeⁿ:

—Cha'xjeⁿ na jnda seiyu', maxjeⁿ jo' nluui. Cja'lcwe' na waa wa'.

Ndo' mañejuu xjeⁿ'ñeeⁿ n'maⁿ mosoo' tsaⁿ'ñeeⁿ.

*Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro
(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)*

¹⁴ Tjaquiee' Jesús waa' Pedro. Ljeiiⁿ na waa staxeeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cjo' jnduu. Matseiconā juu.

¹⁵ Tyenquioom'm ts'ō tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' mañoom' tjameintyjee' na matseiconā juu. Teicantya, tō' na mandi'ntjom ndaana.

*Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii
(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)*

¹⁶ Quia na jnda tmaaⁿya, tqiucho nn'aⁿ jndye nc'iaana na cwilei'cho jndyetia na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cwii sa'ntjoom na calui' jndyetia, quia jo' jlui'na naquii' n'om na n'ñeeⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii.

¹⁷ Luaa' tuui cha calui'ljuu' ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñequiaa profeta Isaías. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ: “Manquiiyeeⁿ teijneiⁿ jaa cantyja na tijndeiⁿ n'ōōⁿya. Ndo' mati sein'maaⁿ jaa cha'tso ntycu na ñejleichuuna' jaa.”

*Nn'aⁿ na ñe'c'oontyjo naxeⁿ Jesús
(Lc. 9:57-62)*

¹⁸ Quia na nty'iaa' Jesús na jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm, tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena w'aandaa na nnc'oona xndyaa' ndaaluee.

19 Ndo' tjantyjaa' cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Matso nnoom:
 –Maestro, nncjontyjo naxeⁿ meiⁿyuucheⁿ na wja'.

20 T'o Jesús nnom, tsoom:

–Joo canndye maniom lue'w'aayo' ndo' cantsaa na cwima'ntyja mati maniom cantquiaayo', saꝓ ja na cwiluiindyꝓ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee meiⁿ yuu na nncwajndya, tjaa'naⁿ.

21 Cwiicheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, matso nnoom:

–Ta, quiaa' ñ'om' na nndi'ntjo'tyaⁿ nnom tsoty^a, hasta xeⁿ jndaⁿ ty'iuuya jom, quia jo' yuu' je' ññ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

22 T'o Jesús nnom, matsoom:

–Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyootando' cantyja 'na'nya. M'aⁿna cha'cwijom l'oo. Ca'ndii' na jona caty'iuundye ntyjeena. Saꝓ 'u je', candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyu'.

Seiche Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

23 Quia jo' tuoꝓⁿ ts'om w'aandaa, mandi ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

24 Luaa tuii, tyoowijndye 'oona, tiao cwii jndye t'maⁿ jndei nnom ndaaluee, mawaa na wjaanchjeeñe nmoⁿ w'aandaa. Ndo' jom watsom.

25 Ndo' ty'entyjaa' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'nlcwina jom, jluena:

–Jeeⁿ 'u Ta, cwji'n'maa'ndyu' jaa, manncwjaꝓa.

26 Quia jo' tsoom ndaꝓa:

–Ó nn'aⁿ na ticala'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oꝓts'om, ¿chiiu na cwila-catyuendyo'?

Ndo' teicantyyaaⁿ, seitiaaⁿ aⁿ jndye'ñeeⁿ ñequio ndaaluee, mana teicheⁿñ'eⁿna'.

27 Cwe' seiñ'eeⁿtona' naⁿñeeⁿ, jluena:

–¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' waljoo'? Jnda'jom meii' jndye, meii' ndaaluee cwila'candana' ñ'oom na matsaⁿntjoom.

Nn'aⁿ Gadara na la'xmaⁿ na'jndii naquii' n'om

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

28 Jndaⁿ jo' jlui'na cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, ndyuaa nn'aⁿ gadarenos, we nn'aⁿ na la'xmaⁿ na'jndii ty'ecatjomndye jom. Jlui'na yuu niom ndei'luaa, jeeⁿcheⁿ ndya' wjeena hasta leicandꝓa nncwinom ts'aⁿ nato'ñeeⁿ.

29 Luaa tuii, jndei jla'xuaana, jluena:

–¿Jjo' nntsa' ñ'eⁿndyô, 'u Jesús, Jnda Ty'oꝓts'om? ¿Aa jndaⁿ jndyo' na nlco'wi' jâ, meii' tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntu'xeⁿndyô?

30 Jo' jo' chjooti matquiꝓⁿti m'aⁿ cwii tmaaⁿ t'maⁿ calcu na cwicwa'.

31 Ndo' na'jndii'ñeeⁿ jla'ty'oonnyena nnoom jluena:

–Xeⁿ na nncwji' jâ naquii' n'om naⁿm'aⁿ, quiaa' ñ'om' na nntsaquiꝓⁿâ naquii' n'om calcu na m'aⁿ luaa'.

32 Quia jo' tsoom ndaꝓa:

–Cwa, catsa'yo'.

Mana jlui'na, ty'equie'nomna naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Ndo' cha'waa tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ tmaⁿnquiꝓyo', mana tei'tyu'yo' 'ndyoo ndaaluee. Tjajo' quii' ndaa.

33 Ndo' nn'aⁿ na cwijndoo' jooyo', jlei'nomna, ty'equie'na quii' tsjoom. Tcuu tcuu tyola'candiina chiiu waa na tjoomna ñ'eⁿ calcu'ñeeⁿ ñequio chiiu waa na n'maaⁿ we naⁿñeeⁿ na tyolei'cho na'jndii.

34 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlui'na, ty'ena na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia na tjomndyena jom, l'ana ty'oo nnoom na calueeⁿeⁿ ndyuaana.

9

*Sein'ma' Jesús ts'a' na ntjei' nc'ee**(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)*

1 Quia jo' tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa ñequio nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê. Tei'ty'ioo'na ndaaluee. Mana tquiena tsjoom yuu na mac'e' Jesús.

2 Ndo' tquiõ'om nn'a' cwii' ts'a'wii' na m'aa', cwe' ñ'e' tsuee. Tsa'ñee' tycutquee' tei'ljoo jom mana teintjei' nc'ee'. Quia na nty'iaa' Jesús na t'ma' cwila'yuy'a n'om na'ñee', tsoom nnom tsa'wii'!

—'U jndaaya, c'om' t'maa'ndyu' ts'om'. Ja jnda' seit'ma' ts'oo'ya 'u cha'tso jna' na waa.

3 Quia jo' cwanti nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés tyom'aa' n'omna, cwiluena: “Tsa'm'aa' ñ'oom ntjei' matseinei' ee mach'ee' na ljo'yu cwilui-ñê ñ'e' Ty'oots'om.”

4 Jesús maxje' mantyjee' na luaa' cwila'tiuuna. Jo' chii tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'e'ndyo?

5 ¿Cwaa' ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndeit'ina' na nntsjo' nnom tsa'm'aa', aa nchii cha'na jnda' tsjo' nnoom na matseit'ma' ts'oo'ya jnaa'a' na waa? Oo ¿aa nchii nquiu'yo' na jndeit'ina' na nntsjo' quicantj'aa', cjaaca'?

6 Que'yo' cwenta, ja na cwiluiindy' tsa' na jna' cañoom'luee m'moo'ya ndaa'yo' na waa na jndo' na matseixma'ya tsjoomnancuewaañe na nnt-seit'ma' ts'oo'ya jnaa' nn'a'.

Quia jo' tsoom nnom ts'a' na ntjei' nc'ee:

—'U re, quicantj'a', catseilcwiindy' tsuee 'na'. Cja'to' wa'.

7 Ndo' teicantj'aa', mana tjaa' wa'na'.

8 Ndo' tmaa' nn'a' na nty'iaa' na luaa', tyueneii'na ndo' tyola't'maa'ndyena Ty'oots'om na tquiaa' najnei' nnom Jesús na nnteijndeina' nn'a'.

*Ma'ma' Jesús Mateo**(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)*

9 Jlui' Jesús jo' jo', mana tjaa'. Ndo' ljeii' ja na jndyuya Mateo. Wacaty'a' w'aa yuu cwitioom nn'a' ts'iaa'ndaana cwentaa' gobiernom. Tsoom no'o':

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaa' na mats'aa.

Mañoom' teicantj'aya, tjotseijomndyo ñequioñê.

10 Luaa' tuui, wacatyee' Jesús nacañoom' mei'sa w'aya. Ndo' na'cwito'ñoom ts'iaa'nda' nn'a' cwentaa' gobiernom ñ'e' nn'a' na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om cantyja na nquiu nn'a' fariseos, ñe'naa' meindyuaandyena ñ'e'ñê ñequio nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê.

11 Saa' quia na nty'iaa' nn'a' fariseos na luaa' mach'ee', ta'x'eena ndaa' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê, jluna:

—¿Chiuu na macwa' maestro 'na'yo' ñequio na'cwito'ñoom ts'iaa'nda' nn'a' cwentaa' gobiernom ndo' ñequio nn'a' na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om?

12 Quia na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom:

—Nn'a' na tiwii' titjoondyena ts'a' na mach'ee' nasei. Saa' nn'a' na wii' tjoondyena tsa'ñee'.

13 Waa' ñ'oom' Ty'oots'om na luaa' matsona': “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' nchiiti na cwifne'quia'yo' quioo' na cwila't'maa'ndyo' ja.”

Tsoti Jesús:

—Catsa'yo' ndo' cala'no'nyo' ljo' ñe'ca'mo' ñ'oomwaa'. Ee ja nchii na jndyoo na nncwa'nyaa nn'a' na cwil'a na maty'iomyana', saa jndyoo na nncwa'nyaa nn'a'jna' na calcwe' n'omna.

¿Aa maca'na' na nla'cwejndo'ndye nn'a'?

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

14 Quia jo' nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, tyquie'cañomna Jesús. Tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

—¿Chiuu na já ñequio nn'a' fariseos jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyô, saa nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ndyu' tiquila'cwejndo'ndyena?

15 T'o Jesús ndaa na'ñee', seineii' ñ'oom tjañoom':

—Joo nn'a' na cwila'jomndye ñ'e' nquii' ts'a' na macoco, ¿aa nnc'omna na chjoo' n'omna yoche' na cwiwit'maa' na ndicwa' m'aa' tsa'ñee' quii'ntaa'na? Xocats'aana'. Saa nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' juu ts'a' na macoco quii'ntaa'na. Quia ljo'che' nnc'omna na chjoo' n'omna ndo' nla'cwejndo'ndyena.

16 Quia jo' seinei'nti Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' ñ'oom xco na jndyoo'oom. Tsoom:

—Ticaty'iomyana' na nntseyo ts'a' liaa ntsaa ñ'e' cwii' ta' liaa xco na tyootma'. Ee xe' na ljo' nnts'aa, nncjaateii' liaa xco, nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa ndo' liaa ntsaa cwajndiiti njndii'ñena'.

17 Mei' xocatiom ts'a' winom xco ts'om tja' na jnda' teil'ue, ee xe' na luua' nts'aa ts'a', nty'ioo' tja', mana cwiwindaa'ñ'e' juuna' ndo' mati nlcwe' winom. Maxje' nntiom ts'a' winom ts'om tja' xco ndo' laa'ti' mei' tja' xocwi'ndaa' mei' winom.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

18 Yoche' na matseinei' Jesús ñ'oommei', tyje'cañoom cwii' ts'a' na cwilui- itquie'ñe wats'om 'naa' nn'a' judíos. Tco' xtye jo nnoom, tso:

—Je'ndyo tue' nomjndaaya. Saa xe' wja' na nntio' ts'o' nacjoom'm, nncwando'nnaa'a'. Cwa cja', catio'ya' ts'o' nacjoom'm, quia jo' nncwando'xoom.

19 Ndo' teicantya Jesús, tjantjoo' naxe' tsa'ñee' ñequio já nn'a' na cwilajomndyô ñ'e'ñê.

20 Luua' tuii, jndyontyjo cwii' yuscu naxe' Jesús na nioom wii'. Yuscu'ñee' jnda' canchoo'we chu na tyocameintyjee' na cwicaa' nioom'm. Jndyotse- icandyoo'ñê, t'uee' ndyoo' liaa' Jesús.

21 Ee seitiom naquii' ts'oom: “Xe' cwe' na nnda' ñequiuu'a' lia'a', quia jo' nn'ma'ya.”

22 Taque' Jesús nty'iaa'a' yuscu'ñee'. Tsoom nnom:

—U' jndaaya, c'om' t'maa'ndyu' ts'om'. Nc'e' na matseyu'ya ts'om' ñ'e'ndyo, jnda' n'ma'.

Ndo' mañejuu xje'ñee' n'ma'.

23 Jnda' tuee' Jesús waa' Jairo'ñee', tjaque'ñee' naquii' w'aa. Nty'iaa'a' nn'a' na cwi'tjoo' nmaa', ñequio jndye nt'omche' nn'a' na tacwaxua ndyuee.

24 Tsoom ndaa na'ñee':

—Calui'yo', ee nchii na jnda' tue' yuscuchjoom'aa'. Cwe' watsoo.

Saa cwe' teinconaa' jom.

25 Jnda' na tjeii'ñee' na'ñee' ch'e', tjaque'ñee' yuu ndii' ts'oochjoo, t'uee' ts'o'. Teintya yu'ñee'.

26 Cha'waa ts'ondaa'ñee' t'om ñ'oom na tuii na luua'.

Sein'ma' Jesús we na'nchjaa'

27 Na mawjaati Jesús ty'entyjo we na'nchjaa' naxeeⁿeⁿ. Jndei ty-ola'xuaana, tyoluena:

—Ta, 'u na cwiliindyu' tsjaa' 'naaⁿ David na jndyowicantyjo', c'oom' na wi' ts'om' já.

28 Quia na tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa, ty'entyjo na'nchjaaⁿ'ñeeⁿ naxeeⁿeⁿ. Tsoom ndaana:

—¿Aa cwilayu'yo' na ndaā nnts'aaya na nnty'ia'yo'?

T'oona nnoom jluena:

—Ta, cwilayuu'â na ndaā nntsa'.

29 Quia jo' tyenquoom'm lua'ndaana, tsoom:

—Cats'aana' cha'xjeⁿ na cwilayu'ya n'om'yo'.

30 Mana tco'yana' n'omndaā naⁿ'ñeeⁿ. Ndo' tqueⁿtyeⁿ Jesús ñ'oom ndaana, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii ts'aⁿ ticalaneiⁿ'yo' nnom 'ñeeⁿ sein'maⁿ 'o.

31 Sā yuu waa, jlui' naⁿ'ñeeⁿ jo' jo', to'na, tyot'oomna ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'waa ts'ondaā'ñeeⁿ.

Sein'ma' Jesús ts'aⁿ na tileicatseinei'

32 Xjeⁿ na cwi'oo naⁿ'ñeeⁿ, luaa tuui, tquioñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tileicatseinei' na maleiñ'oom jndyetia juu.

33 Quia na jnda tjeiiⁿeⁿ jndyetia naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ, jnaaⁿ na matseinei'. Tyueneiⁿ nn'aⁿ, jluena:

—Meiⁿ cha'waa ndyuaaya ndyuaa Israel, tijoom ñenty'iaaya cwii nnom cha'na luaa'.

34 Sā nn'aⁿ fariseos tuee'na ñ'oom nacjo' Jesús, jluena:

—Cantyja najndei nqui na cwiluitquieñe ndaā naⁿjndii, jo' na macw-jeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ.

Wi' ts'om Jesús nn'aⁿ

35 Tyomanom Jesús cha'tso njoom t'maⁿ ñequio njoom nch'u ts'ondaā Galilea. Tyo'moōⁿ ndaa nn'aⁿ naquii' lan'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ ticwii cwii nnom tycu na wiina, ñ'eⁿ ticwii cwii nnom na tajndeiⁿ n'omna na maquiina'.

36 Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ nn'aⁿ na jndyendye, t'oom na wi' ts'oom naⁿ'ñeeⁿ ee cwe' m'aⁿntjeiⁿ'tona ndo' tjaa 'ñeeⁿ na nnteiⁿjndeiⁿ jona. Laxmaⁿna cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee.

37 Quia jo' toōⁿ'oⁿ na ma'moōⁿ na jndye nn'aⁿ mam'aⁿ na ndye ñ'oom' Ty'oots'om sā tijndye nn'aⁿ na nntjei'yuu'ndye ndaana. Tsoom ñ'oom tjañoom' ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ'ñe:

—Jeeⁿ ya jnda tue' ntjom, sā naⁿntjom tijndyendyena.

38 Jo' chii cala'ty'oondyo' nnom Ty'oots'om na jom cwentaaⁿ'aⁿ ntjom'ñeeⁿ, na cajñoom nn'aⁿ na c'oocatyjeendye ntjom'm.

10

Macwjii'ñe Jesús canchoo'we nn'aⁿ nluuindy e apóstoles

(Mr 3:13-19; Lc 6:12-16)

1 Jesús tqueeⁿ'ñe já nn'aⁿ canchoo'we. Tquiaaⁿ cantyja najndei na matseix-maaⁿ ndaayâ na catjei'â jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' na cala'n'maa'yâ nn'aⁿ cha'tso nnom ntycu na wiina ñequio cha'tso nnom na tajndeiⁿ n'omna na maquiina'.

2 Nmeiⁿ nucee canchoo'wendyô apóstoles na jñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Na-jndyee Simón, na mati jndy Pedro, jnda we tyjeeⁿ Andrés, jnda jo' Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan ntseinda Zebedeo,

³ Felipe ñequio Bartolomé, Tomás ñequio ja Mateo na ñeto'ñoⁿ ts'iaaⁿnda^a nn'aⁿ, ndo' Jacobo jnda Alfeo ñequio Lebeo, tsaⁿ na cwiluena Tadeo,

⁴ Simón, ts'aⁿ na ndii'ñe tmaaⁿ nn'aⁿ partido cananista, ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Ndo' canchoo'wendyô já ñjom Jesús, jnda^a tquiaaⁿ ñ'oom nda^ayâ, tsoom:

–Tintsaquie'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos ndo' tintsaquie'yo' naquii' meñ'cwii tsjoom 'naaⁿ nn'aⁿ samaritanos.

⁶ Saaⁿ catsa'yo' na m'aⁿ nn'aaⁿya, nn'aⁿ Israel na cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jnda^a tsuundyé.

⁷ Ndo' yocheⁿ na tsaco'ndii'ndyo', quia'yo' ñ'oom, candu'yo' na jnda^a tue'ntyjo na nntsa'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om nn'aⁿ.

⁸ Cala'n'maⁿyo' nn'aⁿwii ñequio nn'aⁿ na cho tycu lepra. Calanlcwi'yo' l'oo. Catjei'yo' na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ. Cha'xjeⁿ na jnda^a 'o na cwe'yu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, malaa'ti' quia' 'o na nnda^a nt'omcheⁿ.

⁹ Tintsacho'yo' s'om cajaⁿ, meñ' s'om xuee, meñ' s'om wee na ñjom chetsja' na ntyjaandyo'.

¹⁰ Meñ' chetsja' tintsa'yo' na tsa'yo' nato, ñecwii ljo liaa, meñ' lcoom, meñ' ts'ooml'eii. Ee ts'aⁿ na mandí'ntjom nnom Ty'oots'om, tseixmaaⁿ na co'ñoom na nleil'uee'ñe na macaⁿna'jom.

¹¹ Ndo' meñ'yucheⁿ na nntsaquie'yo', meiiⁿ tsjoom t'maⁿ, meiiⁿ tsjoom chjoo, jo' jo' cal'uee'ndyo' 'ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na ya ts'aⁿñe. Waa' tsaⁿ'ñeeⁿ jo' caljoo'ndyo' hasta quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

¹² Quia na cwitsaquie'yo' naquii' w'aa'ñeeⁿ, candu'yo' nda^a nn'aⁿ na Ty'oots'om matio'naa'ñe joona.

¹³ Ndo' xeⁿ w'aa'ñeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye, quia jo' nluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo' na catio'naa'ñe Ty'oots'om joona. Saaⁿ xeⁿ tic'omna na ya nn'aⁿndyena, quia jo' tixocaluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo'.

¹⁴ Ndo' xeⁿ nntsa'ana' na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na tiñe'catseiljo 'o, oo tiñe'candii ñ'oom na cwindu'yo', quia na cwicalui'yo' w'aa'ñeeⁿ oo tsjoom'ñeeⁿ cala'quia'yo' ts'ojnda^a na chuu' nc'ee'yo'. Ee na nl'a'yo' na luaa' cwicalui'yuu'na' na joona tiñe'cato'ñoomna ñ'oom' Ty'oots'om na cwiñe'quia'yo'.

¹⁵ Mayuu'cheⁿ nddye'yo' nntsjoo, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, mat'maⁿti nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ yuu na ticato'ñoom nn'aⁿ ñ'oom naya, nchiiti na nlco'wi'na' nn'aⁿ ndyuaa Sodoma ñequio Gomorra na teiyo seityuii' Ty'oots'om cwii cwii tsjoomna nc'e na wi'ndye na'ñeeⁿ.

Nlco'wi'na' 'o

¹⁶ Queⁿyo' cwenta, majñooⁿya 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Cwiluiindyoy' cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo. Cwe' jo' c'om'c'eendyo' cha'na catsuu cha tiquiu'nn'aⁿna' 'o. Ndo' c'om'yo' na tjaa mayaⁿyo' cha'na catu'.

¹⁷ Matsjoo cal'a'yo' cwenta na'ñeeⁿ ee nnc'oochona 'o nda^a na'maⁿniaaⁿ ndo' nla'sei'na' 'o meiiⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna.

¹⁸ Ndo' nnc'oochona 'o jo nda^a gobiernom ñequio jo nda^a nn'aⁿ na cwiluii'tmaⁿndyeti nc'e cwila'xmaⁿyo' cwentaya. Jo' na nñequiaana' na wanaaⁿ na nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'na'ya nda^a na'ñeeⁿ ndo' mati nda^a nn'aⁿ na tyoocandaa ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁹ Saaⁿ tinc'om'yo' ñ'omtiuu ñ'oom na nntjei'yuu'ndyo' oo chiuuya nlanchu'yo' ñ'oom. Ee nquii Ty'oots'om m'mooⁿ naquii' n'om'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' quia na je' mamacaⁿna' na nntjei'yuu'ndyo'.

20 Ee ñ'oom na nndu'yo' nchii na jndo' n'om' ncjo'yo' ee nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'oots'om nntseijnoo' n'om'yo' cwaa' ñ'oom nnt'o'yo'.

21 'Ee ntseinda ts'a' nñequiana cwenta tyeeena na nla'cuee' na ma'n'iaa' juu. Ndo' ñ'ee' nn'a' na nñequiana cwenta ndana na cwje. Ndo' nda nn'a' nla'wendyena nacjoo tyendyena cha cwje na ñ'ee'.

22 Ndo' cha'tsondyo nn'a' nnc'omna na jndoona 'o, nc'e na cwilaxma'yo' cantyja 'na'ya. Saa juu ts'a' na tye' cwiljoo'ñe ñ'e'ndyō hasta na macandā, tsa'ñee' nlu'i'n'maa'ñe.

23 Quia cwita'wi'na 'o na m'a'yo' cwii tsjoom, calui'yo' jo' jo', catsa'yo' cwii'che' tsjoom. Ee ñ'oom na mayuu'che' matsjoo, tyoolui'ñ'e' njoom ndyuaa Israel na nntjei'yuu'ndyō' ndaa' nn'a' ndo' ja na cwiluiindyō ts'a' na jna' cañoom'luee nncwjānda'a.

24 Tsoti Jesús ñ'oom tjañoom' ndaa' jā nn'a' na cwilajomndyō ñ'e'ñê. Tsoom:

—Juu ts'a' na matsei'naa' ticaluiit'ma'ñê, ee nquii maestro 'naa'a' cwiluiit'ma'ñeti nchiiti jom. Ndo' mati juu ts'a' na mandi'ntjom ticaluiit'ma'ñê, ee nquii patrom 'naa'a' t'ma'ti cwiluiñe nchiiti jom.

25 Juu ts'a' na matsei'naa' matsona' na catjoom cha'xje' na matjom maestro 'naa'a'. Ndo' mati juu ts'a' na mandi'ntjom maty'iomna' na cjaawinoom cha'xje' na mawinom ts'a' na mandi'ntjom nnom. Ndo' nquii ts'a' na cwiluiitqueie' cwii w'aa, xe' nlu'e nn'a' na cwiluiñe tsa'ndiitqueie, majndeitiche' tinluena ñ'oomwi' nacjoo nn'a' wa'a'.

*Ñee' juu laxmaa'ya na c'oo'ya na nquiaaya
(Lc. 12:2-9)*

26 'Quia jo' tintyue'yo' ljo' na nla' nn'a' 'o. Ee cha'tso na wanty'iuu' m'aa'na' je', maxje' nleitquioo'. Ndo' mei' tjaa'na' cwii na cwe' nty'iu tuii na tixocwitquioo'na'.

27 Cwe' jo' joo ñ'oom tjañoom' na matseina'ya ndaa'yo', 'o calanei' ndeyeu'yo' ndaa' nn'a'. Ndo' ñ'oom na matseina'ya ndaa'yo' na ñencjo'yo', candu'yo' na candye cha'tso nn'a'.

28 Tinc'om'yo' na nquia'yo' joo nn'a' na cwila'cwjee nc'iaa ee tixonda' nla'catsuuna añmaa' nn'a'. 'O je' c'om'yo' na nquia'yo' nquii Ty'oots'om ee jom waa najnei' na nncjoom'm ts'a' quii' b'io, na nntsuiñe añmaa' ts'a' na macanda.

29 'O manquiu'yo' na mei'chjoo ticajnda cwiwil'ua we cantsaa nch'u. Saa nquii Tsotyeyo' Ty'oots'om mach'ee' cwenta jooyo'. Mei'cwiindyeyo' xocue' na ticaljeii'.

30 Mati ticwii cwii soonque'yo' majndaa' ntyjee' ljo' joona'.

31 Cwe' jo' tilacatyendyō' ee jndandyo'ti'yo' ntyjee' nchiiti cantsaa nch'u.

*Catjei'yuu'ndyō cantyja 'naa' Jesucristo
(Lc. 12:8-9)*

32 'Ndo' mei'cwiñee'che' ts'a' na nncwji'yuu'ñe cantyja 'na'ya jo ndaa' nn'a', ja nncwji'yuu'ndyō na mawajna'a jom jo nnom Tsotyaya na m'aa' cañoom'luee.

33 Saa ñ'ee' ts'a' na nncwji'ñe cantyja 'na'ya jo ndaa' nn'a', mati ja nncwji'yuu'ndyō na ticwajna'a jom jo nnom Tsotyaya na m'aa' cañoom'luee.

*Cantyja 'naa' Jesús matō'na' nn'a'
(Lc. 12:51-53; 14:26-27)*

34 'Ticala'tiiuu'yo' na jndyoo tsjoomnancue na ya nnc'om nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Ee ja nchii na jndyoo na caljaya n'om nn'aⁿ ñequio nc'iaana. Ee cantyja 'na'ya nnc'om nn'aⁿ na jndoondye ntyjeena.

35 Ee cantyja 'na' ja nntoⁿ'na' tsaⁿ's'a ñ'eⁿ tsotyeeⁿ, mati tsaⁿ'scu ñ'eⁿ tsoñeeⁿ, ndo' tsaⁿ'nntsa ñ'eⁿ staxeeⁿ'eⁿ.

36 Cwe' jo' cwii cwii ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndyoo, nquiee nn'aⁿ waⁿ'aⁿ nla'jndoona jom.

37 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na jndati ntyjii tsotyee, tsondyee, nchiiti ja, tsaⁿ'ñeeⁿ titseixmaaⁿ na nnc'oomñê cwentaya. Mati juu ts'aⁿ na jndati ntyjii ñ'eⁿ ti'jnda, oo nomjnda, nchiiti ñ'eⁿndyoo ja, tsaⁿ'ñeeⁿ ticatsona' na nnc'oomñe cwentaya.

38 Ndo' meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na nntseijomñe cantyja na mats'aa, xeⁿ tiljaya ts'om nawi' na matjom cantyja 'na'ya, meiiⁿ cue', tsaⁿ'ñeeⁿ ticatsona' na nntseixmaaⁿ cwentaya.

39 Ee meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'na'ya, nlui'n'maaⁿ'ñe tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿ'ñê, majo'to jo' nntsuuñê.

Naya na cwicandaa nn'aⁿ

(Mr. 9:41)

40 'Meiⁿ'quia ts'aⁿ na matseiljo 'o, mati ja matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' juu ts'aⁿ na matseiljo ja, mati matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ Tsotyaya na jñom ja.

41 Meiⁿ'quia ts'aⁿ na matseiljo cwii profeta na mañequiaa ñ'oom' Ty'oqots'om, juu naya na macandaa' cwii profeta, majo'ti nndaa' tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' meiⁿ'quia ts'aⁿ na matseiljo cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja na maty'iomyana', nc'e na manty'iaaⁿ'aⁿ na ya mach'ee tsaⁿ'ñeeⁿ, mañejuu naya na macandaa' ts'aⁿ na ya mach'ee, majo'ti nnda' tsaⁿ'ñeeⁿ.

42 Ndo' meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na mach'ee naya meiiⁿ ñe'chjoowi' ndaatioo teiⁿ na nnc'uu cwii ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiñe nc'e na matseijomñe ñ'eⁿndyoo, ñ'oom na mayuu' na matsjoo ndaa'yo', tsaⁿ'ñeeⁿ waa naya 'naaⁿ'aⁿ.

11

Juan jñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús

(Lc. 7:18-35)

1 Quia na jnda' t'moⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaa' já nn'aⁿ na canchoo'wendye na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, quia jo' jlueeⁿ'eⁿ jo' jo'. Tjaaⁿ na m'mooⁿ ndo' na ñnequiaaⁿ ñ'oom naquii' njoom ndyuaa'ñeeⁿ.

2 Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ, m'aaⁿ w'aancjo quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ na tyoch'ee Cristo. Jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oota'x'ee cwii ñ'oom 'ndyoo Jesús.

3 Jluena:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' Cristo na nncwjee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiicheⁿ?

4 T'o Jesús ndaa' naⁿ'ñeeⁿ, tsoom:

—Catsa'yo' ndo' candu'yo' nnom Juan cantyja ñ'oom naya na cwindye'yo' ndo' na cwinty'ia'ndaa'yo' na jndye nn'aⁿ cwini'maaⁿ.

5 Ndo' candu'yo' nnoom nn'aⁿ na ñet'om na nchjaaⁿ jnda' teitquioo. Nn'aⁿ na ñet'om na ntjeiⁿ nc'ee' je' ya cwi'ooca'. Nn'aⁿ na ñecho tycu lepra, je' jnda' ljuu'ndye. Nn'aⁿ na ñet'om na cantaa, je' ya cwindye. Ndo' nn'aⁿ na jnda' tja, je' jnda' cwita'ndo'xcona. Ndo' joo nn'aⁿ na nty'iaandye jnda' macwidyena ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿ'ñe Ty'oqots'om joona.

⁶ Ndo' neii' ts'om ts'a'n na ñe'cwii matseitiuu cantyja 'na'ya ee juu xotseij-naa'na'.

Ñ'oommeei' seinei' Jesús ndaa' nn'a'n na jñom Juan.

⁷ Quia na jnda' ty'elcwee' na'ñee'n, to' Jesús na matseinei' ndaa' tmaa' nn'a'n na m'a'n nacañom'm cantyja 'naa' Juan. Tsoom:

—¿Chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo' na m'aa' Juan jo ndo' yuu tjaa nn'a'n c'lom? ¿Aa nty'ia'yo' na jom ts'a'n na we waa na matseinei' cha'cwijom cwii tsmaa' na maleiñ'oomñe' jndye? Ntyjii nchii jo'.

⁸ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii ts'a'n na cwee liaa na jnda? Ntyjii nchii jo'. Ee 'o nquiu'yo' na macanda' nn'a'n na tjacantyja na t'ma' n'iaa', joona cwicwee' na liaa jnda ñequio nn'a'n w'aana.

⁹ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii profeta? Ja ntyjii na jo'. Ndo' jom t'ma'ti cwiluiñe' nchiiti nt'omche' profeta.

¹⁰ Ee ljeii' 'naa' Ty'oots'om matseinei'na' cantyja 'naa'a'n. Luaa matsona': Ja majñoo'ñetyaya cwii moso 'na'ya na wjaajndyee jo njom'.

Jom nncwji'yuu'ñe' cantyja 'na', cha nnc'omc'eendye nn'a'n quia na nncue'cañoom'.

¹¹ Ndo' tsotiche' Jesús:

—Mayuu'che' nndye'yo' nntsjo, tijoom ñeteitquioo'ñe' cwii ts'a'n na t'ma'ti cwiluiñe' quii'ntaa' cha'tsondye nn'a'n cha'na juu Juan, ts'a'n na tyotseits'oomñe' nn'a'n. Saa' meii' na ljo', meii' cwil'ñee'che' ts'a'n na jnda tjaquiee'ñe' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, meii' tit'ma' cwiluiñe', saa' t'ma'ti cwiluiñe', nchiiti Juan.

¹² Ndo' seinei'ti Jesús, tsoom:

—Quia na to' Juan na tyotseits'oomñe' nn'a'n teitquioo' na cwila'jnda' nn'a'n na nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om hasta xje' je'. Ndo' na'ñee' cwique' n'omna na nna'jndana' cha nnda' nla'xma'na cantyja 'naa' juuna'.

¹³ Cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na tyotjeii'yuu'ndye profetas ñequio ljeii' na tque' Moisés tjoom' t'moo'na' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' quia na tyjee' Juan, jom t'moo' na jnda' tue'ntyjo' na mamatsa'ntjom Ty'oots'om.

¹⁴ Toom cwe' nlayu'yo' na Juan matseinoomñe' cwentaa' profeta Elías tsa' na waa ñ'oom na nndyonnda'.

¹⁵ Ñee' juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

¹⁶ ¿Ljo' ñ'oom na nntseijoo'a' cantyja 'naa' nn'a'n na m'a'n tiempomeii'? Joona matseijomna' cha'na yocanch'u na cwinquioo' naquii' tsjoom.

¹⁷ Cwila'xuaana ndaa' nc'iaana, cwiluena: “Ñetjoo'â tsmaa' juu som na cwitjo' na toco ts'a'n saa' 'o t'icala'jnom'yo'. Jnda' chii ñetjoo'â som ts'oo, saa' 'o t'icatuyee'yo'.”

¹⁸ Maluaa' matseijomna' na cwil'a nn'a'n na m'a'n tiempomeii'. Ee tyje'cañoom Juan quii'ntaa'yo', t'oom cha'cwijom ts'a'n na chjoo' ts'om. T'icwaa'na' nantquie' na ya, meii' t'ic'om winom. Saa' 'o cwindu'yo' tsa'jndii matseixmaa'.

¹⁹ Jnda' jo' tyjacañoo' nnc'o na cwiluiindy'o ts'a'n na jna' cañoom'luee. Ja matseijomndyo' ñ'e' nn'a'n, macwa'a ñ'e'ndyena. Saa' 'o cwindu'yo' cantyja 'na'ya: “Luaa' ts'a'n jee' cwa', jee' 'uu. Juu jee' ya matseix'iaa'ñe' ñ'e' nn'a'n na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om ñequio nn'a'n na cwito'ñoom ts'iaa'ndaa' nn'a'n cwentaa' gobiernom.” Saa' tints'aa, ee cwiiwitquioo' na jndo' ts'om Ty'oots'om ee cha'tso na matseijndaa'ñe' ma'mo'na' na ljo'.

*Njoom na m'a' nn'a'n na tiñe'cala'canda'
(Lc. 10:13-15)*

²⁰ Jndā chii to' Jesús na matseitaaⁿaⁿ nn'aⁿ njoom yuu na jndyeti ts'iaaⁿ s'aaⁿ na ma'moⁿna' na tseixmaaⁿ najndeii Ty'oots'om ee na t'icalcwe' n'om naⁿñeeⁿ. Matsoom:

²¹ —Jee jndo'cheⁿ'yo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Jee jndo'cheⁿ'yo' 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida. Ee quii'ntaaⁿ'yo' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aa saa t'icalcwe' n'om'yo'. Xeⁿ s'aa ts'iaaⁿmeiⁿl quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón, tyuaa'ti jndā t'cwee'na liaa tsja' ndo' jndā tioonā tsjaa' nqueⁿna na cwit'mooⁿna na cwilcwe' n'omna.

²² Nndye'yo' nntsjoō, xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

²³ Ndo' 'o nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa cwila'tiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿ'yo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'oots'om 'o yuu na meindoo' l'oo. Mana ntsuuñ'eⁿ tsjom'yo' Capernaum. Xeⁿ nn'aⁿ na ñet'om tsjoom Sodoma nty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na s'aaya quii'ntaaⁿ'yo', ndicwaⁿ waa tsjoomna xjeⁿ je'cheⁿ.

²⁴ Nndye'yo' nntsjoō xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa tsjoom Sodoma.

Quio'yo' na m'aaⁿya ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee'yo'
(Lc. 10:21-22)

²⁵ Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na matseineiⁿ nnom Ty'oots'om, tsoom: —Matseit'maaⁿndyo 'u Tsotyaya na cwiluiindyū' na matsa'ntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee 'u jndā tanty'iūu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndāā nn'aⁿ na jndo' n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿ, saa jndā seicanooⁿl joona' ndāā nn'aⁿ na cje cwil'a.

²⁶ Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'oml'.

²⁷ Tsonnda' Jesús ndāā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñē:

—Cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda, Tsotyaya Ty'oots'om jndā tquiaaⁿ joona' l'ooⁿ. Tjaa' ñeeⁿ tsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindyō Jnaaⁿ, macandā nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa' ñeeⁿ tsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macandā ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ mantyjiiya. Mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ na nntsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya mañequia na nntsei'noⁿ.

²⁸ Quio'yo' na m'aaⁿya cha'tsondyo' na jndā teijndya'yo' cantyja 'naaⁿ jnaⁿ'yo' na joona' matseijaa'ñena' nacjo'yo' cha'cwijom xuu na tileicanaⁿ'yo' ndo' ja ñequiaya na nnta'jndyee'yo'.

²⁹ Calajomndyo' ñ'eⁿndyo cha'na cwila'jomndye quioo'ndyo na ljoyu cwil'a ts'iaaⁿ. Ndo' quiaandyo' na nnta'jnaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Ee ja tinc'uaa' ts'ooⁿya ndo' m'aaⁿya na wi' ts'ooⁿya 'o. Ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee añmaaⁿ'yo'.

³⁰ Ee na nlaⁿx'iaa'ndyo' ñ'eⁿndyo xocanchjena' 'o cha'na manchje ts'oom na ljo cantya' quioo'ndyo. Ndo' ñ'oom na maquaⁿya ndāā'yo' cwe' na ya ya xjeⁿ jndā'yo'.

12

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Luaa tuui cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ. Mawinom Jesús yuu waa ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' jā nn'aⁿ na cwilajomndyō ñ'eⁿñē na ñe'jndoō'â, toō'â tyotyjaayâ xu'lqueeⁿ. Tyoty'ueendyō, tyotquiaayâ joona'.

² Ndo' nn'aⁿ fariseos quia na nty'iaana na luaa' cwil'aayâ, jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwil'ana yuu na ticaty'iomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

³ T'ooṅ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—'O, ¿aa tyoola'naⁿ'yo' ñ'loom chiuu s'aa David ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na ñ'e'jndo'na? Saa tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

⁴ Ee tjaqueⁿ'eⁿ wats'om cwentaa' Ty'oots'om, tcaaⁿ ntyoo' nnom tyee. Tcwaanⁿ'aⁿ jooⁿ'aⁿ ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tqueⁿ nn'aⁿ jooⁿ'aⁿ nnom Ty'oots'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' mei'nquia ts'aⁿ. Macandā nquiee ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na.

⁵ Ndo' cwaaⁿ'ti jnda jla'naⁿ'yo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés na matsona' na nquiee ntyee jndye ts'iaaⁿ cwil'ana naquii' wats'om t'maⁿ na cwindye'ntjomna juu xuee na cwita'jndyaaya. Saa tjaa jnaaⁿna na ljo' cwil'ana.

⁶ Je' nndye'yo' nntsjoṅ, ljoṅ jnda tyacañooⁿ'ya naquii' ntaaⁿ'yo' na t'maⁿ'ti cwiluindyō nchiiti juu wats'om t'maⁿ' na jeeⁿ cwila't'maaⁿ'ndyo'.

⁷ 'O tyoola'noⁿ'yo' ljo' ñ'e'catso ñ'oomwaa na tso Ty'oots'om: “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'ia'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maaⁿ'ndyo' ja.” Xeⁿ jla'noⁿ'yo' ñ'oomwaa' tixoqueⁿ'yo' xjeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaaⁿ.

⁸ Nc'e na luaa' waa, ja na cwiluindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na matseixmaⁿ'ya na nntsjoṅ ljo' cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

*Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ ts'o
(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)*

⁹ Jnda chii jlui' Jesús jo' jo'. Tjaaⁿ, tjaqueⁿ'eⁿ wats'om 'naaⁿ'na.

¹⁰ Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿ's'a na ntjeiⁿ ts'o. Ndo' nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ wats'om'ñeeⁿ jeeⁿ tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ññe'quiiana cwenta Jesús. Ta'x'eena nnoom, jlueⁿa:

—Juu xuee na cwita'jndyaaya ¿aa maty'iomna' na nntsein'maⁿ ts'aⁿ ts'aⁿwii', oo aa tis'a?

¹¹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Cala'tiuu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwiindyō' 'o na m'aaⁿ catsmaⁿ tsmeiⁿ!, ndo' xeⁿ nncju'na' juuyo' ts'om tsue'tsjoom, ¿aa nchii nntseityua' na wja'cwji' juuyo' meiiⁿ juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

¹² Nquii Ty'oots'om jndati ntyjeeⁿ cwii ts'aⁿ nchiiti cwe' catsmaⁿ. Jo' chii maty'iomna' na cateijndei ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ nawi' na matjom, meiiⁿ juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

¹³ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿwii':

—Catseiliuu' ts'o'.

Mana seiliuu ts'o. Mañoom' tco'yana' cha'xjeⁿ cwiicheⁿ ts'ooṅ.

¹⁴ Ndo' fariseos'ñeeⁿ jlui'na. Jla'tjomndyena, to'na tyo'maⁿ'na chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Ñ'oom na tyoñequiaa Isaías cantyja 'naaⁿ' Jesús

¹⁵ Saa sei'noⁿ' Jesús na luaa' ñecal'ana ñ'eⁿñê. Jo' chii jlueeⁿ'eⁿ jo' jo' ndo' jndye nn'aⁿ ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ. Sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii.

¹⁶ Ndo' tqueⁿ'tyeeⁿ ñ'oom ndaana na ticat'oomna ñ'oom ñ'eeⁿ cwiluiniñê.

¹⁷ Ndo' na luaa' tsoom, seicandaa'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, na matsona':

¹⁸ Luaa ts'aⁿ na jnda tjeii'ndyo cwentaya na cwiluiniñê na mand'i'ntjoom noṅⁿ. Jnda ntyjiiya jom ndo' jeeⁿ nei'ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

Ññequiaa Espíritu Santo na juu nnc'oomñe ñ'eⁿñê.

Ndo' ññequiaaⁿ ñ'oomya chiuu waa na maty'iomyana' ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

19 Jom xocatseintja'ñê, meiⁿ xocatseijndeii' 'ñom. Ndo' xocaljei' jom ts'om nataa na macwjaa'ñê tia' nn'aⁿ.

20 Xoco'weeⁿeⁿ ts'aⁿ na tityeⁿ matseyiu' na juu matseijomna' cha'na tsmaa' na jnda tomndyaa.

Ee jom jaateijndeiiⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

Meiⁿ xotseicanduu'ñ'eeⁿ cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na tixuee naquii' ts'om na juu matseijomna' cha'na chom canti na ncuencue canduu'.

Ee jom ññequiaatyeeⁿ naxuee naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ.

Jo' chii nnts'aaⁿ na nnaⁿjndeii cantyja na maty'iomyana' naquii' n'om nn'aⁿ.

21 Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos nla'cantyjaa' n'omna jom.

Cwilueyoona na Jesús tsaⁿjndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

22 Tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús na jnda tuoⁿ naⁿjndii naquii' ts'om. Tsaⁿ'ñeeⁿ nchjaaⁿaⁿ ndo' tileicatseineii' l'a naⁿjndii'ñeeⁿ. Sein'maⁿ Jesús jom. Quia jo' toqⁿoⁿ na matseineii' ndo' teitquiuoⁿnaaⁿaⁿ.

23 Nto' cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa' tuii, jeeⁿ tjawee' n'omna. Jluena: —¿Aa nts'aacheⁿna' na tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê nquii na meindoqⁿa na nluiiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo'?

24 Ndo' nn'aⁿ fariseos, quia jndyena ñ'oomwaa', tyoluena: —Tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ najndeii Beelzebú nquii tsaⁿjndiitquiee. Jo' chii cwicandaa macwjeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ.

25 Sei'noⁿ Jesús ñ'oom na tyom'aaⁿ n'omna. Tsoom ndaana: —Xeⁿ m'aaⁿ cwii gobiernom na cwitoⁿndye nn'aⁿ naaⁿaⁿ, nt'om cwii'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ndo' na luaa' waa xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ. Ndo' cha'na nn'aⁿ na ñecwii tsjoom oo nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa, xeⁿ cwila'ntja'ndyena, maxjeⁿ nntoⁿndyena. Ndo' na ljo' cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

26 Ee xeⁿ na mayuu' cha'na cwindu'yo' na nquii tsaⁿjndiitquiee macwjeeⁿeⁿ ntyje naⁿjndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ, quia jo' ma'moⁿna' na matseyuii'ñe cheⁿnqueⁿ. ¿Chiuu nnts'aayom na nljotyeeⁿ cantyja najneiⁿ na matsaⁿntjoom'?

27 'O cwindu'yo' na ja cwe' cantyja najndeii Beelzebú jo' na macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndeii jom cwitjeii'na naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saaⁿ n'eⁿ na tiyuu' na ljo', cantyja na cwil'a nquieena cwilui'yuu' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

28 Saaⁿ n'eⁿ ja ñequio najndeii Espiritu na cwiluiiñê Ty'ooots'om, jo' na macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, jo' chii ma'moⁿna' juu na matsaⁿntjom Ty'ooots'om, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

29 'Cwii tsaⁿcanch'ue xondaq nncjaaqueⁿeⁿ waa' ts'aⁿ na waa najndeii na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿ. Saaⁿ xeⁿ nntseyteⁿjñeeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ quia jo' nndaq na nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿ.

30 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'na'ya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseijom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, jom mach'eeⁿ na matseilcwe'na' nn'aⁿ na ticala'yu'na ñ'eⁿndyo.

31 'Jo' chii matsjoo ndaa'yo', Ty'ooots'om nntseit'maⁿ ts'oom cha'tso jnaⁿ na cwila'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso ñ'omntjeiⁿ na cwiluena. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espiritu Santo, tsaⁿ'ñeeⁿ xocatseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om.

32 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjo ja na cwiluiindyⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nndaq nntseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om tsaⁿ'ñeeⁿ. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'na'ya

cwe' cantyja najndei tsaⁿndii, tsaⁿñeeⁿ matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ, meiiⁿ tiempomeiiⁿcheⁿ ndo' meiiⁿ ncuee na jnda ntycwii tsjoomnancue.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' taq' ts'oom
(Lc. 6:43-45)

³³ Quia jo' seineiⁿ Jesús cwii ñ'oom tjañoom' na macaⁿna' na catjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿaⁿ. Seijoom'ñe nqueⁿ cha'cwijom cwii ts'oom na ya taaⁿna'. Tsoom:

—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na ya ta na ntyja cwii ts'oom, cwila'noⁿyo' na mati nquii ts'oom cwiluiñena' ts'oom na ya. Ndo' xeⁿ cwinty'ia'yo' na tis'a ta na ntyja cwii ts'oom, cwila'noⁿyo' na mati tis'a ts'oom'ñeeⁿ. Ee cantyja chiuu waa ta na mach'ee cwii cwii ts'oom jo' nnta'jnaⁿyo' cwaaⁿ ts'oom na ya ndo' cwaaⁿ ts'oom na tis'a.

³⁴ Cha'na catsuutsja jeeⁿ wjee ndaaⁿndyoooyo', maluaa' matseijomna' 'o. Chiuu n'l'a'yo' na nlaneiⁿyo' ñ'oom ya ndo' naquii' n'om'yo' too'cheⁿ nati. Ee cantyjati na matseitiuu ts'aⁿ naquii' ts'oom, mantyja jo' ñ'oom na cwicalui' ñ'om.

³⁵ Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe matseineiⁿ ñ'oom ya ee naquii' ts'oom cwinaⁿ naya na matseitoom. Saq juu ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe matseineiⁿ ñ'oom tia ee naquii' ts'oom cwinaⁿ nati na matseitoom.

³⁶ Nndye'yo' nntsjojo, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, quia jo' nñequiana cwenta nnoom cantyja 'naaⁿ cwii cwii 'ndyo ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyo na ñe'la'neiⁿna.

³⁷ Ee cantyjati ñ'oom na cwilaneiⁿyo', Ty'oots'om nncu'xeeⁿ 'o. Ñ'oom na ya na cwindu'yo' nncwañoom'na' 'o. Ndo' ñ'oom tia na cwindu'yo' nnt'uiityeⁿna' 'o.

Cwitaⁿ nn'aⁿ na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Quia jo' nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'moqⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés jluenta nnom Jesús:

—Cwa, Maestro, l'ue n'oqⁿyâ na m'moqⁿ cwii 'naaⁿ na t'maⁿ na nnty'iaayâ.

³⁹ T'o Jesús ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jnda 'ndyena Ty'oots'om. Jo' chii cwitaⁿna 'naaⁿ na t'maⁿti na nnty'iaandana cha nnta'jnaaⁿna 'ñeeⁿ cwilui-indyo. Saq taxoca'moqⁿya. Macanda nnty'iaana cwii 'naaⁿ na nntseijomna' cha'na tjom profeta Jonás.

⁴⁰ Ee Jonás tyom'aaⁿñe ndyee xuee ndo' ndyee tsjom ts'om tsiaa' catscaa t'maaⁿ. Maluaa' matseijomna' na nntjoⁿ ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Ee ndyee xuee ndo' ndyee tsjom nljoo'ndyo naquii' tsei'tsua.

⁴¹ Xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na jnda tja, nlcwinnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quia nnc'oowje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiityeⁿna' joona cwe' cantyja na yati l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee na'ñeeⁿ ntyja lcwe' n'omna quia na jndyena ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñequiaa Jonás. Ndo' queⁿyo' cwenta, ja jnda tyja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyotyá, nchiiti Jonás.

⁴² Ndo' xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ na jnda tja, mati nlcwinnda' juu yuscu na tyotsa'ntjom nn'aⁿ ndyuaa jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quia nncwje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiityeⁿna' joona cwe' cantyja na xcwee'ti ts'om yuscu'ñeeⁿ. Ee jom jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ, jñoom na ñe'cañeeⁿ ñ'oom 'ndyoo Salomón, ts'aⁿ na jndo'ti ts'om. Ndo' queⁿyo' cwenta, ja jnda tyja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyotyá, nchiiti Salomón.

Na qui'oolcwee' na'jndii naquii' ts'om ts'a"
(Lc. 11:24-26)

⁴³ Cwii tsa'jndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om ts'a", cwe' manom-toom jo ndo' yuu na tjaa nn'a" c'om na mal'uee" yuu na nljoo'ñê. Saa na ticaljeii" jo', seitiroom naquii' ts'oom, tsoom:

⁴⁴ "Je' jonlcwa'nnda'a naquii' ts'om ts'a" yuu na tjei'na' ja." Ndo' quia na nncue"e" jo' jo' nljeii" naquii' ts'om tsa"ñee" cha'cwijom naquii' w'aa na tjaa'na" ts'a" candii'. Saa jnda taa lju' ndo' jnda teijndaa'ya.

⁴⁵ Quia jo' tjacachoom ntquiee' na'jndii na wi'ndyeti nchiiti jom. Ty'equie'na naquii' ts'om tsa"ñee" ndo' mana ljoo'ndyetye"na jo' jo'. Ndo' na jnda we luua', manioomti matjom tsa"ñee" nchiiti na ñetjomjñee". Maluua' nntjoom nn'a" na m'a" je' na jee" tia nn'a"ndye.

Jesús tquie ntyjee" ñ'e" tsoñee"
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Ndicwa" matseinei" Jesús ndaa tmaa" nn'a" quia na tquie'cañom ntyjee" ñequio tsoñee". Ñe'cala'nei"na ñ'e"ñê saa ljoo'ndyena ch'e".

⁴⁷ Seicandii cwii ts'a" Jesús, tso:

—Aa ndi' Ta, jnda tye'cañoom tso'ndyo' ñ'e" ndyenty'iu' na ñe'cala'nei"na ñ'e"ndyu'.

⁴⁸ Saa jom t'oo" nnom tsa"ñee", tsoom:

—Candi' nntsjoq njom' 'ñee" juu cwiluiiñe tsondyo ndo' 'ñee" joo cwilui-indye ndyentyjo.

⁴⁹ Quia jo' seiloom ts'oo", t'moo" nn'a" na cwila'jomndye ñ'e"ñê, tsoom:

—Na"m'a" cwiluiindyena tsondyo ñequio ndyentyjo.

⁵⁰ Ee me'cwi'ñee"che" ts'a" na mach'ee ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aa" cañoom'luee, tsa"ñee" cwiluiiñe ti'tyjo ndo' nomtyjo, ndo' tsondyo.

13

Ts'a" na tjacju' lquee" trigo
(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ TjawiQUIUU'ti majuu xuee'ñee" jlui' Jesús naquii' w'aa, tjaa", tjacjom 'ndyoo ndaaluee.

² Ndo' jee" jndye nn'a" tjomndye na m'aa". Jo' chii tjacuoq" ts'om w'aandaa na mantyoche"na' nnom ndaaluee. Jo' jo' tjacjom saa cha'tsondye na"ñee" ljoo'ndyena, meintyjee'na tyuaatcwii' ndyoo ndaaluee.

³ Quia jo' too"o" na matseinei" ndaa na"ñee". Jndye ñ'oom t'moo" ndaana ñequio ñ'oom tjañoom'. Tsoom:

—Tyom'aa" cwii ts'a" na mach'ee ts'iaa" jndaq. Tjaa", tjacjoom'm tsjaa" lquee" trigo.

⁴ Ndo' yoche" na majoom'm lquee"ñee" nt'om tquiaa ts'om nato. Mañoom' tquie'cañom cantsaa, tcwa'yo' lquee"ñee".

⁵ Ndo' nt'om lquee" tquiaana' yuu na jee" ljo', yuu na tita m'aa" ts'o. Tyuaa' t'oomna' ee tita m'aa" ts'o.

⁶ Saa quia na jnda teijmei" na manty'iaa' ñe'quioom', t'uaana', tjacaa"na' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

⁷ Ndo' nt'om lquee" tquiaana' yuu na too' nda' l'oonioom. Tyuaa'ti tjawindy e l'oonioom'ñee", jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

⁸ Saa ñ'oom lquee" tquiaana' yuu na ya ts'o, jee" ya tue'na'. Cwii ta" tjei'na' ñequiee xuu lquee" trigo na cwii ts'oom lquee" tjacju' ts'a"ñee". Ndo' cwii ta" tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lquee" tjacjoom'm. Ndo'

cwiicheⁿ cwii taⁿ tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm.

⁹ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

*Luaa ts'iaaⁿ na quitseineiⁿ Jesús ñ'oom tjañoom'
(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)*

¹⁰ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ty'entyjaa'na jom. Ta'x'eena nnoom:
—Ticala'ngooⁿâ chiuu na cwe' ñ'oom wjaañoom' matsei'neiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

¹¹ T'ooⁿ ndaana:

—Luaa waa na mach'ee Ty'oots'om, mañequiaaⁿ na 'o caliu'yo' ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna' cantyja na matsaⁿntjoom. Saaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ tinquiaaⁿ na nla'ngooⁿna.

¹² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na ma'mgoⁿya, nñequiaa Ty'oots'om na nntsei'ngooⁿtyeeⁿ. Saaⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na tico'ñom ñ'oom na ma'mgoⁿya, nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo cantyjati chjoowi' na matsei'ngooⁿoⁿ.

¹³ Jo' chii ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ. Ee meiiⁿ ñequii'cheⁿ cwinty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa saaⁿ maxjeⁿ tixoqueⁿna cwenta. Ndo' meiiⁿ cwindyena ñ'oom na mañequia saaⁿ m'aⁿna cha'cwijom na tyoondyena, meiⁿticala'ngooⁿna ljo' cwindyena.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ matseicandaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaiás, tsoom:

Meiiⁿ na jndye na cwindye'yo' saaⁿ tixocala'ngooⁿyo',
ndo' meiiⁿ na jndye cwinty'ia'ndaⁿyo', saaⁿ tixoqueⁿyo' cwenta.

¹⁵ Ee naⁿm'aⁿl jndaⁿ jla'quie' n'omna,
cha tico'xcwena' cantyja na cwila'tiuuna.

Ndo' tañe'quiandyena na nndyena

cha tints'aana' na nla'ngooⁿna.

Ndo' cwil'a nquieena cha'cwijom ticajndoo'na

cha ticaⁿna' na nlqueⁿna cwenta.

Joonaa cwil'ayana nmeiⁿ cha ticalcwe' n'omna,

tincwji'n'maaⁿndyo joona.

¹⁶ Seineiⁿti Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom:

—Saaⁿ jeeⁿ matio'naaⁿñee Ty'oots'om 'o na cwinty'ia'ndaⁿyo' ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' mati ñ'oom na cwindye'yo' cwila'ngooⁿyo' juuna'.

¹⁷ Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo^o, jndye profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee ñequio jndye nn'aⁿ na tyom'aⁿ cantyja na maty'iomyana', jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nnty'iaandaana ljo' na cwinty'ia' 'o ndo' na nndyena cha'na cwindye' 'o saaⁿ tucanty'iaana meiⁿticandyena.

*Luaa ma'moⁿna' na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo
(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)*

¹⁸ Candye'yo' luua ma'moⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja na tjacju' ts'aⁿ tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

¹⁹ Nt'om lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato na tcwa' cantsaa, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mandii ñ'oom cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om saaⁿ ticatsei'ngooⁿoⁿ, maxjeⁿ macwje'cañoom tsaⁿjndii na nncwji' ñ'oom naya naquii' ts'oom.

²⁰ Ndo' nt'om lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo', mann'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om ndo' ñequio na neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

²¹ Saaⁿ naⁿñeeⁿ cha'cwijom ntjom na tinjom ty'e nch'ioo'na', na tyuaa' tcaaⁿna'. Ee quia na maco'wi'na' joona oo cwilei'ntyjo^o nn'aⁿ joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya, mantyya cwi'ndyena.

²² Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na too' nda' l'ooñoom, mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Saa naⁿ ñeeⁿ jeeⁿ m'aⁿna ñomtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿyoona, ndo' chiuu ya ñleityandyetina. Jo' chii tileicanaⁿndyena na ñ'ana yuu na matsona'. Ee ñ'omtiuuⁿ ñeeⁿ matseicuⁿ'na' na ñla'candana nnom Ty'oots'om cha'xjeⁿ l'a joo l'ooñoom na jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

²³ Saa lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Cwila'noⁿ na juuna' ndo' cantyja na cwil'ana cwiwitquioo' na cwinaⁿndyena chiuu waa na matsona'. Nt'om naⁿ ñeeⁿ tjacantya na ya cwil'ana. Matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿ ñeeⁿ na tjei'na' ñeⁿquiee xuu. Ndo' nt'om naⁿ ñeeⁿ xcweyandyo cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿ ñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'om naⁿ ñeeⁿ tiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Jo' chii matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿ ñeeⁿ na tjei'na' ñe'cwii xuu waljoo' yom ts'oom.

Lqueeⁿ jndaq ñequio lqueeⁿ trigo

²⁴ Ndo' seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom'. Tsoom ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, matseijomna' juuna' cha'na cwii ts'aⁿ na tja na waa tyuaa', tjacjoom'm lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya.

²⁵ Saa cwii teijaaⁿ yocheⁿ na watsom ñequio nn'aⁿ waⁿ'aⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na jndoo' jom. Tjatseiñ'eeⁿ ñe tsaⁿ ñeeⁿ lqueeⁿ jndaq quii'ntaaⁿ lqueeⁿ trigo. Jndaⁿ chii tja.

²⁶ Tjawindye jnda lqueeⁿ, tja'meiⁿndyena', quia jo' chii teitquioo' na ñ'eeⁿ lqueeⁿ jndaq naquii' ntjomⁿ ñeeⁿ.

²⁷ Naⁿntjom 'naaⁿ tsaⁿ ñeeⁿ tqueⁿna cwenta na nmeiiⁿ niom. Ty'entyjaa'na jom, ñluena nnoom: “Ta, aa ñchii ñequii'cheⁿ lqueeⁿ na ya tja'cju', quia jo' çchiuu na cwiwitquioo' lqueeⁿ jndaq quii'ntaaⁿ jnda lqueeⁿ 'naⁿ?”

²⁸ T'ooⁿ ndaaⁿ naⁿ ñeeⁿ, tsoom: “Ts'aⁿ na jndoo' ja s'aa na luaa'.” Ndo' ta'x'ee naⁿntjomⁿ ñeeⁿ nnoom: “¿Aa l'ue ts'om' na nntsaacatjeii'ndyô joona' naquii' ntjom 'naⁿ?”

²⁹ T'ooⁿ ndaaⁿ naⁿntjoom'm, tsoom: “Til'a'yo' na ljo' ee xeⁿ nntjeii'ndyo' joona', nnts'aacheⁿ'na' na mati nnc'oomna' ntjom na ya.

³⁰ Ca'ndye'yo' na ñejom c'oowijndana' hasta na mmaⁿjndyeena'.” Quia jo' nntsjoⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na nntyje: “Catyje'jndyee'yo' jnda lqueeⁿ jndaq, cal'a'yo' cantsaa' joona' ee na ñlona'. Ndanquia catyje'yo' jnda lqueeⁿ na ya na nnc'oocuena' ts'om tsaj'naⁿya.”

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Seineiⁿticheⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' na ma'moⁿ'na' na maxjeⁿ ñleindyendyeti nn'aⁿ na nntsaj'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om. Tsoom ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza. Tjatseic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm.

³² Lqueeⁿ mostaza jeeⁿ cajndaana' saa xeⁿ jnda teijndeiⁿ ts'oom, ñleindyena', nncwinom'na' nt'om n'oom ntjom na tiquiwindye. Juuna' ñleit'maⁿtina' hasta ndaaⁿ nnaⁿ l'ô ts'oomⁿ ñeeⁿ cantquiaa cantsaa.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Lc. 13:20-21)

³³ Jndaⁿ chii cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús ndaaⁿ naⁿ ñeeⁿ, tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om matseijomna' juuna' cha'na ndaaljo' na seitjoom' yuscu ñ'eⁿ ndyee tsua'xjo jndaq tyoo'. Seicandeiⁿ'na' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'.

*Ñe'quii'che' ñ'oom tjañoom' na seinei' Jesús
(Mr. 4:33-34)*

³⁴ Ñequii'che' ñ'oom tjañoom' seinei' Jesús na tyo'moq̄n ñ'oommei' ndaa nn'a'. Mei'cwii ñ'oom ticatseinei' ndaana na nchii ñ'oom tjañoom'.

³⁵ Jo' chii seicandaa'ñena' ñ'oom 'ndyoo profeta, tsoom:

Ja nntseina'ya ñ'oom tjañoom' ndaa nn'a'.

Nntseinqo'ya ñ'oom na wanty'iuu' m'aa'na' ndaa nn'a' cantyjati na jna' tsjoomnancue.

Luaa ma'mo' ñ'oom cantyja 'naa' lquee' jndaa ñequio lquee' trigo

³⁶ Jnda' na jñom Jesús nn'a' na c'oolcwee'na, quia jo' tjaque'ne'na naquii' w'aa. Ndo' já nn'a' na cwilajomndyô ñ'e'ñê santyjaa'â jom. L'uuyâ nnoom:

—Catsu' ndaayâ ljo' ñe'ca'mo' ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' lquee' jndaa na t'oomna' naquii' ntjom na ya.

³⁷ T'oq̄n ndaayâ, tsoom:

—Ts'a'na t'jacju' lquee' tsjaa' na ya, jo' jo' nncq̄ na cwiluiindyq̄ ts'a'na jna' cañoom'luee.

³⁸ Ndo' tyuaa 'naa' tsa'ñee', jo' jo' tsjoomnancue. Lquee' tsjaa' na ya, jo' jo' nn'a' na cwila'jomndye cantyja na matsa'ntjom Ty'oq̄ts'om. Ndo' lquee' tsjaa' jndaa, jo' jo' nn'a' na m'a'na cantyja 'naa' tsa'ndii.

³⁹ Juu ts'a'na wi'ñe' na t'atseiñ'ee'ñe' tsjaa' lquee' jndaa, jo' jo' naquii' tsa'ndii. Ndo' xuee na jnda' tma'ntjom na ty'ecatyje na'ntjom, jo' jo' xuee na cwintycwii tsjoomnancue. Joo na'ntjom na ty'ecatyje lquee', jo' jo' ángeles cwentaa' Ty'oq̄ts'om.

⁴⁰ Ndo' cha'xje' l'a na'ntjom cantsaa' jnda' lquee' jndaa na nlcona' quii' chom, maluaa' matseijomna' na nluui xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue.

⁴¹ Ee ja na cwiluiindyq̄ ts'a'na jna' cañoom'luee njñoo'ya ángeles cwentaya na nntjeii'ndyona nn'a' na wi'ndye ñequio nn'a' na cwila'jndo' n'om nc'iaa na cal'a na'ñee' natia.

⁴² Ndo' ángeles nntuee'na na'ñee' naquii' chom b'io. Jo' jo' ndyuee na'ñee' ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

⁴³ Saa' nn'a' na cwila'candaa'ndye cha'xje' na matsa'ntjom Ty'oq̄ts'om, nts'aana' na caxueendyena cha'na xuee nnom ñe'quioom'. 'Ñee' juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' s'om na wanty'iu quii' tyuaa

⁴⁴ Juu na matsa'ntjom Ty'oq̄ts'om matseijomna' cha'na castom na ñjom s'om caja' na wanty'iuna' quii' tyuaa. Ljeii cwii ts'a'na castom'ñee' saa tany'iunnaa'a' juuna'. Tjaa' na jee' nei'ne', t'jacajnaa' cha'tso 'naa'a' na niom. Jnda' chii seijnaa' tyuaa'ñee' yuu na ndii' castom.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' ta' perla

⁴⁵ Juu na matsa'ntjom Ty'oq̄ts'om mati matseijomna' cha'na cwii ts'a'na matseijnda ndo' majndaa' ta' na ñequii'che' mal'uee' ta' perlas na yati.

⁴⁶ Quia na ljeii' cwii ta' perla na jee'che' ndyaa' ya ndo' jdana', tja tsa'ñee' t'jacajnaa' cha'tso 'naa'a', jnda' chii seijnaa' ta' perla'ñee'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' tsqui'

⁴⁷ Juu na matsa'ntjom Ty'oq̄ts'om mati matseijomna' cha'na cwii tsqui' t'ma'na t'uee' nn'a' ts'om ndaaluee. Jndye nnom calcaa matseit'uena'.

⁴⁸ Quia na jndā too' tsqui' na ñjomndye calcaa, 'oocantyjaandye nn'aⁿ juuna' tyuaatcwii. Meindyuaandyena, cwi'tjeii'ndyena calcaa na yati. Cwitiomna jooyo' n'om lquiee saā calcaa na cwantindyo cwitye^mquiee'na jooyo'.

⁴⁹ Malaa'ti' nnts'aana' xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue. Nñequiocue ángeles na nntjeii'ndyena nn'aⁿ na wi'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana'.

⁵⁰ Ndo' nntioomna nn'aⁿ na wi'ndye naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee naⁿñeeⁿ ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwi'tjoomna.

Jee' jnda la'xmaⁿ ñ'oom xco ñequio ñ'oom tqie

⁵¹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaa jā nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—¿Aa cwila'noⁿ'yo' cha'tso ñ'oommeiⁿ?

T'ooqâ nnoom, l'uuyâ:

—Mayuu', Ta, macwila'noqⁿ'â.

⁵² Quia jo' tsoom ndaayâ:

—Je' jnda jla'noⁿ'yo' ljo' ñe'cat'mooⁿ ñ'oom tjañoom'meiⁿ. Nndye'yo' nnts'joo, ticwii cwii ts'aⁿ na jnda teijndo' ts'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' mati jnda sei'noⁿ cantyja 'naaⁿ juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, tsaⁿñeeⁿ matseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cwii w'aa. Ee ts'aⁿ na cwiluiitquieñe matseil'uee'ñê 'naⁿ na tqie ndo' matseijoom 'naⁿ na xco. Quia jo' meiⁿquia xjeⁿ na maca'na' cwii nmeiⁿ mawaa'eenⁿ na nleil'uee'ñê.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Quia na jnda seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ na tjañoom', jlueeⁿ'eⁿ jo' jo'.

⁵⁴ Tjalcweeⁿ'eⁿ ndyuua tsjom'm. Jo' jo' tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ naquii' wats'om. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na seineiⁿ. Tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ! ¿chiuu s'aayom na jeeⁿ jndo' ts'oom? Ndo' ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoonty'iaaya?

⁵⁵ ¿Aa nchii tsaⁿm'aaⁿ jnda ts'aⁿ na macuuñe n'oom? Ndo' ¿aa nchii tsoñeeⁿ jndyu María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo, José, Simón ñequio Judas?

⁵⁶ Ndo' mati ntyjeeⁿ na yolcu m'aⁿ na quii'ntaaⁿ'ya. Quia jo' ¿chiuu waa na jeeⁿ jndo' ts'oom ndo' cwe' ts'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ jom?

⁵⁷ Cwe' jo' ticalañ'oom'ndyena Jesús. Jo' chii tsoom ndaana:

—Meiⁿquiyauucheⁿ na wjaa cwii profeta, nla't'maaⁿ'ndyena nn'aⁿ jom. Saā joo nn'aⁿ ndyuuaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ waⁿ'aⁿ, xocala't'maaⁿ'ndyena jom.

⁵⁸ Ndo' tijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ jo' jo', nc'e na ticala'yuu' naⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

14

Tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Majoo ncuee'ñeeⁿ tyom'aaⁿ Herodes ts'iaaⁿ ts'ondaa Galilea. Jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'ee Jesús.

² Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Tsaⁿm'aaⁿ, maxjeⁿ Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Jnda wando'xcoom jo' chii cwiwitquioo' ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'eeⁿ.

³⁻⁴ Ee luaa waa na tuii. Herodes tyom'aaⁿ ñequio Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Ndo' tso Juan nnoom na ticaty'iomyana' na m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Jo' chii sa'ntjom na cala'tye'na Juan, catuee'na juu w'aancjo.

⁵ Ndo' Herodes, meiⁿ na ñe'catseicueⁿ'eⁿ Juan saā nquiaⁿ'aⁿ nn'aⁿ. Ee jndye nn'aⁿ nquiuna na Juan cwiluiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

6 Quia na jla't'maa'ndye nn'a' na tuee' xueechuu' Herodes, quia jo' yuscundyua jnda Herodías sejinom jo ndaa nn'a'. Ndo' Herodes jee' tjawee' ts'oom cantyja na nty'iaa'na'.

7 Tjoom'm ñ'omtye' cjoom'm na tsoom nnom yuscundyua'ñee' na ñequiaa' mei'quia ljo' na nlca' nnoom.

8 Ndo' yuscundyua'ñee' seijndo' tsoñee' ts'oom na caa' xque' Juan. Quia jo' tsoom nnom Herodes:

—Luaa maca'na. Quiaa' cwii xio ñjaa' na njom xque' Juan, tsa' na ñeseits'oomñe nn'a'.

9 Ndo' na luaa' tsoom, seichjoo'na' ts'om Herodes, saa cwe' nc'e ñ'omtye' na tjoom'm nacjoom'm ndo' nc'e na ndyeche' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê, jo' chii tsoom na quiana ljo' na maca' yuscundyua'ñee'.

10 Quia jo' sa'ntjoom na cjaacan' xtyo' Juan naquii' w'aancjo.

11 Jnda tuui na ljo', jndyoñ'oom ts'a' xque' Juan na njomna' ts'om xio. Chii tquiaa juuna' nnom yuscundyua'ñee' ndo' jom tjañ'oom jo' na m'aa' tsoñee'.

12 Jnda jo' nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tqwie'cañomna, ty'eñ'omna sei'ts'o 'naa'na'. Ty'ecaty'iuuna jom, jnda chii ty'ela'candiina Jesús ñ'oommei'.

*Tquiaa Jesús na tcwa' 'om mei' na'nom
(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)*

13 Jnda na jndii Jesús na jnda tue' Juan, jluee'e' jo', tuoo' ts'om w'aandaa ñ'e' já nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'ñê. Saayâ cwii joo yuu na tjaa'na' nn'a'. Quia jliu nn'a' na jnda tja Jesús na nncwity'oom ndaaluee, quia jo' jliu'na njoomna, ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee na ty'entyjona naxee'e'.

14 Quia na jnda jluii'ñe w'aandaa ts'om ndaaluee, ljeii Jesús na tei-jndyendye nn'a' jnda tqwie'cañom jo' jo'. Tioo na jee' wi' ts'oom joona. Sein'maa' nn'a'wii na tquiochona.

15 Quia na jnda tmaa', já nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'ñê saantyjaa'à jom, l'uuyâ nnoom:

—Jnda tmaa' je' ndo' yuu na m'aa'ya ñjaa'ñe cwe' jnda. Cajñom' na'm'a' na c'oona njoom nch'u na nndyoo' na nla'jndana na nlcwa'na.

16 Tso Jesús ndaayâ:

—Mei' tica'na' na nnc'oona. 'O quia'yo' na nlcwa'na.

17 T'ooyâ nnoom, l'uuyâ:

—Tjaa'na' na cwilei'ñ'ooyâ ñjaa', macandâ ñe'om ta' tyoo' ñequio we catscaa.

18 Tsoom ndaayâ:

—Quioch'o'yo' joona' ñjaa'ñe.

19 Sa'ntjoom na cwindyuaandye nn'a' nacjoo' jnda nch'u. Quia jo' t'uee' 'om ta' tyoo' ñequio we catscaa'ñee', nty'iaa'na' cañoom'luee ndo' tquiaa' na quian'l'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naa' joona'. Jnda chii tyjee' ndo' tquiaa' joona' ndaa já nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'ñê. Ndo' já tquiaayâ joona' ndaa nn'a' na jndyendye.

20 Ndo' cha'tsondye nn'a' na jndyendye tcwa' tjacjoo. Jnda chii jla'tjoo'nyâ nta' ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

21 Nn'a' na tcwa' tue'ntyjo cha'na 'om mei' na'nom, mei' t'catu'nchondye na'lcu ñequio yocanch'u.

*Tjacaa Jesús nnom ndaaluee
(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)*

²² Jndā tuui na luaa' jñom Jesús já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na cuonndaa'â ts'om w'aandaa, na cwity'iqo'jndyaayâ na nntsquiaayâ xndyaa' ndaaluee. Saa jom l'joo'ñetyeeⁿ na njñoom nn'aⁿ na jndyendye.

²³ Ndo' jndā na jñoom na ñeeⁿ na c'oolcwee'na, quia jo' tjawaaⁿ cwii ta na ñenqueⁿ na nntseineiiⁿ nnom Ty'oots'om. Quia tjawijaaⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿñê jo' jo' na ñenqueⁿ.

²⁴ Ndo' w'aandaa na ñjomndyô jndā tuee' xcwe na wjaana' saa leicjaana' ee na jndei maqui'l'joo nmōⁿ ndo' matseilcwe'tya' jndye juuna'.

²⁵ S'aana' cha'na ñequiee na cwitsjoom jndyotseicandyoo'ñe Jesús na m'aaⁿyâ, jndyocaⁿ nnom ndaaluee.

²⁶ Quia na nty'iaayâ na mandyocaⁿ nnoom ndaaluee, jeeⁿ ndyaa' tyuaayâ. J'luxaayâ na nquiaayâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ sa, jndii luaa'.

²⁷ Saa mañoom' t'maⁿ Jesús já, tsoom:

—C'om' t'maaⁿndyo' n'om'yo'. Maja luaa.

²⁸ Ndo' t'q Pedro 'ndyoo Jesús, tsoom:

—Ta, xeⁿ na manncu'ti', cwe' catsu' na cjoca nnom ndaatoo na jocajomndyô 'u.

²⁹ Tso Jesús nnoom:

—Candyo'.

Jo' chii jlui' Pedro ts'om w'aandaa, toqⁿoⁿ na mawjaacaⁿ nnom ndaatoo na mawjaacajomñê Jesús.

³⁰ Saa quia na nty'iaaⁿ'aⁿ na jeeⁿ jndei m'aaⁿ jndye, s'aana' na nquiaⁿ'aⁿ. Jnaⁿ'aⁿ na nchjeeñena' jom. Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Ta, cwji'n'maaⁿndyu' ja.

³¹ Mañoom' seicjaa l'q Jesús jom, tsoom nnom:

—U re, cwa tit'maⁿ matsei'yu'ya' ts'om', ¿chiiu na tiñecwii matsei'tiuu'?

³² Ndo' quia jndā tuona ts'om w'aandaa, mañoom' teicheⁿ jndye.

³³ Ndo' já na maxjeⁿ ñjomndyô ts'om w'aandaa'ñeeⁿ taa'â cantyaayâ, jla't'maaⁿndyô jom. L'uuyâ nnoom:

—U mayuu'cheⁿ cwiluiindy' Jnda Ty'oots'om.

Sein'maⁿ Jesús nn'aⁿwii ndyuaa Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Quia na jndā tei'ty'iqo'â, jluii'â ndyuaa Genesaret.

³⁵ Jndā na ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jom, jla'cwanomna ñ'oom cha'waa ndiocheⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Ndo' tqiuocho nn'aⁿ cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ.

³⁶ Tyola'ty'oondyena nnoom na ñequiaaⁿ ñ'oom'm na nnt'uena meiiⁿ cwe' 'ndyoo liaⁿ'aⁿ. Ee ticwii cwii ts'aⁿ na tyenquuu' liaⁿ'aⁿ, n'maⁿ.

15

Waa na mach'eena' na cwajndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mr. 7:1-23)

¹ Quia jo' cwanti nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mōoⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tquie'cañomna Jesús. Ta'x'eena nnoom:

² —Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', ¿chiiu na cwiwincje'na ñ'oom na tqueⁿ welooya ndaaya? Queⁿ cwenta tiquindyuu'na quia na nlcwa'na.

³ Ndo' t'q Jesús ndaana, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿chiiu na cwiwincje'yo' ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om cwe' ñe'catsantyjo'yo' ñ'oom na tqueⁿ lotyaaya?

4 Ee ñ'oom' Ty'oots'om luaa matsona': "Catseit'maa'ndyu' tsoty'e' ñ'e'n tso'ndyo'." Ndo' matsotina': "Ñee'n juu na matso ñ'oom wi' nacjoo' tsoty'e, tsondyee tsa'ñee'n matsona' na maxje'n cala'cuee' nn'a'n juu."

5 Saa' 'o cwindu'yo'yo' na wanaa' na nntso ts'a'n nnom tsotyee'n, tsoñee'n: "Catseit'ma' ts'om', taxocandaa' nnteiñdeiya 'u 'na'n na tjoondyu', ee cha'tso na matseixma'ya jnda' tquaa'ya jooña' cwentaa' Ty'oots'om."

6 Ndo' na luaa' cwila'tiuu'yo' jo' chii cwit'mo'nyo' taca'na' na nntseit'maa'ñe ts'a'n tsotyee'n, tsoñee'n. Cwil'a'yo' na tajndei ñ'oom' Ty'oots'om ee na cwila't'maa'ndyo'ti'yo' ñ'oom na tqe'ne lotye'yo'.

7 'O nn'a'n na we waa na cwil'a'yo', jee'n xcwe m'aa'n ñ'oom na tyoñequiaa profeta Isaías cantyja 'na'nyo'. Luaa matsona':

8 Na'm'a'n! cwe' ñequio ntja'ndyueena cwila't'maa'ndyena ja, saa' t'ma'n waa na tixcwee' n'omna ñ'e'ndyo.

9 Cwe' ts'iaa'ndyo na cwila't'maa'ndyena ja, ee cwit'moo'na ñ'oom na cwe' cwil'ueendye nn'a'n, tachii ñ'oomya.

10 Quia jo' t'ma'n Jesús nn'a'n na jndyendye, tsoom:

—Candy'e'yo' ñ'oom na nntsjo'o ndo' cala'no'nyo'.

11 Nantquie na macwa' ts'a'n, xocats'aana' na til'ueñe ts'a'n jo nnom Ty'oots'om. Saa ñ'oom na matseinei' ts'a'n, jooña' cwil'ana' na til'ueñe ts'a'n jo nnom Ty'oots'om.

12 Quia jo' jâ nn'a'n na cwila'jomndyô ñ'e'n Jesús, saantyjaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—¿Aa ntyji' quia na jndye nn'a'n fariseos ñ'oom na tsu' luaa', s'aana' na ticjaawee' n'omna?

13 T'oo' ndaa'yâ cwii ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Tsotyaya na m'aa'n cañoom'luee, ticwii cwii ts'oom ntjom na nchii nque'n tcoom'm, maxje'n nñquee'n juuna'.

14 Jo' chii ca'ndye'yo' na'm'a'n!. Ee matseijomna' jooña cha'na na'nchjaa'n na cwit'moo'na nato ndaa' ntyjenchjaa'na. Ndo' manquiu'yo' tsa'nchjaa'n quia na wjaañ'oom tyjenchjaa'a'n, wendyena nntiomna' tsue'tsjoom.

15 Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Ca'mo'ni' ndaa'yâ ljo' ñecatso ñ'oom tjañoom'waa'.

16 T'o Jesús nnom, matsoom:

—¿Aa mati 'o ndicwa'n tjo'oche' na nla'no'nyo'?

17 Aa ticaliu'yo' na cha'tso nantquie na macwa' ts'a'n, cwi'oocuena' ts'om tsiaa' nchii naquii' ts'om. Ndo' jnda' chii nntei' juuna'.

18 Saa ñ'oom na matseinei' ts'a'n cwinaa' naquii' ts'om, ndo' jooña' cwil'ana' na tilju'ñe jo nnom Ty'oots'om.

19 Ee naquii' ts'om ts'a'n cwinaa' ñ'oom na tia na matseitiuu na nntse-icue'e'n x'iaa'a'n, na nnc'oomyaa' ñequio cwiiche' ts'a'n, oo na nnc'oomyaa' ñequio s'andyua oo scundyua, oo na nnch'uee' 'naa' ts'a'n, oo na nntseinei' cantu oo ñ'oom jnaa'.

20 Cha'tso nmei' cwil'ana' na tilju' naquii' ts'om ts'a'n jo nnom Ty'oots'om. Saa na nlcwa' ts'a'n na cwe' na ticañoom'in cha'xe' ñ'oom na cwique' nn'a'n fariseos, xocatsei'ndaa'na' jom jo nnom Ty'oots'om.

Cwii yuscu na nchii ts'a'n judío seiyu' ñequio Jesús

(Mr. 7:24-30)

21 Quia jo' jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aa'yâ ñ'e'ñê, tjaa'n jo ndyuaa tsjoom Tiro ñ'e'n Sidón.

22 Ndo' cwii yuscu tsjaa' nn'a'n cananita na mac'e'n ndyuaa'ñee'n jndyotse-icandyoo'ñê na m'aa'n Jesús, c'uaa seineii', seity'ooñê tsoom:

—U Ta, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyo. M'aaⁿ nomjndaaya na jeeⁿ cwajndii matjoom. Maleiñ'oom jndyetia jom.

²³ Saa Jesús meiwⁿcwii ñ'oom tic'ooⁿ. Quia jo' já saantyjaa'â jom, jla'ty'oondyô nnoom, l'uuyâ:

—Cwa cajñom' yuscum'aaⁿ!, ee jeeⁿ c'uaa ñom ndyontyjo^o nanquaaⁿ!a.

²⁴ Quia jo' tso Jesús:

—Macandâ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuua Israel na jñom Ty'oots'om ja. Ee jooa cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jndâ tsuundye.

²⁵ Ndo' tyje'cañoom yuscu'ñeeⁿ jom, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, cateijndei' ja.

²⁶ Saa t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—Ticatsona' na nncwji' ts'aⁿ tyoo' cwentaa yocanch'u ndo' nncju'yom juuna' ndaa calue' nch'u.

²⁷ Tso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' Ta, saa meiiⁿ na ljo', cwicwa' calue' nch'u nacajndaq na cwiquiaa nacjee' meinsa 'naaⁿ nty'oyo'.

²⁸ Quia jo' t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—'U yuscu, t'maⁿ waa na matsei'yuya' ts'om'. Cats'aana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om'.

Ndo' xjeⁿñeeⁿ mañoom' n'maⁿ nomjnda yuscu'ñeeⁿ.

Sein'ma' Jesús jndye nn'aⁿwii

²⁹ Jndâ jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aaⁿyâ ñ'eⁿñê, tjaaⁿ 'ndyoo 'ndyoo ndaaluee Galilea. Tjawaaⁿ cwii ta, tjajom jo' jo'.

³⁰ Ndo' tquie'cañom jndyendye nn'aⁿ na m'aaⁿ. Tquiochona nt'om nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', nn'aⁿ nchjaaⁿ, nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ, nn'aⁿ na ticandaa'ndye ndo' ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿwii. Tyotsa'na nn'aⁿwii'ñeeⁿ nacañoom' Jesús, ndo' sein'maaⁿ na'ñeeⁿ.

³¹ Jndyendye nn'aⁿ nty'iaana na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ, ndo' tco'yana' nn'aⁿ na ticandaa'ndye, ndo' cwilooca' nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', ndo' ya cwinty'iaa nn'aⁿ na nchjaaⁿ. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'omna. To'na na tyola't'maaⁿndyena nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ Israel.

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequie meiiⁿ na'nom

(Mr. 8:1-10)

³² Quia jo' t'maⁿ Jesús já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Tsoom ndaaⁿyâ:

—Jeeⁿ wi' ts'ooⁿya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿ!, ee jndâ ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyo ndo' tatjaa'na n ljo' cwii cwilei'ñ'omtina na nlcwa'na. Tical'ue ts'ooⁿ na njñooⁿ jooa na c'oona l'aana na ñe'jndo'na, tints'aana' na tajndeiⁿ n'omna na 'oona nato.

³³ Quia jo' l'uuyâ nnoom:

—Ñjaaⁿñe m'aaⁿya jo jndaq tjaa'na' yuu ya nliuuyâ nantquie na jndye na nndaq' nncjaacjoo nn'aⁿ na jndyendye.

³⁴ Tax'ee Jesús ndaaⁿyâ:

—¿Cwanti tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

T'ooⁿyâ nnoom, l'uuyâ:

—Ñtquiee' taⁿ tyoo' ndo' ñ'eⁿ cwantindye calcaa nch'u.

³⁵ Quia jo' saⁿntjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nomtyuaa.

³⁶ To'ñoom ntyoo'ñeeⁿ ñequio calcaa ndo' tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naa'na'. Jndâ jo' tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ jooa' ndaaⁿyâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já t'ooⁿyâ jooa' ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ.

³⁷ Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa'tjacjoona. Ndo! jla'catoo'â ntquiee' tsquiee ñequio ntaⁿ ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiicheⁿna'.

³⁸ Nn'aⁿ na tcwa' quia jo' tuee' cha'na ñequiee meiⁿ naⁿnom. Meiⁿ tîcatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

³⁹ Quia na jndâ t'maⁿ Jesús nn'aⁿ ee mana cwitoⁿndyena, quia jo' tuooⁿ ts'om w'aandaa. Saayâ, squiaayâ ndyuua Magdala.

16

Cats'aa Jesús cwii 'naaⁿ na cwe' ts'aⁿ xocandaq nnts'aa

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos tquie'cañomna na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cal'ana xjeⁿ jom, jo' na taⁿna nnoom na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na m'mooⁿna' na Ty'oots'om jñom jom.

² Saa t'o Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Quia na jndâ tmaaⁿ cwinty'ia'yo' na jeeⁿ tmaaⁿ nchquiu, cwindu'yo': “Matseinmaaⁿñeyana'.”

³ Ndo' quia na cwitsjoom cwinty'ia'yo' na jeeⁿ neiⁿncoo' nchquiu 'ndaa, cwindu'yo': “Je' maxjeⁿ nncua'.” 'O nn'aⁿ na tiñecwii m'aaⁿ n'om'yo', jeeⁿ ya cwila'noⁿyo' 'naaⁿ na cwit'mooⁿ nchquiu na m'aⁿ tsjo'luee saa tile-icala'noⁿyo' ljo' cwii ndyoch'etina' cantyja na cwit'mooⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aa.

⁴ Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jndâ 'ndyena Ty'oots'om saa meiiⁿ na ljo', cwitaⁿna cwii 'naaⁿ t'maⁿ na ñe'canty'iaana. Saa xonquiaya na nnty'iaana cwii 'naaⁿ na t'maⁿ. Macandâ cala'noⁿna ljo' ñe'ca'moⁿna' juu na tjom Jonás.

Mana tjaaⁿ, ñeeⁿ joona.

Ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos

(Mr. 8:14-21)

⁵ Quia jo' saannndaa'â cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee. Ndo' quia na squiaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús jliuuyâ na tjaa'naⁿ nantquie cañ'eⁿ, jndâ tsuu' n'ooⁿyâ juuna'.

⁶ Tso Jesús ndaayâ:

—C'omc'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

⁷ Ndo' jâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê tpo'â na cwilanaqⁿ cheⁿncjooyâ. L'uuyâ:

—Macwjeeⁿeⁿ ñ'oomwaa' ndaayâ nc'e na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'ooⁿya.

⁸ Ndo' sei'noⁿ Jesús na m'aaⁿ n'ooⁿyâ cantyja 'naaⁿ tyoo' ñ'eⁿ ndaaljo'. Tsoom ndaayâ:

—'O nn'aⁿ na tit'maⁿ cwila'yuy'a n'om'yo', ¿chiiu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

⁹ ¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿyo' ñ'oom na tsjoⁿ luua'? ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' 'om taⁿ tyoo'ñeeⁿ na tyjaya na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ndo' na jndye tsquiee tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'?

¹⁰ Ndo' ¿aa meiⁿ ticjaañjoom' n'om'yo' cwiicheⁿ ntquiee' taⁿ tyoo' na tyjaya na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ndo' mati lojoo tsquiee ntaⁿ tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'? Nndaq nnts'aa na nleijndaa' nantquie na nlcwa'yo'.

¹¹ Jo' chíi ¿chiiu na tiqeⁿyo' cwenta na nchii mateinaⁿya cantyja 'naaⁿ tyoo'? Ja tsjoⁿ na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

¹² Quia ljo'cheⁿ jla'nooⁿâ na nchii cantyja 'naa^m ndaaljo' na cwiluii tyoo' na cal'aayâ cwenta, saâ tañe'quiandyô cantyja 'naa^m ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiiñê Cristo
(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Quia jo' tja Jesús ndaatyuaa tsjoom Cesarea Filipino. Jnda squiaayâ jo' jo' tax'eeⁿ ndaaⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ¿ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyô?

¹⁴ T'ooyâ nnoom l'uuyâ:

—M'aⁿ nn'aⁿ na cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'om cwilue Elías 'u, nt'om cwilue na Jeremías oo cwiicheⁿ profeta.

¹⁵ Tso Jesús ndaayâ:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ cwindu'yo' na cwiluiindyô?

¹⁶ T'o Simón Pedro nnoom, tso:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo, Jnda Ty'ooots'om na wando'.

¹⁷ Tso Jesús nnom:

—'U Simón, jnda Jonás, t'maⁿ waa na matio'naaⁿñe Ty'ooots'om 'u na luaa' matsei'noⁿ. Ee nchii cwe' ts'aⁿ na t'moⁿ ñ'oommeiⁿ njom'. Nquii Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee tquiaaⁿ na matsē'noⁿ cantyja 'na'ya.

¹⁸ Mati matsjoo njom' na 'u jndyu' Pedro, ñ'oom na ma'moⁿ'na' tsjō'. Nacjoo' juu tsjō'waañe nlquaaⁿ'ya tmaa^m nn'aⁿ na macwjii'ndyô cwentaya. Ndo' meiⁿ na'jndii na m'aⁿ quii' b'io na jeeⁿ jnda cwila'xmaⁿ'na, xocana'jndana nacjoo' tmaa^m nn'aⁿ na cwjii'ndyô cwentaya.

¹⁹ Ja ñnequiaya na t'maⁿ nntseixma^m quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naa^m nqueⁿ na matsa'ntjoom cañoom'luee. Ñ'oom na nntsu' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'ooots'om. Ndo' ñ'oom na nntsu' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ mati nntseix'iaa'ñena' ñequio juu ñ'oom na ntyjii Ty'ooots'om.

²⁰ Quia jo' Jesús tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom ndaayâ na meiⁿ'cwii nnom ts'aⁿ ticat'mooⁿ'yâ na jom cwiluiiñê Cristo.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿ'e
(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

²¹ Xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na ma'mooⁿ ndaaⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na jndei'na' na nncjaⁿ Jerusalén. Jo' jo' t'maⁿ nawi' nntjoom nl'a nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ nla'cuee'na jom, saâ xuee jnda ndyee nncwando'xoom.

²² Quia jo' tjañ'oom Pedro Jesús cwii ntyja, tooⁿ'oⁿ na matsoom nnom na ticatsa'ntjomna' na nntjom na luaa'. Tsoom:

—Tijoom quiaa Ty'ooots'om na nntjom' na luaa'. Tixoquiaaⁿ na nluii naljo'.

²³ Teiqueⁿ Jesús tsoom nnom Pedro:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás. Ñe'catseitsaⁿ ja. 'U ñe'catsei'nnda' ts'ooⁿ'ya ee ñ'oom na matsei'tiuu' jnaⁿ'na' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cha'xeⁿ na l'ue ts'om Ty'ooots'om.

²⁴ Jnda chii tso Jesús ndaayâ:

—Meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê ljo' na matseitiuu nqueⁿ. Caljaya ts'oom nawi' na matjoom meiⁿ cueeⁿ'eⁿ. Ndo' candyontyjoⁿ cantyja na mats'aa.

²⁵ Ee meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom, nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nluⁿi'n'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'ueeⁿñe cheⁿnquii chiuu nluⁿi'n'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

²⁶ Meiiⁿ chaⁿwaa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ saā yuu waa na mateijndeina' tsaⁿñeeⁿ ee xoc'ona' ñ'eⁿñê na ticatsuu añmaaⁿaⁿ. Ndo' ¿aa ndaaⁿ nntiomⁿ'ua ts'aⁿ na nluⁿi'n'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? ¿Cwaaⁿ ndaaⁿ?

²⁷ Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjaⁿcañooⁿnda'a tsjoomnancue ñequio ángeles cwentaa' Tsotyaya. Quia ljo' nntseit'maaⁿñena' ja cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿñena' nquii Tsotyaya. Ndo' nnts'aa na nnc'o'ñom ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na ñes'aa, aa na ya, aa na tis'a.

²⁸ Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaaⁿ'yo', mam'aⁿ nn'aⁿ ljoofe na tixocwjena hasta na jndā nty'iaandaana ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjaⁿcañooⁿ na nntsā'ntjō'ya.

17

Na seichuii'na' Jesús

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

¹ Jndā teinom yom xuee, quia jo' tjañ'oom Jesús Pedro ñequio Jacobo ñequio Juan tyee Jacobo'ñeeⁿ. Tjachom joona cwii sjo nandye yuu na ñenquieena.

² Xcwe na cwinty'iaana ndo' seichuii'na' jom jo ndaana. S'aana' na jeeⁿ caxuee nnoom cha'cwijom nnom ñe'quioom'. Ndo' seicwaqueⁿ'na' liaⁿ'aⁿ na canchii' cha'na nnty'iaa' ts'aⁿ chom lámpara.

³ Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ nacañom'm teitquiooⁿndye we nn'aⁿ na ñet'om teiyo, juu Moisés ñ'eⁿ Elías. Cwila'neiⁿ'na ñ'eⁿñê.

⁴ Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya nquiuyâ na m'aaⁿyâ ñjaaⁿ. Xeⁿ cjaawee' ts'om', nluⁿi ndyee xque' ñjaaⁿñe, nluⁿi cwentaa' nncu', cwii cwentaa' Moisés ndo' cwiicheⁿ cwentaa' Elías.

⁵ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndo' jndyoquioo cwii nchquiu na jeeⁿ canchii' caxuee juuna'. Seicataⁿ'na' joona ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oⁿots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'oⁿ'ya. Cantyja 'naaⁿ' jom ñequii'cheⁿ mañequiaana' na neiⁿ'ya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ.

⁶ Ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jndā na jndyena ñ'oomwaa', ty'eta'nquiona xjeⁿ nomtyuaacheⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ'jla'catyuendyena.

⁷ Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomna. Tyeⁿnquioom'm joona, tsoom ndaana:

—Quicantya'yo'. Talacatyundyō'.

⁸ Jlundāndyena. Meiⁿcwii ts'aⁿ ticanty'iaana macandā ñenquii Jesús.

⁹ Ndo' yocheⁿ na tquiocuena sjo'ñeeⁿ, sa'ntjom Jesús joona, tsoom:

—Yocheⁿ na ndicwaⁿ wandō'a, ticandu'yo' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ 'naⁿ na nty'ia'yo' je'. Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nnc'ioⁿ ndo' nncwandō'xcō, quia ljo'cheⁿ wanaaⁿ na nndu'yo' cantyja na nty'iaandaā'yo'.

¹⁰ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, cwit'mōōⁿ'na na macaⁿ'na' na cwjee'jndyee Elías. Ñe'candyaāyā ¿chiuu na luaa' cwit'mōōⁿ'na?

¹¹ T'oōⁿ ndaana:

—Mayuu' na mandyocwjee'cañoom Elías, ndo' tseixmaaⁿ na nntseijndaa'ñê cha'tso,

¹² *saa* candye'yo' nntsjoō na jnda tyjee' Elías *saa* ticala'noⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. L'ana cha'xjeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê. Ndo' malaa'ti' nl'ana ñ'eⁿndyo ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

¹³ Quia ljo'cheⁿ jla'noⁿna na seineiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

Sein'ma' Jesús cwii tyochjoo na cwe' cwiquiooñeto
(*Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43*)

¹⁴ Quia na jnda tquiennda'na yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na jndyendye, jndyotse-icandyoo'ñe cwii tsaⁿs'a na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom, tsoom:

¹⁵ —Ta, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿ ti'jndaaya. Ee maleiñ'oom jndyetia jom ndo' jeeⁿ cwajndii matjoom. Jndye ndii' mach'eena' na cwiquiooñê naquii' chom ndo' naquii' ndaa.

¹⁶ Ndo' jndyōñ'oⁿya jom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' *saa* tileicandaā na nla'n'maⁿna jom.

¹⁷ T'o Jesús, tsoom ndaayā:

—O nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo', ndo' jeeⁿ tixcwe cwila'tiuu'yo', ¿cwanti yo cwii maca'na' na nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mooⁿtya ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii ndaa nntseiⁿqui ts'ooⁿya ñ'eⁿndyo'? Quioñ'om'yo' ti'chjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

¹⁸ Quia jo' seitia' Jesús jndyetia'ñeeⁿ, jo' chii jlui' naquii' ts'om tyochjoo. Mañoom' n'maⁿ juu.

¹⁹ Jnda tuii na luua', quia jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'eⁿñê jluii'á cwii ntjya na ñencjooyâ ñ'eⁿñê. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Chiuu na já tícandaā nntjeii'á jndyetia'ñeeⁿ?

²⁰ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nc'e na ticala'yuy'ya n'om'yo' jo' chii tícandaā l'a'yo'. *Saa* candye'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ meiiⁿ na cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cha'na cachjoo lqueeⁿ mostaza *saa* mat'maⁿ ts'iaaⁿ ndaaⁿ nl'a'yo'. Meiiⁿ waa cwii na jeeⁿ jndeina' cwiiwinom'yo' hasta matseijomna' cha'na cwii sjondye nquiu'yo', *saa* ndaaⁿ nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na nndu'yo' nnom sjowaa': “Quindyō' ñjaaⁿ, cja' la'ñeⁿ”, ndo' nleindyōona'. Ee tjaa'naⁿ cwii na xocandaā nl'a'yo' xeⁿ na mayuu' cwilayu'ya n'om'yo'.

²¹ *Saa* cantyja 'naaⁿ jndyetiameiⁿ cwicalui'nc'uaa'ndyena, jo' chii maca'na' na catseicwejndo'ñe ts'aⁿ ndo' catseineiⁿ nnom Ty'oqots'om cha ndaaⁿ nnts'aaⁿ.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ
(*Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45*)

²² Ndo' yocheⁿ na tyoma'nooⁿyâ ts'onⁿdaa Galilea, tso Jesús ndaayâ na jom na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mam'aaⁿ ñeeⁿ juu na ñnequiaa cwenta jom luee nn'aⁿ.

²³ Ndo' nla'cuee' nn'aⁿ jom, *saa* xuee jnda ndyee ñnequiaa Ty'oqots'om na nncwando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Quia na jndyaayâ na luua', s'aana' na jeeⁿ tia nquiuuyâ.

Tioomna ts'iaa'ndaana cwentaa' wats'om t'maⁿ

²⁴ Tuee' Jesús tsjoom Capernaum ñequio já nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaa'ndaā nn'aⁿ judíos cwentaa' wats'om t'maⁿ ty'entyjaa'na Pedro, jlueña nnoom:

—Tsaⁿ na ma'moⁿ ndaa'yo', ¿aa tiquitoom s'om ts'iaaⁿnnoom cwentaa' wats'om t'maⁿ?

²⁵ T'o Pedro, matsoom:

—Quitoom ts'iaaⁿnnoom.

Tyoowiquiuu' na tuii na luaa', tjaquiee' Pedro quii' w'aa. Tyuaa'ti to' Jesús na matseineii' nnom Pedro. Tsoom:

—¿Chiuu m'aa' ts'om' 'u, Simón? Joo nn'a' na m'a' n'iaa', ¿ñee' matsei'tiuu' na cwique' na xje' na catioom ts'iaa'ndaq? ¿Aa nn'a' w'aana oo aa nt'omche' nn'a'?

²⁶ T'o Pedro nnoom, tso:

—Nt'omche' nn'a' cwitioom ts'iaa'ndaq, saq nn'a' w'aana tiquitioom.

Tso Jesús nnom Pedro:

—Quia jo' na'ñee' ma'ndiina' nn'a' w'aana.

²⁷ Saa meii' na ljo' cha tila'teincuu'ndye nn'a' na cwito'ñoom s'om, nntioo'ya cwanti na l'ue n'omna. Jo' chii cja'cju' tsei'nchquia ndaaluee. Catscaa na nncwji'jndyee', catoo'ndyu' ndyoo'yo', jo' jo' nljei' cwii tsjo'ñjee' na nleijndeina' ts'iaa'ndaqya. Cja'ñ'oom', ñeiquiaa' juuna' ndaana cwen-taaya.

18

¿Ñee' nnc'oom na t'ma'ñeti?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Ndo' xje'ñee' ja' nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'n Jesús squiaqacaño'o'yâ jom. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Ñee' juu nnc'oom na t'ma'ñeti yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om?

² Quia jo' t'ma' Jesús cwii tyochjoo, tquee' juu xcwe quii'ntaa'yâ.

³ Ndo' tsoom ndaayâ:

—Mayuu'che' nddye'yo' nntsjoq, xe' tilcwe' n'om'yo' jna'yo' ndo' c'om'yo' cha'na yocanch'u na tiquee' n'om na nluiit'ma'ndyena, quia jo' xondaq nntsaquiee'ndyo' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

⁴ Cwe' jo' ts'a' na maju'ñecje ndo' tical'uee'ñe na nluiit'ma'ñe, matsei-jomna' tsa'ñee' cha'na tyochjoom'aa'. Ndo' na ljo' cwiluiit'ma'ñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

⁵ Ndo' mei'ncwi'ñee'che' ts'a' na neii' cwii yuchjoo cha'na tyochjoom'aa', maja neii' tsa'ñee'.

Quaa'ya cwenta tical'aaya natia

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Mei'ncwi'ñee'che' ts'a' na matseijndo' ts'om cwii yucachjoo na cats'aa natia, tsa'ñee' yati xe' cju'na' jom ts'om ndaaluee na chu'tye' xtyoom'm cwii tsjo'suu t'ma'.

⁷ Jee' wi' cwitjoom nn'a' tsjoomnancue na jndye nnom nei'ncoo' niom na macjaachuuna' joona na cwila'tjoondyena. Saa tjaa chiuu ya ee maxje' niomna'. Saa nnt'uiwi'na' ts'a' na matseijndo' ts'om x'iaa' na cats'aa yuu na tia.

⁸ Xe' na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om jnaa' ts'o' oo x'e', catsa' xje' joona' cha'cwijom catyjee', catyenquie' joona' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na ndaqa nntseixma' na ticantycwii na wando' añmaa' meii' cha'cwijom na ticandaq'ndyu', nchiiti na candaq'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' chom na tijoom canduu'.

⁹ Ndo' xe' cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om, catsa' xje' cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' ndo' catquie' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na ndaqa nntseixma' na ticantycwii na wando' añmaa' meii' cha'cwijom ñe'cwii ts'omnjom', nchiiti na we ts'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' chom b'io.

*Cala'nooⁿa cantyja 'naaⁿ catsmaⁿ na tsuuñe
(Lc. 15:3-7)*

¹⁰ Cal'a'yo' cwenta na tinc'om'yo' na ticuee' n'om'yo' meiⁿcwii yucachjoo. Ee ndye'yo' nntsjoq jo nandye m'aⁿ ángeles na cwil'a cwenta yocanch'u. Ndo' ángeles'ñeeⁿ meiⁿnquia xjeⁿ cwila'neiⁿna nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹¹ Ee ja na cwiluiindyq ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyq na nncwji'n'maaⁿndyq nn'aⁿ na cwitsuundye.

¹² ¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo'? Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na m'aⁿ cwii siaⁿnto canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ ndo' cwiindyq jooyo' nntsuuñe, aa nchii n'ñeeⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ jooyo' cjoo' tyue' ndo' wjaacal'ueeⁿ juu quioo' na tsuuñe.

¹³ Ndo' xeⁿ na nljeiiⁿ juuyo', ndye'yo' nntsjoq, mayuu'cheⁿ t'maⁿti ñhequiaana' na neiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ catsmaⁿñeeⁿ nchiiti cantyja 'naaⁿ cha'tsonde nt'om canmaⁿ na tyootsuundye.

¹⁴ Cala'noⁿ'yo' na nquii Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee malaa'ti jeeⁿ xueeⁿ 'o. Til'ue ts'oom na nntsuundye meiⁿcwiindyq joo nn'aⁿ na tit'maⁿti cwiluiindyq.

*Maty'iomna' na calat'maⁿ n'ooⁿya nc'iaaya
(Lc. 17:3)*

¹⁵ Xeⁿ m'aaⁿ cwii x'ia' na matseyu' na matsei'tjooñê njom', cwa cja'cwaⁿya'jom. Catsei'nooⁿ'oⁿ yuu matseitjooñê njom' ndo' calantycwii'yo' ñ'oom na ñe'wendyo'. Ndo' xeⁿ na ñheeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' jnda tejnde' x'ia' na tco'xcwena'jom.

¹⁶ Saa xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' cjaañ'eⁿ cwii oo we ts'aⁿ ñ'eⁿndyu' cha joo na ñ'eeⁿ nndyena ñ'oom na cwi'maⁿ'yo' ñ'eⁿ x'ia' ndo' na ljo' nquuijndaa'ndyena chiuu t'maⁿ'yo'.

¹⁷ Saa xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na nlue na ñ'eeⁿ quia jo' ca'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji'ndyq cwentaya. Ndo' xeⁿ meiⁿ ticañeeⁿ ñ'oom na nlue cha'tso na ñ'eeⁿ quia jo' tjaa chiuu ya. Caliu'yo' na jom cwiluiñê cha'cwijom ts'aⁿ na tyootseit'maaⁿñe Ty'oqots'om oo cha'cwijom tsa'co'ñom ts'iaaⁿndaq nn'aⁿ cwentaa' gobiernom na tia ts'aⁿñe.

¹⁸ Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoq, meiⁿljo'cheⁿ na cwindu'yo' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oqots'om. Ndo' meiⁿljo'cheⁿ na cwindu'yo' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ, mati nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oqots'om.

¹⁹ Mati candye'yo' nntsjoq, xeⁿ wendyo' 'o ñe'cwii m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oom na cwitaⁿ'yo' nnom Tsotyaya Ty'oqots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, quia jo' ñ'eeⁿ ndo' ñ'equiaaⁿ ñ'oom na cwitaⁿ'yo'.

²⁰ Ee meiⁿnquiyauucheⁿ na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na cwitjomndye ñequio xueya, majo' jo' m'aaⁿya quii'ntaaⁿna.

²¹ Quia jo' tjtaseindyoo'ñe Pedro na m'aaⁿ Jesús. Tsoom nnom:

–Ta, cwii x'iaya na matseitjooñe noqⁿ, ¿cwanti ndii' na maca'na' na catseit'maⁿ ts'ooⁿya jom? ¿Aa nncueⁿntyjo hasta ntquiee' ndii'?

²² T'o Jesús nnoom:

–Ticatsjoq na ñe'ntquiee' ndii'. Matsjoq na catseit'maⁿ ts'om'jom ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui ndii' na ntquiee' ntquiee'. Maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om'jom.

Moso na tiñe'catseit'maⁿ ts'om x'iaa'

23 'Cwe' jo' cala'no'nyo' cantyja 'naa' nque' na matsa'ntjoom cañoom'luee. Matseijomna' jom cha'na cwii patrom na seitioom na nntyjo'o' mosoom'm na cho'jna' nnoom.

24 To'o' o' na macwjee'e' cwenta ndo' tquioñ'omna cwii ts'a' na chujna' jndye mei'yom s'om.

25 Quia na nty'iaa' patrom'ñee' na mei'cwii tsjo'ñjee' tîcandā nntiom mosoom'm, quia jo' sa'ntjoom na nleil'uañe tsa'ñee' na nncjaaquiee'ñe na nndi'ntjomtye', ndo' mati scuu' tsa'ñee' ñequio ndana ñequio cha'tso 'naa'na, cha nnc'ioo'ñe na chujna'.

26 Quia jo' moso'ñee' tcoom'm xtyee' nnom patrom 'naa'a', t'ma' ty'oo s'aa nnom tsa'ñee'. Tsoom: "Ta, maca'a ñ'omt'ma' ts'om njom' na nncwinda'ya' ndo' nntio'o'ñ'a' na cho'jna' njom'."

27 Quia jo' patrom'ñee' ty'oom na wi' ts'oom mosoom'm. Seit'ma' ts'oom juu cha'waa na chujna' ndo' seicandyaañē juu.

28 Tyowiquiuu' na jlui' moso'ñee' naquii' w'aa ndo' tjomñē cwii x'iaa'a' na na matjemosoñē. Chujna' tsa'ñee' nnoom cwii sia'nto s'om. Ndo' seicjaa l'oo' tsa'ñee', tyonchjee' xtyo'. Tsoom nnom: "Catiom' na chujna' no'o'."

29 Ndo' tco' x'iaa'a' xtye jo' nnoom. S'aa ty'oo nnoom, tso: "Maca'a ñ'omt'ma' ts'om njom' na nncwinda'ya' ndo' nntio'o' na cho'jna' njom'."

30 Saa jom tîcwinom'm, matjaquee' ñ'oom. Tjoom'm tsa'ñee' w'aancjo hasta na nntiom na chujna' nnoom.

31 Ndo' ntyjemosondyena, quia na nty'iaana na luaa' s'aa', jee' t'ma' sei'ndaa'na' nquiuna. Ty'entyjaa'na patrom 'naa'na ndo' jluena cha'tso na jndā tuui.

32 Quia jo' patrom'ñee' tquee'ñē mosoom'm, tsoom nnom: "Cwa jee' ndya' wi'ndyu', 'u mosoya. Ja jndā seit'ma' ts'oo'ya cha'tso na chujna' ee na jee' seinty'iaa'ndyu' no'o'."

33 Ndo' mati 'u matsona' na c'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xje' t'oo' na wi' ts'oo' ñ'e'ndyu' 'u."

34 Quia jo' jee' t'ma' seiw'ii patrom'ñee'. Tquee' ñ'oom na catuee'na mosoom'm w'aancjo na cata'wi'na juu hasta na nntiomñ'e' cha'waati na chujna' nnoom.

35 Seicandā Jesús ñ'oom tjañoom'mei'. Tsoom:

—Maluaa' nnts'aa Tsotyaya na m'aa' cañoom'luee ñ'e'ndyo' 'o, xe' nchii na xcwee' n'om'yo' nla't'ma' n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjo'ondye ndāa'yo'.

19

Ticatsona' na nntyuii' ljeii na toco ts'a' (Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

1 Jndā jndā seinei' Jesús ñ'oommei', quia jo' jluee'e' ts'ondaa Galilea, tjaa' ts'ondaa Judea, xndyaa' jndaa Jordán.

2 Jndyendye nn'a' ty'entyjo' naxee'e'. Ndo' sein'maa' cha'tso nn'a'wii jo' jo'.

3 Quia jo' jla'candyoo'ndye nn'a' fariseos na m'aa' na ñecal'ana xje' jom. Ta'x'eenā nnoom:

—¿Aa wanaa' na nntseityuii' ts'a' ljeii na tocoom ñ'e' scoom'm nc'e' mei'nquia na seitjo'ñe tsa'ñee' nnoom?

4 T'o Jesús ndāana:

—Cwa'ti jndā jla'na'nyo' ljeii 'naa' Ty'ooots'om na matseinei'na' chiuu to'jñee' na tquee' cha'tso. Matsona': "S'aa' tsa's'a ñ'e' tsa'scu."

5 Mati matso ljeii'ñeeⁿ: “Macwe! jo' n'ndii tsaⁿ's'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ ndo' nnc'oomtyeeⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Wendye naⁿ'ñeeⁿ ñ'e'cwii sei' nla'xmaⁿna.”

6 Jo' chii tacala'xmaⁿna na we ts'aⁿ. Ndo' nc'e na luaa' seijndaa'ñe Ty'oots'om, jo chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseyuyii' cantyja na m'aⁿna.

7 Ndo' ta'x'eena nnoom:

—Quia jo' çchiuu na saⁿntjom Moisés na wanaaⁿ na nntyuyii' ljeii 'naaⁿ' ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, jnda' jo' ya na ca'ñeeⁿ juu?

8 T'oqⁿ ndaa' naⁿ'ñeeⁿ:

—Nc'e na 'o'jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' chii tquiaa Moisés na wanaaⁿ na nntyuyii' ljeii 'naaⁿ'yo' ñ'eⁿ lcuu'yo'. Saa' nchii laa'ti' teijndaa' najndyee.

9 Ja matsjoo' ndaa'yo', juu tsaⁿ's'a na nntseyuyii' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, matsona' na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Wanaaⁿ na nntseyuyeeⁿ'eⁿ ljeii 'naaⁿ'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm xeⁿ na m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿ's'a. Ndo' meicwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ cwii yuscu na jnda' tyuii' ljeii 'naaⁿ' ñ'eⁿ saa', tsaⁿ'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

10 Já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús l'uuyá nnoom:

—Xeⁿ luaa' waa na nntseyeⁿ'na' ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, quia jo' yati na tincoco ts'aⁿ.

11 Tso Jesús ndaayâ:

—Ticha'tsondye nn'aⁿ nndaq' nla'candana ñ'oomwaa'. Cwe' ñeijndaa' nn'aⁿ na nndaq' nla'candana nc'e na jnda' tquiaa Ty'oots'om na ljo'.

12 Ee m'aⁿ nn'aⁿ na ticunco nc'e maxjeⁿ tuiindyena na titjoondyena yuscu, ndo' nt'omcheⁿ ticunco nc'e na tuii nasei joona cha titjoondyena yuscu. Saa' m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee na ticunco ee ñ'e'candy'eⁿntjomna nnom Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'noⁿ' ndo' nndaq' nntseicandâ ñ'oomwaa', catseicanaq'.

Matio'naa'ñe Jesús yonch'u

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

13 Tquiocho nn'aⁿ yonch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom ts'oqⁿ nacjoona ndo' na ntseineiiⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna. Saa' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñe' ñe' jla'tiaa'â nn'aⁿ na tquiocho yonch'u'ñeeⁿ.

14 Quia jo' tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yonch'u ja. Tilantycwi'yo' joona, ee matseijomna' joona cha'na nn'aⁿ na cwiñe'quiandye na matsa'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om.

15 Ndo' tioom l'oqⁿ nacjoo yonch'u'ñeeⁿ, jnda' chii jlueeⁿ'eⁿ jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿ'tya ñ'eⁿ Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

16 Cwiicheⁿ xuee jndyotseicandyoo'ñe cwii ts'aⁿ na titquieeñe na m'aaⁿ Jesús. Tax'ee tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—'U Maestro na ya ts'aⁿndyuu', çaa waa cwii nnom na yati na tseixmaⁿya na cats'aa cha nnc'o'ñeⁿ na ticantycwii na wando'a?

17 T'o Jesús nnom:

—çchiuu na mats'u' na ya ts'aⁿndyoo' ja? Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na jeeⁿ ya ts'aⁿñe macandâ nquii Ty'oots'om. Saa' 'u je', xeⁿ ñe'cja'quiee'ndyuu' cantyja na ticantycwii na wando' macaⁿna' na catseicandâ' chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Ty'oots'om.

18 Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—çCwaaⁿ ljeii?

T'o Jesús nnom, tsoom:

—Tintseicue! ts'a'n. Tinc'om'ya! ñ'e'n cwiiche' ts'a'n. Tinch'uee! 'naa' ts'a'n. Tintseinei' cantu nacjoo' ts'a'n.

¹⁹ Catseit'maa'ndyu! tsotye! ñ'e'n tso'ndyo!. Ndo' c'oom' na wi' ts'om' nc'ia' cha'xje' na jnda ntyji! ñequio nncu'.

²⁰ Tso tsa'ñee' nnoom:

—Cha'tso ñ'oommei' matseicandaya xje' na cachjoondyoçha'. ¿Aa waa na matseitjootina' ja na cats'aa?

²¹ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Xe' 'u ñe'catseicandá'ñ'e'n!, quia jo' cja', cajndaq' cha'tso 'na' na niom. Quiaa' s'om'ñee' ndaa ndyeñee' quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Ndo' candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaa' na mats'aa.

²² Jnda na jndii tsa'ñee' ñ'oommei', mana tjaa' na chjoo' ts'oom ee jee' ndya' tyañê.

²³ Quia jo' tso Jesús ndaa já nn'a'n na cwila'jomndyô ñ'e'nñê:

—Ndye'yo' nntsjoq na mayuu'che' jee' jndei'na' ncju'cjeñe cwii tsa'tya na nntsa'ntjom Ty'oots'om jom.

²⁴ Mati matsjootya ndaa'yo', jndei'tina' na nncju'cjeñe cwii tsa'tya na nntsa'ntjom Ty'oots'om jom, nchiiti na nncwicandü'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia.

²⁵ Quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', jee' seiñ'ee'na' já. Tyotax'aayâ ndaa ntyjaayâ, l'uuyâ:

—¿Quia jo' 'ñee' ts'a'n ndaaq nluin'maa'ñe?

²⁶ Nty'iaa' Jesús ndaayâ, tsoom:

—Tijoom candaq nncwji'n'maa'ñe che'nquii ts'a'n. Saa Ty'oots'om cha'tso ndaa nnts'aa'.

²⁷ Ndo' tso Pedro nnoom:

—Ta, canty'ia', já jnda ndyaayâ cha'tso cha ndaa nla'jomndyô ñequio ts'iaa' 'na'. ¿Aa waa naya 'naa'ya?

²⁸ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Ndye'yo' nntsjoq, mayuu'che' quia na nncue'ntyjo xje' na nncuaaxco tsjoomnancue, mati ja na cwiluiindyô ts'a'n na jna' cañoom'luee nncjocajma'ya ndio 'na'ya yuu na nntseit'maa'ñena' ja. Ndo' 'o na jnda macwila'jomndyo' ñ'e'ndyo' mati maniom canchoo'we ndio 'na'yo' na nntsaacwindyuaandyo' na nntu'xe'yo' canchoo'we ntmaa' nn'a' ntseinda Israel.

²⁹ Ndo' ticwii cwii ts'a'n na jnda 'ndii waa' oo ti'nquio oo ndyencjo oo tsotye oo tsondyee oo scuu' oo ntseinda oo ndyuua' nc'e na jnda jndyoquiee'ñe cantyja 'na'ya, tsa'ñee' cwii sia'nto ndii' nnc'o'ñoom na nleinoom cantyja na jnda 'ñee'. Ndo' nnaa'a'n na ticantycwii na wanoom'm.

³⁰ Ee majndye nn'a' m'a' je' na cwila'tiuu nquiee na t'ma' cwiluiindy, saa nncue'ntyjo na mancju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'a' m'a' je' na maju'cjena' joona, saa ndanquia nntseiwendyena' joona.

20

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' na'ntjom

¹ Seinei'ti Jesús ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii patrom na waa ntjom'. Cwitsjoom tjacal'ue patrom'ñee' na'ntjom na nnc'ooquie' ts'iaa' 'naa'a'.

² T'ma'na ñ'e'n na'ntjom 'naa'a' na nnto'ñoomna cwii denario na cwii xuee cha'xje' cwita'ntjom nn'a'. Jnda chii jñoom joona na waa ntjom'm.

3 Cha'na ñjeeⁿ na cwitsjoom tjaaⁿ xcwe quii' tsjoom, jo' jo' ljeiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwe' mandl'.

4 Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo' na waa ntjom 'na'ya na nl'a'yo' ts'iaaⁿ. Ja nntioml'uaya 'o cha'xjeⁿ na matsona'.” Mana ty'e naⁿ ñeeⁿ.

5 Cha'na quiajmeiⁿ matjannaⁿ patrom ñeeⁿ quii' tsjoom. Ljeiiⁿ nt'omcheⁿ naⁿ ntjom. Ndo' majo'ti s'aaⁿ cha'na ndyee na matmaaⁿ.

6 Manncueeⁿ na 'om na matmaaⁿ, tjannaaⁿ quii' tsjoom. Mañoomcheⁿ na ljeiiⁿ na cwe' m'a'cheⁿ. Tsoom ndaana: “¿Chiuu na meii'chaa' xuee ñjaaⁿ m'a'nyo' na tjaa ts'iaaⁿ cwil'a'yo'?”

7 Jluena nroom: “Mayuu', ee tjaa 'ñeeⁿ cotsa'ntjom já.” Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo', nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'na'ya na waa ntjoomya. Ja nntioml'uaya 'o cha'xjeⁿ na matsona'.” Ndo' mati ty'e naⁿ ñeeⁿ.

8 Quia na jnda tmaaⁿncue tso patrom nnom moso tquiee 'naaⁿaⁿ: “Cwaⁿ naⁿ ntjom m'aⁿ ndo' cationl'ua' joona. Cato'jndyee' ñequio joo nn'aⁿ na ty'equie' na macanda. Tcuu cjaana' hasta nncuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equie'jndyee.”

9 Quia jo' tquiontyjaa' nn'aⁿ na ty'equie' ts'iaaⁿ cha'na 'om na matmaaⁿ. Ticwii cwii joona to'ñoomna cwii denario cha'xjeⁿ na nncwantjom ts'aⁿ na cwii xuee.

10 Ndo' quia tuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equie'jndyee ts'iaaⁿ, jla'tiuuna na joona jndyety nnta'ntjomna. Saã mati ticwiindyee joona to'ñoomna cwii denario.

11 Jnda na to'ñoomna s'om'ñeeⁿ to'na na tyola'ncjoo'ndyena nacjoo' patrom 'naaⁿna.

12 Jluena: “Joo naⁿ m'aⁿ na ty'equie'na ts'iaaⁿ na macanda, ñecwii hora l'ana ts'iaaⁿ, saã 'u ñe'cwii xjeⁿ mache' ñ'e'ndyee joona cha'xjeⁿ ñ'e'ndyô já. Ndo' já tyolajndaayâ meii'chaa' xuee, tyolaquii n'ooⁿyâ meiiⁿ jeeⁿ jmeiⁿ nquiuyâ.”

13 T'o patrom nnom cwii joo naⁿ ñeeⁿ, tsoom: “U re, tjaa'naⁿ na seitjoondyo njom!. ¿Aa nchii t'maa'ya ñ'e'ndyue' na cwii denario nncwantjom' cha'xjeⁿ quita'ntjom nn'aⁿ?”

14 Co'ñom' s'om 'naⁿ, cja'to' wa'. Nncô ntyjii xeⁿ ljo'yu nntioml'uaya 'u ñequio cwiicheⁿ tsaⁿm'aaⁿ na teinoom' tjaquiee' ts'iaaⁿ.

15 ¿Aa ticatseitiuu' na wanaaⁿ na nnts'aa cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ñequio s'om 'na'ya? ¿Aa matsei'candya' ts'om' s'om na ja titseintycwi'a'?”

16 Jo' chii luaa ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Nn'aⁿ na ticala'tiuu na t'maⁿ cwiluiindyee ljo'yu nntseit'maaⁿñe Ty'oqts'om joona cha'xjeⁿ matseit'maaⁿñe nt'omcheⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyee, quia nleitquioo' na ljo'yu la'xmaⁿna jo nnom Ty'oqts'om ñequio meii'nquia nn'aⁿ.

Matseicandiinna' Jesús na nncueeⁿeⁿ
(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

17 Yocheⁿ na njom Jesús nato na wjaⁿ Jerusalén, tjachom já na canchoo'wendyô cwii ntyja na ñencjooyâ. Tsoom ndaayâ:

18 —Queⁿyo' cwenta, je' tsawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, jo' jo' ññequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiindyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿ ñeeⁿ nl'ana na nnt'uiityeⁿna' ja na nnc'iq.

19 Nñe'quiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos na nla'jnaaⁿ naⁿ ñeeⁿ ja. Nntjaa'na ja ndo' nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ na nnc'iq, saã xuee jnda ndyee nncwando'xcô.

Tsondyee Jacobo ñ'e'n Juan tcaa'n cwii naya

(Mr. 10:35-45)

20 Scuu' Zebedeo ñequio ntseinaa'n Jacobo ñ'e'n Juan tquiola'candyoo'ndyena na m'aa'n Jesús. Tcoom'm xtyee'n jo nnom na tcaa'n cwii naya.

21 Tso Jesús nnoom:

—¿Ljo' l'ue ts'om'?

T'o yuscu'ñee'n nnom, tsoom:

—Quia na nncue'ntyjo na nntsa'ntjom', quiaa' ñ'om' na we ntseindaaya nmeii' nluuit'ma'ndyena ñ'e'ndyu'. Cwii joona nnc'oom ts'o' ntyjaya ndo' cwiiche'n nnc'oom ts'o' ntyjatymaa'n'.

22 Saa t'o Jesús ndaa we na'ñee'n, tsoom:

—'O ticala'no'm'yo' ljo' cwita'm'yo'. Juu nawi' na nncwinoo'n, ¿aa nnda'a nna'ndyo'? Ndo' ¿aa nnda'a nljoya n'om'yo' na nncwje'yo' cha'xje'n na nda' ljoya ts'oo'n na nnc'i'o'?

T'oona nnoom, jluena:

—Nnda'a.

23 Jom tsoom ndaana:

—Mayuu' juu nawi' na nncwinoo'ya, nncwinom'yo'. Ndo' cha'xje'n na cwiljoya ts'oo'n na nnc'i'o' mati maca'na' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'a'n 'o. Saa titseixma'ya na nntseijndaa'ndyo' ñee'n juu nncwacatyee'n ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaa'n'. Nquii Tsootyaya ñnequiaa'n naya'ñee'n ndaa joo nn'a'n na nda' seijndaa'ñe na nnto'ñoom juuna'.

24 Ndo' cwiiche'n quindyô jâ na cwila'jomndyô ñ'e'n Jesús, quia na jndyaayâ ñ'oom na tca'n yuscu'ñee'n, jee'n tyola'wjaayâ nacjoo we nn'aa'yâ na'ñee'n.

25 Ndo' naljo', tquee'n Jesús cha'tsondyô na m'aa'n. Tsoom ndaayâ:

—'O manquiu'yo' na nguiee nn'a'n na cwiluiitquiendye cwii cwii ndyuaa cwila's'andyena ndaa nn'a'n na cwitsa'ntjomna. Ndo' nn'a'n na cwiluiit'ma'ndye cwique'na xje'n nn'a'n na m'a'n nacje 'naa'na.

26 Saa quii'ntaa'n 'o ticalatona' na luaa' nl'a'yo'. Ee mei'cwi'ñee'n'che'n 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'ma'ñe naquii' ntaa'nyo', tsa'ñee'n matsona' na catseixmaa' ts'a'n na mand'i'ntjom ndaa nc'iaa'.

27 Ndo' ñee'n cwiindyô 'o na maque'n ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaa'yo', tsa'ñee'n matsona' na c'oom cha'cwijom moso 'na'nyo'.

28 Maluaa' na jndyoo ja na cwiluiindyô ts'a'n na jna' cañoom'luee. Jndyoo na nndi'ntjo'ya ndaa nn'a'n nchii na nndye'ntjom nn'a'n noo'n. Ndo' jndyoo na ñnequiaandyô na c'i'o' na nnti'o'o'ya jnaa' nn'a'n na jndyendye, cha nndyaandyena na nnt'uii' jnaa'na joona.

Sein'ma' Jesús we tsa'nchjaa'n

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

29 Quia na saacaluii'â naquii' tsjoom Jericó, tquiontyjo cwii tmaa'n nn'a'n naxe'n Jesús.

30 Jo' jo' 'ndyoo nato meindyuaandyee we na'nchjaa'n. Quia na jndyena ñ'oom na juu Jesús mawinoom jo' jo', jla'xuaana, jluena:

—'U Ta, na cwiluiindyu' jndacantyjo David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'e'ndyô jâ.

31 Saa nn'a'n na m'a'n jo' jo' jla'tia'na na'nchjaa'n'ñee'n. Ñe'cala'che'na na'n'ñee'n, saa yache'n jndei' tyola'xuaa, jlue:

—'U Ta, na cwiluiindyu' jndacantyjo David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'e'ndyô jâ.

32 Tjameintyjee' Jesús, t'maa'n na'ñee'n. Tsoom ndaana:

—¿Ljo! l'ue n'om'yo! na nnts'aaya 'o?

³³T'ooq na n'nchjaa'n'ñee'n nnoom, jluena:

—Jee'n 'u ta, toom cwe' nndaq nnty'iaayâ.

³⁴Quia jo' Jesús ty'oom na wi' ts'oom jona. Tye'nquioom'm lua'ndaqana. Mañoom' teitquioona. Ty'entyjona naxee'n'e.

21

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Quia na jnda teindyoo'â Jerusalén, na nndyoo' ta na jndyu Olivos, squiaayâ tsjoom Betfagé. Jñom Jesús we nn'a'n na cwila'jomndye ñ'e'nê.

² Tsoom ndaana:

—Catsaquie'yo' tsjoom chjoo ndyeyu jo ndaa'yo!. Jo' jo' mantya nliu'yo' cwii snomxquie na ñjomyo!, mati ñ'e'n jndayo!. Calacana'yo!, quiocho'yo' jooyo' na m'aa'ya ñjaa'.

³ Ndo' xe'n nncwax'ee ts'a'n ndyue'yo' chiuu na cwitsacho'yo' quioo' ntsmei'n'e'n, luaa candu'yo' nnoom: “Nquii Ta tjoonê jooyo!” Quia jo' mañoom' ñnequiaa ts'a'n na nquiocho'yo' jooyo!.

⁴ Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seinei'n profeta, luaa seiljei'n:

⁵ Candu'yo' ndaa' nn'a'n tsjoom Sión:

“Que'yo' cwen'ta macwjee'cañoom nquii rey na cwiluiiñe na matsa'ntjom 'o, ticatseit'maa'ñe che'n'que'n, ee cwe' snom wa'l'joom. Snom chjoo, quioo' na maxje'n ts'iaa'n' na nnchuu xuu.”

⁶ Quia jo' we na'n'ñee'n na cwila'jomndye ñ'e'n Jesús, ty'ena, l'ana cha'xe'n ñ'oom na tsoom ndaana.

⁷ Tquie'ñ'omna snomxquie'ñee'n ñequio jndayo!. Ndo' tioona liaana nanque'n quioo'ñee'n, chii tjawa'l'joom.

⁸ Jndyendye nn'a'n ty'eñ'ee'na ñ'e'n Jesús. Nt'om na'n'ñee'n tyola'n'mei'n'na liaana ts'om nato yuu na wja'n. Ndo' nt'om nn'a'n tyotyje luee n'oom, tsã'na jona' ts'om nato.

⁹ Nn'a'n na 'oojndyee ñequio nn'a'n na 'oontyjo to'na tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maa'ñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David. Matio'naa'ñena' n'que'n na macwjee'cañoom ts'iaa'n' 'naa'n' Ta Ty'oots'om. Matseit'maa'ñena' jom nandyee cañoom'luee.

¹⁰ Quia na tjaquiee' Jesús Jerusalén jee'n t'ma'n seits'eina' naquii' n'om cha'tsondye nn'a'n tsjoom'ñee'n. Tyoluena ndaa' nc'iaana:

—¿Ñee'n ts'a'n tsa'm'aa'n'?

¹¹ T'ooq nn'a'n na ñ'ee'n ñ'e'nê, jluena:

—Tsa'm'aa'n' jñoom Jesús. Cwiluiiñe profeta na jnaa' tsjoom Nazaret ts'ondaa Galilea.

Macwji' Jesús nn'a'n naquii' wats'om t'ma'n

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Tjaquiee' Jesús wats'om t'ma'n, jleintyjoq' cha'tso nn'a'n na cwindaa' ndo' na cwila'jnda 'na' jo' jo'. Seicant'quee' mei'na 'naa'n nn'a'n na cwila'jndyoondye s'om ndo' majo'ti s'aa'n ñequio ntsulã 'naa'n nn'a'n na cwindaa' cantu'.

¹³ Tsoom ndaa' na'n'ñee'n:

—Waa ljeii 'naa'n' Ty'oots'om na matsona': “W'aya jndyuna' w'aa yuu na cwila'nei' nn'a'n nno'm Ty'oots'om”, saa' 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwicatoondye na'canty'ue.

¹⁴ Ndo' na'nchjaa' ñ'ee' nn'a' na tileic'ooca', tquie'cañomna wats'om t'ma' na m'aa' Jesús. Sein'maa' joona.

¹⁵ Saa ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tqe' Moisés nty'iaana ts'iaa' t'ma' na matsein'maa' nn'a'. Ndo' mati tyondyena na tyolaxuaa yocanch'u na tyolue: "Matseit'maa' ñena' nquii rey na cwiluiñe jndacantyjo David." Quia jo' t'ma' jla'wjee na'ñee' jom.

¹⁶ Jluena nnoom:

—¿Aa ticandi' ljo' cwilue yocanch'um'a'?

T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Mandiya. Ndo' 'o, aa tijoom ñejla'na'yo' ljeii 'naa' Ty'ooots'om na matsona':

'U jnda seijndaa'ndyu' na yonch'u ñequio yo'ndaa na ndicwa' cwintei' joona nla't'maa'ndyena ja ñequio na xcwee' n'omna.

¹⁷ Mana 'ndii Jesús joona, jluee'e' tsjoom Jerusalén, tjaa' tsjoom chjoo Betania. Jo' jo' ljoo'ñe natsjom.

Tju' Jesús ñ'oomwi' nacjoo' ts'oom higuera

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Teincoo cwíiche' xuee wjaalcwee'e' tsjoom Jerusalén. Jndyo na ñejnoom'm.

¹⁹ Nty'iaa'a' cwii ts'oom higuera na meintyjee' 'ndyoo nato. Tjatseican-dyoo'ñe saa ljeii' na mei'cwii tã higo tjaa na cantyja, macanda' tscó na ntyjoo. Tso Jesús nacjoo' ts'oom'ñee':

—Tajom xuee cwii nntsa'nnda' tã.

Mañoom' tjacaa' ts'oom higuera'ñee'.

²⁰ Ndo' já nn'a' na cwilajomndyô ñ'e' Jesús, quia na nty'iaayâ na tuii na luaa', jee' tjawee' n'oo'yâ. Tax'aayâ nnoom:

—¿Chiuu waayuu na mañoom' tjacaa' ts'oom higerawaa'?

²¹ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Mayuu'che' nndye'yo' nntsjoo, xe' na cwilayu'ya n'om'yo' ndo' tic'om'yo' na we waa na cwila'tiuu'yo', nnda' nla'yo' cha'na s'aaya ñ'e' ts'oom higerawaa'. Ndo' nchii macanda' jo' saa mei'nquia na nquii'yo' na jee' jndei'na' ndaa' nla'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na nndu'yo' nnom sjowaa': "Quindyô' ñjaa". Cju'na' 'u ts'om ndaaluee," maxje' nnda' nna'ndyo'. Meii' waa cwii na jee' jndei'na' na cwiwinom'yo', hasta matseijomna' cha'na cwii sjo' t'ma' nquii'yo' saa ndaa' nna'ndyo' ñ'e' juuna'.

²² Ee cha'tso na cwita'yo' na cwilanei'yo' nnom Ty'ooots'om, xe' tye' cwilayu'yo', maxje' nnto'ñoom'yo' cha'xje' na cwita'yo'.

Waa najndei' na matseixma' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Tjaquiee'nnda' Jesús wats'om t'ma'. Yoche' na ma'moo' ndaa' nn'a' jo' jo', ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye jo ndaa' nn'a' judíos tqiontyjaa'na jom. Ta'x'eena nnoom, jluea:

—¿Ñee' najndei' ñ'e' na mache' na nmeii'? Ndo' ¿'ñee' juu tquiaa na matsei'xma' najndu'?

²⁴ T'o Jesús ndaa' na'ñee', tsoom:

—Mati ja nncwax'aya cwii ñ'oom ndaa'yo'. Xe' nnt'o'yo' juuna' quia jo' mati ja nntsjoo' ndaa'yo' ñee' juu tquiaa najndo na nmeii' mats'aa.

²⁵ Quia jo' tax'ee' ndaana, tsoom:

—Na tyotseits'oomñe Juan nn'a', ¿yuu jna' najndei' na tyotseixmaa'? ¿Aa na m'aa' Ty'ooots'om jna'na' oo aa nn'a' jlue na ljo' cats'aa'?

Quia jo' tɔ'na, tyo'maⁿ cheⁿnquieena ñ'eⁿ nc'iaana, tyoluena:

—Jeeⁿ sa çchiuu nnt'ooyoo na luaa' mawax'eeⁿ? Ee xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cantyja 'naaⁿ Ty'oqots'om, quia jo' majo'to nntsoom ndaaya: “çChiuu na ticalayu'yo' ñ'oom na tso Juan?”

²⁶ Saa xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cwe' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ, nndaq̄ nlco'wi'na' jaa nl'a nn'aⁿ na jndyendye, ee cha'tsondye joona cwila'yua'na na Juan cwiluiñe ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom Ty'oqots'om.

²⁷ Jo' chii t'oona nnom Jesús, jluena:

—Jeeⁿ ticaliuyâ.

Tso Jesús ndaana:

—Aa ya, mati ja xocatsjoo ndaa'yo' yuu jnaⁿ najndeii na matseixmaⁿya na s'aaya nmeiiⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' we ntseinda ts'a'

²⁸ Quia jo' tsoti Jesús ndaā naⁿñeeⁿ:

—C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa na tjañoom' na manntsjō. T'oom cwii ts'aⁿ. Tyom'aⁿ we ntseinaⁿ yonom. Tjantyjaaⁿa' ts'aⁿ na tuiñejndyee, tsoom nnom: “U re jndaaya, cja' je' catsa' ts'iaaⁿ na waa ntjoomya.”

²⁹ T'o' tsaⁿñeeⁿ, “Ja, ta, maxjeⁿ ticjō.” Saa jnda je' seichuii'na' na seituu, tja tjacats'aa ts'iaaⁿ.

³⁰ Jnda chii tjantyjaaⁿa' cwii cheⁿ jnaaⁿ. Majo'ti tsoom nnom tsaⁿ na jnda we. T'o' tsaⁿñeeⁿ nnom: “Aa ya, ta, jɔya.” Saa tɔcjaa.

³¹ Ndo' tax'ee Jesús, tsoom:

—Candu'yo' je', çCwaaⁿ cwii na wendye joona s'aa yuu na l'ue ts'om tsoyena?

Jlue naⁿñeeⁿ:

—Juu jnaaⁿ na tjantyjaa'ñeeⁿ.

Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ ndyeyo' nntsjō, na nquiee naⁿcwito'ñoom s'om ndo' mati lculjaa' tyuaa'ti ñe'quiandyena na nntsã'ntjom Ty'oqots'om naquii' n'omna, nchiiti 'o.

³² Ee tyjee'cañoom Juan quii'ntaaⁿyo' na tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja na maty'iomyana' saa 'o maxjeⁿ ticala'yua'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ñequio lculjaa', joona jla'yua'na ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. 'O tqueⁿyo' cwenta na ljo' saa chaa' l'uu lcwe' n'om'yo' na nlayu'yo' ñ'oom na tjei'yuu'ñe.

Nn'a' na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'Candyeyo' je' cwii cheⁿ ñ'oom tjañoom': Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ ndyuaa' niom. Tcoom'm l'oo uva. S'aaⁿ tiom ndiocheⁿ. S'aaⁿ peila na nnc'oocue ndaa na jnda 'ndiindyena tauva. Mati s'aaⁿ cwii tatsiaⁿndye na nljo ts'aⁿ na nnts'aa cwenta ntjom'ñeeⁿ. Jnda chii tiom cwenta ntjom'ñeeⁿ luee nn'aⁿ na nl'ayana ts'iaaⁿ. Quia na ncue' taa' ntjom, nnc'o'ñoom na tseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ. Jnda na seijndaa'ñe cha'tso nmeiⁿ, tjaaⁿ cwii cheⁿ ndyuaa.

³⁴ Ndo' quia tue'ntyjo xjeⁿ na jnda tqwie ta, jñoom mosoom'm na m'aⁿ naⁿñeeⁿ na c'oocachona ta na tantjom tyuaaⁿaⁿ.

³⁵ Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo' jo' jla'cjaa lueena moso'ñeeⁿ. Cwii tsaⁿñeeⁿ tjaaⁿ na jom. Cwii cheⁿ tsaⁿñeeⁿ jlacuee'na jom. Ndo' cwii cheⁿ tsaⁿ na jnda ndyee tyojñomna ljo'.

³⁶ Quia na jndii patrom na luaa', majndyete mosoom'm jñomnaa'n'a na m'a'n na'nñee'n. Saa majo'ti tjoomna l'a na'nñee'n.

³⁷ 'Na cwii macanda jñoom jnda nque'n ee seitiom naquii' ts'oom: "Ti'jndaaya luaa, nla't'maa'ndyena juu."

³⁸ Saa nn'a na cwil'a ts'iaa' quia nty'iaana jnda nguii patrom'ñee'n, jluena ndaa' nc'iaana: "Luaa' jnda nguii patrom. Tsa'm'aa' nnaa'a'n tyuaawaa. Cwa nlacuaa'a jom cha nljo 'naa'a'n luaa' jaa."

³⁹ Ndo' t'uena jom, tjeii'na jom nnom ntjom. Jo' jo' jla'cuee'na jom.

⁴⁰ Quia jo' tax'ee Jesús ndaa' na'nñee'n, tsoom:

—Quia na nncwjee'nnda' nguii ts'a'n na 'naa' ntjom'ñee'n, ¿ljo' cwilatuu'yo' na nnts'aa'n ñequio nn'a na cwil'a ts'iaa' nnom tyuaa'a'n?

⁴¹ Jluena nnoom:

—Xoc'oom na wi' ts'oom na'nñee'n, maxje'n nntseicwje'n na'nñee'n na jee'n tia nn'a'ndyena. Ndo' nñequiaa' ntjom'm luee nt'omche'n nn'a'n na joo nñe'quia na tantjom tyuaa'a'n quia na nncue' ntjom.

⁴² Quia jo' seinei'ti Jesús ndaa' na'nñee'n cwii ñ'oom na seijoom'ñe che'nque'n na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—¿Aa tijom ñejla'na'yo' ljeii 'naa' Ty'oots'om na matsona'?:

Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañe na cwil'a tsia'tsjo', jnda mawacatyee'na' nqui tsia'ntsjo'.

Nguii Ta Ty'oots'om seijndaa'ñe na ljo'.

Ndo' jee' cwijaawee' n'oo'ya na cwinty'iaaya na luaa' tuui.

⁴³ Jo' chii candye'yo' nntsjo', juu na laxma'yo' cantyja 'naa' na matsa'ntjom Ty'oots'om, nncwjee'e'n naya'ñee'n luee'yo', ndo' nñequiaa' na nt'omche'n na' n' nlxma'na juuna'.

⁴⁴ Ndo' mati cantyja 'naa' tsjo'waa' na seina'ya ndaa'yo', mei'cwi'ñee'che'n ts'a'n na tileicatsei'ng' cantyja 'na'ya, nlco'wi'na' tsa'ñee'n cha'cwijom ts'a'n na toomñe na tiooñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'a'n na tiñe'catseyu' ñ'e'ndyo maxje'n nlco'wi'na' jom quia na nncue'ntyjo' xje'n na nncu'xe' Ty'oots'om nn'a'n. Quia jo' nntseijomna' tsa'ñee'n cha'cwijom ts'a'n na tioo cwii tsjo' t'ma' nacjoo' na seitiuujndaana' juu.

⁴⁵ Ndo' ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'a'n fariseos, jnda na jndyena ñ'oom tjañoom'mei' na seinei'n Jesús, jla'ng'o'na na cantyja 'naa'na tjeii'e'n ñ'oomwaa'.

⁴⁶ Jo' chii seijmei'na' jooona na ñe'cat'uena jom. Saa nquiaana nn'a'n na jndyendye. Ee na'nñee'n cwitjeii'na cwenta na jom cwiluiñe profeta.

22

Ñ'oom tjañoom' cantyja na toco ts'a'n

¹ Cwiiche'n cwii ndii' seinei'nnda' Jesús ndaa' ntyee na cwiluitquiendye ñequio ndaa' nn'a'n fariseos. Tsoom ndaana:

² —Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om nandye cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii rey na t'ma' xuee s'aa na ncoco ti'jnda.

³ Jñoom mosoom'm na 'ooca'ma'na cha'tso nn'a'n na jnda jndye na nnguio'la'jomndye. Saa na'nñee'n tiñe'quiontyjaa'na.

⁴ Jñomnaa'a'n nt'omche'n mosoom'm, tsoom ndaana: "Candu'yo' ndaa' nn'a'n na jnda t'maa'yá na nla'jomndyena na jnda maya waa. Jnda seicwja quioo'ndyo ñequio nt'om quioo' na jnda seica'ma'n. Cha'tso jnda teiñ'oom', jo' chii quiona na nla'jomndyena na macoco ti'jndaaya."

5 Saa naⁿñeeⁿ na ty'ecwaⁿ mosoom'm ticalan'oom'ndyena jom. Ty'ena ts'iaaⁿ 'naaⁿna. Cwii tsaⁿñeeⁿ tjaaⁿ ranchoom'm. Cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ tjaaⁿ, tjacajnaaⁿ 'naⁿ.

6 Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ t'uena mosoom'm, cwajndii tjaa'na joo hasta jla'cwjeena moso'ñeeⁿ.

7 Jnda na jndii rey'ñeeⁿ chiuu tjoom mosoom'm jeeⁿcheⁿ ndyaa' seiloo'ñê. Jñoom sondaro 'naaⁿaⁿ na c'oolá'cwjee nn'aⁿ na l'a nata' mosoom'm. Ndo' nla'cona tsjoom naⁿñeeⁿ.

8 Ndo' tsoom ndaaⁿ nt'om mosoom'm: "Jnda teijndaa'ya cha'tso cantyja na nleit'maaⁿ na nncoco ti'jndaaya saa nn'aⁿ na jnda tquaaⁿa na nla'jomndye ñ'eⁿndyo, tacatsona' na cwii nntseit'maaⁿndyo joona.

9 Je' catsa'yo' nqui nantaa nt'maⁿ, jo' jo' ca'maⁿyo' ticwii cwii ts'aⁿ na nliu'yo', candu'yo' ndaana na quiontyjaa'na ja na macoco ti'jndaaya."

10 Quia jo' jlui' moso'ñeeⁿ tyo'oona nqui nantaa. Jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na jliuna. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye. Ndo' laa'ti' seicatoona' w'aa ñequio nn'aⁿ na jla'jomndye na toco jnda rey'ñeeⁿ.

11 Jnda chii tjaquiee' rey quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nncwaaⁿ joona. Ljeii' ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na ticwee liaa cha'xeⁿ liaa cwicwee' nn'aⁿ na cwila'jomndye quia na macoco ts'aⁿ.

12 Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ: "U re, ¿chiuu tuiiyuu na jndyo'tsei'jomndyu' ndo' ticwe' liaa cha'xeⁿ na cwicwee' nn'aⁿ quia na macoco ts'aⁿ?" Saa tucandaaⁿ nnc'o tsaⁿñeeⁿ.

13 Quia jo' nquii rey tsoom ndaaⁿ mosoom'm: "Calatye'yo' nc'eeⁿ ñequio l'ooⁿ. Catjei'yo'jom ch'eⁿ yuu na jaaⁿñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nnei'nqueneⁿ ndei'n'oom."

14 Seintycwii Jesús ñ'oom, luua tsoom:

—Majndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na macwaⁿ Ty'oots'om, saa tijndye nn'aⁿ na macwiii'ñê cwentaaⁿaⁿ.

*Cwita'x'eena 'ñeeⁿ nnom ññe'quia na ts'iaa'ndaana
(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)*

15 Quia jo' ty'e nn'aⁿ fariseos, tyo'maⁿ cheⁿnquieena chiuu ya nl'ana na nnc'omna jom ñequio ñ'oom na matseineiⁿ.

16 Jo' chii jñoomna nn'aⁿ 'naaⁿna ñequio nt'om nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes na c'oota'jndoondyena Jesús. Ty'e naⁿñeeⁿ, jluena:

—U Maestro, manquiuyâ na 'u ts'aⁿ na xcwee' ts'om', ndo' tiquiquii'nn'aⁿ ñ'oom na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ nattoo' Ty'oots'om. Ndo' mati meiⁿ tjaa na coch'eena' 'u ljo' cwila'tiuu nn'aⁿ oo mei'n'joch'eⁿ na cwiluiindyena.

17 Catsu' ndyaaⁿyâ. Chiuu matsei'tiuu': ¿Aa maty'iomna' na catiogoⁿya ts'iaa'ndaaya nnom tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, oo aa ticaty'iomna'?

18 Saa Jesús sei'nooⁿoⁿ natia na cwila'tiuuna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ ja, 'o nn'aⁿ na tixcwe cwitsam'aⁿyo'?

19 Cat'moⁿyo' nooⁿ tsjo'ñjeeⁿ na cwitiom'yo' ts'iaa'ndaag'yo'.

Quia jo' tjeii'na cwii denario, t'mooⁿna juuna' nnoom.

20 Jnda na nty'iaaⁿaⁿ, tsoom ndaana:

—¿Ñeeⁿ 'ndyoonnom ñoom nacjoo' tsjo'ñjeeⁿwaa ndo' 'ñeeⁿ xuee' ljeimeiiⁿ?

21 T'oona nnoom, jluena:

—'Ndyoonnom tsaⁿmats'iaaⁿ luua' ndo' xueⁿeⁿ ñoom.

Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Catiom'yo' ts'iaa'nda'yo' nnom tsa'mats'iaa' yuu na tseixma'na' na nnc'o'ñoom. Ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'o'ots'om yuu na tseixma'na' cwentaa' nqueⁿ.

²² Jnda na jndyena na luaa', jee'cheⁿ ndyaa' tjawee' n'omna. Mana 'ndyena jom, ty'ena.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nda' nn'a'
(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ Mañejuu xuee'ñeeⁿ tquie'cañom nn'a' saduceos na m'aaⁿ Jesús. Nn'a' saduceos cwila'yu'tyeⁿ na xocatando'nda' nn'a' na jnda tjā. Jo' chii jluena cwii ñ'oom nnoom:

²⁴ —'U Maestro, waa ñ'oom na 'ndii Moisés luagya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsa's'a ndo' tjaa'na' ntseinaaⁿ, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñeⁿ na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁵ Ndo' quii'ntaaⁿ jā tyom'a' ntquiee' naⁿ nom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsa'tquiee tocoom, ndo' tyuaa' tueeⁿeⁿ. Tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Quia jo' ljoñe scoom'm l'o' ti'tyjeeⁿ.

²⁶ Saa majo'ti tjom ts'aⁿ na jnda we, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ ndo' tueeⁿeⁿ. Mati tjom ts'aⁿ na jnda ndyee ndo' malaa'ti' hasta ts'aⁿ na jnda ntquiee'.

²⁷ Ndo' jnda tjā cha'tsondye naⁿ ñeeⁿ mati tue' yuscu.

²⁸ Jo' na ñe'cata'x'aayā njom', Ta, quia na nntando'xco nn'a' na jnda tjā, ¿cwaaⁿ cwii na ntquiee'ndye joona scuu' jom? Ee jom ñet'oom scuu cha'tsondye naⁿ ñeeⁿ.

²⁹ Tso Jesús ndaana:

—'O tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'na'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'o'ots'om na waa saa ticala'no'yo' ljo' ma'mo'na' meiiⁿ cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaaⁿ.

³⁰ Ee quia na nntando'xco nn'a' na jnda tjā, taxocunconnda'na, meiiⁿ naⁿ nom, meiiⁿ na'lcu. Ee quia jo' nla'xma'na cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

³¹ Ndo' cantyja 'naaⁿ na nntando'xco nn'a' na jnda tjā, ¿aa tijoom ñejla'na'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'o'ots'om? Luaa matsoom:

³² “Ja cwiluiindyō Ty'o'ots'om cwentaa' Abraham, ndo' Isaac, ndo' Jacob.” Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' naⁿ ñeeⁿ ee jom cwiluiñeⁿ Ty'o'ots'om cwentaa nn'a' na cwita'ndo', nchii cwentaa l'oo.

³³ Ndo' nn'a' na jndyendye, quia na jndyena ñ'oommeiⁿ na t'moqⁿ, jeeⁿ tjawee' n'omna.

Ñ'oom na t'ma'ti na matsa'ntjom Ty'o'ots'om
(Mr. 12:28-34)

³⁴ Jnda na jndye nn'a' fariseos na jnda seicheⁿ Jesús nn'a' saduceos, quia jo' jla'tjomndyena.

³⁵ Ndo' cwiindyē joona, ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ta'x'eeⁿ cwii ñ'oom nnom Jesús cha cat'uiina' juu. Tsoom:

³⁶ —'U Maestro, naquii' ljeii 'naaⁿ Ty'o'ots'om na tqueⁿ Moisés, ¿cwaaⁿ ñ'oom na t'mati cwiluiñeⁿ?

³⁷ T'o' Jesús nnom tsaⁿ ñeeⁿ, tsoom:

—'C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'o'ots'om cwenta', ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'.”

³⁸ Ñ'oomwaa' jndati tseixma'na' ndo' t'ma'ti matsa'ntjomna'.

39 Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ, luaa matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'."

40 We ñ'oommeiⁿ laxmaⁿ'na' x'ee cha'tso ñ'oom' Ty'oqts'om na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyoñe'quia profetas.

Cristo cwiluiñe Jnda Ty'oqts'om

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

41 Yocheⁿ na tyoot'oom'ndye nn'aⁿ fariseos, tax'ee Jesús cwii ñ'oom ndaana.

42 Tsoom:

—¿Chiuu cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiñe Cristo? ¿Ñeeⁿ jnda jom?

T'oona nnoom, jluena:

—Ñluiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo'.

43 Tsoom ndaana:

—Mayuu'. Ndo' nquii David, nc'e na t'moⁿ Espíritu Santo naquii' ts'oom seil-jeiⁿ cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo. Tsoom na juu cwiluiñe na matsa'ntjom jom. ¿Ljo' ma'moⁿ'na' na luaa' tsoom? ee seiljeiⁿ:

44 Nquii Ta Ty'oqts'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿ'ñena' 'u hasta xjeⁿ na jnda tsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿ!”

45 Nc'e na luaa' matso ljeii'ñeeⁿ, jo' mawax'aya ndaa'yo': “¿Chiuu waayuu na cwiluiñe Cristo tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' ee manquiiiti David tsoom na juu cwiluiñe Ta na matsa'ntjom jom?”

46 Saa meiⁿ cwiindyey joona tícandaⁿ nnc'o' ñ'om meiⁿ ñe'cwii 'ndyoo ñ'oom. Ndo' xuee na tja tjatina' meiⁿ cwii ts'aⁿ tícandaⁿ ts'om na nncwax'eeⁿ ñ'oom 'ñom.

23

Matseitia' Jesús nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'moqⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés
(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

1 Quia jo' seineiⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye ñequio ndaaⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'e'ñeⁿ, tsoom:

2 —Nquiee nn'aⁿ na cwit'moqⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'ñoomna ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Moisés na cwit'moqⁿ na ljeii 'naaⁿ Ty'oqts'om na matsa'ntjomna'.

3 Jo' chii queⁿ'yo' cwentá ñ'oom na cwit'moqⁿ na. Ndo' call'a'yo' cha'tso na cwitsa'ntjomna na cal'a'yo'. Saa tintsantyo'yo' cha'na cwil'ana, ee joona ya ñ'oom cwiñe'quiana saa nquieena ñoom'ñoom na cwil'ana.

4 Ee joona cwiqueⁿ na ñ'oom na jnde'i'na' na catseicandaⁿ ñe' ts'aⁿ. Matseijomna' cha'cwijom cwila'tyeⁿ na cwii xuu na jaa' na cwitioona cantya' naⁿ ñeeⁿ. Saa nquieena nchaa' l'uu nntii'ndyena meiiⁿ ñe'cwii ndaaⁿ lueena na nnte'i'ndeiiina naⁿ ñeeⁿ.

5 Cha'tso na cwil'ana l'ue n'omna na canty'iaa nn'aⁿ. Ee cwil'ana na jeeⁿ ntmeiⁿ ntjaⁿ na chuu' ljeii 'naaⁿ Ty'oqts'om na cwiwityeⁿ cantaana ñequio lueena. Ndo' mati teincooti nmaⁿ 'ndyoo liaateincoo na cwicwee'na nchiiti liaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

6 Cwiqueⁿ n'omna na nquieena nncwindyuaandyena nacañoomticheⁿ quia na cwiweeⁿ ncuee. Ndo' naquii' lan'om cwila'yuundaⁿ ntsulá nacañoomticheⁿ yuu na nntseit'maaⁿ'ñetina' joona.

7 Jeeⁿ cjaaweeⁿ n'omna na nla't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ joona quia cwiwincindyena ts'om nataa yuu na jndoo' nn'aⁿ. Ndo' l'ue n'omna na nlue nn'aⁿ na maestro joona.

8 'Saa 'o tical'ueendyo' na nlue nn'a' na maestro 'o ee cha'tsondyo' ñecwii tmaa' cwilaxma'yo' ndo' ñecwii na cwiluiñe Maestro 'na'yo', juu Cristo.

9 Mei'cwii ts'a' tsjoomnancue ticalat'maa'ndyo' na nndu'yo' nnom na tsotye'yo' juu cha'na quindu'yo' na Tsotye'yo' Ty'oqts'om. Ee ñe'cwii m'aa' na cwiluiñe Tsotye'yo', nque' na m'aa' cañoom'luee.

10 Ndo' mei' tiñe'quiandyo' na nlue nn'a' na 'o cwitsajndyee'yo' ee ñecwii m'aa' na wjaajndyee jo ndaa'yo', nquii Cristo.

11 Juu ts'a' na cwiluiit'ma'ñeti quii'ntaa'yo', tsa'ñee' maxje' matsona' na candi'ntjoom ndaa'yo'.

12 Mei'cwii'ñee'che' ts'a' na matseiwendyeñe che'nquii, maxje' nnt-seiquioo Ty'oqts'om juu. Ndo' 'ñee' juu na maju'ñecje, maxje' nntseiwe Ty'oqts'om tsa'ñee'.

13 'O nn'a' fariseos ñ'e' 'o nn'a' na cwit'mo'nyo' ljei na tque' Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o cwe' cwil'a'ya'yo' na jee' ya nn'a'ndyo' ee cwila'ñ'ee'ndyo' nn'a' cha xocandaa' nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oqts'om. Ncjo'yo' tiñe'catsaquiie'ndyo' na jom nntsa'ntjoom 'o, mei' tiñe'quia'yo' na nnc'ooquiee'ndye nt'om nc'ia'yo' cantyja na matsa'ntjoom.

14 'O nn'a' fariseos ñ'e' 'o nn'a' na cwit'mo'nyo' ljei na tque' Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jee' ya nn'a'ndyo'. 'O mantyo'yo' 'naa' 'loo na cwe' ñe'catjei'to'yo' luee yolcu na jnda tja' saa. Saa majuu xje'ñee' teincoo ñ'oom cwilane'i'yo' nnom Ty'oqts'om cha tica'mo'na' na wi'ndyo'. Cwe' jo' na t'ma'ti nlco'wi'na' 'o quia na nncu'xee' 'o.

15 'O nn'a' fariseos ñ'e' 'o nn'a' na cwit'mo'nyo' ljei na tque' Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jee' ya nn'a'ndyo'. 'O jee' tquia ma'nom'yo' hasta ndaaluee cwiwity'ioo'yo' na cwil'ue'yo' meii' ñe'cwii ts'a' na nntseijomñe ñ'e'ndyo'. Ndo' xe' jnda jndaa' l'a'yo' na wjaantyjo' cha'na cwil'a'yo' quia jo' wjaañ'oomna' jom na cwajndiiti nnts'aa'. Ndo' na ljo', t'ma'ti nlco'wi'na' jom quii' b'io, nchiiti 'o.

16 'Ndo' 'o nn'a' na cwit'mo'nyo' ndaa' nc'iaa'yo', mati nnt'uiiwi'na' 'o ee laxma'nyo' cha'cwijom nchjaa'nyo'. Cwindu'yo' titye' ñ'oom na maque'tye' ts'a' nacjoom'm quia na macwjee'ee' xuee' wats'om t'ma'. Saa tye'ti ñ'oom na nncwji' ts'a' xuee' s'om cajaan' na ñ'e' teichjoomna'.

17 'O jee'che' ndyaa' ntjei'ndyo', laxma'nyo' nn'a' na nchjaa'nyo'. ¿Cwaa' cwii na we nmei' t'ma'ti tseixma'na'? ¿Aa s'om cajaan' na ñ'e' teichjoom wats'om oo aa nquii wats'om? Juu wats'om t'ma'ti tseixma'na' ee cantyja 'naa' juuna' maque'lju'na' s'om cajaan'ñee'.

18 Mati cwindu'yo' na titye' ñ'oom na cwe' xuee' tio naquii' wats'om nncwji' ts'a'. Tye'ti ñ'oom cwindu'yo' quia na nncwji' ts'a' xuee' seii quioo' na cwitjoo nn'a' jo' jo' cwentaa' Ty'oqts'om.

19 'O jee'che' nchjaa'nyo'. ¿Cwaa' na we nmei' t'ma'ti tseixma'na'? ¿Aa seii quioo' na cwitjoo nn'a' nacjoo' tio, oo aa juu tio? T'ma'ti tseixma' nquii tio yuu na cwicantyjo sei'ñee' ee nc'e juuna' maque'lju'na' sei' na nndaa' nnc'o'ñom Ty'oqts'om.

20 Ee ts'a' na maque'tye' cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' tio naquii' wats'om t'ma', nchii macandā cantyja 'naa' tio'ñee' maque'tye' ñ'oom, maxje' maw'at'ma'tona' cha'tso' na' na cwicantyjo nacjoo'na'.

21 Ndo' juu ts'a' na maque'tye' cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' wats'om t'ma', nchii macandā cantyja 'naa' juuna' maque'tye' ñ'oom, maxje' mañ'oomna' nquii Ty'oqts'om ee jom mac'ee' jo' jo'.

22 Ndo' juu ts'a' na maque'tye' cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' cañoom'luee nchii macandā cwe' cantyja 'naa' cañoom'luee maque'tye' ñ'oom, maxje' mañ'oomna' nquii Ty'oqts'om ñequio tio yuu na mawacatyee'.

23 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwĩñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om na cwiwe' ntjoom'yo' hasta meiⁿ cwe' tsojñom ts'oomjndya ñequio tscolcoo ñequio lqueⁿ cameiⁿom saã ticalacanda'yo' ñ'oom na t'maⁿ'ti naquii' ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Ñ'oom'ñeeⁿ ma'moⁿ'na' chiuu na c'om'yo' cantyja na maty'iomyaⁿ' ndo' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ndo' calacanda'yo' ñ'oom na cwindu'yo'. Maxjeⁿ maty'iomyaⁿ' na cwĩñe'quia'yo' diezmo saã mati calacanda'yo' ñ'oommeiⁿ na t'maⁿ'ti na sa'ntjom Moisés.

24 Matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na cwila'cw'aaⁿndye ndaatoo na cwiwe cha ca'ndiina' quioo' na cajndaã saã tiqueⁿ na cwentaa' na jo nandye njom cwii quioo' t'maaⁿ'ñe na jaato'. Ee jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na ñe'cala'canda'yo' ñ'oom na niom nch'unch'u saã tiñe'cala'canda'yo' ñ'oom na t'maⁿ'ti na macaⁿ'na'. Jo' chii 'o laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' nato ndaa nc'ia'yo' saã ncjo'yo' cha'cwijom na nchjaaⁿ'yo' na tiñe'catsa'jndyee'yo' nato'ñeeⁿ.

25 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo' ee yaya cwilalju'yo' naxeⁿ' waso ñequio xio na cwiwil'uee'ndyo' saã ts'omna' cwajndii. Ee nantquie na cwicwa'yo' cwicañjom jo', la'xmaⁿ'na' 'naaⁿ nc'iaa'yo' na cwinty'uee'yo' ee na tiñe'queⁿ che'ncjo'yo' xjeⁿ na cwilaqueeⁿ n'om'yo'.

26 'O nn'aⁿ fariseos cwiluiindyoy' cha'cwijom na'nchjaaⁿ. Cata'ndyo'xcwe'yo' jo nnom Ty'oots'om quia jo' nnts'aana' cha'cwijom na cwilalju'yo' ts'om waso ñequio xio. Ndo' na ljo' nntseiljoyuna' na lju' ts'omna' ñ'eⁿ naxeⁿ'na'.

27 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jeeⁿ canchii' l'a nn'aⁿ, na cwe' nacjoo'na' nnty'iaa' ts'aⁿ na jeeⁿ nei'ncoo' saã naquii'na' too' ndeiⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso nnyom na ts'iaaⁿ.

28 Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿ'yo' ee jo ndaa nn'aⁿ ndoo' xeⁿ maty'iomyaⁿ' ljo' cwil'a'yo', saã naquii' n'om'yo' ñenquii'cheⁿ na we waa na cwil'a'yo' ndo' too'ñ'eⁿ m'aaⁿ natia.

29 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwil'a'yo' ndei'luaa profetas ndo' cwilachjoomndyo' ndei'luaa 'naaⁿ nn'aⁿ na ñe'la cantyja na maty'iomyaⁿ'.

30 Jndaⁿ chii cwindu'yo': "Xeⁿ jaa mam'aaⁿ'ya ncuue na ñet'om welooya teiyo, tixocalajomndyo na jla'cwjeena profetas."

31 Ndo' na luaa' cwindu'yo' cwitjei'yuu'ndyo' che'ncjo'yo' ñ'oom nacjo'yo' na 'o cwiluiindyoy' tsjaaⁿ 'naaⁿ nquiee nn'aⁿ na tyola'cwjee profetas.

32 Jo' chii calacanda'yo' chiuu waa na to' jndyee nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyoy'.

33 'O cwiluiindyoy' cha'cwijom nda canduulja na jeeⁿ tia cwil'a'yo'. Chiuu nl'a'yo'yo' na ndaaⁿ nluii'ndyo' nawi' na cwitjoom nn'aⁿ na cwi'oo b'io.

34 Que'nyoy' cwentaa, ja njñooⁿ'ya profetas na nnc'om naquii' ntaaⁿ'yo' ndo' na nla'neiⁿ'na cantyja na jndó' ts'om Ty'oots'om ndo' na nnt'mooⁿ'na ñ'oom na matsa'ntjoom. Saã 'o nla'cwje'yo' cwantindye na'ñeeⁿ. Ndo' nt'om na'ñeeⁿ nnty'iom'yo' n'oom'naaⁿ. Ndo' nt'om nntja'yo' naquii' lan'om 'naⁿ'yo'. Ndo' nt'omndye joona nlei'ntyjo'yo' cwii ndo' cwii tsjom.

35 Jo' chii cho'nque'nyoy' jnaⁿ cantyja nawi' na nntjoom na'ñeeⁿ, ndo' mati cantyja na tja cha'tso nn'aⁿ na nchii jnaaⁿ'na hasta xjeⁿ na tuii tsjoomnancue. Nnaⁿ'na' na waa jnaⁿ'yo' xjeⁿ na seicuee' Caín tyjeeⁿ Abel, tsaⁿ na tyotseixmaⁿ

na maty'iomyana', nndyowana' hasta na tue' Zacarías jnda Berequías l'a welo'yo' xcwe quii'ntaa' tio t'ma' ñequio ta wats'om.

³⁶ Nndye'yo' nntsjoꝝ, mayuu'che' nnt'uiina' 'o nn'a' na m'a'nyo' je' cantyja cha'tso nawi'mei' na tjoom na'ñee'.

Maty'ioo Jesús cantyja 'naa' nn'a' Jerusalén
(Lc. 13:34-35)

³⁷ "O nn'a' Jerusalén, cwilacwje'yo' nn'a' na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om ndo' cwijñom'yo' ljo' nn'a' na majñoom na m'a'nyo'. Majndye ndii' ñentyjaa' ts'oo' na nntsejtjo'ya 'o na nnc'om'yo' cwentaya cha'xje' matseitjom cax-tixquie ntseinaa' nacjee' ntsquee'. Saa' 'o cwaa' tquiandyo'.

³⁸ Que'nyo' cwentá, ma'ndii Ty'oots'om 'o. Taxoc'oomñe' wats'om t'ma' 'na'nyo'.

³⁹ Nndye'yo' nntsjoꝝ na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjo xuee na nndu'yo': "Matio'naa'ñena' nquii na macwjee'cañoom ñequio najndeii na matseixma' Ta Ty'oots'om."

24

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'ma'
(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Jluí' Jesús wats'om t'ma' na mawja'. Ndo' já nn'a' na cwila'jomndyꝝ ñ'e'ñe' squie'cañoo'nyâ jom. Toꝝ'â na cwit'moo'nyâ chiuu waa na jee' nei'ncoo' l'aa cwentaa' wats'om t'ma'.

² Saa jom t'oo' ndaayâ, tsoom:

—¿Aa cwinty'ia'yo' na jee' ya cha'tso nmei'? Candye'yo' nntsjoꝝ na mayuu'che' tixoca'ndiina' cwii tsjo' nacjoo' x'iaa'na'. Nntyuii'ñ'e' l'aamei'.

'Naa' na cwit'moo'na' na manndyoo' na nntycwii
(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Quia jo' saayâ ta na jndyu Olivos. Ndo' quia jnda tacatyee' Jesús jo' jo' já nn'a' na cwila'jomndyꝝ ñ'e'ñe' saantyyaa'â jom cha ndaa' nlanaa'nyâ ñ'e'ñe' na ñencjooyâ. L'uuyâ:

—Catsu' ndaayâ cwaa' nluui na nmei'. Ndo' ¿cwaa' 'naa' na nleitquioo' na m'mo'na' na manndyo'nnda' ndo' na nntycwii tsjoomnancue'?

⁴ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Cal'a'yo' cwentá na tjaa' ñee' nnquiu'nn'a' 'o cantyja 'naa' ñ'oommei'.

⁵ Ee jndye nn'a' ñequiona ñequio xueya na nluena: "Ja cwiluiindyꝝ nquii Cristo", na ñe'quio'nn'a'na nn'a'.

⁶ Ee nnty'ia'yo' na nndyocwjee'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiiche' ntyja. Saa' tiñe'quiandyo' na nlacatyundyꝝ ee maxje' jndeina' na nmei' cwinomjndyee. Saa' ndicwa' tjoꝝche' na nntycwii tsjoomnancue.

⁷ Nla'wendye nn'a' cwii ndyuaa nacjoo nn'a' cwiiche' ndyuaa. Ndo' cwii tsa'mats'iaa' t'ma' nntseiwene' nacjoo' cwiiche' tsa'mats'iaa'. Jndye joo nnc'oom jndo' t'ma' ndo' nnconom ntycu na wjaatcuuñena' ndo' jndye jo jndeii nnts'eii.

⁸ Cha'tso nawi'mei' cwe' we'yandyo la'xma'na'. Quia nluie'ntyjo nt'omche' nawi' na jaa'ti.

⁹ Jndye nn'a' hasta ndioche' tsjoomnancue nnc'omna na jndoona 'o nc'e na m'a'nyo' cantyja 'na'ya. Jo' na nla'quioo nn'a' 'o luee nn'a' na nnta'wi'na 'o, ndo' nla'wajeena 'o.

¹⁰ Jndye nn'a' nntjeii'ndyena cantyja na cwila'yuy'a n'omna. Nnc'omna na jndoondye ntyjeena hasta na nl'uee'ndyena ñ'oom na nnt'uiina' nc'iaana.

11 Ndo' jndye nn'aⁿ nluena na profeta joona sãã tiyuu' ñ'oom cwiñequiana. Ndo' jndye nn'aⁿ ññe'quio'nn'aⁿna.

12 Ndo' nc'e na nncjaanty'ee nncjaanty'ee natia, juuna' nnts'aana' na tawi' n'omndye ntyjeena.

13 Sãã juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe cantyja 'naⁿya hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

14 Cha'waa tsjoomnancue nnc'oo nn'aⁿ na ññe'quiiana ñ'oom nayawaañe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Juuna' nncwji'yuu'ñena' chiuu cal'a nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa, quia ljo'cheⁿ nncue'ntyjo na nntycwii tsjoomnancue.

15 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, catsei'noⁿ ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljei' ñ'oom cantyja 'naaⁿ juu na jee'cheⁿ ndyaa' tiaa' na nntseyuii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda mam'aaⁿ naquii' wats'om t'maⁿ yuu na lju'ti na cwiluiiñena' cwentaa' Ty'oots'om,

16 quia jo' cha'tsondyo' na m'aⁿyo' ts'ondaa Judea catsalei'nom'yo' quii' ntsjo.

17 Juu xje'ñeeⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿ jo' na nncwjeeⁿ 'naaⁿaⁿ.

18 Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaã, na mach'ee ts'iaaⁿ, ticjaalcweeⁿ na nncjaacachoom liaⁿaⁿ.

19 Ndo' joo ncuee'ñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindyẽ ñequio yolcu na 'ndaandyẽ ndana.

20 Cal'a'yo' ty'oo nnom Ty'oots'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ, meiⁿ nchii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ na nlca'na' na calei'nom'yo' nawi'ñeeⁿ.

21 Ee quia ljo'cheⁿ nnquioo cwii nawi' na t'ma'ticheⁿ na mei'jom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwii wjaatina', meiⁿ tajom cwii nluiinnda' cwiicheⁿ nawi' cha'na juuna'.

22 Ndo' xeⁿ ticats'aa Ty'oots'om na tijndyeti xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ quia jo' meiⁿ cwii ts'aⁿ xocalui'n'maaⁿñe cantyja 'naaⁿna'. Sãã nc'e na wi' ts'oom nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, nnts'aaⁿ na tijndyeti xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ.

23 'Jo' chii xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ ndaa'yo': "Canty'ia'yo' ljo m'aaⁿ nquii na cwiluiiñe Cristo", oo nntso ts'aⁿ: "Canty'ia'yo', la'ñeⁿ m'aaⁿ", tilayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

24 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom nn'aⁿ 'o na nluena joona cwiluiindyena Cristo. Ndo' nluena na profeta joona sãã tiyuu' ñ'oom na cwiñequiana. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaawee' n'om nn'aⁿ cha xeⁿ na nndaã nl'ana na ññequio'nn'aⁿna nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

25 Matyuaa'ti matseicandiiya 'o cwii tjoqcheⁿ na nluii joona' cha cal'a'yo' cwenta.

26 Quia jo' xeⁿ nlue nn'aⁿ ndaa'yo': "Queⁿyo' cwenta, la'ñeⁿ m'aaⁿ ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom", tints'a'yo' jo' jo'. Ndo' xeⁿ na nluena: "Canty'ia'yo', luua' m'aaⁿ naquii' w'aaⁿ, tilayu'yo' na ljo'.

27 Ee ja na cwiluiindyõ tsaⁿ na jna' cañoom'luee quia na nndyõonnda'a nleitquioo'ndyõ ndaaⁿ nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, cha'xjeⁿ na cwiwix-uee chomtsuee yuu na macalui' ñe'quioom' hasta wjaantycwiina' ntyja na majaacue ñe'quioom'.

28 Sãã nawi'ñeeⁿ na jnda tsjoo na nntjom'yo', maxjeⁿ ticwinom'na' ee queⁿyo' cwenta, meiⁿyuucheⁿ na meindyuaa 'na' to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

*Nmeiiⁿ nnts'aana' quia na nndyonnda' Jesús
(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)*

29 Quia na jnda teinomncue nawi' t'maⁿ ncuee'ñeeⁿ, nleijaaⁿñe ñe'quioom', ndo' mati chi' taxocwixueeñe. Nntquiaandye cancjuu. Ndo' cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda na m'aⁿ tsjo'luee nntyuii'.

30 Quia jo' ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nleitquioo' 'naaⁿ cantyja 'na'ya. Ndo' nntseity'ioona' cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ee nnty'iaana ja, tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nluui'a jo' jo'. Nndyocua naquii' nchquiu ñequio najndeii na matseixma'ya ndo' ñequio na nei'ncoo' nacaxuee na cwiluii'tmaⁿndyo.

31 Ndo' njñooⁿya ángeles 'na'ya na jndeii ntjo'na ndu na nnc'oona cha'waa tsjoomnancue, na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda tjeii'ndyō cwentaya.

32 'Cala'noⁿ'yo' 'naaⁿ na ma'moⁿ'na' ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ' ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwinntei' l'ona' ndo' cwicalui' tscō 'ndaa juuna', quia jo' cwila'noⁿ'yo' na majnda jaawindyoo' ncueesua'.

33 Ndo' majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda tsjōō ndaa'yo', quia jo' cala'noⁿ'yo' na jnda teindyoo' m'aaⁿ'na'. Man-cwjjacañōōⁿnda'a.

34 Candye'yo' nntsjōō, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicandaā'ñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ'.

35 Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿ'na' saā ñ'oom 'na'ya tjoom xuee nnts'aana' na xotseicandaā'ñena'.

36 'Saa meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo' ñeeⁿ xjeⁿ na nluui cha'tso nmeiⁿ'. Meiⁿ nquiee ángeles na m'aⁿ cañoom'luee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om ticaljeiia. Macanda ñenquicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

37 'Cha'xjeⁿ na tyom'aⁿ nn'aⁿ ncuee quia ñet'oom Noé, maluaa' matseijomna' na n'aⁿ nn'aⁿ quia na nncwjjacañōōⁿya na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

38 Ee ncuee'ñeeⁿ cwii tjocheⁿ na seicatsuu ndaalua'nty'a tsjoomnancue tyom'aⁿ nn'aⁿ. Tyocwa'na, tyowena, tyowuncona, tyoñe'quiana ndana na nnc'unco hasta juu xuee quia na tjaquiee' Noé w'aandaa t'maⁿ.

39 Saa tiqueⁿna cwentā na waa na teincuu' hasta mats'ia jo' tyjee' ndaalua'nty'a. Tyjee' candaā, tjachuuna' cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ. Maluaa' matseijomna' na nntjoom nn'aⁿ quia na nncwjjacañōōⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

40 Ee juu xuee'ñeeⁿ nntseijomna' m'aⁿ we nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo jndaā. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aa'ya ndo' cwii ma'ndiina'.

41 Nntseijomna' m'aⁿ we yolcu na cwitua. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aa'ya ndo' cwii ma'ndiina'.

42 'Jo' chii ñequi'cheⁿ c'om'c'eendyo' ee na ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee nncwjee'cañoom nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

43 Ñ'oomwaa cala'noⁿ'yo': Xeⁿ ntyjii ts'aⁿ cwaaⁿ nlquie naⁿcanty'ue waⁿ'aⁿ, tixocatsom meiⁿ xonquiaaⁿ na nnc'ooquie'na na nntjei'na 'naⁿ.

44 Jo' chii mati 'o c'om'c'eendyo' ee juu xjeⁿ na ticala'tiuu'yo', majuuto xjeⁿ'ñeeⁿ nncwjjacañōōⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

Moso na matseicanda ñequio moso na tiñe'tseicanda

(Lc. 12:41-48)

45 'Cal'uu m'aaⁿ cwii moso na jndo' ts'om ndo' matseicanda, jom nlco'jndyee patrom 'naaⁿ'aⁿ na catsa'ntjoom cha'tso nt'omcheⁿ moso w'aa'ñeeⁿ na ñequiaaⁿ nantquie ndaāna quia na mawe'ntyjo xjeⁿ.

46 Quia na nncwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ na tja cwii joo ndo' nljeii na jeeⁿ ya cwentā mach'eeⁿ, t'maⁿ ñnequiaana' na neiⁿ'.

⁴⁷ Candye'yo' nntsjoꝝ, mayuu'cheⁿ na cha'tso 'naⁿ na matseixmaⁿ patrom'ñeeⁿ, nntioom cwenta l'õ mosoom'm.

⁴⁸ Saa cal'uu na juu moso'ñeeⁿ cwiluiiñê na tia ts'a'nñê ndo' nntseitioom naquii' ts'oom na taxocwjee' patrom 'naa'ⁿaⁿ na tyuaa',

⁴⁹ ndo' nntooⁿ'õ na nncwjaaⁿ'aⁿ ntyjemosoñe na m'aⁿ nacje 'naa'ⁿaⁿ. Nlcwa'jndoo'ñê ndo' nntseijomñê nnc'om ñequio naⁿcandyee.

⁵⁰ Mats'ia jo' nncwjee' patrom 'naa'ⁿaⁿ cwii xuee na tic'omc'eⁿ ndo' hora na ticatseitioom na nncwjee'.

⁵¹ Cwajndii nntseisei' patrom jom, jnda nncju' tsaⁿ'ñeeⁿ jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nnei'nqueeⁿ ndei'n'oom.

25

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' qui yolcundyua

¹ 'Seinei'ti Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja na matsa'ntjom Ty'õots'om cañoom'luee. Tsoom:

—Tyom'aⁿ qui yolcundyua ty'echona xjocanti 'naa'ⁿna na ntyjo chom na cwico seitye. Jlu'i'na, ty'ecatjomndyena juu tsa's'a na macoco.

² Omndye joona tijndo' n'omna ndo' omndye naⁿ'ñeeⁿ majndo' n'omna.

³ Joo yolcu na tijndo' n'om quia na ty'echona xjocanti 'naa'ⁿna, tatic'oochotina seitye na nlcó.

⁴ Saa yolcu na jndo' n'om ty'echona xjocanti 'naa'ⁿna na ntyjo chom ndi ñ'eeⁿ líoo na ñjomti seitye.

⁵ Ndo' yocheⁿ na meindoo'na nquii tsa's'a na macoco, jnaⁿ'na' na ma'oondana ndo' mana jdana.

⁶ Quia tuee' xcwe tsjom, teic'uaa na matseixuaa ts'aⁿ. Matso: "C'om'c'eendyo', macwjee'cañoom ts'aⁿ na macoco. Quio'yo' na nlajomndyo' ñ'e'nñê."

⁷ Quia jo' tei'cantyja yolcu'ñeeⁿ. Jla'yõna nmaⁿ na ntyjo chom xjocanti 'naa'ⁿna.

⁸ Ndo' joo yolcu na tijndo' n'om jluena ndaaⁿ nc'iaana na jndo' n'om: "Jeeⁿ 'o leii, cateijndei'ya'yo' seitye na cwilei'ñ'om'yo' ee majaanduu' chom 'naaⁿ'yâ."

⁹ Saa yolcu na jndo' n'om t'õõna ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ: "Xondaã, ee xeⁿ nnts'aacheⁿ'na' na xocwijndeiⁿ na nleil'uee'ndyo' ncjõõyâ ndo' mati 'o. Yati catsalajnda'yo' na nleil'uee'ndyo'."

¹⁰ Ndo' yocheⁿ na ty'ela'jnda naⁿ'ñeeⁿ seitye, tyjee'cañoom nquii tsa's'a na macoco. Quia jo' joo yolcu na m'aⁿc'eendye ty'equie'na quii' w'aa ñ'e'nñê yuu na nleit'maaⁿ'na na macocoom. Jnda jo' ta' ndyueel'a.

¹¹ Jnda chii mati tqwie'cañom nt'omcheⁿ yolcundyua'ñeeⁿ. Jluena: "Aa ndi' ta, catseicanaaⁿndyu' ndyoots'a. Aa ndi' ta."

¹² T'õ tsaⁿ'ñeeⁿ ndaaⁿ: "Mayuu'cheⁿ matsjoꝝ ndaaⁿ'yo' ticwajnaⁿ'a 'o."

¹³ Ndo' tso Jesús ndaaⁿyâ:

—Cala'ng'yo' na ñ'oommeiⁿ cwit'mooⁿ'na' na c'om'c'eendyo', ee ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee ndo' cwaaⁿ hora na ja na cwiluiindyõ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjaçañõõ'ya 'o.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' s'om na to'ñoom ndyee moso

¹⁴ 'Nntseinaⁿtyaⁿ ndaaⁿ'yo' cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa'ⁿ na matsa'ntjom Ty'õots'om cañoom'luee. Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na seijndaa'ñe na wjaa cwiicheⁿ tsjoomnancue na tquia. Tqueeⁿ'ñê mosoom'm ndo' tquiaaⁿ tsjõ'ñjeeⁿ 'naa'ⁿaⁿ ndaaⁿna na nl'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'.

15 'Nnom cwii joo naⁿñeeⁿ tquiaaⁿ 'om meiⁿ s'om. Nnom cwiicheⁿ tquiaaⁿ ñeⁿwe meiⁿ ndo' nnom cwiicheⁿ ñeⁿcwii meiⁿ cwii tquiaaⁿ. Tquiaaⁿ nnom cwii cwii joona cantyⁿjati na seiⁿnoqⁿoⁿ na nndaq nntsⁿ'aa. Jndaⁿ jo' jlueeⁿ'eⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ tsjoomnancue.

16 Juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om mantyjacheⁿ tyochⁿ'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'. Ndo' tantjomtyeeⁿ cwiicheⁿ 'om meiⁿ.

17 Mati juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ, tyochⁿ'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona' ndo' tantjoom cwiicheⁿ we meiⁿ.

18 Saa juu ts'aⁿ na ñecwii meiⁿ to'ñom, tjaaⁿ tjacaⁿñeeⁿ quii' tyuaa, jo' jo' tanyⁿ'ioom s'om 'naaⁿ' patrom 'naaⁿ'aⁿ.

19 'Majndye xuee tjacaana' ndo' tyjeeⁿ'nnda' patrom 'naaⁿ'na. Seijndaaⁿñê na nncwjeeⁿ'eⁿ cwenta ñ'eⁿndyena cwanti tueⁿ'ntyjo ta'ntjomna ñ'eⁿ s'om 'naaⁿ'aⁿ.

20 Tyjeeⁿcañoomjndyee juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om. Maleichuuñⁿ'eeⁿ s'omⁿ'ñeeⁿ, mandí ñ'eⁿ 'om meiⁿ na tantjoom. Tquiaaⁿ joona' nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ. Tsoom: "U ta, tquiaaⁿ 'om meiⁿ s'om noqⁿ. Cantyⁿ'ia' je' luua cwiicheⁿ 'om meiⁿ na jnda tantjoⁿ'ya."

21 Tso patrom nnoom: "U moso 'naⁿ'ya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'. Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saaⁿ 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿ'ya 'u na t'maⁿ'ti ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ'. Ndo' na luua' wendyo nncⁿ'ooⁿ'ya na neiⁿ'ya."

22 Jndaⁿ chii tyjeeⁿcañoom juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ s'om. Tsoom: "U ta, tquiaaⁿ we meiⁿ s'om noqⁿ. Cantyⁿ'ia' je' luua cwiicheⁿ we meiⁿ na jnda tantjoⁿ'ya."

23 Tso patrom nnoom: "U moso 'naⁿ'ya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'. Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saaⁿ 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿ'ya 'u na t'maⁿ'ti ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ'. Ndo' na luua' wendyo nncⁿ'ooⁿ'ya na neiⁿ'ya."

24 Quia jo' na macandaⁿ tyjeeⁿcañoom juu moso na ñeⁿ'cwii meiⁿ s'om to'ñom. Tsoom nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ: "U ta, mantyjiiya na 'u ts'aⁿ na jeeⁿ majñoomⁿ 'ndyo' moso 'naⁿ'. 'U cwe' matseiⁿ'we' cantyⁿja na cwiweⁿ ntjom 'naⁿ', meiⁿ na nnom', meiⁿ na nntseicueendyu'. Macandaⁿ nencjooyâ moso 'naⁿ' jeeⁿ cwilajndaayâ.

25 Cweⁿ na nquiaya 'u, jo' chii tjo, tjocatyⁿ'iuya s'om 'naⁿ' quii' tyuaa. Luua juuna', co'ñomⁿ'."

26 Ndo' t'o patrom 'naaⁿ'aⁿ nnoom: "U re moso na tia ts'aⁿ'ndyu' ndo' na nchqueⁿ, cwa maxjeⁿ ntyjiⁿ na matseiwaya ntjom meiiⁿ nchii nncⁿo jnoqⁿ'a, ndo' mawantjoⁿ'ya meiiⁿ nchii nncⁿo matseicatsuundayo.

27 Cweⁿ nc'e jo' yati xeⁿ 'u seiweⁿ s'om 'naⁿ'ya w'aa banco yuu na cwileiweya s'om 'naaⁿ nn'aⁿ, quia jo' to'ñoⁿ s'om 'naⁿ'ya ñequio ts'iaaⁿ'nnomna' quia na tyaⁿ."

28 Ndo' tso patrom ndaaⁿ nt'omcheⁿ mosoomⁿ'm: "Catjeiⁿ'yo' cwii meiⁿ'waa' l'ooⁿ ndo' quiaⁿ'yo' juuna' l'o juu ts'aⁿ na maleiñⁿ'oom qui meiⁿ.

29 Ee cantyⁿjati na matseixmaⁿ ticwii cwii ts'aⁿ, xeⁿ ya ts'iaaⁿ machⁿ'eeⁿ ñ'eⁿ juuna' quia jo' nncⁿo'ñomtyeeⁿ na nleilⁿ'ueeⁿñê. Saa juu ts'aⁿ na tis'a ts'iaaⁿ machⁿ'ee, nluí cantyⁿjati chjoowi' na maleiñⁿ'oomtyeeⁿ.

30 Cweⁿ jo' catueⁿ'yo' moso nchqueeⁿ'm'aaⁿ' ch'eⁿ yuu na jaaⁿ'ñe. Jo' jo' nntyⁿ'ioom ndo' nneiⁿ'nqueeⁿ ndeiⁿ'n'oom."

Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue nntuⁿ'xeⁿ'ndyena

31 'Ja na cwiluiindyⁿo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoomⁿ'luuee, nddyoqⁿnda'a ñequio cha'tso ángeles 'naⁿ'ya, na nntsáⁿ'ntjoⁿ'ya. Quia jo' nntseitⁿ'maaⁿ'ñena' ja na nncjocajmaⁿ ntio 'naⁿ'ya na jeeⁿ neiⁿ'ncoo' caxuee na nncuⁿ'xáⁿ'ya nn'aⁿ.

32 Ndo' nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue nntjomndyena jo nooⁿ. Quia jo' nntoⁿa joona cha'xjeⁿ na matqⁿ cwii pasto canmaⁿ ñequio canch'ioo nntsmeiⁿeⁿ.

33 Nnts'aaⁿ na nncwintyjee' canmaⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' canch'ioo nnts'aaⁿ na nncwintyjee' ntyjatymaaⁿ.

34 Maluaa' nnts'aa ja na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿya. Nntsjoō ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya: “Quio'yo' 'o nn'aⁿ na jnda jnda'yo' na matio'naaⁿñe Tsotyaya 'o. Cato'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ na mati 'o cwilajomndyo' ñequio na matsa'ntjoom. Ee luaa' teiyoti seijndaa'ñe cwenta'yo' quia na tqueeⁿ tsjoomnancue.

35 Ee tyom'aaⁿya na ñejndo'a ndo' tquia'yo' na tcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaa ndo' tquia'yo' na t'ua. Tyoma'nooⁿya cwii cwii tsjom'yo' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja ndo' to'ñoom'yo' ja naquii' l'a'yo'.

36 Tyom'aaⁿya na ntsaandyō ndo' 'o jla'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a ndo' 'o tyotsacajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya praso ndo' tyotsantya'yo' ja.”

37 Quia jo' nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya na la'xmaⁿna cantyja na maty'iomyana' nnt'oona, nluena: “Ta, ¿cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na ñe'jndo' ndo' tquiaayâ na tcwa', oo nty'iaayâ 'u na ñe'c'ua' ndaa ndo' ñetquiaayâ ndaatioo na t'ua'?”

38 ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na tyoma'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u ndo' to'ñooyâ 'u quii'ntaa'yâ, oo na nty'iaayâ 'u na ntsaandyu' ndo' jla'tsaaⁿndyô 'u?

39 ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na wi' oo na m'aaⁿ praso ndo' sacajndoq'â 'u?”

40 Quia jo' ja na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿya nntsjoō ndaa naⁿñeeⁿ: “Mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo', mei'quia na l'a'yo' na teijndeiyō' cwii nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñe, nncō teijndeiyō'.”

41 Jnda chii, ja na matsa'ntjoⁿya nntsjoō ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjatymaaⁿ: “Quindyō'yo' nacañomya 'o nn'aⁿ na jnda tso Ty'oots'om na cat'uiwi'na' 'o. Je' je' nntsa'yo' quii' chom na tijoom canduu' na juu jo' seijndaa'ñe Ty'oots'om cwentaa' tsaⁿjndii na nlco'wi'na' jom ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ.”

42 Ee tyom'aaⁿya na ñe'jndo'a saa tñquia'yo' na nlcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaatioo saa tñquia'yo' na nnc'ua.

43 Tyoma'nooⁿya yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja saa tñcato'ñoom'yo' ja. Tyom'aaⁿya na ntsaandyō saa tñcala'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a saa tñcatsajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya na praso saa tñcatsantya'yo' ja.”

44 Quia jo' nnt'oō naⁿñeeⁿ nooⁿ, nluena: “Ta, ¿cwaaⁿ ñenty'iaayâ 'u na ñe'jndo', oo na ñe'c'ua' ndaa, oo na ñeto'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u, oo na ñet'oom' na ntsaandyu', oo na ñeteiwi', oo na ñet'oom' praso saa tñcateijndeiyâ 'u?”

45 Quia jo' nntsjoō ndaa naⁿñeeⁿ: “Mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo', nc'e na tñcateijndeiyō' nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyē, maty'iomna' nncō tñcateijndeiyō'.”

46 Ndo' nnt'oo naⁿñeeⁿ yuu na tijoom cantycwii na nlco'wi'na' joona. Saa nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana' nnto'ñoomna na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

26

*Cwi'maⁿna na nnt'uena Jesús
(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)*

1 Jnda na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ, seineiiⁿ ndaa já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê.

2 Tsoom:

—O nquii'yo' na we xuee cwii tjooⁿ ndo' nncuee' xuee pascua. Ndo' ja na cwiliindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maquialjo' ññe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ.

3 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tjomndyena tach'eeⁿ w'aa t'maⁿ, waa' tyee na cwiluiitquieñe na jndyu Caifás.

4 Tyo'maⁿ na ñ'eⁿ nc'iaana chiuu nl'ayoona na ññequio'nn'aⁿ na Jesús cha nt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

5 Jla'tiuuna, jlueña ndaa nc'iaana:

—Saa ticat'uayya jom xcwe ncuee cha ticala'wendye nn'aⁿ nacjooya.

Tu'nquio cwii yuscu ncheⁿ xqueⁿ Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

6 Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania waa' Simón, tsaⁿ na ñechuu tycu lepra.

7 Wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ndo' tuee'cañoom cwii yuscu na maleiñ'oom cwii tsioo na tuinaⁿ ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Tsioo'ñeeⁿ ñjom ncheⁿ cachi na jeeⁿ jnda. Tu'nquioom joona' xqueⁿ Jesús.

8 Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, quia na nty'iaayâ na luaa', jla'lloo'ndyô, l'uuyâ:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' cwe'chi tsuu ncheⁿ.

9 Yati xe' teil'uana' ee jndye s'om nncwji'na' na nluii naya ndyeeñeⁿ.

10 Quia sei'noⁿ Jesús na luaa' cwil'uuyâ, tsoom ndaayâ:

—¿Chiuu na cwila'lloo'ndyo' ñ'eⁿ yuscum'aaⁿ? ee jeeⁿ tjacanjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

11 Ee ja nchii ñequi'cheⁿ nnc'oⁿya ñ'eⁿndyo' saa ndyeeñeⁿ ñequi'cheⁿ m'aⁿ na quii'ntaaⁿyo'.

12 Yuscum'aaⁿ na tu'nquioom ncheⁿ nacjoya, matseijndaa'ñena' na nnc-jaacanty'iuu'ndyo.

13 Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoⁿ, meiⁿyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oⁿots'om na cha'waa tsjoomnancue, maxjeⁿ nla'neiⁿ na cantya 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantya 'naaⁿna.

Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

14 Ndo' cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyô, juu tsaⁿ na jndyu Judas Iscariote, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye.

15 Tsoom ndaana:

—¿Cwanti nncwantjoⁿ nl'a'yo', ññequia cwenta Jesús luee'yo'?

Jla'jndaa'ndyena, tqiana ntquiuu nchoo' qui s'om xuee.

16 Ndo' xjeⁿñeeⁿ toⁿoⁿ, tyol'uee'ñê chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Sa'ntjom Jesús na cuaa Cena

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

17 Tuee' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jla'candyoo'ndyô na m'aaⁿ, l'uuyâ:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsalajndaa'ndyô cantya 'naaⁿ xuee pascua na nleiñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ?

18 T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Catsa^{quie}'yo' quii' tsjoom, candu'yo' nnom juu ts'aⁿ na nliu'yo': “Ndi' matso Maestro ts'aⁿ na ma'mooⁿ ndaayâ na majnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nlco'wi'na' jom. L'ue ts'oom na nnteijndei' wa' na nleijndaa' na nlcwaaⁿ'aⁿ, nlqueeⁿ catsmaⁿ na nntseit'maaⁿ'ñê xuee pascua ñequio já nn'aⁿ na cwilajom-ndyô ñ'eⁿ'ñê.”

19 Ndo' l'aayâ cha'xjeⁿ na tsoom. Jla^jndaa'ndyô na nlcwaa'â natmaaⁿ xuee pascua.

20 Jnda na teincooⁿ'ncue, tjawacatyeeⁿ Jesús nacaño^{om}'meiⁿsa ñequio já na canchoo'wendyô.

21 Ndo' yocheⁿ na cwicwaa'â tooⁿ'oⁿ, seineiⁿ'ndaayâ, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, cwiindyo' 'o ñequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

22 Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndyaa' seichjoo'na' n'ooⁿ'yâ. Too'â cwii ndo' cwiindyô ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—Ta, ¿aa nnts'aacheⁿ'na' na ja?

23 T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda tjoom xiowaa ñ'eⁿ'ndyo, tsaⁿ'ñeeⁿ ñequiaaⁿ cwenta ja.

24 Ndo' maxjeⁿ nlco'wi'na' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ caño^{om}'luee cha'xjeⁿ na matso ljeii'naaⁿ' Ty'o^ots'om. Saaⁿ jeeⁿ nty'iaa'ñe juu ts'aⁿ na ñequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ. Yati xeⁿ ticaluiñe tsaⁿ'ñeeⁿ.

25 Quia jo' t'o Judas, tsaⁿ na ñequiaa cwenta jom. Tso:

—'U Maestro, ¿aa nnts'aacheⁿ'na' na ja?

T'o Jesús nnoom:

—Majo'ndyo cha'xjeⁿ jnda tsu'.

26 Yocheⁿ na cwicwaa'â to'ñom Jesús tyoo', seit'maaⁿ'ñê Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ'na'. Tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaayâ. Tsoom:

—Cato'ño^{om}'yo' cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiñena' sei'ia.

27 Mati to'ño^{om} cwii waso na ñjom ndaa winom, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om. Jnda chii tquiaaⁿ juuna' ndaayâ, tsoom:

—Luaa cwe'yo'. Calui' cjaana'.

28 Ndaa winomwaa cwiluiñena' nioom'a na ñequio juuna' maquaⁿ'tyaⁿ'ya ñ'oom xco cha nndaqⁿ ntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ.

29 Nndye'yo' nntsjo^o, xuee na cwii wjaatina' taxoc'uannda'a ndaa winom hasta quia jnda tye'ntyjo na mamatsa'ntjom Tso^{tya}. Quia ljo'cheⁿ nnc'uaxco juuna' ñ'eⁿ'ndyo' yuu na matsa'ntjoom.

*Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro
(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)*

30 Taayâ cwii luantsa, jnda chii jluii'â jo' jo'. Saayâ ta na jndyu Olivos.

31 Quia jo' tso Jesús ndaayâ:

—Tsjom je' cha'tsondyo' 'o nntjei'ndyo' ñ'eⁿ'ndyo. Ee ljeii'naaⁿ' Ty'o^ots'om matsona': “Nla'cuae' nn'aⁿ juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ. Ndo' canmaⁿ nntseiiⁿ'eⁿ nnt'oom'ndyeyo'.”

32 Ndo' tsotyeeⁿ ndaayâ:

—Ja quia na jnda mawando'xco na jnda ty'io, nncjoⁿjndyaa ts'ondaⁿ Galilea, xeⁿ jnda nntsantyjo'yo'.

33 Ndo' t'o Pedro nnoom, tso:

—Meiiⁿ cha'tsondye na'm'aⁿ' nntjeii'ndyena ñ'eⁿ'ndyo' saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿ'ndyo'.

34 T'o Jesús nnoom, tso:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo njom', tsjom je', cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxti-jndyo, saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'e'ndyo.

³⁵ Tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ na nncju'na' na c'io ñ'e'ndyu' saa tijoom cwji'ndyo cantyja 'naⁿl'. Ndo' majuu ñ'oom t'ooyâ na cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús.

Matseineiⁿ Jesús nnon Ty'oots'om quii' ntjom Getsemani

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Ndo' squiaayâ cwii joo na jndyuna' Getsemani. Tsoom ndaayâ:

—Cwindyuaandyo' ñjaaⁿñe yocheⁿ na jô luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'oots'om.

³⁷ Quia jo' tjatyeeⁿ, tjañ'oom Pedro ñequio we ntseinda Zebedeo. Jnaⁿna' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

³⁸ Tsoom ndaana:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' l'joo. C'om'c'eendyo', calajomndyo' ñ'e'ndyo, nchii cwinda'yo'.

³⁹ Quia jo' tjatatyeeⁿ chjoowi'. Tjawanquoom na matseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Tyoch'eeⁿ ty'oo nnom, tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ aa waa na nndaâ nluui, quiaa' na tincwinooⁿya nawi'waa na matseijomna' cwii na jeeⁿ ja. Saa meiiⁿ na luaa' macaⁿ'a, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu', nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

⁴⁰ Jnda jo' jndyolcweeⁿ'eⁿ na m'aⁿ ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—'U Pedro, ¿aa tîcandaa nlaquii n'om'yo' meiiⁿ ñe'cwii hora na ticanda'yo' na nlajomndyo' ñ'e'ndyo?

⁴¹ Cha'tsondyo' c'om'c'eendyo' na calanein'yo' nnom Ty'oots'om cha ticjaachuuna' 'o xjeⁿ 'naaⁿna' quia wi' cwi'tjom'yo'. Mayuu', jeeⁿ m'aaⁿc'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na macaⁿ'na' saa nc'e na ts'aⁿ tseixmaaⁿ, tileicanaⁿñê.

⁴² Jnda jo' tjannaaⁿ'aⁿ na jnda we ndii' na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ xocandaa na nncwinom'na' nawi' na nntjoⁿya, ñecuaa, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu'.

⁴³ Jndyonnaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ naⁿñeeⁿ. Ljeiiⁿ maxjeⁿ cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ maleichuu tsaⁿtsjom joona.

⁴⁴ Quia jo' 'ñeeⁿ joona, tjannaaⁿ'aⁿ na seineiⁿ nnom Ty'oots'om na jnda ndyee ndii'. Mañejooti ñ'oom tyotseyt'ooñê.

⁴⁵ Tyjee'cañoomnaaⁿ'aⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ cwinda'yo'? Ya na mañjom cwita'jndyee'yo'. Cwa je' c'om'c'eendyo', ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ cantyja 'naⁿya na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Je' mañquiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na wi'ndye.

⁴⁶ Quicantya'yo', cjaaya. Canty'ia'yo' luaa' mandyocjee'cañoom juu ts'aⁿ na mañquiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii jâ nn'aⁿ na canchoo'wendyô. Jndyochom jndye nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjom. Cwilei'cho naⁿñeeⁿ ncjo espadas ñequio n'oom nch'io.

⁴⁸ Ndo' Judas, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús, jnda t'mooⁿ 'naaⁿ chiuu waa na nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿl maxjeⁿ juu na cwil'ue'yo'. Mana cat'ue'yo' jom.

49 Mañoom' tyjee'cañoom nacañoom' Jesús. Tsoom nnom:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿl Jesús.

50 Tso Jesús nnoom:

—Xmaⁿndyu'. Ts'iaaⁿ na jndyo', mana catseicandaq^a'ndyu'.

Quia jo' t'quie'cañom naⁿñeeⁿ Jesús, t'uena jom. Jla'tyeⁿna jom.

51 Ndo' cwiindyô já na ñ'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús, tjei'ñoomñe xjoo'. Tyjee tsua'qui mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

52 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Cwjaaⁿndyu'nda' xjo' naquii' tjaⁿwaa'na'. Ee juu ts'aⁿ na mach'ee nata' quio xjo mañequio jo' nncueeⁿeⁿ.

53 ¿Aa ticatseitiuu' na ndaa^a nlcaaⁿ'a nnom Tsotyá ndo' jom mañoom' njñoom meiⁿcheⁿ ntmaaⁿl ángeles na nntei'jndeina ja?

54 Saa^a xeⁿ na nmeiⁿl nnts'aa, ¿chiuu nntseicandaq^a'ñeyuuna' ljeii 'naaⁿ'a na matsona' na tseixmaⁿ'ya na catjôⁿ'ya na luaa?

55 Ndo' tso Jesús ndaa^a cha'tso nn'aⁿ:

—Jnda'jom ñ'eⁿ ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io tquiocat'ue'yo' ja cha'cwijom tquio'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue. 'Io ndii 'io ñeta'catyáⁿ naquii' wats'om t'maⁿ na ñet'mooⁿ ndaa^a'yo', saa^a ticat'ue'yo' ja.

56 Saa^a cha'tso na matjoⁿ nmeiiⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom ndyuee profetas.

Quia jo' cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jlei'nooⁿyâ, 'ndyaayâ jom na ñenqueⁿ.

'Ooque'na Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

57 Quia jo' nquiee nn'aⁿ na t'ue Jesús, ty'eñ'omna jom waa' Caifás, juu tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' jnda tjomndye nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom.

58 Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantyooⁿ naxeⁿl Jesús. Tueⁿeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Tjaqueⁿeⁿ tach'eeⁿl w'aa'ñeeⁿ. Tjacjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, cha nnty'iaaⁿ'a chiuu nncjaaju'yuuna' cantyja 'naaⁿ'l Jesús.

59 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha ndaa^a nleijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na cueeⁿeⁿ.

60 Saa^a meiiⁿ na jndye nn'aⁿ jlue ñ'oom cantu nacjoom'm na waa jnaaⁿ'aⁿ maxjeⁿ ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Jnda^a chii wendye naⁿñeeⁿ tjoom' cantu jluna:

61 —Tsaⁿm'aaⁿl ñetsoom jom nntseyueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'oots'om, ndo' ñendyee xuee na nnts'aaxoom cwiicheⁿ.

62 Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe teintyjeeⁿeⁿ, tsoom nnom Jesús:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'? ¿Chiuu waayuu na nmeiiⁿl ñ'oom cwitjei'yuu'ndye naⁿm'aⁿl nacjo'?

63 Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tic'oⁿ. Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe tso nnoom:

—Ñequio xuee' Ty'oots'om na wando', tyeⁿ matsaⁿntjoⁿ'ya 'u, catsu' ñ'oom na mayuu'. Catsu'ndyeyu' ndyaayâ, ¿aa 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'oots'om?

64 T'o Jesús nnoom:

—Majo'ndyo ñ'oom na matsu'. Ndo' mati matseicandiiya 'o na 'io cha xuee na cwii wjaatina' nnty'ia'ndaa^a'yo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na m'aaⁿndyô yuu na matseit'maaⁿñena' ja ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya. Jom

tseixmaaⁿ cha'tso najnda. Ndo' nnty'ia'yo' ja na nnaaⁿ cañoom'luee na nndyocuannda'a ñequio nchquiu.

⁶⁵ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe jndii'ñê liaⁿaⁿ na lioom'm, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda seineiiⁿ ñ'omntjeiⁿ nacjoo' Ty'oots'om. Ticaⁿtina' ñeeⁿ na ncwiji'yuu'ñe nacjoom'm. 'O cwindyeyo' ñ'omntjeiⁿ na tsoom.

⁶⁶ ¿Ljo' cwilatuu'yo' je' ñ'eⁿñê?

T'oq nn'aⁿ nnoom, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

⁶⁷ Ndo' tyojñomna ndaaajnaⁿ nnoom. Tyotioona nda' jom ndo' nt'om tyotmeiiⁿ nda' watmeiⁿ nnoom.

⁶⁸ Ndo' jluena nnoom:

—'U na cwiluiindyu' Cristo na jñom Ty'oots'om, cwa cjaawee' 'ndyo' ñeeⁿ tmeiⁿ nda' 'u.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Yocheⁿ na cwiluii na nmeiiⁿ, Pedro wacatyeeⁿ tach'eⁿ ndo' tyjee'cañoom cwii yuscu na mand'iⁿtjom jo' jo'. Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—'U maxjeⁿ ñeñ'eⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Galilea.

⁷⁰ Saq Pedro tjei'ñê ñequio na ndye cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Meiⁿchjoo ticaljeii ñ'oom na matsu'.

⁷¹ Jnda chii tjaaⁿ na waa 'ndyoots'a t'maⁿ ndo' cwiicheⁿ yuscu na mand'iⁿtjom jo' jo' ljeii jom. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na nndyoo':

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

⁷² Cwiicheⁿ cwii ndii' tjei'ñe Pedro mana tjei'yom xuee' Ty'oots'om. Tsoom:

—Ntyjii Ty'oots'om na ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ.

⁷³ Tyoowiquiuu' ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—Mayuu'cheⁿ na 'u cwii joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ. Ee ñ'oom na matsei'neiⁿ ma'mqⁿna' na Galilea jnaⁿ.

⁷⁴ Quia jo' to' Pedro na tju' cheⁿnqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm. Tsoom na ntyjüicheⁿ Ty'oots'om na mayom'm. Tsoom:

—Ja maxjeⁿ ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ.

Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ seixuaa caxtijndyo.

⁷⁵ Mañoom' tjañjoom' ts'om Pedro juu ñ'oom na jnda tso Jesús nnoom: “Cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo saq 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.” Mana jlueeⁿeⁿ ch'eⁿ. Sei'ndaa'ñ'eⁿna' ntyjeeⁿ, tyoty'ioom.

27

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Quia na jnda teincoo cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom ndaaⁿ nn'aⁿ judíos ñe'cwii jla'tjoom'na ñ'oom na t'maⁿna cue' Jesús.

² Jla'tyeⁿna jom, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'o nquii Poncio Pilato na juu cwiluiiñe gobiernom.

Cantyja na tue' Judas

³ Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús luee naⁿñeeⁿ, quia na nty'iaaⁿaⁿ na jnda teijndaa' na nncue' Jesús, tioo na jeeⁿ tia ntyjeeⁿ cantyja na s'aaⁿ. Tjat-seilcweeⁿeⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee ndaaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

⁴ Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

–T'maⁿ jnaⁿya waa na seiquioyya cwii ts'aⁿ luee'yo' na tjaa'naⁿ jnaⁿ ts'exmaⁿ.

T'oo naⁿñeeⁿ nnoom, jlueⁿ:

–¿Ljo' mach'eena' jâ na ljo'? Cando' nncu'!

⁵ Quia jo' Judas tyeⁿnqueeⁿeⁿ s'om xuee'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ. Tjatseintyjañe, seicuee'ñe cheⁿnqueⁿ.

⁶ Ntyee na cwiluiitquiendye jla'xcwiina s'om'ñeeⁿ. Jluena:

–S'ommeiⁿ jnda njoml'ua na nncue' ts'aⁿ. Jo' chii ticaty'iomyana' na nlatjooⁿa jona' ñequio s'om na cwiquioo cwentaa' Ty'oots'om.

⁷ Jnda na jla'tjoom'na ñ'oom ñ'eⁿ nc'iaana, jla'catsuuna s'om'ñeeⁿ. Tioml'uana cwii taⁿ tyuaa na jndaa ts'aⁿ na mach'ee ncuua. Jo' jo' l'ana wats'om tyue' yuu na nnc'oocaty'iuuna l'oo, nn'aⁿ na cwe' cwiquieya tsjoomna.

⁸ Cwe' jo' hasta xuee je' jndyu tyuaa'ñeeⁿ Tyuaa Niom'!

⁹ Ndo' na luaa' tui seicandaa'ñena' ñ'oom ndyoo profeta Jeremías, tsoom: “Nn'aⁿ Israel jla'jndaa'ndyena na njoml'uañe ts'aⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee. Jnda chii to'ñoomlwe'na s'om'ñeeⁿ.”

¹⁰ Ñequio jona' jla'jndana cwii taⁿ tyuaa' ts'aⁿ na mach'ee ncuua cha'xje' na t'mo' Ty'oots'om oooⁿ na maxjeⁿ nluu.”

Tyomeintyjee' Jesús jo nnom Pilato (Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Ty'eñ'omna Jesús, tyomeintyjeeⁿeⁿ jo nnom gobiernom Pilato. Tax'ee tsan'ñeeⁿ nnoom:

–¿Aa 'u cwiluiindyu' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

T'oo Jesús, tsoom:

–Maxjeⁿ jo' ja, cha'na matsu'!

¹² Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tqiana jnaaⁿaⁿ nnom Pilato. Ndo' meiiⁿ na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm saa jom meiⁿcwii ñ'oom tíc'ooⁿ.

¹³ Jo' chii tso Pilato nnoom:

–¿Aa maxjeⁿ ticandi' ñ'oommeiiⁿ na cwitjei'yuu'ndyena nacjo'?

¹⁴ Saa meiⁿcwii ndyoo ñ'oom tíc'ooⁿ cantyja ñ'oom na tuee'na nacjoom'm. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' ts'om Pilato na tíc'oo Jesús.

Cwiwijnadaa'tyeⁿ na nncue' Jesús (Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

¹⁵ Ndo' ticwii chu na nncuee' xuee pascua tyowaa costumbre na nqui gobiernom nntseicandyaañe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ praso na nntaⁿ nn'aⁿ.

¹⁶ Ndo' quia jo' tyom'aaⁿ cwii praso na jndyu Barrabás w'aancjo na t'maⁿ ñ'oom waa nacjoom'm.

¹⁷ Ndo' quia na tjomndye nn'aⁿ, tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

–Je' candu'yo', ¿ñeeⁿ juu l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyo? ¿Aa juu Barrabás, oo ¿aa Jesús na cwilue nn'aⁿ na cwiluiiñe Cristo?

¹⁸ Ee sei'noⁿ Pilato na cwe' na jnduona Jesús jo' chii jla'quioona juu l'ooⁿ nchii ee na waa jnaaⁿ tsan'ñeeⁿ.

¹⁹ Ndo' yocheⁿ na watatyeⁿ na nncu'xeeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ seicwanom scoom'm cwii ñ'oom na m'aaⁿ. Tso: “Ticati'ndyu' ñ'oomwaa' ee tsaⁿm'aaⁿ matseix-maaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Ee tsjom teincooquiuu' jeeⁿ ñeseicachjuu tsaⁿtsjom ja cantyja 'naaⁿaⁿ.”

20 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tyola'jndo'na n'om nn'aⁿ na cataⁿ naⁿ ñeeⁿ na candyaañe juu Barrabás ndo' Jesús cueeⁿeⁿ.

21 Jo' chii tax'eennda' Pilato ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Cwa candu'yo', ¿cwaan' cwii na wendye joona l'ue n'om'yo' na catseican-dyaandyo'?

Jooa t'oona, jluena:

—Juu Barrabás.

22 Tax'eennda' Pilato ndaana. Tsoom:

—Xeⁿ juu Barrabás ndyaañe quia jo' ¿chiiu nnts'aayo ñequio Jesús na cwindu'yo' na cwiluiiñe Cristo?

Cha'tsondye naⁿ ñeeⁿ t'oona nnoom, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

23 Quia jo' tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—¿Ljo' jnaⁿ tseixmaaⁿ nquiu'yo'?

Saa majndeiti jla'xuaa naⁿ ñeeⁿ, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

24 Jnda na nty'iaa' Pilato na tícanaⁿñê ñ'oom'ñeeⁿ hasta manndyo na nla'wendyena nacjoom'm, quia jo' tcaaⁿ ndaatoo, jñoom'm na jndoo' cha'tsondye naⁿ ñeeⁿ. Tsoom:

—Je' mandyuu'a cha calui'yuu'na' na ticachoo jnaⁿ xeⁿ nlacue'yo' tsa'm'aaⁿ na tjaa jnaaⁿ. Jo' chii, cajndo' ncjo'yo'.

25 Saa t'oqo cha'tsondye naⁿ ñeeⁿ, jluena:

—Ljo' ch'eena' já. Ncjooyâ nnochoonquaaⁿyâ jnaⁿ ñequio ndaayâ na nncue' tsa'm'aaⁿ.

26 Jo' chii Pilato seicandyaañe Barrabás cha'xjeⁿ na taⁿ nn'aⁿ. Ndo' sa'ntjoom na cala'sei' sondaro 'naaⁿaⁿ Jesús. Jnda jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

27 Jnda jo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ. Jo' jo' jla'tjomndye cha'tso ntmaaⁿ sondaro nacañom'm.

28 Tjeii'na liaⁿaⁿ ndo' jla'cweena cwiicheⁿ liaa jom, liaatco colo wee juunaⁿ.

29 Ndo' jla'tyjoondyena n'oomnioom cwii tsei. Tioomna juuna' xqueeⁿ cha'cwijom corona. Ndo' tjaa'ndyena cwii tsmaaⁿ ts'oqoⁿ ntyjaya cha'cwijom ts'ooml'eii' tsa'mats'iaaⁿt'maⁿ. Jnda chii tyota'na cantyena jo nnoom na cwe' cwincona jom. Tyoluena:

—Cwila't'maaⁿndyô 'u Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

30 Mati tyotuee'na ndaajnaⁿ cjoom'm. Tjeii'ndyena tsmaaⁿ na ndii' ts'oqoⁿ, tyotmeiiⁿna juuna' xqueeⁿ.

31 Jnda tjacjoona na cwincona jom, quia jo' tjeii'na liaatco'ñeeⁿ, jla'cweennda'na liaⁿaⁿ jom. Jnda chii ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Xjeⁿ na ma'oocalui'na quii' tsjoom, tjomndyena cwii ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. L'ana na jndei'na' na cjaañ'oom ts'oom'naaⁿ na nñoom Jesús.

33 Tquiena cwii joo na jndyu Gólgota. Ñ'oomwaa' ñecatsona' Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

34 Tquiána winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio cwii nasei na ja. Saa tatic'om quia ljeiiⁿ na tjoom' nasei'ñeeⁿ.

35 Ndo' quia jnda ty'oom sondaro jom ts'oom'naaⁿ, tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ nleijnoom' cwii cwii liaⁿ'aⁿ. Ndo' na luaa' tuii se-icandaā'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta. Tso: "Ty'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ jooa nleijnoom' cwii cwii liaya."

36 Jnda chii ty'ecwindyuaandye sondaro'ñeeⁿ na cwil'ana cwenta Jesús.

37 Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'oomna ljeii na t'moⁿ'na' jnaaⁿ'aⁿ. Tsona': "Luaañe juu Jesús na cwiluiiñe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos."

38 Mati jo' jo' ty'oomna we naⁿcanty'ue n'oom'naaⁿ, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjaa' Jesús ntyjaya. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjatymaaⁿ.

39 Ndo' nn'aⁿ na tyowinom jo' jo' tyoluena ñ'omwi' nacjoo' Jesús. Ty-ola'caandyena nqueⁿna.

40 Tyoluena:

—U ts'aⁿ na matsu' na nntseityui' wats'om t'maⁿ ndo' ñendyee xuee nntseiw'e'nnda' juuna', cwa je' cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'. Xeⁿ mayuu' na cwiluiindyu' Jnda Ty'oqots'om, cwa candyo'cue' ts'oom'naaⁿwaa'.

41 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ mati maluaa' tyola'jnaaⁿ'na Jesús. Tyoluena:

42 —Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿ'ñê nt'omcheⁿ saā tileicandaā nncwji'n'maaⁿ'ñe cheⁿnqueⁿ. Xeⁿ mayuu' na cwiluiiñê Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ quia jo' nlayuu'a ñ'eⁿ'ñê.

43 Jom matseicantyjaa' ts'oom ñequio Ty'oqots'om ee tsoom ndaāya na jom cwiluiiñê Jnda Ty'oqots'om. Jo' chii xeⁿ na mayuu' na jnda ntyjii Ty'oqots'om ñ'eⁿ'ñe, cwji'n'maaⁿ'ñê juu.

44 Ndo' mati naⁿcanty'ue na ñom n'oom'naaⁿ ñ'eⁿ Jesús, tyotuee'na ñ'omwi' nacjoom'm.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿ'eⁿ

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Quia na tuee' na quiajmeiⁿ, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

46 Juu xjeⁿ'ñeeⁿ jndeiⁿ seixuaa Jesús, tsoom:

—Elí, Elí, lama sabactani.

(Ñ'oomwaa' matsona': Tsotyaya Ty'oqots'om, ¿chiiu na ma'ndii' ja?)

47 Cwantindyee joo nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' quia na jndyena ñ'oommeiⁿ, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ' macwaaⁿ profeta Elías.

48 Ndo' mantya jleinom cwii ts'aⁿ, tjac'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na tã, ttoom juuna' nnom tsmaaⁿ cha nndaā nncue'cañoomna' 'ndyoo Jesús na nnc'uu.

49 Saā nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyoluena:

—Ca'ndii' jom. Ñeⁿcanty'iaayâ aa nncwje'cañoom Elías na nncwji'n'maaⁿ'ñe jom.

50 Quia jo' seixuaannda' Jesús jndeiⁿ, mana tueeⁿ'eⁿ.

51 Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ liaatco na ntyjaty'io wats'om t'maⁿ'ndii'tcona' hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Jndeiⁿ s'eii tyuaa ndo' tiuu ljo'.

52 Mati jnaaⁿ ndei'luaa ndo' jndye nn'aⁿ na jnda tja na tyola'yu' ñequio Ty'oqots'om tando'nnda'na xjeⁿ'ñeeⁿ.

⁵³ Quia na jndā tando'nnda' Jesús, mati naⁿñeeⁿ jlui'na naquii' ndei'luaana, ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén. Jo' jo' teitquioo'ndyena ndāa jndye nn'aⁿ.

⁵⁴ Ndo' juu capeitaⁿ ñequio sondaro 'naa'aⁿ na cwil'a cwenta Jesús quia na nty'iaana na s'eii' ndo' t'queⁿna cwenta cha'tso na tuii, jeeⁿ ndya' tyuena. Jluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ tyoluiiñê Jnda Ty'oots'om.

⁵⁵ Ndo' jo' jo' m'aⁿ jndye yolcu na cwe' cwinty'iaatquiana ljo' cwiluii. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ts'ondaa Galilea, tquionty_jona naxeⁿ Jesús na cwindye'ntjomna nnoom.

⁵⁶ Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ María Magdalena ñequio María tsondyee Jaco'bo ñ'eⁿ José, ndo' ñequio tsondyee ntseinda Zebedeo.

Oocaty'iuuna Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Quia tuee' na tmaaⁿ, cwii tsaⁿtya na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea, cwiluiiñê ts'aⁿ na matseijomñê ñ'oom na t'moⁿ Jesús,

⁵⁸ tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato, tjacaaⁿ ts'oo Jesús. Ndo' tquiaa Pilato ñ'oom'm na ññe'quia sondaro sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom José.

⁵⁹ Quia jo' tjaco'ñom José Jesús, seityjooñê liaa sávana na lju' juu ts'oo'ñeeⁿ.

⁶⁰ Jndā chii tjaa'ñê ts'oo'ñeeⁿ naquii' tsue'tsjō' xco na jndā tuiiya na tseixmaⁿna' tsei'tsuua 'naa'aⁿ. Jndā jo' seicuu'ñê 'ndyoo tsei'tsuua ñequio cwii tsjō' t'maⁿ, mana tjaaⁿ.

⁶¹ Ndo' María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María nty'iaacheⁿna na luaa' s'aaⁿ. Ty'ewindyuaandyena ndyeyu 'ndyoo tsei'tsuua'ñeeⁿ.

Cwil'a sondaro cwenta tsei'tsuua

⁶² Xuee na tuii na luaa', maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ 'naⁿ na nlcaⁿna' joona ee na 'io xuee na nnta'jndyeena. Quia na teincoo cwiicheⁿ xuee, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos, ñecwii tmaaⁿ ty'ena na m'aaⁿ Pilato.

⁶³ Jluena nnoom:

—U ta gobiernom, cwijaañjoom' n'ooⁿyâ ñ'oom na tyotso tsaⁿcantu'ñeeⁿ quia ndi wanoom'm. Tsoom na xuee jndā ndyee nncwando'xcoom jndā na tueeⁿeⁿ.

⁶⁴ Cwe' jo' l'ue n'ooⁿyâ na catsā'ntjom' sondaro 'naⁿ, na c'oocal'ana cwenta tsei'tsuuaⁿa hasta xeⁿjndā teinom ndyee xuee cha nntseicu'na' na joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê nlquie'cañomna ndo' nnty'ueena sei'ts'o 'naa'aⁿ, jndā jo' nluena ndāa nn'aⁿ na jom jndā mawando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Ndo' juu cantuwaa' t'maⁿti ññequiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ nchiiti ñ'oom na ñeseineiⁿ xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁶⁵ T'o Pilato ndāana, tsoom:

—Nmeiiⁿ sondaro na mañequia luee'yo'. Cwa catsa'yo' ñ'eⁿndyena. Ya ya cwenta cal'a'yo' tsei'tsuua'ñeeⁿ.

⁶⁶ Quia jo' ty'e naⁿñeeⁿ. Ty'ela'cu'tyeⁿna tsei'tsuua. Ty'ioomna sayo yuu na ntjom 'ndyoo tsue'tsjō' quilo tsjō' t'maⁿ cha nnooⁿ xeⁿ nntseicanaaⁿñe ts'aⁿ. Jndā chii 'ndyena sondaro na nl'a cwenta tsei'tsuua.

Tando'xco Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

1 Jndā teinom xuee na cwital'jndyee nn'aⁿ judíos ndo' jndā jaawixuee xuee najndyee smanaⁿ, quia jo' tja María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María, ty'ecajndoo'na tsei'tsuua.

2 Mats'ia jo' jndeiⁿ s'eii. Ee cwii ángel cwentaa' Ty'ooots'om jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ na waa tsei'tsuua. Teiñoqⁿ tsjo' na tā' 'ndyoo tsei'tsuuañeeⁿ, tjacjom nacjoo'na'.

3 Cha'waañê caxueeñê cha'cwijom chomtsuee. Ndo' canchii' liaⁿaⁿ cha'na canchii' tsaaⁿ.

4 Ndo' sondaro na cwil'a cwenta tsei'tsuua, quia na nty'iaana ángel'ñeeⁿ tyoteindyena, tquiaandyena nomtyuaa, cha'cwijom l'oo joona.

5 Quia jo' seineiⁿ ángel ndaaⁿ yolcu'ñeeⁿ, tsoom:

—Tilacatyundyoy'. Ee mantyjiiya na Jesús cwil'ue'yo', nquii tsaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ.

6 Je' tac'oomñê ñjaaⁿ, ee na jndā mawando'xcoom na tueeⁿeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom ñetsoom. Quiocanty'ia'yo' yuu ñetacatyeeⁿ.

7 Jndā jo' calatyua'yo', catsalacandii'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na jndā mawando'xcoom. Ndo' candu'yo' na mawjaañetyeeⁿ ts'ondaa Galilea, jndā jo' catsantjo'yo'. Jo' jo' nleicwindyoy' ñ'eⁿñê. Ñ'oommeiiⁿ jndyocatsjooya ndaa'yo'.

8 Ndo' yolcu'ñeeⁿ, jndeiⁿ jlui'na tsei'tsuua, jeeⁿ tyuena ndo' neiⁿna. Jla'tyuaa'na na nla'candiina nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa' jndyena.

9 Ndo' mats'ia jo' tjomndyena Jesús. Tquiaaⁿ na xmaⁿndyena. Ndo' ta'na cantyena, ta'xcweendyena nc'eeⁿ na tyolá't'maaⁿndyena jom.

10 Ndo' tso Jesús ndaana:

—Tilacatyundyoy'. Catsa'yo', tsalacandii'yo' nn'aaⁿya na c'oona ts'ondaa Galilea. Jo' jo' nnty'iaana ja.

Ñ'oom na tyolue sondaro

11 Yocheⁿ na 'oo yolcu'ñeeⁿ, nt'om sondaro na tyol'a cwenta tsei'tsuua ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén, ty'ela'candiina ntyee na cwiluiitquiendye cha'tso na tuii.

12 Ndo' ntyee'ñeeⁿ jla'tjoom'na ñ'oom ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mat'maaⁿl tsjo'ñjeeⁿ tquiiana ndaaⁿ sondaro'ñeeⁿ.

13 Ndo' jlueña ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwe' natsjom tquie'cañom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Tquiocanty'ueena sei'ts'o 'naaⁿaⁿ xjeⁿ na cwinda'yo'.

14 Tinc'om'yo' ñ'omtiuu tjaa ljo' nntjom'yo', ee xeⁿ nndii gobiernom ñ'oomwaa', já manquiuuyâ chiuu nlui'ljuu' ñ'oom 'naⁿyo' luaa'.

15 Ndo' to'ñoom sondaro tsjo'ñjeeⁿñeeⁿ. To'na, tyot'oomna ñ'oom cha'xjeⁿ na jndā jndyena na caluena. Cwe' jo' hasta je'cheⁿ ndicwaⁿ cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos na ty'ecanty'uee nn'aⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

Jesús majñoom nn'aⁿ na c'oonquiana ñ'oom'm

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

16 Quia jo' já na canchoo'cwiindyô saayâ ts'ondaa Galilea. Saawaayâ cwii ta yuu na jndā seicandii Jesús na catsaayâ.

17 Xjeⁿ na nty'iaayâ jom tyolat'maaⁿndyô jom. Saaⁿ ñ'eeⁿ cwantindyô na tijndaa' nquiuyâ aa mayuu' na jom.

18 Quia jo' seicandyoo'ñê nacañoomyâ. Tsoom ndaayâ:

—Nandyee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, cha'waa matseixmaⁿya na jndo,

¹⁹ jo' chii catsa'yo' na m'aⁿ nn'aⁿ ticwii cwii ndyuaa. Nñe'quia'yo' ñ'oom naya ndaana cha nla'yu'na ñ'eⁿndyo. Calats'oomndyo' jona ñequio xuee' Tsotyaya, ñequio xuee' Ja na Jnaaⁿ, ndo' ñequio xuee' Espíritu Santo.

²⁰ Cat'moⁿ'yo' na cala'candana cha'tso ñ'oom na jnda tquiaya ndaa'yo'. Ndo' cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya ñ'eⁿndyo' ticwii xuee, hasta na nntycwii tsjoomnancue. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Marcos

Tyoñequiaa Juan ñ'oom ndyuua na tjaa nn'aⁿ c'om
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Luaa waa na jnaⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo, Jnda Ty'oots'om.

² Jnda seicandaa'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

Majñooⁿñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'. Jom nncwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ,
cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

³ Jom ts'aⁿ na jndei matseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

Matsoom: "Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocwjee'cañoom nquii na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñoom."

⁴ Ñ'oommeiⁿ seicandaa'ñena' quia na to' Juan na tyotseits'oomñe nn'aⁿ ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'omna jnaaⁿna cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona ndo' nleits'oomndyena.

⁵ Jndye nn'aⁿ ty'e na m'aaⁿ na jnaⁿna cha'waa ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén. Jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna, seits'oomñe joona ts'om jndaa Jordán.

⁶ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tuina' ñ'eⁿ soo' camello. Chi'tyeⁿ xcweeⁿeⁿ cwii tjaaⁿ. Tyocwaaⁿaⁿ calcaa ntyue' ndo' tyo'om tsiom' jndaq.

⁷ Luaa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tyotsoom:

—Mandyontyjo nqueⁿ na t'maⁿti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Ticatseixmaⁿya na cwe' ja nndi'ntjoⁿya nnoom na nntseicanaⁿa lcoom'm.

⁸ Ja matseits'oomndyo 'o ñequio ndaatoo, saq nqueⁿ nntseits'oomñe 'o ñequio Espíritu Santo.

Na teits'oomñe Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Tiempo'ñeeⁿ jnaⁿ Jesús tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tyje'cañoom Juan ndyuua yuu na tjaa nn'aⁿ c'om. Ndo' seits'oomñe Juan jom ts'om jndaa Jordán.

¹⁰ Quia na jlueeⁿeⁿ naquii' ndaa mantyjacheⁿ nty'iaaⁿaⁿ na seicanaaⁿñena' tsjo'luee. Jndyocue Espíritu Santo cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

¹¹ Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om cañoom'luee. Matso:

—U cwiluiindyu' Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'oqⁿya. Cantyja 'naⁿ 'u ñequii'cheⁿ mañequiaana' na neiⁿya.

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Ndo' mantyjacheⁿ tjañ'oom Espíritu Santo Jesús cwiicheⁿ ntyja yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

¹³ Jo' ljoo'ñe wen'aaⁿ xuee. Tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nlqueⁿ xjeⁿ jom. Mati tyom'aaⁿ Jesús quii'ntaaⁿ quioo' wjee. Ndo' tqiue'cañom ángeles na tyondye'ntjomna nnoom.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ts'ondaa Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

14 Jndā na tju' Herodes Juan w'aancjo, quia jo' tja Jesús ts'ondaa Galilea. Jo' jo' tyoñequiaa' ñ'oom naya ndāā nn'a' cantyja na matsā'ntjom Ty'oots'om.

15 Tyotsoom:

—Jndā tue'ntyjo xje' na nñe'quiandyo' na nntsā'ntjom Ty'oots'om 'o. Calayu'yo' ñ'oom naya 'naa'a' ndo' calcwe' n'om'yo'.

Ma'ma' Jesús ñequiee nn'a' na cwitjeii' calcaa

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

16 Yoche' na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea, nty'iaa'a' Simón ñequio tyjee tsa'ñee' Andrés. Cwituee'na tsqui' 'naa'na ts'om ndaaluee ee joona ts'iaa' 'naa'na na cwitjeii'na calcaa.

17 Quia jo' tso Jesús ndāana:

—Quio'yo' ñ'e'ndyō ndo' ja nnts'aa na nlatjom'yo' nn'a' tachii cwe' calcaa.

18 Joona mañoom' 'ndyena lqui' 'naa'na. Ty'ena ñ'e'ñê.

19 Tjatjatye'e' chjoowi' 'ndyoo ndaaluee. Tuee'cañoom Jacobo ñ'e' tyjee tsa'ñee' na jndyu Juan. Joona ntseinda Zebedeo. M'a'na ts'om w'aandaa, cwila'yona lqui'tsa' 'naa'na.

20 Mantya tquee'ñê joona, quia jo' 'ndyena tsotyena Zebedeo ts'om w'aandaa ñequio na nntjoom'm. Ty'ena ñequio Jesús.

Tsa' na tyoleiñ'oom jndyetia

(Lc. 4:31-37)

21 Ty'ena tqi'ena tsjoom Capernaum. Quia na tue'ntyjo xuee na cwita'jndyee nn'a' judíos quia jo' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. Toq'ō' na tyo'mōō' ndāā nn'a'.

22 Ndo' ñ'oom na tyoñequiaa', jee' tjawee' n'omna. T'mo'na' ndāana na waa najndei' na matseixmaa', ee ñ'oom na tyo'mōō' cajndatina', nchii cwe' cha'na ñ'oom na cwit'mōō' nn'a' na jndo' n'om chiuu t'ma' ljeii na tque' Moisés.

23 Ndo' naquii' wats'om'ñee' tyje'cañoom cwii ts'a' na maleiñ'oom jndyetia juu. Jndei' tyotseixuaa tsa'ñee' ñ'oom ndyuee jndyetia'ñee'.

24 Tsoom nom Jesús:

—¿Ljo' l'ue ts'om' ñ'e'ndyō jâ, 'u Jesús na jna' Nazaret? ¿Aa jndyo' na jndyo'tsei'tyui' na laxmaa'yâ najndāyâ? Já macwitajnaa'ñê' ñee' cwilui-indyu'. Nncu' cwiluiindyu' na lju' ts'om' na jna' na m'aa' Ty'oots'om.

25 Quia jo' seitia' Jesús jndyetia'ñee'. Tsoom:

—Catseiche'. Calui' naquii' ts'om tsa'm'aa'.

26 Ndo' s'aa jndyetia'ñee' na seicantye'e'ñe tsa'ñee' ndo' tyoteiñe. S'aa' na seixuaa jndei', jndā jo' jluee'e' naquii' ts'om tsa'ñee'.

27 Ndo' cha'tso nn'a' na nty'iaa na luaa' tuii jee' tyuena. Tyota'x'eena ndāā nc'iaana, tyoluena:

—¿Ljo' ma'mo'na' na luaa' tuii? Cwa cwii ñ'oom xco cwindyaaya je'. Ee tsa'm'aa' waa najnei' na matsā'ntjoom mei' jndyetia ndo' cwila'candana ñ'oom na matsoom.

28 Mañoom' t'om ñ'oom cantyja 'naa' Jesús cha'waa ts'ondaa Galilea.

Sein'ma' Jesús staxee' Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

29 Ndo' jndā na jlui'na wats'om, ty'ena waa' Simón ñ'e' Andrés, ndi ñ'e' Jacobo ñ'e' Juan.

30 Tqui'ena. Ndo' jo' jo' m'aa' staxee' Simón. Waa cjoo' jnduu na matse- icona' juu. Mañoom' jla'candii nn'a' Jesús na wii' yuscu'ñee'.

31 Quia jo' tjantyyaa' Jesús tsaⁿñeeⁿ, t'ueeⁿ ts'o, seiweeⁿ juu. Mañoom' ntquiuuñe na matseicona' juu. Mana to' na mandintjom ndaana.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

32 Majuu tmaaⁿñeeⁿ jnda na tjacue ñe'quoom', tquie'cho nn'aⁿ nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na maleichuu jndyeta na m'aaⁿ Jesús.

33 Manndyo ndyuendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tquiena na cwe' 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ.

34 Xjeⁿñeeⁿ sein'maaⁿ jndye nn'aⁿwii cha'tso nnom ntycu na cwitjoomna. Mati jndye jndyeta tjeiiⁿeⁿ naquii' n'om nn'aⁿ. Meiⁿ tñquiaaⁿ na nla'neiⁿ jndyeta'ñeeⁿ mei'cwii ñ'oom ee tical'ue ts'oom na nndye nn'aⁿ cantyya 'naaⁿaⁿ. Ee jndyeta'ñeeⁿ manquiuuna 'ñeeⁿ cwiluiiñe.

Jesús mañequiaaⁿ ñ'oom ts'ondaa Galilea
(Lc. 4:42-44)

35 Teincoo cwicheⁿ xuee ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ teicantyyaaⁿ, tjaaⁿ cwii joo yuu na ñenqueⁿ. Jo' jo' tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

36 Ndo' Simón ñequio nc'iaaⁿaⁿ ty'entyjona naxeⁿ Jesús na cwil'ueena jom.

37 Jnda na jliuna jom, jluena nnoom:

—Jndye nn'aⁿ jeeⁿ cwil'uee 'u.

38 Tsoom ndaana:

—Cjaaya nt'omcheⁿ njoom na nndyoo' cha mati jo' nñequiaya ñ'oom naya na nndye nn'aⁿ. Ee maxjeⁿ ts'iaaⁿwaa' na qui na jndyooya.

39 Quia jo' tyomanoom cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya naquii' lan'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ cwii cwii joo. Ndo' tyocwjeeⁿeⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra
(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

40 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús na chuu tycu lepra. Tco'xtye jo nnoom, s'aa ty'oo, tso:

—Ta, ntyjii 'u nndañ nntsein'maⁿ ja, xeⁿ wajnaⁿ na maty'iomna'.

41 Jesús t'oom na wi' ts'oom tsaⁿñeeⁿ. Seilloom ts'o^o, tyeⁿnquoom'm juu. Tsoom nnom:

—Maxjeⁿ maty'iomna' na ljo'. Can'maⁿ.

42 Mantyya tsu tycu lepra. Mana ljuu' tjaaⁿaⁿ cha'waañe.

43 Jnda jo' jñom Jesús tsaⁿñeeⁿ, tyeⁿ ñ'oom tsoom nnom:

44 —Mei'cwii ñ'oom ticatsu' ndaa nn'aⁿ chiuu tuii na n'maⁿ. Saa cja', cja'tseica'moⁿndyu' nnom tye. Ndo' quiaa' quioo' nnom na matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na tyotsaⁿntjom Moisés. Ee laati' nncwji'yuu'ñena' ndaa nn'aⁿ na jnda n'maⁿ.

45 Saa quia na tja tsaⁿñeeⁿ, to^on na tyotseineiⁿ, tyotsoñ'eeⁿ chiuu waa na n'maaⁿ. Jo' chii mañoom' t'om ñ'oom ndiocheⁿ. Cwe' jo' seicu'na' na nncjaaquiee' Jesús mei'nquia tsjoom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ nnc'oontyyaa'na xeⁿ nliuna jom. Jo' chii ljoo'ñeⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'oom ndo' tquie'cañom nn'aⁿ na m'aaⁿ na jndye joo jnaⁿna.

2

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

1 Jnda na teinom cwantindyo xuee, tue'cañoomnda' Jesús tsjoom Capernaum. Ndo' teic'uaa ñ'oom na jnda tyjeeⁿeⁿ, m'aaⁿ waa' cwii ts'aⁿ.

² Jndye nn'aⁿ tjomndyena jo' jo' hasta tileicwiiⁿndeiⁿ w'aa. Meiⁿ cwe'ⁿndyoots'a tîcandaa nⁿlquie'cañomna. Ndo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om ndaana.

³ Ndo' jo' tqwie'cañom ñequiee nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee.

⁴ Quia na nty'iaana na tîcandaa nnc'oontyjaa'na na m'aaⁿ ee na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ, quia jo' ty'ewana xqueⁿ w'aa. Jla'canaaⁿndyena ndyeyu na meintyjee' Jesús. Jla'c'oⁿna tsuee na ndii' ts'aⁿwii'.

⁵ Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yuy'a n'om na n'ñeeⁿ, tsoom nnom nquii ts'aⁿ na wii':

—'U jndaaya, jnda seit'maⁿ ts'oqⁿya 'u cha'tso jnaⁿ na niom.

⁶ Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na teindyuaandye jo' jo', jndye ñ'oom tyola'tiuuna naquii' n'omna na ticuee' n'omna Jesús.

⁷ Jla'neiⁿ che'nquieena naquii' n'omna, jluena: "Tsa'm'aaⁿ ÷chiiu na luaa' matsoom? Cwa ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ nacjoo' Ty'ooots'om ee macanda jom ndaa nntseit'maⁿ ts'oⁿm jnaaⁿ nn'aⁿ."

⁸ Ndo' ntyjii Jesús na luaa' m'aaⁿ n'omna. Tsoom ndaaⁿ:

—÷Chiiu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

⁹ ÷Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndei'tina' na nntsjoⁿ nnom tsaⁿwii'm'aaⁿ? ÷Aa nchii cha'na jnda tsjoⁿ nnom na matseit'maⁿ ts'oqⁿya jnaaⁿ'aⁿ na waa? Oo ÷aa nchii jndei'tina' nquiu'yo' na nntsjoⁿ na quicantyyaaⁿ, catseilcwiñê tsuee 'naaⁿ'aⁿ ndo' cjaacaⁿ?

¹⁰ Queⁿ'yo' cwenta, ja na cwiluiindyⁿ tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntsjoⁿ juu ñ'oom na nquiu' 'o na jndei'tina'. Quia jo' quia na jnda tco'yana' tsaⁿm'aaⁿ nla'noⁿ'yo' na majndeiiticheⁿ ja waa najndo nnom tsjoomnancue na ndaa nntseit'maⁿ ts'oqⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹¹ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, matsjooⁿya njom', quicantyya'. Catseilcwiindyⁿ tsuee 'naⁿ. Cja'to' wa'.

¹² Ndo' mantyya teicantyya tsaⁿñeeⁿ, seilcwiñê tsuee 'naaⁿ'aⁿ. Jlueneⁿ na jndoo' cha'tsondye na n'ñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na luaa' tuu. Tyola't'maaⁿndyena Ty'ooots'om, tyoluena:

—Mei'jom ndii' tyoonty'iaaya na nluu na luaa'.

Ma'maⁿ Jesús Leví na mati jndyu Mateo

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Jnda tuu na luaa', tja Jesús cwiiⁿcheⁿ cwii ndii' 'ndyoo ndaaluee ndo' jndye nn'aⁿ ty'entyjaa'na jom. Tyo'mooⁿ ndaana.

¹⁴ Cwii xuee mawinoom yuu na cwitioom nn'aⁿ ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Jo' jo' noom'm cwii ts'aⁿ na jndyu Leví jnda Alfeo. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ na maco'ñoom s'om na cwitioom nn'aⁿ. Tso Jesús nnoom:

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ 'na'ya.

Ndo' teicantyya tsaⁿñeeⁿ, tjatseijomñe ñ'eⁿ Jesús.

¹⁵ Cwii xuee m'aaⁿ Jesús waa' Leví ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Jo' jo' wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ñequio na n'ñeeⁿ na cwicwa'na. Ndo' mati majndye nn'aⁿ na cwito'noom ts'iaaⁿndaana nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om cantyya na nquiu nn'aⁿ fariseos, teindyuaandyena ñ'eⁿñê. Ee jndye nn'aⁿ ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ.

¹⁶ Saaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nc'iaana na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia na nty'iaana na macwa' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om ndo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ta'x'eena ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiuu waayuu na macwaaⁿ n̄'eⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ndo' n̄'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om?

¹⁷ Jnda na jndii Jesús na luua' cwiluena, tsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saa nn'aⁿ na wii, tjoondyena tsaⁿ n̄'eeⁿ. Ja nchii na jndyoo na nncwaaⁿ ya nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana', ja jndyoo na nncwaaⁿ ya nn'aⁿ jnaⁿ.

*¿Chiuu na tyoola'cwejndo'ndye nn'aⁿ na cwila'jomndye n̄'eⁿ Jesús?
(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)*

¹⁸ Nn'aⁿ na cwila'jomndye n̄'oom na tyoñequiaa Juan tsaⁿ na tyot-seits'oomñe nn'aⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye n̄'oom na cwila'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, m'aⁿ na na cwila'cwejndo'ndyena cwii xuee. Ndo' nt'omndye joona ty'entyjaa'na Jesús, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye n̄'oom na mañequiaa Juan cwila'cwejndo'ndyena ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ fariseos, saa nn'aⁿ na cwila'jomndye n̄'oom na mañequiaa', tyoola'cwejndo'ndyena. ¿Chiuu na tyool'ana?

¹⁹ T'o Jesús cwii n̄'oom na cwe' tjañoom' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. Tsoom ndaaⁿ na n̄'eeⁿ:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye na macoco ts'aⁿ ¿aa maty'iomna' na nla'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndii n̄'eⁿ tsaⁿ s'a'ñeeⁿ n̄'eⁿ ndyena? Cantyjati xuee na m'aaⁿ n̄'eⁿ ndye na n̄'eeⁿ na cwiwit'maaⁿ na tocoom, ticatsona' na nla'cwejndo'ndyena.

²⁰ Saa manncue'ntyjo xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, quia ljo'cheⁿ nla'cwejndo'ndyena.

²¹ Seinei'ticheⁿ Jesús cwii n̄'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿ n̄'oom xco na ma'mooⁿ ndaana. Tsoom:

—Ts'aⁿ na matseiyo liaa, ticaty'iomna' na nncwjaan̄eⁿ cwii taⁿ liaa xco na tyootmaⁿ na nntseyooⁿ liaa ntsaa. Ee na ljo' nnts'aaⁿ, quia nntmaⁿ liaa tquie quia jo' nncjaateii liaa xco, nntyjaañena' liaa ntsaa, ndo' cwajndiiti nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa'ñeeⁿ.

²² Mati ts'aⁿ na mach'ee winom tijoom nntioom juuna' tjaⁿ na jnda tei-jndyoo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ nnt'ioo' tjaⁿ n̄'eeⁿ, mana cwiwi'ndaa'na', ndo' mati nlcwe' winom. Jo' chii maty'iomna' na ts'om tjaⁿ xco nnc'oocuenta'.

*Cwit'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndye nn'aⁿ
(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)*

²³ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye n̄'eⁿ n̄'eⁿ, yocheⁿ na cwiwinomna jo' jo', to'na na cwit'ioo'ndyena meiⁿ ndyee xu'lqueeⁿ.

²⁴ Nt'om nn'aⁿ fariseos jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta na m'aⁿ, ¿chiuu na cwil'ana cwii na ticatsaⁿ ntjomna' xuee na cwita'jndyaaⁿ?

²⁵ T'o Jesús, tsoom ndaana:

—O, ¿aa nchii jnda jla'na'yo' n̄'oom chiuu s'aa David quia na seitjoona' na nlcwaaⁿ aⁿ? Saa tyoalcancjoo'ndyoo' cantyja 'naaⁿ aⁿ. Jom t'oom na ñejnoom'm ndo' mati nn'aⁿ na n̄'eeⁿ n̄'eⁿ n̄'eⁿ.

²⁶ Tjaqueⁿ eⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' tcaaⁿ tyoo' nnom Abiatar tyee na cwiluiitquieñe. Jnaaⁿ aⁿ ntyoo'ñeeⁿ. Tcwaaⁿ aⁿ joona' ndo' mati tquiiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na n̄'eeⁿ n̄'eⁿ n̄'eⁿ. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquiia nn'aⁿ nnom Ty'oots'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' mei'nquia ts'aⁿ, macandā ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na juuna'.

²⁷ Tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—Tqueⁿ Ty'oots'om xuee na nnta'jndyee nn'aⁿ cha na nnteijndeina' joona, nchii seijndaa'ñê na nnts'aana' xjeⁿ 'o na nndu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿna'.

²⁸Jo' chii ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na matseixmaⁿya na nntsjoö ljo' wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

3

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jnda tjateii cwii ts'o

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹Cwiiⁿcheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. Jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jnda tjateii cwii ts'o.

²Jeeⁿ tyoqueⁿ nn'aⁿ fariseos cwenta ljo' nnts'aaⁿ, aa nntsein'maaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ juu xuee na cwita'jndyena, ee jeeⁿ queeⁿ n'omna na nndaq̄ nlqueⁿna ñ'oom nacjoom'm.

³Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na jnda tjateii ts'o:

—Quicantya', cwintyje' xcwe quii'ntaaⁿ na m'aⁿ jo'!

⁴Ndo' tsoom ndaq̄ nn'aⁿ na m'aⁿ jo'!

—Ja mawax'aya ndaq̄'yo', xuee na cwita'jndyaaya ¿aa wanaaⁿ na cateijn-deii ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ na wi' matjom, oo aa ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿñê x'iaaⁿaⁿ na ticue', oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

Saa joona yacheⁿ jla'cheⁿna.

⁵Quia jo' nty'iaaⁿaⁿ ndaq̄ nn'aⁿ ndiocheⁿ, seiloo'ñê ñ'eⁿndyena. Tquiaana' na chjoo' ts'oom ee sei'noo'q̄ⁿ na jeeⁿ quie' n'omna. Tsoom nnom tsaⁿs'a'ñeeⁿ:

—Catseiliuu' ts'o'!

Seiliuu tsaⁿ'ñeeⁿ ts'oq̄ⁿ ndo' mana tco'yana' jom.

⁶Saa nn'aⁿ fariseos mantya jlui'na, tyo'maⁿna ñequio nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Jndye nn'aⁿ tjomndye 'ndyoo ndaaluee

⁷Quia jo' tjannda' Jesús 'ndyoo ndaaluee ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Cwii tmaaⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿeⁿ na jnaⁿna ts'ondaa Galilea.

⁸Ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyondyena cantya 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ. Quia jo' jndyendyena jnaⁿna ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén, ñequio ndyuaa Idumea, ñequio xndyaa' jndaa Jordán, ndo' ñequio ndiocheⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Ty'entyjaa'na jom.

⁹Jo' chii sa'ntjoom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena cwii w'aandaa chjoo na nleil'uee'ñê cha tints'aana' na 'oontquieena jom ee tyeeⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm.

¹⁰Ee nc'e na jnda sein'maaⁿ jndyendye nn'aⁿ, jo' chii cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ndicwaⁿ chona ntycu, tyola'canto'ndyena nacañom'm na ñe'nguio'na jom cha nn'maaⁿna.

¹¹Ndo' jndyeta na m'aⁿ naquii' n'om nn'aⁿ, mei'nyuucheⁿ na nty'iaana jom, l'ana naquii' n'om na'ñeeⁿ na cata'na cantyena jo nnoom. Tyola'xuaana, tyoluena:

—U cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om.

¹²Saa Jesús jndei'na' tyotsa'ntjoom na ticat'moq̄ⁿna 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

Ma'maⁿ Jesús canchoo'we nn'aⁿ na nla'jomndye ñ'oom 'naaⁿaⁿ

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³Tjawa Jesús cwii ta, ndo' tqueeⁿñê nn'aⁿ na macwjiñê cwentaaⁿaⁿ na c'oonna na m'aaⁿ.

14 Tqúeeⁿ canchoo'wendyena na nñ'ee^{na} na ñ'eⁿñêⁿ ndo' na njñoom joona na nñe'quiana ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Matseicajndyuna' joona apóstoles.

15 Tquiaaⁿ cantyja najndeiⁱ na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha nndaⁿ nla'n'maaⁿna nn'aⁿ ndo' nndaⁿ nntjeiⁱ'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

16 Nmeiⁱ ncuée nchoo'we nn'aⁿ na tjeiⁱ'ñe Jesús cwentaaⁿ'aⁿ: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro,

17 Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan, ntseinda Zebedeo, joona seicajñoom Boanerges, ñ'oomwaa' ma'moⁿ'na' na jeeⁿ chona ndyueena,

18 Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo jnda Alfeo, Tadeo, Simón, tsaⁿ na matii'ñe ñ'oom ñ'eⁿ tmaaⁿ' nn'aⁿ cananista.

19 Ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, ts'aⁿ na tqúiaa cwenta Jesús.

Cwilyeyoona na Jesús tsaⁿjndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

20 Jndaⁿ jo' tja Jesús yuu na mac'eeⁿ, ndi ñ'eeⁿ na ñ'eeⁿ. Ndo' tjomndyenda' cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ hasta tileinquiaana' na nlcwaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñêⁿ.

21 Jndaⁿ na jndye nn'aaⁿ' nqueⁿ na luaa' matjoom, ty'ec'omna jom na jndei'na' ee cwilue nn'aⁿ na jndaⁿ seintjei'na' jom.

22 Nt'om nn'aⁿ na cwit'mo^o' n ljeiⁱ na tqúeeⁿ Moisés na jnaⁿ Jerusalén, tyoluena:

–Tsaⁿm'aaⁿ' matseixmaaⁿ Beelzebú, juu tsaⁿjndiitquiee. Nc'e najndeiⁱ na matseixmaⁿ, jo' na macwjeeⁿ'eⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

23 Tqúeeⁿ'ñe Jesús na ñ'eeⁿ ndo' seineiⁱ' ñ'oom tjañoom' ndaaⁿ. Tsoom:

–¿Chiuu nnts'aayuuna' na nquii Satanás mawjaⁿ nacjoo' nqueⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ jndyeta ñequio ntjenaⁿ'jndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ?

24 Xeⁿ m'aaⁿ' cwii gobiernom na cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ, nt'om cwí'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eⁿñêⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ.

25 Ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa xeⁿ cwila'ntja'ndyena, xoc'omna na ñ'eⁿnaaⁿ', maxjeⁿ nnt'oom'ndyena.

26 Ndo' majo'ti cantyja 'naaⁿ' Satanás, xeⁿ na matseiwêñê nacjoo' ntyjenaⁿ'jndiiñê quia jo' xocaljotyeⁿ cantyja najneiⁿ na matsa'ntjoom joona. Ee xeⁿ na luaa' mach'eeⁿ, quia jo' matseintycwiiñe cheⁿ'nqueⁿ.

27 'Tjaa'na' ts'aⁿ na nndaⁿ na cwe' nncjaaquiee'to waa' ts'aⁿ na jeeⁿ jndeiⁱ na nncwji' 'naaⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ. Saa xeⁿ nntseyteⁿ'ñeeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ quia ljo'cheⁿ nndaⁿ nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿ'. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿndyo ja quia macwjiⁱ'a naⁿ'jndii ñ'eⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

28 'Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjo^o, nndaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om cha'tso nnom na cwila'tjo^ondye nn'aⁿ ñequio meⁿ'nquia ñ'oom wi' na ntjei'na' na cwiluena.

29 Saa meⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndeiⁱ tsaⁿ'jndii, tsaⁿ'ñeeⁿ matseineiⁱ' ñ'oom ntjeiⁿ' nacjoo' Espiritu Santo. Ndo' na ljo' tjo^o nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om tsaⁿ'ñeeⁿ. Jnaⁿwaa' tjo^o cantycwiina'.

30 Luaa' tsoom ndaaⁿ na ñ'eeⁿ na cwit'mo^o' n ljeiⁱ na tqúeeⁿ Moisés. Ee joona tyoluena na jom tseixmaaⁿ tsaⁿ'jndiitquiee.

Jesús, tqúeeⁿ ntyjeeⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿ tsoñeeⁿ

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹ Tquiecañom ntyjee Jesús ñequio tsoñeeⁿ yuu na m'aaⁿ saꝥ ch'eⁿ ljoo'ndyena nc'e na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ. Cwe' jla'cwanomna ñ'oom na calueeⁿeⁿ ch'eⁿ.

³² Jo' chii nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm jlueña nnoom:

—Aa ndi!, jnda tyjee' tso'ndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu'. M'aⁿna ch'eⁿ, cwil'ueena 'u.

³³ Saꝥ t'ooⁿ ndaana tsoom:

—Nndye'yo' nntsjoꝥ ndaa'yo' ñeeⁿ cwiluiiñe tsondyo ndo' ndyentyjo.

³⁴ Jnda chii nty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm, tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta, ncjo'yo' cwiluiindyoy' tsondyo ñequio ndyentyjo.

³⁵ Ee meñ'cwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ti'tyjo, ndo' nomtyjo, ndo' tsondyo.

4

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' tquie'cañom cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluee. Toꝥⁿ'oⁿ na ma'mooⁿ ndaana. Ndo' jeeⁿ ndya' tyola'canto'ndyena nacañom'm. Jo' chii tjacuꝥⁿ ts'om w'aandaa chjoo na meintyje'cheⁿna' ts'om ndaaluee. Tjajom ts'omna' ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ljoo'ndyena 'ndyooⁿ ndaaluee tyuaatcwii.

² Jndye ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñê na tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Tue'cañoomna' na tsoom ñ'oomwaa:

³—Candyeyo' ñ'oomwaa: Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tjajoom'm lqueeⁿ trigo.

⁴Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿñee, nt'om tquiaa ts'om nato. Ndo' tquie cantsaa, tcwa'yo' joona'.

⁵Nt'om lqueeⁿ tquiaana' tyuaa na jeeⁿ ljo' yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Lqueeⁿñeeⁿ tyuaa' t'oomna' ee tita tiona' ts'o.

⁶Saꝥ na jeeⁿ jmeiⁿ tyonty'iaa' ñe'quiom', t'uaana'. Tjacaⁿna' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

⁷Nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na meintyjee' nda' l'ooⁿ nioom. Tyuaa'ti tjawindyey l'ooⁿ nioom'ñeeⁿ, tco'na' ntjom, nc'e naljo' tjaa'na' ljo' tue' l'a lqueeⁿñeeⁿ.

⁸Saꝥ nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna', ty'ewijndana', jndye lqueeⁿ tue'. Nt'om tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' tsaⁿñeeⁿ. Ndo' nt'om tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjajoom'm. Ndo' nt'om tjei'na' ñequiee xuu na cwii ts'oom lqueeⁿ na tjajoom'm.

⁹Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰Jnda na tju'na' na ñenquii Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'wendye ndo' ñequio nt'om nn'aⁿ na mati cwicañ'eeⁿtyeⁿ ñ'eⁿñê, ta'x'eena ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'ñeeⁿ.

¹¹Ndo' tsoom ndaana:

—Mañequiaa Ty'oots'om na 'o cala'noⁿ'yo' ñ'oom na tyooliu nn'aⁿ cantyja na matsa'ntjoom. Saꝥ nn'aⁿ na tyoola'jomndye ñ'eⁿndyo, ñenquii' ñ'oom tjañoom' mateinaⁿya ndaana.

¹²Jo' chii mach'eena' na mayuu'cheⁿ meiiⁿ na jndye ndii' nndyena ñ'oom na mañequiaya, saꝥ xocala'noⁿna. Ndo' meiiⁿ na jndye ndii' nnty'iaana ts'iaaⁿ

na mats'aa saꝥ tixoqueⁿna cwenta. Ee cwil'ayana na nmeiⁿ! cha tilcweⁿ n'omna, tintseit'maⁿ ts'om Ty'oꝝts'om jnaaⁿna.

*Luaa ma'moⁿ ñ'oom na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo
(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)*

¹³ Quia jo' tsoom ndaꝥna:

—¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿyo' ñ'oom tjañoom'waa'? ¿Chiuu nla'aa na nla'noⁿyo' nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom'?

¹⁴ Juu ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo, jo' ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oꝝts'om.

¹⁵ Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oꝝts'om na mañequiaa ts'aⁿ, saꝥ mantya macwji' Satanás ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna.

¹⁶ Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo' tyuaa, jo' nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'oꝝts'om. Neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

¹⁷ Saa tiyo cwindyena ee matseijomna' joona cha'na jnda lqueeⁿñeeⁿ na tinjoom ty'e nch'ioo'na'. Ndo' quia na maco'wi'na' joona oo cwila'wjee nn'aⁿ joona nc'e na cwila'yu'na, mantya cwi'ndyena.

¹⁸ Lqueeⁿ na tquiaa naquii' l'oꝝ nioom, jo' nn'aⁿ na ya Cwindye ñ'oom' Ty'oꝝts'om.

¹⁹ Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aaⁿ n'omna chiuu cwii'oom'aⁿtina. Maquiu'nn'aⁿna' joona na ñe'cwityandyena, ndo' jeeⁿ cwila'queeⁿ n'omna na ñe'calei'chona cha'tso nnom 'naⁿ. Cha'tso nmeiⁿ! matseicatsuuna' ñ'oom' Ty'oꝝts'om naquii' n'omna. Jo' chii tileicanaⁿjndeina' na nl'ana yuu na cjaweeⁿ ntyjii Ty'oꝝts'om.

²⁰ Saa m'aⁿ nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'oꝝts'om. Cwila'ljona juuna' naquii' n'omna. Cwiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' joona cha'na lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o. Nt'om naⁿñeeⁿ matseijomna' cantya 'naaⁿna cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom. Ndo' nt'omndyena matseijomna' cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'omndye naⁿñeeⁿ matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequiee xuu.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ xjocanti
(Lc. 8:16-18)*

²¹ Jnda jo' seineiⁿtyeeⁿcheⁿ ndaꝥna:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicw'aa ts'aⁿ xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom maquila, oo na nlcoom'm juuna' nacjee' jnduu? ¿Aa nchii ndye nntseintyaaⁿ juuna'?

²² Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nla-canooⁿyo' ndaꝥna. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿ'ya je' maxjeⁿ nncueⁿntyjo na nla'noⁿ nn'aⁿ meiⁿnquaiyuucheⁿ.

²³ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

²⁴ Ndo' mati tsoom ndaꝥna:

—Queⁿyo' cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ na cwindye'yo'. Ee cha'xjeⁿ na cwiqueⁿndyo' na cwindye'yo', malaa'ti' ñnequiaa Ty'oꝝts'om na nla'noⁿyo'. Ndo' nnts'aaⁿ na nntsaaⁿla'noⁿ'ti'yo' nc'e na cwiqueⁿ'yo' cwenta.

²⁵ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mayuu' matseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, m'mooⁿtyaya nnom. Saa ts'aⁿ na ticatseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, tsaⁿñeeⁿ mach'eena' cwe' ts'iaaⁿndyo cantyjati chjoowi' ñ'oom na mantyjiiⁿtyeeⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja na 'oowijnda lqueeⁿ trigo

²⁶ Mati tsonnda' Jesús ndaꝥna:

—Juu na matsaⁿ'ntjom Ty'oꝝts'om, matseijomna' cha'xjeⁿ na cwiluii quia na maju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo nomtyuaa.

²⁷ Jndā na tjoom'm lqueeⁿ wjaⁿ. Nntsom, nnei'ncooñê, mmaa'nñê, cwe' laa'ti' cwiwinom jndye xuee, jndye tsjom. Ndo' lquee'nñeeⁿ nnc'oomna', wjaawindyena' sãã tsa'nñeeⁿ ticatsei'nooⁿoⁿ chiuu cwiluiiyuu na cwi'oowijndāna'.

²⁸ Ee tyuaa tica'na' ts'aⁿ na nnteijndei na nnc'oom ntjom. Najndyee cwi'oom jndā, ndo' 'oowindyena'. Ndo' cwiwaa' xu'lqueeⁿ. Jndā jo' macw-jaa'ñena' n'om lqueeⁿ.

²⁹ Ndo' quia na jndā tma'n lqueeⁿ, 'oocatyje nn'aⁿ joona' ee na jndā tue'ntyjo xjeⁿ na nnoⁿna'.

*Ñoom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)*

³⁰ Ndo' mati tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna'? Ndo' ¿ljo' ñ'eⁿ nlajoⁿ na m'moⁿna' chiuu jaawit'maⁿ cantyja na matsa'ntjoom?

³¹ Matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza na nnom' ts'aⁿ. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ lqueeⁿ na cachjooti na cwinom nn'aⁿ.

³² Jndā na jnom' ts'aⁿ lquee'nñeeⁿ cwi'oomna', wjaawindyena', maw-inom'na' cha'tso ntjom na tiqiwindyee. Cwileitana' hasta cantsaa na cwi'oontyja cwita'jndyeyoo' n'cwaⁿ l'lo ts'oⁿomñeeⁿ.

*Ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús quia t'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.
(Mt. 13:34-35)*

³³ Jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñe Jesús quia tyotseineiⁿ ndaaⁿ tmaaⁿ naⁿneeⁿ, cantyjati na nndaⁿ nla'noⁿna.

³⁴ Cha'tso ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaaⁿna, ñenquii'cheⁿ ñ'oom tjañoom'. Ndo' jndāñquia quia na tju'na' na ñenqueⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, quia jo' seinei'ndyeyoom ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿna.

*Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee
(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)*

³⁵ Mañejuu xuee'ñeeⁿ quia na jndā tmaaⁿ, tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cjaaya xndyaa' ndaaluee, ntyjawa'ñeⁿ.

³⁶ Quia jo' 'ndyena nn'aⁿ na jndyendye. Tuona ts'om w'aandaa na maxjeⁿ njom Jesús. Ty'eñ'omna jom. Mati ty'ela'jomndye nt'omcheⁿ l'aandaa.

³⁷ Xje'nñeeⁿ jndei tiao jndye nnom ndaaluee tyontquiēna' nmoⁿ ts'om w'aandaa hasta wjaatoo'na' wjaatiomna' ndaatiao.

³⁸ Sãã nquii Jesús watsom jo ts'aaⁿ w'aandaa, wantyeeⁿ cwii liaa ndyaa. Joona jla'nlcwina jom, jluena nnoom:

—'U Maestro, ¿aa maxjeⁿ tjaa na coch'eena' 'u meiiⁿ na nncwjaaya?

³⁹ Quia jo' teicantyja Jesús, seitiaaⁿaⁿ jndye. Seineiⁿ nnom ndaaluee, tsoom:

—Cuacheeⁿ, cjamei'ntyje'.

Quia jo' teicheⁿ jndye ndo' su s'aana' nnom ndaaluee.

⁴⁰ Ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—¿Chiuu na jeeⁿcheⁿ tyue'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tjoocheⁿ na nlayu'ya n'om'yo'?

⁴¹ Sãã joona yacheⁿ tyocatyēna. Tyoluena ndaaⁿ ntyjeena:

—¿'Ñeeⁿ cwiluiiñe tsa'm'aaⁿ? Jnda'jom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee cwila'candāna' ñ'oom na matsa'ntjoom.

5

Ts'aⁿ Gadara na maleiñ'oom jndyetyia
(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

1 Tquiena xndyaa' ndaaluee, ndyuaa Gadara.

2 Quia na jlui' Jesús ts'om w'aandaa mantya jnaⁿ cwii ts'aⁿ wats'omtyue' na m'aaⁿ jndyetyia naquii' ts'om. Jndyocatjomñe Jesús.

3 Ñequii' mac'eⁿ tsaⁿñeeⁿ yuu niom ndei'luaa. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ taticandaā nntseyeⁿ jom, meiiⁿ ñ'eⁿ l'uaancjo.

4 Ee jndye ndii' jnda ñejla'tyeⁿ nn'aⁿ nc'eeⁿ ñequio l'ooⁿ ñ'eⁿ l'uaancjo. Saa jom tyoc'ioo'ñê l'uaancjo'ñeeⁿ nch'u nch'u ntaⁿ. Tjaa meiⁿ cwii ts'aⁿ na nddaā nlqueⁿ xjeⁿ jom.

5 Naxuee, natsjom ñequii'cheⁿ tyomanoom quii'ntaaⁿ ndei'luaa ndo' quii' jndaā. Matseixuaⁿ jndei' ndo' matseiquee'ñe che'nqueⁿ ñequio ljo'.

6 Quia na nty'iaa'tquiaaⁿ Jesús, jndyoleinoom, tjantyjaa'aⁿ tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

7-8 To' Jesús na matseineiⁿ nnom jndyetyia, tsoom:

—U jndyetyia, calui' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ.

Jo' chii' t'q tsaⁿñeeⁿ. Jndei' seineiⁿ tso:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyo ja, 'u Jesús na cwiluiindy' Jnda Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ? Ñequio xuee' Ty'oots'om, mats'aa ty'oo njom' na tilco'wi' ja.

9 Ndo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—¿Chiuu jndyu'?

T'q jndyetyia, tso:

—Ja jndyuya Jndye Meiⁿ, ee na jndye meiⁿ caya.

10 Quia jo' jndye ty'oo tyoch'ee tsaⁿñeeⁿ na tincwji' Jesús joo jndyetyia ndyuaa'ñeeⁿ.

11 Ndo' jo' jo' nndyoo' waa cwii ta yuu na m'aaⁿ cwii tmaaⁿ calcu na cwicwa'.

12 Joo jndyetyia'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnom Jesús, jluenta:

—Cwe' na cajñom' já yuu na m'aⁿ calcu. Quiaa' ñ'om' na nncuooyâ naquii' n'om jooyo'.

13 Quia jo' tquiaa Jesús ñ'oom'm na ljo' cal'ana. Jo' chii jlui'na, ty'equie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Jleinomyo', teityu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee. Mana nchjeeña'na' jooyo' quii' ndaa. Ndo' tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ tuee' cha'na we meiⁿ jooyo'.

14 Quia jo' nn'aⁿ na tyojndoo' calcu jla'tyuaa'na, ty'ela'candiina nn'aⁿ quii' tsjoom ndo' jo jndaā na luaa' tuii. Jlui' nn'aⁿ, tquiocanty'iaana chiuu waa na tuii.

15 Tquiena na m'aaⁿ Jesús. Jliuna ts'aⁿ na jeeⁿ cwajndii ñetjom, jnda macweⁿ liaa ndo' jnda tco'yañ'eⁿna' jom. Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' joona.

16 Ndo' nn'aⁿ na nty'iaandaa chiuu waa na tuii, tcuu tcuu jla'neiⁿna ndaa nn'aⁿ na tquiocanty'iaa. Jla'candiina chiuu waa na n'maⁿ ts'aⁿ na ñejleñ'oom jndyetyia ndo' chiuu na tjoom calcu'ñeeⁿ.

17 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ to'na na tyotaⁿna nnom Jesús na calueeⁿeⁿ ndyuaa tsjoomna.

18 Xjeⁿ na majaacuonnaⁿaⁿ ts'om w'aandaa, tjtatseicandyoo'ñe juu ts'aⁿ na ñesixmaⁿ jndyetyia naquii' ts'om, macaⁿ na wjaa ñ'eⁿñê.

19 Saa Jesús ticwancueⁿeⁿ. Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cjã'lcwe' wa' na m'aⁿ nn'aⁿ. Catsu' ndaāna cwanti na jeeⁿ t'maⁿ naya na s'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyu', ndo' chiuu na ty'oom na wi' ts'oom 'u.

20 Quia jo' tja tsaⁿñeeⁿ ndyuaa na m'aⁿ njoom Decápolis. Tōōⁿoⁿ na tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ naya na s'aa Jesús ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaaⁿñeeⁿ jeeⁿ tjaweeⁿ n'omna.

*Yuscuchjoo jnda Jairo ndo' yuscu na tyenquiuu' liaa' Jesús
(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)*

21 Teixndyaañenna' Jesús ndaaluee ñequio w'aandaa. Quia na tueⁿeⁿ mantya ty'entyjaa' cwiiⁿcheⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ jom.

22 Cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyje'cañoom tsaⁿñeeⁿ jo' jo'. Quia na ljeiiⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

23 S'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Nomjndaaya mañe'cueeⁿeⁿ. ¿Aa tijoom nntsa' cwii naya'ñeeⁿ na nncja', cja'catioo' l'o' nacjoom'm cha na nn'maaⁿ na nncwando'tyeeⁿ?

24 Ndo' tja Jesús ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ty'entyjo, jo' chii s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ wjaⁿ.

25 Ndo' na quii'ntaaⁿ nañeeⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu na jeeⁿ nioom wii' na jnda canchoo'we chu na tyoojaameintyjee' na cwicaa nioom'm.

26 Jeeⁿ wii' ñetjoom na jndye nnom nasei tyol'a nn'aⁿ jom. Ndo' cha'tso 'naaⁿaⁿ jnda seicatsoom. Saaⁿ tjaa'naⁿ na teijndeina' jom, yacheⁿ nioomti matjoom.

27 Jnda ñejñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, jo' chii tjantyjoōⁿ naxeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndo' tyenquiom'm liaa'.

28 Ee na jnda seitioom naquii' ts'oom: “Xeⁿ cwe' na ndaā ññequiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'ma'ya.”

29 Ndo' jnda na tyenquiom'm, mantya taaⁿ!. Ntyjiicheeⁿ na jnda n'maaⁿ tycu na weeⁿeⁿ.

30 Saaⁿ Jesús sei'nōōⁿoⁿ na n'maⁿ cwii ts'aⁿ ñequio najndeii na matseixmaaⁿ. Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ ndaā cha'tso nn'aⁿ. Tax'eeñê ndaāna:

—¿Ñeeⁿ cwii 'o tyenquiuu' liaya?

31 Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jlueⁿa nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ nacañom'. Ndo' na mawaxe' ndaāyâ, xocandaā nl'uuyâ 'ñeeⁿ tyenquiuu' lia'.

32 Saaⁿ manty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ nacañom'm cha nljeiiⁿ 'ñeeⁿ juu tyenquiuu' liaⁿaⁿ.

33 Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ, jeeⁿ cwiteiñê na macaty'ueeⁿ ee na ntyjiicheeⁿ na jom jnda tco'yana'. Seicandyoo'ñê, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Tjei'yuu'ñê na jom tyenquiom'm.

34 Tso Jesús nnoom:

—'U nomjndaaya, nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda n'maⁿ!. Jnda jndyaandyu' tycu na ñetjom'. Cja'to' wa'. Ty'oots'om cjaa ñ'eⁿndyu'.

35 Yocheⁿ na ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ, tquie'cañom nn'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jluena nnoom:

—Jnda tue' nomjnda'. ¿Ljo' nntsa' na cwimatseicachjuu'ti' Maestrom'aaⁿ?

36 S'aa Jesús ndoo' ticañeeⁿ ñ'oom na jlue naⁿñeeⁿ. Tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om:

—Tinty'ue'. Macandaⁿ na catseyu' ñ'eⁿndyo ja.

37 Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nnc'oola'jomndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿñê na wjaⁿ waa' tsaⁿñeeⁿ. Macandaⁿ tjañ'oom Pedro, ñequio Jacobo ñ'eⁿ Juan, tyjee Jacobo'ñeeⁿ.

38 Jnda na tquiena waa' ts'a^n na cwiluiitquieñe cantyja 'naa^m wats'om, jndyena na jee^n c'uaa cam'a^n nn'a^n najndeii cwila'xuaa na cwityuee.

39 Jnda na tjaque^n e^n quii' w'aa, tsoom ndaa na^n ñee^n:

—¿Chiuu na jee^n c'uaa m'a^n'yo' na cwityuee'yo'? Yuscuchjoom'aa^n nchii na jnda tuee^n'e^n. Cwe' na watson.

40 Saa joona cwe' cwincona jom. Quia jo' tjeii^n'e^n cha'tsondye na^n ñee^n ch'e^n. Jnda jo' tjañ'oom tsotyee yuscuchjoo ñ'e^n tsondye, mati ndyee na^n ñee^n na ñ'ee^n ñ'e^nñê. Ty'equie'na na m'aa^n ts'oo chjoo.

41 T'uee^n ts'o' ts'oo chjoo. Tsoom nnom:

—Talita, cumi. (Ñ'oomwaa' matsona': 'U leii, matsjoo njom', quicantyja'.)

42 Mañoom' teicantyja yuscuchjoo'ñee^n. Toq'o^n na manoom ee ts'a^n na canchoo'we chuu' jom. Ndo' nn'a^n na m'a^n jo' jo' mañoom' tquiaana' na jee^n tjawee' n'omna, hasta tyueneii^n'na.

43 Quia jo' Jesús seicoom'm ndyueena na ticaluena nnom mei^ncwii ts'a^n ljo' tuii. Ndo' tsoom na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñee^n.

6

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

1 Jluu' Jesús tsjoom'ñee^n, tjalcwee^n'e^n ndyuaa tsjom'm. Ndo' nn'a^n na cwila'jomndye ñ'e^nñê ty'ena ñ'e^nñê.

2 Quia na tuee' xuee na cwita'jndyee nn'a^n judíos, tjaquiee' Jesús naquii' wats'om 'naa'^na, toq'o^n na tyo'moo^n ndaana. Ndo' jndye nn'a^n na tyondye ñ'oom na tyoñequiaa^n jee^n tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Yuu chuu tsa^m'aa^n cha'tso ñ'oommei^n' na jee^n yana'? Ndo' ¿yuu jna^n na jee^n jndo' ts'oom? ¿Chiuu waayuu na jee^n jndye nnom ts'iaa^n t'ma^n mach'ee^n na tiquinty'iaaya?

3 Ndo' tsa^m'aa^n, ¿aa nchii cwe' ts'a^n na macuuñe n'oom? ¿Aa tiyuu' na jom jnda María? Ndo' ntyjee^n, ¿aa nchii Jacobo ñequio José ndo' Judas ñequio Simón? Ndo' mati yolcu ntyjee^n m'a^n na quii'ntaa'ya.

Jo' chii t'omna na tineii^n na jom.

4 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Majndye nn'a^n m'a^n na cwila't'maa^n'ndye profeta. Saa macandã nn'a^n ndyuaa^n ñequio nn'aa^n'na ñequio nn'a^n wa^n'a^n tixocala't'maa^n'ndyena jom.

5 Macwe' jo' tjaa'na^n ts'iaa^n t'ma^n na s'aa^n quii'ntaa'na. Macandã tioom l'oo^n nacjoo cwantindye nn'a^n'wii na sein'maa^n joona.

6 Ndo' s'aana' na jee^n jnda ntyjee^n na tileica'la'yu' na^n ñee^n. Jnda chii tjawinoom njoom nch'u na ndyoo' tsjom'm. Tyo'mo'tyee^n ndaa nn'a^n.

Majñom Jesús nn'a^n canchoo'wendye

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

7 Quia jo' t'maa^n nn'a^n canchoo'we na cwila'jomndye ñ'e^nñê. Tquiaa^n najndeii na tseixmaa^n na nla'xma^n'na cha nndaã nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'a^n. Ndo' toq'o^n na majñoom we wendyena ts'iaa^n 'naa'^na.

8 Ndo' sa'ntjoom na mei^ncwii 'na^n tic'ooñ'omna nato, mei^n chetsja', mei^n tyoo', mei^n tsjo'ñjee^n. Macandã ts'oom l'eii wanaa^n na nnc'ooñ'omna,

9 ñequio lcoom na ñjoomna. Ndo' mandã liaa na cwee'na na cwi'oona.

10 Mati tsoom ndaana:

—Mei^nyuuche^n waa' ts'a^n na nntsquie'yo', caljoo'ndyo' jo' jo' hasta xje^n na nlui'yo' tsjoom'ñee^n.

11 Saa xe^n nntsquie'yo' cwii tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'a^n 'o, mei^n tiñe'candyena ñ'oom ndyue'yo', quia na nlui'yo' tsjoom'ñee^n, calaquia'yo'

ts'ojndaa na chuu' n'ee'yo' cha na nncwji'yuu'ñena' nacjoo naⁿñeeⁿ na t'icato'ñoomna ñ'oom' Ty'oots'om. Mayuu'cheⁿ nddye'yo' nntsjo^o, xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, t'ma'ti nawi' nntjoom nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti na nntjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

¹² Ndo' jlui' nn'aⁿ na jñom Jesús. Ty'enquiana ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿna.

¹³ Mati majndye jndyetya tyotjeii'na naquii' n'om nn'aⁿ. Tyoty'oomndyena seitye nacjoo nn'aⁿ wii na tyola'n'maⁿna naⁿñeeⁿ.

Cantyja na tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Ndo' Herodes, ts'aⁿ na matsa'ntjom, jñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús ee cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ jnda' t'oom' ñ'oom'ñeeⁿ. Saa' luua seitiom cantyja 'naaⁿ Jesús, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ! ¿aa nchii juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ? ¿Aa nchii jom jnda' wando'xoom na tueeⁿeⁿ, jo' chii waa na matseixmaaⁿ na cwicandaq mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿmeiⁿ?

¹⁵ Saa' nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyolue:

—Profeta Elías luua'.

Ndo' nt'omcheⁿ tyolue:

—Luua' profeta cha'na joo profeta na tyom'aⁿ tandyo xuee.

¹⁶ Quia na jndii Herodes ñ'oommeiⁿ na cwilue nt'omcheⁿ, tsonnaaⁿaⁿ:

—Maxjeⁿ Juan luua', ts'aⁿ na sa'ntjoⁿ na catyjena xtyo'. Jnda' wando'xoom na tueeⁿeⁿ.

¹⁷⁻¹⁹ Ee Herodes ñequio tsaⁿ na jndy Felipe jooa cwii nquieendyena. Saa' Herodes m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Herodías jndy yuscu'ñeeⁿ. Ndo' tyotso Juan nnom:

—'U ticatsa'ntjomna' na mañ'oom' scuu' t'iu'.

Jnaaⁿ ñ'oomwaa' na jeeⁿ ndya' jndoo' yuscu Herodías Juan. Jo' chii seincjoo'ñe yuscu'ñeeⁿ nnom Herodes ndo' jom je' seiyoom'm, sa'ntjoom na cala'tyeⁿna Juan, chii catuee'na juu wa'ancjo. Herodías queeⁿ ts'oom Juan hasta l'ue ts'oom na calacuee'na juu saa' tileicandaq.

²⁰ Ee Herodes nquiaⁿaⁿ juu. Sei'nooⁿ'oⁿ na tseixmaⁿ Juan cantyja na maty'iomyana' ndo' na jnda' tqeⁿlju' Ty'oots'om naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii tyowañom'm juu cha ticats'aa yuscu'ñeeⁿ nawi' ñ'eⁿñe. Ñequio na xcwee' ts'oom tyoñeeⁿ ñ'oom na tyoñe'quiaa tsaⁿñeeⁿ saa' tijndye sei'nooⁿ'oⁿ ñ'oom na tyotseineiⁿ Juan.

²¹ Saa' tue'ntyo xjeⁿ na juu Herodías ljeiiⁿ chiuu ya na nndaq nnts'aaⁿ. Ee tuee' xueechuu' Herodes, tyola't'maaⁿndyena jom. Tquiaaⁿ nant'wie na tcwa' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwiatsa'ntjom sondaro, ndo' ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ts'ondaa Galilea.

²² Quia jo' tjaquiee' yuscundyua jnda Herodías yuu cwicwa' naⁿñeeⁿ, seijnom jo ndaana. Jeeⁿ tjawee' ts'om Herodes ndo' mati nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñe. Tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ:

—Caⁿ' cantyjati na l'ue ts'om' nooⁿ, ndo' ja nñequia.

²³ Seityeⁿtyeeⁿ ñ'oom, tsoom:

—Meiⁿnquia na nlcaⁿ nooⁿ, nñequia hasta meiiⁿ xcwe cantyja na matsa'ntjoⁿ.

²⁴ Jlui' yuscu'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, tax'eeⁿ nnom tsoñeeⁿ:

—Naⁿ, ¿jo' nlcaaⁿa?

T'o tsaⁿñeeⁿ nnom jnaaⁿ:

—Caⁿ' xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

25 Mantya seityuaaⁿ aⁿ, tjaquieeⁿ nnaaⁿ aⁿ na m'aaⁿ rey Herodes, tsoom:

—Ja l'ue ts'ooⁿ na maje'ndyo quiaa' nooⁿ cwii xio na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

26 Na luaa' tso tsaⁿ ñeeⁿ, jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Herodes. Saaⁿ nc'e na jndā tqueⁿ tyeeⁿ ñ'oom'm ñequio na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ ñê, jo' chii ticañdaa' ts'om na nntseichueeⁿ ñ'oom.

27 Mantya jñoom cwii sondaro 'naaⁿ aⁿ, sa'ntjoom na cjaac'oom tsaⁿ ñeeⁿ xqueⁿ Juan.

28 Quia jo' tja sondaro'ñeeⁿ w'aancjo, tjacatyjeeⁿ xtyo' Juan. Jndā chii jndyoñ'oom juuna' ts'om cwii xio. Tquiaaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ ndo' juu tquiaa nnom tsondyee.

29 Jndā na jndye nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ Juan, quia jo' ty'ec'omna sei'ts'o' 'naaⁿ aⁿ. Ty'ecat'iuuna jom.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿ nom
(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

30 Nn'aⁿ na jñom Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿ aⁿ tjomndyennnda'na na m'aaⁿ. Tyoluena nnom cha'tso ts'iaaⁿ na jndā ñel'ana ndo' cha'tso ñ'oom na jndā ñet'mooⁿ na.

31 Quia jo' tsoom ndaana:

—Cjaaya, nntsaaya cwii joo yuu na ñencjo^o jo jndā na nnta'jndyaaya.

Ee yuu na tyom'aⁿ na jndye ts'aⁿ, nn'aⁿ na cwiquie ndo' nn'aⁿ na cwi'oo, meiⁿ tleicju'naaⁿ ñena' na nlcwa'na.

32 Jo' chii jlui'na na ñenqueena ñ'eⁿ w'aandaa na 'oona cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ.

33 Saaⁿ jndye nn'aⁿ nty'iaatquia na cwi'oona ndo' ta'jnaaⁿ naⁿ ñeeⁿ joona na 'oowinomma. Ndo' jla'tyuaa'ti naⁿ ñeeⁿ, jnaⁿ na njoomna ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluae. Joona tquiejndyeena yuu na wjaa Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ ñê.

34 Quia jlueeⁿ eⁿ ts'om w'aandaa nty'iaaⁿ aⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ jndā tjomndye jo' jo'. Ty'oom na jeeⁿ wi' ts'oom naⁿ ñeeⁿ ee cwe' m'aⁿ tona cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee. Quia jo' to^o na jndye ñ'oom tyo'mooⁿ ndaana.

35 Quia na jndā tmaaⁿ, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ ñê ty'entyjaa'na jom, jluea nnoom:

—Je' jndā tmaaⁿ ndo' tjaa'naⁿ l'aa meiⁿ rancho 'naaⁿ nn'aⁿ.

36 Cajñom' na'm'aⁿ na nnc'oona ranchoo nn'aⁿ oo njoom nch'u na nndyoo' nndyoo' cha jo' jo' nndaⁿ nla'jndana na nlcwa'na. Ee joona tjaa'naⁿ na c'omna na nlcwa'na.

37 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—O quia'yo' na nlcwa'na.

Quia jo' jluea nnoom:

—¿Cwaaⁿ nndaⁿ nleijndeiⁿ meiⁿ nntsalajndaayâ cha'na we siaⁿ nto s'om denario tyoo' na ñe'quiaayâ na nlcwa' naⁿ m'aⁿ?

38 Tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—¿Cwanti tyoo' cwileiñ'om'yo'? Canty'ia'yo' cwanti na mawaa.

Jndā na l'ueena, jluea nnoom:

—Ñe'om taⁿ tyoo' ñ'eⁿ we catscaa cwilein'ooⁿ yâ.

39 Quia jo' sa'ntjoom na cal'a nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ ndo' cwindyuaandyena nacjoo' jndā nch'u.

40 Nt'om naⁿ ñeeⁿ ty'emeindyuaandyena cwii siaⁿ nto na cwii cwii tmaaⁿ, ndo' nt'om naⁿ ñeeⁿ l'ana wen'aaⁿ nchoo' nqui na cwii cwii tmaaⁿ joona.

41 Jnda na to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa, quia jo' jlundaañê cañoom'luee. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ. Jnda jo' tyjeeⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cha joona nnt'oomna joona' ndaa nn'aⁿ na meindyuaandy. Majo'ti s'aaⁿ ñ'eⁿ we catscaa.

42 Tcwa' cha'tsondye nn'aⁿ hasta tjacjoona.

43 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñ'eⁿ calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

44 Ndo' jndye nn'aⁿ na tcwa' ntyoo' na tyot'oom naⁿñeeⁿ. Tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿ na cwe' naⁿnom.

Tjaccá Jesús nnom ndaaluee
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

45 Quia jo' mantya jñom Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cuona ts'om w'aandaa, c'oõnetina, nncwit'ioo'na xndyaa' ndaaluee na nlquiena tsjoom Betsaida. Jom nljoo'ñetyeeⁿ yocheⁿ na majñoom nn'aⁿ na jndyendye.

46 Ndo' jnda na jñoom naⁿñeeⁿ, tjawaaⁿ cwii joo quii' jndaⁿ yuu na ñenqueⁿ na nntseineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ.

47 Quia na jnda teincõoⁿ, juu w'aandaa'ñeeⁿ mam'aaⁿna' xcwe ts'om ndaaluee, ndo' Jesús ñenqueⁿ cwii m'aaⁿ tyuaatcwii.

48 Nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ wi' cwitjoom naⁿñeeⁿ na ñjomndye w'aandaa, ee matseilcwe'tya' jndye juuna'. Jeeⁿ cwila'jndaⁿ na cwicantyjaandyena n'oom pala' cwentaa' w'aandaa'ñeeⁿ. Cha'na ñequiee na cwitsjoom jnaaⁿ tjacaⁿ nnom ndaaluee. Tuee'cañoom na m'aⁿna, ndoo' cwe' nncwinoom'm joona.

49 Quia nty'iaana na mawjaacaⁿ nnom ndaaluee, jla'tiuuna jndii cwinty'iaana. Jndei tyola'xuaana.

50 Jeeⁿ ndya' tyuena ee cha'tsondyena nty'iaana jom. Mantya t'maaⁿ joona, tsoom ndaana:

–C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo'. Manncõ luaa. Tilacatyuendyo'.

51 Quia jo' tuõõⁿ ts'om w'aandaa yuu na ñjomndyena, mana teicheⁿ jndye. Jo' chii jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' joona cantya' naaⁿaⁿ.

52 Ee tila'noⁿna cantya' naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aa Jesús ñequio ntyoo' na tcwa' nn'aⁿ. Ndo' ndicwaⁿ tileiqueⁿna cwenta' ñeeⁿ cwiluiiñê.

Sein'ma' Jesús nn'aⁿwii ndyuaa Genesaret
(Mt. 14:34-36)

53 Quia na jnda tei'xndyaandyena ndaaluee, tquiena ndyuaa Genesaret. Jo' jo' teicjoomna w'aandaa 'ndyoo ndaaluee.

54 Quia jlui'na w'aandaa mañoom' ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ Jesús.

55 Jla'tyuaa'na, ty'ena cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ, tyo'oochona nn'aⁿwii cwe' ñ'eⁿ nduu meiⁿyuucheⁿ joo na ndyena na mawee' Jesús.

56 Ndo' meiⁿyuucheⁿ na tueⁿeⁿ, meiiⁿ njoom nch'u, meiiⁿ njoom t'maⁿ, meiiⁿ jo ndo' jndaⁿ, tyotsaⁿ na nn'aⁿwii ts'om nato. Ndo' joo nn'aⁿwii'ñeeⁿ tyola'ty'oondyena nnoom na ñequiaaⁿ meiiⁿ cwe' 'ndyoo liaⁿaⁿ na ñe'quio'na. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tye'nquio' 'ndyoo liaⁿaⁿ n'maaⁿ.

7

Waa na mach'eena' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'oõts'om
(Mt. 15:1-20)

1 Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mõõⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tquiena na m'aaⁿ Jesús.

2 Ee jndā tqueⁿna cwenta chiuu cwil'a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwicwa' na tyootjei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ costumbre na waa ee tyoondyuu'na cha'xjeⁿ nquiu naⁿñeeⁿ na macaⁿna'. Jo' chii tyola'ncjoo'ndye naⁿñeeⁿ nacjoona.

3 Ee nn'aⁿ fariseos ñequio cha'tso nn'aⁿ judíos, jeeⁿ cwiqueⁿndyena na cwila'candana costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye ndaana. Jo' chii mati ticwa'na xeⁿ nchii na ndyuu'jndyena cha'xjeⁿ na matso costumbreⁿñeeⁿ.

4 Ndo' quia na cwinquiolcwee'na na ty'ena ts'ua ticwa'na xeⁿ nchii na cwiqueⁿlju'ndyejndyena. Mati jndye nt'omcheⁿ costumbre cwila'wena na matseijndaa'ñena' chiuu waa na nntmaaⁿ waso, ñequio caseito, ñequio xjo casuela, ñequio jnduu.

5 Quia jo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ta'x'eena nnom Jesús, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' ¿chiuu na ticala'candana costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye ndaaya na cwicwa'na na ndicwaⁿ m'aⁿna na tiqueⁿlju'ndyena?

6 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—O nn'aⁿ na we waa cwila'tiuu'yo', jeeⁿ teixcwe ñ'oom tjei' profeta Isaías cantya 'naⁿyo' quia na seiljeiⁿ ñ'oom na matsona':

Naⁿm'aⁿ! ndoo' na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena ja, saā t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿndyo.

7 Cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila't'maaⁿndyena ja ee cwit'mooⁿna ñ'oom na cwe' cwiqueⁿ nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

8 Ndo' tsoti Jesús ndaana:

—O yacheⁿ cwi'ndye'yo' ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om ndo' cwitsantyo'yo'yo' costumbre na cwe' nn'aⁿ tqueⁿ. Joo costumbreⁿñeeⁿ cwit'mooⁿna' chiuu waa na nntmaaⁿ caseito, ñequio waso, ndo' jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na laa'ti' macaⁿna' na calacanda'yo'.

9 Ndo' tsotyeenⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—O jeeⁿ cwil'a'yo' na til'ue ljeii na sa'ntjom Ty'oots'om, cha nndaā nntsantyo'yo' costumbre na cwil'uee'ndyo' ncjo'yo'.

10 Ee matso Moisés: “Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'”, ndo' mati matsoom: “Ñeeⁿ juu na matso ñ'oomwi' nacjoo' tsotye oo tsondyee, cala'cuee' nn'aⁿ juu.”

11 Saā 'o cwindu'yo' wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeenⁿ oo tsoñeeⁿ: “Catseit'maⁿ ts'om' taxocandaā nnteijndeiya 'u 'na' na tjoondyu' ee cha'tso 'na'ya na niom la'xmaⁿna' Corbán.” (Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na cha'tso 'naaⁿ ts'aⁿ jndā tqueⁿ joona' cwentaa' Ty'oots'om).

12 Ndo' quia na luaa' cwindu'yo' cwil'a'yo'yo' na tacaⁿna' na cateijndei ts'aⁿ tsotyeenⁿ oo tsoñeeⁿ.

13 Ndo' laa'ti' cwil'a'yo' na til'ue ñ'oom na tqueⁿ Ty'oots'om ee cwila-canda'yo' costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nnom na cwil'a'yo' cha'na nmeiⁿ.

14 Cwiicheⁿ cwii ndii' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ, tsoom ndaana:

—Candy'e'yo' cha'tsondyo' ndo' cala'noⁿyo':

15 Tjaa'naⁿ cwii nantquie na macwa' ts'aⁿ na nnts'aana' na til'ueñê jo nnom Ty'oots'om. Saā ñ'oom na cwinaaⁿ naquii' ts'oom n'ana' na til'ueñê.

16 Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

17 Quia jo' 'ndii Jesús nn'a'n na jndyendye, tjaqueⁿe'n quii' w'aa. Ndo' nn'a'n na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eendyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom tjañoom' na seineiⁿ.

18 Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'o tila'noⁿyo'? ¿Aa tiqueⁿyo' cwenta na tjaa'naⁿ cwii nnom nantquie na cwicwa' nn'a'n na juuna' nnts'aana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'oqots'om?

19 Ee nchii naquii' ts'om ts'aⁿ nncuee'na'. Maxjeⁿ ts'om tsiaⁿaⁿ nncuee'na', jndaⁿ chii nnteiⁿeⁿ juuna'.

Luaa' tsoom na ma'moqⁿ na ya nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom nantquie.

20 Jndaⁿ chii tsoom ndaana:

—Joo na cwinaaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ cwil'ana' na til'ueñê jo nnom Ty'oqots'om.

21 Ee cantyjati na tseixmaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ jo' na cwiwitquioo' natia na matseitiuu cha'na cwe' nnc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿaⁿ, oo ñ'eⁿ sculjaa', cha'na nntseicuee' ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ,

22 cha'na nnch'uee ts'aⁿ, cha'na nntseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ 'naaⁿ x'iaaⁿaⁿ, cha'na nnc'oom ts'aⁿ na wi'ñe, cha'na cwe' ñequiu'nn'aⁿ ts'aⁿ, cha'na meiⁿ cwe' tajnaaⁿto ts'aⁿ, cha'na nntseitaa' ts'om ts'aⁿ, cha'na nntio'ñ'oom ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ, cha'na nntseis'añe oo nntseiscuñe ts'aⁿ, oo cha'na nntseintjeiⁿñe cheⁿnquii' ts'aⁿ.

23 Cha'tso natiameiⁿ cwinaaⁿna' naquii' ts'om ts'aⁿ ndo' joona' cwil'ana' na tjaa yuu l'ueñe jo nnom Ty'oqots'om.

Cwii yuscu na seiyu' ñequio Jesús

(Mt. 15:21-28)

24 Jluí' Jesús jo' jo', tjaaⁿ ndyuaa Tiro ñ'eⁿ Sidón. Jo' tjaqueⁿe'n quii' w'aa ee tical'ue ts'oom na ndye nn'aⁿ na jo' m'aaⁿ. Saã tícandaa nncwanty'ioom.

25 Mañoom' jndii cwii yuscu na jo' m'aaⁿ. Tyje'cañoom jo' jo' ndo' tco' xtye jo nnom Jesús. Ee m'aaⁿ yuscuchjoo jnda yuscu'ñeeⁿ na maleiñ'oom jndyeta.

26 Ndo' jom nchii ts'aⁿ judío. Jom ts'aⁿ sirofenicia. S'aa ty'oo nnom Jesús na cwji' tsaⁿñeeⁿ jndyeta naquii' ts'om yuscuchjoo jnaaⁿ.

27 Saã tso Jesús nnoom:

—Matsona' na nlcwa'jndyee yocanch'u, ee ticaty'iomna' na nntjeii'a na cwicwa'na na ñe'quiaayoo joona' ndaaⁿ calue' nch'u.

28 Yuscu'ñeeⁿ t'oqⁿ nnom Jesús. Tsoom:

—Jeeⁿ mayuu', 'u Ta, saã canty'ia', calue' nch'u ndya' cwicwa'yo' meiⁿ cwe' nacajndaaⁿ na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa na jla'quiaa yocanch'u.

29 Quia jo' tso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jeeⁿ majo'ndyo ñ'oom na tsu'. Ya xeⁿ wja'to' wa'. Jndaⁿ jluí' jndyeta naquii' ts'om yuscuchjoo jnda'.

30 Tja tsaⁿñeeⁿ ndo' quia na tueⁿeⁿ waⁿaⁿ, ljeiiⁿ na mawaacheⁿ yuscuchjoo cjoo' jnduu. Mayuu' na jndaⁿ jluí' jndyeta naquii' ts'om.

Sein'ma' Jesús cwii ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ

31 Tjalcwe' Jesús na ñet'oom jo' jo'. Tjawinoom ndyuaa Tiro, ndo' ndyuaa Sidón ñequio ndyuaa jo ndo' njoom Decápolis. Tueⁿeⁿ ndaaluee chjoo ts'ondaa Galilea.

32 Ndo' tquioñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na cantaa' ndo' canchee'ñe. L'ana ty'oo nnom Jesús na catioom ts'oqⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ.

33 Quia jo' tjei'ñooⁿ tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ, ty'ena yuu na ñe'wendyena. Tjaa'ñê ndaaqⁿooⁿ n'om lua'qui tsaⁿñeeⁿ, seicanaⁿaⁿ nomts'oqⁿ ñ'eⁿ ndaaajnaaⁿaⁿ, quia jo' tyenquioom'm nomtsaa tsaⁿñeeⁿ.

³⁴ Jnda jo' nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee, ndo' tcom ts'oom na jnda ntyjeeⁿ, tsoom: –Efata. (Ñ'oomwaa' matsona': Catseicanaaⁿñena'.)

³⁵ Mantya jnaaⁿ n'om lua'qui tsaⁿñeeⁿ ndo' mati x'ee tsaa. Ndo' mana jnaⁿna' na ya matseineiⁿ.

³⁶ Quia jo' seicu' Jesús ndyuee naⁿñeeⁿ na ticaluena nnom meicwii ts'aⁿ cantya na tuii. Saã meiiⁿ na ñenquii'cheⁿ tyotsoom ndaãna na ticaluena, joona yacheⁿ jndyeti tyola'neiⁿna ndaã nc'iaana.

³⁷ Ndo' jeeⁿ tjaweeⁿ n'om naⁿñeeⁿ, tyola'neiⁿna, tyoluena:

–Jesús jeeⁿ ya mach'eeⁿ ee nn'aⁿ na cantaa, mach'eeⁿ na ya cwindyena. Ndo' nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ mach'eeⁿ na ya cwilaneiⁿna.

8

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meiiⁿ nn'aⁿ (Mt. 15:32-39)

¹ Joo ncuueⁿñeeⁿ tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Ndo' tjaa'naⁿ na cwileiñ'om naⁿñeeⁿ na nlcwa'na. Jo' chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaãna:

² –Wi' ts'oogⁿya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿl, ee je' jnda ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyo ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwileiñ'omna na nlcwa'na.

³ Ndo' xeⁿ njñooⁿya joona na c'oolcwee'na l'aana na ñe'jndo'na, quia jo' nato m'aⁿna nntycwii na jndeiⁿ n'omna ee ñ'eeⁿ nt'omndye joona na tquia jnaⁿna.

⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

–Tjaa'naⁿ chiuu ya na nnts'aa ts'aⁿ na ñequiaaⁿ na nlcwa' naⁿm'aⁿl na jndyendyena, ee ljoo na m'aaⁿya jo jndaã.

⁵ Tax'eeñê ndaãna:

–¿Cwanti tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

T'oona, jluena:

–Ntquiee' taⁿ tyoo'.

⁶ Quia jo' sa'ntjoom na c'oocwindyuaandyee nn'aⁿ nomtyuaa. To'ñoom ntquiee' taⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om, jnda jo' tyjeeⁿ joona'. Tquiaaⁿ joona' ndaã nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' joona tquiana joona' ndaã nn'aⁿ.

⁷ Mati cwileiñ'omna cwantindyo calcaa nch'u. Jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om, tsoom na quiana jooyo' ndaã nn'aⁿ.

⁸ Ndo' cha'tsondyee naⁿñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Too' ntquiee' tsquiee na jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñequio ntaⁿ calcaa na 'ndiina'.

⁹ Ndo' joo nn'aⁿ na tcwa' jo' tuee' cha'na ñequiee meiiⁿ joona. Quia jo' t'maⁿ Jesús naⁿñeeⁿ na c'ootona.

¹⁰ Jnda chii tuogⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'ena ndyuaa Dalmanuta.

Nn'aⁿ fariseos cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana (Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ Jesús, to'na na cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. Ndo' cha na nlqueⁿna xjeⁿ jom, taⁿna na ca'mogⁿ ndaãna cwii 'naaⁿ na nnaⁿna' na m'aaⁿ Ty'oots'om.

¹² Jesús jeeⁿ tcom ts'oom na chjoo' ts'oom, tsoom:

–Naⁿm'aⁿl cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na nnaⁿna' cañoom'luee. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaã'yo', maxjeⁿ xonquia na nnty'iaana meicwii 'naaⁿ meiiⁿ na cwitaⁿna.

13 Quia jo' tjaaⁿ. Ñeeⁿ naⁿñeeⁿ. Tuonnaaⁿ'aⁿ ts'om w'aandaa, teixndyaañê cwiicheⁿ nantyja ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

*Ndaaljo' na la'xmaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mt. 16:5-12)*

14 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ñecwii taⁿ tyoo' cwileiñ'omtina ts'om w'aandaa ee tsuu' n'omna na nnc'ooñ'omna na nlcwa'na.

15 Quia jo' seijnooⁿ'oⁿ n'omna na ticjaañ'oomna' joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos. Ndo' seijoom'ñê ñ'oom'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' na cwiluii tyoo'. Tsoom ndaana:

—C'om'c'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ tyoo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio Herodes ee ndaaljo' 'naaⁿ na tis'a laxma'na'.

16 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús to'na na cwilanei'na ndaa nc'iaana cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Jluena:

—Luaa' matsoom cwe' ee tjaa'naⁿ tyoo' tquihochoo^{ya}.

17 Sei'noⁿ Jesús na ljo' cwila'tiuuna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matseiñ'ee'ñena' 'o cwe' jnaaⁿ na tjaa'naⁿ tyoo' tquioch'o'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ ticala'noⁿ'yo' ndo' na tileicjō ñ'oom naquii' n'om'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tileiqueⁿ'yo' cwenta'?

18 'O na niom n'omndaⁿ'yo', ¿aa maxjeⁿ ticajndo'yo'? Ndo' 'o na niom lue' n'om lua'qui'yo', ¿aa maxjeⁿ ticandy'e'yo'? ¿Aa tacjaanjoom' n'om'yo' ljo' s'aaya quia na seitjoona' na nlcwa' nn'aⁿ'?

19 Quia na tyjaya 'om taⁿ tyoo' na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na ñjom tyoo' 'ndiina' na jla'we'yo'?

T'oona, jluena nnoom:

—Canchoo'we lquiee 'ndiina'.

20 —Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' quia na tyjaya ntquiee' taⁿ tyoo' na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na 'ndiina'?

Joona t'oona nnoom, jluena:

—Ntquiee' 'ndiina'.

21 Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ hasta je' ticala'noⁿ'yo'?

Sein'ma' Jesús cwii tsa'nchjaaⁿ tsjoom Betsaida

22 Quia na jndaⁿ tquiena tsjoom Betsaida tquiñ'om nn'aⁿ cwii tsa'nchjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tyol'ana ty'oo na catioyaaⁿ ts'o^o nacjoo' tsa'ñeeⁿ na catsein'maaⁿ juu.

23 Quia jo' t'ueeⁿ ts'o tsa'nchjaaⁿ. Tjañ'oom juu nnom tsjoom. Ty'oomñê ndaaⁿnaaⁿ'aⁿ lua'nnom ndo' tyenquiom'm lua'nnom tsa'ñeeⁿ, jndaⁿ chii tax'eeⁿ nnom, tsoom:

—¿Aa waa ljo' manty'ia'?

24 Sein'meiⁿ tsa'nchjaaⁿñeeⁿ lua'nnoom, tsoom:

—Manty'iaⁿ nn'aⁿ ndoo' ntyjii cha'cwijom n'oom joona, saa cwi'ooⁿ'aⁿ.

25 Cwiicheⁿ cwii ndii' tionnda' Jesús l'o^o cjoo' lua'nnom tsa'ñeeⁿ. Quia jo' quiee nty'iaa' tsa'nchjaaⁿ ndo' mana n'maaⁿ, xueeya nty'iaaⁿ'aⁿ.

26 Jndaⁿ chii ñjom Jesús jom. Tso nnoom:

—Cja'to', cja'ndye'yu' wa'. Ticwinoom' quii' tsjoom, meiⁿ tintsu' nnom meiⁿ cwii ts'aⁿ chiuu tuii.

*Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo
(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)*

27 Jndaⁿ chii jlui' Jesús tsjoom Betsaida ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'ena njoom nch'u ndyuaa tsjoom Cesarea Filipino. Ndo' xcwe na ñjomndyena nato, tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—¿Ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyo?

²⁸ Naⁿñeeⁿ t'oona, jluena:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue Elías 'u. Saa nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na jnda wando'xco'.

²⁹ Quia jo' tax'eennaaⁿaⁿ ndyueena, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindyo?

T'o Pedro, tso:

—'U maxjeⁿ nquii Cristo cwiluiindyu'.

³⁰ Jesús ñecwii ñ'oom sa'ntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na cwiluiñe na ljo'.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Quia jo' tooⁿoⁿ na tyo'mooⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Tsoom jndye nawi' tseixmaaⁿ na catjoom. Ndo' tyo'mooⁿ na xocato'ñoom nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye jom, meiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, meiⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ lleji na tqueⁿ Moisés. Maxjeⁿ nla'cueeⁿna jom saa xuee jnda ndyee, nncwando'nnaaⁿaⁿ na nncueeⁿeⁿ.

³² Ndyeyu seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ ndaana. Ndo' Pedro tjañ'oom Jesús cwii ntjya. Tooⁿoⁿ na matseitaaⁿaⁿ juu na nmeiⁿ matso na nluii.

³³ Teiqueⁿ Jesús, nty'iaaⁿaⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Seitiaaⁿaⁿ Pedro, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya 'u na matseijomndyu' ñ'eⁿ Satanás. Ee ñ'oom na matseitiuu' jnaⁿna' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cantyja na l'ue ts'om Ty'oqots'om.

³⁴ Quia jo' t'maaⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom ndaana:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljya ts'oom nawi' na matjoom, meiⁿ cueeⁿeⁿ. Ndo' candyontyjoⁿ cantyja na mats'aa.

³⁵ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaaⁿñe na catjom ljo' na nntjom ee na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya, juu tsaⁿñeeⁿ nlu'i'n'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlu'i'n'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

³⁶ Meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ, saa ¿yuu waa na mateijndeina' juu ee xoc'ona' ñ'eⁿñê na ticatsuuñe añmaaⁿaⁿ?

³⁷ ¿Aa ndaa nnts'aa ts'aⁿ na nnjom'l'ua na nlu'i'n'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? Cwaaⁿ ndaa.

³⁸ Tiempo je' laxmaⁿ nn'aⁿ na ticala'yuy'a n'omna ñ'eⁿ Ty'oqots'om ndo' la'xmaⁿna jnaⁿ, xeⁿ jnaaⁿna ja ñequio ñ'oom naya na mañequia, mati ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, quia na ndyondnda'a ñequio na matseit'maaⁿñena' Tsotyā ñequio ángeles na lju' n'om, nnc'oⁿ na jnaaⁿa naⁿñeeⁿ.

9

¹ Mati tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ ndyeyo' nntsjoⁿ, m'aⁿ nn'aⁿ ñjaaⁿ na xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana na matsa'ntjom Ty'oqots'om ñequio cha'tso najnda na matseixmaaⁿ.

Seichuii'na' Jesús

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Jndā na teinom yom xuee, tjañ'oom Jesús Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ty'ena cwii sjō nandye yuu na ñenqueena. Ndo' jo' jo' seichuii'na' jom jo ndaana.

³ S'aana' na caxuee liaⁿaⁿ, canchii'tina' cha'na tsaⁿ. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na nndaā mmaⁿ cwii liaa na nleicanchii'ti juuna' cha'na liaⁿaⁿ.

⁴ Ndo' xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe Elías ñ'eⁿ Moisés na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Jesús.

⁵ Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Jeeⁿ ndya' ya na m'aa'ya ñjaaⁿ. Cwa, nl'aayâ ndyee xquie' ncwaⁿ. Cwii cwenta' nncu', cwii cwentaa' Moisés, ndo' cwii cwentaa' Elías.

⁶ Ñ'oommeiⁿ tsoyom cwe' nc'e na seiñ'eeⁿñ'eⁿna' jom ee na jeeⁿ ndya' cwcicatyuena.

⁷ Quia jo' jndyocue cwii nchquiu na seincwaaⁿñena' nacjoona. Ndo' teic'uaa na seiñeⁿ Ty'ōots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luafñe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'ōōⁿya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ.

⁸ Mats'iaa jo' quia jleity'iomndaāna, jliuna cwa tac'oomñe Elías ñ'eⁿ Moisés ñ'eⁿndyena. Macandā ñenquii Jesús cwim'aaⁿ.

⁹ Yocheⁿ na cwinquiocuena sjō'ñeeⁿ, sa'ntjom Jesús na meiⁿcwii ñ'oom ticaluena ndāā nn'aⁿ chiuu waa na nty'iaana na seichuii'na' jom. Ñequii'cheⁿ na nla'neiⁿna ñ'oomwaa' quia jndā mawando'xcoom xeⁿ jndā jla'cuee' nn'aⁿ jom.

¹⁰ Ndo' tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ ñequio na jeeⁿ xcwee' n'omna. Ty-ota'x'eendye cheⁿñqueena ndaāna ljō' ñecatso ñ'oom na tsoom na quia nncwando'xcoom na nncueeⁿeⁿ.

¹¹ Quia jo' jluena nnoom:

—Ñquee nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés cwilue macaⁿna' na Elías nndyōjñeeⁿ.

—¿Chiuu na luaa' cwilue naⁿñeeⁿ?

¹² Ndo' t'ō Jesús ndaāna tsoom:

—Mayuu' na ncwjee'jndyee Elías na nntseijndaa'ñe cha'tso. Saā ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿chiuu waa na matso ljeii 'naaⁿ Ty'ōots'om cantyja 'na'ya? Matsona' na jndye nawi' catjōⁿ ndo' nnc'om nn'aⁿ na ticuee' n'omna ja.

¹³ Saā matsjōō ndāā'yo' na nquii na cwiluiñe Elías, jndā tyjeeⁿeⁿ, ndo' tyol'a nn'aⁿ cha'xeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñe ee luaa' matso ljeii 'naaⁿ Ty'ōots'om na seixmaaⁿ na catjoom.

Sein'ma' Jesús cwii tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Jndā na tquiennnda'na yuu ljoo'ndye nt'omcheⁿ nc'iaana, quia jo' nty'iaana na jndā tqwie'cañom cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye nacañoom naⁿñeeⁿ. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, na cwila'ñ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ quia na nty'iaana jom, t'omna na jeeⁿ tjawee' n'omna. Jla'tyuana'na, ty'ecatjomndyena jom. Tquiana na xmaⁿñe.

¹⁶ Quia jo' tax'eeⁿ ndaāna, tsoom:

—¿Ljō' ñ'oom na jeeⁿ cwilañ'eeⁿ ndyuee'yo'?

¹⁷ Cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ naquii' tmaaⁿ naⁿñeeⁿ, t'ōōⁿ. Tsoom:

—Maestro, jndyōñ'ōⁿya t'jndaaya ñjaaⁿ, ee maleiñ'oom jndyeta jom ndo' mach'ee na tilecatseineiⁿ.

¹⁸ Ndo' mei'yuuⁿcheⁿ na m'aaⁿñe quia jndā jnaⁿna' maxjeⁿ matseiquioo jndyeta jom nomtyuaa. Cwilui' chōm' ñ'om, mati manqueeⁿ ndeiⁿoom,

ndo' cwileiquiñê. Ma'ndiina' jom na tajneiⁿ. Ndo' jnda' s'aa ty'oo ndaa' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo' na catjeii'na jndyeta'ñeeⁿ, saa' tîcandaã l'ana.

¹⁹ Quia jo' tso Jesús:

—Ó nn'aⁿ na ticala'yu'ya' n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, ¿cwanti yo maca'na' na cwii n'joo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mooⁿtyã ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii ndaa' nntseiⁿquii ts'ogⁿya ñ'eⁿndyo'? Quio'ñ'om'yo' tyochjoom'aaⁿ ñ'jaaⁿñe.

²⁰ Quia jo' tquioñ'omna tyochjoo na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia nty'iaa' jndyeta Jesús, s'aana' na tyocoñoomñena' tyochjoo'ñeeⁿ. Tiooñê nomtyuaa, tyotseicantyeenêⁿ ndo' tyocalui' chom' ñ'om.

²¹ Ta'x'ee Jesús nnom tsotye tyochjoo, tsoom:

—¿Cwanti xuee na luaa' matjoom?

T'ô tsotyeenⁿ, tso:

—Xjeⁿ na cachjooñêcheⁿ jnaⁿna'.

²² Ndo' teijndye ndii' matseiquioona' jom quii' chom ndo' quii' ndaa, cha cueeⁿeⁿ. Jo' chii' c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyô xeⁿ waa na nndaã nntsa', cateijndei' já.

²³ Tso Jesús nnom:

—Matsu' xeⁿ nndaã nts'aa. Cha'tso nndaã nluui quia na matseyiu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om.

²⁴ Quia jo' jndeiⁿ seineiⁿ tsotye tyochjoo, tso:

—Ja matseyiu'a. Cateijndei' já na nntseyiu'yatyã.

²⁵ Quia na nty'iaa' Jesús na ntyjantyja jaawijndyendye nn'aⁿ nacañom'm, quia jo' seitiaaⁿ aⁿ jndyeta'ñeeⁿ, tsoom:

—Ú jndyeta na mache' na cantaa nn'aⁿ ndo' na tileicala'neiⁿna, matsa'ntjoⁿ na calui' ndo' tajom nncja'quie'nnda' naquii' ts'om tyochjoom'aaⁿl.

²⁶ Quia jo' jndeiⁿ seixuaa jndyeta. S'aaⁿ na jeeⁿ tyocoñoomñena' tyochjoo, mana jlueeⁿeⁿ. 'Ndiina' juu cha'cwijom ts'oo. Jo' chii' majndyetei nn'aⁿ jluena na jnda' tue' tyochjoo.

²⁷ Saa Jesús t'ueeⁿ ts'ô tyochjoo'ñeeⁿ, seiweeⁿ juu. Mañoom' teintyjee'.

²⁸ Jnda' jo' tjaquiee' Jesús quii' w'aa. Tju'na' na ñenqueⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ndo' ta'x'eena ñ'oom'ñeeⁿ ñ'om, jluena:

—¿Chiuu waayuu na já tîcandaã nntjeii'â jndyeta'm'aaⁿl?

²⁹ Quia jo' tsoom ndaãna:

—Cha'na jndyeta'm'aaⁿl, tjaa'naⁿ 'neeⁿ nndaã nncwji' joona xeⁿ nchii na nntseineiⁿ ts'aⁿ nnom Ty'oots'om ndo' na nntseicwejndo'ñe.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Jnda' na jluu' Jesús jo' jo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ena, teinomna ts'ondaa Galilea. Saa' tical'ue ts'oom na nliu nn'aⁿ na jo' wjaⁿ.

³¹ Ee ma'mooⁿ chiuu waa na nntjoom na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na ññequiaa ts'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿ ndo' nla'cuee' jom saa' xeⁿ jnda' ndyee xuee na tueeⁿeⁿ maxjeⁿ nncwando'xcoom.

³² Saa' joona ticala'noⁿna ñ'oom na tsoom ndo' nquiaana na nnta'x'eena nnoom ljo' ñe'ca'moⁿna'.

¿Ñeeⁿ na t'ma'ti cwiluiñê?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Tquiena Capernaum. Ndo' quia na jnda' mam'aⁿna quii' w'aa, quia jo' tax'eeⁿ ndaãna, tsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom ñe'jla'ncjoo'ndyo' ndaa' ntyjee'yo' xjeⁿ na ñetquiogya nato?

³⁴ Saā joona yacheⁿ jla'cheⁿna, ee mayuu' xjeⁿ na ñeñjomndyena nato tyola'ncjoo'ndyena 'ñeeⁿ cwii joona t'maⁿti cwiluiiñe.

³⁵ Jndā na tjacjoo Jesús, tqueeⁿñê canchoo'wendye joona na c'oontyjaa'tina. Tsoom ndaana:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na maqueⁿ ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaa'yo', tsaⁿ'ñeeⁿ matsona' na cju'ñecjeeⁿ ndo' candi'ntjoom ndaā cha'tso nc'iaaⁿ'aⁿ.

³⁶ Quia jo' t'ueeⁿ cwii tyochjoo, tcoom'm juu xcwe quii'ntaaⁿna. Jndā chii ty'oⁿom juu ndo' tsoom ndaana:

³⁷ —Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom cwii yucachjoo ñequio xueya cha'na yucachjoom'aaⁿ, ja maco'ñom tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' ts'aⁿ na maco'ñom ja, nchii macandā ñennco maco'ñom. Mati maco'ñom nqueⁿ na jñoom ja.

Ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ' Jesús

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸ Tso Juan nnom Jesús:

—Maestro, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' jndyetya naquii' n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Juu tsaⁿ'ñeeⁿ tyootseijomñê ñ'eⁿndyō jaa. Jo' chii jla'tsaaⁿ'ndyō jom.

³⁹ Saā tso Jesús ndaana:

—Tala'tsaaⁿ'ndyo' jom ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio xueya, xocats'aana' na ndanquia nntso cwii ñ'oom wi' nacjoya.

⁴⁰ Ee ts'aⁿ na tic'oom nacjoya, cwiluiiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya.

⁴¹ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñnequiaa meiⁿ ñechjoowi' ndaatioo na nncwe'yo' nc'e na cwilaxmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿ nncō na cwiluiindyō Cristo, mayuu'cheⁿ waa naya 'naaⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ.

Quaaⁿya cwenta na tical'aya natia

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nts'aa na catseitjooñe cwii ts'aⁿ na cachjoo matseyu' ñ'eⁿndyo, juu tsaⁿ'ñeeⁿ yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjo'suu xtyoom'm, ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee.

⁴³ Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oⁿots'om jnaaⁿ' cwii ts'o', catsa' xjeⁿ juuna' cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ' na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom na ticandā̄ we ts'o' nchiiti na candā̄'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

⁴⁴ Yuu tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁵ Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oⁿots'om jnaaⁿ' cwii x'e', catsa' xjeⁿ cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ' na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom ticandā̄ we nc'e' nchiiti na candā̄'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

⁴⁶ Ndo' tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁷ Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oⁿots'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na nncja'quie' cantyja na matsa'ntjom Ty'oⁿots'om meiiⁿ cha'cwijom na nchjaⁿ' nchiiti na candā̄ we n'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io

⁴⁸ yuu na tijoom cwje canti ndo' meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁹ 'Ee ticwii cwii ts'aⁿ nleichjeⁿñê ñequio chom. Cwila'chjeⁿ nn'aⁿ seii quioo' na cwiñe'quiana na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oⁿots'om.

⁵⁰ Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿ saã xeⁿ jnda jlui' na chjeⁿ'na', tjaa yuu cwii nl'ue juuna'. Jo' chii 'o c'om'yo' cha'na tsjaaⁿ na xocalui' na chjeⁿ'na' quia jo' ñenquii'cheⁿ nleil'uendyo' quii'ntaaⁿ nc'ia'yo' ndo' tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿndyena.

10

Tintseyuii' ts'aⁿ ljeii na tocoom (Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' jnaⁿ Jesús Capernaum, tjaaⁿ, tueⁿ'eⁿ ts'ondaa Judea. Teinoom cwiicheⁿ nantyjaa' jndaa Jordán. Tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ. Quia jo' t'mooⁿ ndaana cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ.

² Majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tqiue'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñe'cal'ana xjeⁿ jom. Ta'x'eena nnoom:

—¿Aa matsa'ntjomna' na tsaⁿ's'a nntseyueeⁿ'eⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm?

³ Jom t'ooⁿ, tsoom ndaana:

—Juu ñ'oom na tqueⁿ Moisés, ¿ljo' matsona' na cal'a'yo'?

⁴ Quia jo' jlueⁿ:

—Moisés tquiaaⁿ na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii na toco tsaⁿ's'a ñequio scoom'm. Ndo' tsaⁿ'scu nnc'o'ñoom cwiicheⁿ ljeii na matsona' na macanda cwitoⁿ'ndyena ñ'eⁿ saaⁿ'aⁿ.

⁵ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Cwe' ee na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' na seiljeii Moisés ñ'oomwaa'.

⁶ Saã cantyjati xuee na to' Ty'o^ots'om na tqueeⁿ cha'tso, s'aaⁿ tsaⁿ's'a ñ'eⁿ tsaⁿ'scu.

⁷ Ndo' tsoom: “Macwe' jo' na n'ndii tsaⁿ's'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, cha tyeⁿ nnc'oom ñ'eⁿ scoom'm,

⁸ ndo' wendyena ñe'cwii sei' nla'xmaⁿna.” Jo' chii meiiⁿ na we ts'aⁿ ñe'jla'xmaⁿna saã je' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena.

⁹ Ndo' nc'e na luaa', seijndaa'ñe nquii Ty'o^ots'om na ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena, jo' chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseyuii' na luaa' cwiluiindyena.

¹⁰ Ndo' quia na tquiennda'na na waa w'aa, nquiee nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús jla'lcwii'ndyennda'na juu ñ'oomwaa'.

¹¹ Tsoom ndaana:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntseyuii' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, tsaⁿ'ñeeⁿ waa jnaaⁿ' nnom scuu' nc'e na matsona' cantyja 'naaⁿ na cwe' m'aaⁿ'ya ñequio cwiicheⁿ yuscu.

¹² Ndo' mati xeⁿ m'aaⁿ cwii yuscu na nntseyuii' ljeii na toco ñ'eⁿ saa' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿ's'a, majo'ti matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿ' na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿ's'a.

Matio'naa'ñe Jesús yocanch'u (Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Ndo' tyonquicho nt'om nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na catioom l'ooⁿ nacioona. Saã nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tia'na nn'aⁿ na tqiocio yocanch'u'ñeeⁿ.

¹⁴ Quia nty'iaa' Jesús na ljo' cwil'ana, seilioo'ñê ñ'eⁿndyena. Tsoom ndaana:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yocanch'um'aⁿ' ja. Tilacu'yo' joona, ee yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om macanda nnc'ooquiee'ndye nn'aⁿ na ntyjaandye ja cha'na cwil'a yocanch'u.

¹⁵ Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', meincwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na ntyjaañe Ty'o^ots'om cha'na ntyjaandye yocanch'u ja, ndo' mañequiaañe na

matsa'ntjom Ty'oots'om juu, tsa'ñee' nndaꝯ nncjaaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

16 Quia jo' to'ñoom yocanch'u'ñee' naquii' l'oo'. Tiom l'oo' nacjoona na tio'naa'ñê joona.

Matseinei' tsa'tya ñ'e' Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

17 Tjatjati Jesús nato. Ndo' cwii tsa's'a maleinom na jndyontyjaa' jom. Jndyoco' xtye jo nnoom. Tso:

—'U Maestro na ya ts'a'ndyu', ¿ljo' maca'na' na cats'aa cha nntseixma'ya na ticantycwii na nncwa'ndó'a?

18 Ndo' tso Jesús nnom:

—¿Chiuu na matsu' na ya ts'a'ndyo ja? Macanda' nquii Ty'oots'om cwiluiñê na ljo'.

19 'U mantyji' ljeii naqui na matsa'ntjoom. Matsona': "Tinc'om'ya' ñ'e' cwiiche' ts'a'. Tintsei'cue' ts'a'. Tinch'uee' 'naa' ts'a'. Tintseinei' ñ'oom na cwe' cantu nacjoo' ts'a'. Tiñenquii'nn'a' ts'a'. Catseit'maa'ndyu' tsotye' ñ'e' tso'ndyo'."

20 Tsa'ñee' tsoom nnom Jesús:

—Maestro, cha'tso ñ'oommei' matseicandaya xje' na cachjoondyo'cha'.

21 Jesús nty'iaa'a' nnom tsa'ñee'. S'aana' na jee' wi' tsoom juu. Tsoom nnom:

—Cwii waa na matseitjoona' 'u. Cja', cajndaꝯ cha'tso 'na'. S'om'ñee' quiaa' ndaa' ndyeñee'. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' nandye cañoom'luee. Ndo' caljoya ts'om' nawi' na nntjom' hasta mei' x'e' nntseicuee'na' 'u. Candyo'tsei'jomndyu' ñ'e'ndyo'.

22 Jnda' na jñee' ñ'oomwaa' quia jo' jee' sei'ndaa'na' ntyjee'. Tjaa' na chjoo' ts'oom ee' jee' jndye 'naa'a' niom.

23 Quia jo' taque' Jesús ndaa' nn'a' na m'a' nacañom'm na cwila'jomndye ñ'e'ñê. Tsoom ndaana:

—Nn'a' na tyandyee' ndya' jndei'na' na ñê'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

24 Jnda' na jndyena ñ'oomwaa', seitsa'na' joona. Quia jo' tsonnaa'a' ndaana:

—'O nn'a'ya, joo nn'a' na quit'ma' n'om 'na' jee' jndei'na' na ñê'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

25 Jndei'tina' na nncju'ñecje cwii tsa'tya na nntsa'ntjom Ty'oots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'e' tsei'nchquia.

26 Jnda' na jndyena ñ'oomwaa' yache' seiñ'ee'ñ'e'na' joona. Ta'x'eendye che'nquieena ndaa' ntyjeena, jluea:

—Quia jo' ¿ñee' ts'a' nndaꝯ nlui'n'maa'ñe?

27 Nty'iaa' Jesús ndaana, tsoom:

—Tijoom candaꝯ nncwji'n'maa'ñe che'nquii ts'a'. Macanda' nquii Ty'oots'om nndaꝯ nncwji'n'maa'ñê ts'a'. Ee tjaa'na' cwii na xocandaꝯ nntsa'a'.

28 Ndo' tso Pedro nnom Jesús:

—Aa ndi' Ta, já jnda' 'ndyaayâ cha'tso 'naa'nyâ na cwitsaantyjooyâ naxe'.

29 Tso Jesús ndaana:

—Candyeyo' nntsjoo' ñ'oom na mayuu'che'. Mei'cwi'ñee'che' ts'a' na ma'ndii waa', oo ti'ñquio oo ndyencjo, oo tsotye, oo tsondyee, oo scuu' oo ntseinda, oo ndyuaa' nc'e' na matseijomñe ñ'oom na mañequia na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om nn'a',

30 juu tsaⁿñeeⁿ tiempomeiiⁿñe nncoⁿñoom siaⁿnto ndiiⁿcheⁿ l'aⁿaⁿ, ti'nquoom, ndyencjoom, loñeeⁿ, ntseinⁿaⁿ, ndyuaaⁿaⁿ ñequio na nntaⁿwiⁿ nn'aⁿjom. Saaⁿ ncuee na cwii nndyonaⁿ, ticantycwii na nncwanoomⁿm.

31 Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwilaⁿtiiu nquiee na t'maⁿ cwiluiindy^e, saaⁿ nncueⁿntyjo na nncjuⁿcjenaⁿ joona. Ndoⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na majuⁿcjenaⁿ saaⁿ ndanquia nntseiwendyenaⁿ joona.

Matseicandiinnaⁿ Jesús na nncueeⁿeⁿ
(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Jesús ñequio nn'aⁿ na cwilaⁿjomndye ñ'eⁿñê, ñjomndyena nato na cwi'oona Jerusalén. Jom wjaajñeeⁿ jo ndaana. Jeeⁿ matseñⁿeeⁿnaⁿ joona ndoⁿ cwicatyena na cwi'oontyjona naxeeⁿeⁿ. Quia joⁿ tjeiⁿñooⁿ nn'aⁿ na canchooⁿwendye, tooⁿoⁿ na matseineiiⁿ ndaana chiuu waa na nntjom nqueⁿ.

33 Tsoom:

—Queⁿyoⁿ cwenta, macwitsaawaaya Jerusalén. Ndoⁿ ja na cwiluiindy^e ts'aⁿ na jnaⁿ cañoomⁿluee ññequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwitⁿmooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés na nlaⁿjndaaⁿndyetyeⁿna na nncⁿioⁿ ndoⁿ ññeⁿquiiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos.

34 Ndoⁿ naⁿñeeⁿ nneiⁿncona ndoⁿ njñomna ndaajnaⁿ ja. Nntjaaⁿna ja ñ'eⁿ tjantseiⁿ ndoⁿ nlaⁿcueeⁿna ja. Saaⁿ xuee jndaⁿ ndyee nncwaⁿndoⁿxco.

Jacobo ñ'eⁿ Juan cwitaⁿna cwii naya
(Mt. 20:20-28)

35 Quia joⁿ ntseinda Zebedeo, Jacobo ñ'eⁿ Juan tqiontyjaaⁿna Jesús, jluena: —Aa ndiⁿ Ta, l'ue n'oⁿoⁿyâ na ññequiaaⁿ cwii naya na cwitaaⁿyâ njomⁿ.

36 Tsoom ndaana:

—¿Ljoⁿ l'ue n'omⁿyoⁿ na catsⁿaaⁿ 'o?

37 T'oona nnoom, jluena:

—Quia jndaⁿ mamⁿaaⁿ yuu na matseitⁿmaaⁿñenaⁿ 'u, quiaaⁿ na cwii ja nncwacatyeeⁿ ntyjaⁿ ntyjaya ndoⁿ cwicheⁿ ja nncwacatyeeⁿ ntyjatymaaⁿ.

38 Quia joⁿ matso Jesús ndaana:

—Ó maxjeⁿ ticalaⁿnoⁿyoⁿ ljoⁿ cwitaⁿyoⁿ nooⁿ. Na wiⁿtⁿmaⁿ na nncwinooⁿ, ¿aa nndaⁿ nnaⁿndyoⁿ? ¿Aa nndaⁿ njjaya n'omⁿyoⁿ na nlaⁿcwjee nn'aⁿ 'o chaⁿxjeⁿ na jndaⁿ ljoya ts'oⁿoⁿ na nlaⁿcueeⁿna ja?

39 Joona t'oona, jluena:

—Nndaⁿ.

Tsoom ndaana:

—Mayuuⁿ macaⁿnaⁿ na mañejuu nawiⁿ na nncwinooⁿya, nncwiⁿnomⁿyoⁿ!. Ndoⁿ macaⁿnaⁿ na caljoya n'omⁿyoⁿ na nlaⁿcwjee nn'aⁿ 'o chaⁿna cwiljoya ts'oⁿoⁿ na nlaⁿcueeⁿna ja.

40 Saaⁿ nchii nncⁿo tseixmaⁿya na nntseijndaaⁿndyoⁿ ññeeⁿ juu nncwacatyeeⁿ ntyjaaⁿ a ntyjaya oo ntyjatymaaⁿ!. Nquii Ty'oootsⁿom ññequiaaⁿ nayaⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ seijndaaⁿñê na nntoⁿñoom juunaⁿ!

41 Ndoⁿ joo nquindy^e naⁿñeeⁿ na cwilaⁿjomndye ñ'eⁿ Jesús tqⁿna tyolaⁿwjeena we ncⁿiaana Jacobo ñ'eⁿ Juan.

42 Joⁿ chii Jesús tcwaaⁿ joona, tsoom ndaana:

—Ó manquiuⁿyoⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cwii cwii tsjoomnancue cwilaⁿsandyena ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjomna. Ndoⁿ nn'aⁿ na cwiluiitⁿmaⁿndye cwiqueⁿna xjeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacjeⁿ 'naaⁿna.

43 Saaⁿ nchii laaⁿtiⁿ nlaⁿyoⁿ quiiⁿntaaⁿyoⁿ!. Ee meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ 'o na ntyjaaⁿ ts'om na nncⁿoom na t'maⁿñe quiiⁿntaaⁿyoⁿ!, tsaⁿñeeⁿ matsonaⁿ na jom candiⁿntjoom ndaaⁿyoⁿ!.

⁴⁴ Ndo' ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿyo' na maqueⁿ ts'om na juu nlco'nnomna' jo ndaa'yo', matsona' na catejindei 'o.

⁴⁵ Ee ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyoo na nndi'ntjoⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ, nchii na nndye'ntjom nn'aⁿ nooⁿ. Ndo' jndyoo na ñeiquiaandyö na c'io na nntioⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye cha nndyaandyena jnaaⁿ na na waa.

Matsein'ma' Jesús tsa'nchjaaⁿ na jndyu Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Ndo' tquiena tsjoom Jericó. Jnda jo' majaacalui' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' ñequio cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Juu xjeⁿñeeⁿ wacatyeeⁿ tsa'nchjaaⁿ Bartimeo 'ndyoo nato. Jom jnda Timeo. Macaaⁿ ljo' na nleil'uee'ñê.

⁴⁷ Quia na jñeeⁿ na mawinom Jesús ts'aⁿ Nazaret, tqoⁿoⁿ na matseixuaⁿ, tsoom:

—'U Jesús, na cwiluiindy' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

⁴⁸ Jndye nn'aⁿ jla'tia'na jom na catseicheeⁿ, saaⁿ jom yacheⁿ tyotseixu-aatyeeⁿ, tsoom:

—'U, na cwiluiindy' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyo.

⁴⁹ Jesús tjameintyjeeⁿeⁿ, tsoom:

—Cwaⁿyo' jom.

Quia jo' tcwaⁿna tsa'nchjaaⁿ, jluena nnoom:

—C'om't'maaⁿndyu' ts'om'. Quicantyja' ee macwaaⁿ 'u.

⁵⁰ Ndo' jom cwe' tju'toom liaa na wanjoom'ñê, teicantyjaaⁿ, tjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús.

⁵¹ Tax'ee Jesús nnoom:

—¿Aa waa na nntsa' ja?

T'o tsa'nchjaaⁿ, tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'oⁿ na nleitquioya.

⁵² Tso Jesús nnoom:

—Cja'to'. Jnda n'maⁿ nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyo.

Mañoom' teitquioom'm. Tjantyjoⁿ naxeⁿ Jesús na ty'ety'etina nato.

11

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Jnda ty'ewindyoona Jerusalén na nndyoo' tsjoom Betfagé ñequio Betania. Tquiena ndyeyu ta Olivos, quia jo' jñom Jesús we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oona l'aa.

² Tsoom ndaana:

—Catsaaquie'yo' tsjoom chjoo la'ñeeⁿ. Quia na jnda squie'yo' mantyjacheⁿ nliu'yo' cwii snom xcoo na ñjom. Juuyo' quioo' na mei'jom ndii' tyooljo ts'aⁿ. Cala'naⁿyo' ndo' quio'ñ'om'yo' juuyo' luaa.

³ Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntso ndaa'yo' chiuu na luaa' cwil'a'yo', candu'yo' nnom na nquii tsaⁿ na matsa'ntjom 'o tjooñê snom'ñeeⁿ ndo' mantyja nntse-icwanomnnaaⁿna juuyo'.

⁴ Quia jo' ty'ena, jliuna snom xcoo na ñjomyo' 'ndyoots'a waa' ts'aⁿ 'ndyoo nato. Ndo' jlacanaⁿna juuyo'.

⁵ Jlué nt'om nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Ljo' cwil'a'yo'? ¿Chiuu na cwilacanaⁿyo' snom xcoom'aaⁿ?

⁶ Joona t'ooona ndaa naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na jnda tso Jesús na caluena. Quia jo' ndye naⁿñeeⁿ na c'ooona.

⁷ Ty'eñ'omna snom xcoo na m'aaⁿ Jesús. Tioona liaana naxeⁿyo', jnda jo' tjajoom juuyo'.

⁸ Jndye nn'aⁿ tyotsa'na liaana ts'om nato na wjaⁿ, ndo' nt'om tyotyje tsoo, tyotsa' joona' ts'om nato'ñeeⁿ.

⁹ Ndo' nn'aⁿ na cwi'oojndyee ñequio nn'aⁿ na cwi'oontyjo, ñequii'cheⁿ tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maaⁿñena' tsaⁿm'aaⁿ. Matio'naaⁿñena' jom na macwjee'cañoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ta Ty'oots'om.

¹⁰ Matio'naaⁿñena' jom na nntsa'ntjoom cha'xjeⁿ na ñesa'ntjom welooya David tiyo. Matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om nandye cañoom'luee.

¹¹ Tjaquiee' Jesús naquii' tsjoom Jerusalén. Tjaaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' quia jnda nty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ naquii' wats'om quia jo' tjalcweeⁿeⁿ Betania ñ'eⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendye ee na jnda tmaaⁿ.

*Ñoomwi' tju' Jesús nacjoo' ts'oom higuera
(Mt. 21:18-19)*

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee quia na m'aⁿna nato na jnaⁿna Betania, jndyo na ñe'jndo' Jesús.

¹³ Nty'iaa'tquiaaⁿ cwii ts'oom higuera na niom tscoo'na'. Seicandyoo'ñe, tjacanty'iaaⁿaⁿ aa nljeiiⁿ tã na nlqueeⁿ. Saaⁿ quia na tue'cañoom, cwe' tsoo ljeiiⁿ ee tjoocheⁿ na nncue' tã.

¹⁴ Tsoom nnom ts'oom'ñeeⁿ:

—Tajom xuee nntsa'nnda' tã na nlquii ts'aⁿ.

Ndyeeheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñeⁿ na luua' ñ'oom tsoom.

*Macwji' Jesús nn'aⁿ na wi'ndye naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)*

¹⁵ Jnda na tquienda'na Jerusalén, quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' niom jndye nnom 'naⁿ ñ'eⁿ quioo' na cwindaaⁿ nn'aⁿ ndo' cwila'jnda nn'aⁿ na maca'na' joona na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. To' Jesús na tyocwjeeⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Tyotseicantqueeⁿ mei'sa 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om, ñequio ntsulã 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindaaⁿ cantu'.

¹⁶ Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nncwinom nn'aⁿ tach'eeⁿ! wats'om t'maⁿ na cwilei'chona 'naⁿ.

¹⁷ T'mooⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Aa nchii mawaa ljeii 'naaⁿ! Ty'oots'om na matsona': “W'aya tseixma'na' w'aa yuu cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'nei'na nnom Ty'oots'om.” Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwicatoo'ndye naⁿcanty'ue.

¹⁸ Ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwi't'mooⁿ ljeii na tqeeⁿ Moisés, quia tyondyena luua' matso Jesús, tyol'ueendyena chiuu ya nl'ana na nla'cúee'na jom. Saaⁿ nquiaana na nnt'uena jom ee na cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'om ñ'oom na tyo'mooⁿ ndaa.

¹⁹ Ndo' ticwii tmaaⁿ tyocalui' Jesús Jerusalén.

*Tcaaⁿ ts'oom higuera
(Mt. 21:20-22)*

²⁰ Teincoo cwiicheⁿ xuee tei'nomnnda'na x'ee ts'oom higuera'ñeeⁿ. Nty'iaana na jnda tcaaⁿñ'eⁿna' xjeⁿ quii' nch'ioo'na'.

²¹ Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro, tsoom nnom Jesús:

—Canty'ia' Maestro, ts'oom na tju'wi' ñ'oom nacjoo' jnda tcaaⁿñ'eⁿna'.

22 T'ò Jesús, tsoom:

—C'om'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oòts'om.

23 Mayuu'che' nndye'yo' nntsjoò, mei'cwi'ñee'che' ts'a' na ñe'cwii waa na matseitiuu ndo' matseyoom'm naquii' ts'oom na nluui cha'xje' na matsoom, nntsoom nnom sjowaa': "Quicantyja', cja', cju'ndyu' ts'om ndaaluee." Ndo' nluui cha'xje' na matsoom.

24 Cwe' jo' matsjoò ndaa'yo', cha'tso na cwita'nyo' quia na cwilanei'nyo' nnom Ty'oòts'om, calayu'yo' na cwito'ñoom'yo' joo'na', quia jo' nnto'ñoom'yo' na cwita'nyo'.

25 Ndo' quia xcwe na matsei'nei' nnom Ty'oòts'om xe' waa na mach'eena' 'u ñ'e' x'ia', catseit'ma' ts'om' jom, cha mati Tsotye' na m'aa' cañoom'luee, nndaq nntseit'ma' ts'oom 'u jna' na waa.

26 Ee xe' 'u tiñe'catseit'ma' ts'om' x'ia', mati Tsotye' na m'aa' cañoom'luee xocatseit'ma' ts'oom 'u juu na matsei'tjoondyu'.

Cantyja 'naa' najndei na matseixma' Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

27 Quia jo' cwiiche' ndii' tquiennda'na Jerusalén. Ndo' yoche' na matseicaañe Jesús nomch'e' wats'om t'ma' ty'entyjaa' ntyee na cwiluiitquiendye jom, ñequio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés, ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye ndaa' nn'a' judíos.

28 Ta'x'eena nnoom:

—¿Ñee' najndei ñ'e' na tjei' na'ñee' wats'om? Ndo' ¿ñee' tquiaa na matsei'xma' juuna'?

29 Tso Jesús ndaana:

—Mati nncwax'a ja cwii ñ'oom ndaa'yo'. Cat'o'yo' noo'ya quia jo' mati ja nntsjoò ndaa'yo' 'ñee' juu tquiaa najndei na matseixma'ya na s'aaya na ljo'.

30 Juu na tyotseits'oomñe Juan nn'a', çyuu jna' najndei na tyotseixmaa'?' çAa na m'aa' Ty'oòts'om? oo çaa nn'a' jlue na ljo' cats'aa'? Cat'o'yo'.

31 Quia jo' to'na na tyola'nei' che'nquieena, tyola'ñ'ee' ndyueena. Jluena: —¿Chiuu l'uuyoo? Xe' nl'uuya juu najndei na tyotseixmaa' jna'na' na m'aa' Ty'oòts'om, quia jo' majo'to nntso Jesús ndaaya: "¿Chiuu na ticalayu'yo' ñ'oom na tyoñequiaa'?"

32 Ndo' xe' nl'uuya na jna'na' cwe' ee na nn'a' jlue na ljo' cats'aa', çchiuu nntjo'o'nyoo?

Luaa' jla'tiuuna na nguiaana nn'a' na jndyendye. Ee cha'tsondey nn'a' cwila'yu' na mayuu'che' Juan cwiluiiñe profeta.

33 Jo' chii t'oona nnom Jesús, jluena:

—Aa já maxje' ticaliuuyâ.

Tsoom ndaana:

—Mati ja xocatsjoò ndaa'yo' 'ñee' tquiaa najndei na matseixma'ya na mats'aa ts'iaa'mei'.

12

Nn'a' na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

1 Quia jo' to' Jesús na tyotseinei' ñ'oom tjañoom' ndaa' na'ñee'. Tsoom: —Tyom'aa' cwii ts'a'. Jnoom'm l'oò ta'uva nnom tyuaa'na'. S'aa' tiom ndioche' nnom ntjoom'm. Mati s'aa' cwii peila na nnc'oocue ndaa' na jnda' 'ndiindyena ta'ñee'. Na macandâ s'aa' cwii tatsiana'ndye yuu na nnts'aa ts'a' cwenta ntjoom'm.

'Ndo' teijnei' tyuaa'na' nt'omche' nn'a' na nl'a ts'iaa', jnda' jo' tjayaa' cwiiche' ndyuaa.

² Quia na jndā tquie ntjom, jñoom cwii mosoom'm yuu m'a'n nn'a'n na cwil'a ts'iaa'n tyuaa'a'n na nñe'quia na'nñee'n tã na tseixma'n cwentaa'a'n.

³ Saā joona yache'n t'uena moso'ñee'n, cwajndii tyotjaa'na juu. Jñoomna juu na me'i'cwii tjaa ljo' tjañ'oom.

⁴ Quia jo' jñomnaa'a'n cwii'che mosoom'm. Juu tsa'nñee'n jñomna ljo'. Jla'quiee'ndyena xque'n ndo' tyola'jnaa'na juu.

⁵ Saā ts'a'n na 'naa'n tyuaa jñomnaa'a'n cwii'che mosoom'm, tsa'nñee'n jla'cuae'na jom. Ndo' malaa'ti' l'ana ñequio jndye nt'omche'n mosoom'm na jñoom. Tjaa'na nt'om na'nñee'n ndo' nt'om jla'cwjeena.

⁶ Ñecwii ts'a'n cwii m'aa'n na matseitoom na njñoom, nquii jnaa'n jo', na jee'n candya' ts'oom. Tsa'nñee'n jñoom na macandã, ee luua seitoom: "Matsona' na nla't'maa'ndyena ti'jndaaya."

⁷ Saā nquiee nn'a'n na cwil'a ts'iaa'n tyuaa'a'n, tyoluena ndaā ntyjeena: "Juu tsa'm'aa'n' n'ljoo ntjomwaañe l'oo'n ee jom jnda nquii ts'a'n na 'naa'n tyuaawaa. Chiuu ticala'cuaā'a tsa'm'aa'n' cha jaa n'ljona' 'naa'ya."

⁸ Jo' chii t'uena tsa'nñee'n, jla'cuae'na jom. Ty'ecatquiee'na jom tquia nnom ntjom'ñee'n.

⁹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaana, tsoom:

—Nquii ts'a'n na 'naa'n tyuaa'ñee'n, ¿chiuu nnts'aa'n? Maxje'n nñoom, nntse-icwje'n na'nñee'n ndo' nñequiaa'n tyuaa'a'n ndaā nt'omche'n nn'a'n na n'l'a ts'iaa'n.

¹⁰ ¿Aa tyoola'na'n'yo' ljeii 'naa'n Ty'oots'om na matsona'?

Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañe'n na cwil'a tsia'tsjo', jndã mawacatyee'na' nquii tsia'tsjo'?

¹¹ Nquii Ta Ty'oots'om seijndaa'ñe'n na ljo' ndo' jee'n cwijaawee' n'oo'ya na cwinty'iaaya na luua' tuii.

¹² Ndo' nn'a'n na tyondye ñ'oommei' tyoque'ndyena na nnt'uena Jesús, ee jla'no'na na cjoo joona seinei'n ñ'oom tjañoom'waa'. Saā nquiaana nn'a'n na jndyendye, cwe' jo' ndyena jom, mana ty'ena.

¿Ñee'n nnom nñe'quiaana ts'iaa'ndaana?

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Jndañquia nn'a'n fariseos jñoomna cwantindy'e nc'iaana ñequio nn'a'n 'naa'n Herodes na m'aa'n Jesús. Na'nñee'n nnc'omna cwenta ñ'oom na mat-seinei'n cha nndaã nnt'uiina' jom cantyja 'naa'na'.

¹⁴ Jndã na tquiena na m'aa'n, jluena nnoom:

—Maestro, nquiuuyã na maxje'n ñ'oom na mayuu' matsei'nei'n ndo' ñecwii xje'n mache' ñequio mei'nquia nn'a'n ee titseiñ'oom'ndyu' ljo' waa na cwiluiindyena. Mayuu' ñ'oom na ma'moo'n' cantyja 'naa'n' nattoo' Ty'oots'om. ¿Aa matsa'ntjomna' na nntiio'ya ts'iaa'ndaaya nnom César, oo aa ticatsa'ntjomna'? ¿Aa laxmaa'ya na catiio'ya jo' oo aa ticalaxmaa'ya?

¹⁵ Ndo' sei'no' Jesús na cwe' cwilueyana. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cat'ue'yo' ja? Quia'yo' cwii tsjo'ñjee'n denario na nnty'iaaya.

¹⁶ Tquiaana cwii denario ndo' jndã na nty'iaa'a'n tsoom ndaana:

—¿Ñee'n ndyoo nnom luua? Ndo' ¿ñee'n xuee' teiljeii luua?

Ndo' t'oo'na, jluena:

—Tsa'ma'nts'iaa'n t'ma'n, César.

¹⁷ Ndo' tsoom:

—Catiom'yo' ts'iaa'ndaã'yo' nnom César yuu na tseixma'na' cwentaa'a'n. Ndo' mati quia'yo' cwentaa' Ty'oots'om yuu na tseixma'na' cwentaa' nque'n. Tjawee' n'omna ñ'oom na t'oo'n saā tiya nquiuna na ticat'uiina' jom.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nda' nn'a'n

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

18 Jnda jo' tquio nt'om nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Naⁿñeeⁿ ticala'yⁿna na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja. Ta'x'eena nnoom, jluena:

19 –Maestro, waa ljeii na 'ndii Moisés luqaya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsa's'a ndo' 'ndiina' scuu' na ñenquii, tjaa'naⁿ ndana, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñe na tjaa ntseinda xioom t'om.

20 Tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿntquiee tocoom saq tyuaa' tueeⁿeⁿ, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ scoom'm.

21 Quia jo' tsaⁿ na jnda we tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom saq mati jom tueeⁿeⁿ ndo' tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Mati tsaⁿ na jnda ndyee tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom ndo' majo'ti tjoom.

22 Malaa'ti' cha'tso ntquiee'ndye naⁿnom'ñeeⁿ tuncona ñequio yuscu'ñeeⁿ ndo' majo'ti quia tjana, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿñe. Ndo' na macandaⁿ tue'to yuscu'ñeeⁿ.

23 Ñe'cata'x'aayâ njom', Ta, quia na nnta'ndo'xco cha'tso nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿ñeeⁿ cwiindye joona na nluii scuu' yuscu'ñeeⁿ? Ee jom ñet'oom scuu cha'tso na ntquiee'ndye naⁿñeeⁿ.

24 Matso Jesús ndaana:

–Aa nchii ñ'oomwaa' matseicanooⁿna na tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'na'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'oqots'om saq ticala'noⁿyo' ljo' ma'moⁿna'. Meiⁿ cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaaⁿ.

25 Ee quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja taxoc'unconnda' meiⁿ naⁿnom, meiⁿ naⁿlcu ee nnc'omna cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

26 Saq cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, ¿aa chii jnda ñeja'na'yo' libro na seiljeii Moisés yuu na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ ts'oom nioom na nty'iaaⁿaⁿ? Jo' jo' xcwe naquii' ntsaachom na cwico ts'oom'ñeeⁿ, teic'uaa na matseineiⁿ Ty'oqots'om nnoom, tso: “Ja cwiluiindyⁿ Ty'oqots'om cwentaa' Abraham, Isaac ndo' Jacob.”

27 Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' naⁿñeeⁿ ee jom nchii cwiluiiñe Ty'oqots'om cwentaa l'oo. Jom cwiluiiñe Ty'oqots'om cwentaa nn'aⁿ na cwita'ndo'. Cwe' jo' ma'moⁿna' na 'o meiⁿchjoo ticala'noⁿyo'.

*Ñ'oom na matsaⁿntjom Ty'oqots'om na t'maⁿti tseixma'na'
(Mt. 22:34-40)*

28 Cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés tyjee'cañoom na m'aⁿ nn'aⁿ saduceos'ñeeⁿ. Tyondiiñecheeⁿ cha'tso ñ'oom na tyola'neiⁿna ndo' tyoqueeⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe ñ'oom t'o Jesús ndaana. Tax'eeⁿ nnom Jesús, tsoom:

–Quii'ntaaⁿ cha'tso ñ'oom' Ty'oqots'om na matsaⁿntjomna', ¿c'waaⁿ cwii joona' na t'maⁿti tseixma'na'?

29 T'o Jesús, tsoom:

–Luua matso ñ'oom na t'maⁿti: “Candy'e'yo', 'o nn'aⁿ Israel. Nquii Ta Ty'oqots'om cwentaaya, macandaⁿ ñenqueⁿ cwiluiiñe na matsaⁿntjoom.

30 C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'oqots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om', ndo' ñequio cha'waa najndu'.” Luua' ñ'oom na t'maⁿti na matsaⁿntjomna'.

31 Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ. Luua matsona': “C'oom' na wi' ts'om' ncia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'. Tjaa'na' cwiiⁿ ñ'oom' ñ'oom na t'maⁿti na matsaⁿntjomna' cha'na ñ'oommeiⁿ.”

32 Quia jo' t'o tsaⁿñeeⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, tsoom:

–Maxjeⁿ ya, 'u Maestro. Luua' ñ'oom na mayuu' matsu' na ñecwii Ty'oqots'om. Tjaa'na' cwiiⁿ na matsaⁿntjom, macandaⁿ jom.

33 Ndo' na nnc'oom ts'a'n na candya' ts'oom Ty'oots'om ñequio na xcwee'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jndo'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jnda ntyjee'n, ndo' ñequio cha'waa najnei'n, ndo' mati na nnc'oom na wi' ts'oom nc'iaa'n'a' cha'xe' jnda ntyjii nque'n, cha'tso nmei'n' l'ueti nchiiti quioo' na nlco na mañequiaa ts'a'n nnom Ty'oots'om ñequio mei'nquia nt'omche'n na cwiñe'quia nn'a'n na cwila't'maa'ndyena jom.

34 Jnda na nty'iaa' Jesús na jndo' ts'om tsa'ñee'n ñ'oom na t'ò, tsoom nnom: —Jnda teindyoo' na ññequiaandyu' na nntsa'ntjom Ty'oots'om 'u. Jnda jo' tjaa'na'n 'ñee'n cwii jndaq' ts'om na nncwax'eti.

Cristo cwiluiñê Jnda Ty'oots'om
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

35 Cwiiche'n ndii' na tyom'aa' Jesús naquii' wats'om t'ma'n na tyo'moo'n ndaq' nn'a'n, tsoom:

—Nquiee nn'a'n na cwi't'moo'n ljeii na tqe'n Moisés cwiluena na nquii Cristo cwiluiñê tsjaa'n David na jndyowicantyjoo'.

36 Saa manquiti David cantyja na t'mo'n Espíritu Santo nnoom tsoom na Cristo cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom. Tsoom:

Nquii Ta Ty'oots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajma'n ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maa'ñena' 'u hasta xje'n na jnda tsá'a nn'a'n na jndoo 'u na c'omna nacje 'na'n.”

37 Cwe' jo' mawax'aaya ndaa'yo' ¿chiiu waayuu na cwiluiñê Cristo tsjaa'n David na jndyowicantyjoo' ee manquiti David tsoom na juu cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom?

Ndo' jndyendye nn'a'n ñequio na neii'n na tyondyena ñ'oom na seineii'n.

Matseitia' Jesús nn'a'n na cwi't'moo'n ljeii na tqe'n Moisés
(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

38 Naquii' ñ'oom na tyo'moo'n, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta nn'a'n na cwi't'moo'n ljeii na tqe'n Moisés ee joona jee'n cjaawee' n'omna na nnc'o'nomna na cwee'na liaa jnda na tei'ncoo ndo' na nnta' nn'a'n lueena na nla't'maa'ndye joona ñequio na jndoo'che'n nn'a'n.

39 Joona jee'n ñe'cwindyuaandyena ntsulá nacañoomtiche'n naquii' lan'om ndo' majo'ti cwil'ana quia na cwicwa'na na waa xuee.

40 Mati cwi'tjeii'na 'naa'n yolcu na jnda ljondye na tja s'aa, ndo' cha nntse-icu'na' na luaa' la'xma'na, jee'n yo cwila'nei'n na nnom Ty'oots'om. Jo' t'ma'ti nnt'uiiwee'n' joona.

Tsjo'ñjee'n na tquiaa yuscu na jñee'nñê
(Lc. 21:1-4)

41 Cwii xuee wacatyee'n Jesús ndyeyu na meintyjee' castom na cwituee' nn'a'n s'om cwentaa' wats'om t'ma'n. Nty'iaa'chee'n na cwitoom nn'a'n s'om ts'om castom ndo' na jndye na'ntya t'maa'n s'om cwitoomna.

42 Mati tyje'cañoom cwii yuscu na jnda ljoñe. Jee'che'n ndya' jñee'nñê. Tjacjoom'm we tsjo'ñjee'n chjoo s'om wee na mei'chjoo tit'maa'n.

43 Chii t'ma'n Jesús nn'a'n na cwila'jomndye ñ'e'nñê. Tsoom ndaana:

—Na mayuu'che'n ndyeyo' nntsjoo, yuscum'aa'n' ts'a'n na jnda tue' saa' ndo' jee'n jñee'nñê, saa' t'maa'n'ti tjoom'm ts'om castom, nchiiti cha'tso nt'omche'n.

44 Ee cha'tsondye na'm'a'n' tioomna s'om na cwe' waljoo' na cwilei'chona, saa' jom meii'n na jee'che'n nty'iaa'ñê, tju'ñ'ee'n cha'waati na maleiñ'oom na nntseijnaa'n na nlcwaa'n'a'n.

13

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'ma"

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Xjeⁿ na jaacalui' Jesús na waa wats'om t'maⁿ seiⁿeiⁿ cwii ts'aⁿ na matsei-jomñe ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Maestro, canty'iaa', jeeⁿ tjacanjoom' ts'iaaⁿ na tuii ñ'eⁿ ljo'meiⁿ! ndo' jeeⁿ neiⁿncoo' l'aameiⁿ!

² Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu' na jeeⁿ neiⁿncoo' l'aa na manty'ia'. Saa queⁿ! cwenta, ljo'meiⁿ xocaljoo'tyeⁿna' nacjoo nc'iaana'. Maxjeⁿ nntyuii'ñ'eⁿna'.

'Naa' na cwit'moq'na' na manndyoo' na nntycwii

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Ty'ena ta na jndyu Olivos ndyeyu yuu na meintyjee' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' tjacoo Jesús. Ndo' Pedro ñ'eⁿ Jacobo, ñ'eⁿ Juan ñ'eⁿ Andrés ty'entyjaa'na jom cha ndaą nla'neiⁿna ñ'eⁿñê na ñenqueena. Ta'x'eena nnoom, jlueⁿ:

⁴ —Catsu' ndaąyâ, ¿cwaaⁿ nncue'ntyjo na nluii nmeiⁿ? Ndo' ¿cwaaⁿ 'naaⁿ m'moⁿna' na manndyoo' nluii nmeiⁿ?

⁵ Quia jo' to' Jesús tyotseiⁿeiⁿ ndaąna:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii ts'aⁿ tinquiu'nn'aⁿ 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ!

⁶ Ee nleitquioo'ndye nn'aⁿ cwii cwii ntyja na nla'cajndyundyena xueya ee nlueⁿna na jooⁿa cwiluiindyena Cristo. Ndo' jndye nn'aⁿ ñe'quio'nn'aⁿna na ljo' nl'ana.

⁷ Nnty'ia'yo' na ndyocwje'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oⁿoom na cwiluii ntia' cwiiⁿ ntyja, saa tiñe'quiandyo' na nlacatyundyoyo', ee maxjeⁿ jndeiⁿna' na nmeiⁿ nncwinomjndyee. Saa tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntycwiiñ'eⁿ.

⁸ Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiiⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñe nacjoo' cwiiⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ. Jndye joo nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseiñ'eeⁿna' nn'aⁿ. Saa cha'tso nawi'meiⁿ! cwe' we'yandyo la'xmaⁿna'. Quia nnuquioo nt'omcheⁿ nawi' na jaa'ti.

⁹ Saa 'o c'om'c'eendyo', ee m'aⁿ nn'aⁿ na ñe'quia cwenta 'o luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' lan'om ndo' jooⁿa nntsa'ntjomna na catjaa' nn'aⁿ 'o naquii' lan'om. Mati nl'a nn'aⁿ na jndeiⁿna' nncwintyje'jna'yo' jo ndaą gobiernom ñequio jo ndaą nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom nc'e na laxmaⁿyo' cantyja 'na'ya. Ndo' na luaa' nntjom'yo', ñe'quiaana' na 'o nntjei'yuu'ndyo' ñ'oⁿoom naya 'na'ya ndaą naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Ee cwii tjoocheⁿ na nntsuu tsjoomnancue ñe'quia nn'aⁿ ñ'oⁿoom cantyja na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹¹ Ndo' quia na nnt'uena 'o na ñe'quiiana cwenta 'o, tinc'om'yo' ñomtiuu cwaaⁿ ñ'oⁿoom na nndu'yo' ndaą na'man'iaaⁿ. Ee xjeⁿñeeⁿ m'moⁿ Ty'oots'om cwaaⁿ ñ'oⁿoom na nnt'o'yo'. Ee nchii nlaneiⁿyo' ñ'oⁿoom na nquiu' ncjo'yo' saa nquii Espiritu Santo nnts'aaⁿ naquii' n'om'yo' ljo' ñ'oⁿoom na nndu'yo'.

¹² Maxio ts'aⁿ ñe'quiaa cwenta jom na cueeⁿeⁿ. Ndo' majo'ti nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿ ntsainaⁿ. Ndo' nda nn'aⁿ nla'wendyena nacjoo lotyena, londyeena, nl'ueendyena chiuu nncwje naⁿñeeⁿ.

¹³ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ nla'jndoona 'o nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'na'ya. Saa juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe ñ'eⁿndyo hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

¹⁴ Neeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oⁿommeiⁿ, catsei'noⁿ ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljeiⁿ ñ'oⁿoom cantyja 'naaⁿ tsaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' taa' na nntseyuii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda mameintyjeeⁿeⁿ naquii'

wats'om t'maⁿ yuu na meiⁿchjoo ticatsaⁿntjomna^l na nnc'oom, quia jo^l 'o na m'aⁿyo^l ts'onⁿdaa Judea catsaaleiⁿnom^lyo^l quii^l ntsjo^l.

¹⁵ Ndo^l majuu xjeⁿñeeⁿ, ts'aⁿ na ljo nacjoo^l waa^l yuu na su, ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿ na nncwjeeⁿ 'naaⁿaⁿ. Catseyuuaaⁿaⁿ, caleiⁿnoom.

¹⁶ Ndo^l ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jnda^l na mach'ee ts'iaaⁿ tyuaa^l, ticiaalcweeⁿeⁿ na nncjaacachoom liaⁿaⁿ.

¹⁷ Juu xjeⁿñeeⁿ jeeⁿ wiⁿ nntjoom yolcu na ndeiindy^e ñequio joo yolcu na 'ndaandy^e nda.

¹⁸ Cataⁿyo^l nnom Ty'oots'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ na nlcaⁿna^l na caleiⁿnom^lyo^l nawiⁿñeeⁿ.

¹⁹ Ee quia ljo'cheⁿ nñquioo cwii nawi^l na t'maⁿticheⁿ na meiⁿjom ndii^l tyootjoom nn'aⁿ cantyⁿjati na tqeeⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue hasta je^l. Ndo^l xuee na cwiwjaatina^l meiⁿ tajom cwinluinnda^l cwiicheⁿ nawi^l chaⁿna juuna^l.

²⁰ Xeⁿ nchii nquii Ta Ty'oots'om tqeeⁿ na tijndyeti xuee nnc'oom nawiⁿñeeⁿ, meiⁿcwii ts'aⁿ xocaluiⁿ'naaⁿñe cantyⁿja 'naaⁿna^l. Saa^l nc'e na wi^l ts'oom joo nn'aⁿ na jnda^l tjeiiⁿñe cwentaaⁿaⁿ, jo^l chii nnts'aaⁿ na tijndyeti xuee nnc'oom nawiⁿñeeⁿ.

²¹ 'Ndo^l xeⁿ quia ljo^l nntso cwii ts'aⁿ ndaa^lyo^l: "Canty'ia^lyo^l, ljo^l m'aaⁿ Cristo", oo nntso: "Canty'ia^lyo^l, laaⁿñeⁿ m'aaⁿ", ticalayu^lyo^l.

²² Ee maxjeⁿ nlquieⁿcañom profetas na tiyuu^l ñ'oom cwiñequia ñequio nn'aⁿ na nlue na joona cwiluiindyena Cristo. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaawee^l n'om nn'aⁿ hasta nquiee nn'aⁿ na macwji^l Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ nñequioⁿnn'aⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ joona xeⁿ na nnda^l nl'ana. Saa^l Ty'oots'om tixonquiaaⁿ na nnda^l nl'ana.

²³ Cha'tso nmeiⁿ jnda^l tsjo^l ndaa^lyo^l cwii tjoocheⁿ na nluii cha cal'a^lyo^l cwenta.

Luaa nncuaa quia na nndyonnda' Jesús

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ 'Ncuee quia na jnda^l teinom nawi^l t'maⁿñeeⁿ, quia jo^l nleijaaⁿñe ñeⁿquioom^l, ndo^l taxocwixueeⁿñe chi^l.

²⁵ Nntquiaandy^e cancjuu. Ndo^l cha'tso najnda^l na matseixmaⁿ tsjo^lluee nntyuii^l.

²⁶ Quia ljo'cheⁿ nnty'iaa nn'aⁿ ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom^lluee na macwjacaño^onnda^la tsjoomnancue. Nndyoo^l naquii^l nchquiu ñequio najndei^l na matseixmaⁿya ndo^l ñequio na neiⁿncoo^l nacaxuee na matseitⁿmaaⁿñena^l ja.

²⁷ Nñoo^oya ángeles 'naⁿya na c'oona cwii cwii ntyjaa^l tsjoomnancue ndo^l mati ndiocheⁿ cañoom^lluee na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda^l tjeiiⁿndy^o cwentaya.

²⁸ 'Calaⁿno^lyo^l 'naaⁿ na maⁿmoⁿna^l ndaa^lyo^l cantyⁿja 'naaⁿ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia^lyo^l na cwintei^l l'ona^l ndo^l cwicande^l tsc'oⁿnda^l juuna^l, quia jo^l cwilaⁿno^lyo^l na jaawindyoo^l ncueesua^l.

²⁹ Majo^lti quia na cwinty'ia^lyo^l na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda^l tsjo^l ndaa^lyo^l, quia jo^l calaⁿno^lyo^l na jnda^l teitsioo^l m'aaⁿna^l. Mawaa mawaa xjeⁿ nncwjaçaño^onnda^la.

³⁰ Candye^lyo^l nntsjo^l, mayuu^lcheⁿ na xocwjeñⁿeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je^l hasta xjeⁿ na jnda^l seicanda^lñena^l cha'tso ñ'oommeiⁿl.

³¹ Tsjo^lluee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿna^l saa^l ñ'oom 'naⁿya maxjeⁿ nntseicanda^lñena^l.

³² 'Saa^l meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo^l ñeeⁿ xjeⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿl. Meiⁿ ángeles na m'aⁿ cañoom^lluee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindy^o Jnda Ty'oots'om ticaljeiiaⁿ cwaaⁿ. Macanda^l ñenquiicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

³³ 'Jo' chii c'om'c'eendyo' ndo' que'nyo' cwenta. Ndo' calane'nyo' nnom Ty'oqots'om, ee ticaliu'yo' cwaa' nncue'ntyjo tiempo'ñee'.

³⁴ Nmei' mateijomna' cha'na mach'ee cwii ts'a'na wjaa cwii ndyuaa na tquia. Cwii tjoqche'na nnaa' wa'a'na, nnty'loom ts'iaa' mosoom'm, cwii cwii nnom ts'iaa'na na cwii cwiindyena. Ndo' nnts'a'ntjoom ts'a'na na mach'ee cwenta 'ndyoots'a na ñe'quii'che'na cats'aa cwenta.

³⁵ Malaa'ti' mateijomna' 'o ee na ticaliu'yo' 'ñee' xje'na nncwjee' nquii na matsa'ntjom 'o. ¿Aa nncwjee'na natmaa'na, oo aa nateijaa'? ¿Aa nncwjee'na xcwe tsjom, oo aa na jaancoo? Jo' chii c'om'c'eendyo'.

³⁶ Ee ticatsona' na mats'ia jo' nncwjee'na ndo' nljeii' 'o cha'cwijom na cwinda'yo'.

³⁷ Ñ'oom na jnda tsjoo luua' ndaa'yo', juuna' matsjoo ndaa'yo' na cha'tsondyo', ñe'quii'che'na c'om'c'eendyo'.

14

Cwi'ma'na na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ We xuee cwii tjoq na nncuee' xuee pascua ñequio xuee na cwicwa' nn'a'na ntyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a'na na cwit'moo' ljeii na tque'na Moisés, tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ñe'quio'nn'a'na Jesús cha nnt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

² Jla'tiuuna, jluea ndaa' ntyjeena:

—Saa ticat'uaaya jom xcwe ncuee, tints'aana' na nla'wendye nn'a'na nacjooya.

Tu'nquio María nche'na nacjoo' Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Tyom'aa' Jesús tsjoom Betania, waa' Simón, ts'a'na na ñechuu tycu lepra. Yoche'na na meindyuaandyena nacañoom' mei'na, tue'cañoom cwii yuscu na malei'ñ'oom cwii tsioo na tuui ñ'e'na tsjo' canchii'na na jndyu alabastro. Ñjom nche'na na jndyu nardo na jee' cachi, ndo' jee' jee' jndana'. Tyjee' yuu na ta'tye'na tsioo'ñee', chii tu'nquiom nche'na xque'na Jesús.

⁴ Nt'om nn'a'na na m'a'na jo' jo' jla'l'ioo'ndyena nacjoo' yuscu'ñee'. Jluena ndaa' ntyjeena:

—Jee' ndya' cwe'chi nche'na 'naa'na na seicatsoom.

⁵ Yati xe'na teil'uana' ee nncwinom ndyee sia'nto denarios nncwji'na'. S'om'ñee' nnluii naya ndyee'ñee'.

Jnaa'na luua' na tyola'wjeena yuscu'ñee'.

⁶ Saa tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' tsa'm'aa'na. ¿Chiuu na cwila'l'ioo'ndyo' ñ'e'ñe'? Ee jee' tja-cañjoom' nayawaa' na s'aa'na ñ'e'ndyo'.

⁷ Ee ja nchii ñequii'che'na nnc'oo'ya ñ'e'ndyo'. Saa ndyee'ñee' ñequii'che'na na m'a'na quii'ntaa'nyo' ndo' quia na ñe'cal'a'yo' naya joona, wanaa'na.

⁸ Yuscum'aa'na s'aa'na cwanti na ndaa'na nnts'aa'na. Jom tu'nquiom nche'na nacjooya cwii tjoqche'na na nnt'iuu nn'a'na ja.

⁹ Na mayuu'che'na ndyee'yo' nnts'oo, mei'nyuuche'na na ñe'quia nn'a'na ñ'oom cha'waa tsjoomnancue na macwji'na'naa'ñe Ty'oqots'om nn'a'na, maxje'na nla'nei'na cantyja 'naa'na naya na s'aa yuscum'aa'na cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naa'na'.

Judas mañequiaa'na cwenta Jesús luee ntyee

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Jndā tuui na luaa', quia jo' Judas Iscariote, cwindye nn'aⁿ na canchoo'wendye, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye na nntseijndaa'ñê ñequio jooⁿ na ñequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

¹¹ Jndā na jndye naⁿñeeⁿ na ljo' nnts'aaⁿ tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna. T'maⁿna na ñe'quiaⁿ s'om nnoom. Quia jo' Judas tyol'uee'ñetyeeⁿ chiuu ya nnts'aaⁿ na ñequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Seijndaa'ñe Jesús na nncuaa Cena

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Quia jo' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee', mañejuu xuee na cwila'cwjeena canmaⁿ nch'u, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ta'x'eena nnoom, jlueⁿa:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsaalajndaa'ndyô cantyja 'naaⁿ xuee pascua, na nleiiⁿoom' na nlqui' catsmaⁿ chjoo?

¹³ Ndo' jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cwii l'aa. Tsoom ndaana: —Catsa'quie'yo' quii' tsjoom. Jo' jo' nliu'yo' cwii tsaⁿs'a na maleiñ'oom cwii tsjoo ndaatoo. Catsaantyo'yo' naxeeⁿeⁿ.

¹⁴ Yuu na nncjaaqueⁿeⁿ candu'yo' nnom ts'aⁿ na waa': "Luaa matso nqueⁿ na matsa'ntjoom jaa: ¿yuu waa carto na nlcwaa'a na nntseit'maaⁿndyô xuee pascua ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyô?"

¹⁵ Juu tsaⁿñeeⁿ m'moqⁿ cwii cuarto t'maⁿ w'aa nandy^e teicantyo'oo'. Maniom candaqⁿ'naⁿ na macaⁿ'na' na nncuaa xuee. Jo' calajndaa'ndyô' nantquie na nlcwaa'a ñ'eⁿndyô'.

¹⁶ Ndo' ty'e we naⁿñeeⁿ. Quia na tquiena tsjoom'ñeeⁿ jliuna cha'xjeⁿ na jndā tsoom ndaana. Jo' jo' jla'jndaa'ndyena nantquie na nlcwa'na na nla't'maaⁿndyena xuee pascua.

¹⁷ Cwe' tmaaⁿya, xjeⁿ na tyje'cañoom Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

¹⁸ Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na, tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjoô, cwiindyô' 'o na macwa' ñ'eⁿndyô ñequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

¹⁹ Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndya' seichjoo'na' n'omna. To'na cwii ndo' cwiindyena ta'x'eena nnoom, jlueⁿa:

—¿Aa ndya' nnts'aana' na ja?

²⁰ Quia jo' tsoom ndaana:

—Cwii 'o na canchoo'wendyô', cwii ts'aⁿ na cwinchjeendyô tyoo' ñ'eⁿñê ts'om xio jom ñequiaaⁿ cwenta ja.

²¹ Ee na mayuu'cheⁿ, ja na cwiliindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, maxjeⁿ wjaañ'oomna' ja na nnc'iq cha'xjeⁿ na matso ljeii'naaⁿ Ty'oots'om. Saa jeeⁿ nty'iaa'ñe ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja, yaticheⁿ xeⁿ t'icaluiiñe tsaⁿñeeⁿ.

²² Yocheⁿ na cwicwa'na, to'ñom Jesús tyoo', tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oots'om. Jndā jo' tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo', cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiiñena' sei'ia.

²³ Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom. Jndā na tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oots'om, quia jo' tquiaaⁿ juuna' ndaana, cha'tsondyena tana.

²⁴ Ndo' tsoom ndaana:

—Ndaa winomwaa cwiluiiñena' nioom'a na nnquioo na nncwji'n'maaⁿndyô jndyendye nn'aⁿ. Ñ'eⁿ juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco.

²⁵ Candye'yo' nntsjoô na mayuu'cheⁿ taxoc'uannda'a winom hasta juu xuee na nnc'uaxco juuna' quia na nntsa'ntjom Ty'oots'om.

Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro
(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Ndo' jnda na tana luantsa, jlui'na jo' jo'. Ty'ena ta Olivos.

²⁷ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Tsjom je' cha'tsondyo' 'o nntjei'ndyo' ñ'e'ndyo. Ee ljeii 'naa' Ty'oots'om matsona': "Nntseicua' ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ, ndo' canmaⁿ ntsmeiiⁿ'eⁿ nnt'oom'ndyeyo'."

²⁸ Saa tso Jesús:

—Ndo' ja quia jnda na mawando'xco nncjo'jndyaa ts'ondaa Galilea, xe' jnda nntsaantyjo'yo'.

²⁹ Quia jo' tso Pedro noom:

—Meiiⁿ cha'tsondye na'm'aⁿ nntjeii'ndyena ñ'e'ndyu', saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'e'ndyu'.

³⁰ T'o Jesús, tsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu' matsjoo njom', tsjom je' cwii tjoocheⁿ na nnda^a' we ndii' na matseixuaa caxtijndyo, saa 'u xje'ⁿñeeⁿ jnda ndyee ndii' jnda tjei'ndyu' ñ'e'ndyo.

³¹ Saa Pedro yacheⁿ jndeiⁿ ñ'oom t'ooⁿ:

—Meiiⁿ c'io ñ'e'ndyu', saa tijoom cwji'ndyo cantya 'naⁿ.

Ndo' cha'tso nc'iaaⁿ'aⁿ majo'ti jluena.

Getsemaní matseineiⁿ Jesús nnom Ty'oots'om
(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Quia jo' tquiena cwii joo na jndyu Getsemaní. Tsoom ndaana:

—Cwindyuaandyo' ñjaa'ñe yocheⁿ na jo' luaa' na nntseinaⁿ'ya nnom Ty'oots'om.

³³ Jo' chii tjatyeen, tjañ'oom Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ndo' jnaⁿ'na' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

³⁴ Tsoom ndaa' na'ñeeⁿ:

—Jeeⁿ matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljoone. C'om'c'eendyo', nchii cwinda'yo'.

³⁵ Quia jo' tjatjatyeen'cheⁿ, tjacwanquoom nomtyuaa. Tyocaaⁿ nnom Ty'oots'om xeⁿ wanaaⁿ tintjoom nawi' na mei'ndoo'na' jom juu xje'ⁿñeeⁿ.

³⁶ Tsoom:

—Tsotyaya, 'u cha'tso nnda^a nntsa'. Catseicandyaandyu' ja na ticwinooⁿ'ya nawi'waa. Saa catsa' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu' nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

³⁷ Quia jo' jndyolcwe' Jesús na m'aⁿ ndyee na'ñeeⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—Aa ndi' Simón, ¿aa wa'tsu'? ¿Aa maxjeⁿ ticanda^a nntsa' na ticatsu' meiⁿ ñe'cwii hora?

³⁸ Ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' na calanei'nyo' nnom Ty'oots'om cha ticjaachuuna' 'o quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ 'o. Jeeⁿ m'aaⁿ'c'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na ya, saa nc'e na ts'aⁿ tseixmaⁿ, tileicanaa'ñe na nnts'aa na ljo'.

³⁹ Jnda jo' cwiicheⁿ ndii' tjannaaⁿ'aⁿ. Mañeooti ñ'oom seineiiⁿ nnom Ty'oots'om.

⁴⁰ Quia na jndyolcwe'nnaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ'na, majo'ti ljeiiⁿ na cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ waa na maleichuu tsa'ntsjom joona. Ndo' meiⁿ cwe' ticaliuna ljo' nluena nnom.

⁴¹ Tjannaaⁿ'aⁿ na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om ndo' quia tyjeeⁿ'eⁿ na jnda ndyee ndii' na m'aⁿ'na, tsoom ndaana:

—Cwa ndicwaⁿ cwinda'yo' na cwita'jndyee'yo'. Malei'tyeⁿ. Jnda tue'ntyjo xjeⁿ 'na'ya. Je' mannt'ue nn'aⁿ na wi'ndye ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

⁴² Quicantya'yo'. Cjaaya. Luaa' mandyocwjee'cañoom juu ts'aⁿ na tjacatio cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye. Ñ'eeⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿñê na cwilei'cho ncjo espadas ñequio n'oom nch'io. Naⁿñeeⁿ nn'aⁿ 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom.

⁴⁴ Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta jom luee naⁿñeeⁿ, jnda t'mooⁿ 'naaⁿ ndaana chiuu nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Juu ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ!, majom jo'. Tyeⁿ cat'ue'yo' jom ndo' tsaañ'om'yo' jom. Cal'a'yo' cwenta na ticalacanom'yo' jom.

⁴⁵ Ndo' quia tquie'cañomna Jesús, mantya seicandyoo'ñê, tsoom nnom Jesús:

—Xmaⁿndyu! Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿ! tsaⁿñeeⁿ.

⁴⁶ Quia jo' jla'cjaa lueena Jesús. Tyeⁿ t'uena jom.

⁴⁷ Cwii ts'aⁿ na matsejomñe ñ'eⁿ Jesús na meintyjee' jo' tjeiiⁿeⁿ xjo espada 'naaⁿaⁿ. Tioom juuna' mosoo' nquii tyee na cwiluiitquieñe. Jnoⁿ tsua'qui.

⁴⁸ Ndo' tso Jesús ndaana:

—Jnda'jom tqui'o'cat'ue'yo' ja cha'cwijom tqui'o'yo' nacjoo' cwii tsaa'canch'ue na cho'yo' ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io.

⁴⁹ 'Io ndii 'io ñet'o'o'ya quii'ntaa'yo' na ñet'mooⁿya ndaa'yo' naquii' wats'om t'maⁿ saa t'icat'ue'yo' ja. Ñecuaa ee cwiluii na luaa' cha catseicandaⁿñena' ljeii 'naaⁿ Ty'o'ots'om na waa.

⁵⁰ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jlei'nomna, 'ndyena jom na ñenqueⁿ.

Cwii tsa's'andyua na jleinom

⁵¹ Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsa's'andyua na tjantyjoⁿ naxeⁿ Jesús. Macanda chu'tyjoonê cwii sávana. Mati jom t'ue naⁿñeeⁿ.

⁵² Saa jom je' jluii'ñê naquii' sávana 'naaⁿaⁿ, 'ñeeⁿ juuna', jlei'noom na ñecasei'ñê.

'Ooque'na Jesús luee na'man'iaa' cwentaa nn'a' judíos

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Quia jo' ty'eñ'omna Jesús jo' nnom nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyjentyeeñe. Jo' jo' tjomndye cha'tsondye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁵⁴ Ndo' Pedro tquicheⁿ tquia tjantyjoⁿ. Macanda tuée'tyeeⁿ tach'eeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' tjacjom nacañoom nn'aⁿ na cwindye'ntjom wats'om t'maⁿ. Tyotseiwiñê 'ndyoo chom.

⁵⁵ Quia jo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tsondye na'man'iaa' cwentaa nn'a' judíos tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha ndaa nlejndaa' jnaaⁿaⁿ na cueeⁿeⁿ. Saa tileicaliuna.

⁵⁶ Ee majndye nn'aⁿ ty'enquia ñ'oom na cwe' cantu saa tiñecwii ñ'oom tquiana jo' chii ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ nacjoom'm.

57 Jnda jo' tei'cantyja nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tquia cwiicheⁿ ñ'oom na tiyuu' nacjoom'm, jluena:

58 —Jâ jndyayâ na tso tsa'm'aaⁿ na jom nntseityueeⁿeⁿ wats'om't'maⁿwaa na l'a nn'aⁿ, ndo' ñendyee xuee nnts'aaxcoom cwiicheⁿ na nchii nn'aⁿ nl'a.

59 Saa meiiⁿ jluena ñ'oomwaa', maxjeⁿ ticatjoom' ñ'oom.

60 Quia jo' teintyjee' nquii tyee na cwiluitquieñe xcwe quii' ntaaⁿna, tax'eeⁿ 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'? ¿Chiuu waayuu cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwitueeⁿna nacjo'?

61 Saa Jesús ñemaaⁿcheeⁿ m'aaⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom tic'o^o. Quia jo' juu tyee na cwiluitquieñe tax'eeñemaaⁿaⁿ, tsoom:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda nquii Ty'o^oots'om na cwila't'maaⁿndyô'?

62 T'o Jesús, tsoom:

—Mayuu' na jo' ja. Ndo' nnty'ia'yo' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncwa'catyaⁿ ntyjaa' Ty'o^oots'om ntyjaya na jom matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda na ndyocuaaya, na nnaaⁿ cañoom'luee ñequio nchquiu.

63 Quia jo' juu tyee na cwiluitquieñe jndii'ñê tsa'nnoom na lioom'm, tsoom:

—¿Aa cwimacaⁿtina' ñeeⁿ nñequiotjei'yuu'ndyeti jnaaⁿaⁿ?

64 'O macwindye'yo' ñ'oom ntjeiⁿ na matseineiⁿ nacjoo' Ty'o^oots'om. ¿Chiuu cwilatiuu'yo' ñ'eⁿñê?

Ndo' cha'tsondyena ñe'cwii jla'jomndyena na waa jnaaⁿaⁿ ndo' tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

65 Cwantindyena toⁿna na tyojñomna ndaajnaⁿ jom. Jla'cataⁿna nnoom, tyotmeiiⁿna nda' jom, jluena:

—Cjaawee' 'ndyo' ñeeⁿ tquiaa 'u.

Mati nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om tyoñe'quiana nda' watmeiiⁿ nnoom.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Yocheⁿ na m'aaⁿ Pedro jo nacje, tach'eⁿ w'aa'ñeeⁿ, tjantyyaa' cwii yuscu jom na mandi'ntjom nnom tyee na cwiluitquieñe.

67 Quia na ljeiiⁿ Pedro na matseiwiñe 'ndyoo chom, quiee tyonty'iaaⁿaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Tsoom:

—'U mati ñeñ'eⁿ ñ'eⁿ Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret.

68 Saa tjei'ñe Pedro, tsoom:

—Ja ticwajnaⁿa tsaⁿñeeⁿ. Meiⁿchjoo ticaljeiyya ñ'oom na matsu' luaa'.

Jnda jo' teiñooⁿ nacañoom nn'aⁿ, tjaaⁿ yuu waa 'ndyoots'atiom. Xjeⁿñeeⁿ mana seixuaa caxtijndyo.

69 Ndo' majuu yuscu na mandi'ntjom, cwiicheⁿ cwii ndii' nty'iaaⁿnaaⁿaⁿ Pedro. To^on^o na tsonnaaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ cwiindyee joona jom.

70 Ndo' Pedro tjei'ñemaaⁿaⁿ. Ndo' tityocheⁿ majluennda' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' nnoom:

—Mayuu'cheⁿ cwiluiindyu' cwii joona. Ts'aⁿ Galilea 'u ee ljo'yu ñ'oom na matsei'neiⁿ cha'na cwila'neiⁿ joona.

71 Quia jo' to^on^o na tju' cheⁿnqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm, ndo' tsoom na ntyjiicheⁿ Ty'o^oots'om na mayom'm. Tsoom:

—Meiⁿchjoo ticwajnaⁿa ts'aⁿ na cwindu'yo' luaa'.

72 Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo na jnda we ndii'. Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro ñ'oom na tso Jesús nnoom: “Cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa

caxtijndyo we ndii', saa 'u je' jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'na^{na}ya.'
Ndo' quia tjañjoom' ts'oom ñ'oommei^{nt}, jeeⁿ ndya' tyoty'ioom.

15

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Ndo' na jaawixuee ntyee na cwiluiitquiendye tjomndyena ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio cha'tso naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jla'jndaa'ndyena. Jnda jo' jla'tyeⁿna Jesús, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'o Pilato.

² Ndyeyu tax'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindy' rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

Ndo' t'ooⁿ:

—Majo'ndyo cha'xjeⁿ na matsu'.

³ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye jndye jnaaⁿaⁿ tquiana.

⁴ Quia jo' tax'eennda' Pilato nnoom, tso:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom xoc'o'? Queⁿ cwenta na jndye jnaⁿ cwiluena nacjo'.

⁵ Saa tjaa na t'oti Jesús hasta tquiaana' na jeeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Pilato.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na nncue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ Ndo' ticwii chu na cwiwee' xuee pascua waa costumbre na matseican-dyaañe Pilato meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ praso na l'ue n'om nn'aⁿ.

⁷ Quia ljo'cheⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Barrabás w'aancjo ñequio nt'omcheⁿ praso. Joono jla'wendyena nacjoo' gobiernom, ndo' jla'cwjeena nn'aⁿ.

⁸ Ty'entyjaa' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ Pilato. Toⁿna na tyotaⁿna na cats'aaⁿ cha'xjeⁿ quich'eeⁿ na nntseicandyaañe cwii ts'aⁿ.

⁹ Quia jo' tso Pilato ndaana:

—¿Aa l'ue n'om'yo' na catseicandyaandyo juu rey cwenta 'o nn'aⁿ judíos?

¹⁰ Luaa' tsoom ee jnda sei'nooⁿoⁿ na joo ntyee na cwiluiitquiendye taa' n'omna Jesús, jo' na ty'ecatioona tsaⁿñeeⁿ l'ooⁿ.

¹¹ Ndo' joona tyola'jndo'na n'om nn'aⁿ na jndyendye na cataⁿna nnom Pilato na catseicandyaañe Barrabás, nchii Jesús.

¹² Quia jo' tax'eennda' Pilato ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Ndo' ¿ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aaya ñ'eⁿ juu ts'aⁿ na cwindu'yo' na cwiluiiñe rey cwenta 'o nn'aⁿ judíos?

¹³ Tacwaxua ndyueena, jlueña:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

¹⁴ Tax'ee Pilato ndaana:

—¿Ljo' jeeⁿ tis'a s'aaⁿ nqui'yo'?

Saa joona ñe'quii'cheⁿ najndeii tyola'xuaana, jlueña:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

¹⁵ Quia jo' Pilato, cwe' ee na l'ue ts'oom na calue nn'aⁿ na ya ts'aⁿñe, jo' na seicandyaañe Barrabás. Ndo' saⁿntjoom na catjaa' sondaro Jesús ñ'eⁿ tjaⁿtsei'. Jnda jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

¹⁶ Ndo' ty'eñ'om sondaroⁿñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ cwentaa' gobiernom. Jo' jo' tjomndye cha'tso nc'iaana.

¹⁷ Jla'cweena cwii liaa colo catsioo' jom. Tyola'tyjoondyena l'ooⁿ niroom, l'ana cwii tsei, tiomna juuna' xqueeⁿ.

18 Jndā jo' to'na, ndoo' na cwila't'maaⁿndyena jom, jluena:

—Catseit'maaⁿñena' 'u na cwiluiindyū' rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

19 Ndo' tyotmeiiⁿna ts'oom xqueeⁿ. Tyojñomna ndaajnaⁿ jom, tyota'na cantyena jo nnoom cha'cwijom cwila't'maaⁿndyena jom.

20 Quia na jndā jla'jnaaⁿñ'eⁿna jom, quia jo' tjeii'na liaa catsioo'. Jla'cweennda'na jom liaⁿaⁿ. Jndā jo' ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Xcwe na cwi'oocalui'na naquii' tsjoom ndo' tjomndyena ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyū Simón na jnaⁿ jndāa. Jom tsotyē Alejandro ñequio Rufo. L'a sondaro na jndei'na' cjaañ'oom ts'oom na ññoom Jesús.

22 Quia jo' ty'eñ'omna Jesús Gólgota. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cwii ta na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

23 Ndo' tquiana winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio mirra. Sāa jom tico'ñoom juuna'.

24 Jndā chii ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' sondaro tyo'oona x'iaa, cha nnty'iaana cwaaⁿ liaⁿaⁿ nleijnoom' cwii cwii jooa. Laa'ti' t'oomna liaⁿaⁿ.

25 Jndā tuee' cha'na ñjeeⁿ nacwitsjoom quia ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

26 Ndo' jnaaⁿaⁿ na teiljeii luaa matsona': "Rey cwenta nn'aⁿ judíos."

27 Mati ty'ioomna we naⁿcanty'ue nacjoo noom'naaⁿ. Cwii tsaⁿñeeⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ ntyjatymaaⁿ.

28 Ndo' na l'ana na ljo', seicandaq'ñena' na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om: "Seicañ'eⁿyuuna' jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye."

29 Nn'aⁿ na tyowinom jo' jo', tyola'jnaaⁿna jom. Tyola'caandyena nqueⁿna, tyoluena:

—'U je', na nntseyui' wats'om t'maⁿ 'naaⁿyâ ndo' ñendyee xuee nntseye'nda' juuna',

30 cwji'n'maaⁿndyū' cheⁿnncu'. Candyo'cue' na ñoom' ts'oom'naaⁿwaa'.

31 Mati ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés malaa'ti' tyola'jnaaⁿna jom. Jluena:

—Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿñe tsaⁿm'aaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ sāa tileicandaq nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ.

32 Jom na matsoom na cwiluiiñē Cristo ndo' Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ cha nnty'iaaya quia jo' nlayuu'a ñ'eⁿñē.

Ndo' mati we nn'aⁿ na ñom noom'naaⁿ ñ'eⁿñē tyola'jnaaⁿna jom.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿeⁿ

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Quia na jndā tuee' na quiajmeiⁿ, teijaaⁿñe tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

34 Juu xjeⁿñeeⁿ jndei seixuaa Jesús, tsoom:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (Ñ'oommeiiⁿ matsona': Ty'oots'omya, Ty'oots'omya, ¿chiuu na ma'ndii' ja?)

35 Nt'om nn'aⁿ na meintyjee' ndyoo' nacañom'm, quia jndyena na seixuaⁿ, jluena:

—Aa ndye'yo', macwaaⁿ profeta Elías.

³⁶ Quia jo' jleinom cwii ts'aⁿñeeⁿ, jndyõñ'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na tã. Tjaa'ñê juuna' nnom cwii ts'oom, chii ty'ioom juuna' 'ndyoo Jesús na cateii'ñe. Tsoom:

—Cwa je' nnty'iaaya aa nncwjee'cañoom Elías na nncwjii'ñe jom na ñoom ts'oom'naaⁿ.

³⁷ Jndã na seixuaa Jesús jndeiï mana tueeⁿeⁿ.

³⁸ Ndo' liaa na ntyjaty'io na matseicu'na' yuu na lju'ti naquii'cheⁿ wats'om t'maⁿ, jndii'tconaa' hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ.

³⁹ Juu capeitaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo nnom Jesús, quia jñeeⁿ na seixuaa ndo' nty'iaaⁿaⁿ na luaa' tui na tue' ts'aⁿñeeⁿ, quia jo' tsoom:

—Mayuu'cheⁿ ts'aⁿm'aaⁿ cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om.

⁴⁰ Mati jo' jo' meintyjee'tquia nt'om yolcu na jeeⁿ cwinty'iaa na ljo' tuii. Quii'ntaaⁿ joona m'aaⁿ María Magdalena ñequio Salomé ñequio cwiicheⁿ María, tsondyee José ñ'eⁿ Jacobo, ts'aⁿ na titquieñeti.

⁴¹ Joo yolcum'aⁿ tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Jesús quia ñet'oom ts'ondaa Galilea. Tyondye'ntjomna nnoom. Ndo' mati jo' jo' meintyjee' jndye nt'omcheⁿ yolcu na jnaⁿ Galilea na ñencwi tquiowana Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

'Oocat'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Tmaaⁿndye nn'aⁿ jo' jo'. Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ xuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ jndíos 'naⁿ na nlcaⁿna' joona ee jndã jnaⁿna' xuee na nnta'jndyeena.

⁴³ Mati jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom Arimatea na jndy Jose. Jom t'maⁿ cwiluiiñê naquii' tmaaⁿ naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jeeⁿ meinom'm xuee na nnty'iaaⁿnnoom na matsã'ntjom Ty'oots'om. Ndo' nc'e na jndã jaamaaⁿ chii tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato. Ty'oomt'maaⁿñê ts'oom tjacaaⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom ts'aⁿñeeⁿ.

⁴⁴ Jeeⁿ seitsaⁿna' Pilato quia na jñeeⁿ na tyuaa' tue' Jesús. Ee ntyjeeⁿ yo cwiñom nn'aⁿ noom'naaⁿ ndo' cwiwjena. Jo' chii tqeeⁿñê capeitaⁿ, tax'eeñê 'ndyoo ts'aⁿñeeⁿ aa maxjeⁿ jndã tue' Jesús.

⁴⁵ Ndo' quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo capeitaⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' tquiaaⁿ ñ'oom'm na cjaañ'oom José sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

⁴⁶ Quia jo' tjatseijnda José cwii sábara ya, jndã jo' tjacatyjeeñê sei'ts'o 'naaⁿ Jesús, seityjooñê liaa'ñeeⁿ juu, ndo' tjacaty'ioom juu naquii' tsue'tsjõ' na tuiya. Jndã chii seicuu'ñê 'ndyoo tsue'tsjõ' ñequio cwii tsjõ' t'maⁿ.

⁴⁷ Ndo' María Magdalena ñequio María, tsondyee José, nty'iaana na tjacant'iuu'ñe Jesús.

16

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Jndã na tjacue ñe'quiom' juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, tja María Magdalena ñequio Salomé ñequio María, tsondyee Jacobo, ty'ela'jndana ncheⁿ cachi na nnc'oocaty'oomndyena sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

² Ndo' cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ manlui'nom ñe'quiom', ty'ena yuu waa tsei'tsuaa' Jesús.

³ Nato ñjomndyena tyoluecheⁿnquieena ndãã ntyjeena:

—¿Ñeeⁿ ya nnteijndeiï jaa na nnquindyõ tsjõ' 'ndyoo tsei'tsuaa'?

⁴ Sãã quia na jndã tquiena jo', jleinty'iaana, jliuna cwa jndã teindyõ tsjõ'. Ndo' juuna' jeeⁿ t'maⁿna'.

⁵ Ndo' jndā na ty'equie'na quii' tsei'tsuua'ñeeⁿ, nty'iaana cha'cwijom cwii tsa's'andyua wacatyeeⁿ ntyjaya. Cweⁿ cwii liaatco, liaa canchii'. Jeeⁿ ndya' nioom tyuena.

⁶ Tso tsaⁿñeeⁿ ndaana:

—Tintyue'yo'. 'O cwil'ue'yo' Jesús na jnaⁿ Nazaret, jom na ty'ioom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ. Jndā tando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Tac'oomñê ñjaaⁿ. Canty'ia'yo' yuu na tqeⁿna jom.

⁷ Je' catsa'yo' na m'aaⁿ Pedro ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Calacandii'yo' jooⁿa na nnc'jaañeeⁿ Galilea, jndanquia nnc'oontyjonā. Jo' jo' nleicwindyena ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ jndā tsoom ndaa'yo'.

⁸ Quia jo' jlui'na naquii' tsei'tsuua. Jndei ty'elcwee'na ndo' cwiteindyena, ndoo' nquiuna na tanchii' jooⁿa. Ndo' cwe' na jeeⁿ tyuena, jo' na seitsaⁿ'na' jooⁿa, meiⁿ ticaluena nnom meiⁿ'cwii ts'aⁿ chiuu tuii.

*Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena
(Jn. 20:11-18)*

⁹ Mañejuuti cwijsjoom xuee najndyee smanaⁿ quia na jndā tando'xco Jesús, najndyee teitquioo'ñê nnom María Magdalena, tsaⁿ na tjeiiⁿ'eⁿ ntquiee' jndyeta naquii' ts'om.

¹⁰ Ndo' María'ñeeⁿ tjatseicañeeⁿ nquiee nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús. Xjeⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwe na m'aⁿna na chjo' n'omna ndo' cwityueena.

¹¹ Saa quia jndyena na Jesús jndā mawa'ndo'xcoom, ndo' juu yuscu'ñeeⁿ jndā nty'iaa'nnom jom, maxjeⁿ ticala'yu'na.

*Teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê
(Lc. 24:13-35)*

¹² Jndanquia teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwi'oo natō jndā, s'aana' na cwiicheⁿ ljo waaⁿ.

¹³ Ndo' ty'elcwee' na'ñeeⁿ Jerusalén, ty'ela'candiina nc'iaana. Saa meii' ñ'omndyuee jooⁿa, tjaa 'ñeeⁿ seiyu'.

*Majñom Jesús nn'aⁿ na c'oonquiana ñ'oom'm
(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)*

¹⁴ Jndā jo' teitquioo'ñê ndaa canchoo'cwii nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê yocheⁿ na cwimeindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na. Nc'e na tiñe'cala'yu'ya n'omna, jo' na seitiaaⁿ'aⁿ jooⁿa na quie' n'omna. Ee ticala'yu'na na jndā wando'xcoom meii' na jla'candii nn'aⁿ na jndā nty'iaandaa jom.

¹⁵ Xjeⁿñeeⁿ tsoom ndaana:

—Catsa'yo' cha'waa tsjoomnancue, ññe'quia'yo' ñ'oom naya ndaa cha'tso nn'aⁿ na macwji'ñ'maaⁿñe Ty'oots'om jooⁿa.

¹⁶ Juu ts'aⁿ na nntseyiu' ndo' nleits'oomñe, nlui'n'maaⁿñe. Saa juu ts'aⁿ na ticatseyiu', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿ'na' juu cantyja jnaaⁿ'.

¹⁷ Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ nl'ana. Ñequio xueya nnt-jei' jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' nla'neiⁿ'na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachui'.

¹⁸ Xeⁿ nnt'uena canduu ñequio lueena oo xeⁿ nncwena nasei wjee, tjaa'na' ljo' nntjoomna. Ndo' quia na nntioona lueena nacjoo nn'aⁿwii, nn'maaⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

*Tjawa Jesús cañoom'luee
(Lc. 24:50-53)*

¹⁹ Quia na jnda teinom na seineiⁿ Ta Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tjañ'oomna' jom cañoom'luee. Tjacjom ntyjaa' ts'o Ty'ooots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

²⁰ Quia jo' jnaⁿ naⁿñeeⁿ ty'ena, tyoñe'quiiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ meiⁿyuucheⁿ na ty'ena. Ndo' manquiiti Ta Jesús tyoteijneiⁿ joona. Tquiaaⁿ na tyocandaa tyol'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tjei'yuu'ndyena' na mayuu' ñ'oom na tyoñe'quiiana. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Lucas

Seijndaa'ñe Lucas na seiljeiⁿ ñ'oom naya

¹ Na m'aaⁿ 'u Teófilo, na jeeⁿ ya ts'aⁿndyu', matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ. Ma-jndye nn'aⁿ jndaⁿ jla'ljeii ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús chiuu waa na mayuu'cheⁿ na jndaⁿ tuii quii'ntaa'yâ.

² Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na to'ñooⁿyâ na tquia nn'aⁿ na nty'iaandaaⁿ chiuu waa na tuii xjeⁿ na jna'cheⁿna'.

³ Jaach'ee xuee mañjom ts'ooⁿya cha'tso na tuii. Je' mach'eena' ts'ooⁿ na mati ja nntseiljeitcuundyö ñ'oomwaa na nntsei'naⁿ,

⁴ cha catsei'noⁿ na mayuu' ñ'oom na jndaⁿ t'mooⁿ nn'aⁿ njom'.

Seicandii ángel na nluiñe Juan

⁵ Ncuee quia tyom'aaⁿ Herodes tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ts'ondaa Judea, tyom'aaⁿ cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu Zacarías. Jom tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ tmaaⁿ ntyee na seicajndyuna' Abías. Scoom'm jndyu Elisabet, cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ Aarón.

⁶ Wendye joona, tyol'ana na maty'iomyana' jo nnom Ty'oots'om. Meiⁿcwii na cha'tso ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Ty'oots'om tícwi'nom'na, tyola'candana juuna'.

⁷ Saá tjaa'naⁿ ndana ee Elisabet tíc'oom jnaaⁿ. Ndo' jeeⁿ jndaⁿ tquiendyena.

⁸ Quia na tue'cañoorna' tmaaⁿ ntyee na ñ'eⁿ Zacarías na nndye'ntjomna jo nnom Ty'oots'om naquii' wats'om t'maⁿ,

⁹ cha'xjeⁿ na waa ñ'oom ndaaⁿ ntyee, tyo'oona x'iaa, 'ñeeⁿ nleijnoom' na nncjaaquiee' naquii' wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Zacarías teijnoom'm na nncjaaqueⁿeⁿ na nnts'aaⁿ tsioom suu. Quia jo' tjaqueⁿeⁿ ndo' tooⁿoⁿ na matseicoom suu.

¹⁰ Yocheⁿ na mach'eeⁿ tsioom suu jndye nn'aⁿ m'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwila'neiⁿ nnom Ty'oots'om.

¹¹ Xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Meintyjee' ángel'ñeeⁿ ntyjaa' tio ntyjaya yuu na cwico suu.

¹² Seiñ'eeⁿna' Zacarías quia na nty'iaaⁿaⁿ juu. Jeeⁿ seicaty'uená' jom.

¹³ Saá tso ángel nnoom:

—Tinty'ue', Zacarías. Majndaⁿ jndii Ty'oots'om ñ'oom na macaⁿ. Ndo' scu' Elisabet nntseincueⁿ yu'ndaa nda'yo'. Ndó' nntseicajndyu' juu Juan.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ juu ññequiaana' na jeeⁿ neiⁿ ndo' nncjaaawee' ts'om'. Mati jndye nn'aⁿ nnc'omna na jeeⁿ neiiⁿna na nluiñeⁿ.

¹⁵ Ee jom t'maⁿ nntseixmaaⁿ jo nnom Ty'oots'om. Tixoc'om winom meiⁿ nta na wjeeti. Ndo' cha'waa naquii' ts'oom nnc'oom Espíritu Santo meiiⁿ na ndi njoom ts'om tsiaa' tsoñeeⁿ.

¹⁶ Cantyja 'naaⁿ jom jndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel nlcwe' n'omna jo nnom Ta Ty'oots'om cwentaana.

¹⁷ Jom nndyojñeeⁿ jo nnom Ta Jesucristo cwii tjoocheⁿ na nndyo. Ndo' nndi'ntjom nnom ñequio najndeii na ñejndi'ntjom Elías. Nnts'aaⁿ na caljoya n'om nn'aⁿ ñ'eⁿ ndana cha nn'aⁿ na cwila'quie' n'om, nnquioo' n'omna cantyja na jndo' n'om nn'aⁿ na cwila' yuu na maty'iomyana'. Luaa'

nnts'aaⁿ cha nntseijndaa'ñeyana' naquii' n'om nn'aⁿ na nnc'om cwentaa' Ta Ty'oots'om.

¹⁸ Quia jo' tso Zacarías nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na luaa' nluui? Ee ja luaa jnda tquiendyo ndo' mati scuya jnda tquienê.

¹⁹ T'o ángel nnoom, tso:

—Ja jndyuya Gabriel na mand'i'ntjoⁿya nnom Ty'oots'om. Jom jñoom ja na catseicandiiya 'u ñ'oom nayameiiⁿ.

²⁰ Saa queⁿ cwenta, je' nnta' na matsei'neiⁿ jnaaⁿ na ticatseyu' ñ'oom na matsjoo njom'. Ndo' nnaaⁿnda' na nntseineiⁿ juu xuee quia na nntseicandaa'ñena' ñ'oomwaa'.

²¹ Ndo' joo nn'aⁿ na tyomeindoo' Zacarías, jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna chiuu waa na jeeⁿ yo tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

²² Saa quia na jlueeⁿeⁿ taleicatseineiⁿ, jo' na jla'noⁿna na waa na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ naquii' wats'om. Cwe' tyots'oo l'ooⁿ ndaana. Ee jnda ta' na matseineiⁿ.

²³ Quia na jnda jnda^a xuee na mand'i'ntjoom naquii' wats'om t'maⁿ, tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

²⁴ Jndaⁿquia teitquioo' na indeiñe scoom'm Elisabet. Tyom'aaⁿcheⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aana cwii 'om chi'.

²⁵ Quia jo' tso juu Elisabet: “Luaa naya mach'ee Ta Ty'oots'om ñ'eⁿndyo. Seijndaa'ñe na cantycwii na cwicalui'jnaaⁿndyo jo ndaaⁿ nn'aⁿ na tjaa'na' jndaaya.”

Seicandii ángel na nluuiñe Jesús

²⁶ Jo' jo' chi' na jnda yom na teitquioo'ñe ángel Gabriel nnom Zacarías, ndo' majñomnda' Ty'oots'om jom cwicheⁿ tsjoom na jndy Nazaret, ts'ondaa Galilea

²⁷ na m'aaⁿ cwii yuscundyua na jndy María, tsaⁿñeeⁿ mawaa ñomcaaⁿaⁿ ñequio cwii tsaⁿs'a na jndy José tsjaaⁿ David.

²⁸ Jnda tjaquiee' ángel yuu na m'aaⁿ, tso nnoom:

—Xmaⁿndyu', 'u na t'maⁿti naya na macanda'. Nquii Ty'oots'om m'aaⁿñê ñ'eⁿndyu'. Quii'ntaaⁿ cha'tso ntjelcu', 'u matio'naaⁿñetyeeⁿ.

²⁹ Ndo' María quia na jñeeⁿ ñ'oommeiⁿ, jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jom ndo' jeeⁿ tyom'aaⁿ ts'oom ljo' ma'moⁿ ñ'oommeiⁿ.

³⁰ Quia jo' tso ángel nnoom:

—María, tinty'ue'. Ee 'u t'maⁿ naya jnda teijnom' na macanda' jo nnom Ty'oots'om.

³¹ Luaa nluui, ndeiindyu' ndo' nntseincui' cwii tyochjoo ndo' nntseica-jndyu' juu Jesús.

³² Jom nluui't'maⁿñê. Nntseicajndyuna' jom Jnda nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Ndo' ñnequiaⁿ na nluuiñe rey cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ David na tyotsaⁿntjom.

³³ Maxjeⁿ nljotyeⁿ na nnts'aⁿntjoom ntseindacantyjo Jacob, ndo' tijoom cantycwii cantya na nnts'aⁿntjom.

³⁴ Tso María nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nluui na luaa'? Ee tyoom'aaⁿya ñ'eⁿ tsaⁿs'a.

³⁵ Quia jo' t'o ángel nnoom, tso:

—Juu Espíritu Santo nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ ñ'eⁿndyu'. Ndo' juu na jndei na matseixmaⁿ nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ, nnc'oomna' ñ'eⁿndyu'. Ee jo' na nluuiñe yu'ndaa na lju' ts'om, ndo' nntseicajndyuna' juu Jnda nquii Ty'oots'om.

36 Ndo' queⁿ cwenta, mati nomnn'aⁿ Elisabet meiiⁿ na jndā tquieñê majndeiñê cwii tyochjoo. Je' chi' na jndā yom na jndeiñê. Ndo' jom ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ na tileic'oom jnda.

37 Ee tjaa'naⁿ cwii nnom na xocandā nnts'aa Ty'oots'om.

38 Ndo' tso María nnom ángel:

—Ja ts'aⁿ mandí'ntjomtyeⁿ nnom Ta Ty'oots'om. Cats'aana' ñ'eⁿndyo cha'xeⁿ ñ'oom na jndā tsu'.

Quia jo' mana jlui' ángel na m'aaⁿ.

Wjaacando' María xjoom Elisabet

39 Jndā jo' seijsdaa'ñe María, seityuaaⁿ'aⁿ tjaaⁿ. Tjaaⁿ cwii tsjoom naquii' ntsjō ts'ondā Judá.

40 Tueⁿ'eⁿ waa' Zacarías. Tjaqueⁿ'eⁿ ndo' tquiaaⁿ na xmaⁿ'ñe Elisabet.

41 Jndā na jndii Elisabet jndyee' María na tquiaa na xmaⁿ'ñe, quia jo' seijsdeii yu'ndāa ts'om tsiaⁿ'aⁿ. Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ tjaquiee' Espíritu Santo cha'waa naquii' ts'oom.

42 Ndo' jndei seiñeiiⁿ, tsoom:

—Quii'ntaaⁿ cha'tsondye tyjāalcuuya, 'u na matio'naaⁿ'ñeti Ty'oots'om. Ndo' matio'naaⁿ'ñe yu'ndāa na njom ts'om tsia'.

43 Saā ja, ç'ñeeⁿ cwiluiindyō na jndā'jom nncu' na cwiluiindyu' tsondyee quii Ta na matsá'ntjom ja tyjee'cañoom' jndyocando' ja?

44 Ee quia na jndiia na matsu' na xmaⁿ'ndyo, quia jo' mantyjacheⁿ seijsdeii yu'ndāa ts'om tsiaya na neiⁿ'eⁿ.

45 Matio'naaⁿ'ñe Ty'oots'om 'u. Ee matsei'yui' na nntseicandāa'ñena' ñ'oom na seicañeeⁿ 'u, na tso ángel njom'.

46 Quia jo' tso María:

Ñequio na xcwee' ts'oqⁿ matseit'maaⁿ'ndyo Ta Ty'oots'om,

47 ndo' neiⁿ' ts'oqⁿ'ya jom, ee cwiluiñê na macwji'n'maaⁿ'ñê ja.

48 Ee ty'oom na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo, meiiⁿ ts'aⁿ na cwe' cwantindyō ja na mandí'ntjōⁿ'tyaⁿ nnoom.

Ndo' je' je', xuee na cwii wjaana', cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ na wjaawicantyjoo' nluena na matio'naaⁿ'ñê ja.

49 Ee nqueⁿ na cha'tso najndei matseixmaaⁿ, t'maⁿ naya jndā s'aaⁿ ñ'eⁿndyo. Jom lju' cwiluiñê, ndo' maxjeⁿ jo' jo' xueⁿ'eⁿ.

50 Cha'waa na ndyowana', m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsoti nn'aⁿ na cwii wjaawicantyjoo' na cwila't'maaⁿ'ndye jom.

51 Ee cantyja na s'aaⁿ, t'moⁿ'na' chiuu waa najndei na matseixmaaⁿ. S'aaⁿ na t'oom'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye cheⁿquiee cantyja na cwila'tiuu.

52 Tyotseit'maaⁿ'ñê nn'aⁿ na cwe' cwantindyō ndo' tjeiiⁿ'eⁿ nn'aⁿ na waa najndā na m'aⁿ n'iaaⁿ.

53 Teijneiⁿ nn'aⁿ na nquiu na tjoondye jom.

Saā nn'aⁿ na nquiu na tjaa ljo' cotseitjooⁿ'a' joo, tícateijneiⁿ na ñ'eeⁿ.

54 Tyoteijneiⁿ welooya, nn'aⁿ Israel na tyondye'ntjom nnoom, cha ca'moⁿ'na' na mañjom ts'oom na nntseicandāa'ñê ñ'oom na tsoom ndāana na nnts'aaⁿ.

55 Ee tsoom na tijoom cantycwii na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel, majuu Abraham ñequio nn'aⁿ na tuiindyē tsjaaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

56 Ndo' ljoo'ñe María cha'na ndyee chi' ñequio Elisabet. Jndā chii tjal-cweeⁿ'eⁿ waⁿ'aⁿ.

Cantyja na tuiiñe Juan

⁵⁷ Tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii Elisabet, quia jo' seincueⁿ cwii tyochjoo.

⁵⁸ Ndo' nn'aaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ nndyoo' jndyena na jeeⁿ wi' ts'om Ty'oots'om jom. Jo' chii t'omna na neiiⁿna ñ'eⁿñê.

⁵⁹ Xuee na jnda ñeeⁿ na tuiiñe yu'ndaa, tjomndyena na nla'candaⁿ'ndyena costumbre na waa jo ndaⁿna na cwil'ana ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿ'nom. Ndo' tyol'ana na nla'cajndyuna jom xuee' tsotyeⁿ, Zacarías.

⁶⁰ Saa t'o tsoñeeⁿ, matso:

—Nchii jo', maxjeⁿ Juan njñoom.

⁶¹ Jluena nnoom:

—¿Chiuu na luaa'? ndo' tjaa'naⁿ cwii nn'aⁿ'yo' na luaa' jndyu.

⁶² Quia jo' s'oo lueena nnom tsotye yu'ndaa na cwitax'eena chiuu l'ue ts'oom na njndyu jnaaⁿ.

⁶³ Ndo' jom tcaaⁿ cwii tsom ndaⁿna. Seiljeiⁿ nacjoo'na': "Juan xuee' yu'ndaam'aaⁿ." Ndo' cha'tsondyena tjawee' n'omna.

⁶⁴ Mañejuu xjeⁿ'ñeeⁿ, jnaaⁿ na matseineiⁿ Zacarías, seit'maaⁿ'ñê Ty'oots'om.

⁶⁵ Jeeⁿ ndyaa' tyueneiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ nndyoo' ñ'eⁿ'ndyena. T'om ñ'oom cha'waa naquii' ntsjo' ts'ondaⁿ Judea cantyja na nmeiiⁿ tuii.

⁶⁶ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ!, jeeⁿ tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna. Jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna, tyota'x'eena ndaa ntyjeena:

—¿Ljo'to cwiluiiñe yu'ndaam'aaⁿ'?

Ee jla'noⁿ na na Ty'oots'om m'aaⁿ ts'o nacjoo' yu'ndaa'ñeeⁿ.

Matseit'maaⁿ'ñe Zacarías Ty'oots'om

⁶⁷ Ndo' Zacarías, tsotye yu'ndaa, too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na tquiaa Ty'oots'om naquii' ts'oom. Tsoom:

⁶⁸ Catseit'maaⁿ'ñenaⁿ nquii Ta Ty'oots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, ee jnda jndyoteijneiⁿ jaa nn'aaⁿ'aⁿ ndo' tioml'uaaⁿ jnaaⁿya.

⁶⁹ Quii'ntaaⁿ jaa jnda tqeeⁿ nquii na tjacantyja cwiluii'tmañe na macwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ.

Cwiluiiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' na ñejndi'ntjom nnoom.

⁷⁰ Teiyo tsoom na luaa' nnts'aaⁿ ñequio ñ'oom ndyuee profetas cwentaaⁿ'aⁿ na lju' n'om.

⁷¹ Na nncwjii'ñê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa, ndo' ñequio luee nn'aⁿ na ticuee' n'om jaa.

⁷² Ndo' nnc'oom na wi' ts'oom welooya na ñet'om teiyo.

Macañjom ts'oom ñ'oom'ñeeⁿ na seijndaa'ñetyeeⁿ na lju' tseixmaⁿ'na'.

⁷³ Juu ñ'oom'ñeeⁿ tsoom na nnts'aaⁿ nnom welooya Abraham na ñet'oom teiyoticheⁿ.

⁷⁴ Jo' na nntseicandyaañê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa cha nndya'ntjooⁿ'ya nnoom ñequio na ti'maaⁿ n'ooⁿ'ya.

⁷⁵ Ndo' cha'waati xuee na cwii m'aaⁿ'tyaⁿaya, nnc'ooⁿ'ya naquii' na jnda tqee'ljoom'm jaa.

Ndyaa'ntjooⁿ'ya nnoom cantyja na maty'iomyana'.

⁷⁶ Ndo' 'u jndaaya, nluuindyu' profeta cwentaa' nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Ee 'u nncja'jndyee' jo nnom Ta na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na matseijndaa'ñe nato, cha mam'aⁿ'c'eendye nn'aⁿ quia nncuee'cañoom.

⁷⁷ 'U nñequiaaⁿ na nla'noⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ na macwilui'n'maaⁿ'ndyena nc'e na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ'na.

⁷⁸ Nc'e na tjacantyja na wi' ts'om Ty'oots'om jaa,

juu na nnaⁿ nandyeticheⁿ, njñoom juu na nntseixueeñe jo ndaaya.

⁷⁹ Juu nntseixueeñe ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacie 'naaⁿ najooⁿñe na manchjena' joo na wi' na cwitjoom.

Ndo' nncjaachom jaa nato na ya nnc'ooⁿya jo nnom Ty'oots'om.

⁸⁰ Tjawijndei tyochjoo Juan. Tjawijndo' ts'oom cantyja najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om. Ndo' quia na tue'ntyjo na tsa's'a jom, tyom'aaⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom hasta xjeⁿ na seica'moⁿñe ndaaⁿ nn'aⁿ Israel.

2

Cantyja na tuiñe Jesús

(Mt. 1:18-25)

¹ Joo ncuee'ñeeⁿ tqueⁿ Augusto César ñ'oom na nleiljeii ncuee cha'tso nn'aⁿ na cha'tso ndyuuaa na matsa'ntjoom.

² Luaa' najndyee na teiljeii ncuee nn'aⁿ. Maquialjo' tyom'aaⁿ Cirenio gobiernom ndyuuaa Siria.

³ Jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ tyo'oona tsjoomna na nleiljeii ncueena.

⁴ Jo' jnaⁿ José tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tjawaaⁿ ts'ondaa Judea, tsjoom' David na jndyu Belén. Ee juu José cwiluiiñe tsjaaⁿ David.

⁵ Tjaaⁿ ñequio María, tsaⁿ na waa ñomca ñ'eⁿñe na nleiljeii ncueena. Ndo' juu majndeiñe, jndaⁿ teinndyoo' na nntseincuii.

⁶ Ndo' yocheⁿ na m'aⁿna Belén, tue'ntyjo xuee na nntseincuii María.

⁷ Seincueⁿ jnaaⁿ na cwe' jndyee. Tyochjoo juu. Seityjooñe liaa juu, chii tqueeⁿ juu ts'om 'naⁿ na quicanjom na cwicwa' quioo'. Ee ticwanaaⁿ l'aa yuu na cwe' cwiquieya nn'aⁿ.

Teitquioo'ndye ángeles ndaaⁿ nn'aⁿ

⁸ Ndyoo' tsjoom Belén jo ndo' jndaⁿ, tyom'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ natsjom.

⁹ Ñejomto teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om jo ndaana, ndo' juu nacaxuee na matseixmaaⁿ seixueeñena' nacañoomna. Ndo' t'maⁿ waa na jla'catyuendyena.

¹⁰ Ndo' tso ángel ndaana:

—Tila'catyuendyo', mañequiaya ñ'oom na jeeⁿ ya ndaa'yo'. Juuna' nnts'aana' na jeeⁿ neii' cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹¹ Ee tsjom je' naquii' tsjoom' David tuiñe cwii ts'aⁿ na nncwji'n'maaⁿñe 'o. Majuu Cristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom.

¹² Luaa waa na nndaⁿ nnta'jnaⁿyo' jom. Nliu'yo' yu'ndaa'ñeeⁿ na chu'tyjoñe liaa ndo' njoom yuu cwicwa' quioo'.

¹³ Ndo' mats'ia jo' teitquioo' cwii tmaaⁿ ángeles ñequio ángel'ñeeⁿ. Cwilcwii'na Ty'oots'om. Cwiluena:

¹⁴ Catseit'maaⁿñena' nquii Ta Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Cats'aana' na tjaa ñomtiiu c'om nn'aⁿ tsjoomnancue jo nnoom, ee jeeⁿ cjaawee' ts'oom joona.

¹⁵ Jnda jo' ty'elcwee' ángeles'ñeeⁿ cañoom'luee. Quia jo' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ jluena ndaaⁿ nc'iaana:

—Cjaaya Belén. Tsaacanty'iaaya chiuu waa na jndaⁿ tuii na luaa' ma'moⁿ Ta Ty'oots'om ndaaya.

¹⁶ Ndo' jla'tyuuaa'na, ty'ena. Quia na tquiena, jliuna María ñequio José ñ'eⁿ yu'ndaa na njoom yuu cwicwa' quioo'.

¹⁷ Jnda na nty'iaana na luaa', jla'canooⁿ na chiuu waa na jndaⁿ jndyena cantyja 'naaⁿ yu'ndaa'ñeeⁿ.

18 Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na jluena, s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'om.

19 Ndo' María jeeⁿ tyoqueeⁿ cwenta cha'tso na tuii. Wjaawa, wjaacue na tyotseitiom.

20 Quia na ty'elcwee' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿl, tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Tyolcwii'na jom cantyja cha'tso na jnda jndyena ndo' na jnda nty'iaana cha'xjeⁿ na tso ángel ndaana.

Ty'equena yu'ndaa Jesús l'ō Ty'oots'om

21 Jnda jndaa' ñeeⁿ xuee na tuiiñe yu'ndaa, quia jo' chii jla'candaⁿndyena costumbre na waa jo ndaana na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' jla'cajndyuna jom Jesús. Ee luaa' jnda tqueⁿ ángel xueⁿeⁿ cwii tjoocheⁿ na ndeiiñe María jom.

22 Jnda teinom wen'aaⁿ xuee na seincuii María, tue'ntyjo xjeⁿ na nnt-jei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés. Quia jo' ty'ena Jerusalén, ty'eñ'omna Jesús na nlqueⁿna juu l'ō Ta Ty'oots'om.

23 Ee luaa tso ljeii 'naaⁿaⁿ: “Ticwii cwii tyochjoo na nluiiñejndyee, queⁿ tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ jom cwentaa' Ta Ty'oots'om.”

24 Jo' chii ty'ena na nñe'quiana quioo' cwentaa' Ty'oots'om. Quioo'ñeeⁿ nla'cwjee ntyee cha'xjeⁿ na t'maⁿ ljeii 'naaⁿaⁿ. Tsonaⁿ: nñequiana cwii ljo xencoo oo we cantu' ndyua.

25 Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Simeón tsjoom Jerusalén. Tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Nequio na ntyjaa' ts'oom tyomeinom'm na nnty'iaaⁿaⁿ nquii na nntseinjoom' n'om nn'aⁿ Israel. Ndo' tyom'aaⁿ Espíritu Santo ñ'eⁿñê.

26 Jnda t'moⁿ Espíritu Santo nnoom na xocueeⁿeⁿ cwitjoocheⁿ na nnty'iaaⁿaⁿ nquii Cristo na tqueⁿ Ta Ty'oots'om na ndyoo.

27 S'aa Espíritu Santo naquii' ts'oom na nncjaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' maxjeⁿñeeⁿ nn'aⁿ na nda yu'ndaa Jesús ty'eñ'omna juu jo' jo' na nluii ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ waa costumbre na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

28 Quia jo' to'ñom Simeón yu'ndaa, tei'caljoom juu l'ōoⁿ. Tyolcweeⁿeⁿ Ty'oots'om. Tsoom:

29 Ta, juu ñ'oom na jnda tsu' nooⁿ, jnda seicandaⁿñena'.

Je' ja na cwiluiindyō moso 'naⁿ, quiaa' na nnc'iqtoⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿya.

30 Ee na jnda mamanty'ianooⁿ nquii na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

31 Majuu na jnda tqueⁿ jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ.

32 Juu cwiluiiñe naxuee na m'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ 'naⁿl, nn'aⁿ Israel, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena cantyja 'naaⁿaⁿ.

33 José ñequio tsondyee Jesús jeeⁿ tjawee' n'omna cha'tso ñ'oom na seineiⁿ Simeón cantyja 'naaⁿl Jesús.

34 Ndo' Simeón seit'maaⁿñê joona, tsoom nnom María, tsondyee Jesús:

—Queⁿ cwenta, yu'ndaam'aaⁿ, maqueⁿ Ty'oots'om jom na nt'om nn'aⁿ Israel nntsuundyena nc'e na ticala'yu'na ñ'eⁿñê. Ndo' nt'om nn'aⁿ Israel nlu'i'n'maaⁿndyena nc'e na nla'yu'na ñ'eⁿñê. M'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyana' na cal'a nn'aⁿ. Saa ñ'eeⁿl nn'aⁿ nntio'ñ'oomna jom.

35 Ndo' na luaa' nl'ana, nntseicanooⁿna' ñ'omtiuu 'naaⁿna. Ndo' 'u je', quia na nnty'ia' na ljo', nntsei'ndaa'na' ntyji' cha'cwijom na nncwicandi' espada 'u.

³⁶ Ndo' jo' jo' tyom'aa' cwii yuscu na jndyu Ana, jom cwiluiiñê ts'a' na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om. Tsa'ñee' jnda Fanuel, tsa' na cwiluiiñê tsjaa' na jndyowicantyyoo' Aser. Xje' na scundyua jom tocoom, t'oom ñequio saa'a' ntuqiee' chu,

³⁷ jnda chii ljoñê na tue' saa'a'. Ndo' jnda tquienê, jnda ñequieen'aa' nchoo' ñequiee choom'm. Ndo' ticaluee'e' naquii' wats'om t'ma'. Tyondi'ntjoom nnom Ty'oots'om naxuee ndo' natsjom. Tyotseicwejndo'ñê ndo' tyotseinei' nnom Ty'oots'om.

³⁸ Majuu xje'ñee' na matseinei' Simeón, seicandyoo'ñe Ana nacañoomna. Tquiaa' na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyya 'naa' yu'ndaa Jesús. Jnda chii tyotseinei' cantyya 'naa' juu ndaa cha'tsondye nn'a' Jerusalén ñequio nn'a' nt'omche' njoom na cwimeindoo' na nndyaandye na cwilaxma' jna'.

Ty'elcwee'na tsjoom Nazaret

³⁹ José ñ'e' María quia na jnda jla'canda'ndyena cha'tsoti na matso ljeii na tqe' Ty'oots'om, ty'elcwee'na tsjoomna Nazaret, ts'ondaa Galilea.

⁴⁰ Tjawijndei' tyochjoo'ñee', tjawitquioo' na wando' ts'oom ndo' canda'ya tjawijndo' ts'oom. Ndo' t'ma' waa na matseixmaa' naya 'naa' Ty'oots'om.

Ljoo'ñe tyochjoo Jesús wats'om t'ma'

⁴¹ Ticwii chu tyocaa José ñ'e' María Jerusalén quia cwiwee' xuee pascua.

⁴² Ndo' quia na jnda' canchoo'we chuu' Jesús, ty'ewiana ñ'e'ñê Jerusalén cha'xje' waa costumbre na qui'ona xuee pascua'ñee'.

⁴³ Jnda teinom xuee, José ñequio tsondyee Jesús macwi'oolcwee'na. Saa tique'na cwenta na ljoo'ñe tyochjoo Jesús Jerusalén.

⁴⁴ Jla'tiuna na ñee' quii'ntaa' nn'a' na macwi'oolcwee' na ty'e xuee. Meii'chaa' xuee tyocañjomndyena nato. Jnda chii to'na, tyol'ueena jom quii'ntaa' nn'aa'na ñequio nn'a' na ta'jnaa'na.

⁴⁵ Saa na ticaliuna jom, jo' chii ty'elcwee'nda'na Jerusalén, na cwil'ueena jom.

⁴⁶ Xuee na jnda ndyee, ndo' jliuna jom naquii' wats'om t'ma'. Wacatyee' quii'ntaa' nn'a' na jndo' n'om na cwit'moo'ñ'oom na tqe' Moisés. Maquee' cwenta ñ'oom na cwila'nei' na'ñee' ndo' mawax'ee'ndaana.

⁴⁷ Cha'tsondyena na tyondyena ñ'oom na tyotseinei', jee' tyojaawee' n'omna na cjee matsei'noo'ndo' ndo' majo'ndyo ñ'oom matseilcwee'e'ndaana.

⁴⁸ Ndo' nn'a' na nda jom quia na nty'iaana, jee' seiñ'ee'na' jona. Tso tsoñee' nnoom:

—'U jndaaya, ¿chiiu na luua' sa'? Ja ñ'e' tsoty'e' ñequio na chjoo' n'oo'nyâ cwil'uaayâ 'u.

⁴⁹ Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Chiiu waa na cwil'ue'yo' ja? ¿Aa ticali'yo' na tseixma'ya na c'oo'nyâ naquii' waa' Tsotyâ?

⁵⁰ Saa ticala'no'na ñ'oom na seilcwee'e'ndaana.

⁵¹ Quia jo' tjalcwee'e' ñ'e'ndyena tsjoom Nazaret. Ndo' tyom'aa'ñê na ndyaañê ndaana. Jee' tyocañjom ts'om tsoñee' cha'tso na tuii.

⁵² Jesús tjawijndo'ti ts'oom ndo' tjawijndeiityee'. Tjawee' ts'om Ty'oots'om ñ'e'ñê ndo' mati nn'a'.

3

*Juan mañequiaa' ñ'oom ndaa nn'a' yuu tjaa nn'a' c'om
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)*

¹ Chu na jnda quin'oom na m'aaⁿ Tiberio César tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, quia jo' tyom'aaⁿ Poncio Pilato gobiernom ts'ondaa Judea. Ndo' Herodes tyom'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Galilea. Tyjeeⁿ Felipe tyom'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Iturea ñequio ts'ondaa Traconife. Lisancias tyom'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Abilinia.

² Ndo' Anás ñequio Caifás, joona ntyee na tyoluiitquiendyena ndaa ntyee quia jo'. Ndo' Juan jnda Zacarías, xjeⁿñeeⁿ tquiaa Ty'oots'om ñ'oom nnoom quia na m'aaⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

³ Tyomanoom cha'waa ndyuaa na nndyoo' jndaa Jordán. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿ na cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona, ndo' nleits'oomndyena.

⁴ Tuii na luea' cha'xjeⁿ na matso ljeii libro na chuu ñ'oom 'ndyoo profeta Isaías. Matso ljeii'ñeeⁿ:

M'aaⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Matso tsaⁿñeeⁿ:

“Cala'jndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocw-
jee'cañoom nquii na nnts'aⁿntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñoom.

⁵ Maxjeⁿ nntseicatoo'na' ticwii cwii cantmaⁿ'

ndo' ticwii cwii sjo ñequio ta nleisuna'.

Nanto na canc'eeⁿ, nntseiliuuna',

ndo' nanto na cwajndii nntseyona'.

⁶ Quia jo' nnty'iaa cha'tsondye nn'aⁿ Nquii na maqueⁿ Ty'oots'om na nncwji'n'maaⁿñê joo.”

⁷ Jndyendye nn'aⁿ tyo'oontyjaa'na Juan na nntseits'oomñê joona. Quia jo' tyotsom ndaana:

—O tsjaaⁿ canduulja, ¿ñeeⁿ t'moⁿ ndaa'yo' na calei'nom'yo' na nndyocw-
jee'cañoom na nntseiw'ii Ty'oots'om 'o?

⁸ C'om'yo' na ndyaandyo' cha m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'. Ndo' ticala's'andyo' cheⁿncjo'yo' naquii' n'om'yo' na nndu'yo': “Jaa cwilui-
indyo' tsjaaⁿ Abraham.” Nndye'yo' nnts'joo, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ ndaa' nntse-
icwaqueⁿ Ty'oots'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham, quia jo' n'ndiina' 'o.

⁹ O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'aⁿ ta cwila'. Ndo' manquii'yo' n'oom na tical'aⁿ ta na ya, maxjeⁿ nnt'ua'na'. Ndo' xeⁿ jnda nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

¹⁰ Quia jo' ta'x'ee naⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu macaⁿna' na cal'aayâ xeⁿ yuu' na ljo'?

¹¹ T'oⁿ ndaana, toom:

—Ts'aⁿ na maleiñ'oom we cotom, quiaa cwii nnom ts'aⁿ na tjaa na cuua. Ndo' ñeeⁿ na waa nantquie, cats'aa naya ts'aⁿ na tjaa'naⁿ chiuu ya.

¹² Mati nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom tquiona nam'aaⁿ na nleits'oomndyena. Jluena nnoom:

—Ta, ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

¹³ T'oⁿ ndaana:

—Tancwinom'yo' na cwitjei'yo' ts'iaaⁿndaa nn'aⁿ. Cataⁿyo' tomti na mat-
sona' na nntioomna.

¹⁴ Mati ta'x'ee sondaro nnoom:

—Ndo' jâ je', ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

T'oⁿ ndaana:

—Talacaty'ue'yo' nn'aⁿ, ndo' talaco'yo' cantu joona cwe' cha na ndaa
nntjei'yo' s'om 'naaⁿna. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwitantjom'yo'.

15 Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tyocantyjaa' n'omna na nncwjee' juu Cristo. Jo' chii tyom'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ Juan, ¿aa nnts'aacheⁿna' na jom cwiluiiñê Cristo?

16 Jo' chii t'ooⁿ ndaa cha'tsondyena, toom:

—Ja matseits'ooⁿndyo 'o ñequio ndaatioo, saa mandyontyjo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o na ñequiaaⁿ Espiritu Santo naquii' n'om'yo'. Saa nt'omndyo' 'o nnts'aana' cha'cwijom nntseits'oomñê 'o ñequio chom ee na nnt'uiityeⁿna' 'o cantyja jnaⁿyo'. Nqueⁿ t'maⁿti cwiluiiñê nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿya na cwe' ja na nntseicanaⁿa lcoom'm.

17 Jnda wjaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo'. Ee 'o la'xmaⁿyo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ trigo, cha ya ya nlu'na'. Quia na jnda lju'ya lqueeⁿñeeⁿ, mana nntseiweeⁿ joona' ts'om tsa'. Saa lqueeⁿ lue' ñ'eⁿ to' nñoom chom jo'. Maluaa' matseijomna' na mach'ee Ty'oots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

18 Nmeiⁿ ñ'oom na tyotseijndo' Juan n'om nn'aⁿ ñequio jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na tyotseicañeeⁿ joona ñ'oom naya.

19 Herodes, tsaⁿ na m'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Galilea, jom cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Jo' na seitia' Juan jom na ticatsa'ntjomna' na ljo' mach'eeⁿ ndo' ñequio cha'tso natia na jnda ñes'aa tsaⁿñeeⁿ.

20 Luaa seicwaljoo'tyeeⁿ nacjoo cha'tso natia na s'aaⁿ, na tjoom'm Juan w'aancjo.

*Cantyja na teits'oomñe Jesús
(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)*

21 Quia na jnda teits'oomndye jndye nn'aⁿ, mati teits'oomñe Jesús, xcwe na matseineiⁿ nnom Ty'oots'om ndo' seicanaaⁿñena' tsjo'luee.

22 Jndyocue Espiritu Santo nacjoom'm cha'cwijom catu'. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om cañoom'luee, matso:

—'U cwiluiindyu' Jndaaya na candya' ts'ooⁿya. Jeeⁿ neiⁿya 'u.

*Tsjaaⁿ na tjawintyjo' na tuiñe Jesucristo
(Mt. 1:1-17)*

23 Ndo' Jesús cha'na ntquiuu nchoo' qui choom'm quia na tooⁿoⁿ ts'iaaⁿ na jñom Ty'oots'om jom. Tyolue nn'aⁿ jnda José jom. Ndo' José jnda Elí,

24 Elí jnda Matat, Matat jnda Leví, Leví jnda Melqui, Melqui jnda Jana, Jana jnda José,

25 José jnda Matatías, Matatías jnda Amós, Amós jnda Nahum, Nahum jnda Esli, Esli jnda Nagai,

26 Nagai jnda Maat, Maat jnda Matatías, Matatías jnda Semei, Semei jnda José, José jnda Judá,

27 Judá jnda Joana, Joana jnda Resa, Resa jnda Zorobabel, Zorobabel jnda Salatiel, Salatiel jnda Neri,

28 Neri jnda Melqui, Melqui jnda Adi, Adi jnda Cosam, Cosam jnda Elmodam, Elmodam jnda Er,

29 Er jnda Josué, Josué jnda Eliezer, Eliezer jnda Jorim, Jorim jnda Matat,

30 Matat jnda Leví, Leví jnda Simeón, Simeón jnda Judá, Judá jnda José, José jnda Jonán, Jonán jnda Eliaquim,

31 Eliaquim jnda Melea, Melea jnda Mainán, Mainán jnda Matata, Matata jnda Natán,

32 Natán jnda David, David jnda Isaí, Isaí jnda Obed, Obed jnda Booz, Booz jnda Salmón, Salmón jnda Naasón,

³³ Naasón jnda Aminadab, Aminadab jnda Aram, Aram jnda Esrom, Esrom jnda Fares, Fares jnda Judá,

³⁴ Judá jnda Jacob, Jacob jnda Isaac, Isaac jnda Abraham, Abraham jnda Taré, Taré jnda Nacor,

³⁵ Nacor jnda Serug, Serug jnda Ragau, Ragau jnda Peleg, Peleg jnda Heber, Heber jnda Sala,

³⁶ Sala jnda Cainán, Cainán jnda Arfaxad, Arfaxad jnda Sem, Sem jnda Noé, Noé jnda Lamec,

³⁷ Lamec jnda Matusalén, Matusalén jnda Enoc, Enoc jnda Jared, Jared jnda Mahalaleel, Mahalaleel jnda Cainán,

³⁸ Cainán jnda Enós, Enós jnda Set, Set jnda Adán, Adán jnda Ty'oots'om.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús (Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Mawjaalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea na jnaaⁿ jndaa Jordán. Ndo' cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' m'aaⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom Espíritu jom cwii joo yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

² Jo' jo' wen'aaⁿ xuee tyol'uee'ñe tsaⁿjndii chiuu nnts'aaⁿ cha catseitjooñe Jesús. Cha'waati xueewaa' meiⁿchjoo ticwa' Jesús, jnda chii tyjee' na ñe'jnoom'm.

³ Quia jo' tso tsaⁿjndii nnoom:

—Xeⁿ mayuu' 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa catsaⁿntjom' tsjo'waa' na catseicwaqueⁿna' tyoo'.

⁴ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ nantquie na wando' ts'aⁿ, saā cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'oots'om.”

⁵ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii jom xqueⁿ cwii sjo nandye. Ndo' mantyjacheⁿ t'moⁿ nnoom cha'tsoti n'iaaⁿ nt'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁶ Ndo' tso nnoom:

—L'o' 'u nntiōo cwenta cha'tso najndanmeiⁿ na cwila'xmaⁿ na maⁿna'iaaⁿ nt'maⁿ ñequio cha'tso na cwiluiit'maⁿndyena. Ee l'ooya jnda ljona' ndo' 'ñeeⁿ juu na l'ue ts'oqⁿ ñequiaya jona' nnom.

⁷ Xeⁿ 'u nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja, quia jo' cha'tso jona' ma'naⁿ.

⁸ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Quindyōo' nacañomya, 'u Satanás. Ja tijoom nntseit'maaⁿndyo 'u ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Macanda nguii Ta Ty'oots'om cwenta' catseit'maaⁿndyu' ndo' macanda nnom jom nndi'ntjom'.”

⁹ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús tsjoom Jerusalén ndo' tqueⁿ jom xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ. Tso nnoom:

—Xeⁿ 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa cju'ndyu' jo nacje,

¹⁰ ee waa ljeii 'naaⁿaⁿ na matsona':

Ñequiaa Ty'oots'om 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u.

¹¹ Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaañjom ljo' nc'e'.

¹² Saā t'o Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na matsu' luaa' ee mati waa cwicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Tints'a xjeⁿ Ta Ty'oots'om cwenta'.”

¹³ Quia jndaq' cha'tso nnom na tyoch'ee tsaⁿjndii na nnts'aaⁿ xjeⁿ Jesús, 'ñeeⁿ juu hasta jndanquiacheⁿ nnty'iaaⁿaⁿ aa nndaq nnts'aaⁿ.

Mato' Jesús ts'iaa' naa'a'

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

14 Ndo' tjalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea. Juu najndeei na matseixma' Espiritu Santo, canda'a'ñ'e' tyotseixmaa' jo'. Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naa'a' cha'waa ndyuua'ñee'.

15 Tyo'moo' ndaa nn'a' naquii' lan'om 'naa' nn'a' judíos, ndo' cha'tso nn'a' jee' tyola't'maa'ndyena jom.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

16 Tjaa' Nazaret yuu na tjawijnei'. Xuee na cwita'jndyee nn'a', tjaa' wats'om cha'xje' na quich'ee'. Ndo' teicantyjaa' na nntsei'na'a'.

17 Quia jo' tquiana ljeii l'oo' na seiljeii profeta Isaías, seicanoo' ljeii'ñee' ndo' tue'cañoom yuu na matsona':

18 Nquii Espiritu cwentaa' Ta Ty'oots'om m'aa'ñe ñ'e'ndyo.

Ee nque' jnda' tque'ñoo' ja na ñnequiaya ñ'oom naya ndaa nn'a' na nty'iaa'ndye.

Ndo' jnda' jñoom ja na jndyoo' na catseinjoo'a' nn'a' na chjoo' n'om.

Ndo' catseicandiiya nn'a' na matseicandyaandyo' joona jnaa'na na waa.

Ndo' cats'aaya na nleitquioo' nn'a' na nchjaa'.

Ndo' catseicandyaandyo' nn'a' na manchje nawi'.

19 Ndo' catseicandiiya cantyja 'naa' tiempo na tque' Ty'oots'om na nlu'i'n'maa'ndye añmaa' nn'a'.

20 Jnda' jo' seilcwiiñe Jesús tsom na chuu ljeii'ñee' ndo' seilcwee'e' juuna' nnom ts'a' na mandi'ntjom. Jnda' chii tjacwacatyee'. Ndo' cha'tso nn'a' na too'ndye wats'om'ñee' jee' tyonty'iaana nnoom.

21 Quia jo' too'ño' tyotseinei' ndaana. Ndo' tsoom:

—Maxuee je' matseicanda'a'ñena' ljeiiwaa' yoche' na cwindye'yo' na matsei'na'ya juuna'.

22 Cha'tso nn'a' tyolue ñ'oom ya cantyja 'naa'a'. Tjawee' n'omna na jee' cajnda ñ'oom na tyotseinei'. Tyoluena:

—Cwa cwe' jnda José tsa'm'aa'.

23 Tso Jesús ndaana:

—Je' je' nndu'yo' noo' ñ'oomwaañe na cwe' wjaañoom' na matsona': “U ts'a' na mach'ee nasei, catsein'ma'ndyu' che'nncu'.” Ndo' cwaa'ti nndu'yo' noo': “Ts'iaa' na cwindyaa'ayá na ñesa' tsjoom Capernaum, mati catsa' joona' ñjaa'ñe ndyuua' tsjom'.”

24 Quia jo' tsotyee'che' ndaana:

—Mayuu'che' matsjoo' ndaa'yo', tixocala'ljo' nn'a' cwii profeta na mañecwii ndyuuaana ñ'e'ñe na mañequiaa' ñ'oom' Ty'oots'om.

25 Ñ'oom na mayuu' matsjoo' ndaa'yo', jndye yolcu na jnda' ljonnye tyom'a' ndyuua Israel joo ncuee na ñet'oom Elías. Ncuee'ñee' ndyee chu waljoo' xcwe tícu'a', ndo' teijndo' cha'waa ndyuua'ñee'.

26 Saa' nchii na m'aa' cwii joo na n'lcu'ñee' jñom Ty'oots'om Elías, jñomyom juu na m'aa' cwii yuscu na jnda' ljoñe tsjoom Sarepta ndyuua Sidón.

27 Ndo' mati jndye nn'a' na tyolei'cho ntycu lepra tyom'a' ndyuua Israel joo ncuee na tyom'aa' profeta Eliseo. Saa' mei'cwiindye na'ñee' ticatsein'maa', macanda' quii Naamán, ts'a' ndyuua Siria.

28 Saa' quia jndyena na luua' tso Jesús, quia jo' cha'tso nn'a' na too'ndye wats'om, jee'che' ndya' jla'wjeena.

29 Jla'tyuua'na, tjeii'na jom nnom tsjoom. Ty'eñ'omna jom xque' ta yuu waa tsjoomna cha nla'cwatyua'na jom.

30 Saa jom jluii'ñê quii'ntaa'na, mana tjaa' yuu na wja'.

Tsa's'a na tseixma' na'jndii naquii' ts'om
(Mr. 1:21-28)

31 Tjacue Jesús Capernaum, cwii tsjoom ts'ondaa Galilea. Jo' jo' tyo'moo'ndaq nn'a' judíos xuee na cwita'jndyeena.

32 Ndo' jee' tjawee' n'omna ñ'oom na tyotseineii', ee tyo'mo'na' na waa najndeii na matseixmaa'.

33 Naquii' wats'om'ñee' tyom'aa' cwii tsa's'a na m'aa' jndyeta naquii' ts'om. Jndeii seixua' ñ'oom 'ndyoo jndyeta'ñee'.

34 Tsoom:

—Ca'ndii' jâ 'u Jesús ts'a' Nazaret. ¿Ljo' nntsa' ñ'e'ndyô jâ? ¿Aa jndyo' na nntseyuui' jâ? Mawajna'na 'ñee' cwiluiindyu'. 'U cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om na lju' ts'om'.

35 Seitia' Jesús juu, matsoom:

—Catseiche'ndo' calui'yo' naquii' ts'om tsa'm'aa'.

Ndo' jnda na seiquioo jndyeta juu quii'ntaa' nn'a', mana jlui' jndyeta ñ'e' na'jndii naquii' ts'om. Ndo' mei'cwii nata' tical'ana ñ'e'ñe.

36 Jee' tyue cha'tsondye nn'a' na ljo' s'aa Jesús. Jluena ndaa nc'iaana:

—Ñ'oommei' cwit'moo'na' na cwiluiiñê ts'a' na maque' xje'. Ee waa najndeii na matseixmaa' na matsa'ntjoom meii' jndyeta, meii' na'jndii, cwicalui'.

37 Tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naa'na' cha'waa ndioche' ndyuaa'ñee'.

Sein'ma' Jesús staxee' Simón Pedro
(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

38 Quia jo' teicantyyaa', jluee'na' naquii' wats'om'ñee'. Tjaque'na' waa' Simón. Ndo' Simón'ñee' jee' nioom matseicon'a' staxee'na'. L'ana ty'oo nnom Jesús na catsein'maa' juu.

39 Jo' chii tjantyyaa'na' tsa'ñee', sa'ntjoom na ca'ndii tycu'ñee' juu. Ndo' mañoom' tco'yana' tsa'ñee'. Mana teicantyya, seiñ'oom'ñe na tcwa'na.

Sein'ma' Jesús jndye nn'a' wii
(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

40 Quia na jnda tmaa' na manndyoo' wjaacue ñe'quioom', cha'tsondye nn'a' na m'a' nn'aa'na na jndye nnom ntycu cwitjoom, tquiochona joo na m'aa' Jesús. Tioom l'oo' nacjoo ticwii cwii joo na'ñee', mana n'maa'.

41 Mati jndyendye nn'a' sa'ntjoom na calui' jndyeta naquii' n'om. Tyola'xuaa jndyeta'ñee', tyolue:

—'U cwiluiindyu' Jnda nquii Ta Ty'oots'om.

Saa jom seitiaa'na' jndyeta, tinquiaa' na nla'nei', ee manquiuna na jom cwiluiiñê Cristo.

Mañequiaa Jesús ñ'oom naya ts'ondaa Galilea
(Mr. 1:35-39)

42 Quia jnda teincoo jluee'na' quii' tsjoom. Tjaa' yuu na wataa' quii' jndaq. Ty'ecal'uee nn'a' jom ndo' jliuna yuu m'aa'. Ñ'e'cala'tsaa'ndyena jom na wjaatyee', cha tica'ñee' joona.

43 Saa tsoom ndaana:

—Mati maca'na' na nñequiaya ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om ndaa nn'a' n'tomche' njoom. Ee maxje' jo' ts'iaa' na jñoom ja.

44 Ndo' tyojaanquiaa' ñ'oom'ñee' naquii' lan'om ts'ondaa Galilea.

5

*Jndye calcaa tjeii'na**(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)*

1 Cwii ndii' tyom'aa' Jesús 'ndyoo ndaaluee chjoo na jndyu Genesaret. Jee'nyonchjena' jom na jla'canto'ndye nn'a' nacañom'm cha nndaq̄ nndyena ñ'oom' Ty'oqots'om.

2 Nty'iaa'na we w'aandaa 'ndyoo ndaaluee'ñee'. Saa nn'a' na cwitjeii' calcaa jnda jlui'na jo' jo'. Macwitmaa'na nlqui' 'naa'na.

3 Quia jo' tjacuq̄o' ts'om cwii w'aandaa'ñee'. W'aandaa 'naa' Simón jo'. Tcaa' na cjaañ'oonti tsa'ñee' juuna' chjoowi' cha n'ndiina' tyuaatcwii. Ndo' tjacjom. Tquiaa' ñ'oom ndaa nn'a' xje' na wacatyee'che' ts'om w'aandaa.

4 Quia na jnda jnda seineii', tsoom nnom Simón:

–Catsaañ'om'yo' w'aandaawaa, wjaawjaatyaaya yuu na njoomti. Ndo' catue'yo' nlqui' 'na'yo' na nntjei'yo' calcaa.

5 T'o Simón nnoom:

–Ta, meii'chaa' tsjom ñel'aayâ ts'iaa' ndo' mei'cwii catscaa ticatjeii'â. Saa cantyja ñ'oom 'ndyo' 'u nncju'nnda'a tsqui'.

6 Jnda na l'ana na ljo', jee' jndye calcaa ty'oomna' ts'om tsqui' 'naa'na hasta ñe'caty'ioo'na'.

7 Jo' chii s'oq̄ lueena ndaa nt'omche' nc'iaana na ñjomndye cwiiche' w'aandaa na quietei'jndei na'ñee' joona. Tquoio na'ñee'. Ndo' jla'catoo'na we w'aandaa ñ'e' calcaa, hasta nuencue na c'u'na' joona'.

8 Quia jnda nty'iaa' Simón Pedro na luaa', tcoom'm xtyee' jo nnom Jesús. Tsoom:

–Ta, ticaty'ioomyana' na ññ'e' ñ'e'ndyo, ee ja ts'a'jna'.

9 Ee jee' ndya' seicaty'uena' jom ñequio nt'omche' nc'iaa'na' na ñ'ee' ñ'e'ñê cantyja 'naa' calcaa na tjeii'na.

10 Majo'ti tjom Jacobo ñequio Juan, ntseinda Zebedeo. Joona mañecwii t'ma' ts'iaa' cwil'ana ñequio Simón. Quia jo' tso Jesús nnom Simón:

–Tinty'ue', je' mamana'tona' na nn'a' nntseitjom' na nla'jomndyena ñ'e'ndyo, tachii cwe' calcaa.

11 Jnda na tqüena tyuaatcwii ñ'e' l'aandaa, mana 'ndyena ts'iaa' 'naa'na. Ty'elajomndyena ñ'e' Jesús.

*Sein'ma' Jesús ts'a' na chuu tycu lepra**(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)*

12 Quia na tyom'aa' Jesús cwii tsjoom, tyjee'cañoom cwii tsa's'a na cha'waañe chuu tycu lepra. Quia na nty'iaa'na' Jesús, tjacwanquoom nomtyuaa, s'aa' ty'oo, tsoom:

–Ta, ntyjii na 'u nndaq̄ nntsein'ma' ja, xe' l'ue ts'om'.

13 Quia jo' Jesús seintyjoq̄o' ts'oq̄o' tye'nquoom'm tsa'ñee'. Tsoom nnom:

–Maxje' l'ue ts'oq̄o' na can'ma'.

Ndo' mantjache' n'ma' tsa'ñee'.

14 Jnda chii tsoom nnom:

–Tintseinei' nnom mei'cwii ts'a' na luaa' tuii. Saa cja', catseica'mo'ndyu' nnom tyee ndo' quiaa' quioo' na nncue' cantyja na jnda n'ma' cha'xje' na sa'ntjom Moisés. Na nntsa' na luaa' nlui'yuu'na' ndaa nn'a' na jnda n'ma'.

15 Saa tjanty'eeti ñ'oom cantyja 'naa' Jesús. Ndo' jndyendye nn'a' ty'oontyjaa' na ndye ñ'oom na tyoñequiaa'. Mati ñe'can'maa'na ntycu na wiina.

16 Saa jom teiñoo', tjaa' jo yuu na ñenque'. Jo' jo' tyotseinei' nnom Ty'oqots'om.

*Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee**(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)*

17 Cwii xuee'ñeeⁿ ma'moⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ. Jo' jo' meindyuaandye nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna cha'tso njoom nch'u ts'onⁿdaa Galilea ñequio Júdeⁿa ndo' mati tsjoom Jerusalén. Ndo' juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'oⁿots'om m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jesús na matsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

18 Mañejuu xjeⁿñeeⁿ tqwie'cañom nt'om naⁿnom na chona tsuee na ndii' ts'aⁿ na jnda teintjeiⁿ nc'ee na tei'caljoo tycutqueeⁿ. Tyol'uee'ndyena chiuu ya na nnc'ooñ'omna tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aa na nlqueⁿna jom jom nnom Jesús.

19 Saa ticaliuena chiuu ya nl'ana ee na jeeⁿ jndye nn'aⁿ. Jo' chii ty'ewana nacjoo' w'aa, tjoona nquioo, jla'c'oⁿna jom na njoom tsuee. Tqueⁿna jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ jo nnom Jesús.

20 Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yⁿya n'om naⁿñeeⁿ, tsoom:

—U re, matseit'maⁿ ts'oⁿya jnaⁿ na matseixmaⁿ!

21 Quia jo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'na na tiya nquiuna ñ'eⁿñê. Tyola'tiuuna naquii' n'omna: “¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na ti'maaⁿ ts'oom na matseineⁿ ñ'oom na wjaana' nacjoo' Ty'oⁿots'om?”

22 Sei'noⁿ Jesús ñ'omtiuu 'naaⁿna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiuyⁿ ñ'eⁿndyo?

23 ¿Cwaaⁿ ñ'oom na tijndeit'ina' na catsjooya? ¿Aa na nntsjo: “Matseit'maⁿ ts'oⁿya cha'tso jnaⁿ”, oo aa na nntsjo: “Quicantya', cja'ca'?”

24 Saa cha caliu'yo' na cwiluiindyⁿ tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na waa najndeii na matseixmaⁿya nnom tsjoomnancuewaa na catseit'maⁿ ts'oⁿya jnaⁿ nn'aⁿ na, quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—U re, matsjooya njom', quicantya', catseilcwiindyⁿ tsue' cja'to' wa'.

25 Mañoom' teicantya' tsaⁿñeeⁿ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ. Seilcwiñê tsuee 'naaⁿa' na ñetuaaⁿ. Mana tjaaⁿ waⁿaⁿ. Jeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'oⁿots'om.

26 Ndo' tyueneiiⁿ cha'tsonⁿdye nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'oⁿots'om. Jluena ñequio na tyueneiiⁿna:

—Xuee je' nty'iaa ndaaya cwii na jeeⁿ t'maⁿ, na mei'jom tiquinty'iaaya.

*Ma'maⁿ Jesús Levi**(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)*

27 Jnda tuii na luaa', jlui' Jesús jo' jo'. Ljeiiⁿ cwii tsaⁿco'ñom s'om na jndyu Levi. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aa yuu na cwi'oocatioom nn'aⁿ s'om ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Candyo'ntyjo' naxaⁿa.

28 Mantlya teicantya' Levi, tjei'ñê cantya' 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, chii tjatseijomñê ñ'eⁿ Jesús.

29 Ndo' seiñ'oom'ñê cwii nantquie t'maⁿ waⁿaⁿ cwentaa' Jesús. Seitjoom jndye nc'iaaⁿa' na ñequio ñeto'ñoom s'om ts'iaaⁿndaana nn'aⁿ cwentaa' gobiernom. Teindyuaandyena nacañoom' mei'sa ñ'eⁿñê ndo' ñ'eⁿ Jesús ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

30 Ndo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyola'ncjoo'ndyena nacjoo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Jluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na cwicwa'yo' ndo' cwiwe'yo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoⁿndyena nnom Ty'oⁿots'om?

31 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei, saꝓ nn'aⁿ na wii tjoondyena jom.

³² Ja nchii jndyooya na nncwaⁿya nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja na maty'iomyana'. Ja jndyooya na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ na calcwe' n'omna.

Cantya 'naa' na nntseicwejndo'ñe ts'a'

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Quia jo' tyoluena nnom Jesús:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Juan, jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyena ndo' cwila'neiⁿna nnom Ty'oqots'om. Ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos. Saꝓ joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwicwa'na ndo' cwiwena. ¿Chiuu na luaa' cwil'ana?

³⁴ T'oqⁿ ndaꝓna:

—¿Aa ndya' nndu'yo' ndaa nn'aⁿ na tquiola'jomndyena na macoco ts'aⁿ na cala'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ nquii tsaⁿs'a na macoco quii'ntaaⁿna?

³⁵ Saꝓ nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, ncuee'ñeeⁿ nla'cwejndo'ndyena.

³⁶ Mati seineiiⁿ ndaꝓna ñ'oom na wjaañoom' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaꝓna. Tsoom:

—Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ nntyjee cwii taⁿ' liaa', liaa xco na nntseyoⁿ liaa ntsaa ñ'eⁿ juuna'. Ee xeⁿ luaa' nnts'aa ts'aⁿ, nntsei'naaⁿ'aⁿ liaaⁿ'aⁿ liaa xco'ñeeⁿ ndo' nchii macandꝓ jo', mati tixocatseix'iaa'ñena' ñequio liaa ntsaa'ñeeⁿ.

³⁷ Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntiom winom xco n'om ntjaⁿ teindyo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ, nnty'ioo'na' nl'a winom xco'ñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa' winom ndo' mati ntjaⁿ'ñeeⁿ.

³⁸ Jo' chii macaⁿ'na' na nnc'oocue winom xco n'om ntjaⁿ xco cha meiⁿ ntjaⁿ xco'ñeeⁿ ticwi'ndaa'na' ndo' meiⁿ winom.

³⁹ Ee ts'aⁿ na ma'uu winom tquie, mei'chjoo tica'naⁿ ntyjii winomxco. Ee matsoom na joo winom tquie, jo' ca'naⁿti.

6

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'a'

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Luaa tuii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos. Mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ. Ty'uee'ndyena joona' n'om lueena jndꝓ chii tquiina.

² Quia jo' nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos jluea:

—¿Chiuu na cwil'a'yo' cwii na ticatsꝓ'ntjomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

³ T'o Jesús, tsoom ndaꝓna:

—'O, ¿aa tyoola'na'yo' ñ'oom chiuu s'aa David quia na t'oom na ñe'jnoom'm, ndo' mati nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê?

⁴ Tjaqueⁿ'eⁿ wats'om cwentaa' Ty'oqots'om, tcaaⁿ ntyoo' na jndꝓ tqueⁿ nn'aⁿ jo nnom Ty'oqots'om. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ macandꝓ ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na joona'. Saꝓ tcwa' David joona' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eñê.

⁵ Quia jo' tsoom ndaꝓna:

—Ja na cwiluindyo tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na jndꝓ na nntsjoꝓ ljo' cal'a nn'aⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyaꝓa.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jndꝓ tjateii ts'o

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjaquiee' Jesús wats'om chjoo. Tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ. Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndꝓ tjateii ts'o ntyjaya.

⁷ Ndo! nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ tyoqueⁿ na cwenta xeⁿ na nntsein'maⁿ Jesús ts'aⁿ wiiⁿ xuee na cwita'jndyeena, cha quia jo' nndaq̄ ññe'quiaana jnaaⁿ aⁿ.

⁸ Saaⁿ mantyjeeⁿ chiuu cwila'tiuuna, jo' chii tsoom nnom ts'aⁿ na jnda tjateii ts'o:

—Quicantyja', cwintyje' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

Ndo' teicantyja tsaⁿ ñeeⁿ, teintyjeeⁿ eⁿ xcwe.

⁹ Jnda jo' tso Jesús ndaana:

—Nncwax'a cwii ñ'oom ndaa'yo', xuee na cwita'jndyaaya, ¿aa wanaaⁿ na cateijndeiⁿ ts'aⁿ x'iaaⁿ aⁿ na wi' matjom oo aa ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿ ñe' x'iaaⁿ aⁿ cha ticue' oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

¹⁰ Jnda chii nty'iaaⁿ aⁿ ndaa cha'tsondye nn'aⁿ, tsoom nnom ts'aⁿ wiiⁿ:

—Catseiliuu' ts'o'.

S'aa tsaⁿ ñeeⁿ na ljo' ndo' tco'ya'ñ'eⁿ na' ts'o'oⁿ.

¹¹ Jnaaⁿ jo' jeeⁿ jla'wjeena Jesús. Ndo' tyo'maⁿ na ñ'eⁿ nc'iaana ljo' nndaq̄ n'l'ana jom.

Macwji'ñe Jesús canchoo'we ts'aⁿ cwentaaⁿ aⁿ

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Joo ncuee'ñeeⁿ tjawa Jesús cwii ta naquii' jndaq̄ na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Ndo' meii'nchaa' tsjom tyotseineiⁿ nnom.

¹³ Quia na jnda teixuee, tcwaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ ñe. Quii'ntaaⁿ na tjeii'ñe canchoo'wendye nn'aⁿ na seicajñoom joona apóstoles, nn'aⁿ na majñom Ty'oots'om ts'iaaⁿ 'naaⁿ.

¹⁴ Nmeiiⁿ ncueena: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro, ñequio tyjee tsaⁿ ñeeⁿ, Andrés, ñ'eⁿ Jacobo ñequio Juan, ñ'eⁿ Felipe ñequio Bartolomé,

¹⁵ ñ'eⁿ Mateo ñequio Tomás, ñ'eⁿ Jacobo jnda Alfeo, ndo' ñ'eⁿ Simón na cwiluena cananista,

¹⁶ ñ'eⁿ Judas jnda Jacobo ñequio Judas Iscariote, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Ma'moⁿ Jesús ñ'oom ndaq̄ jndye nn'aⁿ

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Jndyocue Jesús ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ ñe. Ty'emeintyjeeⁿ na cwii su. Jo' jo' jnda tquie'cañom nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ñequio jndyendye nn'aⁿ na jna' cha'waa Judea ñequio Jerusalén ñequio 'ndyoo ndaaluee na ndyoo' tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Naⁿ ñeeⁿ tquiona na ndyena ñ'oom na mañequiaaⁿ, ndo' na nntsein'maaⁿ joona ntycu na cwitjoomna.

¹⁸ Mati sein'maaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ cwajndii tyoleichuu jndyeta.

¹⁹ Cha'tsondye nn'aⁿ tyol'uee'ndyena chiuu ya cha nndaq̄ ññe'quio'na jom, ee waa najneiⁿ na nn'maⁿ ts'aⁿ xeⁿ nndaq̄ ññequiuiⁿ jom. Jo' chii cha'tsondyena n'maaⁿ na.

Nmeiiⁿ mañequiaana na neiiⁿ ts'aⁿ

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Quia jo' nty'iaaⁿ aⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsoom ndaana:

—O nn'aⁿ na nty'iaandyo', mañequiaana' na neiⁿyo', ee cwilaxmaⁿyo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om.

²¹ O nn'aⁿ na cwiwe'jndo'yo' je', mañequiaana' na neiⁿyo' ee quia ññequiaa Ty'oots'om cha'cwijom na jnda tjacjo'yo'.

—O nn'aⁿ na cwiyuee'yo' je', mañequiaana' na neiⁿyo' ee macwji' Ty'oots'om na chjoo' n'om'yo'.

22 Mañequiaana' na neiⁿ'yo' quia na cwila'jndoo nn'aⁿ 'o na cwilei'ntyjona 'o, na cwila'jnaaⁿ'na 'o, ndo' na cwil'ana na ticuee' n'omna 'o nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

23 Manmeiiⁿ tyota'wi' weloo naⁿñeeⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee. Jo' chii c'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' xuee na cwi'tjom'yo' nawi'meiⁿ!. Ee t'maⁿ naya 'naⁿ'yo' cwiwiwe cañoom'luee.

24 Saã nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyo' na quit'maⁿ n'om'yo' juu na tyandyo'. Ee cwe' cantyjati je' na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na jeeⁿ l'ue m'aⁿ'yo'.

25 Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwicwa'jaaco'yo' je'. Ee nncue'ntyjō xuee na nnc'om'yo' cha'cwijom na ñejndo'yo'.

Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na jeeⁿ neiⁿ'yo' je'. Ee nncue'ntyjō xuee na nntyuee'yo' ndo' nla'xua'yo' na chjoo' n'om'yo'.

26 Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na je' jndye nn'aⁿ cwi'tjeii'yana 'o. Ee maluaa' ñel'a weloo naⁿñeeⁿ. Tyoluena ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ joo profetas na cwe' tyonquio'nn'aⁿ joona.

C'oo'ya na wi' n'oo'ya nn'aⁿ na jndoo jaa
(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 Saã matsjooya ndaa' 'o nn'aⁿ na cwindye'yo' ñ'oom na mañequiaa: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om'lo.

28 Cataⁿ'yo' na catio'naaⁿñee Ty'oots'om nn'aⁿ na cwi'tuee' ñ'oom wi' nacjo'yo'. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jnaaⁿ'na 'o.

29 Ñeeⁿ na mmeiⁿ'nda' ntsmaⁿ, mati cwiicheⁿ ntyja quiaa' na mmeiⁿ'nda'. Ndo' ñeeⁿ na nncwji' liaatco 'naⁿ, mati quiaa' cotom' na nncjaañ'oom.

30 Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macaⁿ cwii 'naⁿ njom', quiaa'. Ndo' xeⁿ tjañ'oom ts'aⁿ 'naⁿ ndo' tiñe'catseilcweeⁿ'eⁿ juuna', tintseincjoo'ndyo' na calcwe'na'.

31 Cha'xjeⁿ na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo', majo'ti cal'a' 'o ñ'eⁿndye joona.

32 Xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cwe' tomti nn'aⁿ na mati wi' n'om'lo, quia jo' zyuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndyena Ty'oots'om m'aⁿna na wi' n'omna nc'iaana na wi' n'om'joona.

33 Xeⁿ cwil'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' cwe' tomti ñ'eⁿ nn'aⁿ na mati cwil'a na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyo', zyuu waa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ majo'ti cwil'ana.

34 Ndo' xeⁿ cwi'tei'jndei'yo' 'naⁿ nn'aⁿ na nquiu'yo' na mati joo nntei'jndei' 'o, quia jo' zyuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ cwi'tei'jndeiina 'naⁿ ndaa nc'iaana ee manquiuna na nnjoom jo'.

35 Saã 'o je' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ. Catei'jndei'yo' 'naⁿ na cwilei'ñ'om'yo' nn'aⁿ, meiiⁿ ticantyjaa' n'om'yo' na nla'lcwe'na. Quia jo' t'maⁿ naya nnda'yo' cañoom'luee. Ndo' nlaxmaⁿ'yo' ntseinda Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticeⁿ. Ee mati jom m'aaⁿ na wi' ts'oom meiiⁿ nn'aⁿ na l'ō meiiⁿ mach'eeⁿ ya joona. Ndo' wi' ts'oom nn'aⁿ na wi'ndye.

36 C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'tsondye nn'aⁿ cha'xjeⁿ nquii Tsotyeyo' m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ.

Tintu'xaa'ya nn'aⁿ
(Mt. 7:1-5)

37 Tintu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ na cwe' xje'to 'o, cha meiiⁿ tincu'xeⁿ Ty'oots'om 'o. Tintyo'yo' nn'aⁿ l'ō nawi' cha tintoom 'o l'ō nawi'. Cala't'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ cha mati nntseit'maⁿ ts'oom 'o.

38 Quia'yo' na catejindeiina' nn'aⁿ, quia jo' mati nnto'ñoom'yo' na nntei-jndeina' 'o. Ee Ty'oots'om nñequiaaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii na candaa' tu'xe'na'. Jo' jo' matseijomna' cha'cwijom cwii 'na' na teincwii'na', tyeⁿ ty'ecuenta' hasta too' wantyjo. Ee cantyjati xjeⁿ na cwifne'quia'yo' ndaa' nn'aⁿ, majo'ti nntseilcwe' Ty'oots'om na cwii nnjoom ndaa'yo'.

39 Mati seineiⁿ Jesús ndaana cwii ñ'oom na tjañoom', tsoom:

—¿Aa nnda^a nncjaañ'oom tsa'nchjaaⁿ cwiicheⁿ tyjenchjaaⁿaⁿ? ¿Aa nchii wenyena nntiomna' ts'om tsue'tsjoom?

40 Xocats'aana' na ts'aⁿ na matsei'naaⁿ cwiluii'tma'ñetyeeⁿ, nchiiti ts'aⁿ na ma'moⁿ nnoom. Saa quia na jnda sei'naaⁿñ'eeⁿ cha'tso na t'moⁿ tsaⁿñ'eeⁿ nnoom, quialjo'cheⁿ nntseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na t'moⁿ nnoom.

41 '¿Chiuu na jeeⁿ ndo' jnda na njom ts'omnnoom x'ia', saa tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'?

42 ¿Chiuu na jeeⁿ ñe'catseijndaa'ndyu' jnaaⁿ x'ia'? ¿Aa nntsu'yu' nnoom: “Cwa 'u nn'a'ya, quiaa' na nncwiji'a ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'”, saa manncu' tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom'? 'U ts'aⁿ na mache' na matseicandaa'ndyu' cha canty'iaa nn'aⁿ, najndyee cwji' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu', quia jo' tqiuo'ya' na nncwji' ntquioo' jnda ts'omnnoom x'ia'.

Taa' ts'oom ma'mo'na' ljo' ts'oom juuna'
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

43 'Ticwii cwii ts'oom na ya xocats'aana' tã na tis'a. Ndo' ts'oom na tis'a meiⁿ xocats'aana' tã na ya.

44 Ticwii cwii ts'oom, taa'na' ma'mo'na' ljo' ts'oom juuna'. Ee tijoom nntseicjoo ts'aⁿ tã higo ts'oom niroom. Meiⁿ tijoom nntseicjoo ts'aⁿ tauva cwii ts'oq niroom.

45 Maluaa' matseijomna' nn'aⁿ cha'na n'oom ntjom. Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe, mach'eeⁿ yuu na ya, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ na ya na matseitoom. Saa ts'aⁿ na wi'ñe, mach'eeⁿ yuu na tis'a, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ nawi' na matseitoom. Ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na matseituu naquii' ts'om, maxjeⁿ jo' matseineiⁿ.

We nnom tsia'tsjo'
(Mt. 7:24-27)

46 '¿Chiuu na cwindu'yo' na Ta ja quia na cwi'maⁿ'yo' ja ndo' tiñe'calacanda'yo' ñ'oom na matsjoo ndaa'yo'?

47 Ticwii cwii ts'aⁿ na macwjee'cañoom ja na mandii ñ'oom na matsjoo nmeiⁿ, ndo' matseicandã joona', m'moo'ya ndaa'yo' chiuu matseijomna' tsaⁿñ'eeⁿ.

48 Matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa'. Tyoca'ñeeⁿ njoom, tyeⁿ tqueeⁿ tsia'tsjo' cha jndei' w'aa. Quia na tyjee' jndaa, tcoona' tyuaatcwii, jndei tyocjaacameiiⁿñena' ndaa w'aa'ñeeⁿ. Saa tãcats'eiina' ee na tyeⁿ tjaluiina' nacjoo' tsia'tsjo'ñeeⁿ.

49 Saa juu ts'aⁿ na cwe' mandii ñ'oom na matsjoo ndo' titseicandã joona', tsaⁿñ'eeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' na cwe' jna'tona' nomtyuaa. Tjaa'naⁿ niaⁿljo' tuii. Quia na tyjee' jndaa ndo' jndei tyocjaacameiiⁿñena' w'aa'ñeeⁿ, mantya tmeiⁿ'na' juuna'. Ndo' t'maaⁿ tsuu cantyja 'naaⁿ'na'.

7

Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano
(Mt. 8:5-13)

¹ Jndā na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ na tyondye nn'aⁿ, quia jo' tjaaⁿ tsjoom Capernaum.

² Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿ cwii capeitaⁿ na matsa'ntjom cwii siaⁿnto sondaro. Ndo' m'aaⁿ cwii mosoom'm na jeeⁿ wi' ts'oom, mañe'cue' na nioom wii'.

³ Quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ! Jesús, jñoom nt'om nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndāa nn'aⁿ judíos na c'oocal'ana ty'oo na candyoya Jesús na nntsein'maⁿ tsaⁿñeeⁿ mosoom'm.

⁴ Jndā tquiena na m'aaⁿ Jesús, ñequio ñ'oom ty'oo tyoluena nnoom:

–Ts'aⁿ na jñom jâ, ya ts'aⁿñe, jo' chii maty'iomna' na catseñ'oom'ndyu' jom.

⁵ Ee jeeⁿ wi' ts'oom jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel, ndo' s'aaⁿ wats'om 'naaⁿya'.

⁶ Quia jo' tja Jesús ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. Quia ma'ooquiena waa' capeitaⁿ, jñom tsaⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye na c'oocaluena nnom Jesús:

–Ta, ndi' matso ts'aⁿ na wii' mosoo' ticatseixmaaⁿ na nncja'quie' naquii' waⁿaⁿ, jo' chii tiñe'tseicachjuutyeeⁿ 'u.

⁷ Meiⁿ cwe' na ndyocatjomñê 'u, ticatseixmaaⁿ. Ndo' ntyjeeⁿ na meiiⁿ cwe' ñ'oom na nntsu', nn'maⁿ mosoom'm.

⁸ Ee jom m'aaⁿ nacje 'naaⁿ! ts'aⁿ na matsa'ntjom jom. Ndo' mati m'aⁿ sondaro nacje 'naaⁿaⁿ. Quia na nntsoom nnom cwii joona: “Luua' cja'”, wjaa tsaⁿñeeⁿ. Ndo' quia na nntsoom nnom cwiicheⁿ: “Candyo' luua’”, ndyo. Mati quitsoom nnom cwii cwii mosoom'm: “Catsa' luua’”, ndo' nnts'aa.

⁹ Quia na jndii Jesús ñ'oomwaa', jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja 'naaⁿ! tsaⁿñeeⁿ. Taqueeⁿ nty'iaaⁿaⁿ ndāa nn'aⁿ na 'oontyjo naxeeⁿeⁿ, tsoom:

–Candye'yo' nntsjoq, meiⁿ cwii ts'aⁿ tyooljeiya quii'ntaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel, na t'maⁿ matseyiyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿ!.

¹⁰ Quia na jndā ty'elcwee' nn'aⁿ na jñom capeitaⁿ, jliuna na jndā n'maⁿ moso na wii'.

Seilcwinnda' Jesús ts'oo

¹¹ Jndā tuii na luua', tja Jesús tsjoom na jndyu Naín. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ty'ena ñ'eⁿñê ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹² Quia na jndā teindyooa 'ndyoots'a tatiom nnom tsjoom, jliuna na cwicalui' nn'aⁿ na 'oocaty'iuu ts'oo, tsaⁿs'a jnda cwii yuscu na jndā ljoñe. Tsaⁿs'a'ñeeⁿ macandā ñenquii tuiiñe. Jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ty'ela'jomndye ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹³ Jndā na nty'iaa' Ta Jesús yuscu'ñeeⁿ tioo na jeeⁿ wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

–Tanty'ioo'.

¹⁴ Quia jo' tjantyjaaⁿaⁿ, tyeⁿnquioom'm yuu na njom ts'oo. Ndo' nn'aⁿ na cho juuna', ty'emei'ntyjee'na. Matsoom nnom ts'oo'ñeeⁿ:

–Aa ndi' sa, matsjoq njom': Quicantyja'.

¹⁵ Ndo' teicantyja ts'aⁿ na jndā tue', tōoⁿōⁿ na matseineiiⁿ. Tquiaa Jesús jom l'ō tsoñeeⁿ.

¹⁶ Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' cha'tso nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'ōots'om, tyoluena:

–Jndā teitquioo'ñe cwii profeta quii'ntaaⁿya na t'maⁿ tseixmaaⁿ.

Ndo' mati tyoluena:

–Ty'ōots'om jndā tyjee'cañoom na mateijneiⁿ jaa na cwiluiindyō cwen-taaⁿaⁿ.

¹⁷ Ndo' tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿ! na luua' s'aa Jesús cha'waa ts'ondaa Judea ñequio njoom na niom ndiocheⁿ jo' jo'.

*Juan majñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús
(Mt. 11:2-19)*

¹⁸ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, jla'candiina jom cha'tso ñ'oommeiⁿ. Quia jo' t'maaⁿ wendye naⁿñeeⁿ.

¹⁹ Jñoom joona na c'oota'x'ena ndyoo Jesús, ¿aa jom cwiluiiñe nquii na nncwjee'cañoom tsjoomnancue oo aa nncwindoo'na cwiicheⁿ?

²⁰ Ndo' quia na jnda tquie'cañom naⁿñeeⁿ Jesús, jluena nnoom:

—Juan tsaⁿ na matseits'oomñe nn'aⁿ, jom jñoom já na m'aaⁿ na cata'x'aayâ njom': “¿Aa 'u cwiluiindyⁿ nquii na nncwjee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiicheⁿ?”

²¹ Juu xjeⁿñeeⁿ tyotsein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿ na wii ñequio ntycu na tcuu wjaana'. Mati tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ na maleichuu jndyeta, ndo' s'aaⁿ na nty'iaa nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

²² Jnda chii toom ndaa nn'aⁿ na jñom Juan:

—Catsa'yo', cala'candii'yo' Juan ljo' na jnda jndye'yo', ndo' na jnda nty'ia'ndaa'yo' jndye nn'aⁿ n'maaⁿ. Nn'aⁿ na nchjaaⁿ jnda teitquioo. Ndo' nn'aⁿ na ntjeiⁿnc'ee', je' ya cwi'ooca'. Nn'aⁿ na cho tycu lepra, je' jnda n'maaⁿ. Nn'aⁿ na candaa, je' ya cwindye. Nn'aⁿ na jnda tja, jnda cwitando'nnda'. Ndo' ndyeñeeⁿ jnda macwindye ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

²³ Ndo' mañequiaana' na neiiⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticwji'ñe cantyja 'naⁿya.

²⁴ Jnda na ty'elcwee' nn'aⁿ na jñom Juan, to' Jesús na matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm cantyja 'naaⁿ Juan. Matsoom:

—¿Chiuu waa saacanty'ia'yo' na sa'yo' ndyuua na tja nn'aⁿ c'oom yuu na tyom'aaⁿ Juan? ¿Aa nty'ia'yo' jom cha'cwijom cwii tsmaaⁿ na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

²⁵ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' jom na cweⁿ liaa na jeeⁿ jnda? Ntyjii nchii jo'. Queⁿyo' cwenta, nn'aⁿ na cwicwee' liaa na jnda, joona jeeⁿ l'ue m'aⁿ na ndo' ya cwic'eeⁿna quii lan'iaaⁿ nt'maⁿ.

²⁶ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' na cwiluiiñe profeta? Mayuu' na jo' jom. Ndo' t'maⁿti matseixmaaⁿ, nchiiti meiⁿnquia profeta.

²⁷ Ee waa ljeii na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ. Matsona:

Ja majñooⁿñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee cantyja na nncja' na wjaañ'oom ñ'oomya.

Jom nncwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ cha nnc'omc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

²⁸ Candye'yo' nntsjo, quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue, tijoom ñet'oom cwii profeta na t'maⁿti cwiluiiñe cha'na Juan. Saaⁿ meiiⁿ na ljo', ts'aⁿ na cjeti mach'ee, juu t'maⁿti cwiluiiñe yuu na matsaⁿntjom Ty'oots'om, nchiiti Juan.

²⁹ Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na seineiⁿ Juan mandiiñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaa'ndaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' gobiernom, ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ, teits'oomndyena s'aa Juan ee jla'noⁿna na xcwe mach'ee Ty'oots'om.

³⁰ Saaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, l'ana na ticwil'ue ñ'oom na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿndyena, jo' chii tinquiandyena na nntseits'oomñe Juan joona.

³¹ Quia jo' tso Jesús ndaaⁿ:

—¿Ljo' nntseijoom'ndyoo cantyja 'naⁿyo' ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' na m'aⁿ je'? Ndo' ¿'ñeeⁿ matseijomna' 'o?

³² Matseijomna' 'o cha'na yocanch'u na tileicatjoom' na cwinquioo' na meindyuaandye ts'om nataa. Cwila'xuaana ndaa nc'iaana, cwiluena: "Cwitjoo'â tsmāa' na macoco ts'a'na sãã 'o tiñe'cala'jnom'yo'. Cwitaayâ som ts'oo sãã mati tiñecatuyee'yo'."

³³ Ee tyjee'cañoom Juan, ts'a'na ñeseits'oomñe nn'a'n, jom tícwaa'n'a'n nan-tqúie na ya, mei'n winom tíc'om. Sãã 'o cwindu'yo': "Tsa'njndii matseixmaa'n."

³⁴ Ndo' ja na cwiluiindyō ts'a'na na jna'n cañoom'luee, jndã tyjacañoo'ya 'o. Ja matseijomndyo ñ'e'n nn'a'n, macwa'a ndo' ma'ua. Sãã 'o cwindu'yo' na ja cwiluiindyō ts'a'na na jee'n cwa', jee'n 'uu. Ndo' mati cwindu'yo' na ja matseix'iaa'ndyo ñ'e'n nn'a'n na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom ñequio nn'a'n na cwila'tjoo'ndye nnom Ty'ooots'om.

³⁵ Sãã tints'aa ee cha'tso ljo' na mach'ee Ty'ooots'om cwit'moo'na' na jndō' ts'oom.

Tja Jesús waa' Simón, ts'a'na fariseo

³⁶ Cwii ts'a'n fariseo tqúee'ñê Jesús wa'n'a'n na nlcwa'na. Ndo' tjaquiee' Jesús quii' waa' fariseo'ñee'n ndo' tjacjom nacañom' mei'sa.

³⁷ Cwii yuscu tsjoom'ñee'n na cwe' luaa' m'aa'n ñ'e'n na'n'nom, quia na jñee'n na wacatyee'n Jesús nacañom' mei'sa waa' fariseo, jndyoñ'oom cwii tsioo na tuina' ñ'e'n tsjō' canchii' na njom nche'n cachi.

³⁸ Jndyomeintyjee'n'e'n nacañoom' nc'ee Jesús. Tqoo'q'n na maty'ioom ndo' cwiquiaa ndaannoom nacjoo' nc'ee Jesús. Ñequio sooxquuee'n tyowee'ñê nc'ee Jesús. Tyo'om nc'ee ndo' tyoñ'oomñê nche'n cachi'ñee'n.

³⁹ Ndo' juu ts'a'n fariseo na tqúee'ñê Jesús na catseijomñe ñ'e'nñê, nty'iaa'n'a'n na luaa'. Quia jo' seitioom naquii' ts'oom: "Tsa'm'aa'n, xe' mayuu' cwiluiñê profeta, jndã sei'noq'o'n 'ñee'n yuscum'aa'n' na manquiu' jom, ndo' ljo' mayaa'n'. Ee tsa'm'aa'n', ts'a'na na cwe' luaa' m'aa'n ñ'e'n na'n'nom."

⁴⁰ Quia jo' tso Jesús nnom fariseo'ñee'n:

—Aa ndi', Simón, waa cwii na ñe'catsjoo njom'.

T'ō Simón, tsoom:

—Ta, catsu' nndii.

⁴¹ Tso Jesús:

—Tyom'aa'n cwii ts'a'n na teijndei s'om nn'a'n. Ndo' t'om we nn'a'n na tyocacho'jna' nnoom. Cwii tsa'ñee'n tyocachujnaa' 'om sia'nto denarios. Ndo' cwiiche'n tsa'ñee'n tyocachujnaa' ñewen'aa'n nchoo' qui denarios.

⁴² Ndo' na'ñee'n tícandã nntioomna, sãã meii'n na ljo', wendyena seit'ma'n ts'oom. Quia jo' çwaa'n cwii na wendye na'ñee'n nnc'oom na jndati ntyjii ñ'e'nñê?

⁴³ T'ō Simón, matsoom:

—Matseitiuuya ts'a'na na t'maa'nti chujna' nnoom, juu tsa'ñee'n jndati ntyjii jom.

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Majo'ndyo macwji' cwenta.

⁴⁴ Jndã jo' taquue'n, nty'iaa'n'a'n yuscu'ñee'n, matsoom nnom Simón:

—¿Aa manty'ia' yuscum'aa'n'? Ja jndyoquia'a wa', tñquiaa' ndaa na nntma'n nc'ã sãã tsa'm'aa'n' je', jndã tmaa'n nc'ã ñequio ndaannoom. Ndo' jndã tyúee'ñê nc'ã ñequio sooxquuee'n.

⁴⁵ 'U tíc'ua' ntsmaa'a cha'na waa costumbre, sãã tsa'm'aa'n' cantyjati na jndyoquia'a wa', tyooocaameintyjee'n'e'n na ma'om nc'ã.

⁴⁶ 'U tícwjaa'ndyu' seitye xquaa'n sãã tsa'm'aa'n' jndã ty'oomñê nche'n cachi nc'ã.

⁴⁷ Jo' chii matsjoo njom' cha'tso na matseitjooñê jnda seit'maⁿ ts'o^on, jo' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Saa juu ts'aⁿ na m'aaⁿl' ts'om nquii na tit'maⁿ matseitjooñê, meiiⁿ na matseit'maⁿ ts'o^on juu, maxjeⁿ ticueeⁿ na jnda ntyjii ñ'eⁿndyo.

⁴⁸ Jnda chii matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jnda seit'maⁿ ts'o^oya cha'tso jnaⁿl'.

⁴⁹ Nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿñê nacañoom' mei'sa, to'na na cwiluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiniñe tsaⁿm'aaⁿl' na mati matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ?

⁵⁰ Saa matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Nc'eⁿ na matsei'yuya ts'om' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda jlui'ya'. Cja' na mei'cwii ñomtiu tanc'oom'.

8

Yolcu na tei'jndei Jesús

¹ Jnda jo' tja Jesús cha'tso njoom nt'maⁿ ñequio njoom nch'u na tyoñequiaaⁿ ñ'oom. Tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na canchoo'we ñ'eⁿñê.

² Mati ty'e ñ'eeⁿ yolcu na jnda sein'maaⁿ na ñejleichuu jndyetia. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na jnda sein'maaⁿ cwii cwii nnom ntycu na ñetjoom. Cwii joona jndyu María Magdalena, tsaⁿ na jnda tjei' Jesús ntquieeⁿ na'jndii naquii' ts'om.

³ Ndo' ñ'eⁿ Juana, jom scuu' Chuza, ts'aⁿ na mando' ts'iaaⁿ 'naaⁿl' Herodes. Ndo' mati ñ'eⁿ Susana, ñequio jndyendye nt'omcheⁿ yolcu. Tyocaljondyena s'om na tyotei'jndeiina Jesús 'naⁿ na maca'na' jom ñ'eⁿ nn'aⁿ canchoo'we.

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Tjomndye cwii tmaaⁿl' t'maⁿ nn'aⁿ nacañoom' Jesús, na jnaⁿna cwii cwii njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana.

⁵ Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ jnda. Tjaaⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo. Ndo' yocheⁿ na tyojoom'm lqueeⁿñeeⁿ, nt'om jo' tquiaa ts'om nato. Joona' ndyue nn'aⁿ ndo' nt'om tcwa' cantsaa.

⁶ Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo'. Quia jnda t'oomna', mantya tjaaca'na' ee titeiiⁿl' tyuaa.

⁷ Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'o^o nioom. Ñ'e'naaⁿl' ty'ewijdana', saa l'o^o nioom'ñeeⁿ tco'na' joona'.

⁸ Ndo' nt'om tsjaaⁿ lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna' ndo' l'ana' cwii cwii siaⁿnto lqueeⁿ na cwiina'.

Jnda na tsoom ñ'oommeiⁿl', seineiⁿ na c'uaati, matsoom:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candiia.

Luua ts'iaaⁿl' ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eena nnoom chiuu ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'.

¹⁰ T'o Jesús matsoom:

—Ndaa' 'o mañequiaa Ty'o^ots'om na caliu'yo' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿl' na matsa'ntjoom. Saa ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ matseinaⁿya ñ'oom na wjaañoom', cha meiiⁿ na cwinty'iaa ndaana saa tixoqueⁿna cwenta ndo' meiiⁿ na cwindyena saa xocala'noⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom cantyja na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo
(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11 'Luaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Lqueeⁿ trigo na tjacju' ts'aⁿ, ñ'oom' Ty'oots'om jo'.

12 Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Mantyja ndyo tsaⁿjndii, macwjeeⁿeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna cha tila'yu'na, tilui'yana.

13 Lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo', jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Cwila'yu'na cwantindyoo xuee saa quia na mandyo cwii na maco'wi'na' jooa, cwi'ndyena.

14 Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na too' nda' l'ooⁿ nioom, mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Saa jooa, jeeⁿ m'aⁿna ñ'omtiuⁿ chiuu na cwii 'oom'aⁿtina. Ñe'cuua 'naaⁿna, ndo' ñe'c'omna cantyja na neiⁿncⁿo tsjoom-nancue. Jo' chii tjaa'naⁿ cwii nnom na cwiwitquioo' cantyja 'naaⁿna na cwila'ñ'oom'ndyena ñ'oom' Ty'oots'om.

15 Ndo' tsjaaⁿ na tquiaa yuu na ya ts'o, mant'omcheⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Ñequio na xcwee' n'omna cwila'wena ñ'oom na cwindyena naquii' n'omna. Tica'ndyenc'uaa'ndyena meiiⁿ nawi' cwiitjoomna. Cantyja na cwil'ana cwiwitquioo' na cwinaⁿndyena yuu na matsona'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lámpara
(Mr. 4:21-25)

16 Seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Tsoom ndaⁿana:

—Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseicw'aa lámpara jndaⁿ chii nntseicoom'm juuna' ñ'eⁿ xuaa oo nncwjaa'ñê juuna' nacjee' jnduu. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha na xuee nnty'iaa nn'aⁿ na nnc'ooquie'.

17 Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nla-canooⁿyo' jooa' ndaⁿana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿya je' maxjeⁿ nncue'ntyjō na meiⁿquaiyuucheⁿ nla'noⁿ nn'aⁿ juuna'. Maxjeⁿ nncuaa tyenquiona'.

18 Jo' chii queⁿya'yo' cwentá joo ñ'oommeiiⁿ na matseinaⁿya ndaa'yo'. Ee juu ts'aⁿ na mamaleiñ'oom nlo'ñomti saa ts'aⁿ na tjaa ljo' coleiñ'oom, nluí'ñ'eⁿ mandí'ne' ljo' na matseitoom na niom naquii' l'ooⁿ.

Tquie ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsondyeena
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19 Tsondyee Jesús ñequio ntyjeeⁿ tquie'cañomna, saa tícandaa nnc'oontyjaa'na jom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

20 Ndo' seicandii ts'aⁿ jom, tso:

—Ch'eⁿ m'aaⁿ tso'ndyo' ñequio nty'iu'. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

21 T'ooⁿ tsoom:

—Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' cwila'candaⁿ juuna', naⁿ'ñeeⁿ cwiluiindy^e tsondyoya ndo' ntyjōya.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 Cwii xuee'ñeeⁿ tuō Jesús ts'om cwii w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm. Tsoom ndaⁿana:

—Cjaaya xndyaa' ndaaluee.

Quia jo' jnaⁿna ts'onⁿdaa Galilea, to'na na 'oowity'ioo'na juuna'.

23 Yocheⁿ na cwiwity'ioo'na, tsoo Jesús. Ndo' indeii tíoⁿ jndye nnom ndaaluee'ñeeⁿ. Tiomna' ndaa ts'om w'aandaa. Waa na teincuu' na nnc'u'na' juuna'.

24 Ndo' ty'entyjaa'na jom, jla'nlcwina jom, jluena:

—U Maestro, manncwjaaya.

Jnda na lcweeⁿ, seitiaaⁿaⁿ jndye ñequio nmōⁿ ndo' jla'cheⁿna'. S'aana' na wacheeⁿ nnom ndaaluee.

25 Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Yuu waa na ma'moⁿna' na cwilayu'ya n'om'yo'?

Saa joona jla'catyuendyena ndo' tjaawee' n'omna. Tyoluena ndaa n'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluñie tsa'm'aaⁿ na matsa'ntjom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee ndo' cwila'candana' ñ'oom na matsoom?

Ts'aⁿ Gadara na ñjomndye naⁿjndii naquii' ts'om

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26 Jnda jo' jlui'na xndyaa' ndaaluee, ndyuaa tsjoom nn'aⁿ Gadara na waa ndeyeu ts'ondaa Galilea.

27 Jnda na jlui' Jesús tyuaatcwii, jndyocatjomñe cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jom. Tsa'ñeeⁿ jnda s'aa xuee na matseixmaaⁿ naⁿjndii naquii' ts'oom. Tacocweⁿ liaa ndo' tacoc'eeⁿ na waa w'aa. Mac'eⁿyom yuu na cwijaacanty'iuu'ndye l'oo.

28 Quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús, jndei seixuaⁿ s'aa jndyeta. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús. Jndei seineiⁿ, tsoom:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyo, 'u Jesús, Jnda Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticeⁿ? Mats'aaya ty'oo njom', na tilco'wi' ja.

29 Tsoom ñ'oomwaa' ee jnda sa'ntjom Jesús na calui' jndyeta naquii' ts'om tsa'ñeeⁿ. Teijndye xuee maleñ'oom jndyeta juu. Tyolatyeⁿ nn'aⁿ l'uaancjo l'ooⁿ ndo' nc'eeⁿ. Saa tyoc'ioo'ñe joona' ndo' tyowjaañ'oom jndyeta'ñeeⁿ jom yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

30 Quia jo' tax'ee Jesús nnom, matsoom:

—¿Ljo' jndyu'?

T'q' ñom, tso:

—Ja jndyuya Jndye Meiⁿ.

Luaa' tsoom ee jeeⁿ jndye naⁿjndii jnda tuo naquii' ts'oom.

31 Ndo' tyola'ty'ooondye naⁿjndii'ñeeⁿ nnom Jesús na ticajñoom joona yuu na wi' nntjoomna.

32 Jo' jo' tyom'aⁿ cwii tmaaⁿl' calcu quii' jnda na cwicwa'. Naⁿjndii'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnom na quiaaⁿ na nnc'ooquie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Quia jo' tqiaaⁿ na wanaaⁿ.

33 Ndo' jnda na jlui' jndyeta ñ'eⁿ naⁿjndii naquii' ts'om tsa'ñeeⁿ, ty'equie'na naquii' n'om calcu. Ndo' tmaaⁿl' calcu'ñeeⁿ jlei'nomyo', tei'tyu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, mana nchjeeñena' jooyo' quii' ndaa.

34 Nn'aⁿ na cwitei'x'ee calcu'ñeeⁿ, jnda na nty'iaana na luaa' tuui, jlei'nomna, tyola'nei'na ñ'oomwaa' naquii' tsjoom ndo' jo jnda.

35 Quia jo' ty'e nn'aⁿ, ty'ecanty'iaa ljo' tuui. Tquie'cañomna Jesús ndo' jliuna ts'aⁿ na jnda jlui' naⁿjndii naquii' ts'om, wacatyeeⁿ nacañoom' Jesús. Macweⁿ liaa ndo' jnda tco'yañ'e'na' jom. Ndo' naⁿñeeⁿ, jeeⁿ tyuena.

36 Joo nn'aⁿ na jndoo' chiuu tuui na n'maⁿ ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ naⁿjndii, jla'nei'na ndaa nn'aⁿ na ty'ecanty'iaa.

37 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuaa Gadara, l'ana ty'oo nnom Jesús na calueeⁿeⁿ quii'ntaaⁿna, ee joona jeeⁿ nquiaana. Jo' chii tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa mana tjalcweeⁿeⁿ ts'ondaa Galilea.

38 Juu ts'aⁿ na jnda jlui' naⁿjndii naquii' ts'om, tyoch'ee ty'oo nnom Jesús na quiaa tsa'ñeeⁿ ñ'oom' na ññ'eⁿ ñ'eⁿñe, saa sa'ntjom Jesús na caljoo'ñe.

39 Tsoom nnom:

–Cja'lcwe' na waa wa', catseinei' ndaa nn'aⁿ cwanti t'maⁿ naya jnda s'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyu'.

Ndo' tja tsaⁿñeeⁿ, tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cha'waa quii' tsjoom na t'maⁿ naya s'aa Jesús ñ'eⁿñê.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Teity'ionnda' Jesús ndaaluee. Quia na jlueeⁿeⁿ w'aandaa, jndyendye nn'aⁿ to'ñoomna jom ñequio na neiiⁿna, ee cha'tsondyena mamei'ndoo'na jom.

41 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na jndy Jairo. Jom cwiluitquieñê naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús, s'aaⁿ ty'oo na cjaa tsaⁿñeeⁿ waⁿaⁿ.

42 Ee m'aaⁿ jnaaⁿ na yuscu, na macandaⁿ juu. Cha'na canchoo'we chuu' yu'ñeeⁿ ndo' mañe'cue'. Yocheⁿ na njom Jesús nato na mawjaⁿ waa' tsaⁿñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ nacaño^m'm na jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

43 Ndo' quii'ntaaⁿ na m'aaⁿ cwii yuscu na jnda canchoo'we chu wii' tycu na cwicaa nioom'. Jnda seicatsoom cha'tso 'naaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwil'a nasei. Saa meⁿcwiindyee joona tucandaⁿ nntsein'maⁿ jom.

44 Tjatseicandyoo'ñê jo naxeⁿ Jesús ndo' tyenquoom'm 'ndyoo liaatco na cwee Jesús. Mañoom' tjameintyjee' na cwicaa nioom'm.

45 Quia jo' tax'e Jesús, tsoom:

–¿'Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?

Cha'tsondye nn'aⁿ jlue ticaliu. Ndo' tso Pedro ñequio nc'iaaⁿaⁿ:

–Ta, jndyendye nn'aⁿ jnda seicanto'na' nacaño^m' hasta manchjena' 'u cwil'ana, ndo' mawaxe': “¿'Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?”

46 T'o Jesús, tsoom:

–M'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na wii' tyenquiuu' ja. Ee ntyjiiya na jnda teil'ue juu najndeii na matseixmaⁿya na n'maⁿ ts'aⁿ.

47 Jnda na ljeii yuscu'ñeeⁿ na xocandaⁿ nncwanty'iuu'ñê, ñequio na cwiteiñê jndyocoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Ndo' ñequio na ndye cha'tsondye nn'aⁿ tjei'yuu'ñê chiuu na tyenquoom'm liaa' Jesús ndo' na mañoom' n'maaⁿ.

48 Quia jo' tso Jesús nnoom:

–'U jndaaya, nc'e na matsei'yuya' ts'om' ñ'eⁿndyo jo' na jnda n'maⁿ!. Cja' na meⁿncwii ñomtiiu tanc'oom'!

49 Ndicwaⁿ matseineiⁿ ndo' tyjee' ts'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, ts'aⁿ na cwiluitquieñe wats'om. Matso tsaⁿñeeⁿ:

–Tantseicachjuu'ti' Tam'aaⁿ ee jnda tue' nomjnda'.

50 Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', tsoom nnom Jairo:

–Tinty'ue', macandaⁿ na catseyiu' ñ'eⁿndyo, quia jo' nn'maⁿ nomjnda'.

51 Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na waa w'aa, meⁿcwii ts'aⁿ tñquiaaⁿ na nncjaaquiee' ñ'eⁿñê, macandaⁿ Pedro ñequio Juan ñequio Jacobo, ndo' tsotye yuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee.

52 Cha'tso nn'aⁿ jndeiⁿ cwila'xuaana, cwityueena cantyja 'naaⁿ ts'oochjoo. Saa matso Jesús ndaana:

–Tantyyue'yo' ee tyoooweeⁿeⁿ, cwe' watsom.

53 Saa joona, cwe' tyoncona Jesús ee manquiuyana na jnda tue' tsaⁿñeeⁿ.

54 Quia jo' t'ueeⁿ ts'o, seineiⁿ jndeiⁿ, tsoom:

–Yuscuchjoo, quicantya'!

⁵⁵ Mantya tando'nnda' ndo' mañoom' teicantyja. Sa'ntjom Jesús na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñee'.

⁵⁶ Nn'a' na nda tsa'ññee' t'omna na jee' t'ma' tjawee' n'omna, saꝓ Jesús sa'ntjoom na ticaluena nnom mei'cwii ts'a' chiuu tuii.

9

Majñom Jesús nn'a' canchoo'wendye

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Quia jnda seitjom Jesús canchoo'we nn'a' na cwilajomndye ñ'e'ñê, tquiiaa' na cala'xma'na najnei' cha nndaꝓ nntjeii'na na'jndii, ndo' na nndaꝓ nla'n'ma'na nn'a' wii.

² Jñoom joona na c'oonquiana ñ'oom cantyja na matsa'ntjom Ty'oqots'om ndo' na nla'n'ma'na nn'a' wii.

³ Tsoom ndaꝓana:

—Mei'cwii tjaa ljo' catsañ'om'yo' na nleil'uee'ndyo' nato, mei' ts'ooml'eii, mei' 'na' na cwicañjom s'om, mei' nantquie, mei' tsjo'ñjee', mandꝓ liaa na cwee'yo'.

⁴ Mei'nquia w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Ndo' majo' nlui'yo' na nntsa'tsa'ti'yo'.

⁵ Mei'nquia tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'a' 'o, quia na cwicalui'yo' tsjoom'ñee', calaquia'yo' ts'o'jndaꝓ na chuu' nc'ee'yo'. Luaa' nl'a'yo' cha calui'yuu' nacjoo na'ñee' na t'icato'ñoomna ñ'oom' Ty'oqots'om.

⁶ Quia jo' jlui'na, ty'ena cha'tso njoom nch'u, tyoñe'quiana ñ'oom chiuu na nlui'n'maa'ndye nn'a' ndo' tyola'n'ma'na nn'a' wii.

Tileicatsei'no' Herodes cantyja 'naa' Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Jndii Herodes, ts'a' na m'aa' gobiernom, cha'tso na tyoch'ee Jesús. T'ma' seiñ'ee'na' jom na tyolue nt'om nn'a' na Juan jnda wando'nnda'.

⁸ Nt'om tyolue na Elías jnda teitquioo'ñennda'. Ndo' nt'om tyolue na jnda wando'nnda' cwii profeta na teiyo tyoñequia ñ'oom' Ty'oqots'om.

⁹ Saꝓ tso Herodes:

—Nncꝓ sa'ntjo' na catyjena xtyo' Juan. Quia jo' ¿ñee' luaa' na teijndye ñ'oom mandii cantyja 'naa'?

Ndo' tyojoo' ts'oom na nnty'iaa'na juu.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om mei' na'nom

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Jnda na lcwee'nnda' nn'a' na canchoo'we ts'iaa' na jñom Jesús joona, jla'candiina jom cha'tso na jnda l'ana. Quia jo' tjachom joona, ty'ena cwii nttyja jo jndaꝓ nddyoo' tsjoom Betsaida.

¹¹ Quia na jliu nn'a' na ljo', ty'entyjona naxee'e'. To'ñoom joona ndo' tyotseinei' ndaꝓana cantyja na matsa'ntjom Ty'oqots'om. Ndo' sein'maa' nn'a' wii.

¹² Jnda na jaamaa', ty'entyjaa' nn'a' na canchoo'wendye jom. Jluena:

—Cajñom' nn'a' na c'oona njoom nch'u oo jo ranchoo nn'a' nmei' ndioche' na nl'ueena yuu nlquiana ndo' cha nliuna na nlcwa'na, ee ñjaa' tjaa chiuuya, tjaa ljo' quiom.

¹³ Saꝓ matsoom ndaꝓana:

—'O quia'yo' na nlcwa'na.

T'oꝓ na'ñee' nnoom, jluena:

—Macandā ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa cwileiñ'ooⁿya. ¿Ljo'ti nntso luaa'? Macandato xeⁿ tsaalajndaayâ nantquie na nlcwa' cha'tsondye na^m'aⁿ.

¹⁴ Ndo' naⁿ'ñeeⁿ na cwe' tomti naⁿnom, cha'na 'om meiⁿndyena. Quia jo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ canchoo'we:

—Candu'yo' ndaaⁿ na^m'aⁿ na cwindyuaandyena xjeⁿ ntmaaⁿ na wen'aaⁿ wen'aaⁿ nchoo' qui na cwii cwii tmaaⁿ.

¹⁵ Ndo' l'ana na ljo', teindyuaandye cha'tsondye nn'aⁿ.

¹⁶ Jnda jo' to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa'ñeeⁿ. Jlundaañê cañoom'luee, tquiaaⁿ na quiãnl'uaa' Ty'oots'om. Jnda chii tyjeeⁿ joona', tquiaaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ'ñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ na cat'oom naⁿ'ñeeⁿ joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye.

¹⁷ Cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Ndo' 'ndiiche'na' na tîcandyue lcwa'na. Quia na jnda jla'tjomna jo', too' canchoo'we tsquiee.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Cwii xuee'ñeeⁿ m'aaⁿndyo Jesús cwii ntyja na matseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Mañ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ'ñê. Tax'eeⁿ ndaaⁿna, matsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyó?

¹⁹ Joona t'ooⁿna nnoom:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue 'u Elías. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee na jnda wando'nnda'.

²⁰ Ndo' tsoom ndaaⁿna:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindyó?

T'o Pedro, tsoom:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om.

Matseicandii Jesús na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ Quia jo' saⁿ'ntjoomtyeeⁿ na meiⁿ'cwii ts'aⁿ ticaluena nnom na ljo'.

²² Matsoom:

—Ja na cwiluiindyó ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ tseixmaⁿya na jndye nawi' catjoⁿ. Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mgoⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnc'omna na ticuee' n'omna ja. Nla'cuee'na ja, saaⁿ xuee jnda ndyee nncwa'ndo'xco.

²³ Jndañquia tsoom ndaaⁿ cha'tsondyena:

—Meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljoya ts'oom nawi' na matjoom ticwii xuee, ndo' candyontyjoⁿ cantyja na mats'aa, meiⁿ quio jo' cueeⁿ'eⁿ.

²⁴ Ee meiⁿ'nquia ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsãⁿ'ñeeⁿ nluⁿ'n'maaⁿ'ñê. Saaⁿ meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿ'nquii chiuu nluⁿ'n'maaⁿ'ñê, majo'to jo' nntsuuñe.

²⁵ Quia jo' yuu waa je' na mateijndeina' ts'aⁿ meiⁿ' cha'waa tsjoomnancue cuaana' na 'naaⁿ'aⁿ xeⁿ nntsuu añmaaⁿ'aⁿ ndo' matseityuii'ñe cheⁿ'nqueⁿ.

²⁶ Ndo' meiⁿ'quia ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnaaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya 'naⁿya, ja na cwiluiindyó ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nc'ooⁿya na jnaaⁿ'a tsãⁿ'ñeeⁿ quia ndyooñnda'a na matseit'maaⁿ'ñena' ja, ñequio na matseit'maaⁿ'ñena' Tsotyã ndo' ñequio ángeles na lju'ndye.

²⁷ Saaⁿ mayuu'cheⁿ, ndyeyo' nntsjoó, nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana cantyja na matsã'ntjom Ty'oots'om.

*Seichuii'na' Jesús**(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)*

²⁸ Jndaꝓ cha'na ñeeⁿ xueendyo na seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ, tjawaaⁿ cwii ta na nntseineiⁿ nnom Ty'oqots'om. Tjañ'oom Pedro ñequio Juan ñ'eⁿ Jacobo.

²⁹ Ndo' yocheⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'oqots'om, seichuii'na' nnoom. Ndo' s'aana' na jeeⁿcheⁿ ndya' canchii' liaⁿaⁿ, jnda'jom maco'na' lui'.

³⁰ Ndo' teitquioo'ndye we naⁿnom na cwila'neiⁿ ñ'eⁿñê, Moisés ñ'eⁿ Elías jo'.

³¹ Seixueñena' ndiocheⁿ nacañoomna, ndo' jla'neiⁿna ñ'eⁿñê cantyja na nla'cuee' nn'aⁿ jom quia na nncjaⁿ Jerusalén.

³² Ndo' Pedro, jeeⁿ seijaa'ñe tsaⁿtsjom nacjoom'm ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê saꝓ jndaꝓ l'ana na tîcandana. Jo' chii nty'iaana nacaxuee na matseixmaⁿ Jesús ndo' nty'iaa ndaꝓna we naⁿnom'ñeeⁿ na teitquioo'ndye ñ'eⁿñê.

³³ Juu xjeⁿ na cwiⁿtoⁿndye naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya na m'aaⁿya ñjaaⁿ. Cwa nlaⁿaayâ ndyee xquie'ncwaⁿ, cwii cwenta' 'u, cwii cwentaa' Moisés ndo' cwii cwentaa' Elías.

Saꝓ ticatsei'noⁿ Pedro ljo' na tsoom.

³⁴ Yocheⁿ na matseineiⁿ na ljo', jndyocue cwii nchquiu na seicata'na' jooⁿa. Ndo' jeeⁿ niom tyuena na tjaa'ñena' jooⁿa naquii' nchquiu'ñeeⁿ.

³⁵ Ndo' teic'uaa jndyee' Ty'oqots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, matso:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'oꝓⁿya. Candye'yo' ñ'oom 'ñom.

³⁶ Jnda' na teicheⁿ na seineiⁿ Ty'oqots'om, jliuna ñenquii Jesús cwii m'aaⁿ. Ndo' xuee na cwityom'aⁿtina, meiⁿcwii ts'aⁿ tîcaluena nnom chiuu waa na nty'iaana.

*Sein'maⁿ Jesús tyochjoo**(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)*

³⁷ Cwiicheⁿ xuee quia na jndaꝓ tquiocuena sjo'ñeeⁿ, tjacatjomñe cwii tmaaⁿ t'maⁿ nn'aⁿ jooⁿa.

³⁸ Naquii' tmaaⁿñeeⁿ seixuaa cwii ts'aⁿ, tso:

—Ta, mats'aaya ty'oo njom' na canty'ia' ljo' matjom ti'jndaaya, ee ñenqueⁿ tuiñê.

³⁹ Luaa matjoom, mat'uii jndyetya jom, ndo' mach'ee na jndei matseixuaⁿ. Cwiteiñê ndo' cwicalui' chom' 'ñom. Nc'uaa' ma'ndii jom xeⁿ jndaꝓ seity'uiiñe jom.

⁴⁰ Ndo' jndaꝓ seity'oondyo ndaꝓ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjeii'na jndyetya saꝓ tîcandaꝓ l'ana.

⁴¹ T'o Jesús, matsoom:

—O nn'aⁿ na tiñe'cala'yuy'yo' ndo' quie' n'om'yo', hasta cwanti yo na macaⁿna' na c'oꝓⁿya ñ'eⁿndyo' ndo' na matseiquii ts'oꝓⁿya quiondyo'.

Jnda' jo' tsoom nnom tsotye tyochjoo'ñeeⁿ:

—Candyo'ñ'oom' ti'jnda' ñjaaⁿ.

⁴² Ndo' yocheⁿ na mandyotseicandyoo'ñe tyochjoo, seiquioo tsaⁿjndii jom ndo' s'aa na jndei tyoteiñê. Saꝓ seitia' Jesús tsaⁿjndii. Sein'maaⁿ tyochjoo jndaꝓ chii tquiaaⁿ juu nnom tsotye.

⁴³ Cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', jeeⁿ tjawee' n'omna cantyja na t'maⁿ najndei na matseixmaⁿ Ty'oqots'om.

*Matseicandiinda' Jesús na nncueeⁿeⁿ**(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)*

Ndo' ncuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ jeeⁿ tyojaawee' n'omna cha'tso na tyoch'ee Jesús. Ndo' seineiiⁿ ndaꝓ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ.

⁴⁴ Tsoom:

—Quiandyo' na cjo ñ'oommeii' n'om lua'qui'yo'. Ja na cwiluiindyo ts'a' na jna' cañoom'luee maxje' nñequiaa ts'a' cwen̄ta ja luee nn'a'.

⁴⁵ Saa joona tícala'no'na ñ'oommei' ee seicu'na na nliuna joona!. Ndo' nquiaana na nnta'x'eena' ñom chiuu ma'mo'na'.

¿Ñee' t'ma'ti cwiluiñe?
(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Joo nn'a' canchoo'we tyola'ñ'ee' ndyueena' ñee' cwii joona nnc'oom na t'ma'ti nntseixma'.

⁴⁷ Jnda' na sei'no' Jesús chiuu waa na m'aa' n'omna, quia jo' to'ñoom cwii yucachjoo, tquee' juu nacañom'm.

⁴⁸ Tsoom ndaana:

—Mei'nquia ts'a' na maco'ñom yucachjoom'aa' nc'e xueya, ja maco'ñom tsa'ñee', ndo' mei'nquia ts'a' na maco'ñom ja, mati maco'ñom tsa'ñee' nquii na ñom ja. Nc'e na luaa', ts'a' na cjeti cwiluiñe quii'ntaa'yo', tsa'ñee' cwiluiit'ma'ñetyee'.

Nn'a' na m'a' cantyja 'na'ya
(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Quia jo' t'o Juan, tsoom:

—Ta, nty'iaayâ cwii ts'a' na macwji' na'jndii naquii' n'om nn'a' ñequio xue'. Ndo' l'uuyâ nnoom ticwanaa' ee nchii ñ'e' jaa matseijomñê.

⁵⁰ Saa Jesús tsoom nnom:

—Tindu'yo' na ticwanaa' ee juu ts'a' na tic'oom nacjooya, maxje' matseijomñê ñ'e'ndyo jaa.

Matseitia' Jesús Jacobo ñ'e' Juan

⁵¹ Quia na jnda' jaawe'ntyjo xje' na nnc'o'ñom Ty'o'ots'om jom cañoom'luee, quia jo' ñe'cwii seijndaa'ñê na wja' Jerusalén.

⁵² Ndo' jñomjñee' nn'a' na c'oo cwii tsjoom chjoo, tsjoom nn'a' samaritanos. Ty'e na'ñee' na nla'jndaa'ndyena cantyja na nncuee'cañoom ñequio nn'a' na ñ'ee' ñ'e'ñê.

⁵³ Saa nn'a' tsjoom'ñee' tical'ue n'omna na nljoo'ñê tsjoomna ee jla'no'na na Jerusalén wja'.

⁵⁴ Quia jo' we nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom'm, Jacobo ñ'e' Juan, quia na nty'iaana na luaa', jluenta:

—Aa ndi' Ta, ¿aa nncwancue' na nl'aayâ cha'na s'aa Elías? Nntaa'nyâ na quioo chom na nna' cañoom'luee nacjoo na'm'a' cha nntseicwjeena' joona.

⁵⁵ Saa jom taquee', seitiaa'a' joona, tsoom:

—'O tícala'no'yo' ljo' cwii nnom cwilaxma'yo'.

⁵⁶ Ee ja na cwiluiindyo ts'a' na jna' cañoom'luee tícandyo' na nncwji'a na cwita'ndo' nn'a'. Ja jndyo' na nncwji'n'maa'ndyo' joona.

Mana ty'ety'etina cwiiche' tsjoom chjoo.

Nn'a' na ñe'calajomndyena ñ'e' Jesús
(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Yoche' na ñjomndyena nato, tso cwii ts'a' nnoom:

—Ta, ja nntseijomndyo ñ'e'ndyu' mei'nyuuche' na wja'.

⁵⁸ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Candy'e majndaa' lue'l'aayo', ndo' cantsaa majndaa' cantquiaayo', saa ja na cwiluiindyo ts'a' na jna' cañoom'luee, mei'nyu na nncwajndya, tijndaa'.

⁵⁹ Ndo' tsoom nnom cwiiche' ts'a':

—Candyotseijomndyu' ñ'e'ndyo.

Saa tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Jeeⁿ sa 'u Ta, quiaaⁿ na wanaaⁿ na caty'iuindyaa tsotyā, quia jo' yuu' je', nñ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

⁶⁰ Ndo' tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Ca'ndii' nmeiⁿ!. M'aⁿ nt'om nn'aⁿ na ticata'ndo' cantyja 'na'ya, la'xmaⁿ na cha'cwijom l'oo. Joonā caty'iuundyē ntyjeena. Saa 'u cja'quiaa' ñ'oom cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om ndaa cha'tso nn'aⁿ.

⁶¹ Tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnoom:

—Ta, nntseijomndyo ñ'eⁿndyu', saa quiaa' ñ'om' na jocwa'jndyaa nn'aⁿ w'aya na majo.

⁶² T'o Jesús nnom, matsoom:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mato' na matseijomñe ñ'eⁿndyo, aa tixcwee' ts'om, ñenquii'cheⁿ ñjom ts'om cantyja na jnda 'ndii, matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na mat'uii ts'oomsnda saa mawaqueⁿxēⁿ!, tsaⁿñeeⁿ ticatona' na nncjaaquiee'ñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

10

Majñom Jesús ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

¹ Jnda teinom nmeiⁿ!, tjeii'ñe Jesús nt'omcheⁿ nn'aⁿ, ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' wendyena. Jñoom we we, we wendyena na c'oojndyena ticwii tsjoom ndo' ticwii joo yuu na quia nncjaa nqueⁿ.

² Tsoom ndaana:

—Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyoondye ñ'oom naya. Matseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom lqueeⁿ na jnda tmaⁿ. Saa naⁿntjom na nntyje lqueeⁿ, meiⁿchjoo tijndye. Cwe' jo' cataⁿyo' nnom Ta Ty'oots'om na cajñomtyeeⁿ nt'omcheⁿ naⁿntjom na nntei'jndei' 'o na nntjei'yuu'ndyo' ñ'oom naya ndaa naⁿñeeⁿ.

³ Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

Matseijomna' 'o cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo. wi'ndye.

⁴ Tintsaañ'om'yo' 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ chetsja', meiⁿ lcoom. Ndo' nchii na nla'chjuundyoy' na nlaneiⁿyo' ñ'eⁿ nn'aⁿ nato.

⁵ Meiⁿnquia w'aa na nntsquie'yo', candu'jndyee'yo' ndaa nn'aⁿ w'aañeeⁿ: “Quiaa Ty'oots'om na ya m'aⁿyo' ñ'eⁿ ntyjee'yo'.”

⁶ Ndo' nn'aⁿ w'aañeeⁿ xēⁿ cwila'xmaⁿ na cato'ñoom nayañeeⁿ, quia jo' caljona' quiondyena, saa xēⁿ na ticala'xmaⁿ na nnto'ñoomna juuna', quia jo' calcwe'nnda'na' ñ'eⁿndyo'.

⁷ Ndo' w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Nchii cwe' cwii ndo' cwii w'aa nnc'om'yo'. Cwa'yo' ndo' cwe'yo' nantque na ñ'e'quiāna ndaa'yo'. Ee tsaⁿntjom maxjeⁿ tseixmaaⁿ na co'ñoom na mawantjoom.

⁸ Meiⁿnquia tsjoom na nntsquie'yo' ndo' nnto'ñoomna 'o, cwa'yo' meiⁿnquia nantquie na ñ'e'quiāna ndaa'yo'.

⁹ Calan'maⁿyo' nn'aⁿwii na m'aⁿ jo' jo' ndo' candu'yo' ndaana: “O nn'aⁿ, juu na matsa'ntjom Ty'oots'om nn'aⁿ, matseindyoo'ñena' jo ndaa'yo'.”

¹⁰ Saa meiⁿnquia tsjoom na nntsquie'yo' na tiñe'cala'ljo nn'aⁿ 'o, calui'yo' ts'om nataa ndo' candu'yo':

¹¹ “Cwilaquiaayâ ts'o jndaā na niom tsjom'yo' na chuu' nc'aa'â. Nmeiiⁿ cwil'aayâ na cwit'moo'yaⁿ na 'o tiñe'cato'ñoom'yo' ñ'oom' Ty'oots'om. Saa cala'noⁿyo' juu na matsa'ntjom nn'aⁿ matseicandyoo'ñena' na m'aⁿyo'.”

¹² Quia jo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Nndye'yo' nntsjoō quia na nncue'ntyjo xuee na nncu'xēⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, nlco'wi'tina' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti nn'aⁿ tsjoom Sodoma.

Njoom na m'a' nn'a' na tiñe'la'candá

(Mt. 11:20-24)

13 'Wi' nntjom'yo' 'o nn'a' tsjoom Corazín. Mati 'o nn'a' tsjoom Betsaida, ee xeⁿ jo ndaa nn'a' tsjoom Sidón ñ'eⁿ Tiro t'moo'ya juu najndeii na matseixma'ya cha'xjeⁿ t'moo'ya ndaa' 'o, tyuaa' jla'candaa'ndye naⁿñeeⁿ na teindyuaandyena na tcwee'na líaa na taá ndo' tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'moo'na na cwilcwe' n'omna.

14 Cwe' jo', xuee na nntu'xe'ndye nn'a', t'ma'ti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'a' tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

15 'O nn'a' tsjoom Capernaum, ¿aa ndya' cwilatiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o, cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya qui'ntaaⁿ'yo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'oots'om 'o yuu na njoomticheⁿ na maco'wi'na' nn'a'.

16 'Ts'a' na mandii ñ'oom na cwiñe'quia'yo', mañ'oomya jo' mañeeⁿ. Saa 'ñeeⁿ na nts'oo' 'o, maja mach'ee tsa'ñeeⁿ na nts'oo'. Ndo' 'ñeeⁿ na nts'oo' ja, nquii na jñom ja mach'ee tsa'ñeeⁿ na nts'oo'.

Na lwee' ndyeen'aa' nchoo' qui nchoo' we nn'a'

17 Quia na jnda tquienda' ndyeen'aa' nchoo' qui nchoo' we naⁿñeeⁿ na jñom Jesús, ñequio na neiiⁿna jluena:

–Ta, hasta naⁿjndii tuee'ndyecje ndaayâ ñequio xue'.

18 Tso Jesús ndaana:

–Ntyjiiya na jnda tyuui' najndeii na ñeseixmaⁿ Satanás. Ñejomto tiooñê cha'cwijom tío chom tsuee.

19 Ja jnda tquiaya najnda'yo', cha meiiⁿ candyue'yo' canduu ñ'eⁿ caljo, mei'chjoo tjaa ljo' nntjom'yo'. Ndo' nna'ndyo' ñequio cha'tso najndeii na matseixmaⁿ Satanás na m'aaⁿ nacio'yo'. Mei'cwii nmeiⁿ xocal'a nata' 'o.

20 Saa tinc'om'yo' na neiⁿ'yo' cwe' cantyja na cwituee'ndyecje naⁿjndii ndaa'yo'. C'om'yo' na neiⁿ'yo' nc'e na jnda teiljeii ncue'yo' cañoom'luee.

Jesús ma'moo'na na neiiⁿ'e'

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

21 Mañejuuti xjeⁿñeeⁿ, tío na neiiⁿ Jesús nc'e Espíritu Santo. Toqⁿoⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'oots'om, tsoom:

–Matseit'maa'ndyo' 'u Tsotyaya na cwiluiindyu' na matsa'ntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee jnda tany'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndaa nn'a' na cwe' jndo'to n'om ñequio nn'a' na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿ. Ndo' jnda seicanooⁿ joona' ndaa nn'a' na cje cwil'a. Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

22 Jnda jo' seineiⁿnda' Jesús ndaa nn'a' na cwindye, tsoom:

–Nquii Tsotyaya Ty'oots'om cha'tso nnom jnda tíoⁿ l'ooya. Tjaa 'ñeeⁿ matsei'noⁿ chiuu tseixma'ya na cwiluiindyo' Jnaaⁿ, macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ matsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macanda ja na cwiluiindyo' Jnaaⁿ mantyjiiya. Ndo' mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ na nntsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, mañequia na nntsei'noⁿ.

23 Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿa' ndaa nn'a' na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaana na ñenquieena:

–Jeeⁿ neiiⁿ nn'a' na cwinty'iaandaa ts'iaaⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aaya.

24 Candye'yo' nntsjoq, jndye profetas ñequio reyes na tyotsa'ntjom, jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nnty'iaandaaⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ na cwinty'ia' 'o na mats'aa ndo' na ndyena ñ'oom na cwindye' 'o na mañenquia, saa tícantyyaana meiⁿ tícandyena.

Naya na s'aa ts'a' samaritano

25 Teintyjee' cwii ts'a'n na ma'moⁿ ljeii na tq^{ue}n Moisés. Tax'ee nnom Jesús na cwe' ñe'canty'iaa' chiuu nnts'aaⁿ. Matso:

—Ta, ¿cwaaⁿ na tseixmaⁿya na cats'aa cha na nndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

26 T'o Jesús nnom, tsoom:

—¿Chiuu t'maⁿ ljeii na mawaa? ¿Chiuu matsei'noⁿ na matsei'naⁿ juuna'?

27 T'o tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Ljeiiñeeⁿ luaa matsa'ntjomna': “C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'o^oots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndu' ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'.” Ndo' mati matsona': “C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'.”

28 Quia jo' tso Jesús nnom:

—Majo'ndyo ñ'oom na t'o'. Catseicanda' nmeiⁿ, quia jo' nnda' na nncwando'.

29 Saa tsaⁿñeeⁿ na ñe'cwji'yañe cheⁿnqueⁿ tax'eennaaⁿa' 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiñe x'ia'ya?

30 T'o Jesús, tsoom:

—Ndi', t'oom cwii tsaⁿs'a. Jnaa' Jerusalén na wjaacueeⁿ tsjoom Jericó ndo' tiondye naⁿcanty'ue cjoom'm. Tjeii'na 'naaⁿa', jla'quiee'ndyena jom, 'ndyena jom na majaaweeⁿeⁿ.

31 Ndo' seijomna' na wjaacue cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos juu nato'ñeeⁿ. Ndo' quia na ljeiiⁿ juu ts'a'n na tq^{uiee}'ñe, tjanquiaañê, chii teinoom'm.

32 Majo'ti s'aa cwii ts'aⁿ levita. Jnda na mawjaawiñoom'm jo' jo' ndo' ljeiiⁿ juu, majo'ti tjanquiaañê chii teinoom'm.

33 Saa cwii ts'aⁿ ndyuaa Samaria na wjaa nato'ñeeⁿ, quia na tjawiñoom'm tsaⁿñeeⁿ ndo' na nty'iaaⁿaⁿ juu tioo na jeeⁿ wi' ts'oom.

34 Tjantyyaaⁿaⁿ juu. Tiom seitye ñ'eⁿ winom yuu na tq^{uiee}'ñe, jnda chii seityeeⁿ liaa. Jnda jo' tei'caljoom juu quioo' na ñeljoom. Tjañ'oom juu w'aa na cwe' cwiquieya nn'aⁿ. Jo' jo' teix'eeⁿ juu.

35 Cwiicheⁿ xuee quia na mawjaⁿ, tjeiiⁿeⁿ we tsjo'ñjeeⁿ s'om denarios, tq^{uiaa}'n joona' nnom ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ. Tsoom nnom: “Cateix'ee' jom ndo' xeⁿ nlcaⁿtina' s'om, quia nndyolcwa'a, ntseicandaⁿ'ndyo.”

36 Quia jo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsaⁿ na matsei'naaⁿ ljeii na tq^{ue}n Moisés, tsoom: “¿Chiuu matsei'tiuu', ñeeⁿ cwii na ndyeendye naⁿñeeⁿ cwiluiñe x'iaa' ts'aⁿ na tiondye naⁿcanty'ue nacjoo'?”

37 T'o tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Juu ts'aⁿ na ty'oom na wi' ts'om ñ'eⁿñê cwiluiñe x'iaaⁿaⁿ.

Ndo' tso Jesús nnom:

—Cja', ndo' majo'ti catsa'.

Tja Jesús na m'aaⁿ Marta ñ'eⁿ María

38 Tjatjati Jesús ñequio nn'aⁿ na cwil'oo ñ'eⁿñê. Tquiena cwii tsjoom chjoo. Ndo' cwii yuscu na jndyu Marta, seiljo joona waa'.

39 M'aaⁿ tyjee tsaⁿñeeⁿ na jndyu María, juu tjacjoo cwii ntyjaa' Jesús na mandii ñ'oom na matseineiⁿ.

40 Saa Marta, tileicalui'ñê na jeeⁿ matsein'oom'ñê. Tjantyyaaⁿaⁿ Jesús, tsoom nnom:

—Ta, ¿aa mando' na ñenco ma'ndii nomtyjo na catsei'n'ooⁿ'ndyo? Catsu' nnoom na cateijneiⁿ ja.

41 T'o Jesús, tsoom nnom:

—U leii, Marta, t'maⁿ matseiñ'eeⁿ'na' 'u na jndye ñ'omtiuⁿ m'aaⁿ.

⁴² Saa ñecwii waa na macaⁿna', ndo' nomty'iu' María jnda tjeii'ñê cwii na yati cwentaaⁿaⁿ, na mañeeⁿ ñ'oom naya. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ nncwji' na matseixmaaⁿ juuna'.

11

Ma'moⁿ Jesús chiuu nlanaaⁿya nnom Ty'oots'om
(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Tyom'aaⁿ Jesús cwii joo na matseineiⁿ nnom Tsotye^en. Quia na jnda jnda seiineiⁿ, cwiindy^e joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Ta, ca'moⁿ ndaayâ chiuu nlanaaⁿyâ nnom Ty'oots'om, cha'xjeⁿ na t'moⁿ Juan ndaaⁿ nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tsoom ndaana:

—Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om, candu'yo':

Tsotyaayâ na m'aaⁿl cañoom'luee ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

Candyo cantyja na matsa'ntjom' naquii' n'ooⁿyâ.

Caluii cantyja na 'u l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na cwiluii cañoom'luee.

³ Quiaa' na nlcwaa'â ticwii xuee.

⁴ Ndo' catseit'maⁿ ts'om' jâ jnaa'yâ,

ee mati cwila't'maⁿ n'ooⁿyâ cha'tso nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaayâ.

Cateijndei' na tincjaachuuñena' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsa'ntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ l'o juu natia.

⁵ Mati tsoom ndaana:

—Cal'uuya xeⁿ cwiindyo' 'o ya ñ'oom ñequio cwii ts'aⁿ, ndo' xcwe tsjom nncja' na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na nntsu' nnoom: “Aa ndi', cateijndei'ya' ndyee taⁿ tyoo' ja.

⁶ Ee je'ndyo tyjee' cwii ts'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿñe w'aya na cwe' mawino-myaaⁿ, tquia quia wjaatyee'cheⁿ. Ndo' ja tjaa'naⁿ l'jo' ya na nlcwaaⁿtaⁿ.”

⁷ Quia jo' naquii' w'aacheⁿ nnc'ooⁿ, nntsoom: “Jee' sa 'u, tañe'quicantya, ee jnda seicu'tyaⁿ 'ndyoots'a, ndo' jnda mawaya cjoo' jnduu. Mati ntseindaaya jnda jdana. Jo' chii xondaⁿ na nnteiijndei na macoⁿl.”

⁸ Candye'yo' nntsjoo, meiiⁿ na ts'aⁿ na ya ñ'oom 'u ñ'eⁿñe, xoquintyjaaⁿ na nnteiijneiⁿ 'u. Cwe' ee na jndei' 'ndyo', jo' na nnquicantyjatoom na ñnequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'u.

⁹ Jo' chii ja matsjoo ndaa'yo': Cataⁿyo' nnom Ty'oots'om quia jo' ñnequiaaⁿ. Cjoo'ya n'om'yo' na cal'uee'ndyo' chiuu ya jo nnoom, quia jo' nliu'yo'. Macwe' na ca'maⁿyo' ndo' nnaaⁿ cha'cwijom cwii 'ndyoots'a jo ndaa'yo'.

¹⁰ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na waa na macaⁿ nnom Ty'oots'om, maxjeⁿ nlo'ñom. Ndo' ts'aⁿ na mal'ue, maxjeⁿ nljeii. Ndo' ts'aⁿ na ma'maⁿ, maxjeⁿ nnaaⁿ jo nnoom.

¹¹ Aa ndya' m'aaⁿ cwiindyo' 'o xeⁿ nlcaⁿ jnda' tyoo' njom', ¿aa cwe' tsjo' ñnequiaa'yu' nnoom? Oo xeⁿ nlcaaⁿ catscaⁿ njom', ¿aa catsuu ñnequiaa' nnoom?

¹² Oo xeⁿ nlcaaⁿ tsei'caxti njom', ¿aa ñnequiaa'yu' catsjo nnoom?

¹³ Jo' chii xeⁿ na 'o na tia nn'aⁿndyo' nquii'yo' na ñnequia'yo' 'naⁿ na ya ndaaⁿ nda'yo', majndeiticheⁿ nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee ñnequiaaⁿ Espiritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ na cwitaⁿ juu nnoom.

Cwilueyoona na Jesús tsa'jndiitquiee matseixmaaⁿ
(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

14 Tjei' Jesús tsaⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ. Jnda na jlui' tsaⁿjndii, quia jo' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, ya seineiⁿ. Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om nn'aⁿ.

15 Saa cwantindye joona tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ macwjeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ cwe' nc'e na matseix-maaⁿ najndeiⁿ tsaⁿjndiitquiee Beelzebú.

16 Ndo' nt'omcheⁿ cwe' na ñe'cal'a xjeⁿ jom, tyotaⁿ cwii 'naa' cha ca'moⁿ'na' na cañoom'luee cwinaⁿ najneiⁿ.

17 Saa jom na mantyjeeⁿ ñ'omtiuu 'naaⁿ'na, tsoom ndaana:

—Xeⁿ cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ ndyuaa yuu na matsaⁿ'ntjom cwii gobiernom, maxjeⁿ nntyuii' cantyja na matsaⁿ'ntjoom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa, xeⁿ titjoom' cwi'maⁿ, maxjeⁿ cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

18 Mati Satanás xeⁿ matoⁿñe cheⁿnqueⁿ, quia jo' ¿chiiu nnts'aayuuna' na nljotyeⁿ cantyja na matsaⁿ'ntjoom? Luaa' matsjooya ee 'o cwindu'yo' na ja macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ nc'e Beelzebú.

19 Ee xeⁿ mayuu' na ja macwjii'a naⁿjndii ñequio najndeiⁿ na matseixmaⁿ Beelzebú, quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndeiⁿ jom cwitjei'na naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saa nc'e na tiyuu' na ljo', jo' chii cantyja na cwil'a joona macwji'yuu'ñena' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

20 Ee xeⁿ ja ñequio najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, mal'moⁿ'na' na juu na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om nn'aⁿ, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

21 'Manquiu'yo' ts'aⁿ na maleichuu l'o ts'iaaⁿ cwentaa' tia', waa najneiⁿ. Jo' na ya mach'eeⁿ cwenta waⁿ'aⁿ. Ndo' tjaa'naⁿ ljo' nntjoom 'naaⁿ'aⁿ na niom.

22 Saa quia nncwjee'cañoom cwiicheⁿ ts'aⁿ na jndeiiti, nchiiti jom, quia jo' taxocanaⁿjneiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Cha'tso l'o ts'iaaⁿ na quit'maⁿ ts'oom, nncwji' tsaⁿñeeⁿ ndo' nleil'uee'ñe 'naaⁿ'aⁿ na niom.

23 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿ'ya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, matseilcweeⁿeⁿ nn'aⁿ cha ticala'yua'na ñ'eⁿndyo.

Cwi'oolcwee' naⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mt. 12:43-45)

24 'Cwii tsaⁿjndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om cwii ts'aⁿ, cwe' manomtoom yuu na tjaa'naⁿ ndaa, mal'ueeⁿ yuu nncwajñeeⁿ. Ndo' na ticaljeiⁿ jo', seitioom: “Jõnlcwaⁿ'nnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na jluii'a.”

25 Quia na nncueⁿeⁿ jo' jo', nljeiⁿ na jnda taa ndo' jnda teijndaa'ya.

26 Jo' chii nncjaacachoom nt'omcheⁿ ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyeti, nchiiti jom. Nnc'ooquie'na naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ ndo' jo' jo' nnc'omna. Tsaⁿñeeⁿ manioomti ntjoom na jnda we.

Nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na neiiⁿ

27 Xjeⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, cwii yuscu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, seiwe jndyee' ndo' tso nnoom:

—Matio'naaⁿñe Ty'oots'om ts'aⁿ na seincuii 'u ndo' seicatei' 'u.

28 Saa jom t'ooⁿ nnom, tsoom:

—Mat'maⁿti matio'naaⁿñê nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'm ndo' cwila'canda joona'.

'Naaⁿ cantyja 'naaⁿ Jonás

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Jnda tjawijndyeti nn'aⁿ na cañoom' Jesús, toqⁿ'oⁿ na matsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je', jeeⁿ ndya' tia nn'aⁿndye. Cwitaⁿna na caluii cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' ts'aⁿ, saa taxocaluii na cwitaⁿ'na, macanda nluui 'naaⁿ cha'xjeⁿ na tjom Jonás.

³⁰ Ee juu Jonás tyotseixmaaⁿ 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Nínive nc'e na jlui'n'maaⁿñê ts'om tsiaaⁿ catscaa t'maaⁿ xuee jndá ndyee na tiyoy' jom. Maluaa' ja na cwiluiindyó ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntseixmaⁿya 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

³¹ Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, nncwando'nnda' yuscu na tyotsa'ntjom nn'aⁿ ndyuua jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequeiaaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je', ee jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ na ñe'cañeeⁿ ñ'oomjndo'ts'om na tyotseineiⁿ Salomón. Ndo' ljoo m'aaⁿya je' na t'maⁿti cwiluiindyó, nchiiti Salomón, saaⁿ tiñecandye'yo' ñ'oom na mañequia.

³² Xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na jndá tja, nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive, mandíñ'eeⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je' na quia nnc'ooowjee. Ndo' nnt'uiiiteⁿna' jooa nc'e na yati l'a nn'aⁿ Nínive. Ee joo naⁿñeeⁿ lcwe' n'omna quia na tyoñequiaa Jonás ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿna. Ndo' 'o je', ja jndá tyja quii'ntaaⁿ'yo' na cwiluiit'maⁿndyotyá, nchiiti Jonás, saaⁿ nchaa' l'uu ñe'calcwe' n'om'yo'.

Ts'omnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' cha'cwijom lámpara

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Tso Jesús:

—Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na ntseicw'aa lámpara, jndá jo' nncwjaa'ñeyom juuna' yuu na wanty'iuu' oo nacjee' castom. Maxjeⁿ nntseintyjaaⁿ juuna' yuu na ndye cha xuee nnc'oooque' nn'aⁿ.

³⁴ La'xmaⁿ n'omnom ts'aⁿ cha'cwijom lámpara cwentaa' cha'waañe ts'aⁿ. Xeⁿ na ya n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na xueeñe. Saaⁿ xeⁿ ts'aⁿ n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na jaaⁿñe.

³⁵ Quia jo' catsa' cwentá na juu na cwiluiiñe naxuee cantyja 'naⁿ, tintseicwaqueⁿna' jo' najaaⁿñe.

³⁶ Xeⁿ cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ naxuee ndo' tjaa yuu candii' na-jaaⁿ, quia jo' nntseijomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueeñe chom ndaaⁿ nn'aⁿ.

Matseicanooⁿ Jesús jnaaⁿ nn'aⁿ fariseos

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Quia na jndá seineiⁿ Jesús, cwii ts'aⁿ fariseo tso nnoom na cjaⁿ, nlcwaaⁿ'aⁿ waa'. Jndá tueⁿeⁿ, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa ndo' ty'ewindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa.

³⁸ Juu fariseo'ñeeⁿ, jeeⁿ ticjaawee' ts'om quia nty'iaa' na ticandyuu' Jesús cwii tjoócheⁿ na nlcwaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ costumbre cwil'a jooa.

³⁹ Tso Ta Jesús nnom:

—'O nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ cwilalju'yo' nacjoo watso ñ'eⁿ nquio saaⁿ n'omna' ndicwaⁿ cwajndii. Maluaa' matseijomna' naquii' n'om'yo' ee too'cheⁿ m'aaⁿ ñomtiuu chiuu ndaaⁿ nnty'uee'yo' 'na ñequio nt'omcheⁿ natia na cwil'a'yo'.

⁴⁰ Ntjeiⁿndyo' 'o. Manquiu'yo' na Ty'oots'om seijndaa'ñê nacjoo' ts'aⁿ, mati seijndaa'ñê naquii' ts'om ts'aⁿ.

⁴¹ Cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ, quia jo' m'moⁿna' na lju' cwiluiindyó naquii' n'om'yo'.

⁴² Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, meiiⁿ jeeⁿ cwilacandá'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om hasta meiiⁿ cwe' ñequio tsojñom ts'oomjndya ñequio tso na ja, ndo' cha'tso nt'omcheⁿ nnom tso na cwicwa'yo', saaⁿ tquia cwi'ndye'yo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana' ñequio nc'iaa'yo'. Mati meicⁿhjoo ticajnda nquiu'yo' Ty'oots'om. Nmeiⁿ maca'na' na calacandá'yo' ndo' titsaawi'ntyje'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om.

43 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, ee 'o cwilayuundaa'yo' ntsulā na cañoomticheⁿ naquii' lan'om. Ndo' jeeⁿ l'ue n'om'yo' na cala't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o quia cwiwincwindyo' nataa cha canty'iaa nn'aⁿ.

44 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio 'o nn'aⁿ fariseos na cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ yann'aⁿndyo' cwe' cha queⁿ nn'aⁿ cwenta. Cantya 'naⁿ 'o jndye nn'aⁿ wjaachuuñena' na meiⁿchjoo ticaliuuna na tis'a cwil'ana. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jndā tsu. Meiiⁿ cwico' nn'aⁿ nacjoona' sãã ticaliuuna na ndei'luaa jo'."

45 T'o cwiindye naⁿñeeⁿ na ma'moⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés. Tso nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñ'oom na matsul'luaa', mati matseijnaaⁿ'na' jâ.

46 Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mati 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o na cwila'jndā'yo' na cala'candā nn'aⁿ ñ'oom na jeeⁿ jndei'na' cha'cwijom na cwity'iom'yo' xuu nn'aⁿ sãã ncjo'yo', nchaa' l'uu nntii' luee'yo'.

47 'Nnt'uiiwi'na' 'o ee cwil'a'xco'yo' ndei'luaa 'naa' profetas na tyola'cwje welo'yo' tandyo xuee, cha canty'iaa nn'aⁿ na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo' naⁿñeeⁿ. Ndo' manquieeti welo'yo' na ñet'om quia ljo' jla'cwjeena naⁿñeeⁿ.

48 Ndo' na luaa' cwil'a'yo', cwilui'yuu' na cwilajomndyo' na luaa' l'ana. Ee joona jla'cwjeena naⁿñeeⁿ ndo' 'o je' cwil'a'xco'yo' ndei'luaa naⁿñeeⁿ.

49 'Jo' chii cantyja na jndq' ts'om Ty'oqots'om, jo' na tsoom: "Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ njñooⁿya profetas ñequio apóstoles. Nt'omndye joona nla'cwjee nn'aⁿ, ndo' nt'omcheⁿ nlei'ntyjona."

50 'Jo' chii, nn'aⁿ na m'aⁿ je' nnts'aa Ty'oqots'om na chojnaⁿ na nioom cha'tso profetas na tyola'cwjee nn'aⁿ xjeⁿ na jnaⁿcheⁿ tsjoomnancue.

51 Wjaac'oomna' na tioo nioom' Abel na seiquioo Caín hasta na macandā na tioo nioom' Zacarias, ts'aⁿ na jla'cuae' nn'aⁿ quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om. Nndye'yo' nntsjoq, maxjeⁿ nntioomndye nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

52 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee jndā jla'cu'yo' ñ'oom na mañequiaana' na wjaatseijndq'na' n'om nn'aⁿ. Mancjo'ti'yo' ticjoo' n'om'yo' na nla'noⁿ'yo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooliu nn'aⁿna queeⁿ n'om na ñecala'noⁿ'na juuna'.

53 Jndā na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndāana, quia jo' nn'aⁿ na cwit'moⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, to'na na t'maⁿ tyola'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñē. To'na na tyola'lloo'na jom na jndye ñ'oom tyota'x'eena nnoom.

54 Tyoqueⁿ na cwenta xeⁿ nntsoom cwii ñ'oom na nñequiaana' na nt'uiina' jom.

12

Ma'moⁿ Jesús na tinc'oqⁿya na we waa cwilatuuuya

1 Yocheⁿ na luaa', jndye meiⁿ nn'aⁿ tjatjomndye hasta tyotei'caljoondye ntyjeena na tyeeⁿ m'aⁿna. Toq'oⁿ na tyotseineiⁿjñeeⁿ ndāã nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñē. Matsoom:

—Cal'a'yo' cwenta ñ'oom na cwit'moⁿ' fariseos, ee we waa cwila'tiuuna. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ wjaanty'eena' cha'na cwiwicandi' ndaaljo' naquii' tsqueeⁿ tyoo'.

2 Tjaa'naⁿ cwii na cwe' wanty'iuu' waa na xocanoqⁿ ndo' tjaa'naⁿ meiⁿcwii na cwe' nty'iu na xocaliu nn'aⁿ.

3 Cwe' n'e' jo', cha'tso na ñejndu'yo' yuu najaaⁿñe, maxjeⁿ nleitquioo' ñ'oom'ñeeⁿ yuu na xuee. Ndo' ñ'oom na jndā jlaneiⁿ'yo' na ñemaaⁿ ñemaaⁿ naquii' l'aa na tã', maxjeⁿ nleic'uaana' ch'eⁿ.

Ñeeⁿ juu laxmaaⁿ na c'ooⁿ na nquiaaya
(Mt. 10:28-31)

⁴ 'O nn'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿndyo', nndye'yo' nntsjoó, tinc'om'yo' na nquia'yo' nn'aⁿ na cwila'cwjee nn'aⁿ ee tjaaj ljo' cwii nddaa n'l'atina ñ'eⁿndyo'.

⁵ Ja m'mooⁿ ñ'eeⁿ na nnc'om'yo' na nquia'yo'. C'om'yo' na nquia'yo' nquii Ty'oots'om. Ee jom waa najneiⁿ na nnc'oom'm 'o naquii' b'io quia na jnda tjeiiⁿeⁿ na cwitando'yo'. Mayuu' matsjoo ndaa'yo', jom c'om'yo' na nquia'yo'.

⁶ 'Om cantsaa nch'u ¿aa nchii ñewe tsjo'ñjeeⁿ cwileil'uandyeyo'? Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwiindyeyo' jooyo' tyootsuu' ts'om Ty'oots'om.

⁷ Majndeiticheⁿ 'o. Hasta ticwii cwii soonqueⁿ'yo', jnda tei'nchona'. Jo' chii tintyue'yo', ee 'o jndandyo'ti'yo' nchiiti cantsaa nch'u na jndyendye.

Catjei'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesucristo
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Nndye'yo' nntsjoó, meiⁿcwiñ'eeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja na cwiluiindyó ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwji'yuu'ndyo na mawajnaⁿa tsaⁿñ'eeⁿ jo ndaa ángeles cwentaa' Ty'oots'om.

⁹ Saa juu ts'aⁿ na macwji'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja nntsjoó na ticwajnaⁿa tsaⁿñ'eeⁿ jo ndaa ángeles cwentaa' Ty'oots'om.

¹⁰ Meiⁿcwiñ'eeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matso cwii ñ'omntjeiⁿ nacjo ja na cwiluiindyó ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, Ty'oots'om nddaa nntseit'maⁿ ts'oom tsaⁿñ'eeⁿ. Saa ts'aⁿ na nncju' ñ'omwiⁿ nacjoo' Espíritu Santo, taxocatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om juu.

¹¹ 'Quia na nnc'oocho nn'aⁿ 'o jo ndaa nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom naquii' lan'om nch'u, oo jo ndaa naⁿmaⁿ'naaⁿ, xjeⁿñ'eeⁿ tinc'om'yo' ñ'omtiuu cwaaⁿ ñ'oom nla'lcwe'yo'.

¹² ee xjeⁿñ'eeⁿ nquii Espíritu Santo m'mooⁿ ndaa'yo' cwaaⁿ ñ'oom nndu'yo'.

Maquiu'nn'a'na' ts'aⁿ na tyañe

¹³ Quia jo' cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tso:

—Ta, catsu' nnom ti'xiqo na catooⁿ'oⁿ 'naⁿ na 'ndii tsotyayá, nlo'ñgⁿya na tseixmaⁿ'na' cwentaya.

¹⁴ T'o Jesús nnom, matsoom:

—U re, ja nchii cwiluiindyó na cu'xaⁿya ñ'oom 'naⁿ'yo' oo na catooⁿ'aⁿ 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Jnda jo' tsoom ndaa cha'tsondye nn'aⁿ:

—¿Aa jndo'yo'? Nmeiiⁿ quich'eena'. Queⁿndyo' cwenta na tilaqueeⁿ n'om'yo' 'naⁿ. Ee na wando' ts'aⁿ nchii manaⁿ'na' cwe' na jndye 'naaⁿ'aⁿ niom.

¹⁶ Quia jo' mati seineiiⁿ cwii ñ'oom na cwe' tjañoom', tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿ'tya na ya tyuaaⁿ'aⁿ ndo' jeeⁿ ya tyowe' ntjoom'm.

¹⁷ Tyotseitoom naquii' ts'oom, matsoom: “Chiuu chiuu nnts'aayo ee tjaa'naⁿ yuu ya nntseiwaya 'naⁿ na tue'.”

¹⁸ Seineiⁿ cheⁿnqueⁿ, tsoom: “Ntyjii chiuu nnts'aa, nntseyuii'a nda' yuu na cwicañjom na cwiwe' ndo' nnts'aa nt'omcheⁿ na nt'maⁿ'ti. Jo' jo' nntseiwa cha'tso na tue' ñequio nt'omcheⁿ 'naⁿya.

¹⁹ Ndo' nntsjoocheⁿncó nooⁿ: Je' je' yuu'a, jndye 'naⁿya jnda seiwa na nleiindeiina' jndye ndyu. Je' nncwajndya, nlcwaa'a ndo' nnc'ua. Nnc'ooⁿ na neiⁿncó ts'ooⁿ.”

²⁰ Saa tso Ty'oots'om nnoom: “Ntjeiⁿndyu' 'u. Tsjom je' nnc'io' ndo' cha'tso 'naⁿ na jnda seiwe', ¿ñ'eeⁿ nljona' l'o?”

21 Maluaa' nntjom ts'a'n na tomti ñjom ts'om na matseit'ue 'naa'ñ. Saa jo nnom Ty'ooots'om tseixma'n na jñee'ñe.

Mach'ee Ty'ooots'om cwenta ntseinaa'
(Mt. 6:25-34)

22 Ndo' tso Jesús ndaa nn'a'n na cwila'jomndye ñ'e'ñe:

—Cwe' jo' na matsjoo ndaa'yo', tanc'om'yo' na jee' jndye m'aa'ñ n'om'yo' cantyja 'na' na maca'na' 'o tsjoomnancue, yuu nlui' na nlcwa'yo' ndo' na nlcwee'yo'.

23 Ee't'ma'nti tseixma'n na cwitando'yo' nchiiti nantquie na cwicwa'yo'. Ndo' cajndandyo'ti'yo' nchiiti lia'yo'.

24 Que'yo' cwenta candyaa, tiquinomyo', mei'ñ tiquila'weyo' ntjom na cwiwe', mei'ñ l'aa yuu na nla'weyo' nantquie tjaa'na', ndo' mei'ñ nda' 'naa'yo' tjaa'na' saa Ty'ooots'om mateix'ee'ñ jooyo'. 'O cajndandyo'ti ntyjee', nchiiti cwe' candyaa.

25 ¿Ñee'ñ cwii 'o nnda' nnts'aa na nleitcooñeti meii'ñ ñe'chjoowi', cwe' na jee' jndye matseitiuu'?

26 Quia jo' xe'ñ xonda' nla'yo' mei'ñ ñechjoowi' luua', cwe' ts'iaa'ñ na jee' jndye cwilatuu'yo' cantyja 'naa'ñ nt'omche'ñ na majndeitiche'ñ jo' xonda' nla'yo'.

27 'Que'yo' cwenta chiuu waa na nei'ncoo' l'jaa' canchii'. Tiquil'ana' ts'iaa', mei'ñ tiquil'ana' canduu na nlui' liaana'. Saa ndye'yo' nnts'joo, mei'ñ nquii rey Salomón, xcwe xje'ñ na tjacantyja na tyañe' tucue'ntyjo na nei'ncoo' lia'na' cha'na nei'ncoo' cwii l'jaa' canchii'ñee'ñ.

28 Xe'ñ luua' waa na mach'ee Ty'ooots'om, na nei'ncoo' l'jaa' tscojnda', ndo' 'io cha nlc'ona', aa nchii majndeitiche'ñ ntyjee'ñ chiuu nlcwee' 'o liaa', 'o nn'a'ñ na ticalayu'ya n'om'yo' ñ'e'ñ jom.

29 Nc'e' jo' tanc'om'yo' na jaawa jaacue m'aa'ñ n'om'yo' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'. Tanc'om'yo' na jee'ñ chjoo' n'om'yo' cantyja 'naa'ñ nmei'ñ.

30 Ee ñenquii'che'ñ nmei'ñ cwil'uee'ñ nn'a'ñ cha'waa tsjoomnancue. Saa nquii Tsotye'yo', mantyjee'ñ na tjoondyo' cha'tso nmei'ñ.

31 Jo' chii 'o, cal'ue'yo' cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om ndo' nto'ñoom'yo' cha'tso 'na'ñmei'ñ.

Naya 'naa'ñ ts'a'ñ na waa cañoom'luee
(Mt. 6:19-21)

32 'O nn'a'ñ tmaa'ñ chjoo cwentaya, tila'catyuendyo', ee cjaawee' ntyjii Tsotye'yo' na nlxama'nyo' cantyja na matsa'ntjoom.

33 Canda'yo' 'na'nyo' na niom ndo' cal'a'yo' naya ndye'ñee'ñ. Xe'ñ luua' nla'yo', cañoom'luee nlat'ue'yo' 'na'nyo' yuu na xocandyue ee jo' jo' xocanda'ñ ncajaquiee'ñ tsa'ñcanch'ue mei'ñ candiu tixocala'nda'yo' joona'.

34 Ee yuu na cwilawe'yo' naya 'na'nyo', jo' jo' quit'ma'ñ n'om'yo'.

C'omc'eendyo

35 Seinei'ñ Jesús chiuu nnts'aana' quia na nncwjee'nnaa'na'. Tsoom:

—C'omc'eendyo' na cwime'i'ndo'yo' ja. C'om'yo' cha'na nn'a'ñ na m'a'ñ moso na ñequii'che'ñ xuee' chom lámpara 'naa'na.

36 Cwime'i'ndoo'na patrom 'naa'na na nncwjee'ne'ñ na tjaa'ñ yuu toco ts'a'ñ. Quia na m'maa'ñ ndyoots'a, m'a'nc'eendyena na nla'cana'ndyena.

37 Matseinei'ñ patrom mosoom'm quia na nncwje'cañoom na nljeii'ñ na ya cwenta cwil'ana. Mayuu'che'ñ matsjoo ndaa'yo', nantseijnda'ñe'ñ na nntseii'ñoom'ñe'ñ l'jo' nlcwa'na. Ndo' nnts'aa'ñ na cwindyuaandyena nacañoom'ñ me'i'sa na nndi'ntjoom ndaa'na.

³⁸ Maxjeⁿ matio'naa'ñena' moso'ñeeⁿ xeⁿ nljeiiⁿ na m'a'c'eendyena, meiiⁿ aa nncwjeeⁿeⁿ xcwe tsjom oo jaancoo.

³⁹ Ndo' cala'noⁿ'yo' ñ'oomwaa, juu ts'aⁿ na cwiluitquieñe naquii' w'aa, xeⁿ ntyjeeⁿ ljo' xjeⁿ nncwjee' tsaⁿ'cach'ue, quia jo' nnc'oomc'eeñê ndo' tixon-quiaaⁿ na nncjaquiee' tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' w'aa.

⁴⁰ Mati 'o c'om'c'eendyo', ee ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee majuuto xjeⁿ na ticalatiuu'yo' na nncwja, majo'to xjeⁿ'ñeeⁿ nncwja'cañoöⁿ.

Moso na matseicandá ñequio moso na ticatseicandá

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Aa ndi' Ta, ¿aa cwe' ndaaⁿ já matsei'neiⁿ ñ'oom tjañoom'waa', oo aa mati ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ?

⁴² T'o Jesús, toom:

—¿Ñeeⁿ juu jo' matseitiuu' na cwiluiñe moso tquiee na cjee matseinoⁿ' ndo' na matseicandá? Tsaⁿ'ñeeⁿ nnty'iom patrom ts'iaaⁿ na cando' tsaⁿ'ñeeⁿ nntyje mosoñe na ñequiaa nantquie na nlcwa' naⁿ'ñeeⁿ quia cwiwee' xjeⁿ.

⁴³ Mañequiaana' na neiiⁿ moso'ñeeⁿ quia na nncwje'cañoom patrom 'naaⁿ'aⁿ na nljeii na ya mach'eeⁿ.

⁴⁴ Mayuu'cheⁿ matsjöo ndaaⁿ'yo', l'ö juu ñequiaa patrom cha'tso 'naaⁿ'aⁿ na niom na cateix'ee joona'.

⁴⁵ Saa xeⁿ mosotquiee'ñeeⁿ nntseitoom: “Tjööcheⁿ na nncwjee' patrom 'na'ya.” Ndo' jo' na nntöoⁿ'öⁿ na nncwjaaⁿ'aⁿ cha'tso ntyjemosoñê, naⁿ'nom ndo' naⁿ'lcu. Nlcwa'lndoo'ñê, nnc'om ndo' ñeeⁿ.

⁴⁶ Majuuto xuee na tic'oomc'eⁿ ndo' na taqueⁿ'toom cwenta, nncwje'cañoom patrom 'naaⁿ'aⁿ, quia jo' cwajndii nnchoom'm. Jndaⁿ jo' nncju'na' jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na ticala'yuu' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

⁴⁷ 'Ee moso'ñeeⁿ mantyjeeⁿ ljo' l'ue ts'om patrom 'naaⁿ'aⁿ na cats'aaⁿ saa t'icatsejndaa'ñê, meiⁿ t'icatseicanaaⁿ yuu na l'ue ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ, jo' chii jeeⁿ jndye nnchoom'm.

⁴⁸ Saa moso na seitjöoñe cwe' ticatsei'noⁿ' ljo' nnts'aa, meiiⁿ na nnchuu' saa tijndye. Mei'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na t'maⁿ ts'iaaⁿ maco'ñom, jndye nlcaⁿ'na' na cats'aaⁿ. Ndo' ts'aⁿ na t'maⁿ xuu jndaⁿ ty'iom ts'aⁿ juu, majndyeti nnom ñequiaaⁿ cwenta.

Matoⁿ'na' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ 'Ja jndyöo na jndyöcwjaa'ndyö chom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' toom cwe' na cwiluii naljo'.

⁵⁰ Waa cwii na jndei'na' na catjö'ya, na nnc'igya. Ndo' jeeⁿ matsei'ndaa'na' ntyjii hasta xuee na nntseicandaa'ñena' jo'.

⁵¹ Ticala'tiuiu'yo' na jndyöo tsjoomnancue na caljoyaandye nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Ja jndyöo na jndyöcwjaa'ndyö tia' nn'aⁿ.

⁵² Ee je' xuee na cwii wjaatina', nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa nntöⁿ'ndyena, ndyeendye naⁿ'ñeeⁿ nnc'omna nacjoo we, ndo' wendye naⁿ'ñeeⁿ nnc'omna nacjoo ndyee.

⁵³ Maxjeⁿ nntöⁿ'ndye nn'aⁿ. Tsotye ts'aⁿ wjaⁿ nacjoo' ti'jnaaⁿ, ndo' ti'jnaaⁿ wjaⁿ nacjoom'm. Tsondyee ts'aⁿ wjaⁿ nacjoo' nomjnaaⁿ ndo' nomjnaaⁿ wjaⁿ nacjoom'm. Ndo' wjaⁿ nacjoo' nomnntsaⁿ'aⁿ ndo' nomnntsaⁿ'aⁿ wjaⁿ nacjoom'm.

'Naaⁿ na ma'moⁿ'na' cantyja na macwiluii

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Mati tso Jesús ndaa nn'a'n na jndyendye:

—Quia na cwinty'ia'yo' na cwicalui' nchquiu ntyja na majaacue ñe'quioom', mantya quindu'yo' na manncua', ndo' mayuu' na ljo'.

⁵⁵ Ndo' quia na cwinty'ia'yo' na mana' jndye ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naa', quindu'yo': “Je' nleijmei'”, ndo' mayuu' na ljo'.

⁵⁶ 'O nn'a'n na cwe' cwil'a'ya'yo' na jee' cwilacandaa'ndyo' cwe' cha canty'iaa nn'a'n, jee' jndo' n'om'yo' na cwiliu'yo' cantyja na cwichuii' nnom tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Saa ¿chiuu na tileicala'no'nyo' cantyja na mats'aaya quii'ntaa'nyo' je'?

Caljoya n'oo'ya ñequio nn'a'n na jndoo jaa

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Tsotiche' Jesús ndaana:

—¿Chiuu na ticatjei'yo' cwenta yuu waa na maty'iomyana'?

⁵⁸ Quia na nlque' ts'a'n na quio matseintja'ndyu' ñ'oom nacjo', yoche' na ñjomndyo' nato na tsa'yo' na nntjomndyo' wats'iaa', que'ndyu' na cwa'ya' jom, cha tints'aana' na nleiñ'oomtscoo'ñê 'u ñ'e'n ñ'oom jo nnom jwe. Ndo' jwe'ñee'n ñeiquiaa' cwenta 'u luee sondaro. Ndo' joona nntuee'na' 'u w'aancjo.

⁵⁹ Nndi' nntsjoq, taxocalui' jo' jo' hasta na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

13

Jee' t'ma' ñ'oom na calcwe' ts'om ts'a'n

¹ Maxje'ñee'n tquie'cañom nn'a'n na jla'candiina Jesús na sa'ntjom Pilato na cwje nt'om nn'a'n galileos xcwe xje' na cwila'cwjeena quioo' na cwila't'maa'ndyena Ty'oqts'om. Seitjoom'na' nioomna ñequio nioom quioo'ñee'n.

² T'o Jesús ndaana, matsoom:

—¿Aa cwila'tiuu'yo' na luaa' tjoomna ee na t'ma'ti jnaa'na waa, nchiiti cha'tso nt'omche' nc'iaana ndyuuaa'ñee'n?

³ Nndye'yo' nntsjoq, mei'chjoo nchii jo'. Ee mati xe' ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' nntsuundyoy' cha'xje' na tsuundye joona.

⁴ Ndo' joo quin'oom nchoo' ndyee nn'a'n na tja quia na tiao w'aandye nacjoona nndyoo' peila Siloé, ¿aa cwilatuu'yo' na na'ñee'n t'ma'ti tyola'tjoqndyena, nchiiti cha'tsondye nn'a'n na tyom'a'n Jerusalén?

⁵ Nndye'yo' nntsjoq, mei'chjoo nchii jo', ee mati meii' 'o xe' ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' maluaa' nntsuundyoy' cha'xje' na tsuundye joona.

Ts'oom higuera na tjaa'na' ta coch'ee

⁶ Quia jo' seineii' ñ'oomwaa na tjañoom' na ma'mo'na' na maca'na' na calcwe' n'om nn'a'n. Matsoom:

—Tyom'aa' cwii ts'a'n, tyomeintyjee' ts'oom higuera naquii' ntjoom'm. Ndo' tjacal'uee' taa' ts'oom'ñee'n saa tjaa ljo' ljeii'.

⁷ Jo' chii tsoom nnom ts'a'n na mach'ee cwenta ntjoom'm: “Canty'ia', ts'oom higueraawañe, jnda ndyee chu na mandyoocal'ua taa'na' ndo' tjaa ljo' coljeiya. Cwa c'ua' juuna' ee cwe' ts'iaa' matseityee'ñena' nomtyuaa'.”

⁸ Saa t'o tsa'ñee'n nnoom, tso: “Ta, ca'ndii'ya' juuna' meii' cwe' chuwaa hasta na jnda 'ñaa' ndioche' x'eena' ndo' nntjoq' ts'o to'.

⁹ Xe' nnts'aana' ta, ya. Ndo' xe' tjaa'na', quia ljo'che' c'ua' juuna'.”

Sein'ma' Jesús yuscu na tcom jndyew'ii naxe'

¹⁰ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'a'n tyo'mo' Jesús naquii' wats'om chjoo.

11 Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na tei'caljoo jndyew'ii naxeⁿ. Jeeⁿ ntyjō tyojaacaⁿ ndo' mei'chjoo tileicwinty-jeeⁿ nayo.

12 Quia na nty'iaa' Jesús tsaⁿñeeⁿ, t'maaⁿ juu, tsoom nnom:

—'U nomxjō, je' jnda jndyaandyu' tycu na wi'.

13 Quia jo' tiom l'ōōⁿ nacjoo', mantya jliuu naxeⁿ. Ndo' tyotseit'maaⁿñe Ty'oots'om.

14 Saa juu ts'aⁿ na cwiluitquieñe wats'om'ñeeⁿ, seiw'eeⁿ na sein'maⁿ Jesús tsaⁿñeeⁿ xuee na cwita'jndyeena. Tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ:

—Yom xuee wanaaⁿ na cal'a'yo' ts'iaaⁿ. Joo ncueemeiⁿ quio'yo' na nn'maaⁿ'yo', nchii xuee na cwita'jndyaaya.

15 Ndo' t'ō Jesús nnom, tsoom:

—'O nn'aⁿ na cwe' cwil'a'yo' na ndoo' na jeeⁿ cwilacandaa'ndyo', ζaa mei'cwindyo' 'o tiquila'cana'yo' quioo'jndyo oo snom njmeiⁿ'yo' yuu na macwa'yo' ndo' na nntsaala'c'u'yo' ndaa juuyo' xuee na cwita'jndyaaya?

16 Ee yuscum'aaⁿ, na cwiluiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na maco'wi' Satanás jom, ζaa ticaty'iomna' na nndyaañé nawii'waa' xuee na cwita'jndyaaya?

17 Yocheⁿ na matseineiⁿ ñ'oommeiⁿ, tioo na jeeⁿ jnaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na jndoo jom. Saa nn'aⁿ na jndyendye, s'aana' na jeeⁿ neiⁿ'na nc'e cha'tso ts'iaaⁿ na cajnda na tyoch'eeⁿ.

Cal'a'nooⁿa cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ ts'oom mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Jnda chii tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ζljo' ñ'eⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿ'na'?

19 Juuna' matseijomna' cha'na lqueeⁿ ts'oom mostaza na jeeⁿ cajnda. Seic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm. Tyuaa' tjawijndeina', tue'ntyjo na teit'ma'na' hasta tyol'a cantsaa cantquiaayo' naquii' l'ona'.

Cal'a'nooⁿa cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Mt. 13:33)

20 Ndo' tsonnaaⁿ'aⁿ ndaana:

—ζljo' cwiicheⁿ na nntseijooⁿ'a juu na matsa'ntjom Ty'oots'om?

21 Juuna' matseijomna' cha'na ndaaljo' na tjaa'ñe cwii yuscu naquii' ndyee tsua' xje' jndaⁿ tyoo'. Ndo' seicandeiⁿ'na' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'ñeeⁿ.

Ndyoots'a na cantuu

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Quia jo' tjawinom Jesús njoom nt'maⁿ ndo' njoom nch'u na tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ yocheⁿ na tyocanjoom nato na wjaⁿ Jerusalén.

23 Cwii ts'aⁿ tax'ee nnoom, tso:

—Ta, ζaa tijndye nn'aⁿ na nlui'n'maaⁿndye?

24 T'ooⁿ, matsoom ndaana:

—'Ndyoots'a cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, cantuuna'. Calajnda'yo' na ntsaachie'yo' juuna'. Ee jndye nn'aⁿ na ñ'e'c'ooquie' jo' jo', saa xocandaa n'ana.

25 Ee quia na jnda teicantyja nquii' ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ na nntseicu'tyeeⁿ 'ndyoots'a, quia jo' 'o na m'aⁿ'yo' ch'eⁿ nnto'yo' na ncwaⁿ'yo'. Nndu'yo': "Ta, catseicanaa'ndyu' na ntsaquiaa'â." Saa jom nnc'ooⁿ nndyue'yo', nntsoom: "Ticaljeii yuu nn'aⁿ 'o."

26 Quia jo' nnto'yo' na nndu'yo' nnoom: "Jâ tsuu, tyocwaa'â ñ'eⁿndyu' ndo' tyo'mooⁿ ndaayâ xcwe naquii' tsjoomyâ."

²⁷ Saa jom nnc'o^o, nntsoom: “Jnda tsjo^o ndaa'yo' na ticaljeii yuu nn'aⁿ 'o. Quindy^oyo' ñjaaⁿ, 'o nn'aⁿ na cwil'a'yo' natia.”

²⁸ Jo' jo' nnc'om'yo' na nlxua'yo' na matsei'ndaa'na' nquiu'yo' ndo' nntei'nquie'yo' ndei'n'om'yo' na maquiina' 'o. Ee nnty'ia'yo' Abraham, Isaac, Jacob ndo' ñ'eeⁿ cha'tso profetas, na m'aⁿna yuu na matsa'ntjoom, saa 'o jnda 'ndiina' ch'eⁿ.

²⁹ Quia ljo' nlquie nn'aⁿ na nnaⁿ ndiocheⁿ tsjoomnancue. Ñequio na neiiⁿ naⁿñeeⁿ nncwindyuaandyena nacañoom' mei'sa yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om na nlcwa'na.

³⁰ Queⁿyo' cwenta, m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwilatiuu'yo' na maju'cjena' joona. Saa ndanquia nntseiwendyena' joona. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindy^e, saa nncue'ntyjo na nncju'cjena' joona.

*Maty'ioo Jesús cantyja 'naa' nn'aⁿ Jerusalén
(Mt. 23:37-39)*

³¹ Majuuti xuee'ñeeⁿ, tquie'cañom nt'om nn'aⁿ fariseos Jesús, jluena nnoom:

—Calui' ñjaaⁿ, cja' cwiicheⁿ joo ee ñe'catseicuee' Herodes 'u.

³² Tsoom ndaana:

—Catsa'yo', candu'yo' nnom cajndye'ñeeⁿ: “Queⁿ cwenta, ja man-cwiji'tyaya na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ. Ndo' nntsein'ma'tyaya nn'aⁿwii 'io cha luaa'. Ndo' tajndye cwii tjoo na nntseicandaa'ndyo ts'iaaⁿ na jndyoo^oya.”

³³ Saa jndei'na' na je', 'io ndo' cha jojoty^a cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na mats'aaya, ee ticatsona' na nchii Jerusalén na nncue' cwii profeta.

³⁴ 'O nn'aⁿ Jerusalén na cwilacwje'yo' profetas ndo' majñoom' ljo' nn'aⁿ na majñooⁿya na m'aaⁿ. Jndye ndii' ñentyjaa' ts'o^o na nntseitjoⁿya ntseinda' cha'xjeⁿ matseitjom caxtixquie ntseinaaⁿ nacjee' ntsqueeⁿ. Saa 'u cwaaⁿ tquiaandyu'.

³⁵ Queⁿyo' cwenta, Ty'o^ots'om ma'ñeeⁿ 'o. Taxoc'oom wats'om t'maⁿ 'na'yo'.

Quia jo' seineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tsoom:

—Nndye'yo' nntsjo^o na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjo xuee na nddu'yo': “Matio'naa'ñena' nqueⁿ na mañoom ñequio xuee' Ta Ty'o^ots'om.”

14

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ndii' tcoo'

¹ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjtaseijomñe Jesús waa' ts'aⁿ na cwilui-itquieñe cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, na nlcwaaⁿ'aⁿ jo' jo'. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ fariseos na tyoqueⁿ cwenta ljo' nnts'aaⁿ.

² Jo' jo' tjameintyjee' cwii ts'aⁿ na wii' jo nnoom na ndii' tcoo'.

³ Ndo' tax'eeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, tsoom:

—¿Aa maty'iomzana' na nntsein'maⁿ ts'aⁿ tsaⁿwii' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, oo aa ticaty'iomna'?

⁴ Saa joona yacheⁿ jla'cheⁿna. Quia jo' to'ñoom ts'aⁿwii', sein'maaⁿ juu ndo' tsoom nnoom:

—Ya xeⁿ na wja'to' wa'.

⁵ Jnda jo' tsoom ndaaⁿ fariseos'ñeeⁿ:

—¿Aa m'aaⁿ cwiindy^o 'o na xocatseicjeeñe na nncwji' snom oo quio'jndyo tsmeiⁿ na tju'na' ts'om tsue'tsjoom, meiⁿ na juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

⁶ Saa ticat'o^ona ñom.

Nn'a na 'oo yuu na macoco ts'a

⁷ Ndo' naⁿñeeⁿ na tqueeⁿ ts'aⁿ fariseo na nlcwa' ñ'eⁿñê, tqueeⁿ Jesús cwenta ljo' l'ana. Jla'yuu ndaana ntsulã nacañoom'ticheⁿ nacañoom' meiⁿsa. Jo' chii seineiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaana.

⁸ Tsoom:

—Quia na maqueeⁿ ts'aⁿ 'u na catseijomndyu' na macoco jnaaⁿ, tincja'cajmaⁿ sulã nacañoom'ticheⁿ. Ee xeⁿ nntseijomna' tqueeⁿñê cwicheⁿ ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiñe, nchiiti 'u,

⁹ quia jo' jom na tqueeⁿñê 'o, nncjaantyjaaⁿ'aⁿ 'u, nntsoom njom': “U quiaa' na tsaⁿm'aaⁿ nncjom yuu na wacatyeeⁿ.” Quia jo' nlui'jnaaⁿndyu' na nncja'cajmaⁿ sulã na macandã.

¹⁰ Jo' chii, quia na maqueeⁿñê ts'aⁿ 'u, cja'cajmaⁿ sulã na we'yandyo, cha quia na nncjaantyjaa' ts'aⁿ na tqueeⁿñê 'u, nntsoom njom': “U x'iaya, cwinoom' nacañoomcheⁿ.” Quia jo' nntseit'maaⁿñena' 'u jo ndaa cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandy nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿndyu'.

¹¹ Ee meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'oqots'om juu. Ndo' meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na majuⁿñecje, maxjeⁿ nntseiwendye Ty'oqots'om tsaⁿñeeⁿ.

¹² Mati tso Jesús nnom ts'aⁿ na tqueeⁿñê jom:

—Quia na maqueⁿ nn'aⁿ na cala'jomndye na nlcwa'yo' na quiajmeiⁿ oo natmaaⁿ, tilqueeⁿ nc'ia', meiⁿ nn'aⁿ nncu', meiⁿ nn'aⁿ na jnda teitquioo', meiⁿ naⁿtya na m'aⁿ ndyoo'. ¿Ee aa nchii nncuee' xuee na majo'ti nl'a joona, cha nnjom cha'xjeⁿ na sa' 'u?

¹³ Jo' chii quia na nntsa' nantquie na t'maⁿ na nlcwa' nn'aⁿ, queⁿ ndyeñeeⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticandaã luee, nc'ee', ndo' nn'aⁿ na tileic'ooca' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

¹⁴ Quia jo' nnc'oom' na neiⁿ na luaa' nntsa'. Ee joona xocandaã nl'ana na nnjom ljo' na sa', saa 'u nnc'oñom' na nnjom quia na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na ñel'a yuu na maty'iomyana'.

Nantquie t'maⁿ natmaaⁿ

¹⁵ Cwii ts'aⁿ na ñ'eⁿ meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, quia na jndii na luaa', tso nnom Jesús:

—Ñiequiaana' na neiⁿ ts'aⁿ na nntseijomñe nantquie t'maⁿ yuu na matsã'ntjom Ty'oqots'om.

¹⁶ T'o Jesús cwii ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na nchii cha'tsondye nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndye yuu na matsã'ntjom Ty'oqots'om. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, jom jnoom'm cwii nantquie t'maⁿ ndo' tqueeⁿñê jndye nn'aⁿ.

¹⁷ Quia na tueeⁿntyjo xjeⁿ na nlcwa'na natmaaⁿ jñoom mosoom'm na cjaacatso ndaa nn'aⁿ na maqueeⁿñê: “Aa ndye'yo', cjaaya, ee cha'tso jnda maya waa.”

¹⁸ Saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom jla'cajñoom'ndyena. Tsaⁿ na-jndyee tso: “Catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnom patrom 'naⁿ na catseit'maⁿ ts'oom ja, ee jnda seijndaya cwii taⁿ tyuaa ndo' maca'na' na cjoqandoo'a juuna'.”

¹⁹ Ndo' tso cwicheⁿ ts'aⁿ nnom moso: “Ja jnda seijndaya 'om ljo quioo'ndyo na nl'a ts'iaa' ndo' je' jocanty'ia aa ndyaa' ya nl'ayo'. Jo' chii catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnom na catseit'maⁿ ts'oom ja.”

²⁰ Ndo' cwicheⁿ tso: “Cwe' xcondyo na tmaⁿ'co, jo' na xocandaã nncjo.”

²¹ Tjalcwe' moso tjatseicañeeⁿ patrom 'naaⁿ'aⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ. Ndo' seiloo'ñe patrom. Tsoom nnom mosoom'm: “Catseityua', cja' jo ts'ua ndo'

n'om nantaa naquii' tsjoom ndo' candyo'chu' ndyeeñee' ñequio nn'a' na ticandaꞗ' luee, nc'ee', nn'a' na ntjei' nc'ee' ñequio nn'a' na nchjaa'."

²² Jndaꞗ chii seicandii moso'ñee", tsoom: "Ta, jndaꞗ tuii cha'xje" na saꞗ'ntjom' saa ndicwa' nanaa'ti."

²³ Quia jo' tso patrom nnoom: "Cja' jo n'om nato nt'ma' ñequio cha'tso nato cajnei". Catsa' na jndei'na' na ñequio nn'a' cha na nntoo' w'aya.

²⁴ Je' nndye'yo' nntsjoꞗ na mei'cwiindyee nn'a' na tquaa'ndyoꞗjndyaꞗ xocaljeii chiuu waa nantquie t'ma' na mandoo'a."

Jee' jndyaa' na wjaantyo ts'a' naxe' Cristo

²⁵ T'ma' tmaa' nn'a' ty'e ñ'e' Jesús. Quia jo' taquee", tsoom ndaꞗana:

²⁶ —Mei'cwi'ñee'che' ts'a' na nndyo ñ'e'ndyo xe' tic'oom na jndati ntyjee' ñ'e'ndyo, nchiiti tsoyee", tsoñee", scoom'm, ntseinaa", ti'nquoom ñequio ndyencjoom, hasta cantyja na wando' nque", tsa'ñee' xocandaꞗ nntseijomñê ñ'e'ndyo.

²⁷ Ndo' mei'cwi'ñee'che' ts'a' na nndyontyo cantyja na mats'aa, xe' tic'oom na cwiljoya ts'oom nawi' na matjoom cantyja 'na'ya meii' cuee'e", tsa'ñee' xocandaꞗ nntseijomñê ñ'e'ndyo.

²⁸ Xe' cwiindyo' 'o ñe'cats'aa w'aandye, ¿aa nchii nncjaacjoojndyee, nntseitiuyaa chiuuxje' nlc'a'na' cha ntyjii aa nleijndei' cwanti na malei'oom hasta na nddaꞗ' w'aa'ñee'?

²⁹ Xe' ticats'aa' na ljo', jndaꞗ s'aa' tsia'ntjo' ndo' nleii' na taticatquii nnts'aa", quia jo' cha'tso nn'a' na nnty'iaa na ljo', nnto'na na nla'jnaa'na jom.

³⁰ Nluena: "Tsa'm'aa' toꞗ'õ' cwii ts'iaa' saꞗ cwe' ts'iaa' ta". Títseicandaꞗ'ñê."

³¹ Mati cwii rey na tseixma' qui mei' sondaro, ¿aa nts'aache'na' na nncjaacjomñê cwiche' rey na nndyocats'aa tia' nacjoom'm na matseixma' ntquiuu mei' sondaro? ¿Aa chii nncjaacjoojñee' na nntseitiuyaa", aa nddaꞗ nnts'aa'?

³² Ndo' xe' nnty'iaa'na' na tixocandaꞗ nnts'aa", quia jo' nntseicwanoom ñ'oom ñequio ts'a' naa'a'na' na nntseity'ooñê na cwitsaa' tia', cwii na ndicwa' tquia ndyo tsa'ñee'.

³³ Jo' chii mei'cwi'ñee'che' 'o na tica'ndii cha'tso na matseixma' nquii, xocandaꞗ nntseijomñê ñ'e'ndyo.

Til'ue tsjaa' xe' na jndaꞗ jlui' na chje'na' (Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ 'Jee' l'ue tsjaa', saꞗ xe' nlui' na chje'na', ¿ljo' ñ'e' cwii nleichje'nda'na'?

³⁵ Taxocwil'uená, mei' quio tyuaa, mei' ñ'e' to'. Cwe' quiitye'quiee' nn'a' joona'. Maluaa' matseijomna' 'o, m'a'yo' cha'cwijom tsjaa' na til'ue xe' tyootei'ndei'yo' nt'omche' nn'a'. 'Ñee' juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candiia.

15

Cantyja 'naa' catsma' na tsuuñe' (Mt. 18:10-14)

¹ Cha'tsondyee nn'a' na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom Roma ñequio nn'a' na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om cantyja na nquiu nn'a' fariseos, jla'candyoo'ndyena nam'aa' Jesús na nndyena ñ'oom na nntseinei'.

2 Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyotio'ñ'oomna jom. Jluena:

—Tsa'm'aaⁿ ya ñ'oom jom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^oots'om ndo' macwaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿndyena.

3 Quia jo' seineiiⁿ ñ'oom na tjañoom' nda^ana, tsoom:

4 —Xeⁿ cwiindyoyo' 'o m'aaⁿ cwii siaⁿto canmaⁿ ntsmeiⁿ' ndo' xeⁿ nntsuuñe cwii jooyo', çaa nchii n'ndiiyaaⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ quioo'ñeeⁿ yuu na cwicwa'yo' ndo' nncjaacal'ueeⁿ juu catsmaⁿ na tsuuñe hasta xjeⁿ na nljeiiⁿ'cheⁿ?

5 Xeⁿ jnda ljeiiⁿ catsmaⁿ'ñeeⁿ, nlei'caljoom juuyo' xtyoom'm ñequio na neiiⁿ'eⁿ.

6 Ndo' quia na nncueⁿ'eⁿ waⁿ'aⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ nddyoo' waⁿ'aⁿ. Nntsoom nda^ana: “C'o^onya na neiiⁿ'ya, ee catsmaⁿ tsmā^a'a na na tsuuñe jnda ljeinnda'a juuyo'.”

7 Luaa nntsjo^o nddye'yo', maluaa' na t'maⁿ'ti neiiⁿ' Ty'o^oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee cantyja 'naaⁿ' cwii ts'aⁿ'jnaⁿ na cwilcwe' ts'om, nchiti ñequieen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ñjeeⁿ ts'aⁿ na mamach'ee yuu na maty'iomyana' na ticaⁿ'na' na nlcwe' ts'om.

Tsjo'ñjeeⁿ na tsuu

8 'Oo cal'uu na m'aaⁿ cwii yuscu na maleiñ'oom qui xjeⁿ s'om xuee, ndo' xeⁿ nntsuuñe cwii joona' naquii' w'aa, çaa nchii nntseicanaaⁿ'ñê chom, ndo' ya ya nlcaaⁿ, tcuutcuu n'lueeⁿ juuna' hasta xjeⁿ na nljeiiⁿ'cheⁿ?

9 Ndo' xeⁿ jnda ljeiiⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ nddyoo' waⁿ'aⁿ ndo' nntsoom nda^ana: “C'o^onya na neiiⁿ'ya, ee jnda ljeiyya tsjo'ñjeeⁿ na tsuu.”

10 Luaa nntsjo^o nddye'yo', maluaa' jeeⁿ cwila'neiiⁿ'ndye ángeles cwentaa' Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ' cwii ts'aⁿ'jnaⁿ na cwilcwe' ts'om.

Seit'maⁿ ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ

11 Seineiⁿ'ticheⁿ Jesús, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyom'aⁿ we ntseinaaⁿ na naⁿ'nom.

12 Juu tsaⁿ'chee tsoom nnom tsotyeeⁿ: “Ta, quiaa' 'naⁿ' na tseixmaⁿ'ya na nnc'o'ñ^o.” Quia jo' toⁿ' tsotyeeⁿ 'naⁿ na niom, tqúiaaⁿ nnoom.

13 Tyoowijndye xuee na tuu na ljo', seitjoom cha'tso 'naaⁿ'aⁿ, tjaaⁿ tqúiaaⁿ cwii'cheⁿ ndyuaa. Jo' jo' seico^o' cha'tso 'naaⁿ'aⁿ cwe' luaa'.

14 Jnda na ndyueñ'eⁿ seicatsoom, seijomna' jndyo cwii jndo' t'maⁿ tyuaa'ñeeⁿ. Jnaⁿ'na' na tco'wi'na' jom na tjaa'naⁿ ljo' cwii ya nleil'uee'ñê.

15 Quia jo' tjaaⁿ, tjaquiee'toom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ moso 'naaⁿ' cwii ts'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Jñom tsaⁿ'ñeeⁿ jom na nnteix'eeⁿ calcul jo jnda^a.

16 Jeeⁿ ñe'cwaⁿ'aⁿ meiiⁿ cwe' nlcwa jnda^a na cwicwa' calcul. Sa^a meiiⁿ'cwii tjaaⁿ 'ñeeⁿ tqúiaa ljo' nlcwaaⁿ'aⁿ.

17 Quia jo' tjañjoom' ts'oom, seitioom: “Jndye moso m'aⁿ waa' tsoty^a, hasta ma'ndiina' nantquie na cwicwa'na. Ndo' ja ñjaaⁿ m'aaⁿ'ya, mañe'c'ioya na ñe'jndo'a.

18 Je' yuu' nluii'a ljo^o, nncjolcwa'nnda'a m'aaⁿ tsotyaya, ndo' nntsjo^o nnoom: Ta, jnda seitjo^ondyo nnom Ty'o^ots'om ndo' njom' 'u.

19 Tacatseixmaⁿ'ya na nntsu' na jnda' ja. Catsa' cwe' cha'na cwii moso' ja.”

20 Quia jo' mana tjalcweeⁿ'eⁿ na m'aaⁿ tsotyeeⁿ.

“Tquia ndicwaⁿ wjaanoom, ljeii tsotyeeⁿ jom. Tioo na jeeⁿ jnda ntyjii ñ'eⁿ'ñê. Jleinom, tjacatjomñe jom. Taxcweeñe ndo' t'uu ntsmaaⁿ'aⁿ.”

²¹ Quia jo' tso jnaaⁿ nnoom: “Ta, jnda seitjoondyo^o nnom Ty'oots'om ndo' njom' 'u. Tacatseixma^aya na nntsu' na jnda' ja.”

²² Jnda tquiena na waa w'aana, tso tsotyeeⁿ ndaa mosoo': “Cwa queⁿndyo' quia'yo' liaa na yati, ndo' cala'cwe'yo' joona' jom. Ndo' catjaa'ndyo' tsei'x'ii ts'ooⁿ cala'fjom'yo' lcoom ja.

²³ Ndo' mati tsaac'om'yo' quioo'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe. Calacue'yo' juuyo'. Nlcwaa'a ndo' nl'aaya xuee.

²⁴ Ee ti'jndaaya luaa, cha'cwijom jnda tueeⁿeⁿ ndo' wando'nnaaⁿ'aⁿ, tsu-
uñe' ndo' teijndaa'ñennaⁿ'aⁿ.” Quia jo' to'na na tyola't'maaⁿ'ndyena.

²⁵ Saa jnaaⁿ tsaⁿtquiee, tic'oomñe, jndaa tja. Quia na jnda tyjee' ndy-
owindyoo' na waa w'aana, jndii na cwitjo' ndo' cam'aaⁿ jnoom.

²⁶ Tcwaaⁿ cwii mosoona, tax'eeⁿ 'ndyoo ljo' cwiluii.

²⁷ T'o tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom: “Ti'ty'iu' jnda tyjeeⁿ'eⁿ jo' na seicuee' tsotye'
quioo'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe ee ya tyjeeⁿ'eⁿ, tiweeⁿ'eⁿ.”

²⁸ Saa tsaⁿ'ñeeⁿ seiw'eeⁿ, meiⁿ quii' w'aa ti'cjaaqueⁿ'eⁿ. Jo' chii jlui' tsotyeeⁿ
ndo' s'aa ty'oo nnoom na cjaaqueⁿ'eⁿ.

²⁹ Saa jom t'ooⁿ nnom tsotyeeⁿ, tsoom: “Queⁿ cwenta, teijndye ndyu
mandi'ntjoⁿya njom' meiⁿ tyootseiquie' ts'ooⁿya yuu na matsa'ntjom' ja. Saa
meiⁿ'cwii ndii' tyooñequiaa' meiⁿ cwe' canch'ioo ndyua na nntseicua'a na
nnc'ooⁿya na neiⁿya ñequio nc'iaya.

³⁰ Saa je' na tyjee' ti'jnda' luaa' na tjatseicooⁿ 'naⁿ ñequio lculjaa', jnda'jom
quio'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe jnda seicue' cwentaⁿ'aⁿ.”

³¹ Ndo' t'o tsotyeeⁿ nnoom, tso: “U jndaaya, maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo^o ndo'
cha'tso 'naⁿya 'u 'naⁿ’.

³² Saa maty'iomna' na cal'aaya xuee ndo' c'ooⁿya na neiⁿya ee ti'ty'iu'
luaa' cha'cwijom jnda tueeⁿ'eⁿ ndo' wando'nnaaⁿ'aⁿ, jnda tsuunē saa teijn-
daa'ñennaⁿ'aⁿ.”

16

Mosotquiee na seitjoñe

¹ Mati seineiⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñē, tsoom:

–Tyom'aaⁿ cwii tsa'tya ndo' t'oom cwii mosotquiee 'naaⁿ'aⁿ. Jla'candii
nn'aⁿ jom na cwe' matseicatsuuto tsaⁿ'ñeeⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

² Quia jo' t'queeⁿ'ñē juu, tsoom nnom: “¿Chiuu waayuu ñ'oom na mandii
cantyja 'naⁿ'? Quiaa' cwenta ts'iaaⁿ na mache' ee ma'ndiina' 'u na m'aaⁿ
mosotquiee.”

³ Quia jo' seitiuu mosotquiee naquii' ts'oom: “¿Chiuu nnts'aayo na cwii
nncwantjoⁿ? Ee patrom 'naⁿya macwjeeⁿ'eⁿ ja na m'aaⁿya mosotquiee. Ee
tijndo na nnts'aa ts'iaaⁿ jndaⁿ ndo' jnaaⁿ'a na cwe' ndaaⁿ nn'aⁿ nlcaaⁿ'a ljo' na
macaⁿ'a' ja.

⁴ Mantyjii chiuu nnts'aa cha nnto'ñoom nn'aⁿ ja l'aana xeⁿ jnda 'ndiina' ja
na mosotquiee.”

⁵ Quia jo' t'queeⁿ'ñē cwii ndo' cwii nn'aⁿ na cho'jnaⁿ nnom patrom
'naaⁿ'aⁿ. Tax'eeⁿ nnom ts'aⁿ najndyee: “¿Cwanti t'maaⁿ chujnaⁿ nnom
patrom 'naⁿya?”

⁶ T'o tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom, tso: “Ja chojnaⁿ cwii siaⁿ'nto ncjo seitye.” Ndo' tsoom
nnoom: “Luaa co'ñom' tsoom na teiljeii cwanti chujnaⁿ. Queⁿndyu', cajmaⁿ,
catseljei'xco' na ñe'wen'aaⁿ nchoo' qui ncjo chujnaⁿ.”

⁷ Jnda jo' tax'eeⁿ nnom cwiicheⁿ, tsoom: “Ndo' 'u je', ¿cwanti chujnaⁿ?” T'o
tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom: “Ja chojnaⁿ cwii siaⁿ'nto xuu lqueeⁿ trigo.” Quia jo' tsoom
nnoom: “Luaa co'ñom' tsoom na chuuna' cwanti chujnaⁿ. Catseljei'xco' na
ñe'ñequieen'aaⁿ xuu lqueeⁿ trigo chujnaⁿ.”

⁸ Ndo' tjawee' ts'om tsaⁿtya na luaa' s'aa moso tiaa'ñeeⁿ, ee na jndo' ts'oom ts'iaaⁿ na s'aaⁿ. Ee nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ! tsjoomnancuewaa, jndo'ti n'omna quii'ntaaⁿ nc'iaana, nchiiti nn'aⁿ na la'xmaaⁿ cantyja 'naaⁿ! naxuee.

⁹ Candye'yo' ntsjog, cwil'uee'ndyo' 'naⁿ'yo' na niom tsjoomnancue na quio nla'jndyeydo' nn'aⁿ na nljoya ñ'oom ñ'endyo'. Quia jo' quia na nntycwii 'naⁿ'yo' jo', m'aⁿ 'ñeeⁿ nnto'ñoom 'o jo nandye cañoom'luee.

¹⁰ Ts'aⁿ na ya matseicandā ñ'oom na tit'maⁿ, mati ntseicanaā ñ'oom na t'maⁿ. Ndo' ts'aⁿ na titseicandā meiiⁿ ñ'oom na tit't'maⁿ tseixmaⁿ!a', majndeiiticheⁿ ti'xotseicanaā ñ'oom na t'maⁿ.

¹¹ Saa xeⁿ 'o ticalacanda'yo' ñequio 'naⁿ'yo' na waa tsjoomnancuejnaⁿwaa, tjaa 'ñeeⁿ juu ñnequiaa na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na mayuu'cheⁿ na jnda matseixmaⁿ.

¹² Ndo' xeⁿ 'o tis'a cwenta cwil'a'yo' ñequio 'naⁿ na nchii 'naⁿ'yo' joona', meiiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na ñnequiaa naya luee'yo' na nla'xmaaⁿ!a' cwenta'yo'.

¹³ 'Tjaa'naⁿ moso na ndaaⁿ nndi'ntjom nnom we patrom. Ee nnc'oom na ticuee' ts'oom cwii, ndo' cwiicheⁿ nncjaawee' ts'oom. Oo na nncjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii, saa cwiicheⁿ nntseijnaaⁿ!a'. 'O xocandaā nndye'ntjom'yo' nnom Ty'oots'om ndo' mati ndaaⁿ s'om.

¹⁴ Nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ jo' jo', tyondyena cha'tso ñ'oommeiⁿ na seineiⁿ Jesús. Ndo' tyola'jnaaⁿ na jom, ee jeeⁿ cwila'candya' n'omna s'om.

¹⁵ Saa tsoom ndaana:

—'O cwiitjei'yandyo' cheⁿncjo'yo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ saa Ty'oots'om wa-jnaⁿ!aⁿ naquii' n'om'yo'. Cha'tso nnom na jeeⁿ neiⁿncoo' nquiu nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena, Ty'oots'om jnoom'm nmeiⁿ!.

Xocantycwii ñ'oom' Ty'oots'om

¹⁶ Tyola'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na tqeⁿ Moisés, ñequio ñ'oom ndyuee profetas hasta quia na tyjee' Juan. Quia ljo'cheⁿ jnaⁿ!aⁿ na cwiwineiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ! na matsa'ntjom Ty'oots'om nn'aⁿ. Ndo' je' je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ matseijndeiⁿ cha ndaaⁿ nncjaaquiee'ñe cantyja 'naaⁿ!aⁿ.

¹⁷ 'Tijndei'tina' na nntsuu tsjo'luee ñequio tsjoomnancue, nchiiti na titseicandaā'ñena' meiiⁿ ñe'cwii ljeii cachjoo na quio teiljeii ñ'oom' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'.

Ticatsona' na nntyuii' ljeii cantyja na toco ts'aⁿ

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseityuii' ljeii 'naaⁿ! ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, tsaⁿñeeⁿ na mach'eena' na cwe' m'aa'yaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Ndo' mati meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu na jnda tyuii' ljeii 'naaⁿ! ñ'eⁿ saa', mati tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na cwe' m'aa'yaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

Tsaⁿtya ñequio tsaⁿñeeⁿ! Lázaro

¹⁹ Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ñequii'cheⁿ tyocweⁿ liaa na jeeⁿ ya ndo' jndana' na tuina' ñ'eⁿ tsaⁿ lino. Ndo' 'io ndii 'io tyocwaaⁿ!aⁿ nantquie na yaticheⁿ.

²⁰ Jo 'ndyoots'a tiom waa' tsaⁿtya'ñeeⁿ tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿñeeⁿ! na jndy Lázaro. Cha'waañê chom ntyje'.

²¹ Tyocantyyaa' ts'oom na nlcwaaⁿ!aⁿ meiiⁿ cwe' na cajndaā na cwiquiaa nacjee' meiⁿ'sa 'naaⁿ! tsaⁿtya. Ndo' calue' tyonquiocatyueendyeyo' ntyje' na chom.

²² Tue'ntyjo xuee na tue' tsaⁿñeeⁿ! ndo' ty'eñ'om ángeles añmaaⁿ!aⁿ paraíso na m'aaⁿ Abraham. Mati tue' tsaⁿtya ndo' tjacanty'iuu'ñê.

²³ Tyom'aaⁿñê yuu na ñjomndye 'loo. Jlundaañê, nty'iaa'tquiaaⁿ na m'aaⁿ Lázaro nacañoom' Abraham.

24 Quia jo' seixuaⁿ, tsoom: "Tsootyaya, Abraham, c'oom' na wi' ts'om' ja. Cajñom' Lázaro na canchjeeñê nomts'ooⁿ naquii' ndaatoo cha nntseicanaⁿ'aⁿ tsaya. Ee jeeⁿ t'maⁿ wi' matjoⁿ'ya naquii' chomwaa."

25 Saa tso Abraham nnoom: "Jndaaya, cjaañjoom' ts'om' cha'tso na ya na ñetoñom' xjeⁿ na ñetando', ndo' Lázaro wi' ñetjoom. Saa je' je' jom ljoow mawajñeeⁿ ndo' 'u je', wi' matjom'."

26 Ndo' nchii macandā cwe' jo'. Quii'ntaaⁿ jā ñ'eⁿndyo' 'o waa cwii tsue'tsjoom na tjaa yuu cwintycwii na njoom, cha ñ'eeⁿ jā na ñ'e'c'oo na m'aⁿ' 'o, xocandā nncwinom. Ndo' meiⁿ nn'aⁿ nam'aⁿ yuu jo' xocandā nncwinom ntyjawaa."

27 Quia jo' matso tsaⁿ'tya: "Ta, mats'aa ty'oo njom', cwa cajñom' jom waa' tsotyā,

28 ee jo' jo' m'aⁿ 'om ti'ntyjo. Cjaanquiaaⁿ ñ'oom ndāana cha ticandyochu-una' jooa ljoofie yuu na jeeⁿ wi'."

29 Saa tso Abraham nnoom: "Jooa macwilei'ñ'omna ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas. Ñ'oommeiⁿ candyena."

30 Saa jom tsoom nnom Abraham: "Tiyuu' ta, xeⁿ cwii joo nn'aⁿ na jndā tja wjaa na m'aⁿ'na, maxjeⁿ nlcwe' n'omna."

31 Ndo' t'ō Abraham nnoom: "Xeⁿ tiñ'e'candyena ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas, mati xocandyena ñ'oom 'ndyoo cwii ts'aⁿ meiiⁿ na nncwando'ndda' na jndā tue'."

17

Waa na teincuu' na nntseiquioo jna' ts'aⁿ (Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

1 Tso Jesús ndāa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Tijoom jaawintyjee'na' na ñ'e'catseiquiaana' nn'aⁿ na call'ana jnaⁿ, saa nnt'uiwi'na' ts'aⁿ na jnaaⁿ juu nncjaachuuna' nn'aⁿ na mati nl'ana jnaⁿ.

2 Yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjo'suu xtyo' tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee nchiiti na nntseiquioona' cwii joo nn'aⁿ na tyoowijndāya cantyja na cwila'yu'.

3 Queⁿ'yo' cwentā cantyja 'naⁿ'yo'.

'Xeⁿ cwii nn'aⁿ na matseyu' matseitjooñê njom', cwaⁿ'ya' jom. Ndo' xeⁿ cwilcwe' ts'oom, catseit'maⁿ ts'om' jom.

4 Ndo' meiiⁿ matseitjooñê njom' ntquiee' ndii' na cwii xuee, ndo' cwii cwii ndii' nncjaacatsoom njom': "Catseit'maⁿ ts'om' ja, cwilcwe' ts'ooⁿ", maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ, t'maⁿ najndeii matseixma'na'

5 Apóstoles jluena nnom Ta Jesús:

—Quiaa' na t'maⁿ'ti nlayu'ya n'ooⁿ'ya.

6 Tsoom ndāana:

—Meiiⁿ na jeeⁿ cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cwe' cha'na cachjoo cwii ts'om lqueeⁿ mostaza, ndāa nndu'yo' nnom ts'oom sicómorowaa': "Catyendyu' ndo' co'na' 'u ts'om ndaaluee." Ndo' maxjeⁿ nntseicandāna' ñ'omndyue'yo'.

Ts'aⁿ na mand'i'ntjom maca'na' na catseicanaq^a

7 'Cal'uu cwiindyoy' 'o m'aaⁿ mosoo' na matseindyaa oo na mach'ee cwentā quioo' jo jndāa, ndo' quia jndā tyjee' tsaⁿ'ñeeⁿ na jna' jndāa, žaa mantyja nntsu' nnom: "Cwinoom' luaa, cajmaⁿ na nlcwa'?"

⁸ ¿Aa nchii najndyee nntsu' nnoom?: “Cwa catseijndaa'ndyu' je', catseñ'oom'ndyu' na nlcwaa'a. Xe' jndā tcwaa'a ndo' jndā t'ua, quia ljo'che' nlcwa' ndo' nnc'ua'.”

⁹ ¿Aa nnts'aache'na' na nñequiaa' na quianl'uaa' moso' nc'e na seicanaa'ñ' ñ'oom na sa'ntjom' jom? Matseitiuu xocatsa' na ljo'.

¹⁰ Mati 'o, quia na jndā l'a'yo' cha'tso na matsa'ntjomna' na cal'a'yo', quia jo' candu'yo': “Jā cwiliindyō moso na tjaa yuu l'uendye. Ee cwe' tomti na laxmaa'yā na cal'aayā jndā ñel'aayā.”

Sein'ma' Jesús qui ts'a' na chuu tycu lepra

¹¹ Quia jo' tjatjati Jesús na mawja' Jerusalén, teinoom tyenco' ts'ondaa Samaria ñequio ts'ondaa Galilea.

¹² Cha'na tjaque'n' cwii tsjoom chjoo, jlui'nom qui nn'a' na cho tycu lepra, tquia ty'emei'ntyjee'na.

¹³ Jndei' jla'xuaana, jluea:

—'U Jesús na ma'mōō'ñ' ñ'oom' Ty'ōots'om ndaa nn'a', c'oom' na wi' ts'om' jā.

¹⁴ Quia na nty'iaa' Jesús joona, tsoom ndaa'na:

—Catsala'ca'mō'ndyo' ndaa ntyee.

Ndo' yoche' na cwi'oona, jliuna cwa jndā ljuu'ndyena tycu'ñee'.

¹⁵ Ndo' cwii tsa'ñee', quia na ljeii' na jndā n'maa', tjalcwee'n'e, c'uaa' ñom na matseit'maa'ñe Ty'ōots'om.

¹⁶ Tcoom'm xtyee' jo nnom Jesús, tquiaa' na quianl'uaa'. Ts'a' samaritano tsa'ñee'.

¹⁷ Quia jo' tso Jesús:

—¿Aa nchii quindyee nn'a' na ljuu'ndye? Ndo' nt'omche' ñjee' je' ¿yuu m'a'?

¹⁸ Macandā juu tsa'm'aa' na nchii ts'a' judío, jndyotseit'maa'ñe Ty'ōots'om.

¹⁹ Quia jo' tso Jesús nnom:

—Quicantyja', cja'to'. Nc'e na matsei'yuya ts'om' ñ'e'ndyo jndā n'ma'.

Luaa waa na nncwjee'cañoom na matsa'ntjom Ty'ōots'om

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Tyota'x'ee nn'a' fariseos nnom Jesús cwaa' nncwjee'cañoom juu na matsa'ntjom Ty'ōots'om. T'ōō' ndaa'na, tsoom:

—Xocala'no'yo' aa jndā tue'ntyjō juuna' cwe' cwii 'naa' na nleitquioo'.

²¹ Tjaa 'ñee' nndaā nntso: “Luaa' m'aa'”, oo “La'ñee' m'aa' na matsa'ntjom”, ee jndā mamatsa'ntjom Ty'ōots'om naquii' n'om'yo'.

²² Tsoom ndaa' nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Manncue'ntyjo xuee na nntseiquee'na' n'om'yo' na ñe'canty'ia'nnda'yo' ja na cwiliindyō nquii na jna' cañoom'luee, saā taxocanty'ia'yo' ja.

²³ Nluena ndaa'yo': “Luaa' jom”, oo “Luaa.” Saā tintsantyjo'yo'. Mei' n tintsantyjo'yo'.

²⁴ Ee cha'xje' na maco' tsueechom matseixueena' cwii ntyjaa' tsjo'luee xje' cwiiche' ntyjaa'na', maluaa' nntseijomna' quia na nndyoōnnda'a na cwiliindyō ts'a' na jna' cañoom'luee.

²⁵ Saā najndyee maca'na' na t'ma' nawi' catjō' ndo' mati cal'a nn'a' na m'a' je' na t'icuee' n'omna' ja.

²⁶ Cha'xje' na tyol'a nn'a' xje' na tyom'aa' Noé, maluaa' nntseijomna' nl'a nn'a' xje' na manndyoōnnda'a na cwiliindyō ts'a' na jna' cañoom'luee.

²⁷ Ee quia ljo'che' tyocwa'na, tyowena. Tyo'uncona, tyoñequiana ndana na nnc'unco hasta xuee quia na tuō Noé ts'om w'aandaa. Quia jo' jna'na' na tua'nty'a, tjā cha'tsondyee na'ñee'.

28 Ndo' majo'ti tuii quia na tyom'aaⁿ Lot, tyocwa'na, tyowena. Ty-ola'jndana, tyondaana. Tyonomna ntjom, tyol'ana l'aa.

29 Saa juu xuee na tjei' Ty'oots'om Lot tsjoom Sodoma, tua' ndaaluaa' chom ñequio ljo' sufra na jna'na' tsjo'luee. Ndo' seicwjeena' cha'tso nn'a' tsjoom' ñeeⁿ.

30 Maluaa' nnts'aana' xuee na nleitquioo'ndyo ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

31 Majuu xuee'ñeeⁿ, ts'aⁿ na m'aaⁿ ch'eⁿ, tintseicandya' ts'oom 'naa'ⁿaⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ naquii w'aa na nncwjeeⁿeⁿ joona'. Ndo' majo'ti ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaⁿ tindyolcweeⁿeⁿ na nndyochoom 'naa'ⁿaⁿ.

32 Cjaañjoom' n'om'yo' cantya 'naaⁿ scuu' Lot.

33 Mei'cwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwji'n'maaⁿñe che'nquii, majo'to jo' nntsuuñe. Saa mei'nquia ts'aⁿ na mañequiaaⁿ na catjom ljo' na nntjom, tsan'ñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

34 'Candye'yo' nntsjoo, juu teijaaⁿñeeⁿ quia na nndyoönnda'a, we nn'aⁿ maⁿl' cjo'o' jnduu, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

35 We yolcu ñe'naaⁿl' cwitua, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

36 We nn'aⁿ m'aⁿ jo jndaⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

37 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluea:

—¿Yuu cwii jom jo', Ta?

T'ooⁿ ndyueena cwii ñ'oom na tjañoom' na ma'moⁿna' na maxjeⁿ nntu'xeⁿndye na'ñeeⁿ. Tsoom:

—Yuu na meindyuaa 'naⁿ to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

18

Yuscu na jnda ljoñe ndo' jwe

1 Mati seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na ñe'quii'cheⁿ cala'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om, tincwintqueeⁿna.

2 Tsoom ndaana:

—Tyom'aaⁿ cwii jwe cwii tsjoom. Juu tsaⁿñeeⁿ meiⁿ Ty'oots'om tinquiaⁿaⁿ, meiⁿ nn'aⁿ tiquitseit'maaⁿñê.

3 Mati tyom'aaⁿ cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na jnda ljoñe na tue' saa'. Juu yuscu'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ na tyocaa na m'aaⁿ jwe'ñeeⁿ na catseijndaa'ñe ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Tyotsoom nnom: “Cwañom' ja ñ'oom cantu na s'aa ts'aⁿ nacjoya.”

4 Jndye xuee ticatsein'oom'ñe jwe yuscu'ñeeⁿ, saa jnda jo' seitoom naquii' ts'oom: “Meiiⁿ na tinquiaya Ty'oots'om ndo' meiiⁿ na ticatseit'maaⁿndyo nn'aⁿ,

5 saa cwe' ee na jeeⁿ matseiloo' yuscum'aaⁿ ja, nncwaañ^oto jom cwitjoocheⁿ nntycwii na t'maⁿ ts'ooⁿ ñ'eⁿñê.”

6 Tso Ta Jesús:

—Jwe'ñeeⁿ meiiⁿ na wi'ñe saa ¿aa cwiqueⁿyo' cwenta na tsoom na nncwaañom'toom yuscu'ñeeⁿ?

7 Majndeitiicheⁿ nquii Ty'oots'om, ¿aa nchii nncwaañom'm nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, na cwilcwii'na jom naxuee ndo' natsjom? Xocats'aaⁿ na mayo ticatseiñ'oom'ñê joona.

8 Nndye'yo' nntsjoo, jom mantya nntseiñ'oom'ñê. Saa quia na nndyoönnda'a, ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿aa ndya' cwii nljei na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy'a n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om?

Ts'aⁿ fariseo ndo' tsaⁿquiñom s'om

⁹ Mati seineiⁿ Jesús ñ'oom tjañoom'waa ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitjeii' cheⁿnquiee cwentá na jeeⁿ ya cwil'a, saaⁿ m'aⁿna na ticuee' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Tsoom:

¹⁰ –Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ fariseo ndo' mati tyom'aaⁿ cwii tsaⁿquiñom s'om cwentaa' gobiernom. We naⁿñeeⁿ mañejuu xjeⁿ ty'ena wats'om t'maⁿ na nla'neiⁿna nnom Ty'oots'om.

¹¹ Juu fariseo teintyjeeⁿeⁿ, luaa waa ñ'oom na tsoom nnom Ty'oots'om: “U Ta Ty'oots'om, mañequiaya na quianl'ua' na ticatseixmaⁿya cha'na nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cha'na nn'aⁿ na canty'uendye, nn'aⁿ na quil'a yuu na ticaty'iomyanaⁿ, nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, mati meiiⁿ nchii cha' tsaⁿm'aaⁿ, tsaⁿquiñom s'om.

¹² Ja we ndii' matseicwejndo'ndyo na cwii smaⁿna, ndo' cha'tso na mawan-tjoⁿ mañequiaya diezmo.”

¹³ Saaⁿ juu tsaⁿquiñom s'om, tquia tjameintyjeeⁿeⁿ, meiⁿ na nlu'ndaañê tsjo'luee. Macandá tyomeiiⁿeⁿ nda' tsei'jñaaⁿ na tyotseinty'iaa'ñê, tsoom: “U Ty'oots'om, c'oom' na wi' ts'om' ja ts'aⁿjnaⁿ.”

¹⁴ Candye'yo' nntsjo^o, tsaⁿquiñoom s'om tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ na jndaⁿ seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jom, nchiiti cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'oots'om juu. Ndo' ts'aⁿ na maju'cjeñe, maxjeⁿ nntseit'maaⁿñeeⁿ Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ.

Matio'naaⁿñe Jesús yocanch'u

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Tquiocho nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom l'ooⁿ nacjoona. Ndo' quia na nty'iaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa', jla'tia'na nn'aⁿ na tqutiocho yocanch'u'ñeeⁿ.

¹⁶ Quia jo' tqueeⁿñe Jesús yocanch'u ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ:

–Ca'ndye'yo' na ñnequio yocanch'u na m'aaⁿya, tila'ntycwi'yo' joona ee yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om, juuna' matseixmaⁿna' cwentaaⁿ nn'aⁿ na ntyaandye ja cha'na quil'a yosanch'um'aⁿ.

¹⁷ Mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaaⁿ'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticantyyaa' ts'om na nntsá'ntjom Ty'oots'om juu cha'na ntyjaa' ts'om cwii yucachjoo, tsaⁿñeeⁿ xocandaaⁿ nncjaaquiee'ñe jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Cwii ts'aⁿ judío na cwiluiitquieñe tax'ee nnoom:

–U Ta na ma'mogⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ na ya ts'aⁿndyu', ¿chiiu ya nnts'aa cha nndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

¹⁹ T'o Jesús nnom:

–Matsu' na ja ya ts'aⁿndyo, macandá nquii Ty'oots'om cwiluiñê na ljo'.

²⁰ U mantyji' ñ'oom na matsa'ntjoom na matsona': “Tinc'oom'ya' ñ'eⁿ cwiiⁿ ts'aⁿ. Tintseicue' ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ. Tintseineiⁿ cantu nacjoo' ts'aⁿ. Catseit'maaⁿndyu' tsoty'e' ñ'eⁿ tso'ndyo.”

²¹ Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

–Cha'tso ñ'oommeiⁿ matseicandá xjeⁿ na cachjoondyo.

²² Quia na jndii Jesús na luaa', tsoom nnom:

–Cwii waa na cwii matsei'tjoo'. Cajndaa' cha'tso na maleichu' ndo' quiaa' ndaaⁿ ndyeñeeⁿ. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Jndaⁿ jo' candyotseijomndyu' ñequiondyo.

²³ Saaⁿ quia na jndii tsaⁿñeeⁿ na luaa', seichjoo'na' ts'oom ee jeeⁿ tyañê.

24 Quia na nty'iaa' Jesús na jeeⁿ chjoo' ts'oom, tso:

—Jeeⁿ ndya' jndeia'na' na nñe'quiandye naⁿtya na nntsã'ntjom Ty'oots'om joona.

25 Tijndeit'ina' na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia nchiit' na nncjaaquiee' cwii tsaⁿtya ntyja na matsã'ntjom Ty'oots'om.

26 Ndo' nn'aⁿ na jndye ñ'oomwaa', tyolue:

—¿Quia jo' ñeeⁿ juu ndaã nluin'naaⁿñe?

27 Tso Jesús ndaãna:

—Yuu na xocandaã n'l'a nn'aⁿ, nquii Ty'oots'om nndaã nnts'aaⁿ.

28 Tso Pedro:

—Canty'ia', já jnda' ndyaãyã cha'tso 'naaⁿyã na cwilajomndyô ñ'eⁿndyu'.

29 Tso Jesús ndaãna:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', meⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ma'ndii waa' oo scuu', ntyjee, tsoty, tsondyee, oo ntseinda n'e na matseijomñe cantyja 'naaⁿ na matsã'ntjom Ty'oots'om,

30 tsaⁿñeeⁿ jndyete nmeiⁿ nnco'ñoom tiempomeiiⁿ, ndo' xuee na cwii nddyotina' nnc'oom na ticantycwii na wanoom'm.

Matseicandiinna' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Quia jo' tjei'ndyo Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye. Tsoom ndaãna:

—Queⁿyo' cwenta, je' macwitsaawaaya Jerusalén. Jo' jo' nntseicandaã'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na jla'ljeii profetas cantyja 'naⁿya na cwiliindyoy ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

32 Ee nñe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ gentiles, nla'jnaaⁿna ja, cwajndii ñ'oom na nluena cjoya ndo' njñomna ndaa'jnaⁿ ja.

33 Mati nntjaa'na ja, ndo' xeⁿ jnda' nla'cuee'na ja, sãã xuee jnda' ndyee nncwando'xco.

34 Sãã naⁿñeeⁿ ticala'noⁿna ljo' cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ee tyootseicanooⁿ Ty'oots'om joona' ndaãna. Jo' chii tileicala'noⁿna.

Matsein'ma' Jesús cwii tsa'nchjaaⁿ

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Luaa tuui. Quia na ty'ewindyoona tsjoom Jericó, jo' wacatyeeⁿ cwii tsa'nchjaaⁿ 'ndyoo nato, macaaⁿ ljo' tjoõñe ndaã nn'aⁿ.

36 Quia na jñeeⁿ na jndyendye nn'aⁿ cawil'nom, tax'eeⁿ ljo' cwiluii.

37 Jluena nnoom:

—Jesús na jnaⁿ Nazaret jom luaa' mawinoom.

38 Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Jesús, 'u na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

39 Nn'aⁿ na 'oojndyee jla'tia'na jom, jluena catseicheeⁿ, sãã jom yacheⁿ jndeiⁿ seixuaⁿ:

—U na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

40 Quia jo' tjameintyjee' Jesús, sã'ntjoom na quioñ'omna tsaⁿñeeⁿ na m'aaⁿ. Quia tuee'cañoom tsaⁿñeeⁿ, tax'eeⁿ nnom, matsoom:

41 —¿Ljo' l'ue ts'om' na cats'aa ñ'eⁿndyu'?

T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'oõⁿ na nleitquioya.

42 T'o Jesús nnom:

—Cwitquio'. Nc'e na matsei'yuya ts'om' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda' n'maⁿ.

⁴³ Mañoom' teitquoom'm. Tjantyjoon naxe^m Jesús, tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Ndo' mati nn'aⁿ na jndyendye, quia nty'iaana na luaa', ty-ola't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

19

Jesús ñ'eⁿ Zaqueo

¹ Quia na jnda tjaquiee' Jesús tsjoom Jericó, tjawinoom quii' tsjoom.

² Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na jndyu Zaqueo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluitquieñê jo ndaa nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom.

³ Tyoqueⁿñê na nncwajnaⁿaⁿ 'ñeeⁿ jo' na Jesús, saa tileicandaa ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ ndo' na cat'aa'ñê.

⁴ Jo' chii jleinoom, tjañtyeeⁿ, tjawaaⁿ cwii ts'oom sicómoro na nnty'iaaⁿaⁿ Jesús ee na jo' jo' nncwinom tsaⁿñeeⁿ.

⁵ Quia na tue'cañoom Jesús jo' jo', jlundañê, tsoom nnom:

—Zaqueo, catseyuua', candyo'cue' ee xuee je' macaⁿna' na caljoo'ndyo wa'.

⁶ Quia jo' seityuaaⁿaⁿ jndyocueeⁿ. Ñequio na neiiⁿeⁿ seiljoom Jesús waⁿaⁿ.

⁷ Saa quia na nty'iaa nn'aⁿ na luaa', cha'tsondyena tyola'ncjoo'ndyena, jluea:

—Cwa jndaa' tjaqueⁿeⁿ na nljoo'ñê waa' ts'aⁿ na matseitjooⁿñe nnom Ty'oots'om.

⁸ Ndo' teintyjee' Zaqueo, tsoom nnom Jesús:

—Aa ndi', Ta, xcwe 'naⁿya na niom manñequiaya ndaa ndyeñeeⁿ ndo' xeⁿ na x'uaya 'naaⁿ ts'aⁿ, je' manntseilcwa'a ñequiee ndii' cha'xeⁿ na tjeii'a.

⁹ Tso Jesús nnom:

—Xuee je' juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jnda tyjee'na' w'aawaa. Ee mati tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê ts'aⁿ tsjaaⁿ Abraham.

¹⁰ Ee ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyocal'uaⁿ ndo' jndyocwji'n'maaⁿndyö nn'aⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ.

'Ndi' ts'aⁿ s'om luee mosoom'm

¹¹ Nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ jla'tiuuna tyuaa' nleitquioo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om, ee manndyoo' m'aaⁿ Jesús tsjoom Jerusalén. Jo' chii, tsotyeeⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana.

¹² Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiñê. Tjaaⁿ tquia cwiicheⁿ ndyuaa na nnc'oñoom ts'iaaⁿ na nntseixmaaⁿ rey, ndo' xeⁿ jnda nndyolcweeⁿeⁿ.

¹³ Cwii tjoqcheⁿ na nncjaⁿ, tqeeⁿñê qui nn'aⁿ na cwindyentjomtyeⁿ nnom. T'maⁿ s'om teijndeiyyaaⁿ nnom cwii cwii tsaⁿñeeⁿ. Tsoom ndaana: “Cal'ueendyo' chiuu nl'a'yo' ts'iaaⁿ na nntantjom'yo' ñ'eⁿ joona' yocheⁿ na ja nncwja.”

¹⁴ Saa nn'aⁿ ndyuaa tsjom'm, jndoonaa jom. Jo' jñoomna nn'aⁿ ndyuaa yuu na tjaaⁿ, ty'ecalue naⁿñeeⁿ: “Já tical'ue n'ooⁿyá na tsaⁿm'aaⁿ nluuiñê rey cwentaaya.”

¹⁵ Jnda na to'ñoom tsaⁿñeeⁿ n'iaaⁿ na nnc'oom, jndyolcweeⁿeⁿ. Tqueeⁿñê nn'aⁿ na tquiaaⁿ s'om 'naaⁿaⁿ ndaa. Ee ñe'caljeiiⁿ cwanti jnda ta'ntjom cwii cwiindyee naⁿñeeⁿ.

¹⁶ Tyjee' tsaⁿ najndyee, tso nnom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿ, ta, qui ndii' cha'xeⁿ na to'ñoⁿ jnda tantjoⁿ ñ'eⁿ juuna'.”

¹⁷ Quia jo' tsoom nnom: “Ya sa', 'u mosoya, meiiⁿ cachjoo na to'ñoom' saa seicanda'. Jo' chii je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsaⁿntjom' qui tsjoom.”

18 Ndo' tyjee' tsaⁿ na jnda we, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿ!, ta, 'om ndii' cha'xjeⁿ na to'ñoⁿ jnda tantjoⁿya ñ'eⁿ juuna'.”

19 Quia jo' majo'ti toom nnom: “Je' maquãⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsa'ntjom' 'om tsjoom t'maⁿ.”

20 Tyjee' cwicheⁿ ts'aⁿ, tso nnoom: “Luaa s'om 'naⁿ!, ta, na seiwaⁿ naquii' payom.

21 Ee ja jeeⁿ nquiaya 'u na jeeⁿ jnda ñ'oom tseineiⁿ!. Ee 'u maco'ñom' yuu na nchii cwentá', ndo' quitsei'we' yuu na nchii 'u jnom'!”

22 Quia jo' toom nnom: “U moso 'naⁿya na tia matseitiuu', majuuti ñ'oom 'ndyo' nnts'aaya na nncu'xeⁿna' 'u. Xeⁿ ntyji' na ja ts'aⁿ na jeeⁿ jnda ñ'oom tseineiⁿ ndo' na maco'ñoⁿ yuu na nchii cwentaya ndo' na quitseiwaya yuu na nchii nncó jnoqⁿa,

23 quia jo' çhiuu na tícja'ca'ndii' s'om 'naⁿya banco yuu na nncwan-tjomna' cha quia na ndyooⁿnda'a, nncoñoⁿ s'om 'naⁿya mandíñ'eeⁿ ts'iaaⁿndaana?”

24 Ndo' toom ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacaño^m: “Catjei'yo' s'om 'naⁿya l'ooⁿ ndo' quia'yo' juuna' nnom tsaⁿm'aaⁿ na tantjom qui ndii'!”

25 T'ooⁿ na ñ'eeⁿ, jlúena: “Ta, çhiuu ndo' mamaleíñ'oom qui ndii' na laa'ti?”

26 Candye'yo' nntsjoⁿ, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maniom na maleichuu, nlo'ñomti. Saaⁿ ts'aⁿ na tjaa'naⁿ na cuaa l'oo, nluí'ñ'eⁿ cwanti na maleíñ'oom.

27 Mati joo nn'aⁿ na jndoo ja, na tical'ue n'om na nntsa'ntjoⁿya joo, quiocho'yo' joona ñjaaⁿñe ndo' ñequio na ndoo'a catye'yo' cantyo'na.

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Jnda seineiⁿ Jesús ñ'oomwaaⁿ, tjatatyeeⁿ na nncueⁿeⁿ Jerusalén.

29 Ndo' quia na tjawiño^m m' tsjoom Betfagé ñequio tsjoom Betania ndyoo' yuu waa ta na jndyu Olivos, jño^m we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñe na c'ooⁿa l'aa.

30 Tsoom ndaana:

—Catsa'yo' juu tsjoom chjoo na m'aaⁿ ndyeyu jo ndaa'yo', ndo' cha'na nntsaquie'yo' jo', nliu'yo' cwii snom chjoo na ñjom. Juu quioo'ñeeⁿ meiⁿcwii ndii' tyoowal'joo ts'aⁿ. Calacanaⁿyo', nquioñ'om'yo' juuyo' ñjaaⁿ.

31 Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ñ'eeⁿ juu na nncwax¹ee ndaa'yo' chiuu na cwilacanaⁿyo' juuyo', luaa candu'yo' nnom: “Nquii Ta na matsa'ntjom já tjoñoⁿ juuyo'.”

32 Quia jo' ty'ena l'aa na jño^m joona ndo' jliuna cha'xjeⁿ na toom.

33 Yocheⁿ na cwila'canaⁿna snom, jlue nn'aⁿ na njmeiⁿ juuyo':

—çhiuu na cwilacanaⁿyo' snomm'aaⁿ?

34 Quia jo' t'ooⁿa:

—Nquii Ta tjoñoⁿ juuyo'.

35 Mana ty'eñ'omna snom'ñeeⁿ na m'aaⁿ Jesús. Jnda tioona liaana naxeⁿyo', tei'caljoona jom.

36 Yocheⁿ na mawjaawinoom, tyotsa' nn'aⁿ liaateincoo 'naaⁿna ts'om nato.

37 Quia na jnda 'oowindyooⁿna tsjoom Jerusalén yuu na wjaacue nato ta na jndyu Olivos, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, to'na na jndei tyola'xuaana. Tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om cantyja cha'tso ts'iaaⁿ t'maⁿ na nty'iaana na tyoch'ee Jesús.

38 Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê Rey na matsa'ntjoom jaa. Macwje'caño^m ñequio xueeⁿ nquii na tjacantya cwilui t'maⁿñe. Jom catio'naaⁿñe Ty'oots'om na m'aaⁿ caño^mluee. Cwiljoya ts'oom ñequio nn'aⁿ. Catseit'maaⁿñena' nqueⁿ na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

³⁹ Nt'om nn'aⁿ fariseos na ñ'eeⁿ ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye jluna:
—'U na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, catseitia' naⁿ m'aⁿ na cwila'jomndye ñ'om'.

⁴⁰ T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Candyeyo' nntsjo, xeⁿ naⁿ m'aⁿ nla'cheⁿna, quia jo' joo ljo' nla't'maaⁿ ndyena' ja.

⁴¹ Quia tueⁿeⁿ nnom tsjoom'ñeeⁿ, ndo' quia nty'iaaⁿaⁿ juuna', ty'ioom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

⁴² Tyotseineiⁿ cha'cwijom ndaaⁿ naⁿ ñeeⁿ, tsoom:

—Toom cwe' xuee je' cwila'noⁿyo' ljo' na macaⁿna' cha nndaⁿ ljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'. Saa je' cwe' wanty'iuu' m'aaⁿna' jo ndaaⁿyo'.

⁴³ Ee nncueⁿntyjo xuee na joo nn'aⁿ na jndoo 'o nl'ana tiomtsjo' ndiocheⁿ nnom tsjom'yo' na nncwañoom'na' joona. Ndo' nnta'na 'o meⁿnquia ntyja.

⁴⁴ Nla'tyuii'ñ'eⁿna 'o ndo' nla'cwjeena nda'yo'. Ndo' nla'tyuii'na niaⁿljo' tsjom'yo'. Meiⁿcwii tsjo' taxocaⁿndyena nacjoo' x'iaaⁿna', cwe' n'e na ticalaⁿoomⁿndyo' ja na jñom Ty'oots'om cha nndaⁿ nluiⁿ'maaⁿndyo'.

*Macwji' Jesús nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)*

⁴⁵ Jnda jo' tjaquiee! Jesús wats'om t'maⁿ, toqⁿoⁿ tjeiiⁿeⁿ nn'aⁿ ch'eⁿ, joo nn'aⁿ na cwindaⁿ ndo' nn'aⁿ na cwila'jnda jo' jo'.

⁴⁶ Tsoom ndaana:

—Waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': "W'aya cwiluiiñena' w'aa yuu na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om." Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjö' yuu na cwicatooⁿndye naⁿ canty'ue.

⁴⁷ Ndo' ticwii xuee tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tyol'ueeⁿndyena chiuu ya nl'ana na nla'cueeⁿna jom.

⁴⁸ Saa meiⁿchjoo tileicaliuna chiuu ya nl'ana ee cha'tsondye nn'aⁿ tyocantyyaa' n'om ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaana.

20

*Najndei na matseixmaⁿ Jesús
(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)*

¹ Tju'na' cwii xuee'ñeeⁿ na ma'moⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Mañequiaaⁿ ñ'oom naya na macwjiⁿ'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, ndo' xjeⁿñeeⁿ tque'cañom ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

² Jlué naⁿ ñeeⁿ nnoom:

—Catsu' ndaayâ, ¿yuu ty'om' najndu' na mache' nmeiiⁿ? Ndo' ¿ñeeⁿ tquiaa na matseixmaⁿ na luaa'?

³ Quia jo' t'ö Jesús ndaana:

—Matí ja mawax'a cwii ñ'oom ndaaⁿyo'. Cat'ö'yo' nndii.

⁴ Na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ? ¿Aa nam'aaⁿ Ty'oots'om oo aa cwe' ñ'om ndyuee nn'aⁿ?

⁵ Quia jo' tyola'neiⁿ cheⁿnquieena ñ'eⁿ n'iaana, tyoluena:

—Xeⁿ nl'uuya na m'aaⁿ Ty'oots'om jnaⁿna', quia jo' nntsoom: "¿Chiuu na ticala'yuyoyo' ñ'eⁿñê?"

⁶ Saa xeⁿ nl'uuya nam'aⁿ nn'aⁿ jnaⁿna', nla'cwjee nn'aⁿ jaa ñ'eⁿ ljo', ee cwilayuyana na Juan cwiluiiñe profeta.

⁷ Jo' chii t'öona nnoom:

—Já ticaliuuyâ yuu jnaⁿyuu najndei Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ.

⁸ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Meiⁿ ja, xocatsjo^o ndaaⁿyo' ñeeⁿ mañequiaa najndo^o na mats'aa nmeiiⁿ.

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Tootⁿoⁿ na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom'waa ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Tcoom'm l'oo uva tyuaaⁿaⁿ. Jnda jo' teijndeiiyaaⁿ joona' nn'aⁿ na nla' ts'iaaⁿ jo' jo' ndo' jndye xuee tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja.

¹⁰ Quia na tue'ntyjo xjeⁿ na tqwie ntjom'ñeeⁿ, jñoom cwii mosoom'm na m'aⁿ na ñeeⁿ na ññe'quiiana na tseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Saa tyotjaa' na ñeeⁿ juu, jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

¹¹ Jo' chii jñoomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Mati tsaⁿñeeⁿ tyotjaa'na ndo' tyolajnaaⁿna juu, jnda chii jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

¹² Jñoomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ moso na jnda ndyee. Juu tsaⁿñeeⁿ jla'quiee'ndyena, jnda chii tjeii'na juu naquii' ntjom'ñeeⁿ.

¹³ 'Quia jo' tso ts'aⁿ na ntjoom' jo': “¿Chiuu chiuu nnts'aayo? Luaa nnts'aa, njñooⁿ nquii ti'jndaa na jeeⁿ candya' ts'o^o. Nnts'aache'ndyo quia na nnty'iaana jom, nla't'maaⁿndyena jom.”

¹⁴ Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ, quia na nty'iaana na nquii jnaaⁿ jo', tyoluena ndaa nc'iaana: “Luaa' ts'aⁿ na cwiljo ntjom l'o. Cwa nla'cuqa'a jom cha jaa nljo ntjom luaaya.”

¹⁵ Jo' chii, tjeii'na jom nnom ntjom ndo' jla'cuee'na jom.

Tax'ee Jesús ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Nquii ts'aⁿ na ntjoom' jo', ¿ljo' nts'aaⁿ quio na ñeeⁿ?

¹⁶ Nñoom ndo' nntseicwjeⁿ joona. Ndo' ññe'quiiana ntjom 'naaⁿaⁿ ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

Jnda na jndyena na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, jluena:

—Tijoom cwancuee' Ty'oots'om na calui na luaa'.

¹⁷ Saa Jesús nquiee nty'iaaⁿaⁿ ndaana. Tjeiiⁿeⁿ cwii ñ'oom na seijoom'ñee cheⁿnqueⁿ na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—Quia jo' ¿ljo' ñe'ca'moⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na mawaa na matsona'?:

Majuu tsjo' na tñcwil'uee'ndye luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿtsjo', jnda mameiⁿntyjee'na' nqui tsiaⁿtsjo'.

¹⁸ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatsei'noⁿ cantyja 'naⁿya, maju'wi'na' juu cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tíoñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyu' ñ'e'ndyo, maxjeⁿ nlco'wi'na' jom. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tío cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo', na seituuundaana' juu.

Ñeeⁿ nnom ññe'quiiana ts'iaaⁿndaana

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ Nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyola'jndana na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿna na nacjoo joona seineiⁿ ñ'oom na tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyende,

²⁰ jo' chii jñoomna nn'aⁿ na ty'equeⁿ cwenta ñ'oom na matseineiⁿ. Tyol'a na ñeeⁿ na ya nn'aⁿndyena, cha nnty'iaana aa nntseineiⁿ ñ'oom na quio majutina' ndaa nla'quioona jom l'o gobiernom na cu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom.

²¹ Joo na ñeeⁿ ta'x'ee nnoom:

—U Maestro na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ, nquiuuyâ na ndyeyu matsei'neiⁿ ndo' ya ma'mooⁿ meiⁿ tyooche' na cwe' jndaa' ñeeⁿ neiⁿ. Ñe'quii'cheⁿ ñ'oom na mayuu' ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oots'om.

22 Ndo' je' Ta, ñe'candyayâ, ¿aa matsona' na ñe'quiaayâ ts'iaa'ndaayâ nnom César, oo aa ticatsa'ntjomna'?

23 Saa jom sei'noo'om' cwe' na ñe'c'omna cwenta jom. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' na cat'uiina' ja?

24 Cat'mo'yo' cwii tsjo'ñjee' noo'. ¿Ñee' ndyoonnom luua ndo' 'ñee' xuee' ljeiiwaa?

Jlue na'ñee':

—Nquii César, tsa'ma'ts'iaa' t'ma' tsjoom Roma.

25 Quia jo' tsoom ndaana:

—Catiom'yo' ts'iaa'ndaay'yo' nnom César yuu na tseixma'na' cwentaa'a', ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'oots'om yuu na tseixma'na' cwentaa' nque'.

26 Ticandaá nnc'omna jom ñ'e' ñ'oom na matseinei'. Yache' jla'che'na na tjawee' n'omna ñ'oom na t'oo'.

Cwita'x'eena cantyja na nnta'ndo'nnda' nn'a'

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

27 Jnda jo' tquie'cañom nt'om nn'a' saduceos nam'aa' Jesús. Joono nn'a' na cwilue na xocata'ndo'nnda' nn'a'.

28 Ta'x'eena nnoom, jluea:

—'U Maestro na ma'moo' ñ'oom' Ty'oots'om ndaa' nn'a', 'ndii Moisés ñ'oom luaayâ na matsona' xe' nncue' cwii tsa's'a ndo' nljoñe scoom'm na tjaa'na' ntseinda, quia jo' tyjee ts'oo'ñee' cocoom ñ'e' scuu' xioom. Nnc'om ntseinaa' ñ'e' yuscu'ñee' cha nntseinoomñe' na tjaa' ntseinda xioom t'om.

29 Luua tuui. Tyom'a' ntquiee' na'nom ñenquii ts'a' ntseinda. Juu tsa'tquiee' tocoom ndo' tyuaa' tuee'e', tjaa' ndana ñ'e' scoom'm.

30 Jnda chii tsa' na jnda we tocoom ñ'e' scuu' xioom, ndo' mati jom tuee'e', tjaa' ntseinaa' ñ'e' yuscu'ñee'.

31 Quia jo' tsa' na jnda ndyee tocoom ñ'e' yuscu'ñee'. Ndo' majo'ti cha'tso ntquiee'ndyena cwii ndo' cwiindyena to'ñoomna jom na scuuna ndo' tjana. Mei'cwii ndana tjaa'na' ñ'e'ñe'.

32 Ndo' na cwiimacanda' tue' yuscu'ñee'.

33 Quia jo' quia na nnta'ndo'xco nn'a' na jnda tja, ¿ñee' cwiindyee' joona na saa'a'?' Ee cha'tso ntquiee'ndyee' na'ñee' scuuna jom.

34 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Nn'a' tsjoomnancue cwi'unco ndo' cwiñe'quia nda na cwi'unco.

35 Saa m'a' nn'a' na majnda majndaa'ya na la'xma' na nnta'ndo'xcona na jnda tja. Ndo' la'xma'na na nnc'omna tiempo na nncuaaxco tsjoomnancue. Na'ñee' taxoc'uncona, mei' na'nom, ndo' mei' na'lcu.

36 Mei' taxocwjennda'na ee nntseijomna' joona cha'na ángeles. Ndo' nc'e na cwicandaana na nnta'ndo'xcona, jo' chii matseijomna' na cwita'ndo'na cha'na wando' nquii Ty'oots'om.

37 Saa cantyja 'naa' na nnta'ndo'xco nn'a' na jnda tja, maquiti Moisés t'moo' na ljo' ñequio ñ'oom na seiljei' cantyja 'naa' ts'oom nloom zarza. Naquii' ñ'oom'ñee' tsoom na Ta Ty'oots'om cwiluiiñe' Ty'oots'om cwentaa' Abraham, Isaac, ndo' Jacob.

38 Ee jom nchii cwiluiiñe' Ty'oots'om cwentaa' loo, jom cwentaa' nn'a' na cwita'ndo'. Jo' chii maxje' ma'mo'na' na cha'tso nn'a' cwita'ndo'na cantyja 'naa'a'.

39 Cwantindyee' nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés t'oo'na nnoom, jluea:

—'U Maestro na ma'moo' ñ'oom' Ty'oots'om ndaa' nn'a' majo'ndyo ñ'oom matsu'.

40 Ndo' taticandaꝓa' n'om nn'aⁿ saduceos na cwii nnta'x'eetina nnoom.

*¿Ñeeⁿ jnda cwiluiiñe Cristo?
(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)*

41 Tso Jesús ndaā cha'tso nn'aⁿ:

—¿Chiuu na cwilue nn'aⁿ na Cristo cwiluiiñe tsjaaⁿ David na jndyow-icantyjoo'?

42 Ee naquii' libro na chuu Salmos, maquiti David tsoom:

Nquii Ta Ty'oots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u,

43 hasta xjeⁿ na jnda tsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿ.”

44 Cwe' jo' mawax'aya ndaā'yo':

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na cwiluiiñe Cristo tsjaaⁿ David na jndyow-icantyjoo' ee manquiti David matsoom na juu cwiluiiñe Ta na matsa'ntjom jom?

*Matseitia' Jesús nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)*

45 Luaa ñ'oom na tsoom ndaā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ñequio na ndye cha'tsondye nn'aⁿ:

46 —Queⁿndyo' cwenta na til'a'yo' cha'na cwil'a nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee joona jeeⁿ neiiⁿna na nnc'o'nomna na cwee'na liaa na jnda na tei'ncoo. Ndo' l'ue n'omna na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joona na quia naⁿñeeⁿ na xmaⁿndyena ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ. Mati na nncwindyuaandyena yuu na matseit'maaⁿñetina' joona naquii' lan'om. Ndo' na nncwindyuaandyena yuu na yati cwiwiñ'oom' na waa xuee.

47 Ndo' cwinty'ueteyenⁿquiona 'naaⁿ yolcu na jnda ljondye na tja noom. Juu xjeⁿ na cwil'ana na ljo', jeeⁿ teincoo ñ'oom cwila'neiⁿna nnom Ty'oots'om cha tinooⁿ na ljo' cwila'xmaⁿna. T'maⁿti lco'wi'na' naⁿñeeⁿ nnts'aa Ty'oots'om.

21

*Tsjo'ñjeeⁿ na tquiaa yuscu nnom Ty'oots'om
(Mr. 12:41-44)*

1 M'aaⁿ Jesús wats'om t'maⁿ, ndo' jleinty'iaaⁿaⁿ naⁿtya na cwiñe'quia ofrendas cwentaa' Ty'oots'om. Cwitiomna joona' ts'om costum.

2 Mati nty'iaaⁿaⁿ cwii yuscu na jnda ljoñe, na jeeⁿ jñeeⁿñe. Tsaⁿñeeⁿ njacjom'm we tsjo'ñjeeⁿ na ticajndana' jo' jo'.

3 Tso Jesús:

—Mayuu'cheⁿ nddye'yo' nntsjoo, yuscum'aaⁿ na jnda ljoñe, ndo' jñeeⁿñê, saa t'maaⁿti tquiaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om, nchiiti na tquia cha'tsondye nt'omcheⁿ.

4 Ee cha'tso naⁿm'aⁿ cwe' na waljoo' tuee'na na cwiñe'quiana nnom Ty'oots'om, saa yuscum'aaⁿ meiiⁿ na jñeeⁿñê, tju'ñ'eeⁿ mandí cantyja na nlcwaⁿaⁿ.

*Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)*

5 Tyola'neiⁿ nt'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ wats'om t'maⁿ na jeeⁿ chjoomna' ñequio ljo' na nei'ncoo' ndo' ñequio 'naⁿ na ya na cwiñe'quia nn'aⁿ.

6 Tsoom:

—Cha'tso na cwinty'ia'yo' nmeiⁿ, manncue'ntyjo xuee na nntyuii'ñ'eⁿna'. Taxocaljoo' cwii tsjo' nacjoo' x'iaa'na'.

*'Naa' na nluui cwiitjooche' na nntsuu
(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)*

⁷ Quia jo' ta'x'eena nnoom:

—'U Maestro na ma'moo' ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa nn'a'n, ¿cwaan nluui na luua'? Ndo' ¿cwaan' cwii' naa' m'mo'na' na jnda teinndyoo' nluui nmei'?

⁸ Tsoom ndaana:

—Que'yo' cwenta cha tinguio'nn'a'n nn'a'n 'o. Ee jndye nn'a'n nluie'cañom na nluie na joona cwiluindyena Cristo. Nluena: “Ja cwiluindyoo Cristo”, ndo' nluena: “Je' jnda tue'ntyjo xje'.” Saa 'o tilajomndyoo' ñequio na'ñee'n.

⁹ Mei' tila'catyuendyoo' quia na cwindye'yo' na nndyocwje'cañoom ntia' ndo' cwila'wendye nn'a'n nacjoo gobiernom 'naa'na. Ee jndei'na' na nmei' cwinomjndyee, saa tyoowe'ntyjo xje' na nntsuu tsjoomnancue.

¹⁰ Ndo' tsotyee'che' ndaana:

—Nla'wendye nn'a'n cwii ndyuaa nacjoo nn'a'n cwii'che' ndyuaa. Ndo' cwii tsa'ma'ts'iaa' t'ma' nntseiweñe nacjoo' cwiiche' tsa'ma'ts'iaa'.

¹¹ Jndye joo jndei' nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' nt'ma' ñequio ntycu na wjaatcuuñena'. Ndo' t'ma' nla'catyuendye nn'a'n na nnty'iaana jndye 'naa' t'ma' na nleitquioo' tsjo'luee.

¹² Saa cwii tjoche' na nluui cha'tso nmei', nnt'ue nn'a'n 'o nawi' ndo' nlei'ntyjona 'o ndo' mati ñe'quiana cwenta 'o ndaa nn'a'n naquii' lan'om nch'u ndo' nntioomna 'o l'aancjo. Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaa nn'a'n na cwiitjoo'ntjom ñequio na'ma'n'iaa' t'ma', cwe' cantyja 'naa' xueya.

¹³ Quia na nntjom'yo' nmei' nncju'naa'ñena' na nntjei'yuu'ndyoo' cantyja 'na'ya.

¹⁴ Cala'jndaa'ndyoo'ya'yo' na tinc'oom' n'om'yo' cwaan ñ'oom na nnt'o'yo' cha nncwaa'noom'na' 'o,

¹⁵ ee xje'ñee' nncjo nncwjaa'ndyoo' ñ'oom quii' ndyue'yo' ndo' ñequia na jndo' n'om'yo' hasta mei'cwiindyee joo nn'a'n na jndoo 'o xonda' nluena na til'ue ñ'oom na nndu'yo' mei' na nluena na tiyuu'na'.

¹⁶ Mati lodye'yo', londyee'yo', ntyjee'yo', nn'a'yo', nn'a'n na ya ñ'oom 'o ñ'e'ndye, ñe'quiana cwenta 'o luee nn'a'n ndo' nt'omndyoo' nla'cwjee na'ñee'.

¹⁷ Cha'tsondyee nn'a'n nnc'omna na ticuee' n'omna 'o cwe' nc'e na m'a'nyoo' cantyja 'naa' xueya.

¹⁸ Saa xoca'ndiya na nntsuundyoo'. Hasta mei' cwe' cwii soonque'nyoo' xocatsuuna' ñ'e'ndyoo'.

¹⁹ Ndo' nc'e na tica'ndyenc'uaa'ndyoo' nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

Nntyuii' tsjoom Jerusalén

²⁰ Saa quia na nnty'ia'yo' na cwiitjaa'ndyee sondaro tsei ndioche' Jerusalén, quia jo' cala'nq'nyoo' na jnda tue'ntyjo xje' na nntyuii' tsjoom'ñee'.

²¹ Quia ljo' nn'a'n na m'a'n ts'ondaa Judea, c'ooleinomna, c'oonna quii' ntsjo. Ndo' nn'a'n na m'a'n quii' tsjoom'ñee' calui'na jo' jo'. Ndo' nn'a'n na m'a'n jo jndaa tinc'oolcwe'na tsjoom'ñee'.

²² Ee quia jo' ncuee na cwitioomndyee nn'a'n cantyja na wi'ndyena cha nntseicanda'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'ooots'om na jnda teiljei'.

²³ Nty'iaandyee yolcu na ndeiindyee joo ncuee'ñee' ñequio yolcu na 'ndaandyee nda. Ee nñequio cwii nawi' t'ma' nacjoo nn'a'n tyuaawaa ndo' jee' t'ma' nawi' na nnt'uiina' joona.

²⁴ Nncwjena ñ'e'n xjo ndo' nt'om nnc'oocho nn'a'n praso na ticwii cwii ndyuaa. Ndo' nn'a'n na nchii judíos nlcjo'na tsjoom Jerusalén jndye xuee,

hasta nncuee' xjeⁿ na jndā seijndaa'ñe Ty'oots'om na nncjaawintyjee' na cwiluii na ljo'.

*Luaa nnts'aana' quia na nndyonnda' Jesús
(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)*

²⁵ 'T'maⁿ 'naaⁿ nleitquioo' nnty'iaa nn'aⁿ nnom ñe'quioom' ñ'eⁿ chi' ñ'eⁿ cancjuu. Ndo' nnom tsjoomnancue t'maⁿ nntsei'ndaa'na' n'om nn'aⁿ. Nntseiñ'eeⁿna' jooa quia na nndyena na jeeⁿ c'uaa manquiuu' nmōⁿ ndaaluee, nntseicaty'uena' jooa.

²⁶ Nnts'aana' na tajndeiⁱ n'omna nc'e na cwicatyuena ñequio na m'aaⁿticheⁿ n'omna chiuu cwii wjaach'eetina' nnom tsjoomnancue. Ee nntseicwachuu'ñena' cha'tso 'naⁿ najndā na matseixmaⁿ tsjo'luee.

²⁷ Quia ljo'cheⁿ nnty'iaana ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañōōⁿnda'a tsjoomnancue. Nndyōō naquii' nchquiu ñequio najndeiⁱ na matseixmaⁿya ndo' ñequio na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiit'maⁿndyō.

²⁸ Quia na jndā jnaⁿna' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ, c'omt'maaⁿndyō' n'om'yo', c'om'c'eendyō' ee jndā teindyōo' na nluin'maaⁿndyō'.

²⁹ Mati seineiⁱ ñ'oom na tjañoom' ndāāna, tsoom:

—Cala'nōⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera ndo' cha'tso nt'omcheⁿ n'oom.

³⁰ Quia cwinty'ia'yo' na jndā macwicalui' tscōo'na', cwila'nōⁿ'yo' na jndā teindyōo' ncuuesua'.

³¹ Mati quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ, cala'nōⁿ'yo' na jndā teindyōo' m'aaⁿna' na nntsaⁿntjom Ty'oots'om.

³² 'Candy'e'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jndā seicandāāⁿñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ.

³³ Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiñ'eⁿna' sqa juu ñ'oom 'naⁿya ti-jom cwinom'na' juuna'.

³⁴ 'Cal'andyō' cwenta na tincjaachuna' 'o na ñoomñoom na nl'a'yo', oo na nnc'om'yo' na candye'yo', oo na nncuaa ñ'omtiuu 'na'yo' 'naⁿ na macaⁿna' 'o. Cha tints'aana' na tic'omc'eendyō' ndo' majndeiito nncwjee'cañoom xuee'ñeeⁿ 'o.

³⁵ Tintjom'yo' cha'cwijom na nnquioo cwii teinco' ee nnt'uiina' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa nnom tsjoomnancue.

³⁶ Jo' chii c'om'c'eendyō' cha'waa xuee na m'aⁿ'yo'. Ndo' calaty'oondyō' nnom Ty'oots'om cha nnc'oom jndeiⁱ n'om'yo' na nndaā nnaⁿndyō' nawi' na quia nndyō, ndo' nndaā nncwintyje'tyeⁿ'yo' jo nōōⁿ na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

³⁷ Naxuee tyo'mōⁿ Jesús ndāā nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Ndo' quia tmaaⁿ tyocalueeⁿe, tyocaⁿ ta na jndyū Olivos.

³⁸ Ndo' cha'tso nn'aⁿ cwitsjoom tyoquiena wats'om t'maⁿ na nndyena ñ'oom na ñnequiaaⁿ.

22

*Cwi'maⁿna na nnt'uena Jesús
(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)*

¹ Majndā jaawindyōo' nncuee' xuee pascua na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaā ndaaljo' tjaquiee'.

² Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ndāā ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, cwe' nty'iu tyol'ueendyena chiuu ya cha nndaā nla'cuee'na Jesús, ee nquiaana nn'aⁿ na neiⁿ jom.

³ Xjeⁿñeeⁿ tuo Satanás naquii' ts'om Judas, tsaⁿ na mati jndyu Iscariote. Jom cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye.

⁴ Tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ na cwiluii wats'om. Tjatseijndaa'ñê chiuu ya nnts'aaⁿ na ñeiquiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

⁵ Ndo' naⁿñeeⁿ jeeⁿ jla'neiⁿndyena, tjoom' t'maⁿna na ñe'quiiana s'om nnoom.

⁶ Mati jom seijomñê na ljo'. Tyol'ueeⁿ cwaaⁿ nncju'naaⁿñenaⁿ na ñeiquiaaⁿ cwenta Jesús lueena xjeⁿ na ticajndoo' nn'aⁿ.

Seijndaa'ñe Jesús na cuaa Cena

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Tue'ntyjo ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ncuee'ñeeⁿ macaⁿna' na cala'cwjeena canmaⁿ cantyja 'naaⁿ ncuee pascua.

⁸ Ndo' jñom Jesús Pedro ñequio Juan, tsoom ndaana:

—Catsa'yo', nlaⁿndaa'ndyo' yuu na nlcwaa'a cantyja 'naaⁿ ncuee pascua.

⁹ Ta'x'eena nnoom:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nlaⁿndaa'ndyô?

¹⁰ T'ooⁿ ndaana:

—Quia na jnda saaquie'yo' naquii' tsjoomwa'ñeⁿ, nntjomndyo' cwii tsaⁿsa' na ñ'oom tsjoo na ñjom ndaa. Catsaantyjo'yo' naxeeⁿeⁿ hasta na nncueeⁿeⁿ w'aa yuu na nncjaaqueⁿeⁿ.

¹¹ Jo' jo' candu'yo' nnoom ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ: “Nquii ts'aⁿ na ma'moⁿ ndaaya mawax'eeⁿ: ¿Yuu waa cuarto na nlcwaa'á cwentaa' xuee pascua ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo?”

¹² Quia jo' juu tsaⁿñeeⁿ m'mooⁿ ndaa'yo' cwii cuarto t'maⁿ, w'aa nandye na maniomcandaⁿ 'na'. Jo' jo' calajndaa'ndyo'ya'yo'.

¹³ Ty'ena ndo' jliuna cha'xjeⁿ na tsoom. Ndo' jla'jndaa'ndyena na nlcwa'na, nntquiina catsmaⁿ.

¹⁴ Quia na jnda tmaaⁿ, tue'cañoom Jesús, tjacjom nacañoom' meiⁿsa ñequio canchoo'we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

¹⁵ Tsoom ndaana:

—Jeeⁿ ntyjaa' ts'ooⁿya na nlcwaa'a nantquie pascuawaa ñ'eⁿndyo' cwii tjocheⁿ na nnc'io.

¹⁶ Ee candye'yo' nntsjoⁿ, taxocwa'nnda'a juuna' hasta xjeⁿ na jnda secicandaⁿñena' yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om.

¹⁷ Jnda jo' to'ñoom cwii waso, jnda chii tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oots'om ndo' tsoom ndaana:

—Cato'ñoom'yo' wasowaa, calui' cjaana' cwii ndo' cwiindyo', cwe'yo'.

¹⁸ Ee candye'yo' nntsjoⁿ, je' na cwii wjaatina', taxoc'ua ndaawinom hasta quia nncue'ntyjo' xjeⁿ na nnts'a'ntjom Ty'oots'om.

¹⁹ Ndo' to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oots'om, jnda chii tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

—Tyoo'waa cwiluiiñena' seiⁿ'a na mañequiaandyo na nnc'io. Luaa' nntsaa'l'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja.

²⁰ Jnda na tcwa'na tyoo'ñeeⁿ, majo'ti s'aaⁿ, to'ñoom waso. Tsoom:

—Juu ndaa winom na ñjom wasowaa tseixma'na' ñ'oom xco na maquaⁿtyaⁿ ñequio nioom'a na nñquioo cwenta'yo'.

²¹ Saa queⁿyo' cwenta, ñe'cwii meiⁿsa na cañom' meindyuaandyo ñequio ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

²² Ndo' ja na cwiluiindyō ts'a'n na jnaⁿ cañoom'luee, mayuu'cheⁿ manntjōⁿ cha'xjeⁿ na jndā teijndaa' cantyja 'naⁿya, saā nnt'uiwi'na' juu ts'a'n na mañequiaa cwenta ja.

²³ Quia jo' to'na na tyota'x'eendyena ndaana, 'ñeeⁿ cwiindyē joona na nnts'aa na ljo'.

¿Ñeeⁿ cwiluiit'mañeti?

²⁴ Mati jla'ñ'eeⁿ ndyueena 'ñeeⁿ cwiindyē joona na nnc'oom na t'mañeti.

²⁵ Saā jom tsoom ndaana:

—Nn'a'n na m'a'n n'iaaⁿ tsjoomnancuewaa ñequio nn'a'n na cwitsa'ntjom, cwinchjeena nn'a'n na cwindyē'ntjom ndaana, saā cwila'cajndyū yo'ñeeⁿ joona nn'a'n na ya cwil'a.

²⁶ Saā quii'ntaaⁿ 'o nchii luaa' nncuaa. Ee juu ts'a'n na cwiluiitquieñeti c'oom cha'na ts'a'n na cje seixmaⁿ. Ndo' ts'a'n na matsa'ntjom c'oom cha'na ts'a'n na mandi'ntjom.

²⁷ Ee ¿ñeeⁿ cwiluiit'mañeti, aa juu ts'a'n na wacatyeeⁿ nacañoom' mei'sa, oo aa juu ts'a'n na mandi'ntjom jo' jo'? ¿Aa nchii maxjeⁿ juu ts'a'n na wacatyeeⁿ nacañoom' mei'sa? Saā queⁿyo' cwenta, ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' na mandi'ntjō.

²⁸ 'O ñequii'cheⁿ ñ'eⁿyo' ñ'eⁿndyō cha'tsoti na maqueⁿna' xjeⁿ ja.

²⁹ Jo' chii cha'xjeⁿ na tqe'nyeⁿ Tsotyaya ñ'oom na ja nnts'a'ntjōⁿ, malaa'ti maquaⁿ na 'o nnts'a'ntjom'yo'.

³⁰ Yuu na nnts'a'ntjōⁿya, jo' ññequiaya na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' ñ'eⁿndyō cañoom' mei'sa 'naⁿya. Ndo' nncwindyuaandyo' ntio yuu na nntu'xeⁿyo' canchoo'we ntmaaⁿ nn'a'n Israel.

*Matseicandii Jesús na nncwji'ñe Pedro
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)*

³¹ Tso ta Jesús:

—U Simón, queⁿ cwenta, jndā tcaⁿ Satanás ñ'oom na nntseitei'ncweeⁿe' 'o cha'na matseicueeñe ts'a'n lqueeⁿ trigo,

³² saā ja jndā ñes'aa ty'oo nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿ cha tintseinty-cwiina' na matsei'yū'ya' ts'om'. Ndo' xeⁿ jndā tco'ndyū'xcwe'nnda', quiaa' ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaā nn'a'nⁿ nmeiiⁿ na cwila'yu'.

³³ T'ō Simón nnoom, matso:

—Ta, m'aaⁿc'eendyō na nncjō w'aancjo ñ'eⁿndyū'. Ndo' tints'aa meiiⁿ na nnc'iq ñ'eⁿndyū'.

³⁴ Tso Jesús nnoom:

—Aa ndi', Pedro, njom' matsjōō, cwii tjōōcheⁿ na nntseixuaa caxtijndyō je'je'cheⁿ, saā 'u xjeⁿñeeⁿ jndā ndyee ndii' macwji'ndyū' na ticwajnaⁿ ja.

Nntseicandaq'ñena' ljeii na mawaa

³⁵ Tso Jesús ndaana:

—Quia na jñōōⁿya 'o na saanquia'yo' ñ'oom 'naⁿya, tsjōō na tīcatsañ'om'yo' tsjō'ñjeeⁿ, meiⁿ chetsja', meiⁿ l'oom, ¿aa waa na seitjōōna' 'o?

Jluena nnoom:

—Meiⁿcwii tjaa'naⁿ.

³⁶ Tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Saā je', 'ñeeⁿ juu na maleiñ'oom 'naⁿ na cwicañjom s'om, cjaañ'oom juuna' ndo' mati chetsja'. Ndo' 'ñeeⁿ juu na tjaa'naⁿ xjo espada, cajndaā liaatco 'naaⁿ, chii c'oom xjoo'.

³⁷ Ee candye'yo' nntsjoō, maxje' jnde'i'na' na catseicandaa'ñena' ljeii na mawaa cantyja 'na'ya na matsona': "Tjeii'na cwenta na ljo'yu wi'ñê cha'xje' nn'a' na wi'ndye."

³⁸ Jluena nnoom:

—Ta, canty'ia', luua mawaa we xjo espadas.

T'oo'n ndaana, toom:

—Malei'tye' luua'.

Matseinei' Jesús nnom Ty'oqots'om

(Mt. 26:36; Mr. 14:32-42)

³⁹ Quia jo' jluee'ne' w'aa yuu na tcwa'na, tjaa' ta na jndyu Olivos yuu na maxje' quica'. Ndo' nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom'm, mandi'ntyjona naxee'ne'.

⁴⁰ Quia na tquiena jo' jo', toom ndaana:

—Calanei'yo' nnom Ty'oqots'om cha juu na ñeque'na' xje' 'o tincwan-tjomna' 'o.

⁴¹ Ndo' teiñoō' nacañoomna, tjaa' cha'na tquia na nncju' ts'a' cwii tsjo'. Tcoom'm xtyee' ndo' seineii' nnom Ty'oqots'om.

⁴² Tsoom:

—Tsotyaya, xe' 'u l'ue ts'om', catseicandyaandyu' ja nawi'waa. Saa ticaluii ljo' na l'ue ts'oo' ja, caluii ljo' na l'ue ts'om' nncu'.

⁴³ Ndo' xje'ñee' tyje'cañoom cwii ángel nacaño'm na jna' cañoom'luee na tyoñequiaa najnei'.

⁴⁴ Yoche' na tyotsei'ndaa'na' ts'oom, tyoque'ñetyee' na tyotseinei' nnom Ty'oqots'om ñequio cha'waa najnei'. Ndo' ndaatmei'ne' tyotseijomna' cha'na t'ma' ndaatei' niom', ñecwii ndii' cwiliuuna' xje' nomtyuaache'.

⁴⁵ Quia na jndá teicantyyaa' na seineii' nnom Ty'oqots'om, tjantyyaa'a' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê ndo' ljeii' na cwindana. Ee ticana'ndyena na jee' chjoo' n'omna.

⁴⁶ Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na cwindayo'? Quicantyya'yo', calanei'yo' nnom Ty'oqots'om cha juu na ñe'que'na' xje' 'o, tincjaachuuna' 'o.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ndicwa' matseinei' Jesús ndo' tqwie'caño'm nn'a' na jndyendye. Jo ndaa na'ñee' wjaajndyee Judas, cwii joo nn'a' na canchoo'we. Seicandyoo'ñê nacañoom' Jesús na nnc'om ntsma'.

⁴⁸ Tso Jesús nnoom:

—'U Judas, ja na cwiluindyō ts'a' na jna' cañoom'luee, ¿aa ma'tioo' cwenta ja luee nn'a' ñequio na ma'ua' ntsmaa'a?

⁴⁹ Ndo' nn'a' na ñ'ee' ñ'e'ñê, quia na nty'iaana chiuu wjaach'eena', jluena nnoom:

—Ta, ¿aa mañejom nntuā'a xjo?

⁵⁰ Ndo' cwii joona mañoom' seiquiee'ñe mosoo' tyee na cwiluiitquieñe. Tyjee tsua'qui tsa'ñee' ntyjaya.

⁵¹ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Maya, ca'ndye'yo'.

Ndo' tyenquoom'm tsua'qui tsa'ñee', sein'maa' juu.

⁵² Ndo' nn'a' na tqiuo nacjoom'm, joo ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwijndoo' ts'iaa' cwentaa' wats'om, ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, toom ndaa' na'ñee'.

—Jnda'jom ñequio ncjo espadas ndo' ñ'e'n n'oom nch'io na tquioc'yo' nacjoya. Ndo' na tquioc'om'yo' cwii tsa'ncanch'ue.

⁵³ 'Io ndii 'io tyom'aa'ya quii'ntaa'yo' naquii' wats'om t'ma' mei'n ticat'ue'yo' ja. Saa je' je' jnda tue'ntyjo na juu na jaa'ñe maque'na' xje'n.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naa'ñe Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jnda na t'ue na n'ñee'n jom, ty'eñ'omna jom waa' tyee na cwiluitquieñe. Ndo' Pedro tjantyjoo'n tquiache'n tquia.

⁵⁵ Jo' jo' jla'ntjoomndye nn'a'n chom tach'e'n, tyomeindyuaandyena ndioche'n nacañoom' chom. Ndo' mati Pedro tjacjom quii'ntaa'na.

⁵⁶ Cwii yuscu na mand'i'ntjom ljeii jom na wacatyee'n 'ndyoo chom, jee'n nquiee nty'iaa' nnoom ndo' tso:

—Mati tsa'm'aa'n ñeñ'ee'n ñ'e'n tsa'm'aa'n'.

⁵⁷ Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Jee'n 'u yuscu ticwajna'n'a tsa'm'aa'n'.

⁵⁸ Tyoowiquiuu' ljeii cwiiche'n ts'a'n jom, tso nnoom:

—'U, maxje'n cwiindye joona.

Saa t'oo'n:

—Nchii jo' ja.

⁵⁹ Jnda tjawiquiuu'tiche'n, cha'na cwii hora, cwiiche'n ts'a'n tyotseijndei'ndyoo, tso:

—Tsa'm'aa'n, mayuu'che'n ñeñ'ee'n ñ'e'n tsa'm'aa'n' ee ts'a'n ts'ondaa Galilea jom.

⁶⁰ T'o Pedro nnom:

—Ja re, mei'chjoo ticaljeii ñ'oom na matsu'.

Ndicwa'n matseinei' ñ'e'n tsa'ñee'n ndo' seixuaa caxtijndyo.

⁶¹ Quia jo' taque'n Ta Jesús ndyeyu jo ndo' na m'aa'n Pedro ndo' nty'iaa' nnoom. Ndo' mañoom' tjañjoom' ts'oom ñ'oom na jnda tso nnoom: “Cwii tjooche'n na nntseixuaa caxtijndyo je'je'che'n saa xje'ñee'n 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'e'ndyo.”

⁶² Quia jo' mana jlui' Pedro quii'ntaa'n na n'ñee'n. Jee'che'n ndya' tyoty'ioom na jnda ntyjee'n.

Cwila'jnaa'na Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Nn'a'n na tyol'a cwenta Jesús, tyola'jnaa'na ndo' tyotjaa'na jom.

⁶⁴ Mati tyola'tye'n na liaa nnoom, tyotmeii'na nda' nnoom ndo' tyoluena:

—Cjaawee' 'ndyo' 'ñee'n juu macwja' 'u.

⁶⁵ Ndo' jndye ñ'oom ticuee' ts'om tyoluena nacjoom'm.

'Ooque'na Jesús luee nn'a'n na cwiluitquiendye

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Quia na jnda teixuee, tjomndye ntyee na cwiluitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'a'n na cwijndoo' ts'iaa'n wats'om t'ma' ñequio nn'a'n na cwit'moo'n ljeii na tque'n Moisés. Ty'eñ'omna Jesús na m'a'n nn'a'n na cwiluiindyena n'iaa'n ndaa nn'a'n judíos. Jlu na n'ñee'n nnoom:

⁶⁷ —Catsu' ndaayâ, çaa 'u cwiluiindy' Cristo?

Jom t'oo'n ndaana:

—Meii' xe'n na nntsjo'o ndaa'yo', saa xocala'yu'yo'.

⁶⁸ Ndo' meii' xe'n na cwax'aya ndaa'yo', 'o xocat'o'yo' 'ndyo, xocalacandyandyo' ja.

⁶⁹ Saa je' xuee na cwii wjaana', ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncjöcaymaⁿ ntyjaa' Ty'öots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñetina' ja. Jo' jo' nntseijomndyö ñ'eⁿñê cha'tso najndeii na matseixmaaⁿ.

⁷⁰ Cha'tsondyena ta'x'eena:

—Quia jo' ¿aa 'u cwiluiindyü' Jnda Ty'öots'om?

T'öoⁿ ndaana:

—Mancjo'ti'yo' jnda macwindu'yo'.

⁷¹ Quia jo' jluena:

—¿Ljo' cwii macaⁿtina' na nlui'yuu' nacjoom'm? Ee mancjoötyaa jnda jndyaaya ñ'oom ñom.

23

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jo' jo', tei'cantyjana, ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato.

² To'na na tyoñequiana jnaaⁿaⁿ. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda jliuuyâ na matseiⁿaⁿ n'om nn'aⁿ ndyuaayâ. Ee quitsoom na ticwanaaⁿ na ñe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César. Ndo' manquityeeⁿ matsoom na cwiluiñê Cristo ndo' rey jom.

³ Quia jo' ta'x'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindyü' rey na catsaⁿ'ntjom nn'aⁿ judíos?

T'ö Jesús nnom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'xjeⁿ na matsü'.

⁴ Ndo' tso Pilato ndaaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na jndyendye:

—Ja meiⁿcwii jnaaⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ ticaljeiya.

⁵ Saa naⁿñeeⁿ jla'jndeiiⁿ ndyueena, jluena:

—Ñ'oom na ma'mooⁿ matseijmeiⁿna' nn'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea. Tyoch'eeⁿ na ljo' ts'ondaa Galilea, ndo' mati ñjaaⁿ.

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Herodes

⁶ Jnda na jndii Pilato ñ'oom cantyja 'naaⁿ Galilea, tax'eeⁿ:

—¿Aa ts'aⁿ ts'ondaa Galilea tsaⁿs'am'aaⁿ?

⁷ Quia na ljeijindaaⁿñê na jnaⁿ Jesús ts'ondaa Galilea yuu na matsaⁿ'ntjom Herodes, quia jo' seicwanoom Jesús na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ na tsaⁿñeeⁿ cu'xeeⁿ Jesús. Ee tyjee' tsaⁿñeeⁿ Jerusalén quia jo'.

⁸ Ndo' jeeⁿ neiⁿeⁿ quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús ee jaach'ee xuee na jeeⁿ ñe'cwajnaⁿaⁿ juu ndo' na jndye ñ'oom jnda ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ. Jo' jeeⁿ queeⁿ ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ na nnts'aa Jesús cwii ts'iaaⁿ na xocandaa nnts'aa na cwe' cwii ts'aⁿ.

⁹ Ndo' jndye ñ'oom tyowax'eeⁿ, saa meiⁿcwii ñ'oom tic'ö Jesús.

¹⁰ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mati ty'ena na m'aaⁿ. Tyoqueⁿya n'omna na tyoñequiana jnaaⁿ Jesús.

¹¹ Ndo' mati Herodes ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ, cwe' tyoncona Jesús ndo' tyola'jnaaⁿna jom. Jla'cweena jom cwii liaa na jnda, jnda chii jla'cwanomnda'na jom na m'aaⁿ Pilato.

¹² Juu xuee'ñeeⁿ ljoyaane Pilato ñ'eⁿ Herodes, ee ñet'omntiaaⁿndyena.

Cwii jndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

13 Quia jo' seitjom Pilato ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'a'n na la'xma'n n'iaa'n ñequio nn'a'n na jndyendye.

14 Tsoom ndaana:

—O tquiõñ'om'yo' tsa'n's'am'aa'n na cwindu'yo' matseijmeii'n' nn'a'n judíos. Saa que'nyo' cwenta, jo ndaa cha'tsondyo' jnda tcaa'na ñ'oom nnoom, ndo' mei'cwii jnaa'n'a' ticaljei na cha'tso ñ'oom na cwique'nyo' nacjoom'm.

15 Mei'n Herodes ticaljeii jnaa'n'a', jo' na seicwanomnda' tsa'ñee'n jom na m'aa'ya. Que'nyo' cwenta, mei'cwii tyootseitjooñê na matsa'ntjomna' na cuee'n'e'n.

16 Jo' chii nnchuu'jñee'n xe'n jnda nntseicandyaandyo jom.

17 Ndo' waa costumbre na jndei'na' na catseicandyaañe Pilato cwii praso jo ndaa nn'a'n xcwe na waa xuee.

18 Saa cha'tso nn'a'n na jndyendye, ñe'cwii ñ'oom jla'xuaana, jluena:

—Quindyoo' luaa' ñjaa'ñe ndo' catseicandyaandyu' Barrabás.

19 Tsa'ñee'n tuee'na jom w'aancjo ee teijndaa' jnaa'n'a' na seiweñê nacjoo' gobiernom. Ndo' seicuee'n'e' ts'a'n.

20 Ndo' Pilato n'e'na na ñe'catseicandyaañê Jesús, seinei'nnaa'n'a' ndaa nn'a'n.

21 Saa joo na'ñee'n jndeiiti jla'xuaannda'na, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naa'n. Caty'iom' jom ts'oom'naa'n.

22 Tsoom ndaana na jnda ndyee ndii':

—¿Ljo' jee'che'n tis'a s'aa'n? Mei'cwii jnaa'n'a' ticaljeiya na matsa'ntjomna' na cuee'n'e'n. Jo' chii nnchuu' jñee'n, xe'n jnda nntseicandyaandyo jom.

23 Saa na'ñee'n jndeiiti ndyueena, jndeiiti tyola'xuaana, tyota'na na cañoom ts'oom'naa'n. Ndo' ñ'oom'ñee'n na tyoluena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee jna'jndeiina'.

24 Jo' chii Pilato tquiaañetoom ñ'oom na caluii cha'xje'n na cwita'na.

25 Seicandyaañê ts'a'n na tyota'na na m'aa'n w'aancjo, meii'n na tyotseiweñe nacjoo' gobiernom ndo' seicuee' ts'a'n. Ndo' tquiaa'n Jesús lueena na cal'ana chiuu na l'ue n'omna.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naa'n

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

26 Xje'n na ty'eñ'om sondaro Jesús na nnty'ioomna jom ts'oom'naa'n, t'uena cwii ts'a'n na jna'n jnda, ts'a'n tsjoom Cirene na jndyu Simón. Jla'cachuuna jom ts'oom'naa'n tyojaantjoo'n naxe'n Jesús ñ'e'n juuna'.

27 Ndo' cwii tmaa'n t'ma'n nn'a'n ty'entyjo naxe'n Jesús, ndii ñ'ee'n yolcu na jee'n cwityuee ndo' cwila'xuaa na matsei'ndaa'na' n'om na cwinty'iaa na luua' matjoom.

28 Saa taque'n Jesús, tsoom:

—O yolcu Jerusalén, tandyuee'yo' cantyja 'na' ja luua, catyuee'yo' cantyja 'na'n ncjo'yo' ñ'e'n nda'yo'.

29 Ee que'nyo' cwenta, manncue'ntyjo xuee na nluen nn'a'n: “Jee'n teijnoom yolcu na tileic'om nda, na ticandeindye, mei'n tjaa yo'ndaa jla'cantei'.”

30 Ncuae'ñee'n nnto' nn'a'n na nluena ndaa ntsjo: “Catquiaandyo' nacjooyá”, ndo' nluena ndaa nta: “Cala'cata'yo' já.”

31 Ee xe'n nmeii'n macwil'a nn'a'n ñ'e'ndyo ja na tjaa jna'n tseixma'ya, cwanti na t'ma'ti nawi' nntjoom na'ñee'n na waa jnaa'na.

32 Ndo' mati ty'echna we nn'a'n na wi'ndye na nnty'ioomna n'om'naa'n.

33 Quia na tqienua cwii joo na jndyu Ta Tsei'xque'n Ts'oo, ty'ioomna jom ts'oom'naa'n jo' jo' ñequio na'ñee'n na wi'ndye, cwii tsa'ñee'n ntyjaa'n'a' ntyjaya ndo' cwiiche'n tsa'ñee'n ntyjaa'n'a' ntyjatymaa'n.

³⁴ Tsoom:

–Tsootyaya, catseit'maⁿ ts'om' jooona, ee ticala'nogⁿ na ljo' cwil'ana ñ'eⁿ ndyo. Ndo' tyo'oo sondaro x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ nleiⁿ joom' cwii cwii liaⁿ aⁿ.

³⁵ Jo' jo' jndye nn'aⁿ na cwe' ty'ecanty'iaa na luaa'. Saaⁿ na'maⁿ 'iaaⁿ jeeⁿ ticuee' n'omna jom, tyoluena:

–Jeeⁿ ya tjei'n'maaⁿ ñê nt'omcheⁿ nn'aⁿ, je' cwji'n'maaⁿ ñe cheⁿ nqueⁿ xeⁿ mayuu' cwiluiiñê nquii Cristo tsaⁿ na tjeii'ñe Ty'oots'om na catsaⁿ ntjom.

³⁶ Mati tyola'jnaaⁿ sondaro Jesús. Ty'entyjaa'na na ññe'quiana winom na taⁿ na nnc'om.

³⁷ Jluena:

–Xeⁿ 'u cwiluiindyu' Rey na catsaⁿ ntjom' nn'aⁿ judíos, cwji'n'maaⁿ ndyu' cheⁿ nncu'.

³⁸ Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'iroomna ljeii ñ'oom griego, latyeⁿ, ñ'eⁿ hebreo. Matsona': "Luaañe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos."

³⁹ Cwii joo na'ñeeⁿ na wi'ndye na ñoom ñ'eⁿ ñê, seijnaaⁿ jom. Tso:

–¿Aa nchii Cristo cwiluiindyu'? Cwa cwji'n'maaⁿ ndyu' cheⁿ nncu' ndo' mati já.

⁴⁰ Saaⁿ t'o cwiicheⁿ tsaⁿ ñeeⁿ, seitiaaⁿ aⁿ x'iaaⁿ aⁿ, tsoom:

–Cwa tinquia' Ty'oots'om. Ndo' 'u jndaⁿ t'uiityeⁿ na' na maxjeⁿ nnc'io'. ¿Aa ticando' mañejo'ti matjom' cha'xjeⁿ matjom jom?

⁴¹ Ndo' wendyo jaa nmeiiⁿ mayuu'cheⁿ maty'iomyana' na catjooⁿ ya na luaa ee cwitiooⁿ ndyo cantya na ñel'aaya. Saaⁿ juu Tam'aaⁿ meiⁿ cwii nawi' t'cats'aaⁿ.

⁴² Quia jo' tsoom nnom Jesús:

–'U Ta, cjaañjoom' ts'om' ja quia na nndyo' na nntsⁿ ntjom'.

⁴³ Tso Jesús nnom tsaⁿ ñeeⁿ:

–Mayuu'cheⁿ matsjooⁿ njom', xuee je' nnc'oom' ñ'eⁿ ndyo jo paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om.

Tquiañe Jesús na tueeⁿ eⁿ

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Xjeⁿ na tuee' quiajmeiⁿ, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

⁴⁵ Ee na teijaaⁿ ñe'quioom'. Ndo' juu liaa tco na ntyjaty'io naquii' wats'om t'maⁿ ty'ioo'xcwena'.

⁴⁶ Quia jo' jndeiⁿ seixuaa Jesús, tsoom:

–Tsootyaya, ma'ndiya cantya na wando'a naquii' l'o'.

Jndaⁿ tsoom na luaa', mana tueeⁿ eⁿ.

⁴⁷ Quia na nty'iaa' tyo na matsaⁿ ntjom sondaro chiuu waa na tuii, seit'maaⁿ ñê Ty'oots'om, tsoom:

–Mayuu'cheⁿ tsaⁿ m'aaⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na lju' cwiluiiñe.

⁴⁸ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tjomndye na nty'iaa na ljo' tuii, quia ty'elcwee'na l'aana, tyotmeiiⁿ na nda' ndei'candyaana na cwit'mooⁿ na na matsei'ndaa'na' nquiuna.

⁴⁹ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na ta'jnaaⁿ na Jesús ñequio yolcu na ty'entyjo naxeeⁿ eⁿ na jnaⁿ Galilea, tyonty'iaa tquiana na luaa' tjom Jesús.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea ts'ondaa Judea. Tsaⁿ ñeeⁿ cwii joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jom ya ts'aⁿ ñê ndo' mach'eeⁿ na maty'iomyana'.

51 Mati tyomeinom'm juu na nntsa'ntjom Ty'oots'om. Tĩcatseijomñê ñ'oom na t'maⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿ'aⁿ na cue' Jesús.

52 Tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato ndo' tcaaⁿ ts'oo Jesús.

53 Jndaⁿ chii tjacatyjeeñê juu. Seityjooñê liaa sávana tsaⁿ lino ndo' tjaa'ñê juu naquii' tsue'tsjó' na tuiya. Jo' jo' meiⁿ'cwii tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ cojaaquee'.

54 Jju xuee'ñeeⁿ, maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ na nnta'jndyeena xuee sábadó. Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ majaanwee'ya xjeⁿ cantyja 'naaⁿ'na'.

55 Yolcu na tqúio ñ'eⁿ'ñê na jnaⁿ na Galilea, ty'enty'iaana tsei'tsuua, tqeⁿ'na cwenta chiuu waa na tjacanty'iuu'ñê.

56 Jndaⁿ jo' ty'elcwee'na Jerusalén, ty'ela'jndaa'ndyena nasei cachi ndo' ncheⁿ'. Ndo' ta'jndyeena juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ cha'xjeⁿ' matsaⁿ'ntjom ljeii naqui.

24

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

1 Cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ, ty'ena yuu waa tsei'tsuua. Ty'echona nasei cachi na jndaⁿ jla'jndaa'ndyena.

2 Jndaⁿ na tqúiena jliuuna na jndaⁿ teindyó tsjó' na ta' 'ndyoo tsue'tsjó'.

3 Quia na ty'equie'na jo' jo', taticaliuna sei'ts'o 'naaⁿ' Ta Jesús.

4 Xcwe na matseiñ'eeⁿ'ñena' jooa na cwicatyuena, ndo' teitquioo'ndye we nn'aⁿ nacañoomna na jeeⁿ canchii', caxuee liaa.

5 Jeeⁿ ndyaⁿ tyuena, jla'ntyjanquioondyena nqueⁿ'na nomtyuaa. Jlué naⁿ'ñeeⁿ ndaana:

—¿Chiuu quii'ntaaⁿ l'oo cwil'ue'yo' ts'aⁿ na wando'?

6 Tac'oomñê ñjaaⁿ, jndaⁿ wando'xcoom. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na seineiiⁿ ndaaⁿ'yo' quia na ndi m'aaⁿ ts'ondaa Galilea.

7 Tsoom na nqueⁿ na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nñe'quia nn'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿ'jnaⁿ. Ndo' naⁿ'ñeeⁿ nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Saa xuee jndaⁿ ndyee ncwando'xcoom.

8 Quia jo' tjaañjoom' n'omna ñ'oom na tyotseineiiⁿ.

9 Jnaⁿ'na yuu na waa tsei'tsuua, ty'elcwee'na ndo' jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuii.

10 María Magdalena, ñ'eⁿ Juana, ñ'eⁿ María tsondyee Jacobo, ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ'ndyena, jooa jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñ'oom'ñeeⁿ.

11 Saa apóstoles ndoo' nquiuna cwe' ñ'omnco jo'. Tĩcala'yu'na.

12 Saa Pedro teicantyyjaaⁿ, jleinoom, tjaaⁿ yuu waa tsei'tsuua. Quia na nty'iaaⁿ'na naquii' tsei'tsuua, cwe' liaa canchii' ljeiiⁿ. Ndo' tjalcwe'nnaaⁿ'aⁿ waⁿ'aⁿ, jaawa jaacue tyom'aaⁿ' ts'oom cha'tso na jndaⁿ tuii.

Ñjomndye we nn'aⁿ nato Emaús

(Mr. 16:12-13)

13 Majuuti xuee'ñeeⁿ we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús cwi'oona cwii tsjoom chjoo na jndyu Emaús na m'aaⁿ na' canchoo'cwii kilómetros na tqúiana' ñ'eⁿ Jerusalén.

14 Ndo' cheⁿ'nquieena cantyja cha'tso na nmeiiⁿ' tuii.

15 Yocheⁿ na luuaⁿ jeeⁿ cwila'neiⁿ'na, manquiiti Jesús tue'ntyjóoⁿ jooa.

Ñe'cwi tjaaⁿ ñ'eⁿ'ndyena.

16 Saa tĩcata'jnaaⁿ'na jom ee s'aana' n'omndaana cha'cwijom na titquioona.

17 Tsoom ndaana:

—¿Ljo' ñ'oom jeeⁿ cwilaneiⁿyo' na ts'a'yo' nato? Quia jo' ty'emeintyjeeⁿna na chjoo' n'omna.

18 Ndo' cwiindyee joona na jndyu Cleofas t'ò nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwii ts'aⁿ na cwe' tyje'ya Jerusalén, jo' chii ticaljei' chiuu waa na tuii wja mawena'?

19 Quia jo' t'ooⁿ ndaana:

—¿Ljo' tuii?

Joona t'ooⁿna nnoom:

—Aa, waa na tuii cantyja 'naaⁿl Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret na tyotseixmaⁿ profeta. T'maⁿ najneiⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ ñequio ñ'oom na tyotseineiiⁿ jo ndaa cha'tso nn'aⁿ ndo' jo nnom Ty'oots'om.

20 Saa nquiee ntyee na cwiluitquiendye ndaa ntyee ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ cwentaayâ tquiana cwenta jom na cat'uiityeⁿna' jom na cueeⁿeⁿ, ndo' ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

21 Ndo' já jeeⁿ ñentyjaa' n'ooⁿyâ na jom nluuñê nquii na nntseicandyaañe nn'aⁿ Israel. Ndo' waa cwiicheⁿ, je' jndâ ndyee xuee na tuii na nmeiiⁿ.

22 Ndo' nchii macandâ jo', mati joo yolcu na ñ'eeⁿ tmaaⁿ na laxmaaⁿyâ, tquiñ'omna ñ'oom na jeeⁿ seiñ'eeⁿna' já. Ee mateincooquiuu' ty'ena yuu waa tsei'tsuaⁿaⁿ,

23 saa taticaliuna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Tquiolcweeⁿna, tyoluena na mati tco'na' ángeles ndaana na jlue yo'ñeeⁿ ndaana na jom wanoom'm.

24 Jo' chii ty'e nt'om nc'iaayâ yuu waa tsei'tsuaa ndo' jliuna na mayuu' cha'xjeⁿ na jlue yolcu'ñeeⁿ. Saa maxjeⁿ t'icanty'iaana nquii Jesús.

25 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Ó nn'aⁿ na tileicala n'ooⁿyo' maxjeⁿ tiqueⁿyo' cwenta ndo' ticjoo' n'om'yo' na nlayu'yo' cha'tso ñ'oom na tyolue profetas.

26 Aa nchii maxjeⁿ matsona' na nquii Cristo catjoom cha'tso nawi'meiⁿl cwtijoocheⁿ na nntseit'maaⁿñena' jom.

27 Quia jo' tyo'mooⁿ naquii' ljeii 'naaⁿl Ty'oots'om cha'tso ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿl nqueⁿ. Tooⁿñ'ooⁿ ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' tcuu ty'oomna' hasta xjeⁿ ljeii na tqueⁿ cha'tso profetas.

28 Quia na ty'ewindyoona tsjoom chjoo yuu na cwi'oona, quia jo' s'aaⁿ na ndoo' wjaatyeeⁿcheⁿ.

29 Saa joona l'ana na jndei'na' na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena. Jluena:

—Caljoo'ndyu' ñ'eⁿndyô ee je' jndâ tmaaⁿ ndo' manleincooⁿl.

Jo' chii tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa na nljoo'ñê.

30 Ndo' quia na tjacjom nacañoom' mei'sa ñ'eⁿndyena, to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna', tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ ju-una' ndaana.

31 Ndo' xjeⁿñeeⁿ s'aana' joona cha'cwijom ts'aⁿ na ya teitquioo'nnda' ndo' ta'jnaaⁿ na na manquii Jesús jo'. Saa jom mana tsuñê jo ndaana.

32 Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Aa tiyuu' s'aana' jnda'jom teiiⁿ n'ooⁿya yocheⁿ na matseineiiⁿ ndaaya xjeⁿ na ñjomndyo nato quia na seicanooⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii.

33 Ndo' mañeejuu xjeⁿñeeⁿ teicantytjana, ty'elcweeⁿna Jerusalén. Jliuna nn'aⁿ na canchoo'cwii ñe'naaⁿl m'aⁿ na ñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nc'iaana.

34 Quia jo' jlue naⁿñeeⁿ ndaana:

—Jeeⁿ sa, mayuu'cheⁿ jndâ mawando'xco Ta Jesús, ee jndâ teitquioo'ñê nnom Simón.

35 Quia jo' jooa tyola'neiⁿ na chiuu waa na tuii quia na m'aⁿ na nato ndo' chiuu waa na ta'jnaaⁿ na jom quia na tyjeeⁿ tyoo'.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

36 Yocheⁿ na cwila'neiⁿ na ñ'oommeiⁿ, teitquioo' meintyjee' Jesús xcwe quii'ntaaⁿ. Tquiaaⁿ na xmaⁿndyena. Tsoom:
—C'om'yo' na tjaañomtiuu quii' n'om'yo'.

37 Saa jooa nioom tyuena, ee jla'tiuuna na cwe' ncwaaⁿ a' jo' cwinty'iaana.

38 Ndo' tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matsei'ndaa'na' nquiu'yo' ndo' na luua' m'aaⁿ n'om'yo'?

39 Canty'ia'yo' l'ooya ñ'eⁿ nc'aya na manncoty^a luua. Ndo' nquio'yo' ja, ee ncwaaⁿ ts'aⁿ tjaa'naⁿ sei' cachuuna', meiⁿ ndei' cha'na cwinty'ia'yo' na cho' ja.

40 Jndaⁿ tsoom na luua', t'mooⁿ l'ooⁿ ndo' nc'eeⁿ.

41 Saa ndicwaⁿ cwe' matseitsaⁿ tona' jooa na jeeⁿ neiiⁿ na, jeeⁿ cjaawee' n'omna, hasta tileicalayuⁿ na na jom. Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa cwilei'ñ'om'yo' na ya nlcwa' ts'aⁿ?

42 Jo' chii' tquiana cwii' taⁿ catscaa jneiⁿ ñequio tscuu na ñjom tsiom'.

43 To'ñoom ndo' tcwaaⁿ a' ñequio na jndoo'na.

44 Ndo' tsoom ndaana:

—Cha'tso ñ'oom na teiljei' cantyja 'na'ya naquii' ñ'oom na tqeⁿ Moisés ñequio profetas, ndo' mati naquii' salmos, ñ'oom'ñeeⁿ tyo'mooⁿ ya ndaa'yo' quia na ndicwaⁿ m'aaⁿ ya ñ'eⁿ ndyo'. Jooa' wjaatseicandaⁿ ñena', ndo' je' macwiluii' cha'xjeⁿ na tsjoq.

45 Quia jo'cheⁿ tquiaa Jesús na nla'nqⁿ na ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeina'.

46 Tsoom ndaana:

—Ñ'oom' Ty'oots'om na teiljei', matsona' na nquii' na cwiluii'ñe Cristo, jndei'na' na nntjoom nawi' t'maⁿ, ndo' xuee na jndaⁿ ndyee nncwando'xcoom na tueeⁿ eⁿ.

47 Ñequio xuee' jom ñe'quia nn'aⁿ ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿ na cha na nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jooa. Ñ'oommeiiⁿ nnaⁿ na' Jerusalén, nncjaanty'eena' xjeⁿ cha'waa tsjoomnancue.

48 Ndo' 'o la'xmaⁿ yo' na catjei'yuu'ndyo' ñ'oommeiiⁿ.

49 Queⁿ yo' cwent^a, ja njñooⁿ ya nquii' Espíritu Santo na jndaⁿ tso Tsotyaya na ñnequiaaⁿ ndaa'yo'. Jo' chii', caljoo'ndyo' tsjoom Jerusalén hasta na nnto'ñoom'yo' juu na nnaⁿ nandy^e na ñnequiaa najnda'yo'.

Tjawa Jesús cañoom'luee
(Mr. 16:19-20)

50 Quia jo' jluⁿ na tsjoom'ñeeⁿ. Tjachom jooa nndyoo' tsjoom Betania. Seintyjoqⁿ l'ooⁿ nacjoona, tio'naaⁿ ñê jooa.

51 Majuu xjeⁿ na matio'naaⁿ ñê jooa toⁿ na' jom ñ'eⁿ ndyena. Tjañ'oomna' jom nandy^e cañoom'luee.

52 Ndo' jooa, quia jndaⁿ jla't'maaⁿ ndyena jom, ty'elcwee'na Jerusalén na jeeⁿ cheⁿ ndya' neiiⁿ na.

53 Ñe'quii'cheⁿ tyom'aⁿ na wats'om t'maⁿ na tyola't'maaⁿ ndyena Ty'oots'om. Mantyjati luua'ndyo.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljei Juan

Juu na cwiluiñe ñ'oom' Ty'oqots'om tuiñê na ts'aⁿ jom

¹ Xjeⁿ na to' Ty'oqots'om na tqueeⁿ cha'tso, juu na cwiluiñe ñ'oom'm maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tso na cwiluiñê mati juu canda^a'ñ'eⁿ cwiluiñe.

² Juu na cwiluiñe ñ'oom' Ty'oqots'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna'.

³ Cha'tso na maniom na tqueeⁿ Ty'oqots'om, ñ'eeⁿ quia tqueeⁿna jona'. Cwii cwii nnom na maniom, ñequii'cheⁿ na ñ'eeⁿ na tqueeⁿna jo'.

⁴ Tseixmaⁿ cheⁿnqueⁿ na ticantycwii na wanoom'm. Juu jo' na matseixmaaⁿ matseijomna' cha'cwijom chom na matseixueñena' ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁵ Juu naxuee na matseixmaaⁿ, matseicanooⁿna' cha'tso na cwi'oo nacjoo' Ty'oqots'om. Saaⁿ cha'tso joo jo' tícanda^a nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' jom.

⁶ Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jñom Ty'oqots'om na m'aⁿ nn'aⁿ judíos. Juan jndyu tsaⁿñeeⁿ.

⁷ Jñoom na ty'iom Ty'oqots'om ts'iaaⁿ jom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ Cristo na cwiluiñe naxueeñe, tyoch'eeⁿ na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ ñ'eⁿ Cristo nla'yu'na.

⁸ Nchii nqueⁿ cwiluiñê naxueeñe saaⁿ jñoom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ juu na cwiluiñe naxueeñe.

⁹ Cristo cwiluiñe naxueeñe na mayuu'cheⁿ, tuiñê tsjoomnancue. Jom mañequiaaⁿ naxuee nnom ticwii cwii ts'aⁿ.

¹⁰ Nquii na cwiluiñe ñ'oom' Ty'oqots'om, tyom'aaⁿñe tsjoomnancue, saaⁿ meiiⁿ na jom tqueeⁿ juuna', maxjeⁿ ticala'noⁿ nn'aⁿ 'ñeeⁿ cwiluiñe.

¹¹ Tyje'cañoom nn'aⁿ judíos na mañecwii ndyuaana ñ'eⁿñê, saaⁿ tícato'ñoomna jom.

¹² Saaⁿ nt'omndye jona to'ñoomna jom, ndo' tyola'yu'na ñ'eⁿñê. Ndaaⁿ jona tquiaaⁿ na cwila'xmaⁿna ntseinda Ty'oqots'om.

¹³ Nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ cha'xjeⁿ na cwiluiindyenda nda nn'aⁿ. Meiiⁿ nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ ee na queeⁿya ts'om cwii ts'aⁿ. Tomti maqueⁿna' jona ntseinaaⁿ ee nqueⁿ l'ue ts'oom.

¹⁴ Nquii na cwiluiñe ñ'oom' Ty'oqots'om tuiñe na ts'aⁿ, tyom'aaⁿñe quii'ntaaⁿna. Canda^a'ya m'aaⁿ na candya' ts'om nn'aⁿ, ndo' cwiluiñe na mayuu'. Nty'iaanda^ayâ quia seit'maaⁿñe Ty'oqots'om juu. Quia tui na ljo' saaliuuyâ na ñenquii cwiluiñe Jnda Ty'oqots'om.

¹⁵ Juan'ñeeⁿ tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ juu quia seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Tsoom:

—Nquii'yo' na jnda ñetsjooⁿ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na mei'chjoo tic'oom'na' ja ñ'eⁿñê, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluiindyoo. Manquii ts'aⁿ na mandyowindyoo' luaa' jo'.

¹⁶ Jom canda^a'ñ'eⁿ naya matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ jo' matio'naaⁿñe Ty'oqots'om cha'tsondyo. Cwii nnom na jnda to'ñooⁿya na matio'naaⁿñê jaa, jnda mañoomcheⁿ na cwito'ñooⁿya.

¹⁷ L'ò Moisés tquiaa Ty'oqots'om ljei na matsa'ntjomna'. Saaⁿ cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwiluiyua na candya' ts'om Ty'oqots'om jaa ndo' na cwiluiñê ñ'oom na mayuu'.

¹⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na jnda nty'iaa' Ty'oqots'om. Macandaⁿ nquii Jnaaⁿ na ñecwiiñe, juu jnda t'moⁿ ndaa^aya chiuu cwiluiñê.

Ñoom na tjei'yuu'ñe Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ
(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye Jerusalén jñoomna ntyee cwentaana na m'aaⁿ Juan ñequio nt'om levitas na cwindyentjom naquii' wats'om. Ty'oomna ts'iaaⁿ ntyee'ñeeⁿ na cata'x'ee na n'ñeeⁿ nnom Juan 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

²⁰ Jom ndeyeu tjei'yuu'ñê, tsoom:

—Ja nchii Cristo cwiluiindyô.

²¹ Jo' chii ta'x'eetina nnoom:

—¿Aa profeta Elías 'u?

Jom t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

Ta'x'eennda'na nnoom:

—Quia jo', ¿aa cwiluiindyu' profeta'ñeeⁿ na matso Moisés na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya?

Saa t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

²² Jo' chii jluena nnoom:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ cwiluiindyu'? Catsu' cha ya nnt'oo^{yâ} ndaa nn'aⁿ na jñoom ja. ¿Chiuu matsu' che'nncu' cantya 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matsei'xmaⁿ'?

²³ Luaa ñ'oom na seilcweeⁿeⁿ ndaa na n'ñeeⁿ. Matsoom:

—Ja mats'aa cha'xjeⁿ na tso profeta Isaías quia tsoom: “M'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseiwe jndyee' jo ndo' ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Calajndaa'ndyo' na nquii na tjacantya na cwiluiit'ma'ñe nnts'aⁿntjom 'o.”

²⁴ Nn'aⁿ na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos jñoomna na n'ñeeⁿ.

²⁵ Ndo' ta'x'eendyeti na n'ñeeⁿ nnoom. Jluena:

—Matsu' na 'u meiⁿ nchii Cristo cwiluiindyu', meiⁿ Elías, meiⁿ nquii profeta na tso Moisés na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya, quia jo' ¿chiuu na matseits'oomndyu' nn'aⁿ?

²⁶ Ndo' t'o Juan ndaana. Tsoom:

—Ja matseits'oomndyo nn'aⁿ ñequio ndaatioo, saa quii'ntaaⁿ'yo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ticala'noⁿ'yo' cantya 'naaⁿ.

²⁷ Majom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om quia na jnda 'ndiina' ja, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjo^ocheⁿ na nluindyô. Ja meiⁿ cwe' na nndi'ntjoⁿ'ya nnoom til'uendyo.

²⁸ Luaa' tuui cwii joo na jndyu Betábara, jo ntyja na macalui' ñe'quioom' xndyaa' jndaa Jordán yuu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ.

Jesús cwiluiiñê catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oots'om

²⁹ Xuee na jnda we na tuui na luaa', nty'iaa' Juan na ndyowindyoo' Jesús na m'aaⁿ. Matsoom ndaa ja na m'aaⁿyâ ñ'eⁿñê jo' jo':

—Queⁿ'yo' cwentá, luaa' ts'aⁿ na cwiluiiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oots'om na juu matseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ.

³⁰ Mañejuu ts'aⁿ na jnda ñetsjooya ndaa'yo' cantya 'naaⁿ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na t'maⁿti cwiluiiñe, nchiiti ja. Ee m'aaⁿ cwii tjo^ocheⁿ na nluindyô.

³¹ Xjeⁿ na to'a na matseits'oomndyo nn'aⁿ ñequio ndaatioo, meiⁿ ticatsei'noⁿ'a na jom ts'iaⁿ'aⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ cha catseica'moⁿ'na ndaa nn'aⁿ Israel na ljo' cwiluiiñê.

³² Ndo' Juan tjei'yuu'ñetyeeⁿ ndaayâ. Matsoom:

—Nty'ianooⁿ na jnaⁿ Espíritu Santo cañoom'luee. Jndyocue cha'cwijom catu', ljoo'ñe ñ'eⁿñê.

³³ Xjeⁿñeeⁿ meiⁿ tícateiⁿnoⁿa 'ñeeⁿ juu na nluuñe nquii na nntseicanduu['] jnaaⁿ nn'aⁿ. Saq̄ tjañjoom['] ts'ooⁿ quia jñom Ty'oq̄ts'om ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ, tsoom noq̄ⁿ: "Nnty'ia'njom['] na ndyocue Espíritu nacjoo['] cwii ts'aⁿ, ndo['] nljoo[']ñe ñ'eⁿñê. Juu tsaⁿñeeⁿ jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ jom na nntseits'oomñê nn'aⁿ ñ'eⁿ Espíritu Santo."

³⁴ Ndo['] jnda nty'ianq̄ⁿya na tuii na ljo['] ñ'eⁿñê. Jo['] chii macwji'yuu[']ndyo na jom cwiluiñê Jnda Ty'oq̄ts'om.

Nn'aⁿ na t'maⁿjndyee Jesús na cala[']jomndyena ñ'eⁿñê

³⁵ Cwiicheⁿ xuee feintyjee[']nnda['] Juan ñequio wendyô já nn'aⁿ na cwila[']jomndyô ñ'oom na mañequiaaⁿ.

³⁶ Ndo['] quia nty'iaaⁿaⁿ Jesús na mawjaawinom jo['] jo['], matsoom ndaayá:
—Canty'ia[']yo['], luaa['] ts'aⁿ na cwiluiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oq̄ts'om.

³⁷ Ndo['] wendyô já na cwila[']jomndyô ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia na jndyaayá ñ'oomwaa['], saantyjooyá naxeⁿ Jesús.

³⁸ Taqueⁿ Jesús ndo['] nty'iaaⁿaⁿ na cwitsaantyjooyá naxeⁿeⁿ. Tax'eeñê ndaayá, tsoom:

—¿Aa waa na nl'a[']yo['] ja?

Ndo['] l'uuyá nnoom:

—Rabí, ¿cwaan['] w'aa nncja[']meintyje['] je'? Ñ'oom rabí matsona['] ts'aⁿ na ma[']mo['] ñ'oom['] Ty'oq̄ts'om.

³⁹ Matsoom ndaayá:

—Quio[']yo['] mana nnty'ia[']yo['].

Quia jo['] saayá ñ'eⁿñê w'aa na tjameintyjeeⁿeⁿ. Ndo['] cha[']na ñequiee na matmaaⁿ na squiaayá ñ'eⁿñê. Ljoo[']ndyô ñ'eⁿñê hasta na jnda teincq̄ⁿ.

⁴⁰ Ja Juan ñequio Andrés, tyjee Simón Pedro, já jndyaayá ñ'oom na tso Juan[']ñeeⁿ, ndo['] saantyjooyá naxeⁿ Jesús.

⁴¹ Juu Andrés[']ñeeⁿ tjacal[']ueeⁿ xioom Simón. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyá juu na cwiluiñe Mesías. (Ñ'oomwaa['] matsona['] Cristo, nquii na tqeⁿ Ty'oq̄ts'om na cwji[']n'maa[']ñe nn'aⁿ.)

⁴² Quia jo['] tjañ'oom Andrés xioom na m'aaⁿ Jesús. Nty'iaa['] Jesús juu, ndo['] matsoom:

—U re, Simón, jnda Jonás 'u. Je['] nntseicajndyuya 'u Cefas. (Ñ'oomwaa['] matsona['] Pedro.)

Ma[']maⁿ Jesús Felipe ñequio Natanael

⁴³ Cwiicheⁿ xuee seijndaa[']ñe Jesús na nncja['] ts'on[']daa Galilea. Quia ljo[']cheⁿ teincwiñê ñ'eⁿ Felipe. Matsoom nnom:

—Candyo[']tseijomndyu['] ñ'eⁿndyo ts'iaaⁿ na mats'aa.

⁴⁴ Juu Felipe[']ñeeⁿ mañe[']cwii tsjom[']m ñequio Andrés ñ'eⁿ Pedro. Joona nn'aⁿ tsjom Betsáida.

⁴⁵ Ndo['] tjacal[']ue Felipe Natanael. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyá nquii na cantyja 'naa['] seiljeii Moisés nacjoo['] libro na chuuna['] ñ'oom['] Ty'oq̄ts'om na matsa[']ntjomna[']. Ndo['] mati nt'omcheⁿ profetas tyola[']ljeiina cantyja 'naa['] tsa[']m'aa[']. Majuu Jesús jo['], ts'aⁿ tsjoom Nazaret, na cwilue nn'aⁿ na jnda José juu.

⁴⁶ Tso Natanael:

—Ndo['] ntyjii na cwe['] Nazaret xocwitquioo[']ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ.

T'o Felipe nnoom, matso:

—Candyo['] sa. Nnty'ia[']njom['] jom.

⁴⁷ Nty'iaa' Jesús na ndyocwje'cañoom Natanael jom. Matsoom:

—Canty'ia'yo' tsa'm'aa' tiquinquiu'nn'aa' nn'a'. Jom mayuu'che' cwilui-
iñê ts'a' Israel.

⁴⁸ Tax'eeñe Natanael nnoom:

—¿Chiuu ljei'yu' Ta na ljo' matseixma'ya?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Cwii tjoche' na nncjaacwa' Felipe 'u, nty'iaaya 'u quia m'aa' wa' x'ee
ts'oom higuera 'na'.

⁴⁹ Ndo' t'o Natanael, matsoom:

—'U ts'a' na ma'moq' ñ'oom naya ndaa' nn'a', 'u maxje' cwiluiindy' Jnda
Ty'oqots'om. 'U cwiluiindy' rey cwentaa' já nn'a' Israel.

⁵⁰ T'o Jesús:

—¿Aa cwe' nc'e na tsjooya na nty'iaaya 'u x'ee ts'oom higuera 'na', aa cwe' jo'
na matseyu' ñ'e'ndyo? Maxje' maniom na jndati la'xma'na' cantyja 'na'ya
na quia wja'nty'ia'.

⁵¹ Ndo' matsotyee' nnom:

—Ñ'oom na mayuu'che' matsjooya ndaa'yo'. 'O nnty'ia'yo' na nnaa'
cañoom'luee. Ndo' nnty'ia'yo' na nnquiocue ángeles na m'aa' ja na cwilui-
indy' ts'a' na jnaa'ya na m'aa' Ty'oqots'om, ndo' na nnc'oowannda'na.

2

Toco ts'a' tsjoom Caná ts'ondaa Galilea

¹ Xuee jndá ndyee na tuii na luaa' toco cwii ts'a' tsjoom Caná, ts'ondaa
Galilea. Ndo' seijomñe tsondyee Jesús.

² Ndo' joo nn'a' na t'unco t'ma'na Jesús ñequio já nn'a' na cwila'jomndyô
ñ'e'ñê na mati calajomndyô ñ'e'ndyena na cwi'uncona.

³ Jndá na ntquie' winom, tsondyee Jesús tso nnoom:

—Ticwijndei' winom.

⁴ T'o Jesús nnom, matsoom:

—Na', ¿ljo' nntsa' ja? Tyoowe'ntyjo xje' na nnts'aa cwii nnom na tixo-
canda' nluui na cwe' ts'a' nnts'aa.

⁵ Matso tsoñee' ndaa' nn'a' na cwindye'ntjom jo' jo':

—Cal'a'yo' cha'tso na nnts'a'ntjoom 'o.

⁶ Maniom ñ'oom na cwiqa'aa' jaa nn'a' judíos na cwinndyuu'a ñequio na
cwitmaa'ya 'na'. W'aa yuu na toco tsa'ñee' meintyjee' yom ljo' t'ma' na tui-
ina' ñ'e'ñê ljo', na quiwil'uee'ndyena na cwila'canda'ndyena costumbre'ñee'.
Cwijndei' cwii cwii tsjoo'ñee' cha'na ñequiee hasta yom xjo' lata ndaa.

⁷ Seinei' Jesús ndaa' nn'a' na cwindye'ntjom jo' jo'. Matsoom:

—Calacato'yo' ljoomei' ñequio ndaatoo.

Ndo' jla'catoo' na'ñee' joona' hasta too' cwijomna'.

⁸ Jndá jo' matsoom ndaana:

—Je' catjei'yo' chjoowi' juuna'. Catsa'ñ'om'yo' na m'aa' ts'a' na
mats'a'ntjom nn'a' na cwila'ñ'oom'ndye nantquie.

Jo' chii ty'eñ'omna juuna' na m'aa' tsa'ñee'.

⁹ Ndo' juu ts'a' na mats'a'ntjom na'ñee' t'uu chjoowi' ndaatoo na jndá
seicwaque' Jesús na winom. Ticaljei' tsa'ñee' yuu jna'na' saa' nn'a' na
cwindye'ntjom jo' jo' nquiuche'na yuu tjei'na juuna'. Quia jo' tcwa'
tsa'ñee' ts'a' na macoco.

¹⁰ Matsoom nnom:

—Ticwii cwii joo na ñetjo' na t'unco nn'a', najndyee tyoñe'quia nn'a' winom
na yatiche' na nncwe nc'iaana. Ndo' quia na jndá mawjaacjoo na'ñee' na

cwiwena, quia jo' cwiñe' quiana winom na ticue'ntyjo na yana'. Saa 'u je', jnda seiljo' winom na yatiche' na quia je'che' nleil'uena'.

11 M'aa' Jesús Caná ts'ondaa Galilea quia s'aañee' ts'iaa' na tixocaluii na cwe' ts'a' nnts'aa. Ndo' na luaa' s'aa' t'moo' na t'ma' cwiluiñê. Manc'e jo' na já nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'ñê, jna'na' na cwilayuu'â ñ'e'ñê.

12 Jnda na tuui na luaa', quia jo' já nn'a' na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaa', saayâ Capernaum ñ'e'ñê, ñequio tsoñee' ñequio ntyjee'. Ndo' ljoo'ndyô jo' jo' cwantindyó xuee.

*Tjei' Jesús nn'a' quii' wats'om t'ma' Jerusalén
(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)*

13 Juu xje'ñee' jnda wjaawindyoo' nncuee' ncuee pascua quia jaa nn'a' judíos cwilacwjaá canma'. Jo' chii saayâ Jerusalén ñ'e'ñê Jesús.

14 Tach'ee' wats'om t'ma', jo' jo' ljeii' nn'a' na cwindaa quioondyo ñ'e'ñê canma' ñ'e'ñê cantu'. Ndo' mati meindyuaandye nn'a' na cwila'jndyoondye s'om 'naa' nn'a' na cwi'ooquie' wats'om.

15 Ndo' jnda na nty'iaa' na luaa', quia jo' s'aa' l'uaa tsja'jnei', jnda chii jleintyjoon' na'ñee'. Tjeii'e'ñê cha'tsondye jooona ch'ee' tach'e' wats'om'ñee'. Mati canma' ñ'e'ñê quioondyo. Ndo' seicant'quee' meir'sa na cwilei'cho nn'a' na cwila'jndyoondye s'om jo' jo'. Sei'quia' s'om 'naa' na'ñee'.

16 Ndo' ndaa' nn'a' na cwindaa' cantu' matsoom:

—Catjei'yo' quioo'm'a' ñ'jaa'ñê. Tacal'a'yo' na waa' Tsotyaya na matseijonna' cha'na ts'ua.

17 Quia jo' já nn'a' na t'maa' na cala'jomndyô ñ'e'ñê ts'iaa' na mach'ee' tjañjoom' n'oo'yâ ñ'oom na mawaa' cjo' libro Salmos. Matsona': "Nla'cuae' nn'a' ja jnaa' na quee' ts'oo'ya na nleil'uee'ndyena waa' Ty'oots'om cha'xje' na matsa'ntjomna'."

18 Ndo' ta'x'ee' nn'a' judíos nnoom, jluena:

—¿Cwaa' ts'iaa' nnts'a' na tixocaluii juuna' na cwe' ts'a' nnts'aa na m'mo'na' ndaayâ na waa najndeii' na matseixma' na nmeii' mache'?

19 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Calatyui'yo' wats'omwaañe' ndo' ñ'e'ndyee' xuee' nntseiwann'da'a juuna'.

20 Ndo' t'oo' nn'a' judíos'ñee':

—Wen'aa' nchoo' yom ntyu tjacaa na tuui wats'omwaañe', ndo' 'u je' ¿aa cwe' ñ'e'ndyee' xuee' nntseiw'e' juuna'?

21 Saa seijoom'ñê na juu seii'e'ñê cwiluiñena' wats'om.

22 Jo' chii jnda na tquiaa' Ty'oots'om na tando'xcoom jnda na tuee'ñe', já nn'a' na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaa' tjañjoom' n'oo'yâ na ljo' tsoom. Ndo' jlayuu'â ñ'oom na seineii' ndo' mati ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

Ntyji' Jesús chiuu waa naquii' ts'om ts'a'

23 Yoche' na tyom'aa' Jesús Jerusalén na tyowaa' xuee' Pascua quia jaa nn'a' judíos cwila'wjaaya canma', nn'a' na m'a' jo' jo' tyonty'iaana jndye nnom ts'iaa' na tyoch'ee' na tixocandaa' nluui na cwe' ts'a' nnts'aa. Jo' chii jndyendyena tyola'yu'na na cwiluiñê Cristo.

24 Saa tñquiaañê ñ'e'ndyena, ee ntyjee' chiuu n'omna.

25 Mei' tica'na' na cwji'yuu'ñe' ts'a' nnoom cantyja ljo' la'xma' nn'a', ee maxje' nantyjee' chiuu n'omna.

1 Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Tsaⁿ'ñeeⁿ tyotseijomñê ñ'oom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Jom jñoom Nicodemo.

2 Jñoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Matsoom nnom:

—Maestro, manquiuyuá na 'u cwiluiindyu' ts'aⁿ na jñom Ty'oqots'om na ca'moⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaayá. Ee xocandaq nntsa' ts'iaaⁿ'meiⁿ xeⁿ nchii Ty'oqots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyu'.

3 Jesús t'oqⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoq njom!, xeⁿ ticaluiixcoñe ts'aⁿ tixocandaq nntseijomñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oqots'om.

4 Ndo' tax'eeñe Nicodemo nnoom, matso:

—¿Chiuu nnts'aa ts'aⁿ na nluuiñennaaⁿ'aⁿ na jnda tquieñe? Ee tixocandaq nncjaquiee'nnaaⁿ'aⁿ tsiatsjaaⁿ tsoñeeⁿ ndo' na nluuiñennaaⁿ'aⁿ.

5 Jesús t'oqⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoqya njom!. Xeⁿ ticaluiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatoo ndo' ñequio Espíritu, tixocandaq nncjaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oqots'om.

6 Nc'e na nn'aⁿ jaa, jo' chii mati ndaaya mann'aⁿ joona. Maluaa' matseijomna' ts'aⁿ na tuiñe cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo. Tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oqots'om.

7 Tinntseiñ'eeⁿ'ñena' ts'om' juu ñ'oom na matsjoqya: “Maxjeⁿ jndei'na' na caluiindyo'xco'yo'.”

8 Ndi' na c'uaa cam'aaⁿ jndye, saq tileicantyo' yuu jnaⁿ'na', meiⁿ yuu wjaana'. Malaaⁿ' tuiñe matseijomna' na tileicala'noⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu.

9 T'o Nicodemo, tsonnaaⁿ'aⁿ:

—Maxjeⁿ ticatsei'noⁿ'a.

10 Matso Jesús:

—Aa ljo', ndo' 'u t'maⁿ cwiluiindyu' na ma'moqⁿ ndaq nn'aⁿ Israel. Jo' chii ticatseitiyuua na tileicatsei'noⁿ ñ'oommeiⁿ.

11 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoqya njom!. Matseinaⁿ'ya cantyja na mantjiiya, ndo' macwji'yuu'ndyo' ljo' na jnda nty'ianqoⁿ, saq 'o tuiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

12 Jnda mamatseinaⁿ'ya ndaq nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ 'na' na niom tsjoom-nancue cha cala'noⁿ'yo', saq tuiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ. Quia jo', ¿chiuu ya nnts'aa cha na nlayu'yo' ñ'oom na mañequia cantyja 'naaⁿ cañoom'luee?

13 'Ee tjaa'na' ts'aⁿ na jnda tjawa cañoom'luee cha ndaq nntseicandii nn'aⁿ chiuu maca'na' na cal'ana na nlco'xcwena' ntyjii Ty'oqots'om ñ'eⁿndyena. Macanda ja na cwiluiindyo' ts'aⁿ na jnaaⁿ'ya cañoom'luee ntyjiiya.

14 Quia ñet'om nn'aⁿ judíos jo ndo' ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, quia jo' ty'iom Moisés cwii xjo na tuiña' cha'na catsuu'cjoo' cwii ts'oom. Maluaa' matseijomna' na nnty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ na cwiluiindyo' ts'aⁿ na jnaaⁿ'ya cañoom'luee.

15 Luua' nluui cha mei'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo' nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando'.

Ty'oqots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ

16 Nc'e Ty'oqots'om t'maⁿ waa na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ tsjoom-nancue, jo' chii Ja na tienco na cwiluiindyo' Jnaaⁿ tquiaaⁿ na tuiindyo' cha ticwii cwii ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿndyo' tixocatsuuiñe. M'aaⁿ na ticantycwii na wando'.

17 Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om nchii jñoom ja quii'ntaa' nn'a'n cha na cat'uiiya jooa cantyja jnaa'na. Jom jñoom ja cha nndaq̄ nlu'i'n'maa'ndyena.

18 Mei'cwi'ñee'che' ts'a'n na nntseyiu' ñequio ja, ticat'uii Ty'oots'om juu cantyja 'naa' jnaa'. Saa mei'quia ts'a'n na tiñe'catseyiu', je' mamat'uiina' juu cantyja jnaa', ee na tiñe'catseyiu' ñ'e'ndyō na macanda ja cwiluiindyō Jnaa'.

19 Jnda mamat'uiina' nn'a'n na tyoolayu' ee ja na cwiluiindyō naxuee jnda tyacanōō'ya jooa, saa neii'tina' na cwila'jomndyena cantyja 'naa' na joo'ñe, ee cwil'ana yuu na ticatsantjomna'.

20 Ee ticwii cwii ts'a'n na mach'ee natia, jee' jnoom'm ja na cwiluiindyō naxueeñe. Tsa'ñee' tiñe'catseijomñê ñ'e'ndyō ja, ee jee' nquia'a'n na nntseicanōō'ya natia na mach'ee'.

21 Saa juu ts'a'n na mach'ee yuu na maty'iomyana', tsa'ñee' matseijomñê ñ'e'ndyō ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ndo' na ljo' cwiwitquioo'ya na cha'tso na mach'ee', mach'ee' nc'e Ty'oots'om m'aa' ñ'e'ñê.

Matseinei'ti Juan cantyja 'naa' Jesús

22 Jnda jo' jlui' Jesús Jerusalén ndo' já nn'a'n na t'maa' na cala'jomndyō ñ'e'n ts'iaa' na mach'ee', mati jluii'â ñ'e'ñê. Tyoma'noō'yâ ñ'e'ñê ts'ondaa Judea. Tyom'aa'yâ jo' jo' cwantindyō xuee. Ndo' jndye nn'a'n tquie'cañom jom na nleits'oomndye.

23 Mati Juan tyotseits'oomñê nn'a'n cwii joo na jndyu Enón, manndyoo' Salim, ee majndye ndaatioo m'aa' jo'. Ndo' tyo'oo nn'a'n na tyotseits'oomñê jooa.

24 Ee xje'ñee' tyooju' Herodes jom w'aancjo.

25 Quia jo' nt'om nn'a'n judíos na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa jom, jla'ñ'ee' ndyueena ñequio nc'iaana nn'a'n judíos na cwe' tquieya. Ee cwila'ntja'ndye na'ñee' ñ'e'ndyena cwaa' cwii nnom na jndati tseixma' na cwiwits'oomndye nn'a'n. ¿Aa cantyja 'naa' ñ'oom na mañequiaa Juan, oo, aa cantyja 'naa' Jesús?

26 Quia jo' nn'a'n na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—'U ta na ma'moo' cantyja 'naa' Ty'oots'om ndaayâ, juu ts'a'n na tyocañ'e' ñ'e'ndyu' xndyaa' jndaa Jordán, nquii na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naa' ndaayâ, canty'ia', cwiwits'oomndye nn'a'n cantyja 'naa'a', ndo' cha'tsondye nn'a'n cwi'ootyjo' naxee'e'.

27 Juan t'oo' ndaana, matsoom:

—Tjaa na nndaq̄ nnts'aa ts'a'n xe' nchii Ty'oots'om matseijndaa'ñê ljo' nntseixma' ts'a'n.

28 Mancjo'yo' nquiu'yo' na ñetsjoo cantyja 'na'ya, ja nchii Cristo cwiluiindyō. Ty'oots'om ty'ioom ts'iaa' ja na catseijndō'a n'om nn'a'n na cala'jndaa'ndyena naquii' n'omna na cala'ljona Cristo.

29 'O cwila'no'yo' ñ'oom na tjañoom' na juu tsa's'a na maco'ñom yuscu na macoco ñ'e'ñê, masaa' yuscu'ñee' jom. Saa juu ts'a'n na matseijomñê ñ'e' tsa's'a'ñee', nchii m'aa' na lioo' na maco'ñom x'iaa' yuscu'ñee'. Nchii jo'. Cwiquioo na neii' na mandiiñe ñ'oom na matseinei' x'iaa'. Maluaa' matseijomna' na matseicandaq̄ ñena' na nei'ya cantyja 'naa' Jesús.

30 Jo' chii jee' xcwe na jom cjaaluit'ma'ñetyee' saa ja catseicjetina'.

Luaa nquii na jna' cañoom'luee

31 Tsoti Juan:

—Nc'e tsa^m'aa^m jnaaⁿ cañoom'luee, t'maⁿ'ti cwiluiiñê, nchiiti cha'tsondye nn'aⁿ. Ja na cwe' ts'aⁿ ja, matseixmaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue ndo' matseinaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ'na'. Saaⁿ nquii tsa^m'aa^m na jnaaⁿ cañoom'luee, cwiluiiⁿ'maⁿ'ñetyeeⁿ na cha'tso.

³² Ndo' macwji'yuu'ñê cantyja na jnda nty'iaaⁿ'aⁿ ñequio na jnda jñeeⁿ, saaⁿ tjaaⁿ'naⁿ 'ñeeⁿ juu ñe'co'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê.

³³ Juu ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê, matseijomñe tsaⁿ'ñeeⁿ na Ty'oots'om cwiluiiñe na mayuu'.

³⁴ Ee nquii na jñom Ty'oots'om jo ndaaⁿ nn'aⁿ, ñ'oom'm matseineiⁿ, ee candaⁿ'ya mañequiaaⁿ Espiritu na cwiluiiñê naquii' ts'om.

³⁵ Nquii Ty'oots'om na cwiluiiñê Tsotyaⁿ'ya m'aaⁿ na candya' ts'oom Jnaaⁿ. Ndo' naquii' l'ô jnda tqueeⁿ cha'tsoti na maniom.

³⁶ Meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnda Ty'oots'om, matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añaⁿ'na'. Saaⁿ 'ñeeⁿ juu na ticatseñ'oom'ñe na nntseyu' ñequio Jnaaⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ xocandaⁿ' na nncwando' añaⁿ'na'. Tyeⁿ waa na matseiw'ii Ty'oots'om juu.

4

Jesús ñequio yuscu ts'ondaa Samaria

¹ Nn'aⁿ na cwiluiindy tmaaⁿ nn'aⁿ fariseos tyondyena na majndyendyeti nn'aⁿ teits'oomndye cantyja 'naaⁿ Jesús, nchiiti cantyja 'naaⁿ Juan.

² Saaⁿ na mayuu'cheⁿ nquii Jesús ticatseits'oomñê nn'aⁿ. Macandaⁿ ja nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ'ñê, ja l'aayâ ts'iaaⁿ'ñeeⁿ.

³ Jo' chii quia na jñeeⁿ na luaa' cwilue fariseos'ñeeⁿ, jlueeⁿ'eⁿ ts'ondaa Judea ñ'eⁿ'ndyô na nntsaayâ Galilea.

⁴ Ndo' na cwitsaayâ jo' jo' majndaaⁿ na nncwinoⁿ'yâ ts'ondaa Samaria.

⁵ Jo' chii squiaayâ cwii tsjoom na jndy Sicar ts'ondaa Samaria. Tsjoom'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿ'na' yuu waa tyuaa na jndaa' José nnom tsotyeeⁿ Jacob.

⁶ Jo' jo' tyowaa tsui' na s'aa Jacob. Ndo' Jesús, na teijñaⁿ'aⁿ na jñoom nato, tjacom nacañoom' tsui'ñeeⁿ. Ndo' jnda tuee' quiajmeiⁿ'.

⁷ Xjeⁿ'ñeeⁿ tyje'cañoom cwii yuscu Samaria jo' jo' na nncwji' ndaatoo. Matsoom nnom:

—Quiaa' ndaatoo nnc'ua.

⁸ Ndo' ja nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ'ñê, xjeⁿ'ñeeⁿ jnda saayâ quii' tsjoom. Saalajndaayâ na nlcwaa'â ñ'eⁿ'ñê.

⁹ Matso yuscu Samaria nnom:

—¿Chiuu na macaⁿ' ndaatoo noⁿ, ee 'u cwiluiindyu' ts'aⁿ judío ndo' ja cwiluiindyó samaritana?

Luaa' tso yuscu'ñeeⁿ nc'e nn'aⁿ judíos tiquila'tjoom'ndyena ñequio nn'aⁿ samaritanos.

¹⁰ T'ô Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ cwe' matsei'noⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ naya na ñe'cats'aa Ty'oots'om 'u, ndo' xeⁿ matsei'noⁿ 'ñeeⁿ cwiluiindyó na macaⁿ'a ndaatoo njom', nntseyu'oonduy' noⁿ na cateijndeiya 'u, ndo' ja jnda tquiaya cwii na matseijomna' ndaatoo na ñequiaana' na ticantycwii na wando'.

¹¹ Matso yuscu'ñeeⁿ nnom:

—Ta, tjaaⁿ'naⁿ 'naⁿ c'oom' na nncwji' ndaatoo, ndo' tsui'waa, jeeⁿ njoomna'. Quia jo' ¿yuu nnc'oom'yu' ndaatoo'ñeeⁿ na nntseixmaⁿ'ya na ticantycwii na wando'a?

12 ¿Aa nnts'aacheⁿna' na mache' na 'u cwiluiit'maⁿndyu'ti' nchiiti weloo welooya Jacob? Ee jom tyo'om ndaa tsui'waa, mati ntseinaaⁿ ñequio quioo' ntsmeiiⁿeⁿ, ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaā jā.

13 T'o Jesús nnom, matsoom:

—Cha'tso nn'aⁿ na cwiwe ndaatioomeiiⁿ nddyo na ñe'cwennda'na.

14 Saa nn'aⁿ na cwiwena ndaa na mañequia tixocats'aana' na ñecwetina ee nnts'aana' naquii' n'omna cha'cwijom ndaa na cwilei'woona' ts'om xo' na ticantquiee'na' na nnts'aana' na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

15 Ndo' yuscu'ñeeⁿ matso:

—Jeeⁿ 'u Ta quiaa' ndaatioowaa' cha na tacandyo na ñe'c'uatya, meiiⁿ tantseicachjuundyō na ñequii'cheⁿ na candyo_cwjii'a juuna'.

16 Matso Jesús nnom:

—Cja', cwaaⁿ sa', ndo' jndā jo' quio'yo' ñjaaⁿ.

17 T'o yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja tjaa'naⁿ s'aya.

Matso Jesús nnom:

—Majo'ndyo ñ'oom na matsu' na 'u tjaa'na' sa'.

18 Ee jndā ñet'oom 'om sa' ndo' juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ñ'e'ndyu' je', nchii sa' jom. Cantyja na luaa' waa, mayuu' ñ'oom tsu'.

19 Jndā na jndii yuscu'ñeeⁿ ñ'oomwaa', tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, matsei'noⁿa na 'u cwiluiindy' profeta.

20 Weloo weloo jā nn'aⁿ samaritanos tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om sjowaa. Saa 'o nn'aⁿ judíos cwindu'yo' wats'om t'maⁿ 'na'yo' Jerusalén jo' jo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

21 Matso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—'U yuscu, catseyu' ñ'oom na matsjoō njom' na manncue'ntyjo xjeⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ Tsotyaya meiiⁿquiayuucheⁿ, nchii cwe' sjowaa oo Jerusalén.

22 'O nn'aⁿ Samaria jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, ndo' cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' jom. Saā jā nn'aⁿ judíos cwila'nooⁿyayâ 'ñeeⁿ cwila't'maaⁿndyô. Ee cantyja 'naaⁿyâ jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

23 Saa manncue'ntyjo xjeⁿ, ndo' je' mamawe'ntyjo na joo nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na cwila't'maaⁿndye Tsotyaya, maca'na' na cala't'maaⁿndyena jom cantyja 'naaⁿ Espíritu na cwiluiiñê ndo' ñequio na mayoona. Ee l'ue ts'om Tsotyaya na luaa' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

24 Ty'oots'om cwiluiiñê Espíritu. Jo' chii joo nn'aⁿ na ñe'cala't'maaⁿndye jom, maca'na' na c'omna nacje 'naaⁿ Espíritu Santo, ndo' ñequio na mayoona.

25 Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja ntyjii na nncwje'cañoom Mesías, manqueⁿ na cwiluiiñê Cristo. Jom quia na nncwjeeⁿeⁿ, ntseinchoom'm cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaāaya.

26 Matso Jesús nnom:

—Manncō na matseinaⁿya ñ'e'ndyu' cwiluiindyō nqueⁿ.

27 Majuu xjeⁿñeeⁿ jā nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'e'ñê squie'cañoⁿyâ joona. Ticjawee' n'ooⁿyâ na matseineiⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu, saā meiiⁿ na ljo' tjaa'na' na ta'x'aayâ 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ: “¿Ljo' l'ue ts'om'?” oo na l'uuyâ nnom Ta Jesús: “¿Cwaaⁿ ñ'oom matseineiⁿ ñequio yuscum'aa'?”

28 Ndo' 'ndii yuscu'ñeeⁿ tsjoo 'naaⁿa, tjalcweeⁿeⁿ tsjoom. Tjacatsoom ndaā nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

29 —Quio'yo' na nntsaaconty'ia'yo' cwii tsaⁿs'a na jndā tso nooⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jndā ñes'aa. M'aaⁿ ts'ooⁿ na juu cwiluiiñê Mesías.

30 Ndo' jlui' naⁿñeeⁿ tsjoomna, ty'ena yuu na m'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

31 Yocheⁿ na tyooquiena, já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê l'uuyâ nnoom:

—'U Maestro, cwa sa, cwa'!

32 Saâ matsoom ndaayâ:

—Ja mañ'oⁿ cwii na nlcwaa'a na 'o ticaliu'yo'!

33 Quia jo' já na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ jlanaaⁿ cheⁿncjooyâ ndaa n'iaayâ. L'uuyâ:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na jndyoñ'oom cwii ts'aⁿ na nlcwaaⁿa'?

34 Saâ matso Jesús ndaayâ:

—Luaa waa na matseijomna' nantquie 'naⁿya, na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na j'oom ja, hasta na jndâ jndaâ' ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

35 'O waa ñ'oom tjañoom' na cwindu'yo' na ñequiee chi' cwii tjoo ndo' nntyjeendye nn'aⁿ. Saâ ja matsjoo ndaa'yo': Caleity'iom ndaa'yo', ndo' canty'ia'yo' ndiocheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ cha'cwijom ntjom na jndâ tnaⁿ na nncwantjom ts'aⁿ cwentaa' Ty'oqots'om. Matseijomna' jooa na jndâ tue'ntyjô xjeⁿ na ntyjeeñe ts'aⁿ.

36 Juu ts'aⁿ na matyjee ntjom na jndâ tue' waa na mawantjoom ee matseijoom nn'aⁿ na nndaana na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' na luaa' waa, juu ts'aⁿ na manom' ntjom ñecwiiⁿxjeⁿ na nñequiaana' na neiiⁿeⁿ cha'xjeⁿ juu ts'aⁿ na matyjee ntjom.

37 Ee juu ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwii ts'aⁿ manom' saâ cwiicheⁿ ts'aⁿ matyjeeñe, ñ'oom na mayuu' jo'!

38 Na majñooⁿya 'o naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya matseijomna' cha'cwijom na cwitsacatyjeendyo' yuu na nchii ncjo'yo' jla'cato'yo' ts'iaaⁿ. Nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndâ jla'nchu'na na nncuaa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oqots'om naquii' n'om nn'aⁿ ndo' 'o jndâ macwitsaqueie'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ.

39 Ndo' jndyendye nn'aⁿ samaritanos tsjoom'ñeeⁿ tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús, cwe' nc'e ñ'oom 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ na tjei'yuu'ñe ndaana na matso: “Jndâ t'mooⁿ nooⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jndâ ñes'aa.”

40 Jndâ na tqwie'cañom nn'aⁿ samaritanos'ñeeⁿ yuu na m'aaⁿ Jesús, tyotaⁿna nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, ndo' ljoo'ñê tsjoomna we xuee.

41 Ndo' quia tyondyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jndyendyetina tyola'yu'na.

42 Ndo' tyoluena nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Je' tachii macandâ cwe' ñ'oom na tsu', jo' chii cwilayuu'â. Ee mancjootyayâ jndâ jndyaayâ ñ'oom ñ'om. Je' cwila'nooⁿâ na jom mayuu'cheⁿ cwiluiiñê Cristo na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ tsjoomnancue.

Sein'ma' Jesús jnda ts'aⁿ na cwiluiit'ma'ñe

43 Ndo' quia na jndâ teinom we xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús jo' jo'. Saalcwaaⁿâ ñ'eⁿñê Galilea.

44 Ee manquityeeⁿ tjei'yuu'ñê na ticala't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii profeta na mañe'cwii ndyuuaⁿaⁿ ñ'eⁿndyena.

45 Ndo' quia na squiaayâ Galilea ñ'eⁿñê nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jeeⁿ neiiⁿna jom, jla'ljona jom. Ee mati jooa ty'ena Jerusalén quia tuee' ncuee Pascua, ndo' nty'iaana cha'tso 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ jo' jo'.

46 Jndâ jo' saannaaⁿâ ñ'eⁿñê Caná ts'ondaa Galilea, yuu na seicwaqueeⁿ ndaa na s'aana' winom. Ndo' tsjoom Capernaum tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na cwiluiit'ma'ñe cantyja 'naaⁿ gobiernom. Tyochjoo, jnda tsaⁿñeeⁿ, m'aaⁿ na wii'.

⁴⁷ Quia na jndii tsaⁿñeeⁿ na jndā squiaayâ Galilea ñ^en Jesús na jnaa^yâ Judea, tja tsaⁿñeeⁿ na m'aa^yâ. S'aa ty'oo nnoom na cjaⁿ waa', na catsein'maaⁿ tyochjoo jnda, ee juu mañe'cue'.

⁴⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—'O maxjeⁿ tixocala'yuyoyo' na waa najndo xeⁿ ticanty'ia'ndaayoyo' na nnts'aa yuu na xocandaâ na nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁴⁹ Nquii ts'aⁿ na cwiluiit'mañe ñ^en gobiernom t'ô 'ndyoo Jesús. Tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, maje'ndyo cja' w'aya, cwii tyoowe' ti'jndaaya.

⁵⁰ Tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cja' ee maxjeⁿ nlco'yana' tyochjoo jnda'.

Ndo' juu tsaⁿs'a'ñeeⁿ seiyoom'm ñ'oom na tso Jesús. Tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

⁵¹ Ndo' yocheⁿ na mawjaaweⁿeⁿ Capernaum, tquiocatjomndye mosoom'm. Jla'candiina jom, jluena:

—Jndā wjaaco'yana' tyochjoo jnda'.

⁵² Tax'eeⁿ ndāâ naⁿñeeⁿ ljo' xjeⁿ jnaⁿna' na tjaco'yana' jnaaⁿ. Ndo' t'ôo naⁿñeeⁿ nnoom:

—Wjacheⁿ chjooti na teinom na quiajmeiⁿ 'ndii tycu na matseicona' jom.

⁵³ Quia jo' tsotye tyochjoo'ñeeⁿ sei'ngoⁿ'oⁿ na mañejuu xjeⁿñeeⁿ tso Jesús nnoom na nlco'yana' tyochjoo jnaaⁿ. Ndo' seiyoom'm ñ^en Jesús, mati cha'tsondye nn'aⁿ waⁿaⁿ.

⁵⁴ Luaa' ts'iaaⁿ na jndā we na s'aa Jesús na tueⁿeⁿ Galilea na jnaaⁿ Judea, na juu ts'iaaⁿñeeⁿ tixocaluui na cwe' meiⁿnquia ts'aⁿ nnts'aa.

5

Sein'ma' Jesús ts'aⁿ yuu waa peila

¹ Jndā na tuui nmeiⁿ!, saayâ Jerusalén ñ^en Jesús ee tyowaa xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwila't'maaⁿndyo.

² Nnom tsjoom Jerusalén tyowaa cwii 'ndyoots'a t'maⁿ na jla'cajndyuna 'Ndyoots'a Canmaⁿ. Manndyoo' juuna' tyowaa cwii peila t'maⁿ na ñequio ñ'oom hebreo jndyuna' Betesda. Ndiocheⁿ peila'ñeeⁿ niom 'om l'aa na cwe' wanaaⁿto.

³ Naquii' l'aa'ñeeⁿ tyomaⁿ! cwii tmaaⁿ nn'aⁿwii, ñ^en nn'aⁿ na nchjaaⁿ, ñ^en nn'aⁿ na tileic'ooca', ñequio nn'aⁿ na jndā teintjeiⁿ luee, nc'ee'. Tyomein-doo'na na nleiwōō ndaatioo na ñjom peila'ñeeⁿ.

⁴ Ee tquiacheⁿ tquia mandyocue cwii ángel na matseitsjā ndaatioo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jndā tuui na ljo', juu ts'aⁿ najndyee na nncuo' jo' jo', nn'maⁿ meiⁿquia tycu na matjom.

⁵ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndā ntquiuu nchoo' quii nchoo' ñeeⁿ chu na wii'.

⁶ Nty'iaa' Jesús juu na waa. Ndo' nc'e na ntyjeeⁿ na jndā teijndye xuee na matjom na luaa', matsoom nnom:

—¿Aa ñe'can'maⁿ?

⁷ Ndo' t'ô ts'aⁿ na wii' nnoom. Matso:

—Ta, tjaa 'ñeeⁿ nnchjeeñe ja quii' ndaa quia na cwitsjana', ee yocheⁿ na matseijndo, cwii cheⁿ ts'aⁿ jndā teinom' ja.

⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—Quicantya', catseilcwiindyuy tsue' ndo' cja'ca'.

⁹ Mañoom' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, n'maaⁿ. Jndā jo' seilcwiññe tsuee 'naaⁿaⁿ, tooⁿ'oⁿ na tjacaⁿ. Ndo' xuee'ñeeⁿ xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwila'jndyaaya.

¹⁰ Cwe' jo' nt'om nn'aⁿ judíos tyoluena nnom juu ts'aⁿ na jndā n'maⁿ:

—Je' xuee na cwita'jndyaaya. Ljeii na matsa'ntjomna' tinquiaana' na wanaa' na nncja'ñ'oom' tsue'.

11 T'lo tsa'ñ'nee' ndaana:

—Nquii ts'a' na sein'ma' ja matso nōō' na catseilcwiindyō tsuee 'na'ya ndo' cjoñ'ō'ya juuna'.

12 Ta'x'ee na'ñ'nee' nnoom, jluena:

—¿Ñee' juu tsa'ñ'nee' na matso njom' na catseilcwiindyū' tsue' ndo' cja'ca'?

13 Saa juu ts'a' na jnda n'ma' ticaljeii' 'ñee' sein'ma' jom. Ee nc'e jndye nn'a' tyom'a' jo' jo', jo' chii teindyōō Jesús.

14 Jndanquia ljeii Jesús tsa'ñ'nee' naquii' wats'om t'ma' 'naa' nn'a' judíos. Matsoom nnom:

—Je' que' cwenta, jnda n'ma', cja'meintyje' na matsei'tjōōndyū' nnom Ty'oots'om cha tintjom' cwii na cwa'jndiitiche'.

15 Ndo' tsa'ns'a'ñ'nee' tjacatsoom ndaa' nn'a' judíos na nquii Jesús sein'ma' jom.

16 Cwe' nc'e jo' tyol'uee nn'a' judíos'ñee' na cat'uiina' Jesús. Tyojoo' n'omna na nla'cuee'na jom, ee tyoch'ee' ts'iaa'mei' mei' xuee na cwita'jndyeena.

17 Saa Jesús t'ōō' ndaana, tsoom:

—Tsotyaya ñequii'che' mach'ee' ts'iaa', ndo' mati ja.

18 Jnaa' ñ'oomwaa' nn'a' judíos'ñee' tyojoo'ti n'omna na nla'cuee'na jom. Ee cantya na cwitjeii'na swenta nchii macandā na seitjōōñē cantya 'naa' xuee na cwita'jndyeena, saa mati nquiuna na seitjōōñē na tsoom na Ty'oots'om cwiluiñē Tsotyee', ee na laa'ti' mach'ee' na ñe'cwii cwiluiñē ñ'e'ñe.

Waa najndei na matseixma' Jnda Ty'oots'om

19 Quia jo' matso Jesús ndaa' na'ñ'nee':

—Ñ'oom na mayuu'che' matseina'ya ndaa'yo'. Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om, ticalatiuu'yo' na ñequii' cantya na l'ue ts'ōō' nnts'aa. Ja ñequii'che' cantya na manty'ia na mach'ee Tsotyā, jo' na mats'aa. Ee ja na cwiluiindyō Jnaa', ñequii'che' mats'aa cha'xe' na manty'iaya na mach'ee'.

20 Ee Tsotyaya m'aa' na candya' tsoom ja na cwiluiindyō Jnaa'. Ma'mōō' nōō' cha'tso na mach'ee'. Ndo' m'mō'tyee'che' ts'iaa' na t'ma'ti na cats'aa cha cats'aana' na cjaawee'tiche' n'om'yo'.

21 Ee cha'xe' nquii Tsotyaya mañequiaa' na cwitando' l'oo, mati ja na cwiluiindyō Jnaa' mei'quia ts'a' na l'ue ts'ōō' mañequia na tseixma' na ticantycwii na wando'.

22 Tsotyaya mei'cwii ts'a' ticu'xee'. Saa l'ōō' ja na cwiluiindyō Jnaa' jnda tquiaa' cha'waati na nntu'xe'ndye nn'a'.

23 Ee l'ue tsoom na ñecwii xje' cala't'maa'ndye nn'a' ja na cwiluiindyō Jnaa', cha'xe' cwila't'maa'ndyena jom. Saa mei'cwi'ñee'che' ts'a' na tiñe'catseit'maa'ñe ja na cwiluiindyō Jnaa' mei' Tsotyaya ticatseit'maa'ñe tsa'ñ'nee'.

24 Ñ'oom na mayuu'che' matsjōō ndaa'yo'. 'Ñee' juu na mandii ñ'oom 'ndyō ndo' matseyū' ñequio nque' na jñoom ja, juu tsa'ñ'nee' matseixma' na ticantycwii na wando', mei' ticatu'xe'ñe cantya jnaa'. Ñeseixma' na ts'oo juu saa je' matseixma' na ticantycwii na wando'.

25 Ñ'oom na mayuu'che' matsjōō ndaa'yo'. Nncue'ntyjō xje' ndo' je' mawe'ntyjona' quia na ndye nn'a' na jnda tja jndye ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om. Ndo' nn'a' na cwila'yu' ñ'e'ndyō ñnequia na nnta'ndo'na.

26 Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyaya matseixmaaⁿ na wanoom'm cantyja 'naa'ⁿ nqueⁿ, malaa'ti' jnda tquiaaⁿ nooⁿ na cwiluiindyo jnaaⁿ, na matseixmaⁿya na wando'a cantyja 'naⁿ nncqo.

27 Ndo' jnda tquiaaⁿ najndeii na matseixmaaⁿ na ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ cantyja jnaaⁿna, nc'e cwiluiindyo ts'aⁿ na jna' cañoom'luee.

28 Tacal'a'yo' na jeeⁿ cwijaawee' n'om'yo' na luaa' tsjoo ee nncue'ntyjo xjeⁿ na cha'tso l'oo na too'ndye ndei'luaa, nndyena jndyeya.

29 Joo nn'aⁿ na jnda ñe'l'a na maty'iomyana', nntando'xcona na ticanty-cwii na cwita'ndo'na. Saa joo nn'aⁿ na tyoolaxmaⁿ na maty'iomyana', nntando'nnda'na na nnt'uiitye'na' joona.

Waa najndeii na matseixmaⁿ Jesús

30 'Tjaa na nndaq nnts'aa cantyja na matseixmaⁿ nncqo. Cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'ooots'om ts'ooⁿya, jo' na macu'xaⁿ. Ndo' macu'xaⁿya cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii mal'uee'ndyo na ñluii yuu na l'ue ts'ooⁿ nncqo. Mal'uee'ndyo na nnts'aa yuu na l'ue ts'om Tsotyaya na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

31 Xeⁿ macwji'yuu'ndyo cantyja 'na'ya, ticajnda ñ'oom'ñeeⁿ.

32 Saa m'aaⁿ cwiicheⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'na'ya, majuu Juan. Ndo' ntyjiyaya na juu ñ'oom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' na mayuu'.

33 Mancjo'yo' jñom'yo' nn'aⁿ na m'aaⁿ ndo' ñ'oom na tjei'yuu'ñe cantyja 'na'ya, ñ'oom na mayuu' juuna'.

34 Saa ja ticantyyaa' ts'ooⁿ ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'na'ya. Luaa' matsjoo cha nndaq nncwji'n'maa'ndyo 'o.

35 Juan'ñeeⁿ tyoseixmaaⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueena' jo ndaq nn'aⁿ. Ndo' 'o xjeⁿ na ñet'oom t'om'yo' na nei'yo' ee nquii'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cha'cwijom seixueeñena' naquii' n'om'yo'.

36 Saa waa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'na'ya na t'maⁿti cwiluiñena', nchiiti ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan. Joo ts'iaaⁿ na tquiaa Tsotyaya na catseicandaa'ndyo na mats'aa, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'na'ya na nqueⁿ jñoom ja.

37 Ndo' nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' macwji'yuu'ñe cantyja 'na'ya naquii' ñ'oom'm. 'O mei'jom ndii' tyoondye'yo' jñeeⁿeⁿ, meiⁿ na nnty'ia'yo' chiuu waaⁿ.

38 Meiⁿ ñ'oom'm tic'oomna' naquii' n'om'yo', ee 'o tiñe'cala'yuu'yo' ñequio ja na jñoom.

39 Tcuu tcuu cwila'na'yo' ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii teiyo ee cwila'tiuu'yo' cwe' na cwil'a'yo' na ljo', jo' na nnda'yo' na ticantycwii na cwitando'yo' jo nnoom. Ndo' joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'na'ya.

40 Saa tiñe'cala'jomndyo' cantyja 'na'ya cha nndaq n'laxmaⁿyo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

41 'Ja ticantyyaa' ts'ooⁿ na nla't'maa'ndye nn'aⁿ ja.

42 Ee matsei'noⁿa cantyja 'na'yo' na juu na m'aaⁿ Ty'ooots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, ticala'xmaⁿyo' jo'.

43 M'aa'ya quii'ntaaⁿyo' ñequio xuee' Tsotyaya, saa 'o ticala'ljo'yo' ja. Saa xeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ nncwjee' ñequio xuee' nquii, maxjeⁿ nla'ljo'yo' juu.

44 'O cwil'ue'yo' na nla't'maa'ndye nc'ia'yo' 'o, saa tical'ue'yo' na nt-seit'maa'ñe nquii Ty'ooots'om 'o. Ndo' na luaa' cwil'a'yo', tixocandaa nla'yuu'yo' ñ'eⁿndyo.

45 Saa ticala'tiuu'yo' na manncotyā nntsjoō jna'yo' nnom Tsotyā. M'aaⁿ cwiicheⁿ na mañequiaa jna'yo', manquiti Moisés, tsaⁿ na jeeⁿ cwicantyyaa' n'om'yo'.

46 Xeⁿ cwila'yuyoyo' ñequio Moisés, quia jo' mati nla'yuyoyo' ñ'eⁿndyog, ee seiljeiⁿ cantyja 'naⁿya.

47 Saa xeⁿ 'o tiñe'cala'yuyoyo' ñ'oom na seiljeiⁿ, quia jo' ¿chiiu ya nla'a'yo' na nla'yuyoyo' ñ'oom na matseinaⁿ?

6

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meíⁿ nn'aⁿ

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

1 Jnda teinom na nmeiiⁿ, teity'iqo'á ndaaluee Galilea ñ'eⁿ Jesús na mati jndyu juuna' Tiberias.

2 Ndo' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye ty'entyjona naxeeⁿeⁿ ee jnda nty'iaandaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na tyotsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

3 Quia jo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, saawaayâ cwii sjo ñ'eⁿñê. Jo' jo' saawindyuaandyô.

4 Ndo' quia ljo' manndyoo' nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ.

5 Ndo' Jesús jleity'iom nnoom, manty'iaaⁿaⁿ jnda manquioquie cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Quia jo' matsoom nnom Felipe:

—¿Yuu nla'jndaaya nantquie cha ndaaⁿ nlcwa' cha'tsondye naⁿm'aⁿ'?

6 Luaa' matsoom cha nleitquioo' chiiu m'aaⁿ ts'om Felipe. Ee nqueⁿ mantyjiicheeⁿ ljo' nnts'aaⁿ.

7 T'o Felipe nnoom, matso:

—Meiⁿ xeⁿ we siaⁿto s'om denarios na nlacatsuyua na nla'jndaaya ntyoo', saa maxjeⁿ xocwijndeiⁿ juuna' na nlcwa' cwii cwii joona meiiⁿ ñe'chjoowi'.

8 Cwii ncjoondyô nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsaⁿ na jndyu Andrés, tyjee Simón Pedro, matso nnom Jesús:

9 —Ñjaaⁿ m'aaⁿ cwii tyochjoo na maleiñ'oom 'om taⁿ tyoo' na tuiina' ñequio jndaatyoo' lqueeⁿ cebada ñ'eⁿ we catscaa chjoo na jnda jneiⁿ saa ¿cwaⁿ nndaⁿ nmeiⁿ na jndyendye nn'aⁿ?

10 T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindyuaandyena.

Ndo' jo' jo' jndye jnda nch'u niom. Quia jo' teindyuaandye nn'aⁿ, ndo' tuee' cha'na 'om meíⁿndye naⁿnom.

11 Quia jo' to'ñom Jesús ntyoo'ñeeⁿ. Tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Tsotyeeⁿ cantyja 'naaⁿ joona'. Jnda jo' tyoc'oom joona' ndaaⁿ já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já t'oⁿyâ joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandye. Ndo' malaati' s'aaⁿ ñequio calcaa nch'u, cwanti na ñe'catquina na cwii cwiindyena.

12 Jnda na tjacjoona, quia jo' ndaaⁿ já na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê tsoom:

—Cala'tjom'yo' ntaⁿ cajndaⁿ na 'ndiina' cha tints'aana' na cwe' nlei'ndaa'na'.

13 Ndo' jlatjooⁿyâ ntaⁿ ntyoo' na 'ndiina' na tcwa' naⁿñeeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ jndaatyoo' cebada. Jla'catog'á canchoo'we tsquiee ñ'eⁿ joona'.

14 Ndo' naⁿñeeⁿ, jnda na nty'iaana ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aaⁿ na ma'moⁿ'na' na waa najndeiⁿ na cwiluiñê, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii profeta na mawaa ljeiⁿ na matsona' na nncwje'cañoom tsjoomnancue na nñequiaa ñ'oom' Ty'oⁿots'om.

15 Ndo' sei'noⁿ Jesús na mawaa xjeⁿ na nnquioc'om naⁿñeeⁿ jom ndo' ñequio najndei'na' na nlqueⁿna jom na nluiñê rey. Cwe' jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjannaaⁿ'aⁿ na ñenqueⁿ jo sjo.

Tjacaá Jesús nnom ndaaluee

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Ndo' quia na tuee' na jndá tmaaⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, saacuaayâ, squiaayâ 'ndyoo ndaaluee.

¹⁷ Jo' jo' tuogyâ cwii w'aandaa, na nncwity'ioo'â ndaaluee na nntsquiaayâ Capernaum. Ndo' quia tuee' na teijaaⁿ, ticando' na nncwje'cañoom já.

¹⁸ Ndo' nc'e na jndeiitioo jndye tyotseiwena' ndaaluee'ñeeⁿ.

¹⁹ Jo' chii ñe'om oo yom kilómetros jndá tjacaá w'aandaa'ñeeⁿ na cwicanty-jaandyô n'oom pala'. Xje'ñeeⁿ nty'iaayâ na mandyocaa Jesús nnom ndaaluee na matseicandyoo'ñê na m'aaⁿyâ. Jeeⁿ ndya' jla'catyuendyô.

²⁰ Tsoom ndaayâ:

—Mannco luaañe, tilacatyundyô'.

²¹ Jeeⁿ ndya' neii'yâ s'aana' na to'ñoonyâ jom ts'om w'aandaa. Ndo' mantyjacheⁿ tue'cañoom juuna' yuu na cwitsaayâ.

Cwil'uee nn'aⁿ Jesús

²² Ndo' teincoo cwicheⁿ xuee, nn'aⁿ na jndyendye na ljoo'ndye xndyaa' ndaaluee yuu na tquiaa Jesús na tcwa'na, tyoqueⁿna cwenta na ñe'cwii w'aandaa chjoo ñetuaa. Tjañjoom' n'omna na tícuoqⁿ juuna' ñequiondyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

²³ Saa nt'omcheⁿ l'aandaa nch'u na jnaⁿ Tiberias, tqwie'cañomna' yuu na tcwa' naⁿñeeⁿ ntyoo'ñeeⁿ na jndá tquiaa Ta Jesús na quian'uaa' Tsotyeeⁿ.

²⁴ Quia jo' tuq naⁿñeeⁿ l'aandaa nch'u'ñeeⁿ. Ty'ena tquiena Capernaum na ty'ecal'ueena Jesús. Ee jla'ngⁿna na tac'oomñê yuu na tquiaaⁿ na tcwa'na, meiⁿ já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Jesús cwiluiñê tyoo' na cwita'ndo' nn'aⁿ

²⁵ Ndo' quia na jndá jliuna Jesús cwiiⁿcheⁿ xndyaa' ndaaluee, tyoluena nnoom:

—Maestro, ¿ljo' xje' jndyo' luaa?

²⁶ T'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. 'O cwil'ue'ya'yo' ja nchii nc'e na nty'ia'yo' ts'iaaⁿ na s'aa na tixocandaq nts'aa cwe' meiⁿquia ts'aⁿ saa cwe' nc'e na tcwa'yo' tyoo' na tquiana' na tjacjo'yo'.

²⁷ 'O cwijoo' n'om'yo' na nleijndaa' nantquie, ndo' joona' 'na' na cwilei'ndaa'. Saa ticaty'iomna' na cwil'a'yo' na ljo'. Calajnda'yo' na nliu'yo' cwii na cha'cwijom nantquie na cantya 'naaⁿ juu jo' nla'xmaⁿ'yo' na ticanty-cwii na cwitando'yo'. Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nñequia juu na matseijomna' nantquie naquii' n'om'yo' ee Tsotyaya Ty'oots'om ma'mooⁿ na jndá tqueeⁿ ja ts'iaaⁿmeiⁿ.

²⁸ Quia jo' nt'omndyena jluena nnoom:

—¿ljo' macaⁿna' na cal'aayâ cha na nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om já?

²⁹ T'oo Jesús ndaana, matsoom:

—Luua waa na l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' na cala'yuu'yo' ñequio ja na jñoom.

³⁰ Jo' chii t'ooⁿna nnoom:

—¿Cwaaⁿ cwii nnom na nnts'a' nnty'iaayâ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa cha m'moⁿna' ndaayâ na waa na cwiluiindyu' ndo' cha na nla'yuu'â ñ'eⁿndyu'?

³¹ Nquiee weloo welooya tyocwa'na maná quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, cha'xjeⁿ na matso ljeii ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii: "Tquiaa Ty'oots'om tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee na tcwa'na."

32 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Juu maná na tqúiaa Moisés nchii cwiluiñena' tyoo' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om. Saa nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ juu na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee na matseijomna' juu cha'na tyoo'.

33 Juu na cwiluiñe tyoo' na mañequiaa Ty'oots'om, cañoom'luee jnaⁿ jndy-ocue. Juu mañequiaa na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

34 Quia jo' tyoluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñenquii'cheⁿ quiaa' tyoo'mei^m ndaayâ.

35 Ndo' t'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ja cwiluiindy^o tyoo' na mañequiaa na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'oo, matseijomna' juu cha'cwijom ts'aⁿ na jnda' tjacjoo' na macwa'. Ndo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndy^o nquioo na teiiⁿ naquii' ts'om cha'na quia ma'uu ts'aⁿ ndaa.

36 Saa cha'na ñ'oom na jnda' tsjooya ndaa'yo', meiiⁿ na jnda' nty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa, maxjeⁿ ticala'yuy'yo'.

37 Cha'tso nn'aⁿ na mañequiaa Tsotyaya l'oo, nntioondyena l'oo. Ndo' 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'ooja tijoom nnts'aa na tico'ñeⁿ juu.

38 Ee ja na jnaa'ya caa^ooom'luee nchii na jndyoo na cats'aa ljo' na l'ue ts'ooⁿ. Saa jndyoo na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja.

39 Ndo' Tsotyaya na jñoom ja luaa waa na l'ue ts'oom na cats'aa, na cha'tsondye nn'aⁿ na jnda' tqúiaaⁿ l'ooja, meiⁿcwiindy^e joona ticatsuuñe añmaaⁿ. Ndo' xuee na macandá ñequia na nnta'ndo'xco cha'tsondye joona.

40 Ee Tsotyaya l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ na cwinty'iaa ja na cwiluiindy^o jnaaⁿ na cwila'yui' ñ'eⁿndy^o nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' xuee na macandá ja ñequia na nnta'ndo'xco joo nn'aⁿ na jnda' tja.

41 Jnda' na tso Jesús ñ'oomwaa', tyola'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñ'oom na tsoom: “Ja cwiluiindy^o tyoo' na jnaa'ya cañoom'luee.”

42 Ee tyoluena:

—Jesús'm'aaⁿ! ¿aa nchii jnda José jom? Cwita'jnaaⁿa tsotyeⁿ, tsoñeeⁿ. ¿Chiuu na tsoom na jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueⁿ?

43 T'o Jesús, matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Tala'ncjoo'ndy^o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

44 Ee tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na ndaa' nntioñe l'oo xeⁿ nchii Tsotyá na jñoom ja nnts'aaⁿ na cats'aa tsaⁿñeeⁿ na ljo'. Ndo' xuee na macandá ja nnts'aa na nncwando'xco tsaⁿñeeⁿ.

45 Ee profetas, waa ñ'oom na jla'ljeiina na matsona': “M'moⁿ Ty'oots'om ndaa' cha'tso nn'aⁿ.” Luaa' ñe'catsona' na ticwii cwii ts'aⁿ na jnda' jndii ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndo' jnda' sei'nqⁿ juuna', tsaⁿñeeⁿ nntioñe l'ooja.

46 'Ñ'oomwaa' tica'moⁿna' na jnda' nty'iaa' ts'aⁿ Tsotyaya Ty'oots'om. Macandá ja na jñoom quii'ntaaⁿyo', ja jnda' nty'ianooⁿya jom.

47 'Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'eⁿndy^o juu matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ.

48 Ja cwiluiindy^o tyoo' na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ.

49 Weloo weloo'yo' tcwa'na maná jo ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, ndo' tjana.

50 Ja cwiluiindy^o tyoo' na jnaa'ya cañoom'luee. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa', tixocatsuuñe.

51 Ja na jnaaⁿya cañoom^lluee cwiluiindyō tyoo^l na mañequiaya na cwita^lndo^l nn^a. Meiⁿcwi^lñeeⁿcheⁿ ts^a na nlcwa^l tyoo^lwaa mamatseixmaⁿ na ticantycwii na wando^l. Ndo^l juu tyoo^l na mañequiaya cha na nnta^lndo^lna jo nnom Ty'oots^lom, seii^a cwiluiñe Jo^l.

52 Ñ^loomwaa^l s'aana^l na jla^lncjoo^lndye nn^an judíos^lñeeⁿ ñequio nc^liaana. Tyoluena:

—Manquiuuya na xocanda^ā ñequiaa tsaⁿm^laaⁿ seiiⁿeⁿ na nntquia^ā.

53 Quia jo^l tsoticheⁿ Jesús nda^āna:

—Ñ^loom na mayuu^lcheⁿ matsjoo ndaa^lyo^l, xeⁿ ticatquie^lyo^l seii^a ja na cwiluiindyō ts^a na jnaⁿ cañoom^lluee ndo^l na cwe^lyo^l nioom^a, ticala^lxmaⁿyo^l nn^a na tando^l añmaaⁿ.

54 Nquii ts^a na jnda^l tquii seii^a ndo^l jnda^l t'uu nioom^a tseixmaⁿ na ticantycwii na wando^l. Ndo^l xuee na macandaⁿ nnts^aaaya na nncwando^lxcoom.

55 Ee seii^a matseixmaⁿna^l nantquie na tjacantya naya ndo^l nioom^a matseixmaⁿna^l juu na nnc^luu ts^a na tjacantya naya.

56 Meiⁿcwi^lñeeⁿcheⁿ ts^a na maquii seii^a ndo^l ma^luu nioom^a, tyeⁿ matseitjoom^lna^l tsaⁿñeeⁿ ñ^leⁿndyō, ndo^l tyeⁿ matseitjoom^lna^l ja ñ^leⁿñê.

57 Nquii Tsotyaya na ñoom ja quii^lntaaⁿyo^l, jom wanoom^lm ndo^l cantya 'naaⁿaⁿ mati wando^la. Maluaa^l matseijomna^l ñ^leⁿ ts^a na maquii seii^a, nncwando^l añmaaⁿ cantya 'naⁿya.

58 Matseinaⁿya cantya 'naaⁿl nquii na cwiluiñe tyoo^l na jnaⁿ cañoom^lluee. Tyoo^lwaa titseixmaⁿna^l cha^lna maná na tcwa^l weloo welo^lyo^l ndo^l tjana. Saa ticatseijomna^l cantya 'naⁿya cha^lna maná^lñeeⁿ. Ee meiⁿcwi^lñeeⁿcheⁿ ts^a na nlcwa^l tyoo^l na matseixmaⁿya, tijoom nncue^l, m^laaⁿ ndo^l m^laaⁿ na wando^l.

59 Ñ^loommeiⁿl seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo^lmōōⁿ ndaaⁿ nn^an quii^l wats^lom 'naaⁿ nn^an judíos tsjoom Capernaum.

Ñ^loom na ticantycwii na wando^l añmaaⁿ ts^a.

60 Majndye nn^a na tyola^ljomndye ñ^loom na tyoñequiaaⁿ, quia jndyena ñ^loomwaa^ljluena:

—Jeeⁿ jndeiⁿna^l ñ^loom na matseineiⁿ, tixocanda^ā nlajomndyō juuna^l.

61 Ntyjii Jesús naquii^l ts^loom na cwila^lncjoo^lndye naⁿñeeⁿ cantya ñ^loom na seineiⁿ nda^āna. Jo^l chii tsoom nda^āna:

—¿Aa cwila^llcwe^l ñ^loommeiⁿl 'o?

62 Quia jo^l c'oom^lyaya n'om^lyo^l chiuu nnts^aaana^l 'o quia nnty^lia^lnda^āyo^l ja na cwiluiindyō ts^a na jnaⁿ cañoom^lluee na nncjowaannda^la nandyē yuu na ñet^lōōⁿjndyaa^l.

63 Macandaⁿ nquii Espíritu mañequiaaⁿ na cwita^lndo^l nn^an jo nnom Ty'oots^lom. Nchii cantya 'naaⁿ seiⁿna na la^lxmaⁿna na ljo^l. Ñ^loom na mañequiaya cwiluiñena^l cantya 'naaⁿl Espíritu ndo^l nc^le juuna^l jo^l na wando^l ts^a.

64 Saa ndicwaⁿ ñ^leeⁿndyō^l na ticalayu^lyo^l ñ^leⁿndyō.

Luaa^l matsoom nda^āna ee cantyati na toōⁿōⁿ na mañequiaaⁿ ñ^loom, mantyjeeⁿ 'ñeeⁿ joo na ticala^lyu^l ñ^leⁿñê, ndo^l 'ñeeⁿ juu na ñequiaa cwenta jom.

65 Matsotyeⁿcheⁿ:

—Cwe^l nc^le jo^l na jnda^l tsjōō ndaa^lyo^l macandaⁿ ndaaⁿ ntseijomñe ts^an^l ñ^leⁿndyō quia mañequiaa Tsotyaya na caluii na ljo^l.

66 Ndo^l nc^le ñ^loomwaa^l, majndye nn^an na tyondyējndyēena ñ^loom na tyoñequiaaⁿ, ty^lelcwee^lna. Taticala^ljomndyetina ñ^leⁿñê.

⁶⁷ Jo' na tax'eeñê ndaā jâ nn'aⁿ na canchoo'we na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, matsoom:

—Ndo' 'o je' çaa mati nntoⁿndyo' ñ'eⁿndyo?

⁶⁸ Simón Pedro t'ooⁿ, matsoom:

—Jee' 'u Ta, ticatsona' na nla'jomndyô ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, ee ñ'oom na matseineiⁿ mañequiaana' na ticantycwii na cweitandoo'â.

⁶⁹ Ndo' jâ jnda macwila'yuu'â ndo' jnda macwila'nooⁿâ na 'u cwiluiindy^u Cristo, Jnda Ty'oots'om na wando'.

⁷⁰ T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Ja tjei'a 'o na canchoo'wendyo'. Ndo' cwii 'o m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii.

⁷¹ Luaa' matsoom na ma'mooⁿ Judas Iscariote, jnda Simón. Ee tsaⁿñeeⁿ ñequiaa cwenta jom. Mati juu cwii jâ na canchoo'wendyô.

7

Tiñecala'y^u ntyjee Jesús ñ'eⁿñê

¹ Jnda tuii na nmeiiⁿ tyoma'nooⁿyâ ts'ondaa Galilea ñ'eⁿ Jesús. Ee jnaaⁿ na tyoqeⁿndye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaā nn'aⁿ judíos na ñe'cala'cuee'na jom, jo' chí tiñe'cjaⁿ Judea.

² Ndo' jaawindyoo' na nncuee' ncuee' na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos quia na quil'ana xeⁿquie' ncwaⁿ na cwijaañoom' n'omna chiuu ñet'om weloo weloona ndyu'ñeeⁿcheⁿ.

³ Ndo' na manncuee' xuee'ñeeⁿ tyolue ntyjeeⁿ nnoom:

—Cwa sa, calui' ñjaaⁿñe. Cja' Judea cha nn'aⁿ na m'aⁿ la'ñeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa' mati nnty'iaana ts'iaaⁿ na mache'.

⁴ Ee ts'aⁿ na matseicantyyaa' ts'om na cala'y^u nn'aⁿ ñ'eⁿñe, ticatsona' na njoo'ñe jo jndā. Quiaandyu' na caliu cha'tso nn'aⁿ ts'iaaⁿ na mache'.

⁵ Nmeiiⁿ jluena nnoom ee meiⁿ joona tícala'y^una ñ'eⁿñê.

⁶ Quia jo' matsoom ndaana:

—Tyooⁿwentyyo xjeⁿ na ca'mooⁿya ndaā nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na cwiluiindy^o nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Saā 'o meiⁿquia xjeⁿ na ñe'conom'yo', tjaa'naⁿ na teincuu'.

⁷ Joo nn'aⁿ tsjoomnancue tijndoona 'o. Saā cantyja 'na' ja luaañe, ñequii'cheⁿ m'aⁿna na jndooⁿ ja, cwe' nc'e na macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ natia na cwil'ana.

⁸ Tsa'yo' na ñencjo'yo' xueewaa', ja tjoocheⁿ na nncjo xuee. Ee tjoocheⁿ na nntseica'moⁿndyo na cwiluiindy^o nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

⁹ Ndo' jnda na tsoom na luaa' ndaana, ljoo'ñetyeeⁿ we ndyee xuee Galilea.

Tja Jesús na tuee' xuee xeⁿquie' ncwaⁿ

¹⁰ Ndo' jnda na ty'e ntyjeeⁿ na tuee' xuee, quia jo' mati jom tjantyyooⁿ, saā tíseica'moⁿñê ndaā nn'aⁿ. Tjaaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tical'ue ts'om na caliu nn'aⁿ na m'aaⁿ.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ judíos na ticuee' n'omna jom jeeⁿ tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tquio ncuee. Tyota'x'eena, tyoluena:

—çYuu m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ?

¹² Ndo' t'maⁿ waa na ticatjoom' na jla'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿa. Ee cwantindy^e joona tyolue: “Ya ts'aⁿñe tsaⁿm'aaⁿ.” Saā nt'omcheⁿ tyolue: “Tiyuu', ee manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ.”

¹³ Saā cwe' nc'e na nquiaana nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye ndaana, jo' na tícala'neiⁿndyeyuna cantyja 'naaⁿa.

14 Jnda na tuee' xcwe ncuee, tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ndo' jo' jo' tyo'mqooⁿ ndaa nn'aⁿ.

15 Saa tileicala'noⁿ nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye. Tyoluena:

—Nchaa' l'uu na tja tsaⁿm'aaⁿ scwela. Quia jo' ¿chiiu na jeeⁿ ya matseijoom'm ñ'oom?

16 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Nchii nncq matseijndaa'ndyo ñ'oom na ma'mqooⁿya. Nqueⁿ na jñoom ja seijndaa'ñê chiiu catsjooⁿya.

17 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, juu nntsei'noⁿ aa Ty'oots'om seijndaa'ñê ñ'oom na ma'mqooⁿya, oo aa cwe' ñ'oom na seitiuu nncq na mañequiaya.

18 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji' ñ'oom cantyja 'naaⁿ nquii, matseijndei' tsaⁿñeeⁿ na caluiit'maⁿñê ndaa nc'iaaⁿaⁿ. Saa ts'aⁿ na matseijndei' na catsei't'maaⁿñena' nquii na jñom jom, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê na mayom'm. Tiquinquiu'nn'aaⁿ.

19 Moisés seiljei' ñ'oom na tqueⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' na matsa'ntjomna'. Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwiindyo' 'o tyoola'candaⁿñdyo' juuna'. Ee xeⁿ cwila'canda'yo' juuna' xoqueⁿndyo' na nlacue'yo' ja.

20 Nn'aⁿ na jndyendye t'oona nnoom, jluena:

—'U tsaⁿjndii matseixmaⁿ. ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ maqueⁿñe na nntseicuee' 'u?

21 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xuee na cwita'jndyaaya sein'maⁿya ts'aⁿ na leicjaca, ndo' s'aana' na joom' ticala'noⁿyo'.

22 Saa cala'noⁿyo' ñ'oom na nntsjo. Tso Moisés na cal'a'yo' costumbre yonom nda'yo' na 'ndaandye. Ndo' cwila'candaⁿñdyo' ñ'oom'ñeeⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Saa nchii jom seicatooⁿoⁿ costumbre'ñeeⁿ. Nquiee welo welooya jla'catooⁿna juuna'.

23 Nquiu'yo' na mañequiaa ljei' na tqueeⁿ na wanaaⁿ na cwil'a'yo' costumbre'ñeeⁿ meiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Ndo' na luaa' waa, chiiu na cwila'wjee'yo' ja nc'e na juu xuee na cwita'jndyaaya sein'maⁿya cwii ts'aⁿ na wii'.

24 Jo' chii tintjei'yo' cwenta na cwe' tomti cantyja na cwiwitquioo'. Catjei'yo' cwenta cantyja na maty'iomyana'.

Jesús ¿aa Cristo cwiluiiñê?

25 Quia jo' nt'om nn'aⁿ Jerusalén tyota'x'eena ndaa nc'iaana:

—¿Aa nchii tsaⁿs'am'aaⁿ ts'aⁿ na cwil'uee naⁿmaⁿ'iaaⁿ na nla'cuae'na?

26 Saa canty'ia'yo' ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ matseineiiⁿ, meiⁿ tjaa ljo' coluena nnoom. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na cwila'tiuu naⁿmaⁿ'iaaⁿ cwentaaya na tsaⁿm'aaⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiiñê Cristo?

27 Saa nqueⁿ quia nncwjeeⁿeⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ yuu jnaⁿyom. Saa tsaⁿm'aaⁿ manquiuuyaaya yuu jnaaⁿ.

28 Jnda jndii Jesús na jluena ñ'oomwaa', seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Matsoom:

—Mach'eena' na cwita'jnaⁿyo' ja ndo' manquiu'ya'yo' yuu ts'aⁿ ja. Saa nchii na jndyoo cantyja 'naⁿ nncq. Nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' cwiluiiñê na mayom'm, saa jom ticata'naⁿyo'.

29 Saa ja mawajnaⁿa jom, ee jnaaⁿya jo nnoom, ndo' manquityeeⁿ jñoom ja quii'ntaaⁿyo'.

30 Cwe' nc'e na tsoom ñ'oomwaa', tyoqueⁿndye naⁿmaⁿ'iaaⁿ na nnt'uena jom. Saa nc'e na tyoowe'ntyjo na ntyjii Ty'oots'om na nncwinoom nawi' t'maⁿ, jo' chii meiⁿcwiindyena t'icat'uii jom.

³¹ Ndo' jndyendye nn'aⁿ na tyom'aⁿna jo' jo', jla'yu'na ñ'eⁿñê. Ndo' tyoluena ndaꞗ nc'iaana:

—Quia nncwjee' nquii Cristo, ¿aa nnts'aacheⁿna' jndyete ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ na tixocandaꞗ na nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa nchiiti na mach'ee tsaⁿm'aⁿ?'

Ty'ecat'uena Jesús

³² Nn'aⁿ tmaaⁿl fariseos tyondyena na nmeiiⁿ ñ'oom tyola'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantya 'naaⁿ Jesús. Jo' chii jla'jomndyena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaꞗ nc'iaana nn'aⁿ judíos. Jñoomna nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om na c'oocat'ue naⁿñeeⁿ jom.

³³ Matso Jesús ndaꞗ nn'aⁿ na jndyendye:

—Chjootindyo cwii m'aaⁿtya ñ'eⁿndyo'. Ndo' ndanquia nncjɔlcwā'nnda'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja na m'aⁿyo'.

³⁴ Quia ljo'cheⁿ nl'ue'yo' ja saꞗ taxocaliu'yo' ja. Ndo' yuu na nnc'oꞑo'ya, 'o xocandaꞗ nntsquie'cañom'yo'.

³⁵ Quia jo' nt'om nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos tyoluena ndaꞗ nc'iaana:

—¿Yuu nncjaayuu tsaⁿm'aaⁿl na xocandaꞗ nliuuya jom? ¿Aa nnc'oomñê quii'ntaaⁿ nc'iaaya nn'aⁿ judíos na jnda' t'oom'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ griegos, cha ndaꞗ m'moꞑⁿ ndaꞗna?

³⁶ ¿Ljo' ñe'catso ñ'oom na matseineiⁿ luaa' na nl'uaꞗya jom saꞗ xocaliuuya jom? Ndo' na matsoom yuu na wjaⁿ jaa xocandaꞗ nntsquiaꞗcañoo'ya jom.

Candaa na cwiñe'quiana' na cwita'ndo' nn'aⁿ

³⁷ Xuee na cwintycwii ncuee cwil'ana na t'maⁿti xuee juuna' na cwila't'maaⁿndyena. Juu xuee'ñeeⁿ tjameintyjee' Jesús, seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Tsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseiqueeⁿna' ts'om na ñec'oomñe nacje 'naaⁿl Ty'oꞑots'om, candyontyjo naxaⁿ'a, ndo' catseyiu' ñ'eⁿndyo.

³⁸ Nnts'aana' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'oꞑots'om na jnda' teiljeii. Juu ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndyo, nnaaⁿl quii' ts'oom cha'cwijom candaa na cwiñe'quia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ.

³⁹ Luaa' matsoom na ma'moꞑⁿ cantya 'naaⁿl Espiritu Santo na juu nnto'ñoom nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê. Ee xjeⁿñeeⁿ tjoocheⁿ na ñnequiaa Ty'oꞑots'om juu naquii' n'om nn'aⁿ, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntseit'maaⁿñê Jesús.

Tiñecwii na cwilue nn'aⁿ cantya 'naaⁿl Jesús

⁴⁰ Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye quia tyondyena ñ'oommeiⁿl, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿl cwiluiiñê nquii ts'aⁿ na waa ñ'oom na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oꞑots'om ndaꞗya.

⁴¹ Ndo' jlue nt'omcheⁿ:

—Tsaⁿm'aaⁿl cwiluiiñê Cristo.

Ndo' nt'om jlue:

—Chiuu sa 'o, juu Cristo ticatsona' na nnaaⁿ Galilea.

⁴² Ee ñ'oom' Ty'oꞑots'om na teiljeii matsona' na juu Cristo cwiluiiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo'. Ndo' mati jom ts'aⁿ tsjoom chjoo Belén yuu na jnaⁿ David.

⁴³ Ñ'oomwaa' tꞑⁿna' nn'aⁿ cantya 'naaⁿl Jesús.

⁴⁴ Ee cwantindye joona ñe'cat'uena jom, saꞗ mei'cwii ts'aⁿ t'cat'uii jom.

Na'maⁿiaaⁿ ticala'yu'na na Jesús cwiluiiñê Cristo

45 Quia jo' nquiee nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om ty'elcwee'na na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tax'ee na n'ñeeⁿ ndaa nn'a na cwil'a cwenta wats'om:

—¿Chiuu na tñquio'ñ'om'yo' jom?

46 T'oo na n'ñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jluena:

—Meiⁿjom ndii' tyoondyaayâ na nntseineiⁿ cwii ts'aⁿ cha'na na matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ!

47 Quia jo' fariseos'ñeeⁿ t'ooⁿ na ndaa na n'ñeeⁿ, jluena:

—¿Aa cha' mati 'o manquiü'nn'aⁿna'?

48 Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na matseixmaⁿ n'iaaⁿ oo cwii fariseo na matseyu' ñ'eⁿñê.

49 Saa na m'aⁿ na cje cwil'a, ticala'n^o na ljeii na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Joona la'xmaⁿ na catsuundyena.

50 T'o Nicodemo, tsaⁿ na tyje'cañoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom macañ'eeⁿ ñ'eⁿ na n'maⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

51 Tsoom:

—Ñ'oom na matsaⁿntjom Ty'oots'om na teiljeiina' na cwileiñ'ooⁿya, manquiüya na matsona' na ticaty'iomyana' na nntu'xaaⁿya cwii ts'aⁿ cwii tjoocheⁿ na nndyaaya jnaaⁿ, ndo' na nliuuya ljo' s'aa.

52 T'oo na n'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'u ts'aⁿ na jnaⁿ Galilea? Tcuu tcuu catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, quia jo' nljei' tjaa'naⁿ cwii profeta na nnaⁿ Galilea.

Jnooⁿ na seitjooñe cwii yuscu

53 Ndo' cwii ndo' cwiindyena ty'ena w'aana.

8

1 Saa Jesús tjaaⁿ ta na jndyu Olivos.

2 Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, lcweeⁿeⁿ, tjaquiee'nnaaⁿaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tqwie'cañomna jom. Quia na jndaⁿ tjacjom, tyo'mooⁿ ndaana.

3 Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ joo nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na matsaⁿntjomna' ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tquioñ'omna cwii yuscu na m'aaⁿ. Yuscu'ñeeⁿ jluena juu xcwe na matseitjooñe na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwii tsaⁿs'a. Tquioqueⁿ na juu xcwe quii'ntaaⁿna.

4 Ndo' jluena nnom Jesús:

—'U na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, jliuuyâ yuscum'aaⁿ xcwe na matseitjooñe ñ'eⁿ cwii tsaⁿs'a.

5 Ndo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés matsaⁿntjomna' na catuqaⁿ a ljo' cjoⁿ volcu na cwil'a na luaa'. Saa 'u je', ¿chiuu matsu'?

6 Luaa' jluena nnoom cwe' ee cwil'ueena na cat'uiina' jom. Saa jom je', seintquie'ñê, seiljeiⁿ nomtyuaa ñequio nomts'ooⁿ.

7 Ndo' cwe' nc'e na tic'oowintyjee'na na cwita'x'eena ñ'oomwaa' nnoom, teintyjee'yuñê. Matsoom ndaana:

—Ñeeⁿ cwiindyo' 'o na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, juu cju'jndyee tsjo' nacjoo' yuscum'aaⁿ!

8 Jndaⁿ jo' seintquie'ñennaⁿaⁿ nomtyuaa, seiljeiityeeⁿ.

9 Saa quia jndye na n'ñeeⁿ ñ'oomwaa', jnaⁿna' na maco'tiana' nquiuna. Quia jo' to'na na cwii ndo' cwiindyena jlui'na jo' jo'. Nn'aⁿ na tquiendye jlui'jndyena, jndaⁿ jo' nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ. Na macandaⁿ 'ndiina' nquii Jesús ñequio yuscu'ñeeⁿ na meintyjee' jo nnoom.

10 Jnda jo' teintjee'yuu Jesús, ndo' cwe' nc'e meiⁿcwiindyē na^mñeeⁿ tac'oomndyena, macandā juu yuscu'ñeeⁿ cwii m'aaⁿ, jo' chii tsoom nnom:

—Ü yuscu, ¿yuu m'aⁿ nn'aⁿ na tquiocalue jna^m? ¿Aa meiⁿncwii ts'aⁿ ticatseijndaa'ñe jna^m?

11 T'o nnoom, matso:

—Mayuu' Ta, meiⁿcwii ts'aⁿ tjaljo' s'aa.

Matso Jesús nnom:

—Meiⁿ ja ticats'aaya na cat'uiina' 'u. Cja'to', tantsa'nnda' jnaⁿ.

Jesús cwiluiñê naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ

12 Ndo' seineiⁿnda' Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—Ja cwiluiindyō naxueeñe na mañequia naxuee jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿndyō, nntseixmaⁿ naxuee na mañequia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Tijoom nntseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ najaaⁿ.

13 Quia jo' nn'aⁿ fariseos jlueña nnoom:

—Ü macwji'yuu'ndyu' che'nncu' cantyja 'na^m. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiyuu' joona'.

14 T'o Jesús ndaana:

—Meiⁿ na macwji'yuu'ndyō cantyja 'naⁿya, saa ñ'oom na mayuu' juuna', nc'e ntyjiya yuu jnaaⁿya, ndo' ntyjiya yuu joyō. Saa 'o ticaliu'yo' yuu jnaaⁿya, meiⁿ yuu na jō.

15 'O cwilajndaa'ndyō' jnaaⁿ nn'aⁿ cantyjati na jndō' n'om nn'aⁿ saa ja meiⁿcwii ts'aⁿ ticat'uiya juu cantyja jnaa^m.

16 Saa quia nncue'ntyjō xjeⁿ na nncu'xaⁿ, nncu'xaⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii m'aaⁿya na ñencō na nnts'aa ts'iaaⁿñeeⁿ. Nquii Tsotyā na jñoom ja, m'aaⁿñê ñ'eⁿndyō.

17 Naquii' ñ'oom na sa'ntjom Ty'oōts'om na teiljeiina' na cwileiñ'om'yo', waa ñ'oom na matsona': "Quia na cwiitjoom' ñ'oom na cwiitjei'yuu'ndyē we nn'aⁿ, maxjeⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ."

18 Jo' chii nc'e na luaa' matsona', ja cwiluiindyō cwii ts'aⁿ na macwji'yuu'ndyō cantyja 'naⁿya, ndo' Tsotyāya cwiluiñê cwiicheⁿ na jnda we.

19 Quia jo' tax'eena nnoom:

—¿Yuu m'aaⁿ Tsotyē'?

T'o Jesús matsoom:

—'O ticala'ñōⁿyo' cantyja 'naⁿya meiⁿ cantyja 'naa^m Tsotyāya. Ee xeⁿ cwila'ñōⁿyo' cantyja 'naⁿya mati nla'ñōⁿyo' cantyja 'naa^m jom.

20 Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mōōⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, yuu cwiituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' Ty'oōts'om. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ ticat'uii jom, ee tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nntjoom nawi' t'maⁿ.

"Yuu na jō xondaā nntsquie'yo"

21 Cwiicheⁿ cwii ndii' matso Jesús ndaana:

—Ja majō, ndo' 'o nl'ue'yo' ja, saa ndicwaⁿ cho'nqueⁿyo' jnaⁿ ndo' nncwje'yo'. Ndo' yuu na jō 'o xocandaā nntsquie'cañom'yo'.

22 Cwe' nc'e ñ'oomwaa', jlue nn'aⁿ judíos:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicuee'ñe che'nqueⁿ, na matsoom yuu na mawjaⁿ jaa xocandaā nntsquie'cañōⁿya?

23 Jo' chii t'ōōⁿ ndaana, tsoom:

—'O ticalaxmaⁿyo' cantyja 'naa^m cañoom'luee saa ja tseixmaⁿya jo'. 'O laxmaⁿyo' cantyja 'naa^m tsjoomnancuewaañe, saa ja nchii jo' tseixmaⁿya.

²⁴ Cwe' nc'e ñ'oomwaa' jo' na tsjooya ndaa'yo' na ndicwa' cho'nque'nyo' jna'nyo' ndo' nncwje'yo'. Ee xe' ticalayu'yo' na ja cwiluiindyō nquii na jñom Ty'oots'om, quia jo' mei'chiuuche' ndicwa' cho'nque'nyo' jna'nyo' quia na nncwje'yo'.

²⁵ Quia jo' tax'eennda'na nnoom, jluena:

—'U je', ¿ñee' cwiluiindyū'?

Matso Jesús ndaana:

—Majo' cha'xje' na jnda ñetsjoo ndaa'yo' xje' na to'a na mañequiaya ñ'oom naya.

²⁶ Nque' na jñoom ja cwiluiñê na mayom'm. Jndye ñ'oom tsoom noo' na catsjooya ndaa'yo'. Ndo' ñequii'che' matseiteincō'a joo ñ'oom'ñee' ndaa' nn'a'. Saa jndye niom na ntyjee' ñ'e'ndyo' na maca'na' na cu'xa'ya.

²⁷ Saa na'ñee' ticala'no'na na ma'moo' ndaana na Ty'oots'om cwiluiñê Tsotye'.

²⁸ Quia jo' matsoom ndaana:

—Ja cwiluiindyō nquii ts'a'na na jna' cañoom'luee. Quia na jnda jla'we'yo' ja na nlacue'yo', quia ljo'che' nla'no'nyo' na jo' cwiluiindyō, ndo' nncjaantyjo' n'om'yo' na tjaa'na' cwii na mats'aa cantyja na matseixma' nncō. Cantyjati na t'mō' Tsotyā noo', ntyjati jo'ndyo na mats'aa.

²⁹ Ndo' Tsotyā na jñoom ja m'aa'ñê ñ'e'ndyo. Tica'ñee' ja na ñenco, ee ñequii'che' mats'aa yuu na cjawee' ntyjee' ñ'e'ndyo.

³⁰ Jnda na seineii' ñ'oommei', jndye nn'a' jla'yu' ñ'e'ñê.

Ñ'oom na mayuu' nntseicandyaañena' 'o

³¹ Ndo' matso Jesús ndaa' nn'a' judíos na jnda macwila'yu' ñ'e'ñê:

—Xe' cwiljoo'ndyo'tye'nyo' ñequio ñ'oom naya quia jo' mayuu'che' na cwiluiindyō nn'a' na wilajomndyo' ñ'oom na mañequiaya.

³² Ndo' nla'no'nyo' cwaa' ñ'oom tseixma'na' ñ'oom na mayuu', ndo' juu ñ'oom na mayuu'ñee' nntseicandyaañena' 'o.

³³ Joo na'ñee' t'oona nnoom, jluena:

—Já cwiluiindyō tsjaa' Abraham na jndyowicantyjo'. Mei'jom ndii' tyoom'aa'ya moso ndaa' nt'omche' nn'a'. ¿Chiuu na matsū' na nnc'ōo'candya'ndyō na m'aa'yâ nacje' naa' cwiiche'?

³⁴ T'o Jesús ndaa' na'ñee', matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'che' matsjooya ndaa'yo'. Mei'cwi'ñee'che' ts'a'na matseitjooñe nnom Ty'oots'om m'aa' xje' naa' jna'.

³⁵ Ndo' ts'a'na na cwe' moso m'aa' nnda' nnts'aana' na tixocaljoo'ñetye'na m'aa' patrom 'naa', saa nquii jnda patrom ñenquiche' m'aa'.

³⁶ Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om, ja nntseicandyaandyō 'o. Macwe' nc'e'jo' nnc'om'yo' na canda'ya na jnda jndyaandyō'.

³⁷ Mantyjiiya na 'o cwiluiindyō' tsjaa' Abraham na jndyowicantyjo', saa cwique'ndyo' na nlacue'yo' ja jnaa' na tileicjo' ñ'oom 'na'ya naquii' n'om'yo'.

³⁸ Ljo' na jnda ñenty'iaya na ñet'ōo'ya ñequio Tsotyā, jo' matseina'ya ndaa'yo'. Saa 'o je', cantyja na jnda ñejndye'yo' ñ'oom 'ndyoo tsotye'yo', jo' cwil'a'yo'.

³⁹ T'ōo' na'ñee' nnoom, jluena:

—Abraham cwiluiñê tsotyāya.

Matso Jesús ndaana:

—Xe' 'o na mayuu'che' cwiluiindyō' ntseinda Abraham na jndyowicantyjo', quia jo' nl'a'yo' cha'xje' s'aa'.

⁴⁰ Saa je' cwijoo' n'om'yo' na ñe'calacue'yo' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'. Ndo' joo ñ'oom'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ ñ'oom na jndiia 'ndyoo Ty'oots'om. Nquii Abraham tícats'aaⁿ cha'na ñe'cal'a' o' ñ'e'ndyo.

⁴¹ 'O cwil'a'yo' cha'xjeⁿ na mach'ee nquii tsotyeyo'.

Jluena nnoom:

—Jâ nchii na tuiindyô na tijndaa' tsotyayâ. Jâ la'xmaa'yâ na ñecwii tsotyayâ, nquii Ty'oots'om.

⁴² T'ō Jesús ndaana, matsoom:

—Xeⁿ na mayuu'cheⁿ Ty'oots'om cwiluiñê tsotyeyo', quia jo' mati nnc'om'yo' na jnda nquiu'yo' ja ee jnaaⁿya na m'aaⁿ ndo' jndyooⁿya na m'aⁿyo'. Nchii jndyoo cantyja 'naⁿ nncō, nqueⁿ jñoom ja.

⁴³ ¿Chiuu na tilecala'noⁿyo' ñ'oom na matseinaⁿ? Maxjeⁿ cwitjom'yo' na nmeiⁿ nc'e na tiñe'calañ'oom'ndyo' ja.

⁴⁴ 'O laxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ tsotyeyo', juu tsaⁿjndii. Yuu na l'ue ts'om jom, jo' ñe'calacandaⁿndyo'. Jom cwiluiñê na matseicwjeⁿ nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoonnancue. Jom tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' catseixmaaⁿ, ee tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' naquii' ts'oom. Quia matseineiⁿ cantu, matseineiⁿ cantyjati na matseixmaaⁿ, cwe' nc'e tsaⁿcantu jom, ndo' cwiluiñê tsotyeyo' cha'tso ñ'oom na cantu.

⁴⁵ Saa ja meiiⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' maxjeⁿ tiñe'calayu'yo' ñ'e'ndyo.

⁴⁶ Tjaa 'ñeeⁿ cwiindyō 'o ndaaⁿ nncju' jnaⁿ nacjoya. Ñ'oom na matsjoo ndaa'yo' cwiluiñena' ñ'oom na mayuu', quia jo' ¿chiuu na tiñe'calayu'yo' ñ'e'ndyo?

⁴⁷ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om mandii ñ'oom 'ñom. Saa cwe' nc'e na ticaluiindyō cantyja 'naaⁿaⁿ, jo' chii tiñe'candyeyo'.

Mam'aa' Jesús cwii tjocheⁿ na nnc'oom Abraham

⁴⁸ Quia jo' t'ōō nn'aⁿ judíos nnoom. Jluena:

—Jeeⁿ xcwe cwil'uuyâ na 'u cwiluiindyū' ts'aⁿ Samaria. Mati m'aaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om' jo' na matseintjei'na' 'u.

⁴⁹ Jesús t'ōōⁿ ndaana. Matsoom:

—Ja tic'oom tsaⁿjndii quii' ts'ōōⁿ. Ja Tsotyaya matseit'maaⁿndyo, saa 'o cwilajnaⁿyo' ja.

⁵⁰ Saa nchii mal'uee'ndyo na calat'maaⁿndyo' ja. M'aaⁿ cwiicheⁿ na mach'ee na nluii't'maaⁿndyo, ndo' manquii nncu'xeⁿ aa cwiluii na ljo'.

⁵¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseñ'oom'ñe ñ'oom 'naⁿya, tijoom nntsuiñe.

⁵² T'ōō nn'aⁿ judíos, jluena:

—Je' manquiijndaa'ndyo na matsei'xmaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om'. Tue' Abraham, ndo' mati profetas. Saa 'u matsu': “Xeeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na matseñ'oom'ñe ñ'oom 'naⁿ, tijoom cue'.”

⁵³ Chaa l'uu na cwiluii't'maⁿndyu'ti, nchiiti weloo welooya Abraham tsaⁿ na teiyo tue' ndo' mati jnda tja profetas. ¿Ñeeⁿ juu mache' cheⁿnncu' na cwiluiindyū'?

⁵⁴ T'ō Jesús, matsoom:

—Xeⁿ ñequii'cheⁿ na matseit'maaⁿndyo cheⁿnncō, maxjeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo. Juu Tsotyaya cwiluiñê na matseit'maaⁿñê ja, nqueⁿ na cwiluiñê Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo'.

⁵⁵ Meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom. Ja mayuu' mawajnaⁿa jom, ndo' xeⁿ nntsjo^o na ticwajnaⁿa jom, quia jo' nnts'aa cheⁿnnc^o na cantundy^o cha'xjeⁿ 'o. Saa mayuu'cheⁿ mawajnaⁿa jom, ndo' matseicandaaⁿndy^o ñ'oom'm.

⁵⁶ Tioo na neiiⁿ ts'om weloo'yo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyo na seiⁿooⁿoⁿ na nncuee' xjeⁿ na nluindy^o na ts'aⁿ ja. Nty'iaaⁿa jo', ndo' tquaanaⁿ na jeeⁿ neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo'.

⁵⁷ Ndo' jlue nn'aⁿ judfos nnoom:

—Nchaa l'uu mayuu' na jndá nty'ia' Abraham ee 'u meiⁿ cwe' wen'aaⁿ nchoo' nqui chu' tyoowee'.

⁵⁸ T'o Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaaⁿyo', cwii tjo^ocheⁿ na nluiiñe Abraham, saa ja maxjeⁿ mam'aaⁿya.

⁵⁹ Quia jo' jla'xcwiina ljo' na njñomna jom. Meiⁿ tiqueⁿna cwenta teiñooⁿ xcwe quii'ntaaⁿna. Mana jlueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ'naaⁿna.

9

Sein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ'

¹ Já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê ty-oma'nooⁿyâ ñ'eⁿñê. Yocheⁿ na saawi'nooⁿyâ cwii joo, nty'iaayâ cwii tsaⁿs'a xjeⁿ na tuiñe na nchjaaⁿ'.

² Ndo' tax'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—U Maestro, ¿ñeeⁿ juu seitjo^oñe nnom Ty'oots'om, jo' na tuiñe tsaⁿm'aaⁿ' na nchjaaⁿ'aⁿ? ¿Aa nqueⁿ oo aa nn'aⁿ na nda jom?

³ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Meiⁿ nchii jnaaⁿ' nquii na tuiñe na nchjaaⁿ', meiⁿ nchii jnaaⁿ nn'aⁿ na nda juu. Luaa' tjom cha cantyja 'naaⁿ ca'moⁿ'na' na nquii Ty'oots'om waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ.

⁴ Tseixmaⁿya na cats'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ' nqueⁿ na jñoom ja yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a. Ee quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nncwjaaya, quia jo' xondaⁿ nl'aatyaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

⁵ Yocheⁿ na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, cwiluiindy^o chom na mañequiaa naxuee jo ndaana.

⁶ Jndá na tsoom na luaa', tjoom'm ndaajnaⁿ' nomtyuaa. S'aaⁿ tsoo' ñequio juuna', jndá jo' ty'oomñê tsoo'ñeeⁿ lua'nnoom tsaⁿnchjaaⁿ'.

⁷ Ndo' tsoom nnom:

—Cja' peila na jndyu Siloé, camaⁿ' n'omnjom'. Ñ'oom Siloé matsona' jñom ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ.

Ndo' tja tsaⁿñeeⁿ, tmaaⁿ nnoom. Ndo' quia jndyolcweeⁿeⁿ xuee manty'iaaⁿ'aⁿ.

⁸ Ndo' nn'aⁿ na nndyoo' m'aⁿ yuu na mac'eeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñenty'iaana jom na ñetcaaⁿ ljo' tjo^oñê, ta'x'eena ndaaⁿ ntyjeena:

—¿Aa nchii luaa' tsaⁿnchjaaⁿ' na tacatyeeⁿ na tcaⁿ ljo' tjo^oñê?

⁹ Nt'omndye joona jluena:

—Majom luaa'.

Saa nt'omcheⁿ jlue:

—Nchii jom, cwe' na jeeⁿ tseijomna'.

Saa nqueⁿ matsoom:

—Maja luaa.

¹⁰ Jo' na ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Chiuu tuiiyuu na ya teitquio' je'?

¹¹ T'ooⁿ ndaana, tsoom:

–Juu ts'a'n na jndyu Jesús s'aa'n tsoo', ty'oomñê juuna' lua'nooⁿ. Jnda jo' matso na cjoya Siloé na cjoçamaaⁿ nooⁿ. Ndo' tjo jo', tmaaⁿ nooⁿ, ndo' je' xuee manty'iaya.

12 Quia jo' ta'x'leetina nnoom, jluena:

–¿Ndo' juu tsaⁿñeeⁿ, yuu m'aaⁿ?

T'ooⁿ ndaana:

–Ticaljeiyya.

Fariseos ñe'caliuna chiuu tuii na n'maⁿ tsaⁿnchjaaⁿ'

13 Quia jo' ty'eñ'omna juu ts'a'n na ñet'oom na nchjaaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos.

14 Ee xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ quia s'aa Jesús tsoo' na s'aaⁿ na ya manty'iaa' tsaⁿñeeⁿ.

15 Ndo' mati nn'aⁿ fariseos'ñeeⁿ tyota'x'eena nnoom. Tyoluena:

–¿Chiuu tuiiyuu na ya manty'ia'?

T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

–Juu tsaⁿñeeⁿ ty'oomñê tsoo' lua'nooⁿ, jnda chii tmaaⁿya lua'nooⁿ, ndo' je' ya manty'iaya.

16 Saa nt'om fariseos'ñeeⁿ tyoluena:

–Tsaⁿs'am'aaⁿ nchii m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, ee ticatseit'maaⁿñê xuee na cwita'jndyaaya.

Ndo' nt'om nc'iaana jlue:

–Ts'aⁿ na tseixmaⁿ jnaⁿ tixocandaa nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na luaaⁿ.

Ndo' laa'ti' t'icwijom ñ'oom na jla'neiⁿna.

17 Jo' chii ta'x'eennda'na nnom ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena nnoom:

–Ndo' 'u je', ¿jjo' matsu' cantyja 'naaⁿ na s'aaⁿ na ya manty'ia'?

T'ooⁿ, matsoom:

–Tsaⁿñeeⁿ cwiluiñê profeta.

18 Saa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ maxjeⁿ tiñe'cala'yu'na na ñet'oom na nchjaaⁿ na ndo' je' jnda ljoya manty'iaaⁿ'aⁿ. Jo' chii tqueeⁿndyena nn'aⁿ na nda jom.

19 Ndo' ta'x'eena ndaa naⁿñeeⁿ, jluena:

–Tsaⁿm'aaⁿ, ¿aa nda'yo' jom? Chiuu cwindu'yo', ¿aa mayuu' na tuiiñê na nchjaaⁿ'aⁿ?

20 Ndo' t'oo nn'aⁿ na nda jom. Jluena:

–Manquiuyâ na ndaayâ jom, ndo' manquiuyâ na tuiiñê na nchjaaⁿ'aⁿ.

21 Saa cantyja chiuu tuiiyuu na ya manty'iaaⁿ'aⁿ je', jo' ticaliuyâ. Meiⁿ ticaliuyâ ñeeⁿ s'aa na ya manty'iaaⁿ'aⁿ. Saa jnda tue'ntyjo choom'm. Jo' chii cata'x'ee'yo' ñom chiuu waa. Manquiityeeⁿ nntsoom chiuu tuii.

22 Luaa' ñ'oom t'oo joo nn'aⁿ na nda jom, ee nquiaana nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndaa nn'aaⁿna. Ee jnda jla'jomndyena xeⁿ na nncwji'yuu'ñe meiⁿcwi'ñee'cheⁿ ts'aⁿ na Jesús cwiluiñê Cristo, tixonquiiana na wanaaⁿ na nntseijomñe tsaⁿñeeⁿ xjeⁿ na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

23 Cwe' na luaa' waa, jo' na jlue nn'aⁿ na nda jom: “Jnda tue'ntyjo ñoom'm. Cata'x'ee'yo' ñom.”

24 Quia jo' jnda we ndii' tqueeⁿ nn'aⁿ judíos juu tsaⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Tyoluena nnoom:

–Ñequio na ndo' Ty'oots'om catseineiⁿ ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Já cwila'nooⁿ'á na juu tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ jnaⁿ.

25 Ndo' t'ooⁿ ndaana, matsoom:

–Ticaljeiyya, aa jom ts'aⁿ na matseixmaⁿ jnaⁿ. Ñe'cwii waa na matsei'noⁿ'a, meiⁿ na ñet'ooⁿ na nchjaⁿ'ya, saa je' ya manty'iaya.

26 Quia jo' ta'x'eennda'na nnoom. Jluena:

—¿Ljo' s'aa' 'u? ¿Chiuu s'aayom na ya manty'ia'?

27 T'oo' ndaa na'ñee', matsoom:

—Majnda tsjooya ndaa'yo', saa ticalañ'oom'ndyo'. Ndo' je' ¿chiuu na ñe'candy'e'ndda'yo'? ¿Aa mati 'o ñe'calajomndyo' ñ'oom na mañequiaa'?

28 Ndo' jla'jnaa' na'ñee' ts'a'na ñet'oom na nchjaa'. Jluena:

—'U cwiluiindyu' ts'a'na matseijomñe ñ'oom'm, saa já cwilajomndyô ñ'oom na tyoñequiaa Moisés.

29 Já manquiuyayâ na seinei' Ty'oots'om nnom Moisés, saa tsa'm'aa' mei' cwe' ticaliuuyâ yuu jna'yom.

30 T'o tsa'ñee' ndaana, matsoom:

—Jee'che' ndya' cjaawee' ts'oo' na luaa', na 'o ticaliu'yo' yuu jna'yom, ndo' jnda tquiaa' na ya manty'iaya.

31 Cha'tsondyo manquiuyaya na Ty'oots'om xocañee' ñ'oom ndyuee nn'a'na laxma'na jna'. Saa mei'cwi'ñee'che' ts'a'na matseit'maa'ñe jom ndo' na mach'ee yuu na l'ue ts'oom, tsa'ñee' ñee' ñ'oom 'ndyoo.

32 Cantyjati xuee na jna' tsjoomnancue, mei'jom ndii' tyoondye nn'a'na ñet'oom cwii ts'a'na s'aa na ya manty'iaa' cwii ts'a'na tuiñe na nchjaa'.

33 Xe' nchii Ty'oots'om m'aa' ñ'e' tsa'm'aa', tjaa na ndaa nnts'aa'.

34 T'oona nnoom, jluena:

—'U cha'tso na cha'tso cantyja na tuindyu' matsei'xma' jna'. Ndo' ¿aa matseijndu' na m'mo' ndaa já?

Quia jo' tjei'na jom wats'om chjoo 'naa'na yuu cwitjomndyena.

La'xma'na cha'na nn'a'na nchjaa'na jo nnom Ty'oots'om

35 Jndii Jesús na tjei'na tsa'ñee' qui'ntaa'na. Quia ljei'na juu, matsoom nnom:

—¿Aa matseyiu' ñequio Jnda Ty'oots'om?

36 T'o tsa'ñee', matsoom:

—Jee' 'u Ta, ¿cwaan' ts'a'na jom cha ya nntseyiu'a ñ'e'ñê?

37 Matso Jesús nnoom:

—Majnda nty'ia' jom. Mannco na matseina'ya njom' cwiluiindyô nque'.

38 Quia jo'che' matsoom:

—'U Ta, matseyiu'a ñ'e'ndyu'.

Ndo' seit'maa'ñê Jesús.

39 Ndo' Jesús matsotyee'che'na:

—Ja jndyoo tsjoomnancuewaañe na nnto'na nn'a'na. Nquiee nn'a'na na ndoo' nquiuna na cwila'no'na chiuu waa cantyja 'naa' Ty'oots'om nnts'aa' na nnc'omna cha'cwijom ts'a'na nchjaa'. Ndo' joo nn'a'na na ndoo' nquiuna na m'a'na na nchjaa'na cantyja 'naa' Ty'oots'om, joona ñe'equiaya na canda'ya nla'no'na cantyja 'naa'na'.

40 Ndyoo' meintyjee' cwantindye nn'a'na tmaa' fariseos, ndo' jndyena na luaa' tso Jesús. Quia jo' ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Aa mati já mach'eena' na nchjaa'yâ?

41 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xe' na je' laxma'yo' cha'na nn'a'na ticala'no' cantyja 'naa' Ty'oots'om quia jo' tjaa'na' jna' na cwilaxma'yo'. Saa nc'e na cwindu'yo' na 'o laxma'yo' nn'a'na na canda'ya cwila'no' cantyja 'naa' Ty'oots'om, jo' chii cwilaxma'yo' na cho'nque'yo' jna'yo'.

10

Ñoom na tjañoom' cantyja 'naa' tiom canma"

¹ Ñoom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo', juu ts'aⁿ na nchii 'ndyoots'a tiom wjaaqueie' yuu na ñjomndye canmaⁿ, saa cwiicheⁿ joo wjaawaaⁿ juu tiom'ñeeⁿ na nncwincjeeⁿ eⁿ juuna', tsan'ñeeⁿ cwiluiiñe' tsa'canch'ue ndo' tsaⁿ na mawincje' tiom.

² Saa nguii ts'aⁿ na cwiluiiñe na mateix'ee canmaⁿ, xcwe 'ndyoots'a tiom nncjaaqueⁿ eⁿ.

³ Ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a tiom'ñeeⁿ, matseicanaaⁿ ñe na nncwinoom. Ndo' joo canmaⁿ ñeeⁿ na mateix'eeⁿ cwita'jnaaⁿ yo' jñeeⁿ eⁿ. Macwjeeⁿ eⁿ ncuueyo', wjaachom jooyo'.

⁴ Ndo' quia na jnda tjeiiⁿ eⁿ cha'tso canmaⁿ na mach'eeⁿ cwenta, wjaajñeeⁿ jo ndaa'yo', 'oontyjoyo' naxeeⁿ eⁿ ee cwita'jnaaⁿ yo' jñeeⁿ eⁿ.

⁵ Cwii ts'aⁿ na ticata'jnaaⁿ yo' na nchii ty'oyo', xoc'oontyjoyo' naxeⁿ, hasta nlei'nomyo' juu. Ee ticata'jnaaⁿ yo' jndyee' cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii ty'oyo'.

⁶ Luaa' ñoom na cwe' tjañoom' na seineiⁿ Jesús ndaana. Saa ticala'noⁿ na ljo' ñe'catsona'.

Jesús cwiluiiñe' ts'a' na candaq'ya mateix'ee canma"

⁷ Ndo' seinei'ticheⁿ Jesús ndaaⁿ naⁿ ñeeⁿ. Tsoom:

–Ñoom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ja cwiluiindyö 'ndyoots'a tiom na cwi'ooquie' canmaⁿ.

⁸ Cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tquicalue na cwiluiindyö na nntei'x'ee canmaⁿ cwii tjocheⁿ na jndyoo, joo naⁿ ñeeⁿ la'xmaⁿ na naⁿ canty'ue ndo' nn'aⁿ na cwiwincje' tiom. Saa joo canmaⁿ na mayuu'cheⁿ cwiluiindyö cwentaya tñquiandyena cantyja 'naaⁿ naⁿ ñeeⁿ.

⁹ Ja 'ndyoots'a tiom cwiluiindyö. Meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na nncjaaquiee' cantyja 'naⁿ ya, tsan'ñeeⁿ nluin'maaⁿ ñe. Nntseijomna' jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na maljeiyo' na nlcwa' na macalui'yo' tiom'ñeeⁿ ndo' na macwjeeⁿ nda'yo'.

¹⁰ 'Tsaⁿ canch'ue ñequii'cheⁿ na macwjeeⁿ eⁿ na nnc'ueeⁿ nntseicueⁿ eⁿ ndo' na nntsei'naⁿ aⁿ. Ja jndyoo na ñequia na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ, ndo' cha na candaq'ya na nla'xmaⁿ na juu jo'.

¹¹ Ja cwiluiindyö ts'aⁿ na candaq'ya mateix'ee canmaⁿ. Juu ts'aⁿ na candaq'ya na mateix'ee canmaⁿ ntsmeiⁿ, mañequiaaⁿ na cue' cwentayyo'.

¹² Saa juu tsan'tjom na nchii cwiluiiñe' ty'oyo' ee cwe' mach'eeⁿ cwenta jooyo', noom'm na ndyocwjee'cañoom lobo. Quia jo' ma'ñeeⁿ canmaⁿ ñeeⁿ, maleinoom. Ndo' juu lobo'ñeeⁿ mantyjo ndo' mat'uii jooyo'.

¹³ Maleinoom tsan'ñeeⁿ ee cwe' tsan'tjom jom, jo' chii ticajnda ntyjeeⁿ canmaⁿ ñeeⁿ.

¹⁴⁻¹⁵ 'Ja cwiluiindyö ts'aⁿ na candaq'ya mateix'aya canmaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ wajnaaⁿ Tsotyā ja, mati ja mawajnaⁿ a jom. Maluaa' matseijomna' na wajnaⁿ a canmaⁿ ntsmaaⁿ a, ndo' quioo' ntsmaaⁿ a cwitajnaaⁿ yo' ja. Ndo' mañequiaandyö na c'io cwentaa canmaⁿ ntsmaaⁿ a.

¹⁶ Mati mam'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena canmaⁿ ntsmaaⁿ a na tic'omna tmaaⁿ waa. Mati joona cwiluiindyö na cjoçachooya, ndo' nñquiontyjona na nncwaⁿ ya joona. Ndo' nncuaa na ñe'cwii tmaaⁿ, ndo' ñe'cwii ts'aⁿ na nntei'x'ee joona.

¹⁷ 'Nquii Tsotyā jeeⁿ candya' ts'oom ja, ee mañequiaandyö na c'io cwentaa nn'aⁿ na cwiluiindyö canmaⁿ ntsmaaⁿ a cha ñequiaaⁿ na nncwando' nda'a.

¹⁸ Tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu na ndaaⁿ nntseicuee' ja na nchii ñ'oomya. Manncotya mañequiaandyö na ljo' catjoⁿ. Waa najndo na cwiluiindyö na cats'aa na ljo',

ndo' mati waa na jndɔ na nncwandoꝝxcɔ. Luaa' ñ'oom na sa'ntjom Tsotyaya na catseixma^{ya}.

19 Jnda na jndye nn'aⁿ judíos ñ'oommeiⁿ s'aana' na fícatjoom'nnda' na jla'nei^{na} cantyja 'naaⁿaⁿ.

20 Ee jndyendye joona jluea:

—Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ, ndo' jnda teintjeiⁿñê. ¿Chiuu na cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ?

21 Saa nt'omndye joona jlue:

—Nchaa l'uu ñ'oommeiⁿ la'xma^{na}' ñ'oom na nntseineiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ tsaⁿjndii. ¿Aa nnts'aache^{na}' cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ tsaⁿjndii ndaaⁿ nnts'aa na nnty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ'?

Tinquiandye nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ Jesús

22 Tsjoom Jerusalén tuee' xuee quia cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos na cwijaañjoom' n'omna xjeⁿ na tiooxconnda' weloo weloona cwenta wats'om t'maⁿ l'ɔ Ty'oots'om.

23 Ndo' xcwe nceesua' quia tuee' xuee'ñeeⁿ. Jesús m'aaⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna. Manoom naquii' cwii w'aa cwentaa' wats'om'ñeeⁿ na cwe' wanaaⁿ ndiocheⁿ na s'aa Salomón.

24 Quia jo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos tjaa'ndyena tsei Jesús. Ta'x'eena nnoom jluea:

—¿Cwanti yo na maleichu' já na matseiñ'eeⁿndyu' já? Xeⁿ na mayuu' cwiluiindyu' Cristo, ntyjaju catsu' ndaayá.

25 Matso Jesús ndaana:

—Jnda tsjoɔ na ljo' ndaa'yo', saa maxjeⁿ tícalayu'yo'. Majoo ts'iaaⁿ na mats'aa ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyá, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'na^{ya}.

26 Saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyɔ cwe' nc'e nchii cwiluiindyo' canmaⁿ ntsmaaⁿ'a.

27 Ee nn'aⁿ na cwiluiindye canmaⁿ ntsmaaⁿ'a cwindyena jndyeya, ndo' ja mawajnaⁿ'a joona, ndo' joona cwinquiontyjo^{na} naxaⁿ'a.

28 Ja mañequia na ticantycwii na cwita'ndo'na, meiⁿ tajom catsuundyena. Ndo' tjaa meiⁿcwii ts'aⁿ na ndaaⁿ nncwji' joona l'oo.

29 Ee nquii Tsotyá na tqúiaaⁿ joona l'oo, jom cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso, ndo' meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu ndaaⁿ nncwji' joona l'ooⁿ.

30 Ja ñequio Tsotyá ñe'cwii cwiluiindyɔ ñ'eⁿñê.

31 Jnda na jndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na luaa' ñ'oom tso Jesús, jla'xcwiinnda'na ljo' na nntuee'na nacjoom'm.

32 Quia jo' tsoom ndaana:

—Majndye ts'iaaⁿ na ya jnda s'aaya jo ndaa'yo' ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyaya. ¿Cwaaⁿ cwii juuna' na mach'eena' na ñe'cajñom'yo' ljo' ja?

33 Ndo' t'oo judíos'ñeeⁿ nnoom, jluea:

—Nchii ñe'cajñooⁿyá ljo' 'u cwe' cwii ts'iaaⁿ na ya mache'. Nl'aayá na luaa' 'u ee matseijnaⁿ Ty'oots'om. Ee 'u cwe' ts'aⁿ 'u, saa mache' na cwiluiindyu' Ty'oots'om.

34 Jesús t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Naquii' ljeii ñ'oom' Ty'oots'om na cwileiñ'om'yo', manquii'yo' na nquii Ty'oots'om matsoom: “Ndaa' 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ matsjoɔ na matseijomna' 'o cha'na nncɔ.”

35 Matsoticheⁿ Jesús:

—Tso Ty'oots'om ndaa nn'a'n na cwiluiitquiendye ndaa nn'a'n judíos na matseijomna' jooa cha'na nqueⁿ. Ndo' manquiuuya na tixocats'aana' na cwe' cantu ñ'oom na tsoom.

³⁶ Jo' chii tixcwe na cwindu'yo' na matseijnaaⁿa jom nc'e na tsjoo na cwiluiindyō Jnaaⁿ. Ee nqueⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ ja, ndo' sa'ntjoom ja na candyoc'ooⁿndyō quii'ntaaⁿ 'o nn'a'n tsjoomnancue.

³⁷ Jo' chii xeⁿ nchii ts'iaaⁿ 'naaⁿ Tsotyā mats'aa, ticalayu'yo' ñ'eⁿndyō.

³⁸ Saa nc'e na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿa'n, jo' chii calayu'yo' cantyja 'naaⁿ mañeⁿoo ts'iaaⁿñeeⁿ meiiⁿ na tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyō ja. Ee cantyja 'naaⁿ jooa' nliu'yo' ndo' nla'noⁿ'yo' na nquii Tsotyā ñe'cwii cwiluiiñe ñ'eⁿndyō, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyō ñ'eⁿñe.

³⁹ Quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' jla'jndaa'ndyena na nnt'uena jom, saā tīcandaā l'ana, tjaaⁿ.

⁴⁰ Quia jo' tei'ty'ioonndaa'â jndaa Jordán ñ'eⁿ Jesús yuu ñet'oomjndyee Juan na tyotseits'oomñe nn'a'n. Ndo' majndye xuee ñet'ooⁿyâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

⁴¹ Ndo' jndye nn'a'n tquie'cañom na m'aaⁿyâ na ñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—Juan meiiⁿcwii ts'iaaⁿ tyooch'eeⁿ na xocandaā nliuina' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Saā cha'tso ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ, ñequii'cheⁿ na mayuu' jooa'.

⁴² Ndo' majndye nn'a'n tyola'yuu' ñ'eⁿ Jesús jo' jo'.

11

Na tue' Lázaro

¹ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ wii' na jndyu Lázaro. Juu tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ tsjoom Betania ñequio María ñequio xjoom Marta.

² Majuu María, xjo Lázaro'ñeeⁿ, tsaⁿ na tu'nquio ncheⁿ nc'ee Jesús, ndo' ñequio sooxqueeⁿ tyuee'ñeⁿ nc'ee.

³ Ndo' joo yolcu'ñeeⁿ jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ Jesús. Jluena:

—U Ta, juu ts'aⁿ na jeeⁿ candya' ts'om', weeⁿee.

⁴ Jndaⁿ na jndii Jesús ñ'oomwaa', matsoom:

—Tycuwaa' nchii macandā na cwe' nntseicuee'na' jom. Matjoom na luua' cha caluiit'maaⁿñe Ty'oots'om cantyja 'naaⁿa'n. Ndo' mati nntseit'maaⁿñe ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

⁵ Jeeⁿ wi' ts'om Jesús Marta ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ ñequio nquii Lázaro.

⁶ Jndaⁿ na jñeeⁿ na wii' Lázaro'ñeeⁿ, ljoo'ñetyeeⁿ we xuee jo' jo' yuu na m'aaⁿ.

⁷ Jndaⁿ teinom we xuee'ñeeⁿ, jâ nn'a'n na t'maaⁿ na calajomndyō ñ'eⁿñe ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, matsoom ndaayâ:

—Tsaannndaa'a Judea.

⁸ Jo' chii l'uuyâ nnoom:

—U ta na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaayâ, tyoowijndye xuee na jla'jndaa'ndye nn'a'n judíos na njñomna ljo' 'u, ndo' ¿aa jo' wja'nnda'?

⁹ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Ndicwaaⁿ waa xjeⁿ na nnts'aatyā ts'iaaⁿ cwii tjoocheⁿ na nnt'ue nn'a'n judíos ja. Ndo' na luua' waa matseijomna' cha'cwijom na cwii xuee na candaā'ya canchoo'we horas na nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ. Quia naxuee manom ts'aⁿ, xocwity'ueeⁿ, ee ya tquioom'm nc'e na manty'iaa' ñe'quioom' tsjoomnancuewaañe.

¹⁰ Saa tixocandaā nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ natsjom. Xeⁿ nnts'aaⁿ na ljo' nncwity'ueeⁿ, ee tjaa'naⁿ naxuee c'oom ñ'eⁿñe.

¹¹ Jndaⁿ tsoom na luua' ndaayâ, tsotyeeⁿcheⁿ:

—Juu ti'x'iaaya Lázaro watsom, sãã jô na nntseilcwiya jom.

¹² Quia jo' t'ooÿâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ 'u Ta, xeⁿ na cwe' watsom, maxjeⁿ nlco'yana' jom.

¹³ Seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa' ee na m'aaⁿ ts'ooñe Lázaro, sãã jâ jlatiuuyâ na ma'mooⁿ na watsoo tsaⁿ'ñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tsondyeyoom ndãÿâ:

—Jndã tue' Lázaro.

¹⁵ Ndo' neiⁿya na tic'ooⁿya jo' jo' quia na tueeⁿeⁿ cha na nlayu'yo'. Je' cjaaya na m'aaⁿ.

¹⁶ Tomás, tsaⁿ na cwilacajndyuuyâ catyeⁿnquiee, juu cwii jâ nn'aⁿ na canchoo'wendyô na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê, matso ti'ñeeⁿ ndãÿâ:

—Mati cjaaya cha mañejom cwjaaya ñ'eⁿñê.

Tseixma' Jesús na cwita'ndo'nnda' nn'aⁿ na jndã tja

¹⁷ Quia jo' saayâ, squiaÿâ Betania. Jndã na squiaÿâ jo' jo' tyolue nn'aⁿ nnom Jesús na jndã ñequiee xuee na ndii' Lázaro tsei'tsuua.

¹⁸ Tsjoom'ñeeⁿ cha'na we kilómetros waljoo' xcwe na tquia m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jerusalén.

¹⁹ Ndo' majndye nn'aⁿ judíos jndã tquie'cañom Marta ñequio María. Tquiola'jomndyena na cwiñe'quiana na t'maⁿ n'om naⁿ'ñeeⁿ na tue' Lázaro.

²⁰ Jndã na jndii Marta na jndã wjaawindyoo'â ñ'eⁿ Jesús, jlueeⁿeⁿ na jndyocatjomñê juu yuu na m'aaⁿyâ. Sãã María ljoo'ñê na waa w'aa.

²¹ Matso Marta nnom Jesús:

—'U Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿ, tícue' ñetyjo.

²² Sãã meiiⁿ na jndã tueeⁿeⁿ ntyjiiyaya na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nlcaⁿ nnom Ty'oqts'om, ññequiaⁿ.

²³ T'ô Jesús, matsoom nnom:

—Ncwando'nnda' ti'ty'iu' meiiⁿ na jndã tueeⁿeⁿ.

²⁴ T'ô Marta nnoom, matso:

—Ntyjiiya na nncwando'nnda' ñetyjo xuee na macandã quia na nntseinlcwi Ty'oqts'om nn'aⁿ na jndã tja.

²⁵ Matso Jesús nnom:

—Ja cwiluiindyô na mañequia na cwita'ndo'xco nn'aⁿ, ndo' ja mañequia na ticantycwii na mawando' ts'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyô, meiiⁿ na cue', maxjeⁿ nncwando'xco.

²⁶ Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyô, ticantycwii na nncwando', ndo' meiⁿ tijoom nntsuiñe. ¿Aa matseyu' na ljo'?

²⁷ Matsoom nnom Jesús:

—Mayuu' Ta, matseyu'a na 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'oqts'om. Ma'u jo' na tseixmaⁿ na nncwje'cañoom' tsjoomnancue.

Seichjoo'na' ts'om Jesús, ty'ioom

²⁸ Jndã na tso Marta na luua', quia jo' tjaaⁿ, tjacwaaⁿ tyjeeⁿ María. Ñemaaⁿ matsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ:

—Jndã tyjeeⁿ nquii Maestro ndo' maqueeⁿñê 'u.

²⁹ Quia na jndii María na ljo', seityuaaⁿaⁿ, jndyocatjomñê Jesús yuu na m'aaⁿyâ.

³⁰ Ee xjeⁿ'ñeeⁿ tyootsaaquiaâ quii' tsjoom ñ'eⁿ Jesús. Ndi m'aaⁿyâ ñ'eⁿñê yuu na tjacatjomñê Marta jâ.

³¹ Ndo' joo nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'eⁿ María na cwiñ'e'quia na t'maⁿ ts'oom, quia nty'iaana na seityuaaⁿ'aⁿ, teicantyyaaⁿ, jlueeⁿ'eⁿ quii' w'aa, ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ. Ee jla'tiuuna na wjaacaty'ioom yuu waa tsei'tsuua.

³² Quia na tueⁿ'eⁿ na m'aa'yâ ñ'eⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee. Matsoom nnom:

—Jeeⁿ 'u Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿñe, quia jo' tícue' ñetyjo.

³³ Nty'iaa' Jesús na jeeⁿ maty'ioo María, ndo' jeeⁿ cwityuee nn'aⁿ judíos na tquiontyjo naxeeⁿ'eⁿ. Quia jo' jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Jesús, ndo' sei'ndaa'na ntyjeeⁿ.

³⁴ Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Yuu cwijom ty'iu'yo' jom?

Jluena nnoom:

—Ta, candyo' canty'ia'.

³⁵ Ndo' Jesús ty'ioom.

³⁶ Quia jo' joo nn'aⁿ judíos jlue:

—Queⁿ'yo' cwenta na jeeⁿ wi' ts'oom ti'ts'oo.

³⁷ Saa cwantindye joona jluena:

—Tsaⁿ's'am'aaⁿ s'aaⁿ na ya nty'iaa' tsaⁿ'chjaaⁿ'. ¿Aa nchii mati ndaã nnts'aaⁿ na tícue' Lázaro?

Tquiaa Jesús na ta'ndo'xco Lázaro

³⁸ Sei'ndaa'nda'na' ntyjii Jesús. Saayâ ñ'eⁿñê yuu na waa tsue'tsjo' na tuii tsei'tsuua juuna'. Cwita' tsjo' 'ndyoots'aa'na'.

³⁹ Tso Jesús ndaana:

—Quindyo'yo' tsjo'waa.

Juu Marta, xjo ts'oo, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, je' jnda teic'eeñê ee jnda jndaã' ñequiee xuee na tueeⁿ'eⁿ.

⁴⁰ Matso Jesús nnom:

—¿Aa nchii jnda tsjoo njom', xeⁿ nntseyu' nnty'ia'njom' na nntseit'maaⁿ'ñena' Ty'oots'om?

⁴¹ Quia ljo'cheⁿ tei'ndyooⁿa tsjo' yuu na tjaa'ndyena ts'oo. Ndo' jlundaãñê, matsoom:

—Jeeⁿ quianl'ua' 'u Tsotyaya na mandí' ñ'oom 'ndyoya.

⁴² Ee mantyyiia na ñequii'cheⁿ mandí' ñ'oom na matseinaⁿ'ya njom'. Saa cwe' nc'e nn'aⁿ na jndyendye na m'aⁿna na cañomya jo' chii tsjooⁿa ñ'oomwaa' cha cala'yuna na 'u jñom' ja.

⁴³ Ndo' quia na jnda tsoom na luua', seiweeⁿ jñeeⁿ'eⁿ, tsoom:

—Lázaro, calui'.

⁴⁴ Ndo' juu ts'oo Lázaro, jlueeⁿ'eⁿ na chu'tyjo liaa na tintmeiⁿ nc'eeⁿ ndo' l'ooⁿ. Ndo' ta' nnoom payom. Matso Jesús ndaã naⁿ'ñeeⁿ:

—Calacanⁿ'yo' liaameiⁿ cha ndaã nncjaⁿ.

Jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Ndo' majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ quia na nty'iaana na luua' s'aa Jesús, jla'yuna ñ'eⁿñê.

⁴⁶ Saa nt'omndye joona ty'entyjaa'na nn'aⁿ fariseos. Tyoluena chiuu nty'iaana na s'aa Jesús.

⁴⁷ Jo' chii tjomndye nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos ñequio nt'omcheⁿ nc'iaana na m'aⁿ n'iaaⁿ. Tyoluena ndaã nc'iaana:

—¿Chiuu nl'aayoq? Ee teijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ mach'ee tsaⁿ'm'aaⁿ na tixocalui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

48 Ndo' xeⁿ cweⁿ n'ndyaatoo na ncjaach'eetyeeⁿ na luaa', quia jo' cha'tso nn'aⁿ nla'yu' ñ'eⁿñê. Ndo' na ljo' nquiee naⁿmaⁿ'iaaⁿ nn'aⁿ romanos nla'tyuii'na wats'om 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos ñequio ndaandyuaa 'naaⁿya.

49 Caifás jndyu cwiindyee joo naⁿñeeⁿ na luaa' tso. Juu cwiluiitquieñê chu'ñeeⁿ ndaaⁿ ntyee cwentaa jaa nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:
—O meiⁿchjoo ticalaⁿnoⁿ'yo'.

50 Meiⁿ ticaliu'yo' na yati xeⁿ na cue' cwii tsaⁿ'sa cwentaa cha'tsondyee nn'aⁿ ndyuaaya, cha tints'aa gobiernom na cwjaaya na cha'tsondyo.

51 Saⁿ nchii cantyja na jndo' ts'om nqueⁿ na luaa' ñ'oom tjeiiⁿeⁿ. Jom nc'e na cwiluiiñê tyee na cwiluii't'maⁿñê ndaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos chu'ñeeⁿ, jo' chii seijndo' Ty'oots'om ts'oom na nncue' Jesús cwentaa nn'aⁿ judíos.

52 Ndo' nchii macanda cwe' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, mati nntjoom na ljo' cha cha'tsondyee nn'aⁿ na meiⁿquiayuucheⁿ na m'aⁿ na quit'maⁿ n'om jom nntseitjom Ty'oots'om joona cantyja 'naaⁿaⁿ.

53 Jo' chii nc'e na luaa' tso Caifás, cantyjati xuee'ñeeⁿ jnaⁿ'na' na jla'jomndyee naⁿmaⁿ'iaaⁿñeeⁿ na nla'cuee'na Jesús.

54 Cwe' nc'e jo', ticonom xcweyaaⁿ quiiⁿntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Jo' chii jluii'â ts'ondaa Judea ñ'eⁿñê, saayâ cwii tsjoom chjoo na jndyu Efraín. Tsjoom'ñeeⁿ candyoo' m'aaⁿ'na' ñequio ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'oom. T'ooⁿya ñ'eⁿñê jo' jo' cwantindyo xuee.

55 Ndo' jndaⁿ jaawindyoo' na nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ. Cwii tjoocheⁿ na nncuee' xuee pascua'ñeeⁿ, jndyendyee nn'aⁿ jlui'na njoomna, ty'ena Jerusalén cha nndaⁿ nntjei'ljuuⁿndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila't'maaⁿ'ndyo Ty'oots'om.

56 Joo nn'aⁿ na ty'e xuee tyol'ueena Jesús. Yocheⁿ na tyom'aⁿ'na wats'om, tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo', aa nnts'aacheⁿ'na' na ticañoom ncuee'?

57 Ntyee na cwiluiitquiendyee ndaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos tqeeⁿ'na ñ'oom na jndei'na'. Saⁿ'ntjomna xeⁿ m'aaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na ntyjii yuu m'aaⁿ Jesús, catseicandii tsaⁿ'ñeeⁿ joona, cha na nndaⁿ nnt'uena jom.

12

Tu'nquio María ncheⁿ cjoo' nc'ee Jesús (Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

1 Yom xuee cwii tjoⁿ na nla'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwila'cwjeena canmaⁿ, ndo' squiaayâ tsjoom Betania ñ'eⁿ Jesús. Squiaayâ na m'aaⁿ Lázaro, tsaⁿ na tquiaaⁿ na wando' xco jndaⁿ na tue'.

2 Tyola't'maaⁿ'ndyena Jesús jo' jo'. Jla'jndaa'ndyena cwii nantquie na tcwaa'â. Marta tyondi'ntjoom ndaayâ ndo' juu Lázaro'ñeeⁿ tacatyeeⁿ ñ'eⁿ'ndyô na meindyuaandyô nacañoom' meiⁿ'sa ñ'eⁿ Jesús.

3 Ndo' juu María maleiñ'oom cwii tsua' xjo ncheⁿ na ñequii'cheⁿ nardo. Juuna' jeeⁿ jndana'. Tu'nquioom ncheⁿ'ñeeⁿ nc'ee Jesús, jnda jo' tyowee'ñê nc'ee ñequio sooxqueeⁿ. Na s'aaⁿ na ljo' tju'na' jndyee cachi cha'waa quii' w'aa.

4 Mañ'eⁿ Judas Iscariote, jnda Simón, juu mawaa xjeⁿ na ñequiaa cwentaa Jesús. Tsaⁿ'ñeeⁿ cwii jâ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê.

5 Matso:

—Cwa nchii na teil'ua ncheⁿ'waa' na cwii ndyee siaⁿ'nto s'om denario. Ñequio s'om'ñeeⁿ nndaⁿ nnteijndei ts'aⁿ ndyeeñeⁿ.

⁶ Saa nchii tsoom na luaa' nc'e na jeeⁿ wi' ts'loom ndyeñeeⁿ saa ee na jeeⁿ canch'ueñe ndo' nc'e na jom maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwileil'uee'ndyô na cha'tsondyô, ndo' xjeⁿto jom macwjeeⁿe s'om jo' jo'.

⁷ Saa matso Jesús:

—Ca'ndii' yuscum'aaⁿ na luaa' mach'eeⁿ. Matseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ xuee na nncjaanty'iuu'ndyô.

⁸ Ee ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna ñ'eⁿndyô, saa ja nchii ñequii'cheⁿ na nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyô'.

Jla'jndaa'ndye ntyee na nla'cuee'na Lázaro

⁹ Jo' chii quia na jndye nn'aⁿ na jndyendye na jo' jo' m'aaⁿ Jesús, tquie'cañomna na m'aa'yâ. Ee nchii macandâ nc'e na ñ'e'canty'iaana Jesús, saa mati ñe'canty'iaana Lázaro, ts'aⁿ na tue' na tquiaa Jesús na tando'xco.

¹⁰ Cwe' nc'e jo', ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos, mati jla'jndaa'ndyena na nla'cuee'na Lázaro.

¹¹ Ee cwe' cantyja 'naaⁿ jom majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ toⁿndye cantyja 'naaⁿ ntyee, jla'yu'na ñ'eⁿ Jesús.

Jla't'maa'ndye nn'aⁿ Jesús quia squiaayâ Jerusalén (Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee nn'aⁿ na jndyendye na tquio ncuee, jndyena na manndyoo' na nntsquiaayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

¹³ Jo' chii ty'echona njom, ty'ecatjomndyena jâ ñ'eⁿñê. Tyola'xuaana tyoluena:

—Caluii't'ma'ñe Ty'oots'om. Catio'naa'ñê nquii ts'aⁿ na mandyô ñequio xuee' nquii na cwiluiiñe Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Ísrael.

¹⁴ Ndo' ljeii Jesús cwii snom hjoo. Tjaljoom juuyo'. Ndo' na ljo' s'aaⁿ seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

¹⁵ Matsona':

'O nn'aⁿ tsjoom Jerusalén, tila'catyuendyô'.

Canty'ia'yo' macwjee'cañoom nqueⁿ na cwiluiiñê Rey cwenta' 'o, na waljoom snom.

¹⁶ Jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê t'cala'nqooⁿâ ñ'oommeiⁿ najndyee. Saa ndanquia quia na jndâ seit'maa'ñe Ty'oots'om jom, tjañjoom' n'ooⁿya na teiljeii ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' maxjeⁿ tuii na ljo'.

¹⁷ M'aⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ judíos quia t'maⁿ Jesús Lázaro na ñejndii' quii' tsei'tsuaa. Jndâ na tquiaaⁿ na wando'xco Lázaro'ñeeⁿ, quia jo' tyot-jeii'yuu'ndye na ñ'ñeeⁿ chiuu nty'iaana na tuii.

¹⁸ Macwe' juu ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aa Jesús na tixocandaaⁿ nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, jo' na ty'ecatjomndye nn'aⁿ na jndyendye jom quia jndâ jndyena na ljo' s'aaⁿ.

¹⁹ Saa joo fariseos'ñeeⁿ tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—¿Aa jndo'yo' je'? Maxjeⁿ tjaa na nndaⁿ nl'aaya. Cha'tsondye nn'aⁿ cwilajomndye ñ'eⁿñê.

Nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego cwil'ueena Jesús

²⁰ Ndo' tyom'aⁿ cwantindye nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na ty'e ncuee quia cwila'cwjee nn'aⁿ judíos canmaⁿ.

²¹ Tquie'cañom na ñ'ñeeⁿ Felipe. Jom ts'aⁿ tsjoom Betsaida, ts'ondaa Galilea. Nn'aⁿ griegos'ñeeⁿ ty'ecataⁿ na cwii naya'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Aa re sa, l'ue n'ooⁿya na nlanaaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

22 Quia jo' tja Felipe, matsoom na ljo' nnom Andrés, ndo' wendye joona ty'ecaluena na ljo' nnom Jesús.

23 Tso Jesús ndaana:

—Ja cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jnda tue'ntyjö xjeⁿ na t'maⁿ nlc'o'wi'na' ja, ndo' cantyja 'naaⁿ jo' Ty'oöts'om nntseit'maaⁿñê ja.

24 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', cwii lqueeⁿ na cwiquioo, xeⁿ ticjaaquiee'na' quii' ts'o yuu na nntseijomna' cha'cwijom na nncue'na', cwiljona' na ñenquiina'. Saa xeⁿ nnom' ts'aⁿ juuna' quii' ts'o yuu na matseijomna' na nncue'na', quia jo' majndye nncue' nnts'aana'.

25 Ñeeⁿ juu na matseicandya' ts'om cantyja na matseijndaa'ñe nquii na nncwando', jnaaⁿ jo' nntsuuñe. Saa juu ts'aⁿ na mach'ee na jndoo' cantyja na wjaam'aaⁿ, nndaa' tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na nncwanoom'm.

26 Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñe'candi'ntjom nqoⁿ, candyontyjoⁿ naxaⁿa. Ndo' yuu na nnc'oö'ya majo' jo' nnc'oom ts'aⁿ na mandi'ntjom nqoⁿ. Ndo' ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nndi'ntjom nqoⁿ nntseit'maaⁿñe Tsoyaya tsaⁿñeeⁿ.

Matseineñ Jesús na nla'cuee' nn'aⁿ jom

27 Je' mamatseijndaa'na' ts'oöⁿ, ndo' ¿chiiu nntsjoö cantyja 'naaⁿ jo'? ¿Aa nntsjoö: “Tsoyaya, cwiji'n'maa'ndyu' ja juu xjeⁿ na nntjoⁿya nawi'waañe”? Saa xocatsjoö na ljo' ee jnda jndyöo cha na nnc'io cwentaa nn'aⁿ.

28 U Tsoyaya, quiaa' na catseit'maaⁿñena' 'u.

Xjeⁿñeeⁿ teic'uaa jndyee' Tsoyeeⁿ cañoom'luee. T'ö:

—Jnda tquia na matseit'maaⁿñena' ja ndo' wjaatseit'maaⁿñetina' ja.

29 Nn'aⁿ na jndyendye na meintyjee' nacañoomyâ jo' jo', jndyena na ljo'. Jluena ndaa ntyjeena na seixua tsuee. Saa nt'om nn'aⁿ jlue:

—Cwii ángel seineiⁿ nnoom.

30 Tso Jesús ndaana:

—Jndye'yo' na teic'uaa na seineiⁿ cha cateijndeina' 'o, nchii cha cateijn-deina' ja.

31 Ee jnda tue'ntyjö xjeⁿ na nncu'xe'na' nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' mati nntyuii' na matseixmaⁿ tsaⁿjndii na matsa'ntjom quii' n'om nn'aⁿ.

32 Ndo' quia na jnda jla'we nn'aⁿ ja na nla'cuee'na ja, quia jo' nnts'aa na nntseitjomna' nn'aⁿ cantyja 'na'ya.

33 Ñ'oomwaa' matsoom cha ca'moⁿna' cwaaⁿ cwii nnom na nntjoom na nncueeⁿeⁿ.

34 T'öo nn'aⁿ na jndyendye, jluena:

—Majnda macwindyaaya na matso ñ'oom na sa'ntjom Ty'oöts'om na teiljeina' na juu Cristo xocantycwii na m'aaⁿñê. Quia jo' ¿chiiu na matsu' na matsona' na nla'we nn'aⁿ juu na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nla'cuee'na juu? ¿Ñeeⁿ juu luua' na matsu' na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee?

35 Quia jo' matso Jesús ndaana:

—Ja na cwiluiindyö naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿtyaya quii'ntaaⁿyo'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' cantyja 'na'ya yocheⁿ na cwii m'aaⁿtyaya ñe'ndyo', cha tincwinom' natia 'o. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿñe nacje 'naaⁿ natia, ticaljei yuu wjaañ'oomna' juu.

36 Yocheⁿ na m'aaⁿya na mañequia naxuee quii' n'om'yo', calayu'yo' ñequiindyö ja na cwiluiindyö naxueeñe. Ee na nla'yo' na ljo' nlxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oöts'om na nqueⁿ cwiluiiñe naxueeñe.

Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, tjaaⁿ yuu na xocaliu naⁿñeeⁿ jom.

Tiñe'calayu' nn'aⁿ jndíos ñ'eñ Jesús

³⁷ Meiiⁿ jndye ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ jo ndaaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, saaⁿ tiñe'cala'yu'na ñ'eⁿñê.

³⁸ Luaa' tuii cha catseicandaaⁿñena' ñ'oom na tyotseiljeii profeta Isaías, matso:

Ta, ¿ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'oom na cwiñe'quiaayâ?

Ndo' tsotyeeⁿ cwiicheⁿ ñ'oom:

¿Ñeeⁿ juu na jndaⁿ t'moⁿ Ty'oots'om nnom najndeii na matseixmaaⁿ?

³⁹ T'moⁿ Isaías chiuu waa na tileicandaaⁿ nla'yu' nn'aⁿ judíos, ee waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsoom:

⁴⁰ Cha'xjeⁿ tileicanty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ, maluaa' s'aa Ty'oots'om quii' n'omna, ndo' tquiaaⁿ na jla'quie' n'omna jo nnoom.

Nmeiiⁿ tuii cha tixocaliuna chiuu l'ue ts'oom ñ'eⁿndyena, meiⁿ na nla'noⁿna quii' n'omna.

Ee xeⁿ nnc'ooliuna chiuu l'ue ts'oom ndo' nla'noⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna ndo' nncwji'n'maaⁿñê joona.

⁴¹ Seineiⁿ Isaías ñ'oommeiⁿ quia na tco'na' nnoom na seit'maaⁿñe Ty'oots'om Jesús, ndo' seineiⁿ cantyja 'naaⁿ juu.

⁴² Saaⁿ meiiⁿ na luaa' tso Isaías, majndyendye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ judíos, tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús. Saaⁿ jnaaⁿ na nquiaana nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos, jo' chii ticatjei'yuu'ndyena na ljo'. Ee xeⁿ n'ana na ljo' tixonquia fariseos'ñeeⁿ na wanaaⁿ na nla'jomndyena xjeⁿ na cwi'oona wats'om.

⁴³ Ee joona neiiⁿtina na calue nc'iaana na ya cwil'ana, nchiiti na ntyjaa' n'omna na catso Ty'oots'om na ya ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena.

Ñ'oom na mañequiaa Jesús macu'xeⁿna' nn'aⁿ

⁴⁴ Jndeiⁿ seineiⁿ Jesús. Matsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'eⁿndyo, nchii macandã ñequio ja matseyiu' ts'aⁿñeeⁿ. Mati matseyiu' ñequio nquii Tsotyã na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

⁴⁵ Ndo' ñeeⁿ juu na manty'iaa' ja, mati manty'iaa' ts'aⁿñeeⁿ nquii na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

⁴⁶ Ja na cwiluiindyö naxuee, jndyoo tsjoomnancue, cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndyo nncwji'na' juu naquii' natia.

⁴⁷ Saaⁿ xeⁿ cwe' na mandii ts'aⁿ ñ'oom na mañequiaaya, meiⁿ ticatseindã joona', nchii ja tseixmaⁿya na nncu'xaⁿ ts'aⁿñeeⁿ. Ee nchii ty'iom Tsotyã ts'iaaⁿ ja na nncu'xaⁿya nn'aⁿ, ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwji'n'maaⁿndyo joona.

⁴⁸ Ñeeⁿ juu na ticuee' ts'om ja, meiⁿ tico'ñom ñ'oom na mañequiaaya, waa cwii na nncu'xeⁿna' ts'aⁿñeeⁿ. Ee xuee na macandã majooti ñ'oom na jndaⁿ seinãⁿya, joona' nntu'xeⁿna' jom.

⁴⁹ Ticalatiuu'yo' na cwe' na jndeiⁿ 'ndyo nncö ñ'oommeiⁿ na matseinaⁿ. Nquii Tsotyã na jñom ja, nqueⁿ saⁿntjoom na nmeiⁿ catseinaⁿya ndo' na ca'mooⁿya joona' ndaaⁿyo'.

⁵⁰ Ndo' ntyjiiya ñ'oom na matsa'ntjoom mañequiaana' na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'. Jo' chii matseinaⁿya cha'xjeⁿ ñ'oom na jndaⁿ tsoom noⁿ.

13

Tmaⁿ Jesús nc'ee' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

¹ Cantyhati na jnaⁿna' na t'maⁿ Jesús já na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, t'mooⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom já. Ntyjeeⁿ na jndaⁿ jaawe'ntyjo xjeⁿ na nlueeⁿeⁿ tsjoomnancuewaañe na nncjaalcwe'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ. Jo' chii

quia majaawe'ntyjo xjeⁿ na nlatyaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwilacwjaaya canmaⁿ, t'moⁿ'tyeeⁿ na jeeⁿ t'maⁿ waa na candya' ts'oom jā.

² Cwicwaa'â n'eⁿ Jesús natmaaⁿ. Xjeⁿ'ñeeⁿ jnda seijndo' tsaⁿjndii ts'om x'iaayâ Judas Iscariote, jnda Simón, na quiaa tsaⁿ'ñeeⁿ cwenta jom.

³ Ndo' jom majndaa'ya ntyjeeⁿ na l'ooⁿ jnda tquiaa Tsotyeeⁿ na meiⁿ'cwii tintjoom na nchii n'oom nquii. Mantyjeeⁿ na jnaaⁿ na m'aaⁿ Ty'oqots'om, ndo' na majo' wjaalcweeⁿ'eⁿ.

⁴ Teicantyyaaⁿ yocheⁿ na cwicwaa'â natmaaⁿ. Tjeiiⁿ'eⁿ liaatco na cweⁿ, to'ñoom cwii liaa na cwityuee' luayâ, seityeeⁿ juuna' tsiaⁿ'aⁿ.

⁵ Jnda jo' tioom ndaatioo ts'om 'naⁿ na cwicandyuu'â. Toqⁿ'oⁿ na mamaaⁿ nc'aa'â na t'maaⁿ na calajomndyô n'eⁿ'ñê, jnda chii mawee'ñê nc'aa'â ñequio liaa'ñeeⁿ.

⁶ Ndo' quia na tue'cañoom yuu na wacatyeeⁿ Simón Pedro, matso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Ta, ¿aa mmaⁿ! nc'aya?

⁷ T'ooⁿ nnom, matsoom:

—Ts'iaaⁿ na mats'aa tileicatsei'noⁿ! na maje'ndyo, saa ndaquiacheⁿ nnt-sei'noⁿ!

⁸ Matso Pedro nnoom:

—Xoya na mmaⁿ! nc'aya.

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Xeⁿ ticamaa'ya nc'e' ticatseixmaⁿ! cantyya 'na'ya.

⁹ Matso Simón Pedro nnoom:

—Xeⁿ luaa'waa Ta, nchii macandâ nc'a. Mati camaⁿ! l'ooⁿya ñequio xquaa'ya.

¹⁰ Matso Jesús nnom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda jndaⁿ!, ticaⁿ'na' na nntma'ñe na cha'waañe ee jnda lju'ñe, mandâ nc'ee maca'na' na nntmaⁿ. 'O laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' saa ticha'tsondyo'!

¹¹ Ee ntyjeeⁿ 'ñeeⁿ juu ñequiaa cwenta jom luee ntyee. Macwe' jo' na matsoom: “Saa ticha'tsondyo' laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo'!”

¹² Quia na jnda tmaaⁿ nc'aa'â, ndo' tceennaaⁿ'aⁿ liaatco 'naaⁿ'aⁿ, jnda jo' tjacjoonaaⁿ'aⁿ nacañoom' meiⁿ'sa. Matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwila'noⁿ'yo' cantyya na s'aaya 'o?

¹³ 'O cwilacajndyu'yo' ja Maestro ndo' na cwiluiindyo' na matsa'ntjoⁿ'ya 'o. Ndo' maty'iomyaⁿ! na ljo' cwindu'yo', ee maxjeⁿ jo' ja.

¹⁴ Ndo' na jnda tmaa'ya nc'ee'yo' na cwiluiindyo' na matsa'ntjoⁿ'ya 'o ndo' na ma'moo'ya n'oom naya 'naaⁿ! Ty'oqots'om ndaa'yo', mati 'o matsona' na nntue'ndyo'cje'yo' na nndye'ntjom'yo' ndaa' nc'iaa'yo'!

¹⁵ Ee jnda s'aaya cwii nnom na ma'moⁿ'na' ndaa'yo' cha mati cal'a'yo' ñequio nt'omcheⁿ cha'xjeⁿ jnda s'aaya 'o.

¹⁶ N'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluii'tma'ñe cha'na nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom juu. Mati ts'aⁿ na mawjaa ts'iaaⁿ na jñom ts'aⁿ juu, ticaluii'tma'ñeti cha'xjeⁿ nquii ts'aⁿ na jñom juu.

¹⁷ Xeⁿ cwila'noⁿ'yo' n'oommeiⁿ! ndo' cwil'a'yo' na ljo', nntio'naa'ñe Ty'oqots'om 'o.

¹⁸ 'Nchii matsjoo ñ'oomwaa' cantyya 'na'yo' na cha'tsondyo'. Mantyyiia chiuu n'om' 'o na jnda tjeii'ndyo. Ee maxjeⁿ maca'na' na catseicandaa'ñena' n'oom' Ty'oqots'om na teiljeii. Matsona': “Manquii na macwa' ñ'e'ndyo malcwe' nacjoya.”

¹⁹ Je' matsjooya ñ'oomwaa' ndaa'yo' cwii tjoocheⁿ na nluui na ljo', cha quia na nntseicandaⁿña' nlayu'yo' na ja cwiluiindyö manquiti na jndä tsjö ndaa'yo'.

²⁰ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjö ndaa'yo'. 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ts'aⁿ na majñooⁿya, ja matseiljo tsaⁿñeeⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu na matseiljo ja, matseiljo tsaⁿñeeⁿ nqueⁿ na jñoom ja.

Matso Jesús na ñnequiaa Judas cwenta jom

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Jndä na tso Jesús ñ'oomwaa', sei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' ndyeyu tjei'yuu'ñê ndaayä. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjö ndaa'yo', cwiindyö' 'o ñnequiaa cwenta ja.

²² Quia jo' já nn'aⁿ na cwilajomndyö ñ'eⁿñê tyonty'iaa ntyjaayä ndaayä. Ee ticala'nooⁿá 'ñeeⁿ cwiindyö já na matsoom na luua' nnts'aa.

²³ Xjeⁿñeeⁿ ja Juan na jeeⁿ candya' ts'om Jesús, mawacatyäⁿ nacañom'm na cwicwaa'á.

²⁴ Ndo' Simón Pedro s'oo l'ooⁿ nooⁿ na cwax'a' 'ndyoo Jesús cwaaⁿ cwiindyö já na ñnequiaa cwenta jom.

²⁵ Jo' chii seintjondyö jo ndo' jndya Jesús, tax'aya nnoom, tsjö:

—Aa ndi' Ta, ¿'ñeeⁿ cwii já na nnts'aa na ljo'?

²⁶ T'ooⁿ nooⁿ, tsoom:

—Majuu ts'aⁿ na nnom ñnequiaa cwii taⁿ tyoo' xjeⁿ na jndä seicanda'a juuna'.

Ndo' quia na jndä seicanaⁿaⁿ tyoo'ñeeⁿ tquiaaⁿ juuna' nnom Judas Iscariote, jnda Simón.

²⁷ Ndo' Judas, jndä na to'ñoom taⁿ tyoo'ñeeⁿ, mana tuö Satanás quii' ts'oom. Ndo' tso Jesús nnoom:

—Queⁿndyu' ts'iaaⁿ na nnts'a'.

²⁸ Saa meiⁿcwiindyö já na meindyuaandyö nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê tícala'nooⁿá chiuu na luua' ñ'oom tsoom.

²⁹ Ndo' ee na manquiuyä na Judas maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwiwil'uee'ndyö, jo' chii nt'omndyö já jla'tiuuyä na ñe'catso Jesús nnoom na catseijnaaⁿ ljo'tindyo na macaⁿna' na nleil'uee'ndyö na waa xuee, oo quiaaⁿ cwantindyo ndaaⁿ ndyeeⁿ.

³⁰ Ndo' jndä na tcwa' Judas tyoo'ñeeⁿ, mañoom' jlueeⁿeⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ jndä teijaaⁿ.

Ñ'oom xco na matsq'ntjomna'

³¹ Jndä na jlui' Judas quii'ntaa'yä, matso Jesús ndaayä:

—Je' ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, manntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' cantya 'naaⁿ ljo' na manntjoⁿya nntseit'maaⁿñena' Ty'oots'om.

³² Ndo' xeⁿ nntseit'maaⁿñena' jom cantya na manntjoⁿ, quia jo' mati cantya 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndo' tyuaa' nnts'aaⁿ na ljo'.

³³ O nteindaaya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, chjootindyo cwii m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'. Nl'ue'yo' ja, ndo' cha'xjeⁿ tsjöoya ndaaⁿ nc'iaa'yo' nn'aⁿ judíos, je' mati matsjö ndaaⁿ 'o: 'O xocandaⁿ nntsquie'cañom'yo' yuu na nncjo.

³⁴ Cwii ñ'oom xco na matsq'ntjomna' mañequiaa ndaa'yo', na c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'. Cha'xjeⁿ na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o, malaa'ti' c'om' 'o na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

³⁵ Na nla'yo' na ljo' nla'no' cha'tsondye nn'a' na 'o cwiluiindyoy' nn'a' na cwilajomndyo' ñ'e'ndyo, xe' m'a'yo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

Matso Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Tax'eeñe Simón Pedro nnoom. Matso:

—Ta, ¿yuu wja'yu'?

T'ò Jesús, matsoom nnom:

—Cantyja na nntjo' je' 'u xocandaꞗ nntseijomndyo', saꞗ mati 'u nncue'ntyjo nntjom' na ljo'.

³⁷ Matso Pedro nnoom:

—Ta, ¿chiiu na xocandaꞗ nntseijomndyo je' ljo' na nntjom'? Tints'aa meii' quio jo' c'io.

³⁸ T'ò Jesús, matsoom nnom: 'U matsei'tiuu' na ñequiaandyu' na nnc'io' cantyja 'na'ya. Ñ'oom na mayuu'che' matsjoꞗ njom', cwii tjoꞗche' na nntseixuaa caxtijindyoy' na jaawixuee, saꞗ 'u jnda' ndyee ndii' macwji'ndyuy' cantyja 'na'ya.

14

Jesús cwiluiñe nato

¹ Tiñe'quiandyoy' na nntseiñ'ee'ñena' n'om'yo'. Cala'yu'yo' ñ'e' Ty'oots'om ndo' mati cala'yu'yo' ñ'e'ndyo ja.

² Naquii' waa' Tsotyaya jndye joo niom yuu na ya nnc'om nn'a'. Xe' nchii na luaa' waa, jnda' tsjoꞗ ndaa'yo'. Manncoꞗ na nntseijndaa'ndyoy' jona' na nleil'uee'ndyo'.

³ Ndo' na jo' na nntseijndaa'ndyoy' yuu na nnc'om'yo', nndyolcwa'nnda'a na nncjocho' 'o yuu na m'aa'ya, cha yuu na mac'a'ya, majo' nnc'om'yo'.

⁴ Ndo' 'o manquiu'yo' yuu na majo' ndo' mati cwita'jna'yo' nato.

⁵ Matso Tomás nnoom:

—'U Ta, ticaliuyâ yuu wja', jo' chii ¿chiiu ya na nla'noꞗâ yuu waa nato'ñee'?

⁶ T'ò Jesús, matsoom nnom:

—Ja cwiluiindyoy' nato, ndo' ñ'oom na mayuu', ndo' na tijoom cwintycwii na wando' ts'a'. Ñequi'che' cantyja 'na' ja jo' na nndaꞗ nncuee' ts'a' na m'aa' Tsotyaya.

⁷ Xe' na cwila'no'yo' ñee' cwiluiindyoy', quia jo' mati nla'no'yo' cantyja 'naa' Tsotyaya. Na je' na cwii wjaatina' nc'e na cwita'jna'yo' ja, mati cwita'jna'yo' jom, ndo' jnda' nty'ia'ndaꞗ'yo' jom.

⁸ Matso Felipe nnoom:

—Ta, quiaa' na nnty'iaandaꞗâ Tsotye', quialjo'che' nljoya n'oo'yâ.

⁹ T'ò Jesús nnom:

—Chiiu sa 'u Felipe, jaach'ee xuee m'aa'ya ñ'e'ndyoy', ¿aa maxje' ticwajna' ja? Ts'a' na jnda' nty'iaa' ja, mati jnda' nty'iaa'a' Tsotyaya. ¿Chiiu na matsu': "Quiaa' na nnty'iaandaꞗâ Tsotye'?"

¹⁰ ¿Aa ticatseyu' na ljo'yu cwiluiindyoy' ñequio Tsotyaya, ndo' jom ljo'yu cwiluiñe ñ'e'ndyoy' ja? Ñ'oom na matseina'ya ndaa'yo', nchii matseina'ya jona' cantyja 'naa' na jndo' ts'oo' nncq. Nquii Tsotyaya na ñequi'che' m'aa'ñe ñ'e'ndyoy', nque' mach'ee' ts'iaa' 'naa'a' cantyja 'na'ya.

¹¹ Cala'yu'yo' na ljo'yu cwiluiindyoy' ñequio Tsotyaya, ndo' Tsotyaya ljo'yu cwiluiñe ñ'e'ndyoy' ja. Xe' tileicala'yu'yo' na ljo', saꞗ quiandyoy' na nla'yu'yo' ñ'e'ndyoy' cantyja 'naa' mañe'joo ts'iaa'meii' na mats'aa.

12 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo, mañejuo ts'iaaⁿ na mats'aa nnts'aaⁿ. Hasta jndaticheⁿ ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ, nc'e na majo na m'aaⁿ Tsotyaya.

13 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jo' jo' ñequia cha na catseit'maaⁿñena' jom cantyja 'na' ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

14 Cha'tso na cwitaⁿ'yo' ñequio xueya, jo' jo' nnts'aa.

Njñom Jesús Espíritu Santo

15 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' ja, quia jo' cala'canda'yo' ñ'oom na matsaⁿ'ntjoⁿ.

16 Ndo' ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyaya na ñequiaaⁿ cwiicheⁿ na nnteijndeiⁿ 'o, nquii Espíritu na cwiluiñe na mayuu' na ñequii'cheⁿ nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'.

17 Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue xocandaⁿ nnto'ñoomna jom, ee tyoonty'iaana jom, meiⁿ ticata'jnaaⁿ'na jom. Saa 'o cwita'jnaⁿ'yo' jom, ee m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', ndo' ñequii'cheⁿ nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'.

18 Tixoca'ndiya 'o na macanda, maxjeⁿ nncwjandda'a na m'aⁿ'yo'.

19 Mawaa xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, ndo' jnda jo' taxocanty'iaana ja. Saa ñ'eⁿndyo' 'o ñequii'cheⁿ na nnc'ooⁿya, ee nc'e na nncwando'xco, jo' chii mati 'o nlxmaⁿ'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

20 Quia na jnda tue'ntyjo xjeⁿñeeⁿ nla'noⁿ'yo' na m'aaⁿya ñ'eⁿ Tsotyā, ndo' 'o m'aⁿ'yo' ñ'eⁿndyo, ndo' ja m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'.

21 Ñeeⁿ juu na matseiljo ñ'oom na matsaⁿ'ntjoⁿ ndo' matseicanda jona', tsaⁿñeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Ndo' ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja, nquii Tsotyaya candya' ts'oom juu. Ndo' mati ja candya' ts'ooⁿya juu, ndo' m'moⁿya cantyja 'naⁿya nnom.

22 Tsaⁿ na jndyu Judas, saa nchii Judas Iscariote, matso:

—Ta, ¿chiiu na cwe' ndaa já m'moⁿ' cantyja 'naⁿ' saa ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue xocatsa' na ljo'?

23 T'o Jesús nnom, matsoom:

—Ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja maxjeⁿ nntseiñ'oom'ñe ñ'oom na maquaⁿ. Nnc'oom Tsotyā na candya' ts'oom tsaⁿñeeⁿ, ndo' nntsquiaⁿcañooⁿyâ juu. Nnc'ooⁿyâ ñ'eⁿñe.

24 Ñeeⁿ juu na ticajnda ntyjii ja, tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseicanaⁿ ñ'oom na mañequiaya. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿ ndaa'yo' nchii ñ'oom 'ndyo nncoya. Matseixmaⁿ'na' ñ'oom 'ndyoo Tsotyaya ee jom jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo'.

25 Ñ'oommeiⁿ' matseinaⁿ ndaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿndyo ñ'eⁿndyo'.

26 Saa ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyaya na njñoom Espíritu Santo na nnteijndeiⁿ 'o. Juu m'moⁿ'ti ñ'oom ndaa'yo' na macaⁿ'na' na nliu'yo'. Ndo' nnts'aa na nncjaañjoom' n'om'yo' cha'tso ñ'oom na jnda ñetsjoo ndaa'yo'.

27 'Ja tjaa'na' ñomtiuu tseixmaⁿya. Mañequiaya na cala'xmaⁿ'yo' juuna' naquii' n'om'yo'. Juu na mañequia na cwicanda'yo' t'maⁿ'ti tseixmaⁿ'na', nchiiti juu na tjaa ñomtiuu c'om nn'aⁿ na mañequiaa tsjoomnancue. Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo' ljo' cwii nntjom'yo' meiⁿ'tila'catyuendyo'.

28 Jnda jndye'yo' na tsjoo ndaa'yo', majo, saa ndyondda'a na m'aⁿ'yo'. Xeⁿ na mayuu' jnda nquiu'yo' ja, quia jo' ñequiaana' na neiⁿ'yo' meiⁿ' na tsjoo na majo ee na m'aaⁿ Tsotyaya jo. Jom t'maⁿ'ti cwiluiñe, nchiiti ja.

29 Ndo' je' cwitzoocheⁿ na nluui na ljo' matsjooⁿya ndaa'yo', cha quia na jnda tue'ntyjo juuna' quia jo' nla'yu'yo'.

³⁰ "Tajndye cwimatseinaⁿtyaya ñ'eⁿndyo', ee mandyo nquii na cwilui-itquieñe quii' n'om nn'aⁿ tsjoomnancuewaañe. Saa tjaa meiⁿcwii na matseixmaⁿya na juu jo' nnda^a nleil'uee'ñe na cat'uiina' ja.

³¹ Saa cha nnc'ooliu nn'aⁿ tsjoomnancue na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya Tsoty^a, ndo' na matseicandaaⁿndyo cha'tso na matsaⁿntjoom ja, mañequiaandyo na nnc'io. Quicantyjaⁿyo', cjaaya, caluii'a ñjaaⁿñe.

15

Jesús cwiluiñê ts'oo ntjom na mayuu'cheⁿ

¹ Ja cwiluiindyo ts'oo ntjom na mayuu' ndo' Tsotyaya cwiluiñê ts'aⁿ na mateix'ee juuna'.

² Matyjee' meiⁿnquia l'ò ts'ooⁿñeeⁿ na tyool'ana' tã. Saa ticwii l'ò ts'ooⁿñeeⁿ na cwil'ana' tã, matyjeeⁿ nqueⁿna' cha majndyeti tã cal'ana'.

³ Mati joo ñ'oom na ma'moⁿ ndaaⁿyo' maqueⁿljuⁿna' n'om'yo' cha ya nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya.

⁴ Jo' chii caljooⁿndyoⁿtyeⁿyo' cantyja 'naⁿya, cha'xeⁿ macwiljooⁿndyotyⁿya ñ'eⁿndyo'. Ee cha'xeⁿ ts'ò ts'ooⁿ xonda^a nnts'aa cheⁿnquiina' tã xeⁿ ticat'uiina' nquii ts'oo, majo'ti cantyja 'naⁿyo', meiⁿ xocats'aana' na nncue' tã nl'a'yo' xeⁿ ticaljooⁿndyo' cantyja 'naⁿya.

⁵ Ja cwiluiindyo x'ee ts'oo, ndo' 'o cwiluiindyo' l'ò ts'oo. 'Ñeeⁿ cwii 'o na tyeⁿ matseijomñe cantyja 'naⁿya, ndo' na cwiljooⁿndyo ñ'eⁿñe, tsaⁿñeeⁿ jndye cha'cwijom tã nncue' cantyja 'naaⁿaⁿ. Saa xeⁿ na nntoⁿñe cantyja 'naⁿya, tjaa'naⁿ l'jo' cwii nnda^a nnts'aa.

⁶ 'Ñeeⁿ juu na ticaljooⁿñe cantyja 'naⁿya, nntquie'na' juu cha'xeⁿ cwityeⁿnquie' l'ò ts'oo, ndo' jo' jo' cwicaaⁿna'. Jnda^a chii cwicañeeⁿ nn'aⁿ l'ooⁿñeeⁿ, cwitioomna jooⁿa' quii' chom.

⁷ Xeⁿ cwilaⁿjomndyoⁿtyeⁿyo' cantyja 'naⁿya, meiⁿ ticatsuu' n'om'yo' ñ'oom na mañequiaya, quia jo' cataⁿyo' nnom Ty'oots'om cha'tso na l'ue n'om'yo', ndo' ñnequiaaⁿ.

⁸ Luaa waa na matseit'maaⁿñena' Tsotyaya, na cantyja 'naⁿyo' jndye tã nncue'. Ee laa'ti m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilaⁿxmaⁿyo' nn'aⁿ na cwilaⁿjomndyo' ñequio ñ'oom na mañequia.

⁹ Cha'xeⁿ juu Tsotyaya candya' ts'oom ja, mati ja candya' ts'ooⁿya 'o. Jo' chii caljooⁿndyoⁿtyeⁿyo' cantyja na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o.

¹⁰ Ja matseicandaaⁿndyo ñ'oom na matsaⁿntjom Tsoty^a, ndo' cwiljooⁿndyo cantyja na candya' ts'oom ja. Ñequii'cheⁿ calaⁿcandaⁿyo' ñ'oom na matsaⁿntjoⁿya 'o, ee na nl'a'yo' na l'jo', nljooⁿndyoⁿtyeⁿyo' cantyja na candya' ts'ooⁿya 'o.

¹¹ 'Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿya ndaaⁿyo' cha nlaⁿxmaⁿyo' na neiⁿyo' ñ'eⁿndyo ndo' cha canda^aya nnc'om'yo' na neiⁿyo'. Hasta quiaana' na waljooⁿcheⁿ na neiⁿyo' na cwilaⁿcanda^andyo' yuu na matsaⁿntjoⁿya.

¹² Luaa waa ñ'oom na matsaⁿntjoⁿ: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaaⁿyo', cha'xeⁿ m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o.

¹³ Tjaa'naⁿ cwii na t'maⁿti na ma'moⁿna' na wi' ts'om ts'aⁿ nc'iaaⁿ cha'na juu ts'aⁿ na ñnequiaaⁿñe na cue' cwentaa nc'iaaⁿ.

¹⁴ 'O cwiluiindyo' nc'iaya xeⁿ cwilaⁿcanda^andyo' na matsaⁿntjoⁿya 'o.

¹⁵ Je' tacatsjootyaya na 'o cwiluiindyo' moso. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaljeiiⁿ l'jo' matseijndaaⁿñe patrom 'naaⁿaⁿ. Je' matsjooⁿya na 'o cwiluiindyo' nn'aⁿ na ya ñ'oom ñ'eⁿndyo ee jnda^a tquiaya na caliu'yo' cha'tso ñ'oom na jnda^a jndiiya 'ndyoo Tsotyaya.

16 'O nchii tjeii'ndyo' na nla'xma'yo' cantyja 'na'ya, nncō tjeii'ndyo 'o, ndo' jndā ty'io'ya ts'iaa' 'o na catsa'yo' ndo' cala'yo' yuu na ñenquii'che' nntseit'maa'ñena' Ty'oōts'om. Ee na ljo' nl'a'yo' mei'quia ñ'oom na nta'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jom ñnequiaa'.

17 Luaa ñ'oom na matsa'ntjomya 'o: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'.

Ticuee' n'om nn'a' Jesús

18 'Quia ticuee' n'om nn'a' tsjoomnancue 'o, cala'no'yo' na ja tyuaa'ti t'omna na ticuee' n'omna.

19 Xe' cwila'xma'yo' cantyja 'naa' tsjoomnancue, nn'a' cwentaa'na' nnc'omna na neii'na 'o cha'xje' na neii'na nc'iaana, sãa nc'e jndā tjeii'a 'o quii'ntaa'na, jo' chii ticala'xma'yo' cantyja 'naa' tsjoomnancue, ndo' jo' na jndoo nn'a' 'o.

20 Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jndā ñetsjoo ndaa'yo', na juu ts'a'na na m'aa' moso ticaluiit'ma'ñê cha'xje' nquii ts'a'na na matsa'ntjom jom. Nc'e na cwita'wi' nn'a' ja, mati nnta'wi'na 'o. Ndo' xe' cwila'candaā'ndyena ñ'oom na mañequiaya, quia jo' mati nla'candaā'ndyena ñ'oom na ññe'quia'yo'.

21 Cha'tso nmei' nl'ana 'o cwe' nc'e na la'xma'yo' cwentaya ee ticata'jnaa'na nque' na jñoom ja quii'ntaa'na.

22 'Xe' nchii na jndyotseina'ya ndaana, quia jo' tixocwijndaa' na la'xma'na jna'. Sãa je' tixocandaā' nluena na ticaliuna na cwila'tjoo'ndyena nnoom.

23 Ee 'ñee' juu na jndoo' ja, mati jndoo' tsa'ñee' nque' na cwiluiiñê Tsotyā.

24 Tijoom ñes'aa cwiiche' ts'a' ts'iaa' quii'ntaa' nn'a' cha'xje' ts'iaa' na mats'aa. Xe' na nchii ts'iaa'mei' mats'aa, quia jo' tixocwijndaa' na cwila'tjoo'ndyena nnoom, sãa je' meii' na jndā ñenty'iaana ts'iaa' na mats'aa cantyja' xje' na to'a, m'a'na na jndoo'na ja ndo' mati nque' na cwiluiiñê Tsotyā.

25 Sãa luaa' waa cha catseicandaā'ñena' ñ'oom na teiljei' naquii' ljei' na cwilei'ñ'omna na matsa'ntjomna', na matsona': "Jndoo'na ja meii' tjaa'na' cwii' nnom cantyja 'na'ya na matseijndaa'ñena' na nl'ana na ljo'."

26 'Ja nlcaa'a nnom Tsotyā na cajñoom Espiritu na cwiluiiñe na mayuu' naquii' n'om'yo'. Quia na jndā tyjee'nc' nncwji'yuu'ñê cantyja 'na'ya.

27 Ndo' mati 'o nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'na'ya, ee m'a'yo' ñ'e'ndyo' xje' na to'jndyaa' ts'iaa'mei'.

16

1 Matso Jesús:

–Ñ'oommei' jndā seina' cantyja 'na'ya ndaa'yo' cha tintseiquiaana' 'o.

2 Ee nntjeii' nn'a' judíos 'o naquii' lan'om 'naa'na. Ndo' manncue'ntyjo xje' na mei'quiandyo ts'a' na nntseicuee' cwii' 'o nntseitiuutoom na mand'i'ntjom nnom Ty'oōts'om na ljo' nnts'aa'.

3 Nmeii' nl'ana cwe' nc'e ticala'no'na cantyja 'naa' Tsotyā, mei' cantyja 'na' ja.

4 Sãa jndā tsjoo'ya ñ'oommei' ndaa'yo' cha quia na nncue'ntyjo xje'ñee' nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jndā tsjoo' ndaa'yo'.

Ts'iaa' na nnts'aa Espiritu Santo

'Ticatsjoo' ñ'oommei' ndaa'yo' quia na to'jndyaa' ts'iaa' na maleiñ'o'ya nc'e m'aa'ya ñ'e'ndyo'.

5 Sãa je' majolcwa'ga na m'aa' nque' na jñoom ja quii'ntaa'yo', ndo' mei'cwii' 'o tyoowaxe' noo' yuu jo'.

6 Sãa cwe' ee na tsjoo' ñ'oommei' ndaa'yo', jo' na jee' ndya' chjoo' n'om'yo'.

⁷ Saa ñ'oom na mayuu' matsjooya ndaa'yo', maxjeⁿ nnteijndeitina' 'o xeⁿ joya. Ee xeⁿ ticjo, nqueⁿ na nnteijneiⁿ 'o ndo' na ñnequiaaⁿ na t'maⁿ n'om'yo' tixocwjee'cañoom 'o. Ndo' na nncjo, njñooⁿya jom na ññoom na m'aⁿ'yo'.

⁸ Ee quia na jndā tyjee'cañoom, nnts'aaⁿ na nlco'tiana' nquiu nn'aⁿ na la'xmaⁿna jnaⁿ ndo' na cala'noⁿna na c'omna cantyja na maty'iomyana' ndo' na nncu'xeⁿ Ty'oots'om jona.

⁹ M'mooⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ jnaⁿ cwe' nc'e na tiñe'cala'yu'na ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Ndo' m'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyana' na c'omna nc'e jo na m'aaⁿ Tsotyā ndo' taxocanty'iaatina ja.

¹¹ M'mooⁿ chiuu na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ ee na jndā tu'xeⁿñe nquii na cwiluitquiēne tsjoomnancuewaañe.

¹² 'Ndo' niom jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na macaⁿna' na catsjooya ndaa'yo', saa tileicala'noⁿ'yo' joo ñ'oom'ñeeⁿ je'.

¹³ Saa quia na nncwjee'cañoom juu Espiritu na cwiluiñe na mayuu', juu nncjaa'moⁿ ndaa'yo' cha'tso ñ'oom na mayuu' ee nchii nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nquii, nntseineiⁿ ticwii cwii ñ'oom na mandii na matseineiⁿ Ty'oots'om. Ndo' m'moⁿ ndaa'yo' 'naⁿ na quia nlui.

¹⁴ Juu nntseit'maaⁿñe ja, ee nnc'oñom cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiya 'o, ndo' m'moⁿ jona' ndaa'yo'.

¹⁵ Cha'tso na matseixma' wenta' Tsotyāya macwentaya jona'. Cwe' nc'e jo' na tsjoⁿ na nnc'oñom juu Espiritu cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiya 'o ndo' m'moⁿ jona' ndaa'yo'.

Juu na chjoo' n'om'yo' nntseicwaque'na' na neiⁿ'yo'

¹⁶ 'Chjootindyo cwii ñ'aⁿtyā ñ'eⁿndyo', ndo' jndā jo' taxocanty'ia'yo' ja. Ndo' ndañquia chjootindyo cwii nnty'ia'ti'yo' ja, cwe' nc'e nncjo na m'aaⁿ Tsotyā.

¹⁷ Jndā tsoom ñ'oommeiⁿ cwantindyô jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ l'uuyâ ndaaⁿ ntyjāyâ:

—¿Chiuu ñeca'moⁿ ñ'oomwaa' na matseineiⁿ ndaayâ, na chjootindyo cwii ñ'eⁿtyeeⁿ ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ jndacheⁿ taxocanty'iaa'ya jom, ndo' ndañquia jo' chjootindyo cwii nnty'iannda'a jom? Ndo' na tsoom cwe' nc'e na wjaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ.

¹⁸ L'uutyāyâ:

—Juu ñ'oomwaa' na chjootindyo na tsoom, ¿ljo' ñe'ca'moⁿna'? Ticala'noⁿâ ñ'oom na matseineiⁿ.

¹⁹ Ndo' sei'noⁿ Jesús na ñe'cata'x'eendyoⁿtyāyâ ñ'oomwaa' nnoom. Quia jo' matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwita'xe'yo' ndaaⁿ ntyjee'yo' cantyja ñ'oommeiⁿ na matsjoⁿ na chjootindyo meiⁿ taxocanty'ia'yo' ja, ndo' ndañquicheⁿ na chjootindyo quia jo' nnty'iannda'yo' ja?

²⁰ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñequio na neiⁿna nnty'iaana ljo' nntjoⁿ. 'Naⁿ na nntjoⁿ nnts'aana' na 'o nntyue'yo' na matseichoo'na' n'om'yo', saa juu na chjoo' n'om'yo', xeⁿ jndacheⁿ nntseicwaque'na' na nnc'oom'yo' na neiⁿ'yo'.

²¹ Manquiu'yo' cwii yuscu quia manntseincuii, maquiina' juu, cwe' ee jndā tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii. Saa quia na jndā tuiñe yu'ndaa, cwitsuu' ts'oom na tquiina' jom, ee m'aaⁿ na neiⁿeⁿ na jndā tuiñe yu'ndaa.

²² Maluaa' matseijomna' 'o. Je' m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', saa quia na nnty'iannda'a 'o, quia ljo'cheⁿ ñnequiaana' na neiⁿ'yo'. Ndo' xjeⁿñeeⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ xocandā nncwjiⁿ na neiⁿ'yo'.

²³ 'Juu xuee'ñeeⁿ, taxocaⁿna' na nnta'xe'ti'yo' ñ'oom ñooⁿ. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', cha'tso na nta'yo' nnom Tsotyaya cha catseit'maaⁿñena' ja, jo' ññequiaaⁿ na nnda'yo'.

²⁴ Hasta xjeⁿ je'cheⁿ tyooocaⁿna' na candu'yo' na catseit'maaⁿñena' ja joo ñ'oom na nnta'yo' nnoom. Saa je' cal'a'yo' na ljo' quia jo' nnto'ñoom'yo' ñ'oom na cwilatyo'ondyo', cha ññequiaana' na canda'ya na nei'yo'.

Jnda jnaⁿndyo ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue

²⁵ 'Jnda seinãⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' na cwe' tjañoom'. Saa manncue'ntyjo xjeⁿ na taxocatseinãⁿ ndaa'yo' ñ'oom na cwe' wjaañoom', ee nntseinãⁿ ndaa'yo' ñ'oom na ndyeyu cantyja 'naaⁿ Tsotyã.

²⁶ Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ, nnta'yo' nnoom ñequio xueya cha catseit'maaⁿñena' ja. Ndo' quia ljo'cheⁿ meiⁿ taxocaⁿna' na nntseyt'yo'ondyo nnom jom na ññequiaaⁿ ñ'oom na cwita'yo',

²⁷ ee manquiti Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, nc'e na jnda nquiu'yo' ja ndo' jnda macwilayu'yo' na jnaaⁿya na m'aaⁿ.

²⁸ Ja jnaaⁿya na m'aaⁿ, tyja'cañooⁿya tsjoomnancuewaa. Ndo' je' je' ma'ndiya juuna' na manncjocwã'a na m'aaⁿ.

²⁹ Quia jo' já nn'aⁿ na cwilajomndyo ñ'eⁿñê l'uuyã:

–Je' ndyeyu matsei'neiⁿ, nchii cwe' ñ'oom na wjaañoom'.

³⁰ Je' macwila'ñoⁿã na 'u cha'tso ntyji' meiⁿ ticaⁿna' na nnta'x'aatyayã njom'. Jo' chii cwilayu'ã na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om.

³¹ T'o Jesús ndaayã, matsoom:

–Je' cwila'tiuu'yo' na cwilayu'yo'.

³² Saa manncue'ntyjo xjeⁿ, ndo' je' cwiwe'ntyjona' na nnt'oom'ndyo'. Cwii ndo' cwiindyo' nntsa'yo' na waa w'a'yo' ndo' n'ndye'yo' ja na ñencõ. Saa tiñencõ m'aaⁿya, ee nquii Tsotyaya m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo.

³³ Jnda seinãⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha cantyja na cwilajomndyo' ñ'eⁿndyo meiⁿcwii ñomtiu tanc'oom. Ñequii' nawi' nntjom'yo' na m'aⁿ'yo' tsjoomnancue, saa c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo', ee jnda jnaⁿndyo ñequio juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

17

Mateijndei Ty'oots'om nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús

¹ Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, jlundaãñê cañoom'luee. Matsoom:

–Tsotyaya, jnda tue'ntyjo na nluii cha'tso na teijndaa' cantyja 'naⁿya. Je' catseit'maaⁿndyu' ja na cwiluiindyo Jnda', cha mati ja nntseit'maaⁿndyo 'u.

² Ee 'u jnda tqueⁿ na waa na jndo na matseixmaⁿya jo ndaa' cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticwii cwii ts'aⁿ na mañequiaa' l'oqya na ññequiaa' na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

³ Luaa waa na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando' añaⁿaⁿ, na catsei'ñoⁿqⁿ na ñenncu'cheⁿ cwiluiindyu' Ty'oots'om na mayuu' ndo' mati na ja Jesús cwiluiindyo Cristo na jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁴ 'Ja jnda seit'maaⁿndyo 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' majnda mamañequiaandyo na c'iq cwentaa nn'aⁿ, mañejuu ts'iaaⁿñeeⁿ na tquiaa' ñooⁿ na cats'aa.

⁵ Ndo' je' je' 'u Tsotyaya, catseit'maaⁿndyu' ja cha'xjeⁿ na cwiluii'tmaⁿndyu' yuu na m'aaⁿ, na juu jo' matseixmaⁿya ñ'eⁿndyu' cwii tjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue.

⁶ 'Ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tquiaa' joona l'oo, jnda t'mooⁿya chiuu cwiluiindyu'. Tyom'aⁿna cwentã', ndo' tquiaa' na cwila'xmaⁿna cwentaya. Joonã cwila'wena ñ'oom naya 'naⁿ ndo' cwila'candãna juuna'.

⁷ Ndo' macwila'noⁿ na na cha'tso na cwicandaa mats'aa, ñenncu' tquiaa' na matseixma^{ya} na ljo'.

⁸ Ee ñ'oom na tsu' noo^{ya}, jnda tquia jooⁿ ndaana. Ndo' jooⁿ jnda to'ñoomna ñ'oom'ñeeⁿ. Cwila'noⁿ na na mayuu'cheⁿ jnaa^{ya} na m'aaⁿ, ndo' cwila'yuu'na na 'u jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

⁹ Macaⁿ a naya njom' cantyja 'naaⁿ, nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ja macaⁿ a na cateijndei' joo na jnda tquiaa' l'oo^{ya}, ee cwila'xmaⁿ na cwenta'.

¹⁰ Cha'tsondye jooⁿ na la'xmaⁿ na cwentaya, mati la'xmaⁿ na cwenta'. Ndo' jooⁿ na la'xmaⁿ na cwenta', mati la'xmaⁿ na cwentaya, ndo' matseit'maaⁿ ñena' ja cantyja 'naaⁿ na.

¹¹ 'Je' taxoc'oo^{tya} tsjoomnancue, saa joo na m'aⁿ cwiljoo'ndyena juuna', ee ja jonlcwa'a na m'aaⁿ. 'U Tsotyaya na lju' cwiluiindyuu', catsa' cwenta na m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo ñequio juu najndei na matsei'xmaⁿ cha nnts'aana' ñe'cwii nla'xmaⁿ na cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwilaxmaa^{ya}.

¹² Yocheⁿ na tyom'aa^{ya} naquii'ntaaⁿ na m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo, tyots'aa cwenta jooⁿ ñequio najndei na matsei'xmaⁿ nncu'. Ndo' mei'cwiindyena t'catsuuñe, macanda tsuuñe juu ts'aⁿ na matseixmaⁿ na catsuuñe, cha na catseicandaa' ñena' ñ'om' na teiljei.

¹³ Saa je' na nncjolcwa'a na m'aaⁿ. Ndo' matseina^{ya} ñ'oommeiⁿ yocheⁿ na ndi m'aa^{ya} tsjoomnancuewaañe, cha juu na m'aa^{ya} na nei^{ya}, candaa' nla'xmaⁿ na juuna'.

¹⁴ Jnda tquiaa' ñ'oom naya 'naⁿ ndaana, saa nn'aⁿ tsjoomnancue ticuee' n'om jooⁿ ee ticala'xmaⁿ na cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'xjeⁿ ja mei' ticatseixma^{ya} cantyja 'naaⁿ na'.

¹⁵ Nchii macaⁿ a na cwji' jooⁿ tsjoomnancue, saa na cwañom' jooⁿ ljo' na ñe'cats'aa tsaⁿ jndii ñ'eⁿ ndyena.

¹⁶ Jooⁿ ticalaxmaⁿ na cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue cha'xjeⁿ ja mei' ticatseixma^{ya} cantyja 'naaⁿ na'.

¹⁷ Queⁿ jooⁿ na cwiluiindyena na lju' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'. Juuna' cwiluiñena' na mayuu'.

¹⁸ Cha'xjeⁿ na jñom' ja na jndyoo tsjoomnancue, mati majñoo^{ya} jooⁿ na c'oocatjei'yuu'ndyena ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹⁹ Ee nc'e jooⁿ maquaⁿ cheⁿ nncō na lju' ts'ooⁿ jo njom' cha mati nlqueⁿ lju'na' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'.

²⁰ Ndo' nchii macanda macaⁿ a cantyja 'naaⁿ joo na m'aⁿ. Mati macaⁿ a na cateijndei' joo nn'aⁿ na quia nla'yuu' ñ'eⁿ ndyoo nc'e ñ'oom na quia nntjei'yuu'ndyena

²¹ cha ñe'cwii nla'xmaⁿ na, cha'xjeⁿ 'u Tsotyaya ñe'cwii cwiluiindyuu' ñ'eⁿ ndyoo, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyoo ñ'eⁿ ndyuu'. Ee na ljo' mati jooⁿ nndaⁿ nla'xmaⁿ na na ñe'cwii cwiluiindyena ñequiondyo jaa. Quia jo' nla'yuu' nn'aⁿ tsjoomnancue na 'u jñom' ja.

²² Juu na tquiaa' na matseit'maaⁿ ñena' ja, mati tquiaa' jo' na cala'xmaⁿ na, cha na ñe'cwii cala'xmaⁿ na cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwila'xmaa^{ya}.

²³ Ja m'aa^{ya} ñ'eⁿ ndye jooⁿ, ndo' 'u m'aaⁿ ñ'eⁿ ndyoo ja cha nnts'aana' na ñe'cwii cwila'xmaⁿ na. Ndo' na ljo' nla'noⁿ nn'aⁿ na 'u jñom' ja, ndo' na candya' ts'om' jooⁿ cha'xjeⁿ na candya' ts'om' ja.

²⁴ 'U Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'om' ja cwii tjoocheⁿ na tqueⁿ tsjoomnancue. L'ue ts'ooⁿ na na m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo^{ya}, c'omna yuu na m'aa^{ya} ñ'eⁿ ndyuu'. Ee quia ljo'cheⁿ nndaⁿ juu na matseit'maaⁿ ñena' ja na tquiaa' na matseixma^{ya}.

²⁵ Tsotyaya 'u na cwiluiindyu' na maty'iomyana', nn'a'n na la'xma'nna cantyja 'naa' tsjoomnancue ticala'no'nna cantyja 'na'n, saꝓ ja mawajna'a 'u ndo' na'm'a'n cwila'no'nna na 'u jñom' ja.

²⁶ Jnda t'moo'ya cantyja 'na'n ndaana, ndo' m'moo'tyaya jo' ndaana. Luaa' nnts'aa cha juu na m'aa'n na candya' ts'om' ja, mati n'laxma'nna juuna'. Ndo' mati nnc'oꝓ'ya ñ'e'ndye joona.

18

'Ooñ'omna Jesús na praso

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Jnda na seinei'n Jesús ñ'oommei'n nnom Ty'oꝓts'om, mana jluee'n'e' jo' jo' ñ'e'ndyô ja na cwilajomndyô ñ'e'ñê. Tei'ty'ioꝓ'â tsjo' Cedrón. Squiaayâ cwii joo yuu waa cwii ntjom, jo' jo' santyjoꝓyâ na tjaque'n'e'n.

² Ndo' Judas, juu x'iaayâ na tquiaa cwenta jom, mati mantyjii jo' jo', ee majndye ndii' ñesaayâ jo' jo' ñ'e'n Jesús.

³ Quia jo' Judas'ñee'n, to'ñoom cwii tmaa'n sondaro ñ'e'n nt'om nn'a'n na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye, ndo' mañ'ee'n nt'om nn'a'n tmaa'n fariseos. Tjachom na'ñee'n jo' jo'. Ty'echona lioochom ndo' chom nlca ñ'e'n l'o ts'iaa'n ntia'.

⁴ Ndo' Jesús, nc'e na mantyjee'n cha'tso na mawaa xje'n na nntjoom, tja-catjomñê na'ñee'n. Tax'ee'n ndaana, matsoom:

—¿Ñee'n juu cwil'ue'yo'?

⁵ T'oꝓna, jluea:

—Cwil'uaayâ Jesús na jna'n Nazaret.

Matsoom:

—Maja luaa jo'.

Ndo' mati Judas na tquiaa cwenta jom, mañ'ee'n ñequio na'ñee'n.

⁶ Ndo' quia tso Jesús: “Maja luaa jo'”, seilcwe'ntyana'na' joona hasta xje'n nomtyuaache'n tquiaandyena.

⁷ Quia jo' tax'eeñemnda' Jesús ndaana:

—¿Ñee'n juu cwil'ue'yo'?

Ndo' joona t'oꝓnnda'na nnoom:

—Jesús tsa'n na jna'n Nazaret.

⁸ T'o Jesús ndaana:

—Jnda tsjoꝓya, maja luaa jo'. Jo' chii xe'n ja cwil'ue'yo', ca'ndye'yo' na'm'a'n na nnc'oona.

⁹ Luaa' tuii cha catseicandaꝓ'ñena' ñ'oom na tsoom quia seineii'n nnom Tsotyee'n. Tsoom: “Nn'a'n na jnda tquiaa' l'oꝓya, mei'cwiindy'e joona tñtseicatsuuya.”

¹⁰ Quia jo' Simón Pedro tjei'ñoomñê xjo na maleiñ'oom. Seiquiee'ñê ts'a'n na jndyu Malco. Tyjee'n tsua'qui tsa'ñee'n ntyjaya. Juu tsa'ñee'n mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

¹¹ Matso Jesús nnom Pedro:

—Cwja'ndyu'nnda' xjo' quii' tja'waa'na'. ¿Aa matseituu' na ticaty'iomyana' na catjo'ya nawi' t'ma'n na seiñdaa'ñe Tsotyaya na nntjo'?

Ty'eñ'omna Jesús na m'aa'n tyee na cwiluiitquieñe

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Quia jo' sondaro'ñee'n ñequio capeita'n na cwiluiitquieñe ndaana ñequio na'ñee'n na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ndaa nn'a'n judíos, t'uena Jesús, jla'tye'nna jom.

13 Ty'eñ'omjndyeena jom na m'aaⁿ Anás, xeeⁿ tyee na jndyu Caifás na cwiluiitquieñe chu'ñeeⁿ.

14 Majuu Caifás'ñeeⁿ jnda seijnooⁿoⁿ n'om nc'iaaⁿ'aⁿ nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na yaticheⁿ na cwii ts'aⁿ cue' cwentaa cha'tsondye joona.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús
(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

15 Wendyô já, nquii Simón Pedro ñ'eⁿ ja Juan saantyjooyâ nanqueⁿ naⁿ'ñeeⁿ. Juu tyee na cwiluiitquieñe mawajnaⁿ'aⁿ ja. Macwe' jo' tjoquia'a tach'eⁿ waa' tyee'ñeeⁿ xjeⁿ na ty'eñ'omna Jesús jo' jo'.

16 Saa Pedro tjawintyjeeⁿ'eⁿ 'ndyoots'a tatiom. Jo' chii ja na mawajnaaⁿ' tyee na cwiluiitquieñe, jluii'a ch'eⁿ, seinaⁿ nnom yuscu na mach'ee cwenta 'ndyoots'a'ñeeⁿ. Ndo' juu tquiaa ñ'oom' na jndyoquiee' Pedro tach'eⁿ w'aa.

17 Ndo' tax'ee yuscu'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii 'u cwii joona na matseijomñe ñ'oom na mañequiaa tsaⁿ'm'aaⁿ'?

T'ô Pedro matsoom:

—Nchii jo' ja.

18 Ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom w'aa'ñeeⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jnda jla'cw'aana ñoom. Meintyjee'na na cwila'windyena, ee jeeⁿ teiⁿ. Ndo' mati meintyjee' Pedro quii'ntaaⁿ'na, matseiwíñe ñ'eⁿndyena.

Mawax'ee tyee na cwiluiitquieñe ñ'oom nnom Jesús
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19 Ndo' nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee, tax'eeñe nnom Jesús 'ñeeⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿ'ñe ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, ndo' mati chiuu waa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ.

20 T'ô Jesús matsoom:

—Ñequii'cheⁿ ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyotseinaⁿ'ya. Ndo' na tyo'mooⁿ'ya ndaa nn'aⁿ judíos naquii' lan'om 'naaⁿ'na ñequio wats'om t'maⁿ yuu na cwitjomndyena. Mei'cwii ñ'oom tyootseinaⁿ na cwe' ñe'we ndyee ts'aⁿ ndii.

21 Na mawaxe' nqoⁿ, ¿chiuu na ticwaxe' ndaa nn'aⁿ na jnda ñejndyena ñ'oom na mañequiaa ljo' ñetsjoq? Naⁿ'ñeeⁿ nquijndaa'ndyena ñ'oom na ñet'mooⁿ.

22 Ndo' quia na jnda tso Jesús ñ'oomwaa', cwii naⁿ'ñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om na tyom'aⁿ jo' jo' tquiaa tsaⁿ'ñeeⁿ nda' watmeiⁿ jom. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—¿Aa laa'ti' maw'ô' 'ndyoo nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa ntyee cwen-taaya?

23 T'ô Jesús, matsoom:

—Xeⁿ tia ñ'oom na matsjoo, cwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ' ñ'omtia'ñeeⁿ, saa xeⁿ ñ'oom na maty'iomyana' matseinaⁿ, tis'a na macwja' ja.

24 Quia jo' seicwanom Anás Jesús na ndi chu'tyeⁿ'ñe l'ô Caifás, tyee na cwiluiitquieñe ndaa nn'aⁿ judíos.

Macwji'ñemda' Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús
(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25 Yocheⁿ na meintyjee' Pedro 'ndyoo chom na matseiwíñe, ta'x'eena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿aa nchii macwii nquiee naⁿ'ñeeⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿ'ñe?

Saa jom tjei'ñe, tsoom:

—Nchii jo' ja.

26 Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ tyee na cwilui-itquieñe ndaa ntyee. Juu tsaⁿ'ñeeⁿ mann'aaⁿ'aⁿ ts'aⁿ na tyee Pedro tsua'qui. Matso tsaⁿ'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii nty'iaaya 'u na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê yuu waa ntjom?

27 Saa Pedro tjei'ñennaaⁿ'aⁿ. Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo.

Nn'aⁿ judíos tioona cwenta Jesús l'o Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

28 Quia jo' ty'eñ'om nn'aⁿ judíos Jesús, jnaⁿna waa' Caifás, tquiena w'aa yuu na mac'eⁿ gobiernom. Ndo' ndicwaⁿ cwitsjoom xjeⁿ'ñeeⁿ. Saa tic'ooquie' nn'aⁿ judíos naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ gobiernom cha tints'aana' na tilju' laxmaⁿna, ee xeⁿ na ljo' tixonquiaana' na wanaaⁿ na nla'jomndyena xuee na cawitquiiina catsmaⁿ chjoo.

29 Jo' chii jlui' Pilato quii' w'aa'ñeeⁿ tjatseineiiⁿ ndaa nn'aⁿ. Tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom cwiqueⁿ'yo' nacjoo' tsaⁿ's'am'aaⁿ?

30 Joonaa t'ooⁿna nnoom:

—Xeⁿ nchii ts'aⁿ na tia ts'aⁿ'ñe jom, xonquioñ'ooⁿ'yâ jom na m'aaⁿ.

31 Ndo' tso Pilato ndaa judíos'ñeeⁿ:

—Ncjo'yo' catsaañ'om'yo' jom. Catu'xeⁿ'yo' jom cantyja 'naaⁿ ljeii 'naⁿ'yo' na waa.

T'ooⁿ naⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Tjaa'naⁿ najndaaya na nlucaâ'â ts'aⁿ.

32 Luua' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Jesús na t'mooⁿ cwaan' cwii nnom na nntseicuee'na' jom.

33 Ndo' tjaquie'nnda' Pilato quii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Tax'eeñe nnom Jesús:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

34 T'o Jesús, matsoom nnom:

—¿Aa luua' matsu' ee na matsei'noⁿ' cheⁿ'nncu'? Oo, ¿aa m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilue na ljo' cantyja 'naⁿ'ya njom'?

35 T'o Pilato, matsoom:

—Ja nchii ts'aⁿ judío ja. Manquiee nn'aⁿ ndyua' ñequio nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndaa ntyee 'naⁿ'yo', joonaa tquiana cwenta 'u l'ooⁿya. ¿Ljo' sa'?

36 T'o Jesús nnoom:

—Juu na cwiluiindyo na catsa'ntjoⁿ'ya, nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue-waañe na matseixmaⁿ'na'. Ee xeⁿ cwiluiiñena' na ljo', quia jo' nn'aⁿ na wila'jomndye ñ'eⁿndyo ñ'ana tia' cha na tifequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ'ya nn'aⁿ judíos, saa nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue tseixmaⁿ'ya na catsa'ntjoⁿ.

37 Ndo' tax'ee Pilato nnoom:

—Quia jo', ¿Aa cwiluiindyu' rey?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Maxjeⁿ jo' cwiluiindyo. Macwe' jo' na tuiindyo na jndyoo tsjoomnancue, cha cwji'yuu'ndyo ñ'oom na mayuu'. Ticwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ mandii ñ'oom na mañequiaaya.

38 Tax'eeñe Pilato nnom Jesús:

—¿Ljo' jo' na cwiluiiñena' na mayuu'?

Teijndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ndo' jndaⁿ na tso Pilato na luua', jlui'nnaaⁿ'aⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos. Tsoom ndaana:

—Tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿ'm'aaⁿ.

³⁹ Saa mawaa costumbre quii'ntaa'yo' na catseicandyaandyo cwii praso na nntiogo juu luee'yo' xuee na cwiitque'yo' catsma' chjoo. Quia jo' zaa l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyo juu rey na matseixma' na catsa'ntjom 'o?

⁴⁰ Ndo' jla'xuaana, jluena:

—Nchii tsa'm'aa'. Catseicandyaandyu' Barrabás.

Luaa' ñ'oom ta' na'ñee'. Ndo' juu Barrabás'ñee', tsa'canch'ue jo'.

19

¹ Quia jo' sa'ntjom Pilato na catjaa' sondaro Jesús.

² Ndo' sondaro'ñee' l'ana tsei nioom, jnda chii tiomna juuna' xque' Jesús, ndo' jla'cweena jom cwii liaatco colo catsioo'.

³ Ndo' ty'entyjaa' nt'om sondaro'ñee' jom. Cwe' tyoncona, jluena:

—Caluit'ma'ndyu' 'u Rey na cwiluiindyu' na catsa'ntjom' nn'a' judíos.

Ndo' tyotmei'na nda' watmei' nnoom.

⁴ Jnda jo' jlui'nnda' Pilato jo ndaana. Matsoom:

—Canty'ia'yo', macwji'a jom jo ndaa'yo' cha que'yo' cwenta mei'cwii jna' ticatseixmaa'.

⁵ Xje'ñee' jlui' Jesús jo ndaana na ñjom tsei nioom xquee', ndo' cwe' liaatco colo catsioo'. Tso Pilato ndaana:

—Luaa'ñee' tsa's'am'aa'.

⁶ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwil'a cwenta wats'om, quia nty'iaana Jesús, jla'xuaana:

—Caty'iom' jom ts'oom'naa'. Caty'iom' jom ts'oom'naa'.

T'o Pilato ndaana, matsoom:

—Ncjo'yo' cat'o'ñoom'yo' jom ndo' caty'iom'yo' jom ts'oom'naa' ee jnda ljeiya na mei'cwii jna' ticatseixmaa'.

⁷ T'o'onnda' nn'a' judíos nnoom, jluena:

—Mawaa ljeii na cwilei'ño'nyâ, ndo' cantyja 'naa' juuna' matsa'ntjomna' na cuee'ee' ee na tsoom na Jnda Ty'oots'om cwiluiiñe'.

⁸ Jnda na jndii Pilato ñ'oommei', seicaty'uetina' jom.

⁹ Ndo' tjaquiee'nnaa'a' wats'iaa' naa'a'. Tax'eeñe' ndyoo Jesús:

—¿U yuu jna'nyu'?

Saa Jesús mei'cwii ñ'oom tíc'oo'.

¹⁰ Jo' chii matso Pilato nnoom:

—¿Chiuu na tic'o' ndyo? Ja waa na jndo na nntseicandyaandyo 'u, oo na nnty'io'ya 'u ts'oom'naa'.

¹¹ T'o Jesús, matsoom:

—Xe' nchii Ty'oots'om tquiaa na jndu' tjaa mei'cwii na ndaa' nntsa' ñ'e'ndyo. Macwe' jo' juu ts'a' na tio ja l'o' mat'ma'ti jnaa' mawaa.

¹² Quia na jndii Pilato ñ'oomwaa', seijnei' na nntseicandyaañe Jesús. Saa nn'a' na cwiluiitquiendye ndaa' nn'a' judíos jla'xuaana:

—Xe' nntseicandyaandyu' tsa'm'aa', tiñe'catseix'iaa'ndyu' ñequio César, tsa'ma'ts'iaa' t'ma', ee mei'cwil'ñee'che' ts'a' na ñe'caluiiñe' rey cha'na tsa'm'aa', mawjaa nacjoo' César.

¹³ Ndo' jnda na jndii Pilato ñ'oommei', tjeii'e' Jesús jo ndaana. Tjacjom ntio 'naa'a' cwii joo na jndyu Nataa Ljo' yuu quicu'xee' ñ'oom. Ñequio ñ'oom na cwila'nei' nn'a' judíos jndyuna' Gabata.

¹⁴ Ndo' juu xuee'ñee', xuee na cwilajndaa'ndyo jaa nn'a' judíos na nntquiaaya catsma' chjoo. Tuui na luaa' cha'na quiajmei'. Quia jo' matso Pilato ndaa' nn'a' judíos'ñee':

—Canty'ia'yo', luaa'ñe' rey na tseixma' na nntsa'ntjom 'o.

15 Saa naⁿñeeⁿ jla'xuaana:

—Catseicue' jom. Catseicue' jom. Caty'iom' jom ts'oom'naa'.

Matso Pilato ndaana:

—Nquii rey na nntsa'ntjom 'o, ¿aax maxjeⁿ caty'ioⁿya jom ts'oom'naa'?

Ntyee na cwiluiitquiendye t'ogⁿa, jluena:

—Jâ tjaa'naⁿ cwiicheⁿ rey na catsa'ntjom jâ, macanda nquii César.

16 Quia jo'cheⁿ tquiaa Pilato Jesús ndaa naⁿñeeⁿ na caty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mana ty'eñ'omna jom.

Ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naa'

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

17 Quia jo' tjachuu Jesús ts'oom'naa' cwentaaⁿaⁿ cwii joo na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gólgota.

18 Ndo' jo' jo' ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mati ty'ioomna cwiicheⁿ we ts'aⁿ noom'naaⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na cwii ntyjaaⁿaⁿ, ndo' m'aaⁿñê xcwe.

19 Ndo' sa'ntjom Pilato na teiljeii cwii ñ'oom na ty'iom sondaro xqueⁿ ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ matsona': "Luua Jesús, ts'aⁿ Nazaret na cwiluiiñe rey na matsa'ntjom nn'aⁿ judíos."

20 Jndye nn'aⁿ judíos jla'naaⁿ na ljeiiwaa', ee yuu na ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ manndyoo' nnom tsjoom. Juu ñ'oom'ñeeⁿ teiljeiina' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ romanos, ndo' nn'aⁿ griegos.

21 Quia jo' jla'neiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye cwentaaⁿ nn'aⁿ judíos nnom Pilato. Jluena:

—Tintseiljei' na tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê rey na nntsa'ntjoom jâ. Luua catseiljei': "Tsaⁿm'aaⁿ matsoom: Ja cwiluiindyó Rey na catsa'ntjoⁿya nn'aⁿ judíos."

22 T'ó Pilato ndaana, matsoom:

—Cantyja na jnda seiljeiya, mantyjati jo'ndyo.

23 Jnda na ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ, quia jo' ñequieendye jooⁿa to'ñoomna cwii liaⁿaⁿ. Mati to'ñoomna liaatco 'naaⁿaⁿ na tuiina' na tjaa yuu ñjoom'na'.

24 Jluena ndaa nc'iaana:

—Ticajndii'ndyo juuna', x'iaa nncjaaya na nnty'iaaya 'ñeeⁿ cwii jaa nncwantjom juuna'.

Luua' l'ana cha catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oqots'om na teiyo teiljeii nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Tquiaa cwii cwii liaya ndaa nc'iaana, ndo' ty'ena x'iaa na ta'ntjomna liaya." Nc'e na luua' matso ljeii'ñee, jo' chii l'a sondaro na ljo'.

25 Ndo' macañoom' ts'oom'naaⁿ na ñoom Jesús meintyjee' tsoñeeⁿ. Mati jo' jo' m'aaⁿ María tyjee tsoñeeⁿ, scuu' Cleofas, ñequio María Magdalena.

26 Jnda na nty'iaa' Jesús na jo' jo' meintyjee' tsoñeeⁿ na cañom ja na jeeⁿ candya' ts'oom, tsoom nnom:

—'Ú naⁿ, tsaⁿm'aaⁿ nntseixmaaⁿ ti'jnda'.

27 Jnda jo' matso Jesús noqⁿ:

—Luuañe tso'ndyo'.

Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ to'ñogⁿya tsoñeeⁿ. Teix'aya juu cha'cwijom cwii ts'aⁿ w'aya.

Na tue' Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

28 Jnda tuui na luua', ntyjii Jesús na jnda jndaa' cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ. Jo' chii cha na nntseicandaa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oqots'om na teiljeii, matsoom:

—Ñe'c'ua ndaa.

²⁹ Ndo' jo' jo' waa cwii xuaa na cwicañjom winom na ta. Quia jo' ncheendye sondaro'ñeeⁿ cwii 'na' na ya maw'ana' winom'ñeeⁿ. Chii tioonaa juuna' nnom cwii ts'oom hisopo, jndaⁿ chii ty'ioomna juuna' 'ndyoo Jesús.

³⁰ Ndo' jndaⁿ na tjawe'na' 'ñom, matsoom:

—Jndaⁿ seicandaⁿñena' cha'tso cantyja 'na'ya. Jndaⁿ chii seintyanquiooñé xqueeⁿ.

Tioom cantyja na wanoom'm l'o Ty'oots'om.

Seicjooñe cwii sondaro tsei'ntsquiee' Jesús

³¹ Xuee na cwila'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ. Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, tical'ue n'omna na nñom ndyee naⁿñeeⁿ noom'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena. Ee juu xuee'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixma'na' quia cwila'cuee'na catsmaⁿ chjoo. Jo' chii ty'ecatanaⁿ nnom Pilato na catsa'ntjoom na catom ndei'nc'ee' naⁿñeeⁿ cha catseyuua'na' na nncwjena, ndo' cha tyuua' nntaa'ndyena naⁿñeeⁿ noom'naaⁿ.

³² Jo' chii sondaro'ñeeⁿ ty'ecatomna ndei'nc'ee ts'aⁿ najndyee, ndo' majo'ti l'ana cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ cwiicheⁿ ntyjaa' Jesús.

³³ Saa quia na ty'entyjaa'na Jesús, jliuna na jndaⁿ tueeⁿeⁿ. Tatícatomna ndei'nc'eeⁿ.

³⁴ Saa meiiⁿ na ljo' cwii sondaro'ñeeⁿ tjaa'ñe lantsa tsei'ntsquieeⁿeⁿ. Mañoom' jluí niom' ñequio ndaa.

³⁵ Ja nty'ia na ljo' tuii, ndo' macwji'yuu'ndyoo. Cala'nqⁿ'yo' na mayu'a ñ'oom matseinaⁿ cha mati nndaⁿ nla'yuyoyo'.

³⁶ Ee nmeiiⁿ tuii cha na catseicandaⁿñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeiina' nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Meiⁿcwii tseiⁿ'eⁿ tícatom."

³⁷ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na matsona': "Nnty'iaana nquii ts'aⁿ na jla'cjoondyena tsei'ntsquiee'."

Tjacanty'iuu'ñe Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Jndaⁿ teinom nmeiⁿl, José ts'aⁿ na jnaⁿ Arimatea, tjacaaⁿ nnom Pilato na nñequiaa tsaⁿñeeⁿ sei'ts'o 'naaⁿl Jesús. José'ñeeⁿ matseijomñé ñ'oom na mañequiaa Jesús saa cwe' nty'iu ee nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ judíos. Pilato tquiaaⁿ ñ'oom'm. Jo' chii José tjaaⁿ, tjac'oom sei'ts'o 'naaⁿl Jesús.

³⁹ Ñ'eⁿ Nicodemo, tsaⁿ na tja na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom tjañ'oom cha'na ntquiuu nchoo' nqui kilos ncheⁿl na tjoom'na' mirra ñequio áloes na nnty'oomndyena juuna' sei'ts'o 'naaⁿl Jesús.

⁴⁰ Quia jo' to'ñoomna ts'oo Jesús, ty'oomndyena ncheⁿl cachi'ñeeⁿ liaa na jndyuna' lino. Jndaⁿ chii jla'tyjoondyena liaa'ñeeⁿ jom. Ee luua' waa costumbre 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na cwity'iuuna l'oo.

⁴¹ Yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ waa cwii ntjom. Naquii' ntjom'ñeeⁿ waa cwii tsei'tsuua xco, na meiⁿ'jom ndii' tyoojaanty'iuu'ñe ts'oo.

⁴² Ndo' nc'e na mawaa xjeⁿ na nnc'ooquie' nn'aⁿ judíos xuee sauro', jo' chii jo' jo' ty'ecatjaa'ndyena ts'oo Jesús. Ee tsei'tsuua'ñeeⁿ nndyoo' waana' yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

20

Tquiaa Ty'oots'om na wando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Jaancoo xuee neiⁿnco', xuee najndyee smaⁿna, tyjee'cañoom María Magdalena tsei'tsuaa'ñeeⁿ, ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ. Nty'iaaⁿaⁿ na jndā teindyō tsjō' na ñeñoom 'ndyoo juuna'.

² Quia jo' jleinoom, tjaa' yuu na m'aaⁿ ja na jeeⁿ candya' ts'om Jesús ñ'eⁿ Simón Pedro. Matsoom ndaāyā:

—Jndā tjeii'na sei'ts'o 'naaⁿ Ta Jesús tsei'tsuaa, meiⁿ ticaliuuyā yuu tqueⁿna juuna'.

³ Quia jo' ja ñequio Pedro saayā, squiaāyā yuu waa tsei'tsuaa.

⁴ Ñe'cwi saayā, jleinoō'yā, sã jndeiiti jleinoōⁿ, nchiiti Pedro. Jo' chii ja tuajndyaaya yuu waa tsei'tsuaa.

⁵ Seintyanquiondyo, nty'iaya liaa na ñechu'tyjoofie Jesús meindyuaana' naquii' tsei'tsuaa, sã ticjoquia'a.

⁶ Ndo' quia na tuee'cañoom Simón Pedro jo' jo', na cwijndyontyjoōⁿ naxaⁿa, jom tjaqueⁿeⁿ hasta naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Mati nty'iaaⁿaⁿ joo liaa'ñeeⁿ na ñechu'tyjoofie Jesús meindyuaana' jo' jo'.

⁷ Ndo' juu liaa na ñetā' xqueⁿ Jesús ljeiiⁿ na ticwacatyeeⁿna' ñequio nt'omcheⁿ liaa na ñechu'tyjoofie. Wacatyeeⁿna' na ñenquiina', chi'lcwiina'.

⁸ Quia jo' mati ja na matseijomndyo ñ'eⁿ Jesús, tjoquia'a naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Nty'iaya na ljo' waa, ndo' quia ljo'cheⁿ seiyu'a. Ee meiⁿ na ja tuajndyāā jo' jo', sã ticjoquia'a na mandñoom'.

⁹ Ee xjeⁿñeeⁿ ndicwaⁿ tjoōcheⁿ nla'noōⁿâ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona' maxjeⁿ ñnequiaa Ty'oots'om na nncwando'xco Jesús xeⁿ jndā tue'.

¹⁰ Quia jo' wendyō jā na cwilajomndyō ñ'eⁿñeⁿ ñluii'â tsei'tsuaa. Saalcwaa'â na waa w'aayā.

*Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena
(Mr. 16:9-11)*

¹¹ Sã María meintyjee'cheeⁿ nacañoom' tsei'tsuaa, maty'ioom. Yocheⁿ na maty'ioom jo' jo', seintyanquioñe na nty'iaaⁿaⁿ naquii'cheⁿ tsei'tsuaa.

¹² Jo' jo' nty'iaaⁿaⁿ we ángeles, jeeⁿ canchii' liaa cwee'na. Cwii tsaⁿñeeⁿ wacatyeeⁿ jo yuu na ñet'oom xqueⁿ Jesús, ndo' x'iaaⁿaⁿ wacatyeeⁿ jo yuu ñet'om nc'ee Jesús.

¹³ Ndo' ta'x'eena nnoom:

—¿Chiuu 'u ts'aⁿ na maty'ioo'?

Tsoom ndaāna:

—Jndā ty'eñ'omna nqueⁿ na cwiluiiñe na matsã'ntjom ja, meiⁿ ticaljeiyya yuu ty'equeⁿna jom.

¹⁴ Jndā ncue na tsoom na luaa', quia jo' teiqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ na meintyjee' Jesús jo' jo', sã ticwajnaⁿaⁿ na nquii Jesús jo'.

¹⁵ Tso Jesús nnoom:

—'U yuscu, ¿chiuu na jeeⁿ maty'ioo'? ¿Ñeeⁿ juu mal'ue'?

Ndoo' ntyjeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjom'ñeeⁿ juu Jesús. Jo' chii matsoom nnom:

—Aa ndi' ta, xeⁿ 'u tjañ'oom' jom, catsu' noōⁿ yuu tja'queⁿ jom, quia jo' nncjoc'oⁿya jom.

¹⁶ Quia jo' matso Jesús:

—María.

Jndā na jñeeⁿ na tjei' Jesús xueⁿeⁿ, quia jo' teiqueeⁿ. T'ooⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom:

—Raboni.

Ñ'oom'ñeeⁿ matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndāā nc'iaa'.

17 Matso Jesús nnoom:

–Tint'uii'tyeⁿ¹ ja, ee tyoocjowaa na m'aaⁿ Tsotyaya. Saa cja' na m'aⁿ ti'nc'iaya na cwitejindeiina ja, catseicandii' na majowaa na m'aaⁿ Tsotyaya na mati cwiluiiñê Tsotyeyo', na m'aaⁿ Ty'oots'omya ndo' Ty'oots'om cwenta'yo'.

18 Quia jo' tja María Magdalena, tjatseicañeeⁿ já na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús. Juu María t'mooⁿ ndaayâ ñ'oom na jndâ seineiⁿ Jesús nnoom, ndo' na jndâ nty'iaa^{n1a} juu.

*Teitquioo'ñe Jesús ndaa já nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿñê
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)*

19 Ndo' mañejuu tmaaⁿ xuee neiⁿnc'o'ñeeⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús tjomndyô na ñe'naaⁿ¹. Jla'cata'tyaaⁿyâ ndyueel'a nc'e na nquiaayâ nc'iaaya nn'aⁿ judíos. Xjeⁿ¹ñeeⁿ tyjee'cañoom na m'aaⁿyâ, teintyjeeⁿeⁿ xcwe quii'ntaaⁿyâ. Matsoom:

–C'oom'yo' na tjaa ñomtiuu.

20 Ndo' jndâ tsoom na luaa', t'mooⁿ l'ooⁿ ñequio tsei'ntsqueeⁿeⁿ ndaayâ. Ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiⁿyâ na nty'iaaⁿndaa'â jom.

21 Ndo' tsoom ndaayâ:

–Quiaa Ty'oots'om na tjaa ñomtiuu laxmaⁿyo'. Cha'xjeⁿ jndâ jñoom ja ñequio ñ'oom naya 'naa^{n1a} malaa'ti' majñooⁿya 'o.

22 Ndo' quia na jndâ tsoom na luaa', tjoom'm jndye ndaayâ. Tsoom:

–Cato'ñoom'yo' Espíritu Santo.

23 'Ñeeⁿ joo na cwilat'maⁿ n'om'yo' jnaaⁿ, mati Ty'oots'om matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna. Saa 'ñeeⁿ joo na ticalacandyaandyo' cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ, maxjeⁿ tyeⁿ jndâ t'uii' jnaaⁿna joona.

Nty'iaa' Tomás na mawando'xco Jesús

24 Xjeⁿ na jndyojndyee Jesús, juu Tomás, cwii já na cwilajomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tic'oomñê, jom tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee.

25 Jo' chii nt'omndyô já l'uuyâ nnom Tomás:

–Jndâ nty'iaayâ nquii Jesús.

Saa t'ooⁿ ndaayâ:

–Ja xeⁿ ticanty'ianooⁿ 'naaⁿ yuu na tjaa clavos n'oml'ooⁿ, ndo' na nncw-jaaⁿndyô nnomts'ooⁿ yuu na jla'cjoondye clavos, ndo' xeⁿ ticantquieendyô jnda'ts'oo tsei'ntsqueeⁿeⁿ maxjeⁿ xocatseyiu'a na wando'xcoom.

26 Jndâ ñeeⁿ xuee na tuui na luaa' quia jo' já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyom'aaⁿndaa'â w'aa'ñeeⁿ, ndo' quia ljo'cheⁿ mati ñ'eⁿ Tomás. Ndo' tyjee'cañoom Jesús naquii' ntaaⁿyâ na ndi ta' ndyueel'a. Tsonnaa^{n1a} ndaayâ:

–C'om'yo' na tjaa ñomtiuu.

27 Mañoom' matsoom nnom Tomás:

–Caty'iom' nnomts'o' ts'om ts'ooⁿya, ndo' canty'ia' l'ooⁿya. Ndo' cw-jaaⁿndyuu' jnda'ts'o' tsei'ntsquieeya. Tantsa' na tiñe'catseyiu'.

28 T'o Tomás nnoom, tso:

–Jeeⁿ 'u Ta, 'u cwiluiindyuu' Ty'oots'omya ndo' nquii na matsaⁿntjom ja.

29 Matso Jesús nnoom:

–'U Tomás, cwe' na je' jndâ nty'iaⁿjom' ja, jo' na matsei'yu'. Matio'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyô meiiⁿ tyoonty'iaandaana ja.

Jndaa' ts'iaaⁿ na teiljeii librowaañe

³⁰ Já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê jndoo'ndaayâ na jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ s'aaⁿ na tixocaluii na cwe' meir'quia ts'aⁿ nnts'aa. Jooná' tícwiljeii nacjoo' librowaa.

³¹ Saa nmeiiⁿ matseiljeiya cha na calayu'yo' na juu Jesús cwiluiiñê Cristo, ndo' Jnda Ty'oots'om. Matseiljeiya nmeiiⁿ cha cantyja na cwilayu'yo' ñ'eⁿñê nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

21

Teitquioo'ñe Jesús ndaa ntquiee'ndyô já

¹ Jnda tuui nmeiiⁿ, Jesús seica'moⁿñennaaⁿ na ndaa já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. S'aaⁿ na ljo'yocheⁿ na m'aaⁿyâ xndyaa' ndaaluee Tiberias. Luaa waa na seica'moⁿñê ndaayâ.

² Ñe'naaⁿ m'aaⁿ Simón Pedro ñequio Tomás tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee, ñequio Natanael na jnaⁿ Caná ts'ondaa Galilea, ñequio wendyô já ntseinda Zebedeo ñequio nt'omcheⁿ nc'iaayâ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê.

³ Tso Simón Pedro ndaayâ:

Jocwjii'a catscaa.

L'uuyâ nnoom:

—Cwitsaayâ ñ'eⁿndyu'.

Quia jo' saayâ, tuogyâ ts'om w'aandaa. Saa juu tsjom'ñeeⁿ meiⁿcwii catscaa tícatjeii'â.

⁴ Ndo' jnda wjaawixuee, quia jo' tyjee'cañoom Jesús já. Meintyjeeⁿeⁿ ndyoo ndaaluee, saa tícala'nooⁿâ na manqueⁿ jo'.

⁵ Quia jo' tax'eeñê ndaayâ:

—O tyjanoⁿ, ¿aa jnda tjei'yo' calcaa?

T'ogyâ nnoom:

—Tjaa'naⁿ.

⁶ Matsoom ndaayâ:

—Catue'yo' tsqui' na'nyo' ntyjaa' w'aandaa ntyjaya, quia ljo'cheⁿ nliu'yo' calcaa.

Ndo' tuag'â juuna' jo' jo', jnda jo' tileicandaa nntjeii'â juuna' cwe' ee jeeⁿcheⁿ ndya' jndye calcaa chuuna'.

⁷ Quia jo' ja na jeeⁿ wi' ts'om Jesús, tsjooⁿya nnom Pedro:

—Juu Ta Jesús luaa'.

Quia jñeeⁿ na ljo' tsjoo, tcweeⁿ liaa maseta, ee jnda tjeiiⁿeⁿ juuna' na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ. Jnda jo' tju'ñê ts'om ndaaluee, mana tueⁿeⁿ tyuaatcwii.

⁸ Ndo' nt'omndyô já tquiontyjooⁿyâ cha'na wen'aaⁿ nchoo' nqui nc'aa ñ'eⁿ w'aandaa chjoo, chii squiaayâ tyuaatcwii. Ndo' saantyaandyô tsqui' na too' ñjom calcaa.

⁹ Quia na jnda squiaayâ tyuaatcwii, nty'iaayâ ñoom na cwico, ndo' ljo catscaa ñ'eⁿ tyoo' cjoo ñoom'ñeeⁿ, cwineiiⁿna'.

¹⁰ Matso Jesús ndaayâ:

—Quiocho'yo' nt'om calcaa na jnda tjei'yo' je'.

¹¹ Quia jo' tuo Simón Pedro ts'om w'aandaa chjoo. Jndyof'oom tsqui' tyuaatcwii na too'na' ñjom calcaa nt'maⁿ. Tueⁿntyjo jooyoo' cwii siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ndyeeyo'. Ndo' meiiⁿ na jeeⁿ ndya' jndye calcaa'ñeeⁿ, saa tícaty'ioo' tsqui'.

¹² Matso Jesús ndaayâ:

—Quio'yo' nlcwa'yo'.

Saa meiⁿcwiindyô jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tic'oom na t'maⁿ ts'om na nncwax'ee nnoom, ¿Ñeeⁿ 'u? Ee manquiuyuayaâ na manqui Ta Jesús jo'.

13 Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomyâ. To'ñoom tyoo' ñ'eⁿ catscaa. Tquiaaⁿ jooⁿa' ndaayâ.

14 Cantyjati na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ, luaa' jnda ndyee ndii' na seica'moⁿñê ndaâ jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Ñ'oom na sa'ntjom Jesús Simón Pedro

15 Ndo' quia na jnda tcwaa'â tax'ee Jesús 'ndyoo Simón Pedro. Tsoom: —'U Simón jnda Jonás, ¿aa ja jndati ntyji' nchiiti ts'iaaⁿmeiⁿ na mache'? T'ooⁿ, matsoom:

—Mayuu' Ta, ntyji' na 'u wi' ts'ooⁿya.

Matso Jesús nnoom ñ'oom na wjaañoom':

—Quiaa' na nlcwa' canmaⁿ nch'ucwentya.

16 Jnda we ndii' tax'eennaaⁿ'aⁿ nnom Pedro:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa mayuu' na jndati ntyji' ja?

T'o Pedro:

—Mayuu' Ta, ntyji' na wi' ts'ooⁿya 'u.

Tsonnda' Jesús ñ'oom na wjaañoom':

—Cateixe' canmaⁿ cwentya.

17 Na jnda ndyee ndii' tax'eeñê nnom Pedro. Tsoom:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa wi' ts'om' ja?

Seichjooⁿ'na' ts'om Pedro na jnda ndyee ndii' mawax'eeñe Jesús: “¿Aa wi' ts'om' ja?” Quia jo' t'ooⁿ, tsoom:

—Ta, cha'tso matseiⁿnoⁿ. Ndo' manty'ia'nchaa'ndyu' na wi' ts'ooⁿya 'u.

Matso Jesús nnoom:

—Cateixe' canmaⁿ cwentya.

18 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseicandiiya 'u. Quia ñet'oom' na xcwe ts'aⁿndyu', seijndaa'ndyu' na nntsa' mei'ljo'cheⁿ na l'ue ts'om', ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nntseitsaaⁿ'ñe 'u yuu na ñe'cja'. Saa quia na jnda teinc'uaa'ndyu' nntseiliuu' l'o' ndo' nntseityeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ 'u na nncjaañ'oom 'u yuu na tiñe'cja'.

19 Luaa' ñ'oom na tso Jesús na ma'mooⁿ ljo' cwii nnom na nnts'aana' na nncue' Pedro, na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿ'ñena' Ty'oots'om. Quia na jnda seineiⁿ ñ'oommeiⁿ, matsoom:

—'U candyo'ntyjo' naxaⁿ'a.

Ñ'oom na seineiⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ Juan

20 Teiqueⁿ Pedro ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ na jontyjo ja na candya' ts'om Jesús ja, ndo' maja na seintyondyo jo ndo' jñaaⁿ quia na tcwaa'â teijaaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿñê juu xjeⁿ na tax'aya 'ñom: “Ta, ¿ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñequiaa cwenta 'u?”

21 Ndo' quia nty'iaa' Pedro na jontyjo, tax'eeñê 'ndyoo Jesús. Tsoom:

—Ta, ndo' tsaⁿm'aaⁿ je', ¿ljo' cwii nnom na nntjoom?

22 T'o Jesús nnoom:

—Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia nndyoqonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u? 'U candyo'ntyjo' naxaⁿ'a.

23 Quia jo' t'om ñ'oom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na tso Jesús na xoc'ioya. Saa nchii matsoom na xoc'io. Tomti tsoom: “Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia nndyoqonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u, Pedro?”

24 Maja luaa jo'. Maja matseiljeiya ñ'oommeiⁿ. Ndo' joo ñ'oom na macwji'yuu'ndyo, ñ'oom na mayuu' jo', nchii cwe' na maquiunna'ya.

²⁵Ndo' jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ maniom na s'aa Jesús. M'aaⁿ ts'ooⁿ xeⁿ nleiljeii cwii ndo' cwii jona', mach'eena' ntyjii na xocwijndeii tsjoomnancue libros na nluii na nleiljeii joo jo'. Mantyjati luaa'ndyo.

Ts'iaaⁿ na l'a Apóstoles

Ñ'oomtyeⁿ na nndyo Espíritu Santo

1-2 'U ta Teófilo, tsom na seiljeijndyaa na seicwangoⁿ na m'aaⁿ seicandiyaa 'u cantyja cha'tso na tyoch'ee Jesús ndo' na tyo'mooⁿ hasta xuee na tjawaaⁿ cañoom'luee. Cwii tjoqcheⁿ na nncjaawaaⁿ tjeii'ñê apóstoles. Ndo' cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo t'mooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ chiuu nl'ana.

3 Jnda na tueeⁿle, tando'nnaaⁿa, teitquioo'ñê ndaana ñequio jndye nnom na t'moⁿna' na wando'xoom. Wen'aaⁿ xuee tyom'aaⁿ na nty'iaana jom. Ndo' seineiiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om.

4 Yocheⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyena sa'ntjoom na ticalui'na tsjoom Jerusalén. Tsoom ndaana:

—Cwindo'yo' hasta xeⁿ jnda seicandaq'ñena' ñ'oom na tqeⁿtyeⁿ Tsotyaya na tsoom na nndyo Espíritu Santo cha'xjeⁿ jnda ñejndye'yo' na tsjoo ndaa'yo'.

5 Ee Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatoo, saa 'o tajndye xuee ndo' njñom Ty'oots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.

Cantyja na tjawa Jesús cañoom'luee

6 Quia na tyom'aⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús ta'x'eena nnoom, jluea:

—Ta, ¿aa je' na nntsa' na catsa'ntjomndyennda' nn'aⁿ Israel?

7 Tsoom ndaana:

—Tsotyaya waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na matseijndaa'ñê cwaaⁿ xuee oo ljo' xjeⁿ ntyjeⁿ na nluii cwii cwii nnom na matseijndaa'ñê.

8 Saa quia na jnda jndyo Espíritu Santo naquii' n'om'yo', quia jo' nñequiaaⁿ na nlxamaⁿyo' najndeiⁿ na cwiluiiñê. Ndo' nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿ ja naquii' tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ñ'eⁿ ndyuaa Samaria, ndo' hasta cha'waa nnom tsjoomnancue.

9 Jnda na tsoom na luua' jndoo'cheⁿna tjawaaⁿ. Ndo' jndyo cwii nchquiu, mana seicu'na' na cwinty'iaana jom.

10 Nquiee cwinty'iaana jo nandye tsjo'luee xjeⁿ na mawjaaⁿ, ndo' mats'iaa jo' teitquioo'ndye we yonom nacañoomna na jeeⁿ canchii' liaa cwee'.

11 Jluue naⁿñeeⁿ ndaana:

—'O nn'aⁿ Galilea, ¿chiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' jo nandye tsjo'luee? Jesús m'aaⁿ na jnaaⁿ jo ndaa'yo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ tjaaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ na tjawaaⁿ maluaaⁿ nndyonnaaⁿaⁿ.

Matías nntseinooñê cantyja na 'ndiina' Judas

12 Quia jo' ty'elcwee'na Jerusalén na ñet'omna ta na jndyu Olivos. Juu ta'ñeeⁿ tquia m'aa'na' ñequio tsjoom Jerusalén cha'na tquia na wanaaⁿ na nntseicaañe ts'aⁿ judío xuee na cwita'jndyeena.

13 Jnda na ty'equie'na quii' tsjoom, tquiena yuu waa w'aa. Ty'ewana cuarto nandye w'aa yuu cwic'ee'yana. Ndo' ñ'eⁿ Pedro ñequio Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo jnda Alfeo, Simón ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ cananista ndo' ñ'eⁿ Judas tyjee Jacobo.

14 Cha'tsondyena ñecwii jla'jomndyena na 'io ndi 'io tyolaneiⁿna nnom Ty'oots'om. Mati jla'jomndye nt'om yolcu, ndo' ñ'eeⁿ ti'ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsoñeeⁿ María.

15 Cwii xuee'ñeeⁿ teicantyja Pedro quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Joo naⁿñeeⁿ cha'na cwii siaⁿnto waljoo' ntquiuundyena.

16 Matsoom ndaana:

—O nn'aⁿya na cwilayu'yo', jndei'na' na seicandaq'ñena' ñ'oom na seiljeii David cantyja 'naaⁿ Judas cha'xjeⁿ tso Espíritu Santo nnoom cantyja 'naaⁿ Judas'ñeeⁿ tsaⁿ na tjaca'mqⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na t'ue jom.

17 Judas'ñeeⁿ tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô já ndo' ñeseijomñê ts'iaaⁿ na cwilax-maaⁿyâ.

18 Ñequio s'om na tantjoom cantyja natia na s'aaⁿ, tioml'uaaⁿ cwii taⁿ tyuaa. Jo' jo' tiooñê meintyjee' xqueeⁿ, t'ioo'ñexcweeⁿ. Jluu' cha'tso tsiaⁿaⁿ.

19 Ndo' cha'tso nn'aⁿ Jerusalén nquiuna na luaa' s'aaⁿ. Quia jo' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿna jla'cajndyuna tyuaa'ñeeⁿ Acéldama. Ñ'oomwaa' matsona' Tyuaa Niom'.

20 Ee waa ñ'oom nacjoo' libro Salmos na matsona':

Caljo waⁿaⁿ na ñeⁿnquiina'.

Tinc'om nn'aⁿ juuna'.

Mati matsona':

Cwiicheⁿ ts'aⁿ coñom ts'iaaⁿ na ñeseixmaaⁿ.

21 'Quia jo' cwii ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cha'waati xuee na tyocañ'aaⁿyâ ñ'eⁿ nquii Ta Jesús na tjawa tjacueeⁿ tyomanoom naquii' njoom,

22 ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cantyjatí xuee na teits'oomñê Jesús s'aa Juan hasta xuee quia na tjawaaⁿ. Macaⁿna' na nntseijomñê tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyô na nntjei'yuu'ndyô na jndá tando'xco Jesús.

23 Quia jo' tyot'mqoⁿna we ts'aⁿ, José ñequio Matías. José'ñeeⁿ mati cwila'cajndyuna jom Barsabás, ndo' xqueⁿ xueⁿeⁿ Justo.

24-25 Tyolaneiⁿna nnom Ty'oqots'om, tyoluena:

—U Ta na mawa'naⁿ naquii' n'om cha'tsondye nn'aⁿ, ca'mqⁿ cwaanⁿ cwii na wendye naⁿm'aⁿ na nncwjii'ndyú na nntseijomñê ñequio nn'aⁿ na ma'ñoom' ts'iaaⁿ naⁿ. Nntseinoomñê tsaⁿñeeⁿ ts'iaaⁿ na ñeseixma' Judas na jndá tjei'ñe, ndo' jndá tja yuu tseixmaⁿ na nncjaa cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ.

26 Quia jo' ty'ena x'iaa cha m'moⁿna' ñ'eeⁿ nleijnoom' ts'iaaⁿñeeⁿ. Ndo' teijnoom' Matías. Jo' chii ty'oomna' jom ts'iaaⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na m'aⁿ canchoo'cwii apóstoles.

2

Jndyo Espíritu Santo

1 Quia na tuee' xuee Pentecostés, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii tmaaⁿ tjomndyena.

2 Mats'ia jo' jnaⁿ na teic'uaa jo nandye cañoom'luee cha'cwijom quia na jndei mandyo jndye. Ndo' s'aana' na c'uaa cha'waa naquii' w'aa yuu na meindyuaandyena.

3 Teitquioo' nty'iaana nacjoo cha'tsondyena ntyjo cha'cwijom ntsaachom.

4 Ndo' cha'tsondyena t'omna na too' Espíritu Santo cha'waañ'eⁿ naquii' n'omna. Tquiaaⁿ na la'xmaⁿna cantyja najneiⁿ. Ndo' jnaⁿna' na jla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna.

5 Joo ncuee'ñeeⁿ m'aⁿya nn'aⁿ judíos naquii' tsjoom Jerusalén na jeeⁿ queeⁿ n'om ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oqots'om. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna' cha'waa nnom tsjoomnancue.

6 Quia na teic'uaa na luaa', quia jo' ty'ecanty'iaana. Meiⁿ leicala'noⁿna ee cha'tsondyena tyondyena na tyola'neiⁿ naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nquieena.

7 Jeeⁿ ndya' tyueneiiⁿna, ndo' tyom'aa^m n'omna. Tyoluena ndaa ntyjeena:
 –Cha'tsondye na^m'aⁿ na cwila'neiⁿna ñequii'cheⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Galilea jooⁿa,

8 quia jo' ¿chiiu waayuu na cwindyaaya na ya cwila'neiⁿna cwii cwii nnom ñ'oom na cwilanaaⁿya xjeⁿ na tquiwijndaaya?

9 Ee jaa tiñe'cwii ndyuua jnaaⁿya. Nt'omndyo jnaaⁿ ndyuua Partia, nt'omndyo Media, Elam ñ'eⁿ Mesopotamia, ts'ondaa Judea ñ'eⁿ Capadocia, mati Ponto ñ'eⁿ ndyuua Asia.

10 Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya ndyuua Frigia ñ'eⁿ Panfilia, Egipto ñ'eⁿ nt'omcheⁿ l'ondaa África na manndyoo' Cirene. Ndo' nt'omndyo jnaaⁿya tsjom Roma, na tuiindyo nn'aⁿ judíos ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ nchii tuiindyena nn'aⁿ tsjaaⁿ jaa, saa macwila't'maaⁿndyena Ty'oqts'om cha'xjeⁿ na jaa nn'aⁿ judíos cwilat'maaⁿndyo jom.

11 Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya Creta ñ'eⁿ Arabia. Saa cha'tsondyo cwindyaa na ya cwila'neiⁿ na^m'aaⁿ ñ'oomya. Cwiluena cantyja na jeeⁿ t'maⁿ mach'ee Ty'oqts'om.

12 Cha'tsondye na^mñeeⁿ na jnaⁿ cwii cwii joo, jeeⁿ ndya' tyojaawee' n'omna ndo' seiñ'eeⁿna' jooⁿa. Tyoluena ndaa nc'iaana:

–¿Ljo' ñeca'moⁿna' na luaa' cwiluii?

13 Saa nt'omcheⁿ cwe' tyonco, tyolue:

–Na^m'aⁿ jnda jndyena.

Ñ'oom na tso Pedro ndaa nn'aⁿ

14 Quia jo' Pedro teintyjeeⁿeⁿ ñequio canchoo'cwii apóstoles. Jndeiⁿ seineiⁿ, tsoom ndaa nn'aⁿ:

–'O nn'aⁿya ntyjañoⁿya nn'aⁿ judíos ñequiondyo' 'o na tsjom'yo' ñjaaⁿ Jerusalén, queⁿ'yo' cwenta ndo' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o.

15 Ee na^m'aⁿ nchii na candyena cha'xjeⁿ na cwila'tiiu'yo', ee je' quia tuee'cheⁿ na ñjeeⁿ na cwijsjom.

16 Saa juu na cwinty'ia'yo' na cwiluii matseicandaaⁿñena' ñ'oom na tyoñequiaa profeta Joel, tsoom:

17 Ncuae na macanda, matso Ty'oqts'om,

njñooⁿya Espiritu na cwiluiindyo naquii' n'om jndye nn'aⁿ.

Nda'yo' na naⁿnom ñequio nda'yo' na naⁿlcu nla'neiⁿna ñ'oom na nntsjo^o ndaana.

Naⁿnom na titquiendye waa na nlco'na' ndaana na nnty'iaana.

Ndo' naⁿnom na tquiendye ndaa nntsoona.

18 Ncuaeñeeⁿ njñooⁿya Espiritu na cwiluiindyo naquii' n'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom nooⁿ meiiⁿ naⁿnom ndo' meiiⁿ naⁿlcu.

Ññequia naⁿñeeⁿ ñ'oom na nntsjo^o ndaana.

19 Ndo' nnts'aaya na nleitquioo' jndye nnom 'naa' jo nandy tsjo'luee na nla'catyuendye nn'aⁿ quia na nnty'iaana.

Ndo' nnts'aaya 'naa' na nleitquioo' jo nacje nnom tsjomnancue,

cha'na niom' ñequio chom ñequio ndoom.

20 Ñe'quioom' nntseicwaqueⁿna' na jo^oñe nnom,

ndo' chi' nntseicwaqueⁿna' cha'cwijom niom'.

Nmeiⁿ nluui cwii tjo^ocheⁿ na nncuae' xuee cantyja 'na' ja na cwiluiindyo na matsaⁿ'ntjoⁿ.

Juu xuee'ñeeⁿ t'maⁿ'ticheⁿ matseixmaⁿna' na nleitquioo' najndeiⁿ na matseixmaⁿya.

21 Saa cwii cwii ts'aⁿ na nncwji' xueya na cwiluiindyo na matsaⁿ'ntjoⁿ, juu tsaⁿ'ñeeⁿ nluin'maaⁿñe."

Luaa' ñ'oom na tso Ty'oots'om ñequio 'ndyoo Joel.

²² Tsoti Pedro:

—'O nn'a'ya Israel, candyeya'yo' na nntsjoō cantyja 'naa'ñ Jesús tsa'ñ na jna'ñ Nazaret. Tquioo' na nquii Ty'oots'om jñom jom ee jndye nnom ts'iaa'ñ t'ma'ñ s'aa'ñ quii'ntaa'ñ'yo' na nchii na nndaā nluui na cwe' ts'a'ñ nnts'aa, mei'ñ xocjaantyjoō' n'om nn'a'ñ chiuu tuiiyuu. Ndo' 'o manquiu'yo' na ljo' ee cantyja najndeii na matseixma'ñ nquii Ty'oots'om, jo' na tyoch'ee Jesús 'naa'ñ t'ma'ñ quii'ntaa'ñ'yo'.

²³ Maxje'ñ teiyo ntyjii Ty'oots'om na nnc'oom Jesús luee'yo' ee seijndaa'ñē na tuii na ljo'. Jo' na tio'yo' Jesús luee nn'a'ñ romanos. 'O l'a'yo' na ty'ioomna jom ts'oom'naa'ñ na jlacuee'na jom.

²⁴ Saa Ty'oots'om tquiaa na tando'xcoom na tuee'ñ'e'. Seicandyaañē jom na ñet'omts'ooñē ee tijoom jndaa caljoo'ñē nacje 'naa'ñ na cwiwje nn'a'ñ.

²⁵ Seinei'ñ rey David na ndoo' matseinei'ñ nquii Jesús. Matsoom:

Manty'iaa Ty'oots'om na ñequii'che'ñ m'aa'ñē jo nōō'ya.

Nc'e na m'aa'ñē ñ'e'ndyo, jo' chii xocju'cjena' ja.

²⁶ Jo' na jee'ñ nei'ñco ts'ōō'ya,

ndo' ñequio na nei'ñya mataya.

Ndo' cwe' nc'e meindoō'nty'iaandyo,

jo' na mach'eena' na mawajndyaya.

²⁷ Ee xonquiaa'ñ na nljoo'ndyo tsei'tsuua

mei'ñ xonquiaa'ñ na nnto'ndyo ee cwiluiindyō na lju' ts'ōō'ñ na mandi'ntjo'ñya njom'.

²⁸ 'U t'mō'ñ nōō'ya nato cantyja na nncwando'xco ts'a'ñ.

Ndo' na nnc'ōō'ya ñ'e'ndyu' nnts'aana' na nei'tyaya.

Luaa' ñ'oom na seinei'ñ David.

²⁹ Tsoti Pedro:

—'O nn'a'ya, ndyeyu nntsjoō nndye'yo' na tue' welooya David na ñet'oom teiyo. Ty'ecat'iuuna jom, ndo' tsei'tsua'ñ'a'ñ ndicwa'ñ waana' tsjoom ñjaa'ñ hasta xuee je'.

³⁰ Jom tyoluiiñē profeta, ndo' ntyjiiyaa'ñ na tso Ty'oots'om ñ'oomtye'ñ nnoom na nluuiñē Cristo quii'ntaa'ñ nn'a'ñ tsjaa'ñ 'naa'ñ'a'ñ na nndyowicantyjoō' ndo' juu tsa'ññee'ñ nncjaacjoo ntio na ñetacatyee'ñ.

³¹ Ndo' cha'cwijom na nnty'iaa'ñ nnoom najnda'ñ tuina', jo' na tsoom na xocaljoo'ñē añmaa'ñ yuu na cwiljoo'ndye añmaa'ñ nn'a'ñ na jnda'ñ tja'ñ ndo' mei'ñ seii'ñ xocatōō'.

³² Ñ'oommei'ñ seinei'ñ cantyja 'naa'ñ Jesús. Ndo' cha'tsondyō cwi'tjei'yuu'ndyō na mayuu'ñ na tquiaa Ty'oots'om na tando'xco juu.

³³ Je' m'aa'ñ ntyjaa'ñ ts'ō Ty'oots'om ntyjaya yuu na matseit'maa'ññena'ñ jom. Jo' na jnda'ñ jñom Tsotye'e'ñ Espíritu Santo naquii'ñ n'om nn'a'ñ cha'xje'ñ ñ'oomtye'ñ na tque'ñ ndo' na cwiluii'ñ cha'tso na cwinty'ia'yo' je' ndo' na cwindye'yo'.

³⁴ Ee nchii nquii David tja cañoom'luee. Jo' chii ma'mō'na' cantyja 'naa'ñ Jesús seneii'ñ. Ee tso David:

Seinei'ñ Ta Ty'oots'om nnom Ta na matsa'ñntjom ja.

Matsoom nnom:

“Cajma'ñ jo ntyjaa'ñ ts'ōōya ntyjaya

³⁵ hasta xje'ñ na jnda'ñ tsa'a'ñ nn'a'ñ na jndoo 'u cjee'ñ nc'e'.”

³⁶ Tsoti Pedro:

—Quia jo' cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ Israel cala'noⁿ'yo' na mayuu' na juu Jesús na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tqueⁿ Ty'oots'om na Ta jom na matsa'ntjoom jaa ndo' na Cristo jom na macwji'n'maaⁿñê jaa.

³⁷ Ndo' quia jndye nn'aⁿ Israel na luaa', jeeⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Jluena nnom Pedro ñequio ndaaⁿ nt'omcheⁿ apóstoles:

—'O nn'aa'ya, ¿chiiuu maca'na' na cal'aayâ?

³⁸ Quia jo' t'o Pedro ndaana:

—Ticwiindyo' 'o calcwe' n'om'yo' ndo' cwits'oomndyo' ñequio xuee' Jesu-cristo, cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jna'yo'. Quia jo' nnto'ñoom'yo' Espíritu Santo naquii' n'om'yo'.

³⁹ Ee ñ'oomtyeⁿwaa' tseixma'na' cwenta' 'o ñ'eⁿ nda'yo', ndo' cwentaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ na tquia, ndo' mati ticwii cwii ts'aⁿ na ma'maⁿ Ta Ty'oots'om cwentaaya.

⁴⁰ Pedro jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tyocwji'yuu'ñetyeeⁿ ndaana. Ndo' tyotsei-jndo'tyeeⁿ n'omna. Tsoom:

—Catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quie' n'om cha nndaⁿ nlui'n'maaⁿndyo'.

⁴¹ Quia jo' nn'aⁿ na jla'yu' ñ'oom na tsoom teits'oomndyena. Juu xuee'ñeeⁿ, cha'na ndyee mei'ndyena jla'yu'na.

⁴² Tyoqueⁿndyena na tyondyena ñ'oom na tyot'mooⁿ apóstoles'ñeeⁿ. Tjoom' tyom'aⁿna ñequio naⁿñeeⁿ. Tyotjomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Ndo' tyola'neiⁿna nnom Ty'oots'om.

Luaa tyom'aⁿ nn'aⁿ na tyola'yu'jndyee

⁴³ Cha'tsondye nn'aⁿ tyotseitsaⁿ'na' joona ee na tyonty'iaana jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyot'a apóstoles na xocandaⁿ nluii na cwe' na jndaⁿ nquieena meiⁿ xocjaantyjoⁿ n'om nn'aⁿ 'naaⁿ na tuii.

⁴⁴ Cha'tsondye nn'aⁿ na jndaⁿ jla'yu', ñe'cwii n'omna. Ndo' cha'tso 'naⁿ na tyowil'uee'ndyena tjom na 'naaⁿna joona'.

⁴⁵ Tyondaana ndyuaana ñequio nt'omcheⁿ 'naaⁿna na waa. Ndo' s'om na tyoto'ñoomna tyotoⁿ'na joona', tyoñequiana ndaaⁿ nn'aⁿ na tyotseitjoona' joo.

⁴⁶ 'Io ndi 'io tyotjomndyena wats'om t'maⁿ. Mati naquii' l'aana tyola'jomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Tyocwa'na ñequio na neiiⁿna ndo' na xcwee' n'omna.

⁴⁷ Tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om ndo' cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyotjeii'ya joona. Ndo' 'io ndi 'io tyocwji'n'maaⁿñeticheⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ. Jo' chii tjawit'maⁿti tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

3

Tco'yana' cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

¹ Cwii xuee Pedro ñ'eⁿ Juan ljo'yu ty'ena wats'om t'maⁿ na ndyee na matmaaⁿ xjeⁿ na cwi'oola'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om.

² Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na tuiiñe na ntjeiⁿ nc'ee. Juu tsaⁿñeeⁿ 'io ndi 'io tyo'ooñ'om nn'aⁿ jom wats'om t'maⁿ, tyoqueⁿna jom 'ndyoots'a na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo' cha nndaⁿ nlcaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' jo' jo'.

³ Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ Pedro ñ'eⁿ Juan na macwi'ooquie'na naquii' wats'om'ñeeⁿ tcaaⁿ s'om ndaana.

⁴ Ndo' nty'iaa' Pedro ñequio Juan jom. Tso Pedro nnoom:

—Aa re sa, canty'ia' ndaayâ.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ ndaana ee seitoom waa na nñequiana na nnco'ñoom.

⁶ Saa matso Pedro nnoom:

—Ja meiⁿ s'om xuee meiⁿ s'om cajaⁿ tjaaⁿnaⁿ na maleiñ^o'ya, saa cantyja na maleiñ^o'tya ñeiquiaya na nnc'o'ñom'. Ñeiquio xuee' Jesucristo, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret, quicantya' ndo' cja'ca'.

⁷ Jnda chii t'uui Pedro ts'ooⁿ ntyjaya seiwe tsaⁿ'ñeeⁿ jom. Mañoom' tco'yana' nda'nc'eeⁿ ñeiquio candyo'nc'eeⁿ.

⁸ Jo' na ñejomto teicantyaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' toqⁿ'oⁿ na tjacaⁿ. Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ñ'eⁿndyena. Tyojaacaⁿ ndo' tyowantyaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿ'ñê Ty'oqots'om.

⁹ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na too'ndye naquii' wats'om tyonty'iaana na tyojaacaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿ'ñê Ty'oqots'om.

¹⁰ Ee tajnaaⁿna na jom ts'aⁿ na ñetacatyeeⁿ 'ndyoots'a wats'om t'maⁿ'ñeeⁿ na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo'. Majom na tyocaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaaⁿ nn'aⁿ. Jo' na jeeⁿ tyotseitsaⁿ'na' jooⁿa ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna na jnda tco'yana' nc'eeⁿ.

Ñoom na seineiⁿ Pedro leiroo' wats'om t'maⁿ

¹¹ Wats'om'ñeeⁿ waa cwii leiroo'na' na jndyuna' Salomón. Jo' jo' tquionty-jaa' cha'tsondye nn'aⁿ na cwityueneiiⁿna. Ee ts'aⁿ na tco'yana' nc'ee jo' jo' tiñe'ca'ñeeⁿ Pedro ñeiquio Juan.

¹² Quia na nty'iaa' Pedro na cha'tsondye nn'aⁿ jnda jla'candyoo'ndyena, matsoom ndaana:

—'O re nn'aⁿya Israel, ¿chiuu na jeeⁿ matseitsaⁿ'na' 'o? ¿Chiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' ndaaⁿya na chacwijom cwila'tiuu'yo' na cwe' na jndaⁿ ncjooyâ oo cwe' nc'e na jeeⁿ cwila't'maaⁿ'ndyô Ty'oqots'om jo' na majaacaⁿ tsaⁿ'm'aaⁿ'? Meiⁿ'chjoo nchiijo'.

¹³ Ee nquii Ty'oqots'om na tyotseit'maaⁿ'ñê welooya Abraham na ñet'oom teiyo, na tyotseit'maaⁿ'ñê welooya Isaac, ndo' welooya Jacob, ndo' tyola't'maaⁿ'ndye nt'omcheⁿ welooya na jndyowi'cantyjoⁿ, jom seit'maaⁿ'ñê Jnaaⁿ Jesús, na jla'quioo'yo' luee naⁿmaⁿ'iaaⁿ cha cue'. Ndo' meiiⁿ Pilato ñe'catseicandyaañe jom, saa titancue'yo'. Sa'yo' nacjoom'm meiiⁿ juu ñe'catseicandyaañe jom.

¹⁴ 'O nchii taⁿ'yo' na nndyaañe nquii na cwiluiiñe na lju' ts'om ndo' na tyoch'ee yuu na maty'iomyana'. 'O taⁿ'yo'yo' na nndyaañe ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ.

¹⁵ Jla'cue'yo' nqueⁿ na mañequiaaⁿ na cwitando' nn'aⁿ. Saa Ty'oqots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ ndo' já cwtije'iyuu'ndyô na ljo'.

¹⁶ Nc'e na cwilayu'ya cwii n'ooⁿ'yâ ñ'eⁿ xuee' Jesús, jo' na tquiaana' najnda nc'ee tsaⁿ'm'aaⁿ na cwinty'ia'yo' ndo' na cwita'jnaⁿ'yo'. Ee nc'e juu na cwilayuu'yâ n'ooⁿ'yâ ñeiquio Jesús, jo' na cha'tsondyo' cwinty'ia'yo' na candaⁿ' tco'yana' tsaⁿ'm'aaⁿ.

¹⁷ 'Ndo' ntyjiiya, 'o nn'aⁿya, na tícala'nqⁿ'yo' ljo' l'a'yo' ñeiquio naⁿmaⁿ'iaaⁿ 'naⁿ'yo' jla'cue'yo' Jesús.

¹⁸ Saa laa'ti' waa na seicandaⁿ'ñe Ty'oqots'om ñ'oom na seineiiⁿ ñeiquio ndyuee profetas na maxjeⁿ nncue' Cristo tsaⁿ na jñoom.

¹⁹ Jo' chii calcwe' n'om'yo' ndo' cata'ndyo'xcwe'yo' nnom Ty'oqots'om cha ntseicanoom'm jnaⁿ'yo' ndo' na ñeiquiaaⁿ na ntseixcona' cantyja na cwtisaam'aⁿ'yo' joo nnoom.

²⁰ Ndo' na ljo' njñomnaaⁿ'aⁿ Jesucristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿ'ñe 'o, ee teiyo seijndaa'ñê na luaa' nnts'aaⁿ.

21 Saa macaⁿna' na caljoo'ñe Jesucristo cañoom'luee hasta quia na jndā se-icandaā'ñena' cha'tso ñ'oom na seineii' ñequio ndyuee profetas na tyoñequia ñ'oom'm tandyo xuee.

22 Ee tyotso Moisés ndaa welooya na ñet'om teiyo: “Nquii Ta Ty'oots'om njñoom cwii nn'aⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na ñnequiaa ñ'oom'm cha'xjeⁿ na jñoom ja. Queⁿ'yo' cwenta cha'tso ñ'oom na nntseineiⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ndaa'yo'.

23 Ee meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na tigueⁿ cwenta ñ'oom na nntso tsaⁿ'ñeeⁿ nncwjiⁿ'ndyona' juu quiiⁿ'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel.”

24 Tsoti Pedro:

—Cha'tsondye profetas cha'na Samuel ñequio nn'aⁿ na cwiñet'om jndā na tue' tsaⁿ'ñeeⁿ, tyoluena na nluii cha'xjeⁿ na cwiluii je'.

25 Ñequio ndyuee profetas tquiaa Ty'oots'om ñ'oomtyeⁿ ndo' 'o laxmaⁿ'yo' na nnda'yo' naya na cwit'moqⁿ joona' ndo' cha'xjeⁿ ñ'oom na seijndaa'ñetyeⁿ Ty'oots'om ndaa welooya na ñet'om teiyo quia tsoom nnom welooya Abraham: “Quiiⁿ'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjaawiⁿ'cantyjoo' nluiiñe ts'aⁿ na njñooⁿ'ya na m'aⁿ'yo'. Ndo' nc'e juu nntioⁿ'naaⁿ'ndyo cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.”

26 Jo' chii quia na s'aa Ty'oots'om na ta'ndo'xco Jnaaⁿ na tue', najndyee tio'naaⁿ'ñe 'o na jñoom juu na m'aⁿ'yo' cha tincwiindyo' 'o nlcwe' n'om'yo' natia na cwil'a'yo'.

4

Pedro ñ'eⁿ Juan jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ

1 Pedro ñ'eⁿ Juan xcwe na cwila'neiⁿna ndaa nn'aⁿ, ndo' tquie ntyee na m'aⁿna ñequio ts'aⁿ na matsaⁿ'ntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ. Mati nt'om nn'aⁿ judíos na laxmaⁿna tmaaⁿ saduceos tquiena.

2 Jndā teiloo naⁿ'ñeeⁿ ee Pedro ñ'eⁿ Juan cwit'moqⁿna ndaa nn'aⁿ na jndā mawanda'xco Jesús, jo' chii mati nn'aⁿ na jndā tjā maxjeⁿ ntando'xcona.

3 Quia jo' t'ue naⁿ'ñeeⁿ joona. Ndo' cwe' nc'e na jndā tmaaⁿ, jo' chii tiomya naⁿ'ñeeⁿ joona w'aancjo hasta quia nneiⁿ'ncoo cwiicheⁿ xuee.

4 Saa nn'aⁿ na tyondye ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quiana, jndyendye naⁿ'ñeeⁿ jla'yu'na. Ndo' cha'tsoñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿ'ndyena na cwe' naⁿnom.

5 Teincoo cwiicheⁿ xuee naquii' Jerusalén tjomndye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaⁿ nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'moqⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

6 Ñ'eⁿ Anás, tyee na cwiluiitquieñe, ñequio Caifás, ñ'eⁿ Juan ñequio Alejandro, ndo' ñ'eeⁿ cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nn'aaⁿna ntyee na cwiluiitquiendye.

7 Tqueeⁿ'ndyena Pedro ñ'eⁿ Juan ndo' tsaⁿ'na naⁿ'ñeeⁿ quiiⁿ'ntaaⁿna. Jluena: —¿Ñeeⁿ tquiaa na jndā'yo', ndo' ñ'eeⁿ ts'aⁿ xuee' cwileiⁿ'ñ'om'yo' na luaa' cwil'a'yo'?

8 Ndo' Pedro too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo, matsoom ndaaⁿna: —O re nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' n'iaaⁿ ñequio 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' joo ndaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel,

9 na cwita'x'ee'yo' ndaaⁿyâ cantya naya na tuii ñ'eⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee, ¿aa ñe'candy'e'yo' chiuu tuiiyuu na jndā tco'yana' jom?

10 Xeⁿ na ljo', quia jo' cha'tsondyo' 'o ñequio cha'tsondye nn'aⁿ Israel cala'noⁿ'yo' chiuu waa. Nquii Jesucristo, ts'aⁿ na jnaⁿ Nazaret na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jndā na tueeⁿ'eⁿ. Ñequio

xuee' jom jo' na jnda n'maⁿ tsaⁿs'am'aa^m na cwinty'ia'yo' na meintyjeeⁿeⁿ jo ndaa'yo'.

¹¹ Juu Jesús cwiluiine tsjo' na 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaya jnda tquie'yo'. Saa jnda tacatyeeⁿtyeⁿ tsjo'ñeeⁿ nquii tsia'tsjo' yuu na t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso ljo'.

¹² Tjaa'naⁿ ñeeⁿ cwiicheⁿ na nndaⁿ nncwji'n'maaⁿñeeⁿ nn'aⁿ macanda nquii Jesús. Ee cha'waa nnom tsjoomnancue tjaa'naⁿ xuee' cwiicheⁿ na tqueⁿ Ty'oots'om na juu nndaⁿ nncwji'n'maaⁿñeeⁿ jaa.

¹³ Jnda na nty'iaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ na tinquaa' Pedro ñ'eⁿ Juan, ndo' jla'noⁿna na tyoola'naaⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na nquiuna, ee cwe' nn'aⁿ meiⁿquiandyee jona, quia jo' jeeⁿ tyotseitsaⁿna' jona, ndo' tjañjoom' n'omna na tyocañ'eeⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús.

¹⁴ Ndo' majndeiiiti quia na nty'iaana nacañoom naⁿñeeⁿ meintyjee' ts'aⁿ na jnda tco'yana', jo' chii seicu'ñ'eⁿna' na nluena ñ'oom nacjoo naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Quia jo' tjeii'yana naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jnda chii tyola'neiⁿ cheⁿnquieena.

¹⁶ Tyoluena:

—¿Chiuu nl'aayoo ñequio ti'm'aⁿ? Ee cha'tsondyee nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Jerusalén manquiuuyana na jnda l'a naⁿm'aⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' na jndeiⁿ nquii ts'aⁿ ndo' jaa xondaⁿ nl'uuya na tiyuu' na ljo'.

¹⁷ Jo' chii yati cal'uuya ndaaⁿ naⁿm'aⁿ ñequio na jndei'na' meiⁿcwii nnom ts'aⁿ tala'neiⁿtina ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, cha tant'omti ñ'oommeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁸ Quia jo' t'maⁿna naⁿñeeⁿ. Sa'ntjomna na meiⁿcwii ñ'oom tala'neiⁿti naⁿñeeⁿ, tant'mooⁿna ñequio xuee' Jesús.

¹⁹ Saa Pedro ñequio Juan, jluna:

—Ncjo'yo' calatiuu'ya'yo' aa maty'iomna' jo nnom Ty'oots'om na calacandaayá ñ'oom na cwindu' 'o, nchii ñ'oom na matso jom.

²⁰ Ee já tijoom jndaa ca'ndyaayá na nlanaaⁿyá ljo' na ñenty'iaayá na tyoch'ee Jesús ndo' na tyondyaayá na tyotseineiⁿ.

²¹ Saa joo naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndeiⁿti ñ'oom tyoluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jnda chii jñoomna naⁿñeeⁿ, ee tileicaliuna chiuu ya nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ee nquiiana nn'aⁿ quii' tsjoom, ee cha'tsondyee nn'aⁿ tyolat'maaⁿndyena Ty'oots'om cantyja na nty'iaana na tco'yana' ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee.

²² Ee tsaⁿs'a'ñeeⁿ, na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ s'aa Ty'oots'om na tco'yana' jom, jnda teinom wen'aaⁿ choom'm.

Nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii t'ma' jla'nei'na nnom Ty'oots'om

²³ Pedro ñ'eⁿ Juan, jnda na jndyaandyena, ty'ena na m'aⁿ nc'iaana. Jla'candiina naⁿñeeⁿ cha'tso ñ'oom na tyolue ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

²⁴ Ndo' joo naⁿñeeⁿ, quia na jndyena ñ'oom ñeeⁿ, ñe'cwii t'maⁿ jla'nei'na nnom Ty'oots'om, jluna:

—'U Ta Ty'oots'om, macanda 'U na mayuu'cheⁿ na matsa'ntjom'. 'U tqueⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso na niom.

²⁵ Ñequio Espíritu Santo seijndo' ts'om moso' David. Jo' na seiljeiⁿ ñ'oom na tsu'. Tsoom:

¿Chiuu na cwila'wjee nn'aⁿ na nchii judíos?

Ndo' ¿chiuu na cwila'tiuu nn'aⁿ judíos cwii na cwe' ts'iaaⁿndyoo?

²⁶ Nn'aⁿ tsjoomnancue na cwitsa'ntjom jla'wendyena.

Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jla'jomndyena.

Ñe'cwii ty'ena nacjoo' nquii Ty'oqts'om,
ñequio Cristo tsaⁿ na jñoom.

²⁷ Jlueti naⁿñeeⁿ nnom Ty'oqts'om:

—Mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ na tso David ee Herodes ñequio Poncio Pilato jla'jomndyena naquii' tsjoomwaa ñequio nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ty'ena nacjoo' Jnda' na lju' tseixmaaⁿ ndo' na majndaa' ts'iaⁿ na tqeⁿ jom.

²⁸ Tandyo xuee seijndaa'ndyu' ljo' nl'ana. Ndo' majo' jnda' l'ana je'.

²⁹ Ndo' je' je' 'u Ta, queⁿ cwenta ñ'oom wi' na jndei'na' na cwiluena ndaayâ, ndo' cateijndei' jâ na cwindyâ'ntjooⁿyâ njom' na calanaaⁿyâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio na t'maⁿ n'oqⁿyâ.

³⁰ Ndo' catseintyo' ts'o' nacjoo nn'aⁿwii. Catsein'maⁿ joona. Catsa' 'naaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na xocjaantyojoo' n'om nn'aⁿ chiuu tuiyuu. Nmeiⁿ catsa' ee cwilcwii'â xuee' Jnda' Jesús na lju' tseixmaⁿ.

³¹ Jnda' na jla'neiⁿna nnom Ty'oqts'om tei'ncwii' w'aa yuu na cwi'tjom-ndyena. Ndo' joona too' m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna. Ndo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oqts'om ñequio na t'maⁿ n'omna.

Cha'tso 'na' tjom na 'naaⁿna joona'

³² Cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' tyom'aⁿna na ñe'cwii n'omna, ndo' ñe'cwii tyola'tiuuna. Mei'cwiindy'e joona ticatso na joo 'naⁿ na maleiñ'oom macandâ juu 'naaⁿ jo', ee cha'tso 'naⁿ na tyoleichona tyol'ana na tjom na 'naaⁿna joona'.

³³ Ndo' nquiee apóstoles tyotjeii'yuu'ndyena ñequio najndei' na matseix-maaⁿ na jnda' mawando'xco Ta Jesús. Ndo' t'maⁿ tio'naaⁿñe Ty'oqts'om joona.

³⁴ Ndo' quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ c'oom na matseitjoona' juu ee nn'aⁿ na niom ndyuua ndo' niom l'aa tyondâana joona' ndo' canty'jati s'om na to'ñoomna na ndaana joona' tquiñ'omna.

³⁵ Tquiiana s'om'ñeeⁿ ndaa apóstoles. Ndo' naⁿñeeⁿ tyoñequiana joona' nnom ticwii cwii ts'aⁿ na matseitjoona' 'naⁿ na macaⁿna' juu.

³⁶ Quii'ntaaⁿna tyom'aaⁿ ts'aⁿ na jndyu José. Jom ts'aⁿ tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyojoo', tuiñê tyuaaxeⁿncwe Chipre. Apóstoles tqeⁿna xueeⁿeⁿ Bernabé. Ñ'oomwaa' matsona' ts'aⁿ na mañequiaa na t'maⁿ ts'om x'iaa'.

³⁷ Jom waa tyuaaⁿaⁿ. Jnaaⁿ juuna', jnda' chii jndyoñ'oom s'om na to'ñoom, tquiaaⁿ s'om'ñeeⁿ ndaa apóstoles.

5

Seitjoñe Ananías ñ'eⁿ Safira

¹ Saa cwii tsaⁿs'a na jndyu Ananías ñequio scoom'm Safira ndaana cwii tyuaana.

² Ananías'ñeeⁿ seitjoⁿ cantyja na jnaaⁿ juuna', ndo' mati ntyjii scoom'm na ljo'. Jndyochom meiⁿ ndyee s'om'ñeeⁿ tquiaaⁿ joona' ndaa apóstoles.

³ Quia jo' matso Pedro nnoom:

—'U re Ananías, ¿chiuu na tquiaandyu' na seicatoo' Satanás naquii' ts'om' na tsu' cantu nnom Espíritu Santo na seitjoⁿ s'om cantyja na jnda' tyua'?

⁴ Yocheⁿ na tyoojnda' juuna' tseixmaⁿna' cwenta'. Ndo' mati meiiⁿ na jnda' jnda' juuna' wanaaⁿ na nntsa' yuu na l'ue ts'om' ñequio s'om'ñeeⁿ. 'U je' ¿chiuu na luaa' seitiuu' naquii' ts'om'? Ee nchii ndaa nn'aⁿ sa' cantu, nnom nquii Ty'oqts'om waa jnaⁿ.

⁵ Jnda' na jndii Ananías ñ'oommeiⁿ cwe' tíoñetoom na ts'oo jom. Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na nquiuna na luaa' tuii, jeeⁿ ndya' niom tyuena.

⁶ Teicantyja naⁿnom na titquiendye. Jla'tyjoondyena liaa jom. Jnda³ chii tjeii'na jom, mana ty'ecat'iuuna jom.

⁷ Jnda teinom cha'na ndyee hora na tuii na ljo' ndo' tyjee' scuu' Ananías. Meiⁿchjoo ticaljeiiⁿ aa waa ljo' tuii.

⁸ Quia jo' Pedro matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Catsu' ngoⁿ, ¿aa mayuu' na laa'ti'ndyo ndaa³'yo' tyuaa'yo'?

Ndo' matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' na laa'ti'.

⁹ Matso Pedro nnoom:

—Chiuu na jla'tjom'yo' ñ'oom na tqiuo'nn'a'nyo' Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om. Aa ndí, je' cwiquie nn'aⁿ na ty'ecat'iuu sa'. Mati 'u maje'ndyo nnc'oocat'iuuna 'u.

¹⁰ Mantyjacheⁿ cwe' tiooñetoom jo nc'ee Pedro, mana tueeⁿeⁿ. Quia na ty'equie' naⁿnom na titquiendye jliuna na jnda³ tueeⁿeⁿ. Mati tjeii'na jom, ty'ecat'iuuna jom nacañoom' saaⁿaⁿ.

¹¹ Quia jo', tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ seicaty'uena' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyondye na luaa' tuii.

Ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles

¹² Nn'aⁿ na cwiluiindyena apóstoles jndye nnom 'naaⁿ l'ana ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xonda³ nluii na cwe' najndeií nqui ts'aⁿ. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jnda³ cwila'yu' tjoom' t'maⁿna na tyotjomndyena wats'om t'maⁿ na jndyu leiroom'na' Salomón.

¹³ Saa³ nt'omcheⁿ nn'aⁿ nquiaana na nla'jomndyena, meiiⁿ na ljo' tyot-jjeii'yana nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹⁴ Ndo' tjawijindyendyeti nn'aⁿ na tyola'yu' ñequio Ta Jesús, naⁿnom ndo' naⁿlcu.

¹⁵ Tyotsa³na nn'aⁿwii ndyuee nantaa, cjoo' nduu ndo' cjoo' luee, cha quia na wjaawinom Pedro nncuiioo ncwaaⁿaⁿ nacjoo cwantindye joona cha nn'maaⁿna.

¹⁶ Mati nn'aⁿ na m'aⁿ njoom na nndyoo' Jerusalén tqiuochona nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta. Ndo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ n'maaⁿna.

Naⁿmaⁿiaaⁿ tyota'wi'na Pedro ñ'eⁿ Juan

¹⁷ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jndyu saduceos, jlawendyena nacjoo apóstoles ee jeeⁿ liiona naⁿñeeⁿ.

¹⁸ Jo' chii t'uena naⁿñeeⁿ. Tioomna joo w'aancjo.

¹⁹ Saa³ teijaaⁿ tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om. Seicanaaⁿñê ndyueel'a w'aancjo. Tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ.

²⁰ Matsoom ndaa³na:

—Catsa'yo' wats'om t'maⁿ. Calanei'nyo' ndaa³ nn'aⁿ ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿ na nncwando' añmaaⁿ ts'aⁿ.

²¹ Jnda³ na jndyena ñ'oomwaa' ty'ena. Ndo' cwitsjoom ty'equie'na wats'om t'maⁿ. Tyot'mooⁿna ndaa³ nn'aⁿ.

Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, jnda³ na tjomndyena ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyena naⁿmaⁿiaaⁿ ndaa³ nn'aⁿ Israel, saⁿntjomna na cjaacandyoo'ndye apóstoles na tioomna w'aancjo.

²² Saa³ quia na jnda³ tquie sondaro 'ndyoots'a w'aancjo jliuna na tac'om naⁿñeeⁿ jo' jo'. Jo' chii ty'elcwee'na. Ty'ela'candiina na tac'om naⁿñeeⁿ.

²³ Jluena:

—Quia na squiaayá 'ndyoots'a w'aancjo tyeⁿ taⁿ'na' ndo' m'aⁿ sondaro na cwil'a cwenta, saa³ quia na jla'canaaⁿndyô jo' jliuyá tjaaⁿñeeⁿ c'oom.

24 Ndo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio ts'aⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ na cwilla cwentá wats'om t'maⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, quia na jndyena na luaa', tyom'aaⁿ n'omna chiuu ya nluui cha nleicheⁿ ñ'oomwaa'.

25 Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ, seicandii joona, matso:

—Nn'aⁿ na tiom'yo' w'aancjo, naquii' wats'om t'maⁿ meintyjee'na je'. Cwit'moqⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ.

26 Quia jo' ts'aⁿ na matsa'ntjom tjaaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ. Ty'ecachona naⁿñeeⁿ saaⁿ nchii ñequio na jndei'na' ee nquiaana xeⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'ñeeⁿ njñom ljo' joona.

27 Ndo' quia na jndaⁿ tquiennnda'na yuu cwitjomndye naⁿman'iaaⁿ, tquiána cwentá práso ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Ndo' tyee na cwiluiitquieñe, seilcwii'ñe ndaaⁿ práso'ñeeⁿ.

28 Matsoom:

—Mandyeyo' na tyol'uuyâ ndaaⁿ'yo' ñequio ñ'oom na jndei'na' na tant'moqⁿ'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Saaⁿ 'o je' cha'waa naquii' Jerusalén jndaⁿ manquiu nn'aⁿ ñ'oom na cwit'moqⁿ'yo' ndaaⁿna. Mati cwindu'yo' na já chooyá jnaⁿ na tue' Jesús.

29 Quia jo' Pedro ñequio nt'omcheⁿ apóstoles, t'oqna, jluena:

—Jndei'tina' na calacandaayâ ñ'oom na matso Ty'oqots'om nchiiti ñ'oom na cwilue nn'aⁿ.

30 Manqueⁿ na tyola't'maaⁿndye welooya na ñet'om teiyo, tquiaaⁿ na wando'xco Jesús na jla'cue'yo' na ty'iom'yo' nacjoo' ts'oom'naaⁿ.

31 Seit'maaⁿñe juu. Tqueeⁿ juu ntyjaa' ts'oqⁿ ntyjaya. Tqueeⁿ juu na cwiluiit'maaⁿñe ndo' na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ cha calcwe' n'om nn'aⁿ Israel ndo' na nntseit'maⁿ ts'om jnaaⁿna.

32 Já cwitjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, ndo' majo'ti mach'ee Espíritu Santo, nquii na mañequiaa Ty'oqots'om naquii' n'om nn'aⁿ na cwila'candaⁿ ñ'oom na matsoom.

33 Jndaⁿ na jndye naⁿman'iaaⁿ ñ'oommeiⁿ jeeⁿ ndya' lioona hasta ñe'cala'cwjeena naⁿñeeⁿ.

34 Saaⁿ teicantya cwiindye joona, ts'aⁿ na jndyu Gamaliel. Jom ts'aⁿ tmaaⁿ' fariseos ndo' ma'mooⁿ chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' sa'ntjoom na calui'ya apóstoles ch'eⁿ chjoowi' taⁿndyo.

35 Tsoom ndaaⁿ nc'iaaⁿaⁿ:

—'O ntyjañoⁿ nn'aⁿ Israel, cal'a'yo' cwentá ljo' na cwilatuu'yo' na ñe'cal'a'yo' ñ'eⁿ naⁿnomn'aⁿ.

36 Ee cjañjoom' n'om'yo' jaach'eeti xuee tyom'aaⁿ Teudas. Tyotsoom na jom ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe, ndo' cha'na ñequiee siaⁿnto naⁿnom jla'jomndyena ñ'eⁿñe. Saaⁿ jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñe t'oom'ndyena. Mana ntycwii cantyja 'naaⁿaⁿ.

37 Jndaⁿ teinom na ljo', xcwe na cwiwiljeiixco ncuee nn'aⁿ, mati seis'añe Judas ts'aⁿ Galileo. Ndo' jndye nn'aⁿ jla'jomndyena ñ'eⁿñe. Saaⁿ mati jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñe majo'ti t'oom'ndyena.

38 Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', ca'ndye'yo' ti'm'aⁿ. Cajndoo' nquieena, ee xeⁿ ñ'oommeiⁿ ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ cwila'xmaⁿ'na' cwe' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ quia jo' nncjaandyue cheⁿnquieena'.

39 Saaⁿ xeⁿ cwila'xmaⁿ'na' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oqots'om, quia jo' tijoom candaⁿ na nlatyui'yo' joona'. Nleitquioo'to na cwitsa'yo' nacjoo' Ty'oqots'om.

⁴⁰ Ndo' jla'jomndye nc'iaa' Gamaliel ñ'oom na tsoom ndaana. Jo' chii tqueeⁿnda'na apóstoles. Cwe' tyotjaa'na naⁿñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' tyoluena na tant'mooⁿ naⁿñeeⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús. Jnda' chii jñoomna naⁿñeeⁿ.

⁴¹ Ndo' naⁿñeeⁿ je', jlui'na quii'ntaaⁿ naⁿmaⁿ'na'iaaⁿ ñequio na neii'na na tquiaa Ty'ooots'om na cwila'xmaⁿna na co'wi'na' jooⁿna nc'e na cwit'jei'yuu'ndyena ñ'oom ñequio xuee' Jesús.

⁴² Ndo' 'io ndi 'io tic'oomeintyee'na na tyot'mooⁿna naquii' wats'om t'maⁿndo' mati l'aa nn'aⁿ. Tyot'mooⁿna ndo' tyola'nei'na ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús na cwiluiñe Cristo.

6

Tjeii'ndyena ntquiee' nn'aⁿ na ndye'ntjom naquii' ntaaⁿna

¹ Majoo ncuee'ñeeⁿ tjawijndyendye nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa we ndi'ndyena. Nt'omndyena nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ griego ndo' nt'om nc'iaana cwila'neiⁿ hebreo. Ndo' naⁿñeeⁿ na cwila'nei'na griego to'na na jla'ncjoo'ndyena nacjoo' nn'aⁿ na cwilayu' na cwila'neiⁿ hebreo. Ee cha'tso yolcu na cwila'yu' na jnda' tjā noom ticwii xuee cwito'ñoomna nantquie. Saa joo yolcu na cwila'neiⁿ griego tjindyeti cwito'ñoomna cha'xjeⁿ cwito'ñoom nc'iaana na cwila'neiⁿ hebreo. Jo' na to'na na jla'ncjoo'ndyena.

² Jo' chii canchoo'we apóstoles jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

–Ticatsa'ntjomna' na n'ndyaayâ na cwiñe'quiaayâ ñ'oom' Ty'ooots'om na njndoo'â cantyja 'naaⁿ nantquie.

³ Jo' chii 'o nn'aa'ya, catjeii'ndyo' ntquiee' tsaⁿ's'a quii'ntaaⁿ'yo' na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, na too' m'aaⁿ Espiritu Santo naquii' n'omna, ndo' na jndo' n'omna. Jooⁿna nnt'iooⁿ'ya ts'iaaⁿ na njndoo'na cantyja 'naaⁿ nantquie na nnto'ñoom yolcu na jnda' tjā noom.

⁴ Saa jā ñecwitco nlanaaⁿ'yâ nnom Ty'ooots'om ndo' na ñnequiaayâ ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' jla'jomndyena na ljo'. Jo' tjeii'ndyena Esteban, ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ndo' too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espiritu Santo. Ndo' mati Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón ñequio Parmenas. Mati tjeii'ndyena Nicolás, ts'aⁿ tsjoom Antioquía. Jom nchii ts'aⁿ judío saa jaach'ee xuee matseijomñe ñ'oom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos.

⁶ Jnda' na tjeii'ndyena naⁿñeeⁿ chii tquiochona joo na m'aⁿ apóstoles. Ndo' jooⁿna jla'nei'na nnom Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. Jnda' chii tioonaa lueena nacjoo naⁿñeeⁿ na cwito'ñoom ts'iaaⁿ.

⁷ Ndo' ñ'oom' Ty'ooots'om jndyeti tjantyeena'. Ndo' ty'ewijndyendyeti nn'aⁿ na cwila'yu' naquii' Jerusalén hasta mati jndye ntyee cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tyola'yu'ya cwii n'om.

Cwita'wi'na Esteban

⁸ Esteban t'maⁿ najndei Ty'ooots'om tyotseixmaaⁿ. Jndye 'naaⁿ s'aaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocandaaⁿ lului na cwe' najndei nquii ts'aⁿ.

⁹ Tyowaa cwii wats'om cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu tmaaⁿ nn'aⁿ m'aⁿcandyaa'ndye. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna tsjoom Cirene ñequio tsjoom Alejandría ndo' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Asia. Nt'omndye naⁿñeeⁿ to'na tjawa ñ'oom na tyola'nei'na ñ'eⁿ Esteban.

¹⁰ Saa tileicanaⁿndyena na nncwinom'na jom ñ'oom na matseineiⁿ ee jom matseineiⁿ ñequio na jndo'ya ts'oom nc'e matseixmaaⁿ Espiritu Santo.

11 Quia jo' cwe' nt'iu tyotsa'ntjomna nn'a'n na calue cantu nacjoo' Esteban, na jnda jndyena na tyotseinei'n ñ'oom tia nacjoo' Moisés ndo' nacjoo' Ty'oots'om.

12 Jnda na jlue naⁿñeeⁿ cantu jeeⁿ seijmeiⁿ'na' nn'a'n quii' tsjoom ñequio nn'a'n na cwiluiitquiendye ñequio nn'a'n na cwiw'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' ty'ena nacjoo' Esteban. T'uena jom. Ty'eñ'omna jom jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ.

13 Ndo' tqueeⁿndyena nt'omcheⁿ nn'a'n na calue cantu nacjoom'm. Tyolue naⁿñeeⁿ:

—Tsaⁿs'am[']aaⁿ ñequii[']cheⁿ matseinei'n ñ'oom tia nacjoo' wats'om t'maⁿ na matseixma[']na' cwentaa' Ty'oots'om ndo' nacjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés.

14 Ee jnda jndyaayâ na tyotsoom na Jesús na jnaⁿ Nazaret nntseityuii' wats'omwaañe ndo' nntseichuii' costumbre na tquiaa Moisés ndaaya.

15 Ndo' cha'tso naⁿmaⁿ'iaaⁿ na meindyuaandye nty'iaana Esteban. Jliuna seichuii[']na' nnoom, s'aana' cha'cwijom nnom ángel.

7

Ñ'oom na seilcwe' Esteban ndaa nn'a'n na t'ue jom

1 Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe tax'eeⁿ nnom Esteban, matsoom:

—¿Aa mayuu' na ljo' tsu'?

2 T'o Esteban matsoom:

—O ta na cwiluiitquiendyo' ñequio 'o nn'a'ya, candye'yo' ñ'oom na nntsjo. Nquii Taya Ty'oots'om na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñe, jom seica'mo[']ñe nnom welooya Abraham quia na tyom'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ndyuaa Mesopotamia cwii tjoocheⁿ na nnc'oom tsjoom Harán.

3 Tsoom nnom: “Calui' ñjaa[']ñe ndyuaa tsjom'. Ca'ndii' nn'a'n, cja' ndyuaa yuu na m'moo[']ya njom'.”

4 Quia jo' jluee[']eⁿ ndyuaa tsjom'm, ndyuaa Caldea. Tjaaⁿ ndyuaa Harán, tyom'aa[']ñe jo' jo'. Ndo' jnda na tue' tsotyeeⁿ, jndyoñ'oom Ty'oots'om jom ndyuaamei[']n yuu na m'a[']yo' je'.

5 Saa tñquiaa Ty'oots'om na nnaa[']aⁿ ndyuaamei[']ñe mei['] cwe' yuu na nncwintyjee[']eⁿ. Saa tye['] 'ndii Ty'oots'om ñ'oom nnoom na maxje['] nnaa[']aⁿ ndyuaamei[']n. Nncuaana' cwentaa nn'a'n na nluindyena tsjaa['] 'naa['] jom xe['] jnda tuee[']eⁿ mei[']n xje[']ñee['] tjaa[']na['] ntseinaa['].

6 Tso Ty'oots'om na joo nn'a'n na nluindyena tsjaa['] 'naa['] Abraham cwiiche['] ndyuaa na nnc'omna na nchii ndyuaana. Tye['] nndye'ntjomna ndaa nn'a'n ndyuaa[']ñee['] ndo' wi' nntjoomna nl'a na[']ñee['] cwii ñequiee sia[']nto ntyu.

7 Ndo' tso Ty'oots'om nnoom: “Ja nncu[']xa['] nn'a'n ndyuaa[']ñee['] yuu na nndye'ntjomtye['] nn'a'n na nluindyena tsjaa['] 'na' na wjaawicantjoo', jnda chii nlu[']na jo' jo'. Tyuaawaañe nnc'omna nlat'maa[']ndyena ja.”

8 Tque[']tye['] Ty'oots'om ñ'oom nnom Abraham na cats'aa['] 'naa['] tjaa['] yu'ndaa na nlu[']ñe na tsa[']s'a. Jo' chii quia na tuiiñe jnaa['] Isaac, s'aa['] na ljo' joo jnda na jndaq['] ñee['] xuee na tuiiñe. Majo'ti s'aa Isaac ñequio jnaa['] Jacob. Ndo' Jacob ñecwii xje['] s'aa['] ñequio canchoo[']we ntseinaa['] na yonom, nn'a'n na cwiluiindye weloo jaa na canchoo[']we ntnaa['] nn'a'n Israel.

9 Saa joo ntseinda Jacob, jo' welooya na ñet'om teiyo, jee['] taq['] n'omna tyjeena José. Ndaaa jom ndaa nn'a'n na ty'eñ'om jom ndyuaa Egipto. Saa Ty'oots'om tyom'aa['] ñ'e[']ñe ndyuaa[']ñee['].

10 Seicandyaañe jom naquii' cha'tso nawi' na tyotjoom. Tquiaa na jndo' ts'oom ndo' s'aa na nei['] ts'om Faraón jom. Faraón[']ñee['] cwiluiiñe tsa[']ma[']ts'iaa['] t'ma['] ndyuaa Egipto, ndo' jom ty'ioom ts'iaa['] José na

catsa'ntjom tsa'ñíeeⁿ cha'waa ndyuaa Egipto hasta mati catsa'ntjom naquii' wats'iaaⁿ 'naa'naⁿ.

11 Xje'ñíeeⁿ jna'na' na jndyo cwii jndo' t'ma' cha'waa ndyuaa Egipto ñequio ndyuaa Canaán. T'ma' nawi' tyotjoom nn'aⁿ. Ndo' welooya taticaliuna ljo' na nlcwa'na.

12 Saa jnda' na jndii Jacob na niom nantquie ndyuaa Egipto, jñoom ntseinaaⁿ welooya najndyee ty'ena jo' jo'.

13 Jnda' chii ty'ennda'na na jnda' we. Jo' na secañooⁿ José na tyjeena jom. Ndo' tsa'ma'ts'iaaⁿ t'ma'ñíeeⁿ tajna'aⁿ na nn'aaⁿ José na'ñíeeⁿ.

14 Ndanquia sejindaañíee José na quiona ñequio tsotyena Jacob ñequio cha'tso nn'aⁿ w'aana. Joonaa jnda' ndyeen'aa' nchoo' qui nchoo' 'omndyena.

15 Quia jo' tja Jacob ndyuaa Egipto. Jo' jo' m'aaⁿ ndo' tuee'eⁿ ndo' mati jo' jo' tja ntseinaaⁿ, joo welooya na ñet'om teiyo.

16 Jnda' chii ty'eñ'omlcwe' ntseinda Jacob sei'ts'o 'naa'na' tsjoom Siquem ndyuaa yuu na jna'na. Jo' jo' tjacant'iuu'ñé naquii' tsei'tsuaa na sejinda Abraham ñequio s'om xuee ndaa' ntseinda Hamor.

17 Tsoti Esteban:

—Welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om teiyo, tyom'a'tina ndyuaa Egipto. Ndo' yocheⁿ na tjatseicandaa'ñíee' ñ'oom na tso Ty'ooots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ, yacheⁿ tjawijjndyendyena.

18 Jndye nn'aⁿ ñet'om ts'iaaⁿ t'ma' ndyuaa Egipto. Ndo' tuee'ntyjo na tjaquiee' cwii ts'aⁿ ts'iaa'ñíeeⁿ na ticaljeii cantyja 'naa' ts'oo José.

19 Cwajndii s'aaⁿ. Tco'wee'eⁿ welooya. Sa'ntjoom na ca'ndyetonaa yo'ndaa ndana na cwjeto.

20 Joo ncuee'ñíeeⁿ tuiñíee Moisés. Tjawee' ts'om Ty'ooots'om yu'ndaa. Tyom'aa'ñíee waa' tsotyeeⁿ cha'na ndyee chi' na teix'eetina jom.

21 Jnda' chii 'ndyena jom na cuee'eⁿ saa' majuuto yuscu jnda tsa'ma'ts'iaaⁿ t'ma'ñíeeⁿ ljeii jom. S'aa cha'na jnda jom.

22 Jo' chii tyotsei'na'aⁿ cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ ndyuaa Egipto. T'oom na jndo' ts'oom na tyotseineiiⁿ ndo' na tyoch'eeⁿ.

23 'Ndo' Moisés, quia na tuee' cha'na wen'aaⁿ choom'm s'aana' ts'oom na ñe'cjaacanoom'm nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñíee ntseindacantyjo Israel.

24 Tjaaⁿ ndo' nty'iaa'aⁿ na maco'wi' cwii ts'aⁿ Egipto cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñíee. Jo' chii tjacwañom'm tsa'ñíeeⁿ. Tjeii'ñíee juu nawi' na matjom. Seicue'eⁿ ts'aⁿ Egipto.

25 Ee seitiom na nla'noⁿ nn'aa'aⁿ nn'aⁿ Israel na Ty'ooots'om nntseicandyaañíee joona ñequio l'o jom, saa' ticala'noⁿna.

26 Ndo' cwiicheⁿ xuee ljeii' we nn'aⁿ Israel na cwilantja'ndye. Ndo' na l'ue ts'oom na caljyaandyena, jo' chii tsoom ndaa'na: "'O re mann'aa'ndyo'. ¿Chiuu na cwilantja'ndyo'?"

27 Quia jo' juu ts'aⁿ na mal'ue tia' ñ'eⁿ x'iaa', ntqueeⁿ Moisés. Matsoom nnom: "¿Ñíeeⁿ juu tqueⁿ 'u na nnts'a'ntjom' já, ndo' na nncu'xeⁿ já?"

28 ¿Aa ñe'catseicue' ja, cha'na seicue' ts'aⁿ Egipto wja?"

29 Jnda' na jndii Moisés ñ'oomwaa', jleinoom. Tjaaⁿ ndyuaa Madián. Mana ljoo'ñeyaaⁿ jo' jo'. Ndo' jo' jo' tocoom, tuiindyee we ntseinaaⁿ na'nom.

30 'Quia na jnda' teinom wen'aaⁿ ntyu na m'aaⁿ jo' jo' seijomna' na m'aaⁿ cwii joo quii' jnda' na nndyoo' sjo Sinaí ndo' teitquioo'ñíee cwii ángel nnoom naquii' ntsaachom na cwico tsa' ts'oq n'oom.

31 T'ma' seitsa'na' jom na nty'iaa'aⁿ na ljo'. Ndo' seicandyoo'ñíee na nnty'iaa'yaaⁿ ndo' jñíeeⁿ na matseineiⁿ Ta Ty'ooots'om.

³² Matso: “Ja cwiluiindyō Ty'oots'om cwentaa' welo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyoticheⁿ, ñ'eⁿ Isaac, ñ'eⁿ Jacob.” Quia na jndii Moisés na ljo', teiñê na macaty'ueeⁿ. Meiⁿ tíc'oomt'maaⁿñê ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ.

³³ Ndo' matso Ty'oots'om nnoom: “Cwji' lcom' na ñjom' ee yujo' yuu na meintyje' matseixmaⁿna' tyuua na lju' ee ñjaaⁿ tyje'cañooⁿya.

³⁴ Ja jnda nty'iyaya na cwita'wi' nn'aⁿ ndyuua Egipto nn'aⁿya nn'aⁿ Israel ndo' jnda jndiyya na cwticweena. Ndo' jnda jndyocuya na nntseican-dyaandyō jona. Jo' chii majñooⁿya 'u na cja'lcwe' ndyuua Egipto.”

³⁵ Tsoticheⁿ Esteban:

—Moisés'ñeeⁿ, ñel'a nn'aⁿ Israel na ticuee' n'omna jom. Jluena nnoom: “¿Ñeeⁿ tqueⁿ 'u na nntsaⁿntjom' jâ ndo' na nncu'xeⁿ jâ?” Saa majuutoom ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ jom na catsaⁿntjoom jona ndo' cantyja 'naaⁿ na ndyaandyena nawi' na tyom'aⁿna. Luaa' s'aa Ty'oots'om xjeⁿ na teitquioo'ñe ángel nnoom naquii' tsa' ts'ooⁿ nioom na cwico.

³⁶ Majuu Moisés'ñeeⁿ tjeiiⁿeⁿ welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om ndyuua Egipto. Jndye 'naa' t'maⁿ tyoch'eeⁿ ndyuua'ñeeⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu nndaⁿ nnts'aa na cwe' na jndeiⁿ nquii. Mati tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ quia na tei'nomna Ndaaluee Wee ndo' quia na tyom'aⁿna ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom wen'aaⁿ ntyu.

³⁷ Manqueⁿ na tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ Israel: “Ty'oots'om nlqueeⁿ cwii nn'aⁿyo' na ñnequiaa ñ'oom'm ndaaⁿ'yo' cha'xjeⁿ na tqueeⁿ ja.”

³⁸ Majom na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena quia na tyotjomyena ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' seineiⁿ ángel ñ'eⁿñê sjo Sinai. Jnda chii jom seineiⁿ ndaaⁿ welooya nn'aⁿ Israel. Jom to'ñoom ñ'oom na mañequiaana' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na wando' añmaaⁿ na jndyoteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ jaa.

³⁹ 'Saa welooya tiñe'calacandana ñ'oom na tsoom ndaana. Tiñe'calañ'oom'ndyena jom ndo' l'ana na ñe'c'oolcwee'na ndyuua Egipto.

⁴⁰ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ xqueⁿ sjo Sinai jluena nnom Aarón: “Catsa' 'na' na nlat'maaⁿndyo na nnc'oojndyena' jo ndaaya na nntsaalcwaa'a Egipto ee ticaliuuya ljo' tjom Moisés ts'aⁿ na tjei' jaa jo' jo'.”

⁴¹ Ndo' l'ana cwii 'naⁿ cha'cwijom quioo'jndyo chjoo. Ndo' nnom juuna' tyola'cwjeena quioo' na tyola't'maaⁿndyena na l'ana xuee. Jeeⁿ neiiⁿna ñequio juuna', ndo' cwe' 'na' na l'a nquieena.

⁴² Jo' chii 'ndii Ty'oots'om jona. 'Ndiitoom na calat'maaⁿndyeton meiiⁿ cwe' cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee. Ee naquii' libro na teiljeii ñ'oom ndyuee profetas, matsona':

'O nn'aⁿ Israel, ¿aa nqooⁿya tyoñequia'yo' quioo' na tyolacwje'yo' wen'aaⁿ ntyu'ñeeⁿ na tyom'aⁿyo' ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom?

⁴³ Nchii jo' l'a'yo' ee ñejleiñ'om'yo' w'aaliaa na ndii' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Moloc.

Ndo' ñejleiñ'om'yo' caxjuu cwentaa' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Renfán.

Ñequii'cheⁿ 'na' na ñel'a' ncjo'yo' ñejlat'maaⁿndyo'.

Jo' chii je' nncwjii'a 'o ndyuua tsjom'yo', nntsa'yo' hasta cwiicheⁿ na ntyjaa' tsjoom Babilonia.

⁴⁴ Tsoti Esteban:

—Juu ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom, tyoleiñ'om welooya w'aaliaa yuu tyolawena ljo' lcaa' na chuu' ljeii na tqueⁿ Ty'oots'om na matsaⁿntjomna'. W'aaliaa'ñeeⁿ tuiina' cha'xjeⁿ na saⁿntjom Ty'oots'om Moisés na cats'aaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na jnda t'mooⁿ nnom.

45 Juuna' tquioñ'om ndacantyjo welooya quia na jndyochuu Josué joona ndyuaameii'ñe, ndyuaa na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nndaana. Jo' chii tjeii'e' nn'a' na ñet'om ndyuaameii'ñe cha ljoo'ndye welooya juuna'. Ndo' ljooñe tyoleiñ'omtina w'aalíaa'ñee' hasta quia na tyom'aa' David.

46 Tjawee' ts'om Ty'oots'om ñ'e' David. Ñe'cats'aa' w'aa' yuu na nnc'oom Ty'oots'om na tyotseit'maa'ñe weloomb'm Jacob tsa' na ñet'oom teiyoche'.

47 Saa jnaa' Salomón juu s'aa w'aa'ñee' cwentaa' Ty'oots'om.

48 Saa nquii Ty'oots'om na m'aa' na ndyetiche', nchii cwe' naquii' l'aa na cwil'a nn'a' mac'ee'. Ee luaa' tyotso profeta. Seinei' tsa'ñee' ñ'oom na seijnog'ñ'om ts'om. Matsoom:

49 Cañoom'luee matseixma'na' ndio 'na'ya yuu na mawacatyā' na matsā'ntjō'ya.

Ndo' tsjoomnancue matseixma'na' cwe' cha'na 'na' yuu na cwiquie' nc'ā.

Nc'e na ljo', ζcwaā' w'aa' na nl'a'yo' cwentaya?

Ndo' ζyuu waa cwii joo na ya na nncwajjndyaya?

50 ζAa nchii nncō s'aa cañoom'luee ñ'e'ñ' tsjoomnancue?

51 Tsoti Esteban:

—O maxje' quie' n'om'yo'. Matseijomna' 'o cha'na nn'a' na tyoolat'maa'ndye Ty'oots'om ee tiñe'candy'e'yo' mei' tiñe'calacanda'yo'. Ñequii' na cwitsa'yo' nacjoo' Espíritu Santo. Cha'na tyol'a welo'yo' na ñet'om teiyo majo'ti cwil'a' 'o.

52 Welo'yo' na ñet'om teiyo, ζAa tyom'aa' ñ'ee' na tyoñeiquiaa ñ'oom' Ty'oots'om na tícata'wi'na juu? Maxje' tjaa'na'. Jla'cwjee welo'yo' nn'a' na tyola'candii na nndyo nquii Cristo na cwiluiiñe na maty'iomyana'. Ndo' 'o je' jndā tquia'yo' cwenta jom ndo' jndā jla'cue'yo' jom.

53 Mancjo'to'yo' na to'ñoom'yo' ljeii na tque'ñ Moisés na tquia ángeles. Saa tícalacanda'yo' juuna'.

Jla'cuee'na Esteban

54 Jndā na jndye na'ñee' ñ'oommei'ñ' jla'jmei'ndyena. Tyoteinquiena ndei'n'omna na jee' lioona Esteban.

55 Saa jom na too' naquii' ts'oom m'aa' Espíritu Santo, jlundaañê nty'iaa'ñ'a' cañoom'luee. Nty'iaa'ñ'a' na nei'coo' caxuee yuu na m'aa' nquii Ty'oots'om ndo' nty'iaa'ñ'a' Jesús na meintyjee' jo ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

56 Ndo' matsoom:

—Canty'ia'yo'. Manty'iaya na jndā jnaa' cañoom'luee, ndo' nquii Jesús na jna' jo' jo', meintyjee' ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

57 Quia jo' jndei' tyolaxuaana na jmei'ndyena. Jlacu'na lua'quina ndo' ñejom ty'enomna nacjoom'm.

58 Ndo' jndei' ty'entquieena jom nnom tsjoom. Jndā chii nn'a' na tyolue na waa jnaa'ñ'a' tjeii'na líaa na teincoo na cwee'na. Tsa'na joona', ndo' cwii ts'a' na títquieñe na jndyu Saulo jom s'aa' cwenta joona'. Jndā chii tyotmei'ñ'na ljō' Esteban.

59 Ndo' yoche' na cwitmei'ñ'na ljō' jom, seinei'ñ' nnom Ty'oots'om, matsoom:

—Ta Jesús, coñom' añma' 'na'ya.

60 Jndā chii tcoom'm xtyee'. Jndei' seixua', matsoom:

—Ta, tincwjaa'ndyu' cwenta jnaa'na na cwila'cuee'na ja.

Jndā tsoom na luaa' mana tuee'ñ'e'.

8

1 Ndo' tyom'aa' Saulo jo' jo', seijomñe' na jla'cuee' nn'a' Esteban.

Tyoco'wi' Saulo nn'a' na laxma' cwentaa' Ty'oqts'om

Majuu xuee na jlacuee'na Esteban jna'na' cwajndii tyontyjo nn'a' Jerusalén tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqts'om cwentaa'na' jo' jo'. Jo' chii cha'tsondyena tyot'oom'ndyena cha'waa ts'ondaa Judea ñequio ts'ondaa Samaria. Macandá nguiee apóstoles t'icat'oom'ndyena.

² Nt'om na'nom na jee' xcwee' n'om ñ'e' Ty'oqts'om ty'ecat'iuuna Esteban. Jee' tyotyueena na jnda nquiuna jom.

³ Ndo' Saulo cwajndii tyoco'wee'na' tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqts'om cwentaa'na'. Tyojaaque'na' mei' quii' l'aa ndo' ñequio na jndeina' tyocwjee'na' na'nom ndo' na'l'cu. Tyocjaachom joona. Tyotioom joona w'aancjo.

Tyoñe'quia nn'a' ñ'oom naya ndyuua Samaria

⁴ Saa na'ñee' na t'oom'ndye tyoma'nomna. Mei'yuuche' na tqiiena tyola'nei'na ñ'oom' Ty'oqts'om ndaa' nn'a'.

⁵ Cwii joona, ts'a' na jndyu Felipe, tjacuee' cwii tsjoom ts'ondaa Samaria. Tyotseinei' cantyja 'naa' Cristo ndaa' nn'a' tsjoom'ñee'.

⁶ Cha'tsondye nn'a' jee' ya tque'na cwenta ñ'oom na tyotseinei' ndo' nty'iaana 'naa' t'ma' na tyoch'ee' na xocandaa nnts'aa na cwe' najndei' nquii' ts'a'.

⁷ Jndye nn'a' na tyoleichuu jndyeta n'maa'na s'aa'. Quia na jlui' jndyeta'ñee' quii' n'omna jndei' jla'xuaana'. Ndo' jndye nn'a' na ntjei' nc'ee' ndo' ntjei' luee tco'yana' joona s'aa Felipe.

⁸ Nc'e na ljo', jndye nn'a' tsjoom'ñee' tyom'a'na na jee' nei'na.

⁹ Jnda jaach'ee xuee m'aa' cwii ts'a' nn'a' tsjoom'ñee' na calua'ñe na jndyu Simón. Tyonquiu'nn'aa' nn'a' ts'ondaa Samaria, na tyotsoom ndaana na jom jee' t'ma' tseixmaa'.

¹⁰ Cha'tsondye nn'a' meii' nn'a' na t'ma' cwiluiindyee meii' nn'a' na cje laxma' jee' tyoque'na cwenta ñ'oom na tyotseinei'. Tyoluena:

—Simónm'aa', juu najndei' na matseixma' Ty'oqts'om, t'ma' matseixmaa' jo'.

¹¹ Nn'a' tsjoom'ñee' tyoque'na cwenta ñ'oom na tyotseinei' ee teiyo manquiu'nn'aa' joona ñequio ts'iaa' calua' na mach'ee'.

¹² Saa quia na jnda jla'yu'na ñ'oom na tyotseinei' Felipe cantyja na matsa'ntjom Ty'oqts'om ndo' cantyja 'naa' xuee' Jesucristo, quia jo' na'nom ndo' na'l'cu teits'oomndyena.

¹³ Ndo' manquiti Simón seiyoomb'm ndo' teits'oomñê. Ndo' ñequii'che' na ñ'e'ñ'ee' ñ'e' Felipe. Jee' tyocjaawee' ts'oom 'naa' t'ma' na tyoch'ee Felipe na xocandaa nnts'aa na cwe' najndei' nquii' ts'a' mei' xocjaantyjo' ts'om ts'a' chiuu tuiyuu.

¹⁴ Ndo' Jerusalén m'a' apóstoles, jnda na jndyena na mati nn'a' ts'ondaa Samaria macwila'yu'na ñ'oom' Ty'oqts'om, jo' chii jñoomna we x'iaana, Pedro ñ'e' Juan, na c'oo na'ñee' na m'a' nn'a' ndyuua Samaria.

¹⁵ Ndo' jnda na tqiue na'ñee' jo' jo', tyola'nei'na nnom Ty'oqts'om. Ta'na nnoom na quiaa' Espíritu Santo naquii' n'om na'ñee'.

¹⁶ Ee mei'cwiindyee na'ñee' tyooto'ñoomna Espíritu Santo, macandá na jnda teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

¹⁷ Quia jo' Pedro ñ'e' Juan tioona lueena nacjoo na'ñee'. Mana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna.

¹⁸ Jnda na nty'iaa' Simón na joo nn'a' na jñom Ty'oqts'om tioona lueena nacjoo na'ñee', to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna, quia jo' seiquee'na' ts'oom na mati jom ñe'cats'aa' na ljo'. Jo' chii tsoom ndaana na s'om ñnequiaa'.

19 Matsoom:

—Quia'yo' na ntseixma^{nya} najndeii na cwilaxma^{nyo'} cha mati ja mei^{cwi'}ñee^{che'} ts'aⁿ na nntioo l'oo nacjoo' maxjeⁿ nnco^{ñom} Espiritu Santo naquii' ts'om.

20 Saá matso Pedro nnoom:

—S'om 'naⁿ catsuuna' ñ'e^{ndyu'}, 'u matsei'tiuu' na cwe' ñequio s'om nncoñom' naya na mañequiaa Ty'oots'om na cwicandaa nn'aⁿ na cwe'yu.

21 'U ticatsona' na nntseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwil'aayá ee tiyuu' na xcwee' ts'om' jo nnoom.

22 Calcwe' ts'om' jnaⁿ luaa', ndo' catseyi'oondyu' nnom Ty'oots'om nts'aache^{ndyo} ndya' nntseit'maⁿ ts'oom 'u na luaa' m'aaⁿ ts'om'.

23 Ee manty'iaya juu jnaⁿ matseijomna' cha'cwijom 'naⁿ ja na nnc'uu ts'aⁿ ndo' cha'cwijom l'uaancjo na chu'tye^{ndyu'}.

24 Quia jo' tso Simón ndaana:

—Cata'yo' nnom Ty'oots'om na mei^{cwi'} ticatjo^{nya} cha'na cwindu'yo'.

25 Pedro ñ'eⁿ Juan jla'neiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndo' tjei'yu^{ndyena} cantyja 'naaⁿ Jesús. Jndaⁿ chii jnaⁿ tsjoom'ñeeⁿ ndyuaa Samaria na nnc'oolcwee'na Jerusalén. Jndye njoom nch' u tyo'oowi^{nomna} ndyuaa'ñeeⁿ. Tyoñequiana ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Felipe ñequio ts'aⁿ ndyuaa Etiopía

26 Ndo' seineiⁿ ángel 'naaⁿ Ty'oots'om nnom Felipe. Tso: “Cja' nato Jerusalén na wjaana' tsjom Gaza jo ntyja na macalul' caxjuu tsoom'naaⁿ.” Juu nato'ñeeⁿ mawinomna' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

27 Quia jo' teicantjyaaⁿ tjaaⁿ. Ndo' nato'ñeeⁿ teincwiñê ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaa Etiopía. Tsaⁿñeeⁿ tsaⁿs'a eunuco na mandi'ntjom nnom Candace tsaⁿscu na matsaⁿntjom ndyuaa Etiopía. Tyom'aaⁿ ts'iaaⁿ na tyotseiweeⁿ s'om naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿscu'ñeeⁿ. Tjatseit'maaⁿñê Ty'oots'om Jerusalén.

28 Ndo' je' majaalcweeⁿe. Ñjoom ts'om tornom 'naaⁿaⁿ. Matsei'naⁿaⁿ tsoⁿ na chuu' ñ'oom' Ty'oots'om na seiljeii Isaías.

29 Ndo' tso Espiritu nnom Felipe:

—Catseicandyoo^{ndyu'} nacañoom' tornomwaa'. Catseijomndyu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maleiñ'oom juuna'.

30 Quia jo' tjantjyaa' Felipe tsaⁿñeeⁿ. Jñeeⁿ na matsei'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na seiljeii Isaías. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Aa matsei'noⁿ ñ'oom na matsei'naⁿ?

31 Matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu nnts'aayo na nntsei'noⁿa ee tjaa 'ñeeⁿ juu m'moⁿ nooⁿ?

Ndo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na cjawa Felipe tornom 'naaⁿaⁿ na nncwacatyeeⁿ na cañoom'm.

32 Luaa matso ñ'oom' Ty'oots'om na matsei'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ:

Quia na wjaañ'oom ts'aⁿ catsmaⁿ na nntseicueⁿeⁿ juuyo' meiⁿchjoo ticatseix-uaayo'.

Mati cha'na catsmaⁿ chjoo quia na matyjee ts'aⁿ som'm ñemaaⁿ ñom, malaa'ti' tjaa ljo' tso ts'aⁿ na cwiluiñe catsmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om meiiⁿ na wi' tyotjoom.

33 Jla'jnaaⁿ nn'aⁿ jom meiⁿ ticatu'xe^{nyana} ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Ndo' ñeeⁿ juu nndaⁿ nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿaⁿ na tjawicantjoo', maxjeⁿ tjaa'naⁿ ee tyuaa' jla'cuee'na jom.

34 Quia jo' tax'ee ts'aⁿ Etiopija nnom Felipe, matsoom:

—Cwii naya'ñeeⁿ, catsu'ya' nooⁿ, ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oommeiiⁿñe ¿aa matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ oo aa cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ?

³⁵ Quia jo' Felipe tooⁿoⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ na teiljei naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na sei'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Tyotseineiⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesús.

³⁶ Ndo' yocheⁿ na cwi'oona nato, tquiena cwii joo yuu waa ndaatioo. Quia jo' matso ts'aⁿ Etiopía nnoom:

—Canty'ia', ñjaaⁿ waa ndaatioo. ¿Aa waa na nntseicu'na' na nneits'oomndyo?

³⁷ Quia jo' matso Felipe nnoom:

—Xeⁿ matsei'yuu' ñequio na xcwee' ts'om' nndaⁿ nleits'oomndyu'.

T'o tsaⁿñeeⁿ matsoom:

—Matseyuu'a na Jesucristo cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om.

³⁸ Quia jo' ts'aⁿ Etiopía sa'ntjoom na cjaameintyjee' tornom. Jnda chii wendyena tquiocuena, ty'ecuona quii' ndaatioo, mana seits'oomñe Felipe jom.

³⁹ Jnda na jlui'na quii' ndaatioo, nquii Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om tjañ'oom Felipe. Ndo' ts'aⁿ Etiopía'ñeeⁿ taticanty'iaa'tyeeⁿ Felipe, saa tjaaⁿ nato na mawjaⁿ ñequio na neiiⁿ ts'oom.

⁴⁰ Ndo' Felipe je', teitquioo'ñê tsjoom Azoto, ndo' jndye njoom tyomanoom tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya hasta tuee'nnaaⁿaⁿ tsjoom Cesarea.

9

Lcwe' ts'om Saulo jnaaⁿaⁿ

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ndo' Saulo ticando' nncjaameintyjeeⁿeⁿ na matseicaty'ueeⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' ñequio Ta Jesús. Ndicwaⁿ macantyjaa'ñê na nntseicwjeⁿ joona. Jo' chii tjaaⁿ na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

² Tcaaⁿ ljeii nnom juu na nncjaañ'oom tsjoom Damasco na m'aⁿ nn'aⁿ judíos lan'om 'naaⁿna. Ljeii'ñeeⁿ tquiaana' najneiⁿ na nncjaacwjaaⁿ na'nom ndo' na'lcu nn'aⁿ na m'aⁿ natoo' Jesús, na nncjaachom joona praso Jerusalén.

³ Njoom nato na jnda jaawinoom'm tsjoom Damasco ndo' mats'ia jo' tioo cwii chom ndiocheⁿ nacañom'm na jna'na' cañoom'luee.

⁴ Ndo' tiooñê nomtyuaa ndo' jñeeⁿ na seineiⁿ ts'aⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Saulo, ¿chiiuu na jeeⁿ mantyojo' ja?

⁵ Ndo' t'ooⁿ:

—¿'Ñeeⁿ 'u Ta?

Matso nnoom:

—Ja Jesús ts'aⁿ na mantyojo'.

⁶ Ndo' Saulo cwiteiñê na macaty'ueeⁿ. Matsoom:

—¿Chiiuu l'ue ts'om' Ta na cats'aa?

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Quicantyja', cja'quie' quii' tsjoom. Jo' jo' nntso ts'aⁿ njom' ljo' maca'na' na nntsa'.

⁷ Ndo' na'nom na cwi'oo ñ'eⁿ Saulo, s'aana' na jeeⁿ tyuena ee jndyena na seineiⁿ ts'aⁿ saa titquioo'ñe.

⁸ Quia jo' teicantyja Saulo nomtyuaa. Sein'meiⁿeⁿ lua'nnoom saa tileicanty'iaaⁿaⁿ. Jo' chii t'uena ts'ooⁿ ty'eñ'omna jom tsjoom Damasco.

⁹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii ndyee xuee na tileicanty'iaaⁿaⁿ, ndo' tícwaaⁿaⁿ meiⁿ na nnc'om ndaa tjaa'naⁿ.

¹⁰ Tsjoom'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyuu' na jndyu Ananías. Tsaⁿñeeⁿ tco'na' nty'iaaⁿaⁿ Ta Jesús. Seineiⁿ matso:

—Ananías.

T'ooqⁿ, matsoom:

—Lúaa ja Ta.

¹¹ Quia jo' matso Ta Jesús nnoom:

—Quicantyja' cja' nataa na jndyuna' na Ndyeyu tja. Waa' Judas cal'ue' ts'a' na jndy Saulo, ts'a' na jna' tsjoom Tarso. Tsaⁿ'ñeeⁿ mamatseineiⁿ nooⁿ.

¹² Ndo' jnda tco'na' nty'iaaⁿ'a' na 'u Ananías jnda jndyo'quie' na m'aaⁿ ndo' jndyo'catoo' l'oo' nacjoom'm cha nndaq nnty'iaaⁿ'naaⁿ'a'.

¹³ Jnda na jndii Ananías na luaa', tsoom:

—Jndye ñ'oom jnda mandiiya, Ta, na cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿ'm'aaⁿ' cwanti nawi' mach'eeⁿ nn'aⁿ cwenta' na m'aⁿ Jerusalén.

¹⁴ Ndo' je' ñ'jaaⁿ jnda tyjeeⁿ'eⁿ ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' najneiⁿ cha na cha'tso nn'aⁿ na cwilcwii' xue' nncjaachom joona na chu'tyeⁿndyena na nntioom joona w'aancjo.

¹⁵ Saa matso Jesús nnoom:

—Cja' ee jnda tjeii'ndyo jom na nntseineiⁿ cantyja 'na'ya jo ndaa nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa ñequio nn'aⁿ na cwitsaⁿ'ntjom joona, ndo' mati ndaa nn'aⁿ Israel.

¹⁶ Ndo' nnts'aa na nncjaaljeiiⁿ na maxjeⁿ jndye nawi' macaⁿ'na' na nncwinoom cantyja na matseyoom'm ñ'eⁿndyo.

¹⁷ Quia jo' tja Ananías w'aa na m'aaⁿ Saulo'ñeeⁿ. Jnda na tjaqueⁿ'eⁿ, tiom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿ'ñeeⁿ. Matsoom:

—U re nn'aⁿya Saulo, nquii Ta Jesús na teitquoo'ñê njom' nato na jndyo', jñoom ja na m'aaⁿ'. L'ue ts'oom na nnty'iaⁿ'nnda' ndo' na too' nntseixmaⁿ' Espíritu Santo naquii' ts'om'.

¹⁸ Mañoom' tquiaa cha'cwijom lua'tsja n'om nnom Saulo. Jndaq na nty'iaaⁿ'naaⁿ'a'. Quia jo' teicantyyaaⁿ, teits'oomñê.

¹⁹ Jnda chii twaaⁿ'aⁿ ndo' tquiaannda'na' najneiⁿ. Ljoo'ñê cwantindyo xuee ñequio nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Damasco.

Saulo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'ooqts'om Damasco

²⁰ Mantyya tooⁿ'ooⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom quii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na nquii Jesús cwiluiiñê Jnda Ty'ooqts'om.

²¹ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ seitsaⁿ'na' joona. Tyoluena:

—¿Aa nchii tsaⁿ'm'aaⁿ' ts'aⁿ na tyoma'nom Jerusalén na tyoco'weeⁿ'eⁿ nn'aⁿ na cwilcwii' xuee' Jesús? Ndo' ¿aa nchii mati jnda jñoom ñ'jaaⁿ na nncjaachom nn'aⁿ na cwilayu' na chu'tyeⁿndye jo ndaa ntyee na cwiluiitquiendye?

²² Ndo' Saulo tjanaⁿjndeiiyteⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'ooqts'om. Tyo'mooⁿ na mayuu' na Jesús cwiluiiñê Cristo. Jo' na tjatseñ'eeⁿ'ñena' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Damasco.

Jlui'n'maaⁿ'ñe Saulo luee nn'aⁿ judíos

²³ Jnda jaach'ee xuee na ma'mooⁿ Saulo ndo' jnda chii tjoom' ñ'oom t'maⁿ nn'aⁿ judíos na nlacuee'na jom.

²⁴ Saa jñeeⁿ na ljo'. Ndo' naⁿ'ñeeⁿ naxuee ndo' natsjom tyondooⁿna jom ndyuee'l'a tatiom nnom tsjoomna na nlacuee'na jom.

²⁵ Saa nn'aⁿ na cwilayu' teijndeiiina jom natsjom. Tuooⁿ ts'om cwii tsquiee l'oo. Jlac'ooⁿna jom mantana na waa na ndye 'ndyoo tatiom nnom tsjoom. Chii tjacueeⁿ cwiicheⁿ na ntyja, mana tjaaⁿ.

Saulo tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'ooqts'om tsjoom Jerusalén

²⁶ Quia na jnda tueⁿeⁿ Jerusalén ñe'catseijomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwilayu', saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ nquiaana jom ee tiñe'calayu'na na ts'aⁿ na matseyiu' jom.

²⁷ Saa tjañ'oom Bernabé jom na m'aⁿ apóstoles. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ chiuu waa na nty'iaa' Saulo Ta Jesús na njoom nato, ndo' na seineiⁿ Ta Jesús nnoom ndo' chiuu waa na meiⁿchjoo tinquiaⁿaⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús Damasco.

²⁸ Ndo' ljooñe Saulo Jerusalén na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

²⁹ Meiⁿchjoo ti'maaⁿ ts'oom na tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Ta Jesús. Tyotseineiⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, saa joona tyol'ueena chiuu ya nl'ana na nlacuee'na jom.

³⁰ Saa jnda na jndye nn'aⁿ na cwilayu' na ljo', ty'eñ'omna jom Cesarea, ndo' jo' jo' jla'cwanomtina jom tsjoom Tarso.

³¹ Quia jo' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ñequio Galilea ñequio Samaria ya tyom'aⁿna. Tjaa na cwit'uiitina' joona l'a nn'aⁿ ndo' ty'enajndana. Tyom'aⁿna na nquiaana Ty'oots'om ndo' ñequio na tyoteijndei Espíritu Santo tjawijndyendytina.

Cantyja na n'maⁿ Eneas

³² Pedro tyomanoom tyojaacanoom'm nn'aⁿ na cwilayu'. Mati tsjoom Lida tjacanoom'm nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

³³ Jo' jo' ljeiiⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Eneas. Jnda ñeeⁿ chu na ljo tsaⁿñeeⁿ cjoo' jnduu na wii' na ntjeiⁿ nc'ee.

³⁴ Matso Pedro nnom:

—'U re Eneas, Jesucristo matsein'maaⁿ 'u. Quicantyja'. Tseijndaa'ndyu'ya' jndu'.

Quia jo' mantyja teicantyja tsaⁿñeeⁿ. Jnda na tco'yana' jom.

³⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom Lida ñequio ndyuaa su Sarón tyonty'iaana tsaⁿñeeⁿ ndo' lcwe' n'omna, jlayu'na ñequio Ta Jesús.

Tando'nda' Dorcas na tueⁿeⁿ

³⁶ Tsjoom Jope tyom'aaⁿ cwii tsaⁿscu na matseyiu' na jndyu Tabita. Ñequio ñ'oom griego cwiluena jom Dorcas. Tsaⁿñeeⁿ ñequiii'cheⁿ na ya tyoch'eeⁿ ndo' tyoteijneiⁿ ndyeeñeeⁿ.

³⁷ Ncuae'ñeeⁿ teiweeⁿeⁿ ndo' tueeⁿeⁿ. Jnda tueeⁿeⁿ chii jlacandaa'na jom, ndo' tqeeⁿna jom w'aa na nda we teicantyyoo'.

³⁸ Tsjoom Jope'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' ñequio tsjoom Lida. Ndo' nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Jope'ñeeⁿ jndyena na tsjoom Lida m'aaⁿ Pedro. Jo' chii jñoomna we tsaⁿs'a na c'oocataⁿna nnom Pedro na ntyjantyja cjaⁿ na m'aⁿna.

³⁹ Ndo' tjañ'eⁿ Pedro ñ'eⁿndyena. Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na meindoo' jom chii ty'eñ'omna jom w'aa na jnda we teicantyyoo'. Cha'tso yolcu na jnda ljondye na tja noom tjaa'ndyena tsei jom. Tyotyueena ndo' tyot'mooⁿna nchuee ñequio cotom na tyoch'ee Dorcas xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁴⁰ Saa Pedro jñoom cha'tso naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda chii tcoom'm xtyeeⁿ, seineiⁿ nnom Ty'oots'om. Jnda jo' taqueeⁿ jo ndo' yuu m'aaⁿ ts'oo, nty'iaaⁿaⁿ juu. Matsoom:

—Tabita, quicantyja'.

Quia jo' tsaⁿñeeⁿ sein'meiⁿeⁿ lua'nnom. Nty'iaaⁿaⁿ Pedro, mana tacatyeeⁿ.

⁴¹ Ndo' Pedro t'ueeⁿ ts'o tsaⁿñeeⁿ seiweeⁿ juu. Jnda chii t'maaⁿ yolcu na jnda ljondye ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu'. T'moⁿ Pedro yuscu'ñeeⁿ ndaaⁿna na mawando'.

42 Cha'tso nn'aⁿ tsjoom Jope jndyena na luaa' tuii, ndo' jndyendyena tyolayu'na ñequio Ta Jesús.

43 Ndo' Pedro majndye xuee ljoo'ñê tsjoom'ñeeⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Simón ts'aⁿ na matseitoo'ñe ntjaⁿ.

10

Pedro ñequio Cornelio

1 Tsjoom Cesarea tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Cornelio. Tsaⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Italiano.

2 Tsaⁿ'ñeeⁿ jeeⁿ xcwee' ts'oom tyotseit'maaⁿ'ñê Ty'oots'om ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ. M'aaⁿ na nquiaⁿ'aⁿ Ty'oots'om. Mati jndye waa na tyoteijneiⁿ nn'aⁿ judíos na jñeeⁿ'ndye. Ndo' ñequii'cheⁿ tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

3 Cwii xuee cha'na na ndyee na matmaaⁿ tco'na' ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Ndo'yaaⁿ na jndyoquiee' ángel'ñeeⁿ na m'aaⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Cornelio.

4 Ndo' jom cwe' nty'iaa'toom ángel na jeeⁿ nioom ty'ueeⁿ hasta seiqueeⁿ'ñena' jom. Jndaⁿ chii matsoom:

—¿Ljo' nntsa' Ta?

T'o ángel nnoom matso:

—Mandii Ty'oots'om na matsei'neiⁿ nnoom. Ndo' maqueeⁿ cwenta na matejndeíⁿ ndyeñeeⁿ ndo' macañjom ts'oom 'u.

5 Jo'chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na c'ooqueeⁿ'ndyena Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

6 Tsaⁿ'ñeeⁿ nntsoom ljo' catsa'. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo' ntjaⁿ. Nndyoo' 'ndyoo ndaaluee waa waa' tsaⁿ'ñeeⁿ.

7 Ndo' Cornelio quia na jndaⁿ tja ángel na seineiⁿ ñ'eⁿ'ñê tcwaaⁿ we mosoom'm ndo' cwii sondaro. Sondaro'ñeeⁿ matseit'maaⁿ'ñê Ty'oots'om ndo' mandí'ntjom nnom Cornelio.

8 Cornelio tsoñ'eeⁿ ndaaⁿ na'ñeeⁿ chiuu waa na tco'na na nty'iaaⁿ'aⁿ. Jndaⁿ chii jñoom na'ñeeⁿ tsjoom Jope.

9 Ndo' cwiicheⁿ xuee manjomndye na'ñeeⁿ nato. Cha'na manndyoo' quiajmeiⁿ 'oowindyona tsjoom Jope. Majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tjawa Pedro xqueⁿ w'aa yuu su na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

10 M'aaⁿ jo' jo' ndo' tyjee' na ñe'jnoom'm, saaⁿ yocheⁿ na cwila'ñ'oom'ndyena na nlcwaaⁿ'aⁿ waa na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ.

11 Nty'iaaⁿ'aⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Jndyocue cwii 'na' cha'cwijom cwii liaa tsa'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿ'cheⁿ.

12 Liaa'ñeeⁿ ñjom cha'tso nnom quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na cwi'oootscoo'ndye ñequio cantsaa.

13 Ndo' jndii Pedro na teic'uaa, seineiⁿ, matso:

—Quicantya' Pedro. Catseicue' quioo' na nlqui'.

14 Ndo' t'o Pedro, matsoom:

—Xoquiaⁿ Ta. Ee meiⁿ'jom tyooquiaⁿ cwii nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿ'a' jo njom' nncu'.

15 Teic'uaannda', matso nnoom:

—Naⁿ na jndaⁿ tqeeⁿ Ty'oots'om na lju' tseixmaⁿ'a', 'u tintsu' na cwe' na cwantindyo juuna'.

16 Ndyee ndii' teic'uaa seineiⁿ. Jndaⁿ chii juu 'na'ñeeⁿ tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

17 Ndo' xcwe na m'aaⁿ ts'om Pedro ljo' ñe'ca'moⁿ 'naaⁿ na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ, ndo' nn'aⁿ na jñom Cornelio jndā tquiēna tsjoom'ñeeⁿ, na tax'eendyena yuu waa waa' Simón na cwe' mac'eⁿya Pedro.

18 Jndā na tquiēna 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ, jluēna:

—¿Aa ljoo m'aaⁿ Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro?

19 Xje'ñeeⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿ ts'om Pedro cantyja na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ ndo' matso Espiritu Santo nnoom:

—Ndyee naⁿnom cwil'uee 'u.

20 Jo' chii quicantya', cja'cue'. Cja' ñeⁿndyena. Tinc'oom' ñomtiuu' ee ja jñooⁿya joona.

21 Quia jo' Pedro tjacueeⁿ na m'aⁿna. Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ na cwil'ue'yo'. ¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

22 Jluēna nnoom:

—Jā tquiōyā ts'iaaⁿ 'naaⁿ ts'aⁿ na jndyu Cornelio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro. Jom ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana' ndo' na matseit'maaⁿñē Ty'oots'om. Cha'tsondye nn'aⁿ judíos ya ñ'oom cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' jnda nquiuna jom. Cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om tso nnoom na catseicañeeⁿ 'u na cja' waⁿ'aⁿ ndo' na ñeeⁿ ñ'oom na nntseineⁿso.

23 Quia jo' seiñ'oom'ñe Pedro joona na caljoo'ndyena jo' jo'. Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee tjaaⁿ ñeⁿndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ tsjoom Jope na cwilayu' t'ena ñeⁿñē.

24 Cwiicheⁿ xuee tquiēna tsjoom Cesarea. Mameindoo' Cornelio joona. Jnda seitjoom nn'aaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñeⁿndye.

25 Jom jluiⁿoom naquii' waⁿ'aⁿ quia na ljeiiⁿ na jndā tyjee'cañoom Pedro, tjacatjomñē juu. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na seit'maaⁿñē juu.

26 Saa seiwe tsañ'ñeeⁿ jom. Matso nnoom:

—Quicantya' sa, ee mats'aⁿ ja cha'na 'u.

27 Ndo' yocheⁿ na cwila'neiⁿna 'ooquie'na naquii' w'aa. Jo' jo' ljeii Pedro cwa jndye nn'aⁿ jndā tjomndye.

28 Quia jo' matsoom ndaana:

—O nquiⁿ'yo' juu ljeii na cwileiñ'ooⁿyā matsona' na ticaty'iomyana' na cwii ts'aⁿ judío nncjaantyaⁿaa' meiⁿnquia ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ judío oo meiⁿ na nncjaaqueⁿ'eⁿ quii' waa'. Saa Ty'oots'om jndā t'mooⁿ nooⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ tantsjoō na cwe' cwantindyo juu oo na tilju' tseixmaⁿ.

29 Jo' chii quia na tqueⁿ'yo' ja tjaa na seitsaaⁿ'ndyo, maxjeⁿ jndyoo. Saa je' ñecaljeiya chiuu na tqueⁿ'yo' ja.

30 Ndo' t'ō Cornelio matsoom:

—Xuee je' jndā ñequiee xuee maxjeⁿ'meiiⁿ tyom'aaⁿya naquii' w'aya. Matseicwejndo'ndyō ndo' matseinaⁿya nnom Ty'oots'om cha'na quii'a' 'o nn'aⁿ judíos na ticwii xuee na ndyee na matmaaⁿ. Juu xjeⁿ'ñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ts'aⁿ nooⁿ na jeeⁿ cacuee liaa'.

31 Matso tsañ'ñeeⁿ nooⁿ: “‘U re Cornelio, mandii Ty'oots'om ñ'oom na matsei'neiⁿ nnoom ndo' macañjom ts'oom na mateijndeⁿiⁿ nn'aⁿ ljo' na matseitjoona' joona.

32 Jo' chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na nnc'ooqueeⁿ'ndyena Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcaayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatōō'ñe ntjaⁿ, ts'aⁿ na waa waa' ndyoo ndaaluee.”

33 Jo' chii mantya jñooⁿ nn'aⁿ na c'ooc'omna 'u. Ndo' 'u quianl'ua' na jndyo'. Je' je' cha'tsondyō ljoo m'aaⁿyā jo nnom Ty'oots'om na nndyaayā cha'tso na l'ue ts'oom na nntsu' ndaayā.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro waa' Cornelio

³⁴ Quia jo' to' Pedro na matseineiⁿ, matsoom ndaana:

—Je' quia matsei'no'chaⁿya, na mayuu' Ty'oqots'om tiquich'eeⁿ na cwe' ñeindaⁿ nn'aⁿ na candya' ts'oom.

³⁵ Ee mei'quia ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom ndo' na cwil'a yuu na maty'iomyana' maxjeⁿ macjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyena.

³⁶ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom'm ndaaⁿ já nn'aⁿ Israel. Tyotseicañeeⁿ já ñ'oom naya na mañequiaana' na mei'cwii ñ'omtiuu tic'oom naquii' n'oq'ya nc'e Jesucristo tsaⁿ na cwiluiñe na matsa'ntjom cha'tsondye nn'aⁿ.

³⁷ 'O manquiu'yo' ñ'oom cantya 'naaⁿ Jesús. Jnda teinom na tyotseineiⁿ Juan ñ'oom na nleits'oomndye nn'aⁿ, to' Jesús tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Galilea ndo' t'oom'na' cha'waa ts'ondaa Judea.

³⁸ Cantya 'naaⁿ Jesús'ñeeⁿ na jnaⁿ Nazaret, tquiaa Ty'oqots'om na jom matseixmaaⁿ najndeii Espíritu Santo. Tyomanoom, tyoch'eeⁿ naya ndo' tyotsein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿ na ñenchje tsaⁿjndii ee maxjeⁿ ñ'eⁿñ'eⁿ Ty'oqots'om ñ'eⁿñe.

³⁹ Já cwitjei'yuundyô cantya 'naaⁿ cha'tso na tyoch'eeⁿ ts'ondaa Judea, ndo' mati naquii' tsjoom Jerusalén. Jla'cuaeⁿ naⁿñeeⁿ jom na ty'ioomna jom cjo' ts'oom'naaⁿ,

⁴⁰ saaⁿ xuee jnda ndyee na tueeⁿeⁿ s'aa Ty'oqots'om na tando'xcoom, ndo' na teitquioo'ñeⁿnaaⁿaⁿ ndaaⁿ já.

⁴¹ Ticwitquioo'ñeⁿ ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, macandaⁿ ndaaⁿ já. Ee jnda tjeii'ñe Ty'oqots'om já na cwilaxmaaⁿya na catjei'yuu'ndyô cantya 'naaⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ. Já tyocwaa'á ndo' tyowaⁿya ñ'eⁿñeⁿ jnda na tando'xcoom.

⁴² Sa'ntjom Ty'oqots'om já na ñequiaaⁿya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ ndo' na catjei'yuu'ndyô na tqueeⁿ Jesús na cu'xeⁿ nn'aⁿ na ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na jnda tja.

⁴³ Mati profetas tyola'neiⁿna cantya 'naaⁿ Jesús. Tyoluena na cha'tsondye nn'aⁿ na nlayu' ñ'eⁿñeⁿ maxjeⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oqots'om jnaaⁿna nc'e xuee' jom.

Nn'aⁿ na nchii judíos cwito'ñoomna Espíritu Santo

⁴⁴ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndaana ndo' to'ñoom naⁿñeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om.

⁴⁵ Ndo' nn'aⁿ judíos na cwilayu' na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pedro jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jona na mati nn'aⁿ na nchii judíos to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'om.

⁴⁶ Ee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jndyena na xuii' ñ'oom jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ na lcwii'na Ty'oqots'om.

⁴⁷ Jo' chii matso Pedro:

—Aa tiyuu' tjaa 'ñeeⁿ nntso na ticwits'oomndye naⁿm'aⁿ ee jnda to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna majo'ti cha'xeⁿ to'ñoq'jaa jom naquii' n'oq'ya.

⁴⁸ Quia jo' seijndaa'ñeⁿ na cwits'oomndye naⁿñeeⁿ ñequio xuee' Jesucristo. Jnda chii taⁿ naⁿñeeⁿ nnoom na caljoo'ñeⁿ ñ'eⁿndyena cwantindyo xuee.

11

Tso Pedro chiuu s'aaⁿ

¹ Nquiee apóstoles ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea, jndyena na mati nn'aⁿ na nchii judíos jnda to'ñoomna ñ'oom' Ty'oqots'om.

² Saa jnda na tjalcwe' Pedro Jerusalén, nt'om nn'aⁿ judíos na cwilayu' jla'tia'na jom.

³ Tyoluena nnoom:

—¿Chiuu na tja' na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ndo' chiuu na tcwa' ñ'eⁿndyena?

⁴ Quia jo' Pedro tōōⁿ na tcuu tcuu tsoom ndaana cha'tso na tuii.

⁵ Tsoom:

—Tyom'aa^{ya} tsjoom Jope. Yocheⁿ na matseina^{ya} nnom Ty'oōts'om waa na tco'na' nōō^{ya}. Nty'iaya cwii 'na' cha'cwijom cwii liaa tsc'aⁿndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequeie nquina'. Cañoom'luee jna^{na}!, tioona' xjeⁿ yuu na m'aa^{ya}.

⁶ Quia na nty'iayaya ljo' njom, jo' na ndōō^a na njom quioo' xiom' ñequio quioo' jndaāⁿ ndo' quioo' na cw'i'oōtscooⁿndye ñequio cantsaa.

⁷ Ndo' jndii na seineiⁿ Ty'oōts'om nōōⁿ, matsoom: “Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' nlqui'.”

⁸ Saaⁿ tsjoo: “Xoquiaⁿ Ta, ee ja tijoom ñetquiaāⁿ meiⁿnquia nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixma^{na}’.”

⁹ Na jnda we t'onnda' Ty'oōts'om na m'aaⁿ cañoom'luee, matsoom nōō^{ya}: “Naⁿ na jnda tquaā^{ya} na lju' tseixma^{na}’ 'u tintsu' na cwajndiina'.”

¹⁰ Cwii ndyee ndii' seineiⁿ Ty'oōts'om. Jndaⁿ chii cha'waa juuna' tjal-cwe'nnda'na' cañoom'luee.

¹¹ Majuu xjeⁿñeeⁿ tyjee' ndyee ts'aⁿ w'aa yuu na tyom'aa^{ya}ya. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ tsjoom Cesarea na ññom ts'aⁿ joona na quioocal'ueena ja.

¹² Ndo' tso Espíritu nōōⁿ na cjo ñ'eⁿndyena na meiⁿcwii ñomtuiu tic'ōōⁿ. Mati yom nn'aa^{ya} nmeiiⁿ na cwilayu' ty'eñ'ee^{na} ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyō saquiaā^â naquii' waa' tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Ndo' tso tsaⁿñeeⁿ ndaayâⁿ na nty'iaa^{na} cwii ángel na meintyjee' quii' wa^{na}. Matso nnoom: “Cajñom' nn'aⁿ na c'oona Jope na nnc'ooc'omna Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

¹⁴ Jom nntsoom njom' chiuu waa na nntsa' cha nlui'n'maaⁿndyu' nncu' ndo' mati cha'tso nn'aⁿ wa'.”

¹⁵ Ndo' quia jnda to'a na matseina^{ya} ndaana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ na to'ñōōⁿ jaa jom xuee'ñeeⁿcheⁿ.

¹⁶ Xjeⁿñeeⁿ tjañjoom' ts'ōōⁿ ñ'oom na seineiⁿ Ta Jesús na matsoom: “Juan tyotseits'oomñeⁿ nn'aⁿ ñequio ndaatioo saāⁿ 'o xuii' na nleits'oomndyo'. Ee njñom Ty'oōts'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.”

¹⁷ Quia jo' mañecwii xjeⁿ tquiaa Ty'oōts'om na to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ na to'ñōōⁿ jaa jom quia na jlayuu'a ñequio Ta Jesucristo. Quia jo' ç'ñeeⁿ cwiluiindyō ja na nntseitsaaⁿndyo Ty'oōts'om?

¹⁸ Nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén quia na jndyena ñ'oommeiⁿ jla'che^{na}. Tyolat'maaⁿndyena Ty'oōts'om. Tyoluena:

—Cwa mati nn'aⁿ na nchii judíos mañequiaa Ty'oōts'om na ticantycwii na cwitando' añmaa^{na} quia cwilcwe' n'omna.

Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwenta^ana' tsjoom Antioquía

¹⁹ Jnda na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban jna^{na} na tyoco'wi'na' nn'aⁿ na cwilayu'. Jo' chii jndyendye naⁿñeeⁿ t'oom'ndyena, jleinomna. Nt'om ty'e hasta ndyuaa Fenicia ñequio ndyuaaxe^{ncwe} Chipre ñequio tsjoom Antioquía. Jo' jo' tyola'nei^{na} na ñ'oom' Ty'oōts'om saāⁿ ñequii'cheⁿ ndaāⁿ nc'iaana nn'aⁿ judíos,

²⁰ quii'ntaa^{na} ñ'eeⁿndye nt'om nn'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxe^{ncwe} Chipre ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Cirene. Naⁿñeeⁿ jnda na tquiena tsjoom Antioquía, mati tyola'nei^{na} na ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús ndaāⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

²¹ Tyoteijndeiⁿ Ty'oōts'om joona. Jo' chii jndye nn'aⁿ lcwe' n'om, jlayu' ñequio Ta Jesús.

22 Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ Jerusalén, jndā na jndyena na ljo', jñoomna Bernabé tsjoom Antioquía.

23 Jndā na tueⁿeⁿ nty'iaaⁿaⁿ na t'maⁿ matio'naaⁿñe Ty'oqots'om nn'aⁿ na jndā jlayu'. Quia jo' s'aana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Ndo' cha'tsondyena tyotsei-jnqⁿoⁿ n'omna na ñe'cwii cala'tiuuna na caljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

24 Jeeⁿ ya ts'aⁿñe Bernabé, too' naquii ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo ndo' na matseyu'ya ts'oom. Jo' chii majndyendyeti nn'aⁿ tyolayu' ñequio Ta Jesús.

25 Jndā jo' tjaaⁿ tsjoom Tarso na tjacal'ueeⁿ Saulo.

26 Jndā na ljeiiⁿ tsaⁿñeeⁿ jndyoon'oom juu Antioquía. Cha'waa cwii chu tyotjomndyena jo' jo' ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndye nn'aⁿ tyot'mooⁿna ndaa. Ndo' nn'aⁿ tsjoom Antioquíaⁿñeeⁿ, joona najndyee jla'cajndyuuna cristianos joo nn'aⁿ na cwilayu' ñequio Cristo.

27 Ncuaeⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oqots'om jlui'na Jerusalén, ty'ena Antioquía.

28 Cwiindyee joona, ts'aⁿ na jndyu Agabo, teicantyjaaⁿ ndo' nc'e na seijndo' Espíritu ts'oom tsoom na cwajndii nlejindo' cha'waa ndyuuaⁿñeeⁿ. Ndo' ñ'oom na tsoom seicandaaⁿñena' quia tyom'aaⁿ Claudio tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

29 Jo' chii nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía jla'jndaa'ndyena na nl'ana naya tsjo'ñjeeⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ ndyuua Judea nc'e na matseitjoona' naⁿñeeⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ nnteijneiⁿ cantyjati na nndaⁿ nnts'aaⁿ.

30 Luaa' tyol'ana. Ndo' tsjo'ñjeeⁿ na tyola'tjomna tquiana joona l'o Bernabé ñ'eⁿ Saulo. Ty'echo naⁿñeeⁿ s'om'ñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea.

12

Tue' Jacobo ndo' na tyocanjom Pedro w'aancjo

1 Ncuaeⁿñeeⁿ nquii rey Herodes, cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ.

2 Saⁿntjoom na cue' Jacobo xio Juan ñ'eⁿ xjo espada.

3 Ndo' quia na nty'iaaⁿaⁿ na tjawee' n'om nn'aⁿ judíos na tue' Jacobo mati t'ueeⁿ Pedro. Luaa' tuui xcwe ncuaeⁿ na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'.

4 Ndo' jndā na t'ueeⁿ Pedro tjoom'm tsaⁿñeeⁿ w'aancjo. Tquiaaⁿ cwentaaⁿñeeⁿ luee quin'oom nchoo' cwii sondaro na jom jom ndii' ñequiee ñequieendye naⁿñeeⁿ na cal'ana cwentaaⁿñeeⁿ. Ee seitiom xeⁿ jndā teinom ncuae pascua nncwjeeⁿeⁿ juu na nntu'xeⁿñe joo ndaaⁿ nn'aⁿ.

5 Jo' chii tyol'ana cwentaaⁿñeeⁿ naquii' w'aancjo, saⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ tic'oomeintyjeeⁿna na tyola'neiⁿna nnom Ty'oqots'om na cateijneiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Ty'oqots'om tjei'n'maa'ñe Pedro

6 Ndo' Pedro, majuu tsjom'ñeeⁿ na nneiⁿncoo nncwji' Herodes jom jo ndaaⁿ nn'aⁿ, watsom quii'ntaaⁿ we sondaro na chu'tyeⁿñeⁿ we l'uaancjo. Ndo' nt'om sondaro m'aⁿ 'ndyoots'a na cwil'a cwentaaⁿ.

7 Mats'ia jo' tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oqots'om ndo' teixueeⁿñe naquii' w'aancjo. Ángelⁿñeeⁿ tii' l'oqⁿ tsei'ntsquiee' Pedro, seilcweeⁿ juu. Matsoom nnom:

—Maje' maje'ndyo quicantya'ja'.

Quia jo' mana tquiaa l'uaancjo na chu'tyeⁿ l'o Pedro.

⁸ Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Cwe' lia' ndo' cañjom' lcom'.

Jnda' s'aaⁿ na ljo' tso ángel nnoom:

—Cwe' liaatco 'naⁿ ndo' candyo'ntyjo' naxaⁿa.

⁹ Jluí' Pedro, tjantyjoⁿ naxeⁿl' ángel, saá ticaljeiⁿ aa mayuu'cheⁿ na jndyaañê s'aa ángel. Ndoⁿ s'aana' ntyjeeⁿ na cwe' tsoom'm ndaa.

¹⁰ Tei'nomna yuu m'aaⁿ sondaro najndyee. Jnda' chii yuu m'aaⁿ sondaro na jnda' we. Mana tquiena 'ndyoots'a xjo yuu na nlui' ts'aⁿ na nncuooⁿ nataa quii' tsjoom. 'Ndyoots'a'ñeeⁿ jnaa' che'nquiina'. Jo' chii tei'nomna. Ty'ena cwii nataa, mana 'ndii ángel jom na ñe'nqueⁿ.

¹¹ Quia jo' sei'no'yaaⁿ, matsoom:

—Cwa mayuu'cheⁿ na Ty'oⁿots'om jñoom ángel 'naa'ⁿ na catseicandyaañê ja l'o Herodes ñequio luee nn'aⁿ judíos cha'tso na cwiqueⁿ n'omna na nl'ana ñe'ndyo.

¹² Jnda' na ljeiyaaⁿ na mayuu' na jndyaañê, tjaaⁿ waa' María tsondyee Juan ts'aⁿ na mati jndy Marcos. Ee jo' jo' jndye nn'aⁿ jnda' tjomndye na cwila'neiⁿ nnom Ty'oⁿots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹³ Tjo' Pedro 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ. Cwii yuscu na mand'i'ntjom na jndy Rode tjacanty'iaa' 'ñeeⁿ cacjo'.

¹⁴ Tajna'ⁿaⁿ na jndyee' Pedro, jo' na tquiaana' na jeeⁿ neiⁿeⁿ. Meiⁿ na nntseicanaaⁿñê 'ndyoots'a tîcatseicanaaⁿñê. Seityuaa'toom tjaaⁿ naquii' w'aa' tjtatseicañeeⁿ nn'aⁿ cwa Pedro luaa' jnda' tyjee', macjo' 'ndyoots'a.

¹⁵ Saá jluena nnoom:

—Jee'cheⁿ ntjeiⁿ xqueⁿl'.

Saa jom ñe'cwii ñ'oom matsoom na mayuu'cheⁿ na Pedro luaa'. Quia jo' jluena:

—Luaa' ángel na mach'ee cwenta jom. Cwe' na mach'eeyana' ntyji' na jom.

¹⁶ Yocheⁿ na luaa', tîcjaamei'ntyjee' Pedro na macjoⁿ'oⁿ 'ndyoots'a hasta quia na jlacanaaⁿndyena. Ndo' quia nty'iaana jom jeeⁿ seicaty'ueneiiⁿna' jjoona.

¹⁷ Saá s'oⁿo l'oⁿo na calacheⁿna. Tsoom ndaaⁿna chiuu s'aa Ta Ty'oⁿots'om na tjei' jom naquii' w'aancjo. Ndo' matsoom:

—Ñ'oomwaa' calacandii'yo' Jacobo ñequio nt'omcheⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

Jnda' jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ joo.

¹⁸ Jnda' teixuee jeeⁿ ndyaa' tyolañ'eeⁿl' ndyuee sondaro ee tîleicaliuna ljo' tuii ñequio Pedro.

¹⁹ Herodes tcuu tcuu tyol'ueeⁿ tsaⁿñeeⁿ saá ticaljeiⁿ juu, Jnda' jo' chii tyowajndooñê sondaro ndo' sa'ntjoom na cwje naⁿñeeⁿ. Jnda' jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa' Judea. Tjaaⁿ Cesarea na nnc'oomñê jo' jo'.

Tue' Herodes

²⁰ Herodes jeeⁿ lioom'm nn'aⁿ tsjoom Tiro ñequio tsjoom Sidón. Jo' chii jjoona jlajndaa'ndyena na nnc'oona na m'aaⁿ. Saá ty'ecal'ueendye jndy-eena ñ'oom nnom Blasto ts'aⁿ na wjaañoom'ñe nacañom'm. Tyol'ana ty'oo nnom tsaⁿñeeⁿ na cateijneiⁿ jjoona na cantycwii tia'ñeeⁿ na lioo' Herodes ñ'e'ndyena ee nantquie na maca'na' jjoona cwina'na' yuu na matsa'ntjom tsaⁿñeeⁿ.

²¹ Quia jo' tqueⁿ Herodes cwii xuee ndo' quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ tcweeⁿ liaa na ya cantyja na matsa'ntjoom ndo' tjawacatyeeⁿ sulá yuu na maxjeⁿ mawacatyeeⁿ quia na matseijndaa'ñê ñ'oom. Jnda' jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ.

²² Quia jo' jlat'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Jluxaana, jluena:

—Luaa' cwii ty'oqots'om matseineiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ.

²³Ndo' ángel cwentaa' nquii Ty'oqots'om mañoom' s'aa na teiwii' Herodes ee t'icatseit'maa'ñê Ty'oqots'om. Tueeⁿeeⁿ na tcwa' canti jom.

²⁴Saa ñ'oom' Ty'oqots'om tjanty'eeatina', tjawijndyendyeti nn'aⁿ tyolayu'.

²⁵Ndo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo, jnda na jnda' ts'iaaⁿ na ty'ena Jerusalén, quia jo' ty'elcwee'na Antioquía. Ty'eñ'omna Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos.

13

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwi'oonquiana ñ'oom' Ty'oqots'om

¹Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'ⁿ tsjoom Antioquía, quii'ntaa'na tyom'aⁿ profetas ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tyot'mooⁿ. Joo naⁿñeeⁿ Bernabé ñ'eⁿ Simón, tsaⁿ na cwiluena negro juu, ndo' Lucio ts'aⁿ tsjoom Cirene ñ'eⁿ Manaén ndo' Saulo. Ndo' juu Manaén ñecwii ty'ewijndana ñ'eⁿ Herodes tsaⁿ na tyotsa'ntjom ts'ondaa Galilea.

²Cwii xuee na cwila't'maa'ndye naⁿñeeⁿ Ty'oqots'om, ndo' cwilacwe'jndo'ndyena, juu xjeⁿñeeⁿ tso Espíritu Santo ndaana:

—Catjei'ndyo'yo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo na nnc'oona ts'iaaⁿ na t'ioⁿya joona.

³Quia jo' jlacwejndo'ndyetina, ndo' tyola'nei'tina nnom Ty'oqots'om. Jnda chii tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ ndo' jñoomna joo na c'oo ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oqots'om.

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwiñe'quiana ñ'oom Chipre

⁴Jo' chii Bernabé ñ'eⁿ Saulo ty'ena yuu na jñom Espíritu Santo joona. Ty'ecuena tsjoom Seleucia. Jo' jo' jnaⁿ na ty'ena ñ'eⁿ w'aandaa na nlquiena ndyuaaxeⁿcwe Chipre.

⁵Ndo' jnda na tquiena tsjoom Salamina, quia jo' tyoñe'quiana ñ'oom' Ty'oqots'om naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Ndo' Juan, ts'aⁿ na mati jndyu Marcos, tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena na tyoteijneiⁿ joona.

⁶Tei'nomna cha'waa ndyuaaxeⁿcwe'ñeeⁿ. Tquiena hasta tsjoom Pafos. Jo' jo' jliuna cwii tsa'calua', ts'aⁿ judío na tyoch'ee na profeta juu saa tiyuu' ñ'oom tyoñequiaa. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Barjesús.

⁷Tyocañ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ na tyotsa'ntjom na jndyu Sergio Paulo ts'aⁿ na jeeⁿ jndo' ts'om. Ndo' Sergio'ñeeⁿ tqueeⁿñê Bernabé ñ'eⁿ Saulo ee ñe'cañeeⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om.

⁸Tsa'calua'ñeeⁿ waa cwiicheⁿ xueⁿeeⁿ na jñoom Elimas. Jom ñe'catseitsaa'ñê naⁿñeeⁿ na tacala'nei'na nnom ts'aⁿ na matsa'ntjom ndo' seijneiⁿ na tintseñ'oom'ñe tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ naⁿñeeⁿ, ee tical'ue ts'oom na nntseyu' juu.

⁹Jo' chii Saulo na mati jndyu Pablo, cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' Espíritu Santo, nquiee nty'iaa'ⁿ tsa'calua'ñeeⁿ.

¹⁰Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ts'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ manquiu'nn'aⁿ ndo' na jeeⁿ tia ts'aⁿndyu', 'u jnda tsaⁿjndii. 'U na jndoo' cha'tso nnom na ya, ¿Aa tixocja'meintyje' na matsei'cu' na nnc'oogie' nn'aⁿ nato na yuu cantyja 'naaⁿ Ty'oqots'om?

¹¹Na nmeiiⁿ mache' m'aaⁿ Ty'oqots'om nacjo'. Jo' chii nnc'oom' na nchjaⁿ. Ndo' cwantindyo xuee taxocanty'ia' naxueeñe ñe'quioom'.

Ndo' mañoom' s'aana' cha'cwijom tioo nchquiuts'o nacjoom'm ndo' s'aana' ntyjeeⁿ najaa'ñe. Tyol'ueeⁿ ts'aⁿ na nnt'uii ts'oqⁿ na wjaañ'oom jom ee na titquioom'm.

¹²Ndo' ts'aⁿ na matsa'ntjom, quia na nty'iaa'ⁿ na luua' tuii seiyoom'm ee jeeⁿ tjawee' ts'oom ñ'oom na cwit'mooⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Ty'oqots'om.

Pablo ñ'eⁿ Bernabé cwiñequiana ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia

13 Quia jo' Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê jlui'na tsjoom Pafos. Tuḡna wa'andaa. Ty'ena, tquiena tsjoom Perge ndyuaa Panfilia. Jo' jo' 'ndii Juan joona, tjalcweeⁿ Jerusalén.

14 Jnda jo' jlui'na Perge, ty'ety'etina. Tquiena tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia. Ndo' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ na ñ'eeⁿ ndo' ty'emeindyuaandyena.

15 Jnda jo' sei'naaⁿ ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas, jnda chii nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ jluna nnom Pablo ñ'eⁿ Bernabé:

—O nn'aaⁿya xeⁿ waa na ñ'e'calajndo'yo' n'ooⁿyá, candu'yo' ndyaaⁿyá.

16 Jo' chii teicantya Pablo, seintyjaaⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿna. Matsoom:

—O nn'aaⁿya tsjaaⁿ Israel ñ'eⁿ nt'omndyo' 'o na mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om, candye'yo' ñ'oom na nntsjoq:

17 Nquii Ty'oots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel tjeii'ñê welooya na ñet'om teiyu cwentaaⁿa. S'aaⁿ na teit'maⁿ tmaaⁿ joona yocheⁿ na tyom'aⁿyana ndyuaa Egipto, ndo' jndaⁿquiacheⁿ ñequio najneiⁿ tañom'm joona, tjeii'eⁿ joona ndyuaa'ñeeⁿ.

18 Tyotseiquii ts'oom ñ'eⁿndyena cha'na wen'aaⁿ ntyu quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

19 Jnda chii tquiana na jndaana ndyuaa Canaán ee seityueeⁿ ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa'ñeeⁿ cha jo' jo' nnc'om joona.

20 Jnda jo' tqueeⁿ na tyotsa'ntjom jwe joona cha'na cwii ñequiee siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' qui ntyu. Tyotsa'ntjom na ñ'eeⁿ joona hasta na macanda cwii t'oom profeta Samuel.

21 Xjeⁿñeeⁿ tyotaⁿna nnom Ty'oots'om na ñ'equiaaⁿ cwii rey na nntsa'ntjom joona. Ndo' ty'iom ts'iaaⁿñeeⁿ Saúl jnda Cis, tsjaaⁿ 'naaⁿ Benjamín, na ts'aⁿñeeⁿ sa'ntjom joona cwii wen'aaⁿ ntyu.

22 Jnda jo' tjeii'eⁿ ts'aⁿñeeⁿ ndo' ty'iom ts'iaaⁿñeeⁿ David. Tyotsoom cantyja 'naaⁿ juu: “Juu David jnda Isai, nts'aaⁿ cha'xjeⁿ cjaawee' ts'ooⁿ. Cha'tso na l'ue ts'ooⁿ nntseicanaⁿ.”

23 Nquii David'ñeeⁿ, matsjaaⁿ 'naaⁿa Jesús, ts'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ Israel cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

24 Cwii tjoqcheⁿ na nnto' Jesús ts'iaaⁿ na ty'iom Ty'oots'om jom tyom'aaⁿ Juan, tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ Israel. Tyotsoom ndaⁿna na calcwe' n'omna ndo' cwits'oomndyena.

25 Quia na jnda majaatseicanaⁿñe Juan ts'iaaⁿ na tyotseixmaaⁿ, tsoom: “O m'aaⁿ n'om'yo' na ja ts'aⁿ na ndyocwji'n'maaⁿñe 'o saa nchii jom ja. Jom manncwjeeⁿ ndo' t'maⁿ tseixmaaⁿ. Ja meiⁿ cwe' l'oom'm ticatseixmaⁿya na nntseicanaⁿa.”

26 Tsoti Pablo ndaⁿna:

—O nn'aaⁿya, nt'omndyo jaa cwiluiindyoo tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ndo' nt'omndyo 'o nchii jo' saa mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om. Ndaⁿ jaa na cha'tsondyo seicwanom Ty'oots'om ñ'oomwaa na ma'moⁿna'ndaⁿya chiuu cal'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo.

27 Nn'aⁿ na m'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaⁿna ticala'noⁿna 'ñeeⁿ cwiluiiñe Jesús. Ee meiⁿ ticwii cwii xuee na cwita'jndyena cwila'naaⁿna ñ'oom na tyola'ljeii profetas saa ticala'noⁿna na matseineiⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' na manquieetona tquiana jnaaⁿa cha'xjeⁿ tso ñ'oom'ñeeⁿ na nntjoom.

28 Meiⁿ tîcatseixmaaⁿ na nncueeⁿ ee meiⁿ cwii jnaaⁿ tjaaⁿ na, saa ty-otaⁿ na nnom Pilato na cueeⁿ.

29 Jnda na jlacandaaⁿ ndyeñⁿ cha'tso ñ'oom cha'xeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na nntjom Jesús, tyjeendye nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ. Chii ty'ecat'iuuna jom quiiⁿ tsei'tsuaa.

30 Saa s'aa Ty'oots'om na tando'xcoom. Je' tac'oomñê quii'ntaaⁿ l'oo.

31 Ndo' nn'aⁿ na tyocañⁿ ñ'eⁿ ñê na jnaⁿ Galilea na ty'ewana Jerusalén jndye xuee tyonty'iaatina jom jnda na wando'xcoom. Je' majoona cwit-jei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ ndaa nn'aⁿ.

32 Jo' chii cwifnequiaayâ ñ'oom naya ndaaⁿ yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om ndaa welooya na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ.

33 Ndo' je' ndaa jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ jona jnda seicandaaⁿ ñê ñ'oom'ñeeⁿ ee wando'xco Jesús jnda na tue'. Teiyo teiljeii ñ'oom naquiiⁿ salmo jnda we na matsona': "U cwiluiindyⁿ ti'jndaaya ndo' xuee je' ma'mooⁿ ya ndaa nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ tsoty'e."

34 Jnda t'moⁿ Ty'oots'om na nnts'aaⁿ na nncwando'xco Jesús jnda na tueeⁿ, meiⁿ xocatooⁿ sei'ts'o 'naaⁿ cha'xeⁿ matso salmo jnda we. Matsona': "Nntio'naaⁿ ndyo 'o cha'xeⁿ ñ'om na tsjoo nnom David na nnts'aa."

35 Mati teiljeii ñ'oom naquiiⁿ cwiicheⁿ salmo na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsona': "U xonquiaaⁿ na nnto'ndyo ee na cwiluiindyⁿ ti'jnda' na lju' ts'ooⁿ ya jo njom'."

36 David, tsaⁿ na seiljeii ñ'oom'ñeeⁿ ñejndi'ntjoom ndaa nn'aⁿ cha'xeⁿ na l'ue ts'om Ty'oots'om. Jnda chii tueeⁿ. Ty'ecat'iuu nn'aⁿ jom yuu tjacant'iuu'ndye weloom'm na ñet'om teiyocheⁿ ndo' to'ñê.

37 Saa Jesús tîcatooⁿ ñê. S'aa Ty'oots'om na tando'xcoom.

38 Jo' chii 'o nn'aaⁿ ya, cala'noⁿ yo' ñ'oom na cwifnequiaayâ ndaaⁿ yo', ee cantyja 'naaⁿ jom jo' na matsei'tmaⁿ ts'om Ty'oots'om jnaⁿ yo'.

39 Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés xocalui'n'maaⁿ ñê ts'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ Jesús meiⁿ cwifñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na nntseyiuⁿ ñ'eⁿ ñê lnuⁿ 'naaⁿ ñê.

40 Jo' chii queⁿ queⁿ yo' cwenta cha tintjom'yo' cha'xeⁿ matso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

41 Tyoluena:

Queⁿ yo' cwenta 'o nn'aⁿ na ticueeⁿ n'om'yo' ñ'oom na mayuu'.

Catseicaty'uena' 'o. Ndo' na nntsuundyⁿ.

Ee ncueeⁿ na cwitando'yo' ja Ty'oots'om nnts'aa ts'iaaⁿ t'maⁿ na nntse-icaty'uena' 'o,

na xocala'yuu'yo' ñ'eⁿ ndyo meiiⁿ na nntso ts'aⁿ ndaaⁿ yo' na cal'a'yo' na ljo'.

42 Jnda na seineiⁿ Pablo jlueeⁿ naquiiⁿ wats'om'ñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ ñê. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos tyol'ana ty'oo ndaa na ñ'eeⁿ na cala'nei'tina ñ'oom'ñeeⁿ ndaana cwicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos.

43 Quia na jnda t'oom'ndye nn'aⁿ na tyotjomndye wats'om'ñeeⁿ jndye nn'aⁿ ty'elajomndyena ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ judíos ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos saa ñequio na xcweeⁿ n'omna cwila't'maaⁿ ndyena Ty'oots'om cha'xeⁿ nn'aⁿ judíos. Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolajndo' na n'om na ñ'eeⁿ na tyeⁿ c'omna na quit'maⁿ n'omna Ty'oots'om ee jom matseixmaaⁿ naya.

44 Quia na tue'ntyjonnda' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos manndyo ndyuendye nn'aⁿ quiiⁿ tsjoom tjomndyena na ndyena ñ'oom' Ty'oots'om.

45 Saa nn'aⁿ judíos, quia na nty'iaana na jndyendye nn'aⁿ jnda tjomndye, tyola'taaⁿ n'omna. Tyoluena na tiyuu' ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo ndo' tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

46 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolaneiⁿ na ñequio na t'maⁿ ya n'omna. Jluena:

—Matsa'ntjomna' na nleinei'ndyee ñ'oom' Ty'oqots'om ndaa' 'o nn'a'n judíos, saa tiñe'cato'ñoom'yo' juuna'. Cwil'a'yo' cha'cwijom ticalaxma'yo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'. Jo' chii je' nñequiaayâ ñ'oom nayawaa ndaa nn'a'n na nchii judíos.

⁴⁷ Ee luua sa'ntjom Ta Ty'oqots'om jâ, tsoom:

Ja jnda tquaa'ya 'o na n'axma'yo' cha'cwijom chom na nntseixueeña' ndaa nn'a'n na nchii judíos.

Hasta cha'waa nnom tsjoomnancue nñequia'yo' ñ'oom ndaa nn'a'n cantyja na nlui'n'maa'ndyena.

⁴⁸ Quia na jndye nn'a'n na nchii judíos ñ'oomwaa' tquiaana' na jee' neii'n' n'omna. Tyolat'maa'ndyena ñ'oom' Ty'oqots'om. Ndo' jlayu' cha'tsondye nn'a'n na maxje' ntyjii Ty'oqots'om na nnto'ñoomna na ticantycwii na nntando'na.

⁴⁹ Ndo' t'oom' ñ'oom' Ta Ty'oqots'om cha'waa ndyuaa'ñee'.

⁵⁰ Saa nn'a'n judíos tyolajndq'na n'om na'lcu na t'ma' cwilaxma' ndo' na cwilacanda' cantyja na cwi'oo wats'om 'naa'na. Mati tyolajndq'na n'om na'n'om na cwiluitquiendye tsjoom Antioquia'ñee'. Jo' na jla'jomndye nn'a'n na tyota'wi'na Pablo ñ'e' Bernabé hasta tjeii'na na'ñee' ndyuaana.

⁵¹ Jo' chii Pablo ñ'e' Bernabé jla'teincwii'na nc'ee'na chii tquiaa' ts'o'jndaa na chuu' na t'mo'na' na tis'a l'a nn'a'n tsjoom'ñee'. Jnda chii ty'ena tsjoom Iconio.

⁵² Saa nn'a'n na cwilayu' na m'a'n tsjoom Antioquia'ñee' neii'na ndo' too' naquii' n'omna m'aa' Espíritu Santo.

14

Cwiñequiana ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Iconio

¹ Ndo' Pablo ñ'e' Bernabé majo'ti l'ana tsjoom Iconio. Ty'equie'na naquii' wats'om 'naa' nn'a'n judíos. Tyoñequiana ñ'oom' Ty'oqots'om. Jee' ya tyola'nei'na. Jo' chii jndyendye nn'a'n judíos jlayu' ndo' mati nt'omche' nn'a'n na nchii judíos.

² Saa nn'a'n judíos na tyoolayu' tyola'ndaa'na n'om nn'a'n na nchii judíos. Tyol'ana na calancjoo'ndye na'ñee' nacjoo nn'a'n na cwilayu'.

³ Jo' chii Pablo ñ'e' Bernabé majndye xuee ljoo'ndyena tsjoom'ñee'. Ndo' ñequio na t'ma'ya n'omna tyoñequiana ñ'oom cantyja 'naa' naya na matseixma' Ty'oqots'om ee nquiuna na ñ'e'ñ'ee' ñ'e'ndyena. Ndo' jom t'moo' na mayuu' ñ'oom na tyoñequiana ee s'aa' na tyol'ana 'naa' t'ma' na xocandaa nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'a' mei' xocatsei'no' ts'a' chiuu tuiiyuu.

⁴ Saa nn'a'n tsjoom'ñee' to'na' jooa. Ee nt'omndyena tyola'jomndyena ñequio nn'a'n judíos ndo' nt'omche' tyola'jomndye ñequio apóstoles.

⁵ Quia jo' nn'a'n judíos ñequio nn'a'n na nchii jo' jla'jomndyena ñequio na'ma'n'iaa' tsjoomna na tyol'ueendyena chiuu nnta'wi'na na'ñee' ndo' na njñomna ljo'.

⁶ Saa Pablo ñ'e' Bernabé jndyena na ljo'. Jo' chii jleinomna. Ty'ena tsjoom Listra ñequio tsjoom Derbe, jo' jo' ndyuaa Licaonia. Ndo' ty'ena ndyuaa na mat'uiina' ñ'e' ndyuaa'ñee'.

⁷ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naa' Ty'oqots'om.

Nn'a'n tsjoom Listra cwijñomna ljo' Pablo

⁸ Tsjoom Listra tyowacatyee' cwii tsa's'a na tileicjaacaa ee maxje' ntjei' nc'ee' tuiiñê. Mei'jom ndii' tyoojaaca'.

⁹ Jndii tsaⁿñeeⁿ na seineiⁿ Pablo. Ndo' nquiee nty'iaaⁿaⁿ juu, ee sei'nooⁿoⁿ na tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ na matseyu'ya ts'om na nlco'yana' juu.

¹⁰ Quia jo' jndeiⁿ seineiⁿ, matsoom:

—Quintya', cwintye'.

Quia jo' mañoom' teintyjee', to' tjaca.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ ndyuua Licaonia, quia na nty'iaana na luaa' s'aa Pablo, to'na tyola'xuaana ñequio ñ'oomna. Tyoluena:

—Cwa we nty'o^o cha'na nn'aⁿ jnda tquiecañomna jaa.

¹² Jo' chii jluena na Bernabé ty'o^o Júpiter jom, ndo' Pablo je' jluena na jom ty'o^o Mercurio ee jom mañequiaaⁿ ñ'oom ndaana.

¹³ Nnom tsjoom meintyjee' wats'om cwentaa' ty'o^o Júpiter. Ndo' tyee cwentaa' Júpiter'ñeeⁿ jndyochom quioo'ndyo na ta'njoom' l'uaaljaa' cantyo'yo' hasta 'ndyoots'atoom' tsjoom ee jom ñequio nn'aⁿ quii' tsjoom ñe'cala'cwjeena quioo'ñeeⁿ na nla't'maaⁿndyena Bernabé ñ'eⁿ Pablo.

¹⁴ Saa apóstoles, quia na nty'iaana na luaa' nl'a nn'aⁿ, to'na tyo-jndii'ndyena liaana na matsei'ndaa'na' nquiuna na luaa' cwil'a naⁿñeeⁿ. Jndeiⁿ ty'e'quie'na quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Tyolaxuaana tyoluena:

—Chiuu sa 'o nn'aⁿ na luaa' ñe'cal'a'yo'. Mann'aⁿ já cha'na 'o. Tquioñ'o^oyâ ñ'oom naya na ndye'yo' cha ca'ndye'yo' nmeiⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo. Calat'maaⁿndyo' nquii' Ty'o^ots'om na wando' ee jom tqueeⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' cha'tso nnom na cwilaxma'na'.

¹⁶ Ncuae na ñejdyowaana' ñe'ndiitoom na cal'a cha'tso nn'aⁿ mei'ljo'cheⁿ na l'ue n'omna.

¹⁷ Saa tíca'ñeeⁿ na ticwji'yuu'ñe cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, ee mach'eeⁿ naya cha'tsondye nn'aⁿ. Mañequiaaⁿ ndaaluaa' na cwina'na' tsjo'luee. Ndo' mach'eeⁿ na cwiquie ntjom. Mach'eeⁿ na cwijaacjooya ñ'eⁿ nantquie na mañequiaaⁿ ndo' mach'eeⁿ na neii'ya.

¹⁸ Saa meiiⁿ na jluena ñ'oommeiⁿ jeeⁿ nc'uaa' tjawitsaaⁿ na ñe'calacwjee nn'aⁿ quioo' jo ndaana na nlat'maaⁿndye naⁿñeeⁿ joona.

¹⁹ Juu xjeⁿñeeⁿ tquiecañom nn'aⁿ judíos na jna' tsjoom Antioquía ñequio Iconio. L'ana na ñe'cwii ñ'oom t'maⁿna ñequio nn'aⁿ tsjoom Listra. Jo' chii tyojñomna ljo' Pablo. Jnda chii ty'eñ'omtsc^ondyena jom nnom tsjoom ee jla'tiuuna na jnda tueeⁿeⁿ.

²⁰ Saa nn'aⁿ na cwilayu' ty'ecwintyjee'na ndiocheⁿ nacañom'm. Quia jo' teicantyaⁿ, tjaquie'nnaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ñ'eⁿ Bernabé tsjoom Derbe.

²¹ Tyoñequiana ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ndo' jndye nn'aⁿ jlayu'. Jnda chii ty'elcwee'nnda'na Listra ñequio Iconio ñequio Antioquía.

²² Njoom'ñeeⁿ tyoteijndeiitina nn'aⁿ na cwilayu' na c'omt'maaⁿndyeti naⁿñeeⁿ n'omna. Tyola'jndo'na n'om naⁿñeeⁿ na cwintyjee'tyeⁿna na cwilayu'na. Ndo' tyoluena:

—Maxjeⁿ cwilaxmaa'ya na jndye nawi' nntjo^oyâ na cwitsaaquiaa'na cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

²³ Mati tjeii'ndyena nn'aⁿ na nntioona ts'iaaⁿ na nluiitquiendye cwentaa' cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyola'nei'na nnoom Ty'o^ots'om ndo' tyola'cwejndo'ndyena. Ndo' tioona naⁿñeeⁿ l'o^o ee na ñ'eⁿ jom jnda jlayu'na.

Cwi'oolcwee'nnda'na tsjoom Antioquía ndyuua Siria

²⁴ Jnda jo' tei'nomna ndyuua Pisidia, tquiena ndyuua Panfilia.

²⁵ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom tsjoom Perge. Jnda chii ty'ena tsjoom Atalia.

²⁶ Tsjoom'ñeeⁿ tuona w'aandaa. Ty'elcwee'nnda'na tsjoom Antioquía yuu na jnaⁿna jndá na tíoo nn'aⁿ joona l'õ Ty'oõts'om ndo' je' jndá jlacandana ts'iaaⁿñeeⁿ.

²⁷ Ndo' jndá na tqiiena Antioquía jla'tjomna nn'aⁿ tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'oõts'om cwentaaⁿ'aⁿ. Tyoluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ cha'tso na tyoteijndei' Ty'oõts'om na tyol'ana ndo' na mati s'aaⁿ na cwilayu' nn'aⁿ na nchii judíos.

²⁸ Jndye xuee ljoo'ndyena ñequio nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'.

15

Tjomndye nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén

¹ Xjeⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ jnaⁿna ts'õndaa Judea, tqiuocuena Antioquía. Tyot'mõõⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'. Tyoluena na jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre cha'xjeⁿ ñ'oom na sa'ntjom Moisés na cal'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. Ee xeⁿ ticalacandá naⁿñeeⁿ jo', jlueña na xocalui'n'maaⁿndye naⁿñeeⁿ.

² Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolañ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na tqiie Antioquía. Tyoluena na tiyuu' na macaⁿna' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbreⁿñeeⁿ. Jndá chii teijndaa' na wendye joona ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' nnc'oona Jerusalén. Nnc'oontyjaa'na nquie apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'oõts'om cwentaaⁿ'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jo ndaaⁿ naⁿñeeⁿ nleijndaa' ñ'oomwaa'.

³ Quia jo' tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'oõts'om cwentaaⁿ'aⁿ tsjoom Antioquía ty'ioomna ts'iaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii ty'ena. Teinomna ndyuaa Fenicia ñequio Samaria. Tyolacandiina nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' na mati nn'aⁿ na nchii judíos macwlcwe' n'om, macwilayu'na. Ndo' quia na jndye naⁿñeeⁿ na ljo', cha'tsondyena tquiaana' na jeeⁿ neii'na.

⁴ Quia tuee' Pablo ñ'eⁿ Bernabé Jerusalén, cha'waa tmaaⁿl' nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ'na ñequio apóstoles to'ñoomna naⁿñeeⁿ ñequio na neii'na. Quia jo' naⁿñeeⁿ tyoluena cha'tso na jndá s'aa Ty'oõts'om ñ'eⁿndyena.

⁵ Saa nt'om nn'aⁿ na cwilayu' na cwilaxmaⁿ tmaaⁿl' nn'aⁿ judíos na jndyu fariseos teicantyjana. Tyoluena:

—Jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom ndo' cal'uuya ndaaⁿna na calacandaaⁿndyena cha'tso ljeii na tqeⁿ Moisés.

⁶ Ndo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tjomndyena na m'maⁿna ñ'oomwaa'.

⁷ Mayo tyol'uee'ndyena chiuu nl'ayoona na nlajndaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ. Jnda chii teicantyja Pedro. Tsoom ndaaⁿna:

—O re nn'aⁿ'ya na cwilayu'yo' manquiuy'yo' na jaach'ee xuee tjeii'ñe Ty'oõts'om ja quii'ntaaⁿ'yo' na ññequiaya ñ'oom naya chiuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na nchii judíos cha nlayu'na.

⁸ Ee nqueⁿ mantyjeeⁿ chiuu cwila'xmaⁿ nn'aⁿ naquii' n'om. Ndo' jndá t'mõõⁿ na mati maco'ñoom nn'aⁿ na nchii judíos laxmaⁿ ee tquiaaⁿ Espíritu Santo na nnc'oomñe naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ juu na nnc'oomñe naquii' n'õõⁿ jaa.

⁹ Meiⁿ tiquich'eeⁿ na we waa ñ'eⁿndye joona ndo' ñ'eⁿndyo jaa ee seiljoom'm n'omna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿñê.

¹⁰ Quia jo' je' je' ¿chiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ Ty'oõts'om? 'O cwil'a'yo' na jndei'na' na joo nn'aⁿ na cwilayu' na nchii judíos calacandana ñ'oom na

matsá'ntjomna' jaa nn'aⁿ judíos na juuna' matseijomna' cwii xuu, ndo' xuu'ñeeⁿ meiⁿ welooya na ñet'om teiyo tícanaⁿndyena meiⁿ jaa.

11 Saa' tiyuu' na ljo' macaⁿna' ee cwilayuu'a na macandá juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesús na cwe' yu jo' na cwilui'n'maaⁿndyo jaa ndo' mati joona.

12 Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jla'cheⁿna. Tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Bernabé ñequio Pablo cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na tyol'ana quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na xocandáá nluina' na cwe' najndeii nguii ts'aⁿ.

13 Jndá na jla'neiⁿ na ñ'eeⁿ quia jo' t'lo Jacobo, matsoom:

—O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' candye'yo' ñ'oom na nntsjoó.

14 Juu Simón Pedro jndá tsoom ndáaya chiuu waa na jnaⁿndyena' na tio'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na nchii judíos na macwjii'ñe nn'aⁿ quii'ntaaⁿ na ñ'eeⁿ na nlaxmaⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

15 Juu ñ'oomwaa' ljo'yú tseixmaⁿna' ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

16 Luaa matsona':

Quia na jndá tuui cha'tso nmeiⁿ, nnc'ooⁿnnda'a na wi' ts'ooⁿya tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyyoo'. Matseijndaaⁿndyo na cwii joona nntsá'ntjom.

17 Luaa' matseijndaaⁿndyo cha mati nn'aⁿ na nchii judíos nl'ueena ja na cwiluiindyó na matsá'ntjooⁿya.

Cha'tsondye na ñ'eeⁿ na quia nlaxmaⁿ cwentaya nl'ueena ja.

18 Ñ'oom'ñeeⁿ tsotina':

Luaa' ñ'oom na teiyo t'moⁿ Ty'oots'om ndáaya ñequio ts'iaaⁿmeiiⁿ na mach'eeⁿ.

19 Tsoti Jacobo:

—Nc'e ñ'oom'ñeeⁿ, jo' chii matseitiuuya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na cwilcwe' n'om na cwilayu', meiⁿ ticatsona' na nlacachuuya xuu joona joo ñ'oom na matsá'ntjomna' jaa.

20 Malei'tyeⁿ xeⁿ cwe' nlaljeiia ñ'oom na nlacwanooⁿya na m'aⁿna na tacwa'na nantquie na jndá tsá' nn'aⁿ jo ndaa' 'naⁿ na cwila't'maaⁿndyena na nchii Ty'oots'om. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana. Tantquiina sei quioo' na cwe' cwi'uoo cantyjo'. Ndo' tantquiina niom'.

21 Ee teiyo maxjeⁿ cwi't'mooⁿ nn'aⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Ndo' cha'tso njoom cwila'naaⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna ticwii cwii xuee na cwita'jndyena.

Carta na tja na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

22 Quia jo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluitquiendye ñequio cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén t'maⁿna na ya na nntjeii'ndyena nn'aⁿ quii'ntaaⁿna na nnc'oo tsjoom Antioquía ñequio Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ Judas ts'aⁿ na jndá we xuee' Barsabás, ñequio Silas. Naⁿnomm'aⁿ cwiluitquiendye quii'ntaaⁿna.

23 Ndo' jla'cwanomna cwii carta ñequio na ñ'eeⁿ. Carta ñeeⁿ matsona':

“Já apóstoles ñequiondyo já nn'aⁿ na cwiluitquiendyô quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén, cwilacwanooⁿyá cartawaa na m'aⁿ 'o nn'aⁿ na nchii judíos na m'aⁿ'yo' tsjoom Antioquía ñequio ndyuaa Siria ñ'eⁿ Cilicia. Cwil'uuyá na xmaⁿndyo' 'o nn'aaⁿya na cwilayu'yo'.

24 Já jndá jndyayá na ljoo jna' nt'om nn'aⁿ na ty'e na m'aⁿ'yo' ndo' tyolañ'eeⁿndyena 'o ñ'eⁿ ñ'oom na tyoluena. Tyola'ndaa'na n'om'yo' ñequio ñ'oom'ñeeⁿ. Saa' nchii já l'uuyá na caluena na ljo'.

25 Jo' chii já tjomndyô ndo' ñe'cwii jnda t'maa'yâ na ya na nntjeii'ndyô nt'om nn'a'n quii'ntaa'yâ na nnc'oona na m'a'nyo' ñequio Bernabé ñ'e'n Pablo, nquiee nn'aa'ya na jee' jnda nquiuuya.

26 Ee na m'a'n' ti'maa' n'omna mei' cwjena na m'a'n'na cantyja 'naa' Taya Jesucristo.

27 Jo' chii cwijñoo'yâ Judas ñequio Silas na m'a'nyo'. Jooná nlué jndaa'ndyena ndaa'yo' ñ'loom na cwil'uuyâ.

28 Ee nquii Espíritu Santo jnda t'moo' ndaayâ na tilacachuutyaayâ xuu 'o, macandá nmei' laxma'nyo' na calacanda'yo':

29 Tacwa'yo' nantquie na jnda tsa' nn'a'n jo ndaa' 'na' na cwe' nn'a'n l'a. Tantquie'yo' niom' meii' seii quioo' na cwe' cwil'uoo cantyo'. Ndo' mei' tanc'om'yo' na cwe' nnc'om'ya'yo' ñ'e'n nn'a'n. Xe' cwilacanda'yo' nmei' quia jo' malei'tye', ya cwil'a'yo'. Macandá ñ'oommeii' cwil'uuyâ ndaa'yo'. Xma'ndyo' na cha'tsondyo'."

30 Quia jo' jlui' Judas ñ'e'n Silas. Ty'ena tsjoom Antioquía ñ'e'n Pablo ñ'e'n Bernabé. Quia na tquiena jo' jo' jla'tjomna nn'a'n na cwilayu' ndo' tquiana carta na cwilei'ñ'omna ndaa' na ñ'ee'.

31 Ndo' jnda na jla'naa' na ñ'ee' juuna' tquiaana' na neii'na, ty'omt'maa'ndyena n'omna.

32 Ndo' Judas ñequio Silas, mati cwiluiindyena profetas. Jo' chii jndye ñ'oom tyola'nei'na ndaa' na ñ'ee', tquiana na t'ma' n'om na ñ'ee' ndo' ty'enajndana na cwilayu'na.

33 Judas ñ'e'n Silas tyom'a'na jo' jo' cwantindyo xuee. Xje' na macwi'oolcwee'na Jerusalén yuu m'a'n nn'a'n na jñoom joona, nn'a'n na cwilayu' tsjoom Antioquía tío joona l'q Ty'oots'om na c'oona na tjaa ñomtiuú c'omna.

34 Saá Silas seitoom na nljoo'ñetyee' jo' jo'.

35 Mati Pablo ñ'e'n Bernabé ljoo'ndyena. Jooná ñequio jndye nt'omche' nn'a'n tyot'moo'na ndo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om ndaa' nn'a'n.

Pablo na nda we ndii' wjaanquiaa' ñ'oom' Ty'oots'om

36 Jnda na teinom cwanti xuee na ñet'omna jo' jo', tso Pablo nnom Bernabé: —Cwa nntsaalcwaa'ndaa'a nntsacanty'iaaya chiuu cwil'oom'a'n nn'aa'ya na cwilayu' cwii cwii tsjoom yuu na tyoñequiaaya ñ'oom 'naa' Ta Ty'oots'om.

37 Ndo' Bernabé l'ue ts'oom na nncjaañ'e'n Juan ñ'e'ndyena, ts'a'n na nda we xuee' Marcos.

38 Saá Pablo tiljoya ts'oom na nncjaa tsa'ñ'ee' ee ñ'ee' joona ndyuaa Panfilia ts'iaa' na ty'ena.

39 Jo' chii Pablo ñequio Bernabé ticjaañ'oom' t'ma'na hasta to'ndyena. Bernabé tjañ'oom Marcos. Tuona ts'om w'aandaa. Ty'ena ndyuaaxe'ncwe Chipre.

40 Saá Pablo, tjeii'ñê Silas. Cwii tjooche' na nnc'oona tío nn'a'n na cwilayu' joona l'q Ty'oots'om na catio'naa'ñê joona. Jnda chii ty'ena.

41 Tyowi'nomna ndyuaa Siria ñequio Cilicia. Tyotei'jndeina na ty'enajnda ntmaa' nn'a'n na macwji' Ty'oots'om cwentaa'a'n.

16

Pablo ñequio Silas ty'eñ'omna Timoteo

1 Quia jo' Pablo ñ'e'n Silas tquiena tsjoom Derbe. Jnda chii ty'ena tsjoom Listra. Jo' jo' tajnaa'na cwii ts'a'n na matseyu' na jndyu Timoteo. Jom jnda yuscu ts'a'n judía na matseyu' saá tsotyee' nchii ts'a'n judío juu.

2 Nn^a na cwilayu¹ na m^a tsjoom Listra ñ^e tsjoom Iconio tyotjeii'yana Timoteo.

3 L'ue ts'om Pablo na nncjaañ^e Timoteo ñ^eñê. Jo' chii seijndaañê na tuii ñ^e tsañ^e cha'xeⁿ costumbre na cwil'a nn'a judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. S'aaⁿ na ljo' cha nn'a judíos na m'a ndyuua na cwi'oono til'ana na tila'ñoom'ndyena ñ'oom na cwíñequiana ee nquiu na ñ^e na Timoteo nchii ts'aⁿ judío tsotyeeⁿ.

4 Pablo ñequio Silas ñ^e Timoteo tyoma'nomna. Ndo' ticwii cwii tsjoom yuu na tyoquiena tyola'candiina nn'a na cwila'yu' ñ'oom na jla'jndaa'ndye apóstoles ñequio nn'a na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'a na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ tsjoom Jerusalén.

5 Jo' chii cwii cwii tmaaⁿ nn'a na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ tyo'oonajndana na cwila'yu'ya n'omna ndo' 'io ndii 'io ty'ewijndyendyetina.

Tco'na' nnom Pablo cwii ts'aⁿ ndyuua Macedonia

6 Pablo ñequio nn'a na ñ^eñê, seicu' Espíritu Santo na nnc'oola'neiⁿ na ñ'oom' Ty'oots'om ndyuua Asia. Jo' chii tei'nomna ndyuua Frigia ñequio ndyuua Galacia.

7 Quia na tqiiena tyeⁿncoo ndyuua Misia jla'tiuuna na nnc'ooquie'na ndyuua Bitinia saq tinquiaa Espíritu Santo na nnc'oono jo'.

8 Jo' chii cwe' tei'nomna ndyuua Misia. Ty'ecuenta hasta tqiiena tsjoom Troas, nndyoo' ndyoo ndaaluee.

9 Jo' jo' waa na tco'na' nty'iaa' Pablo natsjom. Nty'iaaⁿ meintyjee' cwii tsaⁿs'a ts'aⁿ ndyuua Macedonia. S'aa tsañ^e ty'oo nnoom, tso: “Cwinoom' nty'jawaaw ndyuua Macedonia. Candyo'tei'jndeí' já.”

10 Jnda na nty'iaa' Pablo na tco'na' nnoom, mantya jla'jndaa'ndyô na nncwit'ioq'â ndaaluee nntsaayâ ndyuua Macedonia. Ee jla'noq'â na majñom Ty'oots'om já na nntsaanquiaayâ ñ'oom naya ndaa nn'a ndyuuañ^e.

Tyjee' Pablo ñ^e Silas tsjoom Filipos

11 Jo' chii tuoqyâ ts'om w'aandaa tsjoom Troas. Saandyeyuuyâ squiaayâ ndyuuaaxeⁿcwe Samotracia. Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ squiaayâ tsjoom Neápolis.

12 Jo' jluii'â ñ^e w'aandaa, saayâ squiaayâ tsjoom Filipos. Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿ nacje 'naaⁿ nn'a romanos ndo' t'maⁿti matseixmaⁿ na cha'tso njoom cha'waa ndyuua Macedonia. Tsjoom Filipos'ñeeⁿ ljoo'ndyoyaayâ cwantindyo xuee.

13 Xuee na cwita'jndyee nn'a judíos jluii'â nnom tsjoom 'ndyoo jndaa. Ee jla'tiuuyâ aa nchii nliuuyâ yuu cwila'neiⁿ nn'a nnom Ty'oots'om, nlanjom-ndyô ñ^endyena. Jo' jo' jliuuyâ nt'om yolcu. Saacwindyuaandyô jlanaa'yâ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa na ñ^e.

14 Quii'ntaaⁿ yolcuñ^e ñ^e ts'aⁿ na jndyu Lidia. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tiatira na majndaa liaa ya, liaa colo catsioo'. Jom ts'aⁿ na matseit'maañê Ty'oots'om. S'aa Ta Ty'oots'om naquii' ts'oom na ya tqueeⁿ cwenta ñ'oom na tyoñ^e na seineiⁿ Pablo.

15 Ndo' teits'oomñê ñ^e nn'a waⁿa. Jnda chii seity'ooñê ndaa'yâ, tsoom: —Xeⁿ cwinty'ia'yo' na matseicandaya na matseyu'a ñequio Ta Jesús cwa caljoo'ndyo' w'aya.

Ndo' s'aaⁿ na caljoo'ndyô waⁿa.

Pablo ñ^e Silas ñjomndyena w'aancjo tsjoom Filipos

16 Cwii xuee'ñeeⁿ saayâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oqots'om ndo' tjom-ndyô cwii yuscuchjoo na macjawee' 'ndyoo nc'e na m'aaⁿ jndyeta naquii' ts'om. Tsaⁿñeeⁿ m'aaⁿtyeeⁿ luee nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿa. T'maaⁿ s'om cwiquioo luee naⁿñeeⁿ nc'e na macjawee' 'ñom.

17 Toqⁿoⁿ na tyojaantyjoqⁿ nanquaaⁿâ ñ'eⁿ Pablo. Tacwaxua 'ñom, tyot-soom:

—Naⁿnomm'aⁿ cwindye'ntjomna nnom Ty'oqots'om na m'aaⁿ nandyeticeⁿ. Cwila'candiina 'o cantyja nato na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ.

18 Jndye xuee tyoch'ee yuscuchjoo'ñeeⁿ na ljo'. Jo' chii seilioo'ñe Pablo, taqueeⁿ seineiiⁿ nnom jndyeta na m'aaⁿ naquii' ts'om yuscuchjoo'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U jndyeta, ñequio xuee' Jesucristo matsaⁿntjoⁿya, calui' naquii' ts'om yuscuchjoom'aaⁿ.

Ndo' mantyjacheⁿ jlui' jndyeta'ñeeⁿ.

19 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ juu, quia na nty'iaana na jnda jlui' jndyeta'ñeeⁿ naquii' ts'oom jla'noⁿna na jnda tsuundyena s'om na cwiquioo lueena cantyja na macjawee' 'ñom. Jo' chii t'uena Pablo ñ'eⁿ Silas. Ty'echona naⁿñeeⁿ jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ naquii' ts'ua t'maⁿ.

20 Quia na tquiena ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ jluena:

—Nn'aⁿ judíos m'aⁿ, cwitjaa'ndyena tia' nn'aⁿ tsjoomya.

21 Ee cwit'mooⁿna ñ'oom na jaa na cwilaxmaaⁿya nn'aⁿ romanos, ticaty'iomna' na nnto'ñooⁿya meiⁿ na nl'aaya chiuu na cwiluena.

22 Quia jo' jla'wendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ nacjoo' Pablo ñ'eⁿ Silas ndo' naⁿmaⁿ'iaaⁿ sa'ntjomna na calui' liaa naⁿñeeⁿ ndo' cacho'na n'oomjneiⁿ.

23 Jndye tjaa'na naⁿñeeⁿ. Jnda chii tiomna joo w'aancjo. Jluena nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na ya ya cats'aaⁿ cwenta joona.

24 Ndo' tsaⁿñeeⁿ, jnda na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaa'ñe naⁿñeeⁿ w'aancjo naquii'cheⁿ ndo' seityeeⁿ joona na tyeⁿ ñjoom' nc'ee'na ts'oom tscaaⁿ.

25 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Silas, cha'na xcwe tsjom to'na tyola'neiⁿna nnom Ty'oqots'om, tyotana luantsa, ndo' p̄aso na too'ndye ñ'eⁿndyena naquii' w'aancjo, tyondyeendye naⁿñeeⁿ.

26 Ndo' mats'ia jo' jndei s'eii, teincwii' tsiaⁿtsjo' w'aancjo. Xjeⁿñeeⁿ cha'tso ndyueel'a w'aancjo'ñeeⁿ jnaaⁿ che'nquieena' ndo' mati l'uaancjo na ñjoom cha'tso p̄aso jnaⁿna'.

27 Ndo' juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo lcweeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ na mei'naaⁿ ndyueel'a w'aancjo. Jo' chii tjeii'ñe espada 'naaⁿaⁿ na nntse-icuee'ñe che'nqueⁿ ee seetioo na jnda jleinom p̄aso.

28 Saq Pablo jndei seixuaⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ tsoom:

—Aa ndi' re, tintseicuee'ndyu' ee cha'tsondyô ndi m'aaⁿyâ.

29 Quia jo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ chom. Jndei tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aancjo. Cwiteiñe na ty'ueeⁿ. Cwe' seiquiooñetoom jo nnom Pablo ñ'eⁿ Silas.

30 Jnda chii tjeiiⁿeⁿ joona ch'eⁿ. Matsoom ndaana:

—'O ta, ¿ljo' maca'na' na cats'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo?

31 Jluena nnoom:

—Catseyu' ñequio Ta Jesucristo, quia jo' nlui'n'maaⁿndyu' 'u ndo' mati nn'aⁿ wa'.

32 Quia jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oqots'om nnom tsaⁿñeeⁿ ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

33 Juu xjeⁿñeeⁿ na ndicwaⁿ jaa'cheⁿ tjachom joona ndo' tmaaⁿ yuu na tquee'ndyena na cho'na. Jnda chii teits'oomñeⁿ ndo' mati cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

34 Jnda jo' tjañ'oom Pablo ñequio Silas waⁿ'aⁿ, tquiaaⁿ na tcwa'na. Jom ndo' ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ neiⁿ'na na jnda macwilayu'na ñequio Ty'oots'om.

35 Quia na jnda teixuee, naⁿ'maⁿ'iaaⁿ jñoomna policia na m'aaⁿ tsaⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na candyaañe Pablo ñ'eⁿ Silas.

36 Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo seicañeeⁿ Pablo, matsoom nnom:

—Naⁿ'maⁿ'iaaⁿ jnda jla'cwanomna ñ'oom na nndyaandyo'. Wanaaⁿ na nlui'yo'. Catsa'yo', meiⁿcwii ñomtiuu tac'om'yo'.

37 Saa Pablo matsoom ndaaⁿ policia:

—Já cwilaxmaaⁿyá cantyja 'naaⁿ' tsjoom Roma. Saa meiⁿ na ljo' tjaa'na já na jndoo' cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ na tyoowijndaa' aa waa na jla'tjoondyô. Jnda chii tioomna já w'aancjo. Nmeiiⁿ l'ana já meiⁿ na meiⁿchjoo ticatsona' na nl'ana na ljo' nn'aⁿ romanos. Ndo' je' ¿aa cwe' nt'iu nntjeii'na já? Xoya na ljo'. Nquieena quocatjeii'na já.

38 Quia jo' policia'ñeeⁿ ty'elacandiina naⁿ'maⁿ'iaaⁿ'ñeeⁿ ñ'oommeiⁿ'. Ndo' naⁿ'ñeeⁿ quia jndyena na Pablo ñequio Silas cwilaxmaⁿ'na nn'aⁿ romanos, jeeⁿ tyuena.

39 Jo' chii naⁿ'maⁿ'iaaⁿ ty'ecataⁿ'na ñ'oom t'maⁿ' ts'om ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ'. Jnda chii tjeii'na joo w'aancjo. Jla'ty'oondyena na calui' naⁿ'ñeeⁿ' tsjoomna.

40 Quia jo' jlui'na w'aancjo, ty'ena waa' Lidia. Jo' jo' tyola'neiⁿ'na ñequio nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyoñe'quiiana na t'maⁿ' n'om naⁿ'ñeeⁿ'. Jnda jo' jlui'na tsjoom Filipos'ñeeⁿ'.

17

Jlajmeiⁿndye nn'aⁿ tsjoom Tesalónica

1 Pablo ñ'eⁿ Silas ty'ena tei'nomna tsjoom Anfípolis ñ'eⁿ tsjoom Apolonia. Jnda chii tqiiena tsjoom Tesalónica yuu waa cwii wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

2 Ndyee smaⁿ'na tyom'aⁿ'na tsjoom'ñeeⁿ'. Ñequii' quia xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, Pablo s'aaⁿ cha'xjeⁿ quich'eeⁿ'. Tjatseijomñe ñ'eⁿ naⁿ'ñeeⁿ' na cwitjomndyena wats'om 'naaⁿ'na. Tyotseineiⁿ' ndaana.

3 T'mooⁿ na juu ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii matsona' na maxjeⁿ jndei'na' na cwajndii nntjom Cristo. Nnty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ', maxjeⁿ nncueeⁿ'eⁿ jnda chii nncwando'xcoom. Tsoti Pablo:

—Jndyocwji'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ' Jesús ndaa'yo', jom cwiluiñe Cristo.

4 Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ' jla'yu'na, jla'jomndyena ñequio Pablo ñ'eⁿ Silas. Mati nn'aⁿ na nchii judíos na cwila't'maaⁿ'ndye Ty'oots'om jndyendyena jla'yu'na. Mati jndye yolcu na cwiluiitquiendye jla'yu'na.

5 Saa joo nn'aⁿ judíos na tyoola'yu' jeeⁿ ndya' taa' n'omna nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na mañequiaa Pablo. Jo' chii jla'tjomna cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ na wi'ndye. Jnda chii jlajmeiⁿ'na nn'aⁿ tsjoomna. Ndo' ty'ena waa' ts'aⁿ na jndyu Jasón. Ty'equie'na w'aa'ñeeⁿ' ñequio na jndei'na' na cwil'ueena Pablo ñequio Silas ee ñe'catsa'na naⁿ'ñeeⁿ' jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomna.

6 Saa ticaliuna naⁿ'ñeeⁿ', jo' chii ty'eñ'omna Jasón ñequio nt'omcheⁿ' nn'aⁿ na cwila'yu'. Ñequio na jndei'na' ty'echona naⁿ'ñeeⁿ' jo ndaaⁿ naⁿ'maⁿ'iaaⁿ' tsjoomna. Jndei tyolaxuaana, jlueña:

—Joo naⁿ'nom na cwila'ñ'eeⁿ'ndyena nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, mati ñjaaⁿ jnda tqiiena.

7 Ndo' Jasón'maaⁿ jnda seiljoom jooa waⁿ'aⁿ. Ndo' cha'tso naⁿ'm'aⁿ' cwil'ana na tjaa yuu l'ue ñ'oom na maqueⁿ tsaⁿ'maⁿ'ts'iaaⁿ' t'maⁿ' tsjoom Roma, ee cwiluena cwiicheⁿ' ts'aⁿ m'aaⁿ na matsa'ntjom na jndyu Jesús.

⁸ Ndo' naⁿmaⁿniaaⁿ ñequio nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, quia jndyena ñ'oommeiⁿ jla'jmeiⁿndyena.

⁹ Saa Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u!', jndaⁿ na tiomna s'om, quia jo' jla'candyaⁿndye naⁿñeeⁿ joona.

Pablo ñ'eⁿ Silas cwiñequiana ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Berea

¹⁰ Jndaⁿ na teijaaⁿ xuee'ñeeⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u' mañoom' jñoomna Pablo ñ'eⁿ Silas na c'oo naⁿñeeⁿ tsjoom Berea. Quia na jndaⁿ tquiena tsjoom'ñeeⁿ ty'ena wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

¹¹ Nn'aⁿ judíos tsjoom Berea'ñeeⁿ ya nn'aⁿndyetina nchiiti nc'iaana na m'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ñequio na xcwee' n'omna tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ. Ndo' 'io ndi 'io tyola'naaⁿna ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljei na tyol'ueena aa mayuu' ñ'oom na cwilue naⁿñeeⁿ ndaana.

¹² Jo' chii jndyende nn'aⁿ judíos jla'y^u'na. Mati nn'aⁿ na cwilaneiⁿ ñ'oom griego, jndye yolcu na t'maⁿti cwiluuitquiendye ndo' mati naⁿnom na cwilaneiⁿ griego jndyendyena jla'y^u'na.

¹³ Saa nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Tesalónica jndyena na mañequiaa Pablo ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ Berea. Jo' chii ty'ena tsjoom'ñeeⁿ, ty'ela'jmeiⁿna naⁿñeeⁿ.

¹⁴ Jo' chii nn'aⁿ na cwila'y^u' jla'tyuaa'na jñoomna Pablo na cjaⁿ 'ndyoo ndaaluee. Saa Silas ñequio Timoteo ljoonⁿdyena Berea'ñeeⁿ.

¹⁵ Nn'aⁿ na ty'ela'jomndye ñ'eⁿ Pablo ty'ecaⁿndyena jom tsjoom Atenas. Jnda chii ty'elcwee'na tsjoomna Berea. Ty'eñ'omna ñ'oom na seintyjaañe Pablo ndaana na catseytuaa' Silas ñ'eⁿ Timoteo na nnc'oontyjonⁿ naxeeⁿeⁿ. Tila'yooⁿndyena.

Pablo matseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Atenas

¹⁶ Yocheⁿ na meindoo' Pablo joona tsjoom Atenas seilioo'ñê na nty'iaaⁿ'aⁿ na cha'waa quii' tsjoom'ñeeⁿ too' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a.

¹⁷ Jo' chii tyotseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos naquii' wats'om 'naaⁿna ñequio ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiⁿjomndye jo' jo' na cwila't'maaⁿndye Ty'oots'om. Mati 'io ndi 'io tyotseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ua t'maⁿ.

¹⁸ Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ naquii' tsjoom'ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwiⁿt'mooⁿ nn'aⁿ epicúreos ndo' tyom'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwiⁿt'mooⁿ nn'aⁿ estoicos. To' naⁿñeeⁿ na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Pablo. Nt'omndye joona jlueⁿ:

—¿Ljo' ñ'oom matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿ jndye ñ'oom ntyjeeⁿ?

Ndo' nt'omndyena jlueⁿ:

—Ndoo' ntyjii matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nty'oots'om xcondye.

Luaa' jlueⁿ ee tyotseineiⁿ Pablo ndaana cantyja 'naaⁿ Jesús ndo' cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ xeⁿ jndaⁿ tue'.

¹⁹ Quia jo' ty'eñ'omna jom cwii joo na jndyu Areópago yuu cwiⁿjomndye nn'aⁿ na cwi'oocandye ñ'oom. Jluena nnoom:

—Cwa catsu' ndaayâ chiuu waa ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

²⁰ Ee tijoom ñejndyaayâ ñ'oom na mañequiaa', jeeⁿ xuii' juuna'. Jo' chii ñe'caliuyâ chiuu cwiⁿt'mooⁿ ñ'oommeiⁿ.

²¹ Ee nn'aⁿ tsjoom Atenas ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwiⁿc'eeⁿya tsjoom'ñeeⁿ jeeⁿ ntyjaa' n'omna na ñe'candyena ndo' ñe'cala'neiⁿna meiⁿnquia nnom ñ'oom na xcoti.

²² Quia jo' tjameintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Tsoom:

—O re nn'aⁿ tsjoom Atenas, ndiocheⁿ na manty'iaya, jndaⁿ ljeiya na 'o jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo'.

23 Ee quia na tjtoseicaandyo quii' tsjom'yo', jndye joo nty'iaya yuu cwila't'maa'ndyo'. Jo' ljeiya cwii tio na chuna' ljeii: "Tiowaa' cwentaa' Ty'oots'om na ticata'jnaa'a." Majuu Ty'oots'om na cwe' cwila't'maa'ndyo'to'yo' mei' ticata'jnaa'yo' jom, majom na matseina'ya ndaa'yo' cantyja 'naa'a'.

24 Jom s'aa' tsjoomnancue ñequio cha'tso 'na' na niom nnomna'. Cwiliuñê na matsa'ntjoom cha'waa cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Jo' chii tica'na' w'aa na nl'a nn'a' yuu na nnc'oomñê.

25 Mei' tica'na' nn'a' na nntei'x'ee jom ee tjaa'na' ljo' na matsei'tjoona' jom. Ee nque' mañequiaa' na cha'tsondyo cwitandoo'a, cwitjaaya jndye ñequio cha'tsoti 'na' na maca'na' jaa.

26 Ñequio ñe'cwii ts'a' s'aa' tsjaa' jaa nn'a' tsjoomnancue mei' na meinch'o ndyuaa na m'aa'ya ee nque' s'aa' na jnda' t'oom'ndyo cha'waa nnom tsjoomnancue. Ndo' seijndaa'ñê cwaa' xje' nncue'ntyjo na nnc'oom ts'a' ndo' yuu na cwii cwii joo.

27 Luua' s'aa' cha cha'tsondyo jaa cal'uaaya jom, cal'aanc'uaa'ndyo na calacandyoo'ndyo na nnta'jnaa'a jom, meii' na mayuu' titquia m'aa' ñequio cwii cwiindyo.

28 Ee cantyja 'naa' jom cwitandoo'a, cwima'noo'ya ndo' cwic'aa'ya cha'xje' tyolue nt'om nn'a'yo' na jndo' n'om. Tyoluena: "Jaa laxmaa'ya ntseinda Ty'oots'om."

29 Jo' chii nc'e na cwilaxmaa'ya ntseinda Ty'oots'om ticaty'iomna' na nlajoom'ndyo jom cwe' cwii 'na' na tuiina' ñequio s'om caja', oo s'om xuee, oo ljo' na cwil'a nn'a' cwe' cantyja na cwila'tiuu che'nquieena.

30 Ncuae na jnda' teinom, Ty'oots'om seiquii' ts'oom ñequio nn'a' cantyja na tijndo' n'omna, saa' je' cha'tso nn'a' mei'yuuche' joo na m'a'na matsa'ntjoom na calcwe' n'omna.

31 Ee jnda' seijndaa'ñê xuee na nncu'xee' jaa nn'a' tsjoomnancue cantyja na maty'iomya'na'. Jnda' tquee' na nquii' Jesús nncu'xe' jaa. Ndo' jnda' t'moo' na mayuu' na nluii na ljo' ndaa' cha'tso nn'a' ee s'aa' na tando'xco juu jnda' na tue'.

32 Ndo' nn'a' tsjoom Atenas quia jndyena na matseinei' Pablo cantyja na nntando'xco nn'a' na jnda' tja, cwantindye joona cwe' tyoncona. Saa' nt'omndye joona tyoluena:

—'Io cha luua' nndyaayaayâ ñ'oomwaa'.

33 Quia jo' jlui' Pablo quii'ntaa'na.

34 Saa' cwantindye nn'a' jla'jomndyena ñequio Pablo ndo' jla'yu'na, mandí'ne' Dionisio. Jom ts'a' na cwiluiitquieñe Areópago yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Mati yuscu na jndyu Dámaris ñequio nt'omche' nn'a' jla'yu'na.

18

Pablo mañequiaa' ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Corinto

1 Jnda' tuii na nmeii' jlui' Pablo Atenas, tjaa' tsjoom Corinto.

2 Jo' jo' ljeii' cwii ts'a' judío na jndyu Aquila. Tsa'ñee' tuiiñê ndyuaa Ponto. Nmeii'ndyo ñejnaa' ndyuaa Italia ñequio scoom'm Priscila. Saa' jlui'na jo' jo' ee Claudio, tsa'ma'nts'iaa' t'ma' tsjoom Roma na matsa'ntjom ndyuaa Italia tque' ñ'oom na calui' cha'tso nn'a' judíos tsjoom'ñee'. Jo' na tja Aquila ñequio scoom'm jlui'na jo' jo', ty'ena tsjoom Corinto. Tjacando' Pablo joona.

3 Ndo' na ñe'cwii ts'iaa' 'naa'na ñ'e' Pablo na cwil'ana l'aaliaa, jo' chii ljoo'ñê ñ'e'ndyena. Ñe'naa' tyol'ana ts'iaa'ñee'.

⁴ Ticwii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos tyocaa Pablo wats'om 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ. Tyotseineiⁿ ndaana ñequio ndaa nn'aⁿ na nchii judíos ee na l'ue ts'oom na nla'yu'na ñ'eⁿ Cristo.

⁵ Silas ñequio Timoteo jnda tquiena na m'aaⁿ Pablo na jnaⁿna ndyuua Macedonia. Quia jo' Pablo, macanda ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om na tyoqueⁿñê. Tyocwji'yuu'ñê ndaa nn'aⁿ judíos na Jesús cwiluiñê Cristo tsaⁿ na mein-doo'na na nndyocwji'n'maaⁿñê joona.

⁶ Saa joona ty'ena nacjoom'm, tyola'jmeiⁿndyena nnoom. Jo' chii seitei'ncweeⁿeⁿ liaⁿaⁿ ndaana na ma'mooⁿ na nts'ooⁿ joona, je' nncjaⁿ cwicheⁿ ntyja. Matsoom ndaana:

—Je' meiiⁿ na nntsuundyoy' saa jnaⁿ ncjo'yo' nchii jnaⁿ ja. Na je' xuee na cwii wjaana' nncjoⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii laxmaⁿna nn'aⁿ judíos.

⁷ Quia jo' jlueeⁿeⁿ quii' wats'om'ñeeⁿ, tjaaⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Justo, tsaⁿ na matsei'maaⁿñê Ty'ooots'om. Waa' tsaⁿñeeⁿ ñe'cwii t'uii' ñequio wats'om'ñeeⁿ.

⁸ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Crispo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ. Jom ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ jla'yu'na ñequio Ta Jesús. Ndo' jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto, quia na jndyena ñ'oom na tyoñequiaa Pablo, jla'yu'na ndo' teits'oomndyena.

⁹ Pablo waa na tco'na' nnoom cwii teijaaⁿ. Jñeeⁿ na seineiⁿ Ta Jesús. Matso nnoom:

—Tinty'ue'. Tincjaameintyje' na matsei'neiⁿ ñ'oom 'na'ya. Tintseicheⁿ'.

¹⁰ Ee ja m'aaⁿya ñ'eⁿndyu' ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ tixocats'aa wi' ñ'eⁿndyu'. Ee ja jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomwaañe quia nla'xmaⁿ cwentaya.

¹¹ Jo' chii ljoo'ñe Pablo tsjoom Corinto cwii chu waljoo' xcwe na tyo'mooⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa naⁿ'ñeeⁿ.

¹² Jnda chii t'oom Galión gobiernom tsjoom Corinto na matsa'ntjoom cha'waa ndyuua Acaya. Quia jo' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ñe'cwii jla'jomndyena na jla'wendyena nacjoo' Pablo. Ty'eñ'omna jom wats'iaaⁿ.

¹³ Ty'enquiana jnaaⁿaⁿ nnom gobiernom. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na xuii' calat'maaⁿndyena Ty'ooots'om, tachii cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés.

¹⁴ Xjeⁿ na manntseineiⁿ Pablo, seityuaa'ti Galión. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ judíos:

—O nn'aⁿ judíos, xeⁿ waa ljo' mach'ee tsaⁿm'aaⁿ oo xeⁿ t'maⁿ jnaaⁿaⁿ waa quia jo' maty'iomna' na nntseicachjuundyoy' na nndii ñ'oom na cwindu'yo'.

¹⁵ Saa 'o cwe' jnaaⁿ ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ ndo' xuee' ts'aⁿ na maleiñ'oom, jo' cwilancjoo'ndyo', ndo' cwe' cantyja 'naaⁿ ljeii na cwileiñ'om' 'o nn'aⁿ judíos nchii ljeii cantyja 'naaⁿ wats'iaaⁿ. Jo' chii ca-ndo'to' ncjo'yo', ee ja tiñe'cu'xaⁿya ñ'oommeiⁿ'.

¹⁶ Ndo' tjeiiⁿeⁿ naⁿ'ñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ.

¹⁷ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ na tyoolayu' na nchii judíos t'uena Sóstenes, ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotjaa'na jom tach'eⁿ wats'iaaⁿ. Saa Galión tícatseñ'oom'ñê naⁿ'ñeeⁿ.

Tjalcwe' Pablo Antioquia, jnda chii wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na jnda ndyee ndii'

¹⁸ Pablo, jndyeti xuee tyoljoo'ñetyeeⁿ Corinto. Jnda jo' tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' na mawjaⁿ. Jnda chii mana tjaaⁿ. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila ty'ena ñ'eⁿñê. Tquiena tsjoom Cencrea. Jo' jo' teinqui' xqueeⁿ na ma'moⁿ'na na matseicandaⁿñê ñ'oom na jnda tsoom nnom Ty'ooots'om na nnts'aaⁿ. Jnda jo' tuona w'aandaa na wjaana' ndyuua Siria.

19 Tquiena tsjoom Éfeso. Priscila ñ'eⁿ Aquila ljoo'ndyena jo' jo'. Pablo tjaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tjaqueⁿeⁿ tyotseineiiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

20 Ndo' naⁿñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na majndyetei xuee caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, saaⁿ ticwancueⁿeⁿ.

21 Jndaⁿ chii t'maaⁿ joona na mawjaⁿ. Tsoom ndaana:

—Jndeí'na' na jo Jerusalén na manndyoo' na nncuee' xuee saaⁿ xeⁿ Ty'oqots'om l'ue ts'oom nndyonnaⁿda'a na m'aⁿyo'.

Jndaⁿ jo' jlueeⁿeⁿ Éfeso ñ'eⁿ w'aandaa.

22 Ndo' quia na jndaⁿ tueⁿeⁿ tsjoom Cesarea, tjawaaⁿ Jerusalén yuu na tjanquiaaⁿ na xmaⁿndye tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndaⁿ chii jlueeⁿeⁿ jo' tueⁿeⁿ tsjoom Antioquia.

23 Ndo' quia na jndaⁿ teinom cwantindyo xuee na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlueeⁿeⁿ jo' jo'. Tcuu tcuu tyomanoom ndyuaa Galacia ñequio ndyuaa Frigia, ndo' ñ'loom na tyoñequiaaⁿ, tquiaana' na ty'enajndaⁿti cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yul'.

Apolos mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Éfeso

24 Tsjoom Éfeso tuee' cwii ts'aⁿ judío na jndyu Apolos, ts'aⁿ tsjoom Alejandría. Jom ts'aⁿ na mawajnaaⁿya ñ'oom' Ty'oqots'om na teiyo teiljeii, ndo' jeeⁿ ya matseineiiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

25 Jndaⁿ ñet'mooⁿ nn'aⁿ nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' nquii na nndyocwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Jo' chii ñequio na ntyjaa' ts'oom tyotseineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Xcwe tyo'mooⁿ cha'waa na ntyjiityeeⁿ cantyja 'naaⁿ na nndyocwji'n'maaⁿñe Jesús nn'aⁿ, saaⁿ cantyja 'naaⁿ na nleits'oomndye nn'aⁿ, macandaⁿ ntyjeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoñequia Juan.

26 Toq'oⁿ na tyotseineiiⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Meiⁿchjoo tí'maaⁿ ts'oom. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila, quia na jndyena ñ'oom na seineiiⁿ, quia jo' ty'eñ'omna jom w'aana. T'mooⁿtina nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oqots'om.

27 Ndo' quia s'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ ndyuaa Acaya, quia jo' nn'aⁿ na cwila'yul' tyoluena na ya. Tyola'ljeiina ñ'oom na tjañ'oom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yul' ndyuaa'ñeeⁿ na cala'ljo naⁿñeeⁿ jom. Naⁿñeeⁿ jndaⁿ jla'yul'na nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oqots'om. Jo' chii quia na tuee' Apolos na m'aⁿna t'maⁿ tyoteijndeii tsaⁿñeeⁿ joona.

28 Ndo' tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos chiuu waa na tixcwe cwila'yul'na. Ndo' na jeeⁿ jndaⁿ ñ'oom tyotseineiiⁿ ticandaⁿ nluena na tiyuu'. Ee ñequio ñ'oom' Ty'oqots'om na teiyo teiljeii tyo'mooⁿ ndaana na Jesús tseixmaⁿ Cristo tsaⁿ na meíndoo'na na nndyocwji'n'maaⁿñe joona.

19

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Éfeso

1 Yocheⁿ na m'aaⁿ Apolos tsjoom Corinto ndyuaa Acaya, Pablo tyomanoom njoom nch'u quii' ntsjo. Jndaⁿ chii tueⁿeⁿ tsjoom Éfeso yuu na ljeiiⁿ cwanti nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan.

2 Matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Aa tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'om'yo' quia na jlayu'yo'? Jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ. Meiⁿchjoo tyoondyaayâ aa m'aaⁿ Espíritu Santo.

3 Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom t'mooⁿ nn'aⁿ ndaaⁿ'yo' na teits'oomndyo'? Jluena nnoom:

—Aa já canytja 'naaⁿ ñ'oom na tyo'moⁿ Juan, jo' na teits'oomndyō.

⁴ Quia jo' tsoom ndaana:

—Juan tyotseits'oomñē nn'aⁿ quia na tyolcwe' n'omna. Ndo' tyotsoom ndaa naⁿñēeⁿ na cala'yu'na ñequio Jesús tsaⁿ na nndyontyjo naxeeⁿeⁿ. Juu tseixmaⁿ Cristo.

⁵ Ndo' jnda na jndyena ñ'oommeiⁿ quia jo' teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

⁶ Ndo' quia na jnda tio Pablo l'ooⁿ nacjoona quia jo' tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'omna. Mana to'na tyola'neiⁿ na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna. Tyoñe'quiana ñ'oom na t'moⁿ Ty'oots'om ndaana.

⁷ Naⁿnomⁿñēeⁿ cha'na canchoo'wendyena.

⁸ Cha'na ndyee chi' tyom'aaⁿñē Pablo tsjoom Éfeso ndo' ñequii'cheⁿ tyocaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotseineiⁿ ndaa naⁿñēeⁿ ñequio na t'maⁿ ts'oom. Tyoqueⁿñē tyo'mooⁿ ndaana canytja na matsa'ntjom Ty'oots'om na mal'uee'ñē na nla'yu'na.

⁹ Saa cwantindyenaⁿñēeⁿ tyola'quie' n'omna, tiñe'cala'yu'na. Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jnda tjomndye tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ canytja 'naaⁿ natoo' Ty'oots'om. Quia jo' Pablo 'ñēeⁿ joona, tjachom nn'aⁿ na cwila'yu' w'aa scwela cwentaa' ts'aⁿ na jndy Tirano. Jo' jo' ticwii xuee tyo'mooⁿ ndaana.

¹⁰ We chu tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ hasta cha'tsondyena nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ ndyuua Asia jndyena ñ'oom naya canytja 'naaⁿ Ta Jesús.

¹¹ S'aa Ty'oots'om na tyoch'ee Pablo 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' najndeii nquii' ts'aⁿ.

¹² Ee liaa ñequio payom 'naaⁿ nn'aⁿwii, jnda na ty'ioom nn'aⁿ joona' Pablo, n'maaⁿ naⁿwii'ñēeⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ jndyeta naquii' n'om tjei'na' jndyeta'ñēeⁿ.

¹³ Nt'om nn'aⁿ judíos na calua'ndye tyoma'nomna, tyotjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Jnda chii jla'tiuuna na nntjeii'na jndyeta ñequio xuee' Ta Jesús. Jo' chii cwii cwiindyena tyoluena ndaa jndyeta:

—Matsa'ntjonaⁿ ya na calui'yo' ñequio xuee' Jesús, tsaⁿ na matseineiⁿ Pablo canytja 'naaⁿ.

¹⁴ Maljo' tyol'a cha'tso ntquiee' ntseinda cwii ts'aⁿ judío na jndy Esceva. Tsaⁿñēeⁿ tyee na cwiluitquieñe.

¹⁵ Saa t'o jndyeta, matsoom ndaana:

—Jesús mawajnaⁿa, ndo' mati Pablo, saa 'o je' ¿'ñēeⁿ cwiluiindy'o?

¹⁶ Ndo' juu tsaⁿs'a'ñēeⁿ na maleiñ'oom jndyeta, tju'ñē nacjoona. Jnaaⁿ joona. Cwajndii s'aaⁿ hasta 'ñēeⁿ joona na ñecantsei'ndyena ndo' tqiee'ndyena. Jndei jlu'na naquii' w'aa na jlei'nomna jom.

¹⁷ Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ tsjoom Éfeso'ñēeⁿ jliuna na ljo' tuii. Jo' chii cha'tsondyena tyuena, ndo' tyola't'maaⁿndyena xuee' Ta Jesús.

¹⁸ Mati nn'aⁿ na jnda jla'yu' jndyendyena tquionquiana jnaaⁿna, tjei'yuu'ndyena ljo' ñel'ana na ticatsa'ntjomnaⁿ.

¹⁹ Jndy nn'aⁿ na ñet'om na calua'ndye, tquiochona nom 'naaⁿna na quio cwil'ana ts'iaaⁿñēeⁿ. Jla'cona joona' jo ndaa cha'tso nn'aⁿ. Ndo' quia na tjeii'na cwenta cwanti na jnda nom'ñēeⁿ jliuna na jdana' wen'aaⁿ nchoo' qui meiⁿ s'om xuee.

²⁰ Maxjeⁿ tjawit'maaⁿ ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'oots'om. Tjawijndyendyeti nn'aⁿ tyola'yu'.

21 Jndanquia seitiuu Pablo na nncjaawinoom ndyuua Macedonia ñequio ndyuua Acaya. Jnda chii nncjaⁿ tsjoom Jerusalén. Xeⁿ jnda tjaaⁿ Jerusalén maxjeⁿ jndeinaⁿ na cjaⁿ tsjoom Roma.

22 Quia jo^l we nn'aⁿ na cwiteijndeii jom, juu Timoteo ñequio Erasto, jñoom joona, ty'eñetina ndyuua Macedonia, saã nqueⁿ ljoo'ñetyeeⁿ ndyuua Asia.

Jla'jmeiⁿndye nn'aⁿ tsjoom Éfeso

23 Ncuae'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom s'aanaⁿ tsjoom Éfeso na tyotseineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿl natoo^l Ty'oots'om.

24 Ee jo^l jo^l tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Demetro na tyotseindo^o s'om. Ñequio s'om xuee tyoch'eeⁿ na jlui'tsjaaⁿ wats'om cwentaa^l ndyoo Diana. T'maaⁿ tantjoom ñequio nc'iaaⁿ'aⁿ na tyol'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

25 Seitjoom naⁿñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na majo^l ts'iaaⁿ cwil'a. Matsoom ndaana:

—O re nn'aⁿya manquiu'yo^l cantyja 'naaⁿl ts'iaaⁿwaa jeeⁿ ya cwitantjoo^oya.

26 Saã cwindye'yo^l ndo^l cwinty'ia'yo^l na manom Pablo. Matsoom ts'iaaⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñequio lueena, tiyuu^l na Ty'oots'om joona^l. Ndo^l nchii macanda nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Éfeso saã manntycwii ndyuua Asia jnda s'aaⁿ na cwiñequiandye nn'aⁿ ñequio ñ'oomwaa^l na matseineiⁿ.

27 Jo^l na jeeⁿ teincuu^l ee ts'iaaⁿ na cwil'aaya jaach'etona^l na cwe^l ts'iaaⁿndyo. Ndo^l mati wats'om t'maⁿ na ndii^l Diana, ndyoo na nquiú cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ, jaach'etona^l tjaa 'ñeeⁿ cwitjooñe wats'om'ñeeⁿ. Je^l nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuua Asia ñequio cha'waa tsjoomnancue cwila't'maaⁿndyena juu saã cwe^l ts'iaaⁿ na mach'ee Pablo nntycwii na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom juu nquiuna.

28 Quia jndyena ñ'oommeiⁿ jeeⁿcheⁿ ndya^l jla'wjeena. Jndei tyola'xuaana, tyoluena:

—Nquii Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso, jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom.

29 Quia jo^l cwe^l seiñ'eeⁿtona^l nn'aⁿ cha'waa naquii^l tsjoom'ñeeⁿ. Mantyja t'uena Gayo ñequio Aristarco, nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pablo na jnaⁿ ndyuua Macedonia. Ty'eçhona naⁿñeeⁿ, ty'equie'na naquii^l w'aa yuu cwitjomndye nn'aⁿ quia na waa jomta.

30 Pablo ñe'cjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ saã tinquia nn'aⁿ na cwila'yu^l na nncjaⁿ.

31 Mati cwanti nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ ndaã nn'aⁿ ndyuua Asia na ya ñ'oom ñ'eⁿ Pablo, jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ na tincjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ.

32 Nn'aⁿ na jnda tjomndye naquii^l w'aa'ñeeⁿ nchii na nndi^l ljo^l cwiluena, cwe^l c'uaato m'aⁿna. Nt'omndye naⁿñeeⁿ cwii ñ'oom cwila'xuaana, ndo^l nt'omndyena cwiicheⁿ ñ'oom cwila'xuaana. Ee majndyendyetina ticaliuna ljo ts'iaaⁿ na tjomndyena.

33 Saã nn'aⁿ judíos l'ana na cjaatseineiⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Alejandro ndaã nn'aⁿ. Ee nt'om nn'aⁿ majnda jluena nnoom ljo^l ts'iaaⁿ na tjomndyena. Jo^l chii seiweeⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿ nn'aⁿ ee na ñe'catseineiⁿ ñ'oom ndaana ñ'oom na ncwañoom'naⁿ nn'aⁿ judíos.

34 Saã quia na tqeⁿna cwenta na jom ts'aⁿ judío, cha'tsondyena jla'tjoom'na jndyeena. Cha'na cwii we hora ñe'cwii tyola'xuaana, tyoluena:

—Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom tseixmaⁿ Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso.

35 Quia jo^l tsaⁿteiljeii tsjoom'ñeeⁿ, quia na jnda jndaã s'aaⁿ na seicheeⁿ joona, tsoom:

—O nn'aⁿ Éfeso, nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue manquiuna na jaa nn'aⁿ tsjoomwaa teijnoomya na nnteix'aaya wats'oom^l ndyoo Diana na nquiuyua

na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ. Mati cwitei'x'a^aya tsjo' na tuiina' cha'xjeⁿ nqueⁿ na jnaⁿna' cañoom'luee jndyocuenta' na m'aaⁿya.

³⁶ Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ nntso na tiyuu' na ljo'. Jo' chii cala'cheⁿndyo'. Tacal'a'yo' na ñoomñoom ljo' nl'a'yo'.

³⁷ Ee ti'm'aⁿ na tqiuo'cho'yo' ñjaaⁿ chaa' l'uu jnda nty'ueena 'na' na tseixmaⁿ ndyo^o Diana na cwila't'maaⁿndyo, meiⁿ tyooluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

³⁸ Jo' chii Demetrio ñequio nn'aⁿ na ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'ana ñ'eⁿñê, xeⁿ waa ñ'oom na ñe'queⁿna nacjoo' ts'aⁿ quia jo' c'oon na m'aaⁿ jwe. Ee na m'aaⁿ jom cwiiwjndaa' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ nacjoo nc'iaana.

³⁹ Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ ñ'oom na l'ue n'om'yo' na nleijnⁿdaa', nleijnⁿdaa'na' quia na nncuaa jomta.

⁴⁰ Ee teincuu' na luua' cwil'a'yo' xuee je' ee nnda^a nntso gobiernom na cwilawendyo nacjoom'm ee xeⁿ nncwax'eeⁿ nda^aya tjaa'na' ljo' ñ'oom ya nnt'ooya nnoom.

⁴¹ Quia na jnda seineiⁿ ñ'oomwaa', toom na cat'oom'ndyena.

20

Tja Pablo ndyuaa Macedonia ñ'eⁿ ndyuaa Grecia

¹ Jnda na teicheⁿ tia' t'maⁿñeeⁿ, Pablo tqueeⁿeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyotseineiⁿ nda^ana ñ'oom na ñnequiaana' na t'maⁿ n'omna. Ndo' t'maⁿndye ntjeena. Jnda chii jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ndyuaa Macedonia.

² Tyomanoom cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ. Tyotseineiⁿ nda^a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na tquiaatina' na t'maⁿ n'omna. Jnda chii tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ndyuaa Grecia.

³ Ndyee chi' t'oomñê jo' jo'. Jnda chii manncuo^o w'aⁿdaa na wjaⁿ ndyuaa Siria, ndo' ljeiⁿ ñ'oom na cwindo^o nn'aⁿ judíos jom. Jo' chii seitiom na nomtyuaa nncjaalcweeⁿeⁿ, nncwinomnaaⁿaⁿ ndyuaa Macedonia.

⁴ Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Tyocañ'eeⁿ Sópater ts'aⁿ tsjoom Berea. Mati ñ'eⁿ Aristarco ñequio Segundo, joona nn'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ndo' tyoñ'eeⁿ Gayo ts'aⁿ tsjoom Derbe. Tyoñ'eeⁿ Timoteo. Mati Tíquico ñequio Trófimo nn'aⁿ ndyuaa Asia tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Pablo.

⁵ Joo naⁿñeeⁿ ty'eñetina. Tquiena tsjoom Troas. Jo' jo' tyomei'ndoo'na Pablo ñ'eⁿ ja Lucas.

⁶ Já tyom'aaⁿyâ tsjoom Filipos ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'na' ndaaljo' tjaquiee'. Quia na jnda teinom ncuee'ñeeⁿ tuoqyâ w'aⁿdaa. Saayâ squiaacañoo'yâ naⁿñeeⁿ tsjoom Troas xuee jnda 'om. Jo' jo' ljoo'ndyo^o cwii ntquiee' xuee.

Tyotseinei' Pablo nda^a nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Troas

⁷ Xuee najndyee smaⁿna, nn'aⁿ na cwila'yu' tjomndyena na nl'ana xeⁿntaⁿ' tyoo' na nlcwa'na na cwicañjom n'omna Jesús. Ndo' tyotseineiⁿ Pablo nda^ana. Na nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee mawjaⁿ, jo' chii tyotseineiⁿ tyotseineiⁿ nda^ana hasta tuee' xcwe tsjom.

⁸ Jeeⁿ jndye ncjocandi na niom chom cuarto nandye yuu tyom'aⁿna.

⁹ Ndo' cwii tsaⁿs'a na titquieñe na jndy Eutico wacatyeeⁿ mantana cuarto'ñeeⁿ na jnda ndyee na teicantjoo'na'. Tyjee' na ñe'catsom ee teincoo ñ'oom tyoñequiaa Pablo. Jo' chii jnaⁿjndeiⁿ tsaⁿtsjom ñ'eⁿñê. Mana tíoñê xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ty'ela'we nn'aⁿ jom, jnda tueeⁿeⁿ.

¹⁰ Quia jo' Pablo tjacueeⁿ. Tcoom'm xtyeeⁿ nacañoom' tsaⁿñeeⁿ, taxcweeñê juu. Matsoom nda^a nn'aⁿ na cwila'yu':

–C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo'. Mawando'nnda' tsaⁿm'aaⁿ.

11 Jndā tsoom na ljo' tjawannaaⁿaⁿ naquii' w'aa. Tyoch'eeⁿ xeⁿntaⁿ tyoo' tcwa'na na tyocañjom n'omna Jesús. Jndā chii tyotseineⁿtyeeⁿ hasta na tjawixueecheⁿ. Jndā jo' mana tjaaⁿ.

12 Ndo' tsaⁿs'a'ñeeⁿ na titquieñe nchii cwe' cwantindyō tquiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na wando'nnaaⁿaⁿ.

Tjanty'iaa' Pablo nn'a' tsjoom Troas ñ'eⁿ Mileto

13 Já saañetyaayâ ñ'eⁿ w'aandaa hasta tsjoom Asón. Jndā t'maaⁿyâ na jo' jo' nleincwindyô ñ'eⁿ Pablo ee jom nomtyuaa wjaⁿ.

14 Jndā na teincwindyô tsjoom Asón ñe'cwi saayâ ñ'eⁿ w'aandaa. Squiaayâ tsjoom Mitilene.

15 Jluu'â jo' jo' ndo' cwiicheⁿ xuee tei'nooⁿyâ ndyuaaxeⁿncwe na jndyu Quío. Cwiicheⁿ xuee squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Samos. Jndā chii saayâ ta'jndyaayâ ndyuaa Trogilio. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ squiaayâ tsjoom Mileto.

16 Ee jndā seitiuu Pablo na ticjaameintyjeeⁿeⁿ tsjoom Éfeso ndyuaa Asia ee ntyjeeⁿ xeⁿ nncwinoom jo' jo' nntseyoo'na' jom ndo' matseyuaaⁿaⁿ cha xeⁿ na aa nndaq mam'aaⁿ Jerusalén ndo' nncuee' xuee Pentecostés.

Seineiⁿ Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye wats'om tsjoom Éfeso

17 M'aaⁿyâ tsjoom Mileto'ñeeⁿ ndo' jñoom nn'aⁿ na nnc'ooqueeⁿndyena nn'aⁿ Éfeso na cwiluiitquiendye naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' tsjoom'ñeeⁿ.

18 Ndo' jndā na tqúie'cañom naⁿñeeⁿ, matsoom ndaāna:

—O manquiu'yo' chiuu tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' cantyjati xuee na tjajjndyaaya ndyuaa Asiawaa.

19 Tyondi'ntjoⁿya nnom Ta Ty'oqots'om ñequio na tyoju'ndyocjaya. Ndo' tyot'iooⁿya na jnda ntyjiiya ndo' wi' tyotjoⁿya na tyondoq nn'aⁿ judíos ja.

20 Saa tícjomeintyjaa' a na tyotseinaⁿya ndaa'yo' na tyotsjoq cha'tso ñ'oom na mateijndeiiina' 'o. Tyo'mooⁿ ndaa'yo' quia na tyotjomndyo' ndo' mati naquii' l'a'yo'.

21 Cha'tsondyo' tyocwji'yuu'ndyo ndaa'yo', meiiⁿ nn'aⁿ judíos meiiⁿ nchii nn'aⁿ judíos. Tsjoq na calcwe' n'om'yo' nnom Ty'oqots'om ndo' cala'yuu'yo' ñequio Taya Jesucristo.

22 Ndo' je', majo Jerusalén ee luua' matsa'ntjom Espíritu Santo ja, meiiⁿ ticaljeiyya ljo' nntjoⁿya la'ñeⁿ.

23 Macanda ntyjii ticwii swii tsjoom na mawinoqⁿya ma'moⁿ Espíritu Santo noqⁿ na maxjeⁿ nnta'wi' nn'aⁿ ja la'ñeⁿ ndo' nntuee'na ja w'aancjo.

24 Saa tjaa na coch'eena' ja na ljo' catjoⁿ meiiⁿ ticajnda ntyjii meiiⁿ xeⁿ na nlacuee' nn'aⁿ ja. Ñe'cwii ntyjaa' ts'oqⁿya na ñequio na neiⁿya nntse-icandaq'ndyo ts'iaaⁿ na tqúiaa Ta Jesús noqⁿ na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya cantya na wi' ts'om Ty'oqots'om nn'aⁿ. Ee jo' na macwji'n'maaⁿñeⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu'.

25 'Ndo' je' je' canty'ia'yo', cha'tsondyo' na tyoñequiaya ñ'oom ndaa'yo' cantya 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'oqots'om, ntyjii na taxocanty'ia'nda'yo' ja.

26 Jo' chii xuee je' macwji'yuu'ndyo ndaa'yo' na meiiⁿ na nntsuuñe cwii ts'aⁿ saa ja tatjaa'na' jnaⁿ cwii cachooⁿya ndaa'yo'.

27 Ee cha'tso ñ'oom na l'ue ts'om Ty'oqots'om na catsjoq ndaa'yo' jndā tsjoq. Meiⁿcwii ñ'oom ticat'iuu'ndyo ndaa'yo'.

28 Quia jo' cal'a'ndyo'cheⁿncjo'yo' cwentā ndo' mati cha'tso nn'aⁿ na cwila'yuu', ee jndā ty'iom Espíritu Santo ts'iaaⁿ 'o na catei'x'e'yo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ na tue' Jesús cwentāna.

²⁹ Ee ntyjii quia na tac'oo'ndyo ñ'e'ndyo', nIQUEIE nn'a' naquii' ntaa'yo' na nla'ndaa'na n'om'yo' na cwilayu'yo' cha'na cwitjoom canma'. Ee quia na cwiqueie lowo quii'ntaa'yo' cwila'cwjee lowo'ñee' jooyo'.

³⁰ Hasta quii'ntaa' nco'yo' nnto' nt'om nc'iaa'yo' nnt'moo'na ndaa'yo' saa taxcwe cha'xje' ñ'oom na mayuu'. Laa'ti' nnt'moo'na cha nt'omndyo' 'o ñequio nc'iaa'yo' na mati cwila'yu' nIajomndyo' ñ'e'ndyena.

³¹ Jo' chii c'omc'eendyo', ndo' cjaañjoom' n'om'yo' cwii ndyee chu naxuee ndo' natsjom tícjomeintyja'a na tyoteijndeityaya 'o cha nntsaa'la'no'ti'yo' ñ'oom' Ty'oots'om. Ñes'aa na ljo' ñequio na tyot'iiooya na jnda ntyjiiya.

³² Ndo' je' je' 'o nn'a'ya ma'ndiya 'o ñequio l'io Ty'oots'om ñequio juu ñ'oom naya na matseixmaa'. Cantya 'naa' juuna' nntsaa'na jnda'yo' ndo' tjom nnto'ñoom'yo' naya na mañequiaa' ndaa' cha'tsondye nn'a' na cwiluiindyewentaa'a'.

³³ Ja tyootseiquee' ts'oo' mei' s'om xuee, mei' s'om cajaan', mei' liaa' ts'a'.

³⁴ 'O nqui'yo' nnc'o tyots'aa ts'iaa' ñequio l'io na tyowantyjo' 'na' na tyocana' ja ñequio nn'a' na ñeñ'ee' ñ'e'ndyo'.

³⁵ Cantya na tyots'aa ñequii'che' tyo'moo'ya ndaa'yo' na ts'iaa' cal'a'yo' cha ndaa' nnteij'ndeij'yo' nn'a' na matsei'tjoona'. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tyotseinei' Ta Jesús. Tyotsoom: "Mat'ma'ti matio'naa'ñena' ts'a' na mañequiaa' nchiiti ts'a' na maco'ñom'."

³⁶ Quia na jnda seinei' Pablo ñ'oommei', quia jo' tcoom'm xtyee'. Ndo' ñequio cha'tsondye na'ñee' tyola'nei'na nnom Ty'oots'om.

³⁷ Cha'tsondyena tyotyueena, tyota'xcweendyena Pablo, ndo' tyot'uena ts'oo'.

³⁸ Ee jee' jnda nquiuna na tsoom ndaa'na na taxocanty'iaannda'na jom. Jnda chii ty'eca'ndyena jom yuu waa'w'aandaa'.

21

Tja Pablo Jerusalén

¹ Jnda to'ndyo ñequio na'ñee', tuoo'yá w'aandaa, saandyeyuuyá, squiaayá ndyuaxe'ncwe Cos. Cwiiche' xuee saatyayá hasta tsjoom Rodas. Jluui'á jo' jo' saayá squiaayá tsjoom Pátara.

² Jo' jo' jliuuyá cwii w'aandaa na ncwit'iona' na wjaana' ndyuua Fenicia. Jo' chii tuoo'yá juuna', mana saayá.

³ Quia na jnda teitquioo' ndyuaxe'ncwe Chipre, 'ndyaayá ndyuua'ñee' jo ntyja tymaa'. Saayá, squiaayá tsjoom Tiro ndyuua Siria. Jo' jo' jluui'á w'aandaa ee tsjoom'ñee' tjameintyjee'na' na nlui' canchuu na ñjom ts'omna'.

⁴ Tyol'uaayá nn'a' na cwila'yu' tsjoom'ñee' ndo' quia jliuuyá joona ljoo'ndyo ñ'e'ndyena cwii ntquiee' xuee. Jona jnda t'mo' Espíritu Santo ndaa'na ljo' nntjom Pablo, jo' chii tyoluena nnoom na tincja' Jerusalén.

⁵ Jnda na teinom ntquiee' xuee na ljoo'ndyo tsjoom'ñee', cha'tsondye nn'a' na cwila'yu' ñequio lcuuna, ndana ty'eca'ndyena já nnom tsjoom. Squiaayá su ts'otei' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' taa'á cantyaayá jlanaa'yá nnom Ty'oots'om.

⁶ Jnda jo' t'ma'ndyo ntyjaayá ndo' tyota'xcweendyo. Jnda chii tuoo'yá ts'om w'aandaa. Ndo' na'ñee' ty'elcwee'na l'aana.

⁷ Jluui'á tsjoom Tiro'ñee', saayá squiaayá tsjoom Tolemaida. Jo' jo' jluui'á w'aandaa. Saanquiaayá na xma'ndye nn'a' na cwila'yu' tsjoom'ñee' ndo' ljoo'ndyo ñ'e'ndyena cwii xuee.

⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee jluii'â tsjoom'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Cesarea. Squiaayâ waa' Felipe ts'aⁿ na quijaanquiaa ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Jom cwii joo nn'aⁿ na ntquiee'ndye na tyoty'ioom nn'aⁿ ts'iaaⁿ joo na na ndye'ntjomna naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ aⁿ Jerusalén. Jo' ljoo'ndyô na m'aaⁿ jom.

⁹ M'aⁿ ñequiee yolcu ntseinaaⁿ na tyooma'co. Joo na tyoñequiana ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁰ Cwantindyo xuee na m'aaⁿ yâ jo' jo' ndo' tyjee' cwii ts'aⁿ na jndyu Agabo na jna' ts'ondaa Judea. Jom profeta.

¹¹ Na m'aaⁿ jâ tyjeeⁿ eⁿ. Seityeeⁿ nc'eeⁿ l'ooⁿ ñequio 'naⁿ na chu'tyeⁿ tsiaa' Pablo. Matsoom:

—Luaa matso Espíritu Santo na nl'a nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén. Malaa'ti' nla'tyeⁿ na ts'aⁿ na 'naaⁿ 'naⁿ waa ndo' nntioona jom luee nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

¹² Quia na jndyaayâ ñ'oommeiⁿ, jâ ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yui' tsjoom Cesarea'ñeeⁿ tyola'ty'oondyô nnom Pablo na ticjaⁿ Jerusalén.

¹³ Saa matsoom:

—¿Chiuu na cwityuee'yo'? Na nmeiiⁿ cwil'a'yo' yacheⁿ nñe'quia'yo' na chjoo' ts'ooⁿ ya. Ee ja mañequiaandyo ljo'cheⁿ na ñe'cal'a nn'aⁿ Jerusalén ñ'eⁿ ndyô. Meiiⁿ na nlatyeⁿ na ja oo meiiⁿ na nlacuee'na ja cantyja 'naaⁿ xuee' Ta Jesús maxjeⁿ ñecuaato.

¹⁴ Tícanđaa nl'aayâ nlacwaa'â jom na wjaⁿ Jerusalén. Jo' chii 'ndyaatooyâ, ndo' l'uuyâ:

—Cats'aa Ta Ty'oots'om yuu na l'ue ts'oom ñ'eⁿ Pablo.

¹⁵ Jndâ jo' mana jla'jndaa'ndyô saawaayâ Jerusalén.

¹⁶ Ndo' cwantindye nn'aⁿ na cwila'yui' tsjoom Cesarea ty'eñ'eeⁿ na ñ'eⁿ ndyô. Squiaayâ na m'aaⁿ Mnasón. Jom ts'aⁿ na jna' ndyuaaxeⁿ ncwe Chipre ndo' jaach'ee xuee na matseyoom'm. Waa' jom ljoo'ndyô.

Pablo tjacanoom'm Jacobo

¹⁷ Quia na jndâ squiaayâ Jerusalén, nn'aⁿ na cwila'yui' to'ñoomna jâ ñequio na neiiⁿ na.

¹⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ ñ'eⁿ Pablo na m'aaⁿ Jacobo. Jo' jo' jndâ tjomndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ aⁿ.

¹⁹ Pablo tquiaaⁿ na xmaⁿ ndye naⁿ ñeeⁿ. Jndâ chii tcuu tcuu tyotseineiⁿ cha'tso na tyoteijndeiⁿ Ty'oots'om jom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

²⁰ Ndo' joo na jndâ na jndyena na tyotseineiⁿ tyola't'maaⁿ ndyena Ty'oots'om. Tyoluena nnoom:

—Mayuu' re nn'aaⁿ ya saa mantyi' cwanti meiⁿ nn'aⁿ judíos jndâ jla'yui' na tsjoom ñjaaⁿ, ndo' cha'tsondyena cwiluena na jndei'na' na catseicandâ ts'aⁿ ljei na tqueⁿ Moisés.

²¹ Saa jndâ jndyena cantyja 'naⁿ na 'u xuii' ma'mooⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ judíos na cwic'eeⁿ nt'omcheⁿ njoom naquii' ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Jndâ jndyena na matsui' na tacalan'oom'ndye naⁿ ñeeⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Mati jndâ jndyena na matseijndo' n'om naⁿ ñeeⁿ na tacal'ana costumbre na cwil'aaya ñequio yo'ndaa na naⁿ nom, meiⁿ tacalacandaaⁿ ndyena nt'omcheⁿ costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo.

²² Quia jo' ¿chiuu ya nl'aayooya? Ee nn'aaⁿ ya na cwila'yui' na m'aⁿ tsjoomwaa, maxjeⁿ nntjomndyena quia na jndâ jndyena na mam'aaⁿ ndyui'.

²³ Cwa sa luaa catsa' cha'xjeⁿ na nl'uuyâ njom'. Quii'ntaa'yâ m'aⁿ ñequiee naⁿnom na jndeina' na cala'candaã'ndyena cwii ñ'oomtyeⁿ na jnda tqueⁿna nnom Ty'oots'om.

²⁴ Catseijomndyu' ñ'eⁿndyena, na nlqueⁿ lju'na' 'o nnom Ty'oots'om. Ndo' cationi'lua' cantyja na maca'na' 'o na nlque'lju'na' 'o. Quia na jnda t'ioo' ñ'oom 'naa'na quia jo' ya nnteinqui' nqueⁿna. Luaa' catsa' cha nla'no' cha'tso nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na jnda jndyena cantyja 'naⁿ. Nliuna na mati 'u matseicandaã'ndyu' ljeii na tqueⁿ Moisés.

²⁵ Saa cantyja 'naa' nn'aⁿ na cwila'yu' na nchii nn'aⁿ judíos, jnda jla'cwanoo'yâ ljeii na m'aⁿna na tanc'oom' n'omna cantyja 'naa' costumbre 'naa' jâ nn'aⁿ judíos. Macanda t'maa'yâ na tacwa'na nantquie na jnda tsa' nn'aⁿ ndaa' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a. Tantquiina niom' mei' sei quioo' na cwe' cwi'uoq cantyjo'. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'laana.

T'uena nawi' Pablo naquii' wats'om t'ma'

²⁶ Quia jo' Pablo seijomñê ñequio ñequiee naⁿnom'ñeeⁿ. Teincoo cwiiche' xuee s'aa' ts'iaa' na tqueⁿ lju'na' joona jo nnom Ty'oots'om. Jnda chii tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'ma'. Tjateicañeeⁿ ntyee cwaaw' xuee na nla'candaã'ndyena ñ'oom na waa ndaaⁿ na ndo' na ñnequiana quioo' na nncwje cwentaa' Ty'oots'om.

²⁷ Quia na wjaacandaã' ntquiee' xuee'ñeeⁿ cantyja na nla'candaã'ndyena, nt'om nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia nty'iaana Pablo naquii' wats'om t'ma'. Jo' chii tyola'jmeiⁿ'na cha'tso nn'aⁿ ndo' t'uena Pablo.

²⁸ Jeeⁿ jndei tyola'xuaana jluna:

—'O re nn'aa'ya Israel catei'jndei'yo' jâ ee luaa ts'aⁿ na ñetonom cha'tso njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom nacjoo cha'tsondyo ñequio nacjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés, ndo' nacjoo' wats'om t'ma'waa. Ndo' nchii macanda luaa', mati jnda jndyochom nt'om nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'ma'waa. Jo' na jnda seits'iaa'ñê juuna na matseixma'na' cwentaa' Ty'oots'om.

²⁹ Luaa' tyoluena ee cwe' na nty'iaana Pablo naquii' tsjoom ñequio ts'aⁿ na nchii judío na jndyu Tróximo, jom ts'aⁿ Éfeso, jo' chii jla'tiuuna na tjañ'oom Pablo tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

³⁰ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ quii' tsjoom jla'jmeiⁿ'ndyena. Maje' maje'ndyo jla'tjomndyena. T'uena Pablo, ty'eñ'omtscoo'ndyena jom, tjeii'na jom tach'eⁿ wats'om t'maⁿ. Jnda jo' ntyja ntyja jla'cu'na ndyueel'a juuna'.

³¹ Manla'cuee'na jom saa majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tuee' ñ'oom na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa' sondaro na cha'tsondye nn'aⁿ quii' tsjoom Jerusalén cwila'jmeiⁿ'ndyena.

³² Jo' chii tsaⁿ'ñeeⁿ mantyja tjachom sondaro ñequio capeitaⁿ na cwitsa'ntjom cwii cwii siaⁿ'nto sondaro'ñeeⁿ. Jndei ty'ena yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye. Quia na nty'iaa naⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ñequio sondaro 'naa'aⁿ, quia jo' mañoom' 'ndyena na cwitjaa'na Pablo.

³³ Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa' sondaro, quia na jnda tyjee'cañoom, sa'ntjoom sondaro na cat'uena Pablo, cala'tyeⁿ'na tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio we l'uaancjo. Jnda chii tax'eeⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ Pablo ndo' ljo' s'aa tsaⁿ'ñeeⁿ.

³⁴ Saa nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye tiñe'cwii ñ'oom tyola'xuaana. Cwe' c'uaato ndyueena. Ndo' na luaa' tileicaljeiiⁿ ñ'oom na mayuu'. Yati sa'ntjoom sondaro na c'ooñ'omna Pablo w'aa yuu na cwic'eeⁿna.

³⁵ Quia na jnda tquiena tioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaquee' naquii' w'aa'ñeeⁿ jla'wena Pablo ee manchjena' jom na cwajndii cwil'a nn'aⁿ na jndyendye.

³⁶ Ee cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ ty'entyjona. Tacwaxua ndyueena, tyoluena:

—Calacue'yo' jom.

Pablo macaaⁿ na nntseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ

³⁷ Mann'ooñ'om sondaro Pablo naquii' w'aa ndo' tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro:

—¿Aa wanaaⁿ na nntsjoog cwii ñ'oom njom'?

Matso tsaⁿ ñeeⁿ:

—¿Aa 'naⁿ ñ'oom griego?

³⁸ Quia jo' aa nchii ts'aⁿ egipto 'u na nmeiiⁿ ndyo ñeseiweñe nacjoo' gobier-nom na seitjoom cwii ñequiee meiⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿ ndye na tjachom joona ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁹ Ndo' t'og Pablo nnom tyo na cwiluiitquieñe:

—Ja ts'aⁿ judío. Ja tuiindyog tsjoom Tarso, tsjoom t'maⁿ na matsaⁿ ntjom ndyuaa Cilicia. Saq mats'aaya ty'oo njom' quiaaⁿ ñ'om' na nntseinaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁴⁰ Tquiaa tsaⁿ ñeeⁿ ñ'oom'm. Quia jo' teintyjee' Pablo cjoo' ntioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaqueiee' naquii' w'aa ñeeⁿ. Seiweeⁿ ts'ooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na waa na nntsoom. Quia jo' jla'cheⁿna, seineiiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo.

22

¹ Matsoom:

—O ta ñequio 'o re nn'aⁿya, candye'yo' nntseinaⁿya ndaaⁿyo' cantyja 'na'ya.

² Quia na jndyena na seineiiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo, jla'cheⁿna, tyoqueⁿtina cwenta.

³ Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ judío. Tuiindyog tsjoom Tarso ndyuaa Cilicia, saq tjowijndoya tsjoom Jerusalénwaa na tyotsei'na'ya na tyo'mogⁿ maestro Gamaliel nooⁿ. Jom tcuu tyo'mogⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés na tyoleiñ'om welooya na ñet'om teiyo. Ñequio na xcwee' ts'ooⁿya mandiantjogⁿ nnom Ty'oots'om majo'ti cha'xjeⁿ na xcwee' n'om' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnoom.

⁴ Ja ñetco'wi'a nn'aⁿ na m'aⁿ natoo' Jesús, hasta s'a na tja joona. Tyowjaya naⁿ nom ndo' naⁿlcu, tyotiogⁿya joona w'aancjo.

⁵ Nquii tyee na cwiluiitquieñe ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿyo' manquiuna na to'ñoⁿ carta lueena na nncjoñ'ogⁿya na m'aⁿ nn'aa'ya nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom Damasco. Tjocachogⁿya nn'aⁿ na cwila'yuu' na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na ñnequiona w'aancjo ñjaaⁿñe Jerusalén na nntioomna cantyja na cwila'yuu'na ñ'eⁿ Jesús.

Pablo matseineiⁿ cantyja na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'a

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Tsoti Pablo:

—Xcwe na wa'njogⁿ nato na jo Damasco na manndyoo' nncuaya, ndo' cha'na quiajmeiⁿ ñejomto tioo chom ndiocheⁿ nacañomya. Jnaⁿna cañoom'luee ndo' jeeⁿ ndya' xueena'.

⁷ Quia jo' tioondyog nomtyuaa ndo' jndiia na matseineiⁿ ts'aⁿ nooⁿ, matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiuu na maco'wi' ja?”

⁸ Ndo' t'oya: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Quia jo' tso nooⁿ: “Ja Jesús ts'aⁿ Nazaret na maco'wi'.”

⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyog nty'iaana chom'ñeeⁿ ndo' tyuena, saq ticandyena ñ'oom na seineiⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿndyog.

10 Ndo' tsjooya: “¿Chiuu nnts'aayo Ta?” Quia jo' matsoom nogo: “Quicantya', cja' quii' tsjoom Damasco. Jo' jo' nndi' cha'tso ts'iaa' na matsa'ntjo'ya na nntsa'.”

11 Seinchjaa'nna' ja na jee' ndya' xuee chom'ñee'. Jo' chii nn'a' na ñ'ee' ñ'e'ndyo cwe' ts'oq ty'et'uena chii tuaya Damasco.

12 Jo' jo' m'aa' cwii ts'a' na jndyu Ananías. Jom ñequio na xcwee' ts'oom matseicanaa' ljeii na tque' Moisés. Ndo' cha'tso nn'a' judíos na m'a' tsjoom'ñee' tyotjeii'yana jom.

13 Tue'ne' na m'aa'ya. Matsoom nogo: “U re nn'a'ya Saulo canty'ia'nnda'.” Ndo' majuu xje'ñee' teitquionnda'a, mana teitquioo'ñe nty'ia.

14 Tsotyee' nogo: “Nquii Ty'oqots'om cwentaa welooya na ñet'om teiyo majnda seijndaa'ñe na 'u nljei' chiuu waa na l'ue ts'oom. 'U nnty'ia' nquii Jnaa' tsa' na tja jna' tseixma', ndo' na nndi' ñ'oom na nntseinei' njom'.

15 Ee nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naa'a' ndaa cha'tso nn'a'. Nntsu' ndaana cantyja na jnda nty'ia' jom ndo' na jnda jndi' ñ'oom na seinei' njom'.

16 Quia jo' ¿ljo' meindo' je'? Quicantya' ndo' cwits'oomndyu'. Ca' nnom Ta Jesús na catseljoom'm 'u jna' na matsei'xma'.”

Matseinei' Pablo na jñom Ty'oqots'om jom na m'a' nn'a' na nchii judíos

17 Tsoti Pablo:

—Quia na jnda jndyoolcwa' a ñjaa'ñe Jerusalén waa na tco'na' nogo naquii' wats'om t'ma' xcwe na matseina'ya nnom Ty'oqots'om.

18 Nty'iaya Jesús. Matsoom nogo: “Catseityua' calui' quii' tsjoomwaa ee xocandye nn'a' ñ'oom na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'na'ya.”

19 Quia jo' tsjoo nnoom: “Nquieena, Ta, nquiuna na ja tyojoquia'a naquii' cha'tso lan'om 'naa'na. Nquiuna na tyocwjaa' a nn'a' na cwila'yu' ñ'e'ndyu' ndo' tyotioq'ya jooona w'aancjo.

20 Ndo' quia na jla'cuee' nn'a' Esteban, ts'a' na tyocwji'yuu'ñe cantyja 'na', ja ñ'a'ya. Seijmndyo na cal'ana na ljo' jom, ndo' tyots'aa cwentaa liaa na'ñee' xje' na jla'cuee'na jom.”

21 Saa matso Ta Jesús nogo: “Cja', ee tquia majñoo'ya 'u na m'a' nn'a' na nchii judíos.”

Pablo m'aa' l'o ts'a' na cwiluitquieñe ndaa sondaro

22 Tyotque' nn'a' cwentaa ñ'oom na tyotseinei' Pablo, saa quia na tsoom ñ'oomwaa' taticandyetina. To' na tyolaxuaana. Tyoluena ndaa sondaro:

—Calacue'yo' tsa'm'aa' ee tacatseixmaa' na nncwanoom'm.

23 Jndei' tyola'xuaana. Tjeii'na liaana, tyola'caandyna jooona na jee' ndya' lioona. Ndo' tyotju'ndyeendyena ts'o'jnda' na ticuee' n'omna.

24 Jo' chii ts'a' na cwiluitquieñe ndaa sondaro sa'ntjoom na c'ooñ'om na'ñee' Pablo naquii' w'aa yuu cwic'ee'na. Matsoom:

—Catja'yo' tsa'm'aa' cha nntsoom ljo' s'aa' ee ñe'caljei'ya chiuu na jee' jla'xuaa nn'a' nacjoom'm.

25 Quia jo' jla'tye'na jom na nntjaa'na jom. Saa tsoom nnom capeita' na meintyjee' jo' jo':

—¿Aa wanaa' na nntja'yo' ts'a' meii' na matseixmaa' ts'a' tsjoom Roma ndo' tyoowijndaa' jnaa'a'?

26 Ndo' capeita'ñee' quia na jñee' ñ'oomwaa' tjaa' na m'aa' ts'a' na cwiluitquieñe ndaa cha'tso sondaro. Matsoom nnom tsa'ñee':

—Catsa' cwentaa na luaa' ñe'catsa' ñ'e' tsa'm'aa' ee tseixmaa' ts'a' tsjoom Roma.

27 Quia jo' ts'a' na cwiluitquieñe ndaa sondaro tjaa' na m'aa' Pablo. Matsoom:

—Catsu' nqoⁿ ¿aa ts'aⁿ tsjoom Roma matsei'xmaⁿ!

Ndo' t'ooⁿ matsoom:

—Mayuu' na jo' ja.

²⁸ Quia jo' tso ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro:

—Ja t'maaⁿ s'om tquiaya chii tseixmaⁿya ts'aⁿ tsjoom Roma.

Matso Pablo nnom:

—Saa ja cantyja na tuiindyō tseixmaⁿya jo'.

²⁹ Jo' chii sondaro na manntjaa' Pablo mana 'ndyena jom, tei'ndyona nacañom'm. Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana quia na jñeeⁿ na ts'aⁿ tsjoom Roma matseixmaⁿ Pablo ty'ueeⁿ ee nqueⁿ sa'ntjoom na cwityeⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

Pablo m'aaⁿ jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos

³⁰ Saa juu tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro ñe'caljeiiⁿ chiuu na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom nacjoo' Pablo. Jo' chii teincoo cwiicheⁿ xuee sa'ntjoom na catjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jnda chii seicanaaⁿ'aⁿ l'uaancjo na chu'tyeⁿñe Pablo, tjañ'oom tsaⁿñeeⁿ jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

23

¹ Pablo nty'iaaⁿ'aⁿ ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaana:

—Ja ntyjií, 'o re nn'aⁿya, cha'tso xuee na jnda jndyowana' ñequi'cheⁿ mats'aaya cantyja na matsei'noⁿ'a na maty'iomna' jo nnom Ty'oots'om.

² Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe, tsaⁿ na jndy Ananías, sa'ntjoom nn'aⁿ na meintyjee' nacañoom' Pablo na catmeiiⁿ'na nda' 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ.

³ Ndo' jo' matso Pablo nnom tyee'ñeeⁿ:

—Ty'oots'om nlco'weeⁿ'eⁿ 'u ee 'u ts'aⁿ na we waa mache'. 'U matsei'xmaⁿ na nncu'xeⁿ' ja cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés saa matsu' na catjaa' nn'aⁿ ja meiiⁿ ljeii'ñeeⁿ matsona' na ticwanaaⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' tyoluena nnom Pablo:

—¿Chiuu na matsei'neiⁿ' ñ'oom na matseijnaaⁿ'na' tyee na cwiluiitquieñe na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om?

⁵ Matso Pablo:

“O re nn'aⁿya, ticaljeiyya na jom tyee na cwiluiitquieñe. Ee mayuu' ñ'oom' Ty'oots'om na maxjeⁿ waa na jnda teiljeiina' matsona' na tintseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na matseijnaaⁿ'na' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa nn'aⁿ tsjom'm.”

⁶ Pablo ntyjeeⁿ na we ndiiⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ na matseineiⁿ ndaa. Nt'omndye jona cwilaxmaⁿ'na tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na jndy saduceos. Ndo' nt'omndye jona cwilaxmaⁿ'na tmaaⁿ fariseos. Jo' chii jndei seiineiⁿ, tsoom:

—O re nn'aⁿya ja tseixmaⁿya fariseo. Mati tsotyā majo' jom. Saa 'o cwitu'xeⁿ'yo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja.

⁷ Quia na jnda tsoom na nmeiiⁿ, jla'ntja'ndye nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ saduceos. Taticatjoom' jla'neiⁿ'na.

⁸ Ee nn'aⁿ saduceos cwiluena xocatando'nnda' nn'aⁿ na jnda tja, meiⁿ ángel meiⁿ espíritu, tjaa'naⁿ. Saa nn'aⁿ fariseos cwilayu'na na m'aⁿ ángel, ndo' na m'aaⁿ espíritu ndo' na nntando'nnda' nn'aⁿ na jnda tja.

⁹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye tacwaxua ndyueena na tyolan-tja'ndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na laxmaⁿ nn'aⁿ fariseos tei'cantyjana, jluena:

—Tsa'm'aaⁿ' tjaa jnaaⁿ'n coliuuyá. Ndo' xeⁿ mayuu' na seiineiⁿ cwii espíritu oo cwii ángel nnoom, quia jo' tantsaaya nacjoo' Ty'oots'om.

¹⁰ Jeeⁿ cwajndii tyolantja'ndyena hasta ty'ue ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro. Nty'iaaⁿ'aⁿ maxjeⁿ nla'cuee'na Pablo. Jo' chii sa'ntjoom na

c'oocatjeii'ndye sondaro tsaⁿñeeⁿ naquii' luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, c'ooñ'omnnda'na jom naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿna.

11 Quia na jnda teijaaⁿ teitquioo'ñe Ta Jesús nnom Pablo, matso nnoom:

—C'om't'maaⁿndyu' ts'om', ee cha'na jnda tjei'yuu'ndyu' cantyja 'na'ya naquii' tsjoom Jerusalénwaa, malaa'ti' nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'na'ya tsjoom Roma.

Cantya na cwiwijndaa' chiuu nla'cuee'na Pablo

12 Teincoo cwiicheⁿ xuee nt'om nn'aⁿ judíos jla'jomndyena. Tqueⁿtyeⁿna cwii ñ'oom na w'ii nacjoona na tacwa'na tacwena ndaa hasta xeⁿ jnda jla'cuee'na Pablo.

13 Teinom wen'aaⁿ ts'aⁿ na tqueⁿtyeⁿ ñ'oomwaa' cjoo'.

14 Ty'e naⁿñeeⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos. Jluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Jâ jnda tquaⁿtyaaⁿyâ ñ'oom na w'ii nacjooyâ na tacwaa'â hasta cue'jndyee Pablo nl'aayâ.

15 Ndo' je' je' 'o ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos, cataⁿ'yo' nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro na 'io catseicwanoom tsaⁿñeeⁿ na m'aⁿ'yo'. Cal'a'yo' na ndoo' na tcuuti ñe'cata'x'eendyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' jâ m'aaⁿc'eendyo' na nlacuaⁿâ jom cwii tjocheⁿ na nlquie'ñ'omna jom na m'aⁿ'yo'.

16 Saa tyochjoo jnda yuscu tyjee Pablo jndii na ljo' nl'ana. Jo' chii tjaaⁿ w'aa yuu cwic'eeⁿ sondaro. Tjaqueⁿeeⁿ seicañeeⁿ Pablo na ljo'.

17 Quia jo' Pablo t'maaⁿ cwii capeitaⁿ. Matsoom nnoom:

—Cja'ñ'oom'ya' tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ'yo' ee waa ñ'oom na nntsoom nnom tsaⁿñeeⁿ.

18 Quia jo' capeitaⁿñeeⁿ tjañ'oom tyochjoo yuu na m'aaⁿ nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti ndaaⁿna. Matsoom:

—Nquii praso Pablo t'maaⁿ ja. Tcaaⁿ na candyoñ'õ' tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ, ee waa na nntsoom njom'.

19 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿna t'ueeⁿ ts'o tyochjoo, tjañ'oom juu yuu na ñe'wendyena. Tax'eeñe nnoom, matsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom na ñe'catsu' nqoⁿ?

20 Quia jo' matso tyochjoo'ñeeⁿ:

—Nn'aⁿ judíos jnda t'maⁿna na ntaⁿna njom' na 'io nntseicwanom' Pablo na m'aⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿna. Nl'ana na ndoo' ñe'cata'x'eeti naⁿmaⁿn'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

21 Saa 'u tintseyu' na ljo' ee joona teinom wen'aaⁿndyena na m'aⁿc'eendyena na nla'cuee'na jom. Jnda ta'wi'ndye cheⁿnquieena na tacwa'na ndo' tacwena hasta xjeⁿ na nla'cuee'cheⁿna jom. Je' macandaⁿ cwii meindoo'na xeⁿ chiuu nntsu' 'u.

22 Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro seicoom'm 'ndyoo tyochjoo'ñeeⁿ na tintseineiⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na jnda seicandii jom ñ'oomwaa'. Jnda chii jñoom tyochjoo'ñeeⁿ.

Cwilacwanomna Pablo na m'aaⁿ gobiernom Félix

23 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro t'maaⁿ we capeitaⁿ. Sãⁿntjoom na cala'jndaa'ndyena we siaⁿto sondaro na cwi'ooca'nc'ee' ñequio ndyeen'aaⁿ nchoo' qui sondaro na ntyjondye catso ndo' we siaⁿto sondaro na cwileicho ncjo lantsa. Sãⁿntjoom na ñjeeⁿ na teijaaⁿ nlui' naⁿñeeⁿ na nnc'oona tsjoom Cesarea.

²⁴ Mati tsoom na calajndaa'ndyena quioo' na nncjaawa'ljoo Pablo, ndo' ya ya cal'ana cwenta jom cha mati ya nncueⁿeⁿ na m'aaⁿ Félix ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom.

²⁵ Ndo' seiljeiⁿ cwii carta na 'ooñ'omna na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

²⁶ Matsona': "Ja Claudio Lisias matseicwanoⁿ na xmaⁿndyu' 'u ta gobiernom Félix.

²⁷ Tsaⁿs'am'aaⁿ t'ue nn'aⁿ judíos jom ndo' mawaa na nla'cuaeⁿna jom. Saaⁿ quia na jndiia na jom matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma jo' na saayâ ñ'eⁿ sondaro 'na'ya. Tjeiⁿndyo jom luee naⁿñeeⁿ.

²⁸ Ee l'ue ts'ooⁿ na nleiⁿjndaa'ya chiuu na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jo' chii yati tjoñ'oⁿ jom jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

²⁹ Ndo' ljeiya na cwe' cwiqueⁿtona ñ'oom nacjoom'm cantyja 'naaⁿ ljei na cwileiñ'om nquieena. Saaⁿ ncha l'uu waa ljo' s'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

³⁰ Saaⁿ jndiia na cwindooⁿ nn'aⁿ jom. Jo' chii matseicwanoⁿya jom na m'aaⁿ. Ndo' mati matsjooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom nacjoom'm na c'ooⁿna na m'aaⁿ na calaⁿjndaa'ndyeyana ñ'oom'ñeeⁿ. Cwe' la'ti' waa na matsjooⁿ."

³¹ Ndo' sondaro'ñeeⁿ jla'candana ñ'oom na saⁿntjom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana. Ty'eñ'omna Pablo natsjom hasta na tquiena tsjoom Antípatris.

³² Teincoo cwicheⁿ xuee sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ty'elcweeⁿna w'aa yuu cwic'eeⁿna. Ndo' sondaro na ntyjondye catso ty'ecaⁿndyena Pablo.

³³ Jndaⁿ na tquiena Cesarea, tquiena carta na ñ'omna nnom gobiernom ndo' tioona cwenta Pablo l'ooⁿ.

³⁴ Quia sei'naaⁿ gobiernom carta'ñeeⁿ, ta'x'eeⁿ 'ndyoo Pablo cwaanⁿ ts'ondaa jnaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na jnaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'ondaa Cilicia.

³⁵ Jo' chii matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Quiejndyee nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom cjo' quia jo' nndiia ñ'oom 'ndyo' ndo' nleiⁿjndaa'ya.

Ndo' saⁿntjom na cal'a sondaro cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ na jndo' Herodes na tuii.

24

Pablo matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ jo nnom Félix

¹ Xuee jndaⁿ 'om tjacue Ananías tsjoom Cesarea. Jom tyee na cwiluiitquieñe. Mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Jerusalén ty'ena ñ'eⁿñê. Jndaⁿ na tquiena Cesarea ty'entyjaaⁿna gobiernom na ñ'eⁿquiana jnaaⁿ Pablo. Mati Tértulo, ts'aⁿ na 'naaⁿti na nntseitjoom' ñ'oom, tjañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena.

² Quia jo' tqeeⁿñe gobiernom Pablo. Jndaⁿ chii to' Tértulo tyoñequiaaⁿ jnaaⁿ Pablo. Tsoom nnom gobiernom:

—Cwe' cantyja na jndo' ts'om' 'u ta Félix cwic'aaⁿya na tjaaⁿnaⁿ ntia' quii'ntaaⁿya. Ndo' t'maⁿ waa na matseiⁿjndaa'ndyu'ti' naquii' njoommeiiⁿ.

³ Jo' chii já cwila't'maaⁿndyô 'u. Ndo' ñequii'cheⁿ cwil'uuyâ na quianl'ua' cha'tso naya na mache'.

⁴ Saaⁿ ticaⁿna' na jeeⁿ jndye ñ'oom nla'cachjuuyâ 'u. Macaⁿ'a cwii naya'ñeeⁿ njom' na catseit'maⁿ ts'om' na nndi' ljo' nl'uuyâ meiiⁿ na tiyo.

⁵ Já jndaⁿ jliuuyâ Pablom'aaⁿ jeeⁿcheⁿ ndya' tia ljo' mach'eeⁿ. Tia' macw-jaa'ñê já nn'aⁿ judíos cha'waa tsjoomnancue. Ndo' majautyeeⁿ cwiluiiñê xqueⁿ ñ'oom quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yui' ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Nazaret.

6 Ñe'cjaachom nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿya. Ndo' na luaa' nnts'aaⁿ nntseits'iaaⁿñê juuna'. Jo' chii já t'uaayâ jom na ñe'catu'xaⁿya jom ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooⁿya.

7 Saa tjacatii'ñe nquii Claudio Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro. Ndo' ñequio na jndei'na' tjacwjii'ñê Pablom'aaⁿ luayâ.

8 Tsoom na já nn'aⁿ na cwiquaaⁿya ñ'oom nacjoo' tsaⁿm'aaⁿ quiioyâ na m'aaⁿ. Quia jo' 'u nndaⁿ nncwax'eⁿ nnom tsaⁿm'aaⁿ ndo' nljei' na mayuu' cha'tso ñ'oom na cwiquaaⁿya nacjoom'm.

9 Ndo' mati nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿna ñ'eⁿ Tértulo jla'jomndyena. Jluena na mayuu' na luaa' waa.

10 Quia jo' gobiernom s'oo l'ooⁿ na catseineiⁿ Pablo. Jo' chii t'o Pablo matsoom:

—Ntyjiiyaya 'u ta na jndye ndyu macu'xeⁿ ndyuuaa njoomyâ. Jo' chii t'maⁿya ts'ooⁿya na nnc'oya 'ndyo'.

11 Ja cwe' jnda'ti canchoo'we xuee na tjowaa Jerusalén na tjocateit'maaⁿndyo Ty'oots'om, ndo' 'u ta nndaⁿ nljei' na mayuu' na ljo'.

12 Ja meiⁿcwii t'icatseintja'ndyo ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ ticwjaa'ndyo tia' nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ naquii' lan'om nch'u oo meiⁿquia joo naquii' tsjoom.

13 Jo' chii naⁿm'aⁿ xocalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoya.

14 Saa xonquii'nn'aⁿya 'u ta. Ja maxjeⁿ matseit'maaⁿndyo Ty'oots'om na tyola't'maaⁿndye weloya na ñet'om teiyo. M'aaⁿya na matseijomndyo majuu nato xco na cwilue naⁿm'aⁿ na tachii jo'ndyo. Saa tiyuu' na tachii jo'ndyo ee matseyu'a cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio cha'tso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

15 Ja ljo'waayu ntyjaa'ya ts'ooⁿya cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om cha'xeⁿ na ntyjaa'ya n'om naⁿm'aⁿ. Ntyjaa'ya ts'ooⁿya na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja nnta'ndo'nnda' meiiⁿ laxmaⁿna nn'aⁿ na jnda jlui'ya oo meiiⁿ nn'aⁿ na waa jnaaⁿ.

16 Jo' chii maqueⁿndyo na ñequii'cheⁿ nnc'ooⁿya na tico'tiana' ntyjiiya jo nnom Ty'oots'om ndo' ticatseitjooⁿndyo meiⁿ nnom jom meiⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ.

17 Je' jnda s'aa xuee na tacoca ndyuuaa tsjomya Jerusalén. Jo' chii tjolcwa'a na ñe'quiaya cwentaa' Ty'oots'om ndo' mati na nnts'aaya naya nn'aⁿ ndyuuaaya.

18 Majo' mats'aaya naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda tqueⁿlju'ndyo cha'xeⁿ costumbre na cwil'aayâ nnom Ty'oots'om. Nchii na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ ñ'eⁿndyo ndo' meiⁿ nchii c'uaa ndyueena na cwila'ntja'ndyena. Saa jnda na tqueⁿlju'ndyo cwanti nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuuaa Asia jliuna ja jo' jo'.

19 Maty'iomna' na nquiee naⁿñeeⁿ quicaluena njom' xeⁿ na mayuu' waa ñ'oom na cwituee'na nacjoya.

20 Oo xeⁿ tinquio naⁿñeeⁿ quia jo' calue naⁿm'aⁿ ljo' waa na tis'a jliuna na s'aaya quia na tyom'aaⁿya jo ndaaⁿ naⁿman'iaaⁿ cwentaa já nn'aⁿ judíos.

21 Macanda cwii waa na c'uaa sein'aⁿya quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsjooya ndaana: “Meintyjaa'a jo ndaaⁿ'yo' xuee je' na cwitu'xeⁿ'yo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nta'ndo'nnda' nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.”

22 Ndo' Félix mantyjiitcuuñê chiuu waa ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ Cristo. Jo' chii t'icatsein'oom'ñê nn'aⁿ na tquionquia jnaaⁿ Pablo. Matsoom:

—Quia na nncwjee' nquii Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro, nncwax'atya 'ñom cha nljeijndaa'ndyo ñ'oom na cwindu'yo'.

23 Ndo' jo' sa'ntjom Félix capeitaⁿ na cal'ana cwenta Pablo na cwe' nnc'oomjna'yaaⁿ ndo' nchii na nla'cu'na na nnguicajndoo' nc'iaaⁿ'aⁿ jom.

24 Tyoowijndyecheⁿ xuee matyjee'nnda' Félix ndi ñ'eⁿ scoom'm Drusila, ts'aⁿ judía. Tqueeⁿñê Pablo na nndyena nntseineiⁿ cantyja na nntseyu' ts'aⁿ ñequio Jesucristo.

25 Quia jo' Pablo tyotseineiⁿ na cats'aa ts'aⁿ cantyja na maty'iomyna' ndo' na tiñequiaañe ts'aⁿ na nnts'aaⁿ yuu na tis'a. Mati tyotseineiⁿ na maxje' nncuee' xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ. Quia na jndii Félix ñ'oommeiⁿ, ty'ueeⁿ. Mana toom nnom Pablo:

—Cja'nnda' je'. Nnty'iaa cwaaⁿ na nncju'naaⁿñena' ja, nlqueeⁿndyõnnda'a 'u.

26 Mati macantyjaa' ts'om Félix na nntso Pablo nnoom aa xoquiñoom s'om cha nntseicandyaañe tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii jndye ndii' tyoqueeⁿñê Pablo na tyola'neiⁿna.

27 Jnda teinom we chu na m'aaⁿ Pablo jo' jo' teijndyooñe gobiernom Félix, to'ñom Porcio Festo. Ndo' cwe' na jeeⁿ l'ue ts'om Félix na cala'tiuu nn'aⁿ judíos na jom ya ts'aⁿñê, ñeeⁿ Pablo na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na praso.

25

Pablo matseineiⁿ jo nnom Festo

1 Jndaⁿ ndyee xuee na mam'aaⁿ Festo ts'iaaⁿ quia jo' jlueeⁿ'eⁿ Cesarea tjaaⁿ Jerusalén.

2 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos ty'enquiana jnaaⁿ Pablo nnom tsaⁿñeeⁿ.

3 Tyotaⁿ na na cats'aaⁿ cwii naya'ñeeⁿ na cjaacandyoñe Pablo. Taⁿ na na ljo' ee jnda jla'tiuuna na nndõõna tsaⁿñeeⁿ nato na nla'cuee'na juu.

4 Saⁿ Festo tinquiaaⁿ ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Pablo maxjeⁿ m'aaⁿ praso Cesarea ndo' ja tajndye cwii tjooⁿ na nncjõlcwa'a jo' jo'.

5 Jo' chii 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' ts'a'yo' Cesarea ñ'eⁿndyõ. Jo' jo' ññe'quia'yo' jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ xeⁿ waa ljo' s'aaⁿ.

6 Ñe'ñeeⁿ ñe'qui xuee ljoo'ñe Festo Jerusalén. Jnda chii tjalcweeⁿ'eⁿ Cesarea. Teincoo cwiicheⁿ xuee tjawacatyeeⁿ yuu na maxjeⁿ quiwacatyeeⁿ na m'aaⁿ gobiernom. Sa'ntjoom na quioñ'omna Pablo.

7 Quia na jnda tyjee' Pablo, mam'aⁿ nn'aⁿ judíos na tquiona Cesarea na jnaⁿna Jerusalén. Ty'ela'candyo'ndyena nacañom'm. Ndo' t'maⁿ jnaaⁿ'aⁿ tyol'ana saⁿ ticalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoom'm.

8 Quia jo' tso Pablo na tiyuu' ñ'oom na cwiluena. Tsoom:

—Ja meiⁿchjoo tjaa na cotseitjõõndyõ meiⁿ na cjoo' ljeii na tqeeⁿ Moisés na cwileiñ'õõⁿ já nn'aⁿ judíos, meiⁿ na cjoo' wats'om t'maⁿ, meiⁿ nnom tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

9 Saⁿ Festo l'ue ts'oom na c'om nn'aⁿ judíos na ya ñ'oom ñ'eⁿñê. Jo' chii toom nnom Pablo:

—¿Aa ñe'cja' Jerusalén na jo' jo' nleijndaa'ya ñ'oom 'naⁿ na nncu'xãⁿ'ya 'u?

10 Matso Pablo nnoom:

—Je' nameintyjaa'a jo njom' 'u ta yuu na maty'iomna' na nntu'xeⁿndyõ ee 'u waa na matsei'xmaⁿ' cantyja 'naaⁿ tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ee nn'aⁿ judíos tjaa na cotseitjõõndyõ ndaana ndo' mantyjii'ya' na ljo'.

11 Ja ññequiaandyõ na nnc'ioⁿ xeⁿ waa ljo' s'aa na maty'iomna' na c'ioⁿ na nntiõõⁿ'ya jnaⁿ'ya. Saⁿ tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ na m'aⁿ nacjoya. Jo' chii

ticwanaaⁿ na nñequiaa ts'aⁿ ja lueena. Ja macaⁿla na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncuⁿxeⁿ ja.

12 Quia jo' seineiⁿ Festo ñequio naⁿtquie. Jndaⁿ chii tsoom nnom Pablo:

—Jndaⁿ tcaⁿl' ñ'oom na tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncuⁿxeⁿ 'u. Jo' chii maxjeⁿ wjaⁿ na m'aaⁿ jom.

Matseineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿl Pablo nnom Agripa

13 Jndaⁿ teinom cwantindyo xuee ndo' tuee' Agripa tsjoom Cesarea ñequio tyjeeⁿ Berenice. Ty'enquiiana na xmaⁿñe Festo. Agripa'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿ na matsaⁿntjom nn'aⁿ judíos.

14 Jndye xuee ljooⁿndyena jo' jo'. Jo' chii seineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿl Pablo nnom Agripa'ñeeⁿ. Matsoom:

—Ljoo m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na 'ndii Félix na praso juu.

15 Quia na tjoya Jerusalén, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos tyoñeⁿquiiana jnaaⁿ'aⁿ nooⁿya. Tyotaⁿna na catsaⁿ'ntjoⁿya na cueeⁿeⁿ.

16 Saaⁿ tsjooⁿ ndaana na tiquil'a nn'aⁿ romanos na cwe' nncueⁿto ts'aⁿ. Najndyee nntjomndye nn'aⁿ wats'iaaⁿ nluena ljo' s'aa ts'aⁿ. Ndo' mati nquii ts'aⁿ nntsoom ljo' s'aaⁿ.

17 Jo' chii quia na jndaⁿ tqie naⁿñeeⁿ ñjaaⁿ t'icatseyooⁿndyo. Teincoo cwi-icheⁿ xuee mana tjowaⁿcatyaⁿya yuu na maxjeⁿ quiwaⁿcatyaⁿya na m'aaⁿya ts'iaaⁿ. Saⁿ'ntjoⁿ na cjaacandyooⁿñe Pablo.

18 Seitiuuya aa nchii t'maⁿ jnaaⁿ'aⁿ. Saaⁿ quia na jlue naⁿñeeⁿ jnaaⁿ'aⁿ seiⁿnoⁿ'aⁿ tiyuuⁿ na waa ljo' s'aaⁿ.

19 Macandaⁿ cwilaⁿncjooⁿndyena ñ'eⁿñê cantyja ñ'oom na cwilaⁿt'maⁿndyena ndo' cantyja 'naaⁿl Jesús. Ee jndaⁿ tue' tsaⁿñeeⁿ saaⁿ Pablo matsoom na mawandoⁿxco tsaⁿñeeⁿ.

20 Saaⁿ ja ticaljeii chiuu nnts'aayo na nntseijndaaⁿndyo ñ'oom'ñeeⁿ. Jo' chii tax'ayaⁿ ndyoo Pablo aa ya na wjaⁿ Jerusalén na jo' jo' nncuⁿxaⁿya jom cantyja 'naaⁿl ñ'oom'ñeeⁿ.

21 Saaⁿ jom tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncuⁿxeⁿ jom. Jo' chii saⁿ'ntjoⁿya na caljooⁿñê na praso jom hasta xjeⁿ na nndaⁿ njñoⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ.

22 Quia jo' matso Agripa nnom Festo:

—Mati ja ñeⁿcandiya na nntseineiⁿ.

Matso Festo nnoom:

—'Iocheⁿ nndi' nntseineiⁿ.

23 Teincoo, quia ljo' Agripa ñequio Berenice tcweeⁿna liaa na jeeⁿ ndyaⁿ ya. Ty'ena na m'aaⁿ Festo. Ty'equieⁿna naquiiⁿ w'aa ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ sondaro ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quiiⁿ tsjoom. Quia jo' saⁿ'ntjom Festo na c'ooc'omna Pablo.

24 Ndo' matso Festo:

—'U ta Agripa ñequio 'o na m'aⁿ'yoⁿ ñjaaⁿ, macwinty'iaⁿ'yoⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ. Chaⁿ'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ Cesarea cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jndeiⁿ ndyueena cwiluena na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

25 Saaⁿ ja jndaⁿ ljeiya na tjaa ljo' mach'eeⁿ na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ. Ndo' jndaⁿ tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncuⁿxeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom. Jo' chii jndaⁿ seitiuuya na nntseicwanoⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

26 Saaⁿ tjaaⁿ'naⁿ jnaaⁿ'aⁿ na majndaaⁿ na nntseiljeiya na m'aaⁿ ta tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ. Jo' na jndaⁿ jndyoñ'oⁿya jom jo ndaaⁿ'yoⁿ, ndo'

majndeiticheⁿ jo njom' 'u ta Agripa. L'ue ts'ooⁿya na nncwaxe' nnoom. Aa nchii nleiindaa' jnaaⁿ'a na nntseiljeiya.

²⁷ Ee ja matsjoq cwe' ts'iaaⁿndyo na nntseicwanoⁿya cwii praso ndo' ticatsjooya chiuu waa jnaaⁿ'a.

26

Pablo ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ'a nnom Agripa

¹ Quia jo' matso Agripa nnom Pablo:

—Wanaaⁿ na catseineiⁿ cantyja 'naⁿ.

Seintyja Pablo ts'ooⁿ. Tqooⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ'a.

² Matsoom:

—Mañequiaana' na neiⁿya, 'u rey Agripa, na nndi' ñ'oom 'ndyo nncq xuee je'. Nntsjooya cantyja na ntyjiiya na meiⁿchjoo tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos nacjoya.

³ Ee 'u mantyjii'ya' cha'tso costumbre na cwil'aa já nn'aⁿ judíos ñequio cha'tso ñ'oom na tileicatjoom' m'maaⁿyâ. Jo' chii mats'aa ty'oo njom' na c'oom' na t'maⁿ ts'om' na nndi' ñ'oom na nntsjoq.

Chiuu tyom'aaⁿ Pablo cwii tjoocheⁿ na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'a

⁴ Tsoti Pablo:

—Cha'tsondye nc'iaaya nn'aⁿ judíos manquiuyana chiuu na ñet'ooⁿya quii'ntaaⁿ na xjeⁿ na cachjoondyo ndyuaa tsjomya ndo' mati na ñet'ooⁿya tsjoom Jerusalén.

⁵ Toom cwe' nla'tiuuna na nntjei'yuu'ndyena na mats'aⁿ fariseo ja ee jnda jaach'ee xuee manquiuna na ljo'. Manquiuna na mats'aa cha'na cwil'a nn'aⁿ fariseo'ñeeⁿ na cwila'candatina chiuu na t'maⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés.

⁶ Je' m'aaⁿya ljoo na nntu'xeⁿndyo cwe' ee ntyjiiyaya naquii' ts'ooⁿya na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Ee luua' ñ'oom na tso Ty'oqts'om ndaⁿ welooyâ na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ. Ja ntyjaa'ya ts'ooⁿya na nncue'ntyjo ñ'oom'ñeeⁿ.

⁷ Ndo' cha'tso na canchoo'we ntmaaⁿ nc'iaayâ nn'aⁿ Israel majo'ti ntyjaa'ya n'omna na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Jo' na tic'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena Ty'oqts'om ñequio na xcwee' n'omna. Ndo' ja, nc'e na maluaa' ntyjaa'ya ts'ooⁿya, 'u ta Agripa, jo' na jnda tqeⁿ nt'om nc'iaaya nn'aⁿ judíos ñ'oom nacjoya.

⁸ Ticatsona' na cwila'tiuu'yo' na tiyuu' na matseilcwinnda' Ty'oqts'om nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.

Ñetco'wi' Pablo nn'aⁿ na cwilayu'

⁹ Tsoti Pablo:

—Nncq tyotseitiuyaya na maxjeⁿ jndei'na' na nlcqo'wi'a nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

¹⁰ Ndo' mayuu' na tcqo'wi'a nn'aⁿ naquii' tsjoom Jerusalén. Jndye nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oqts'om tiqoⁿya w'aancjo ñ'oom ndyuee ntyee na cwiluiitquiendye. Ndo' mati seijomndyo na tja na ñ'eeⁿ.

¹¹ Jndye ndii' tyocq'wi'a nn'aⁿ cha'tso lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyol'uee'ndyo chiuu nnts'aa cha catjeii'ndye nn'aⁿ cantyja na cwila'yuu'. Mayuu'cheⁿ na seijmei'na' ja hasta mati nt'omcheⁿ njoom na tquia tjo na tyocq'wi'a nn'aⁿ na cwila'yuu'.

Matseinei'nnda' Pablo na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'a (Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² Tsoti Pablo:

—Majo' ts'iaaⁿ na tjo tsjoom Damasco ñequio ljeii na tquia ntyee na cwilui-itquiendye na mañequiaana' na jndoya ee ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ ja.

¹³U ta, wa'njooⁿya nato, ndo' cha'na quiajmeiⁿ nty'iaaya chom na jnaⁿna' cañoom'luee na xueetina' nchiiti ñe'quoom'. Seixueena' ndiocheⁿ yuu m'aaⁿya ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo.

¹⁴Cha'tsondyô tquiaandyô nomtyuaa, ndo' jndiyya na seineiⁿ ts'aⁿ nooⁿ ñequio ñ'oom hebreo. Matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiiu na maco'wi' ja? 'U maco'wi'ndyu' cheⁿnncu' cha'na matjom quioo'jndyo na mameiⁿ ntsio' nnom ts'oom tã na ñ'eⁿ matseyuaa' ts'aⁿ juuyo'.”

¹⁵Quia jo' tsjoo: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Ndo' matsoom nooⁿ: “Ja Jesús tsaⁿ na maco'wi'.

¹⁶Saa quicantja', cwintyje', ee ja jnda teitquioo'ndyo njom' na nnt'ioⁿ ts'iaaⁿ 'u na nndi'ntjom' nooⁿ. Nncwji'yuu'ndyu' ljo' na jnda nty'ia' je' ndo' mati na quia nnty'ia'ti' ja.

¹⁷Nncwañooⁿ'a 'u ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ee majñooⁿ'ya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁸'U nntei'jndei' na ñeeⁿ na nla'noⁿ'na cha tacal'ana yuu na tia ee jo' matseijomna' cha'cwijom mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na jooⁿñe. Saa nl'ana yuu na l'ue ts'iom Ty'oots'om ee jo' matseijomna' cha'na mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na xueeñe. Ndo' nnc'oomeintjee'na na m'aⁿna nacje 'naaⁿ Satanás, nnc'omna nacje 'naaⁿ Ty'oots'om. Cantya na nla'yua'na ñ'eⁿndyo jo' na nntseit'maⁿ ts'oⁿ'ya jnaaⁿ na ndo' maxjeⁿ matjom nndaana cha'xjeⁿ cwicandaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda lju' naquii' n'om.”

Pablo matseicanaaⁿ ñ'oom na tso Jesús noom

¹⁹Tsoti Pablo:

—Jo' chii seicandaya, 'u rey Agripa, ñ'oom na tso Jesús quia na teitquioo'ñe nooⁿ.

²⁰Najndyee seināⁿya ndāⁿ nn'aⁿ tsjoom Damasco. Tsjoo na calcwe' n'omna jnaaⁿna, c'oontyjona naxeⁿ Ty'oots'om. Mati tsjoo na cal'ana yuu na maty'iomyana' cha ca'moⁿ'na' na mayuu' na jnda lcwe' n'omna. Jnda jo' majo'ti seināⁿya ndāⁿ nn'aⁿ Jerusalén ñequio cha'waa ts'ondaa Judea. Mati seināⁿya ndāⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

²¹Cwe' jnaaⁿ na tyotseināⁿya ñ'oommeiⁿ jo' na t'ue nn'aⁿ judíos ja naquii' wats'om t'maⁿ na nla'cuee'na ja.

²²Saa mateijndei Ty'oots'om ja. Jo' chii hasta je' ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom ndāⁿ cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tjaa ljo' coluiindye. Ñ'oom na matseināⁿya meiⁿchjoo tjaa na matse-icwaljoo'a ntyjati cha'xjeⁿ ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas na jluena chiiu waa na quia nluii.

²³Naⁿñeeⁿ tyoluena na maxjeⁿ wi' nntjom Cristo, nquii na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Nncueeⁿ'eⁿ ndo' nncwando'xcoom. Jom ts'oo najndyee na nncwando'xco na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja. Cantya na nncwando'xcoom m'moⁿ'na' ndāⁿ jā nn'aⁿ judíos ndo' ndāⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na nquii Cristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, jnda jndyo.

Pablo mal'uee'ñe chiiu ndāⁿ nnts'aaⁿ na nntseyu' Agripa

²⁴Xcwe na matseineiⁿ Pablo ñ'oommeiiⁿ ndo' majndeiito t'o Festo. Jndei seiineiⁿ matsoom:

—Xqueⁿ 'u Pablo, matseintjeiⁿna', cwe' na jeeⁿ jndye sei'naⁿ, jo' na luaa' matjom'.

²⁵Saa tso Pablo:

—U ta, ja tjaa'naⁿ na matsei'ndaa'na' xquaaⁿ. Matseitiuyaya naquii' xquaaⁿ ndo' matseinaⁿya ñ'oom na mayuu'.

²⁶ Lúa m'aaⁿ Agripa, ts'aⁿ na matsa'ntjom. Jom tcuu ntyjeeⁿ ñ'oommeiⁿ!. Jo' chii ja ñequio na t'maⁿ ts'oogⁿ matseinaⁿya jo nnoom ee ntyjiiya na jom cha'tso ñ'oommeiⁿ! mantyjeeⁿ cantyja na jndaⁿ tuii, ee nchii na tuii jo' na cwe' wanty'iuu'.

²⁷ 'U ta Agripa, ¿aa matsei'yu' ñ'oom na tyola'ljeii profetas? Ja ntyjii na matsei'yu' ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ.

²⁸ Matso Agripa nnoom:

—'U cwaaⁿti matsei'tiuu' na cwe' chjoowi' ñ'oom na jndaⁿ tsu' luua', manntseyu'ya ja ñequio Cristo.

²⁹ Matso Pablo nnom:

—Meiiⁿ na jndye oo meiiⁿ na tijndye ñ'oom na jndaⁿ jndi' tsjoo ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye na matseinaⁿya, toom cwe' na nnts'aa Ty'ooots'om na nc'om'yo' cha'na m'aaⁿ ja cwe' na nchii na chu'tye'ndyo' cha'na chu'tye'ndyo' ja, saⁿ na nlayu'yo' cha'xjeⁿ na matseyu'a.

³⁰ Jndaⁿ seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ! teintyjee' rey'ñeeⁿ ñequio gobiernom, ñ'eⁿ Berenice, ñequio cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿndyena.

³¹ Jlu'i'na ch'eⁿ. Tyola'neiⁿ ntyjeena ndaⁿana. Jluena:

—Tjaa ljo' s'aa tsaⁿm'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñe' w'aancjo.

³² Tso Agripa nnom Festo:

—Nndaⁿ na nndyaañe tsaⁿm'aaⁿ xeⁿ nchii na tcaaⁿ na nncu'xeⁿ nquii tsaⁿma'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma jom.

27

Pablo cwilacwanomna jom tsjoom Roma

¹ Jla'tiuuna na njñoomna Pablo ndyuaa Italia. Jo' chii tioona cwenta jom ñequio nt'omcheⁿ praso l'õ capeitaⁿ na jndyu Julio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Augusto. Ndo' ja Lucas, tjoñ'ãⁿ ñ'eⁿ Pablo.

² Saacuõõyâ w'aandaa. Ndo' tjañ'eⁿ Aristarco ñ'eⁿndyõ. Jom ts'aⁿ tsjoom Tesalónica ndyuaa Macedonia. Ndo' w'aandaa'ñeeⁿ jnaⁿna' tsjoom Adramitio na wjaana' njoom na m'aⁿ ndyoo ndaaluee ndyuaa Asia. Jndaⁿ tuõõyâ, mana saayâ.

³ Cwiicheⁿ xuee squiaayâ tsjoom Sidón. Ndo' Pablo, s'aa Julio na wi' ts'om jom. Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na nncjaacando'yaaⁿ nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye ndo' na nnte'i'x'eeyana jom.

⁴ Jndaⁿ chii saacuõõnndaⁿâ w'aandaa. Jnaa'yâ tsjoom Sidón. Saanquiandyõ nandyee' ndyuaaxeⁿcwe Chipre ee jo' jo' tijndeiti maqui'caljoo jndye sta w'aandaa cantyja na tsaayâ.

⁵ Saawi'noõⁿyâ ñ'eⁿ w'aandaa nacjee' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Panfilia. Squiaayâ tsjoom Mira ndyuaa Licia.

⁶ Jo' jo' ljeii capeitaⁿ w'aandaa na jna'na' tsjoom Alejandria na wjaana' ndyuaa Italia. Tsoom na jo' cuõõyâ. Jo' chii tuõõyâ juuna'.

⁷ Jndye xuee niom tyotsaayâ. Nc'uaa' chii saacatsquiaayâ ndyeyu yuu na waa tsjoom Gnido. Ndo' na taleicandaⁿ nntsaandyeyuuyâ na ndicwaⁿ maqui'caljoo jndye sta w'aandaa, jo' chii saanquiandyõ tei'noõⁿyâ ndyuaa Salmón, saawi'noõⁿyâ nacjee' ndyuaaxeⁿcwe Creta.

⁸ Jeeⁿ ndyaaⁿ nc'uaa' saawi'noõⁿyâ nacañoom'wi' tyuaa'ñeeⁿ. Chii squiaayâ cwii joo na ndyoo' tsjoom Lasea na jndyuna' Buenos Puertos yuu na tjaquiee'ndii'ñe ndaaluee.

⁹ Jndye xuee t'ooⁿyâ nato ñ'eⁿ w'aandaa nc'e na tis'a m'aaⁿ jndye. Ndo' je' jndâ tue'ntyjoⁿ ncuue na teincuu' na cwii nncjaati w'aandaa ee jndâ macwitsaaquiaâⁿâ ncuuesua'. Jo' chii Pablo seijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ.

¹⁰ Matsoom:

—Luaa matsei'noⁿa 'o re, xeⁿ nntsaaⁿyaaya nntjooⁿya nata', ndo' t'maⁿ nntsuundyö. Nchii macandâ canchuu ñequio w'aandaa, saaⁿ mati ncjoöya nncwjaaya.

¹¹ Saaⁿ capeitaⁿ seiyoⁿom'm ñ'oom na tso ts'aⁿ na maleiñ'oom w'aandaa ñequio ts'aⁿ na 'naaⁿ juuna'. Ñ'oom na tso Pablo tîcatseiñ'oom'ñê.

¹² W'aandaa'ñeeⁿ meintyjee'na' yuu na maxjeⁿ cwî'oomeintyjee' l'aandaa. Saaⁿ ticuee'cheⁿ na ya na jo' jo' nncwintyjee'na' naquii' ncuuesua'. Ndo' majndyendyetina cwiluena na tsaatsaⁿyaayâ. Jluena aa nchii nnts'aana' na nntsqüaⁿcañoⁿyâ yuu na cwî'oomeintyjee' l'aandaa tsjoom Fenice majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta. Ee jo' jo' ya nljooⁿndyö ncuuesua' ee tijndei mawinom jndye.

Jndei tío jndye ts'om ndaaluee

¹³ Jndyo jndye tijndei tijndei. Tjantquiena' w'aandaa jo ntyja na cwitⁿsaayâ. Jo' chii jla'tiuuna na ya na nntsaaⁿyâ. Quia jo' xjo na majaacue quii' ndaaluee cha nncwintyjee'cheⁿ w'aandaa, jla'wena juuna'. Chii saayâ saawi'noⁿyâ cañoⁿom'wi' tyuaaxeⁿncwe Creta.

¹⁴ Tyoowijndye na saayâ ndo' tei'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa. Majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta jnaⁿna' jondo' cantyja na cwicalui' cancjoo ntquiee'.

¹⁵ Jndye'ñeeⁿ tjomñe w'aandaa. Tyotseilcwe'na' juuna'. Jo' chii 'ndyaaⁿtoöyâ, cjaañ'oomto jndye juuna' yuu na ñe'cjaañ'oomna'.

¹⁶ Tei'noⁿyâ cwii ndyuaaxeⁿncwe chjoo na jndyua Clauda. Jo' jo' ticuee'cheⁿ na jee'cheⁿ jndei m'aaⁿ jndye. Tyolajndaⁿyâ ndo' juu xuljoo na tsaacantyjaandyö, nc'uaa' chii jndâⁿ tuaa'â juuna' ts'om w'aandaa.

¹⁷ Jndâ tuaa'â xuljoo ts'om w'aandaa jla'tyeⁿna w'aandaa ñequio l'uaa cha tintyuii'na'. Nquiaana xeⁿ nncjaac'oo' w'aandaa cwii joo na jndyuna' Sirte yuu na jndye tei' ñjom. Jo' chii to'ñoomna liaa ntmeiⁿ na macwjaa'ñena' jndye ee ñe'cala'xjeeⁿndyena na jndei mantquie jndye w'aandaa. Jndâ jo' 'ndyetona tjantquie jndye juuna'.

¹⁸ Teincöo cwîcheⁿ xuee ndicwaⁿ jndei maqui'caljoo jndye w'aandaa. Jo' chii to'na tyotjeii'na canchuu ts'omna'. Tyotuee'na joona' ts'om ndaaluee cha na nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

¹⁹ Ndo' xuee jndâ ndyee cha'tso l'ooⁿ ts'iaaⁿ cwentaa' w'aandaa ncjoöyâ tyotjeii'â joona' ñequio luayâ, tyotuaa'â joona' ts'om ndaaluee.

²⁰ Jndye xuee taticanty'iaayâ ñe'quioom' meî' cancjoo. Ndo' jeeⁿ ndya' jndei tyoqui'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa hasta tyolatiuuyâ tjaa chiuu cwii ya, maxjeⁿ nncwjaayâ.

²¹ Jndâ jaach'ee xuee tacocwaa'â. Jo' chii teintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—'O re, yati xeⁿ cwe' jndye'yo' ñ'oom na tsjoo xjeⁿ na m'aaⁿya Creta na tinquiöyâ. Quia jo' xocatjooⁿya na nmeiiⁿ, ndo' meiiⁿ canchuu xocatsuuna'.

²² Saaⁿ je' matsjoo c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee meî'cwiindyö xocwjaaya macandâ nquii' w'aandaa nntsuuna'.

²³ Ee ja matseixmaⁿya cwentaa' Ty'oöts'om ndo' mandî'ntjooⁿya nnoom. Tsjom teincöo je' jñoom cwii ángel cwentaaⁿaⁿ na m'aaⁿya.

24 Matso ángel'ñeeⁿ noqⁿ: “Tinc'oom' u Pablo na nquia' ee maxjeⁿ nncue' na m'aa' tsa'ma'ts'iaa' t'ma' tsjoom Roma. Ndo' cantyja 'naⁿ u cha'tso nn'aⁿ na quio ñ'eⁿ, Ty'oots'om nnts'aa na ticwjena.”

25 Jo' chii 'o re c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee ja matseyu'a na nnts'aa Ty'oots'om cha'xjeⁿ na tso ángel noqⁿ.

26 Saq nncjaaju'yuuna' jaa cwii ndyuaaxeⁿncwe.

27 Teinom cha'na quin'oom xuee na tyotsaayâ chii squiaayâ ndaaluee Adria. Lomañjaaⁿ maju' jndye w'aandaa na wjaana'. Cha'na xcwe tsjom ndo' jla'noⁿ nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa na manndyoo' nntsquiaayâ yuu m'aaⁿ tyuaa.

28 Tuee'na 'naⁿ na nnty'iaana cwanti njoom naquii' ndaatioo ndo' jliuna njoom cha'na ntquiuu nc'aa. Ty'ety'etina chii jliuna njoom cha'na quin'oom nc'aa.

29 Nquiaana na nnqui'ljoo w'aandaa ljo'. Jo' chii tuee'na ñequiee xjo quii' ndaaluee na ñjoomna' jo ts'aaⁿ w'aandaa na nl'ana' na nncjaawintyjee'cheⁿna'. Jnda jo' ñequio na chjoo' n'omna cwii tyomeindo'tina na nleixuee.

30 Jnda jo' nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa jla'tiuuna na nlei'nomna. Jo' chii ty'ena sta w'aandaa. Cwe' l'ayana na ndoo' cwituee'na ncjo naquii' ndaaluee na nl'ana' na nncjaameintyjee'cheⁿ w'aandaa. Saq tiyuu', ee xuljoo cwituee'na quii' ndaaluee na nlei'nomna.

31 Saq Pablo matsoom nnom capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿ:

—Xeⁿ na m'aⁿ ticaljoo'ndye ts'om w'aandaa quia jo' 'o xocandaq nluin'maaⁿndyo' ñjaaⁿ.

32 Jo' chii tyjee sondaro ts'uaa na chu'tyeⁿ xuljoo. Mana 'ndyena na tjawjaana'.

33 Quia na jaawindyoo' nleixuee seineiⁿ Pablo ndaqⁿ nn'aⁿ na cwa'na. Matsoom:

—Je' jnda quin'oom xuee na m'aⁿyo' na chjoo' n'om'yo', tyoocwa'yo', ndo' tyoonda'yo'.

34 Jo' chii mats'aa ty'oo ndaq'yo' na nlcwa'yo' cha nnc'omjndeiⁿ n'om'yo' ee mei'cwiindyoo' xocwje'yo'. Cha'tsondyo' nluin'maaⁿndyo'.

35 Jnda tsoom na luaa' to'ñoom tyoo'. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om jo ndaqⁿ cha'tso na ñ'eeⁿ. Jnda jo' tyjeeⁿ juuna', toqⁿ na macwaaⁿaⁿ.

36 Ndo' na luaa' s'aaⁿ cha'tsondyena ty'omt'maaⁿndyena n'omna. Mati joona to'na tcwa'na.

37 Na cha'tsondyô na m'aaⁿyâ ts'om w'aandaa, we siaⁿnto waljoo' ndyeeen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' yomndyô.

38 Jnda na tjacjoona na tcwa'na, quia jo' tyotioomna canchuu lqueeⁿ trigo ts'om ndaaluee cha nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

Tjac'oo' w'aandaa ndo' na tei'ndaa'na'

39 Quia na jnda teixuee, nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa ticata'naaⁿna ndyuaa'ñeeⁿ. Saq jliuna cwii joo yuu na tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee yuu ñequii' ts'otei'. Jla'tiuuna ya xeⁿ ndaqⁿ nl'ana na nncjaaquiee' w'aandaa jo' jo'.

40 Quia jo' ncjo na tuee'na ts'om ndaaluee na nncjaawintyjee'cheⁿ w'aandaa, tyjena l'uaa na ñjoomna'. 'Ndyena ncjo'ñeeⁿ ts'om ndaaluee. Ndo' jla'canaⁿ na n'oom pala' na jla'tyeeⁿ na ee joona' cwileil'uee'ndyena na wjaantquiena' w'aandaa. Ndo' jla'ntyjana liaa jo sta w'aandaa na macwjaa'ñena' jndye cha wjaantquiena' w'aandaa. Jnda chii to' w'aandaa na wjaana' jo yuu tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee.

⁴¹ Saa squiaayâ cwii joo yuu cwitjom we tseii' ndaa. Mana tjac'oo' sta w'aandaa naquii' tei' yuu na cañjeii' m'aa' ndaa. Mana taticandaa nnt-jeei'ndyena juuna'. Ndo' ts'aa'na' jna'na' na tjatyuii' s'aa nmo' t'ma'.

⁴² Quia jo' jla'tiuu sondaro na nla'cwjeena praso cha tinc'oota'ljoo' na'ñee' na mana nlei'nomna.

⁴³ Saa capeita' ñe'cwañom'm Pablo. Jo' chii tinguiaa' na nla'cwjee sondaro praso. Ndo' praso na 'naa' na nnta'ljoo' sa'ntjoom na jona najndyee catuee'ndyena ts'om ndaaluee, c'oota'ljoo'na cha niquiena tyuaatcwii.

⁴⁴ Ndo' nt'omche' c'oontyondye cjoo' lcaa' oo cjoo' lcaa'nta' na tyuii' w'aandaa. Jo' na cha'tsondyô ya squiaayâ tyuaatcwii.

28

'Naa' na tyoch'ee Pablo na tyom'aa' ndyuaaxe'ncwe Malta

¹ Jnda' na jlui'n'maa'ndyô nawi'ñee' chii jliuuyâ na Malta jndy ndyuaaxe'ncwe yuu squiaayâ.

² Nn'a' ndyuaa'ñee' l'ana na ya nn'a'ndyena ñe'ndyô. Jla'canaa'ndyena chom. Jluena na calawiindyô, ee jee' tei' ndo' jnda' macwiwa'.

³ Pablo seixcwee' cwii saa' n'oom teincwe. Ndo' quia na tiom jona' naquii' chom jlui'nom cwii catsuu na maleinomyo' chom. Mana t'uiiyo' ts'oo' tye'.

⁴ Ndo' nn'a' ndyuaa'ñee' quia na nty'iaana na tiñe'ca'ndiiyo' ts'oo' ty-ola'nei' che'nquieena ndaa'nc'iaana. Jluena:

–Tsa'm'aa'ñe' çaa nchii maxje' ts'a' na ñeseicwjee nn'a' jom? Ee meii' na jlui'n'maa'ñe' ts'om ndaaluee saa' je' maxje' nntioom cantyja na tis'a' ñes'aa' nncuee'ne'.

⁵ Saa' Pablo seitei'ncwee'ne' ts'oo'. Mana tiooñeyo' naquii' chom. Tjaa na teinoom'm.

⁶ Na'ñee' tyomeindoo'na, jla'tiuuna na nncwjaa'ñena' tcoo' Pablo oo na mats'ia' jo' cwe' nnguiooñetoom mana nncuee'ne'. Saa' jnda' tjawiquiuu' na meindoo'na, cwinty'iaana na tjaa na teinoom'm, jo' chii cwiiche' ljo' jla'tiuuna. Jluena na jom cwii ty'oots'om.

⁷ Ndyoo' yuu tyolawindyô waa tyuaa cwentaa' ts'a' na cwiluiitquieeñeti tyuaaxe'ncwe'ñee'. Publio jndy tsa'ñee'. Tsoom na caljoo'ndygyayâ wa'a'. Quia jo' ljoo'ndyô jo' jo' cwii ndyee xuee. Seiñ'oom'ñe' jâ tquiaa' na tcwaa'â.

⁸ Ndo' seijomna' na wii' tsotyee'. Matseicon'a' juu ndo' mateii' ndaanom'. Tjantyjaa' Pablo tsa'ñee'. Seinei' nnom Ty'oots'om. Jnda' chii tiom l'oo' nacjoo' tsa'ñee', sein'maa' juu.

⁹ Jnda' tuui na luaa', nt'omche' nn'a'wii ndyuaaxe'ncwe'ñee' ty'entyjaa'na Pablo, ndo' n'maa'na.

¹⁰ Jndye naya l'a na'ñee' jâ. Ndo' quia na saacuogyâ w'aandaa na macwitsaayâ, tquiana cha'tso' na'na nlei'uee'ndyô yoche' na cwitsaayâ.

Na tuee' Pablo tsjoom Roma

¹¹ Jnda' teinom ndyee chi' na squiaayâ ndyuaaxe'ncwe'ñee' ndo' saacuogyâ w'aandaa'ñee'. Juuna' jna'na' tsjoom Alejandría, saa' tjameintyjee'yana' ndyuaaxe'ncwe'ñee' cha'waa ncuéesua'. Juuna' ñoom'ndyoonnom Cástor ñequio Pólux.

¹² Saayâ squiaayâ tsjoom Siracusa yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Jo' jo' ljoo'ndygyayâ cwii ndyee xuee.

13 Jluui'â jo' jo'. Saasaatyayâ saawi'noo^{nyâ} cañoom'wi' ndyuaa hasta xjeⁿ na squiaayâ tsjoom Regio. Teincoo cwiicheⁿ xuee jndyo jndye na jnaⁿna' jo ndo' cantyja na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Tjantquie jndye'ñeeⁿ w'aandaa jo cantyja na cwitsaayâ. Ndo' xuee jndâ we squiaayâ tsjoom Puteoli. Jo' jo' jluui'â w'aandaa na macada.

14 Tsjoom'ñeeⁿ jliuuyâ nt'om nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluue naⁿñeeⁿ na caljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Jo' na ljoo'ndyô. Jndâ chii saayâ tsjoom Rôma.

15 Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma, quia na jndyena na mañjomndyô nato, quia jo' nt'omndye jooona tquiocatjomndyena jâ xjeⁿ tsjoom Foro de Apio ndo' nt'omndye jooona tquiocatjomndye jâ cwii joo na jndyu Tres Tabernas. Jndâ na nty'iaa' Pablo naⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om ndo' ty'oomt'maaⁿñê ts'oom.

16 Quia na jndâ squiaayâ tsjoom Roma, capeitaⁿ tquiaaⁿ cwenta praso l'o ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ sondaro. Saâ Pablo tquiaana na wandyo' nnc'oom ñequio cwii sondaro na nnts'aa cwenta jom.

Pablo mañquiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Roma

17 Jndâ ndyee xuee na squiaayâ, tqueeⁿ Pablo nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' lan'om cwentaa nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Quia na jndâ tjomndyena seineiⁿ ndaana. Matsoom:

—O nn'aⁿya mei'chjoo tjaa ljo' s'aaya nacjoo nc'iaaya nn'aⁿ judíos, mei' nacjoo' costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo. Saâ meiiⁿ na ljo' t'uena ja na praso tsjoom Jerusalén. Tioona ja luee nn'aⁿ romanos.

18 Ndo' naⁿñeeⁿ taⁿ na catsjoo nnc^o chiuu waa. Jndâ jndyena ñ'oom'ñeeⁿ ñe'cala'candyandyena ja ee jla'noⁿ na tjaa ljo' s'aa na tseixmaⁿ na c'io.

19 Saâ tical'ue n'om nn'aⁿ judíos na ljo'. Jo' na jndei'na' s'aa ty'oo na nquii tsaⁿma'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoomwaañe nncu'xeeⁿ ja. Saâ ja nchii na maquaⁿya ñ'oom nacjoo nn'aⁿ ndyuaa tsjomya na jndyoo ñjaaⁿ.

20 Tqueeⁿndyoo 'o na nnty'iaya 'o ndo' na nntseinaⁿya ñ'eⁿndyoo'. Ee cantyja 'naaⁿ na matseyu'a na jndâ jndyo nqueⁿ na ntyjaa' n'ooⁿ jaa nn'aⁿ judíos na nncwji'n'maaⁿñe jaa, jo' na chu'tye'ndyoo ñequio l'uaancjomeii'ñe.

21 Quia jo' jlueña nnoom:

—Jâ mei'cwii carta tyoocwjee' na m'aaⁿyâ na nnaⁿna' ts'ondaa Judea na matseineiⁿna' cantyja 'naⁿ. Ndo' mati nc'iaaya nn'aⁿ judíos na cwiquie ñjaaⁿ tjaa'naⁿ ñ'oom cotuee'na nacjo'.

22 Saâ ñe'candyayayâ chiuu waa na matsei'noⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na cwila'yu'yo' ee manquiuuyâ na cha'tso nn'aⁿ cwiluena na tis'a ñ'oom'ñeeⁿ.

23 Jo' chii jla'jndaa'ndyena cwaaⁿ cwii xuee na nntjomndyennda'na. Quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ tjomndye yuu mac'eⁿ Pablo. Cwitsjoom toqⁿoⁿ tyotseineiⁿ ndaana hasta xjeⁿ na tmaa'cheⁿ. Tyotseineiⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. L'ue ts'oom na nla'noⁿ na cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' chii tjac'oomna na seineiⁿ cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

24 Nt'om naⁿñeeⁿ jla'yu'na ñ'oom na seineiⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ tícala'yu'na.

25 Tjactjoom' jla'tiuuna ñ'oom na jndyena. Jo' chii t'oom'ndyena. Saâ tsojndyee Pablo cwii ñ'oom ndaana. Matsoom:

—Mayuu' ñ'oom na seijndq' Espíritu Santo ts'om profeta Isaías. Juu ñ'oom'ñeeⁿ seineiⁿ ndaa welooya na ñet'om teiyo.

26 Matsoom:

Cja' na m'aⁿ na^mm'aⁿ!. Catsu' ndaana:
 Luaa matseicandii Ty'oots'om 'o:
 'O mayuu' ndye'yo' saa xocala'noⁿ'yo'.
 Ndo' mayuu' na nnty'ia'nda^a'yo' saa xoqueⁿ'yo' cwenta.

²⁷ Ee jnda teiquie' n'om'yo'.

Jnda s'aana' ñ'eⁿndyo' cha'cwijom na candaa'yo'.
 Ndo' jnda s'aana' cha'cwijom na nchjaaⁿ'yo'.
 Jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.
 Jo' na matseijomna' 'o na ndoo' nchjaaⁿ'yo' ndo' na candaa'yo'.
 Jo' chii xolcwe' n'om'yo' ndo' na luaa' waa xocatseit'maⁿ ts'ooⁿ'ya jnaⁿ'yo'.

²⁸ Tsoti Pablo:

—Saa cala'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. Na je' xuee na cwii wjaana', nncjaa ñ'oomwaa na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Jona ndyena juuna'.

²⁹ Jnda na tso Pablo ñ'oomwaa' mana t'oom'ndye nn'aⁿ judíos. Jndye ñ'oom cwityola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaaⁿ nc'iaana.

³⁰ Canda^a' we chu ljoo'ñe Pablo cwii w'aa na cwe' tyotiomi'uaaⁿ na tyom'aaⁿyaaⁿ. Ndo' neiiⁿ ts'oom cha'tso nn'aⁿ na tyo'oocajndoo' jom.

³¹ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om ndo' tyo'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo. T'maⁿ waa na tju'naaⁿñena' na tyot-seineiⁿ. Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ seitsaaⁿñe jom.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Roma

Xmaⁿdye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma

¹ Ja Pablo cwiliindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ ja na matseixmaⁿya ts'aⁿ na majñom Ty'oots'om jo ndaaⁿ nn'aⁿ na ñeiquiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñê jona.

² Matseicwanom Ty'oots'om ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. Tandyo xuee t'moōⁿ na ljo' nnts'aaⁿ ñequio ñ'omndyuee profetas. Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ na lju' la'xmaⁿna'.

³ Juu ñ'oom naya'ñeeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ, nqui Ta Jesucristo. Cantya na ts'aⁿ jom, tuiñê tsjaaⁿ 'naaⁿ rey David na jdyowicantyyoo'.

⁴ Jnda chii t'moⁿ Espíritu Santo na Jnda Ty'oots'om juu ndo' waa najndei. Teitquioo' naljo' ee jndaⁿ na tue' tando'xco quii'ntaaⁿ l'oo.

⁵ Ndo' cantyja 'naaⁿ jom macandaya naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om na majñoom ja ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Ee l'ue ts'oom na meiⁿquaiyuucheⁿ caliū nn'aⁿ na t'maⁿ waa na jnda' s'aaⁿ, cha cala'yu'ya n'omna ndo' cala'candana jo nnoom.

⁶ Mati mañ'oomna' 'o, ee maqueeⁿñê 'o na cala'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

⁷ Matseicwanoⁿ cartawaa na m'aⁿ cha'tsondyo' 'o na candya' ts'om Ty'oots'om na m'aⁿ'yo' Roma, na maqueeⁿñê na cwiliindyo' cwentaaⁿaⁿ. Nqui Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana ñequio naya na laxmaⁿna.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Roma

⁸ Najndyee n'ce Jesucristo, mañequiaya na quian'l'uaa' Ty'oots'omya cantyja 'na'yo'. Ee meiⁿyuucheⁿ na mawaya, ya ñ'oom cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿñê.

⁹ Manoom'm na mayu'a na ticjomeintyjaa'a na macaⁿa nnoom na catei-jneiⁿ 'o. M'aaⁿya na xcwee' ts'oōⁿya na mand'iⁿtjoⁿya nnoom. Ndo' ñequii'cheⁿ matseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ Jesucristo.

¹⁰ Ñequii'cheⁿ na macaⁿa nnom Ty'oots'om cha xeⁿ na jom l'ue ts'oom nncueⁿntyjo na nndaⁿ nncjocandoo'a 'o.

¹¹ Ee ntyjaa'ya ts'oōⁿya na nncua'cañooⁿya na nnteijndeiya 'o ñequio ñ'om' Ty'oots'om cha nntsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹² Luaa' l'ue ts'oōⁿ cha juu na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê ñequio juu na matseyu'ya ts'oōⁿya tjoom' nnteijndeiina' 'o ndo' nnteijndeiina' ja.

¹³ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, l'ue ts'oōⁿ na cali'yo' na jndye ndii' tyotsejndaa'ndyo na nncua'cañooⁿya 'o, saⁿ ñeseicu'na' ja. Luaa' waa na ñetqueⁿ ts'oōⁿ, cha cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na nnts'aaya majndyeti nn'aⁿ nntioondye l'ooⁿ, ndo' mati 'o nntsala'noⁿ'ti'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xeⁿ quiluii quii'ntaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁴ Ee matseijomna' ja cha'cwijom cwii ts'aⁿ na t'maⁿ chujnaⁿ, tseixmaⁿya na ljo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, ndo' mati ndaaⁿ meiⁿquia nn'aⁿ na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ. Oo ndaaⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om cantyja 'naaⁿ ljeii, ndo' mati ndaaⁿ nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ ljeii.

¹⁵ Jo' chii jeeⁿ queeⁿ ts'oōⁿya na mati ñeiquiaya ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê Ty'oots'om nn'aⁿ ndaaⁿ 'o quia na nncuaⁿya na m'aⁿ'yo' Roma.

Waa najndeii ñ'oom naya

16 Tijnaa'a cantyja 'naa' ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om, ee juuna' cwiluiñena' najnei' na macwji'n'maa'ñê mei'cwi'ñee'che' ts'a' na matseyi' ñ'oom naya'ñee'. Najndyee mach'ee' na ljo' ñequio nn'a' judíos ndo' mati ñequio mei'quia nn'a'.

17 Juu ñ'oom naya'ñee' matseicandiina' chiuu mach'ee Ty'oots'om na maquee' jaa na tjaa jna' laxmaa'ya jo nnoom nc'e na cwila'yu'ya n'oo'ya ñ'e' Jesucristo. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona' na ljo': "Nquii ts'a' na maque' Ty'oots'om na tjaa jna' tseixma', catseyi'ya ts'om tsa'ñee' ñ'e'ñê."

Cha'tsondye nn'a' jnda jla'tjoondyena

18 Ee xje' cañoom'lueeche' matseicanoo' Ty'oots'om na matseiw'ee' nacjoo nn'a' na cwil'a cha'tso nnom na cwajndii ñequio natia. Na nmeii' cwil'ana, cwila'lcwe'na nt'om nn'a' na ñe'caliu ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa'a'.

19 Ee naquii' n'omna maxje' manquiuyana ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa' Ty'oots'om ee manquiityee' jnda t'moo' chiuu matseixmaa' ndaḡa.

20 Ee ljo' na titquioo' na matseixma' Ty'oots'om nndaḡ nncwajnaa' ts'a' jo' quia na manty'iaa' cha'tso na s'aa'. Ee xje' na tuiiche' tsjoomnancue cwii'quoo'ya na jom cwiluiñê Ty'oots'om ndo' cha'waa xuee waa na jnei'. Jo' chii' nn'a' natia ljo' cwil'a xocandaḡ nluena na tjaa'na' jna' cachona, mei' xocandaḡ nta'ñoom'ndyena.

21 Ee meii' na cwila'no'na cantyja 'naa' Ty'oots'om saḡ maxje' ticala't'maa'ndyena jom cha'xje' na maca'na'. Mei' na quian'l'uaa'a' tife'nguiana. Ndo' joo ñ'oom na tyom'aa' n'omna cantyja 'naa' chiuu cwiluiñê jee' cwe' ts'iaa'ndyo joona'. Jo' chii' s'aana' ntjei' naquii' n'omna, ndo' na ljo' cwiljo na jaa'ñe naquii' n'omna.

22 Meii' na cwiluena na la'xma'na nn'a' na jee' jndo' n'om, saḡ cwinoo' na cwe' ntjei'ndyeyona.

23 'Ndyena na cwila't'maa'ndyena Ty'oots'om na ticantycwii na wando' na m'aa' yuu na jee' nei'ncoo'. To'yoona na cwila't'maa'ndyena ndyueendaḡ nn'a' na cwintycwii na ta'ndo', ñequio cantsaa ñequio quioo' na cw'oo'ca' ñequio quioo' na tjaa'na' nc'ee'.

24 Jo' chii' ndiito Ty'oots'om na cal'atona mei'quia na ntjei' na ñe'cal'ana na cwajndii na quee' n'om seiina na cantyja 'naa' joona' ñel'ana cwii na jee' jnaa' ñequio ntyjeena.

25 Ticala'yu'na ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa' Ty'oots'om. Yache' jla'yu'na ñ'oom na cwe' cantu. Ee tyola't'maa'ndyena 'na' na s'aa' nchii nque' na s'aa' cha'tso nnom. Ndo' matsona' na ñequii'che' cala't'maa'ndye nn'a' jom cha'waati xuee. Cal'a cha'tsondye nn'a' naljo'.

26 Macwe' nc'e jo' chii' ndiito Ty'oots'om joona na cal'ana ljo' na mach'eena' nquiuna na ñe'cal'ana. Hasta yolcu tquiandyeyenda ntyjelcu ndo' nchii ljo' feincoondyena.

27 Ndo' mati na'nom nchii macanda cwe' ñequio yolcu tyom'a'na. Sei-jmei'tina' joona na quee' n'omna nc'iaana. Tyom'a'na meii' ñ'e' ntyjenomna, ndo' nchii ljo' teincoondyena, cwii na jnaa'ttiche'. Ndo' na ljo' l'ana, tyota'wi'ndye che'nquieena, tiomndyena ñequio seiina na ntjei' ljo' ñel'ana.

28 Ndo' nc'e na l'ayana na tsuu' n'omna Ty'oots'om, jo' chii' mati ndiitoom na cal'atona mei'ljo'che' natia na ñe'cal'ana.

29 M'a'na na cwil'ana cha'tso nnom na ticaty'iomyana'. Cha'na ts'a' na cwe' m'aa'ya ñ'e' x'iaa', oo ts'a' na ntjei' ljo' mach'ee ñ'e' x'iaa' oo ts'a' na matseiquee' ts'om 'naa' x'iaa', ts'a' na ticatseii'oom'ñe yuu na maty'iomyana', ts'a' na taḡ' ts'om x'iaa', ts'a' na matseicwjee nn'a', ts'a'

na matseintja'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na manquiu'nn'aⁿ x'iaa', ts'aⁿ na matse'ndaa' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na cwe' matseine'nto chiuu waa ñ'oom na mandii cantyja 'naa' x'iaa',

³⁰ ts'aⁿ na mation'oom x'iaa', ts'aⁿ na ticuee' ts'om Ty'oots'om, ts'aⁿ na wi'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na s'añe scuñe, ts'aⁿ na matseiwendyeñe che'nquii, ts'aⁿ na matseijndaa'ñexco natia, ts'aⁿ na ticatseit'maa'ñe nn'aⁿ na nda juu,

³¹ ts'aⁿ na tiñequiaañe na nntsei'noⁿ yuu na ya oo yuu na tia, ts'aⁿ na meiiⁿ na ñ'oom 'ndyoo saã xocatseicanda, ts'aⁿ na ticajnda ntyjii ljo' cwitjoom nc'iaa', ts'aⁿ na tixocatseit'ma' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na tic'oom na wi' ts'om nn'aⁿ,

³² joona manquiuujndaa'ndyena na jnda seijndaa'ñe Ty'oots'om na nntsu- undye nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a, saã meiiⁿ na ljo', wjaana' na 'ool'ana na ljo', ndo' yacheⁿ ya nquiuna quia na cwinty'iaana na majo'ti cwil'a nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

2

Xcwe macu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ

¹ Cantyja 'naa' ñ'oommeiⁿ, catsei'noⁿ na tjaa'naⁿ yuu cowañoom'na' 'u, nts'oona' ñeeⁿ cwiluiindyⁿ, maco'wi'ndyu' che'nncu' quia na jeeⁿ matsⁿ na nt'omcheⁿ nn'aⁿ jeeⁿ tiann'a'ndye ndo' majo'to ljo' na cwil'ana mache' 'u.

² Ee manquiuuyaaya quia na nt'uiiⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ, nncu'xeeⁿ joona cantyjati na mayuu' na l'ana.

³ 'U na matseitiuu' na cats'aaⁿ na cat'uiina' nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ, ¿aa ndya' matseitiuu' na tixocat'uiina' 'u ndo' ljo'waayu mache' cha'xeⁿ na'ñeeⁿ?

⁴ Cwa ndya' candaã' ts'om' na ntso' na cajnda ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyu'. Jom na jeeⁿ t'ma' ts'oom ñ'eⁿndyu', ndo' waljoo'cheⁿ na wi' ts'oom 'u. ¿Aa ticatsei'noⁿ na luaa' mach'eeⁿ cha cjaañ'oomna' 'u na calcwe' ts'om' jna'?

⁵ Saã 'u nchii jo' ñe'catsa', 'u maxjeⁿ quie' ts'om', tiñe'calcwe' ts'om'. Maty'iomna' cantyja 'na' na matseit'ue'ya' na cat'uiina' 'u. Ee nncue'ntyjo xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om cha'tso nn'aⁿ cantyja 'naa' na maty'iomyana'.

⁶ Maquialjo'cheⁿ manquiiⁿ nñequiaaⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ nncwantjom cantyjati na jnda ñes'aa.

⁷ Ndaã joo nn'aⁿ na cwijoo' n'om na cwil'a yuu na maty'iomyana' na cantyja 'naa' jo' cwil'uee na nl'a yuu na matseit'maa'ñena' jom, nñequiaaⁿ na nla'xmaⁿ na na ticantycwii na cwita'ndo' añmaaⁿ.

⁸ Saã t'maⁿ waa na nntseiw'eeⁿ nn'aⁿ na ticatuee'ndyecje nnoom, na cwi'oo nacjoo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa'naⁿ, na cwil'a cha'tso nnom natia.

⁹ Jeeⁿ t'maⁿ nawi' nntseiⁿ quioom nacjoo cha'tsondye nn'aⁿ na cwil'a natia ndo' t'maⁿ nntsei'ndaa'na' nquiuna. Najndyee nntjoom nn'aⁿ judíos na ljo', ndo' majo'ti nntjoom nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Saã cha'tso nn'aⁿ na cwil'a yuu na ya, tjoom' nntseit'maa'ñe Ty'oots'om joona, nnts'aaⁿ na nluiit'ma'ndyena ndo' nñequiaaⁿ na mei'cwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom. Najndyee nnts'aaⁿ na ljo' ñequio nn'aⁿ judíos, ndo' mati nn'aⁿ na nchii judíos.

¹¹ Ee Ty'oots'om nchii na nncjaañ'oom'ñe ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ, saã cwiicheⁿ tineiiⁿ.

¹² Cha'tso nn'aⁿ na nchii judíos na la'xmaⁿ jnaⁿ na tyoondye chiuu matsa'ntjom ljeii na tqeⁿ Moisés, maxjeⁿ nntsuundyena nc'e na jnda jla'tjoondyena cantyja 'naa'na' meiiⁿ tyoondyena juuna'. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ nacje 'naa' ljeii'ñeeⁿ na la'xmaⁿ jnaⁿ, majuuna' nnt'uiiⁿ na' joona.

13 Ee cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, nchii nn'aⁿ na cwe' cwindye chiuu matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ maqueeⁿ joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna, macandaⁿ nn'aⁿ na cwil'a chiuu na matsa'ntjomna'.

14 Saa nn'aⁿ na nchii judíos na ticuaa ljeii lueena na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, saa cwil'ana cha'xeⁿ na ma'moⁿna' ndo' na ljo' nqueena laxmaⁿna' cha'cwijom ljeii na maqueⁿna' xjeⁿ joona.

15 Ee cantyja na cwil'a naⁿñeeⁿ cwit'mooⁿna na juu ljeii'ñeeⁿ teiljei-ina' naquii' n'omna ee juu na m'aaⁿ n'omna ma'moⁿna' na ljo'. Juu jo' macwji'yuu'ñena' na manquiuna quia cwil'ana yuu na ya, ndo' yuu na tia.

16 Ee maxjeⁿ nleitquoo' na ljo' juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om cha'tso na cwe' wanty'iuu' tyol'ana. Maty'ioom ts'iaaⁿ Jesucristo na cu'xeeⁿ nn'aⁿ cantyja na jla'tjoondyena cha'xeⁿ ma'moⁿ ñ'oom naya na mañequiaya ndaa nn'aⁿ.

Nn'aⁿ judíos ndo' ljeii na tqueⁿ Moisés

17 'U je' na cwiluiindyuu' ts'aⁿ judío. 'U quit'maⁿ ts'om' ljeii na tqueⁿ Moisés, ndo' macwji's'andyu' cheⁿnncu' na tseixmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

18 Jndaa'ya ntyji' chiuu l'ue ts'oom. Ndo' ma'moⁿ ljeii'ñeeⁿ njom' cwaaⁿ na yati nncwji'ndyu'.

19 Jndaa'ya ntyji' na ndaa nntsa' na nncja'chuundyuu' nn'aⁿ na laxmaⁿ na nchjaaⁿ, ndo' na cwiluiindyuu' chom na matseixueeñena' ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe.

20 'U matseitiuu' na jeeⁿ 'naⁿ na m'mooⁿ ndaa nn'aⁿ na tijndo' n'om cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' na cwiluiindyuu' cha'cwijom maestro 'naaⁿ nn'aⁿ na tijndye nquiu cantyja 'naaⁿ ee ñequio ljeii na matsa'ntjomna' na maleiñ'oom', waa ñ'oom na matsona' chiuu na nluii ndo' tseixmaⁿna' ñ'oom na mayuu'.

21 'U na ma'mooⁿ ndaa nt'omcheⁿ, ¿chiuu na tiñe'ca'moⁿ njom' nncu'? Xeⁿ ma'mooⁿ na tinc'huee ts'aⁿ, ¿chiuu na mach'uee'?

22 Xeⁿ ma'mooⁿ na tinc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, quia jo' ¿chiuu na majo' mache'? 'U na jndo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, quia jo' ¿chiuu na mach'uee' 'naⁿ na cwiñequia nn'aⁿ ndaa joona'?

23 Matseis'andyu' na maleiñ'oom' ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, saa quia matsei'tjoondyu' jo nnom juuna', ¿aa nchii maju'cje' Ty'oots'om?

24 Ndo' na luua', jeeⁿ xcwe ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena cwitio'ñ'oomna Ty'oots'om nc'e natia na cwil'a' 'o nn'aⁿ judíos."

25 'Naaⁿ na cwiluii ntjaaⁿ yo'ndaa naⁿnom nda nn'aⁿ judíos jnda tseixmaⁿna' xeⁿ matseicanda' ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés. Saa xeⁿ matsei'tjoondyu' nnom ljeii'ñeeⁿ maty'iomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom na ticaluii 'naaⁿñeeⁿ 'u.

26 Ndo' ts'aⁿ na quich'ee cha'xeⁿ matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ meiiⁿ tyooluii 'naaⁿñeeⁿ juu, naljo' mach'ee tsaⁿñeeⁿ matsei'jndaa'ñena' cantyja 'naaⁿ na cha'cwijom jndaⁿ tuii 'naaⁿñeeⁿ juu meiiⁿ ticaluii.

27 Juu ts'aⁿ na tyooluii 'naaⁿñeeⁿ, saa mach'ee chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ññequiaa jnaⁿ 'u ts'aⁿ judío ee meiiⁿ na waa ljeii'ñeeⁿ l'o', saa tyoot-seicanda' juuna' ndo' 'u ts'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ tjaaⁿ.

28 Ee nchii cwe' tsjaaⁿ na tuiiñe ts'aⁿ, jo' na cwiluiiñe judío, meiiⁿ nchii cwe' 'naaⁿ na cwil'ana ndana naⁿnom.

29 Cwiwitquoo' na cwiluiiñe ts'aⁿ cwii judío quia na m'aaⁿ na xcwee' ts'om jo nnom Ty'oots'om. Juu 'naaⁿ na cwiluii tjaaⁿ ts'aⁿ matseicandaⁿñena' quia nquii Espíritu Santo maqueⁿ xcoom naquii' ts'om ts'aⁿ. Ts'aⁿ na luua'

matseixmaⁿ, mal'ueeⁿ yuu na nncjaawee' ntyjii Ty'ooṭs'om ñ'eⁿñê, tints'aa meiiⁿ nn'aⁿ ticjaawee' nquiuna ñ'eⁿñê.

3

¹ Quia jo' ζaa waa yuu mateijndeiitina' ts'aⁿ nc'e cwiluiiñê ts'aⁿ judío oo aa jndati cwiluiiñê nc'e na tuii 'naa' tjaaⁿaⁿ?

² Mayuu' na ljo'. Ndo' jndye nnom niom na cwit'mooⁿna' na ljo'. Najndyee nc'e na tquiaa Ty'ooṭs'om ñ'oom'm ndaana.

³ Saa je' je', xeⁿ na nt'omndye naⁿñeeⁿ ticala'yuya n'omna, ζaa jo' chii mati jom taxotseicanaaⁿ ñ'oom' ñom?

⁴ Majndaa'ya na nchii ljo' ee jom mach'eeⁿ cantyja na maty'iomyana' meiiⁿ na cha'tso nn'aⁿ cwiluiindyena na cantundyena. Ee ñ'oom'm na teilejii matsona':

Ñequio ñ'om'ndyo' nleitquoo' na cwiluiindy' na maty'iomyana'.

Meiⁿ xoca'moⁿna' na matsei'tjoondyu' quia cwilue nn'aⁿ na tixcwe mache'.

⁵ Saa xeⁿ joo na ticaty'iomyana' na cwil'aaya cwit'mooⁿna' na Ty'ooṭs'om cwiluiiñê na maty'iomyana', ζchiiuu nl'uuyooⁿya? ζAa nnts'aacheⁿna' na tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia na matseijndaa'ñê na nntiooⁿya jnaaⁿya? Matseinchu'a ñ'oommeiiⁿ cha'xjeⁿ na cwila'nchu' nn'aⁿ ñ'oom.

⁶ Saa meiⁿchjoo nchii ljo', ee xeⁿ Ty'ooṭs'om tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia jo' ζchiiuu nnts'aayom na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue?

⁷ Saa xeⁿ juu na cantu na matseixmaⁿya matsei'maaⁿñena' Ty'ooṭs'om na cwiluiiñê na mayom'm, quia jo' ζchiiuu na macu'xeⁿna' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ jnaⁿ?

⁸ Xeⁿ na luaa' waa quia jo' chiiuu tical'aayaaya natia cha cantyja 'naaⁿ jo' cats'aana' yuu na ya, cha'xjeⁿ cantu na cwila'neiⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilue na ljo' cwil'uuyâ. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cat'uiiⁿyeⁿ Ty'ooṭs'om naⁿñeeⁿ na nmeiiⁿ cwiluena.

Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na tyootseitjoñê

⁹ Quia jo' jaa nn'aⁿ judíos, ζaa waa cwii nnom na mach'eena' na yati cantyja 'naaⁿya jo nnom Ty'ooṭs'om, nchiiti nn'aⁿ na nchii judíos? Meiⁿchjoo nchii jo', ee jndā macwil'uuya na cha'tso nn'aⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿ jnaⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'ooṭs'om na teilejii na matsona':

Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu c'oom na mach'ee na maty'iomyana'.

¹¹ Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matsei'noⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'ooṭs'om.

Tjaa 'neeⁿ juu na mal'ue jom.

¹² Cha'tsondyena jndā macwila'jomndyena nato na tis'a.

Tjaa yuu nndaq na nleil'uee'ñê joona.

Meiⁿcwiindy^e joona tic'oom na mach'ee yuu na ya, meiⁿcwii, meiⁿcwii.

¹³ Cantyja na cwila'neiⁿna ñ'oom cwajndii, matseijomna' joona cha'cwijom cwii tsei'tsuua na ticatā' na maju'na' jndye c'ee.

Jeeⁿ yoṭ' ndyueena ñ'eⁿ cantu.

Ñ'oom wi' na cwila'neiⁿna matseijomna' cha'cwijom ndaa ndyuee canduu na wjeena'.

¹⁴ Ñequii'cheⁿ cwila'neiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo nc'iaana.

Ñ'oom na cwila'ndaa'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Cwii ñ'oom na tit'maⁿ saa nla'cueeⁿna x'iaana.

¹⁶ Meiⁿyuuⁿcheⁿ na cwiquiena, cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ, ndo' cwe' nc'e jnaaⁿ joona maco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

17 Ndo' ticaliuna chiuu waa na nnc'oom ts'aⁿ na tjaa tia' ñ'eⁿ nn'aⁿ.

18 Meiⁿ cwe' tic'oom' n'omna na nnc'omna na nquiaana Ty'oots'om.

19 Jaa manquiuuya na tquiaa Ty'oots'om ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés ndaa jaa nn'aⁿ judíos. S'aaⁿ na ljo' cha catseiche'na' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje' naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na ñe'catso na tjaa jnaaⁿ. Ee cantyja 'naaⁿ juuna' matseijndaa'ñe na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿ na jnaⁿ.

20 Ee nchii nlque'na' ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ jo nnom Ty'oots'om nc'e na mach'ee yuu na matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee juuna' ts'iaaⁿna' tomti na matseijndaa'ñena' na cwiluiindyō nn'aⁿjnaⁿ jo nnoom.

Nlui'n'maa'ñe ts'aⁿ nc'e na matseyiyya ts'om

21 Saa je' jnda t'moⁿ Ty'oots'om chiuu ya yuu na tseixmaⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ jo nnoom, taxocwil'ue meiiⁿ na ñe'tseicanda' ts'aⁿ ljeii na tquiaaⁿ nnom Moisés ñequio nt'om ñ'oom na tandyo xuee jla'ljeii profetas, cwit'moōⁿna' na ljo'.

22 Je' tomti matsa' Ty'oots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii jnaⁿ tacola'xmaⁿna, quia na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Meiⁿ tyooch'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na matseiñ'oom'ñe.

23 Ee cha'tsondyeñ'eⁿ nn'aⁿ tjom la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' meiⁿcwii ticuaa cantyja 'naaⁿna na nlquiēna jo nnom Ty'oots'om na nncwji'n'maa'ñe añmaaⁿna.

24 Saa nc'e naya na matseixmaaⁿ na cwe'yu cwicandaaya, jo' chii maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿna jo nnoom. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e tioml'ua Jesucristo jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ.

25 Tqueⁿ Ty'oots'om jom na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿ jaa cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyiyya ts'om ñ'eⁿñe matseicanduu'na' jnaaⁿ ts'aⁿñeeⁿ. Laa'ti' seijndaa'ñe Ty'oots'om cha ca'moⁿna' na mach'eeⁿ yuu na maty'iomyana'. Ee teiyoticheⁿ cwii tjoocheⁿ na nncue'ntyjō xjeⁿ na nncue' Cristo, nc'e na m'aaⁿ nioomcheeⁿ, ticwjaa'ñe cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ.

26 Maluaa' ma'moⁿna' je', na Ty'oots'om xcwe mach'eeⁿ quia na mañequiaaⁿ na caliu nn'aⁿ na matsaaⁿna' joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom, nc'e na cwila'yuyā n'omna ñequio Jesús.

27 ¿Yuu waa je' na ndaaⁿ nntseis'añe cheⁿnquii ts'aⁿ? Tquia jnda tquie'na' jo'. ¿Chiuu na ljo'? ¿Aa ee cwila'canda'ndyō ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', tomti ee na cwila'yuyā cwii n'ooⁿya ñequio Jesucristo.

28 Quia jo' cwititquiuoⁿndyeyu na maqueeⁿ Ty'oots'om ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom nc'e na matseyiyya ts'om, meiⁿ ticwjaa'ñe cwentaa matseicanda' chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ oo aa tyootseicanda' juuna'.

29 Ndo' Ty'oots'om je', ¿aa ñequiicheⁿ m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos? ¿Aa nchii mati ñequio nn'aⁿ na nchii judíos? Mayuu' na ljo'.

30 Ee ñecwii Ty'oots'om m'aaⁿ na juu matsa' nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwii cola'xmaⁿ ee na cwila'yuyā n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Ticwjaa'ñe cwentaa aa jnda tuii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ oo aa tyooluii.

31 Quia jo', ¿aa nc'e na cwila'yuyā n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo jo' chii mach'eena' na tjaa yuu cwil'ue ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', ee mañequio na cwila'yuyā cwii n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo cwitjei'yuu'ndyō na l'ue ljeii'ñeeⁿ.

¹ Ndo' na luaa' waa, ¿cwaaⁿ cwii nnom na jnda^a tue'ntyjo s'aa weloo welooya Abraham cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'?

² Ee xeⁿ mayuu' tqueⁿ Ty'oqots'om jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ cwe' ee cwii nnom na s'aaⁿ, ndaa^a nntseis'añe cheⁿnqueⁿ, saa^a nchii cantyja 'naaⁿ Ty'oqots'om na nluii na ljo'.

³ Ee ¿ljo' matso ljeii 'naaⁿ Ty'oqots'om cantyja 'naaⁿa'? Matsona': "Tyotseyiyya ts'om Abraham ñequio Ty'oqots'om, ndo' na s'aaⁿ naljo', Ty'oqots'om tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ."

⁴ Quia na mach'ee ts'aⁿ ts'iaaⁿ, s'om na nnjoml'uañê, nchii cwe' na macanaaⁿaⁿ jo', macoñoom ee jnda^a tantjoom.

⁵ Saa^a nchii cantyja ljo' na mach'ee ts'aⁿ, jo' chii maqueⁿ Ty'oqots'om juu na cwiluiiñe na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ. Maqueeⁿ nn'aⁿjnaⁿ na tjaa jnaⁿ cwicalaxmaⁿ na nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ Cristo.

⁶ Nquii David, seineiiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Tsoom na t'maⁿ mañequiaana' na neiⁿ cwii ts'aⁿjnaⁿ quia maqueⁿ Ty'oqots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta cantyja na mach'ee.

⁷ Tsoom:

Jeeⁿ neiⁿ nn'aⁿ na cha'tso jnaaⁿ na jnda^a seit'maⁿ ts'om Ty'oqots'om, ndo' jnda^a seicanoom'm joona'.

⁸ Jeeⁿ neiⁿ ts'aⁿ na tajom catso Ty'oqots'om na chujnaⁿti nnoom.

⁹ Quia jo' juu na luaa' matsona' nnc'om ts'aⁿ na neiⁿeⁿ ¿aa cwe' tomti ncjoo nn'aⁿ judíos cwicandaaya jo' oo aa mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ? Ee jnda^a l'uuya quia na seiyyu'ya ts'om Abraham ñ'eⁿ Ty'oqots'om, xjeⁿñeeⁿ tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁰ ¿ljo' xjeⁿ tqueⁿ Ty'oqots'om jom na ljo'? ¿Aa quia jnda^a na s'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ na seicatooⁿoⁿ na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ndaaya na naⁿnom, oo aa xjeⁿ na tyooch'eeⁿ na ljo'? Tuii na ljo' xjeⁿ na tyooch'eeⁿ 'naaⁿñeeⁿ.

¹¹ Jnda^a quia chii saⁿntjom Ty'oqots'om jom na cats'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ. Juu 'naaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' na jnda^a tqueⁿ Ty'oqots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ jo nnom nc'e na matseyiyya ts'oom ñ'eⁿñe. Quia ljo'cheⁿ tso Ty'oqots'om nnoom na nntseixmaaⁿ tsoty e cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñe meiiⁿ ticaluii 'naaⁿ joona. Ndo' nc'e na cwila'yuyya n'omna ñ'eⁿñe, jo' na maqueⁿ joona na ticala'xmaⁿ na jnaⁿ.

¹² Mayuu' cwiluiiñe Abraham tsoty e nn'aⁿ na jnda^a tuii 'naaⁿ ntjaaⁿna, saa^a nchii macanda^a cwiluiiñê na ljo' ndaa^a nn'aⁿ na jnda^a tuii 'naaⁿ ntjaaⁿ xeⁿ nchii mati ndaa^a nn'aⁿ na majo'ti cwila'yuyya n'omna ñ'eⁿ Ty'oqots'om cha'xjeⁿ na s'aaⁿ cwitjoocheⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

Seicandaq'ñe Ty'oqots'om ñ'oom'm nnon Abraham nc'e na tyotseyiyya ts'om ñ'eⁿñê

¹³ Ee nnom Abraham ñequio tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyowicantyyoo' tso Ty'oqots'om ñ'oom na nnts'aaⁿ na ndaana tsjoomnancue. Nchii cwe' nc'e na seicandaq'ñe Abraham ljeii na matsaⁿntjomna', jo' na tso Ty'oqots'om na nnts'aaⁿ na ljo', saa^a nc'e seiyyu'ya ts'om ñ'eⁿñê, jo' na tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁴ Ee xeⁿ na mayuu' na joo nn'aⁿ na cwila'canda^a ljeii na tquiaa Ty'oqots'om nnom Moisés ndaana tsjoomnancue, quia jo' cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'yuyya n'omna, ndo' mati juu ñ'oom na tsoom nnom Abraham na nnts'aaⁿ jnda^a tyuii'na'.

¹⁵ Ee ljeii na tquiaa Ty'oqots'om nnom Moisés, matseijndaa'ñena' na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ. Macanda^a xeⁿ ticuaa ljeii'ñeeⁿ ndaa^ana, quia jo' xocatsona' na cwila'tjooⁿdyena nnomna'.

16 Jo' chii ñ'oom na tju' Ty'oqts'om nacjoom'm na nnts'aaⁿ ñequio Abraham waana' jo ndaa nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na jndyowicantyjoo'. Ñ'oom na tsoom na nnts'aaⁿ na ljo', cwiluiiñena' cwii naya na cwe'yu jnaaⁿ'aⁿ ee na seiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe. Jo' chii ñ'oom'ñeeⁿ nchii macandā cwentaa nn'aⁿ na cwi'oontyjo chiuu matsa'ntjom ljeii, xeⁿ nchii mati cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'omna cha'xjeⁿ na tyotseyu' cwii ts'om jom. Luaa' waa na maqueⁿ'na' Abraham na cwiluiiñê tsotyaa'ya na cha'tsondyo

17 jo nnom Ty'oqts'om na ñ'eⁿ seiyoom'm. Mañejuuti na mañequiaa na cwitando'xco l'oo, ndo' mach'ee na cuaa 'naⁿ na tijoom ñetuaa. Luaa' matseicandaa'ñena' cha'xjeⁿ matso ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Ja maquiaⁿ'ya 'u na cwiluiindyⁿ' tsotye cha'tsondye nn'aⁿ."

18 Ndo' meiiⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom na m'moⁿ'na' na juu ñ'oom na tso Ty'oqts'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ nntseicandaa'ñena', saa tyotseyoom'ndo' tyocantyjaa' ts'oom na nluii cha'xjeⁿ na tso nnoom. Ndo' na ljo' tue'ntyjo na cwiluiiñê tsotye jndyendye nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'oqts'om nnoom: "Maluaa' nncue'ntyjo na jndye nncjaawicantyjoo' tsjaaⁿ'naⁿ."

19 Meiiⁿ na manndyoo' ndaa' cwii sianto chuu' Abraham, ndo' ntyjeeⁿ na manndyoo' na nncwjena ñequio scoom'm Sara ndo' jeeⁿ jnda tquiendyena na nnc'oomya ndana, saa maxjeⁿ ticantycwii na tyotseyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'oqts'om.

20 Ticats'aana' na we waa nnc'oom' ts'om Abraham meiiⁿ na ñ'eeⁿ na ntyjaa' ts'oom ñ'oom na tso Ty'oqts'om na nnts'aa. Yacheⁿ tyotseyu'ya ts'oom ndo' tyocantyjaa' ts'oom juu ndo' tyotseit'maaⁿ'ñê juu,

21 ee majndaa'ya ntyjeeⁿ na Ty'oqts'om waa najndei na nntseicandaa'ñe ñ'oom'ndyoo.

22 Ndo' nc'e na tyotseyu'ya ts'oom, jo' chii tqueⁿ Ty'oqts'om jom na cwiluiiñê na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

23 Ndo' juu ñ'oom na teiljeii na tqueⁿ Ty'oqts'om juu na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na tyotseyu'ya ts'om, nchii macandā waana' cantyja 'naaⁿ' Abraham.

24 Mati teiljeiina' cwentaa jaa. Ee na cwila'yu'ya n'ooⁿ'ya ñ'eⁿ Ty'oqts'om, jo' chii mati jaa maw'ana' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿ'ya, ee na cwila'yuu'a ñ'eⁿ nqueⁿ na s'aaⁿ na tando'xco Jesús jnda na tue', nquii na cwiluiiñê na matsa'ntjom jaa,

25 manquiiti tsaⁿ na tquia nn'aⁿ cwentaa na cue' cwentaa' jnaaⁿ'ya ndo' na tquiaaⁿ na tando'xco cha nncwji'n'maaⁿ'ñe jaa.

5

Tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿ'ya

1 Jo' chii nc'e na jnda tqueⁿ'na' na cwiluiindyⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿ'ya nc'e na cwila'yu'ya n'ooⁿ'ya ñ'eⁿ Ty'oqts'om, jnda ljoya ts'om Ty'oqts'om ñ'eⁿ'ndyoo nc'e nquii Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjom jaa.

2 Macantya 'naaⁿ' jom, jo' na macwjaa'ñena' jaa naquii' nayawaañe na matseixmaⁿ Ty'oqts'om na cwicalui'n'maaⁿ'ndye nn'aⁿ, na cwila'yu'ya n'om ñ'eⁿ'ñê. Ndo' tyeⁿ m'aaⁿ'ya naquii' ñ'oomwaa' ndo' mañequiaana' na jeeⁿ neiiⁿ'ya, ee ntyjaa'ya n'ooⁿ'ya na nla'jomndyoo na matseit'maaⁿ'ñena' Ty'oqts'om.

3 Ndo' nchii macandā jo', mati mañequiaana' na neiiⁿ'ya naquii' nawi' na cwitjooⁿ'ya. Ee nquiuuya na joo nawi'ñeeⁿ 'oon'omna' jaa na c'ooⁿ'ya na t'maⁿ' n'ooⁿ.

4 Ndo' juu na m'aa'nya na t'ma' n'oo'nya mach'eena' na cwina'ndyo quia cwiwino'nya nawi', ndo' juu na cwina'ndyo mañequiaana' na tye' cwicanty-jaa' n'oo'nya Ty'oots'om.

5 Ndo' juu na cwicantyyaa'ya n'oo'nya Ty'oots'om, tacats'aana' nquiuuya na cwe' ts'iaa'ndyo jo', ee jnda seicattoo' Ty'oots'om naquii' n'oo'nya ñequio juu na candya' ts'oom jaa ee jnda tquiaa' Espíritu Santo naquii' n'oo'nya.

6 Juu xje' na ñet'oo'nya na tjaa chiuuya na nl'aaya na nntjei'n'maa'ndyo che'ncjoo, majuuto xje'ñee' tquiaañe Cristo na cuee'e' cwentaa jaa nn'a' na tia nn'a'ndyo.

7 Jee' jndei'na' na ñequiaañe ts'a' na cue' cwentaa' x'iaa' meii' cwiluiñe tsa'ñee' ts'a' na mach'ee na maty'iomyaana'. Saa ndaa' nnts'aana' na m'aa' cwii' ts'a' na nljoya ts'om na cue' cwentaa' cwii' ts'a' na mayuu'che'ya ts'a'ñe.

8 Saa Ty'oots'om ma'moo' na candya' ts'oom jaa, ee xje' na ndicwa' cwiluiindyoo nn'a'jna' jñoom Cristo na cue' cwentaaya.

9 Je' je' na jnda tue' Cristo, jnda tque'na' jaa na tjaa jna' cwicola'xmaa'ya jo nnom Ty'oots'om, jo' chii cantyya 'naa' Cristo, majndaa'ya na taxocat'uiina' jaa quia na nncu'xe' Ty'oots'om nn'a' xuee na macanda.

10 Ee xe' juu xje' na ñet'oo' nndiaa'ndyo ñ'e' Ty'oots'om tquee' jaa na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyo nc'e na tue' Jnaa', majndeitiche' je' na nlu'i'n'maa'ndyo nc'e na wanoom'm.

11 Ndo' nchii macanda jo', xe' nchii mati mañequiaana' na jee' neii'ya na matseitjoom'na' jaa ñ'e' Ty'oots'om nc'e Taya Jesucristo jo' na cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo.

Xuii' cantyya 'naa' Adán ñequio Cristo

12 Luua waa cantyya 'naa' ñ'oomwaa'. Jnaa' cwii' ts'a', jo' na jndyoquiee' jna' tsjoomnancue ndo' jnaa' jna'ñee' jo' na cwiwje nn'a' ndo' na cwiwje nn'a', luua' ty'oomna' cha'tsondye nn'a' ee cha'tsondyena laxma'na jna'.

13 Cwitjooche' na nncuaa ljeii' na matsa'ntjomna', maxje' cwila'tjoo'ndye nn'a' jo nnom Ty'oots'om, saa t'icatsoom na waa jnaa' ts'a' quia na tjaa'na' ljeii' na maque'na' xje'.

14 Saa meii' na ljo', xje' na t'oomche' Adán hasta xje' na t'oom Moisés, maxje' tyowje nn'a' na tyola'tjoo'ndyena meii' na nchii tyola'tjoo'ndyena nnom cwii' ñ'oom na jnda sa'ntjom Ty'oots'om, cha'xje' s'aa Adán, juu na cwiluiñe cwii' na matseijomna' nqui na quia ndyo.

15 Juu na seitjooñe Adán, mei'chjoo t'itseijomna' ñequio juu naya na mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ño'ya. Ee cwe' na seitjooñe cwii' ts'a', jo' na cwiwje nn'a', saa juu naya na cwe'yu na mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ño' cantyya 'naa' ñecwii' ts'a', majuu Jesucristo, juuna' jndati tseixma'na' ndo' mañ'omna' jndyendye nn'a'.

16 Juu na seitjooñe Adán, mei'chjoo ticatseijomna' ñequio na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om añmaa'ya. Ee cantyya 'naa' jnaa' ñecwii' ts'a' mat'uiitye'na' cha'tsondye nn'a'. Saa cantyya 'naa' juu na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om nn'a', cwe'yu matsaa'a' nn'a' na cwiluiindyena na tjaa jna' la'xma'na jo nnoom meii' na jndye nnom jnda jla'tjoo'ndyena.

17 Ee xe' cantyya na seitjooñe Adán, teijndaa' na maxje' nncwje cha'tso nn'a', majndeitiche' naya na matseixma' Ty'oots'om na cwe'yu, maque'na' nn'a' na cwilaljo Jesucristo na tjaa jna' cwila'xma'na jo nnom Ty'oots'om. Cantyya 'naa' juu jndyendye nn'a' nluixcondyena.

18 Ee cha'xje' juu na seitjooñe Adán seijndaa'ña' na mat'uiina' cha'tsondye nn'a', maluaa' cantyya 'naa' juu na seicandaa'ñe Jesucristo, maque'na' jndye nn'a' na cwiluiindyena nn'a' na tjaa jna' la'xma'.

19 Ñe'ca'mo'na' cwe' nc'e na títseicandá Adán jo nnom Ty'oots'om jo' na sa'ana' na cha'tsondye nn'a'n la'xma'na jna'n, maluaa' matseijomna' cantyja 'naa' Cristo seicanaa' jo nnom Ty'oots'om, jo' na jndyendye nn'a'n maque' Ty'oots'om na tjaa jna'n cwicola'xma'na jo nnoom.

20 Saa quia na teitquioo' ljeii na tque' Moisés seicanto'tina' jnaa' nn'a'n, ndo' jndá na tjawijndyete jnaa' nn'a'n, Ty'oots'om seicwaljoo'tyee' na ya ts'a'nñê ñequio nn'a'n.

21 Ndo' cha'xje' juu jna'n waa najndeii na tseixma'na' na cwje nn'a'n, malaa'ti' juu naya na matseixma' Ty'oots'om na maque'na' jaa na tjaa jna' la'xmaa'ya waatiche' najndeii na matseixma'na' na ñequiaana' na ticanty-cwii na cwitandoo'a nc'e nquii Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

6

L'oo jaa cantyja 'naa' jna' saa cwitandoo'a nc'e Cristo

1 ¿Quia jo' ¿chiiu nl'uuyoo cantyja 'naa' ñ'oommei'? ¿Aa tsal'aatyaa'ya jna' cha na nnto'ñoo'tyaa naya na matseixmaa'?

2 Tijoom jndaa. Ee juu ts'a'n na jndá tue' xocanda' nntsa'ntjomti natia jom. Ndo' jaa nn'a'n na cwila'yuu'a ñ'e'n Cristo cwiluiñdyo l'oo jo nnom jna'n. Jo' chii ¿chiiu nluiiyuu na nl'aatyaa'ya natia'?

3 ¿Aa ticala'no'yo' quia na teits'oomndyo, tjaa'ñena' jaa cantyja na tue' Cristo Jesús?

4 Ee quia na teits'oomndyo tjoom' tjacanty'iuu'ndyo ñequio Cristo jo' na tque'na' na l'oo jaa, cha na nnts'aana' na la'xmaa'ya nn'a'n na cwita'ndo'xco cha'xje' na tando'xco Cristo cantyja 'naa' juu na t'ma' najndeii na matseixma' Tsotya'ya Ty'oots'om.

5 Ndo' xe' seijtjoom'na jaa ñ'e'nñê cantyja na tuee'ne', mati matseitjoom'na' jaa ñ'e'nñê cantyja na tando'xcoom.

6 Manquiuuya juu na ñe'jla'xmaa'ya na tyoll'aaya jna'n, ty'ioomna' jo' ts'oom'naa' ñ'e'n Cristo, cha juu na mach'eena' na cwila'tjoondyo nnom Ty'oots'om, cattyuii' najndeii na matseixma'na' na nndyaandyo na cwindya'ntjoo'ya nnom jna'n cha'xje' mandí'ntjomtye' cwii ts'a'n nnom ts'a'n na seijnda jom.

7 Ee ts'a'n na jndá tue' jndá jndyaañê na maque' jna' xje' jom.

8 Ndo' nc'e na cwila'jomndyo ñ'e'n Cristo na tuee'ne', mati cwila'yuu'a na nntandoo'a ñ'e'nñê.

9 Ee manquiuuya na Cristo cwii ndii' na jndá tando'xcoom na tuee'ne', tacuaa cwii xuee na nncue'nnaa'na' ee juu na mach'ee na cwiwje nn'a'n tatjaa'na' ljo' cwiya nnda' nnts'aana' ñ'e'nñê.

10 Quia na tue' Cristo, ñejom ndii' tuee'ne' cwentaa jnaa' nn'a'n, meín taca'na' na cue'nnaa'na'. Ndo' je' na wanoom'm, wanoom'm cwentaa' Ty'oots'om.

11 Jo' chii mati 'o, c'oom'ya n'om'yo' na mayuu'che' na jndá tjá'yo' cantyja 'naa' jna'n, ndo' na tando'yo' cantyja 'naa' Ty'oots'om ee na matseitjoom'na' 'o ñequio Cristo Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

12 Jo' chii tañequiandyo' na nna'ndeii jna' na nnts'a'ntjomna' seii'yo' na cwiwje, na nlque'na' xje' 'o na nla'canda'ndyo' chiiu l'ue ts'omna'.

13 Mei' tintio'yo' seii'yo' l'oo jna'n, na nleil'uena' cha'na l'ots'iaa' na ñ'e'n nluii yuu na ticaty'iomyana'. Je' je' quiandyo' che'ncjo'yo' l'oo Ty'oots'om cha'xje' nn'a'n na tando'xco na tja, ndo' catio'yo' seii'yo' l'oo' na nleil'uena' cha'na l'ots'iaa' na ñ'e'n nluii yuu na maty'iomyana'.

14 Ee ticatsona' na nlqueⁿ jnaⁿ xjeⁿ 'o, ee nchii m'aⁿ'yo' nacje 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, 'o m'aⁿ'yo' nacje 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om.

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na teijndañe

15 Quia jo' ¿chiiu nncuaa? ¿Aa nc'e na tic'ooⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ljeiiñeeⁿ, jo' chii nla'tjooⁿdyotyaaⁿ nnom Ty'oots'om? ¿Aa nl'aa na ljo' nc'e na cwicandaaya naya na matseixmaaⁿ? Jeeⁿ tic'oom'na' jo'.

16 'O manquiujndaaⁿndyo' quia mañequiaañe ts'aⁿ na nndi'ntjomtyeeⁿ nnom cwiicheⁿ na nntseicanaaⁿ ljo' na matsa'ntjom, cwiluiiñe tsaⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ na tyeⁿ mandi'ntjom nnom patrom 'naaⁿ ndo' jndei'na' na catseicanaaⁿ ljo' na matsa'ntjom tsaⁿ'ñeeⁿ. Jo' chii xeⁿ mandi'ntjom ts'aⁿ nnom jnaⁿ, wjaan'omna' juu na nntsuuñe, oo aa nntseicanaaⁿ nnom Ty'oots'om, na cantya' 'naaⁿ jo' nnc'oom cha'xjeⁿ na ma'moⁿ'na'.

17 Saa jeeⁿ ndya' quian'l'uaa' Ty'oots'om, na 'o meiiⁿ na tyeⁿ ñejndye'ntjom'yo' nnom jnaⁿ, saa je' ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cwila'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na t'mooⁿ nn'aⁿ ndaaⁿ'yo' cantya' 'naaⁿ'aⁿ.

18 Ndo' je' na jnda seicandyaañe 'o nnom jnaⁿ, jo' chii cwiluiindy'o' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ cantya' na maty'iomyana'.

19 Matseinaⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nc'e 'o ticala'noⁿ'ya'yo' jona'. Quia jo' cha'xjeⁿ na jnda tquia'ñ'eⁿ'yo' sei'yo' na ñejndye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnom jnaⁿ ñequio ndaaⁿ cha'tso nnom natia, ndo' na ñel'a'yo' yuu na matso ljeii na matsa'ntjomna' na tal'a'yo', maluaa' je' quiaandyo'ñ'eⁿ'yo' na nndye'ntjom'yo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana' na cantya' 'naaⁿ jo' xcwe nc'om'yo' jo nnom Ty'oots'om.

20 Xjeⁿ na ñejndye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnom jnaⁿ, tic'oom' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya.

21 Ndo' na luua' tyol'a'yo', ¿yuu waa na teijndeina' 'o? Je' cantya' na nmeiiⁿ ñel'a'yo', yacheⁿ mach'eena' jnaaⁿ'yo', ee jona' 'oochona' 'o na nntsuundy'o'.

22 Saa je' je' jnda jndyaandyo' na ñejndye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnom jnaⁿ, ndo' jnda saaquiee'ndyo' na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnom Ty'oots'om, ndo' cantya' 'naaⁿ jo' waa naya 'naⁿ'yo' na maque'lju'na' 'o jo nnoom, ndo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

23 Ee nquii jnaⁿ matiom'l'uana' jaa na cwiwajaa, saa naya na cwicandaaya nnom Ty'oots'om mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo'a nc'e Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa.

7

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na jnda toco

1 'O nn'aⁿya na cwila'y'u'yo' ñ'eⁿ Cristo, manquiuy'o' chiiu waa na matsa'ntjom ljeii na tqiaaa Ty'oots'om nnom Moisés, na juu ljeiiñeeⁿ taxoqueⁿ'tina' xjeⁿ ts'aⁿ na jnda tue'.

2 Ee matseijomna' cha'xjeⁿ cwii yuscu na jnda toco, matseityeⁿ ljeii jom ñequio saaⁿ'aⁿ yocheⁿ na wando'. Saa xeⁿ nncue' quia jo' cwindyaañe l'o ljeii 'naaⁿ'na.

3 Jo' chii xeⁿ ndicwaⁿ wando' saaⁿ'aⁿ ndo' nnc'ooⁿ'ndyoo cwiicheⁿ tsaⁿ's'a quia jo' matsona' na jom yuscu na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ tsaⁿ's'a'ñeeⁿ. Saa xeⁿ na jnda tue' saaⁿ'aⁿ quia jo' wanaaⁿ na nncoconnaaⁿ'aⁿ ndo' xocatsona' na cwe' m'aaⁿ'yaaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

4 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'y'u'yo', mati 'o cwiluiindy'o' l'oo cantya' 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés nc'e ts'oom'naaⁿ ty'ioom nn'aⁿ Cristo, cha na nndaaⁿ nla'xmaⁿ'yo' cwentaa' cwiicheⁿ, manqueⁿ na wando'xcoom jnda na tueeⁿ'eⁿ. Maluaa' waa cha ndaaⁿ nleil'uee'ñe 'o.

⁵ Ee quia na ñet'ooⁿya xjeⁿ 'naa^m na teincoondyo na nn'aⁿ jnaⁿ jaa, ljeii'ñeeⁿ tyotseilcwii'ñena' ndaaya na cwil'aaya cha'tso nnom natia na queeⁿ ts'om sei'a, jo' na tjachuuna' jaa na nntsuundyo.

⁶ Saa je' je' jnda tjaaya cantyja 'naa^m ljeii na ñetqueⁿna' xjeⁿ jaa, jo' chii je' mam'aⁿcandyaandyo na ndya'ntjoⁿya nnom Ty'oots'om nc'e cwitandoo'xcooⁿya na m'aaⁿya nacje 'naa^m Espíritu, tachii cantyja 'naa^m ñ'oom tqúee na ñesa'ntjom.

Jna' ñe'queⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ja

⁷ Quia jo' ¿chiiu nl'uuyooⁿya je' cantyja 'naa^m ljeii na tqueⁿ Moisés, aa jnaⁿ matseixmaⁿna'? Mei'chjoo nchii jo' ee xeⁿ nchii juuna', xocatsei'noⁿa na ticatsa'ntjomna' na matseiqueeⁿ ts'ooⁿ 'naa^m cwiicheⁿ ts'aⁿ hasta quia ljeiya na tso ljeii'ñeeⁿ: "Tintseiqueeⁿ ts'omⁿ 'naa^m x'iaⁿ".

⁸ Saa juu ljeii'ñeeⁿ teil'uee'ñe jnaⁿ na s'aana' na tyotseiqueeⁿna' ts'ooⁿ jndye nnom natia. Ee yuu na ticuaa ljeii'ñeeⁿ m'aaⁿ ts'ooñe jnaⁿ.

⁹ Tyowaa xjeⁿ na ticaljeii chiiu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, xjeⁿñeeⁿ ticatsei'ndaa'na' ntyjiya na ñeseitjoondyo nnomna', saa quia na sei'noⁿa chiiu matsa'ntjomna', quia jo' ljeiya na wando' jnaⁿ, na wjaañ'oomna' ja na ntsuundyo.

¹⁰ Ndo' juu ljeii'ñeeⁿ na ts'iaaⁿna' na ñequeiaana' na ndaya na ticantycwii na wando'a, teijndaa'yuu na nntsuundyo cantyja 'naaⁿna'.

¹¹ Ee juu jnaⁿ teil'uee'ñena' ljeii'ñeeⁿ na tquii'nn'a'na' ja ndo' tqueⁿna' na nntsuundyo.

¹² Jo' chii nquii ljeii'ñeeⁿ lju' cwiluiiñena' cantyja 'naaⁿna', ndo' ñ'oom na matsa'ntjom cwiluiiñena' na lju', mati xcwe ndo' jeeⁿ yana'.

¹³ Quia jo' ¿aa ñe'catsona' na ljeii na cwiluiiñe na yana' tjañ'oomna' ja na nntsuundyo? Mei'chjoo nchii ljo'. Juu jnaⁿ na waana' quii' ts'ooⁿ, seiijndaa'ñena' na nntsuundyo ndo' t'moⁿ jndaa'ñena' na jnaⁿ jo', juu jo' teil'uee'ñena' cwii na jeeⁿ ya ndo' laa'ti waa na juu ñ'oom na matsa'ntjomna' t'moⁿna' na jeeⁿ tia tseixmaⁿ jnaⁿ.

¹⁴ Manquiuyua na tquiaa Espíritu ljeii na matsa'ntjomna'. Saa nc'e na ts'aⁿ ja matseijomna' cantyja 'naⁿya na cwiluiindyó ts'aⁿ na seiijnda jnaⁿ, na tyeⁿ mandí'ntjoⁿya nnomna'.

¹⁵ Tileicatsei'noⁿa chiiu na matjoⁿya na tileicats'aaya ljo' na ñe'cats'aa, yacheⁿ mats'aayoⁿya majo'to ljo' na jeeⁿ jndoya.

¹⁶ Saa quia na mats'aa yuu na tiñe'cats'aa, matsei'noⁿa na jeeⁿ ya juu ljeii na matsa'ntjomna'.

¹⁷ Ndo' na ljo', ma'moⁿna' na nchii nncó mats'aa. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ naquii' ts'ooⁿ mach'eena' na ljo'.

¹⁸ Ndo' ntyjiya nc'e na ts'aⁿ ja, tjaa'naⁿ cwii na matseixmaⁿya na nts'aa yuu na ya. L'ue ts'ooⁿ na nnts'aa yuu na ya saa leicandaⁿ nnts'aa.

¹⁹ Juu na ya na ñe'cats'aa, ticats'aa jo', ñequei'cheⁿ natia na tiñe'cats'aa, juu jo' mats'aa.

²⁰ Quia jo' xeⁿ juu na tiñe'cats'aa mats'aa, nchii manncotyⁿ mats'aa jo'. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ quii' ts'ooⁿ, juuna' mach'eena' na ljo'.

²¹ Jo' chii luua waa na maljeiya cantyja 'naⁿya. Quia na matseijndo na nnts'aa yuu na ya na l'ue ts'ooⁿ, yacheⁿ maljeiya na m'aaⁿ natia naquii' ts'ooⁿ.

²² Ee nncó jeeⁿ nei'ncoo' ntyjii ljeii 'naa^m Ty'oots'om na tquiaaⁿ nnom Moisés,

²³ saa maquaⁿ cwenta naquii' sei'a m'aaⁿ cwii na matseiwene nacjo' juu na m'aa^m ts'ooⁿ na ma'moⁿna' na cats'aa, majuu jnaⁿ na matsa'ntjomna' sei'a, na maleiñ'oomna' ja praso.

24 Jeeⁿ ndya' nty'iaa'ndyo. ¿Ñeeⁿ nnda^a nntseicandyaañe ja ñequio seii'a na wjaañ'oomna' ja na nntsuundyó?

25 Jeeⁿ ndya' quianl'uaa' Ty'oóts'om na macandá jom nnda^a nncwji'n'maaⁿñê ja nc'e Taya Jesucristo. Je' je' matsei'noⁿa na tseixmaⁿya na cju'ndyo cja jo nnom ljeii 'naaⁿ Ty'oóts'om na matsá'ntjomna'. Saa cantyja 'naaⁿ na ts'aⁿ jnaⁿ ja ndicwaaⁿ m'aaⁿya nacje 'naaⁿ jnaⁿ.

8

C'ooⁿya cha'xjeⁿ matsá'ntjom Espíritu cwiluiiñe Ty'oóts'om

1 Jo chii jaa nn'aⁿ na cwilajomndyo ñequio Jesucristo, ticat'uii Ty'oóts'om jaa cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Luaaⁿ waa nc'e na cwil'aaya yuu na l'ue ts'om Espíritu Santo, nchii yuu na l'ue n'ooⁿ ncjóo.

2 Ee juu ljeii na matsá'ntjomna' cantyja 'naaⁿ Espíritu na mañequiaa na wando'a jo nnom Ty'oóts'om nc'e na matseijomndyo ñequio Cristo Jesús, ljeii'ñeeⁿ jnda seicandyaañena' ja jo nnom ljeii na ma'moⁿ'na' na matseixmaⁿya jnaⁿ na cantyja 'naaⁿ jo' nntsuundyó.

3 Ee ljeii na tqeeⁿ Moisés, tícanda^a nlqueⁿna' na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya ee tjaa'na' najndei' na matseixmaⁿ'na' cha nla'canda^aya juuna' ee la'xaaⁿya nn'aⁿ na cwila'tjoondye. Saa yuu na tícanda^a nnts'aa juuna', nquii Ty'oóts'om jnda s'aaⁿ. Ee jñoom jnaaⁿ na ts'aⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ, na juu nncue' cwentaa jnaaⁿya. Ndo' na ljo' seijndaa'ñê na cwintycwii najndei' na matseixmaⁿ jnaⁿ na c'ooⁿya nacje 'naaⁿ'na'.

4 Luaaⁿ s'aaⁿ cha nnda^a nla'canda^aya ljo' na matsá'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee jaa tac'oⁿtya^aya cantyja 'naaⁿ natia na cwila'queeⁿ n'ooⁿya. Jaa cwitsaam'aaⁿya nacje 'naaⁿ na l'ue ts'om Espíritu Santo.

5 Nn'aⁿ na cwiñe'quiandye na cwil'a yuu na l'ue ts'om seii macandá tomti jo' cwijoo' n'omna. Saa nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Espíritu Santo macandá cwijoo' n'omna ljo' na l'ue ts'om Ty'oóts'om.

6 Quia na macandá tomti nnc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ljo' na l'ue ts'om seiiⁿ'eⁿ, wjaañ'omna' jom na nntsuuñê. Saa quia na nnc'oom' ts'om ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'om Espíritu Santo wjaañ'omna' jom na ticantycwii na nncwanoom'm ndo' tjaa ljo' chjoo' ts'oom.

7 Saa nn'aⁿ na cwiñequiandye cantyja 'naaⁿ jnaⁿ, m'aⁿwjeena nacjoo' Ty'oóts'om, ee tiñe'catuee'ndyecjena jo nnom ljeii na matsá'ntjomna', meir xonda^a nl'ana.

8 Jo' chii nn'aⁿ na 'oom'aⁿ cantyja 'naaⁿ jnaⁿ, xocanda^a nl'ana yuu na cjaawee' ntyjii Ty'oóts'om.

9 Saa 'o tac'om'yo' cantyja 'naaⁿ na teincoondyo' na nn'aⁿ, 'o tsaam'aⁿ'yo' nacje 'naaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'oóts'om, xeⁿ na mayuu'cheⁿ Espíritu na cwiluiiñe m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'. Ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Cristo tyooluiiñe cwentaaⁿ'aⁿ.

10 Ndo' xeⁿ Cristo wanoom'm naquii' n'om'yo' meiiⁿ na mayuu' seii'yo' m'aⁿl'oondyena' nc'e jnaⁿ, nquii espíritu na la'xmaⁿ'yo' m'aaⁿ na wando' ee jnda seicandyaañe Ty'oóts'om 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿ'yo'.

11 Ndo' xeⁿ Ty'oóts'om na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo m'aaⁿ Espíritu na cwiluiiñe naquii' n'om'yo', majom ñeiquiaaⁿ na nnta'ndo'nnda' seii'yo' ñequio mañejuuti Espíritu na cwiluiiñe m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'.

12 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyó', waa cwii na jeeⁿ matsona' na cal'aaya, saa nchii nl'aya yuu na l'ue n'ooⁿ ncjóo.

13 *Ee xeⁿ na cwiñequiandyo' joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' nntsuundyo', saa xeⁿ ñequio Espíritu Santo cwil'a'yo' na joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' cwjena', quia jo' nluin'maaⁿndyo'.*

14 *Cha'tsonde nn'aⁿ na 'oontyjo ljo' na ma'moⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om, naⁿñeeⁿ cwiluiindyena ntseinaaⁿ.*

15 *'O nchii to'ñoom'yo' cwii espíritu na nnts'aayuuna' nquiu'yo' na ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yo' moso ndaaⁿ joo na l'ue n'om seii'yo', na jo' jo' cwiicheⁿ cwíndii' nnc'om'yo' na nquia'yo' na nnt'uii Ty'oots'om 'o. 'O jnda to'ñoom'yo' Espíritu Santo na macjwaa'ñe 'o na cwiluiindyⁿ ntseinaaⁿ. Jom mach'eeⁿ na cwil'uuya: "Ta Tsotyaaⁿ."*

16 *Manquiiti Espíritu Santo macwji'yuu'ñê nnom espíritu na laxmaaⁿya na matsoom na cwiluiindyⁿ ntseinda Ty'oots'om.*

17 *Ndo' na cwiluiindyⁿ ntseinaaⁿ, mati la'xmaaⁿya na nndaaya cha'tso na jnda seijndaa'ñê na nndaa nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ ntseinaaⁿ, mañejuuti na nndaa' Cristo, mati jo' nndaaya xeⁿ cwilajomndyo nawi' na tjatjoom cha ndanquia nlanjomndyo na cwiluii'tmaⁿñê.*

18 *Ee ntyjiyaya na nawi' na tsatjooⁿya je', meiⁿchjoo xocatseijomna' ñequio na nntseit'maaⁿñena' jaa xuee na macandaⁿ.*

19 *Cha'tso na tqeⁿ Ty'oots'om ñequio na ntyjaa' n'omna meiⁿndooⁿnty'iaandyⁿ xuee quia na m'mooⁿ ñeeⁿ joo cwiluiindyⁿ na ntseinaaⁿ.*

20 *Ee cha'tso na tqeⁿ Ty'oots'om tei'ndaa'na' saa nchii tjoomna' na luaa' ee na l'ue n'om nquieena', tjoomna' na ljo' ee luaa' l'ue ts'oom. Saa maxjeⁿ ntyjaa'ya n'omna' na nncueⁿntyjo cwii xuee na nlco'yannda'na',*

21 *na nncueⁿntyjo xjeⁿ na ndyaandyⁿ joona' na tyeⁿ m'aⁿna' nacje 'naaⁿ na cwiwi'ndaa'na' ndo' cwiiwjena', cha nla'jomndye joona' ñequio juu na cwindyaandyⁿ ntseinaaⁿ, cwii na jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿ'na'.*

22 *Manquiuyaya na cha'tso na tqeⁿ Ty'oots'om hasta xjeⁿ je'cheⁿ jeeⁿ cwiwcweena' nawi' cwiwjoom joona' cha'xjeⁿ maquiina' yuscu na matsein-cuii.*

23 *Ndo' nchii macandaⁿ joo na tqeeⁿ cwiwjoomna' na wi', mati jaa na jnda to'ñooⁿya Espíritu Santo, cwii na cwe' tyuaa'ya na xeⁿ jnda nnto'ñooⁿñ'aaⁿ na jnda seijndaa'ñê na nndaaya, jaa t'maⁿ wi' cwiwjooⁿya yocheⁿ na cwimeⁿndooⁿ'a na nncwjaa'ñe Ty'oots'om jaa na cwiluiindyⁿ ntseinaaⁿ, cha na ndaaⁿ ndyaandyⁿ seii'a.*

24 *Nc'e na luaa' waa na cwicantyyaa' n'ooⁿya, jo' chii na cwilui'n'maaⁿndyo, saa quia jnda nty'iaa' ts'aⁿ cwii na macantyyaa' ts'oom, tacatsona' na ntyjaa'ti ts'oom ee cwii na mamantyyaa' ts'aⁿ, ticatsona' na ntyjaa'ti ts'oom.*

25 *Saa xeⁿ ljo' na meiⁿndooⁿ'a na nnty'iaaya ndicwaⁿ tyoonty'iaaya jo', macaⁿ'na' na c'oⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya yocheⁿ na meiⁿndooⁿ'a juuna'.*

26 *Maluaa' mach'ee Espíritu, mateijneiⁿ jaa yuu na tixcwe cwil'uuya. Ee jaa ti'naaⁿya nlanaaⁿya nnom Ty'oots'om cha'xjeⁿ na macaⁿ'na', jo' chii manquiiti Espíritu Santo matseyi'ooñê nnom Ty'oots'om ñequio na cwicom ts'oom cwentaaya ñequio ñ'oom na tileicatso ts'aⁿ.*

27 *Ndo' Ty'oots'om tcuu mal'ueeⁿ chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ, jo' chii nty-jeⁿ ñ'oom na matseyi'ooñê Espíritu nnoom cwentaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ cwentaⁿ'aⁿ, ee juu matseyi'ooñê cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.*

Ndaa nnaⁿñe ts'aⁿ nc'e Jesucristo

28 *Ee manquiuyaya nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'oots'om, cha'tso nnom na cwiwi'nomna cwiitei'jndeiiⁿ joona, nquiee nn'aⁿ na maqueeⁿñê cha'xjeⁿ na l'ue ts'om nqueⁿ.*

²⁹ Ty'oots'om ntyjeeⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ cwitjoocheⁿ na nluuindyena. Ndo' teiyo tqueeⁿ na catseijomna' jona cha'xjeⁿ na Jnaa' Jesucristo cha na juu nluutquieñe quii'ntaaⁿ cha'tsondye ntseinaaⁿ.

³⁰ Ndo' nn'aⁿ na tqueeⁿ na cwiluiindyewentaaⁿaⁿ, maqueeⁿñê jona. Ndo' joo nn'aⁿ na maqueeⁿñê, maqueeⁿñê jona na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna, nñequiaaⁿ na nluut'maⁿndyena ñ'eⁿñê.

³¹ Quia jo' ¿ljo' cwii ya nluuya cantyja 'naaⁿl ñ'oommei'? Xeⁿ Ty'oots'om m'aaⁿ cantyja 'naaⁿya, ¿ñeeⁿ nleichuu xjeⁿ 'naaⁿl jaa?

³² Ee Ty'oots'om ticwañom'm Jnaaⁿ, tquiaaⁿ na tue' juu cwentaaya. Ndo' na luaa' s'aaⁿ, ma'moⁿna' na mati nñequiaaⁿ na nnto'ñooⁿya cha'tso nnom na macaⁿna' jaa cha'xjeⁿ mañequiaaⁿ na tseixmaⁿ Jnaaⁿ.

³³ ¿Ñeeⁿ juu nndaq nncju' jnaⁿ cjoon'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ? Tjaa 'ñeeⁿ juu ee manquityeeⁿ jnda tqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya jo nnoom.

³⁴ Ndo' na ljo' ¿ñeeⁿ joo nntuee' jnaⁿ nacjoona? ¿Aa nnts'aa Cristo? Xocats'aaⁿ ee nqueⁿ tquiaañê na tueeⁿeⁿ cwentaaya ndo' tando'xoom jnda na tueeⁿeⁿ. Je' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya na macaaⁿ ñ'oom 'naaⁿya nnom.

³⁵ ¿Aa waa cwii nnom nawi' na nndaq nnts'aana' na nntseitsaaⁿñena' na Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa? Nawil na cwitjooⁿya, ¿aa nndaq nnts'aana' oo na cwintyo nn'aⁿ jaa nc'e na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' na matsei'tjoona' na nlcwaa'a, oo na matsei'tjoona' liaaya? Oo, ¿cwii nnom na jee' teincuu' na cwitjooⁿya oo na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ na nla'cwjeena jaa? Maxje' tjaa'na' meiⁿcwii nnom na nndaq nntseitsaaⁿñena' na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom jaa.

³⁶ Ee ñ'oom na teiljeii naquii' libro Salmos, matsona': Nc'e na cwiluiindyô nn'aⁿ cwenta', jo' chii meinchaa' xuee na ñ'cala'cwjee nn'aⁿ jâ.

Cwil'ana ñ'eⁿndyô cha'na cwitjoom canmaⁿ na jnda teijndaa' na nncwje.

³⁷ Saaⁿ meiiⁿ na luaa' waa cantyja 'naaⁿl cha'tso nmeiⁿl, waljoo'cheⁿ na tsanandyo nmeiⁿl, nc'e Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

³⁸ Ee ntyjiya tjaa meiⁿcwii na nndaq nntoⁿna' jaa na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom jaa. Cantyja na cwiwjaq, cantyja na cwitandoo'a, meiⁿ ángeles, meiⁿ ljo' na t'maⁿ waa najnda, meiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ la'xmaⁿ, meiⁿ ljo'cheⁿ na matseicaty'uena' jaa na maje', ndo' meiⁿ ljo' na wjaach'eena' jaa 'io cha,

³⁹ meiⁿ ljo' na m'aⁿ nandyee, meiⁿ ljo' na niom yuu na njoomti ts'om ndaaluee, meiⁿ ljo' na s'aa Ty'oots'om. Meiⁿcwii na cha'tso nmeiⁿl, xocandaq nntoⁿna' jaa na t'mooⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa nc'e Cristo Jesús na cwiluiñê na catsa'ntjoom jaa.

9

Tjeiiñe Ty'oots'om nn'a' Israel na nla'xma'na cwentaa'a'

¹ Ja Pablo, nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Jesucristo, matseinaⁿya ñ'oom na mayuu', nchii cwe' cantu. Juu na m'aaⁿl ts'ooⁿ, ma'moⁿ Espíritu Santo na mayuu' jo'.

² Ee t'maⁿ waa na matseichjoo'na' ts'ooⁿ ndo' matsei'ndaa'na ntyjiya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿya nn'aⁿ judíos na ti'ñe'calayu' ñ'eⁿ Cristo,

³ ee cwiljoo' ts'ooⁿ meiiⁿ na catoⁿna' ja ñ'eⁿ Cristo, ndo' meiiⁿ nncju'wi'na' añmaaⁿya xeⁿ na cantyja 'naaⁿl jo' nnteijndeina' nn'aⁿya na mañe'cwii tsjaaⁿ cwiluiindyô ñ'eⁿndyena.

4 Joonaa cwiluiindyena tsjaa' 'naa' nquii Israel na jndyowicantyjoo'. Tjaa'ñe Ty'oqots'om joonaa na ntseinaa". Juu na tseixmaa" na caxueeñé tyom'aa" quii'ntaa"na quia na tyocañ'ee" ñ'e"ndyena. Tquiaa" ljeii nnom Moisés na matsa'ntjomna' chiuu nnc'omna. Seijndaa'ñé chiuu l'ue ts'oom na nla't'maa"ndyena jom naquii' wats'om, ndo' jndye nnom nt'omche" ñ'oom tsoom ndaana na nnts'aa".

5 Cwiluiindyena ndacantyjo welooya ndo' cantyja 'naa' tsjaa' 'naa' joonaa tuiiñe Cristo na ts'a" jom, na cha'tso na cha'tso cantyja 'naa'"a" cwiluiiñé Ty'oqots'om. Ñequii'che" na cala't'maa"ndye nn'a" jom. Amén.

6 Ndo' mei" nchii ñ'oom na tso Ty'oqots'om ndaa" nn'a" Israel na nnts'aa", tícateicandaa'ñena'. Luua' waa ee nn'a" na jndyowicantyjoo' tsjaa' 'naa' nn'a" Israel, ticha'tsondyena na mayuu'che" cwiluiindyena nn'a" Israel.

7 Ee ticha'tsondye ntseindacantyjo Abraham mayuu'che" na cwiluiindyena ntseinaa", ee tso Ty'oqots'om nnoom: "Ntseindacantyjo ti'jnda' Isaac, joonaa nncwjaa'ñena' na nluindyena tsjaa' 'naa'".

8 Ñ'oommei" cwiñe'quiana' na caliuuya na nchii cwe' cantyja 'naa' tsjaa' na cwiluiindyena nn'a", jo' na macwjaa'ñena' na cwiluiindyena ntseinda Ty'oqots'om. Tomti cwiluiindyena ntseinaa" nc'e ñ'oom na tsoom ndaa" nn'a" Israel na nnts'aa".

9 Ee tso Ty'oqots'om nnom Abraham chiuu na nnts'aa", luua matsona': "Tiepmomeii" nddyoqonda'a na m'a"yo', ndo' nquii' scu' Sara nnleñ'oom cwii tyochjoo nda'yo'".

10 Ndo' nchii macandá luua' waa na ma'mo"na' chiuu na maque" Ty'oqots'om nn'a" na ntseinaa". Ee we ntseinda Rebeca ñecwii tsotyena majuu Isaac na cwiluiiñe welooya.

11-13 Ee cwiitjooche" na nluindyene catye"nquiee'ñee", mei" na l'ana na tis'a oo ljo' na ya, ndo' tso Ty'oqots'om nnom Rebeca: "Juu tsa" na nluuiñejndyee nndi'ntjoom nnom tyjee". Ñ'oomwaa' matseiljoyuna' ñequio ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "T'oo"ya na wi' ts'oo"ya Jacob ndo' s'aaya na ticuee' ts'oo"ya Esaú." Luua' ma'mo"na' na Ty'oqots'om wanaa" na nncwjiñé nn'a" na nluindyene cwentaa"na' cha'xje" nque" na l'ue ts'oom, joo nn'a" na macwaa" na nluindyena cwentaa"na". Mei" ticwjaa'ñé cwenta ljo' cwii nnom na cwil'ana.

14 Ndo' na luua' waa, ¿chiuu ya nl'uu? ¿Aa ticwixcwe ljo' mach'ee Ty'oqots'om? Jee" tic'oom'na'.

15 Ee tsoom nnom Moisés: "Ñee" juu na matseitiuuya na nnteijndeyia maxje" nnteijndeyia tsa"ñee", ndo' ñee" juu na matseitiuuya na nnc'oo"ya na wi' ts'oo"ya maxje" jo' nnts'aaya."

16 Jo' chii Ty'oqots'om nchii macwjee"e" ts'a" na nntseixma" cwentaa"na' cwe' ee na l'ue ts'om nquii, oo cwe' nc'e na jee" matseijndeyia ts'a" na nncjaawee' ts'oom ñ'e"ñe. Jom macwjee"e" ts'a" na nluuiñe cwentaa"na' ee na wi' ts'oom juu.

17 Ee naquii' ñ'oom'm na teiljeii matsona' chiuu tsoom nnom rey ndyuaa Egipto. Tsoom: "Ja tquiaa na cwiluiindyu' rey, cha cantyja 'na'" nleitquioo' na jndoya ndo' cha nn'a" na cha'waa tsjoomnancue caliuna chiuu t'ma" tseixma" xueya."

18 Ndo' na luua' waa, ñee" juu na l'ue ts'oom na nnc'oom na wi' ts'oom maxje" jo' nnts'aa", ndo' ñee" juu na nnts'aa" na nntseiquie' ts'om, maxje" jo' nluui.

19 Nndaá nnts'aana' na m'aa" ts'a" na nntso oqo": "Xe" na luua' waa quia jo' ¿chiuu na matseincjoo'ñe Ty'oqots'om ljo' cwil'a nn'a"? Ee tjaa'na" ts'a" nndaá nncjaa nacjoo' ljo' na l'ue ts'oom."

20 'U na cwe' ts'a'n 'u, ¿ljo' ts'iaa'n na ñe'catseincjoo'ndyu' nacjoo' Ty'oots'om? ¿Aa maty'iomna' na xuua na tuii ñ'e'n ts'ocachu nntsona' nnom ts'a'n na s'aa juuna': "¿Chiuu ts'iaa'n na luua' sa' ja?"

21 Ee ts'a'n na mach'ee ts'iaa'n ñ'e'n ts'ocachu, nque'n ntyjee'n ljo' ts'iaa'n na ñe'cats'aa' ñ'e'n joona'. Mañ'e'n ts'o'ñee'n nnts'aa'n cwii xuua na yatiche'n oo cwii na cwe' cwantindyo.

22 Ndo' nquii Ty'oots'om ¿ljo' mach'eena' xe'n seijndaa'ñê na m'moo'n na matseiw'ee'n nn'a'n na cwila'tjoondyena nnoom, ndo' nnts'aa'n na nleitquioo' juu najndei na cwiluiiñê? Jndyocaa xuee na tintycwii na mach'ee'n na wjaanoomñe ñequio nn'a'n na la'xma'n na nnt'uee'n joona nc'e na ticalcwe' n'omna jnaa'nna, na la'xma'nna na nntsuundyena.

23 S'aa'n na luua' cha cantyja 'naa'n jaa nleitquioo' na juu na cwiluii'tma'ñê, jee'n t'ma'n tseixma'nna', jaa na cwi'tjoche' na ncuua cha'tso, ty'oom na wi' ts'oom na seijndaa'ñê na nla'jomndyo na matseit'maa'ñena' jom.

24 Ty'oots'om tquee'ñê jaa na la'xmaa'n cwentaa'n'a'n. Nt'omndyo jaa tjeii'ñê quii'ntaa'n nn'a'n judíos ndo' nt'om tjeii'ñê quii'ntaa'n nn'a'n gentiles.

25 Cha'xje'n na matso ñ'oom naquii' libro na seiljeii Oseas:

Nn'a'n na nchii laxma'n nn'a'nya, je' nntsjoõ ndaana na mann'a'nya joona.

Ndo' nn'a'n na ñet'om na tjaa 'ñee'n wi' ts'om joo, je' la'xma'nna nn'a'n na wi' ts'oo'nya joona.

26 Matsotiche'n ljeii'ñee'n:

"O na nchii cwiluiindyo' nn'a'n tmaa'n cwentaya", na'ñee'n nntseicajndyu'na' na cwiluiindyena ntseinda Ty'oots'om na wando'.

27 Mati seinei' Isaías cantyja 'naa'n nn'a'n Israel, tsoom: "Nn'a'n na wjaaw-icantyyoo' nn'a'n Israel, meii'n na nleijndyendyena cha'na jndye tei' 'ndyoo ndaaluee, saa cwe' cwantindye joona nlui'n'maa'ndyena."

28 Ndo' tjatsotiche'na': "Ta Ty'oots'om maxje'n nntseicandaa'ñê ñ'om 'ñom ñequio nn'a'n tsjoomnancue, na nncu'xee'n joona cha'xje'n na matsona' ndo' jndei m'aa'n na nnts'aa'n na ljo'."

29 Cha'xje'n na jnda tso Isaías:

Nquii Ty'oots'om na matsa'ntjoom cañoom'luee,

xe'n nchii 'ñee'n cwantindyo tsjaa'n jaa nn'a'n judíos,

maxje'n jnda ljoo'ndyo cha'xje'n tjoom nn'a'n tsjoom Sodoma ñ'e'n Gomorra.

Luua mañ'oomna' nn'a'n judíos cantyja 'naa'n' ñ'oom naya

30 ¿Chiuu nl'uuyoo je' cantyja 'naa'n' ñ'oommei'n? Joo nn'a'n na nchii judíos cwiluiindyena tque'n Ty'oots'om joona na tjaa jna'n cwicola'xma'nna, nc'e na cwila'yu'ya n'omna ñ'e'nñê. Ndo' majootona na nchii ñel'ueena na nlui'n'maa'ndyena.

31 Ndo' nn'a'n Israel je', na tyoque'ndyena na nla'candaa'ndyena chiuu t'ma'n ljeii na tque'n Moisés cha que'na' joona na tjaa jna'n la'xma'nna, t'candaa' nla'candana juuna'.

32 ¿Ndo' chiuu na luua' tjoomna? Luua' tjoomna ee tyocantyyaa'ya n'omna na nlui'n'maa'ndyena nc'e na tyola'candaa'ndyena ljo' na matsa'ntjom ljeii na tque'n Moisés, ee nchii tyola'yu'ya n'omna ñ'e'n Ty'oots'om. Ndo' nc'e naljo', jo' chii matseijoom'na' cantyja 'naa'nna na jnda tei'ty'uiina "Tsjo' na cwiwi'ty'uii nn'a'n"

33 ee waa ñ'oom cantyja 'naa'n'a'n naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona':

Ja maquiaⁿya tsaⁿ na nluuñe tsjo' na nquiee nn'aⁿ tsjoom Sión nncwity'uiina cantyja 'naaⁿaⁿ,
jom nluuñê tsjo'ty'a na cantyja 'naaⁿaⁿ nntseiquiaana' nn'aⁿ,
saã ts'aⁿ na nntseyiu' ñ'eⁿñê, xocats'aana' ntyjeeⁿ ndoo' cwe' ts'iaaⁿndyo na matseyoom'm.

10

1 O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', macaⁿa nnom Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ Israel ndo' ntyjaa'ya ts'o^oⁿya na nlui na ljo'.

2 Ee macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿna na cwijoo' n'omna na nluiit'maⁿñe Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna. Saã ticwixcwe na cwindye'ntjomna nnoom cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

3 Ee tícala'noⁿna chiuu waa na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ jo nnoom. Joonã cwil'uee'ndye cheⁿnquieena chiuu ya na nlqueⁿna' jooⁿna na ljo'. Tícatuee'ndyecjena cha'xjeⁿ na seijndaa'ñê na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ jo nnoom.

4 Ee juu ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, cwintycwii najndei na matseixmaⁿna' quia na matseyiu' ts'aⁿ ñequio Cristo. Jo' chii ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿñê, maqueⁿna' tsaⁿñeeⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

5 Ee cantyja 'naaⁿ na nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ jo nnom ljeii na matsa'ntjomna', luaa seiljeii Moisés: "Juu ts'aⁿ na matseicandã ñ'oom na matsã'ntjomna', maxjeⁿ c'oom nacje 'naaⁿna'."

6 Saã juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na matseyiu'ya ts'om ñ'eⁿñê, luaa matsona': "Tinc'oom' ts'om': ¿Ñeeⁿ nncjaawa cañoom'luee na juu ndyoñ'oom Cristo?"

7 Oo meiⁿ tintsu': 'Ñeeⁿ nncjaacue yuu na m'aⁿ añmaaⁿ l'oo" cha na ndyoñ'oomlcwe' jom.

8 ¿Ljo' matso ñ'oomwaa'? 'Matsona': "Juu ñ'oom' Ty'oots'om candyoo' nacañom' waana', mati naquii' 'ndyo' ndo' naquii' ts'om'." Majuu ñ'oomwaa' na cwíñe'quiaayã na c'oom ts'aⁿ na matseyiu'ya ts'oom ñ'eⁿ Cristo.

9 Xeⁿ na macwji'yuu'ndyu' na Jesús cwiluiñê na matsa'ntjoom 'u, ndo' ñequio na xcwee' ts'om' matseyiu' na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jndã na tueeⁿeⁿ, quia jo' nlui'n'maaⁿndyu'.

10 Ee quia ñequio cha'waa ts'om ts'aⁿ matseyoom'm ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' na maqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ. Ndo' ñequio 'ñom macwji'yuu'ñê na cwilui'n'maaⁿñe nc'e Jesucristo.

11 Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': "Xocats'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo na seiyu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om."

12 Ee jo nnoom meiiⁿ nn'aⁿ judíos, oo meiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ, jom ñecwii xjeⁿ ntyjeeⁿ ñ'eⁿndye jooⁿna. Ee manquiti na cwiluiñe na matsa'ntjom, cwiluiñê na matsa'ntjoom cha'tso nn'aⁿ. Ndo' ndãã cha'tsondye nn'aⁿ na cwilcwii'na xueⁿeⁿ, candaã'ya mañequiaaⁿ na macaⁿna' jooⁿna.

13 Cha'xjeⁿ tso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii: "Nlui'n'maaⁿñe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na malcwii' xuee' nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa."

14 Saã ¿chiuu nl'ayoona na nlcwii'na jom na cwji'n'maaⁿñê jooⁿna xeⁿ na tyoola'yu'na ñ'eⁿñê? ¿Ndo' chiuu nl'ayoona na nla'yu'na ñ'eⁿñê xeⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿaⁿ? Ndo' ¿chiuu nl'ayoona na ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ xeⁿ tjaa 'ñeeⁿ ññequiaa ñ'oom'm ndããna?

¹⁵ Ndo' ¿chiiu nluuiyuu na nnc'oonquia nn'a'n ñ'oom'm ndaa nt'omche'n xe'n na tjaa ñee'n majñom na'ñee'n? Cha'xje'n matso ñ'oom'm na teiljeii: "Jee'n nei'ncoo' quia cwiquie'cañom nn'a'n na cwñequia ñ'oom naya."

¹⁶ Saa ticha'tsondye nn'a'n na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om cwilañ'oom'ndyena juuna'. Ma'mo'na' na ljo' ee tso Isaías: "Jee'n 'u Ta, tijndye nn'a'n cwila'yuu' ñ'oom na cwñequiaayâ."

¹⁷ Jo' chii cwe' nc'e na mandii ts'a'n ñ'oom cantyja 'naa'n' Cristo, jo' na mawee'na' na matseyu'ya ts'om ñ'e'n Ty'oots'om.

¹⁸ Saa mawax'a: ¿Aa nnts'aache'na' na tyoondye nn'a'n Israel ñ'oom' Ty'oots'om? Maxje'n jnda jndyena juuna', ee luaa matso ñ'oom'm na teiljeii: Jnda teinei' ñ'oom' Ty'oots'om mei'yuuche'n na m'a'n nn'a'n tsjoomnancue, ee tcuu tcuu cwii cwii ndyuaa jnda tja ñ'oom'm.

¹⁹ Mawax'atya: ¿Aa ndya' nnts'aache'na' na nn'a'n Israel ticala'no'na na luaa' nnts'aa Ty'oots'om? Maxje'n jla'no'na ee Moisés najndyee tsoom ñ'oom 'ndyoo Ty'oots'om:

Ja nnts'aaya na nla'xueena quia na nntseiñ'oom'ndyo nn'a'n na nchii tsjaa' joona.

Ndo' nnts'aa na nla'líoo'ndyena cwe' jnaa'n' nc'e nn'a'n na ticata'jnaa'na cantyja 'na'ya.

²⁰ Ticatseiwee ts'om Isaías quia na tsoom ñ'oom 'ndyoo Ty'oots'om:

Nn'a'n na tical'uee ja joona jliuna ja.

Ndo' ndaa nn'a'n na ticala'x'e ja, seica'mo'ndyo ndaana.

²¹ Saa cantyja 'naa'n nn'a'n Israel seinei' Isaías ñ'oom 'ndyoo Ty'oots'om: "Tyooocjomeintyjaa'a na matseiliuuya l'ooya ndaa'yo' na ñe'catejndeiya 'o. Saa 'o jee'n quie' n'om'yo' ndo' cwila'wendyo' nacjoya."

11

Nn'a'n Israel na cwicalui'n'maa'ndye

¹ Ñ'oomwaa ñe'cwax'a, ¿aa jnda tye'nquie' Ty'oots'om nn'aa'n'a'n nn'a'n Israel? Tyooch'ee'n na ljo', ee mati ja luaañe cwii joona. Tuiindyö na jndyowicantyyoo' tsjaa'n 'naa'n' Abraham ñ'e'n jndacantyyoom Benjamín.

² Xocats'aana' na cwii ndii' s'aa Ty'oots'om na jnda ntyjee'n nn'a'n Israel ndo' je' tal'uendyena ntyjee'n. ¿Aa ticaliu'yo' ñ'oom'm na teiljeii na seinei' Elías xje'n na matseinei' nnom Ty'oots'om na mañequiaa' jnaa'n nc'iaa'n'a'n nn'a'n Israel? Tsoom:

³ "Jee'n 'u Ta, jnda jla'cwjeena nc'iaaya profetas ndo' jnda jla'tyuii'na ndio yuu na ñe'jla't'maa'ndye nn'a'n 'u. Je' ñencö cwima'ndiina', ndo' mati ñe'cala'cuee'na ja."

⁴ Saa t'o Ty'oots'om nnoom, tso: "Tiñencu' cwima'ndiina', ee m'a'n ntquiee' mei'n nn'a'n na jnda tjeii'ndyo cwentaya na tyoota' cantye jo nnom ty'oo Baal."

⁵ Ndo' majo'ti je', nc'e naya na matseixma'n Ty'oots'om, ma'ndiina' cwii tmaa'n' chjoo na macwjii'ñe' cwentaa'n'a'n.

⁶ Ndo' xe'n cantyja 'naa'n' naya na matseixma'n Ty'oots'om, jo' na cwicalui'n'maa'ndyena, quia jo' nchii cwiluii na ljo' nc'e chiiu na cwil'a nquieena. Ee xe'n naljo', juu naya na matseixmaa'n na cwe' yu, tixocatseixma'n'na' naya.

⁷ Luaa waa ñ'oomwaa'. Majndyendyeti nn'a'n Israel ticalo'ñoomna naya na matseixma'n Ty'oots'om na tyol'ueena, macanda' nt'omndye joona na tjeii'ñe Ty'oots'om to'ñoomna jo'. Saa nt'omndye joona s'aana' na quie' n'omna.

⁸ Tjaa chiiu xuii' cha'na matso Isaías: "Na Ty'oots'om tquiaa' na tjoomna, s'aana' cha'na ts'a' na ñe'catsoo cha meii' na niom n'om ndaana

saa titquioona, ndo' meiiⁿ na niom lua'quina saa ticandyena ndo' luaa' cwitjoomna hasta xjeⁿ je'cheⁿ."

⁹ Mati seineiⁿ David cantyja 'naaⁿna, tsoom:

Majoo nantquie na cwicwa'na catseicwaqueⁿna' teiⁿnco' na nntseyuu'na' joona,

ndo' mañequio joona' cwi'ty'uiina

cha na catioomndyena natia na cwil'ana.

¹⁰ Cats'aana' ñ'eⁿndyena cha'cwijom nn'aⁿ na 'oowinchjaaⁿ na tileicanty'iaa. Cats'aana' na ñequii'cheⁿ catseijomna' joona cha'cwijom ts'aⁿ na jaa' xuu' na jnda'jom ntyjo wjaa.

Waa chiuu ya na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na nchii judíos

¹¹ Quia jo' ζchuu waa na cala'nooⁿa na luaa' waa? ζAa ñe'catsona' na ticjaañjoom' l'a nn'aⁿ judíos, jo' cha wjaachuuna' joona na nntsuundyena? Jeeⁿ nchii jo'. Nc'e na jla'tjoondyena na ticala'yu'na ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii tju'naa'ñeyuuna' na nlui'n'maaⁿndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tachii judíos. Tuii na luaa' cha mati catseiqueeⁿna' n'omna na nla'xmaⁿna cha'na nn'aⁿ na cwiluiindyewcentaa' Ty'oots'om.

¹² Xeⁿ juu na jla'tjoondye nn'aⁿ judíos mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ tsjoomnancue ndo' juu na ticjaacañjoom' na l'ana seijndaa'ñena' na waa naya 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii tsjaaⁿ joona, quia jo' juu xjeⁿ na nnc'ooquie'nda'na cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, cwanti t'maⁿti naya nntseixmaⁿna'.

¹³ Nc'e na maty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ ja jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na cwilui-indyo', macwjii'a cwenta na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'.

¹⁴ Queeⁿ ts'ooⁿya na cats'aana' na ticjaawee' n'om nn'aⁿya na ñe'cwii tsjaaⁿ quio tuiindyo na macandá 'o cwicalui'n'maaⁿndyo' ndo' catseiqueeⁿna' n'omna na mati joona cwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om.

¹⁵ Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na 'ndiina' nn'aⁿ judíos, tju'naa'ñena' na joo nn'aⁿ tsjoomnancue n'joyaandyena jo nnom Ty'oots'om, c'oom' n'om'yo' chiuu nnts'aana' quia na jnda tju'na' na cwiluiindyennda'na cwentaaⁿaⁿ. Na nluii na luaa', nntseijomna' cantyja 'naaⁿna cha'cwijom ts'aⁿ na wando'xco na jnda tue'.

¹⁶ Ee xeⁿ juu tsqueeⁿtyoo' na cwineii'jndyee cwiluiiñena' na lju'na', ma'moⁿna' na mati cha'waa tsquee'ñeeⁿ lju'na'. Ndo' mati nch'ioo' ts'oom, xeⁿ maqueⁿ lju'na' joona', mati chatso l'o ts'oom jnda tqeⁿlju'na'.

¹⁷ Saa xeⁿ nt'om l'o ts'oom olivo xiom', jnda jndii'na' ndo' 'u je' na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jnda, jnda ñjoom'ndyu' quii'ntaaⁿ l'o ts'oom olivo xiom', ndo' na ljo' macwjaa'ñena' 'u cantyja 'naaⁿ nch'ioo' ts'oom'ñeeⁿ ndo' ndaa' juuna' mañequiaana' na wjaanajndu'.

¹⁸ Saa tinc'oom' ts'om' na 'u cwiluiit'maⁿndyu'ti' nchiiti l'o nquii ts'oom. Ee xeⁿ na nnts'aana' na ljo' ntyji', cjaañjoom' ts'om' na nchii 'u cwiluiindyut' nch'ioo' ts'oom na mañequiaa' na jnda l'ona', nch'ioo'na' cwiñequia na jnda l'ona'.

¹⁹ Nnts'aacheⁿna' na nntsu': "Mayuu' na ljo', saa nc'e na jndii' l'o ts'oom olivo'ñeeⁿ, jo' chii ñjoom'ndyo ja."

²⁰ Mayuu' na ljo'. Jndii'ñena' joona nc'e na ticala'yu'ya n'omna, ndo' 'u tyeⁿ meⁿntyje' na matseyu'ya ts'om'. Jo' chii tintseis'andyu' ndo' tintseis-cundyu', yati c'oom' na nquia'.

²¹ Ee xeⁿ t'icatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om l'o nquii ts'oom'ñeeⁿ, majndeiticheⁿ cwe' 'u.

²² Canty'ia' chiuu t'maⁿ ts'om Ty'oots'om ndo' mati jeeⁿ ñecwii ñ'oom jom. Cautyja na ñecwii ñ'oom jom, jo' na seiquiaana' naⁿñeeⁿ. Saa ñequiondyu'

'u yats'a'nñê. Que'ndyu' na nntsa' yuu na l'ue ts'oom ee xe'n tjaa jo' mati 'u nntseiquioona'.

²³ Mati nn'a'n judíos na tiñe'cala'yuu' ñ'e'n Jesucristo, xe'n nncue'ntyjo na nla'yua'na ñ'e'nñê, nndaq nnts'aa Ty'oqots'om na nntseicañjoom'nnaa'n'a' jooona, ee waa na jnei'n na nndaq nntseicañjoom'nnaa'n'a' jooona.

²⁴ Ee 'u na nchii ts'a'n judío cwiluiindyuu', xe'n na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jndaq, saq jnda ñjoom'ndyu' ts'oom olivo xiom', meii'n na tiquilui na ljo', majndeitiche'n cantyja 'naa' nn'a'n judíos, tijndeina' na ñjoom'ndyennda'na manquiti ts'oom olivo xiom' na la'xma'na.

Na cwii macandq nluin'maa'ndye nn'a'n Israel

²⁵ 'O nn'a'ya na cwila'yuu'yo', l'ue ts'oq'ya na caliu'yo' ñ'oomwaa na wanty'iuu' waana', cha tints'aana' ndoo' nquiu'yo' na jee' jndo' n'om'yo'. Nt'om nn'a'n judíos cwila'quie' n'omna cantyja 'naa' Jesucristo hasta xje'n na nntseicandaq'ñena' lojoo nn'a'n na cwila'yuu' ñ'e'n jom na nchii cwiluiindyena tsjaa' nn'a'n judíos.

²⁶ Quia na jnda tuii nmei'n, cha'tsondye nn'a'n judíos nluin'maa'ndyena cha'xje'n na matso ñ'oom' Ty'oqots'om na seiljeii Isaías:

Naquii' tsjoom Sión nna'n tsa'n na nntseicandyaañe nn'a'n

ndo' nn'a'n na jndyowicantyjoo' tsjaa' 'naa' Jacob nnquindyö natia na la'xma'na.

²⁷ Quia na nntseicanduu'a jnaa'na quia jo' nntseicandaq'ñena' ñ'oom na t'ma'ntya'a'ya ñ'e'ndyena.

²⁸ Nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe Ty'oqots'om nn'a'n, jo' na m'a'ntiaa'ndye nn'a'n judíos ñ'e'nñê, ndo' na luaa' s'aana', tju'naa'ñena' na cwitsaaquiee'ndyo' 'o. Saq ndicwa'n m'aa' na wi' ts'oom jooona na tjeii'ñê weloona na nluindyewentaa'a'n.

²⁹ Ee quia na jnda tquiaa Ty'oqots'om cwii nnom na macandaq' ts'a'n ndo' na maquee'nñê juu na nntseixma'n cwentaa'n'a' taxocatseichuee'n'e' jo'.

³⁰ Ee cha'xje'n na ñet'om'yo' na ñe'la'quie' n'om'yo' nnom Ty'oqots'om, je' mañ'oom na wi' ts'oom 'o, saq je' je' nn'a'n judíos cwila'quie' n'omna nnoom.

³¹ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naa'na. Je' cwila'quie' n'omna cha ndanquia nnc'oom Ty'oqots'om na wi' ts'oom jooona, cha'xje'n je' m'aa' na wi' ts'oom 'o.

³² Ee s'aa Ty'oqots'om na cha'tsondyo la'xmaa'ya na tyoola'candaq'ndyo jo nnom, cha na cha'tsondyo nnc'oom na wi' ts'oom.

³³ Joo na maque'na' Ty'oqots'om na tyañe, jee' jnda laxma'na', jee' jndo' ts'oom, cha'tso matsei'noq'ñe'. Tjaa 'ñee'n nntseinchu'tcuuñe chiuu matseijn-daa'ñê, tjaa 'ñee'n nndaq nntsei'noq'ñe' ljo' na mach'ee'n.

³⁴ Cha'na teiljeii ñ'oom na tso Isaías: “¿Ñee'n cwii jaa nmeii'ñe nndaq nntseino' chiuu m'aa'n' ts'om nque'n na matsa'ntjoom? ¿Aa m'aa'n' ñee'n juu na jee'che'n jndo' ts'om cha na nndaq nntseijndo' ts'oom?”

³⁵ ¿Ñee'n teijndeijindyee jom cha je' maca'na' na catseilcwee'n'e' jo' nnom juu?”

³⁶ Ee cha'tsoñ'e'n niom nc'e jom, ndo' tseixma'nñ'ee'n jo'. Jo' chii macandq jom caluiit'ma'ñê cha'waati xuee. Amén.

12

Maque' lju'na' ts'a'jo nnom Ty'oqots'om

¹ Macwe' jo' 'o nn'a'ya na cwila'yuu'yo', nc'e na m'aa' Ty'oqots'om na jee' wi' ts'oom jaa, maca'na' ndaq'yo' yoche'n na cwitsaam'a'nti'yo' na

nñequiandyo'ñ'e'nyo' na nla'xma'nyo' cha'cwijom quioo' na cwila'cwjee nn'a' judíos, cwii nnom na lju', na cjaawee' ts'oom. Na nl'a'yo' na ljo' jee' xcwe nla't'maa'ndyo' jom.

² Tanc'om'yo' na mati 'o cwil'a'yo' ljo' na cwinty'ia'yo' na cwil'a nn'a' tsjoomnancue, cala'chui'yo' cantyja na cwila'tiuu'yo' cha na luaa' ntseix-cona' cha'tso cantyja na cwitsaam'a'nyo'. Ee na nl'a'yo' naljo' nncue'ntyjo na nla'no'nyo' chiuu waa na l'ue ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo', na juu jo' tjacantyja naya tseixma'n, ndo' cjaawee' ts'oom ndo' candaq' tseixma'na'.

³ Nc'e ts'iaa' na jnda tquiaa Ty'oots'om na matseixma'ya, jo' na matsjooya ndaa'yo', mei'cwiindyo' 'o tincwinom' na nnc'oom' ts'om cantyja 'naa' nquii cha'xje' na matsona' na nncwjeii'e' cwenta chiuu matseixmaa'. Cwii ndo' cwiindyo' cwji'ya cwenta cwanti na jnda tquiaa Ty'oots'om nnom na matseixma' na matseyu'ya ts'om ñ'e'ñê.

⁴ Ts'a' ñecwiiñê saq jndye tjaacañjoom'ñê, ndo' cwii cwii joo na tja-cañjoom'ñê tiljo'yu ts'iaa'na' ñ'e' n'ciaana'.

⁵ Maluaa' waa na matseijomna' jaa nn'a' na cwila'yuu'a, meii' na jndyendyo saq matseijoom'na' cantyja 'naa'ya na ñe'cwii sei' cwiluindyo cantyja 'naa' Cristo. Ndo' ts'iaa' na mañequiaa Ty'oots'om na cal'aaya cwentaa'a' njachui'na' na cwii cwiindyo.

⁶ Ts'iaa' na mañequiaa Ty'oots'om na cal'aaya, tiñecwii xje' joona'. Nque' matseijndaa'ñê cwaa' ts'iaa' nntseixma' cwii cwiindyo. Saq maca'na' na calacandaq'ndyo cwii cwii nnom ts'iaa' na mañequiaa'. Xe' na jnda tquiaa' na 'naa' ts'a' na ndaa' nntseiteincoo' ñ'oom'm ndaa' nn'a', cwa cateicandaq'ñê tsa'ñee' juuna'.

⁷ Ndo' xe' mañequiaa' na macandaa' ts'a' na candi'ntjom quii'ntaa' nn'a' na cwila'yu', cats'aa ts'iaa'ñee' ñequio na xcwee' ts'om. Ndo' juu ts'a' na macandaa' na ma'mo' ndaa' n'ciaa', que'ñe ts'iaa'ñee'.

⁸ Ts'a' na macandaa' na mañequiaa' na t'ma' n'om nn'a', ts'iaa'ñee' cats'aa. Ndo' juu ts'a' na niom s'om l'o tintseintycwii' na nnteijndei' n'ciaa' 'na' na matsei'tjoona' joona. Ts'a' na 'naa' na nluiitquieñe cats'aa naljo' ñequio na mach'eeñe cwenta. Ndo' ts'a' na mateijndei' nn'a' na nty'iaandye cats'aa naljo' ñequio na neii'.

Ñ'oomeei' laxmaa'ya na calacandaq'ndyo

⁹ C'om'yo' na wi' n'om'yo' n'ciaa'yo' ñequio na mayo'che'nyo', nchii cwe' cwil'a'ya'yo'. Cateiquee'na' n'om'yo' cha'tso yuu na ya, saq yuu na tia c'om'yo' na jndoo'yo'.

¹⁰ C'om'yo' na jnda nquii'yo' n'ciaa'yo' cha'xje' ñe'nquii ts'a' ntseinda 'o, ñequi'che' cal'a'yo' na joona t'ma'ti caluindy, ñecuaa meii' 'o tjaa 'ñee' catsei't'maa'ñe.

¹¹ Tila'nchquee'ndyo' ts'iaa' 'naa' Ty'oots'om na la'xma'nyo'. Cjoo' n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Jesucristo.

¹² C'om'yo' na nei'nyo' cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'oots'om na nñequiaa' na nda'yo'. Quia maju'wi'na' 'o, c'om't'maa'ndyo' n'om'yo'. Ndo' ñequi'che' calanei'nyo' nnoom.

¹³ Quia matseijtjoona' 'na' nn'a' na maquee' cwentaa'a', quia'yo' cantyja na cwilei'om'yo' na nnteijndeiina' na'ñee'. Catei'x'ee'yo' nn'a' na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'a'nyo'.

¹⁴ Quia matseitaa' ts'om ts'a' 'o, nchii mati nlcwe' 'o ñ'oom wi' cjoo' tsa'ñee'. 'O cata'nyo' na Ty'oots'om catio'naa'ñê juu.

¹⁵ Quia cwinty'ia'yo' na neii' n'ciaa'yo' na cwila'yu', mati 'o c'om'yo' na nei'nyo' ñ'e'ndyena. Saq quia cwiitjoomna na matseichjoo'na' n'omna, mati 'o c'om'yo' na chjoo' n'om'yo' ñ'e'ndyena.

16 Tjoom' c'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tinc'om'yo' na s'andyo' ndo' lcundyo'. Catsañ'oomndyo' ñequio nn'aⁿ na nty'iaandye, tints'aana' nquiu'yo' na cwe' 'o jndō'ti n'om'yo'.

17 Natia na nnts'aa ts'aⁿ 'o, til'a'yo' na nnjoom. Ñequii'cheⁿ cala'jnda'yo' na cha'tso na cwil'a'yo' nla'xmaⁿ'yo' na ya nn'aⁿndyo' jo ndaa cha'tso nn'aⁿ.

18 'O tacala'ntja'ndyo' ñequio nn'aⁿ. 'O cha'tso na ndaa nl'a'yo' ñequii'cheⁿ cal'a'yo' yuu na ya cha tincju'naaⁿñena' na nl'uee'ndye nn'aⁿ tia' ñ'eⁿndyo'.

19 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ōōⁿya, til'a'yo' na canjoom. Quiandyo' na nquii Ty'oots'om nnts'aaⁿ na nnjoom, xeⁿ naljo' l'ue ts'oom. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Matso Ty'oots'om: Nncō nnts'aa na nnjoom. Ja nnts'aa na nntioomndye nn'aⁿ na cwila'tjoōndye nōōⁿ."

20 Ndo' matí waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na matsona': "Juu ts'aⁿ na jndoo' 'u, xeⁿ na ñejnoom'm, quiaa' na nlcwaaⁿaⁿ. Xeⁿ na ñec'om ndaa, quiaa' ndaa na nnc'om ee na nnts'a' na luaa', nnts'aana' na jnaaⁿaⁿ chiuu waa na mach'eeⁿ ñ'eⁿndyu'."

21 Tiñe'quiaandyu' na joo na ticatsa'ntjomna' nnaⁿndyena' ñ'eⁿndyu'. Catsa' yuu na ya cha canaⁿndyu' nacjoo' joo na ticatsa'ntjomna'.

13

Calan'ōōⁿndyo ñ'oom ntyuee naⁿmaⁿ'iaaⁿ

1 Cwii cwiindyō' 'o cju'ñecje ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ, ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, Ty'oots'om maqueeⁿ joona ts'iaaⁿñeeⁿ. Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'iaaⁿ na nchii jom tqueeⁿ juu.

2 Quia jo' ñeeⁿ juu na wjaa nacjoo naⁿmaⁿ'iaaⁿ, mawjaa tsaⁿñeeⁿ nacjoo' na seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om. Ndo' maxjeⁿ nnt'uiina' jom na nntioomñe na ljo' mach'eeⁿ.

3 Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee yuu na tia m'aaⁿ na nquiaⁿ'aⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na cwitsa'ntjom n'iaaⁿ, ya m'aaⁿ, tyoocaty'ueeⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii catsa' yuu na cwitsa'ntjomna 'u, quia ljo'cheⁿ taxoc'oom' ts'om' aa nla'wjeena 'u. Maxjeⁿ nnc'omna na neiiⁿna 'u.

4 Ee naⁿmaⁿ'iaaⁿ la'xmaⁿna na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om cha catei'jndeina 'u. Saa xeⁿ mache' na til'uee ljeii na cwilein'omna, quia jo' c'oom' na nquia' joona, ee ticwe' ts'iaaⁿndyo na la'xmaⁿna sayo ee cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om na cwita'wi'na nn'aⁿ na cwil'a yuu na tia.

5 Quia jo' we ndii' macaⁿna' na cala'canda'yo' jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ. Najndyee nc'e na tical'ue n'om'yo' na cat'uii ljeii na cwileiñ'omna 'o. Ndo' na jnda we nc'e na nquiu'yo' naquii' n'om'yo' na matsona' na cal'a'yo' na ljo'.

6 Macwe' jo' na cwitiom'yo' ts'iaaⁿndaa'yo', ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ cwita'ntjomna cha nl'ana ts'iaaⁿ na maqueeⁿ Ty'oots'om joona.

7 Nnom cwii cwii ts'aⁿ na waa na matseixmaⁿ na nntseit'maaⁿndyu' juu, catsa' naljo' ñ'eⁿñe. Quia macaⁿna' na nntiom'yo' ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ, cation'yo', cha'na ts'iaaⁿ nnom tyuaa. Cala'canda'yo' nnom ljeii na cwiqueⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ, ndo' cala't'maaⁿndyo' cha'tsondye joona na matsona' na cala't'maaⁿndyo'.

8 Meiⁿncwii ts'aⁿ tincho'jnaⁿ'yo' nnom. C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ee juuna matseijomna' cha'cwijom na cho'jnaⁿ'yo'. Juu ts'aⁿ na m'aaⁿ na wi' ts'om x'iaa', matseicañaⁿ chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueeⁿ Moisés,

9 ee ljeii'ñeeⁿ matsa'ntjomna': "Tinc'om'ya' ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, tintseicue' ts'aⁿ, tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ, tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ ts'aⁿ." Ee

cha'tso ñ'oommeiⁿ ñequio nt'omcheⁿ na sa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cwila'x'iaa'ndye joona' ñequio ñ'oomwaa na matsona': "C'oom' na jnda ntyji' tyjets'a'ndyu' cha'xjeⁿ na wi' ts'omndyu' cheⁿncu'."

¹⁰ Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjii tyjets'a'ñe, xocats'aa na wi'ñe ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na jnda ntyjii ntyjenn'a'ñe, matseicandañ'eeⁿ ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés.

¹¹ Cala'noⁿ'yo' naljo' ndo' c'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ tiempo na m'aaⁿya je'. Matseijomna' cantyja 'naⁿ'yo' cha'cwijom na cwinda'yo'. Jo' chii calcwi'yo' ee je' mandyoo'ti m'aaⁿna' na nlui'n'maaⁿndyo, nchiiti quia jlayuu'jndyaa ñ'oom'm.

¹² Juu na cwitsaam'aaⁿya matseijomna' cha'cwijom natsjom, juuna' wjaawinomna'. Wjaawindyoo'ti xuee quia na nlui'n'maaⁿndyo. Jo' chii ca'ndyaa na cwilajomndyo ts'iaaⁿ na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ najaaⁿ. Cal'uee'ndyo l'o ts'iaaⁿ ya na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naxuee.

¹³ C'ooⁿya cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cats'aa ts'aⁿ quia naxuee. Nchii c'ooⁿya na cwicwa'jndoo'ndyo meiⁿ nchii na cwicandyaaya. Nchii c'ooⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' luaa'ndyo ñequio nt'omcheⁿ nnom natia la'xmaⁿ. Tac'o^oya na cwila'ntja'ndyo ñequio nn'aⁿ meiⁿ tala'taa' n'ooⁿya joona.

¹⁴ Saa 'o wandyo' cal'a'yo', 'o cwee'yo' Jesucristo cha'xje' macwee ts'aⁿ liaa. Tañe'quiandyo' na joo na neiⁿncu nquiu nn'aⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'o.

14

Tintio'ñ'oom' cwii nn'aⁿ na matseyiu'

¹ Cato'ñoom'yo' meiⁿ ts'aⁿ na ticuee' na matseyiu'ya ts'om, saa nchii na nnto'yo' na nla'ñ'eeⁿndyue'yo' ñ'eⁿñê.

² Cal'uu, m'aⁿ nn'aⁿ nquiu na wanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom 'naⁿ, saa m'aⁿ nt'omcheⁿ na ticuee' na cwilayu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, joona cwe' tscu cwicwa'na.

³ Luua macaⁿna': Juu ts'aⁿ na ntyjii na meiⁿquia nantquie wanaaⁿ na nlcwa', tints'aa na ticuee' ts'om ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa'. Ndo' mati 'u ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa' tincwjaa'ndyu' cwenta cwe' na cha'tso nnom macwa' x'ia', ee maco'ñom Ty'oots'om jom.

⁴ ¿Ñeeⁿ cwiluiindyu' na matsei'ncjoo'ndyu' ljo' mach'ee cwiiⁿ x'ia' na matseyiu'? Ee nquii na matsa'ntjom jom nntso na aa xcwe aa tixcwe mach'eeⁿ. Nljoñeya tsaⁿñeeⁿ ee waa najndei na matseixmaⁿ Jesús na matsa'ntjom jom.

⁵ M'aⁿ nn'aⁿ na cwitjeii'na cwenta na waa cwii xuee na t'maⁿti tseixmaⁿna' ndo' m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'tiuu na meiⁿnquia xuee ñecwii xjeⁿ. Saa cwii cwii ts'aⁿ c'oom'tyeⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'waa'.

⁶ Ts'aⁿ na maqueⁿ na t'maⁿti cwii xuee, mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom. Ndo' ts'aⁿ na mach'ee na ñ'e'cwii xjeⁿ tseixmaⁿna', mach'ee na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom. Ndo' ts'aⁿ na macwa' cha'tso nnom nantquie, macwaaⁿaⁿ joona' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom, ndo' mañequiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om. Mati ts'aⁿ na cwe' jndaa' nantquie na macwa' mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Ty'oots'om ndo' mañequiaaⁿ na quianl'uaa'.

⁷ Ee tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na wando' cwe' ee na l'ue ts'om nquii, ndo' tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na nncue' ee na l'ue ts'om nquii.

⁸ Cantyja na tandoo'a, tandoo'a cwe' ee Jesucristo, ndo' cantyja na cwijaaya, ncwijaaya cantyja 'naaⁿ jom. Jo' chii aa na tandoo'a oo aa na nncwijaaya, maxjeⁿ m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ jom.

9 Manc'e jo' na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cha na nntseixmaaⁿ na matsaⁿ'ntjoom jaa cha queⁿna' jom na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom nn'aⁿ na jnda' tja ndo' cwentaa nn'aⁿ na ta'ndo'.

10 Saa 'u je', ¿chiiu na xjeⁿ'to 'u ñe'cu'xeⁿ cwii nn'aⁿ na matseyiu' oo chiiu na m'aaⁿ na ticuee' ts'om' jom? Ee cha'tsondyo nncwingoⁿ jo nnom Cristo na nncu'xeeⁿ jaa.

11 Ee mawaa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona':
Ja wando'a, matso nquii Ty'oots'om,

nc'e naljo' jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ nnta'na cantyena jo nqooⁿya,
ndo' nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om ñequio na jndoo' cha'tsondye nn'aⁿ.

12 Luaa waa cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ, cwii cwiindyo ññequiaaya cwenta nnom cantyja 'naaⁿya.

Tintsa' na nntseilcwe'na' x'ia' na matseyiu'

13 Jo' chii tacatsona' na nntio'ñ'oqⁿya cwii ndo' cwii nc'iaaya. 'O cala'jnda'yo' na til'a'yo' cwii nnom na jnaaⁿ jo' nntseicwachuu'ñena' juu ndo' nnts'aana' na nntseitjoqñe.

14 Nc'e na matseixmaⁿya ts'aⁿ na matseyiu'a ñ'eⁿ Jesucristo, jo' chii m'aaⁿtyeⁿ ts'oqⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom 'naⁿ na tilju' matseixmaⁿna'. Saa xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseitiuu na niom 'naⁿ na tilju', cantyja 'naaⁿ nquii tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na tilju'na'.

15 Ee xeⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ ljo' na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii nn'aⁿ na matseyiu' ndo' na luaa' mache', tic'oom' na jnda ntyji' jom. Jo' chii tantsa' cwii na ya ntyji' macwa' nntsei'ndaa'na' cwii nn'aⁿ na tue' Cristo cwentaaⁿaⁿ.

16 Tiñe'quia'yo' na nncju'naa'ñena' na nlaneiⁿ nn'aⁿ ñ'oom na tijo'ndyo nacio'yo' ljo' na 'o nquiu'yo' na ya.

17 Ee juu na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om, nchii tomti waana' na nleijndaa' ljo' na wanaaⁿ na nntquiaaya oo na nncwaaaya. Matsaⁿ'ntjoom jaa cha cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo nndaqⁿ nl'aaya yuu na maty'iomyana'. Ndo' mati na nnc'oqⁿya na neii'ya ndo' na meiⁿcwii ñomtiuu tic'oqⁿya jo nnoom.

18 Ts'aⁿ na luaa' mand'i'ntjom nnom Cristo, cwijaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿñê, ndo' mati neiiⁿ nn'aⁿ jom.

19 Cwe' nc'e jo' tsantyoqya meiⁿnquia nnom na nndaqⁿ nl'aaya na tical'uaqⁿ ndia' ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu'. Ee na nl'aaya na ljo' nntei'ndeindyo ntyjaqⁿ na nntsanajndaqya na cwila'yuu'a.

20 Jo' chii tintseyiui' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwe' jndaa' cwii nnom nantquie na macwa'. Mayuu' cha'tso nnom nantquie lju' la'xmaⁿna', saa tia matseixmaⁿ xeⁿ cantyja 'naaⁿ cwii nnom na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii x'ia' na matseyiu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om.

21 Yati na tinlqui' sei', tinc'ua' winom ndo' tintsa' cwii nnom na cantyja 'naaⁿ jo' nntseilcwe'tya'na' cwii x'ia' na matseyiu', oo na nntseiquioona' jom na nnts'aaⁿ jnaⁿ oo na nnts'aana' na tityeⁿ matseyiu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om.

22 Juu na matseyiu' cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ!, matsaⁿ'ntjomna' na c'oom'tyeⁿ cantyja 'naaⁿna' jo nnom Ty'oots'om. Ee jeeⁿ neiiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'om na xcwe mach'ee cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ na tjaa meiiⁿcwii na maco'tia'na' ntyjii.

23 Saa ts'aⁿ na tijndaa'ya ntyjii aa mayuu' na ya na nlcwa' ts'aⁿ cwii nnom nantquie ndo' xeⁿ nlcwaaⁿaⁿ jo', nnts'aayuuna' jnaaⁿaⁿ waa, ee cha'tso ljo' na mach'ee ts'aⁿ ndo' tical'jeiyaaⁿ aa mayuu' na ya jo', maxjeⁿ jnaⁿ jo' mach'eena'.

15

Cal'aaya cha'tso na cateijndeindyō ntyjaa

1 Jaa na tyeⁿ la'xmaa^{ny}a na cwila'y^u'ya n'oo^{ny}a ñ'eⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, joo nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'y^u'na cantyja 'naaⁿ jo', lax-maa^{ny}a na cachoo^{ya} na cateijndeii joona, nchii macandā cwijndoo'a cantyja 'naaⁿ ncjoo^{ya}.

2 Cwii cwiindyō cal'aaya yuu na nncjaawee' n'om nc'iaaya, cha nntei-jndeina' joona, ndo' cha na nnc'oonajndāna na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

3 Ee meiⁿ nquii Cristo tīcats'aaⁿ yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ. Jom tjoom cha'xjeⁿ waa ljeii naquii' libro Salmos na matsona': "Ñ'oomwi' na tyotuee' nn'a nacjo', mati ty'oomna' ja."

4 Ee cha'tso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii tandyo xuee, teiljeiina' cha ca'moⁿ'na' ndāya chiuu na c'oo^{ny}a jo nnoom. Teiljeiina' cha cantyja 'naaⁿ joona' ndāā nntsaantjoo^{ya} cantyja 'naaⁿ'aⁿ na ñecwii n'oo^{ny}a ndo' na nnc'oo^{nt}'maaⁿndyō n'oo^{ny}a na nntyjaa' n'oo^{ny}a na nluii cha'tso chiuu t'maⁿ ljeiiñeeⁿ.

5 Nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ ndāya na cwicantyyaa' n'oo^{ny}a jom, cateijneiⁿ 'o na ya c'om'yo' ñequio nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Cristo Jesús,

6 cha na cha'tsondyo'ñ'eⁿ'yo' ñequio ñecwii jndyee'yo' na nla't'maaⁿ'ndyō' Ty'o^ots'om Tsotye nquii Ta Jesucristo.

Cwindye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya

7 Jo' chii cato'ñoom'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ Cristo maco'ñoom 'o, cha na nluii't'maⁿ'ñe Ty'o^ots'om.

8 Luaa matsjoo ndāā'yo', Cristo jñoom na jndyondi'ntjoom ndāā nn'aⁿ judíos cha na nntseicandāā'ñê ñ'oom na tso Ty'o^ots'om ndāā welooya na nnts'aaⁿ ndo' mati cha m'moⁿ'na' na mayom'm.

9 Mati jndyo Cristo cha nn'aⁿ na nchii judíos ndāā nla't'maaⁿ'ndyena Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom joona. Ee matso ñ'oom'm na teiljeii:

Maxjeⁿ nntseit'maaⁿ'ndyō 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

Nntaya luantsa na nntseit'maaⁿ'ñena' 'u.

10 Ndo' cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii matsona':

'O nn'aⁿ na nchii judíos, c'om'yo' na neiⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'o^ots'om na cwiluiindyē cwentaaⁿ'aⁿ.

11 Mati mawaa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na matsona':

Cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyō', cala't'maaⁿ'ndyō' Ta Ty'o^ots'om.

12 Ndo' mati teiljeii ñ'oom na tso Isaías:

Nch'ioo' Isai nndeⁱ' ts'oom'ndaa,

jom nntseiwena' na nntsa'ntjoom nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyē.

Joona nla'cantyyaa' n'omna jom.

13 Nquii Ty'o^ots'om mañequiaaⁿ na cwicantyyaa' n'oo^{ny}a. Macaⁿ'a na nñequiaaⁿ na nla'xmaⁿ'ñ'eⁿ'yo' na neiⁿ'yo' jo nnoom, ndo' na nnc'om'yo' na tjañomtiuu m'aⁿ'yo' nc'e na cwilay^u'yo' ñ'eⁿ'ñê, cha cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo nntseicwaljoo'tina' na laxmaⁿ'yo' na cwicantyyaa' n'om'yo' jom.

14 Cantyja 'naⁿ 'o nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', matsei'noⁿ'a na cwila'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na nntei-jndeina' nc'iaa'yo'. Ndo' mati cwila'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwilayuu'a, hasta mati ndāā nnt'moⁿ'yo' joona' ndāā nc'iaa'yo'.

15 Saa ti'maaⁿ ts'ooⁿya na matseiljeiya cartawaa na m'aⁿ 'o nn'aⁿya na cwila'y^u'yo' cha tintsuu' n'om'yo' jooⁿa'. Mats'aa naljo' nc'e cha'cwijom cwii xuu na maju'na' nacjoxa na cats'aaya. Mats'aa na ljo' ee naya na mañequiaa Ty'o^ots'om na matseixmaⁿ.

16 Ndo' naljo', majo' na tq^ueeⁿ ja na mand'iⁿtj^o'ya nnom Jesucristo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwila'ljo Jesucristo naquii' n'om, cha ñ^ñequiaya jooⁿa nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ mañequiaa ts'aⁿ cwii ofrenda na nnc'o'ñoom, ee nquii Espí^íritu Santo jndá tq^ueeⁿ ljoom'm jooⁿa.

17 Nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Cristo Jesús, mañequiaana' na nei'ya na laa'ti' waa na mand'iⁿtj^o'ya nnom Ty'o^ots'om.

18 Ticats'aana' ntyjii na nncwji'a cwenta cwanti ya ts'iaaⁿ na nla' nt'omcheⁿ, macandá ntyjiiya na Ty'o^ots'om ñeteil'uee'ñê ja na nncwan-tj^o'ya nn'aⁿ na nchii judíos cwentaaⁿ'aⁿ, cha nla'candáaⁿndyena jo nnoom. Ñetantj^o'ya jooⁿa ñequio ñ'om'ndy^oya, ndo' ñequio ljo' na ñenty'iaana chiuu waa na tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿ'na.

19 Ndo' na luaa' waa, jndá seicandáaⁿndy^o na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñê Cristo nn'aⁿ, tyots'aa na ljo' Jerusalén ñequio cha'tso ntyja hasta tue'ñoomna' ndyuaa Ilríco.

20 Luaa' waa na tyotseijnd^o na tyoñequiaya ñ'oom ndáaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ' na cwilui'n'maaⁿndyena, tyots'aa ts'iaaⁿ yuu na tijoom ñejndye nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Cristo, cha nchii ts'iaaⁿ na jndá to' nt'omcheⁿ nntseicañj^o'a.

21 Ee waa ñ'oom 'ndyoo Isaías na teiljeii cantyja 'naaⁿ' Cristo, tsoom: Nn'aⁿ na tijoom ñenty'iaa jom nndyena cantyja 'naaⁿ'a.

Ndo' joo nn'aⁿ na tijoom ñejndye cantyja 'naaⁿ'aⁿ, nla'ñ^o'na.

Ñe'cjaa Pablo Roma

22 Nc'e ts'iaaⁿ'meiⁿ', jndye xuee tyotseicu'na' ja na nncuacañ^o'ya 'o na m'aⁿ'yo' Roma.

23 Saa je' ticaⁿ'na' na ñequii'cheⁿ nñ'aⁿ ñjaaⁿ. Ndo' nc'e na majndye ndyu matseiqueeⁿ'na' ts'ooⁿya na ñe'cj^ocand^o'a 'o,

24 jo' chii na matseitiuuya na nncwíⁿooⁿya na m'aⁿ'yo' quia na nncj^oya ndyuaa España, ndo' xeⁿ jndá tq^uiaana' na nei'ya na mam'aaⁿ'tj^o'ya cwantindy^o xuee, quia jo' mancjo'ti'yo' nnteijndei'yo' na nncj^o ncj^otya.

25 Saa j^ojndyaaya Jerusalén, ee jon'g^o'ya cwii na nnteijndeiina' nn'aⁿya nn'aⁿ judíos na cwila'y^u' na m'aⁿ' jo' jo'.

26 Ee nn'aaⁿya na m'aⁿ' ndyuaa Macedonia ñequio Acaya jndá jla'tjomna tsj^o'ñjeeⁿ na nla'cwanomna na matei'jndeiina' nn'aaⁿya na cwila'y^u' na jeeⁿ jñeeⁿ'ndye na m'aⁿ' Jerusalén.

27 Ee jla'tiuuna na nla'naya'ñeeⁿ nn'aⁿ jndíos na cwilayu', ndo' maty'iomna' na ljo' cal'ana ee cha'cwijom na cho'ljaⁿ'na ndáaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, ee cwican-daana na cwicalui'n'maaⁿndyena nc'e nn'aⁿ judíos. Jo' chii matsona' na catei'jndeiina naⁿ'ñeeⁿ 'na' na macaⁿ'na'.

28 Ndo' quia na jndá seicandáaⁿndy^o ts'iaaⁿ'meiⁿ', ndo' xeⁿ jndá ljo tsj^o'ñjeeⁿ'ñeeⁿ lueena, quia ljo' nncwíⁿooⁿya na m'aⁿ'yo' na j^o ndyuaa España.

29 Ee ntyjiyaya quia na nncuaya na m'aⁿ'yo', jeeⁿ ya nntio'naaⁿ'ñê Cristo 'o na ñequiaya ñ'oom'm ndáaⁿ'yo'.

30 'O nn'aⁿ na cwila'y^u'yo', nc'e Taya Jesucristo ndo' cantyja 'naaⁿ' na mañequiaa Espí^íritu Santo na wi' n'ooⁿya nc'iaaya, macaⁿ'na' na queⁿ'ndy^o' na calajomndy^o' ñ'eⁿ'ndy^o' na nlanáaⁿya nnom Ty'o^ots'om cantyja 'na'ya.

³¹ Cataⁿyo' nnoom na nlui'n'maaⁿndyo luee joo nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ondaa Judea na tiñe'cala'yu'. Ndo' mati joo nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ Jerusalén nncjaawee' n'omna na nnto'ñoomna naya na joñ'oⁿ cwentaana.

³² Cha xeⁿ na Ty'oots'om l'ue ts'om nncue'cañ'oⁿya 'o ñequio na neiⁿya, ndo' na nnty'iaya 'o nnts'aana' jndaa'jom na nncwajndyaya.

³³ Nquii Ty'oots'om na mañequiaa na tjaa'naⁿ ñomtiuu cwic'oⁿya jo nnoom, c'oomñê ñ'eⁿndyo' na cha'tsondyo'. Amén.

16

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

¹ Cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na cateijndei'yo' nomnn'aaⁿya Febe. Jom mandi'ntjoom quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjom Cencrea.

² Cato'ñoom'yo' jom ñequio xuee' Nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa cha'xjeⁿ na maca'na' na cal'aa jaa nn'aⁿ na cwilayu'ya n'oⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ndo' catei'jndei'yo' jom ñequio mei'nquia nnom na maca'na'. Ee jom jndye nn'aⁿ jnda ñeteijneiⁿ, ndo' mati ja.

³ Quia'yo' na xmaⁿñe Priscila ñ'eⁿ ti'Aquila. Joonaa cwila'jomndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿ Cristo Jesús ñ'eⁿndyo'.

⁴ Ee seiteincuu'ñena' cantyja na m'aⁿna, cwe' cha calui'n'maaⁿndyo ja. Jo' chii cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na nchii judíos cwñequia na quian'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna, ndo' mati ja.

⁵ Mati quia'yo' na xmaⁿndye tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na cwi'tjomndye w'aana. Xmaⁿñe Epeneto, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jom ts'aⁿ najndyee na sei'yu' ñ'eⁿ Cristo ndyuua Acaya.

⁶ Candu'yo' xmaⁿñe María. Jom jeeⁿ jndye ts'iaaⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

⁷ Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na ñecwii tsjaaⁿ ñ'eⁿndyo juu Andrónico ñ'eⁿ Junias. Maljoyu ñet'oⁿya w'aancjo ñ'eⁿndyena. Jnda nquii apóstoles joonaa. Joonaa tyuaa'ti jla'yu'na ñ'eⁿ Cristo, nchiiti ja.

⁸ Candu'yo' nnom ti'x'iaya Amplias xmaⁿñê. Ee na jnda ntyjeeⁿ Ta Jesús, mati na jeeⁿ wi' ts'oⁿya jom.

⁹ Ndo' xmaⁿñe Urbano. Jom matseijomñê ts'iaaⁿ 'naaⁿ Cristo ñ'eⁿndyo. Ndo' mati xmaⁿñe Estaquis, jom jeeⁿ wi' ts'oⁿya.

¹⁰ Candu'yo' na xmaⁿñe Apeles. Cantyja na mach'eeⁿ jnda teitquioo' na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Cristo. Ndo' mati xmaⁿndye nn'aaⁿ Aristóbulo.

¹¹ Xmaⁿñe Herodión tsaⁿ na mañe'cwii tsjaaⁿ já ñ'eⁿñe. Ndo' xmaⁿndye nn'aaⁿ Narciso na m'aⁿna cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

¹² Xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Trifena ñ'eⁿ Trifosa na cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesucristo. Ndo' xmaⁿñe nomnn'aⁿya Pérsida, jom jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jeeⁿ maqueⁿñê na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús.

¹³ Xmaⁿñe Rufo. Jom jeeⁿ t'maⁿ matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo. Ndo' mati xmaⁿñe tsoñeeⁿ. Juu jnda ntyjiiya cha'cwijom ntyjii na tsondyo nncjo.

¹⁴ Mati cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na candu'yo' na xmaⁿñe Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁵ Candu'yo' na xmaⁿñe Filólogo, Julia, Nereo, ñequio nomtyjeeⁿ, ñequio Olimpas, ñequio cha'tso nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁶ Quia'yo' na xmaⁿndyo' ntyjee'yo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na cwitaⁿ'yo' luee'yo'. Ticwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ñ'eⁿ Cristo ndyuuaameiiⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

¹⁷ 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo', mats'aa ty'oo ndaa'y^o' na que^{ndy}o' cwenta cantyja 'naa' joo nn'aⁿ na cwil'a na cwit^o'ndye nn'aⁿ tmaaⁿ' 'o, na cwil'ana na cwila'tjoo^{ndy}e nc'iaa'y^o' jo nnom Ty'o^ots'om. Ee ñ'oom na cwit'mooⁿ' naⁿ'ñeeⁿ tixcwe m'aⁿ'na' ñ'eⁿ ñ'oom na jnda t'mooⁿ'yâ ndaa'y^o'. Catjei^{ndy}o' cantyja 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ,

¹⁸ ee ticala'xmaⁿ na nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom nquii Ta Jesucristo. Naⁿ'ñeeⁿ ticatuee^{ndy}ecjena cantyja 'naa'ⁿ. Macandâ na cwijndoo'na ljo' na macaⁿ'na' nquieena. Cwila'neiⁿ'na ñ'oom ca'naaⁿ' na jeeⁿ neiⁿ'ncoo' joona', saa joo ñ'oom'ñeeⁿ cwinquio'nn'aⁿ'na' joo nn'aⁿ na ticuee' na cwila'noⁿ'.

¹⁹ Saa jnda t'om ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' na 'o cwitue^{ndy}o'cje'y^o' nnom ñ'oom na xcwe. Jo' na mañequiaana' na jeeⁿ neiⁿ'ya. Ndo' l'ue ts'ooⁿ' na c'om'c'eendy^o' na nl'a'y^o' ljo' na majo^{ndy}o', nchii nl'a'y^o'yo' yuu na tis'a.

²⁰ Nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿ'cwii ñomtiuⁿ tic'ooⁿ'ya jo nnoom, mawaa xjeⁿ na nnts'aaⁿ na nntseicachquiaaⁿ'ena' Satanás nacjee' nc'ee'y^o'. Juu naya na tseixmaⁿ Jesucristo, c'omna' ñ'eⁿ'ndy^o'.

²¹ Timoteo na ñ'eⁿ cwil'aayâ ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o^ots'om, matseicwanoom na xma^{ndy}o'. Mati Lucio, Jasón, ndo' Sosípater, nn'aⁿ na mañecwii tsjaa' ja ñ'eⁿ'ndye cwilacwanomna na xma^{ndy}o'.

²² Maja Tercio matseicwanoⁿ na xma^{ndy}o' ñequio xuee' Ta Jesús. Cartawaañe matseiljeiya na matseicwanom Pablo na m'aⁿ'yo'.

²³ Matseicwanom Gayo na xma^{ndy}o'. Ja Pablo m'aa^{ny}a waⁿ'aⁿ na mateix'eeⁿ ja. Ndo' mañjaaⁿ cwitjomndye nn'aⁿ na cwila'y^u'. Ndo' mati Erasto matseicwanoom na xma^{ndy}o'. Jom tsaⁿ'coñom s'om tsjoomwaa. Mati juu nn'a^{ny}a Cuarto matseicwanoom na xma^{ndy}o'.

²⁴ Ty'o^ots'om quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o. Amén.

Pablo malcwii'naaⁿ'aⁿ Ty'o^ots'om

²⁵ Ndo' je', cwila't'maaⁿ'ndy^o Ty'o^ots'om. Jom waa najneiⁿ na nnts'aaⁿ na nnc'om'jnda'ti'y^o' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom naya na mañequiaya na cwilui'n'maa^{ndy}e nn'aⁿ ndo' nc'e ñ'oom na ma'mooⁿ'ya cantyja 'naaⁿ' Jesucristo. Ndo' na luaa' waa, matseijomna' ñequio juu na cwe' wanty'iuu' tyom'aaⁿ'na' xjeⁿ cwitjoocheⁿ na ncuaa tsjoomnancue.

²⁶ Saa je' je' cwiwitquiaoⁿ xcweyana' ndaaⁿ nn'aⁿ ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na tyola'neiⁿ profetas na tyondye'ntjom nnoom, cantyjati xjeⁿ na tyotsaⁿ'ntjom Nqueⁿ na ticantycwii na m'aaⁿ. Juu ñ'oom waanty'iuu'ñeeⁿ jnda seicanooⁿ' cha nn'aⁿ meiⁿ'nquia ndyuaa nndaⁿ nla'y^u'na ndo' nla'candana jo nnoom.

²⁷ Nnom nquii Ty'o^ots'om na ñecwiiñê, na tjacantyja na jndo' ts'oom, ñecwiitco caluiit'maⁿ'ñê nc'e Jesucristo. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xma'ndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Maja Pablo, cwiluiindyó apóstol cwentaa' Jesucristo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ nc'e na l'ue ts'om Ty'oóts'om. Nquii nn'aaⁿya Sóstenes matseijomñê ñ'eⁿndyo na matseiljeiya cartawaañe.

² Matseicwanoⁿya juuna' ndaaⁿ 'o nn'aⁿ na cwiluiindyó' tmaaⁿ na macwji' Ty'oóts'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto, 'o na maqueⁿñooⁿ cwentaaⁿ'aⁿ nc'e Cristo Jesús, na jndaⁿ tqeeⁿñê na calajomndyo' ñ'eⁿñê, ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ na cwilcwii'na xuee' Ta Jesucristo, na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom jooⁿ ndo' mati jaa.

³ Nquii Tsotyaaya Ty'oóts'om ñequio Ta Jesucristo catio'naaⁿndyena 'o. Quiana na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaⁿana.

Matio'naaⁿñe Ty'oóts'om nn'aⁿ nc'e Cristo

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequia na quianl'uaa' Ty'oóts'om cantyja 'naⁿ'yo' ee naya na matseixmaaⁿ na mañequiaaⁿ na cwitoⁿñoom'yo' cantyja 'naaⁿ' Jesucristo.

⁵ Ndo' nc'e na matseijoom'na' 'o ñ'eⁿñe, mañequiaa Ty'oóts'om na la'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na mateijndeina' 'o jo nnoom, cha'tso na cwicandaaⁿ na cwila'teincó'yo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ ndo' ñequio na cwila'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

⁶ Ndo' na luua', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Cristo teitquioo' na mayuu' juuna' cantyja 'naⁿ'yo'.

⁷ Ndo' na ljo', titseitjooⁿ' 'o meiⁿcwii nnom na mañequiaa Ty'oóts'om cha cwicandaaⁿ cwil'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ yocheⁿ na cwimeⁿ'ndo'yo' na nncuee' xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo.

⁸ Nquii Ty'oóts'om wjaañequiaaⁿ najnda'yo' na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnoom. Ndo' wjaach'eeⁿ na ljo' hasta na nncueⁿ'ntyjo xuee na nncwjee'nnda' Jesucristo na nntu'xeⁿ'ndye nn'aⁿ. Quia jo' nleítquioo' na tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwicwila'xmaⁿ'yo'.

⁹ Ty'oóts'om ñequii'cheⁿ matseicañaⁿ ñ'oom na jndaⁿ tjoom'm na cjoom'm, ndo' manquiiyeeⁿ jndaⁿ tqeeⁿñê 'o na calajomndyo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjom jaa.

Nn'aⁿ tsjoom Corinto na cwila'yu' titjoom' m'aⁿna

¹⁰ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa, ñequio najndei na cwiluiñê matseity'oondyo ndaaⁿ'yo' na c'om'yo' na tjoom' m'aⁿ'yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu', tanc'om'yo' na meiⁿ'toⁿ' ñ'eⁿndyena. C'om'yo' na ñecwixjeⁿ nquii'yo' ñ'eⁿndyena.

¹¹ Luua' matsjoo ndaaⁿ'yo' 'o nn'aⁿya ee joo nn'aⁿ waa' Cloé jndaⁿ jlúena noⁿ'ya na m'aⁿ'ntiaa'ndyo' ñequio ntyjee'yo' na cwila'yu'.

¹² Luua waa na ñe'catsjoo cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa', ñ'eeⁿ'ndyo' 'o na cwindu'yo': "Ja matseijomndyo cantyja 'naaⁿ' Pablo"; nt'omndyo' 'o: "Ja ñ'eⁿ Apolos"; ndo' nt'omndyo': "Ja ñ'eⁿ Pedro"; ndo' nt'omndyo': "Ja ñ'eⁿ Cristo".

¹³ ¿Aa nts'aacheⁿ'na' na matoⁿ'ñe Cristo? Ndo' ja Pablo, ¿aa ty'i'oom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ cwent'a'yo'? Oo, ¿aa ñequio xueeya teits'omndyo'?

¹⁴ Quianl'uaa' Ty'oóts'om na macanda Crispo ñ'eⁿ Gayo na seits'oomndyo, tjaa'naⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo,

15 cha tjaa ñíeeⁿ nndaq nntso na ñequio xueeya seits'oomndyo jom.

16 Ndo' je' macjaañjoom' ts'ooⁿ na mati seits'oomndyo Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ. Meiⁿ tileicjaañjoom' ti ts'ooⁿ aa m'aⁿ n't'omndyo' 'o na seits'oomndyo.

17 Ee nchii ty'iom Cristo ts'iaaⁿ ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ. Jñoom ja na catseicandiya nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿna, meiⁿ nchii nts'aaya ts'iaaⁿñíeeⁿ ñequio ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ, ee xeⁿ naljo', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, tjaa'naⁿ najndei na matseixmaⁿna'.

Cristo cwiluiñê najndei Ty'oots'om ñequio na jndo' ts'om

18 Ndaq nn'aⁿ na cwi'ootsuundy e añmaaⁿ, juu ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ, nquiuna ticajdana', saa jo ndaq jaa na matsaalui'n'maaⁿndyo, tseixmaⁿna' ñ'oom najndei cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

19 Cha'xeⁿ matseicandii ñ'oom'm na teiljei:

Nn'aⁿ na jeeⁿ jndye nqui, nnts'aa na cattyui' na jndo' n'omna,

ndo' juu na jeeⁿ cwila'noⁿna, nnts'aa na cwe' ts'iaaⁿndyo juu jo'.

20 Nc'e luaa' tso ljeiñíeeⁿ, çyuu l'ueñe ts'aⁿ na jeeⁿ jndo' ts'om ndo' mati ts'aⁿ na jndye matsei'naaⁿ ndo' ñequio ts'aⁿ na jeeⁿ ya matseijoom' ñ'oom? Ee jnda tqueⁿ Ty'oots'om cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ, cwe' ts'iaaⁿndyo joona'.

21 Nc'e na jndo' ts'om Ty'oots'om, sei'nooⁿoⁿ na nquiee nn'aⁿ tsjoomnancue tixocata'jnaaⁿna jom cantyja 'naaⁿ na jndo' n'omna, jo' chii majaawee' ts'oom na nncwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm na cwiñequia nn'aⁿ, meiiⁿ cwitjei'na cwenta na juuna' ñ'oom na ticajnda tseixmaⁿna'.

22 Nn'aⁿ judíos cwitaⁿna na nnty'iaandaqana cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocalui'ina' na cwe' najndei nqui ts'aⁿ cha nla'yuna. Saa nn'aⁿ na nchii judíos, joona cwil'uee'ndyena ñ'oom na nntseijndo'tina' n'omna cha na nla'yuna,

23 saa já cwiñequiaayâ ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñíeeⁿ tia nqui nn'aⁿ judíos ndo' nn'aⁿ na nchii judíos cwitjei'na cwenta na jeeⁿ cje tseixmaⁿna'.

24 Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oots'om, meiiⁿ nn'aⁿ judíos oo meiiⁿ nn'aⁿ n't'omcheⁿ tsjaaⁿ, macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' na cwiluiñe na jndo' ts'oom.

25 Ee juu na ndoo' nqui nn'aⁿ na tseixmaⁿna' na tixcwe mach'ee Ty'oots'om jndo'ti ts'oom na luaa' mach'eeⁿ, nchiiti juu na jndo' n'om nn'aⁿ, ndo' juu na cwitjei'na cwenta na tijneiⁿ na tqiaaⁿ na luaa' tjom Cristo, juu jo' ma'moⁿna' na jndeiityeeⁿ, nchiiti cha'tso najnda na la'xmaⁿ nn'aⁿ.

26 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', queⁿyoyo' cwenta na ma'maⁿ Ty'oots'om 'o meiⁿ tijndyendo' cwitjei' nn'aⁿ cwenta na la'xmaⁿyoyo' nn'aⁿ na jndo' n'om, tijndyendo' cwiluiindyoyo' nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyeyo', tijndyendo' tuiindyoyo' nda nn'aⁿ na tyandyeyo'.

27 Ee macwji'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na tijndo' n'om cha catseijnaaⁿna' nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na jndo' n'om nquieena. Ndo' macwji'ñe cwentaaⁿaⁿ nn'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyeyo' cha cantseijnaaⁿna' nn'aⁿ na waa na jnda la'xmaⁿ.

28 Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue macwji'ñe nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na cje la'xmaⁿ, macwji'ñe nn'aⁿ na ticuee' n'om n't'omcheⁿ nn'aⁿ, nn'aⁿ na cwitjei' n't'omcheⁿ cwenta na tjaa yuu l'uendyeyo'. Nmeiiⁿ mach'eeⁿ cha' m'moⁿna' na joo nn'aⁿ na nqui na t'maⁿ la'xmaⁿ ticjaquiee' cantyja 'naaⁿna'.

29 Cha'tso nmeiⁿ mach'eeⁿ cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji'sañe tincwji'scuñe cheⁿnqui jo nnoom.

³⁰ Manquiiyeeⁿ jnd̄a s'aaⁿ na tjoom' cwiluiindyoy' cantyja 'naaⁿl Cristo Jesús, ndo' cantyja 'naaⁿl jom cwicanda'yo' na jndo' n'om'yo', ndo' na m'a'yo' na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿ'yo', ndo' na maqueⁿñooⁿ 'o na lju' n'om'yo' jo nnoom, ndo' na cwilui'n'maaⁿndyo'.

³¹ Cha'xeⁿ na matseicandii ñ'oom'm na teiljeii: “Xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na ñe'catseis'aañe cheⁿnquii, cwji's'aaⁿ Ty'oots'om cantyja na mach'ee ñ'eⁿñê.”

2

Cristo jñoom ts'oom'naaⁿ

¹ Saa 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', quia tuacañooy^a 'o na ñnequiaya ñ'oom na mayuu' na ticaliu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl Ty'oots'om, nchii sein^a'ya ndaa'yo' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ meiⁿ nchii ñ'oom na jeeⁿ ca'naaⁿl na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jndye ñ'oom nquiu.

² Xjeⁿñeeⁿ tyeⁿ tyom'aaⁿl ts'ooⁿ na ñe'cwii ñ'oom na ñnequiaya ndaa'yo', ndo' cantyja 'naaⁿl nquii Jesucristo, saa ñequii'cheⁿ cantyja 'naaⁿl na ty'oom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

³ Ñet'ooⁿ'ya quii'ntaaⁿ'yo' na tijndo, tyoteindyoy na tyocat'uaⁿ na aa nncjaa-cañjoom' ts'iaaⁿ na nnts'aa.

⁴ Saa quia tyoñequiaya ñ'oom' Ty'oots'om ndaa'yo', nchii sein^a ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, tqui^{oo}' na nquii Espíritu ñequio najndeiⁿ na matseixmaaⁿ teil'uee'ñê ñ'oom'ñeeⁿ.

⁵ Luaa' tuii cha juu na cwila'yu'ya n'om'yo' c'oomna' cantyja 'naaⁿl najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om, nchii cwe' nc'e juu na jndo' n'om nn'aⁿ.

Nc'e Espíritu Santo, cwijaantyyoo' n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl Ty'oots'om

⁶ Saa jo ndaaⁿ nn'aⁿ na queeⁿ n'om na cwila'yu'ya n'om, cwilanaaⁿ'yá ñ'oom na jndo' n'ooⁿ'yá, saa juuna' titseijomna' cha'na juu na jndo' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ nchii cha'na ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ, na juu jo' wjaantycwii cantyja 'naaⁿna.

⁷ Ee já cwilanaaⁿ'yá ñ'oom na jndo' ts'om Ty'oots'om. Teiyoticheⁿ wanty'iuu' tyom'aaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ee tyoowe'ntyoy xjeⁿ na ntyjeeⁿ na caliu nn'aⁿ juuna'. Ee cwitjoocheⁿ na nlqueeⁿ tsjoomnancue saa jnd̄a seijndaa'ñe na nnto'ñooⁿ'ya na nlui'n'maaⁿndyo.

⁸ Nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyey n'iaaⁿ tsjoomnancue ticala'nqⁿ'na cantyja 'naaⁿl na luaa' seijndaa'ñe Ty'oots'om. Ee xeⁿ jla'nqⁿ'na na Jesús cwilui-ñê nquii na matsa'ntjom yuu na tjacantyya na jeeⁿ nei'ncoo', quia jo' tixocaty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

⁹ Naⁿñeeⁿ tjoomna cha'xeⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii. Matsona':

Joo nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'oots'om,

jnd̄a seijndaa'ñe jndye nnoom cwentaana na tjacantyya na ya na meiⁿjom tyoonty'iaa nn'aⁿ.

Meiⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿ joo jo',

majndeiiticheⁿ na nnc'oom' n'omna chiuu la'xmaⁿ'na'.

¹⁰ Nquii Espíritu Santo t'mooⁿ ñ'oommeiiⁿ ndaaⁿya, ee jom mal'uetcuuñe cha'tso, hasta ñ'oom na t'maⁿ'ti na matsei'nqⁿ' nquii Ty'oots'om.

¹¹ Cantyja 'naaⁿl ts'aⁿ, ¿ñeeⁿ nntsei'nqⁿ' chiuu m'aaⁿl ts'om cwiiⁿ'e ts'aⁿ? Macand̄a nquii ntyjii. Maluua' waa cantyja 'naaⁿl Ty'oots'om, macand̄a nquii Espíritu na cwiluiñê ntyjii chiuu m'aaⁿl ts'oom.

12 Jaa tyooto'ñooⁿya juu na m'aaⁿl n'om nn'aⁿ na tyoola'xmaⁿna cantyja 'naaⁿl Ty'oots'om. Jaa cwito'ñooⁿya Espíritu na mañequiaaⁿ cha ndaaⁿ nla'nooⁿa cha'tso na cwe'yu na mañequiaaⁿ na cwicandaaya.

13 Quia cwilanaaⁿyâ cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿl, cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na ma'moⁿ Espíritu ndaaⁿyâ, nqueⁿ na cwiluiiñê Ty'oots'om, nchii ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja na jndoⁿl n'om nquiee. Ndoⁿ na luaaⁿ, cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na matseijndaaⁿñe Espíritu na cwit'mooⁿyâ ndaaⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿna jom.

14 Saa ts'aⁿ na ticaluiiñe cwentaaⁿl Ty'oots'om titseiñ'oomⁿñe ñ'oom na matseijndaaⁿñe Espíritu na cwiluiiñê ee ndooⁿl ntyjii tsaⁿñeeⁿ na cweⁿl ñ'oom na til'ue jonaⁿ. Ee mandaⁿ ts'aⁿ na matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿl Espíritu, juu ndaaⁿ nntsei'noⁿl.

15 Saa ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu ndaaⁿ nntsei'noⁿl ñ'oommeiⁿl, meiⁿl tjaaⁿ ñ'eeⁿ ts'aⁿ na wanaaⁿ na nntso na tixcwe mach'eeⁿ.

16 Ee ñ'oomⁿl Ty'oots'om na teiljeii matsonaⁿl: “¿Ñeeⁿ ts'aⁿ jndaⁿ sei'noⁿl chiuu na m'aaⁿl ts'om Nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa? ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ ndaaⁿ nntseijndoⁿl ts'om?” Saa jaa laxmaaⁿya juu na m'aaⁿl ts'om Cristo.

3

Cwiluiindyô nn'aⁿ na cwila'x'iaa'ndye ñ'eⁿ Ty'oots'om

1 Cantyja 'naⁿya, 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyoyo, tîcandaⁿ nntseinaⁿya ñ'oom cantyja 'naaⁿl Cristo ndaaⁿ'yoyoyo cha'xjeⁿ na ma'moⁿ ts'aⁿ juunaⁿl ndaaⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ Espíritu. Tcaⁿnaⁿ na nntseinaⁿya juunaⁿl ndaaⁿ'yoyoyo na cha'cwijom cwiluiindyoyoyo cantyja 'naaⁿl tsjoomnancue, cha'cwijom ndaaⁿ yonch'uu.

2 Ee yoy'ndaa tileicandaⁿ nntquiina seiⁿl. Jona macandaⁿ ndaatsuuⁿl tsondyeena cwiwena. Maluaaⁿl matseijomnaⁿl cantyja 'naⁿl 'o. 'O tileicala'noⁿ'yoyoyo ñ'oomⁿl Ty'oots'om na jndei'tinaⁿ, ee tyooquiee n'om'yoyoyo cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndoⁿl meiⁿl jeⁿ tileicala'noⁿ'yoyoyo ñ'oomⁿl na jndei'tinaⁿ.

3 'O ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yoyoyo cantyja 'naaⁿl tsjoomnancue. Ee na cwila'taaⁿl n'om'yoyoyo nc'iaaⁿ'yoyoyo ndoⁿl cwila'ntja'ndyoyoyo ñ'eⁿndyena, ma'moⁿnaⁿl tjaa na matseichuii'naⁿl 'o ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿnaⁿ.

4 Ee quia cwiindyoyoyo 'lo nntso: “Ja matseijomndyoyoyo cantyja 'naaⁿl Pablo”, ndoⁿl cwiicheⁿ nntso: “Ja matseijomndyoyoyo cantyja 'naaⁿl Apolos”, ma'moⁿnaⁿl na la'xmaⁿ'yoyoyo cha'xjeⁿ nn'aⁿl tsjoomnancue.

5 Ja Pablo ¿ñeeⁿ cwiluiindyoyoyo? Ndoⁿl ¿ñeeⁿ cwiluiiñe Apolos? Ñequii'cheⁿ cwiluiindyoyoyo nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿyâ nnom Jesucristo na cantyja 'naaⁿyâ jla'yuyoyoyo ñ'eⁿñê. Cwii cwiindyoyoyo ñel'aayâ ts'iaaⁿ na tquiaaⁿ ndaaⁿyâ.

6 Ts'iaaⁿ na s'aa matseijomnaⁿl cha'cwijom ts'aⁿ na manomⁿl. Ndoⁿl ts'iaaⁿ na s'aa Apolos matseijomnaⁿl cha'cwijom ts'aⁿ na matseicandaⁿl ntjom. Saa nquii Ty'oots'om mach'eeⁿ na tjaanajndeiⁿl ts'iaaⁿñeeⁿ.

7 Ndoⁿl na luaaⁿ, meiⁿl juu ts'aⁿ na manomⁿl tit'maⁿ cwiluiiñe, meiⁿl ts'aⁿ na matseicandaⁿl. Nquii Ty'oots'om t'maⁿ cwiluiiñê ee jom mach'eeⁿ na wjaanajndeiⁿl ts'iaaⁿñeeⁿ.

8 Juu ts'aⁿ na manomⁿl ñequio ts'aⁿ na matseicandaⁿl, ñe'cwii xjeⁿ cwiluiindyoyoyo. Ndoⁿl nquii Ty'oots'om nntiomⁿl'uaaⁿ ts'aⁿ cantyjaⁿ na jndaⁿ ñejndi'ntjom nnoom.

9 Ee já cweⁿ cwila'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na cwilajomndyoyoyo ts'iaaⁿl 'naaⁿl Ty'oots'om, ndoⁿl 'o la'xmaⁿ'yoyoyo tyuaaⁿaⁿ, la'xmaⁿ'yoyoyo cha'cwijom w'aa na mach'eeⁿ.

10 Cantyja 'naaⁿnaⁿ, ja cwiluiindyoyoyo cha'cwijom luañetquiee na seijndaaⁿñe Ty'oots'om na maquaⁿl tsiaⁿl'tsjoyoyo ndoⁿl cwiicheⁿ ts'aⁿ matseicandaⁿñe w'aa

nacjoo' juuna'. Saa cwii cwii ts'aⁿ queⁿñe cwenta cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na mach'ee.

11 Ee tjaa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na nndaⁿ nqueⁿndyo cwiicheⁿ ts'iaaⁿtsjo' ñequio tsiaⁿtsjo' na waa, na juu jo' tseixmaⁿna' Jesucristo.

12 Saa tiñeⁿcwii nnom 'naⁿ na cwileil'ueeⁿndye nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na xcweeⁿya ts'om na mand'iⁿtjom nnom Ty'oⁿots'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ s'om cajaan, oo ñ'eⁿ s'om xuee, oo ñ'eⁿ ljo' na jeeⁿ jnda. Saa ts'aⁿ na tixcweeⁿ ts'om na mand'iⁿtjom nnom Ty'oⁿots'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ n'oom, oo ñ'eⁿ neiiⁿ jnda, oo ñ'eⁿ n'oomljooto'.

13 Juu xuee quia na nncuⁿxen Ty'oⁿots'om nn'aⁿ, nleitquiooⁿya chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ. Juu xueeⁿñeeⁿ t'maⁿ chom nncuaa, jo' jo' m'mooⁿna' chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ.

14 Jo' chii xen tilco ts'iaaⁿ na tyoch'ee ts'aⁿ, waa naya na nlo'ñoom cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda ñes'aaⁿ.

15 Saa xen nlco ts'iaaⁿñeeⁿ, nntsuuñe cantyja 'naaⁿ juuna'. Nqueⁿ nluiⁿmaaⁿñe, saa cwe' ñetomti jo'. Ndo' na luuaⁿ nntjoom nntseijomna' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'cwijom na nc'uaaⁿ chii jluiiⁿñe naquii' chom.

16 ¿Aa ticaliuⁿ'yo' na 'o cwiluiindyo' waa' Ty'oⁿots'om ndo' na m'aaⁿ Espiritu Santo naquii' n'om'yo'?

17 Xeeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseityuii' waa' Ty'oⁿots'om, nntseityueeⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ ee lju' cwiluiiñe juuna', ndo' mancjoⁿ'yo' cwiluiindyo' w'aa'ñeeⁿ.

18 Meiⁿcwiindyo' 'o tinguuⁿnn'aⁿñe cheⁿnquii cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Xeeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ quiiⁿntaaⁿ'yo' na matseituu na jndo' ts'om cha'xeⁿ nquiee nn'aⁿ tsjoomanancue cwitjeiiⁿna cwenta, c'oom juu cha'na ts'aⁿ na meiⁿchjoo tijndo' ts'om, cha mayuuⁿ'cheⁿ nntseixmaaⁿ ts'aⁿ na jndo' ts'om.

19 Ee juu na cwitjeiiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue cwenta na jndo' n'omna, Ty'oⁿots'om macwjeeⁿeⁿ cwenta na ntjeiⁿ jo'. Ee waa ñ'oom'm na teiljeiina' na matsona': "Nnt'uii Ty'oⁿots'om nn'aⁿ ñequio mañejuu na jndo' n'omna".

20 Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Nqueⁿ na cwiluiiñe na catsaⁿntjoom jaa mantyjeeⁿ joo ñomtiuu 'naaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, cwe' ts'iaaⁿndyo jooa'."

21 Nc'e na ljo', tintjeiⁿs'andyo' na majndaa' ts'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñe. Ee cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'oⁿots'om la'xmaⁿna' cwenta'yo'.

22 Meiiⁿ nncjo Pablo, oo nquii Apolos, oo nquii Pedro, cha'tsondyoⁿ cwiluiindyoⁿ na cwindyaⁿntjooⁿyaⁿ ndaaⁿ'yo'. Ee cha'tso na s'aa Ty'oⁿots'om m'aaⁿna' cwentaaya. Cantyja na cwitandooⁿa tsjoomnancuewaañe matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya ee na cwitoⁿñooⁿya na cwitandooⁿa ñ'eⁿñe. Mati cantyja na cwiwjaaya matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya, nc'e cantyja 'naaⁿ jo' cwitsaaguiaa' cañoom'luee. Cha'tso na cwiwinooⁿya je' ñequio na quia wjaaweⁿcañoomna' cwila'xmaⁿna' na nnteijndeiina' jaa.

23 Ndo' 'o m'aⁿ'yo' cwentaa' Cristo ndo' jom cwiluiiñe cwentaa' Ty'oⁿots'om.

4

Ts'iaaⁿ na maty'iom Jesucristo apóstoles

1 Jo' chii catjeiⁿ'yo' cwenta cantyja 'naaⁿyaⁿ na cwiluiindyoⁿ nn'aⁿ na cwindyeⁿntjom nnom Cristo, ndo' na cwit'mooⁿyaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'oⁿots'om na wany'iuu' tyom'aⁿna'.

2 Juu ts'aⁿ na waa cwii ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, macaⁿna' na cwitquioo' cantyja 'naaⁿaⁿ na cwiluiiñe ts'aⁿ na matseicanda.

³ Saa cantyja 'na'ya, ticwjaa'ndyo cwenta chiuu waa na 'o cwitjei'yo' cwenta cantyja 'naa' ts'iaa' na matseixma'ya oo chiuu nquiu nt'omche". Mei' tica'xa" che"nncq cantyja 'na'ya.

⁴ Juu na m'aa' ts'oo' tica'mo'na' aa waa na matseitjoondyo, saa meii' na ljo' tica'mo'na' na tjaa jna'ya. Nquii Ty'oots'om nncu'xee" ja.

⁵ Nc'e na luaa', cwitjooche" na nncwjee'nnda' Ta Jesús, tintjei'yo' cwenta cantyja 'naa' nn'a' na cwindye'ntjom ndaa'yo'. Ee xje'ñee" nnts'aa" na nleitquioo'ya' na' na cwe' wanty'iuu' cwil'a nn'a' ñequio joo 'na' na cwila'jndaa'ndyena naquii' n'omna. Quia jo' ññequiaa Ty'oots'om nnom cwii cwii ts'a' cha'xje" na matsona'.

⁶ 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo', matseina'ya ñ'oommei' ndaa'yo' cantyja 'na'ya ñ'e" Apolos cha nnteijndeina' 'o, ndo' cha cantyja 'naa'ya nntsaala'no'yo' na tincwinom'yo' ñ'oom na teiljei, ndo' cha mei'cwii ts'a' tincwji's'aa' cwii ts'a' na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om cha nnts'aana' na ticwentyjo 'naa' cwiiche".

⁷ Ee ¿chuuu waa cantyja 'na' na mach'eena' ntyji' na jndandyu'ti' nchiiti cwiiche"? Ndo' ¿cwaa' cwii nnom na matsei'xma' na nchii nquii Ty'oots'om mañequiaa' na matsei'xma' jo'? Ndo' xe' cwe' jnda' naya'ñee", ¿chuuu na matseis'andyu' na cha'cwijom tiyuu' na jnda' juuna'?

⁸ Mach'eena' na nquii'yo' na la'xma'yo' nn'a' na tyandye. Cha'cwijom tjaa mei'cwii na maca'ña' 'o. Cha'cwijom na cwiluiindyoy' nn'a' na cwitsa'ntjom, meii' na ticañ'aa'ya. Toom cwe' na mayuu' cwiluiindyoy' nn'a' na cwitsa'ntjom cha mati já nla'jomndyô jo' ñ'e'ndyo'.

⁹ Mach'eena' ntyjii na maque" Ty'oots'om já apóstoles na wanty'iaa'ndyotyayâ na cha'tsondye nn'a'. Matseijonna' cantyja 'naa'ya cha'cwijom nn'a' na jnda' teijndaa' na nncwje na jndoo'che" nn'a' ndo' nnty'iaa' ángeles.

¹⁰ Cwitjeii' nn'a' cwenta na já na cwiñequiaayâ ñ'oom cantyja 'naa' Cristo la'xmaa'ya' nn'a' na ntjei'ndye saa 'o cwitjei' che"ncjo'yo' cwenta na la'xma'yo' na jee' jndo' n'om'yo' cantyja 'naa'a'. Cwitjei'yo' cwenta na tile-icjaanjoom' cwil'aayâ saa 'o jee' cwijaanjoom' cwil'a'yo'. Cwila't'maa'ndye nn'a' 'o saa já ticeue' n'omna.

¹¹ Hasta xje' je', waa xje" na matseitjoona' na nntquiaayâ ndo' na nncwaa'ya ñequio liaa na nlcwaa'â. Jndye ndii' cwicacho'â, ndo' mei' tjaa'na' w'aaya.

¹² Cwiwijndyaayâ na cwil'aayâ ts'iaa". Quia cwitioo nn'a' ñ'oomwi' cjooyâ, cwitaa'ya na catio'naa'ñe Ty'oots'om joona. Quia cwileintyjona já, cwila'quii n'oo'ya.

¹³ Quia cwila'nei' nn'a' ñ'om taa' ts'om nacjooyâ, cwila'joom'na já cha'cwijom to' na niom nnom tsjoomnancue saa cwit'ogyâ ñequio ñ'oom ya. Hasta xje' je' cwil'a nn'a' na cwila'xmaa'ya' cwii na jee' ts'iaa".

¹⁴ Nchii cwe' matseiljeiya ñ'oommei' cha catseijnaa'na 'o saa cha na nntseijndo'na' n'om'yo' nc'e na cwiluiindyoy' ntseindaaya na jee' wi' ts'oo'ya 'o.

¹⁵ Ee meii' na aa m'a' qui mei' nn'a' na cwit'moo'na cantyja 'naa' Cristo ndaa'yo', saa tijndye lotye'yo' m'a'. Cantyja 'naa' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e" Ty'oots'om, ja cwiluiindyoy' tsotye'yo' nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe nn'a'.

¹⁶ Jo' chii matseijndq'a n'om'yo', call'a'yo' cha'xje" na quits'aaya.

¹⁷ Jo' chii majñoo'ya Timoteo na m'a'yo', cwiluiñe' jndaaya na jee' matseicaña' ndo' na jnda ntyjiija jom, jom nnts'aa' na nncjaañjoom' n'om'yo'

chiiu waa na jom'aa' na matseixma^{ny}a cwentaa' Cristo Jesús cha'xjeⁿ na ma'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ.

18 Ñ'eeⁿndyo' 'o na cwilas'andyo' cheⁿncjo'yo' na cwindu'yo' na tixocjonty'iannda'a 'o.

19 Saa tyuaa' nncjocandoo'a 'o xeⁿ l'ue ts'om Ta Jesús, ndo' quia ljo'cheⁿ nljeiya chiiu n'om naⁿñeeⁿ na luua' cwil'ana, nljeiya chiiu tseixmaⁿ ñ'oom na cwila'sandyena.

20 Ee juu na ma'moⁿna' na matseixmaⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om jom, xocwitquioo' jo' cwe' nc'e ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ, nleitquioo' jo' cantyja 'naaⁿ na aa matseixmaaⁿ najndeii na cwiluiñe Ty'oots'om.

21 ¿Chiiu nl'ue n'om'yo' na cats'aa'? ¿Aa nncjocandoo'a 'o na nntseitia' 'o, oo aa nnc'ooⁿya na wi' ts'ooⁿya 'o, ñequio na jeeⁿ jnda ntyjiya 'o?

5

Catjei'yo' ts'aⁿ na m'aa^{ny}a ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu

1 Waa ñ'oom na cwiindyo' 'o mañ'oom tsondyee t'maⁿ ndo' na ljo' meiⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'oots'om tiquil'ana na luua'.

2 Ndo' 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'candaq'ndyo' meiⁿ tatiato nquiu'yo' na luua' waa. Matsona' na catjei'yo' tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿyo' na luua' mach'eeⁿ.

3 Meiiⁿ na tic'ooⁿndyo ñ'eⁿndyo', saa cantyja 'naaⁿ espíritu 'na^{ny}a m'aa^{ny}a ñ'eⁿndyo', ñequio xuee' Ta Jesucristo jnda tu'xa^{ny}a ts'aⁿ na luua' mach'ee.

4 Quia cwiitjomndyo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'oots'om ja nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo' cwe' cantyja 'naaⁿ espíritu 'na^{ny}a ndo' mati ñequio juu najndeii na matseixmaⁿ Ta Jesús nnc'oomna' ñ'eⁿndyo'.

5 Ndo' na luua', la'xmaⁿyo' na catio'yo' tsaⁿñeeⁿ l'o Satanás cha cwi'ndaa' seiⁿeⁿ saa nlui'n'maaⁿñe espíritu 'naaⁿaⁿ quia na nncwjeeⁿndaa' Ta Jesús.

6 Tixcwe na cwiitjei'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'candaq'ndyo' jo nnom Ty'oots'om ndo' na cwiljoya n'om'yo' na luua' waa quii'ntaaⁿyo'. ¿Aa ticali'yo' na meiiⁿ ñechjoowi' ndaaljo' matseicandeei'na' cha'waa tsquee'tyoo'?

7 Jo' chii catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ cha'tsoñ'eⁿ na la'xmaⁿna' ndaaljo' tquie na matsei'ndaa'na' 'o cha nntseijomna' 'o tyoo' na tuina' ñ'eⁿ tsquee'tyoo' xco na tjaa ndaaljo' tjaquiee' na cwicwa' nn'aⁿ judíos xuee Pascua, na juu tyoo'ñeeⁿ cwiluiindyo'. Ee Cristo cwiluiñe Catsmaⁿ chjoo cwentaa^{ny}a cantyja 'naaⁿ xuee Pascua 'naa^{ny}a. Jla'cuee' nn'aⁿ jom ndo' tueeⁿeⁿ cwentaa^{ny}a.

8 Jo' chii matsona' na calajomndyo xuee Pascua ñequio na xcwee' n'ooⁿya ndo' na mayuu'a, na joo jo' la'xmaⁿna' cha'cwijom tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Nchii nlaⁿjomndyo xuee Pascua'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' tquie na tseixmaⁿna' na quie' n'ooⁿya ndo' natia na cwil'aaya.

9 Ñequio cwiicheⁿ carta'ñeeⁿ tsjoo^{ny}a na tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwe' m'a^{ny}a ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

10 Saa ñ'eⁿ carta'ñeeⁿ nchii ñe'catsjoo^{ny}a na catjei'ndyo'ñ'eⁿyo' ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' m'a^{ny}ana ñequio nn'aⁿ oo na m'aⁿna na cwila'queeⁿ n'omna 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na jeeⁿ ya cwinquio'nn'aⁿna nc'iaana cha ndaaⁿ ntjei'na 'naaⁿ naⁿñeeⁿ oo ñ'eⁿ joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ee xeⁿ tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na laxmaⁿ nmeiⁿ, n'caⁿna' na calui'yo' tsjoomnancue.

11 Ñ'oom na l'ue ts'ooⁿ na cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ carta'ñeeⁿ, ts'aⁿ na matso na matseyu' ñ'eⁿ Jesucristo, mei'chjoo tilajomndyo' ñ'eⁿñeⁿ xeⁿ m'aa^{ny}aaⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luua'ndyo', oo queeⁿ ts'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ,

oo matseit'maaññê 'na'n na cwe' nn'a'n l'a, oo cantuñê, oo tsa'n candii jom, oo mach'uee'n. Mei'n na nlcwa' ñequio ts'a'n na matseixma'n nmei'n til'a'yo'.

¹² Titseixma'ya na nncu'xa'ya nn'a'n na tyoola'yu'. Ncjo'yo' la'xma'yo' na nntu'xe'yo' nn'a'n na m'a'n quii'ntaa'yo'.

¹³ Nquii Ty'oqts'om nncu'xee'n nn'a'n na tyoola'yu'. Quia jo' catjei'yo' ts'a'n jna'ñee'n quii'ntaa'yo'.

6

Ticaty'iom yana' na nlquaq'ya ñ'oom cjo'o nc'iaaya

¹ Quia cwiindy'o 'o waa ñ'oom na malein'oomna' juu ñequio cwiiche'n x'iaa' na matseyu', ¿chiiu na cwique'nyo' ñ'oom tsa'ñee'n jo nnom jwe na nchii ts'a'n na matseyu'? Cwa nchii ncjo'yo' na cwila'yu'yo' ñ'e'n Ty'oqts'om nla'jndaa'ndyo' ñ'oom'ñee'n.

² ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'a'n na cwiluiindy'e cwentaa' Ty'oqts'om nntu'xe'na nn'a'n tsjoomancue? Ndo' nc'e na nntu'xe'nyo' nn'a'n tsjoomnancue, ¿chiiu na tileicandaq nntu'xe'nyo' ñ'oommei'n na cwe' cwantindy'o jona'?

³ ¿Aa ticaliu'yo' na nntu'xaq'ya ángeles? Ndo' nc'e na ljo', majndeitiche'n nndaq nla'jndaa'ndyo' ñ'oom na mat'uiina' jaa yuu na ticjaañjoom' na cwil'aaya je'.

⁴ Jo' chii xe'n niom ñ'oom na maleichuuna' 'o ñequio nn'a'nyo' na cwilayu', catty'iom'yo' ts'iaa'ñee'n nn'a'n quii'ntaa'nyo' na tit'ma' la'xma'n na catu'xe'na ñ'oom 'na'nyo'.

⁵ Matsjo' na luua' cha catseijnaa'na' o'. ¿Aa nnts'aache'na' na tjaa'na' mei'ñecwii ts'a'n quii'ntaa'nyo' na jndq' ts'om na nntseijndaa'ñê ñ'oom na maleichuuna' 'o'?

⁶ ¿Aa maxje'n maty'iom yana' na cwique'nyo' ñ'oom cjo'o' cwii nn'a'nyo' na mati matseyu'? Jo' chii cwitjomndyo' jo ndaq nn'a'n na cwitu'xe'n ñ'oom, meii'n na jona nchii nn'a'n na cwila'yu'.

⁷ Juu na cwila'ntja'ndyo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu' ma'mo'na' na t'ma'n waa na cwila'tjoondyo'. Yati caljoya n'om'yo' nawi' na cwil'ana 'o, meii'n na cwinty'ueena 'na'nyo'.

⁸ Saq 'o xuii' na cwil'a'yo', mancjoondyo' cwita'wi'yo' nn'a'nyo' na cwila'yu' hasta cwinty'uee'yo' 'naa'na.

⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'a'n na cwiñequiandy'e cantyja 'naa' natia ticalaxma'na cantyja na matsa'ntjom Ty'oqts'om? Tiñe'quio'nn'a'ndyo' che'ncjo'yo' cantyja 'naa' ñ'oomwaañe. Nñ'a'n na cwe' cwitjomndyeyana ñ'e'n nn'a'n na tyoo'uncona, tixocala'xma'na cantyja na matsa'ntjom Ty'oqts'om, mei' nn'a'n na cwila't'maa'ndye 'na' na cwe' nn'a'n l'a, mei' nn'a'n na cwe' m'a'ya ñ'e'n nn'a'n, mei' na nom na cwe' ñ'e'n ntyjenom m'a',

¹⁰ mei' nn'a'n na cwinty'uee, mei' nn'a'n na quee'n n'om 'naa' cwiche'n ts'a', mei' na candyee, mei' nn'a'n na cwitioñ'oom nn'a'n, mei' nn'a'n na cwinguio'nn'a'n ts'a'n cha ndaq ntjeii'na 'naa'na.

¹¹ Ñ'ee'ndyo' 'o na ñejla'xma'nyo' nmei'n cwitjooche'n na nla'yu'yo', saq je' jnda tma'ndyo', jnda tqe'ndyo Ty'oqts'om 'o, jnda tquee'n 'o na tjaa jna' la'xma'nyo' ñequio xuee' Ta Jesucristo ndo' cantyja 'naa' nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'oqts'om cwentaaya.

Maque'lju' Ty'oqts'om sei' ts'a'

¹² Waa ñ'oom na cwilue nn'a'n: "Wanaa' na nnts'aa mei'ljo'che' na l'ue ts'oq'n". Mayuu' na ljo', saq ticha'tso mateijndeii'na ts'a'n. Ñ'oom na mayuu'

wanaaⁿ na nnts'aa yuu na l'ue ts'ooⁿ saaⁿ ticatsona' na cwii na mats'aa nllqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ja.

13 Mati cwilue nn'aⁿ: “Juu nantquie tseixmaⁿna' cwentaa' tsiaa' ts'aⁿ, ndo' tsiaa' ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwentaa nantquie.” Ñ'oom na mayuu' jo', saaⁿ we nnom nmeiⁿ nnts'aa Ty'oots'om na ndyuena'. Saaⁿ nchii tqueeⁿ seii' ts'aⁿ na cwe' luaa' nnc'oom ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, tqueeⁿ seii'a na laxmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ na matsa'ntjoom, ndo' jom m'aaⁿ cwentaa' seii'a.

14 Ndo' cha'xjeⁿ na tquiaaⁿ na wando'xco Jesús mati ñeiquiaaⁿ na nntandoo'xcogya nc'e najndeii na cwiluiñê.

15 ¿Aa ticaliu'yo' na juu seii'yo' laxmaⁿna' cwii taⁿ seii' Cristo? ¿Aa maty'iomna' na nntseitjooⁿa juuna' ñ'eⁿ cwii yuscu na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ? Meiⁿchjoo ticaty'iomna'

16 ¿Aa ticala'noⁿyo' quia na matseitjoom'ñe ts'aⁿ ñequio sculjaa', ñe'cwii sei' laxmaⁿna? Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Wendye jooa, ñe'cwii sei' la'xmaⁿna.”

17 Ndo' na luaa' waa, quia na matseijom'ñe ts'aⁿ ñequio Ta Jesús, ñe'cwii cwiluiñê tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

18 Cha'cwijom na jndeii maleinom ts'aⁿ cha na ticat'uii cwii na teincuu' jom, maluaa' cal'a'yo' na tic'om'ya'yo' ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'. Ee nt'omcheⁿ jnaⁿ na mach'ee ts'aⁿ ticat'uiina' seiiⁿeⁿ, saaⁿ ts'aⁿ na matseitjoom'ñe ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa', matseicw'aa'ñê jnaⁿ seiiⁿeⁿ.

19 ¿Aa ticaliu'yo' na cwiluiñê seii'yo' wats'om cwentaa' Espíritu Santo na m'aaⁿ quii' n'om'yo' na jnda tquiaa Ty'oots'om na c'oom ñ'eⁿndyo'? Jo' chii ticalaxmaⁿyo' na ñnequiandyo' na nl'a seii'yo' yuu na queeⁿ n'omna'.

20 Ee jnda seijnda Ty'oots'om 'o ñequio cwii na jee'cheⁿ ndya' jnda. Jo' chii laxmaⁿyo' na cala't'maaⁿndyo' jom ñequio seii'yo' ñequio espíritu 'na'nyo' ee na we ndii' jooa' la'xmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ.

7

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na jnda t'unco

1 Ndo' je' maw'oⁿ ñ'oom na cwita'x'e'yo' nooⁿ nacjoo' carta na jla'cwanom'yo'. Ñecuaa meiiⁿ ticoco tsaⁿs'a,

2 saaⁿ jnaaⁿ na jeeⁿ cwe' luaa' cwic'eeⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana, jo' chii yati cwii cwii tsaⁿs'a cocoom ndo' mati cwii cwii tsaⁿscu c'oom saaⁿaⁿ.

3 Nquii tsaⁿs'a waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ scoom'm ndo' mati tsaⁿscu waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ saaⁿaⁿ. Wendyena quiandy ntyeena ndaana na cala'candaⁿndyena ñ'oomwaa'.

4 Tsaⁿscu titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom saaⁿaⁿ ee saaⁿaⁿ tseixmaⁿ cwenta jom, meiⁿ tsaⁿs'a titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom scoom'm ee scoom'm tseixmaⁿ cwenta jom.

5 Cwe' jo' tintseintycwii'ñe ts'aⁿ nnom saaⁿaⁿ, nnom scoom'm saaⁿ ñequii'cheⁿ wanaaⁿ na nla'ljondyo' xeⁿ waa ñ'oom na jnda t'maⁿyo' na ñe'calaneⁿyo' nnom Ty'oots'om. Saaⁿ nchii na jndye xuee, tints'aana' na tilecala'quii n'om'yo' ndo' na ljo' nnts'aa Satanás na nla'tjoondyo'.

6 Luaa' waa na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', saaⁿ tintjei'yo' cwenta na tseixmaⁿna' ñ'oom na matsa'ntjomna'.

7 Cantyja 'na'ya toom cwe' cha'tso na'nom laxmaⁿna cha'na ja, saaⁿ tiñe'cwii xjeⁿ na mañequiaa Ty'oots'om na laxmaa'ya. Ee ñ'eⁿ nn'aⁿ waa cwii nnom na la'xmaⁿ, ndo' nt'omcheⁿ cwiicheⁿ ljo la'xmaⁿ.

8 Ndaa joo na'nom na tyoo'unco ndo' mati joo yolcu na jnda ljondye, matsjoo na yati caljoo'ndyena na ñenqueena cha'na m'aaⁿ ja luaañe.

⁹ Saa xeⁿ tileicwiquii n'omna na m'aⁿ ñenquieena, ñecuaa, c'uncona, ee yati na m'aaⁿ ts'aⁿ na we caⁿ, nchiiti na cwe' matseiqueeⁿ ts'oom na ñe'c'oom ñ'eⁿ ts'aⁿ.

¹⁰ Saa ndaa 'o na jnda tma'co'yo', luaa waa ñ'oom na matsa'ntjomna', nchii cwe' ñ'oom 'ndyo ja, ñ'oom 'ndyoo nquii Ta Jesús jo': juu scuu' ts'aⁿ ticatoⁿ ñe' ñequio saaⁿ aⁿ.

¹¹ Saa xeⁿ ma'ñeeⁿ saaⁿ aⁿ, ticwanaaⁿ na ncoconnaaⁿ aⁿ, matsona' na caljoy-aandyenda'na. Ndo' mati juu saaⁿ aⁿ, tintseyuyui' ljeii 'naaⁿ na.

¹² Ndaa nt'omndyo' 'o na jnda t'unco'yo', luaa matsjoo nncō, nchii matsa'ntjom Ta Jesús na caluii na ljo', xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseyiu' saa scoomⁿ m tyootseyiu' ndo' tsaⁿ ñeeⁿ cwiljoya ts'om na m'aaⁿ ñ'eⁿ ñe', tintoⁿ ñe' ñequio scoomⁿ m.

¹³ Ndo' cwii yuscu na matseyiu', xeⁿ saaⁿ aⁿ tyootseyiu', saa cwiljoya ts'om na cwiljoo ñe' ñ'eⁿ ñe', tintseyiyueeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ ñe'.

¹⁴ Ee maqueⁿ ndyoo Ty'oots'om saa' yuscu na tyootseyiu' nc'e na cwiluii ñe' saa' yuscu na matseyiu'. Ndo' mati maqueⁿ ñooⁿ scuu' ts'aⁿ na tyootseyiu' nc'e saaⁿ aⁿ tseixmaⁿ ts'aⁿ na matseyiu'. Ee xeⁿ nchii na luaa' waa, quia jo' nda joona nla'xmaⁿ cha'na nda nn'aⁿ na tyoola'yui', saa na mayuu' maqueⁿ na'nda joona cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

¹⁵ Saa xeⁿ juu ts'aⁿ na tyootseyiu' ñe'catseyiyueeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ saaⁿ aⁿ oo scoomⁿ m, quia jo' ñecuaato na ca'ñeeⁿ. Quia na luaa' waa maxjeⁿ til'aaya na jnde'i'na' na caljoo ñe' ts'aⁿ. Ee Ty'oots'om l'ue ts'oom na tica-chooya tia' ñequio nn'aⁿ w'aaya.

¹⁶ Ee ¿chiiu ntyji'yui' 'u tsaⁿscu na matseyiu' na jnda tma'co' na xocatseyiu' sa' ñ'eⁿ Ty'oots'om cantyja 'naⁿ? Ndo' mati 'u tsaⁿs'a na matseyiu' na jnda tma'co', ¿chiiu ntyji'yui' na xocatseyiu' scu' cantyja 'naⁿ?

Tilajndaqaya na nlachuii'a na tyolaxmaa'ya

¹⁷ Ticwii cwiindyoyo' 'o, caljoya ts'om chiiu waa na jnda tquiaa Ty'oots'om na matseixmaⁿ quia na t'maaⁿ juu. Luaa' waa ñ'oom na mañequiaaya ndaa nn'aⁿ cha'tso ntaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿ eⁿ cwentaaⁿ aⁿ.

¹⁸ Quia na t'maaⁿ 'u, ¿aa jnda tuui 'naaⁿ sei' cha'xeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yonom ndana? Tintseichui' na luaa' waa. Ndo' xeⁿ aa tyooluii 'naaⁿ sei' quia na t'maaⁿ 'u, tacaⁿ na' na caluii na ljo'.

¹⁹ Ee ticateijndeina' ts'aⁿ xeⁿ na tuui 'naaⁿ ñeeⁿ tjaaⁿ aⁿ meiiⁿ xeⁿ ticaluina'. Ñ'oom na jndati na catseicandā ts'aⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oots'om.

²⁰ Jo' chii mei'quia cwii nnom na matseixmaⁿ ts'aⁿ quia na t'maⁿ Ty'oots'om jom, jo' jo' caljoya ts'oom.

²¹ ¿Aa cwiluiindyui' ts'aⁿ na mand'i'ntjomtyeⁿ quia na t'maaⁿ 'u? Tinc'oom' ts'om' na ljo', saa xeⁿ nncju'naaⁿ ñena' na nndyaandyu', cwa catsa' na ljo'.

²² Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ na mand'i'ntjomtyeⁿ quia na t'maⁿ Ty'oots'om jom na catseyoomⁿ m ñ'eⁿ Ta Jesús, je' cwiluii ñe' ts'aⁿ na jnda seicandyaa' ñe'. Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ quia na t'maⁿ Cristo jom, je' cwiluii ñe' ts'aⁿ na mand'i'ntjomtyeⁿ nnoom.

²³ Juu ñequio na seijnda Ty'oots'om 'o, jeeⁿ ndya' jnda jo'. Jo' chii tiñequiandyoyo' na laxmaⁿ yo' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaa nn'aⁿ.

²⁴ Quia jo' 'o nn'aⁿ ya, cwii cwiindyoyo' caljoya ts'om chiiu waa na tyot-seixmaⁿ xjeⁿ na t'maⁿ Ty'oots'om juu.

Nn'aⁿ na tyoonc'unco ndo' yolcu na jnda ljondye

²⁵ Ñ'oom na cwita'x'ee'yo' ngoⁿ cantyja 'naaⁿ yolcu na tyoo'unco, tjaa'na' ñ'oom na matsa'ntjom Ta Jesús ja cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Saa nc'e na

matseixma^{na} ts'aⁿ na wi' ts'oom, ntyjii na ndaa nla'n'oom'ndyo' n'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ n'oomwaa'.

²⁶ Cwe' nc'e jndye nnom quich'eena' tiempomeiiⁿ, jo' chii macwjiia' cwenta na yaticheⁿ caljoo'ne ts'aⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijnoom'm.

²⁷ Xeⁿ m'aaⁿ scu', tintseyiuii' ljeii na tma'co' jom. Saa xeⁿ tjaa'naⁿ scu', tical'ue' ts'aⁿ na nluuifne scu'.

²⁸ Saa xeⁿ aa mma'co', tjaa'naⁿ jnaⁿ naljo'. Ndo' mati cwii yuscundyua, tjaa jnaaⁿ xeⁿ ncoco. Ee jndye nnom nawii' quich'eena' na nntjoom nn'aⁿ na nnc'unco ndo' ne'cateijndeiya 'o na tincwinom'yo' joona'.

²⁹ 'O nn'a^{na} ya na cwila'yui'yo', luaa waa na ne'catsjooja: Jnda teitsioo' xuee na nncwjee'nnda' Cristo. Nc'e na ljo' joo nn'aⁿ na jnda t'unco, c'omna cha'cwijom tjaa'naⁿ lcuuna, tjaa'naⁿ s'aana.

³⁰ Joo nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, c'omna cha'xjeⁿ quia waa xuee. Ndo' joo nn'aⁿ na m'aⁿ ncuee, c'omna cha'cwijom m'a^{na} na chjoo' n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwilajnda 'naⁿ c'omna cha'cwijom nchii 'naaⁿ na jo'.

³¹ Ndo' joo nn'aⁿ na cwiwil'uee'ndye 'naⁿ na cwila'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe, matsona' na c'omna cha'cwijom na tica'jnda nquiuna ljo' la'xma'na', ee juu na matseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe mawjaantycwiina'.

³² Til'ue' ts'ooⁿ na jndye ñomtiuu nc'om'yo', ee ts'aⁿ na tjaa'naⁿ scuu', m'aaⁿ ts'oom chiuu nnc'oom jo nnom Ta Jesús, na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe,

³³ Saa ts'aⁿ na m'aaⁿ scuu', m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na maca'na' cha neiiⁿ scoom'm ñ'eⁿñe.

³⁴ Ndo' na luaa' waa, tiñecwii m'aaⁿ ts'oom. Ñecwii xjeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ yuscu na tjaa'naⁿ saa' ñequio yuscu ndyua na tyoococo. Joona m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, na ñnequiandyen'eⁿna na la't'maaⁿ ndyena jom cantyja 'naaⁿ seiina ñequio espíritu 'naaⁿna. Saa yuscu na jnda mam'aaⁿ saa', m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na maca'na' ndo' ñequio chiuu na nnc'oom cha nncjaawee' ntyjii saaⁿ ñ'eⁿñe.

³⁵ Nchii matsjoo n'oommeiⁿ ndaa'yo' ee tical'ue' ts'ooⁿ na nnc'unco'yo' saa cha na nnteijndeiyina' 'o ndo' cha na xcwee' n'om'yo' na nndye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús.

³⁶ N'oom na jndu'yo' na m'aaⁿ cwiindyoyo' 'o na m'aaⁿ nomjnda na jnda jaawinom'na' na ndyuañe ndo' 'u na tsotyeen' jnda mamatseitiuu' na ya xeⁿ nncocotoom, maxjeⁿ ya na nluui na ljo'. Ee nchii jnaⁿ na nntsa' na ljo'.

³⁷ Saa xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jnda seijndaa'ñe naquii' ts'om na xonquiaa na nncoco nomjnda, ee na manty'iaa' na tica'na', ya cats'aa na ljo'.

³⁸ Quia jo' ya mach'ee ts'aⁿ na maw'o ñomcaa' jnda, saa yati mach'ee juu ts'aⁿ na matseiljo nomjnda.

³⁹ Yuscu na m'aaⁿ saa', mat'uiityeⁿna' juu ñ'eⁿñe yocheⁿ na wando' tsaⁿñeeⁿ. Saa xeⁿ nncue' tsaⁿñeeⁿ, wanaaⁿ na ncoonnaaⁿ ñ'eⁿ meⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'oom, macanda ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na matseyiu'.

⁴⁰ Saa matseitiuu yati mach'eeⁿ xeⁿ na nljoo'ñe na ñenqueⁿ. Luaa' m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ n'oomwaa' ndo' mantyjii na matseixma^{na} Espiritu na cwiluiñe Ty'oots'om.

8

Nantquie na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nla'

¹ Je' nnc'oya ñ'oom na cwita'xe'yo' cantyja 'naaⁿ seii quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. N'oom na mayuu' na cha'tsondyo cwiluiindyoyo nn'aⁿ na jndo' n'ooⁿya cantyja 'naaⁿ n'oomwaa',

ndo' juu jo' wjan'oomna' jaa na c'oo'ya na s'andyo, lcundyo. Saa juu na m'aa'ya na jnda nquiuyu na n'a, matejindeiina' na tsaanajndaaya na cwila'yuu'a.

² Ts'a' na matseitiuu na jndye waa na jndq' ts'om, tyootsei'ng' cha'xje' na maca'na' na caljei.

³ Saa nquii ts'a' na jnda ntyjii ñequio Ty'oots'om, mawajna'a' tsa'ñee'.

⁴ Cantya 'naa' aa wanaa' na nntquie'yo' seii quioo' na cwiwil'uee'ndye nn'a' na cwila't'maa'ndye 'na' na cwe' nn'a' l'a, cwila'ng'o'a na mei'cwii jaa ljo' la'xma' jona' ee maxje' macanda' nque' m'aa'.

⁵ Ee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue jndye nnom na maniom na cwila't'maa'ndye nn'a' na cwiluena na t'ma' ñ'oom la'xma', saa jona' nchii nquii Ty'oots'om cwiluiindyena'. Ndo' na mayuu' na jndye 'na' maniom na cwilue nn'a' "Ta" ndaana', ndo' cwiuee'ndyecjena cantya 'naa' jona'.

⁶ Saa cantya 'naa' jaa nmeii' ñecwii Ty'oots'om m'aa', ndo' jom cwiluiñê Tsotyaya. Cantya 'naa' jom cha'tso na maniom, jom tquee' jo', ndo' nc'e jom, jo' na m'aa'ya. Ndo' mati ñecwii m'aa' na cwiluiñê na matsa'ntjom jaa, nquii Jesucristo. Cha'tsoti na maniom, cwim'a'na' nc'e nque', mandii ñ'aa' jaa.

⁷ Saa ticha'tsonde nn'a' cwila'ng'na na ljo' ee jnda ljeii'na' na cwila't'maa'ndyena cwii na cwe' nn'a' l'a, ndo' quia cwicwa'na nantquie'ñee', cwtjeii'na cwent na cwila't'maa'ndyena juuna'. Ndo' nc'e na tyoowijndo' n'omna cantya 'naa' ñ'oommei', jo' chii juu na m'aa' n'omna tseixma'na' cwii na jnda t'aa'na' na cwajndii.

⁸ Ee nchii cwe' aa macwa' ts'a' nantquie'ñee', oo, aa ticwaa'a' jona', jo' na macjaawee' ntyjii Ty'oots'om jom. Mei' nchii na jee' ya nn'a'ndyotyaa xe' cwicwaa'a' jona', oo nchii nn'a' na tiann'a'ndyotyaa xe' ticwaa'a' jona'.

⁹ Saa cal'andyo' cwent na juu luaa' na wanaa' na c'om'yo', titseixma'na' cwii na nnts'aana' na nntseitjooñe cwii nn'a'yo' na cachjoo matseyu'.

¹⁰ Ee xe' 'u na ntyji' chiuu wanaa' na nntsa', mawacatyee' cwii joo yuu na cwila't'maa'ndye nn'a' cwii na cwe' nn'a' l'a, ndo' cwii ts'a' na titye' na matseyu' nty'iaa'na' 'u jo', ndaa' nnts'aana' na mache' na luaa', nnc'omt'maa'ñe ts'oom na mati lcwaa'a'na' na cwila't'maa'ndye nn'a' ty'oo'ñee'.

¹¹ Ndo' na luaa', juu na matsei'ng' na wanaa' na ljo' mache', nntsei'ndaa'na' juu nn'a' na titye' matseyu', na mati tue' Cristo cwentaa'na'.

¹² Quia laa'ti' cwil'a'yo' ñequio joo nn'a'yo' na tit'ma' cwilayu'ya n'om, cwila'tjoondyo' ndaana na cwila'ñ'ee'ndyo' n'omna. Ndo' mati cwilaxma'yo' jna' jo nnom Cristo.

¹³ Jo' chii xe' cantya 'naa' na macwa'a cwii nnom nantquie' na cwiwil'uee'ndye nn'a' na cwila't'maa'ndye cwii na cwe' nn'a' l'a, xe' jnaa' jo' matseitjooñe cwii nn'a'ya na matseyu', quia jo' tajom cwilcwa'nda'a juuna' cha tintseilcwe'tya'na juu nn'a'ya.

9

Ts'a' na cwiluiñê apóstol, waa najndei na matseixmaa'

¹ Joo na wanaa' na l'a apóstoles, mati ja tseixma' jo' ndo' chiuu waa na laxma'na, mati jo' matseixma'ya. Jnda nty'ianoo'ya Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ndo' 'o cwiluiindyoo' cwentaa'na' nc'e ts'iaa' 'naa'na' na tyots'aaya quii'ntaa'yo'.

² Nndaꝯ nnts'aana' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitjeii'na cwenta na ticaluiindyꝯ apóstol, saa jo ndaa 'o matsona' na cwiluiindyꝯ na ljo' ee juu na cwila'yuy'yo' ma'moⁿna' na ljo'.

³ Ndaꝯ joo nn'aⁿ na cwilue na nchii cwiluiindyꝯ apóstol, luaa waa ñ'oom na matseilcwa'a ndaana.

⁴ Waa na matseixma'ya na wanaaⁿ na nnco'ñꝯⁿ na macaⁿna' na nlcwaa'a ndo' na nlcwaya,

⁵ ndo' mati wanaaⁿ na nncjaañ'eⁿ cwii yuscu na matseyiu' quia jonquiaya ñ'oom naya cha'xjeⁿ cwil'a nt'omcheⁿ apóstoles, ñequio ntyjee nquii Ta Jesús ndo' mati Pedro.

⁶ Ndo' çaa m'aaⁿ n'om'yo' na cwe' macandꝯ nquii Bernabé ñ'eⁿndyꝯ ja na ticatsona' na nnteixe'yo' jâ?

⁷ Ee ç'ñeeⁿ sondaro na cwe' nquii matseicatsuu 'naⁿ na macaⁿna' juu na macaa ndia'? Ndo' ç'ñeeⁿ ts'aⁿ na manom' cwii ntjom l'oo uva na tiquii taꝯ'na'? Ndo' ç'ñeeⁿ ts'aⁿ na mateix'e canmaⁿ na tic'uu ndaatsuuyo'?

⁸ Meiⁿ ticala'tiuu'yo' na cwe' tomti ñ'oom na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na macwji'a. Ee ljeii na tquiaa Ty'ooⁿts'om nnom Moisés, majo'ti matsa'ntjomna'.

⁹ Ee naquii' libro'ñeeⁿ teiljeii: "Tintjaa'ndyꝯ' bosa ndyuee quioo'ndyꝯ yoche' na cwil'a'yo' ts'iaaⁿ." Saa meiiⁿ na ljo' teiljeii, nchii macandꝯ ma'moⁿna' na cwe' cantyja 'naaⁿ quioo'ndyꝯ ñjom ts'om Ty'ooⁿts'om.

¹⁰ Nc'e na m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿya, jo' chii teiljeii ñ'oomwaa'. Naya 'naaⁿya na teiljeiina', ee juu ts'aⁿ na matseindyaa tyuaa ñequio juu ts'aⁿ na macwja'lqueeⁿ, cwil'ana ts'iaaⁿmeiⁿ na ntjaaa' n'omna na nleil'uee'ndyena na cwiwe'.

¹¹ Jo' chii nc'e na jnda jnoꝯⁿâ tsjaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu naquii' ntaaⁿyo', ticwinom'na' na ññequia'yo' na cwitaaⁿyâ ndaaⁿyo' chjoowii' naⁿyo' cha'cwijom cwii na jnda tue'.

¹² Nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwit'mooꝯⁿ ndaaⁿyo' cwil'ana na cateijndei'yo' jona. Ndo' majndeiticheⁿ jâ wanaaⁿ na cateijndei'yo'.

Meiiⁿ na wanaaⁿ na ntaaⁿyâ na cal'a'yo' na ljo', saa meiⁿjom ndii' tyool'uuyâ. Ee cwila'quii n'ooⁿyâ naquii' na cwitjooⁿyâ cha ticatseitsaaⁿñena' na ya tsandy'e'yo' ñ'oom' Ty'ooⁿts'om.

¹³ 'O manquiu'yo' nquiee ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na cwindye'ntjom naquii' wats'om t'maⁿ cwitquiina seii quioo' na cwila'cwjeena na cwiñequia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'ooⁿts'om. Wanaaⁿ na cwitquiina sei'ñeeⁿ ee jo' jo' waa tio t'maⁿ yuu cwindye'ntjomna nnoom.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ cwicandaa na ññeeⁿ 'naⁿ na cwiwil'uee'ndyena, maluaa' sa'ntjom Ta Jesús na joo nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ nnto'ñoomna ljo' na macaⁿna' jona nc'e ñ'oom'm na cwiñe'quiaⁿ.

¹⁵ Saa meiⁿjom ndii' tyoocaⁿa na ññequia'yo' ljo' na macaⁿna' ja, meiⁿ nchii matseiljeiya ñ'oomwaañe cha nnteijndei'yo' ja. Ee yati ntyjii meiⁿ na aa nc'io na tintsuu nayawaañe na cantyja 'naaⁿ jo' matseis'andyꝯ.

¹⁶ Saa tyoocwji's'andyꝯ na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ooⁿts'om ndaaⁿyo' ee ts'iaaⁿñeeⁿ matseixma'ya. Ndo' jeeⁿ nty'iaa'ndyꝯ xeeⁿ ticatseicandaya juuna'.

¹⁷ Jo' chii xeⁿ mañequiaya ñ'oom nc'e na l'ue ts'ooꝯⁿ nncꝯ, matsona' na nncwantjoꝯ, saa xeⁿ mats'aa na ljo' nc'e na maty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ ja, quia jo' cwe' matseicandaaⁿndyꝯ ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

¹⁸ Quia jo' juu na mawantyjoꝯⁿ, na m'aaⁿya na nei'ya na mañequia ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooⁿts'om nn'aⁿ na meiⁿcwii na chojnaⁿyo' noꝯⁿ, na

nchii nncwantjō_{ny}a 'naⁿ na maca^{na}' ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁹ Ja meiiⁿ nchii cwiluiindyō moso na mandí'ntjomtyeⁿ nnom patrom 'naaⁿ, saā jnda tqueⁿndyō cheⁿnnco na matseixma^{ny}a na ljo' ndaa cha'tso nn'aⁿ. Mats'aa na ljo' cha majndyeti nn'aⁿ nncwantjōⁿ cwentaa' Cristo.

²⁰ Quia na m'aa^{ny}a quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, mats'aa cha'na cwii jooa na m'a^{na} nacje 'naaⁿ ljeii na tquiaa Moisés cha nncwantjō^{ny}a jooa cwentaa' Cristo, meiiⁿ tic'oo^{ny}a nacje 'naaⁿna'.

²¹ Ndo' jo ndaa nn'aⁿ na tic'omna nacje 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mats'aa cha'na cwii nquieena cha nncwantjō^{ny}a jooa, meiiⁿ na mayuu' m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿ ljeii 'naaⁿ nquii Ty'oots'om nc'e na m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿ Cristo.

²² Quia na m'aa^{ny}a ñ'eⁿ nn'aⁿ na cachjoo na cwila'yuy^a n'om, mati mats'aa na cachjoo matseyu^{ny}a ts'ooⁿ cha mati nncwantjō^{ny}a jooa. Ndaa cha'tso nn'aⁿ mats'aa na matseixma^{ny}a cha'xeⁿ jooa cha nt'omndye jooa nluí'n'maaⁿndyena.

²³ Mats'aa cha'tso nmeiⁿ nc'e ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿ jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cha mati nntseijomndyō ñequio naya na cwito'ñoom nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna'.

²⁴ 'O manquiu'jndaa'ndyō' quia cwitjomndye nn'aⁿ na nleinom, cha'tsondyena cwileinomna, saā macanda juu ts'aⁿ na nncuee'jndyee nla't'maaⁿndye nn'aⁿ juu. Quia jo' cala'jnda'yo' cha'xeⁿ matseijndei ts'aⁿñeeⁿ. Cjoo'yaya n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'oots'om cha mati nntseit'maaⁿñe' o.

²⁵ Saā cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwileinom, jndye nnom na cwila'ljondyena, ee cwicantyyaa' n'omna na nnta'ntjomna, meiiⁿ juu 'naⁿ na cwita'ntjomna tyuaa' cwiwi'ndaa'na'. Jo' chii mati jaa cjoo'yaya n'oo^{ny}a na cwindya'ntjooⁿtyaa^{ny}a nnom Ty'oots'om nc'e juu na nnto'ñoo^{ny}a na ñequiiaaⁿ ndaaya tijoom cwi'ndaa'na'.

²⁶ Cantyja 'naⁿ ja luaa tyoots'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na cwe' maleinomto na tijndaa' yuu wjaayuu. Cantyja na mandí'ntjō^{ny}a nnoom, meiiⁿ tyoots'aa cha' cwil'a nn'aⁿ na cwe' cwituee'to nnda' naquii' jndye.

²⁷ Nchii nmeiiⁿ mats'aa. Ja ñequio na jndei'na' maju'cja seii'a na cat-seicandana' na matsa'ntjō^{ny}a juuna, cha cwii na jnda t'moo^{ny}a ndaa nt'omcheⁿ ticwji'ndyona' ja na ticwil'uendyō naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Cristo.

10

Ticala't'maaⁿndyō meiiⁿquia na cwe' nn'a' la

¹ 'O nn'a^{ny}a na cwila'yuy^{yo}', l'ue ts'ooⁿ na cala'nō^{ny}yo' quia jlui' welooya nn'aⁿ judíos Egipto, cha'tsondyena tyotseintyō Ty'oots'om ncwaaⁿ nchquiu nacjooa ndo' cha'tsondyena teinomna Ndaaluee' Wee.

² Ndo' na luaa', cha'tsondyena teits'oomndyena na seitjoom'na' jooa ñ'eⁿ Moisés quia na tyotseintyōna' nchquiu'ñeeⁿ cjoona ndo' na teinomna ndaaluee'ñeeⁿ.

³ Ndo' mati cha'tsondyena tyocwa'na maná na tquiaa Ty'oots'om na jnaⁿna' cañoom'luee,

⁴ ndo' cha'tsondyena tyowena ndaatoo na tyocalui'na' quii' tsjo' na ñ'eⁿ ñ'eⁿna' ñ'eⁿndyena. Nquii Cristo cwiluiiñe tsjo'ñeeⁿ.

⁵ Saā meiiⁿ na luaa' tyom'a^{na}, maxjeⁿ majndyendyetina ticjaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyena ee t'cal'ana yuu na l'ue ts'oom. Macwe' jo' jndyendyena tjana ndyuaa yuu tja nn'aⁿ c'oom.

⁶ Cha'tso nmeiⁿ na tyotjoomna laxma^{na}' cwii na ma'mo^{na}' ndaaya na tila'queeⁿ n'oo^{ny}a cwii cwii nnom natia cha'xeⁿ tyola'queeⁿ n'omna.

7 Jo' chii tila't'maaⁿndyo' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona ee tso ñ'oom na teiljeii: "Ty'ewindyuaandye nn'aⁿ na nlcwa' ndo' na nncwe, jnda' jo' teicantyjana na l'ana cha'xjeⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oqts'om."

8 Meiⁿ tanc'ooⁿya na cwe' luaa'ndyo ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na tyol'a joona ee jnaaⁿ jo' na s'aa Ty'oqts'om na ñecwii xuee tja ntquiuu nchoo' ndyee meiⁿndyena.

9 Meiⁿ tacal'aaya xjeⁿ Cristo cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona, ee jo' na tquii canduu joona ndo' tjana.

10 Meiⁿ tilancjoo'ndyo' nnom Ty'oqts'om cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona, ndo' jnaaⁿ jo' na jñoom ángel na jndyotseicwjee joona.

11 Cha'tso nmeiⁿ na tyotjoom weloo welooya, laxmaⁿna' cwii na ma'moⁿndyeyuna' ndaaya, ndo' teiljeii joona' quii' ñ'oom' Ty'oqts'om cwii na matseijndo'na' n'ooⁿya chiuu macaⁿna' na c'ooⁿya ncueemeiiⁿ na macanda.

12 Jo' chii ts'aⁿ na matseitiuu na meintyjee'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oqts'om, cats'aañe cwenta na ticju'cjena' juu.

13 Ee joo na cwiwinom'yo' na maqueⁿna' xjeⁿ 'o cha cala'tjoondyo' nnom Ty'oqts'om, ticachuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Saa jom cwiluiiñe na mayoom'm, meiⁿ tijoom quiaaⁿ na juu na maqueⁿna' xjeⁿ 'o nncwinom'na' juuna' na xocandaa nna'ndyo' ndo' mati ñnequiaaⁿ na ya nluii'ndyo' naquii' juuna'.

14 Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, cantyja 'naaⁿ na nla't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ cwil'a, c'om'yo' cha'na ts'aⁿ na jndeiⁿ maleinom na quiaⁿaⁿ na nnt'uii'awi' jom.

15 Matsjoo na ljo' ndaa'yo' ee ntyjiya na 'o cwila'noⁿyo'. Jo' chii queⁿya'yo' cwenta ñ'oom na matsjoo.

16 Ee cwifnequiaaya na quianl'uaa' Ty'oqts'om xjeⁿ na cwito'ñooⁿya waso, juu jo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ nioom' Cristo. Ndo' quia cwityjaaya tyoo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ seiⁿeⁿ.

17 Ee meiⁿ na jndyendyo saa ñe'cwii tyoo' cwicwaa'a ndo' nc'e na ljo' ñe'cwii sei' cwiluiindyo.

18 Cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel. Nn'aⁿ na cwitquiina sei quioo' na cwitioona nacjoo' tio wats'om t'maⁿ, xjeⁿñeeⁿ cwilajomndyena cantyja 'naaⁿ quioo' na cwila'cwjeena.

19 Ndo' na matsjoo na luua', tila'tiuu'yo' na ñe'catsjoo na juu 'naⁿñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ waa najndeiⁿ na matseixmaⁿna' meiⁿ nchii na ñe'catsjoo na juu sei' na cwifnequia nañeeⁿ nnom juuna' jndati matseixmaⁿna' ñequio meiⁿquia sei'.

20 Ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', joo nn'aⁿ na tic'omna cantyja 'naaⁿ Ty'oqts'om, quia cwila'cweena quioo', nchii nnom jom cwifnequiana sei'ñeeⁿ, ndaa' na'jndii cwifnequiana joona'.

21 Ee ticatsona' na nncwe'yo' na njom waso na cwiwe nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio Cristo, ndo' mati nncwe'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ na'jndii. Meiⁿ ticatsona' na nlcwa'yo' na cwila'jomndyo' ñequio Cristo, ndo' mati nlcwa'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ na'jndii.

22 ¿Aa ñe'cal'aaya na jaa jndaqⁿyaaya nchiiti jom ndo' jom jeeⁿ xueeⁿ jaa?

Ts'aⁿ na matseyu' cats'aa' cha'tso ñequio na wi' ts'oom tyjenn'aⁿñê

23 Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: "Wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ meiⁿquia na ñe'cats'aa." Ñ'oom na mayuu' jo', saa ticha'tso mateijndeiina' jom. Mayuu'

wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'oom, saa ticha'tso mateijndeiina' na nncjaanaajneiⁿ jo nnom Ty'oqots'om.

²⁴ Ee nchii ñequii'cheⁿ nc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. C'oom' ts'om cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿ'aⁿ na cwila'yu', cwaaⁿ cwii na nnts'aaⁿ na nnteijndeiina' joona na nnc'oonajndana cantyja na cwila'yu'na.

²⁵ Wanaaⁿ na nntquie'yo' cha'tso nom sei' na cwileil'ua. Meiⁿ tinta'xe'yo' ¿aa cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ sei'ñeeⁿ xjeⁿ na cwila't'maaⁿndyena cwii na cwe' nn'aⁿ cwil'a? Ee na nliu'yo' na ljo' nndaq nnts'aana' na nntsei'ndaa'na nquiu'yo'.

²⁶ Ee naquii' Salmos matsona': "Tsjoomnancue ñequio 'na' na matseixma'na', cha'tso jo' 'naaⁿ nquii Ta Ty'oqots'om."

²⁷ Cwii ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ na matseyiu', xeⁿ maqueeⁿñê cwii 'o waⁿ'aⁿ na nlcwa' ñ'eⁿñê, wanaaⁿ na nncja' xeⁿ aa l'ue ts'om'. Cwa' meiⁿquia na mañequiaa tsaⁿñeeⁿ. Saa cha tintsei'ndaa'na' ntyiji tincwaxe' aa ts'iaaⁿ sei'ñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a.

²⁸ Saa xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ njom': "Sei'waañe jnda tacatyeⁿna' cwentaa' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a", jo' chii 'u je' tinlqui' juuna'. Ee meiⁿ na xocatsei'ndaa'na' 'u xeⁿ na nlqui' juuna' saa nntsei'ndaa'na' ts'om ts'aⁿ na t'moⁿ njom' ee m'aaⁿ ts'oom na ticatsona' na nlqui' juuna'.

²⁹ Matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ juu na m'aaⁿ ts'om tsaⁿñeeⁿ na seicandii 'u, nchii cantyja 'naaⁿ na m'aaⁿ ts'om' nncu'.

Saa nndaq nnts'aana' na nncwax'ee cwiindyoyo' 'o: "¿Chiuu na matsona' na ja catseiljondyoyo cwe' chiuu na m'aaⁿ ts'om cwiiche'?"

³⁰ Ee xeⁿ mañequiaya na quianl'uaa' Ty'oqots'om cantyja 'naaⁿ juu na macwa'a, quia jo' ¿yuu waa na nncju'naaⁿñena' na nntso ts'aⁿ na tixcwe mats'aa'?"

³¹ Quia jo' na cwicwa'yo' ñequio na cwiwe'yo', ñequio meiⁿquia na cwil'a'yo', na cha'tso na cha'tso ñequii'cheⁿ cats'aana' na caluiit'maⁿñeti Ty'oqots'om cantyja 'naaⁿ jo'.

³² Til'a'yo' cwii nnom na cantyja 'naaⁿ jo' nntseilcwe'na' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesús, meiⁿ na ts'aⁿ judío, meiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, ndo' meiⁿ joo nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oqots'om.

³³ Malaa'ti' waa na quits'aaya, ee matseijndo na cha'tso cantyja 'na'ya nncjaawee' n'om nn'aⁿ. Nchii mal'ueendyo na joo na mats'aa na cwe' ja cateijndeiina', saa cateijndeiina' na majndyeti nn'aⁿ nluin'naaⁿndyena.

11

¹ Jo' chii cw'aa'ndyo' ja cantyja na mats'aaya ee ja jom'aa'ya cha'xjeⁿ na tyoch'ee Cristo.

Luaa c'om yolcu quia cwiitjomndye nn'aⁿ

² Matseit'maaⁿndyo 'o na ñequii'cheⁿ cwijaañjoom' n'om'yo' ja ndo' cwilawe'yo' ñ'oom na jnda tquaaⁿya ndaa'yo'

³ Saa l'ue ts'oqⁿ na nla'noⁿyo' na tseixmaⁿ Cristo xqueⁿ cwii cwii tsaⁿs'a ndo' juu tsaⁿs'a tseixmaaⁿ xqueⁿ scoom'm cha'xjeⁿ nquii Ty'oqots'om tseixmaaⁿ xqueⁿ Cristo.

⁴ Jo' chii xeⁿ matiom tsaⁿs'a 'naⁿ xqueⁿ quia matseineiⁿ nnoom oo quia mañequiaa ñ'oom'm, matseijnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ Cristo na cwiluiñe xqueⁿ.

⁵ Saa xuii' cantyja 'naaⁿ cwii yuscu, xeⁿ ticatq' xqueⁿ quia na matseineiⁿ nnom Ty'oqots'om oo quia na mañequiaa ñ'oom'm matseijnaaⁿ'aⁿ saaⁿ'aⁿ. Xeⁿ na ljo' mach'eeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom na jnda teinqui' caseii xqueⁿ.

6 Ndo' xeⁿ tical'ue ts'om yuscu na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ, quia jo' cateinqui' xqueeⁿ. Saaⁿ nc'e na jeeⁿ t'maⁿ matseijnaaⁿ'na' jom na nnoⁿ soxqueeⁿ oo na nnteinqui' caseii, quia jo' cañjom 'naⁿ xqueeⁿ.

7 Saaⁿ tsaⁿ's'a je', ticaty'iomna' na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ ee jluii'ñe Ty'o^oots'om ndo' tqueeⁿ na cantyja 'naaⁿ juu na caluii't'maaⁿ'ñe saaⁿ wandyoo' cantyja 'naaⁿ tsaⁿ'scu ee tsaⁿ's'a matseit'maaⁿ'ñena' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

8 Ee quia na s'aa Ty'o^oots'om tsaⁿ's'a, nchii teil'uee'ñe tsaⁿ'scu na tuii na ljo', teil'uee'ñe tsaⁿ's'a na s'aaⁿ tsaⁿ'scu.

9 Meiⁿ nchii na s'aaⁿ tsaⁿ's'a cha cateijndeiiina' tsaⁿ'scu, s'aaⁿ tsaⁿ'scu cha cateijndeiiina' tsaⁿ's'a.

10 Manc'e na luaa' waa ndo' nc'e na cwiqueⁿ ángeles cwenta, jo' chii matsona' na cañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu cha m'moⁿ'na' na maju'ñecjeeⁿ nnom saaⁿ'aⁿ.

11 Saaⁿ cantyja 'naaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yu', waa naya 'naaⁿ tsaⁿ's'a nc'e tsaⁿ'scu, ndo' mati waa naya 'naaⁿ tsaⁿ'scu nc'e tsaⁿ's'a.

12 Ee meiiⁿ na mayuu' najndyee s'aa Ty'o^oots'om tsaⁿ'scu ee tsaⁿ's'a, saaⁿ mati na mayuu' na m'aaⁿ tsaⁿ's'a ee tsaⁿ'scu, ndo' cha'tsoñ'eⁿ cwinaⁿ na m'aaⁿ Ty'o^oots'om.

13 C'oom'ya n'om'yo', ¿aa ndya' maty'iomyana' na ticañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu na nntseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om?

14 Mati ma'moⁿ'yana' ndaaⁿya na matseijnaaⁿ'na' tsaⁿ's'a quia na teincoo sooxqueeⁿ,

15 saaⁿ matseit'maaⁿ'ñena' yuscu quia na cwiwiteincoo soxqueeⁿ, ee joona' tseixmaⁿ'na' cwii na matseicu'na' xqueeⁿ.

16 Saaⁿ xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticjaawee' ts'om ñ'oomwaa', macaⁿ'na' na catsei'nooⁿ'oⁿ na meiⁿ já meiⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿ'aⁿ, tjaa'naⁿ cwicheⁿ nnom na cwil'aaya.

Tixwe cwil'ana quia cwicwa'na Cena na tqueⁿ Jesucristo

17 Ñ'oom na matseiljeitya ndaaⁿ'yo' leicandaⁿ nntsjo^o na ya cwil'a'yo' ee mach'eena' quia cwitjomndyo' juu na cwil'a'yo' matseilcwe'na' 'o nchii na mateijndeiiina' 'o.

18 Ee najndyee jnda mandiiya quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿ'ndyo' Ty'o^oots'om, titjoom' m'aⁿ'yo', ndo' m'aaⁿ ts'o^o' na ljo'.

19 Ee maxjeⁿ nleitquoo'yuu na titjoom' m'aⁿ'yo' cha m'moⁿ'na' ñeeⁿ joo qui'ntaaⁿ'yo' m'aⁿ'na na xcwee' n'omna jo nnom Ty'o^oots'om.

20 Ndo' nc'e na titjoom' m'aⁿ'yo', jo' chii juu na cwicwa'yo', tiyuu' na tseixmaⁿ'na' nquii Cena na seijndaa'ñe Ta Jesús.

21 Ee quia cwicwa'yo' cwii cwiindyoy' matseyyuaa'ti na nlcwa' na jndyoñ'oom, meiⁿ tinquiaaⁿ na nntseijomñe cwiicheⁿ x'iaaⁿ'aⁿ na matseyiu', ndo' na ljo' nt'om joona ma'ndiina' na ñe'jndo' ndo' nt'om jnda jndyee.

22 ¿Chiuu 'o? ¿Aa maxjeⁿ tjaa'naⁿ l'a'yo' yuu na nleif'oom' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ticuee' n'om'yo' nc'iaa'yo' na mati cwiluindyee tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om? Ee na laa'ti na cwil'a'yo' cwila'jna'yo' joo nc'iaa'yo' na wanty'iaa m'aⁿ. ¿Aa cwila'tiuu'yo' na jeeⁿ xcwe na cwil'a'yo'? Leicandaⁿ nntsjo^o na ljo'.

Cantyja na seijndaa'ñe Jesucristo na cuaa Cena (Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

23 Ee nnom Ta Jesús to'ñ'oⁿ'ya ñ'oom na t'moⁿ'ya ndaaⁿ'yo', na mañejuu teijaaⁿ na seiquioo Judas jom luee nn'aⁿ, to'ñoom tyoo'

²⁴ ndo' jndā na tquiaa' na quianl'uaa' Ty'oōts'om cantyja 'naa''na', ty-
jee' juuna'. Tsoom: "Cato'ñoom'yo' tyoo'waa, cwa'yo' juuna'. Seii'a
cwiluiiñena'. Mañequiaandyō na nnc'iō cha nncwafñoom'na' 'o. Ñequii'che' na
luaa' nntsal'a'yo' cha cat'mōn'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja."

²⁵ Ndo' mati jndā na tcwa'na, to'ñoom waso, tsoom: "Juu wasowaañe
tseixma'na' ñ'oōmxco na maqua'ya ñequio nioom'a. Cwii cwii ndii' na
cwiwe'yo' juuna', cjaañjoom'tye' n'om'yo' ja."

²⁶ Jo' chii ticwii cwii ndii' na cwicwa'yo' tyoo'waa ndo' na cwiwe'yo' na
ñjom wasowaa, cwitsatjei'yuu'ndyo' ndāā nn'a'n cantyja na tue' Ta Jesús,
hasta quia na nndyonnaa''a'n.

Nchii cwe' nntseijomñeto ts'a'n quia cwicwa' nn'a'n Cena

²⁷ Jo' chii mei'quia ts'a'n na macwaa''a'n tyoo'waa oo ma'om na ñjom
wasowaa na tic'oom'ya ts'oom na jnda tseixma'na', waa jnaa''a'n nacjoo' seii'
ndo' nioom' Ta Jesús.

²⁸ Nc'e na ljo', matsona' na cwii cwii ts'a'n cwitjooche' na nlcwaa''a'n
tyoo'ñee' ndo' na nnc'om na ñjom waso'ñee', c'oom'ya ts'oom na aa tjaa'na'
cwii nnom cantyja 'naa''a'n na matseicu'na' na nntseijomñē juu jo'.

²⁹ Ee ts'a'n na cwe' macwa'to ndo' cwe' ma'uuto mei' ticwjaa'ñē cwenta na
la'xma'na' seii' Ta Jesús, juu na macwaa''a'n ndo' ma'om, matseijndaa'ñena'
na waa jnaa''a'n cantyja 'naa''na'.

³⁰ Macwe' jnaa''a'n na nmeii' cwil'a'yo', jo' chii majndyendyo' 'o wii'yo' ndo'
tijndā'yo', hasta nt'om nc'iaa'yo' jndā tjā.

³¹ Sāā xe' ñequii'che' na cwiquaa''yaaya cwenta aa cwil'aaya yuu na
maty'iomyana', quia jo' tixoca'na' na nnts'aa Ta Jesús xje' jaa,

³² ee quia mañequiaa Ta Jesús jaa, luaa' mach'ee' cha ntsaala'nōō'a ndo'
cha tica'na' na nnt'uee' jaa cha'xje' nnt'uee' nn'a'n na la'xma' cantyja 'naa''
tjoomnancue.

³³ Jo' chii 'o nn'a'ya na cwila'yuyō', quia cwitjomndyo' na nla'jomndyo' na
nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' na cwicañjom n'om'yo' na tue' Ta Jesús, cwindo'yo'
cwii ndo' cwii x'iaa'yo'.

³⁴ Ndo' xe' m'aa' cwiindyo' 'o na ñe'jndo' cwa'jñee' na waa wa''a'n cha'
tica'na' na nnt'uii Ty'oōts'om'om jom na matseijomñē quia cwilajomndyo' Cena.
Nt'omche' ñ'oom na cwita'x'ee'yo' nōō', cua'jndyāā na m'a'yo' quia jo'
nntseijndaa'ndyo' joona'.

12

Jndye nnom ts'iaa' mañequiaa Espiritu Santo

¹ 'O nn'a'ya na cwila'yuyō', l'ue ts'oō' na caliu'yo' chiuu mach'ee
Espiritu Santo na cwicandaaya cwii cwii nnom na l'ue ts'oom cha ndāā
ndya'ntjoo'ya nnom Ty'oōts'om.

² 'O manquiu'jndaa'ndyo' cwitjooche' na cwila'yuyō', tyojaachuuna' 'o
cha'cwijom na nchjaa'yo' na cwe' tyola't'maa''ndyo'to'yo' joo na cwe' nn'a'n
ñell'a na xondaā nla'nei'na'.

³ Jo' chii matsjōō ndāā'yo', ts'a'n na matseixma' Espiritu Santo, xocatso na
cju'wi'na' Jesús. Ndo' mati xocatso ts'a'n na cwiluiiñe Jesús na matsā'ntjoom
juu xe' nchii m'aa' tsa'ñee' nacje 'naa'' Espiritu Santo.

⁴ Nquii Espiritu Santo jndye nnom mañequiaa' na cwicandaaya cha
cwicandaā cwil'aaya ts'iaa' 'naa'' Ty'oōts'om. Sāā manquiiyee' mañequiaa'
na cwilaxmaa'ya joo jo'.

5 Jndye nnom niom na cwindya^antjooⁿya nnom Ta Jesús, sa^a manquiti Espíritu matseijndaa^añê cha'tso joona'.

6 Jndye nnom maniom na tjachuii' na cwiwil'ue cha cwicanda^a cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Sa^a nqueⁿ ñe'cwii cwiluiñê na mateijneiⁿ cwii cwindyo na cwil'aaya joona'.

7 Nnom cwii cwindyo mañequiaa Ty'oots'om cwii nnom na ma'moⁿna' na laxmaaⁿya Espíritu cha nntei'jndeiina' nnc'iaaya na cwila'yu'.

8 Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om ñequio na jndo'ya n'om. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omndye joona manquiti Espíritu mañequiaaⁿ na ndaa^a nla'neiⁿna ñ'oom cha nla'noⁿ nn'aⁿ chiuu l'ue ts'om Ty'oots'om na nnc'omna.

9 Ñ'eeⁿndye joona na cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo la'xmaⁿna na cwila'yu'ya n'omna, ndo' nt'omndye joona cwicandaana na nla'n'maⁿna nn'aⁿwii.

10 Nt'omndye joona cwicandaana na ndaa^a nl'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na ticalui-ina' cantyja 'naaⁿ najndei nquii ts'aⁿ. Ndo' nt'om joona cwicandaana na jeeⁿ ya cwiñequiana ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndaa^a. Nt'om joona cantyja 'naaⁿ Espíritu mañequiaa Ty'oots'om na ndaa^a ntjeii'na cwenta quia tiyuu' cwii ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ ndo' quia na mayuu' juuna'. Nt'om cwicanda^a cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom ndo' wandyoo' nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwicanda^a cwila'teincoo'na chiuu ma'moⁿ ñ'oom ñ'eeⁿ.

11 Espíritu Santo ñecwii cwiluiñê. Manquityeeⁿ mañequiaaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿmeiⁿ ndaa^a nn'aⁿ cantyjati na l'ue ts'oom.

Luaa matseijomna' na tjat'uii'ndyo ñ'eⁿ Cristo

12 Matseijomna' cantyja 'naaⁿ Cristo cha'cwijom ts'aⁿ na majndye tjat'uii' ndo' meiiⁿ jndyena' sa^a ñecwii ts'aⁿ tseixmaⁿ.

13 Ee cha'tsondyo meiiⁿ nn'aⁿ judíos jaa, meiiⁿ cwiluiindyó nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindya^antjooⁿtyaaⁿya ndaa^a patrom 'naaⁿya, oo meiiⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ncjoo, cwii na jnda teits'oomndyo cwiluiindyó ñecwii seii' Cristo nc'e ñecwii cwiluiñê Espíritu, ndo' cha'tsondyo jnda to'ñooⁿya jom.

14 Ee seii' ts'aⁿ nchii ñe'cwii nnom tseixmaⁿ, jndye nnom tjacañjoom'ñê.

15 Xeⁿ cwe' nntso x'ee ts'aⁿ: "Nc'e na titseixmaⁿya ts'o ts'aⁿ jo' chii ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿ seii' ts'aⁿ."

16 Ndo' mati xeⁿ nntso tsua'qui ts'aⁿ: "Nc'e na nchii cwiluiindyó ts'omnom ts'aⁿ, jo' chii ticat'uiindyó cantyja 'naaⁿ seii' ts'aⁿ." Meiiⁿ na luaa' nntso tsua'qui ts'aⁿ, sa^a tiyuu' na ljo'. Maxjeⁿ t'uii'na' ts'aⁿ.

17 Ee xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ n'omnnoom cwiluiñê, ¿chiuu nnts'aayom na ñeeⁿ? Ndo' mati xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ lua'queeⁿ, ¿chiuu nnts'aayom na nncwjaaⁿ jndye?

18 Sa^a Ty'oots'om jnda seinchoom'm ticwii cwii nnom nmeiⁿ naquii' seii' ts'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

19 Xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñe'cwii nnom cwiluiñê, mei'chjoo ticanda^añe seii' ts'aⁿ.

20 Sa^a meiiⁿ na jndye nnom na tqueⁿ Ty'oots'om na tjacat'uiiñe ts'aⁿ, maxjeⁿ ñ'eⁿ joo jo' canda^a cwiluiñe seii' ts'aⁿ.

21 Ts'omnnoom ts'aⁿ tijoom ndaa^a nntsona' nnom ts'o ts'aⁿ: "Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'u." Meiⁿ xqueⁿ ts'aⁿ tijoom ndaa^a nntsona' ndaa^a nc'ee ts'aⁿ: "Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'o."

22 Sa^a jeeⁿ wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Ee mañ'eeⁿ yuu na ñ'joom'ñe ts'aⁿ na cwitjeii'a cwenta na ndoo' nquiuuya na meiⁿ ticaⁿna'joona'. Sa^a jeeⁿ l'uena'.

²³ Ndo' cwii cwii nnom sei'a na nquiuya na tit'ma' la'xma'na', cwil'aatyaa cwenta joona', ndo' cwii cwii nnom sei'a na tia nquiuya na nleitquioo'na' ndaa nn'a'n, cwita'nty'iuu'ndyotyaa joona'

²⁴ saa joo na tjacañjoom'ndyo yuu na titia nquiuya na nnty'iaa nn'a'n joona' mei' tica'na' na nla'cuu'ndyo. Jo' chii cwiwitquioo' na Ty'oots'om seicañjoom'm cha'waandyoñ'aa'n, ndo' joo na cwila'cuu'ndyo, joona' t'ma'ti mañequiaa' na cwila'xma'na'.

²⁵ Luaa' waa na s'aa' na tjacañjoom'ñe ts'a'n cha ticatseitiuu ts'a'n na ya nnc'oomñe meii' ticañ'e'n cwii joona'. Ee tquee' nmei' cha catei'jndeindyena' cwii cwii nnom sei'a na tjachuii'na'.

²⁶ Manc'e jo' chii quia wi' mach'eena' cwii joo na tjacañjoom'ñe ts'a'n, wi' mach'eena' cha'waañê. Ndo' quia ya cwii joona', cha'waañê yaa'n'a'n.

²⁷ 'O cwiluiindyoy' sei' Cristo, ee cwii cwiindyoy' matseixma' cwii cwii na tjacañjoom'ñê na matseicandaa'ñena' sei'ne'e.

²⁸ Maluaa' matseijomna' na jnda sejindaa'ñe Ty'oots'om quii'ntaa' nn'a'n na cwiluiindyena sei' Cristo. Najndyee tqee' apóstoles, nda we nn'a'n na cwit'moo' ñ'oom na jnda t'moo' ndaana, jnda ndyee nn'a'n na cwit'moo' ñ'oom naya 'naa'a'n, mati nn'a'n na nndaa' nla' 'naa' t'ma' na xocandaa' nluina' cwe' najndei' nquii' ts'a'n, nda jo' nn'a'n na nndaa' nla'n'ma'na nn'a'wii, nda jo' nquiee na cwila'jndaa'ndye ñ'oom, nda jo' joo nn'a'n na mats'ia jo' nndaa' nla'nei'na nt'omche' nnom ñ'oom na tjachuii'.

²⁹ Ticha'tsondye cwiluiindyey apóstoles, mei' nchii cha'tsondye cwiluiindyey profetas. Ticha'tsondye laxma' nn'a'n na cwit'moo' chiuu ma'mo' ñ'oom'm. Mei' nchii cha'tsondye cwil'a ts'iaa' t'ma' na tixocandaa' nluina' cwe' cantyja 'naa' najndei' na matseixma' nquii' ts'a'n.

³⁰ Mei' ticha'tsondye nndaa' nla'n'ma' nn'a'wii. Mati ticha'tsondye nndaa' nla'nei' ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na macwixje' cwila'nei', mei' nchii cha'tsondye nndaa' nla'teincoo' ljo' cwit'moo' ñ'oom'ñee'.

³¹ Jo' chii jo nnom Ty'oots'om que'ndyo' na nla'xma'yo' nt'om ts'iaa'mei' na t'ma'tiche' la'xma'na'. Ndo' je' ñeca'moo'nya ndaa'yo' cwii nnom na mañequiaa' quii' n'oo'ya na cwiluii'tma'ñeti juuna', nchiiti cha'tso nmei'.

13

C'oo'ya na wi' n'oo' nc'iaaya

¹ Xe' nndaa' nntseina'ya nt'omche' nnom ñ'oom na cwila'nei' nn'a'n, meii' ñ'oom na cwila'nei' ángeles, saa tic'oo' na wi' ts'oo'ya nn'a'n, matseijomna' cantyja 'na'ya cha'cwijom na c'uaa' tsom' na cwitjo' oo cha'cwijom ncjo cañjee' na cantseii' jndyena'.

² Ndo' xe' nndaa' nntseina' ñ'oom na ma'mo' Ty'oots'om nno' ndo' matseino'a' cha'tso na wanty'iuu' na matseijndaa'ñê na mandii'ee' cha'tso na matseino'a', hasta nndaa' nquindyoo' ntsjo' nc'e na matseyu'ya ts'oo', saa xe' tic'oo'ya nawi' ts'oo'ya nn'a'n, mei'chjoo' tjayuu' luendyo.

³ Ndo' xe' cha'tso na maleiñ'o' mañequia ndaa' ndyeeñee' ndo' meii' mañequiandyo na nla'cuee' nn'a'n ja ñequio chom, saa xe' tic'oo' na wi' ts'oo' nn'a'n, tjaa yuu' luendyo.

⁴ Juu ts'a'n na jnda ntyjii' nn'a'n, ticatiom ts'om ñ'e'n na n'ñee', mal'uee' chiuu nnteijnei' nn'a'n, titaa' ts'oom, titseis'añê titseiscuñê cantyja 'naa'a'n,

⁵ tintjei'ñê ñ'e'n nc'iaa', nchii ñequii'che' na m'aa' ts'om cantyja 'naa' nquii, nchii ntyja ntyja matseiw'ii.

⁶ Juu na cwil'a nn'a'n na cwila'tjoondyena, tineii'e'n, saa quia na majo'ndyo cwil'a nn'a'n, m'aa' na nei'ne'.

⁷ Ts'aⁿ na jnda ntyjii x'iaa' matsei^{quii} ts'oom cha'tso na matjoom, ñequio na macantyyaa' ts'oom ndo' ñequio na ticatiom ts'oom cantyya 'naa' joona'.

⁸ Juu na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' tijoom cantycwiina'. Nncue'ntyjo xjeⁿ na tixocala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom cantyya 'naa' 'na' na quia nluui, meiⁿ xocala'neiⁿ na ñ'oom na tjachuii', meiⁿ xocaⁿna' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ.

⁹ Ee ticandaa'ñ'eⁿ cwila'ño^oñ'â ndo' mati quia nla'ño^oñ'âayâ ñ'oom'm na cwiñequiaayâ,

¹⁰ saa quia nncwjee' juu na candaa'ñ'eⁿ quia jo' n'ndiina' nmeiⁿ na ticandaa' la'xmaⁿ.

¹¹ Quia ñet'ooⁿ na tyochjoo ja, tyotseinaⁿya, tyotseitiuuya ndo' ñet'oom' ts'ooⁿ cha'xjeⁿ cwii yucachjoo, saa quia na tue'ntyjo chuu'a 'ndi na ñet'ooⁿya cha'na joona.

¹² Ndo' maluaa' waa na matseijomna' cantyya 'naaⁿya, je' juu na cwila'ño^oñ'â cantyya 'naaⁿ Ty'o^ots'om, matseijomna' juuna' cha'cwijom na manty'iaa' ts'aⁿ nnon tsjo'ñom na jnda teitsaⁿ nomna'. Saa juu na candaa'ñ'eⁿ quia na jnda tyjee'caño^oo juuna' quia jo' candaa'ñ'eⁿ nntsei'noⁿa. Je' cwe' xeⁿntaⁿ xeⁿntaⁿ matsei'noⁿa saa quia ljo'cheⁿ nntsei'noⁿtcuundy^o cha'xjeⁿ nquii Ty'o^ots'om candaa'ñ'eⁿ mawajnaⁿaⁿ ja.

¹³ Niom ndyee nnom na waa ndo' waana': na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, na macantyyaa' ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ jom ndo' na m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jaa, saa t'maⁿti naquii' ntaaⁿ ndyee nmeiⁿ, juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ.

14

Nn'aⁿ na ndaaⁿ nla'neiⁿ ñ'oom na tjachuii'

¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'aⁿ ndo' mati cantyyaa' n'om'yo' na nquii Espiritu Santo ñequiaaⁿ na nda'yo' na ndaaⁿ nla'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, majndeiticheⁿ na ndaaⁿ ñequia'yo' ñ'oom'm.

² Ee ts'aⁿ na matseineiⁿ meiⁿnquia nt'omcheⁿ nnom ñ'oom cwe' tomti nnom Ty'o^ots'om matseineiⁿ, nchii ndaaⁿ nn'aⁿ nc'e tjaa 'ñeeⁿ juu na matsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Cantyya 'naaⁿ Espiritu Santo matseineiⁿ ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna', saa tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Saa ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om, 'oonajnda nc'iaaⁿaⁿ na cwilayu' nc'e ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ ndo' cantyya 'naaⁿ na ljo' cwiñ'omt'maaⁿndyena n'omna, ñ'oom'ñeeⁿ matseinjoom'na' joona.

⁴ Juu ts'aⁿ na ndaaⁿ nntseineiⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii', jaawijn-dei cheⁿnqueⁿ cantyya 'naaⁿ Espiritu Santo saa juu ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ nquii Ty'o^ots'om nnom, ts'iaaⁿñeeⁿ mach'eena' na 'oonajnda nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

⁵ Ya ntyjii xeⁿ cha'tsondyo' ya nlaneiⁿyo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' saa neiⁿtyaya na ñe'quia'yo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om ndaa'yo' ee juuna' xcweti, nchiiti juu na matseineiⁿ ts'aⁿ meiⁿnquia nnom ñ'oom na tjachuii'. Macanda xeⁿ na matseiteincoo' ts'aⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cha joo nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ nnc'oonajndana nc'e Espiritu Santo.

⁶ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwilayu'yo', meiⁿchjoo xocateijndeina' 'o na nncjocandoo'a 'o xeⁿ na matseinaⁿ cwe' ñ'oom na tjachuii', saa xeⁿ na nntseinaⁿya ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om nno^oya, oo cwii ñ'oom na matsei'ñoⁿa cantyya 'naaⁿ ñ'oom'm, oo cwii ñ'oom cantyya 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluui, oo cwii ñ'oom na m'mooⁿ ndaa'yo', nmeiⁿ mayuu' nnteiijndeina' 'o.

7 'Naⁿ na cwitjo' cha'na tsmaaⁿ ñequio arpa, xeⁿ nchii tjachuii' jndyeena', xotsei'ñoⁿ ts'aⁿ cwaaⁿ cwii joona' macjo' ts'aⁿ.

8 Ndo' sondaro na matiom jndye ntu, xeⁿ tijndaa' c'uaa jndye mach'eeⁿ, tixocala'c'eendye nc'iaaⁿaⁿ na nla'ana ndia'.

9 Maluuaa' matseijomna' cantyja 'naⁿyo', xeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿyo' tijndaa' joona' na cwindye nn'aⁿ, ¿chiiuuya na nla'ñoⁿna ljo' na cwindu'yo? Nntseijomna' cantyja 'naⁿyo' cha'cwijom ts'aⁿ cwe' matseixuaato quii' jndye.

10 Nnts'aacheⁿna' jndye nnom na tjachuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' cwii cwii joona' majndaa' ljo' ma'moⁿna'.

11 Saa xeⁿ titsei'ñoⁿa ljo' ma'moⁿ ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwii ñ'oom'ñeeⁿ, nntseijomna' ja cha'cwijom ts'aⁿ cwiicheⁿ ndyuua ndo' maljo'yu ntyjeeⁿ ñ'eⁿ ja.

12 Jo' chii nc'e na cwila'queeⁿ n'om'yo' na ññequiaa Espíritu Santo na nlxamaⁿyo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, cjooy'a n'om'yo' na jndye nnom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na nla'xmaⁿyo' na ññequiaana' na nnc'oonaajndann'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

13 Jo' chii ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii', caⁿ nnom Ty'oots'om na nddaa nntseiteincoom'm juuna'.

14 Ee xeⁿ matseinaⁿ nnom Ty'oots'om ñequio cwii nnom ñ'oom na tjachuii' na nchii ñ'oomya, na mayuu' matseinaⁿya ñequio espíritu 'naⁿya saa tic'oom' ts'oqⁿ cantyja na mats'aa.

15 Quia jo' ¿chiiu macaⁿna' na cats'aa? Matsona' na catseinaⁿya cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na nla'ñoⁿya nn'aⁿ ljo' na matseinaⁿ. Macaⁿna' na cataya ñequio espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na cwila'ñoⁿya nn'aⁿ ljo' na mataya.

16 Xeⁿ quia na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om, 'u mañequiaa' na quian'l'uaaⁿaⁿ ñequio na xcwee'ya ts'om', saa ts'aⁿ na ticatsei'ñoⁿ ñ'oom na matseineiⁿ, ¿chiiuu nnts'aayuu na nntso Amén? ee cha ntyjii ñ'oom na matseineiⁿ.

17 Nnts'aacheⁿna' na 'u xcwe mañequiaa' na quian'l'uaa' Ty'oots'om saa ticateijndeina' tsaⁿñeeⁿ na nncjaanajneiⁿ na matseiyoom'm.

18 Mañequia na quian'l'uaa' Ty'oots'om na majndyeti ñ'oom na cwichuii' matseinaⁿya, nchiiti 'o,

19 saa quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, yati ntyjii na cwe' ñe'om ñ'oom nntseinaⁿ na ya nla'ñoⁿ nn'aⁿ, nchiiti quii meiiⁿ ñ'oom ñequio ñ'oom na tjachuii'.

20 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', cantyja 'naaⁿ natia, cala'xmaⁿyo' cha'na yonch'u saa cantyja 'naaⁿ na m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oomwaa', cala'xmaⁿyo' cha'na nn'aⁿ na jnda tqeiee n'om.

21 Ee naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': "Ñequio ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuua nntseinaⁿya ndaa nn'aⁿ tyuaawaa saa meiiⁿ na luua' tixocala'ñ'oom'ndyena chiiuu matsjoqⁿ, luua' matso nqueⁿ na tseixmaaⁿ na catsaⁿntjoom.

22 Quia na nddaa nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ matseineiⁿ, juu jo' tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaa nn'aⁿ na tyoola'yu'. Saa juu na nddaa nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nnoom tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaa nn'aⁿ na cwila'yu', nchi cwentaa nn'aⁿ na tyoola'yu'.

23 Ee quia cwitjomndyo' na laxmaⁿyo' tmaaⁿ na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, ndo' xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿyo' ñ'oom na tjachuii', ndo' jo' jo' nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'oots'om oo ts'aⁿ na tyootseyi' jom, nntseitiuutoom na 'o jnda teintjeiⁿndyo'.

24 Saa xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿyo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' ndo' xeⁿ juu xjeⁿñeeⁿ nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na tyootseyiu' oo ts'aⁿ na quia mandiiⁿcheⁿ ñ'oom' Ty'oots'om, nlco'tiana' ntyeeⁿ na waa jnaaⁿaⁿ ndo' nnc'oom' ts'oom cantya 'naaⁿaⁿ nc'e ñ'oom na cwilaneiⁿyo'.

25 Ndo' na ljo' nleitquioo' cha'tso na wanty'iuu' na m'aaⁿ ts'oom. Quia jo' lcoom'm xtyeeⁿ na nntseit'maaⁿñê Ty'oots'om ndo' nntsei'nooⁿoⁿ na mayuu'cheⁿ m'aaⁿ Ty'oots'om quii'ntaaⁿyo'.

Cha'tso candaq'ya caluii xjeⁿ na cwiitjomndyena

26 Quia jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' quia cwiitjomndyo' na cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om, nt'omndyo' 'o cata'yo' salmos, nt'omndyo' 'o cat'moⁿyo' ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'oots'om ndaa'yo', nt'omndyo' 'o ndaa' nlaneiⁿyo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ cwilaneiⁿyo', ndo' nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' cala'teincoo'na chiuu cwiit'mooⁿ n'oom'ñeeⁿ. Saa cha'tso na cwil'a'yo' caluiina' na cateijndeina' na nnc'oonajnda nn'aⁿ na cwila'yu'.

27 Quia na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na tjachuii', ñequii'cheⁿ ñe'we oo ndyeendyena na nla'neiⁿna. Cwii ndo' cwiindyena nla'neiⁿna ndo' mati ñ'eⁿ ts'aⁿ na nntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ.

28 Ndo' xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nndaq' ntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ, yati na tintseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' ndaa' nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwe' naquii' ts'om nquii' catseineiⁿ ñequio Ty'oots'om.

29 Ndo' cantya 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om naquii' n'om, cala'neiⁿ meiiⁿ we oo ndyeendye joona ndo' nt'om nc'iaana queⁿ cwenta aa xcwe n'oom'ñeeⁿ.

30 Saa xeⁿ waa na m'moⁿ Ty'oots'om nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ na wacatyeeⁿ jo' jo', quia jo' juu ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom quiaaⁿ na wanaaⁿ na nntseineiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

31 Ndo' na luaa' cwii ndo' cwii ts'aⁿ nndaq' nntseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om naquii' ts'om cha nnc'ooliu nn'aⁿ na cwila'yu' ndo' nnc'oola'noⁿtina.

32 Juu ts'iaaⁿ na mañequiaa ts'aⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om naquii' ts'oom, matsona' na joo nn'aⁿ na cwiñequiaa ñ'oom c'omna xjeⁿ 'naaⁿ x'iaana na tjom cwiñequiana ñ'oom.

33 Ee Ty'oots'om nchii cañ'eeⁿ cwiluiiñê, jom cwiluiiñê na tjoom' m'aⁿ nn'aⁿ ñequio nc'iaana.

Cha'xjeⁿ cwiwijndaa' quii'ntaaⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ,

34 quia na cwiitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om, matsona' na joo yolcu ñema'cheeⁿndyo c'omna ee ticwanaaⁿ na nla'neiⁿna xjeⁿñeeⁿ. Macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ s'aana cha'xjeⁿ na matsa'ntjom ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om.

35 Xeⁿ waa ñ'oom na ñe'caliuna, quiejndyena w'aana, quia jo' cata'x'ena ñ'oom'ñeeⁿ ndaa' s'aana. Ee tixcwe na mawax'ee yuscu cwii ñ'oom quia cwiitjomndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

36 C'oom' n'om'yo' na nchii quii'ntaaⁿ 'o jnaⁿjndyee ñ'oom' Ty'oots'om, meiⁿ nchii macanda ñencjo'yo' na jnda to'ñoom'yo' juuna'.

37 Xeⁿ m'aaⁿ ñeeⁿ cwiindyoy' 'o na matseitiuu na cwiluiiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om oo na waa cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaa Espiritu na matseixmaⁿ, catsei'nooⁿoⁿ na ñ'oomwaa' na matseiljeiya, ñ'oom na matsa'ntjom Ta Jesús juuna'.

38 Saa xeⁿ titseiⁿoom'ñe ñ'oomwaa', tila'ñ'oom'ndyo' jom.

³⁹ Jo' chii 'o nn'a'ny'a na cwila'y'u', cala'quee'n n'om'yo' na nndaā nñequia'yo' ñ'oom' Ty'o'ots'om. Mei'n ticala'cu'yo' nn'a'n na cwila'nei'n nt'omche'n nnom ñ'oom na tjachuii'.

⁴⁰ Saa cha'tso cantyja na cwitjomndyo', caluiina' cha'xje'n na matsona' ndo' ñequio na xcweya m'aa'na'.

15

Cristo jndā mawando'xcoom

¹ Ndo' je' je' 'o nn'a'ny'a na cwila'y'u'yo', matseilcwii'ndyōnnda'a joo ñ'oom naya na jndā ñet'mōō'ny'a ndaa'yo'. Ñ'oom'ñee'n jla'y'u'yo' ndo' hasta xje'n je'che'n ndicwa'n tye'n m'a'n'yo' cantyja 'naa'n juuna'.

² Nc'e juu ñ'oom naya'ñee'n cwilui'n'maa'ndye añmaa'ny'o' xe'n cwiljoo'ndyo'tye'ny'o' cantyja 'naa'ñ'oom na tyoñequiaya ndaa'yo', mei'n ticwe' ts'iaa'ndyo na jla'y'u'yo'.

³ Tyo'mōō' ndaa'yo' ñ'oom na to'ñō'ny'a na t'ma'nti tseixma'na', na tue' Cristo cwentaa' jnaa'ny'a cha'xje'n cwi't'mōō'ñ'oom' Ty'o'ots'om na teiljeii,

⁴ ndo' na ty'iuu nn'a'n jom, saa xuee na jndā ndyee tquiaa Ty'o'ots'om na tando'xcoom cha'xje'n na matso ñ'oom'm na teiljeii,

⁵ ndo' teitquioo'ñê nnom Pedro ndā jo' ndaa' cha'tso apóstoles.

⁶ Jndā jo', teinoom' 'om sia'nto nn'a'n na cwila'y'u', ñejom teitquioo'ñê ndaana na majndyendyeti na'ñee'n ndicwa'n cwita'ndo'na je' saa nt'om jndā tja.

⁷ Jndā jo' teitquioo'ñê nnom Jacobo ndo' jndā jo' teitquioo'ñê ndaa' cha'tsondye apóstoles.

⁸ Ndo' na macandā mati teitquioo'ñê nōō' ja. Matseijomna' cantyja 'na'ny'a cha'cwijom cwii' yu'ndaa na jndā teinom'na' xje'n na nluuñee'.

⁹ Ee cha'tso nt'omche'n apóstoles, t'ma'nti cwiluiindyena nchiiti ja, mei'n ticatseixma'ny'a na ntseicajndyu'na' ja cwii apóstol ee tyoco'wi'a tmaa'n' nn'a'n na macwji' Ty'o'ots'om cwentaa'n'a'n.

¹⁰ Saa na matseixma'ny'a apóstol je', matseixma'ny'a jo' nc'e naya na matseixma'ny' Ty'o'ots'om, mei'n ticwe' ts'iaa'ndyo juuna', ee seijndotyāya naquii' ts'iaa'n' naa'n'a'n, nchiiti nt'omche'n apóstoles, mei'n nchii cwiluii ts'iaa'ñee'n cwe' cantyja 'na'n nncō, saa cwiluii juuna' nc'e naya'ñee'n na matseixmaa'n.

¹¹ Quia jo' tints'aa aa ja oo aa joona. Ñ'oomwa' ñ'oom na cwiñequiayâ, ndo' juuna' ñ'oom na jndā jla'y'u'yo'.

Nnta'ndo'xco nn'a'n na jndā tja

¹² Cwiñequiayâ ñ'oom na tando'xcoom jndā na tuee'n'e'n, quia jo' ¿chiiu na ñ'ee'ndyo' 'o na cwindu'yo' na taxocata'ndo'xco nn'a'n na jndā tja?

¹³ Ee xe'n tiyuu' na nnta'ndo'xco nn'a'n na jndā tja, quia jo' mei'n nquii Cristo tícwando'xcoom.

¹⁴ Ee xe'n tícwando'xcoom quia jo' juu ñ'oom na cwiñequiayâ cwe' ts'iaa'ndyo juuna' ndo' mati juu na cwila'y'u'ya n'om'yo' cwe' ts'iaa'ndyo.

¹⁵ Ee xe'n na mayuu' na ljo', quia jo' matseijndaa'ñena' cantyja 'naa'nyâ na cwil'aayâ na cantuñee Ty'o'ots'om ee jndā macwil'uuyâ na tquiaa'n na tando'xco Cristo saa xe'n xocata'ndo'xco nn'a'n na jndā tja mei'n xocats'aana' na mayuu' na tando'xcoom.

¹⁶ Ee joo nn'a'n na jndā tja, xe'n xocata'ndo'xcona, quia jo' mei'n nquii Cristo tícwando'xcoom,

¹⁷ ndo' xe'n tícwando'xcoom cwe' ts'iaa'ndyo juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e'n'ñê. Ndicwa'n cho' nque'ny'o' jna'ny'o'.

18 Ee xeⁿ luaa' waa mati nn'aⁿ na ñeja'lyu' ñ'eⁿñê na jnda tja, jnda tsuundye.

19 Ee juu na cwicantyyaa' n'ooⁿya Cristo xeⁿ macanda xjeⁿ na cwitando'o'a je' mawañoom'na' jaa, wanty'iaa'ndyotyaa'ya na cha'tsondye nn'aⁿ.

20 Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ na tquiaa Ty'oots'om na wando'xco Cristo. Matseijomna' cantyya 'naa'ⁿ cha'cwijom ntjom na cwiwe' jndyee ee quii'ntaa' l'oo jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco.

21 Cantyya 'naa'ⁿ cwii ts'aⁿ, jnaⁿna' na cwiwje nn'aⁿ tsjoomnancue. Mati cantyya 'naa'ⁿ cwii ts'aⁿ jnaⁿna' na cwita'ndo'xco nn'aⁿ.

22 Ndo' cha'xjeⁿ cantyya 'naa'ⁿ Adán cha'tsondye nn'aⁿ cwiwje, mati cantyya 'naa'ⁿ Cristo, cha'tsondye nn'aⁿ nnta'ndo'xcona.

23 Saa majndaa' na nluui na ljo': najndyee tando'xco Cristo, nda jo' quia na nncwjee'nnaa'ⁿ, nnta'ndo'xco nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyee cwentaa'ⁿ.

24 Quia jnda seityuii' Cristo cha'tsoñ'eⁿ na cwila'xmaⁿ na cwiqueⁿ xjeⁿ, ñequio cha'tso na cwiantsantjom, quia jo' nntycwii cha'tsoñ'eⁿ. Nda jo' nquii na cwiluiiñê na matsa'ntjom, ñequiaaⁿ cwentaa' jo' l'o Tsotyeeⁿ Ta Ty'oots'om.

25 Ee tseixmaaⁿ na nntsa'ntjom hasta xjeⁿ na jnda tju'cje Tsotyeeⁿ nacjee' nc'eeⁿ cha'tso na cwi'oo nacjoom'm.

26 Juu na macanda na nntseityueeⁿeⁿ na matseiwene nacjoom'm, juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ.

27 Ee jnda tju'cje Ty'oots'om cha'tso nacjee' nc'ee Cristo, jo' chii quia na matsona' naljo', cwiwitquioo'ya na tic'oomna' nquii Ty'oots'om. Ee jom cha'tso jnda tqueeⁿ nacje 'naa'ⁿ Cristo.

28 Nquii Cristo cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om. Quia jnda s'aaⁿ na cha'tso na niom cwiue'ndyecje jo nnoom, quialjo' manquiiyeeⁿ nncju'ñecjeeⁿ nnom Ty'oots'om cha nntseixmaⁿ na tjacantyya na t'maⁿ cwiluiiñê jo ndaa' cha'tsoñ'eⁿ.

29 M'aⁿ nn'aⁿ na cwiwits'oomndye cwentaa' nn'aⁿ na jnda tja. Saa xeⁿ na mayuu' tjaa'naⁿ na cwita'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿ljo' ts'iaaⁿ na cwiwits'oomndyena cwentaa' l'oo?

30 Ndo' xeⁿ ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja ¿chiiu na ja cha'tso xjeⁿ m'aaⁿyâ na teincuu' waa na cwiitjoo'yâ?

31 Ee 'io ndi 'io m'aaⁿya na teincuu' na ñe'catseicuee'na' ja. Ndo' na ljo', ñ'oom na mayuu' jo' cha'xjeⁿ mati na mayuu' na mañequiaana' na nei'ya na cwiluiindyoo' nn'aⁿ na cwila'lyu' ñequio Jesucristo na nqueⁿ cwiluiiñê na matsa'ntjom jaa.

32 Tsjoom Éfeso seijndoya cwii ts'ooⁿ ñequio quioo' wje saa meiiⁿ na ljo' ¿yuu waa na mawantjo'? Ee xeⁿ na mayuu' na ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja yati cal'aaya cha'xjeⁿ cwilue nn'aⁿ: "Cwa cwaa'a ndo' cwaaya ee 'iocha luaa' nncwjaaya."

33 Tiñe'quiandyo' na ñe'nquiu'nn'aⁿna' l'o. Waa ñ'oom na matso ts'aⁿ: "Joo nn'aⁿ na ts'a' la'xmaⁿ cwila'nda'na ts'iaaⁿ na ya na cwiluii."

34 C'oom'nnda' n'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na cal'a'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na cwil'a'yo' jnaⁿ ee m'aⁿ nt'omndyo' l'o na ticalaxmaⁿ'yo' cantyya 'naa'ⁿ Ty'oots'om. Matsjoo na ljo' cha calui'jnaaⁿndyo'.

Nmeiiⁿ nlxamaⁿ seii nn'aⁿ na nnta'ndo'xco

35 Nnts'aacheⁿna' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nncwax'eeⁿ: "¿Chiiu nluuiyuu na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja? ¿Chiiu mmaⁿ sei' na nla'xmaⁿna?"

36 Tijndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' nncwax'ee, ee tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ cha'cwijom nncue'na' cha nncwando' ntjom'ndaa.

37 Quia na wjaacanom' ts'aⁿ, nchii ts'oomtsjoo wjaacanoom'm, nnaⁿ wjaacanoom'm oo tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo oo cwiicheⁿ nnom tsjaaⁿ.

38 Jnda na jnom' ts'aⁿ tsjaaⁿñeeⁿ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ chiuu mmaⁿna' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom. Cwii cwii nnom tsjaaⁿ mañequiaaⁿ na nntseixmaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

39 Cha'tso sei' tiñecwii xjeⁿ la'xmaⁿna'. Nn'aⁿ la'xmaⁿna cwii nnom sei', quioo' wandyo' seiiyo' ndo' cantsaa ñequio calcaa cwii cheⁿ nnom sei' la'xmaⁿyo'.

40 Mati m'aⁿ cancjuu tsjo'luee ndo' m'aⁿ nt'om nnom na cwita'ndo' na tqeⁿ Ty'oots'om nnom tsjoomnancue, ndo' joo na m'aⁿ tsjo'luee cwichuii' na neiⁿncoo' joona' ñequio juu na neiⁿncoo' joo na m'aⁿ nnom tsjoomnancue.

41 Juu na caxueñe ñe'quioom' cwichuii'na' ñequio na xuee chi' ñequio juu na caxueendye cancjuu, ndo' joo cancjuu cwichuii' na xueena' ñequio nt'om cheⁿ cancjuu.

42 Maluaa' waa na matseijomna' na cwichuii' na nla'xmaaⁿya quia na nntando'xcōya. Sei'ts'o na wjaanty'iuu'ñe ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwii na ntō' saā quia na nncwando'xcona', nntseixmaⁿna' cwii na tijoom cwii cue'.

43 Juu ts'oo na nncjanty'iuu' tseixmaⁿna' cwii na tal'ue saā jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿna' quia na nncwando'xcoom. Quia na wjaanty'iuu'ñe ts'oo, meiⁿcwii tjaa na nndaā nnts'aaⁿ, saā quia na nncwando'xcoom jeeⁿ t'maⁿ najneiⁿ.

44 Quia na wjaanty'iuu' sei'ts'o 'naaⁿ ts'aⁿ tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tyuaa, saā quia na nncwando'xcona' tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ Espiritu Santo.

45 Maluaa' waa na ma'mōⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, matsona': "Adán ts'aⁿ najndyee, tuiñe ñ'eⁿ ts'o ndo' s'aaⁿ na tando'", saā nquii Adán na macanda cwiluiñe Espiritu, jom mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ.

46 Nchii juu cantyja 'naaⁿ Espiritu tyowaajndyee, tyowaajndyee cantyja 'naaⁿ tyuaa, jnda' jo' chii tuaa cantyja 'naaⁿ Espiritu.

47 Juu ts'aⁿ na t'oomjndyee s'aa Ty'oots'om juu ñ'eⁿ ts'o, tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ tyuaa. Saā nquii ts'aⁿ na jnda' we cwiluiñe na matsa'ntjoom, tseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ cañoom'luee.

48 Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿna' cha'na ts'aⁿ na tuiñejndyee ñequio ts'o. Saā seii'a na nla'xmaaⁿya quia na nntando'xcōya nla'xmaaⁿya cha'na seii' nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

49 Cha'xjeⁿ tyowaa Adán na s'aa Ty'oots'om maluaa' cwimaaⁿa. Mati xjeⁿ na nntando'xcōya mmaaⁿa cha'xjeⁿ waa Cristo na m'aaⁿ cañoom'luee.

50 'O nn'aⁿya, ñe'catsjōya ndaa'yo' sei' ñequio ndei' leicandaā nntseijomna' joona' yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om meiⁿ 'naⁿ na cwiwi'ndaa' xocandaā nntseijomna' joona' ñequio joo na ticantycwii na m'aⁿ.

51 Saā l'ue ts'ōoⁿ na nla'noⁿyo' cwii ñ'oom na wanty'iuu' m'aⁿna'. Ticha'tsondyo nncwajaaya saā cha'tsondyo nntseichuii'na'.

52 Jeeⁿ cjee na nlui na ljo' cha'na cwii ndii' na nntseitsja ts'aⁿ lua'nnom, xjeⁿ na nleic'uaa ndu na macanda. Ee maxjeⁿ nleic'uaa ndu ndo' nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda' tjā na tajom cwjennda'na. Ndo' nntseichuii'na' jaa.

53 Ee jaa seii'a nmeiiⁿ na teincoondyo na wjaawi'ndaa'na' nlcwee'na' cwii na tijoom cwi'ndaa'. Jaa seii'a na nncue'na' nlcwaa'a cwii na tijoom ncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'.

54 Ee juu na laxmaaⁿya na cwiwi'ndaa'na', quia na jnda' tcweena' juu na tijoom cwi'ndaa' ndo' juu seii'a na jaawe'na' quia na jnda' tcweena' na tijoom cue', xjeⁿñeeⁿ nntseicandaā'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Jnda' seityuii' Ty'oots'om najndei na mach'ee na cwiwee nn'aⁿ."

55 'U na mache' na cwiwee nn'aⁿ, ¿je' je' yuu waa na cwii nndaā ntsa' ñ'eⁿndyo? Meiⁿchjoo tjaa yuu cwii cuaa na ncwantjom'."

56 Juu jnaⁿ na laxmaaⁿya waa najndei na matseixmaⁿna', jo' chii cwi-wjaaya. Ndo' juu ljei na tqeⁿ Moisés waa najndei na matseixmaⁿna' na mañequiaana' na cat'uii jnaⁿ jaa.

57 Saa jndye na quianl'uaa' Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na cwinaⁿndyo nc'le nquii Ta Jesucristo na matsaⁿntjoom jaa.

58 Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, caljooⁿndyo'tyeⁿyo' ñequio Ty'oots'om, ñecwiitco titsawintyeⁿyo' na cwindyeⁿntjomⁿyo' nnom Ta Jesús ee manquiiⁿjndaaⁿndyo' na jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juu ts'iaaⁿ nats'aⁿ nnoom.

16

Cwila'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na m'aⁿ Jerusalén

1 Cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nla'tjomⁿyo' s'om na nl'aⁿyo' naya nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na wi' m'aⁿna Jerusalén, luaa matseijndo'a n'omⁿyo'. Cal'aⁿyo' cha'xjeⁿ na tsjoo na cal'a nmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ndyuaa Galacia.

2 Ticwii xueeneiⁿnco' cwii cwiindyo' 'o calat'ueⁿyo' cwanti na ñequiaⁿyo' cantyja na cwantantjomⁿyo'. Quia jo' quia na nncuaya quiiⁿntaaⁿyo' nchii s'om quia nlat'ueⁿcheⁿyo'.

3 Ndo' catjeiiⁿndyo' cwii oo we x'iaaⁿyo' na cwilaⁿnoⁿyo' na jona ya na nnc'ooñⁿomna s'om ñeeⁿ Jerusalén. Quia jo' quia na nncuaⁿ na m'aⁿyo', nntseiljeiya cwii tsom na nnc'ooñⁿomna.

4 Ndo' xeⁿ macaⁿna' na nncjo jo' jo', quia jo' nnc'oona ñ'eⁿndyo.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Corinto

5 Nncjo na m'aⁿyo' xeⁿ jnda tjowinooⁿ ts'ooⁿnda Macedonia ee maxjeⁿ matseijndaaⁿndyo na jo' jondyaa. Jnda jo' nncuacañoⁿya 'o.

6 Nndaq nnts'aana' na nljooⁿndyo ñ'eⁿndyo' meiiⁿ ñe'cwantindyo xuee oo cha'waa ncueteiⁿ. Quia jo' 'o nndaq nntsalacwanomⁿyo' ja nato quia na nncjo xeⁿ yuu cwijoyo.

7 Ee ticaljoya ts'ooⁿ na cwe' cjee cjee m'aaⁿna' nncwinooⁿ na m'aⁿyo'. Ntyjaaⁿya cwii ts'ooⁿ na majndye xuee nndaq nljooⁿndyo ñ'eⁿndyo', xeⁿ Ty'oots'om l'ue ts'oom.

8 Saa jnda seijndaaⁿndyo na nljooⁿndyotyā ñjaaⁿ tsjoom Éfeso hasta na jnda teinom xuee Pentecostés.

9 Ee jeeⁿ t'maⁿ maju'naaⁿñena' na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús ndo' jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ja.

10 Nndaq nnts'aana' na nncuee'cañoⁿom Timoteo 'o. Xeⁿ na ljo', cala'luiⁿyo' jom cha nljeiiⁿna' na ya nnc'oomñê ñ'eⁿndyo'. Ee mati jom mañejuu ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesucristo mach'eeⁿ cha'xjeⁿ ja.

11 Jo' chii meiⁿcwiindyo' 'o tinc'omⁿyo' na tilaⁿñ'oomⁿndyo' jom. Ñequio na xcweeⁿ n'omⁿyo' cateijndeiⁿyo' jom cha quia nlueeⁿeⁿ quiiⁿntaaⁿyo' quia jo' ndyolcweeⁿeⁿ ñequio na neiⁿeⁿ. Meiⁿndo'a jom ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

12 Tyocaⁿa nnom nquii nn'aaⁿya Apolos na catseijomñê ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu' na cwi'ooⁿcajndooⁿna 'o. Saa na majeⁿndyo ticats'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ. Majo' nncuee'cañoⁿom 'o quia na ñequiaana' na wanaaⁿ.

Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'

13 Queⁿ queⁿyo' cwenta chiuu cwii tsam'aⁿtiⁿyo'. C'om'tyeⁿyo' na cwila'yu'ya n'omⁿyo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Catsanaⁿjndaⁿyo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñê chaⁿna nn'aⁿ na 'ooquiendye na ñe'cwii waa na cwil'a.

14 Cha'tso na cwil'aⁿyo', cat'moⁿyo' na wi' n'omⁿ nc'iaaⁿyo'.

¹⁵ 'O nn'a^{ny}a, manquiu'yo' na cha'waa ts'oondaa Acaya, juu Estéfanas ñequio nn'aⁿ wa'aⁿ jla'yujndyeena ñ'eⁿ Ty'oots'om. Jooná cwijoo' n'omna na cwindye'ntjomna ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê jo' jo'.

¹⁶ Macwe' jo' macaⁿa na catue'ndyo'cje'yo' ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿ cha'na joona. Ndo' malaa'ti' cal'a'yo' ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿndyena na cwiteijndei ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁷ Jeeⁿ nei^{ny}a na jnda tyjee'cañoom Estéfanás ja, ñequio Fortunato ñequio Acaico. Cha'cwijom manty'iaya ncjo'yo' na manty'iaya joona, ee jnda jla'noomndyena cantyja 'na^{ny}a cwii na leicandaa nl'a'yo' na tic'oomndyo'.

¹⁸ Na jnda tquiéna na m'aa^{ny}a, ñ'oom na jla'candiina ja tquiaana' na t'maⁿ ts'o^on, majo'ti nnts'aana' ñ'eⁿndyo' 'o quia na nlquiénda'na na m'aⁿ'yo'. Nn'aⁿ na cwindye'ntjomna cha'na joona matsona' na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joo naⁿñeeⁿ.

¹⁹ Ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ ts'oondaa Asiawaa cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Majuu nn'aa^{ny}a Aquila ñequio scoom'm Priscila cwiluena na xmaⁿndyo' ndo' majo'ti cwilue nn'aⁿ tmaaⁿ na cwitjomndye w'aana ñequio xuee' nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

²⁰ Cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñjaaⁿñe cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oots'om, quia cwitjomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na tjoom' cwila'yu'yo' ñ'eⁿndyena, cataⁿ'yo' lueena na cwíñe'quia'yo' na xmaⁿndyena.

²¹ Nnc^o Pablo na matseiljei xueya na matsjoo^ya na xmaⁿndyo'.

²² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticajnda ntyjii nquii Ta Jesucristo, quiaa Ty'oots'om na quioo ñ'oomwi' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Quiaaⁿ na matyuaa¹ cwjee'nnda' nquii Ta Jesucristo.

²³ Nquii Ta Jesucristo quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaaⁿ ñ'eⁿndyo'.

²⁴ Mañequiaana' na jeeⁿ jnda ntyjiia 'o nc'e jom. Mantyjati luaa'ndyo. Amén.

Carta na jndá we cwentaa nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwilaⁿyu' tsjoom Corinto

1 Mannco Pablo, cwiluiindyó apóstol, ts'aⁿ na maty'iom Jesucristo ts'iaaⁿ. Matseicwanõⁿya cartawaa ñequio Timoteo na m'aⁿ! o' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' tsjoom Corinto ndo' mati ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñê na m'aⁿ ts'ondaa Acaya.

2 Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' naya na laxmaⁿna ñequio na tjaañomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Matseijoom' Ty'oots'om jaa na wi' na cwiⁿjoõⁿya

3 Cwila't'maaⁿndyô Ty'oots'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa ndo' na matseijoom'm jaa. Jom cwiluiñê Tsotye Jesucristo na matsaⁿntjom jaa.

4 Manquiiⁿtyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyô n'ooⁿyâ nawi' na cwiwinooⁿyâ. Luaaⁿ mach'eeⁿ cha' nla'xmaaⁿyâ na ndaaⁿ ññequiaayâ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na cwiwinom nawi'.

5 Ee na matcuuti na cwilajomndyô ñequio Cristo nawi' na teinoom, juu nawi'ñeeⁿ matseijndaaⁿñena' na t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyô n'ooⁿyâ.

6 Ndo' nc'e na ljo', quia matseijaaⁿñena' nawi' na cwiwinooⁿyâ, luaaⁿ waa cha nntseijoom'na' 'o ndo' na nlu'i'n'maaⁿndyô' ee quia matseijoom' Ty'oots'om já, mach'eeⁿ na ljo' cha mati nntseijoom'na' 'o nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na nlu'i'n'maaⁿndyô' ndo' nc'e jo' ñequio na t'maⁿ n'om'yo' ndaaⁿ nla'quii n'om'yo' na cwiⁿjom'yo' nawi' cha'xjeⁿ cwiwinooⁿyâ.

7 Ee tyeⁿ waa na cwicantyjaa' n'ooⁿyâ jo nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿyo', ee manquiiyaaⁿ quia maleichuuwi'na' 'o cha'xjeⁿ na cwiⁿjoõⁿyâ, mati mañequiaaⁿ na cwiñ'om't'maaⁿndyô' n'om'yo' cha'xjeⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñ'ot't'maaⁿndyô n'ooⁿyâ.

8 'O nn'aⁿya na cwilaⁿyu'yo', l'ue n'ooⁿyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿ nawi' na tyotseijaaⁿñena' nacjooyâ xjeⁿ na tyom'aaⁿyâ ndyuua Asia. S'aana' na jeeⁿ jaa' juuna' hasta na ntycwii na m'aaⁿ n'ooⁿyâ na nlu'i'n'maaⁿndyô naquii' nawi'ñeeⁿ, ndo' na ljo' jla'tiuuyâ maxjeⁿ nntseicwjetona' já.

9 S'aana' nquiiuyâ na matseijomna' já cha'na nn'aⁿ na jndá teijndaa' na mañejom na cwje. Tuui na ljo' cha ca'moⁿyana' ndaaⁿyâ na ñequii'cheⁿ c'ooⁿyâ na quit'maⁿ n'ooⁿyâ Ty'oots'om na mañequiaa na cwiⁿtando'xco nn'aⁿ na jndá tja, meiⁿ tanc'ooⁿyâ na ntyjaa' n'ooⁿyâ chiuu cwilaxmaaⁿ nncjooyâ.

10 Jndá seicandyaañê já nawi' t'maⁿñeeⁿ. Ndo' ndicwaⁿ matseicandyaañê já. Jo' chii jom ntyjaa'tyeⁿ n'ooⁿyâ na mati xuee na wjaatina' nntseicandyaañetyeeⁿ já,

11 xeⁿ 'o cwiteijndei'yo' já na cwilanei'yo' nnoom cantyja 'naaⁿyâ. Ee quia majndye nn'aⁿ cwiⁿteji'na ncuueyâ jo nnoom, nnts'aana' na majndyendyeti nn'aⁿ ññequiana na quian'l'uaaⁿaⁿ na matio'naaⁿñê já.

Waa na seitsaaⁿñena' na tîcjaa Pablo Corinto

12 Waa cwii nnom na mañequiaana' na neiiⁿyâ cantyja 'naaⁿ juuna' na juu na m'aaⁿya n'ooⁿyâ matsona' na cwitsaam'aaⁿyâ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ

macaⁿna' na c'oom ts'aⁿ na jnda tqueⁿ Ty'oots'om na cwiluiiñe cwentaaⁿaⁿ na lju' ts'om ndo' mat'maⁿticheⁿ cwilaxmaaⁿyâ na ljo' jo ndaa' 'yo' nc'e juu naya na matseixmaaⁿ, nchii cwe' na jndo' n'ooⁿ ncjooyâ.

¹³ Naquii' joo cartas na cwila'cwanooⁿyâ na m'aⁿ'yo' tomti cwit'mooⁿ joona' cha'xeⁿ ñ'oom na cwiwiljeii nacjoona', ndo' cha'xeⁿ na cwila'naⁿ'yo' ndo' na cwila'noⁿ'yo' ljo' cwila'candi' joona'. Ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿya na nncue'ntyjo na candaq' nla'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naa'yâ,

¹⁴ cha meiiⁿ na cwe' cwantindyo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naa'yâ je', saq juu xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús na cwila't'maaⁿndyo, 'o nndaq nla't'maaⁿndyo' jom cantyja 'naa'yâ cha'xeⁿ já nla't'maaⁿndyô jom cantyja 'na'yo'.

¹⁵ Nc'e na luaa' waa na ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿya cantyja 'na'yo', seitiuuya na wendii' nncwinooⁿ na m'aⁿ'yo' na nty'iaⁿya 'o cha we ndii' ñnequiaana' na neiⁿ'yo' na nty'ia'yo' ja,

¹⁶ ee seitiuuya na nty'iaⁿya 'o na mawinooⁿya na majo ts'ondaa Macedonia, ndo' na nty'iannda'a 'o quia na nndyolcwa'a na nnaa'ya jo' jo', ndo' na ljo' 'o nndaq nntejndeii'yo' ja na jojotyâ na nncua ndyuaa Judea.

¹⁷ Ndo' na luaa' seijndaa'ndyo, ¿aa mach'eena' nquii'yo' na cwe' na s'aato seijndaa'ndyo na luaa'? ¿Aa cwitjei'yo' cwentā nā mats'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue quia matsjoq "majo'ndyo" cwii ñ'oom saq ndanquia cwiwitquioo' na ma'moⁿ'na' na "nchii jo'", ndo' xeⁿ matsjoq na nchii jo' cwii ñ'oom, saq ndanquia ma'moⁿ'na' na majo'ndyo juuna'?

¹⁸ Saq macwji'yuu'ñe Ty'oots'om na nchii la'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na mañejuu xjeⁿ cwil'uuyâ ndaa'yo' na waa na l'aayâ saq tical'aayâ.

¹⁹ Juu Silvano ñ'eⁿ Timoteo ñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo na tyoñequiaayâ ñ'oom naya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo Jnda Ty'oots'om. Ñ'oom'ñeeⁿ nchii we ndii' tseixma'na', na waa xjeⁿ na majo'ndyo ndo' waa xjeⁿ na nchii jo'ndyo juuna'. Cantyja 'naaⁿ jom, ñequii'cheⁿ tseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu'.

²⁰ Ee cantyja 'naaⁿ jom, cha'tso ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, laxmaⁿ joona' na majo'ndyo nc'e Cristo. Ndo' na ljo', quia cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om, cwil'uuya Amén cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

²¹ Ee ñequii'cheⁿ mañequiaa Ty'oots'om na 'o ndo' já cwiljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' jnda tqueeⁿ na cwiluiindyô na lju' n'ooⁿya.

²² Ndo' cha m'moⁿ'na' na cwiluiindyô cwentaaⁿaⁿ, jnda tquiaaⁿ Espiritu Santo quii' n'ooⁿya, cwii na matseicandiina' na nnto'ñooⁿya cha'tso na matseijndaa'ñê.

²³ Macaⁿa nnom Ty'oots'om na cwji'yuu'ñê cantyja 'na'ya na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu'. Tícjo tsjom'yo' quia na seijndaa'ndyo na ncjo jo' ee na wi' ts'ooⁿya 'o ee xeⁿ tjo na m'aⁿ'yo' jndeii'na na nntseitia'a 'o.

²⁴ Ee nchii ñe'quaaⁿyâ xjeⁿ 'o cantyja na cwila'y'u'yo' ee 'o xcweti waa na cwila'y'u'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Saq nc'e na ñe'cateijndeiiyâ 'o na c'om'yo' na neiⁿ'ti n'om'yo'.

2

¹ Jo' chii seijndaa'ndyo na maxjeⁿ tícjo na m'aⁿ'yo', tints'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo'.

² Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo', nnts'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo' ndo' na ljo' ntjom'yo', ¿ñeeⁿ ñnequiaa na nei'ya? Macanda' 'o ee xeⁿ na maxjeⁿ tjo je' jnda s'aa cwii nnom na seichjoo'na' n'om'yo'.

³ Cwe' jo' na seiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ na seicwanöⁿya na m'aⁿ'yo' ee tiñe'cjonty'ia 'o na nla'ayo' na chjoo' ts'ooⁿ ee matsona' na 'o nñequia'yo' na neiⁿya.

⁴ Ee sei'ndaa'na' ntyjiiya quia seiljeiya carta'ñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya hasta ty'ooⁿya. Nchii seiljeiya juuna' na catseichjoo'na' n'om'yo' saa cha cala'noⁿ'yo' na juu na jeeⁿ wí' ts'ooⁿya 'o jeeⁿ t'maⁿ tseixma'na'.

Cala't'maⁿ n'omna ts'aⁿ na seitjooñe

⁵ Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na s'aa na chjoo' n'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti ja na tquiaaⁿ na chjoo' ts'ooⁿ, s'aaⁿ na ljo' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o, meiⁿ nchii cwe' na mawinoⁿ'a na matsjoo' na ljo'.

⁶ Saa je' malei'tyeⁿ jnda tuui chiuu na majndyendyo'ti'yo' jla'jndaa'ndyo' na catioom cantyja na seitjooñe.

⁷ Je' maca'na' na cala't'maⁿ n'om'yo' jom ndo' quia'yo' na t'maⁿ ts'oom, tints'aana' na juu na m'aaⁿ na chjoo' ts'oom na seitjooñe nncjan'oomna' jom na tacantyyaa' ts'oom Ty'oots'om.

⁸ Jo' chii maca'a ndaa'yo' na cat'moⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' jom.

⁹ Seiljeiya carta'ñeeⁿ na seicwanöⁿya na m'aⁿ'yo' cha nleitquoo' aa nla'canda'yo' ñ'oom na maquaⁿ'ya ndaa'yo'.

¹⁰ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwila't'maⁿ n'om'yo' mati ja matseit'maⁿ ts'ooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' meiⁿnquia 'ñeeⁿ na jnda seit'maⁿ ts'ooⁿ, jo nnom Cristo mats'aa na ljo' na cateijndeina' 'o,

¹¹ cha tincwantjom Satanás jaa ee manquiuyuaya chiuu mayaaⁿ'aⁿ.

Waa na seitsaaⁿ'ñena' Pablo tsjoom Troas

¹² Quia na tjö tsjoom Troas na nñequiaya ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Cristo ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, t'maⁿ tju'naaⁿ'ñena' na nndi'ntjooⁿya nnoom jo' jo',

¹³ saa meiiⁿ na ljo' tleiquiaana' na ya ntyjii ee tíc'oomñe ti'nn'aaⁿya Tito. Nc'e na ljo', tsjooⁿya ndaa naⁿ'ñeeⁿ majöya, jluii'a na m'aⁿ'na, jndyoöndyeyuya ñjaaⁿ ts'ondaa Macedonia.

Cwicandaa cwantantjooⁿya nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ' Cristo

¹⁴ Matseit'maaⁿ'ndyo Ty'oots'om na jeeⁿ quianl'uaaⁿ'aⁿ. Ee nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ' Cristo, jo' na meiⁿyuucheⁿ na cwitsaayâ, ñequii'cheⁿ nqueⁿ wjaachom jâ na cwicandaa na nnaⁿ'ndyö mei'ljo'cheⁿ na cwantjooⁿya. Jo' chii ñequii'cheⁿ mawil'uee'ñe jâ na 'oondye nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ. Juu ts'iaaⁿ'meiiⁿ matseijomna' juuna' cha'cwijom na maju'na' jndye cachi ndaana.

¹⁵ Ee jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo matseijomna' cha'cwijom tsioom suu na mañequiaaⁿ nnom Ty'oots'om na cwit'oom'na' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwicalui'n'maaⁿ'ndye ndo' mati nn'aⁿ na 'ootsuundyena.

¹⁶ Jo ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundy laxmaaⁿ'ya cha'cwijom cwii jndye na matseicwjeena' joona saa jo ndaa nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿ'ndye laxmaaⁿ'ya cha'cwijom cwii jndye na mañequiaana' na cwita'ndo' añaⁿ'na. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ c'oom na cwe' cantyja 'naaⁿ' quii na nleinaaⁿ' na nnts'aa ts'iaaⁿ'meiⁿ'.

¹⁷ Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om cwe' cha ndaa nnta'ntjomna cantyja 'naaⁿ'na'. Saa jâ na cwiluiindyö apóstoles, ñequio na xcwee'ya n'ooⁿ'yâ cwiñe'quiaayâ ñ'oom'm ndo' cwiluiindyö nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Cristo.

3

Ñ'oom na tijoom cachuii' na matseijndaa'ñe Ty'oots'om

1 Quia cwil'uuyâ na luaa', çaa m'aaⁿ n'om'yo' na cwiwito'nda'â na cwila't'maaⁿndyo cheⁿncjogyâ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo çaa cwila'tiuu'yo' na macaⁿna' na nntsañ'ogyâ cartas na cwilue nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ candaq' ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo çaa nntaaⁿyâ na quia'yo' carta na nddu'yo' na jeeⁿ candaq' ts'iaaⁿ cwil'aayâ? Nt'omcheⁿ nn'aⁿ luaa' cwil'ana.

2 Saa manco'ti'yo' cwiluiindy'o' cha'cwijom cwii tsom na teiljeiina' naquii' n'ogyâ na ma'moⁿna' ndaq' nn'aⁿ na cwijaacañjom' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiluii quii'ntaaⁿyo'. Nc'e cantyja 'naaⁿ juuna' nndaq' nljeii ts'aⁿ chiuu waa ts'iaaⁿ na tyots'aa quii'ntaaⁿyo' ndo' nndaq' nndii na jla'ljo'yo' Jesu-cristo.

3 Cwiwitquio'ya na 'o laxmaⁿyo' cwii carta na nquii Cristo seiljeiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda macwil'aayâ quii'ntaaⁿyo', na nchii teiljeii juuna' ñequio ndaantom, saa ñequio Espiritu Santo, meiⁿ nchii nacjoo' lcaa'ljo' saa teiljeiina' naquii' n'om'yo'.

4 Manquiuuyaayâ na luaa' waa ee cwicantyyaa' n'ogyâ Ty'oots'om nc'e Cristo.

5 Meiⁿ nchii ncjogyâ waa cwii nnom na laxmaaⁿyâ na ndaq' nl'uuyâ na jeeⁿ cwijaacañjom' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na cwil'aayâ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na cwijaacañjom' cwil'aayâ juuna'.

6 Nqueⁿ jnda ty'ioom ts'iaaⁿ jâ na cwicandaq' cwindya'ntjogyâ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tjjoom cachuii' na mañequiaana' na nlu'i'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Juu ñ'oom'ñeeⁿ waa najndeina' na matsejndaa'ñena' na cwita'ndo'xco añaⁿ na nn'aⁿ nc'e Espiritu Santo. Nchii maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ mach'ee ljeii naqui. Ee ljeii'ñeeⁿ matsejndaa'ñena' na cwje nn'aⁿ.

7 Juu ljeii na tqueⁿ Moisés, teiljeiina' cjoo' lcaa' ljo'. Ñeseixmaⁿna' na caxueena' hasta tyoch'eena' na caxuee nnom Moisés, meiⁿ leicandaq' nty'iaa nn'aⁿ Israel nnoom ndo' juu na caxuee nnoom cheⁿndyocheⁿ tjanduu'na'. Juu ljeii'ñeeⁿ na seijndaa'ñena' na cwiwje nn'aⁿ, tyjee'na' ñequio na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om,

8 nc'e na luaa' tyotseixmaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ, cwanti t'maⁿti tseixmaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na cwito'ñogyâ na matsejndaa'ñe Espiritu Santo.

9 Ee xeⁿ juu ñ'oom na seijndaa'ñena' na nnt'uiityeⁿna' nn'aⁿ tyotseixmaⁿna' na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om, quia jo' juu ñ'oom na maqueeⁿ jaa na tjaa jna' jlxmaaⁿya, t'maⁿti na caxuee na tseixmaⁿna', nchiiti ñ'oom na tqueeⁿjñeeⁿ.

10 Meiⁿ t'maⁿ na caxuee tyotseixmaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, saa juu ñ'oom na maqueⁿ Ty'oots'om jaa na tjaa jna' laxmaaⁿya, t'maⁿticheⁿ nacaxuee na tseixmaⁿna'.

11 Jo' chii xeⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ na ticwiyoo' meiⁿ t'maⁿ tyotseixmaⁿna' na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om, saa je' juu ñ'oom na cwiljotyⁿ t'maⁿticheⁿ na caxuee na cwiluiiñe tseixmaⁿna'.

12 Nc'e juu ñ'oomxcowaa' mañequiaana' na cwicantyyaa' n'ogyâ, jo' jo' na cwilanaaⁿyâ juuna' ndaq' nn'aⁿ ñequio na t'maⁿya n'ogyâ.

13 Meiⁿ tiquil'aayâ cha'na tyoch'ee Moisés na tyotseicataq'annoom ñequio liaa cha juu na caxuee nnoom na ñeya tjantycwiina', titquioo' juuna' ndaq' nn'aⁿ Israel.

14 Saa naⁿñeeⁿ t'icala'noⁿna na luaa' tyoch'eeⁿ ee xjeⁿ je'cheⁿ quia cwila'naaⁿna ñ'oom tquiee'ñeeⁿ na tquiaa Moisés ndaana waa cwii na cha'cwijom liaa na matseicu'na' na nla'noⁿna na juu jo' macanda maquindyona' quia na matseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo.

¹⁵ Ee xjeⁿ je'cheⁿ, quia na cwila'naaⁿna ñ'oom na tyoñequiaa Moisés, ticala'noⁿna juuna'. Matseijomna' cha'cwijom na ta' na nla'noⁿna juuna'.

¹⁶ Saa quia cwilcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ na nntioñe l'o nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom, matseicanaaⁿñena' na nntsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁷ Ee manquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa, manquiiyeeⁿ cwiluiiñe Espiritu, ndo' meiⁿquiayuucheⁿ na m'aaⁿ Espiritu na cwiluiiñe, jo' cwindyaandye nn'aⁿ.

¹⁸ Jo' chii cha'tsondyo jaa nc'e na ticata' ndaaya ñequio cwii liaa, matseijomna' jaa cha'cwijom tsjo'jnom na maju'na' na caxuee na cwiluiiñe Jesús na matsa'ntjoom jaa, ndo' 'io ndi 'io matseijomtina' jaa cha'na nqueⁿ na jaawijndyeti matsei'maaⁿñena' jom na juu jo' cwina'na' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsa'ntjoom jaa, na cwiluiiñe Espiritu.

4

Macandá Jesucristo cwiluiiñe na matsa'ntjoom

¹ Jo' chii nc'e na m'aaⁿ Ty'oqots'om na wi' ts'oom já na mañequiaaⁿ na cwilax-maaⁿyâ ts'iaaⁿmeiiⁿ na jeeⁿ cajndana', tica'ndyaanc'uaa'ndyô na cwil'aayâ juuna'.

² Ndo' meiⁿquia na jeeⁿ jnaaⁿ na cwil'a nn'aⁿ na cwe' nty'iu, jnda tjei'ndyô cantyja 'naaⁿna'. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii nnom na cwil'aayâ cha ññequiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ. Meiⁿ tiquilachuii'â ljo' na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om. Ñequii'cheⁿ cwilanaaⁿyâ ñ'oom na mayuu' ndo' nc'e na ljo' cwiñe'quiandyoñ'aaⁿyâ jo nnoom mei'ljo'cheⁿ na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿyâ.

³ Ee juu ñ'oom naya na cwiñe'quiaayâ, xeⁿ tseixmaⁿna' cha'cwijom cwii 'naⁿ na matseicu'na' ndaana, macandá ndaaⁿ nn'aⁿ na 'ootsuundye tseixmaⁿna' na ljo'.

⁴ Ee nn'aⁿ tsjoomnancue, cwe' nc'e na tyoola'yua, jo' chii juu na cwiluiiñe Ty'oqots'om cwentaana matseicoom'm na nla'noⁿna, jo' na tileiqueⁿna cwenta na juu ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Cristo na jeeⁿ cajnda tseixmaⁿna' na jom jluii'ñe nquii Ty'oqots'om.

⁵ Quia cwiñequiaayâ ñ'oom, nchii cwilanaaⁿyâ chiuu laxmaaⁿ ncjooyâ, saa cwilanaaⁿyâ na Jesucristo cwiluiiñe na catsa'ntjoom ndo' na luaa', já cwiluiindyô na cwindya'ntjooⁿyâ ndaa'yo' nc'e na jnda nquiuuyâ Jesús.

⁶ Ee nquii Ty'oqots'om na sa'ntjoom na cwixueeñe yuu na jaa'ñe, manquiiyeeⁿ jnda s'aaⁿ na seixueeñena' naquii' n'oqoⁿyâ, cha cantyja 'naaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ nndaⁿ nnta'jnaaⁿâ na t'maⁿ cwiluiiñe nc'e mañejuu na xuee'ñeeⁿ matseixueeñena' nnom Jesucristo.

Jaa laxmaaⁿya cha'cwijom ncuua ts'ocachu

⁷ Juu nayawaañe na jeeⁿ jndana', la'xmaaⁿyâ juuna' naquii' seii'â na joo seii'â matseijomna' cha'cwijom ncuua ts'ocachu. Luaa' waa cha nleitquioo'ya na cwicandaa cwil'aayâ ts'iaaⁿmeiiⁿ nc'e Ty'oqots'om mañequiaaⁿ na jndaayâ, meiⁿ nchii ncjooyâ waa na cwila'xmaaⁿyâ.

⁸ Jo' chii meiiⁿ na jndye nnom na ñe'catseic'oqo'na' já, saa cwina'ndyô, meiiⁿ niom na ñe'canchjena' já, saa ndicwaⁿ m'aaⁿyâ na quit'maⁿ n'oqoⁿyâ Ty'oqots'om.

⁹ Jndye nn'aⁿ cwintyjo já saa tyoo'ndii Ty'oqots'om já. Cwitmeiiⁿndyena já nnom tyuaa, saa ndicwaⁿ m'aaⁿtyaayâ.

10 Meiⁿyuucheⁿ na cwitsaayâ, ñequio seii^â nmeiiⁿ cwi^{tjoo}nyâ na ñe'catseicwjeena' jâ cha'xjeⁿ seicuee'na' Ta Jesús. Luaa' waa cha mati m'moⁿna' na la'xmaaⁿya juu na wando'xcoom.

11 Ee yocheⁿ na cwitandoo^â, 'io ndi 'io ñe'catseicwjeena' jâ nc'e na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ Jesús, cha mati cantyja 'naaⁿya ñequio seii^â nleitquoo' na la'xmaaⁿya juu na wando'xcoom.

12 Quia jo' meiiⁿ wi' cwi^{tjoo}nyâ na ñe'catseicwjeena' jâ saã cantyja 'naaⁿ jo', 'o la'xmaⁿyo' na cwitandoo^â 'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om.

13 Naquii' ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii matsona': "Matseyiu'a ñ'eⁿ Ty'ooots'om, jo' chii macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿaⁿ." Mati jâ cwilayu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿñê ndo' cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿ jo'.

14 Ee manquiuuyaayâ na nquii Ty'ooots'om na tquiaa' na tando'xco Jesús jndâ na tue', nnts'aa na nntandoo^âxcooyâ ñ'eⁿñê, ndo' ñecwii tmaaⁿ nncjachom 'o ñ'eⁿndyo jâ yuu na m'aaⁿ.

15 Cha'tso nawi'meiiⁿ na cwiwinooⁿya ts'iaaⁿna' na catejndeiiina' 'o, cha na majndye nn'aⁿ nnto'ñoomna naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om, ndo' na ljo' jndye joona ñequiana na quianl'uaaⁿaⁿ cha catseit'maaⁿñena' jom.

16 Jo' chii tica'ndyenc'uaaⁿndyo ee meiiⁿ na jaaju'cjena' seii^â saã 'io ndi 'io cwiwiteiiⁿxco naquii' n'ooⁿya.

17 Ee joo nawi' na cwi^{tjoo}nyâ je' ñequio seii^â, cwe' chjootindyo joona', tiyocheⁿ cwiwinooⁿya joona' ndo' cantyja 'naaⁿ jo' cwicandaaya cwii na tintycwii na matseit'maaⁿñena' jaa na juu jo' t'maⁿti ndo' jndati tseixmaⁿna', nchiiti cha'tso nmeiⁿl'.

18 Ee tiqutjaa'ndyô cwenta na wi' na tqiuoo' na cwi^{tjoo}nyâ. Cwi^{quaa}nyâ cwenta joo 'na' na tileicanty'iaaya, ee joo na cwinty'iaayâ, ticaljotyena', saã joo na titquoo' m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

5

Nnto'ñooⁿya seii'a na xco

1 Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿna' cha'cwijom cwii w'aa na cwe' cwantindyo chu waana'. Ndo' manquiuuya xeⁿ nntyuii' juuna' jndâ seijndaa'ñe Ty'ooots'om w'aa na xcona' jo cañoom'luee na ticantycwii na waana', na nchii nn'aⁿ l'a juuna'.

2 Ee mayuu' yocheⁿ na cwitandoo^â ñequio seii'a nmeiiⁿñe, cwila'ncjoo'ndyo ee queeⁿ n'ooⁿya na nnc'ooⁿya w'aaxco na waana' cañoom'luee,

3 ee na nla'xmaaⁿya juuna', nntseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na cwee liaa', nchii cha'na ts'aⁿ na ñecasei'ñe.

4 Seii'a nmeiiⁿ na laxmaⁿna' cha'cwijom w'aa yuu na cwic'aaⁿya, jaawi'ndaa'na', jo' cwilancjoo'ndyo ndo' matsei'ndaa'na' nquiuuya ee nchii cwe' na ñeca'ndyaaya seii'a na n'ndiina' jaa cha'cwijom ñecantsei'ndyo, saã nc'e na ñe'cwaaⁿ seii'a na xcona', cha juu na laxmaaⁿya na cwiwi'ndaa' ndo' na 'oowje cwi^{tsuu}ñ'eⁿna' nc'e na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo^â.

5 Nquii Ty'ooots'om jndâ seijndaa'ñê na nluui na luaa', ndo' cha na m'moⁿna' na nntseicandaa'ñê juuna', jndâ tquiaa' Espíritu Santo naquii' n'ooⁿya, cwii na ma'moⁿna' na cwiljotyena' ñ'oom na jndâ tsoom.

6 Jo' chii cwí'omt'maaⁿndyo n'ooⁿya na yocheⁿ na ndicwaⁿ tandoo^â ñequio seii'a nmeiiⁿ, tyooto'ñooⁿya w'aaya, ñecatsona' na tic'ooⁿya ñequio nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

7 Ee cwitsam'aaⁿtyaaya nc'e na cwila'yuyaya cwii n'ooⁿya ñ'eⁿñê, nchii nc'e na cwinty'iaandaaya jom.

8 Saa m'aa'ya na quit'ma' n'oo'ya Ta Jesús ndo' n'lueyaya n'oo'ya na tacatando' tyaa'ya ñequio seii'a nmeii' cha nnda' nntando' a yuu na m'aa'.

9 Jo' chii cha'tso na cha'tso na cwil'aaya, cwijoo' n'oo'ya na ñequii'che' cal'aaya yuu na cwijaawee'ntyjee', meii' na cwitsam'aa'ntyaaya ñ'e' seii'a nmeii', oo meii' na jnda' ndyaaya juuna'.

10 Ee cha'tsondyo nncwintyja'a jo nnom Cristo na nncu'xee' jaa, cha cwii cwiindyo nnto' ñoo'ya cantyja'ti na jnda' ñel'aa xje' na ñet'oo'ya ñequio seii'a, aa na maty'iomjanya' ndo' aa na tia.

Cwiljoya ts'om Ty'oqots'om ñ'e'ndyo nc'e Cristo

11 Nc'e na nntu'xe'ndye nn'a', jo' chii cwijoo' n'oo'yâ na quiandye nn'a' cantyja 'naa'a'. Nquii Ty'oqots'om ntyjiijndaa' ñê chiuu n'oo'yâ ndo' ntyjaa' n'oo'yâ na mati 'o.

12 Tinc'oom' n'om'yo' na ñe'calat'maa'ndyo che'ncjooyâ ndaa'yo'. Já cwe' cwiñequiaayâ na wanaa' na c'om'yo' na jnda' nquii'yo' já, cha nnda' nla'lcwe'yo' ñ'oom ndaa' nn'a' na cwilas'andye cantyja chiuu na cwiwitquoo', nchii cantyja chiuu tseixma' ts'a' na naquii' ts'om.

13 Ee meii' cwilue nn'a' na jnda' teintjei'ndyô, luaa' laxmaa'yâ nc'e Ty'oqots'om, ndo' xe' laxmaa'yâ ts'a' na yaa', luaa' waa cha' catejindeiina' 'o.

14 Juu na m'aa' Cristo na candya' ts'oom já cwiluiñena' cwii na matsa'ntjomna' ee nquiiuuyaayâ na tuee'e' cwentaa cha'tsondye nn'a', jo' chii cha'tsondyo cwiluiindyô l'oo.

15 Tuee'e' cwentaa cha'tsondye nn'a' cha joo nn'a' na cwitando'na tic'omtina cantyja na l'ue n'om nquieena, saa catando'na cantyja 'naa' nque' na tuee'e' ndo' tando'xcoom cwentaana.

16 Jo' chii je' tacotjeii'â cwenta chiuu tseixma' ts'a' cha'xje' nn'a' ts'oom nancue cwi'tjeii'na cwenta chiuu tseixma' cwii x'iaana. Tyowaa cwii tiempo maluaa' tyotjeii'â cwenta chiuu tseixma' Cristo saa je' tacoll'aayâ na l'jo'.

17 Jo' chii ts'a' na matseitjoom'na' juu ñequio Cristo, cwiluiñe ts'a' na jnda' tuiñe xco. Cha'tso na tijo'ndyo na ñeseixmaa' jnda' teinom, cha'tso cantyja 'naa'a' laxma' xcona'.

18 Nquii Ty'oqots'om mach'ee' ts'iaa'mei', majom maquee' jaa na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyo nc'e Cristo ndo' maty'ioom ts'iaa' jaa na quiandye nn'a' na caljoya ts'oom ñ'e'ndyena.

19 Luaa matsona': Cwiljoya ts'om Ty'oqots'om ñ'e' nn'a' nc'e Cristo, mei' ticwjaa'ñê cwenta na la'xma'na jna', ndo' ty'ioom ts'iaa' ndaa'yâ na ñe'quiaayâ ñ'oom ndaa' nn'a' na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyena.

20 Je' cwiluiindyô nn'a' na cwila'candii' 'o ñ'oom na matseicwanom Cristo na m'aa'yo'. Maty'iomna' na nquii Ty'oqots'om matseiy'ooñê ndaa'yo' ñequio ñ'omndyuaayâ. Jo' chii ñequio xuee' Cristo cwila'ty'oondyô ndaa'yo' na caljoya n'om'yo' ñ'e' Ty'oqots'om.

21 Cristo mei'cwii jna' t'icatseixmaa', saa nc'e na candya' ts'om Ty'oqots'om jaa, jo' na s'aa na matseixmaa' jna' cha jaa na matseitjoom'na' ñ'e'ñê nnda' nla'xmaa'ya cantyja na maty'iomjanya' cha'xje' na maca'na'.

6

1 Nc'e na cwiluiindyô nn'a' na cwil'a ts'iaa' ñ'e' Ty'oqots'om, cwil'aayâ ty'oo ndaa'yo' na til'a'yo' na ticato'ñoom'yo' naya na matseixmaa'.

2 Ee naquii' ñ'oom' Ty'oqots'om na teiljeii' matsoom:

Indiiaa' ñ'oom na tsu' noo' juu xje' na tjawee' ts'oo' ñ'e'ndy'u.

Teijindeiya 'u juu xuee na seijndaa'ndyo na nncwiji'n'maa'ndyo 'u.

Cala'no^m'yo' ñ'oomwaa' na tso Ty'oots'om. Je' cwiwee' xjeⁿ na ñecateijneiⁿ 'o. Je' xcwe xjeⁿ na jeeⁿ ñe'cwji'n'maaⁿñê 'o.

³ Meiⁿcwii tiquil'aayaayâ cha catseilcwe'na' ts'om ts'aⁿ, tints'aana' na tia ñ'oom cwiwineiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ.

⁴ Na cha'tso na cwil'aayâ cwijoo'ya n'ooⁿyâ na m'moⁿ'na' na cwilui-indyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oots'om, na jndye nnom nawi' na cwiwinooⁿyâ, m'aa'yâ na t'maⁿya n'ooⁿyâ, ñequio na matseijooⁿ'na' na nleil'uee'ndyô ndo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom najndei'na' na mat'uiina' jâ,

⁵ cwiitjooⁿyâ na cwicachooⁿ'â cwil'a nn'aⁿ, ndo' na cwiitoomna jâ l'aancjo. Quia waa tacwaxua ndyueena cjooyâ. Ndo' mati m'aa'yâ na jndei'na' na cwil'aayâ ts'iaaⁿ cha'na meiⁿquiandyo ts'aⁿ na m'aaⁿ moso. Ndo' na macwji'na' tsaⁿtsjom ndaayâ ndo' mati cwiitjooⁿyâ na matseijooⁿ'na' ljo' nntquiaayâ,

⁶ cwit'mooⁿyâ na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ na lju' na cwitsaam'aa'yâ ndo' mati na cwila'no^m'â ñ'oom na mayuu' ndo' na m'aa'yâ na nioom' n'ooⁿyâ ñequio nn'aⁿ, ndo' na ya nn'aⁿndyô quio jooⁿa, ma'moⁿ'na' na ljo' nc'e m'aaⁿ Espiritu Santo ñ'eⁿndyô, ndo' cantyja 'naaⁿ na xcwee'ya n'ooⁿyâ na wi' n'ooⁿyâ nn'aⁿ,

⁷ ma'moⁿ'na' na ljo' nc'e xcwee' n'ooⁿya na cwiñequiaayâ ñ'oom na mayuu', cwiluii na ljo' ñequio najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om. Ntyjaya ndo' ntyjatymaⁿ cwiwil'uee'ndyô l'ots'iaaⁿ na maty'iomyana'.

⁸ Quia waa cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ jâ, quia waa ticuee' n'omna jâ. Quia waa cwiluena na ya nn'aⁿndyô, ndo' quia waa cwiluena na tia nn'aⁿndyô. Quia waa cwiluena na cantundyô meiiⁿ ñ'oom na mayuu' cwilanaaⁿyâ.

⁹ Waa xjeⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyô cha'cwijom la'xmaa'ya nn'aⁿ na tjaa 'ñeeⁿ cwajnaaⁿ meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwita'jnaaⁿ'na jâ. Waa xjeⁿ teincuu' m'aa'ya na ñe'cala'cwjeena jâ saa ndicwaⁿ cwiandooⁿ'a, cwicachooⁿ'â saa tyooⁿjaayâ.

¹⁰ Meiiⁿ na maniom na matseichjoo'na' n'ooⁿyâ saa m'aa'yâ na neii'yâ. Meiiⁿ na jneeⁿndyô saa cantyja 'naa'yâ maqueⁿ'na' jndye nn'aⁿ na tyandyena jo nnom Ty'oots'om. Meiiⁿ na meiⁿchjoo tjaa na cwileiñ'ooⁿyâ, saa cha'tsoñ'eⁿ la'xmaⁿ'na' cwentayâ.

¹¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto, tyoonquio'nn'aa'yâ 'o, ndyeyu cwilanaaⁿyâ ndaa'yo'. Tyoola'cuu'â ndaa'yo' chiuu m'aaⁿ n'ooⁿyâ ñ'eⁿndyo'.

¹² Meiⁿcwii tyooch'eenⁿ'na' na wandii' n'ooⁿyâ ñ'eⁿndyo'. Saa xeⁿ laxmaⁿ'yo' na wandii' n'om'yo' ñ'eⁿndyô quia jo' ncjo'yo' waa chiuu cantyja 'na'yo'.

¹³ Cha'xjeⁿ nquii tqⁿie ts'aⁿ matseineiⁿ ndaa ntseinda, mats'aa ty'oo ndaa'yo', c'om'yo' na jnda nquiu'yo' ja cha'xjeⁿ jnda ntyjiia'yo'.

Cwiluiindyô wa'ts'om 'naaⁿ Ty'oots'om na wando'

¹⁴ Tilax'iaa'ndyo' ñequio nn'aⁿ na tyoolayu', ee xeⁿ luaa' cwil'a'yo' tixot-seiljoyuna' 'o ñ'eⁿndyena. Ee nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana' xondaã nⁿlajomndyena ñequio juu na matseixmaⁿ natia. Meiⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio na cwiluiñe naxuee xondaã nⁿla'x'iaa'ndye ñequio na tseixmaⁿ na-jaaⁿ.

¹⁵ Ee xotseitjoom'na Cristo ñequio Satanás. Ndo' mati ts'aⁿ na matseyiu', xondaã nntseitjoom'na' jom ñequio cwii ts'aⁿ na tyootseyiu'.

16 Nn'aⁿ na cwiluiindy waa' Ty'oots'om, ¿aa nnda^a nleijom ñ'oom joona ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na nchii jom cwiluiindyena'? Ee 'o cwiluiindy' wats'om 'naaⁿ Ty'oots'om na wando', cha'xjeⁿ tsoom: Ja nnc'ooⁿ naquii' n'omna, ndo' nnc'onooⁿya quii'ntaaⁿna.

Ja nntseixmaⁿya Ty'oots'om cwentaana, ndo' joona nluindyena tmaaⁿ cwentaya.

17 Ndo' na luaa' waa, mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljei na matso nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa. Matsoom:

'O je', calui'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye.

Catjei'ndyo' cantyja ljo' laxmaⁿ naⁿñeeⁿ.

Meiⁿ tant'ue'yo' 'naⁿ na tilju' tseixmaⁿ.

Xeⁿ nmeiⁿ nla'nda'yo' quia jo' nloñooⁿya 'o.

18 Ndo' nntseixmaⁿya Tsotye'yo'.

Ndo' mati 'o nla'xmaⁿyo' ntseindaaya na naⁿnom ndo' na'lcu.

Nmeiiⁿ ñ'oom na tso nqueⁿ na matseixmaaⁿ na catsa'ntjoom jaa na tja-cantyja na cwiluiñê najneiⁿ.

7

1 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, nc'e na la'xmaaⁿya ñ'oommeiⁿ na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, jo' chii macaⁿna' na cala'lju'ndyo cantyja 'naaⁿ cha'tso na matseicw'aa'ñena' seii'a ñequio n'ooⁿya. Ndo' ñequio na nquiaaya na nc'oom na ticjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo, canda^a quiandyoñ'aaⁿ cha'tso na l'ue ts'oom.

Neiiⁿ Pablo na joo nn'aⁿ Corinto tioo' n'omna ñ'eⁿñê

2 Cwa quiandyo' na nntseitjoom'nnda'na' jâ ñ'eⁿndyo'. Jâ meiⁿjom ndii' tyool'aa^{yâ} nawi'ndyô ñ'eⁿndyo'. Meiⁿ tyoola'tjoondyô nnom meiⁿcwiindyo' 'o, meiⁿ na ñe'nquiô'nn'aaⁿyâ 'o.

3 Saaⁿ nchii luaa' matsjoo na matseitia'a 'o ee jnda ñetsjoo na m'aⁿyo' naquii' ts'ooⁿya meiiⁿ na nntandoo'â oo meiiⁿ na nncwjaayâ ñ'eⁿndyo'.

4 T'maⁿ waa na t'maⁿ ts'ooⁿya 'o ndo' jeeⁿ neiⁿya 'o. Quii'ntaaⁿ cha'tso nawi' na cwiwinooⁿyâ tileicantycwii na m'aaⁿya na neiⁿya.

5 Ee cantyjati na squiaayâ ts'oondaa Macedonia, tileiquiaana' na nnta'jndyaayâ ee lomañjaaⁿ jndye nnom na tyoco'wi'na' jâ, tyolawendye nn'aⁿ nacjooyâ ndo' macaty'uaⁿya.

6 Saaⁿ nquii' Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, manquiiyeeⁿ tquiaaⁿ na t'maⁿ n'ooⁿyâ na tyjee'cañoom Tito jâ,

7 ee nchii macanda cwe' na tyje'cañoom jâ, saaⁿ mati nc'e na tquia'yo' na neiiⁿeⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo'. Ee seicañeeⁿ na jeeⁿ ñe'canty'ia'yo' ja, ndo' na tia nquii'yo' ljo' na tuii quii' ntaaⁿyo'. Mati tsoom na tyoojoo' n'om'yo' na nla'canda'yo' ñ'oom na seiindoo'a n'om'yo'. Ndo' quia na jndiia na ljo', t'maⁿti tioo na neiⁿya.

8 Ee meiiⁿ na juu carta'ñeeⁿ seichjoo'na' n'om'yo', saaⁿ tico'tiana' ntyjii na ljo' s'aa ee jnda ljeiya na cwe' chjootindy s'aana' na tco'tiana' nquii'yo',

9 saaⁿ je' neiⁿya na seicwanoⁿya juuna' meiⁿ nchii na seichjoo'na' n'om'yo' na tquiaana' na neiⁿya, tquiaana' na neiⁿya na 'o tioo' n'om'yo', na jo' jo' tjawee' ntyjii Ty'oots'om. Ndo' na luaa' tquiooⁿya na nchii s'aaya cwii nnom na seilcwe'tya'na' 'o.

10 Ee quia na mañequiaa Ty'oots'om na matseichjoo'na' ts'om ts'aⁿ cwii na ticatsa'ntjomna' na mach'ee, luaa' mach'eeⁿ cha nlcwe' ts'om ts'aⁿ, cha nnda^a nncwji'n'maaⁿñê juu. Ndo' na luaa' mach'eeⁿ meiⁿ xocatso tsaⁿñeeⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo na lcwe' ts'om. Saaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu' meiⁿ jnaⁿ na

laxmaⁿ na mach'eena' na chjoo' n'omna, maxjeⁿ tiñe'calcwe' n'omna. Ndo' cwe' jnaaⁿ jo' cwitsuundye añmaaⁿna.

¹¹ Queⁿyo' cwenta juu na tyom'aⁿyo' na chjoo' n'om'yo' teil'ueeñe Ty'oots'om. Juuna' s'aana' na tqeⁿndyo' na jla'jndaa'ndyo'. S'aana' na jla'lioo'ndyo' na luua' s'aa tsaⁿñeeⁿ ndo' t'om'yo' na nquia'yo' xeⁿ chiuu nnts'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'. Mati s'aana' na ñe'canty'ia'yo' ja ndo' tqeⁿtyeⁿyo' na cjameintyjeeⁿeⁿ natia na s'aaⁿ.

¹² Quia jo' nchii cwe' tomti cantyja 'naaⁿ juu ts'aⁿ na seitjooñe, jo' na seiljeiya carta'ñeeⁿ, meiiⁿ nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tsotyeeⁿ na jlui'jnaaⁿñe, saa seiljeiya juuna' cha' jo nnom Ty'oots'om nntseica'moⁿyana' na 'o jnda nquiu'yo' ja.

¹³ Ndo' na maljeiya na ljo', tquiaana' na ty'oⁿt'maaⁿndyo' ts'oⁿ.

Majndeiticheⁿ quia na ljeiya na jla'ñ'oom'ndyo' Tito ts'iaaⁿ na tjaaⁿ na m'aⁿyo'. Ndo' na teijndeiy'yo' jom mati tquiaana' na neiⁿya nc'e s'aana' ntyjeeⁿ cha'cwijom na m'aaⁿ waⁿaⁿ.

¹⁴ Meiⁿ ticalui'jnaaⁿndyo' quia na tjei's'aya 'o nnoom, na tsjooⁿya na ntyji-iyaya na 'o nla'candaa'ndyo' ñ'oom na nntsoom, ndo' cha'xjeⁿ jlui'yuu' cha'tso ñ'oom na jnda tjei'yuu'ndyo' ndaa'yo', mati cha'tso ñ'oom na jnda l'uuyâ nnoom cantyja 'na'yo', jnda jlui'yuu'na'.

¹⁵ Ndo' nc'e na luua', jndati ntyjeeⁿ 'o na majaañjoom' ts'oom na ty-ola'candaa'ndyo' ñ'oom na tsoom ndaa'yo', na ñequio na tyotue'ndyo'cje'yo' ndo' na cwicatyue' nei'yo'.

¹⁶ Jeeⁿ ndyaa' neiⁿya na candaa'ya nndaⁿ nnc'oⁿt'maaⁿndyo' ts'oⁿya ñ'eⁿndyo'.

8

S'om na nnteijndeina' nc'iaana na cwilayu'

¹ Ndo' je' 'o nn'aaⁿyâ na cwila'yuy'yo', l'ue n'oⁿoⁿyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿ naya na mach'ee Ty'oots'om ñequio ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna ts'oⁿndaa Macedonia.

² Ee joona meiiⁿ jndye nnom nawi' na jaa'na' na cwiwinomna, m'aⁿna na neiiⁿna, ndo' meiiⁿ na jeeⁿ nty'iaandyena saa ndoo' ntyjii ts'aⁿ na tyandyena na tinc'uaa' tquiana s'om na nnteijndeina nn'aⁿ na matseitjooⁿna'.

³ Macwji'yuu'ndyo' cantyja 'naaⁿna ee tquiana ñequio na xcwee' n'omna, ndo' meiⁿ titomndyo' tquiana ee maxjeⁿ ljo' l'ue n'omna.

⁴ Jndye ty'oo tyol'ana ndaaⁿyâ na nnta'ncueeyâ na nla'jomndyena na nnteijndeina nn'aaⁿya na cwila'yuy' Jerusalem.

⁵ Meiⁿ nchii l'ana cha'xjeⁿ na jla'tiuuyâ, ee tquiandyejndyena naquii' l'o Ta Jesús na caluii ñ'eⁿndyena yuu na macaⁿna', nda' jo' jluena ndaaⁿyâ na cal'uuyâ chiuu l'ue ts'om Ty'oots'om na cal'ana.

⁶ Nc'e na luua' waa, la'ayâ ty'oo nnom Tito na catseicandaa'ñe ts'iaaⁿ nayawaañe na to'jñeeⁿ quii'ntaaⁿyo' na cwila'tjom'yo' s'om'ñeeⁿ.

⁷ Ee 'o jndye nnom cwiwitquioo' na 'o ma'naⁿti'yo' nchiiti nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy': 'O t'maⁿti waa na cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. 'O jndyendyo' ya cwit'moⁿyo' ñ'oom'm ndaa' nt'omcheⁿ. 'O xcweti cwila'noⁿyo' cantyja 'naaⁿaⁿ. 'O queeⁿti n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnoom. 'O jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyô. Nc'e na nmeiⁿ la'xmaⁿyo', jo' chii matsona' na mati nncwinom'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na t'maaⁿti ñequia'yo' na nnteijndeina' nc'iaa'yo' na cwila'yuy'.

⁸ Na matsjoo' ñ'oomwaa', nchii na matsa'ntjoⁿya 'o chiuu cal'a'yo'. Saa ñequii'cheⁿ l'ue ts'oⁿ na caliu'yo' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ queeⁿ n'omna na

cwil'ana na ljo'. Ndo' na nla'jomndyo' m'moⁿyana' na xcwee' n'om'yo' na jnda nquiu'yo' naⁿñeeⁿ.

⁹ Ee macwila'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo. Ee meiiⁿ ñet'oom na tjacantya na tyañê cañoom'luee, saa nc'e na jeeⁿ candya' ts'oom 'o s'aañe cheⁿnqueⁿ na nty'iaa'ñeñ'eeⁿ. Ndo' na ljo' s'aaⁿ maqueeⁿ 'o na cwiluiindyoy' na tyandyoy' jo nnom Ty'oots'om.

¹⁰ Matsjoo ndaa'yo' chiuu waa na m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' cha cateijndeiina' 'o. Ee 'o machu'cheⁿ jla'tiuu'yo' na ñe'cateijndei'yo' nn'aⁿ Jerusalén ndo' xjeⁿñeeⁿ jla'catoy'yo' na nla'tjom'yo' s'om.

¹¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na nla'candaⁿndyo' ñ'oomwaa', ee tyom'aⁿyo' na queeⁿ n'om'yo' na ñnequia'yo' s'om na nnteijndeiina' nn'aⁿ na cwila'yu' jo' jo', cha'xjeⁿ na s'aana' naquii' n'om'yo' quia jo', jo' quia'yo' cantyjati na cwileiñ'om'yo'.

¹² Ee xeⁿ na mayuu' na l'ue ts'om ts'aⁿ na ñnequiaa cwentaa' Ty'oots'om, jom maco'ñoom na maleiñ'oom ts'aⁿ, nchii macaaⁿ na ticuaa l'o ts'aⁿ.

¹³ Meiⁿ nchii matsjoo na cateijndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha na catseitjoona' na cwileil'uee'ndyo'.

¹⁴ Maty'iomna' na tjoom' cateijndei nn'aⁿ nc'iaana na cwila'yu'. Je' 'o na majndaa'ti m'aⁿyo' maxjeⁿ ndaaⁿ nnteijndei'yo' nn'aⁿ Jerusalén 'na na matseitjoona' joona, cha cwiicheⁿ ndii' quia na ndaa nliu joona mati ndaaⁿ nnteijndeiina yuu na matseitjoona' 'o, ndo' na luaa' nl'a'yo', ñe'cwii xjeⁿ nnteijndeiina' 'o ñ'e'ndye joona,

¹⁵ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii: "Ts'aⁿ na majndye maná tyocañeⁿ, títseicwaljoo'na', ndo' mati juu ts'aⁿ na tijndye tyocañeⁿ, tícateitjoona' jom."

Tito ñequio nn'aⁿ na cwiteijndei jom

¹⁶ Mañequiaya na quian'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿya Tito. Ee cha'xjeⁿ na m'aaⁿ ts'ooⁿ chiuu nnteijndeiya' 'o, maluaa' m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naⁿyo'.

¹⁷ Ee neiiⁿeⁿ quia tsjooya nnoom na cjaacanty'iaa'nnaaⁿ'aⁿ 'o. Ndo' nc'e na queeⁿ ts'oom na ñe'cateijneiⁿ 'o, jo' chii mawjaacando'nnaaⁿ'aⁿ 'o ee mati jom l'ue ts'oom na ljo'.

¹⁸ Ñ'eⁿ Tito cwijñooⁿyâ cwiicheⁿ nn'aaⁿya na matseyu'. Quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ waa ñ'oom na jeeⁿ ya mañequiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁹ Ndo' nchii macandâ na luaa' waa. Joo ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ ndyuaameiiñe, jndâ ty'ioomna ts'iaaⁿ jom, na nnc-jaañ'eeⁿ ñ'e'ndyô quia nntsaayâ Jerusalén na nntsaaca'ndyaayâ s'om na cwil'a'yo' naya naⁿñeeⁿ, na cantyja 'naaⁿ jo' matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om ndo' m'moⁿ'na' na ñe'cateijndeiya naⁿñeeⁿ.

²⁰ We ndyeendyô ñecwi nntsaayâ Jerusalén cha tjaa 'ñeeⁿ nntseituu na tis'a cwil'aayâ ñ'eⁿ s'om'ñeeⁿ.

²¹ Ee nchii macandâ jo nnom Ty'oots'om cwiqueⁿndyô na nl'aayâ yuu na maty'iomyaⁿ, saaⁿ mati jo ndaaⁿ nn'aⁿ.

²² Ñequiondye joona cwila'cwanooⁿyâ cwiicheⁿ nn'aaⁿya na jndye nnom na mach'eeⁿ ma'moⁿ'na' ndaayâ na jeeⁿ queeⁿ ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' je' majndeiiticheⁿ na luaa' ee cantyja 'naⁿyo' mañ'oom t'maaⁿñiê ts'oom.

²³ Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na mawax'ee 'ñeeⁿ cwiluiñe Tito, candu'yo' na cwiluiñê x'iaya. Matseijomñê ñ'e'ndyo na cwindye'ntjooⁿyâ ndaa'yo'. Ndo' xeⁿ cwita'x'ee nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ na'm'aⁿ candu'yo' na ntmaaⁿ nn'aⁿ

na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ cwijnoomna na^ma^m ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ndo' matseit'maaⁿñena' Cristo cantyja 'naaⁿna.

²⁴ Jo' chii cat'moⁿndyeyu'yo' na mayuu'cheⁿ jnda nquiu'yo' na^ma^m cha caliu ticwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Ee na nl'a'yo' na ljo', cha'tsondey nn'aⁿ na cwila'yu' nliuna na ticantundyô na cwitjeii'â ñ'oom na jeeⁿ ya cwila'candaⁿndyo'.

9

Nla'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na cwila'yu'

¹ Cantyja 'naaⁿ na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, meiⁿ tacaⁿna' na nntseiljeityaya ñ'oommeiⁿ.

² Ntyjiiyaya na queeⁿ n'om'yo' na nntei'jndei'yo'. Jnda ñetjeii's'aya 'o ndaaⁿ nn'aⁿ ñjaaⁿ ts'ondaa Macedonia na 'o na m'aⁿyo' ts'ondaa Acaya, machu' jla'jndaaⁿndyo' na nntei'jndei'yo'. Ndo' majndye nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia mati ñe'catei'jndeiina nc'e 'o jeeⁿ queeⁿ n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Saⁿ meiiⁿ na luua', majñooⁿya na^ma^m na nnc'oona na m'aⁿyo' cha ticats'aana' na tiyuu' ñ'oom ya na jnda tsjooⁿya cantyja 'naⁿyo', cha na c'omc'eendyo' cha'xjeⁿ na jnda tsjooⁿ ndaⁿana.

⁴ Ee quia na nntsquiaaya na m'aⁿyo' ñequio nn'aⁿ Macedonia na nnc'oo ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ nleitquoo' na tic'omc'eendyo' ñequio s'om'ñeeⁿ, jeeⁿ t'maⁿ nlu'jnaaⁿndyo, ndo' mati 'o.

⁵ Nc'e na ljo' matsona' na caⁿa ndaaⁿ nn'aaⁿya nmeiiⁿ na nnc'oojndyeena na m'aⁿyo' na nla'candaⁿndyo' s'ommeiⁿ na jnda jndu'yo' na ñequia'yo'. Ndo' na luua', joo s'ommeiⁿ cwiñequia'yo' joona' ñequio na xcwee' n'om'yo', nchii cwe' na jndei' ndyuⁿayâ.

⁶ Saⁿ cjaañjoom'ya n'om'yo' ñ'oomwaa na cwe' tjañoom': Juu ts'aⁿ na tijndye tsjaaⁿ manom', tit'maⁿ nntseiwe. Saⁿ ts'aⁿ na maya tsjaaⁿ manom', majndyeti nntseiwe.

⁷ Quia jo' cwii cwiindyo' 'o catseitiuu cwanti na ñequiaa na nntei'jndei' ts'iaaⁿwaa'. Nchii ñequiaa ñequio najndei'na' oo na tixcwee' ts'om, ee cjaawee' ntyjii Ty'oots'om nn'aⁿ na cwiñequia 'naⁿ na waa luee ñequio na jnda nquiuuna jom.

⁸ Ee jom candaⁿya ndaaⁿ ñequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o hasta waljoo'cheⁿ na nleil'uee'ndyo', ndo' mati ndaaⁿ nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ.

⁹ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': Ty'oots'om ñequio na xcwee' ts'oom mateix'eeⁿ nn'aⁿ na nty'iaandye, Cha'tso na maty'iomyana' na matseixmaaⁿ, m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'.

¹⁰ Jo' chii nquii Ty'oots'om na mañequiaaⁿ tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ, ndo' na cwiwe' ntjom cha niom na lcwa' ts'aⁿ, ñequiaaⁿ na nleil'uee'ndyo' ndo' nlei'jndyena' cha ndaaⁿ nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na macaⁿna' joona.

¹¹ Ndo' na luua', nlei'jndye 'naⁿyo' cha ñequio na xcwee' n'om'yo' ndaaⁿ nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Ndo' quia na nntsañ'oⁿyâ tsj'o'ñjeeⁿ na cwiñequia'yo' nnts'aana' na joo nn'aⁿ na matseijtjoona' ñequiana na quian'uaa' Ty'oots'om.

¹² Ndo' na ljo' nl'a'yo', nchii macandaⁿ na matseijndaa'ñena' ljo' na macaⁿna' naⁿñeeⁿ, mati nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om na nluena na quian'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo'.

¹³ Joona nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om ee juu na cwiiteijndei'yo' joona m'moⁿna' ndaana na cwilacandaⁿndyo' chiuu cwi't'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Cristo. Ndo' mati nla't'maaⁿndyena jom na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwiitei'jndei'yo' joona ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

14 Ndo' nc'e na ljo', nnts'aana' na nla'nei'na nnom Ty'ootts'om na catio'naa'ñê 'o. Nnc'omna na jnda nquiuna 'o nc'e cantyja 'naa' juu naya na matseixmaa', jo' na cwil'a'yo' naya jooa.

15 Quial'uaa' Ty'ootts'om ee jnda tquiaa' cwii na jee' cajnda na cwicandaaya na tjaa'na' ñ'oom na nndaq̄ nlanq̄'ya na nleixcwe na m'mo'na' na ljo'.

10

Nc'e cwiluiñe Pablo apóstol, waa najndei na matseixmaa'

1 Ja Pablo, nc'e Cristo m'aa' na candya' ts'oom jaa ndo' t'ma' ts'oom ñ'e'ndyo' waa na mats'aa ty'oo ndaq̄'yo'. Ee waa ñ'oom quia na m'aa'ya ñ'e'ndyo', jee' nioom' ts'oq̄' sã quia na tquia m'aa'ya ñ'e'ndyo', jee' s'andyo'.

2 Maca'na cwii naya'ñee' ndaq̄'yo' quia na jnda tuannda'a na m'a'yo', nt'omndyo' 'o na cwindu'yo' na mats'aa cha'xje' cwil'a nn'a' na tyoola'yu', til'a'yo' na nlca'na' na nntseijndei' 'ndyo nacjo'yo'. Ee quia na jnda mam'aa' quii'ntaa'yo' nliu'yo' na ti'maa' ts'oq̄' na nntseijndei' 'ndyo nacjo' na ñ'ee'.

3 Ee meii' na laxmaa'yâ cha'xje' nt'omche' nn'a' sã tiquila'jndaayâ cha'xje' cwil'a jooa na cwila'jnda na cala'jomndye nn'a' ñequio ñ'oom na cwinequiiana.

4 Ee l'o ts'iaa' na cwiwil'uee'ndyô cha catyuii' ts'iaa'tye' na matseijndaa'ñe tsa'jndii' tila'xma'na' cha'xje' joo na cwiwil'uee'ndye nt'omche' nn'a'. Juu najndei na cwiluiñe Ty'ootts'om, tseixma'na' l'o ts'iaa' 'naa'yâ na nntseiyui'na' najndei na matseixma' tsa'jndii'.

5 Ñequio najndei na matseixma' Ty'ootts'om cwila'tyuii'â cha'tso ñ'oom na jndô' n'om nn'a' na cwi'oo nacjoom'm. Ndo' mati mei'quia na matseit'maa'ñe che'nguii' ts'a', na juu jo' matseitsaa'ñea' na nntseino' ts'a' cantyja 'naa'a'. Cha'tso cantyja na matseitiuu' ts'a', mats'aa na cju'cjena' juu jo' cantyja 'naa' Cristo, cha catseicandaq̄'ñe ts'a' jo' noom.

6 Ndo' quia na jnda macwila'candaq̄'ndyo'ñ'e'nyo', m'a'c'aayâ na nnta'wii'a mei'quia nn'a' na cwila'wendye nacjooyâ.

7 'O macanda cwe' ljo' na cwiwitquioo', jo' cwitjei'yo' cwenta. Mei'ñee'che' 'o na macwji' cwenta na m'aa'ñe cantyja 'naa' Cristo, matsona' na cwji'ya tsa'ñee' cwenta na mati jâ majo' la'xmaa'yâ.

8 Mei' ticats'aana' na tia ntyii' na matseijndei' 'ndyo naquii' ts'iaa' na matseixma'ya na ty'iom Ty'ootts'om ja. Ee tquiaa' na matseixma'ya na ljo' cha nntseijndeiina' na nntsanajnda'yo' cantyja 'naa'a', nchii cha nlco'wi'na' 'o.

9 Mei' ticatsona' na cwiindyo' 'o nnc'oom' ts'om na matseiljeiya cartameii' cwe' cha catseicatyu'ena' juu.

10 Waa ñ'oom na cwilue nt'om nc'iaa'yo' na matseiteincuu'ndyo' ndo' na jee' jnda ñ'oom cho carta 'na'ya. Mati cwiluena quia mawa' na m'a'yo' quia jo' cwiwitquioo' na ja ts'a' na mei' cwe' ti'naa'to mei' ti'na'ya na nntseichu'a ñ'oom.

11 Nquii' ts'a' na luaa' m'aa' ts'om, catsei'noo'o' quia na jnda mam'a'tjoo'a' mati mañe'cwii xje' nnts'aa cha'xje' ñ'oom na teiljeii' cjoo' cartawaañe.

12 Tquie nn'a' quii'ntaa'yo' na jee' nei'ncoo' ñ'oom cwila'nei'na ndaq̄'yo' cantyja 'naa' chiuu cwila'xma' nquieena. Jâ xocal'aayâ na ljo'. Laxma'na nn'a' na cwe' cwil'ato quia na cwitjeii' che'nquieena cwenta cantyja 'naa'na ñequio chiuu cw'oom'a' nt'omche' nc'iaana.

¹³ Saa tixocwinooⁿâ na nla't'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na laxmaaⁿyâ. Jâ ñequii'cheⁿ nlanaaⁿyâ cantyjati na matseijndaaⁿñe Ty'oots'om ee jom tquiaaⁿ na squiaⁿcaño^oyâ 'o na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto.

¹⁴ Jo' chii quia cwil'uuyâ na Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ jâ na cala'candiyyâ 'o cantyja 'naaⁿ Cristo, tyoowinooⁿâ meiiⁿ na wanaaⁿ na nla't'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ. Ee majâ squiaⁿcaño^ojndyaayâ 'o ñequio ñ'oom nayaⁿñeeⁿ.

¹⁵ Meiⁿ tixocal'uuyâ na cwentaa jâ ts'iaaⁿ na jnda mach'ee cwiicheⁿ. Jâ wandyo' cwil'aayâ. Cwicantyyaa' n'ooⁿyâ na juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, nleit'maⁿtina' cha' cantyja 'naaⁿ jo' nncjaawit'maⁿti ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na cwil'aayâ quii'ntaaⁿ'yo', saa na nluii naljo' cha'xjeⁿ na matseijn-daaⁿñe.

¹⁶ Quia jo' ndaaⁿ nntsañ'ooⁿyâ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na tquiati m'aⁿna ñequio tsjom'yo' yuu na tyoondyena juuna'. Ee naljo' nntseit-saaⁿñena' na l'uuyâ na ts'iaaⁿ na mach'ee cwiicheⁿ ts'aⁿ tseixmaⁿ'na' ts'iaaⁿ na l'aa jâ.

¹⁷ Jo' chii ts'aⁿ na ñe'catseit'maaⁿñe cheⁿnquii, catseit'maaⁿñe cantyja na mach'ee Ty'oots'om ñ'eⁿñe.

¹⁸ Ee nchii matseit'maaⁿñena' ts'aⁿ quia na matseijndei cheⁿnquii na jeeⁿ cwijaacanjoom' cantyja 'naaⁿ. Matseit'maaⁿñena' juu quia na macjaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿñe.

11

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' na cwiluiindyena apóstoles

¹ Toom cwe' na nnc'omt'maaⁿndyo' n'om'yo' ñ'eⁿndyo na nntseinaⁿ cha'xjeⁿ ts'aⁿ na cwe' matseineiⁿto. Cwa, cal'a'yo' na ljo'.

² Ee m'aaⁿya na xuaya 'o cha'xjeⁿ nquii Ty'oots'om m'aaⁿ na xueeⁿ 'o. Ee seijndaaⁿndyo ñomca 'naⁿ'yo' ñequio nquii Cristo. Ndo' ñe'catiyooya 'o l'ooⁿ na nla'xmaⁿ'yo' cha'cwijom cwii yuscundyua na tyoom'aaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ's'a.

³ Eva tquii'nn'aⁿ catsuu jom cantyja na jndo' ts'omyo'. Mati macat'uaⁿ na joo ñomtiuu 'naⁿ'yo' nnquiu'nn'aⁿ'na' 'o, nnts'aana' na nla'tquio^o'ndyo' ñequio na xcwe c'oom ts'aⁿ na candya' ts'om Cristo.

⁴ Ee 'o cwiljoya n'om'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya na m'aⁿ'yo' na cwila'neiⁿna ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ Jesús, tanchii nquii Jesús na tyoñequiaayâ ñ'oom' ndaaⁿ'yo'. Ndo' wandyo' espirtu na cwito'ñoom'yo', tanchii nquii Espíritu Santo na to'ñoom'yo'. Ñ'oom na cwiñequia naⁿñeeⁿ cantyja chiuu na nluii'nmaaⁿñe añaⁿ'ts'aⁿ, wandyo' juuna' ñequio ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaaⁿ'yo'.

⁵ Naⁿñeeⁿ na cwiquie'cañom 'o na cwiluena na joona cwiluiindyena apóstoles na tjacantyya, saa meiⁿchjoo ticats'aana' ntyjii na cjeti matseixmaⁿya ñ'eⁿndye joona.

⁶ Ee meiiⁿ na aa ti'naⁿya na ya nntseinchu'a ñ'oom cha'xjeⁿ joona, saa xcweya ñ'oom mantjiiya cantyja 'naaⁿ Jesucristo ndo' juu jo' jnda t'mooⁿndyeyuuyâ ndaaⁿ'yo' cantyjati cha'tso na tyol'aayâ.

⁷ Tícwantjoⁿya na tyoñequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaaⁿ'yo', ndo' nc'e na ljo' ¿aa mach'eená' ndoo' nquiu'yo' na jeeⁿ seitjoondyo ndaaⁿ'yo' na tju'ndyocja cha nluuít'maⁿndyo' 'o?

⁸ Nt'omcheⁿ nmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ tquiana s'om na tcaⁿ'na' ja. S'om'ñeeⁿ teil'ueeⁿndyo cha nndaaⁿ ndi'ntjoⁿya ndaaⁿ'yo'.

⁹ Xjeⁿ na ñet'ooⁿya quii'ntaaⁿ'yo' ndo' na ñesetitjoona' ja, tícju'a xuu naco'yo'. Ee nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aaⁿ Macedonia tquiecanomna ja,

tqiana s'om na seitjoona' ja. Na cha'tsoñ'e" seiindo na ticatioo xuu nacyj'yo', ndo' ñecwitco na nnts'aa na ljo'.

10 Cha'xje" ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa" Cristo m'aa'na' ñ'e"ndyo, jo' chii mei"cwil' ts'a" ts'ondaa Acaya xonndaq nnts'aa na nntseitsaa"ñe na macwji's'andyo' na nei"ya na mats'aa naljo'.

11 Ndo' na luaa' matsjoo, ¿aa nla'tiuto'yo' na tiwi' ts'oo"ya 'o? Mantyjiiiche" Ty'oots'om na wi' ts'oo"ya 'o.

12 Saa xuee na cwiwjaatina' jots'aa cha'xje" jnda ñes'aa cha nntseit-saa"ñena' na nntjeii's'andye che"nquiee na"ñee" na cwiluena na ljo'yu cwil'ana ts'iaa' 'naa" Ty'oots'om cha'xje" na cwil'aayâ.

13 Ee na m'a" nchaal'uuyuu' na apóstoles joona, la'xma"na nn'a" na cwe' cwinguio'nn'a". Joona cwe' cwil'ayana na cwiluiindyena nn'a" na cwindyentjom nnom Cristo.

14 Mei' ticats'aana' na jee" m'aa" n'om'yo' na nmei" cwil'ana ee mati Satanás mach'eeyaa" na cwiluiiñe cwii ángel na caxueeñe.

15 Nc'e na luaa' ts'oom, mati nn'a" na cwindyentjom nnoom, cwe' cwil'ayana na m'a"na cantyja na maty'iomyana', saa na macanda nnt'uiitye"na' joona cantyjati na jnda ñel'ana.

Nc'e na cwiluiiñe Pablo apóstol, jndye nawi' teinoom

16 Matsjoonnda'a tila'tiutu'yo' na ja ntjei"ndyo, saa xe" na ljo' cwil'a'yo', quiandyo' na nntseina" cha'na ts'a" na ntjei"ñe cha nncju'naa"ñena' na nncwji's'andyo cantyja 'na"ya.

17 Ñ'oom na matsjoo, nchii ñ'oom na sa'ntjom Ta Jesús na catsjooya. Cwe' na matsjoo nncq ee mat'uiina' cantyja na macwji's'andyo.

18 Nc'e jndye nn'a" m'a" na cwitjeii's'andye cha'na cwil'a nn'a" tsjoomnan-cue, mati ja nncwji's'andyo cantyja 'na"ya.

19 Ndo' nquiu'yo' na jee" jndo' n'om'yo' ee na cwindye'yo' ñ'oom na cwínequia na"ntjei'm'a".

20 Ee cwiljoya n'om'yo' quia cwil'a na"ñee" na cwindyentjom'tye"yo' ndaana, quia cwitjeii'na 'na"yo', ndo' quia cwitmeii"na nda'watmei"nda'yo'.

21 Meii" na jee" jnaa"na na nntsjoq na ljo', saa tileic'o" t'maa"ndyô n'oo"yâ na nl'aayâ cha'xje" cwil'a na"ñee".

Meii" na matseina"ya cha'na ts'a" na jnda teintjei"ñe, saa yuu na wanaa" na cwila't'maa"ndye na"ñee", mati wanaa" na ljo' nnts'aa ja.

22 Joona, ¿aa cwiluiindyena nn'a" hebreos? Mati ja majo' cwiluiindyjo. ¿Aa nn'a" na jndyowicantjoo' tsjaa" Israel joona? Mati majo' ja. ¿aa tsjaa" Abraham na jndyowicantjoo' joona? Majo' ja.

23 Joona, ¿aa cwiluiindyena nn'a" na cwindyentjom nnom Cristo? Ntyjii na matseina" cha'na ts'a" na ntjei"ñe, saa ja t'ma"nti ts'iaa"ñee" mats'aa, nchiiti joona. Majndyeti ndii' ja'sei' nn'a" ja jnaa" na mañequiaya ñ'oom' Ty'oots'om. Jndyeti ndii' tuee' nn'a" ja w'aancjo nc'e na mandí'ntjo"ya nnom Cristo. Ndo' jndye ndii' waa na teincuu' na nntseicuee'na' ja.

24 'Om ndii' tyola'sei' nn'a" judíos ja na cwii cwii ndii' na l'ana na ljo', ntquiuunchoo'nqui waljoo' ñjeii" ndii' tioona 'na' ja.

25 Ndyee ndii' tyotjaa' nn'a" romanos ja ñ'e" n'ooml'eii. Cwii ndii' tyot-meii" nn'a" ljo' ja. Ndo' ndyee ndii' seijomna' na tyuui' w'aandaa xje" na wa'ñjoo"ya ts'om ndaaluee. Cwii ndii' tyowantyjo nnom ndaaluee mei'chaa' xuee ndo' mei'chaa' tsjom.

26 Na jndye joo manoo"ya ts'iaa' 'naa" Ty'oots'om, jndye ndii' maco'wi'na' ja na cwicwjee' jndaa. Ndo' mati teincuu' quia na matjomndyo na'canty'ue.

Quia waa nquiee nn'a^{ny}a nn'aⁿ judíos cwil'ana na teincuu' m'aa^{ny}a, ndo' quia waa majo'ti cwil'a nn'aⁿ na nchii judíos. Quiju'na' na waa na teincuu' cjoya naquii' njoom, ndo' mati jo ndo' jndaq̄. Quia waa teincuu' m'aa^{ny}a na mawify'ioya ndaaluee, ndo' mati quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwila'yuu'.

27 Quia waa na matseicwejn^{ny}dyaa'ndyoñ'aⁿ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Quia waa maquii'na' ja ndo' macwji'na' tsaⁿtsjom noq̄ⁿ. Majndye ndii' m'aa^{ny}a na tileicaljeiya ljo' na nlqiaa^{ny}ya ndo' na jaa' m'aa^{ny}a na ñec'ua ndaa. Ndo' jndye ndii' mawejn^{ny}do'a. Quia waa tei' m'aa^{ny}a na matseitjoona' liaa na nlcwaya.

28 Ndo' wandyo' nmeiⁿ, 'io ndii' 'io jaawa jaacue na m'aaⁿ m'aaⁿ ts'o^oq̄ cantyja 'naaⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿa.

29 Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na tijndei' ts'oom cantyja na matseyoom'm mati mach'eena' na tijndo cantyja na matseyu'a. Quia na cwinajndei' jnaⁿ ñ'eⁿ cwii nn'a^{ny}a na matseyu', matjoⁿ na jnaaⁿa ndo' matseilio^{ny}ndyo.

30 Xeⁿ macaⁿna' na nntseit'maaⁿndyo cheⁿnncq̄, nntseina^{ny}a cantyja 'naaⁿ joo na cwit'moq̄ⁿna' na ticwi'na^{ny}a.

31 Nquii Ty'o^ots'om na cwiluiñê Tsoty^e Ta Jesucristo cwentaaya, mantyjeeⁿ na matseina^{ny}a ñ'oom na mayuu'.

32 Quia ñet'o^ony^a tsjoom Damasco, nquii Aretas tyom'aaⁿ gobiernom. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ cwii ts'aⁿ Damasco na saⁿntjom na cat'ue sondaro ja xjeⁿ na jocaluii'a 'ndyoots'a nnom tsjoom'ñeeⁿ.

33 Saa jla'c'oⁿ nn'aⁿ ja cwii mantana tatsiaⁿ nnom tsjoom na wa'njo^ony^a cwii tsquieel'o^o. Ndo' laa'ti' jlui'n'maaⁿndyo naquii' l'o tsaⁿmaⁿts'iaaⁿñeeⁿ.

12

'Naaⁿ na tco'na' nnom Pablo

1 Tjaaⁿna' naya 'naaⁿ ts'aⁿ na macwji's'añe cheⁿnquii, saa nntseina^{ny}tya cantyja 'naaⁿ joo na tco'na' noq̄ⁿ ñ'eⁿ joo ñ'oom na t'moⁿ Ta Jesucristo noq̄ⁿ.

2 Wajnaⁿa cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿ Cristo. Jndaq̄ canchoo'ñequiee chu na tjañ'oom Ty'o^ots'om tsaⁿñeeⁿ cañoom'luee na jnda ndyee. Aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ, jo' ticaljeii, Ty'o^ots'om ntyjii.

3 Ntyjiiya na tja tsaⁿñeeⁿ jo' jo', ¿aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ? jo' ticaljeii, Ty'o^ots'om ntyjii,

4 saa tjañ'oomna' tsaⁿñeeⁿ paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'o^ots'om. Jo' jo' jndii tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwe' wanty'iuu' m'aa^{ny}a na ticwanaaⁿ na nntseit-inecoo' ts'aⁿ joona'.

5 Nndaq̄ nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ cha'na tsaⁿñeeⁿ, saa cantyja 'na^{ny}a tixotseit'maaⁿndyo, macandaq̄ nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ joo na cwit'moq̄ⁿna' na ticwi'na^{ny}a.

6 Meiiⁿ xeⁿ na nntseit'maaⁿndyo cantyja 'na^{ny}a, tixocats'aana' na tseixma^{ny}a cha'xjeⁿ ts'aⁿ na meiⁿ cwe' tijndo'to ts'om ee ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, saa tixocats'aana' ljo', cha tifeiteiuu' ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy^o, nchiiti cantyja na cwindyena na matseinaⁿ oo na mats'aa.

7 Joo nmeiⁿ na tco'na' noq̄ⁿ na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿna', cha nntseicu'na' na nntseis'andy^o na cwii nnom na nty'ia, nc'e jo' jnaⁿna' na tyoquii'na' ja cha'cwijom ndii' tsioom quii' seii' ts'aⁿ, luua' s'aa Satanás cha co'wi'na' ja.

8 Ndyee ndii' tcaan'a nnom Ta Jesús na cwjeeⁿeⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

9 Saa nqueⁿ tsoom noq̄ⁿ: "Juu naya na matseixma^{ny}a, macwiiwjndeiina' cantyjati na macaⁿna' 'u, ee t'maⁿti cwiwitquoo' juu najndo quia na matei-jndeiya ts'aⁿ yuu na tileicandaq̄ nnts'aaⁿ." Luua' tsoom. Jo' chii m'aa^{ny}a na

nei'ya ndo' matseit'maa'ndyo meii' na nquiun'na' na cje mats'aa, cha juu najndeii na cwiluiiñe Cristo nleitquioo' na m'aa'na' ñ'e'ndyo.

10 Jo' chii m'aa'ya na nei'ya meii' na cje mats'aa, meii' cwila'jnaa' nn'a' ja, meii' na matseijjoona' na nleil'uee'ndyo, meii' cwintyo nn'a' ja, ñequio joo na wi' na mawinoo'ya n'e' na cwiluiindyowenta' Cristo. Ee quia na majucjena' ja, saa cantyja 'naa'na' m'aa'ya najndo.

M'aa' ts'om Pablo cantyja 'naa' nn'a' Corinto na cwila'yu'

11 Na nmeii' matseina'ya, maty'iomna' cantyja 'na'ya na tseixma'ya ts'a' na tijndo'to ts'om saa 'o cwil'a'yo' najndeina' na catsjooya na ljo'. Ee matsona' na 'o ya ñ'oom nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'na'ya. Ee meii' ja tit'ma' cwiluiindyowenta' tjaa'na' cwii nnom na tit'ma' tseixma'ya ñequio joo apóstoles na cwindu'yo' na jee' t'ma' cwiluiindyewenta'.

12 Quia na tyom'aa'ya quii'ntaa'nyo', tyom'aa' niomcha'ya xje' na teil'uee'ñe Ty'oqots'om ja na tyoch'ee' 'naa' ñequio ts'iaa' t'ma' na tixocaluiina' cantyja najndeii nquii' ts'a', niom ts'iaa' na tuii na tquaana' na talujaawee' n'om'yo' ndo' cha'tso nmeii' tyot'moo'ndyeyuna' na cwiluiindyowenta' quii'ntaa'nyo'.

13 Cantyja 'na'yo' ñequio nt'omche ntmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqots'om cwenta'na', ñecwii xje' mats'aaya ñ'e'ndyo' cha'xje' ñequio joona. Macanda tica'na' na catei'xe'yo' ja. Calat'ma' n'om'yo' ja na mach'eena' nquii'yo' na cantyja 'naa' jo' seijtoondyo ndaa'yo'.

14 Je' matseijndaa'ndyo na ndaa' ndyee ndii' na majocandoo'ndaa' 'o. Mei' xoca'na' na nntei'xe'yo' ja ee nchii mal'uaya 'na'yo', mal'uaya na 'o ncwanta'ya ee matsona' na nquiee tqwie nn'a' nla'catsuundyena cwenta' ndana, nchii ndana nntei'ee joona.

15 Ndo' ñequio na xcwee'ya ts'oo' hasta meii' na nntseicatsuu'ya cha'tso na matseixma'ya, mati meii' cha'waa cantyja 'na'ya cha na nntei'ndeina' aña'nyo'. Ndo' nnts'aa naljo' meii' 'o ticajnda nquii'yo' ja saa ja t'ma' wi'ts'oo'ya 'o.

16 Ticatioo xuu 'o na catei'xe'yo' ja, saa nt'omndyo' 'o cwitjei'yo' cwenta na ta'ntjo'ya 'o ñequio cwii na tquiun'na'na' 'o cha'cwijom tyuu'ndyo' ñ'e' cwii tei'co'.

17 ¿Aa nnts'aache'na' cwitjei'yo' cwenta na tquiun'na'ya 'o ñequio cwii nn'a'ya na jño'nyo' na m'a'nyo'?

18 Tcaa'na nnom Tito na cjacanty'iaa'na' 'o ndo' jño'nyo' cwiiche' nn'a'ya na matseyu' ñ'e'ñe. ¿Aa nnts'aache'na' na tquiun'na' Tito 'o? ¿Aa tiyuu' na wenyô ñecwii xje' m'aa' n'oo'nyá?

19 Ndaa' nnts'aana' na cwila'tiuu'yo' cwe' na jee' cwila'cajñoom'ndyo' ndaa'yo' saa tiyuu' naljo'. Cantyja 'naa' ñ'oomwaa', wandyo' waana', ee ntyjii Ty'oqots'om ñ'oom na cwilanaa'nyâ ndaa'yo' ndo' na cwila'xmaa'nyâ cwenta' Cristo. Jo' chii 'o nn'a'ya na jee' wi' ts'oo'nyo', cwila'aayâ na ljo' cha nntei'ndeina' 'o na nntsanajnda'yo'.

20 Ee macaty'ua' xe' na nncuacaño'ndaa' 'o ndaa' nnts'aana' na xocaljeiya 'o cha'xje' na ntyjaa' ts'oo', meii' 'o xocaliu'yo' ja cha'xje' na ntyjaa' n'om'yo'. Nquiaya na nljeiya na cwila'ntja'ndyo', na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo', cwilawjee'yo' joona, cwitjei'ya'ndyo' che'ncjo'yo', ndo' cwilanei'nyo' cantu nacjoona, na cwitio'ñ'oom'yo' joona, na cwitjei's'andyo', cwitjei'lcundyo' che'ncjo'yo' ndo' na tixcwe m'a'nyo' cha'xje' matsona' na c'om'yo'.

21 Matseicaty'uena' ja quia na ncuacaño'ndaa' 'o, nquii Ty'oqots'omya nnts'aa' na nlui'jnaa'ndyo' quii'ntaa'nyo' ndo' na nntseity'ioona' ja cantyja 'naa' jndyendo' 'o na jaach'ee xuee cwila'tjoondyo' nnoom meii' tyoolcwe'

n'om'yo' jnaⁿyo', na tilju' tsaam'aⁿyo' jo nnoom, na ndicwaⁿ cwim'aⁿya'yo' ñequio nn'aⁿ ndo' na cwila'queeⁿ n'om'yo' chiuu tseixmaⁿ tsjoomnancue.

13

Ñoom na macandā na matseijndo' Pablo n'omna

1 Je' jndā ndyee ndii' na majocandoo'a 'o. Ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona' quia na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na manquiujndaa'ndye cwii nnom na matsei'tjoõñe ts'aⁿ, maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' tsaⁿñeeⁿ.

2 Quia na ñet'ooⁿya ñ'eⁿndyo' na jndā we tsjooya na xoc'ooⁿya na t'maⁿ ts'ooⁿya ñequio nn'aⁿ na ndicwaⁿ cwila'tjoõndye. Je' cwi'tjoõcheⁿ na nncuannda'a na m'aⁿyo', mañejuu ñ'oom'ñeeⁿ matsjoo tixoc'ooⁿ na t'maⁿ ts'ooⁿ ñequio na'ñeeⁿ,

3 ee 'o cwil'ue'yo' cwii na ma'moⁿna' quia matseinaⁿya ndaa'yo', matseineiⁿ nquii Cristo. Ee quii'ntaaⁿyo' nchii cwiluiiñe na tijneiⁿ na nnt'ueii' 'o. Nqueⁿ waa najneiⁿ quii'ntaaⁿyo'.

4 Ñ'oom na mayuu' na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tijndeii matseixmaⁿ, saā wanoom'm nc'e najndeii na cwiluiiñe Ty'oots'om, ndo' mati jā na cwilajomndyô cantyja na tijndeii ñeseixmaaⁿ, cha nc'e jō', mati nntandoo'ā ñ'eⁿñeⁿ nc'e najndeii na matseixmaⁿ Ty'oots'om cha nnteijndeina' 'o.

5 Catjei' cheⁿncjo'yo' cwenta aa xcwee' n'om'yo' jo nnom Ty'oots'om, cha nleitquioo' zaā cwila'yuy'a n'om'yo' ñ'eⁿñeⁿ? Queⁿya'yo' cwenta cantyja 'naaⁿyo'. Xeⁿ leiqueⁿyo' cwenta na m'aaⁿ Jesucristo quii' n'om'yo' quia jo' zaā chii ma'moⁿna' na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwe' cwila'yuto?

6 Saā ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿya na nla'noⁿyo' na jā nchii cwila'xmaaⁿyā nn'aⁿ na cwe' cwila'yuto.

7 Cwitaⁿyā nnom Ty'oots'om na til'a'yo' 'naⁿ natia, nchii cwil'uuyā naljo' cha nleitquioo' na jā jlui'yaayā jo', cwil'uuyā cha nl'a'yo' 'naⁿ na maty'iomyaⁿna'. Tints'aa meiiⁿ 'o cwi'tjei'yo' cwenta na tixcwe cwil'aayā.

8 Ee xocandā nntsaayā nacjoo' ñ'oom na cwiluiiñena' na mayuu'. Ñequi'cheⁿ cwilajomndyô cantyja 'naaⁿ juuna'.

9 M'aaⁿyā na neii'yā quia na laxmaaⁿyā na tijndaayā cha na m'moⁿna' na 'o laxmaⁿyo' na jndā'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo. Ñecwitco cwitaⁿyā na nlaxmaⁿyo' na candāⁿndyo' jo nnom Ty'oots'om.

10 Waa najndeii na matseixmaⁿ Cristo na juu jo' mañequiaaⁿ na matseixmaⁿya cha cateijndeiiⁿ 'o na nntsanajnda'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ, nchii cha na catseyuii'na' na cwiluiindyoy' cwentaⁿaⁿ. Matseiljeiya cartawaañe na nnto'ñoom'yo' cha quia na jndā tuaya quii'ntaaⁿyo', meiⁿ ticaⁿna' na nleil'uee'ndyô najndeii na matseixmaⁿya na cat'uiina' 'o.

Matseit'maaⁿñe Pablo Ty'oots'om

11 Ñ'oom na macandā, 'o nn'aⁿya, c'om'yo' na neiⁿyo'. Calajnda'yo' na nla'xmaⁿyo' na candāⁿndyo' jo nnom Ty'oots'om. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo'. C'om'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio joona na tjaa'naⁿ tia' cacho'yo' ñ'eⁿndyena. Quia jo' nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'ooⁿya jo nnoom, nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'.

12 Cwii cwii x'iaa'yo' na Matseyiu' cataⁿyo' ts'ooⁿ na cwiñequia'yo' na xmaⁿñeⁿ nc'e na jnda nquiu'yo' jom.

13 Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na la'xmaⁿ cwentaⁿ Ty'oots'om cwila'cwanomna na xmaⁿndyo' 'o.

¹⁴ Juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, ñequio juu na m'aaⁿ Ty'oo^{ts}'om na candya' ts'o^{om} jaa, ñequio nquii Espíritu Santo na m'aaⁿ naquii' n'oo^{ny}ya, ñequii'cheⁿ cala'xmaⁿ'yo' cha'tso nmeiⁿl. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuua Galacia

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila^yu' ndyuua Galacia

1 Ja Pablo cwiluiindyó apóstol na cjonquia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaa nn'aⁿ. Nchii nn'aⁿ ty'loom ts'iaaⁿmeiiⁿñe ja. Nquii Jesucristo ñequio tsotyeeⁿ Ta Ty'oots'om tquiana na matseixmaⁿya juuna'. Jom tquiaaⁿ na tando'xco juu jnda na tue'.

2 Ja ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyo cwilaljeiyya tsomwaañe na cwila'cwanooⁿya juuna' na m'aⁿ 'o ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' ndyuua Galacia.

3 Nquii Tsotyaaya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' joo ndaaⁿ.

4 Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿya cha'xjeⁿ na seijndaaⁿñe nquii Tsotyaaya Ty'oots'om cha nndyaandyó natia na tseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe.

5 Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Amén.

Tjaaⁿna' cwiiⁿcheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ' jo' nndaq nluⁿ'n'maaⁿñe ts'aⁿ

6 Matsei'ndaa'na' ntyjiyya na cwitjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ' Ty'oots'om na jom tqueeⁿñê 'o ee Cristo m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom 'o ndo' je' yacheⁿ cwila'jomndyo' cwiiⁿcheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ' juuna' ntyjaa' n'om'yo' na nluⁿ'n'maaⁿndyo'.

7 Saa nchii na mayuu' na waa cwiiⁿcheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ' jo' nluⁿ'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Cwe' na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿndyena 'o ndo' ñe'cala'chuii'na ñ'oom na nluⁿ'n'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ' Cristo.

8 Ee meiⁿ xeⁿ cwii já nmeiⁿ ññequiaayâ ñ'oom na tjachuii'na' cantyja na nluⁿ'n'maaⁿñe ts'aⁿ, oo meiⁿ cwii ángel na nnaaⁿ cañoom'luee, cju'wi' Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ.

9 Jnda ñetsjoo ndo' je' matsjoo nnda'a: Xeⁿ ññequiaa ts'aⁿ ñ'oom ndaaⁿ'yo' cantyja na nluⁿ'n'maaⁿñe ts'aⁿ na tjachuii'na' ñequio ñ'oom na jnda to'ñoom'yo', cju'wi' Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ.

10 Quia matsjoo ñ'oomwaa' çaa matsjoo naljo' ee l'ue ts'ooⁿ na calue nn'aⁿ na jeeⁿ cwijaacanjoom' na mats'aa oo na nquii Ty'oots'om nntsoom na ljo' cantyja 'na'ya? Ee xeⁿ ndicwaⁿ matseijndo na cjawee' n'om nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, tixotseixmaⁿya ts'aⁿ na mand'iⁿtjom nnom Cristo.

Ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ Pablo

11 'O nn'aⁿya na cwila'y'u'yo' ñ'eⁿ Cristo, cala'noⁿ'yo' na juu ñ'oom na mañequia cantyja na nluⁿ'n'maaⁿñe ts'aⁿ, nchii nn'aⁿ jla'jndaa'ndye juuna'.

12 Ee nchii nnom cwii ts'aⁿ to'ñooⁿya juuna' meiⁿ nchii cwe' cwii ts'aⁿ t'moⁿ juuna' nooⁿ, manquiiⁿ Jesucristo t'mooⁿ juuna' nooⁿya.

13 Ee jnda ñejndye'yo' chiuu ts'ooⁿya xjeⁿ na tyotseijomndyo ñequio ñ'oom na laxmaaⁿ já nn'aⁿ judíos, na tyocoⁿ'wi'a nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Tyoqueⁿya ts'ooⁿ na nntseyuii'a tmaaⁿñeeⁿ.

14 Naquii' ñ'oom'ñeeⁿ, tyowinoⁿa jndye ntyjanoⁿ na ljoyu tquiendyo, ee tyooⁿ'ti ts'ooⁿ na nntseicandaa'ndyo ñ'oom tquie na jla'jndaa'ndye weloo welooya.

15 Saa cwitjoocheⁿ na nluⁿiindyó, nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om jeiⁿñe ja. Ndo' quia na tuee' na ntyjeeⁿ na jnda tue'ntyjo xjeⁿ,

¹⁶ seijndaa'ñê na ljeiya chiuu cwiluiiñe Jnaaⁿ cha nntseinaⁿya ñ'oom ndaa nn'aⁿ na nchii judíos chiuu ya na nluin'naaⁿndyena. Ndo' quia tui na ljo', tícwax'aⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ cha na caljeiya cwaaⁿ ñ'oom na ñnequiaya.

¹⁷ Meiⁿ tícjō Jerusalén na nty'ia apóstoles na teijndye xuee jñom Cristo jooa ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ cwiťjoocheⁿ na tjaa'ñê ja ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Tjōjndyaa ndýyuaa Arabia, ndo' jnda jo' tuannnda'a Damasco.

¹⁸ Tjacaawii ndyee chu ndo' tjō Jerusalén. Quia jo' tajnaⁿ'aⁿ Pedro. Tyom'aaⁿya ñ'eⁿ'ñê cwii quin'oom xuee.

¹⁹ Saa tícanty'iaaya nt'omcheⁿ na'ññeeⁿ na jñom Cristo ñequioñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ, ñenquii Jacobo, tyjee nquii Ta Jesús, nty'iaaya.

²⁰ Jo nnom Ty'ōots'om, juu ñ'oom na matseiljeiya luaa', ñ'oom na mayuu' juuna'.

²¹ Jndanquia tjō ts'ōndaa Siria ñequio ndyuaa Cilicia.

²² Saa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Cristo cwentaaⁿ'a na m'aⁿ'na ts'ōndaa Judea, tícata'jnaaⁿ'na ja.

²³ Ñenquii'cheⁿ tyowic'uaa ñ'oom na tyondyena: “Juu tsaⁿ'ñeeⁿ na tyotseijneiⁿ na tyoleintyjoⁿ já, je' nqueⁿ mañequiaaⁿ ñ'oom na jaach'ee xuee na ñe'catseityueeⁿ'eⁿ.”

²⁴ Ndo' tyola't'maaⁿndyena Ty'ōots'om cantyja 'na'ya.

2

Tjacanty'iaa' Pablo nt'omcheⁿ apóstoles

¹ Jnda na tjacaawii canchoo'ñequiee chu, tjōnnda'a Jerusalén ñequio Bernabé. Mati tja Tito ñ'eⁿndyo.

² Tjo jo' ee jnda t'moⁿ Ty'ōots'om nqōⁿ na l'ue ts'oom na cjo. Jo' jlanaaⁿ'yâ na ñencjoochaⁿ'yâ ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ'naaⁿ'aⁿ. Tcuu tcuu t'mōⁿ'ya ndaana ñ'oom na mañequiaya ndaa nn'aⁿ na chii judíos cha ndaa nluin'naaⁿndyena. S'aa na ljo' ee tical'ue ts'ōōⁿ na juu ts'iaaⁿ'na jnda ñes'aa ñequio ts'iaaⁿ'na quia nnts'aa, nleitquioo' na cwe' tsiaaⁿ'ndyo jooa'.

³ Saa juu Tito na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo, meiiⁿ na nchii ts'aⁿ judío jom, tjaa'naⁿ ñ'oom jlue na'ñeeⁿ na jndei'na' na caluii ñ'eⁿ'ñê cha'na cwil'aa já nn'aⁿ judíos ñequio ndaayâ na naⁿnom.

⁴ T'uiina' ñ'oom'ñeeⁿ nc'e yuu na m'aaⁿ'yâ ty'equei' nn'aⁿ na cwil'a cheⁿnquieena na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa jooa cwe' ty'equeⁿ'na cwentana naya na la'xmaaⁿ'ya na m'aⁿ' candyaandyō jo nnom ljeii na matsa'ntjomna' nc'e cwila'jomndyo ñequio Cristo Jesús. Ee l'ue n'omna na cwiicheⁿ ndii' candya'ntjōōⁿ'tyaaⁿ'ya nnom ljeii'ñeeⁿ.

⁵ Saa meiⁿ chjoowi' tícatueⁿndyōcjaayâ ndaa na'ñeeⁿ ee til'ue n'ōōⁿ'yâ na nchuii' juu ñ'oom na xcweti ma'mōⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' na nluin'naaⁿ'ñe ts'aⁿ'.

⁶ Saa joo na'ñeeⁿ na cwijndoo'na ts'iaaⁿ'naaⁿ' Ty'ōots'om Jerusalén, tjaa'naⁿ ñ'oom na jla'cwaljoo'tina na quiaaya ndaa nn'aⁿ. Meiⁿ tjaa na coch'eenaa' ja ljo' cwiluiindyena, ee nchii cantyja na cwiwitquioo' macwji' Ty'ōots'om cwentana chiuu tseixmaⁿ' ts'aⁿ'.

⁷ Ee jla'ngⁿ'na na nquii Ty'ōots'om jnda ty'ioom ts'iaaⁿ' ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaa nn'aⁿ na nchii judíos, cha'xjeⁿ jnda ty'ioom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ Pedro na mañequiaaⁿ' juuna' ndaa nn'aⁿ judíos.

⁸ Ee manquiti Ty'ōots'om na jñoom Pedro na quiaa ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ judíos, mati jñoom ja na quiaya ñ'oom'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

⁹ Nc'e na ljo' nquii Jacobo, Pedro ndo' Juan, na cwiluiitquiendye, jla'noⁿ na na jndá ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ ñeeⁿ ja, ndo' ñequio na neiiⁿ na cwii cwiindyō tyot'uāa ntyjaaya luaaya, jona ndo' jâ ñequio Bernabé. Na l'ana na ljo' t'mqōⁿ na na cwila'jomndyena na nl'aayâ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos yocheⁿ na cwil'a jona ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ judíos.

¹⁰ Ñe'cwii waa na taⁿ na cal'aayâ, na cjañjoom' n'ooⁿ yâ nn'aⁿ na cwila'yū' tsjoom Jerusalén na nty'iaandye, ndo' jo' maqueⁿ ts'ooⁿ na mats'aa na ljo'.

Tsjoom Antioquía tixcwe s'aa Pedro

¹¹ Saa quia tja Pedro tsjoom Antioquía, nnoom tsjōō na tixcwe mach'eeⁿ, ee 'naⁿ na s'aaⁿ tcaⁿ na na candi'tiaaⁿ aⁿ.

¹² Ee xjeⁿ na tyooquie nt'om nn'aⁿ judíos na jñom Jacobo, tyocwa' Pedro ñequio nn'aⁿ na cwila'yū' na nchii judíos. Saa jndá na tquie naⁿ ñeeⁿ, toōⁿ oⁿ na macwji'ñê ee nquiaⁿ aⁿ nn'aⁿ na cwilue jndeina' na caluii nacjoo' tjaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ cwil'ana ndana na naⁿ nom.

¹³ Ndo' na luaa' s'aaⁿ, mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yū', jla'jomndyena ñ'eⁿ Pedro na tis'a na we waa na s'aaⁿ, hasta mati Bernabé sejjomñe na tuii na luaa'.

¹⁴ Ndo' quia na tquiaaⁿ cwenta na juu na cwil'ana tixcwe m'aaⁿ na cha'xjeⁿ ma'mqōⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ na nlui'n'maaⁿ ñe ts'aⁿ, jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yū' tsjōō nnom Pedro: "U je' na ts'aⁿ judío 'u, saa jjoñe mache' cha'cwijom nchii jo' 'u. Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena, ¿chiiu na ñe'catsa' na c'omna cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos?"

Ñequii'cheⁿ cantyja na cwila'yū'ya n'om nn'aⁿ nlui'n'maaⁿ ndyena

¹⁵ U ndo' ja tuiindyō nn'aⁿ judíos, nchii nn'aⁿ na cwila'tjōōndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyē.

¹⁶ Saa meiiⁿ na luaa', manquiuu jndaa'ndyō na tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nlqueⁿ na' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaaⁿ ñ'oom na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, ñequii'cheⁿ nc'e na matseyiⁿ ñ'eⁿ Cristo, jo' na nlui'n'maaⁿ ñe. Ee cha na nlqueⁿ na' ts'aⁿ na m'aaⁿ cwentaa' Ty'oots'om, macaⁿ na' na catseyiⁿ ya ts'om, ee tjaa meiiⁿ cwii ts'aⁿ na nlqueⁿ na' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaaⁿ chiiu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés.

¹⁷ Jo' chii, xeⁿ yocheⁿ na cwijoo' n'ooⁿ na nlqueⁿ na' jaa na cwiluiindyō nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ nc'e na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo, cwiwitquioo' na manncjootyāa cwiluiindyō nn'aⁿ na waa jnaaⁿ, ¿aa ñe'ca'moⁿ na' na la'xmaaⁿ ya nn'aⁿ jnaⁿ nc'e jom? Tijoom jnda.

¹⁸ Ee xeⁿ waa cwii na matsetyuii'a ndo' ndañquia mats'aa xco juuna', mati matseijndaa'ñena' na mayuu' waa jnaⁿ ya.

¹⁹ Ja cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna', matseijomna' cantyja 'naⁿ ya cha'cwijom ts'oo, mañejuu ljeii'ñeeⁿ na tqueⁿ na' ts'oo ja cha nndaā nncwando'a jo nnom Ty'oots'om.

²⁰ Ñe'naaⁿ jndá ty'ioomna' ja ts'oom'naaⁿ ñequio Cristo. Manc'e jo' maty'iomna' cantyja 'naⁿ ya nchii ja cwiluiindyō na wando'a, nquii Cristo wanoom'm naquii' ts'ooⁿ. Ndo' na wando'a na ts'aⁿ ja, wando'a ee na matseyiⁿ ya ts'ooⁿ ñequio jnda Ty'oots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom ja ndo' na tquiaaⁿ ñe'nc'neⁿ na tueeⁿ eⁿ cwentaaya.

²¹ Tiquits'aa na til'ue naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om ee xeⁿ nndaā nlqueⁿ na' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ ee matseicañaaⁿ chiiu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ quia jo' cwe' ts'iaaⁿ ndyō na tue' Cristo.

3

Ty'oots'om maqueeⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom

1 'O nn'aⁿ na cwila'yuyoyo' na m'aⁿyo' ndyuaa Galacia, jeeⁿ ndya' ntjeiⁿ ljo' cwil'a'yo'. ¿Ñeeⁿ tju' tycu calua' cjo'yo' na tilacandaagⁿndyo' ñ'oom na tseixmaⁿna' na mayuu'? Ee ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaa'yo' s'aana' ndoo' nquiu'yo' na nty'ia'ndaa'yo' na ñ'oom Jesucristo ts'oom'naaⁿ.

2 Candu'yo' nndii. ¿Aa to'ñoom'yo' Espíritu Santo nc'e na jla'candaagⁿndyo' chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, oo aa nc'e na jla'yuyaya n'om'yo' ñ'oom na tyondye'yo'?

3 ¿Aa maxjeⁿ ntjeiⁿ nqueⁿyo'? ¿Aa nndaagⁿ nts'aana' na cwila'tiuu'yo' na cwe' najnda' ncjo'yo' na nndaagⁿ nla'candaagⁿndyo' jo nnom Ty'oots'om yuu na jla'cato'jndyee'yo' ñ'eⁿ Espíritu?

4 ¿Aa cwe' ts'iaaⁿndyo cwii cwii nnom nawi' na teinom'yo'? Toom cwe' waa na teijndeina' 'o.

5 Quia mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ñoom'yo' Espíritu ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ quii'ntaa'yo' na tixocaluiina' nc'e na jndeiⁿ nquii' ts'aⁿ, nchii mach'eeⁿ na ljo' ee na cwila'candaagⁿndyo' chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, saagⁿ nc'e na cwila'yuyoyo' ñ'oom na jnda macwindye'yo'.

6 Maluaa' matseijomna' cantyja' 'naaⁿ Abraham. Tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' nc'e jo' tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ.

7 Jo' chii cala'no'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuyaya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, maqueeⁿ jooa na cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo'.

8 Ñ'oom'm na teiyo teiljeii, tyuaa' t'moⁿna' na nlqueeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos jooa na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna nc'e na cwila'yuyaya n'omna ñ'eⁿñê. Luaa ñ'oomya na seicañeeⁿ juu: “Nndio'naaⁿndyo nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa nc'e 'u.”

9 Quia jo' ljo'yu matio'naaⁿñê nn'aⁿ na cwila'yuyaya n'om ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ seiyu' Abraham ñ'eⁿñê.

10 Nn'aⁿ na cwilacantyyaa' n'om na nlui'n'maaⁿndyena nc'e na quit'maⁿ n'omna ljeii na tqueⁿ Moisés m'aⁿna nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' jooa. Ee waa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'candañ'eⁿ ñ'oom na jnda teiljeii naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, m'aⁿna nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' ts'aⁿ.”

11 Cwiwitquioo'ya na tjaa 'ñeeⁿ maqueⁿna' juu na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ nc'e mach'ee chiuu macaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ jo nnom Ty'oots'om, macaⁿna' na catseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿñê.”

12 Saagⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tica'moⁿna' na macaⁿna' na catseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, ee matsona': “Ts'aⁿ na matseicanda ljeii 'naaⁿ Moisés, c'oom na cje'naaⁿna'.”

13 Seicandyaañe Cristo jaa juu ñ'oomwi' na seijndaa'ñe ljeii na tqueⁿ Moisés na nnt'uiiwi'na' nn'aⁿ, ee t'uiiwi'na' jom cwentaaya nc'e ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Mei'quia ts'aⁿ na cwila'ntyja nn'aⁿ cwii ts'oom, m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ ñ'oomwi'.”

14 Luaa' matsona' cha joo nn'aⁿ na ticaluiindyene nn'aⁿ judíos, cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús nndaagⁿ nla'xmaⁿna juu ñ'oom na tio'naaⁿñe Ty'oots'om Abraham, ndo' naljo', nc'e na cwila'yuyaya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om nndaagⁿ nnto'ñoomna Espíritu Santo na tsoom na ñeiquiaaⁿ.

Ljeii na matsa'ntjomna' ndo' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ

15 'O nn'a'nya na cwila'y'u'yo', mantseina'nya ñ'oom ndaa'yo' cantyja 'naa' na matseijndaa'ñe cwii ts'a' ñ'oomtye' ñ'e' x'iaa'a'. Quia na jnda s'aa' xue'e' c'joo' t'som'ñee', ticwanaa' na nntso cwiiche' ts'a' na ticaluii chiuu tso t'som'ñee' no na nntseicwaljo'ti ts'a' ñ'oom na tso juuna'.

16 Ndo' nom Abraham tso Ty'oqots'om chiuu nts'aa' cantyja 'naa' jnda tsa'ñee'. Ñ'oom! Ty'oqots'om na teiljeii tic'oomna' ntseinaa', na cha'cwijom jndye nn'a' ee matsona': "Cantyja 'naa' jnda' nncu'", ndo' naljo', ma'mo'na' ñecwii ts'a', manquii Cristo.

17 Luaa waa na ñe'catsjoo ndaa'yo'. Ty'oqots'om seijndaa'ñe cwii ñ'oom na xocachuii'na' ñequio Abraham. Tjaca ñequiee sianto waljoo' ntquiuu nchoo' nqui ndyu ndo' tyjee'cañoom ljeii na matsa'ntjomna' na tquiaa Moisés. Saa juuna' tixocandaã nntseityuii'na' najndei na matseixma' ñ'oom na tso Ty'oqots'om nnom Abraham na nnts'aa'.

18 Saa xe' ñequii'che' nc'e na matseicandaã'ñe ts'a' chiuu matsa'ntjom ljeii na tque' Moisés cha nloñom na jnda tso Ty'oqots'om na ñequiaa' quia jo' tixocatsona' na to'ñom ts'a' juuna' nc'e ñ'oom na tsoom na ñequiaa' saa ñ'oom na mayuu' cwe' yu tquiaa' ñ'oom'ñee' nnom Abraham.

19 Quia jo' juu ljeii na tque' Moisés ¿yuu l'uena'? Ts'iaa'na' nc'e jndye nnom na cwila'tjoondye nn'a', jo' chii jndanquia chii tquiaa Ty'oqots'om juuna'. Teijndaa' na nncuaana' hasta xje' na tyjee' Nquii na cwiluii'ñe tsjaa' 'naa' Abraham, nque' na tso Ty'oqots'om nnoom chiuu nnts'aa'. Ljeii'ñee' tyoñequia ángeles juuna', ndo' nquii Moisés ts'ia'a' na tyotseixmaa' ts'a' na tyom'aa' xcwe quii'ntaa' nn'a' ñequio jo nnom Ty'oqots'om.

20 Quia na ñecwii ts'a', tica'na' ts'a' na nnc'oom xcwe ee nquii Ty'oqots'om ñequii cwiiñe.

Luaa ts'iaa' ljeii na matsa'ntjomna'

21 Ndo' na luaa', ¿aa ñe'catsona' na juu ljeii na matsa'ntjomna' m'aa'na' nacjoo' ñ'oom na jnda tso Ty'oqots'om na nnts'aa'? Jee' tic'oom'na' ee xe' waa cwii ljeii na ndaa' ñlque'na' ts'a' na tjaa jna' cwiicatseixma' nc'e na matseicandaã'ñe juuna', quia jo' juu na tjaa jna' catseixma' ts'a', nntseixmaa' juuna' ee na matseicañaa' ljo' matsa'ntjomna'.

22 Saa juu ñ'oom' Ty'oqots'om na teiljeii matseijndaa'ñena' na cha'tsondye nn'a' m'a'tye'na nacje 'naa' jna'. Luaa' waa cha cha'tsondye nn'a' na cwila'y'u' ñ'e'ñe' ndaa' nnto'ñoomna ñ'oom na jnda tsoom na nnts'aa' nc'e na cwila'y'u'ya n'omna ñ'e' Jesucristo.

23 Cwii tjooche' na teitquiao' na cala'y'u'ya n'oo'ya, tye' tyom'aa'ya nacje 'naa' ljeii na matsa'ntjomna'. Majuu xje'ñee' tyom'aa'ya na cwiicantyyaa' n'oo'ya na nleitquiao' na nlui'n'maa'ndyo nc'e na cwila'y'u'ya n'oo'ya ñ'e' Jesucristo.

24 Jo' chii juu ljeii'ñee' ts'iaa'na' na nnts'aana' cwentaa' cha'cwijom na laxmaa'ya yonch'u na m'mo'na' ndaa'ya hasta xje' na nndyo Cristo, cha nc'e na cwila'y'u'ya n'oo'ya ñ'e'ñe' nnts'aana' na tjaa jna' la'xmaa'ya jo nnom Ty'oqots'om.

25 Saa je' na tyjee' na cwila'y'u'ya n'oo'ya ñ'e' Ty'oqots'om, tic'o'tyaa' nacje 'naa' ljeii'ñee' na tyoch'eena' cwentaa' jaa.

26 Je' cha'tsondyo' cwiluiindyoy' nteinda Ty'oqots'om nc'e na cwila'y'u'ya n'om'yo' ñ'e' Cristo Jesús.

27 Ee cha'tsondyo' 'o na jnda teits'oomndyo' cantyja 'naa'a', cwiw'aa'ndyo' cantyja na matseixmaa' cha'xje' na cwee ts'a' liaa.

28 Nc'e na ljo', je' nchii cwe' judío matseixmaⁿ!, meiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ na tuiife cwiicheⁿ nnom tsjaaⁿ. Je' meiⁿ nchii tseixmaⁿ! ts'aⁿ na seijnda cwii patrom, meiⁿnchii tseixmaⁿ! ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ! nquii, meiⁿ nchii tseixmaⁿ! tsaⁿs'a oo tsaⁿscu 'u. 'O ñe'cwii cwilaxmaⁿ'yo' nc'e na cwila'jomndyo' ñequio Cristo Jesús.

29 Ndo' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' Cristo, quia jo' mati cwiluiindyoy' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjooy' ndo' maxjeⁿ nda'yo' naya na jndaⁿ tso Ty'oqots'om na nnts'aaⁿ.

4

1 Luaa waa na ñe'catsjooya cantyja 'naaⁿ! ñ'oomwaa': Cwii tyochjoo meiiⁿ na matsona' na nlo'ñom 'naaⁿ! tsotyey na jndaⁿ tue', ndo' na luaa' tseixmaⁿ, tjaa'naⁿ na cwichuii' juu ñequio cwii moso na seijnda tsotyey, meiiⁿ cha'tso 'naaⁿ! tsotyeeⁿ la'xmaⁿ'na' 'naaⁿ'aⁿ.

2 M'aⁿ nn'aⁿ na cwiteix'ee juu, ndo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ hasta nncue'ntyjo chu na jndaⁿ seijndaa'ñe tsotyeeⁿ.

3 Mati maluaa' matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a. Ee cwii tjoocheⁿ na jndyaaya ñ'oom na catseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo, tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿ cha'tso nnom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ joona' ntyjaa'ya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena.

4 Saa quia na tue'tyjo xjeⁿ na ntyjii Ty'oqots'om, jñoom Jnaaⁿ. Tuiife jnda cwii yuscu. Tyom'aaⁿ nacjee 'naaⁿ! ljeii na matsa'ntjomna'.

5 Jñoom na nntseicandyaañe jaa na tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿ! ljeii'ñeeⁿ, cha ndaaⁿ nnc'o'ñom Ty'oqots'om jaa na nncwjaa'ñe na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ.

6 Ndo' cha na m'moⁿndyeyuna' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ jñoom Espíritu na tseixmaⁿ! Jnaaⁿ naquii' n'om'yo' ndo' nqueⁿ mañequiaaⁿ na cwindu'yo': "Tsotyaya Ty'oqots'om."

7 Jo' na cwiluiindyoy' jnaaⁿ, nchii cwe' ts'aⁿ na mandí'ntjomtyeⁿ nnom patrom. Ndo' nc'e na cwiluiindyoy' jnaaⁿ, juu na ñequiaaⁿ na nddaa' Cristo, mati 'u ndda'.

M'aaⁿ ts'om Pablo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'

8 Jach'ee xuee quia na tyoota'jnaⁿ'yo' Ty'oqots'om, tyondye'ntjom'tyeⁿ'yo' ndaaⁿ nty'oon'om na tyolue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, meiiⁿ tiyuu' na la'xmaⁿ'na' nqueⁿ.

9 Saa je' na cwita'jnaⁿ'yo' Ty'oqots'om, oo yati na nl'uuya na mawajnaⁿ'aⁿ 'o, çchiuu waayu na cwilcwe'nda'yo' na ntyjaa' n'om'yo' na nlui'n'maaⁿndyoy' cantyja 'naaⁿ! 'naⁿ na tijndana' ndo' til'uena', na nndye'ntjom'tyeⁿ'nda'yo' ndaana'?

10 'O ndicwaⁿ na cwitjei'yo' cwentaa' na niom ncuee na t'mati laxmaⁿ'na', ndo' mati cantyja 'naaⁿ! chi'ndaa ñequio nt'om ncuee na cwitjeii' nn'aⁿ cwentaa' na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿ'na', ndo' mati na cwitjom ndyu.

11 Ndo' na nmeiiⁿ cwil'a'yo', jeeⁿ matseicaty'uena' ja na cwe' ts'iaaⁿ'ndyoy' ts'iaaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿ'yo'.

12 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Cristo, macaⁿ'a ndaaⁿ'yo' na calcwe'yo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oommeiⁿ! cha'xjeⁿ m'aaⁿ candyaandyoy' cantyja 'naaⁿ! joona'. Meiiⁿ na mayuu' tyoota'wi'yo' ja saa matseijomna' na ljo' cwil'a'yo'.

13 Manquiuajndaa'ndyoy' quia tjonquiajndyaaⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om ndaaⁿ'yo', t'ooⁿ'ya na wii'a.

14 Ndo' juu tycu'ñeeⁿ na tjoⁿ'ya, cwaajndii tyoch'eena' ja, saa meiiⁿ na ljo', tícal'a'yo' na ty'aa'yo' ja. 'O to'ñoom'yo' ja na cha'cwijom cwiluiindyoy' cwii ángel, cha'cwijom nquii Cristo Jesús ja.

15 Quia jo' ¿chiiuu tuii na je' tanei'yo' ja cha'xje' quialjo'? Ee macwji'yuu'ndyo cantyja 'na'yo' chiiuu tyom'aa' n'om'yo', hasta meii' na n'omnda'a'yo' nntjei'yo' na nntiom'yo' n'om'noo'.

16 ¿Aa mach'eeyuuna' nquiu'yo' na jndoya 'o nc'e matseina'ya ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'?

17 Joo na m'a'm' na cwiñequiana ñ'oom ndaa'yo', jee' quee' n'omna na nla'jomndyo' ñ'e'ndyena, saa' tixcwe ee l'ue n'omna na nto'ndyo' ñ'e'ndyô' cha ñenqueena nla'ñ'oom'ndyo' joona.

18 Ee ya na cwila'neii'ndye na ñ'ee' 'o, xe' xcwee' n'omna ñ'e'ndyo'. Ndo' majndeitiche' quia na ticañ'a'ya ñ'e'ndyo'.

19 'O ntseindaaya cwiiche' cwiindii' na maquiina' ja cantyja 'na'yo' cha'xje' na maquiina' cwii yuscu na matseincuii, maljo' na nntjô' hasta xje' na nntseiluii'na' Cristo naquii' n'om'yo'.

20 Toom cwe' na ñ'a'ya ñ'e'ndyo' je' cha' nncju'naa'ñena' na ñomquia'ti nntseina' ndaa'yo', ee ñ'oom na mayuu'che' matseii'ee'ñena' ja cantyja 'na'yo'.

Ñ'oom cantyja 'naa' Agar ñequio Sara

21 'O na l'ue n'om'yo' na ñ'e'c'om'yo' na cje 'naa' ljeii na tqe' Moisés, candu'yo' noo': ¿Aa tyoondye'yo' chiiuu matso juuna'?

22 Matso ljeii'ñee' na t'om we ntseinda Abraham. Cwii tsa'ñee' tuiiñe jnda tsa'scu na tyondi'ntjomtye' ndaana, ndo' cwiiche' tuiiñe jnda scuu' nque', Sara'ñee' titseixmaa' ts'a' na m'aa' candyaañe.

23 Jnaa' na seincuii yuscu na tyondi'ntjomtye' ndaana, tuiiñe cha'xje' cwiluiindy'e mei'nquia yo'ndaa, saa' jnaa' na tuiiñe jnda scuu' nque', tuiiñe nc'e ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aa'.

24 Ñ'oomwaa' tseixma'na' ñ'oom tjañoom'. Ee we yolcu'ñee' la'xma'na we ñ'oom na maxje' ntseicanda'a'ñena'. Cwii ñ'oom'ñee' ma'mo'na' Sjo Sinaí, ndo' nn'a' na m'a' nacje'naa' ñ'oom'ñee' cwiluiindyena nn'a' na cwindye'ntjomtye'.

25 Joo ñ'oom Agar ma'mo'na' sjo Sinaí na m'aa'na' ndyuaa Arabia, na juu sjo'ñee' matseijomna' cha'na Jerusalén na waa je', ee nn'a' tsjoom'ñee' cwindye'ntjomtye'na nnom ljeii na tqe' Moisés.

26 Saa' juu tmaa' nn'a' Jerusalén na waa jo nandy'e na la'xmaa'ya, m'aa' candyaañena', ticandi'ntjomna' nnom ljeii na tqe' Moisés.

27 Ee mawaa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na tyoñequiaa Isaías teiyo. Matsona':

'U yuscu na titsjaa'ndyu' na tjaa'na' ntseinda',
 jndei catseixua' na nei',
 'u na ticaljei' chiiuu nlquii' ts'a' na nntseincuii,
 jndei catseixua' na manco' na nei',
 ee jndyendyeti ntseinda yuscu na tyootseincuii
 nchiit cha'tsondy'e tyjelcoom.

28 'O nn'a'ya na cwila'y'u'yo', la'xmaa'ya cha'na Isaac, ee mati jaa cwilui-indyo ntseinda Ty'oots'om na toom nnom Abraham na nc'om.

29 Saa' cha'xje' juu jnda Abraham na tuiiñe cha'xje' mei'nquia ts'a', tyoco'wee'e' Isaac na tuiiñe nc'e Espíritu Santo, maluaa' waa je'.

30 Saa' ñ'oom na tso Ty'oots'om nnom Abraham na teiljei, luua matsona': "Caleintyo' tsa'scu na mand'i'ntjomtye' njom' ñequio jnaa', ee ticwanaa' na nnc'o'ñom'na' na waa, jnda scu' nncu' nnc'o'ñom'."

31 Jo' chii 'o nn'a'ya, tila'xmaa'ya ntseinda yuscu na ñejndi'ntjomtye'. Laxmaa'ya ntseinda yuscu na m'aa' candyaañe.

5

Cwintyje'tyeⁿ'yo' naquii' na jnda seicandyaañe Cristo 'o

1 Jnda tquiaa Cristo na cwiluiindyö nn'aⁿ na m'aⁿ candyaandye jo nnom ljeii na matsa'ntjomna'. Caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ na laxmaⁿ'yo' naljo', tantue'ndyo'cje'nnda'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na nleichuuna' 'o na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnomna'.

2 Candye'yo' ñ'oom na matsjoöya, xeⁿ cwifnequiandyo' na nluui 'naaⁿ nt-jaaⁿ'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yo'ndaa ndana na naⁿnom, mach'eena' cantyja 'naⁿ'yo' na mei'chjoo ticajndañe Cristo.

3 Cwiicheⁿ cwii ndii' matsjoönnda'a mei'nquiaa tsaⁿ's'a na nñequiaa na nluui 'naaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿ jndeina' na catseindaä'ñ'eeⁿ ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

4 'O na cwila'tiuu'yo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'yo' jo nnom Ty'oöts'om nc'e na cwila'candaä'ndyo' chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ jnda seitquiöö'na' 'o cantyja 'naaⁿ Cristo. Ndo' jnda tön'na' 'o ñequio na m'aaⁿ Ty'oöts'om na candya' ts'oom 'o.

5 Ee m'aaⁿ'ya na cwicantyjaa' n'oö'ya na maqueⁿ'na' jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿ'ya nc'e nquii Espíritu ndo' cantyja 'naaⁿ na cwila'yuy'a n'oö'ya.

6 Ndo' quia na m'aaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, meiⁿ cwii ticajnda tseixmaⁿ'na' na aa tuii 'naaⁿ ntjaaⁿ'ya oo aa tyooluii. Ñe'cwii waa na jnda tseixmaⁿ'na', na cwila'yuy'a n'oö'ya ñ'eⁿñeⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ juu jo' m'aaⁿ'ya na wi' n'oö'ya nn'aⁿ.

7 'O ya ñeja'ljomndyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oöts'om. ¿Ñeeⁿ seitsaaⁿ'ñe 'o na ticala'canda'yo' jo nnom ñ'oom na mayuu'?

8 Nchii Ty'oöts'om s'aaⁿ naljo' ee jom maqueeⁿ'ñe 'o.

9 Tintsuu' n'om'yo' ñ'oom na matsona': "Chjoowi' ndaaljo' matseican-deii'ñ'eⁿ'na' cha'waa tsqueeⁿ'tyoo'."

10 Cantyja 'naⁿ' 'o, jo nnom nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom, quit'maⁿ ts'oö' na tixocala'tiuu'yo' na waa cwiicheⁿ chiuu ya cha nla'xmaⁿ'yo' na tjaa jna'yo' jo nnom Ty'oöts'om. Ee nqueⁿ nncu'xeeⁿ ts'aⁿ na matseiñ'eeⁿ'ñe 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', tjacwenta 'ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿ'ñeeⁿ.

11 'O nn'aⁿ'ya, cantyja 'naⁿ ja luaañe, xeⁿ ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom na macaⁿ'na' na caluii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ, xocantyojo nn'aⁿ judíos ja. Ee xeⁿ mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ, quia jo' tixocala'líoo'ndyena ñequio ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

12 Toom cwe' joo nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿ'ndyena 'o ñequio ñ'oomwaa' nnty-jeñ'eⁿ'na yuu na naⁿnom joona.

13 Ee 'o nn'aⁿ'ya tqueeⁿ'ñe Ty'oöts'om na cala'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na jnda jndyaandyo'. Saä nchii na nleil'uee'ndyo' naya'ñeeⁿ na nla'jomndyo' ñequio na neiⁿ'ncoo' na ntyjii seii' ts'aⁿ. 'O c'om'yo' na nnteijndeindyö' ntyjee'yo' nc'e na m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' joona.

14 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oomwaa matseicandaä'ñena': "C'oom' na wi' ts'om' tyje ts'aⁿ'ndyu' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' nncu'."

15 Ee xeⁿ cwityeⁿ'nquiendyo' cheⁿ'ncjo'yo', cal'andyo' cwenta na nchii nla'tyui'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oöts'om quii'ntaaⁿ'yo'.

Natia na matseiqueeⁿ'na' ts'om ts'aⁿ

16 Luaa matsjoo ndaa'yo': C'om'yo' nacje 'naaⁿ Espíritu quia jo' tixola'canda'yo' chiuu queeⁿ ts'om seii'yo'.

17 Ee ljo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ m'aaⁿna' nacjoo' Espíritu, ndo' Espíritu wjaam'aaⁿ nacjoo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ. Ndo' we ndii' nmeiⁿ m'aⁿ ndiaa'ndye. Nc'e na luaa' waa, tixocandaꝯ nla'yo' ljo' na l'ue n'om'yo'.

18 Saa quia cwiñe'quiandyo' na wjaa'moⁿ Espíritu ndaa'yo' chiuu waa na cal'a'yo', quia jo' cwindyaandyo' cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ meisés.

19 Cwiwitquioo'ya ljo' na cwil'a nn'aⁿ na teincoondye: m'aⁿna na cwe' luaa'ndyo ñequio nn'aⁿ, tilju' ljo' m'aaⁿ n'omna, wi'ndyena ñequio nn'aⁿ,

20 cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na jnda l'a nn'aⁿ, ndo' cwil'ana ts'iaaⁿ calua', m'aⁿna na jndooona nc'iaana, xueena nn'aⁿ. Cwii ñ'oom tit'maⁿna', saa cwilawjeyayana, cwil'ana na cha'tso nn'aⁿ tixcwe m'aⁿ, manda nquieena xcwe cwil'ana. Ñequi'cheⁿ na m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena,

21 cwila'taa' n'omna nc'iaana, cwila'cwjeena nn'aⁿ, cwicandyena, cwicwa'caxii'ndyena, ndo' niom nt'omcheⁿ na matseijomna' nmeiⁿ na cwil'ana. Matseijndo'a n'om'yo' cha'xjeⁿ jnda ñetsjoo ndaa'yo', nn'aⁿ na cwila'jomndye naquii' natiameiⁿ, tixocala'jomndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

Nmeiⁿ cwiwitquioo' mach'ee Espíritu Santo

22 Saa luua waa ts'iaaⁿ Espíritu: mach'eeⁿ na m'aaⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ, m'aaⁿya na neiiⁿya, m'aaⁿya na tjaa ñomtiuu c'ooⁿya jo nnom Ty'oots'om, m'aaⁿya na nioom'cheⁿ n'ooⁿya quia tixcwe ljo' cwil'a nn'aⁿ ñ'e'ndyo, m'aaⁿya na ya nn'a'ndyo ñequio nn'aⁿ, mach'eeⁿ na cwiweijndeiya nn'aⁿ, cwila'candaꝯ'ndyo ñ'oom ntyuaaya,

23 mach'eeⁿ na cje cwil'aaya jo ndaa nn'aⁿ, ndo' na cwique'ndyo che'ncjooya xjeⁿ joo na l'ue ts'om seii'a na cal'aaya. Quia cwil'aaya nmeiⁿ juu ljeii na matsa'ntjomna' xocat'uiina' jaa.

24 Joo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Cristo, nnom ts'oom'naaⁿ jnda ty'ioomna cha'tso na queeⁿ ts'om seii'na ñequio na tijo'ndyo na l'ue ts'omna'.

25 Quia jo' cha'xjeⁿ na cwiwandoo'a cantyja 'naaⁿ Espíritu, mati matsona' na ñequiaaya na ca'mooⁿ ndaa'ya chiuu waa na tsam'aa'ntyaaya.

26 Ticatsona' na nla's'andyo nla'scundyo na nla'aaya na nla'lioo'a nn'aⁿ, meiⁿ na nnc'ooⁿya na taa' n'ooⁿya nt'omcheⁿ nc'iaaya.

6

Cateijndeiindyo ntyjaa na cwila'yu'

1 'O nn'aⁿ na cwila'yu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwii nn'aⁿyo' na jnda tju'cje jnaⁿ juu, 'o na cwitsam'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ Espíritu, laxmaⁿyo' na cateijndei'yo' jom na c'oomnnaaⁿ nacje 'naaⁿ Cristo, saa cal'a'yo' naljo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'yo'. Ndo' ticwiindyo' 'o cal'andyo' cwenta cantyja 'na'yo', tints'aana' na mati nncju'cje jnaⁿ 'o.

2 Cwii ndo' cwiindyo' cateijndei'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' meiⁿquia na cwitjoomna, ee na nla'yo' naljo' nla'candaꝯ'yo' ljeii na matsa'ntjomna'.

3 Ee xeⁿ na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiñeⁿ meiⁿ ticatseixmaaⁿ na ljo', manquiu'nn'aⁿñe che'nqueⁿ.

4 Cwii cwiindyo' 'o que'ñe che'nquii cwenta aa mach'ee cha'xjeⁿ na matsona', ee xeⁿ matseicandaꝯ'ñe quia jo' nndaꝯ nnc'oom na neiiⁿ cantyja 'naaⁿ, nchii ee macwji' cwenta na xcweti mach'ee, nchiiti cwiicheⁿ,

5 ee cwii cwiindyo' chooya xuu 'naaⁿya.

6 Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om na cwit'mooⁿ nn'aⁿ ndaaⁿ, matsona' ñequiana 'naⁿ na maca'na' na'ñeeⁿ.

7 Tiñe'quiandyo' na nnquiu'nn'aⁿna' 'o, tjaa ñ'eeⁿ juu na ndaaⁿ ntioñ'oom Ty'oots'om, ee meiⁿljo'cheⁿ na nnom' ts'aⁿ, majo' jo' nncueⁿ.

⁸ Ee ts'aⁿ na ñeiquiaañeñ'eⁿ cantyja na l'ue ts'om seii', majuu jo' nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom, nntsei'ndaa'na jom ndo' nncueeⁿeⁿ. Saa xeⁿ mach'eeⁿ yuu na cjawee' ts'om Espíritu, ñeiquiaaⁿ na nnlo'ñom tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿl.

⁹ Jo' chii tilanchqueeⁿndyo na nl'aaya yuu naya ee xeⁿ ti'ndyaanc'uaaⁿndyo, nncueⁿntyjo xjeⁿ na nnto'ñooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

¹⁰ Ndo' ñc'e na ljo', cwii cwii ndii' na mañeiquiaana' na nndaq nntei'jndeiiaa nn'aⁿ, cal'aaya na ljo', majndeitiicheⁿ joo nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om.

Ñ'oom na cwimacanda na ma'moⁿ tsoomwaa

¹¹ Queⁿyo' cwenta na t'maⁿ ljeii matsa'a.

¹² Joo naⁿñeeⁿ na cwila'jndana na quiandyo' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿyo' cwil'ana na luaa' ee l'ue n'omna na ljoyaandye nn'aⁿ judíos ñ'eⁿndyena saa xeⁿ nla'jomndyena cantyja 'naaⁿ ts'oom'naaⁿ na tue' Cristo, nntyjo naⁿñeeⁿ joona.

¹³ Ee meiiⁿ joo nn'aⁿ na cwila'jndana na caluii 'naaⁿ seii'yo' ticalacandana chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ. Saa cwijoo' n'omna na quiandyo' na caluii naljo' cha nndaq nla's'andye na jnda tantjomna 'o.

¹⁴ Saa cantyja 'na'ya, tijoom cwji's'andyo. Manda macwjii's'aya cantyja 'naaⁿ juu na tue' nquii Ta Jesucristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ, ee cantyja 'naaⁿ ts'oom'naaⁿ, juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue, maqueⁿna' ts'oo cantyja 'na'ya ndo' mati cwiluiindy^o ts'oo cantyja 'naaⁿ juuna^l.

¹⁵ Ee quia na macwjaa'ñena' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, ticajnda meiiⁿ na aa jnda tuii 'naaⁿ seiiⁿeⁿ oo aa tjaa'naⁿ. Juu na tuiiⁿexco ts'aⁿ, juu jo' cajnda.

¹⁶ Cha'tsondye nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'oomwaaⁿ, quiaa Ty'ooots'om na meiⁿcwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom ñequio juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

¹⁷ Na xuee je' na wjaa wjaatina', meiⁿcwii ts'aⁿ tintseintjaaⁿ ja cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿl. Ee cantsaaⁿ na choya cwit'mooⁿna' na cwiluiindy^o ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom Ta Jesús.

¹⁸ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa, macaⁿa na catio'naaⁿñe cha'tsondyo' 'o. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Éfeso

¹ Ja Pablo, ee na l'ue ts'om Ty'oots'om, cwiluiindyō apóstol, ñ'oomwaa' ma'mōⁿna' ts'aⁿ na majñom Cristo Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Matseicwanoⁿya cartawaa na m'aⁿ'yo' tsjoom Éfeso na la'xmaⁿ'yo' cwentaa' Ty'oots'om ndo' na cwila'y[']yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyō ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' juu naya na laxmaⁿna ñequio juu na tjañomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaⁿana.

Matio'naa'ñe Cristo jaa

³ Cwila't'maaⁿndyō nquii Ty'oots'om na cwiluiñê tsotyē Jesucristo na matseixmaaⁿ na matsaⁿntjoom jaa. Nc'e na matseitjoom'na' jaa ñequio Cristo, jo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ nc'e Espíritu Santo matio'naa'ñê jaa ñequio cwii cwii nnom na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁴ Cwitjoocheⁿ na tq[']ueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue, jndaⁿ tjeii'ñê jaa na nntseitjoom'na' jaa ñequio Cristo. Luaa' s'aaⁿ cha nlqueⁿna' jaa na lju'ndyō jo nnoom, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿya jo nnoom.

⁵ Ee na wi' ts'oom jaa jo' chii xjeⁿ na jndyeecheⁿ tjeii'ñê jaa na nluindyō ntseinⁿnc'e Jesucristo, ee luaa' tq[']ueⁿ ee na ljo' l'ue ts'oom na nluii.

⁶ Tuui na ljo' cha' cantyja 'naaⁿ' jo' nntseit'maaⁿñena' juu naya na matseixmaaⁿ, na cwe' yu tquiaaⁿ na la'xmaaⁿya nc'e nquii Jnaaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom.

⁷ Cantyja 'naaⁿ' juu na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, jo' na macwji'n'maaⁿñê jaa ee na tue' Jnaaⁿ, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

⁸ Candaⁿya ma'mōⁿ Ty'oots'om na wi' ts'oom jaa na matseijnōōⁿo' n'ōōⁿya ndo' mañequiaaⁿ na cwila'nōōⁿa.

⁹ Ndo' jndaⁿ t'mōōⁿ ndaⁿya juu na l'ue ts'oom na wanty'iuu' tyom'aaⁿna', majuu cantyjati na jnaⁿ cha'tso na seijndaa'ñê na nncjaacandaⁿna'.

¹⁰ Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ ma'mōⁿna' na quia nncue'ntyjō xjeⁿ nntse-icandaⁿñeñ'eⁿna', matseijndaa'ñê na cha'tso na m'aⁿ cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue nc'om joo jo' nacje 'naaⁿ' Cristo.

¹¹ Nc'e na jndaⁿ seitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo, teiyo tjeii'ñe Ty'oots'om jaa cha na nc'oomna' jaa na nndaaya cha'na na nndaⁿ' jom, ndo' na nncuaa na ljo' matseiljo'yuna' ñequio na jndaⁿ seijndaa'ñê na nnts'aaⁿ ndo' cwiluiina' cha'xjeⁿ na cjaawee' ts'oom.

¹² Luaa' waa na mach'eeⁿ cha jâ nn'aⁿ judíos na ñentyjaa'jndyee n'ōōⁿya Cristo, catseit'maaⁿñena' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿyâ.

¹³ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na nchii judíos quia na jndye'yo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ' Cristo, majuu ñ'oomxco naya na macwji'n'maaⁿñena' 'o, jla'y[']yo' ñ'eⁿñê, jo' na jñoom sayo 'o ñequio Espíritu Santo na tsoom na nnto'ñoom'yo'.

¹⁴ Manquii Espíritu Santo na tjameiⁿntyjee' nnom ñ'oom na cwiljotyē na maxjeⁿ nnto'ñōōⁿya ljo' na ñnequiaa Ty'oots'om ndaⁿya quia na jndaⁿ seicandyaañeñ'eeⁿ nn'aⁿ na nla'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, cha na catseit'maaⁿñena' jom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñê.

Quiaa Ty'oots'om na jndo' n'om nn'aⁿ na cwila'y[']

15 Cantyja 'naa^m nmei^m mati ja quia na mandiiya na cwila'yuy'a n'om'yo' ñequio Ta Jesús ndo' na m'a^m'yo' na wi' n'om'yo' cha'tso nn'aⁿ na lju' n'om,

16 tyoocjomeiⁿntyjaa'a na mañequiaya na quian'l'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'na^m'yo' quia na matseinaⁿ'ya nnoom.

17 Ty'oots'om caxuee cwiluiiñê, nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotye Jesucristo na matsa'ntjoom jaa, macaⁿ'a nnoom na cantyja 'naa^m Espíritu quiaaⁿ na nla'nqⁿ'yo' ñ'oom na ma'moqⁿ ndaaya ndo' yati ntsata'jnaⁿ'yo' jom.

18 Mati catseicanaaⁿñê naquii' nqueⁿ'yo' cha na nndaqⁿ nla'nqⁿ'yo' ljo' tseixmaⁿ ñ'oom na cwicantyyaa' n'om'yo' na cantyja 'naa^m juuna' maqueeⁿñê 'o, ndo' juu na mañequiaaⁿ na cwicandaa nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ, jeeⁿ cajndana' ndo' jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ'na',

19 ndo' mati quiaaⁿ na caliuuya na jeeⁿ'cheⁿ ndya' t'maⁿ waa na jneiⁿ. Ñequio juu najndeii na matseixmaaⁿ nndaqⁿ nnteijneiⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿñê. Ndo' cantyja 'naa^m juu najneiⁿ luaa',

20 s'aaⁿ na tando'xco Cristo na tue', ndo' s'aaⁿ na tjacjoo ntyjaa' ts'oqⁿ ntyjaya la'ñeⁿ cañoom'luee,

21 tqueeⁿ juu na t'maⁿ'ti cwiluiiñê nchiiti cha'tso na cwiluiitquiendye ndo' mati jo ndaaⁿ cha'tso na cwitsa'ntjom na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na waa najnda. Juu cwiluiit'maⁿ'ñeti jo ndaaⁿ cha'tso na m'aⁿ je' ndo' mati 'io cha.

22 Mati s'aaⁿ na cha'tso nnom c'om nacje 'naa^m juu ndo' s'aaⁿ na juu cwiluiiñê xqueⁿ ñ'oom jo nnom tmaa^m nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ,

23 ee tmaa^m nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ cwiluiiñena' seii' Cristo ndo' matseicandaaⁿñeⁿ'eⁿ'na' jom nc'e juu tmaa^mñeeⁿ ndo' cha'tso na niom, candaqⁿ laxmaⁿ'na' nc'e Cristo.

2

Cwilui'n'maa'ndyo nc'e na jeeⁿ wi' ts'om Ty'oots'om jaa

1 Mañejuu xjeⁿ na tquiaa Ty'oots'om na ta'ndo' xco Cristo tquiaaⁿ na 'o tando'yo' meiiⁿ na jo nnoom tyola'xmaⁿ'yo' l'oo nc'e natia ñequio jnaⁿ na ñeja'xmaⁿ'yo',

2 mati 'o ñet'om'yo' naquii' natiameiⁿ, ñesantyjo'yo' ndo' ñel'a'yo' ljo' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancuewaa, cha'xjeⁿ na l'ue ts'om juu espíritu na waa najndeii na m'aaⁿ naquii' jndye na maleichuu xjeⁿ 'naa^m'na' nn'aⁿ na tiñe'call'a chiuu na l'ue ts'om Ty'oots'om.

3 Mati tiempo na jnda teinomo ñeja'ljomndyo naquii' cha'tso natiameiⁿ, ñel'aaya ljo' na queeⁿ n'om seii'a ndo' ñeja'candaqⁿndyo ñ'omtiuⁿ 'naaⁿ'ya. Ndo' na ljo' ñel'aaya, juu na matseiw'iityeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ laxmaaⁿ'ya na cat'uiina' jaa cha'xjeⁿ na nnt'uiina' nt'omcheⁿ.

4 Saa jeeⁿ'cheⁿ ndya' wi' ts'om Ty'oots'om jaa. T'maⁿ waa na candya' ts'oom ñ'eⁿndyo,

5 ee xjeⁿ na ñet'oqⁿ'ya na l'oo nc'e jnaaⁿ'ya, xjeⁿ'ñeeⁿ tquiaaⁿ na tando'o'xcoqya quia na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo. Ndo' na ljo', nc'e naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwiluii'n'maa'ndyo'.

6 Ndo' na tyolaxmaaⁿ'ya l'oo tquiaaⁿ na tando'o'xcoqya ñequio Cristo Jesús, ndo' s'aaⁿ na cwimeiⁿndyuaandyo ñ'eⁿñe cañoom'luee.

7 Luaa' s'aaⁿ cha xuee na cwiwjaana' m'moⁿ'na' na juu na m'aaⁿ na jnda ntyjeeⁿ jaa, jeeⁿ cajnda tseixmaⁿ'na' ñequio juu naya na matseixmaaⁿ nc'e Cristo Jesús.

8 Nc'e naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om na cwe' yu, jo' chii cwicaluii'n'maaⁿndyo' ee na cwila'yuy'a' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiⁿ nchii laxmaⁿ'yo' na ljo' nc'e cwii na jnda' l'a' ncjo'yo', laxmaⁿ'yo' naljo' nc'e mach'eeⁿ na cwicanda'yo' juuna'.

9 Nchii cwe' waa na jnda' s'aa ts'aⁿ jo' na cwiluii'n'maaⁿñê, cha nntseicu'na' na nntseis'añe cheⁿñqueⁿ.

10 Ee cwiluiindy^o ts'iaaⁿ na mach'ee Ty'o^ots'om. Jnda' tqueeⁿxcoom jaa cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús cha na cal'aaya cha'tso nnom na maty'iomyana' na ndyu'ñeeⁿcheⁿ seijndaa'ñê na cal'aaya.

Cwiljoyaandy^o ñ'eⁿ Ty'o^ots'om nc'e na tue' Cristo

11 Jo' chii cjañjoomⁿ n'om'yo' chiuu ñejla'xmaⁿ'yo' cwitjoocheⁿ na cwila'yuy'yo'. 'O nchii tsjaaⁿ judío 'o ndo' nc'e naljo' jona na cwil'ana 'naaⁿ ntjaaⁿ yo'ndaa ndana na naⁿnom, cwiluena na 'o tila'xmaⁿ'yo' cwentaa' Ty'o^ots'om nc'e na tiquil'a'yo' naljo'.

12 Tiempo'ñeeⁿ nchii cantyja 'naaⁿ Cristo ñet'om'yo', ñet'om'ndyo'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ee wat^o tyom'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om ñequiondye jona, ndo' mati ñ'oom na toom ndaana na nnts'aaⁿ. Xjeⁿñeeⁿcheⁿ meiⁿ ticantyjaaⁿ n'om'yo' jom, meiⁿ na nnc'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

13 Saa je' je' tjoom' m'aⁿ'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús. Jo' chii 'o na ñet'om'ndyo'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om jnda' seicandyoo'ñena' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na tquaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cwenta'yo'.

14 Ee Cristo cwiluiiñê na cwiljoya n'ooⁿ jâ nn'aⁿ judíos ñequio 'o na nchii jo' cwiluiindy^o. Jom s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿ laxmaaⁿ'ya na ñet'ooⁿ'ya na we tmaaⁿ jaa, ee seityueeⁿeⁿ juu na ñet'ooⁿ na wjeendyo^o ntyjaaⁿ cwii na cha'cwijom tatiom na ñet^o'na' jaa.

15 Ñ'oom na tqueⁿ Moisés jndye nnom tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ. Saa cantyja na tue' Cristo seintycwiina' najndeiⁿ na tyotseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. S'aaⁿ na ntycwii jo' cha we ntmaaⁿndyo nncwil'uee'ñê na nnts'aaⁿ cwii tmaaⁿ xco na tjoom' m'aaⁿ'ya cantyja 'naaⁿaⁿ. Laa'ti' waa na seintycweeⁿ na ticuee' n'om nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nc'iaana.

16 Nc'e na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ jo' na seintycwiiñ'eeⁿ na m'aⁿ'ntiaa'ndye we ntmaaⁿ nn'aⁿ, s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿ jona, ljoyaandyena ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

17 Jndyo Cristo na jndyonquiaaⁿ ñ'oom xco na mach'eena' na cwintycwii tia' quii'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ na tquia ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, ndo' mati quii'ntaaⁿ jâ nn'aⁿ judíos na candyoo'ti ñet'ooⁿ'yâ cantyja 'naaⁿaⁿ.

18 Nc'e cantyja 'naaⁿ Cristo jo' na meiiⁿ we ntmaaⁿ jaa, wanaaⁿ na nntsaquiã'a na m'aaⁿ Ty'o^ots'om, cwiluii na ljo' nc'e Espíritu Santo.

19 Jo' chii 'o nn'aⁿ gentiles tacola'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwe' cwiquieya cwii tyuaa na nchii jo' tuiindy^o. Xeⁿ nchii je' je' mañecwii xjeⁿ cwiluiindy^o ñequio tmaaⁿ na cwiluiiñe cwentaa' Ty'o^ots'om, cwiluiindy^o nn'aⁿ na ñecwii w'aa 'o, ndo' ñequii'ñeeⁿ ntseinda 'o.

20 'O cwiluiindy^o cha'cwijom w'aa na jna'na' nacjoo' ts'iaⁿ'tsjo', na tacatyeeⁿ nacjoo' ñ'oom na tyoñequia apóstoles ñequio profetas. Manquiti Jesucristo cwiluiiñê tsjo' nqui w'aa'ñeeⁿ.

21 Cristo cwiluiiñê tsiaⁿ'tsjo'ñeeⁿ. Nacjoo' juuna' cha'waa w'aa'ñeeⁿ cwijom wjaacandaa'na' hasta na ncue'ntyjo na nluiiñena' cwii wats'om na lju' cwentaa' Ta Ty'o^ots'om.

22 Jo' chii cha'tsondyo' 'o na seitjoom'na' ñ'eⁿ Cristo matseitjomna' 'o ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwiluiindy^o cwii w'aa yuu na nnc'oomñe Ty'o^ots'om nc'e Espíritu Santo.

3

To'ñom Pablo ts'iaa' na nnts'aa'

1 Jnaa'ñ ñ'oommei'ñ, jo' na ja Pablo m'aa'ya prašo cantyja 'naa'ñ Cristo Jesús cha catejndeiina' 'o nn'a'ñ gentiles,

2 Nc'e na jee'ña yañe Ty'oqots'om, matsona' na manquiu'yo' na tqúiaa'ñ ts'iaa'waa na cats'aaya juuna' naquii'ntaa'ñ'yo' cha na catejndeiina' 'o.

3 Ee t'moq'ñ noo'ña ñ'oom na jee'ñ wanty'iuu' ñetuaa chiuu jnda seijndaa'ñê, ndo' tqúiaa'ñ na catsei'no'ña juuna'. Chjoowi' ñ'oom'ñee'ñ jnda seiljeiya na matseicwano'ña na m'a'ñ'yo'.

4 Quia nla'na'ñ'yo' juuna' quia jo' nla'no'ñ'yo' na matsei'no'ña ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaa cantyja 'naa'ñ Cristo.

5 Juu na jee'ñ wanty'iuu' ñetuaa tñquiaa Ty'oqots'om na nliu nn'a'ñ na ñet'om teiyo juuna', cha'xje'ñ je' ñequio Espíritu Santo jnda t'moq'ñ ndaa apóstoles na lju' n'om ñequio profetas.

6 Luaa waa ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaana': Nn'a'ñ na nchii judíos joona, juu na nnts'aa Ty'oqots'om na nndaa nn'a'ñ judíos, mati nnto'ñoomna. Matseitjoom'na' joona ñequio seii' Cristo, mati mañ'oomna' joona naquii' ñ'oom na tso Ty'oqots'om na nnts'aa'ñ cantyja 'naa'ñ Cristo Jesús.

7 Macantya 'naa'ñ ñ'oomwaa' jo' na s'aa Ty'oqots'om na jndaya na mañequiaya juuna' ndaa'ñ nn'a'ñ, ndo' tqúiaa'ñ najndei na matseixmaa'ñ na ñ'e'ñ mats'aaya tsiaa'waa'ñ.

8 Quii'ntaa'ñ cha'tsondye nn'a'ñ cwentaa' Ty'oqots'om na tit'ma'ñ cwiluiindy'e, cantyja 'na'ña, ja tit'ma'ñ ndyoty'a, nchiiti joona. Saa' meii'ñ na ljo', noq'ñ ja tqúiaa'ñ ts'iaa'ñ na catseicandiiya nn'a'ñ na nchii judíos na cha'tso na matseixmaa'ñ Cristo jee'ñ cajndana' meii'ñ xocandaa'ñ nntsei'no'ñ' ts'a'ñ.

9 Ndo' ty'iroom ts'iaa'ñ ja na cats'aaya na c'ooliu nn'a'ñ chiuu nncwji'n'maa'ñê 'o nn'a'ñ na nchii tuiindy'o' judíos. Quia na jna'jndyeeche'na' na s'aa Ty'oqots'om cha'tsoti na maniom seijndaa'ñê na luaa'ñ nncuaa, saa' hasta quia je'che'ñ matseicanoo'ñ na ljo',

10 cha cantyja 'naa'ñ juu tmaa'ñ nn'a'ñ na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'ñ'aa'ñ cha'tsondye na cwiluiitquiendye na m'a'ñ cañoom'luee ñequio cha'tso na cwi'tsa'ñtjom jo' jo', caliuna na jndye nnom na jndo' ts'om Ty'oqots'om.

11 Ty'oqots'om s'aa'ñ cha'tso nmei'ñ cha'xje'ñ nque'ñ jnda seijndaa'ñê na ticantycwii na l'ue ts'oom na nncuaa, ndo' seicandaa'ñena'ñ naljo' ee Taya Jesucristo.

12 Ndo' nc'e na cwila'yuy'a n'oo'ñ ñ'e'ñ Jesucristo ndo' cwicantya'ñ n'oo'ña jom, jo' na matseicanaa'ñena'ñ na cwila'candyoo'ñdyo' na m'aa'ñ Ty'oqots'om.

13 Jo' chii maca'ña ndaa'ñ'yo' na tintsei'ndaa'ña'ñ nquiu'yo'ñ nawi'ñ na matjo'ña cantyja 'na'ñ'yo' ee na ljo', matseit'maa'ñena'ñ 'o.

Cristo candya' ts'oom jaa'

14 Macwe' jo' na maco'a xtyaya jo nnom Tsoty'e Taya Jesucristo,

15 na cantyja 'naa'ñ jom cha'tso yo na m'a'ñ cañoom'luee ñequio yo na m'a'ñ tsjoomnancue, cwilcwii'na xue'ñ'e'ñ na cwiluiiñê Tsotyena.

16 Nquii Tsotyaa'ña waa na jee'ñ cajnda na tjaa ljo' cwii maca'ña'ñ na matseixmaa'ñ. Maca'ña na cantyja 'naa'ñ joona', naquii'ñ n'om'yo'ñ ññequiaa'ñ na nna'ñdyo'ñ ndo' nla'xma'ñ'yo'ñ najndei na cwiluiiñê nc'e Espíritu,

17 cha nndaa'ñ nnc'oomñe Cristo naquii'ñ n'om'yo'ñ nc'e na cwila'yuy'a n'om'yo'ñ ñ'e'ñê cha caljoty'e'ñ na m'a'ñ'yo'ñ naquii'ñ na m'aa'ñ Ty'oqots'om na wi' ts'om 'o, cha'xje'ñ njoom ty'e nch'ioo' ts'oom.

18 Mati macaⁿla nnom Ty'oots'om na cala'noⁿya'yo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' cwanti na t'maⁿ na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom nn'aⁿ, ndo' na tco, ndo' na njoom, ndo' na ndye.

19 Juu na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom 'o luua, macaⁿla na cala'noⁿyo' na waljoo'cheⁿ na t'maⁿna', ndo' na luua' nla'noⁿyo' jo' na nnc'om'yo' na chawaañ'eⁿ naquii' n'om'yo' m'aaⁿñe Ty'oots'om.

20 Catseit'maaⁿñena' Ty'oots'om na jom jndyeti nndaq nnts'aaⁿ nchii cwe' cha'xjeⁿ cwitaaⁿ jaa meiⁿ nchii cwe' cha na cwila'tiuutyaaⁿ ndo' na matei-jneiⁿ jaa nc'e najndei na matseixmaaⁿ m'aaⁿna' naquii' n'ooⁿya.

21 Jom catseit'maaⁿñena' naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús cha'tso ndyu ndo' cha'waati xuee na cwii wjaatina'. Amén.

4

Tjoom' m'aⁿyo' nc'e Espíritu Santo

1 Ja m'aaⁿya w'aancjo jnaaⁿ na cwiluiindyö ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Jesucristo, mats'aaya ty'oo ndaaⁿyo' na c'om'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na c'om nn'aⁿ na maqueeⁿñe Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ee mancjo'yo' jo'.

2 C'om'yo' na nioom' n'om'yo' ndo' yann'aⁿndyo', c'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo', canaⁿndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' ñequio na wi' n'om'ntyjee'yo'.

3 Ñequio na mateijndei Espíritu Santo 'o, calajndaⁿyo' na ñecwii n'om'yo' ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' nc'e na matseitjoom'na' 'o na ya m'aⁿyo' ñequiondye jona.

4 'O nc'e Cristo ñecwii sei' cwiluiindyö' ndo' ñecwii Espíritu Santo na m'aaⁿñe naquii' n'om'yo', cha'xjeⁿ jnda tqueeⁿñe Ty'oots'om 'o na ñecwii waa na cwicantyyaa' n'om'yo',

5 m'aaⁿ ñecwiiñe Jesucristo na cwiluiiñe na matsaⁿntjoom, ndo' ñecwii na cwila'yu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿñe, ndo' ñe'cwii na cwileits'oomndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ,

6 ndo' m'aaⁿ ñecwii Ty'oots'om na nqueⁿ cwiluiiñe Tsotyaaⁿ na cha'tsondye, jom cha'tso matsaⁿntjoom ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ naquii' n'ooⁿya ndo' m'aaⁿñe jo' jo'.

7 Cwii cwiindyö cantyjati na jnda jndaa' nnom Cristo na 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, cantyjati jo' naya na maco'ñom.

8 Nc'e na luua' jo' matso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljei:
Quia na tjawaaⁿ cañoom'luee jnda na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ,
tjachom cha'tso joo na ñet'om nacjoom'm,
ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ tquiaaⁿ cwii cwii nnom na 'naaⁿna.

9 ¿Ljo' ñe'ca'moⁿna' na matsona' na tjawaaⁿ? Matsona' naljo' ee najndyee jndyocueeⁿ nnom tsjoomnancuewaañe.

10 Jom na jndyocueeⁿ majuutyeeⁿ tjawannaaⁿaⁿ cañoom'luee cha na cha'tsoti na niom, candaq' ma'moⁿna' na m'aaⁿñe.

11 Ndo' manquiiyeeⁿ tquiaaⁿ na nt'om nn'aⁿ cwiluiindyö apóstoles. Nt'om cwiluiindyö nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ cha cala'yu' nn'aⁿ. Nt'om cwiluiindyö na cwif'e'quia ñ'oom xco na ya cantyja na lui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, ndo' nt'om cwiluiindyö na cwitei'x'ee ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ndo' nt'omcheⁿ cwito'ñoom na 'naaⁿ na cwit'mooⁿ ndaaⁿ nc'iaa.

12 Luua' s'aa Cristo, jo' na ya tei'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ na nl'ana ts'iaaⁿ na macaⁿna' cha na nncjaawijndyeeⁿ nn'aⁿ na nnc'om cantyja 'naaⁿaⁿ,

13 hasta xjeⁿ na nncue'ntyjo na cha'tsondyo tjoom' nnc'ooⁿya na cwila'yuy'a n'ooⁿya ñ'eⁿñê ndo' na candaⁿya na cwita'jnaaⁿa nquii Jnda Ty'oots'om. Ndo' na ljo' n'laxmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tquiie n'om na candaⁿ nntseijomna' jaa cantyja 'naaⁿ Cristo.

14 Quia jo' taxocateijomnda'na' jaa cha'na yocanch'u na tiyo yo cwila'chuii' chiuu waa na m'aaⁿ n'om. Meiⁿ taxonquiandyo na nleichuuna' jaa cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na cwe' cantu na cwiñe'quia nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om na joo ñ'oom'ñeeⁿ cwi'oochoondyena' nn'aⁿ nato na tixcwe.

15 Quia jo' nc'e na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ, calanaⁿya ñ'oom na mayuu', matsona' na catsanajndaⁿya cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom chiuu waa na m'aaⁿya nc'e na matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueⁿ tmaaⁿ jaa na laxmaaⁿya seiⁿeⁿ.

16 Ndo' cantyja 'naaⁿ Cristo, jaa na cwiluiindyo seiⁿeⁿ, matseijomna' cha'na tjacañjoom'ñe seiⁿ ts'aⁿ, ndo' juu jo' quia ya t'uui'na' ñequio cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, quia jo' tjoom' m'aaⁿna', ndo' nc'e jo' ya wjanajndeiⁿ juuna'. Ndo' jaa na cwiluiindyo seiⁿeⁿ, nntsawijndaⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ.

Cwiluiindyoxcoq na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Cristo

17 Jo' chii nc'e nquii Ta Jesús matsa'ntjoom jaa, luaa ñ'oom na matsjoo ndaa'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na tyootioondye l'o Ty'oots'om. Ee joona m'aⁿna ñomtiuu 'naaⁿna na cwe' ts'iaaⁿndyo joona'.

18 Ee juu na cwila'noⁿna matseijomna' cha'cwijom na jaa'ñe. Ee juu na wando' Ty'oots'om ticaaana' ñ'eⁿndyena ee ticala'noⁿna cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na quieⁿ n'omna.

19 Jnda s'aana' na tajnaaⁿtona natia na cwil'ana, cwiñequiandyena nnom ljo' na queeⁿ ts'om seiina cha ñequio na neiiⁿna nndaⁿ n'l'añ'eⁿna cha'tso nnom ljo' na ticaty'iomyana'.

20 Saⁿ 'o nchii luaa' waa ñ'oom na tyot'mooⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa'yo'.

21 xeⁿ na mayuu' jndye'ya'yo' ñ'oom'm ndo' jla'noⁿ'yo' na ñ'oom na mayu'cheⁿ juuna',

22 quia jo' cantyja 'naaⁿ chiuu waa na ñet'om'jndyee'yo', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ natia na ñeseiqueeⁿ ts'om sei'yo' ee juu jo' tseixmaⁿna' cwii na jnda tei'ndaa'ñ'eⁿ na joo natia'ñeeⁿ cwinquiu'nn'aⁿna' ts'aⁿ.

23 Macaⁿna' na cala'xco'yo' cantyja 'naaⁿ espiritu 'na'yo' ñequio na m'aaⁿ n'om'yo',

24 ndo' na c'omxcondyo' cha'cwijom ts'aⁿ na macwee liaa xco na juu jo' cwiluiiñena' cantyja na l'ue ts'om Ty'oots'om na cwiwitquioo' jo' quia na mach'ee ts'aⁿ na maty'iomyana' ndo' lju' wjaam'aaⁿ.

25 Jo' chii tacalanei'yo' cantu, cwii ndo' cwiindyo' catseineiⁿ ñ'oom na mayuu' ñ'eⁿ nc'iaa' ee cha'tsondyo cwiluiindyo cwii cwii nnom ljo' na tjacañjoom'ñe seiⁿ Cristo.

26 Quia matsei'w'ii' x'ia', tintseitjoondyu'ti' nnoom na jnda'jom nntseica-maaⁿndyu' na tincja'cwaaⁿ'ya'jom.

27 Tiñenquia'yo' meiⁿcwii nnom na tsaⁿjndii nndaⁿ nnts'aaⁿ xjeⁿ 'o.

28 Ñeeⁿ 'o na ñex'uee, je' tanch'ueeti, je' cats'aayaaⁿ ts'iaaⁿ na yati cha nncuaa ljo' na nndaⁿ nnteiñeⁿ n't'omcheⁿ na matseitjoona' joona.

29 Meiⁿcwii ñ'oomntjeiⁿ talanei'yo', macanda calanei'yo' ñ'oom naya na nnteiñdeina' ts'aⁿ na nncjaawijndeiityeeⁿ, ndo' nn'aⁿ na ndye ñ'oom'ñeeⁿ nntio'naaⁿñena' joona.

30 Ndo' til'a'yo' cwii nnom na nntseichjoo'na' ts'om Espíritu Santo na cwiluiñe Ty'oots'om, nquii na ñequio juu ty'oom sayo 'o, cha jndaa' ñee' 'o xuee quia na nnlui'n'maa'ndyeñ'e' nn'a'.

31 Ca'ndye'yo' cha'tso nnom na cwil'a na matsei'ndaa'na' n'om'yo', cha'na nntseiw'ii ts'a' x'iaa'na', nntseilio'ñe ts'a' ñ'e' x'iaa'na', c'uaa c'uaati ñom na matseijmei'ñe nnom x'iaa'na', maju' ts'a' ñ'oom wi' nacjoo' x'iaa'na', ñequio chatso nnom ljo' na tis'a.

32 Cal'a'yo' na ya nn'a'ndyo' ñ'e' nc'iaa'yo', c'oom na wi' n'om'yo' joona, cala't'ma' n'om'yo' nc'iaa'yo' cha'xje' matí matseit'ma' ts'om Ty'oots'om 'o nc'e Cristo.

5

Luaa maca'na' na c'om ntseinda Ty'oots'om

1 Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oots'om na m'aa' na jee' candya' ts'oom 'o, jo' na maca'na' na caluii'ndyo' cha'xje' nque'.

2 C'om'yo' na jnda nquii'yo' mei'quia nn'a' cha'xje' Cristo ty'oom na candya' ts'oom jaa, ndo' t'quiaañe na tuee'e' cwentaaya. Ndo' na ljo' s'aa' s'aana' ntyjii Ty'oots'om ñ'e'ñe cha'cwijom catsma' na cwila'cuee' nn'a' judíos cha nntseit'ma' ts'oom joona jnaa'na. Manc'e jo' chii tiao na jee' tjawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'e'ñe cha'cwijom cwii jndye cachi.

3 Saa quii'ntaa' 'o na cwiluiindyoy' nn'a' cwenta' Ty'oots'om ticatsona' mei' cwe' na nlanei'yo' ñ'oom cantyja 'naa' na cwe' nnc'oomya ts'a' ñ'e' x'iaa' ndo' cha'tso nnom ñ'oomtia, oo aa quee' ts'om ts'a' na ñe'cwityañe.

4 Ticaty'iomna' na nlanei'yo' mei'quia nnom ñ'oom ntjei' oo ñ'oom wi', oo ñ'omjnaa' na cwila'nei' nn'a'. Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O cjaañoom' n'om'yo' cwii cwii nnom na cantyja 'naa' joo jo' ñ'e'quia'yo' na quian'l'uaa' Ty'oots'om.

5 Ee manquii'yo' na juu ts'a' na cwe' nnc'oomya ñequio x'iaa' oo na nntseiquee' ts'om na ñe'cwityañe, jo' jo' matseijomna' cha'na quia na matseit'maa'ñe ts'a' cwii na cwe' nn'a' nl'a, ndo' na ljo' nntseicu'na' na nncjaaquiee' tsa'ñee' cantyja na matsa'ntjom Cristo ñ'e' Ty'oots'om.

6 Mei'cwii ts'a' tinguio'nn'a'yo' na nndu'yo' ñ'oom ntjei' nnom, ee macwe' jnaa' jo' juu na t'ma' nntseiw'ii Ty'oots'om nnt'uina' nn'a' na tilañ'oom'ndyena chiuu na matseicañee' joona.

7 'O til'a'yo' cha'xje' na cwil'ana.

8 Ee 'o jnda ñe'om'yo' cantyja 'naa' na jaa'ñe saa je' na jnda seitjoom'na' 'o ñequio Ta Jesucristo, c'om'yo' cantyja 'naa' naxuee'ñe,

9 ee juu naxuee'ñe quia na matseixuee'ña' naquii' ts'om ts'a', mach'eena' na yats'a'ñe, xcwe mach'ee' ndo' mayom'm ñ'oom na nntseineii'.

10 Cala'jnda'yo' na nntsawi'na'yo' na nl'a'yo' cha'tso yuu na macjaawee' ntyjii Ta Jesús ñ'e'ndyo'.

11 Ticala'jomndyo' ñequio ljo' na tjaa yuu l'ue na cwil'a nn'a' na m'a' cantyja 'naa' na jaa'ñe. 'O cala'canoo'yo' na tixcwe ljo' cwil'ana.

12 Ee mach'eena' na jnaa' ts'a' na nntseinei' ljo' na cwe' nty'iu cwil'a na'ñee',

13 saa quia na jnda seicanoo' naxuee'ñe cha'tso ljo' na cwe' nty'iu cwiluii, quia jo' cwiwitquioo'ya. Ee juu naxuee matseicanoo'na' cha'tsoñ'e' ljo' na wany'i'uu' niom.

14 Cantyja 'naa' luaa', luaa matsona':
Calcwi' u na watsu',
quicantya' na wa' qui'ntaa' l'oo

cha na nñequiaa Cristo na xuee nnc'oom'.

15 Cantyja 'naa' nmei' cal'andyo' cwenta cantyja chiuu waa na tsam'a'nyo'. Tinc'om'yo' na cwe' tijndo'to n'om'yo', 'o c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'.

16 Jo' chii que'ndyo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyaana'. Mei' tila'catsuu'yo' xuee 'na'yo' na cwe' chutindyo, ee cwii cwii xuee jaawiwi'ti.

17 Til'a'yo' cwii nnom na cwe' nl'a'to'yo', cala'no'ya'yo' ljo' l'ue ts'om Ta Ty'oqots'om na nl'a'yo'.

18 Tinc'om'yo' na candye'yo', ee na luaa' nl'a'yo' wjaachuna' 'o na nntsu- undyo', 'o c'om'yo' na too'ndyo' ñ'e' Espíritu Santo.

19 Calana'yo' ñ'oom na cho salmos na nddye'yo' ñ'e' nc'iaa'yo' ndo' cata'yo' cha'tso nnom na ya nnta ts'a' na cwila't'maa'ndyo' Ta Ty'oqots'om ñequio na xcwee'ya n'om'yo'.

20 Ñequii'che' quia'yo' na quian'l'uaa' Tsotyaya Ty'oqots'om cantyja cha'tsoti na matio'ña'ñê 'o ñequio xuee' Taya Jesucristo.

Ñ'oom cantyja 'naa' nn'a' na t'unco.

21 Catue'ndyo' cje'yo' ndaa' nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e na t'mañe Ty'oqots'om nquii'yo'.

22 'O yolcu na m'a' s'aa'yo' cal'a'yo' ljo' na l'ue n'omna cha'cwijom cwindye'ntjom'yo' nnom nquii Ta Jesucristo.

23 Ee tsa's'a cwiluiñê xque' scoom'm, cha'xje' Cristo cwiluiñê xque' tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'a' ndo' na macwji'n'maa'ñê tmaa'ñee', ee cwiluiñena' seii'e',

24 ndo' cha'xje' t'maa' nn'a' na cwila'yu' maju'ñecje nnom Cristo, maluaa' maca'na' na joo yolcu na jnda' t'unco catuee'ndyecjena ndaa' s'aana.

25 Na'nom na m'a' lcuu c'omna na jnda nquiuuna joo cha'xje' Cristo ty'oom na candya' ts'oom tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'a' ndo' na tquiaañê na tuee'e' cwentaana.

26 Luaa' s'aa' cha na nntseixma' tmaa'ñee' cwentaa' Ty'oqots'om ndo' tqe' ljoom'm juuna' quia na teits'oomndyena ndo' ñequio na tyondyena ñ'oom'm,

27 cha nñequiaa che'nque' tmaa'ñee' nnoom na nei'ncoo' caxuee tseixma'na', na tjaa yuu na cwajndii cantyja 'naa'na' mei' tjaa'na' na cantseii'na' mei' tjaa cwiiche' na nljei' na ticuaaya cantyja 'naa'na', na ñequii'che' tseixma'na' cwentaa' Ty'oqots'om ndo' candaa'ñ'e' matseixma'na' cwentaa'a'.

28 Maluaa' waa na matsona' na c'oom tsa's'a na wi' ts'oom scoom'm cha'xje' jnda ntyjee' seii'e'. Ee ts'a' na wi' ts'om scuu' ma'mo' na jnda ntjiñe che'nquii.

29 Ee tjaa 'ñee' quich'ee na jndoo'ñe che'nquii. Macwaa'a' nantquie cha nnc'oom na yaa'a'. Ndo' cha'xje' Cristo mach'ee' cwenta jaa tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'a', maluaa' matseijomna' na cateix'ee ts'a' scoom'm.

30 Ee jaa tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'a', cwiluiindyó seii' Cristo na cha'waañê. Ndo' cwii cwiindyó matseijomna' cwii cwii nnom na matseicañjoom'na' jom.

31 "Jo' chii tsa's'a n'ñee' tsotyee' tsoñee' cha na nntseitjoom'na' jom ñ'e' scoom'm ndo' wendyena nla'xma'na ñecwii ts'a'."

32 Jee' t'ma' matseixma' ñ'oomwaa' na jee' wanty'iuu' waana'. Saa ja matseijoom'ndyo' ñ'oommei' cantyja 'naa' Cristo ñequio tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'a'.

33 Saa ñ'oom na macanda, cwii ndo' cwiindyo' 'o c'oom na jnda ntyjii scuu' cha'xjeⁿ na jnda ntyjiiñe cheⁿnquii ndo' mati 'o naⁿlcu cala'l'uee'ndyo' s'aa'yo'.

6

Luaa maca'na' na c'om nda nn'a' na cwila'yu'

1 'O yonch'u, nc'e na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo, laxmaⁿ'yo' na c'om'yo' na ndyaandyo' jo ndaa nn'a' na nda o' ee maty'iomyana' na nl'a'yo' naljo'.

2 Ee ljeii najndyee na matsa'ntjomna' chuuna' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ. Matsona': "Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'

3 cha na nnc'oom' na neiⁿ ndo' tco xueechu' nnom tsjoomnancuewaa."

4 Ndo' 'o je', na m'aⁿ nda'yo' til'a'yo' cwii nnom na nla'l'ioo'ndyena, 'o cala'quie'yo' joona ñequio ñ'oom na matseijndo'na' n'omna chiuu nnc'omna ndo' cat'moⁿ'yo' ndaana na candya' ts'om Ta Jesucristo joona.

Ñ'oom cantyja 'naa' nn'a' na teil'uandye na cwindye'ntjomtye'

5 'O nn'a' na teijndandyo', c'om'yo' na ndyaandyo' ndaa patrom 'naⁿ'yo', catue'ndyo'cje'yo' ndaana ndo' ñequio na nquia'yo cala't'maaⁿndyo' joona ñequio na xcwee' n'om'yo' cha'xjeⁿ nquiu'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom nquii Cristo.

6 Nchii cwe' quia na jndoo'na jo' na cwique'ndyo' ts'iaaⁿ na cwil'a'yo'. 'O cal'a'yo' na ljo' ee na manquiu'yo' na nnom nquii Cristo m'aⁿ'tyeⁿ'yo' moso, ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om.

7 Ts'iaaⁿ na nl'a'yo', cal'a'yo' juuna' ñequio na tinc'uaa' n'om'yo', cha'xjeⁿ nnom nquii Ta Jesucristo na cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaa nn'aⁿ.

8 Ee manquiu'yo' na cwii cwii ts'aⁿ, aa m'aaⁿ'tyeeⁿ moso oo aa m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ nqueⁿ, saa Ta Jesús ññequiaaⁿ na nnc'o'ñom cantyjati na ya na ñes'aa.

9 Ndo' 'o je' patrom, majo'ti cal'a'yo' ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ'tyeⁿ moso 'naⁿ'yo' meⁿ nchii na nndu'yo' cwii ñ'oom na ntseicaty'ueaⁿ joona. Ee cjañjoom' n'om'yo' na 'o ñ'e'ndye joona cañoom'luee m'aaⁿ Ta Jesús na matsa'ntjom jaa. Ndo' jo nnom jom ñecwii xjeⁿ cwila'xmaa'ya.

L'o ts'iaaⁿmeiⁿ cwil'uee'ndyo'

10 'O nn'a'ya, Ta Jesús tjacantyja najndeiⁿ na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ jo' c'oom' jndeiⁿ n'om'yo' nc'e matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿñê.

11 Cwil'uee'ndyo' cha'tso nnom l'o ts'iaaⁿ ndia' na jnda tquiaa Ty'oots'om ndaa'yo', cha na ndaa nnaⁿndyo' nacjoo' cha'tso nnom na manquiu'nn'aⁿ tsaⁿjndii 'o.

12 Ee nchii cwe' ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ sei ñequio ndeiⁿ cwil'aaya tia'. Jaa m'aaⁿya nacjoo najnda na wi'ndye na titquioo' na m'aⁿ jo ndo' ljo'luee, joo na waa najnda na cwiqueⁿ xjeⁿ, na cwitsa'ntjom, ndo' nt'omcheⁿ na cwitsa'ntjom tsjoomnancue jaaⁿwaañe.

13 Jo' chii cwil'uee'ndyo' cha'tsoñ'eⁿ l'o ts'iaaⁿ cwentaa ndia' na mañequiaa Ty'oots'om cha quia na nncue'ntyjo xuee na wi' nntjom'yo' nndaⁿ nnaⁿndyo' ndo' na jnda jndaⁿ jnaⁿndyo' tia', ndicwaⁿ meiⁿ'ntyje'tyeⁿ'yo'.

14 Cwintyje'tyeⁿ'yo' cwentaaⁿ na cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xjeⁿ son-daro matseityeeⁿ xcweeⁿ ñequio tjaⁿ, cal'a'yo' na maty'iomyana' ee juuna' nncwañoom'na' 'o cha'xjeⁿ cotom xjo wañoom'na' sondaro.

15 Cha'xjeⁿ m'aaⁿc'eeñe sondaro na mañjoom l'oom'm na wjaⁿ tia', mati 'o ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' na nnts'anquia'yo' ñ'oom na ya na mañequiaana' na cwiljoya ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ.

16 Tsaⁿjndii majoom'm ndo^o nacjo'yo' na too' chom. Cha'xjeⁿ tjaⁿ tmeiⁿ mawañoom'na' sondaro na tinc'oom ndo^o jom, maluaa' cwil'uee'ndyo' juu na cwilayu'ya n'om'yo' cha nlandu'yo' ndo^o na maju' tsaⁿjndii nacjo'yo'.

17 Juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ cwil'uee'ndyo' juuna' na nncwafoom'na' 'o cha'xjeⁿ tjaⁿxqueⁿ xjo' mawañoom'na' xqueⁿ sondaro ndo' mati cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xjeⁿ xjo espada na mañequiaa Espiritu Santo ndaa'yo'.

18 Tintsacwintyje'yo' na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om cha'xjeⁿ na mañequiaa Espiritu Santo naquii' n'om'yo', ñequii'cheⁿ cala'ty'oondyo' ndo' cata'yo' nnoom, tincwintqueⁿyo', ñequii'cheⁿ na c'om'c'eendyo' na calaneiⁿyo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿaⁿ.

19 Mati calaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿya na cateijneiⁿ ja ñ'oom na nntseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ meiⁿ tintseicaty'uena' ja na nñequiaya na caliu nn'aⁿ chiuu waa ñ'oom na jeeⁿ wanty'iⁿuu' waa na nluⁿi'n'maaⁿñe ts'aⁿ.

20 Jndaⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, ndo' cwe' jnaaⁿ jo' na m'aaⁿya w'aancjo, calaneiⁿyo' nnoom na c'oⁿt'maaⁿndyo' ts'oⁿya na nntseinaⁿya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ matsona' na cats'aa.

Ñ'oom na jaantycwii na matseiljeii Pablo cartawaañe

21 Ti'nn'aⁿya Tíquico, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jom jeeⁿ xcwee' ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, jom ntseicañeeⁿ 'o chiuu waa na m'aaⁿya cha caliu'yo' ljo' mats'aaya.

22 Cwe' jo' na majñooⁿya jom na m'aⁿyo' na catseicañeeⁿ 'o chiuu waa na m'aaⁿya ñjaaⁿ cha na nñequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'.

23 'O nn'aⁿya na cwila'yⁿyo', nquii Ty'oots'om na cwiluiñê Tsotyaaⁿya ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, quiana na nda'yo' na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaaⁿ na ndo' na cato'ñoom'yo' na m'aⁿna na wi' n'omna 'o ee cwila'yⁿyo' n'om'yo' ñ'eⁿndyena,

24 juu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, quiaaⁿ juuna' ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na ticala'chuii' na m'aⁿ na jnda nquiu Taya Jesucristo.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Filipos

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Filipos

¹ Maja Pablo ñequio Timoteo cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Jesucristo, cwilaljeiyyâ cartawaañe, cwilacwanoo^oyâ juuna' na m'aⁿ 'o na cwila'yu'yo' tsjoom Filipos na cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo Jesús, ñequiondyo' 'o na cwijndo'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om ñequio 'o na cwindye'ntjom'yo' ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

² Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo guiana na candaaⁿ'ya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaana.

Macaⁿ Pablo cwentaa nn'aⁿ na cwila'yu'

³ Cwii cwii ndii' na macjaañjoom' ts'ooⁿ'ya 'o, nnom Ty'oots'omya, mañequiaya na quian'l'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'na'yo'.

⁴ Quia na matseinaⁿ'ya nnoom, ñequio na nei'ya macaⁿ'a na cateijneiⁿ 'o na cha'tsondyo'.

⁵ Ee cantyjati xuee najndyee hasta xjeⁿ je'cheⁿ, ñecwii cwila'jomndyô naquii' ts'iaaⁿ na cwiñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

⁶ Ee ntyjiiyaya na juu ts'iaaⁿ nayawaañe na to' Ty'oots'om naquii' n'om'yo', ñe'cwii tco nnts'aaⁿ na nncjaacandaaⁿ'ñ'eⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

⁷ Maxjeⁿ maty'iomyana' na luua' m'aaⁿ ts'ooⁿ'ya cantyja 'naaⁿ cha'tsondyo' ee na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o na cwila'jomndyo' ñ'eⁿndyo naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, meiiⁿ na m'aaⁿ'ya w'aancjo oo meiiⁿ na mei'ntyjaa'a jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ na mawañ^o'a ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ oo na mañequiaya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ.

⁸ Ee mantyjiiⁿndaa'ñe Ty'oots'om na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e juu na m'aaⁿ Jesucristo na jeeⁿ candya' ts'oom 'o cha'xjeⁿ na jeeⁿ wi' ts'om yuscu jnaaⁿ na 'ndaañe.

⁹ Macaⁿ'a nnom Ty'oots'om na nnc'om'ti'yo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo', ñequio na jndq'ti n'om'yo' ndo' na nla'nqⁿ'ti'yo' cha'tso,

¹⁰ cha ndaaⁿ nntjei'yo' cwenta cwaaⁿ cwii nnom na xcweti tseixmaⁿ'na'. Ee na ljo' ndaaⁿ nnc'om lju'ndyo' na cwitsam'aⁿ'ti'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, meiⁿ ticalaxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'tjoondye jo nnom Cristo xuee quia na nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ,

¹¹ ndo' na luuaⁿ, nleil'uee'ñe Jesucristo joo na jnda jla'jomndyo' ñ'eⁿ'ñe na nntseijomna' joona' cha'cwijom cwii ntjom na cwiwe'na cantyja 'naaⁿ joona' nntseit'maaⁿ'ñena' Ty'oots'om.

Yocheⁿ na wa'ndo'a nndi'tjo'ya nnom Cristo

¹² 'O nn'aⁿ'ya na cwila'yu'yo', l'ue ts'ooⁿ na cala'nqⁿ'yo' na joo nawi'meiⁿ'na na matjo'ya, mayuu'cheⁿ cwiteijndeiina' na 'oonndye nn'aⁿ ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿ'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ.

¹³ Ee cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ wats'iaaⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ, manquiyana na m'aaⁿ'ya w'aancjo nc'e na majontyjoⁿ'ya cantyja 'naaⁿ Cristo.

¹⁴ Ndo' majndyetei nn'aⁿ na cwila'yu' na cwinty'iaana na m'aaⁿ'ya praso, cwin'omt'maaⁿ'ndyena n'omna na ti'maaⁿ n'omna cwilaneiⁿ'na ñ'oom' Ty'oots'om ñequio na cwicantyyaa' n'omna Ta Jesús.

15 Ñ'oom na mayuu' na cwantindye joona cwilaneiⁿna ñ'oom'ñeeⁿ na taa' n'omna ja ndo' ñequio na ñe'cwinom'na ja, saa nt'omcheⁿ ñequio na xcwee' n'om cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

16 Saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'ñeeⁿ na ñequii'cheⁿ m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena, tixcwee' n'omna ee cwila'tiuuna na cwil'ana na ljo', cha nnchjeetina' ja na m'aaⁿya praso,

17 saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'm ee na jnda nquiuna ja. Ee cwila'noⁿyana na ty'iom Ty'oots'om tis'aaⁿ ja na nncwintyaa'a jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ tsjoomwaañe. S'aaⁿ na ljo' ee l'ue ts'oom na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaana.

18 Saa meiiⁿ na luaa' waa tjaa na coch'eena' ja, ee meiiⁿ na xcwee' n'omna oo na aa tixcwee' n'omna na cwiñequiana ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo, m'aaⁿya na neiⁿya na ljo'.

Ndo' nnc'oⁿtyaya na neiⁿya,

19 ee ntyjiya na cha'tso nmeiiⁿ nntseijndaa'ñena' na nndyaandyo w'aancjo nc'e na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿya ndo' na mateijndeiⁿ nquii Espiritu na cwiluiñe Jesucristo ja.

20 Ee ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿ na tixonquiaa Ty'oots'om na nnts'aa cwii na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'naaⁿ'ndyo, xeⁿ nchii ñequio na t'maⁿ'ya ts'ooⁿ ndaa nntseinaⁿ ndaa cha'tsondye nn'aⁿ ndo' na maje' ndo' 'iocha luaa' nleitquioo' cantyja 'naⁿya na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñe Cristo, meiiⁿ na nncwando'tya oo meiiⁿ na nntseicuee'tona' ja.

21 Ee cantyja 'naⁿya, meiiⁿ xeⁿ nncwando'a, maxjeⁿ nnom Cristo nndi'ntjoⁿya, ndo' xeⁿ nla'cuee'na ja, majo' t'maⁿ'ti naya 'naⁿya.

22 Saa xeⁿ na aa nncwando'tya ndaa nnts'aatya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, jo' chii ticaljeii cwaaⁿ cwii na we joo nmeiⁿ na nncwjii'ndyo.

23 Ee quii'ntaaⁿ we nmeiⁿ, jeeⁿ jndei'na' cwaaⁿ cwii na nncwjii'ndyo nayati, ee xeⁿ nnc'iⁿ nncjo na m'aaⁿ Cristo, na juu jo' jndati tseixmaⁿ'na' cantyja 'naⁿya,

24 saa cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ luaa' macaⁿ'na' na nncwando'tya cha cateijn-deiina' 'o.

25 Ndo' na mantyjiiyaya na ljo', matsei'noⁿ'a na nnc'oⁿtya cantyja 'naⁿ'yo' cha nnteiijndeiina' 'o na nntsatsati'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' na t'maⁿ'ti ñequiaana na neiⁿ'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

26 Jo' chii na nnc'oⁿ'nnda'a quii'ntaaⁿ'yo' cha juu na neiⁿ'yo' na cwilui-indyo' cwentaa' Jesucristo, nleit'maⁿ'tina'.

27 Luaa queⁿ'yo' cwenta: juu cantyja na cwitsam'aⁿ'yo', cjoo' n'om'yo' na matseijomna' juuna' ñequio ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Cristo, quia jo' meiiⁿ na nncjo nnty'ia 'o oo meiiⁿ na aa ti'cjo, ndaa nndiiaⁿ ñ'oom na cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na ñe'cwii n'om'yo' na cwila'jnda'yo' na cha'tsondyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a na la'xmaaⁿ'ya nc'e juu ñ'oom na macwji'n'maaⁿ'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ,

28 na meiⁿ'cwii tintseicaty'uena' 'o ljo' na nl'a nn'aⁿ na jndoona 'o. Na nl'a'yo' na ljo', nntseixmaⁿ'na' cwii 'naaⁿ ndaa joona na nntsuundyena, saa cantyja 'naⁿ'yo' tseixmaⁿ'na' cwii 'naaⁿ na ñequiaa Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿ'ndyo'.

29 Ee nchii ñequii'cheⁿ cwicanda'yo' na cwila'yuu'yo' ñ'eⁿ Cristo, saa mati na lco'wi'na' 'o cantyja 'naaⁿ'a.

30 'O ndo' mati ja mañe'cwii waa na cwila'jndaⁿ'ya. 'O jnda nty'ia'ndaⁿ'yo' chiuu waa na seijndoya ndo' je' macwindye'yo' na ndicwaⁿ matseijndo.

2

T'maⁿ tjuñeje Cristo mati t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oots'om jom

¹ Jo' chii xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na la'xmaⁿ'yo' cwentaa' Cristo, xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, xeⁿ m'aaⁿ Espiritu quii' n'om'yo', ndo' xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' nt'omcheⁿ,

² quia jo' quia'yo' na candaⁿ'ya na neiⁿ'ya na cha'tsondyo' c'om'yo' na ñe'cwii ñ'oom 'o, na ñe'cwii c'om'yo' na jnda nquii'yo' ntyjee'yo', na ñe'cwii na m'aaⁿ n'om'yo' ndo' ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'a'yo'.

³ Meiⁿ'cwii til'a'yo' na watoⁿ m'aⁿ'yo' meiⁿ nchii na cwilas'andyo' cwilal-cundyo'. Ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na cwitue'ndyo'cje'yo'. Cwii cwiindyo' cwji' cwenta na t'maⁿti cwiluiñe x'iaa' nchiiti nquii.

⁴ Meiⁿ'cwiindyo' 'o tinc'oom' ts'om na ñe'tomti chiuu waa na wjaawinom nquii. Mati c'oom' n'om'yo' chiuu nnteijndeina' nc'iaa'yo'.

⁵ Cwii cwiindyo' ñe'cwii c'oom' n'om'yo' cha'xeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Cristo Jesús,

⁶ ee jom:

Meiⁿ na ñe'cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, saa ticatseijneiⁿ na ñecwii xjeⁿ cwiluiñe ñ'eⁿñe Jom.

⁷ Tjei'ndyoⁿñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ, ndo' t'oom cha'na cwii moso, tuiñe cha'xjeⁿ jaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na t'oomñe cha'na jaa nmeiiⁿ, tjucjeñe cheⁿnqueⁿ, ndo' na seicandaⁿ'ñe, jo' na tueeⁿ'eⁿ, cwii na seijnaaⁿ'na' na tueeⁿ'eⁿ cjoo' ts'oom'naaⁿ.

⁹ Ndo' nc'e na ljo', jo' chii t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oots'om jom. Ndo' mati tqueⁿ na jndati tseixmaⁿ xueⁿ'eⁿ, nchiiti xuee' meiⁿ'quia ts'aⁿ,

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ xuee' Jesús cha'tso joo na m'aⁿ cañoom'luee cata'na cantyena, ndo' mati joo na m'aⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso joo na m'aⁿ tsjoom'l'oo,

¹¹ ndo' cha'tsondyena catjei'yuu'ndyena na cwiluiñe Jesucristo na catsaⁿ'ntjoom

na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Tsotyaaⁿ Ty'oots'om.

Laxmaa'ya cha'cwijom chom na cwiwixuee ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, quia ñet'ooⁿ'ya ñ'eⁿ'ndyo', jla'candaⁿ'ndyo' chiuu ñetsjooⁿ'ya ndaaⁿ'yo', majndeitiicheⁿ je' na tic'ooⁿ'ndyo' ñ'eⁿ'ndyo' cala'candaⁿ'yo'. Cantyja na cwiwsam'aⁿ'yo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cat'moⁿ'yo' na cwiluiindyo' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om,

¹³ ee manquityeeⁿ mach'eeⁿ na l'ue n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya ndo' mateijneiⁿ 'o na nla'candaⁿ'yo' yuu na l'ue ts'oom.

¹⁴ Cha'tso na cwil'a'yo', tila'ncjoo'ndyo' meiⁿ ticalañ'eeⁿ ndyue'yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yuu'

¹⁵ cha tjaa 'ñeeⁿ juu nljeii na nntso waa na cwila'tjoondyo'. Cala'xmaⁿ'yo' nseinda Ty'oots'om na lju' m'aⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ natia laxmaⁿ na quie' n'om. Jo ndaaⁿ na'ñeeⁿ cala'xmaⁿ'yo' cha'cwijom cancjuu na cwiwixuee jo nnom tsjoomnancuee na jaaⁿñe,

¹⁶ yocheⁿ na cwiwsañ'om'yo' ñ'oom naya jo ndaaⁿ nn'aⁿ na mañequiaana' na cwita'ndo' añmaaⁿ'na. Ndo' na ljo' quia na nncwjee'nnda' Cristo, nndaⁿ nnc'ooⁿ na neiⁿ'ya cantyja 'naⁿ'yo', na matseinooⁿ'yana' na ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo' ñes'aaya ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

17 Ndo' meiiⁿ xeⁿ na aa nntseicuee'na' ja cha'cwijom quioo' na cwila'cuee' nn'aⁿ na cwila't'maa'ndyena Ty'ooots'om cha na nntseicandaa'ñena' na cwĩnequia'yo' nnoom nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e'ñê maxjeⁿ m'aa'ya na nei'ya ndo' matseinei'ndyo ñequio cha'tsondyo'.

18 Mati c'om'yo' na nei'yo' ndo' calajomndyo' ñ'e'ndyo na m'aa'ya na nei'ya.

Cantyja 'naa' Timoteo ñequio Epafrodito

19 Macantyjaa' ts'oq'ya jo nnom Ta Jesús na tyuaa' njñoo'ya Timoteo na m'a'nyo' cha quia na nndyolcwee'ne' nndiia chiuu waa na m'a'nyo'.

20 Ee ñenqueⁿ m'aa'ni' ts'oom cantyja 'na'yo' cha'xje' ja luaa na jaawa jaacue na m'aa'ni' ts'oq' chiuu ya nnteiñdeina' 'o,

21 ee cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ macandã m'aa'ni' n'omna cantyja 'naa' na cwila'jndaa'ndye nquieena nchii chiuu waa na l'ue ts'om Jesucristo.

22 Saa 'o nquiu'ya'yo' chiuu wjaam'aa' Timoteo ndo' chiuu waa na tyondi'ntjoom n'e'ndyo, teijnei' ja cha'cwijom mach'ee jnda ts'aⁿ ñequio tsoty.

23 Jo' chii tyuaa'ti na nljeiya chiuu nntseijndaa'ñena' ñ'oom na maleiñ'oom ja, quia jo' njñoo'ya jom na m'a'nyo',

24 saaⁿ mati quit'ma'ni' ts'oq' Nquii na matsa'ntjom ja na tyuaa' nncjo candoo'a 'o.

25 Saa maquaⁿ cwenta na maca'na' na catseicwano'lcwa'a ti'nn'aa'ya Epafrodito, jom na matseijomñê ts'iaa' na mats'aa ndo' tseimaa' sondaro cwentaa' Ta Jesús, jom na jñom'yo' na m'aa'ya na cwiteijndei'yo' ja 'na' na maca'na' ja.

26 Jeeⁿ l'ue ts'oom na nnty'iaa'nnaa'na' cha'tsondyo' 'o ee matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na jndã jndye'yo' na ñeteiwee'ne'.

27 Ee ñ'oom na mayuu' naljo' tjoom hasta mawaa xje' na ntseicuee'na' jom saa ty'oom Ty'ooots'om na wi' ts'om jom, ndo' nchii macandã jom, mati ja, titseicwaljoo'tina' na chjoo' ts'oq'.

28 Jo' chii matyuaa'ti majñoo'ya jom na m'a'nyo' cha na ñequiaana' na nei'yo' na nnty'ia'ndda'yo' jom ndo' cha tic'oq'ya na chjoo' ts'oq'.

29 Ñequio na nei'yo' cato'ñoom'ndda'yo' jom cha'na cwii ts'aⁿ na matseijomñê ñ'e' Na Jesús ndo' ñequii'cheⁿ cala't'maa'ndyo' nn'aⁿ na laxmaⁿ cha'na jom.

30 Ee mawaa mawaaxjeⁿ na nntseicuee'na' jom na mandiantjoom nnom Cristo. Tju'teincuu'ñena' jom na mateijnei' ja ts'iaa' na leicandaa' n'l'a'ncjo'yo'.

3

Cwii na mayuu'che' na jndana'

1 Ndo' je' je' 'o nn'a'ya na cwila'yuy'yo', quiaana' na nei'yo' na cwiluiindyoy' cwentaa' Ta Jesús. Ticjomeintyjaa'a na nntsjoonnda'a ñ'oom na jndã seiljeiya ndaa'yo' ndo' mateijndei'na' 'o.

2 Cal'andyo' cwenta cantyja 'naa' na m'a'na' na cha'cwijom calue' jooona natia na cwil'ana na cwityjena seii' ts'aⁿ,

3 ee jaa laxmaa'ya nn'a'na' mayuu'che'ni' tuii 'naa', jaa na cwila't'maa'ndyo Ty'ooots'om nc'e Espíritu Santo, na m'aa'ya na neii'ya na laxmaa'ya cantyja 'naa'ni' Cristo Jesús mei'ni' cantyjaa' n'oq'ya 'naa' na tuii seii' ts'aⁿ.

⁴ Cautyja 'naⁿ ja luua, wanaaⁿ na nntseicautyjaa' ts'ooⁿ cha'na ts'iaaⁿwaa'. Xeⁿ aa m'aaⁿ ts'aⁿ na matseitiuu wanaaⁿ na matseicautyjaa' ts'om ts'iaaⁿmeiⁿl, majndeitiicheⁿ ja,

⁵ jnda ñeeⁿ xuee na tuiindyō tuii 'naaⁿ tjaaⁿya. Ts'aⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ Israel ja, tmaaⁿ cwentaa' Benjamin, ts'aⁿ hebreo ja ndo' tsotyā tsondyo mann'aⁿ hebreos joona. Cautyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ts'aⁿ tmaaⁿl fariseo ja.

⁶ Cautyja na tyojoō' ts'ooⁿ naquii' ñ'oom cwilein'om nn'aⁿ judíos, tyon-tyjōya tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ. Cautyja 'naaⁿ na matseicandaa'ñe ts'aⁿ jo nnom ljeii na tqueⁿ Moisés, tjaa ñeeⁿ juu na nndaā m'mōⁿ na tyootseicandaa'ndyo jo nnom juuna'.

⁷ Saa cha'tso nmeiⁿ na tandyo xuee tjeii'a cwenta na tjacautyja na jnda laxmaⁿna', je' n'c'e na m'aaⁿya cautyja 'naaⁿl Cristo macwjii'a cwenta na cwe' ts'iaaⁿndyo laxmaⁿna',

⁸ ndo' nchii macandā luua', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na jnda ntyjiya quia na macwjii'a cwenta na tjacautyja naya tseixmaⁿna' na cwiluindyō cwen-taa' Cristo Jesús na cwiluiñe na matsa'ntjoom ja. N'c'e jom, cha'tso na ñetjii'a cwenta na jnda laxmaⁿna', je' macwjaa'ndyo cwenta na laxmaⁿna' cha'cwijom to' cha nndaā nntseixmaⁿya cwentaaⁿaⁿ,

⁹ ndo' na nleitquioo' na matseitjoom'na' ja cautyja 'naaⁿaⁿ. Nchii mal'uaya na matseixmaⁿya ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿl n'c'e matseicandaa'ndyo ljeii na tqueⁿ Moisés saa n'c'e na matseyu'ya ts'ooⁿ ñ'eⁿ Cristo.

¹⁰ Ñe'catesiljeii'ndyo cautyja 'naaⁿl Cristo ndo' na nntseixmaⁿya juu najn-deii na matseixmaⁿ Ty'oōts'om na s'aa na tando'xcoom, ndo' na nntseijom-ndyo ñequio joo nawi' na teinoom ndo' na nntseixmaⁿya cha'xjeⁿ na seixmaaⁿ xjeⁿ na tueeⁿeⁿ,

¹¹ ee na ntyjaa' ts'ooⁿ na ñ'aⁿ quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja.

Cala'jndaqya cha nntantjoō'ya

¹² Nchii ñe'catsjoō na jnda mamatseixmaⁿya cha'tso nmeiⁿl meiⁿl nchii na candaa' matseixmaⁿya saa matseijndyo ts'ooⁿ na macautyjaa' ts'ooⁿ na ntseixmaⁿya joona' n'c'e naquii Cristo tjeii'ñeeⁿ ja.

¹³ O nn'aⁿya na cwila'yū'yo', nchii matsjoōya na mamatseixmaⁿya juuna', saa luua mats'aa, cwitsuu'yaya ts'ooⁿ ljo' ñeseixmaⁿya jaach'ee xuee ndo' matseijndoyaya na nncua'ntyjōya juu na waa jo nnoō,

¹⁴ cha nncuaçañōō'ya yuu na jnda t'mō' Ty'oōts'om nōō' ndo' na nnto'ñōō'ya naya na ñnequiaa nqueⁿ na ma'maaⁿl jaa cautyja 'naaⁿl Cristo Jesús.

¹⁵ Cha'tsondyo jaa na laxmaaⁿya na candaa' cwila'yū'ya n'ooⁿya matsona' na laa'ti' c'oom' n'ooⁿya. Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ nnom na m'aaⁿl n'om'yo' cautyja 'naaⁿl ñ'oomwaa', nntseijndō' Ty'oōts'om n'om'yo' cautyja 'naaⁿna'.

¹⁶ Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ, macaⁿna' na tjoom' c'ooⁿya cautyja 'naaⁿl ñ'oom na jnda to'ñōō'ya.

¹⁷ O nn'aⁿya na cwila'yū'yo', cala'ljeii'ndyo' cha'xjeⁿ na mats'aa. Ndo' mati queⁿ'yo' cwenta cwaaⁿ n'c'iaa'yo' na cwila'ljeii'ndye cha'xjeⁿ na cwil'aayâ, caluii'ndyo' joona.

¹⁸ Jndye ndii' jnda ñetsjoōya ndaa'yo', ndo' ñequio na mat'ioōya matsjoōnnda'a, jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ñ'oom cautyja 'naaⁿl na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naa',

¹⁹ saa na macandā maxjeⁿ nntsuundyena. Ñequii'cheⁿ cwila't'maaⁿndyena juu na l'ue n'om seiina. Matsona' na c'omna na jnaaⁿna cautyja 'naaⁿna' saa juu na matsona' na c'omna na jnaaⁿna, cwitjeii's'andyena cautyja 'naaⁿna'.

20 Saa jaa nmeiiⁿ la'xmaaⁿya cantyja 'naaⁿl' cañoom'luee, juu jo' tseixmaⁿna' tsjoomya, ndo' cwimeinⁿdo'nty'iaandyo na jo' jo' nnaⁿ nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa, juu Jesucristo.

21 Jom nntseichueeⁿeⁿ seiiⁿa na jeeⁿ cje tseixmaⁿna' na nntseijomna' joona' cha'na seiiⁿeⁿ na xocwi'ndaa' na matseixmaaⁿ jnda na wando'xcoom. Nnts'aaⁿ na ljo' nc'e najndeii na tseixmaaⁿ na nlqueeⁿ xjeⁿ cha'tso na niom.

4

C'ooⁿ na neiⁿya na m'aaⁿya ñ'eⁿ Ta Jesús

1 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, ndo' na jeeⁿ ñ'e'canty'iaaya, 'o na jeeⁿ jnda ntyjiⁿya, jeeⁿ neiⁿya cantyja 'naⁿyo', na cwilui-indyo' cwii na tantjoⁿya, tyeⁿ caljoo'ndyo' cantyja 'naaⁿl' Ta Jesús.

2 Macaⁿla nnom Evodia ndo' mati nnom Síntique, nc'e na cwiluiindyena ntyjelcuna na cwila'yu' ñ'eⁿ Ta Jesús, caljoyaandyena ñ'eⁿ ntyjeena.

3 Ndo' 'u ti'x'iaaya na tjoom' ñel'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿl' Ty'oqts'om, macaⁿla na cateijndeil' yolcum'aⁿl, ee tyolajomndyena ñ'eⁿndyo na tjoom' tyoñequiaaya ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, mandiiⁿeⁿ Clemente ñequio nt'omndye joona na ñel'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿndyo na jnda teiljeii ncuenea naquii' libro na chuuna' ncuue nn'aⁿ na laxmaⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

4 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na neiⁿyo' na laxmaⁿyo' cwentaa' Ta Jesús. Matsjoonnda'a: C'om'yo' na neiⁿyo'.

5 Cal'a'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna na 'o la'xmaⁿyo' nn'aⁿ na yann'aⁿndyo'. Jnda teindyoo' na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

6 Mei'njo'cheⁿ na cwiwinom'yo', tiñequiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' 'o. Quia na cwilanein'yo' nnom Ty'oqts'om, cha'tso jo' cataⁿyo' nnoom ndo' ñequio na quianl'uaaⁿaⁿ.

7 Na nl'a'yo' na ljo' ññequiaaⁿ na tjaa ñomtiiu c'om'yo' jo nnoom na juu jo' t'mati tseixmaⁿna' nchiiti na nndaⁿ nntseiñ'oⁿl' ts'aⁿ, ndo' juuna' nnts'aana' cwenta n'om'yo' ñequio joo ñomtiiu na m'aⁿyo' ee na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿ Cristo Jesús.

C'oom' n'om'yo' cha'tso na ya la'xmaⁿna'

8 Ñ'oom na macanda 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cha'tso na cwiluiñena' na mayuu', cha'tso na matseit'maaⁿñena' cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'tso na maty'iomyana', cha'tso na lju' tseixmaⁿna', cha'tso na cjaawee' nquii nn'aⁿ, cha'tso na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna'. Mei'nquia na ya laxmaⁿna' ndo' na matseixmaⁿna' na nntseiwendyena' ts'aⁿ, cha'tso nmeiⁿl' c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿna'.

9 Cha'tso na jnda ñet'mooⁿya ndaaⁿyo' ñequio joo na jnda ñenty'ia'yo' na ñes'aa, na jnda ñejndye'yo' na ñeseinaⁿ, ñequii'cheⁿ jo' cal'a'yo', quia jo' nquii Ty'oqts'om na mach'eeⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo jaa, nc'oomñe ñ'eⁿndyo'.

Nn'aⁿ na tyolayu' tsjoom Filipos tyoteijndeina Pablo

10 Mañequiaa Ta Jesús na neiⁿya na cwijaañjoom'nnda' n'om'yo' ja. Nchii na matsjoo na jnda tsuu' n'om'yo' ja, cwe' na tícju'naaⁿñena' na nnteijndeil'ti'yo' ja.

11 Nchii matsjoo na luaa' ee na matseitjoona' ja nc'e jnda ljeii'na' na cwiljoya ts'ooⁿ aa maleiñ'oⁿya oo aa tjaa'na'.

12 Ee jnda ljeii'na' chiuu waa na m'aaⁿya ee quitjoⁿya na matseitjoona' ja, ndo' quia waa maya na maleiñ'oⁿ. Jnda sei'nōⁿyaya na c'ooⁿya na neiⁿya

meiⁿquia na matjoⁿ, meiiⁿ na aa tcwaa'a, meiiⁿ ticwa'a, meiiⁿ na ma'ndiina l'oo, oo meiiⁿ na matseitjoona'.

¹³ Cha'tso cwicandaḡ mats'aa nc'e najndeii nquii Cristo.

¹⁴ Saa jeeⁿ xcwe l'a'yo' na teijndeiyoy' cantyja na matseitjoona' ja.

¹⁵ Quia na jluii'a ts'ondaa Macedonia na to'a na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, macandaḡ 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ'yo' Filipos jla'cwanom'yo' tsjo'ñjeeⁿ na teijndeiyoy' ja na jndu'yo' na quianl'uaa' Ty'oots'om na teijndeii ñ'oom'ñeeⁿ 'o.

¹⁶ Ndo' mati quia tyom'aaⁿya Tesalónica nchii cwe' ñejom ndii' jla'cwanom'yo' tsjo'ñjeeⁿ na teijndeiyoy' ja 'naⁿ na matseitjoona' ja.

¹⁷ Saa nchii cwe' ñequii'cheⁿ na m'aaⁿ' ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ' s'om na maco'ñooⁿ. Ja l'ue ts'ooⁿ nleijndyetei naya 'naⁿ'yo' na cwileiwe jo nnom Ty'oots'om.

¹⁸ Jnda to'ñoⁿya cha'tso na jla'cwanom'yo' hasta waljoo'cheⁿ jndye to'ñoⁿya. Cantyja 'naaⁿ' joo s'om na jla'cwanom'yo' ñequio l'oo Epafrodito, jeeⁿ tinc'uaa' l'a'yo'. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom jndyee' tsioom suu na jeeⁿ cachi ntyjii Ty'oots'om,

¹⁹ Ndo' nquii Ty'oots'omya nc'e Cristo Jesús ññequiaaⁿ cha'tsoti na macaⁿ'na' 'o cantyjati na matseixmaaⁿ na tjacantya na tyañê.

²⁰ Ñequii'cheⁿ caluiit'mañe Ty'oots'om na nqueⁿ Tsotyayaya. Caluii na ljo'.

Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'

²¹ Cantyja 'naⁿya candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ'na tmaaⁿ' cwentaa' Ty'oots'om nc'e m'aⁿ'na cantyja 'naaⁿ' Jesucristo. Joo nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ l'jooñe ñ'eⁿndyo cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

²² Mati cha'tsondye nn'aⁿ na la'xmaⁿ'na tmaaⁿ' cwentaa' Ty'oots'om cwila'cwanomna na xmaⁿndyo', majndeiiiticheⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnom tsaⁿ'mats'iaaⁿ'maⁿ tsjoom Roma.

²³ Juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo cwentaaya, c'oomna' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Colosas

Nn'aⁿ na cwila'yu' Colosas to'ñoom carta

¹⁻² Ja Pablo cwiluiindyô apóstol na majñom Jesucristo na jonquia ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, matseixmaⁿya ts'iaaⁿ'meiiⁿ ee na l'ue ts'om Ty'oots'om. Wendyô ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo cwilaljeiyâ cartawaa na m'aⁿ'yo' tsjoom Colosas na cwila'yu'yo' ñequio Cristo ndo' na cwiluiindyô' cwentaa' Ty'oots'om. Cwitaⁿyaⁿ na quiaa Tsotyaaⁿya Ty'oots'om naya na matseixmaaⁿ ndaaⁿ'yo' ñequio na meiⁿ'cwii ñomtiiu tic'om'yo' jo nnoom.

Macaⁿ Pablo na catio'naaⁿ'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ na cwila'yu'

³ Quia cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ta Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ cwiñe'quiaayâ na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naⁿ'yo'. Jom cwiluiñê Tsotyⁿ nquii Ta Jesucristo cwentaaya.

⁴ Ee jnda macwindyaayâ na mati 'o cwiluiindyô' nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, ndo' na jnda nquii'yo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

⁵ Juu na m'aⁿ'yo' na wi' n'om' ntyjee'yo' mat'uiina' juu na cwicantyyaa' n'om'yo' na cwileiwenⁿ cañoom'luee. Quia tyondye'yo' ñ'oom na mayuu' na macwji'n'maaⁿ'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jo' tquiaana' na cwicantyyaa' n'om'yo'.

⁶ Ñ'oomwaa' na tquia nn'aⁿ ndaaⁿ'yo' wjaanty'eena' cha'waa tsjoomnancue ndo' mateijndeina' nn'aⁿ. Ljo'yu mach'eena' cha'na s'aana' quii' n'om'yo' xjeⁿ na jndye'yo' na tyola'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na candya' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ ndo' jla'noⁿ'yo' na mayuu'cheⁿ na ljo' tseixmaaⁿ.

⁷ Juu Epafras tyo'mooⁿ ñ'oom nayawaañe ndaaⁿ'yo'. Tjom cwindya'ntjooⁿyaⁿ nnom Cristo ñ'eⁿ'ñê, ndo' jeeⁿ jnda nquiiuyâ jom. Mati jeeⁿ xcwee' ts'oom na mand'i'ntjoom ndaaⁿ'yo'.

⁸ Nqueⁿ seicañeeⁿ jâ cantyja 'naⁿ'yo' ndo' cantyja na mañequiaa Espiritu Santo na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu'.

⁹ Manc'e jo', xjeⁿ na jndyaayâ cantyja 'naⁿ'yo', ñecwii tco cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ty'oots'om cwenta'yo'. Cwitaⁿyaⁿ nnoom na m'mooⁿ ndaaⁿ'yo' chiuu l'ue ts'oom ñ'eⁿ'ndyo' ndo' na ñequiaaⁿ na jndo' n'om'yo' ndo' na nla'noⁿ'yo' ljo' l'ue ts'om Espiritu Santo.

¹⁰ Ndo' naljo' nndaⁿ nnc'om'yo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om nn'aⁿ na laxmaⁿ'na' cwentaa' Ta Jesús, na ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ, na cha'tso nnom ts'iaaⁿ na ya nleitquioo' cantyja 'naⁿ'yo' na cha'cwijom cwiwe' ntjom, na nncjaachuuñetina' 'o na yati nnta'jnaⁿ'yo' Ty'oots'om.

¹¹ Jom tjacantyya cwiluiñê najneiⁿ. Cwitaⁿyaⁿ na cantyja 'naaⁿ' jo' ññequiaaⁿ na jnda'yo' cha ñequio na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na neiⁿ' n'om'yo' nndaⁿ nnaⁿ'ndyo' cha'tso nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

¹² Ndo' mati na ññequia'yo' na quianl'uaaⁿ Tsotyaaⁿya Ty'oots'om. Ee na jnda tqueeⁿ na la'xmaaⁿya na nnto'ñoⁿ'ya cha'tso nnom na cwito'ñoom nn'aⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwentaaⁿ'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom yuu na jeeⁿ caxuee.

¹³ Ndo' seicandyaañê jaa na ñet'ooⁿ'ya nacje 'naaⁿ' najaaⁿ'ñe. Ndo' jnda tjaa'ñê jaa nacje 'naaⁿ' na matsaⁿ'ntjom Jnaaⁿ, nquii na jeeⁿ candya' ts'oom,

¹⁴ cantyja na tue' juu, jo' cwilui'n'maaⁿ'ndyo, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ'ya.

Ljonyaandye nn'aⁿ ñequio Ty'ooots'om nc'e na tue' Cristo

15 Tixocandaa nnty'iaa' ts'aⁿ Ty'ooots'om saa na nty'iaa nn'aⁿ Jnaa' jla'noⁿ na chiuu cwiluiiñê. Juu m'aaⁿ najndyee cwitjoocheⁿ na jl'ana cha'tso na niom.

16 Ñequio Cristo s'aa Ty'ooots'om cha'tsoti na m'aⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Nt'om ya cwinty'iaandaaya ndo' ñ'eeⁿ nt'om na tileicantya'iaaya, cha'na cantyja na cwitzag'ntjom ángeles, ndo' cha'na joo na cwiluiitquiendye na nchii nn'aⁿ joo. Ñ'eⁿ Cristo s'aaⁿ cha'tsoñ'eⁿ, cha catseit'maaⁿñena' juu cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ.

17 M'aaⁿ Cristo cwitjoocheⁿ na ncuua cha'tso nmeiⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ jom teinchu' cha'tso na seijndaa'ñê.

18 Nqueⁿ cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ndo' cwiluiindyõ seiⁿeⁿ. Cwitandoo'a nc'e jom, nqueⁿ na tquiaa jndyee Ty'ooots'om na tando'xoom quii'ntaaⁿ l'oo. Cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ maqueⁿna' jom na tjacantya na cwiluiit'ma'ñê na cha'tso na cha'tso.

19 Ty'ooots'om l'ueya ts'oom na catseixmaⁿ Cristo cha'tsoti na matseixmaaⁿ.

20 Ndo' mati nc'e Cristo l'ue ts'oom na nnc'omyaandye ñ'eⁿñê cha'tsoti na m'aⁿ, meiiⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' mati joo na m'aⁿ cañoom'luee nc'e na tue' Cristo nnom ts'oom'naaⁿ.

21 Na ñejndyowana', meiiⁿtoⁿ ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, ndo' wjee'yo' jom xjeⁿ naquii' n'om'yo'cheⁿ nc'e natia na ñel'a'yo', saa je' jnda tqueeⁿ 'o na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo',

22 nc'e na wi' na teinom Cristo na tueeⁿeⁿ cantyja na ts'aⁿ jom. S'aaⁿ naljo' cha ndaa m'mooⁿ 'o nnom Tsotyeeⁿ na cwiluiindyõ cwentaaⁿaⁿ na meiiⁿcwii tacwajndiindyõ' ndo' tatjaa'naⁿ jnaⁿ'yo'.

23 Saa cantyja 'naⁿ'yo' macaⁿna' na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na cwila'yuy'a n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'cwjom na njoom na wjaa nch'ioo' ts'oom. Tintjei'ndyo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda jndye'yo' na mañequiaana' na cwilui'n'maaⁿndyo'. Juu ñ'oom ñ'eeⁿ cwi't'omna' cha'waa tsjoomnancue ndo' ja Pablo majuuna' mañequiaya ndaa nn'aⁿ.

Mandi'ntjom Pablo ndaa nn'aⁿ na macwji'n'maa'ñe Ty'ooots'om

24 Waa nawi' na mawinoõⁿya cwenta'yo', saa neiⁿya na ljo' matjoⁿ ee cantyja 'naaⁿ jo', ñequio seiⁿ'a matseicandaa'ñena' juu nawi' na teinom Cristo cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ 'naaⁿaⁿ, na juu jo' seiⁿ'eⁿ tseixmaⁿ'na'.

25 Ee nc'e ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ty'ooots'om ja, jo' na cwiluiindyõ ts'aⁿ na mand'i'ntjom ndaa nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿ'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ seijndaa'ñê na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaa nn'aⁿ meiiⁿquiayuucheⁿ, ndo' mati mateijndeina' 'o.

26 Jndye ndyua na jnda teinom, ñet'oomnty'iu juu ñ'oom naya'ñeeⁿ saa je' ma'moⁿ Ty'ooots'om juuna' ndaa nn'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ.

27 Ee tjaawee' ts'oom na matseicañeeⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ na juu na jeeⁿ cajnda na tseixmaⁿ Cristo na matseit'maa'ñena' jom, mati m'aaⁿ jo' cwenta' 'o. Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ, luua ma'moⁿ'na': Cristo m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', na juu jo' mañequiaana' na cwicantyyaa' n'om'yo' na nla'jomndyo' na nluiit'ma'ñê.

28 Já cwilacandiyyâ cantyja 'naaⁿ Cristo. Cwilajndoo'â n'om nn'aⁿ ndo' mati ñequio ñ'oom na xcweti cwi't'mooⁿyâ ndaa cha'tso nn'aⁿ cha cantyja 'naaⁿ Cristo nnc'omna na candaag'ndyena jo nnom Ty'ooots'om.

29 Ee na luua' waa ts'iaaⁿ na to'ñoⁿ, matseijndoya na mats'aa juuna' ñequio najndeii na mañequiaa Cristo na matseixmaⁿ'ya.

2

¹ L'ue ts'ooⁿ na caliu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ waa na matseijndoya cantyja 'naⁿ'yo', 'o ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿna tsjoom Laodicea, ndo' mati cha'tsondye nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ ja,

² matseijndo cha nnc'om t'maaⁿndye n'om, ndo' cha tjoom' nc'om na wi' n'om nc'iaa na cwila'yu', ndo' na jndyeti na cwi'oola'noⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom wanty'iuu' na matseicandii Ty'oots'om na juuna' maquiiti Cristo cwiluiiñena'.

³ Ee cantyja 'naaⁿ jom m'aⁿ nty'iu cha'tso na jndo' ts'om Ty'oots'om na jeeⁿ jnda laxmaⁿ'na' ñequio joo na mantyiicheⁿ.

⁴ Matsjoo ñ'oomwaa' ndaa'yo' cha tiñe'quiandyo' na ññe'quiu'nn'aⁿ'na' 'o cwii ñ'oom na nla'neiⁿ nn'aⁿ ndaa'yo' na nncjaachuuñena' 'o.

⁵ Ee meiiⁿ na tic'ooⁿya quii'ntaaⁿ'yo', saaⁿ naquii' ts'ooⁿya cha'cwijom na ñ'aⁿya ñ'eⁿndyo' na jeeⁿ neiⁿya na maquaⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe cwil'a'yo' ndo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

⁶ 'O jnda jla'ljo'yo' Cristo Jesús naquii' n'om'yo' na cwiluiiñe na matsa'ntjoom' 'o. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cwila'jomndyo' ñ'eⁿñe.

⁷ C'om'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xeⁿ tyeⁿ m'aⁿ nch'ioo' ts'oom quii' tyuaa. Ndo' catsana'jnda'yo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñe. Cal'a'yo' cha'xeⁿ ñ'oom na t'moⁿ ts'aⁿ ndaa'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na jeeⁿ quianl'uaa' Ty'oots'om cha'tso nnom na matio'naaⁿñe 'o.

Nmeiiⁿ la'xmaa'ya nc'e na cwitandoq'xcooⁿya ñ'eⁿ Cristo

⁸ Cal'andyo' cwenta na tiñequiandyo' na nla'jomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ nt'omcheⁿ ñequio ñ'oom na m'aaⁿ n'omna, ñ'oom na matseñ'eeⁿñena' nn'aⁿ ee nchii cantyja 'naaⁿ Cristo cwila'jomndyena, macanda cwi'oola'jomndye chiuu na nquiu nquiee ndo' ñequio natia najnda na cwi'sa'ntjom tsjoomnancuewaañe.

⁹ Ee cha'tso na cwiluiiñe Ty'oots'om candaⁿ ñ'eⁿ tsexmaⁿ Cristo na tuiiñe na ts'aⁿ jom.

¹⁰ Cantyja 'naaⁿ jom maqueⁿ'na' 'o na candaⁿndyo' jo nnom Ty'oots'om ee cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo na cwiluiiñe na catsa'ntjoom cha'tsondyeñ'eⁿ na nchii nn'aⁿ cwiluiindy na waa najnda na cwi'sa'ntjom.

¹¹ Ndo' mati 'o jnda tuii ñ'eⁿndyo' cwii na matseijomna' cha'cwijom na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana. Saaⁿ juu na s'aa Cristo ñ'eⁿndyo', nchii cwe' cjoⁿ' seii' ts'aⁿ tuiina', jom macwji'n'maaⁿñe 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na laxmaⁿ'yo' na teincoondyo' na nn'aⁿjnaⁿ 'o. Luaa' ts'iaaⁿ na mach'ee Cristo.

¹² Quia na teits'oomndyo', tjacant'iuu'ndyo' ñequio Cristo. Ndo' mati cwitando'xco'yo' ñ'eⁿñe nc'e cwila'yu'yo' na waa najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om na tquiaaⁿ na tando'xco juu.

¹³ Ncuee na jnda teinom, ñejla'xmaⁿ'yo' l'oo nc'e jnaⁿ'yo' ndo' nc'e na tyooluii ñ'eⁿndyo' cha'na cwil'a nn'aⁿ judíos yonom'ndaa ndana. Saaⁿ je' je' mañequiaa Ty'oots'om na tjoom' cwitando'yo' ñequio Cristo na jnda seit'maⁿ ts'oom jnaⁿ'yo'.

¹⁴ Juu na tyowaa na cho'jnaaⁿya nnom ljei na matsa'ntjomna', na tyoqueⁿ'na' xjeⁿ 'naaⁿ'na' ja, seicanduu' Ty'oots'om. S'aaⁿ na mawinom ts'oom ee na ty'ioom juuna' ts'oom'naaⁿ.

¹⁵ Cwe' nc'e na tue' Cristo cjoⁿ' ts'oom'naaⁿ, jo' tju'cje Ty'oots'om cha'tsondye joo na waa najnda na m'aⁿ jo nandye ndo' jlui'jnaaⁿndye joo jo ndaa' cha'tso na s'aaⁿ. Tjachuu Cristo joona nawi' ee na jnda tantjoom.

Cal'uaqya naya na niom cañoom'luee

16 Nc'e na luaa' s'aa Cristo, tiñequiandyo' na nntso cwii ts'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo' cantyja 'naaⁿ na cwicwa'yo' oo na cwiwe'yo' oo ñ'oom cantyja 'naaⁿ cwii xuee na cwilue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ oo quia na m'aaⁿ chi'ndaa oo xuee na cwita'jndyeena.

17 Ee ñ'oommeiⁿ cwe' ncwaaⁿ juu na quia nndyo na manquii Cristo cwiluiiñê na candaa'.

18 Tiñequiandyo' na nntjeii' na^maⁿ naya 'naⁿ'yo' na jeeⁿ jndana' na cwe' cwil'ayana na jeeⁿ niroom' n'omna ndo' na cwila't'maaⁿndyena ángeles. Joono cweitii'ndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoonty'iaana na cantyja 'naaⁿ jo' cwila's'andyena nc'e ñ'oom na m'aaⁿ n'om nqueiena.

19 Joo na^maⁿ cweitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Cristo na cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindy eⁿ. Nc'e na mateix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa'aⁿ, 'oonajndana ndo' macwjaa'ñena' joona cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ t'jat'uii cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe sei'ts'o 'naaⁿya cha'xjeⁿ na seijn-daa'ñe Ty'oqts'om.

20 'O jnda tja'yo' ñequio Cristo, jo' chii je' tic'om'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue. Quia jo' ¿chiiu na ndicwaⁿ cwil'a'yo' cha'na nn'aⁿ tsjoomnancue, na cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom na maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ?

21 Cha'na ñ'oom na cwiluena: "Tiñequiu' luaa'. 'Naⁿwaa' ticwanaaⁿ na nquii' meiⁿ tileiñ'oom".

22 Cha'tso ñ'oommeiⁿ na cwiqueⁿ joona xjeⁿ nn'aⁿ, mat'uiina' 'naⁿ na cwintycwii na mawil'uee'ñe ts'aⁿ, ñequii'cheⁿ la'xmaⁿna' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjomna' ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ naⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

23 Na mayuu' mach'eena' ndoo' ntyjii ts'aⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' ñ'oom tseineiⁿ ee cwit'mooⁿna' na jeeⁿ matseit'maaⁿñe ndo' jeeⁿ maqueⁿ xjeⁿ seiⁿ, saaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿchjoo ticateijndeiina' juu na wjaa nacjoo joo na cwiqueⁿna' xjeⁿ juu na matseit'tjoñe nnom Ty'oqts'om.

3

1 Quia jo' nc'e na jnda macwitando'xco'yo' ñ'eⁿ Cristo, cal'ue'ya'yo' na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na niom cañoom'luee yuu na wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o' Ty'oqts'om ntyjaya.

2 C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseixmaⁿ cañoom'luee, nchii 'naⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

3 Ee laxmaⁿ'yo' l'oo ndo' juu na cwita'ndo'yo' je', wanty'iuu' m'aaⁿna' ñ'eⁿ Cristo nc'e m'aaⁿ ñ'eⁿ Ty'oqts'om.

4 Je' cwitando'yo' jo nnom Ty'oqts'om nc'e wando' Cristo. Quia nleitquioo'ñê, mati 'o nleitquioo'ndyo' ñ'eⁿñê ndo' nlajomndyo' na nluii't'maⁿñê.

Catjei'ndyo' ñequio cha'tso natia na ñejla'jomndyo'

5 Jo' chii cha'tso nmeiⁿ na cwiqueⁿ n'om'yo' cha'xjeⁿ cwiqueⁿ n'om nn'aⁿ na tyoolayu', queⁿ'yo' cwenta na l'oo laxmaⁿna', cha'na na nc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii saaⁿaⁿ, nchii scoom'm, meiⁿ talajomndyo' ts'iaaⁿ na tilju' laxmaⁿ, meiⁿ tañequiandyo' ñequio joo na queeⁿ n'om sei'yo', meiⁿ tala'jomndyo' ñequio joo natia na l'ue n'om'yo', meiⁿ tila'queeⁿ n'om'yo' 'naaⁿ cwicheⁿ ts'aⁿ, na juu jo' l'jo'yu jnaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿñe cwii na n'la nn'aⁿ.

6 Ee cwe' jnaaⁿ nmeiⁿ, juu na jeeⁿ cwajndii matseiw'ii Ty'oqts'om nnt'uiina' nn'aⁿ na cwilaquie' n'omna.

7 'O ndyu na teinom tyolaxmaⁿ'yo' natiameiⁿ,

⁸ *saa* je' je' tsacwintyje'yo' na cwil'a'yo' nmeiⁿ. Talawjee'yo' nn'aⁿ, ta-laqueeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, talataa' n'om'yo' nn'aⁿ, tala'jnaⁿ'yo' jooa, ta-laneiⁿ'yo' ñ'oomwi^l.

⁹ Talaneiⁿ'yo' cantu ndaa nc'iaa'yo' ee jnda tyuui' juu na tyolaxmaⁿ'yo' na cjee' xuee na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Jesucristo ñequio cwii cwii nnom na ñel'ajndyee'yo'.

¹⁰ Jnda seichuui'xco'na' o' cantyja na tsam'aⁿ'yo', cwii na laxmaⁿ'yo' nc'e na tuindyoy'xco'yo', cha nluui'ndyo Ty'oots'om, nqueⁿ na s'aaⁿ jaa, cha na ya ndo' candaa' nla'nqooⁿa cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹¹ Je' ticwjaa'ñe cwenta ljo' cwiluiindy nnaⁿ, aa griego oo aa judío, aa jnda tuui oo aa tyooluii ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwil'a nnaⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana, aa ts'aⁿ na cwe' ñetyjee'ya oo ts'aⁿjndaa juu, aa moso na m'aaⁿtyeⁿ oo aa ts'aⁿ m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ'. Ñ'oom na macwjaa'ñe cwenta na nquii Cristo tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñe ndo' na m'aaⁿ naquii' n'ooⁿ'ya.

¹² Jeeⁿ canda'ya' ts'om Ty'oots'om 'o ndo' jnda tjeiiⁿ'eⁿ 'o na cwiluiindyoy' nn'aaⁿ'aⁿ. Jo' chii c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ ndo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondyena. C'om'cje'yo' ndaa nn'aⁿ, c'om'yo' na cwentandyoy' ñequio cha'tso nn'aⁿ, c'om'yo' na m'aaⁿ nioomcheⁿ n'om'yo'.

¹³ C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ñequio nc'iaa'yo'. Ndo' cala't'maⁿ n'om'yo' jooa quia cwila'tjoondyena ndaa'yo'. Cal'a'yo' ñ'eⁿndyena cha'xjeⁿ s'aa Cristo na seit'maⁿ ts'oom 'o.

¹⁴ Ndo' cha'tso na cha'tso, c'om'yo' na candaa'ya m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', ee juu jo' matseitjoom'na' cha'tso ndo' candaa' tseixmaⁿ'na'.

¹⁵ Nc'e Cristo cwiljo'ya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'. Quiandyoy' na juu jo' nntsa'ntjomna' 'o ee cantyja 'naaⁿ'na' t'maaⁿ 'o na nlaaxmaⁿ'yo' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyoy'. Ndo' quia'yo' na quianl'uaaⁿ'aⁿ.

¹⁶ Cats'aana' na candaa'ya c'oom ñ'oom' Cristo naquii' n'om'yo', na cwit'moⁿ'yo' ndo' cwilajndo'yo' n'om nc'iaa'yo' na cwila'yu', na cwita'yo' salmos, luantsa ñequio nt'omcheⁿ na cwila't'maaⁿndyo' jom, ndo' naquii' n'om'yo' na quianl'uaa' Ty'oots'om.

¹⁷ Ndo' meiⁿquia na cwil'a'yo' oo na cwilaneiⁿ'yo', cal'a'yo' cha'tso jo' ñequio xuee' Ta Jesús na cwiñequia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaa'ya Ty'oots'om nc'e jom.

Nmeiⁿ matsona' na cal'aaya

¹⁸ 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo', cala'candaa'ndyo' ndaaⁿ, ee maxjeⁿ luaa' matsona' na cal'a yolcu na cwila'yu' ñequio Ta Jesús.

¹⁹ 'O naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'om'yo' na wi' n'om'yo' jooa. Tal'a'yo' na cwe' cwila'tia'to'yo' jooa.

²⁰ 'O nda nn'aⁿ, cala'candaa'ndyo' ñ'oom na cwitsa'ntjom tyendyee'yo' 'o. Ee jeeⁿ ya ntyjii Ta Jesús na cwil'a'yo' na ljo'.

²¹ 'O naⁿnom na m'aⁿ nda'yo', tal'a'yo' ljo' na nlawjeena ñ'eⁿndyo' ee xeⁿ naljo' n'ndyena na ñe'cal'ana yuu na ncjaawee' nquiu'yo' ñ'eⁿndyena.

²² 'O na m'aⁿtyeⁿ'yo' moso ndaa patrom 'naⁿ'yo', cala'candaa'ndyo'ñ'eⁿ'yo' ndaaⁿ. Nchii cwe' quia na cwiqueⁿna cwenta ljo' na cwil'a'yo' cha nna-jaawee' n'omna ñ'eⁿndyo', ñequii'cheⁿ candye'ntjom'yo' ndaaⁿ na xcwee' n'om'yo' nc'e na nquia'yo' Nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

²³ Cha'tsoti na cwil'a'yo', caluina' ñequio na xcwee'ya n'om'yo', cha'cwijom nnom nquii Ta Jesús cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaa nn'aⁿ.

²⁴ Ee manquiu'ya'yo' na nñequiaa Ta Jesús na nnto'ñoom'yo' cwii na jeeⁿ jnda na nnda'yo'. Ee 'o nnom Cristo cwindye'ntjom'yo', jom cwiluiiñe patrom na tjacantyja na matsa'ntjoom 'o.

²⁵ Saa ts'aⁿ na matsei'tjooñe, nntioml'uaaⁿ juu ñequio mañejuuti natia na mach'ee tsaⁿñeeⁿ. Ee jom xocjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ ticuee' ts'oom.

4

¹ 'O patrom na m'aⁿ moso 'naⁿ'yo' na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaa'yo', cal'a'yo' ñ'eⁿndyena ljo' na maty'iomyana' ee manquiu'ya'yo' cañoom'luee m'aaⁿ cwii na cwiluiñe na matsa'ntjom 'o na ñnequia'yo' cwenta nnoom.

Nmeiⁿ ñ'oom na matsejndo' Pablo ñ'oo'ya

² Ticwintqueⁿ'yo' na ñequii'cheⁿ cwilaneⁿ'yo' nnom Ty'oots'om. C'oom'ya n'om'yo' na cwil'a'yo' na ljo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na quiian'l'uaaⁿ'aⁿ.

³ Mati calaneⁿ'yo' nnoom cantyja 'naa'yâ cha' nncju'naaⁿñena' na ñnequiaayâ ñ'oom'm na cwe' wanty'iu m'aaⁿ'na' na cantyja 'naaⁿ' juuna' m'aaⁿ'ya w'aancjo.

⁴ Cataⁿ'yo' nnoom na xcwe ñnequiaa ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

⁵ Quia na m'aⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu', c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'. Ticwii cwii ndii' na maju'naaⁿñena' na nlaneiⁿ'yo' ndaana cantyja 'naaⁿ' Cristo, cal'a'yo' na ljo'.

⁶ Ñ'oom na cwilaneⁿ'yo', ñequii'cheⁿ cats'aana' na cjawee' nquiu nn'aⁿ, cha ya nla'noⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom nnt'o'yo' ndaana.

Matseicwanom Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

⁷ Nquii ti'nn'aaⁿ'ya Tíquico na jeeⁿ wi' ts'ooⁿ'ya, nntseicañeeⁿ 'o cantyja 'naⁿ'ya. Jeeⁿ xcwee' ts'oom na mateijneiⁿ ja na mand'i'ntjoom nnom Ta Jesús.

⁸ Macwe' jo' majñooⁿ'ya jom na m'aⁿ'yo' na nntsoom ndaa'yo' chiuu waa na jom'aaⁿ'ya ndo' na ñnequiaaⁿ na jnda'yo' naquii' na cwilayu'yo'.

⁹ Mati ñequio jom mawjaa Onésimo, cwii ncjo'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿ'ya jom na jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Wendye joona nluena ndaa'yo' cha'tso na cwiluii ljooñe.

¹⁰ Matseicwanom Aristarco na xmaⁿndyo'. M'aaⁿñê w'aancjo ñ'eⁿndyo. Mati Marcos tyjee Bernabé matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jnda jndye'yo' ñ'oom xeⁿ na aa nncue'cañoom 'o cato'ñoom'yo' jom na xcwee' n'om'yo'.

¹¹ Juu Jesús tsaⁿ na jnda we xuee' Justo, matsoom na xmaⁿndyo'. Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yu' mandâ ndyeendye joona cwiñequiana na t'maⁿ ts'ooⁿ na cwiñequiaayâ ñ'oom na quiandye nn'aⁿ na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

¹² Juu Epafras, cwii ncjo'yo', matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Cwiluiñê ts'aⁿ na mand'i'ntjom nnom Cristo Jesús. Ñequii'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' na nncwintyje'tyeⁿ'yo' jo nnom ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'om.

¹³ Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ'aⁿ na jeeⁿ majoo' ts'oom, ñequii'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo', 'o ndo' mati nn'aⁿ tsjoom Laodicea ñequio tsjoom Hierápolis.

¹⁴ Nquii Lucas, tyonasei, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jeeⁿ jnda ntyjiya ñ'eⁿñê. Ndo' mati tso Demas xmaⁿndyo'.

¹⁵ Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ Laodicea. Mati xmaⁿñê Ninfas ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na cwitjomndye waⁿ'aⁿ.

¹⁶ Quia na jnda jla'naⁿ'yo' cartawaañe, cala'cwanom'yo' juuna' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ Laodicea cha na nla'naaⁿ'na juuna', ndo' mati 'o cala'naⁿ'yo' carta na matseicwanooⁿ'ya na m'aⁿ joona.

17 Ndo' candu'yo' nnom ArQUIPO na matsjoo queñê na nntseicandañê ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ta Jesús jom.

18 Mannco Pablo ñequio ts'ooya matseiljeiya na xmaⁿndyo'. Cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya praso. Quiaa Ty'oots'om na nto'noom'yo' naya na matseixmaaⁿ. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Matseiljeii Pablo cwii carta ñequio nc'iaaⁿaⁿ

¹ Ja Pablo matseiljeiya cartawaañe, ñequio Silvano ñ'eⁿ Timoteo, matseicwan^onya juuna' ndaa' 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' tsjoom Tesalónica, 'o na cwila'xma^oyo' cwentaa' Tsotyaaaya Ty'o^ots'om ndo' mati Ta Jesucristo. Quiana na nnto'ñoom'yo' naya na cwila'xmaⁿna ndo' na nda'yo' na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Nn'aⁿ Tesalónica la'xmaⁿna na cwila'yu'ya n'omna

² Ñenquii'cheⁿ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿyo' na cha'tsondyo'. Cwijaañjoom' n'o^onyâ 'o quia na cwilanaaⁿnyâ nnoom.

³ Tyootsuu' n'o^onyâ 'o jo nnom nquii Tsotyaaaya na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwila'yu'ya n'om'yo'. Jo' chii jndye ts'iaaⁿ na ya cwileitquioo' na cwil'a'yo'. Ndo' jeeⁿ cwiqueⁿya n'om'yo' na cwitei'jndei'yo' nc'iaa'yo' nc'e na wi' n'om'yo' jooⁿa. Ndo' tica'ndye'nc'uaa'ndyo' na wi' na cwitjom'yo' nc'e na ntjaaa' n'om'yo' Ta Jesucristo.

⁴ 'O nn'aaⁿya, Ty'o^ots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, ndo' manquiuyaaⁿya jndâ tjeii'ñe 'o cwentaaⁿaⁿ.

⁵ Ee quia tyoñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti teil'uena' nc'e ñ'oom na tyolanaaⁿnyâ saaⁿ nc'e nandjeii na matseixmaⁿ Espíritu Santo ndo' na tquiaana' na jla'no^oyo' na juu ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu' jo'. Ndo' ñequio na tyol'uaayâ chiuu na nnteiñdeiiina' 'o.

⁶ Jo' chii mati 'o macwitsantyjo'yo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ. Ndo' maluaa', macwitsantyjo'yo' naxeⁿ nquii Ta Jesucristo. Nc'e jo' na tquiaa Espíritu Santo na jeeⁿ neiⁿyo' meiiⁿ wi' ñel'a nn'aⁿ tsjom'yo' jndâ na to'ñoom'yo' ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa'yo'.

⁷ Ndo' na luaa', tyolaxmaⁿyo' cwii na ma'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia ñequio Acaya chiuu na nnc'oom'aⁿna.

⁸ Ee na m'aⁿ 'o jnaⁿna na tjanty'ee ñ'oom naya 'naaⁿ Ta Jesucristo. Ndo' je' tachii macandâ ndyuaa'yo' Macedonia ñequio Acaya saaⁿ mati jndye joo jndâ manquiu nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om'yo' ñequio Ty'o^ots'om. Jo' chii meiiⁿ tacaⁿtina' na nl'uuyâ ñ'oom cantyja 'naⁿyo' ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

⁹ Ee manquieeti naⁿñeeⁿ cwila'neiⁿna chiuu waa na sacajndoo'â 'o ndo' na ya to'ñoom'yo' jâ. Mati cwila'neiⁿna chiuu waa na jndâ 'ndye'yo' na tyola't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' je' naxeⁿ Ty'o^ots'om macwitsantyjo'yo'. Je' jndâ macwindye'ntjom'yo' nnom nqueⁿ na wanoom'm, na macandâ jom cwiluiiñe Ty'o^ots'om.

¹⁰ Mati cwila'neiⁿ naⁿñeeⁿ na cwimeiiⁿndo'yo' na nncwjee'nnda' Jesús, Jnda Ty'o^ots'om na nnaaⁿ cañoom'luee, nquii na tquiaaⁿ na wando'xco jndâ na tue', nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa na wi' na jeeⁿ cwajndii na quia nncwjee'cañoom.

1 'O nn'aa'ya na cwila'yuyoyo', mancjo'ti'yo' nquiuyoyo' na ticwe' ts'iaa'ndyo na sacajndoo'á' o.

2 'O manquiu'ya'yo' na jee' t'ma' jla'jnaa' nn'a' tsjoom Filipos já ndo' jla'sei'na já, saá meii' na luaa', xcwe xje' na tjoo'yá nawi'waa', tquiaa Ty'oots'om na t'ma' n'oo'yá na tquiaayá ñ'oom ndaa'yo' cantyja na macwji'n'maa'ñe añmaa' nn'a'.

3 Ee ñ'oom na cwiñequiaayá cwiluiñena' ñ'oom na mayuu', nchii ñ'oom na tijndaa'ya nquiuyá, ndo' nchii cwe' na ñe'cala'ntjaayá nn'a', meii' nchii na cwinquio'nn'aa'yá nn'a'.

4 Wandyo' waa cantyja 'naa'yá, ee tjawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'e'ndyô ndo' ty'ioom ts'iaa' já na ñe'quiaayá ñ'oom na macwji'n'maa'ñe añmaa' nn'a'. Nchii cwil'aayá ts'iaa'ñee' cha na nncjaawee' n'om nn'a' ñ'e'ndyô, saá cha nque' nncjaawee' ts'oom, ee jom nlquee' cwenta chiuu n'oo'yá.

5 'O manquiu'ya'yo' na tijoom ñejla'ca'naa'ndyô ndaa'yo', meii' nchii tqui'nn'aa'yá 'o na nntjeii'á tsjo'ñjee' luee'yo'. Ty'oots'om noom'm na ljo'.

6 Meii'jom ndii' tyool'uayá na nla't'maa'ndye nn'a' já, meii' ndaa' 'o meii' ndaa' nt'omche'.

7 Já tyojndoo'á 'o ñequio na jnda nquiuyá ñ'e'ndyoyo' cha'xje' cwii yuscu na jee' wi' ts'om ntseinda, ya cwenta mach'ee joona.

8 T'ma' waa na jee' wi' n'oo'yá 'o, nchii tomti neii'yá na tyoñequiaayá ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om ndaa'yo' saá mati chiuu waa na tyom'aa'yá quii'ntaa'nyo'. Luaa' waa nc'e na jee' jnda nquiuyá 'o.

9 'O nn'a'ya na cwila'yuyoyo' tyootsuu' n'om'yo' chiuu na tyola'jndaayayá na nnta'ntjoo'yá na tca'na' já. Naxuee natsjom tyol'aayá ts'iaa' cha t'catiooyá xuu nacjo'yo' na nntei'xe'yo' já yoche' na tyoñequiaayá ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om ndaa'yo'.

10 'O nn'aa'ya na cwila'yuyoyo', manquiu'yo' ndo' mati mantyjii Ty'oots'om chiuu ñet'oo'yá quii'ntaa'nyo'. Tyola'candaa'ndyô jo nnoom na tyol'aayá yuu na maty'iomyana' ndo' meii'cwii ts'a' xondaa' ntso na jla'tjoondyô ndaa'yo'.

11 'O manquiu'yo' chiuu waa na ñet'oo'yá quii'ntaa'nyo' na tyom'aa'yá cha'cwijom mach'ee ts'a' ñequio ntseinda,

12 tyolanaayá ñ'oom ndaa'yo' na tyoñequiaana' na t'ma' n'om'yo', tyola'jndoo'á n'om'yo' na c'om'yo' cha'xje' na matsona' na c'om' nn'a' na maquee'ñe Ty'oots'om na calajomndyena cantyja na matsa'ntjoom ndo' ñequio na matseit'maa'ñena' jom.

13 Quia tyondye'yo' ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om na tyoñequiaayá ndaa'yo' mana to'ñoom'yo' juuna'. Jo' na cwiñe'quiaayá na quian'l'uaa'a' cantyja 'na'nyo'. Ee jla'no'yo' na ñ'oom' Ty'oots'om juuna' nchii ñ'oom na cwe' cwila'tiuu nn'a'. Ndo' mayuu' na jo' juuna'. Jo' chii cwiwitquioo' ts'iaa' na mach'ee' naquii' n'om' 'o na cwila'yuyoyo' ñ'e'ñe'.

14 'O nn'aa'ya, ljo'waayu ñetjom'yo' cha'xje' ñetjoom ntmaa' nn'a' na macwji' Ty'oots'om cwentaa'a' ndyuua Judea. Ee nquiee nn'a' tsjom'yo' ñeta'wi'na 'o cha'xje' tuii ndyuua Judea, tyota'wi' nn'a' judíos nc'iaana na cwilayu' ñequio Cristo Jesús.

15 Nn'a' judíos'ñee' jla'cuae'na Ta Jesús, cha'xje' weloona tyola'cwjeena profetas ndo' mati jleintyjo nn'a' judíos já. Tiquil'ana yuu na cjaawee' ntyjete' ñ'e'ndyena, ndo' m'a'na nacjoo cha'tsondye nn'a',

16 ee quia na ñe'calanaayá ñequio nn'a' na tachii judíos cha mati nndaa' nncwji'n'maa'ñe Ty'oots'om joona, tiñe'quiandyena na nl'aayá na ljo', ndo'

na cwil'ana na luua', cwila'cwaljoo'tina jnaa'nna jo nnoom. Saa je' juu na jee' cwajndii na matseiw'ee' nn'a' mama t'uiina' joona.

Ñe'cjaacando'nnda' Pablo nn'a' Tesalónica

¹⁷ 'O nn'aa'ya, cantyjati xuee na tjei'na' já quii'ntaa'nyo', meii' tacanty'iaayâ 'o saa ñequii'che' cwijaañjoom' n'oo'nyâ 'o chiuu cwitsam'a'ti'yo'. Jo' chii jee' cwciantyjaa' n'oo'nyâ na nntsaacajndoo'nda'â 'o.

¹⁸ Jee' ñe'catsaayâ na m'a'nyo', majndeitiche' ja Pablo jndye ndii' s'aana' na ñe'cjo saa seitsaa'ñe Satanás na nl'aayâ na ljo'.

¹⁹ ¿Ljo' jo' na ñequiaana' na cwciantyjaa' n'oo'nyâ jo nnom Ty'o'ots'om, ndo' na ñequiaana' na neii'nyâ oo na nntantjoo'nyâ jo nnoom? ¿Aa nchii ma'o jo'? Ee ma'o cwiluiindyo' cha'tso nmei' na nntseit'maa'ñena' ja jo nnom Ta Jesucristo quia na nndyonnaa'a'.

²⁰ Nc'e 'o, jo' matseit'maa'ñena' já ndo' mañequiaana' na neii'nyâ.

3

¹ Quia tileicatseiquiiti ts'oo' na tjaa ñ'oom cantyja 'na'nyo' seijndaa'ndyo' na nljoo'ndyo' na ñe'nncq tsjoom Atenas.

² Jo' chii jñoo'nyâ juu nn'aa'ya Timoteo na m'a'nyo', jom cwiluiñê mosoo' Ty'o'ots'om. Matseijomñê ñ'e'ndyô na cwiñe'quiaayâ ñ'oom naya 'naa' Cristo. Tjacanoom'm 'o na ñequiaa' na t'ma' n'om'yo' ndo' na nnc'oom'jndei' n'om'yo' cantyja na jnda jla'yuy'yo'.

³ Ee na l'ue n'oo'nyâ na mei'cwiindyo' 'o tintseilcwe'na' ts'om cwe' nc'e na wi' na cwitjom'yo'. Ee manquiuy'yo' na maxje' mañequiaa' Ty'o'ots'om na catjoo'nyâ nawi'mei'.

⁴ Ee quia tyom'aa'nyâ ñ'e'ndyô' t'moo'nyâ ndaa'yo' na maxje' nncwinoo'nyâ nawi' ndo' jnda macwiluii naljo' cha'xje' na manquiuy'yo'.

⁵ Nc'e na tileicwiqiiti ts'oo', jo' chii jñoo'nyâ Timoteo na ncjacwax'ee' aa ndicwa' cwila'yuy'yo' n'om'yo' ñ'e' Ty'o'ots'om ee nquiaya xe' na aa jnda s'aa tsa'jndii na jla'tjoo'ndyo' ndo' jo' nnts'aana' na cwe' ts'iaa'ndyo' ts'iaa' na ñel'aayâ quii'ntaa'nyo'.

⁶ Saa je' jnda jndyolcwee'e' na ñet'oom Tesalónica ndo' jee' ya ñ'oom jndyoo'oom na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'o'ots'om ndo' na jnda nquiuy'yo' já. Tsoom na ñequii'che' cwijaañjoom' n'om'yo' já ñequio na jnda nquiuy'yo' ndo' jee' quee' n'om'yo' na nnty'ia'yo' já cha'xje' ñe'canty'iaayâ 'o.

⁷ Jo' chii 'o nn'a'ya, quii'ntaa' cha'tso na matseijaa'ñena' nacjooyâ ñequio nawi' na cwiwino'nyâ t'ma' waa na mañequiaana' na t'ma' n'oo'nyâ na cwiljoo'ndyo'tye'nyo' na cwila'yuy'yo' n'om'yo' ñ'e' Ty'o'ots'om.

⁸ Ndo' na cwindyaayâ na cwiljoo'ndyo'tye'nyo' cantyja 'naa' Ta Jesús, mach'eena' cantyja 'naa'nyâ cha'cwijom na cwiluiindyoxcooyâ.

⁹ Meii' ncjooyâ tileicwijndaayâ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'o'ots'om cantyja 'na'nyo'. Quianl'uaa'a' na waljoo'che' na neii'nyâ jo nnoom cantyja 'na'nyo'.

¹⁰ Naxuee natsjom cwitaa'nyâ nnom Ty'o'ots'om na ñequiaa' na nnty'iaandaayâ 'o na nla'candaa'ndyotyayâ yuu na cwimatseitjoo'na' na cwila'yuy'yo' n'om'yo' ñ'e'ñê.

¹¹ Cwita'nyâ na nquii Tsotyayâ Ty'o'ots'om ñequio Ta Jesucristo cateijndeina já cha ndaa' nntsaacajndoo'nndaa'â 'o.

¹² Mati cwitaa'yâ na cateijndei Ta Ty'oots'om na nncjaaquiendyo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cwii cwii ntyjee'yo'. Ndo' catseicwaljoo'tina' na wi' n'om'yo' cha'tso nt'omche' nn'aⁿ cha'xje' m'aaⁿ jâ na wi' n'oo'yâ 'o.

¹³ Quiaa' na nleijndei' n'om'yo' cha nla'xma'yo' na lju' n'om'yo' na candaa'ndyo' jo nnom Tsotyaaya Ty'oots'om quia na nncwjee'nda' Ta Jesús ñequio cha'tsondye nn'aⁿ cwentaa'naⁿ.

4

Nmeii' cal'aaya cha nncjaawee' ts'om Ty'oots'om

¹ Ndo' je' 'o nn'aa'ya ñequio xuee' Ta Jesús cwitaa'yâ ndaa'yo' ndo' cwitsa'ntjoo'yâ 'o na c'om'yo' cha'xje' na jnda' t'moo'yâ na cal'a'yo' cha nncjaawee' ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo'.

² Ndo' manquiu'ya'yo' ñ'oom'ñeeⁿ na tquaa'tyaa'yâ ndaa'yo' ñequio najn-dei na matseixma' Ta Jesús.

³ Ee luaa waa na l'ue ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo' na calaxma'yo' na lju' n'om'yo' cantyja 'naa'aⁿ meiⁿ tanc'om'ya'yo' ñequio nn'aⁿ na cwe'luaa',

⁴ ticwiindyo' 'o nn'aa'ya, cala'no'yo' na l'ue ts'om Ty'oots'om na c'om'yo' na yandyo' ñequio lcuu'yo', ndo' na cala't'maa'ndyo' jooa,

⁵ nchii nnc'oom tsa's'a ñequio scoom'm na ncwinom'na' ljo' mach'eeⁿ na tia na matseitoom ñ'e'ñe cha'xje' cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naa' Ty'oots'om.

⁶ Mei'cwii tsa's'a tintseitjooñe nnom x'iaa' na nnc'oomya ñ'eⁿ scuu' tsa'ñeeⁿ meiⁿ tinquiu'nn'aⁿ cantyja 'naa' ñ'oommeiⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ na wi' nntseiquio Ta Jesús nacjoo' ts'aⁿ na mach'ee cha'tso nmei' cha'xje' na jnda' ñe'la'candiyâ 'o.

⁷ Ee nchii na tqee'ñe Ty'oots'om jaa na nla'jomndyo' cantyja 'naa' natia, saa jom l'ue ts'oom na c'oo'ya na lju' n'oo'ya jo nnoom.

⁸ Cwe' jo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticuee' ts'om ñ'oommeiⁿ na cwit'moo'yâ ndaa'yo', catsei'no' tsa'ñeeⁿ na nchii cwe' ñ'oom na tqeeⁿ nn'aⁿ mach'ee na til'ue. Juu mach'ee na til'ue ñ'oom na tqeeⁿ nquii Ty'oots'om, na jom tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'oo'yâ.

⁹ Cantyja 'naa' na c'om'yo' na wi' n'om'ntyjee'yo' na cwila'yu', taca'na' na cwinntseiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ ee manquii' Ty'oots'om ma'moo' ndaa'yo' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' jooa.

¹⁰ Ee 'o wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ts'ondaa Macedonia. Saa cwitaa'yâ ndaa'yo' na c'om'yo' na mat'ma'ti na wi' n'om'yo' jooa.

¹¹ Calajnda'yo' na tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tacatii'ndyo' ñ'oom 'naa'na na ticatseixma'na' na nla'jomndyo'. Cjoo' n'om'yo' na cal'a'yo' ts'iaaⁿ 'na'yo' cha'xje' ñ'oom na jnda' tquaa'tyaa'yâ ndaa'yo',

¹² ee na nl'a'yo' na ljo', nn'aⁿ na tyoola'yu' nla't'maa'ndyena 'o meiⁿ xotseitjoo'na' 'na' na nleil'uee'ndyo'.

Cantyja na ndyonnda' Ta Jesucristo

¹³ Ndo' je' 'o nn'a'ya, tacal'ue n'oo'yâ na mati ticala'no'yo' chiuu nnts'aana' ñequio nn'aⁿ na jnda' tja meiⁿ tanc'om'yo' na chjoo' n'om'yo' cha'xje' nt'omche' nn'aⁿ na tintyjaa' n'om' Ty'oots'om.

¹⁴ Ndo' cha'xje' cwila'yuu'a na tue' Jesús ndo' na tando'xcoom, maluaa' cwila'yuu'a na cantyja 'naa' jom ñnequiaa Ty'oots'om na joo nn'aⁿ na jnda' tja na ñe'la'yu' ñ'e'ñe nnta'ndo'xcona.

¹⁵ Jo' chii cwil'uuyâ ndaa'yo' ñ'oom na t'moⁿ nquii na cwiluiñe na catsa'ntjom jaa na ndicwa' cwitandoo'a hasta xjeⁿ na ndyonnaa'naⁿ, xocwinoo'na' nn'aⁿ na jnda' tja.

16 Ee manquiti Jesús nnaaⁿ cañoom'luee, jndeiⁱ ñ'oom na nntsa'ntjoom, ndo' ndyocueeⁿ, xjeⁿ'ñeeⁿ nleic'uaa jndyee' ángel na cwiluiitquieñe ndo' mati ndu 'naaⁿ Ty'oots'om. Quia jo' joo nn'aⁿ na jnda tja na ñeja'yu' ñ'eⁿ Jesús, joona najndyee nnta'ndo'xcona.

17 Jnda jo' jaa na ndicwaⁿ cwitandoo'a xjeⁿ'ñeeⁿ ñe'naaⁿ nncjaachuuna' jaa ñ'eⁿndyena quii' nchquiu na nntjomndyo ñequio Ta Jesús quii' jndye ndo' nnc'ooⁿtyaa'ya ñ'eⁿñe.

18 Jo' chii ñequio ñ'oommeiⁿ quia'yo' na t'maⁿ n'om nn'aⁿyo' na cwila'yu'.

5

1 'O nn'aa'ya, cantyja 'naaⁿ cwaaⁿ xuee oo cwaaⁿ xjeⁿ na nddyonnda' Ta Jesús, meiⁿ ticaⁿ'na' na nntseiljeiya.

2 Ee manqui'ya'yo' nncue'ntyjo xuee na nddyonnda' Ta Jesús xjeⁿ na tic'om c'ee nn'aⁿ na nluii na ljo'. Matseijomna' cha'na quia na macwjee' tsa'nch'ue.

3 Xcwe xjeⁿ quia cwilue nn'aⁿ: "Je' tjaa'na' tia', tjaa'na' na teincuu'", majuu xjeⁿ'ñeeⁿ ñejomto nquioo nawi' t'maⁿ nacjoona cha'xjeⁿ quia na mana'na' na maquina' yuscu na manntseincuii, meiⁿ tjaa'na' na cwii nndaq ndyaandye nn'aⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

4 Saa 'o nn'aⁿya, ticalaxma'yo' cantyja 'naaⁿ na jaa'ñe, jo' chii juu xuee na nncwjee'nnda' Ta Jesús xocatseijomna' juuna' cantyja 'na'yo' cha'na quia na nncwjee' tsa'nch'ue waa' ts'aⁿ.

5 Jaa la'xmaa'ya cantyja 'naaⁿ naxuee. Tila'xmaa'ya cantyja 'naaⁿ natsjom oo cantyja 'naaⁿ najaa'ñe.

6 Jo' chii maty'iomna' na c'ooⁿya na wando' n'ooⁿya ndo' que'ndyoche'ncjooya xjeⁿ cantyja 'naa'ya jo nnom Ty'oots'om. Ee ticatsona' na c'ooⁿya cha'cwijom na cwindaa'ya cha'na nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'.

7 Ee nn'aⁿ na cwindana, natsjom cwindana, ndo' nn'aⁿ na cwicandyee, natsjom cwindyena,

8 saa nc'e na cwilaxmaa'ya cantyja 'naaⁿ naxuee, cwa que'ndyoche'ncjooy xjeⁿ, cha'waati xuee c'ooⁿya cha'na ts'aⁿ na canda' xqueⁿ. Matsona' na cata'ñoom'ndyo che'ncjooya ñequio na cwilayu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' ñequio juu na m'aa'ya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ ñequio juu na ntyjaa' n'ooⁿ na nncwji'n'maa'ñe Ty'oots'om añmaa'ya cha'xjeⁿ mawañoom' tja'xque'xjo xqueⁿ sondaro.

9 Ee nchii seijndaa'ñe Ty'oots'om na nnt'uiityeeⁿ jaa naquii' nawi' t'maⁿ. Saa tqueeⁿ jaa na nddaaya na nlui'n'maa'ndyo nc'e nquii Ta Jesucristo.

10 Jom tueeⁿ'eⁿ cwentaaya cha tjoom' na nntandoo'a ñ'eⁿñe quia na nddyonnaaⁿ'aⁿ, meiiⁿ na ndicwaⁿ tandoo'a ndo' meiiⁿ na aa jnda tja'ya.

11 Jo' chii cwii ndo' cwiindyoy quia'yo' na t'maⁿ n'om ntyjee'yo' na nc'oonajdana cha'xjeⁿ na cwil'a'yo'.

Ñ'oom na matseijndo' Pablo n'omna

12 'O nn'aⁿya, cwitaar'ya na cala'tmaa'ndyo' nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om quii'ntaa'yo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ ndo' na cwila'jndo'na n'om'yo'.

13 Maty'iomna' na cala't'maa'ndyo' na ñeeⁿ ñequio na jnda nquii'yo' joona, ee joona jee' cwila'jndana naquii' ts'iaa'waa'. C'om'yo' na tjoom' ñ'oom ñequio nc'iaa'yo' na tjaa ndia' cacho'yo' ñ'eⁿndyena.

14 Ndo' cwila'jndeiⁱ ndyuaayâ ndaa'yo' 'o nn'aⁿya, na cala'tia'yo' nn'aⁿyo' na tiñe'cal'a ts'iaaⁿ. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na leic'om t'maa'ndye

n'om. Cateijndei'yo' nn'aⁿ na tijndana na tila'yuy'a n'omna. C'om' nioomcheⁿ n'om'yo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

¹⁵ Xeⁿ tis'a cwil'a nn'aⁿ 'o, cal'andyo' cwenta na tinl'a'yo' wi' jooa. 'O xuii' cal'a'yo', 'o ñequii'cheⁿ cal'a'yo' yuu na ya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiiⁿ mancjo'ti'yo' oo meiiⁿ ñ'eⁿ meiⁿquia ts'aⁿ.

¹⁶ Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na neiⁿnc'o n'om'yo'.

¹⁷ Tintsawi'ntyje'yo' na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om.

¹⁸ Cha'tso na mach'eena' ñequiondyo' quia'yo' na quianl'uaa' Ty'oots'om ee luaa' l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' 'o na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

¹⁹ Tila'tsaaⁿndyo' ts'iaaⁿ na mach'ee Espíritu Santo quii'ntaaⁿyo'.

²⁰ Joo ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ na ma'moⁿ Ty'oots'om ndaana, til'a'yo' na ticuee' n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

²¹ Cha'tso ñ'oommeiⁿ catjei'yo' cwenta aa xcwe jooa', ndo' ñ'oom na cwiwitquioo' na xcwe, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' ñequio jooa'.

²² Cala'tquiogo'ndyo' ñequio cha'tso nnom natia.

²³ Manquiiti Ty'oots'om, nqueⁿ na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ jo nnoom, jom queⁿñooⁿ 'o na candaag'ndyo'. Cwañom'm cha'waa espíritu 'naⁿyo', ñequio añmaaⁿyo' ndo' seii'yo' cha caljoo' jooa' na meiⁿcwii jnaⁿ tilaxmaⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa.

²⁴ Nquii Ty'oots'om na macwaaⁿ 'o cwiluiiñê na mayom'm, maxjeⁿ nntse-icanagⁿ cha'tso nmeiⁿ cantyja 'naⁿyo'.

Cwiñequiana na xmaⁿndye nn'aⁿ

²⁵ 'O nn'aaⁿya ñequii'cheⁿ calaneiⁿyo' cantyja 'naa'yâ nnom Ty'oots'om.

²⁶ Quia'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aaⁿya na m'aⁿ ñ'eⁿndyo' na cwitaⁿyo' lueena.

²⁷ Ñequio na jndeiⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya na tquiaa Ta Jesucristo ma-tiooya xuuwaañe najo'yo' na cala'naⁿyo' cartawaa na nndye cha'tsondye nn'aaⁿya na cwila'yuy'.

²⁸ Nquii Ta Jesucristo cwentaaya quiaaⁿ na nla'xmaⁿyo' naya na matseix-maaⁿ.

Carta na jndá we na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndyena

¹ Ñ'eⁿ Silvano ndo' ñ'eⁿ Timoteo, ja Pablo matseiljeiya cartawaañe na matseicwanoⁿya juuna' na m'aⁿ 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Tesalónica, na cwila'xmaⁿyo' cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ndo' Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa.

² Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ñequio Jesucristo, quiana na candaaⁿya nto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'om'yo' jo ndaana.

Quia na nddyonnda' Cristo nntu'xeⁿndye nn'aⁿ

³ O nn'aⁿya, ñequii'cheⁿ macaⁿna' na ñnequiaayâ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naⁿyo', ndo' maty'iomyana' na cwil'aayâ na ljo' ee wjaawixcweti na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿñê ndo' nc'e cwii ndo' cwiindyo' wi'ti n'om'yo' ntyjee'yo'.

⁴ Hasta quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ cwilanaaⁿyâ cantyja 'naⁿyo'. Cwitjei's'aayâ 'o na m'aⁿ nioom'cheⁿ n'om'yo' meiiⁿ na jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na cwintyjo nn'aⁿ 'o saa cwit'moⁿyo' na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

⁵ Nc'e na luaa' cwil'a'yo', ma'moⁿna' na jeeⁿ xcwe macwji' Ty'oots'om cwentaa cantyja 'naⁿyo'. Ee matsaaⁿaⁿ 'o na la'xmaⁿyo' na nntsaquiee'ndyo' yuu na matsaⁿntjoom. Nc'e na ljo', je' cwiwinom'yo' nawi'.

⁶ Ty'oots'om mach'eeⁿ na maty'iomyana' na joo nn'aⁿ na cwita'wi' 'o je', nco'weeⁿeⁿ joona.

⁷ Ndo' mati 'o na wi' na cwitjom'yo' ñnequiaaⁿ na nnta'jndyaayâ ñ'eⁿndyo' majuu xuee quia na nleitquioo'ñennda' Ta Jesús. Ee mats'ia jo' na nnaa' cañoom'luee nddyocueeⁿ. Nleitquioo'ñê naquii' ntsaachom ñequio ángeles cwentaaⁿaⁿ na jeeⁿ jndá.

⁸ Nñoom na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na ticala'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om meiⁿtical'añ'oomndyena ñ'oom na tseixmaⁿ Ta Jesús na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ.

⁹ Naⁿñeeⁿ tixocantycwii na nnt'uiityeⁿna' joona. Ndo' tquia nncwji'ndyona' joona ñequio yuu na nnc'oom Jesucristo na nluiit'maⁿñê ndo' ñequio najndeii na matseixmaaⁿ.

¹⁰ Nluui na ljo' juu xuee quia na nñoom na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ jom, na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuya ñ'eⁿñê nncjaawee' n'omna, mati ñ'eⁿ 'o na jndá macwila'yuya'yo' ñ'oom na tyoñequiaayâ cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹¹ Jo' chii ñequii'cheⁿ cwilanaaⁿyâ nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿyo'. Cwitaayâ nnom queⁿ na jndá tqueeⁿ 'o na cala'xmaⁿyo' cwentaaⁿaⁿ na ñequii'cheⁿ nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyo'. Mati cwitaaⁿyâ na ñnequiaaⁿ cantyja najneiⁿ naquii' n'om'yo' cha nddaa nla'canda'ndyo' cha'tso ñ'oom na ya na cwiqueⁿ n'om'yo', ndo' na nntseicandaⁿñena' cha'tso ts'iaaⁿ na ya na cwil'a'yo' nc'e na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿñê.

¹² Nc'e na luaa', nntseit'maaⁿñena' xuee' Ta Jesús cantyja 'naⁿyo', ndo' mati nntseit'maaⁿñê 'o nc'e naya na matseixmaⁿ nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo' ndo' cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo.

2

Nleitquooñe ts'a'n na wi'ñeti

1 'O nn'aa'ya, cantya 'naa' na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo cwentaaya ndo' na nntjomndyo yuu na m'aa', cwitaa'yâ ndaa'yo'

2 na tilachui'yo' chiuu m'aa' n'om'yo' ñ'oomwaa' mei' tiñequiandyo' cantya cwii nnom na quia nluui nntseicaty'uena' 'o oo cwii ñ'oom na mañequiaa ts'a' cantya 'naa' jo' oo cwii carta na waa ñ'oom na já jla'cwanoo'yâ juuna' na matsona' na jndâ tue'ntyjo xje' na nncwjee'e'n.

3 Mei'cwii tiñequiandyo' na nnquiu'nn'a' ñ'oomwaa' 'o ee cwitjooche' na nncue'ntyjo xuee'ñee' maxje' nla'wendye nn'a' nacjoo' Ty'oots'om ndo' nleitquooñe juu tsa'ns'a na jee' tiaa', majndaa' na nntsuuñê nnts'aa Ty'oots'om.

4 Jom nncja' nacjoo cha'tso na la'xma' cwentaa' Ty'oots'om ñequio cha'tso nnom na cwila't'maa'ndye nn'a'. Jo' chii ncjaaque'e' naquii' wats'om t'ma' 'naa' Ty'oots'om. Nncwjee'e'n ñ'oom na jom cwiluiiñê nquii Ty'oots'om ndo' cala't'maa'ndye nn'a' jom.

5 ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' na jndâ tsjoo'ya ñ'oommei' ndaa'yo' quia na ñet'oo'ya ñ'e'ndyo'?

6 Ndo' macwila'no'ya'yo' 'ñee' na matseitsaa'ñeya tsa'ñee' cha na ticwitquooñe cwitjooche' na nncue'ntyjo xje' na ntyjii Ty'oots'om.

7 Ee juu ts'iaa' natia na wanty'iuu' m'a'na' je' mach'eena' quii'ntaa' nn'a', na maje'ndyo macandâ maca'na' na nleindyoo nque' na matseitsaa'ñê na nnc'oom tsa'ñee'.

8 Quia ljo'che' nleitquooñe juu tsa'ñee' na waljoo'che' na tia ts'a'ñe. Ndo' nquii Ta Jesús quia na nncwjee'e'n ñequio najndei' na nei'ncoo' nacaxuee na cwiluiiñê, nntseicue'e' tsa'ñee' ñequio jndye 'ñom.

9 Juu tsa'ñee' na wi'ñeti nñoom ñequio najndei' na matseixma' Satanás. Nnquiu'nn'aa' nn'a' ñequio ts'iaa' na nnts'aa' ndo' ñequio jndye nnom 'naa' na mei'jom tiquinty'iaa nn'a'.

10 Nntseinei' cha'tso nnom ñ'oom na wi' na nñequiu'nn'aa' nn'a' na jndâ teijndaa' na nntsuumdye. Ee joona tñquiandyena na nnquioo na jnda nquiuna ñ'oom na mayuu' na nncwji'n'maa'ñena' joona.

11 Nc'e na luaa', 'ndii Ty'oots'om na cwe' ñ'oom cantu nñe'quiu'nn'a'na' joona ndo' nla'yu'na ñ'oom na tiyuu',

12 s'aa' na luaa' cha nnt'uiitye'na' cha'tsondye nn'a' jnaa' na ti'cato'ñoomna ñ'oom na mayuu' ee nei'tina na nl'ana natia.

Tjeii'ñe Ty'oots'om 'o na nlui'n'maa'ndyo'

13 'O nn'aa'ya na jee' candya' ts'om Ta Jesús, jee' maty'iomiana' na ñequii'che' nñequiaayâ na quial'uaa' Ty'oots'om cantya 'na'yo' ee cwitjooche' na nncuaa' tsjoomnancue tjeii'ñê 'o na nlui'n'maa'ndyo'. Ndo' tqee'ñoo' 'o cantya 'naa'a' nc'e Espirito, ndo' teil'uee'ñê ñ'oom na mayuu' na jndâ macwila'yu'yo'.

14 Ee ñequio juu ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa'yo', jo' na tcwaa' 'o cha ndaa' nla'jomndyo' cantya na cwiluii't'ma'ñe Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa.

15 Jo' chii 'o nn'a'ya, caljoo'ndyo'tye'yo' ñequio ñ'oom na ñet'moo'ya ndaa'yo' ñequio carta na jla'cwanoo'yâ na m'a'yo', tintsuu' n'om'yo' joona'.

16 Nquii Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' nquii Tsotya'ya Ty'oots'om na jom nc'e naya na matseixmaa' m'aa' na jee' wi' tsoom jaa

mañequiaaⁿ na ticantycwii na m'aaⁿya na t'maⁿ n'ooⁿya ñequio na cwicanty-
jaaⁿya n'ooⁿya jom,

¹⁷ quiaaⁿ na nla'xmaⁿ'yo' na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na nnc'om' jndaⁿ'yo'
cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha cha'tso na cwilaneiⁿ'yo' ñequio na cwil'a'yo' nla'xmaⁿ'
joona' na ya.

3

Cjaañjoom' n'om'yo' já jo nnom Ty'oots'om

¹ 'O nn'aⁿya, ñ'oom na macanda, calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cantyja
'naaⁿ'yâ na tyuaa' nt'om ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Ta Jesús cha'tso joo, ndo'
nnts'aana' na jnda nquiu nn'aⁿ juuna' cha'xjeⁿ na tuii ñ'eⁿndyo' 'o.

² Ndo' mati cataⁿ'yo' na ndyaandyô ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ na tia nn'aⁿdye
ñ'eⁿndyô na quie' n'omna ee ticha'tso nn'aⁿ cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ
Ty'oots'om.

³ Saa cwiluiiñê na mayom'm ndo' ññequiaaⁿ na nntsaanajndaⁿ'yo' cantyja
'naaⁿ'âⁿ ndo' na nncwañoom'm 'o ljo' ñe'cats'aa nquii tsaⁿ'jndii 'o.

⁴ Já cwicantyjaa' n'ooⁿ'yâ Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee 'o cwila'candaⁿ'yo'
ñ'oom na ñet'mooⁿ'yâ ndaaⁿ'yo'. Ndo' nquiuuyâ na ntsal'a'ti'yo' cha'xjeⁿ na
cwitsa'ntjooⁿ'yâ 'o.

⁵ Nqueⁿ na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, cateijneiⁿ 'o na nnc'om'yo' na wi'
n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ m'aaⁿ na candya' ts'oom jooa, ndo' na nnc'om
nioomcheⁿ n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ jom quia na
teinoom nawi' t'maⁿ.

Queⁿdyo na cal'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ'ya

⁶ 'O nn'aaⁿ'ya, ñequio xuee' Ta Jesucristo cwitsa'ntjooⁿ'yâ na catjei'ndyo'
ñequio ts'aⁿ na matseyiu' na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ meiⁿ tiñe'tseijomñe ñequio
ñ'oom na ñet'mooⁿ'ya ndaaⁿ'yo'.

⁷ Saa 'o manquiuy'yo', na matsona' na cal'a'yo' cha'na ñel'aayâ. Ee quia na
ñet'ooⁿ'yâ quii'ntaaⁿ'yo', meiⁿjom ndii' ticanty'ia'yo' na tical'aayâ ts'iaaⁿ.

⁸ Ee já tícato'ñooⁿ'yâ naya luee'yo' na cwe'yu. Ñetqueⁿndyô na ñel'aayâ
ts'iaaⁿ, ñetantjooⁿ'yâ 'naⁿ na ñetcaⁿ'na' já. Naxuee natsjom ñejla'jndaayâ cha
ticatuaaⁿ'á xuu nacjoo' meiⁿcwiindyo' 'o na nnteix'ee já.

⁹ Meiiⁿ na maty'iomna' na cataaⁿ'yâ ndaaⁿ'yo' ljo' na ñetcaⁿ'na' já saa
tical'aayâ na ljo'. Ee ntyjaa' n'ooⁿ'yâ na cal'oondyo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

¹⁰ Ee quia ñet'ooⁿ'yâ quii'ntaaⁿ'yo' tquiaⁿ'tyaaⁿ'yâ ñ'oom ndaaⁿ'yo' juu ts'aⁿ
na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ, meiⁿ ticatsona' na nlcwaaⁿ'aⁿ.

¹¹ Saa cwindyaayâ na ñ'eeⁿ nt'omndyo' 'o na tiquil'a'yo' ts'iaaⁿ, cwe'
cwiqeeⁿndyo' na cwitii'ndyo' ljo' mach'eena' nt'omcheⁿ ntyjee'yo'.

¹² Ndaaⁿ nn'aⁿ na nmeiiⁿ m'aⁿ, nc'e najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ta Jesucristo,
cwitsa'ntjooⁿ'yâ ndo' cwijñoom' ntyuaayâ 'o na cal'a'yo' ts'iaaⁿ na nntan-
tjom'yo' 'naⁿ na macaⁿ'na' 'o.

¹³ Ndo' 'o, nn'aaⁿ'ya, ticwintqueⁿ'yo' na cwil'a'yo' yuu na maty'iomyana'.

¹⁴ Queⁿ'yo' cwenta' ñ'eeⁿ juu ts'aⁿ na tiñe'catseicandaⁿ ñ'oom na cwil'uuyâ
ndaⁿ'yo' nacjoo' cartawaañe. Ticala'quii'ndyo' ñ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cha nlc'o'tiana'
ntyjeeⁿ.

¹⁵ Saa tinc'om ndiaa'ndyo' ñ'eⁿñê, 'o cala'jndoⁿ'yo' ts'oom cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ
na matseyiu'.

Ñ'oom na macanda

¹⁶ Nqueⁿ na matsa'ntjoom na tseixmaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo nnoom quiaaⁿ na 'o tjaa ñomtiuu c'om'yo' na cha'waa xjeⁿ ñequio cha'tso na cwiwinom'yo'.

¹⁷ Ja Pablo, nncɔ matseiljeiya xueya nacjoo' cartawaañe cha'xjeⁿ quits'aa cha'tso carta 'naⁿya.

¹⁸ Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, c'oomna' ñequio cha'tsondyo'. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aa' Timoteo

Matseiljeii Pablo carta cwentaa' Timoteo

¹ Nncɔ Pablo cwiluiindyɔ apóstol cwentaa' Jesucristo. Nquii Ty'oots'om na cwiluiiñê na macwji'n'maa'ñê jaa sa'ntjoom na matseixma'ya na ljo' ñequio Ta Jesucristo na cantyja 'naa' jom m'aa'ya na cwicantyyaa' n'oo'ya.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwano'ya na m'aa' 'u Timoteo, na cwiluiindyu' jndaaya nc'e na matseyu'ya ts'om' ñ'e'n Ty'oots'om. Nty-jaa' ts'oo' nquii Tsotyaaya Ty'oots'om ñequio Cristo Jesús na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa na ñequiana na nncɔ'ñom' naya na la'xma'na ñequio na m'a'na nawi' n'omna nn'a' ndo' na mei'cwii ñomtiuu tinc'oom' jo ndaana.

Cats'aañe Timoteo cwenta ñ'oom na tiyuu'

³ Cha'xje' na tsjooya njom' quia na jluii'a Macedonia na caljoo'ndyu' Éfeso na catsa'ntjom' nt'omche' nn'a' na ticat'moo'na ñ'oom na tiyuu',

⁴ tilque' cwentaa ñ'oom na cwe' cuento laxma'na' ñequio ñ'oom cantyja 'naa' weloo nn'a' na ñet'om teiyo ee ñ'oommei' cwil'ana' na cwe' cwila'ñ'ee' ndyuee nn'a' mei' ticateijndeii'na' ts'a' na nntseyu'ya ts'om ñ'e' Ty'oots'om.

⁵ Ts'iaa' ñ'oom'ñee' na sa'ntjo'ya na c'oo'ya na wi' n'oo'ya cwii ndo' cwii nn'a' ñequio na lju' n'oo'ya na m'aa'ya n'oo'ya ñequio na xcwee' n'oo'ya na cwila'yuy'a n'oo'ya ñ'e' Ty'oots'om.

⁶ Ñ'ee' nn'a' jnaa' ñ'oom'ñee' na jnda tju'tya'na' jooona cantyja 'naa' ñ'oom na mayuu', ñ'oom na cwe' ts'iaa'ndyo cwila'jomndyena.

⁷ Ñe'calaxma'na nn'a' na cwit'moo' ñeii' 'naa' Ty'oots'om na matsa'ntjomna' meii' ticala'no'na ljo' tseicandii' ñ'oom na cwila'nei'na cantyja 'naa'na', mei' ljo' na ma'mo' ñ'oom na cwiñequiana ñequio na t'ma'ya n'omna.

⁸ Manquiuuya na jee' l'ue ljeii na tque' Moisés xe' mawil'uee'ñe ts'a' juuna' cha'xje' na seijndaa'ñe Ty'oots'om.

⁹ Maca'na' na cjaanjoom' n'oo'ya na nchii teijndaa' ljeii na qui cwentaa nn'a' na cwil'a na maty'iomyana'. Teijndaa' juuna' cwentaa nn'a' na quie' n'om, cwentaa nn'a' na ticatuee'ndyecje, cwentaa nn'a' na tia cwil'a, nn'a' na laxma' jna', cwentaa nn'a' na ticala't'maa'ndye Ty'oots'om oo cwiche' nnom na matseit'maa'ñe ts'a', teijndaa' juuna' cantyja 'naa' nn'a' na cwila'cwjee tye ndyeena ndo' mati cwentaa cha'tsondye nn'a' na cwila'cwjee nn'a',

¹⁰ cwentaa nn'a' na cwe' m'a'ya ñequio nn'a', cwentaa na'nom na m'a' ñequio tyjenom, cwentaa nn'a' na cwila'jnda ntyje nn'a'ndyena, cwentaa nn'a' na cwilane'i' cantu, cwentaa nn'a' na tye' cwique' ñ'oom na nlacanda saa' tiquil'a, ljeii'ñee' m'a'na' na mat'uiina' mei'quia na wjaana' nacjoo' ñ'oom na xcwe na cwit'moo' nn'a'.

¹¹ Juu ñ'oom xcwewaa' ñecwii xje' matseicandiina' ñequio ñ'oom na jee' jnda'na' cantyja na cwilui'n'maa'ndye nn'a'. Nquii Ty'oots'om na tjacantyya na t'ma' cwiluiiñê maty'oom ts'iaa' ja na mañequiaya ñ'oom'ñee' ndaa' nn'a'.

Quian'uaa' Ty'oots'om t'ma' wi' ts'oom Pablo

12 Mañequiaya na quianl'uuaa' Ta Jesucristo cwentaaya na mañequiaa' na-jndeii' ts'oo' na maquee' cwenta na cwiluiindyō ts'a' na matseicandā na macwjaa'ñê ja naquii' ts'iaa' 'naa'a'.

13 Jaach'ee xuee tyotseina'ya ñ'oom ntjei' nacjoom'm, ñetco'wi'a nn'a' na cwila'yuu' ñ'e'ñê, ndo' tyotseijnaa'a jom. Saq ty'oom Ty'oots'om na wi' ts'oom ñ'e'ndyō, ee xje'ñêe' mei' tyootseyu'a mei' ticaljeii' na tixcwe tyots'aa.

14 Juu naya na matseixma' Jesucristo, tquiaa' na candaq'ya matseixma'ya juuna' ndo' t'moo' na jee' wi' ts'oom ja ndo' jndaya na matseyu'ya ts'oo' ñ'e'ñê, joona' na cwila'xmaa'ya nc'e na cwila'jomndyō ñ'e'ñê.

15 Ñ'oomwaa ñ'oom na mayuu' juuna', ndo' matsona' na cha'tsondye nn'a' cala'yuu'na juuna': jndyo Cristo Jesús tsjoomnancue cha nncwji'n'maa'ñê nn'a' jna', quii'ntaa' joona ja cwiluiindyō ts'a' na t'ma'nti ñesetiyoondyō nnoom.

16 Luua waa na ty'oom Ty'oots'om na wi' ts'oom ñ'e'ndyō cha cantyja 'na'ya m'mo' Jesucristo na m'aa' na niom'che' ts'oom. Ndo' cantyja 'naa'ya waa na ma'mo'na' chiuu nc'om nn'a' na nla'yuu' ñ'e'ñê cha nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo' añmaa'na.

17 Nc'e na luua', cha'waati xuee cala't'maa'ndyō nque' na ticantycwii na cwiluiñê na matsa'ntjoom, nque' na wanoom'm ndo' na wanoom'm, nque' na leicandaq' nty'iaa ts'a' jom, na macandā nque' cwiluiñê Ty'oots'om ndo' na jndō' ts'oom.

18 'U jndaaya Timoteo, luua ñ'oom na matsa'ntjo'ya 'u. Ts'iaa' 'naa' Ty'oots'om matseijonna' cha'cwijom tia'. C'oom' na ti'maa' ts'om' na matseijndu' naquii' ts'iaa' 'naa'a'. Catsa' na ljo' na matseyu'ya' ts'om' ñ'e'ñê ndo' ñequio na tico'tiana' ntyji' nc'e na matseicandā' cha'xje' ñ'oom na ñejlue nn'a' na cwila'yuu' cantyja 'na' quia na jla'nei'na ñ'oom na t'mo' Ty'oots'om naquii' n'omna.

19 Ñ'ee' nn'a' na tila'ñ'oomndye na maco'tiana' nquiuna, ndo' nc'e na ljo', juu na cwila'yuu'ya n'omna ñ'e' Ty'oots'om, jndā tyuui'na'.

20 Luua' tseixma' Himeneo ñequio Alejandro. Jo' chii jndā tiqooya joona l'o Satanás, cha cala'no'na na tantjeii'na ñ'oom ntjei' nacjoo' Ty'oots'om.

2

Ma'mo'na' chiuu calanaq'ya nnom Ty'oots'om

1 Najndyee matseijndō'a ts'om' na maty'iomna' na cataa'ya nnom Ty'oots'om 'na' na maca'na' jaa, ndo' calanaq'ya nnoom cwentaa cha'tsondye nn'a'. Quiaaya na quianl'uuaa'a' cantyja 'naa'na.

2 Laxmaa'ya na cataa'ya nnoom cantyja 'naa' cha'tsondye nn'a' na cwiluiindyē gobiernom, ñequio joo nn'a' na laxma' na'ma'na'iaa' cha nndaq' nnc'oo'ya na ya m'aa'ya, tjaa'na' ndia', na xcwee' n'oo'ya ñ'e' Ty'oots'om ndo' tjaa'na' ñ'oom tia cwila'nei' nn'a' cantyja 'naa'ya.

3 Maty'iomnyana' na luua' cal'aaya. Ndo' nquii Ty'oots'om na macwji'n'maa'ñê jaa cjaawee' ts'oom na ljo',

4 ee l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'a' nlui'n'maa'ndye ndo' na nnta'jnaa'na ñ'oom na mayuu'.

5 Ñecwii Ty'oots'om m'aa' ndo' ñe'cwii m'aa' na matseiljoyaañe jom ñ'e' nn'a', manquii Jesucristo na ts'a' jom.

6 Ee tquiaañê na tuee'e' cha ntioom na cho'jna' cha'tsondye nn'a' cha nndaq' nlui'n'maa'ndyena, teitquioo' na jo' quia na tue'ntyjo xje'.

7 Nc'e na luaa', ty'iroom ts'iaa' ja na cwiluiindyō ts'a' na mañequiaa ñ'oom cantyja 'naa'a' ndo' ts'a' na majñoom ts'iaa' 'naa'a', na ca'moō'ya ndaa nn'a' na nchii judíos ñ'oom na xcweti na cala'yu'ya n'omna, ñ'oom na mayuu' matseina', nchii cwe' cantu.

8 Mei'yuuuche' joo na cwiťjomndye nn'a' l'ue ts'oo' cala'nei' na'nom nnom Ty'oōts'om na nlawena lueena ñequio na xcwee' n'omna. Tic'omna na wjeena nc'iaana, mei' ticañjom n'omna ñ'oom na nquiuna ñequio nc'iaana.

9 Ndo' mati yolcu l'ue ts'oo' na xcwee'na liaa na cwe' na ya xje' na nchii jee'che' tycwi' nchii liaa jnda. Cal'ana xje' cha'tso cantyja 'naa'na. Ticwinom'na' na nla'chjoomndyena soonque'na, mei' ticwinom'na' na nla'chjoomndyena ñ'e'na' na na cwiluina' ñequio s'om cajaan' oo ñequio ta' perla na jee' jnda.

10 Saa yolcu na cwiñequiaandy na nntsa'ntjom Ty'oōts'om joona, cal'ana cha'tso nnom ts'iaa' na ya, ee macandā cantyja 'naa' joo jo' ntyjii Ty'oōts'om cha'cwijom matseichjoomñena' joona.

11 Matsona' na candyeche' yolcu ñ'oom na cwit'moō' nn'a' ndo' na catuee'ndyecjena:

12 ee tyooñequiaya na nnt'moō' yolcu quia na cwiťjomndye nn'a' mei' na nlque'na xje' tsa's'a. L'ue ts'oo' na cwe' candyeche'na.

13 Ee najndyee s'aa Ty'oōts'om Adán, jnda chii s'aa' Eva,

14 ndo' nchii Adán tquii'nn'a'na', tquii'nn'a'na' yuscu'ñee', ndo' jnda na tquii'nn'a'na' juu, jo' seiñdaa'ñena' na waa jnaa'a'.

15 Saa nlu'i'n'maa'ndye yolcu xe' cwila'canda'ndye na mañequiaa Ty'oōts'om na c'om ndana ndo' m'a'na na cwila'yu'ya n'omna ñ'e'ñe, ñequio na m'a'na na jnda nquiuna nt'omche' ndo' na 'oom'a'na na lju' n'omna.

3

Nmei' cal'a nn'a' na cwijndoo' ts'iaa' 'naa' Ty'oōts'om

1 Luaa ñ'oom na mayuu': xe' m'aa' ts'a' na macantyyaa' ts'oom na nlu-iťquieñe jo nnom tmaa' na macwji' Ty'oōts'om cwentaa'a', jee' xcwe na macantyyaa' ts'oom.

2 Jo' chii ts'a' na jnda ty'oomna' na cwiluiťquieñe quii' ts'iaa' 'naa' Ty'oōts'om, matsa'ntjomna' na tjaa'na' ñ'oom cjoom'm. Ñecwii scoom'm m'aa'. Ts'a' na xcwe matseitiuu jom. Ts'a' na maque'ñe cwenta ndo' na cwiluiñe ts'a' na jnda nquiui nn'a'. Matsona' na ñequi'che' m'aa'c'eeñe na nnteix'ee' nn'a' na cwe' cwiquieya wa'a', ndo' 'na'a' na m'moō' ndaa nn'a',

3 ticatsona' na tsa'candii jom, mei' na nl'uee' ndia'. Maca'na' ts'a' na yats'a'ñe jom, ts'a' na xiom'ñe ñequio nn'a', na tintseiquee' ts'oom s'om.

4 Maty'iomna' na ya maquee' xje' nn'a' wa'a', mati cwila'canda'ndye nteinaa' nnoom, ndo' cwila't'maa'ndyena jom,

5 ee xe' ti'na'a' na nlquee'xje' nn'a' wa'a', tixocanda' nnteix'ee' tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oōts'om cwentaa'a'.

6 Nc'e na ljo', ts'a' na nluitquieñe jo ndaa nn'a' tmaa' cwentaa' Ty'oōts'om ticatsona' na jom ts'a' na nmei'ndyo tioñe l'o Ty'oōts'om, tints'aana' na nnc'oom' ts'oom na jee' t'ma' cwiluiñe, ndo' na ljo' ntseiñdaa'ñena' cantyja 'naa'a' na waa jnaa'a' cha'xje' jna' na t'uiina' tsa'ndii.

7 Mati maca'na' na waa ñ'oom ya cantyja 'naa'a' quii'ntaa' nn'a' na tyoola'yu', cha ticalui'jnaa'ñe ndo' na ncjaa'ñ'oom tsa'ndii jom xje' 'naa'.

Nn'a' na cwindyentjom, nmei' matsona' calaxma'na

8 Mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom quii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ, matsona' na macanda ñ'oom ya nquiu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, ndo' cwila'candaqⁿndyena ñ'om ndyueena. Tinc'omna na nn'aⁿ candyee joona, meiⁿ tinc'omna na queeⁿ n'omna s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿna.

9 Maty'iomna' cantyja 'naaⁿna na cwiljoo'ndyetyeⁿna ñequio ñ'oom na xcwe na cwila'yuu'a cantyja 'naaⁿl Cristo na meiⁿcwii ñomtiuu cantyja 'naaⁿna'.

10 Najndyee macaⁿna' na nlqueⁿ nn'aⁿ cwenta aa cwila'candaqⁿndye naⁿñeeⁿ ndo' xeⁿ teitquioo' na ya cwil'ana, quia jo' ya nndye'ntjomna nnom tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ.

11 Mati matsona' lcuu naⁿñeeⁿ cuaa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, nchii la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwila'tjom cantu, xcwe cantyja 'naaⁿna ndo' cwila'candaqⁿndyena cantyja 'naaⁿ cha'tso.

12 Matsona' na cwii tsaⁿs'a na mandi'ntjom, ñecwii scoom'm ndo' ya maqueeⁿ xjeⁿ ntseinaaⁿ ñequio cha'tsondye nn'aⁿ waⁿaⁿ.

13 Nn'aⁿ na cwindye'ntjom naquii' tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ, xeⁿ na ya cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ quia jo' nquioo na jnda nquiu naⁿñeeⁿ joona. Ndo' mati nñequiaana' na ti'maaⁿl n'omna na nnt-jei'yuu'ndyena na cwila'yuu'ya n'omna ñequio Cristo Jesús.

Ñ'oom na mayuu' na ticala'noⁿl nn'aⁿ na cwilayuu'a

14 Ntyjaa' ts'oqⁿ na tyuaa' nncjocandoo'a 'u, jo' chii matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ

15 cha xeⁿ na nntseitsaaⁿñena' na nncjo, quia jo' mantyji'jndaa'ndyu' chiuu matsa'ntjomna' na nnc'oom' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' na la'xmaⁿna tmaaⁿl cwentaa' Ty'oqots'om na wando', na juu jo' cwiluiiñena' tax'ee w'aa ñ'oom na mayuu'.

16 Ñ'oom na mayuu', juu ñ'oom wanty'iuu' m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿ na cwila't'maaⁿndyo, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna', matsona':

Teitquioo'ñe Cristo tsjoomnancue na ts'aⁿ jom,
cantyja 'naaⁿl Espíritu teijndaa' na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ,
nty'iaa ángeles jom.

Ndaqⁿ nn'aⁿ jndye njoomnancue tyoñequia nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ,
nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue tyola'yuu'na ñ'eⁿñê,
cañoom'luee to'ñom Ty'oqots'om jom.

4

Nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿl ñ'oom na cwila'yuu'a

1 Ma'moⁿjndaa'ñe Espíritu Santo na ncuee na macanda nt'om nn'aⁿ nnt-jeii'ndye cantyja na matseyuu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Cristo, na nla'jomndyena ñequio jndye espíritu na cwinquio'nn'aⁿ, ndo' ñ'eⁿ ñ'oom na cwila'cwanom naⁿjndii.

2 Nn'aⁿ na tixcwe 'oom'aⁿ na cantundyena nl'ana na luaa'. Nc'e natia na cwil'ana, juu na m'aaⁿl n'omna leica'moⁿna' ndaqⁿna na tixcwe 'oom'aⁿna.

3 Cwilue naⁿñeeⁿ na ticwanaaⁿ na ncoo ts'aⁿ, ndo' na niom nant-que na cwi'tsa'ntjomna na ticwanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ, meiⁿ na mañequiaa Ty'oqots'om joona' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwiwil'uee'ndyo joona' ndo' cwíñe'quiaaya na quian'l'uaaⁿaⁿ, ndo' mati nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿl ñ'oom na mayuu'.

4 Ee cha'tso na tqueeⁿ, ya laxmaⁿ joona', meiⁿ ticatsona' na c'oqⁿya na ticuee' n'oqⁿya joona' na nñequiaaya na quian'l'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿna',

5 ee cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm ñequio na cwilanaaⁿya nnoom, jo' na maqueⁿlju'na' joona'.

Ts'aⁿ na xcwe mand'i ntjom nnom Jesucristo

6 Xeⁿ na m'moⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu', nntseixmaⁿ cwii mosoo' Jesucristo na candaa' wjaawijndu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a ñequio ñ'oom na xcweti m'aaⁿ na matseijomndyu'.

7 Tintseñ'oom'ndyu' ñ'oom na tiyuu'na' na cwe' ts'iaaⁿndyo na ticjaawee' ts'om Ty'oots'om. Queⁿya ts'om' na matseit'maaⁿndyu' jom.

8 Waa na mateijndeiina' ts'aⁿ quia na matseits'eiiñê na maleinoom. Saa t'maⁿti mateijndeiina' jom quia na matseijneiⁿ na matseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Ee quia na cwila't'maaⁿndyo jom jndye mateijndeiina' jaa cha'waa xuee na m'aaⁿya tsjoomnancue ndo' mati na nnc'o^ooⁿya na ticanty-cwii na cwitandoo'a.

9 Ñ'oommeiⁿ jeeⁿ xcwe cwit'moo^ona', jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ macaⁿna' na cato'ñoomna joona'.

10 Ee jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwila'jndaaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' cwiñe'quiandyo na wi' cwitjoo^oya ee na m'aaⁿya na ntyjaa'tyeⁿ n'o^ooⁿya ñ'eⁿ nqueⁿ na wanoom'm. Cha'tsondye nn'aⁿ ndaaⁿ nluin'naaⁿndye cantyja 'naaⁿndo' majndeiiticheⁿ cwilui'n'maaⁿndye joo nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿñê.

11 Ca'moⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Catsaⁿntjom' na cala'candaa'ndyena joona'.

12 Tiñequiaandyu' na ticuee' n'om nn'aⁿ 'u cwe' ee na titquiendyu'. Cantyja na matseineiⁿ, catseixmaⁿ cwii na m'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' chiuu na nnc'oom'aⁿna, ndo' mati cantyja chiuu na wjaam'aa'ndyu' ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' cantyja na m'aaⁿ na wi' ts'om' joona, ndo' cantyja na matsei'yuya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' cantyja na lju' nquiu nn'aⁿ cantyja 'naⁿ.

13 Cwitjoocheⁿ na nncuaⁿcanoo^oya na m'aaⁿ, queⁿndyu' na catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jnda teiljeii ndaaⁿ nn'aⁿ. Cwil'uee'ndyu' juuna' cha ññequiaana' na t'maⁿ n'omna ndo' ca'moⁿ juuna' ndaana.

14 Joo najndeiⁿ na tseixmaⁿ Ty'oots'om na tquiaaⁿ na matseixmaⁿ cha ndaaⁿ nndi'ntjom' nnoom ya ya cwil'uee'ndyu' joona'. Ee jnda' joona' quia tioo nn'aⁿ na cwiluiitquiendye lueena nacio' ndo' jla'nei'na ñ'oom cantyja 'naⁿ na t'moⁿ Ty'oots'om naquii' n'omna.

15 Ñequio na xcwee' ts'om' queⁿndyu' naquii' ñ'oommeiⁿ, cha jo ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ nleitquioo' na xcweti wjaam'aaⁿ.

16 Cats'aandyu' cwenta cantyja 'naⁿ ndo' cantyja ñ'oom na ma'mooⁿ. Ticwinchqueⁿ na mache' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Ee xeⁿ luua' nlqueⁿndyu' nchii macandaⁿ nncu' nluin'naaⁿndyu' mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom na mañequiaa'.

5

Nmeiⁿ cats'aa ts'aⁿ na mand'i ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu'

1 Cwii ts'aⁿ na jnda tqwieñe, tintseitia' jom. Catseijndo' ts'om cha'cwijom na cwiluiiñe tsoty'e'. Ndo' nn'aⁿ na cje m'aⁿ, catsa' ñ'eⁿndyena cha'cwijom na cwiluiindyena nt'iu' nncu'.

2 Ndaaⁿ yolcu na jnda tquiendye, catseineiⁿ ñ'eⁿndyena na cha'na tso'ndyo'. Ndo' ñ'eⁿ yolcu na cje m'aⁿ, catsa' na cha'na nt'iu' nncu' saa ñequio na meiⁿcwii tjaa'na' na matseitiuu' ñ'eⁿndyena.

3 Cal'uee'ndyu' chiuu nntei'jndei'yo' yolcu na jnda ljondye na mayuu'cheⁿ tjaa' ñeeⁿ na ndaaⁿ nntei'x'ee joona.

4 Ee cwii yuscu na jndā ljoñe xeⁿ m'aⁿ ntseinaaⁿ oo ntseindacantyoom macaⁿna' najndyee cala'noⁿ na'ñeeⁿ na jndei'na' na jooa catei'x'eena jom ee cha'cwijom chojnaⁿ na nnoom na seiqueeⁿ jooa. Jeeⁿ xcwe na nl'ana na ljo' ndo' cjaaweeⁿ ntyjii Ty'oots'om.

5 Juu yuscu na jndā ljoñe na tue' saa' ndo' na mayuu' tjaa'naⁿ nn'aaⁿ na nnteix'ee jom, m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na macandā nquii Ty'oots'om na macantyjaa' ts'oom. Jo' chii naxuee ndo' natsjom macaaⁿ nnom.

6 Saa yuscu na jndā ljoñe na mach'ee cantyja na neiⁿnco tsjoomnancuee, meiiⁿ na ndi wanoom'm, saa jo nnom Ty'oots'om matseijomna' jom cha'cwijom ts'oo.

7 Ñ'oommeiⁿ catsa'ntjom' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'cala'candā'ndyena jooa' cha xocuaa ñ'oom na tis'a cwil'ana.

8 Ee ts'aⁿ na tic'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿ na tjawitquioo', mājndeiiticheⁿ nn'aaⁿ nquii, tsaⁿñeeⁿ macwji'ñe na matseyi'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' na ljo' mach'eeⁿ wi'ñetyeeⁿ nchiiti ts'aⁿ na tyootseyi'yu'.

9 Quia cwiwiljeii ncuee yolcu na jndā ljondye, macandā cala'ljei'yo' xuee' yuscu na jndā jndā' ndyeeⁿaaⁿ chuu' ndo' na macandā ñ'eⁿ saa' ñet'oom.

10 Macaⁿna' na waa ñ'oomya cantyja 'naaⁿna, na ya seiqueeⁿ ntseinaaⁿ, tyotseiljoom nn'aⁿ na cwe' tyoquieya waⁿna, mati tyoju'ñe cjeeⁿ na tyondi'ntjom ndāā nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om, ndo' tyoteijneiⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinom, ñequii'cheⁿ tyojoo'ya ts'oom na ñes'aaⁿ cha'tso nnom naya.

11 Saa yolcu na jndā ljondye na titquiendye, tintseiljei' ncueena, ee quia na wjaachuuna' jooa na neiⁿnco nquiuⁿ na ñec'omnnda'na na we ca'na quia jo' ñe'c'unconnda'na. Ndo' jo' nntjeii'ndyena na macandā Cristo cwicantyjaa' n'omna.

12 Ndo' na luaa', matseijndaa'ñena' na cwila'tjoondyena na tyoola'candāna na macandā Cristo m'aⁿna na quit'maⁿ n'omna.

13 Ndo' mati cwe' w'aa ndo' w'aa nc'iaana cwi'oona, ndo' na ljo', cwila'nchqueeⁿndyena. Ndo' nchii macandā jo', mati cantundyena, cwitii'ndyena ljo' cwi'tjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwila'neiⁿna ñ'oom na ticatsona' na nluena.

14 Nc'e na luaa' waa, jo' na l'ue ts'ooⁿ na yolcu na jndā ljondye na cje m'aⁿna, c'unconnda'na, c'om ndana, cateix'eena w'aana meiⁿ tinguiana na wanaaⁿ na nla'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom wi' nacjoo nn'aⁿ na cwila'yu'.

15 Ee ñ'eeⁿ yolcu na jndā ljondye na jndā tjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Cristo na cwilajomndyena cantyja ñaaⁿ Satanás.

16 Cwii tsaⁿscu na matseyi'yu', xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aaⁿ na jndā teitquioo' m'aⁿ yolcu na jndā ljondye, macaⁿna' na cateix'eeⁿ yolcu'ñeeⁿ cha ticaⁿna' na joo nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om cateix'eena yolcu'ñeeⁿ.

17 Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na ya cwilei'choondyena tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿna, matsona' na candā' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jooa. Mājndeiiticheⁿ nquieena na laxmaⁿna na cwinequiana ñ'oom' Ty'oots'om ndo' na cwit'mooⁿna juuna'.

18 Ee waa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Tincwjaa'ndyu' bosa 'ndyoo quioo'jndyo na mach'ee ts'iaaⁿ." Ndo' mati waa cwii'cheⁿ ñ'oom na matsona': "Naⁿntjom laxmaⁿna na nnto'ñoomna na cwitantjomna."

19 Quia na waa ñ'oom nacjoo' cwii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndāā nn'aⁿ na cwila'yu', tintseñ'oom'ndyu' ñ'oom'ñeeⁿ xeⁿ tjaa'naⁿ we oo ndyee ts'aⁿ na nncwji'yuu'ñe juuna'.

20 Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, xeⁿ cwila'tjoondyena meiⁿ tiñe'ca'ndyena na ljo' cwil'ana, catseitia' jooa jo ndāā nn'aⁿ na cwila'yu' cha' catseicat'y'ueña' jooa.

21 Jo nnom Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo, ndo' jo ndaa ángeles na cwilui-indye cwentaa' Ty'oots'om, catseicandaa'ndyu' ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tinsa' na wja'ñ'oomndyu' ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ tineiⁿ.

22 Tintseicjeendyu' na nndio' l'o' cjoo' cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, cha xeⁿ waa na matseitjooñe tixocats'aana' na nnt'uii jnaaⁿa' u. 'U cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom natia.

23 Quia na wi' tsia', nchii ñequi'cheⁿ ndaatioo ma'ua'. Mati c'ua' chjoowi' winom.

24 Nt'om nn'aⁿ mañoom' cwiwitquioo' na cwila'tjoondye cwii tjocheⁿ na nnt'uiina' joona saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ ndanquia cwiwitquioo' naljo' laxmaⁿna.

25 Ndo' maljo'yu waa cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu naya, mañoom' cwiwitquioo' na ya mach'eeⁿ, ndo' ts'iaaⁿ ya na cwil'a nn'aⁿ meii' titquioo'na', saa ndanquia nleitquioo'na'.

6

1 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaa patrom, matsona' na cala't'maaⁿndyena patrom 'naaⁿna ñequio na xcwee' n'omna cha tincju'naaⁿñena' na ñoomñoom ñ'oom nlaneiⁿ nn'aⁿ nacjoo' Ty'oots'om ndo' mati nacjoo' ñ'oom na cwit'mqoⁿya.

2 Ndo' quia la'xmaⁿ patrom 'naaⁿna nn'aⁿ na cwila'yu', jeeⁿ matsona' na cala't'maaⁿndyena naⁿñeeⁿ ee na nn'aaⁿndyena nc'e na cwila'yu'na. Maty'iomna' na yati candye'ntjomna ndaa naⁿñeeⁿ. Ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ cwil'ana ndo' cwiluiindyena na nn'aaⁿndyena na wi' n'om ntyjeendyena nc'e tjom na cwila'yu'na. Ca'mqoⁿ ndo' quiaa' ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ.

Caljoya n'oqⁿya cantyjati na mañequiaa Ty'oots'om

3 Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ñomquiati ñ'oom na ma'mqoⁿ na juu ñ'oom'ñeeⁿ titseijomna' ñequio ñ'oom na xcweti cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo na ticateijndeina' na wjaaquieñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿa',

4 jom matseis'aañe saa meiⁿchjoo ticatsei'nqoⁿoⁿ, cwe' jndyeto matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nquiu nn'aⁿ judios ndo' matseintja'ñe ñ'eⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ n'oom'ñeeⁿ. Jo' na cwina'na' na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, ndo' m'aⁿna na jndoondye ntyjeena, cwila'jnaaⁿndyena, ndo' tiya m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nc'iaana,

5 jo' chii tileicantycwii na cwila'ntja'ndye nn'aⁿ na tajo'ndyo cwicwila'tiuuna, na taticata'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu'. Cwila'tiuuyoona na ñ'oom 'naaⁿ Ty'oots'om na matseyi' ts'aⁿ cwiluiñena' cwii nnom na nleityañe ts'aⁿ.

6 Ñ'oom na mayuu' na ts'aⁿ na matseyi' ñequio Ty'oots'om, cantyja 'naaⁿ jo' matseixmaⁿ cwii na jndati nchiiti na nleityañe ts'aⁿ tsjoomnancue. Saa macaⁿna' na caljoya ts'oom ñequio cha'tso na jnda' jnaaⁿaⁿ nnom Ty'oots'om.

7 Ee tjaa'naⁿ ljo' tquiⁿchqoⁿya tuiindyⁿo tsjoomnancue ndo' tjaa'naⁿ ljo' ya nntsaachqo,

8 xeⁿ niom na cwicwaa'a ndo' niom liaaya, maty'iomna' ñequio nmeiⁿ caljoya n'oqⁿya.

9 Ee nn'aⁿ na ñ'ecwityandye, mat'uiina' joona cha'cwijom cwii teinco', na jndye nnom na ntjeiⁿ na matsei'ndaa'na' joona na matiomna' joona na nnt'uiiwi'na' na nntsuundyena.

10 Ee juu na matseicandya' ts'om ts'aⁿ s'om, tseixmaⁿna' x'ee cha'tso nnom natia. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ nc'e na queeⁿ n'omna s'om jnda' maju'taaⁿñena' joona cantyja na cwila'yu'ya cwii n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' jndye nnom nawii' jnda' mamanchjena' joona.

Ts'a'n na matseyiyu' luaa maca'na' na que'ya ts'om

11 Saa 'u je' na cwiluiindy' cwentaa' Ty'oots'om, cwji'ndyu' cantyja 'naa' nmei'ni. Cja'ntyjo' cantyja 'naa' cha'tso na maty'iomya'na'. Quiaandyu'ñe' cantyja 'naa' Ty'oots'om, na nntseyiyu'ya' ts'om' ñ'e'ñê, na c'oom' na wi' ts'om' nn'a', meii' wi' matjom' sãã ti'ndiinc'uaa'ndyu', c'oom niom'che' ts'om' ñequio nn'a'.

12 Catseyjndu' cha nla'yu' nn'a'. Tye'caljoo'ndyu' cantyja na mañequiaa Ty'oots'om na matseixma' na ticantycwii na wando' aña'na' ee macwe' jo' tquee'ñê 'u, ndo' na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naa' na matseyiyu'ya' ts'om' ndãã jndyendye nn'a'.

13 Jesucristo ya ñ'oom tjei'yuu'ñê jo nnom Poncio Pilato. Jo' chii jo nnoom ñequio jo nnom Ty'oots'om na mañequiaa na cwita'ndo' cha'tso, luaa ñ'oom na matsã'ntjo'ya 'u Timoteo,

14 na catseicanda' ñ'oom na maqua'ya njom', tintseichui' joo'na' cha tica'na' na ndi'tia'. Catseicanda' joo'na' hasta xje' na nncwjee'nnda' Jesucristo.

15 Quia na ntyjii Ty'oots'om na jndã tue'ntyjo xje', nnts'aa' na nntseicanda'ñena' na luaa' ee macandã nque' cwiluiñê na tjacantyja na matsã'ntjoom. Jom tseixmaa' Rey ndãã cha'tsondye nn'a' na tjacantyja na cwi'sã'ntjom, jom cwiluiñê na matsã'ntjoom cha'tsondye nn'a' na cwi'sã'ntjom.

16 Mandã nque' m'aa' ndo' m'aa' na tijoom cuee'e'. M'aa' yuu caxuee yuu na leicandã nntseyindyoo'ñe ts'a'. Tjaa 'ñee' juu na jndã nty'iaa' jom meii' xondaã nty'iaa' ts'a' jom. Tseixmaa' na ñequii'che' catseit'maa'ñena' jom ndo' najndei na matsã'ntjoom. Amén.

17 Nn'a' na tyandy, catsã'ntjom' na ticatjeii's'andyena meii' tilacantyjaa' n'omna juu na tyandyena, ee tijndaa' aa nljoty'e'na' lueena. Cantyjaa' n'omna nquii Ty'oots'om na jee' candãã mañequiaa' cha'tso 'na' na nntei-jndeiina' jaa.

18 Catsã'ntjom' joo'na na cal'ana naya nn'a', jo' na nncuaa na tyandyena na majndye nnom na ya cwil'ana, na tic'omna na ntycwiina, 'na' na niom lueena, catei'jndeiina nn'a'.

19 Ee na nla'ana na ljo', nla'wena cwii nnom na tyandyena, na juuna' matseyjomna' x'ee ñ'oom na nnc'ona' ñ'e'ndyena 'io cha, ndo' na nla'xma'na na ticantycwii na cwita'ndo'na.

Ñ'oom na macandã na maco'ñom Timoteo

20 'U Timoteo, cateixe' ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om na jndã to'ñom'. Tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na cwilue nn'a' na cwe' cwila'ñ'ee'to ndyuee, na tileicwijndaa'. Meii' tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na wjaana' nacjoo' ñ'oom na mayuu' na cwilue nn'a' na tjacantyja na yana' meii' na tiyuu' juuna'

21 ee ñ'ee' nn'a' na nmeii' laxma' ndo' na ljo', jndã tju'taa'ñena' joo'na na cwilayu'ya n'omna.

Quiaa Ty'oots'om na nnc'oñom' naya na matseixmaa'.

Carta na jnda we na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Pablo matseicwanoom ñ'oom na m'aaⁿ Timoteo

¹ Ja Pablo cwiluiindyo apóstol 'naaⁿ Jesucristo, Ty'oots'om ty'ioom tsiaaⁿwaañe ja nc'e na l'ue ts'oom, cha'xjeⁿ ñ'oom na jndaⁿ tsoom na mañequiaaⁿ na cwita'ndo' añmaaⁿ nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanoⁿya juuna' na m'aaⁿ 'u jndaaya Timoteo na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya. L'ue ts'ooⁿ na nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo cwentaaya nntio'naaⁿndyena 'u ñequio naya na la'xmaⁿna, ñequio na wi' n'omna 'u tjaañomtiuu c'oom'jo ndaana.

Cwji'yuuñe Timoteo cantyja 'naaⁿ Cristo

³ Naxuee ndo' natsjom quia na matseingⁿya nnom Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ quijaañjoom' ts'ooⁿya 'u. Mandi'ntjoⁿya nnoom ñequio na mei'cwii titia ntyjii cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyo.

⁴ Ñequii'cheⁿ macjaañjoom' ts'ooⁿya na tiomna' ndaa n'om njom' quia na toⁿndyo ndo' jeeⁿ ñe'canty'iannda'a 'u cha ññequiaana' na neiⁿya.

⁵ Macjaañjoom' ts'ooⁿ na jeeⁿ xcwe matsei'yuy'a' ts'om' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Najndyee tyotseyu' tso'ndyo' tsa'tquiee Loida mati nquii tso'ndyo' Eunice ndo' mantyjiiindaⁿndyo na mati 'u.

⁶ Quia na tiog' l'ooya nacio', jnda' juu najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om cha ndaaⁿ ndi'ntjom' nnoom. Cwil'uee'ndyu' juu naya'ñeeⁿ.

⁷ Nchii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na m'aaⁿya na nquiaaya. Jom mañequiaaⁿ na laxmaaⁿya najndei na matseixmaaⁿ ñequio na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ ndo' mati na queⁿndyo cheⁿncjoo xjeⁿ cantyja 'naaⁿya.

⁸ Ja wa'njooⁿ w'aancjo, saa tinc'oom' na jnaⁿ na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa, mei' tinc'oom' na jnaⁿ cantyja 'naⁿya. Ñequio najndei na mañequiaa Ty'oots'om, catseijomndyu' nawi' na cwiwinooⁿya nc'e juu ñ'oom na cwiñequiaaya na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

⁹ Jnda tjei'n'maaⁿñe jaa ndo' maqueeⁿñe jaa na calaxmaaⁿya nn'aⁿ na maqueⁿñooⁿ cwentaaⁿan nchii cwe' nc'e cwii nnom na jnda ñel'aaya, saa nc'e na luaa' jnda seijndaa'ñe ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa nc'e cwilajomndyo ñ'eⁿ Cristo Jesús ee cwii tjocheⁿ na ncuua tsjoomnancue, m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

¹⁰ Je' ma'mooⁿ na candya' ts'oom jaa na jnda jndyo nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa, Jesucristo. Jom seityueeⁿen na jndei na matseixmaⁿ juu na mach'ee na cwiwice nn'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom naya na cwiñequiaaya cwito'ñoom nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

¹¹ Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na ññequiaaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndo' na cwiluiindyo ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na ca'mooⁿya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judios.

¹² Nc'e na luaa' jo' chii mawinooⁿya nawi'meiⁿ, saa tic'ooⁿ na jnaaⁿ na ljo' ee mawajnaⁿa nqueⁿ na ntyjaa' ts'ooⁿ ndo' ntyjiijndaa'ndyo na waa najndei na matseixmaaⁿ na mach'eeⁿ cwenta juu na m'aaⁿya na quit'maⁿ ts'ooⁿya jom hasta xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

13 Ñ'oom na xcweti na jnda jndi' na tyoñequiaya njom', queⁿ juuna' jo njom' cwii na ma'moⁿna' chiuu na ncjaam'aa' na matsei'yuya' ts'om' ndo' na c'oom' na wi' ts'om' nn'a' nc'e na cwilajomndyo ñ'eⁿ Cristo Jesús.

14 M'aaⁿ Espiritu Santo quii' n'ooⁿya, ñequio na mateijñeⁿ jaa catsa' cwenta ñ'oom na jeeⁿ xcwe na mañequiaa Ty'oots'om luaya.

15 Cha'xjeⁿ na jnda jndi' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaa Asia jnda 'ndyena ja. Quii'ntaaⁿ joona ñ'eⁿ Figelo ñequio Hermógenes.

16 C'oom Ty'oots'om nawi' ts'oom nn'aaⁿ Onesíforo ee jndye ndii' teijneiⁿ ja ndo' meiⁿ tic'oom na jnaaⁿa' na m'aaⁿya praso.

17 Ee quia na tyjeeⁿeⁿ ñjaaⁿ Roma tyoqueⁿñê na tyol'ueeⁿ ja hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ ja.

18 Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ quiaaⁿ na nnc'oom na wi' ts'oom juu. 'U ntyji' na jeeⁿ t'maⁿ teijneiⁿ ja ts'oom Éfeso.

2

Sondaro 'naaⁿ Jesucristo na ya mand'i'ntjom nnoom

1 Quia jo' 'u jndaaya, c'oom'jndeiⁿ ts'om' cantyja 'naaⁿ naya na laxmaaⁿya nc'e na cwilajomndyo ñ'eⁿ Cristo Jesús.

2 'U jnda ñejndi' ñ'oom na tyoñequiaya ndaa jndyendye nn'aⁿ, ñ'oom'ñeeⁿ caty'iom' ts'iaaⁿ nn'aⁿ na c'wicantyyaa' n'om Ty'oots'om na nnt'mooⁿna jooa' ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

3 'U cwiluiindyⁿ sondaro 'naaⁿ Jesucristo. Jo' chii catseiⁿquii' ts'om' nawi' na mawi'noom' ee na mand'i'ntjom nnoom.

4 Tixocatiiⁿñe cwii sondaro ts'iaaⁿ na tseixmaⁿ ts'oomnancue, ee l'ue ts'oom na nquii' ts'aⁿ na matsaⁿntjom jom c'oom na ya ntyjii ñ'eñê.

5 Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ na maleinom na ñecwantjom, tixocwantjoom xeⁿ ticatseicañaⁿ ñ'oom na cwiⁿqueⁿna nnoom.

6 Ndo' mati ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jndaⁿ tseixmaaⁿ na jom nleil'ueeⁿñe ñeeⁿ na cwiweⁿ ntjoom'm.

7 Yaya c'oom' ts'om' cantyja 'naaⁿ ndyee nnom ñ'oommeiⁿ na matsjoo quia jo' nquii' Ty'oots'om ñnequiaaⁿ na nntseiⁿnoⁿ joona'.

8 Cjaañjoom' ts'om' cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Tuiiñê tsjaaⁿ rey David na jndyowicantyjoo', tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Luaaⁿ ñ'oom na mañequia ndaa nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ juuna' macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ.

9 Nc'e na mañequiaya ñ'oom nayawaañe jo' na wi' matjoⁿ, ndo' jnaaⁿ jo' na chu'tyeⁿndyo ñ'eⁿ l'uaancjo cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿjnaaⁿ, saa ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om xocandaⁿ nla'tyeⁿ nn'aⁿ juuna'.

10 Jo' chii matseiⁿquii' ts'ooⁿ cha'tso na matjoⁿ cha nnteijndeiinaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaⁿaⁿ cha mati nnto'ñoomna na macwji'n'maaⁿñê joona nc'e Cristo Jesús, juu jo' na jeeⁿ jndana' ndo' na ticantycwii na matseixmaⁿ ts'aⁿ juuna'.

11 Ñ'oomwaa jeeⁿ mayuu' juuna':

Xeⁿ la'xmaaⁿya l'oo cantyja 'naaⁿ Jesucristo mati nntandooⁿa ñequioñê,

12 xeⁿ cwila'jomndyo nawi' na tjoom, mati nla'jomndyo cantyja na matsaⁿntjoom,

saa xeⁿ cwitjeiⁿndyo cantyja 'naaⁿaⁿ, mati nncwjiⁿñê cantyja 'naaⁿya.

13 Meiⁿ xeⁿ jaa tila'candaⁿya saa jom ñequiiⁿcheⁿ na matseicañaⁿ, ee tixocandaⁿ nncwjiⁿñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ.

Ts'aⁿ na cjaawee' ts'om Ty'oots'om juu

14 Catseilcwii'ndyu' ñ'oommeei' ndaa nn'a'n. Ñequio na ndo' Ty'ooots'om catsa'ntjom' na tacala'ntja'ndyena na cwe' cantyja 'naa' ñ'oom na niom naquii' ntaa'yo' ee tjaa 'ñee' mateijndeina', ndo' yache' matseif'ee'ñena' nn'a'n na cwindy'e.

15 Catseijndu' naquii' ts'iaa' na mache' cha nncjaawee' ntyjii Ty'ooots'om ñ'e'ndyu', quia jo' xocats'aana' na tia ntyji' ee cwiluiindyu' mosoom'm na xcwe mandi'ntjom nnoom. Catsei'no' chiuu ma'mo' ñ'oom na mayuu' ndo' xcwe ca'mo' juuna'.

16 Tintseijomndyu' ñ'oom na cwe' ts'iaa'ndyo na cwila'nei' nn'a'n na cwe' cwila'ñ'ee'to ndyuee. Ee na'ñee' yache' wjaachuuna' joona na 'ool'atina natia.

17 Ndo' mati ñ'oom na cwit'moo'na wjaanty'eena' quii'ntaa' nn'a'n cha'cwijom cwii tycu. Maluaa' mach'eena' ñequio ñ'oom na ma'mo' Hime-neo ñequio Fileto,

18 joona jnda to'ndyena ñequio ñ'oom na mayuu', ee cwiluena na jnda teinon na nlcwinnda' nn'a'n na jnda tja, ndo' na laa'ti' ñ'oom na cwifnequiana, matseyuui'na' na cwila'yuy'a n'om nt'omche' nn'a'n.

19 Saa jnda tque'tye' Ty'ooots'om ñ'oom na mateijomna' cha'na tsia'tsjö', na teijeiina': "Mawajnaa'ya Ty'ooots'om cha'tsondye nn'a'n na cwiluiindy'e cwentaa'a'n", ndo' mati waa cwiiche' ñ'oom'm na matsona': "Cha'tsondye nn'a'n na cwilcwii'na xuee' Ty'ooots'om, catjeii'ndyena cantyja 'naa' natia."

20 Waa' cwii tsa'tya, jndye nnom 'na' niom na cwiwil'ue. Nt'om joona' tuii ñequio s'om caja' ndo' s'om xuee, saa nt'om tuiina' ñ'e' n'oom oo ts'ocachu. Nt'om joona' cwiwil'uena' ts'iaa' na ya saa nt'om joona' cwiwil'uena' ts'iaa' na cwe' cwantindy'o.

21 Cha na ndaa' nleil'uee'ñe Ty'ooots'om jaa cwii ts'iaa' na jnda, maca'na' na cala'xmaa'ya na lju' n'oo'ya, na cwitjei'ndyo cantyja 'naa' natia, quia jo' ndaa' nleil'uee'ñe jaa cwii ts'iaa' na ya juuna'.

22 Tica'ndiindyu' na wjaa'ñ'oomna' 'u ñ'e' natia na cwila'quee' n'om nn'a'n na cje m'a'n. Catseijomndyu' ñequio nn'a'n na 'oom'a'n cantyja na maty'iomyana', ñequio nn'a'n na cwila'yuy'a n'om ñ'e' Ty'ooots'om, ñequio nn'a'n na m'a'n na wi' n'om ntyjee, ñequio nn'a'n na ya m'a' ñ'e' nt'omche' tjaa'na' ndia' cachona.

23 Tintseijomndyu' ñequio ñ'oom na cwe' cwila'ñ'ee'to ndyuee nn'a'n na tjaa ljo' mateijndeina' ee ntyji'ya' na cwe' jnaa'jo' na cwila'ntja'ndye nn'a'n.

24 Ee ts'a' na mandi'ntjom nnom Ty'ooots'om, ticatsona' na nntii'ñe ndia'. Jom matsona' na c'oom na ya ts'a'ñe ñequio cha'tsondye nn'a'n, ndo' tseix-maa' ts'a' na 'naa' m'mo' ndaa' nn'a'n, tintseitoom na ndioomndye nn'a'n na cwila'tjoondye nnoom.

25 Nn'a'n na cwila'wendye nacjoom'm maca'na' na m'moo' ndaana ñequio na nioom' ts'oom na ntyjaa' ts'oom na nnts'aa Ty'ooots'om na nlcwe' n'omna ndo' na nla'no'na ñ'oom na mayuu',

26 cha nntseijndo'na' n'omna ndo' na nndyaandyena cantyja 'naa' juu teinco' na seijndaa'ñe tsa'jndii na maleichom joona praso na cwil'ana yuu na l'ue ts'oom.

3

Luaa nnc'om nn'a' ncuee na macanda

1 Catsei'no' na ncuee na macanda wi'ti nntjoom nn'a'n.

2 Ee quia ljo'che' nnc'om nn'a'n na cwila'nei'ndye che'nquieena. Neii'na s'om. Cwila't'maa'ndye che'nquieena. Cwila's'andyena, cwila'lcundyena. Cwit'moo'na na ticuee' n'omna nquii Ty'ooots'om. Xola'candana ñ'oom

na cwilue lotyena, londyeena. L'ona cwe' na wi' n'om naⁿñeeⁿ joona. Xocala't'maaⁿndyena ñ'oom na cwila'yuu' nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om.

³ Tixoc'omna na wi' n'omna nc'iaana, l'ona meiiⁿ wi' cwiťjoom naⁿñeeⁿ. Cwila'tjomna cantu, tixoqueⁿndye cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna. Jeeⁿ wi'ndyena ñequio nn'aⁿ, macwi'oona nacjoo' cha'tso na la'xmaⁿ na ya.

⁴ Cwil'ueena yuu na nlco'wi'na' nc'iaana nc'e cwe' l'oljo na ya m'aⁿna ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. M'aⁿna na ti'maaⁿ n'omna. Cwitjeii'yandy cheⁿnquieena. Cwil'ueena yuu na tomti na ñequiaana' na neiⁿ nquieena nchii yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om.

⁵ Cwil'ana na ndoo' jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena saa cantyja na cwil'ana macwji'na' na waa najndeii ñ'oom na cwila'jomndyena.

Tintseiquii'ndyu' ñequio nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a.

⁶ Naⁿñeeⁿ laxmaⁿna nn'aⁿ na cwiquie l'aa nn'aⁿ, ndo' cwinquioo'nn'aⁿna yolcu na jeeⁿ cwila'tjoondye, na joona m'aⁿna xjeⁿ 'naaⁿ na queeⁿ n'omna,

⁷ ñe'quii'cheⁿ ñe'candy yolcuⁿñeeⁿ meiiⁿnquia ñ'oom na cwiť'mooⁿ nn'aⁿ saa tileicala'nqⁿna cwaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁸ Ndo' cha'xjeⁿ naⁿcalua' Janes ñequio Jambres jla'wendyena nacjoo' Moisés, mati na^m'aⁿ cwilawendyena nacjoo' ñ'oom na mayuu', la'xmaⁿna nn'aⁿ na ntjeiⁿ nqueⁿ, ndo' joona cantyja na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, macwji'ndyona' joona.

⁹ Saa nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwinquio'nn'aⁿ xocwiyo na luaa' cwil'ana ee cha'xjeⁿ jla'noⁿ nn'aⁿ na joo we naⁿñeeⁿ na tyola'wendyena nacjoo' Moisés tyom'aⁿna na ntjeiⁿ nqueⁿna, mati cha'tso nn'aⁿ nnc'ooliu na majo'ti laxmaⁿ na^m'aⁿ'.

Ñ'oom na macandá na maqueⁿtyeⁿ Pablo nnom Timoteo

¹⁰ Saa mawajnaⁿ'ya' chiuu tseixmaⁿ ñ'oom na ma'mooⁿ, ntyji' chiuu waa ts'iaaⁿ na teijnoomya, ñequio na matseyu'ya cwii ts'ooⁿ'ya, ndo' na m'aaⁿ nioomcheⁿ ts'ooⁿ, ntyji' chiuu waa na jnda ntyjiiya Ty'oots'om, ndo' na wi'ts'ooⁿ'ya nn'aⁿ, ndo' mati na tica'ndiinc'uaaⁿndyo,

¹¹ mantyji' na tyontyjo nn'aⁿ ja ndo' nawi' na tyowinooⁿ. Mantyji' chiuu tjoⁿ ts'jom Antioquia, Iconio ndo' Listra, ta'wi' nn'aⁿ ja jo' jo'. Saa seicandyaañe Ty'oots'om ja cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ'.

¹² Ee ñ'oom na mayuu' na cha'tsondye nn'aⁿ na ñe'c'omna na xcwee' n'omna cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, maxjeⁿ wi' ncwinomna.

¹³ Ee nn'aⁿ na wi'ndye ndo' nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ, yacheⁿ cwajndiiti ñequio'nn'aⁿndye ntyjeena.

¹⁴ Saa 'u je' c'om'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso na jnda sei'naⁿ ndo' na matsei'noⁿ na mayuu'na', ee mawajnaⁿ'ya' ñeeⁿ joona na t'mooⁿna juuna' njom'.

¹⁵ Ee xjeⁿ na cachjoondyu'cheⁿ tajnaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljei-ina' tandyo xuee. Juuna' matseijndq'na' ts'om' ndo' mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndyu' nc'e na matsei'yuu'ya ts'om' ñequio Cristo Jesús.

¹⁶ Cha'tso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om teiljeiina' jndye ñ'oom' nqueⁿ ndo' ts'iaaⁿ'na' na ma'moⁿ'na' nnom ts'aⁿ, ndo' na nntseitia'na' ts'aⁿ quia tixcwe wjaam'aaⁿ, ndo' na nlco'xcwena' ts'aⁿ, mati na m'moⁿ'na' nnom ts'aⁿ na c'oom cantyja na maty'iomyana',

¹⁷ cha ts'aⁿ na cwiluiñe cwentaa' Ty'oots'om candaⁿ'ya m'aaⁿ c'leeñe na nnts'aaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na ya.

4

¹ Jo nnom nquii Ty'oots'om ñequio nnom Jesucristo na nncwjee'cañoom na cwiluiñê rey na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na nndita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jndā tja, mat'ioⁿya ts'iaaⁿmeiⁿ u,

² na catseineiⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ. C'omc'eendyu' na nntsa' ts'iaaⁿwaa' meiⁿ naaⁿ ticanaaⁿndyu', cwil'uee'ndyu' juuna' cha ññe'quiandye nn'aⁿ, cha nntseitia'na' ts'aⁿ na tixcwe m'aaⁿ, ndo' na ññequiaana' na t'maⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' na m'moⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ ñequio na niom'cheⁿ ts'om'.

³ Ee nncue'ntyjo xjeⁿ na taxola'ñ'oom'ndye nn'aⁿ ñ'oom na xcweti ma'moⁿna' saaⁿ ñ'oom na ñe'candye nquieena nl'uee nquiiana nn'aⁿ na nt'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaana.

⁴ Tañe'candyena ñ'oom na mayuu', cwe' ñ'oom na cwila'jndaa'ndye che'nquieena jo' ñe'candyena.

⁵ Saaⁿ 'u je', tintseiñ'eeⁿñena' 'u, caljoya ts'om' meiⁿ wi' na matjom', cjoo' ts'om na mañequiaa' ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿ jo' cwilui'n'maa'ndye nn'aⁿ. Catseicandaaⁿndyu' ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ'.

⁶ Mawjaawindyoo' xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, cha'cwijom cwila'cuee'na quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om, mawaa mawaa xjeⁿ na nnc'io.

⁷ Ja jndā ñesejndoyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Jndā seicandaaⁿndyo cantyja na maca'na' na cats'aaya. T'icatseitjooya na matseyu'ya cwii' ts'ooⁿya ñ'eⁿñê.

⁸ Je' macandā cwimeiⁿndo'a na nco'ñoⁿya juu na nntseit'maaⁿñena' ja nc'e na matseijomndyo cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana' na nquii Ta Jesús ññequiaaⁿ juuna' noⁿoⁿya, jom cwiluiñê jwe na xcwe macu'xeeⁿ, meiⁿ nchii macandā nennco ññequiaaⁿ na nndaya juu naya'ñeeⁿ saaⁿ mati ññequiaaⁿ jo' ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwimeiⁿndoo'na na nncwjee' nnaaⁿ'a.

Matseicandii Pablo Timoteo cantyja 'naa' nn'a' na cwita'jnaa'na

⁹ Catseijndu' na cjee nncwje'cañoom' ja,

¹⁰ ee Demas jndā 'ñeeⁿ ja, tjaaⁿ Tesalónica, neiⁿ'tyeⁿ 'naⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue. Crescente tjaaⁿ ndaandyuaa Galacia ndo' Tito tjaaⁿ ndaandyuaa Dalmacia.

¹¹ Macandā Lucas ndicwaⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo. Quia nndyo' candyo'ñ'oom' Marcos ee t'maⁿ ndaaⁿ nnteijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na waa.

¹² Ndo' Tiquico jñoⁿya jom tsjoom Efeso.

¹³ Quia na nndyo' candyo'ñ'oom' liaatco 'naⁿya na 'ndiya waa' Carpo tsjoom Troas. Mati candyo'chu' libro 'naⁿya majndeiticheⁿ nom 'naⁿya na chu'lcwiina'.

¹⁴ Alejandro, tsaⁿ na macwja' ncjo jeeⁿ t'maⁿ nawi' s'aaⁿ ja. Saaⁿ nquii Ta Ty'oots'om nnts'aaⁿ na nnjoom na ljo' s'aaⁿ.

¹⁵ Mati 'u re, cats'aandyu' cwenta ñ'eⁿñê ee matseijneiⁿ na wjaⁿ nacjoo' ñ'oom naya na cwit'moⁿya.

¹⁶ Najndyee na tjomeintyjaa'a jo ndaaⁿ naⁿman'iaaⁿ ñjaaⁿ na ntseinchu'a ñ'oom na waa nacjoya, tjaaⁿ 'ñeeⁿ na seijomñe ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyena 'ndyena ja. Ntyjaa' ts'ooⁿ na ticwjaa'ñe Ty'oots'om jnaa'na na luaa' l'ana.

¹⁷ Saaⁿ teijndei' Ta Jesús ja, tquiaaⁿ najndo cha na jo ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'yu' jndā tquiaya ñ'oom cantyja 'naaⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om añaⁿ nn'aⁿ. Laa'ti' waa na seicandyaañe Ta Jesús ja nawi' na mawaa xjeⁿna nnt'uiitye'na' ja,

18 ndo' nntseicandyaañetyeeⁿ ja cha'tso nnom nawi' ndo' nnts'aaⁿ cwenta ja na nntseijomndyo cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjoom cañoom'luee. Ñecwii tco caluiit'maⁿñê. Amén.

Mañequiaaⁿ na xmaⁿndye nn'aⁿ

19 Xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Prisca ñequio saaⁿ'aⁿ Aquila, mati nn'aⁿ waa' Onesíforo.

20 Ljoo'ñe Erasto Corinto, ndo' 'ndiya Trófimo tsjoom Mileto na weeⁿ'eⁿ.

21 Xeeⁿ ndaa nntsa' candyo cwii tjoocheⁿ na nntsaquiaa'a ncueteiⁿ. Juu Eubulo, Pudente, Lino, ñequio Claudia ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñjaaⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyu'.

22 Ta Jesucristo c'oomñê ñ'eⁿndyu'. Ndo' Ty'oqots'om catio'naaⁿñê cha'tsondyo' 'o. Mantyjati luaa'.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Tito

Xmaⁿñe Tito

¹ Ja Pablo cwiliuindyō mosoo' Ty'oots'om, ndo' mati apóstol 'naaⁿ Jesucristo cha joo nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê na cwila'yuy'a n'om nnta'jnaaⁿ na ñ'oom na mayuu' na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿ Ty'oots'om,

² na cantyja 'naa^m jo' cwicantyjaa' n'ooⁿya na nndaaya na ticantycwii na cwidandoo'a. Nquii Ty'oots'om na tijoom nñequiu'nn'aaⁿ tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom'm na nlxmaaⁿya na ljo' cwiťjoocheⁿ na nluii tsjoomnancue.

³ Ndo' quia tue'ntyjo xjeⁿ, t'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, cwiluii naljo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequia nc'e nquii Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa sã'ntjoom na cats'aa ts'iaaⁿwaa'.

⁴ Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanooⁿya na m'aaⁿ 'u Tito, cwiliuindyu' jndaaya na mayuu'cheⁿ nc'e mañejuu na cwila'yuy'a n'ooⁿya, na ntyjaa' ts'ooⁿya nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ñequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaãⁿya nñequiana na nnc'o'ñom' naya na la'xmaⁿna.

Ts'iaaⁿ na nnts'aa Tito ndyuaaxeⁿncwe Creta

⁵ Quia na 'ndiya 'u ndyuaaxencwe Creta, s'aa naljo' na nntseijndaa'ndyu' ts'iaaⁿ na ticwityuaa'a na nntseijndaa'ndyo na quia nncjacandaãⁿ jo', ndo' na nlejndaa' nn'aⁿ na nluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Macaⁿna' na cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy' c'oom na tjaaⁿna' ñ'oom cjoom'm, na ñe'cwii scoom'm, ndo' cwila'yuy' ntseinaaⁿ na tjaaⁿna' ñ'oom cantyja 'naaⁿna na ti'ya 'oom'aⁿna oo na tiñe'la'ndana nnom tsotyena.

⁷ Ee ts'aⁿ na matseixmaⁿ na cando' ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, ts'iaaⁿmeiⁿ chuu xqueeⁿ. Jo' chii matsona' na jeeⁿ xcwe c'oom jo ndaaⁿ nn'aⁿ. Ticatsona' na ts'aⁿ na jeeⁿ s'añe, jmeiⁿñe, nchii tsaⁿuu, nchii tsaⁿmal'ue tia', nchii queeⁿ ts'om s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿ.

⁸ Matsona' na catseixmaⁿ ts'aⁿ na matseñ'oom'ñe nn'aⁿ na cwiñequia ñ'oom' Ty'oots'om na cwe' cwiquieya waa', ts'aⁿ na neiiⁿ cha'tso na ya laxmaⁿ, na tseixmaⁿ na jndo' ts'om, na wjaam'aaⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana', na xcwee' ts'om jo nnom Ty'oots'om ndo' na maqueⁿñe cheⁿnquii xjeⁿ.

⁹ Macaⁿna na caljoo'ñetyeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na jnda t'mooⁿ nn'aⁿ nnoom, cha mati nndaã nntseijnooⁿoⁿ n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe ndo' na nñequiandye nn'aⁿ na cwi'oo nacjoo' ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁰ Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tiñe'catuee'ndyecje, majndeiticheⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilue najndeina' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿ naⁿnom, jndye ñ'oom na cwe' cwila'neintona' na cwinquio'nn'aⁿna' nn'aⁿ.

¹¹ Macaⁿna na catseicheⁿ jona ee cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ hasta cha'waañ'eⁿ na cwii w'aaⁿ nn'aⁿ. Ee cwiť'mooⁿna ñ'oom na mei'chjoo ticaty'iomyana' cwe' ee na ñe'cata'ntjomna.

¹² Cwii nquiee nn'aⁿ ndyuaa xeⁿncwe Creta na tyoñequiaa ñ'oom tioñ'oom nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ, tsoom: "Nn'aⁿ ndyuaa Creta, cwe' nn'aⁿ cantundye, tia nn'aⁿndye, cwe' ñecwa'to, ntqueeⁿna."

¹³ Ndo' ñ'oom na tsoom cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, mayuu' jo'. Jo' chii jndeiⁿ ñ'oom catsu' ndaaⁿna, cha xcwe nnc'omna cantyja na cwila'yuy'a n'omna.

14 Ndo' mati cha tila'ñ'oom'ndye naⁿñeeⁿ cuento na cwe' cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee nn'aⁿ judíos, meiⁿ ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om ñ'oom na mayuu'.

15 Nn'aⁿ na laxmaⁿ na lju' n'om, cha'tso na m'aaⁿ n'omna laxmaⁿna' na lju'. Saa joo na m'aaⁿ quii' nqueⁿ nn'aⁿ na tyoolayu' ñequio joo na m'aaⁿ n'omna, tilju' laxmaⁿ jo'.

16 Ee meiiⁿ na cwiluena na cwita'jnaaⁿna Ty'oots'om, saa joo na cwil'ana cwit'mooⁿna' na tiyuu'. Laxmaⁿna nn'aⁿ na tiann'aⁿndye, nn'aⁿ na cwilawendye nacjoo' Ty'oots'om, meiⁿcwii leicandaaⁿl'ana yuu na ya.

2

Ñ'oom na xcweya m'aa'na'

1 Saa 'u je', ñ'oom na mañequiaa', ñequii'cheⁿ catseijomna' ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe na cwit'mooⁿyaⁿcantya 'naaⁿ Ty'oots'om.

2 Naⁿnom na tquiendye, ca'moⁿ ndaana na c'omna na xcwe cwil'ana, c'omna na macandā ñ'oom ya nquiu nn'aⁿ cantya 'naaⁿna, nn'aⁿ na xcwe m'aⁿ na cwila'yuy'a n'om, m'aⁿna na jnda nquiuna nc'iaana na cwila'yui', ndo' na cwila'quii n'omna nawi' na cwiwinomna.

3 Ndaa yolcu na tquiendye, catsu' na cal'ana yuu na matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Tala'neiⁿna cantu nacjoo ntyjelcuna, meiⁿ nchii na cwicandyena. Calaxmaⁿna cwii na ma'moⁿna' ndaaⁿnt'omcheⁿ,

4 cat'mooⁿna ndaaⁿ ntyjelcuna na titquiendye na c'om na wi' n'om s'aa ñ'eⁿnda,

5 ndo' cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantya 'naaⁿna, na lju' m'aⁿna jo nnom Ty'oots'om, ya cwitei'x'eena l'aana, ya nn'aⁿndyena ñequio cha'tso, na cwila'candaaⁿndyena jo ndaaⁿs'aana, cha cantya 'naaⁿna tala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oomwi' nacjoo' ñ'oom' Ty'oots'om.

6 Ndaaⁿ naⁿnom na titquiendye catsu' na cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantya 'naaⁿna,

7 ndo' 'u cha'tso cantya 'naⁿ, catseixmaⁿ cwii na ma'moⁿna' ndaana chiuu na c'omna ee na xcwe na wja'm'aaⁿ. Catsa' naljo' ñequio na xcwee' ts'om',

8 xcwe catseineiⁿ cha xonquiaana' na nlue nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na matsei'neiⁿ. Ee naljo' nn'aⁿ na ñe'c'oo nacjooya nntseijnaaⁿna' jooa, xocandaⁿ nliuna ñ'oomwi' na nluenta nacjooya.

9 Ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, catsu' na catuee'ndyecjena ndaaⁿ patrom 'naaⁿna. Cala'candana na nncjaawee' nquiu patrom 'naaⁿna jooa meiⁿ nchii nnc'oot'oona ljo' cwilue naⁿñeeⁿ.

10 Meiⁿ tinty'ueena, cat'mooⁿna na cwila'candana ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, cha cantya 'naaⁿna nleitquoo' na jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ quii' Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa.

11 Ee juu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om na cantya 'naaⁿ jo' cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cwiwitquoo'na' ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ,

12 juu naya'ñeeⁿ ma'moⁿna' ndaaya na catjei'ndyo cantya 'naaⁿ cha'tso natia laxmaⁿ, ñequio cha'tso na queeⁿ n'om sei'a, na quaⁿ cheⁿncjooⁿ xjeⁿ cha nnc'ooⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cwii na nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om,

13 yocheⁿ na cwimei'ndoo'a na nntseicandaaⁿñena' ñ'oom na jnda toom na nnts'aaⁿ na nncwjee'nnda' Ty'oots'om Jesucristo nquii na tjacantya t'maⁿ cwiluiiñe na macwji'n'maaⁿñê jaa.

14 Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya cha na nncwji'n'maaⁿñê jaa quii' cha'tso nnom natia, ndo' cha na candaⁿñ'eⁿ nntseiljoom'm naquii' n'ooⁿya, na nlqueeⁿ jaa na cwilaxmaaⁿya cwentaⁿaⁿ, na queeⁿ n'ooⁿya na nl'aaya yuu na ya.

15 Ñ'oommeiⁿ ca'moⁿ ndaa nn'aⁿ. Ñequio joona' catseijndo' n'omna, ndo' quia na maca'na' na catseitia' joona, catsa' na ljo' ñequio najndei na matseixmaⁿ. Tiñequiaa' na nnts'aa ts'aⁿ na ticuee' ts'oom 'u.

3

Nmeiⁿ cal'aaya

1 Catseilcwii'ndyu' ndaana na catuee'ndyecjena nnom gobiernom ñequio nt'omcheⁿ na'man'iaaⁿ, calacandaa'ndyena ndo' c'omc'eendyena na nl'ana yuu naya.

2 Meiⁿcwiindyena tala'neiⁿna ñ'oomwi' nacjoo' x'iaana. Calaxmaⁿna nn'aⁿ na tjata' cachona ñequio nt'omcheⁿ, ya nn'a'ndyena ñequio cha'tso. Cat'mooⁿna na nioom' n'omna ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

3 Ee xuee na ñejndyowana' mati jaa ñet'oⁿya na ntjeiⁿ ljo' ñel'aaya, na quie' n'oⁿya jo nnom Ty'oⁿts'om. Tyolaxmaaⁿya nn'aⁿ na jnda' tsuundye. Tyondya'ntjo'tyaaⁿ ndaa cha'tso nnom na queeⁿ n'om seii'a ñequio na jeeⁿ neinco nquiuuya. Tyolajomndyo ñequio natia. Tyolataa' n'oⁿya, jndoo nn'aⁿ jaa ndo' jndooⁿya joona.

4 Saa nquii Ty'oⁿts'om na macwji'n'maaⁿñê jaa, t'mooⁿ na jeeⁿ ya mach'eeⁿ ndo' na candya' ts'oom nn'aⁿ,

5 tjei'n'maaⁿñê jaa, nchii nc'e na ñel'aaya yuu na maty'iomyana', saa nc'e na wi' ts'oom jaa. Tjei'n'maaⁿñê jaa na seiljoom'm jaa na tuiindyoxcoo cha cantyja 'naaⁿ Espiritu n'laxmaaⁿya nn'aⁿ na cwita'ndo' xco.

6 Cantyja 'naaⁿ Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaa'ya jnda' tquiaa Ty'oⁿts'om Espiritu Santo quii' n'oⁿya,

7 cha na m'aaⁿ nnto'ñooⁿya juu na ntyjaa'ya n'oⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a nc'e na jnda' jndyaandyo jnaaⁿya nc'e naya na matseixmaaⁿ.

8 Ñ'oomwaa' ñ'oom na mayuu' juuna', tintseitsaaⁿndyu' na matseineiⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'yuu'. Cjoo' n'omna na nl'ana cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ee jeeⁿ ya na nluui naljo' ndo' cwitei'jndeiina' cha'tsondye nn'aⁿ.

9 Saa cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'ñ'eeⁿ ndyuee nn'aⁿ, ñ'oom na cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñet'om teiyo, ñ'oom na cañ'eeⁿ cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na cantyja 'naaⁿ jo' cwila'ntja'ndyena, ee nmeiⁿ jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo, ticateijndeiina' nn'aⁿ.

10 Xeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu quii' ntaaⁿ'yo' na mach'ee na cwitoⁿndye nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oⁿts'om cwentaaⁿ'aⁿ, cwaⁿ tsaⁿñeeⁿ cwii oo we ndii', saa xeⁿ titseñ'oom'ñê 'u, tañequiaa' na nntseijomñê quia cwitjomndyo',

11 ee maca'na' na catsei'noⁿ na tixcwe m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ jo nnom Ty'oⁿts'om ndo' tseixmaaⁿ jnaⁿ, ndo' juuna' matseijndaa'ñena' na nnt'uiina' jom.

Nmeiⁿ cats'aa Tito

12 Quia na njñooⁿya Artemas oo Tíquico na m'aaⁿ, queⁿndyu' na nncja'ndo' ja tsjoom Nicópolis, ee jnda' seijndaa'ndyo na nnc'oⁿya jo' jo' ncuee na teiⁿ.

13 Ndo' cateijndei' Apolos ñ'eⁿ ti'Zenas, tsaⁿ na matsei'noⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Catsa' cwanti na ndaaⁿ nnts'a na nnteijndei' joona na nnc'oonquiana ñ'oom' Ty'oⁿts'om, cha meiⁿcwii ticatseijjoona' joona.

14 Mati catsu' ndaa nn'aaⁿya na cwila'yuu' na queⁿndyena na cal'ana cha'tso nnom na maty'iomyana' cha nndaⁿ nnteijndeiina nn'aⁿ na matseijjoona' joo. Cal'ana na ljo' cha n'laxmaⁿna nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye.

Xmaⁿndyo' Ty'oⁿts'om catio'naa'ñe 'o

¹⁵ Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyo cwiluena na xmaⁿndyu'. Mati 'u catsu' na xmaⁿdye nn'aⁿ na wi' n'om jaa na tjoom' cwila'yu'ya n'o^oya. Ty'o^ots'om catio'naaⁿñê cha'tsondyo'. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Filemón

Pablo matseiljeiⁿ carta cwentaa^t Filemón

¹ Ja Pablo na m'aaⁿya w'aancjo nc'e Cristo Jesús, ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo matseiljeiya cartawaa na matseicwanomⁿ na m'aaⁿ Filemón, 'u na matseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

² Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwiťjomndye wa', mati xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Apia ñequio Arquipo na mati matseijomñe na cwilajnda^{ayâ} naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na canda^{ay}ya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ndo' mati na meiⁿ cwii ñomtiuⁿ tic'om'yo' jo nda^{ana}.

Matseyu'ya ts'om Filemón ndo' wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequiaya na quial'uaa' Ty'oots'omya na mañjom ts'oq^oya 'u na matseinaⁿya nnoom.

⁵ Ee jndaⁿ jndiiaⁿ na jeeⁿ jnda ntyji' Ta Jesús ndo' matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿñe ndo' na wi' ts'om' cha'tsondye nn'aⁿ na jndaⁿ tqueⁿlju' Ty'oots'om n'om.

⁶ Macaⁿa nnom Ty'oots'om na cha'xjeⁿ matseijomndyu' na cwila'yu'ya cwii n'oq^oya, na nncue'ntyjo xjeⁿ na canda^{ay}' nntseinoⁿ cha'tso na matio'naaⁿñe Ty'oots'om jaa nc'e Cristo Jesús.

⁷ 'U nn'aⁿya, juu na m'aaⁿ na jnda ntyji' nn'aⁿ mañequiaana' na neiⁿya ndo' quian'ua' na cantyja 'naaⁿ juuna', nn'aⁿ na cwilayu', cwii'omt'maaⁿndye n'om.

Pablo macaaⁿ naya cantyja 'naaⁿ Onésimo

⁸ Nc'e na cwiluiindyⁿ apóstol' naaⁿ Cristo ja, jo' chii wanaaⁿ na nntsjo^o yuu na ntyjii na maty'iomyana' na catsa',

⁹ saⁿ xcweti ntyjii na nlcaaⁿa cwii ñ'omwi' ts'om nc'e na wi' n'oq^o ntyjaⁿ. Ee manncotquia Pablo je' m'aaⁿya praso nc'e na tseixmaⁿya cwentaa' Cristo Jesús,

¹⁰ macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ juu ti'jndaaya Onésimo, na tuiiñexcoom ñjaaⁿñe yuu na m'aaⁿya w'aancjo.

¹¹ Ñet'oomna' ndoo' ntyji' na til'ueñe, saⁿ je' jnda cwiluiiñe cantyja 'naⁿ ndo' mati ja.

¹² Matseilcwaⁿ'a jom na m'aaⁿ. Je' coñom'nnda' jom cha'cwijom ntyji' na nnc'oñom' nnc'o.

¹³ Ja ya ntyjii xeⁿ na ljoo'ñe ñjaaⁿñe ñ'eⁿndyo cha nndi'ntjoom noq^o yocheⁿ na m'aaⁿya praso nc'e na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁴ Saⁿ tiñe'cats'aa na ljo' na nchii ñ'om'ndyo', ee juu naya na nntsa' ja nntsa' juuna' nc'e na l'ue ts'om', nchii cwe' na jndeii' ndyo.

¹⁵ Ndaⁿ nnts'aana' na tquiaa Ty'oots'om na jleinoom 'u cwantindyⁿ xuee cha quia na nlo'ñom'nnda' jom, tajom cwii catom'ndyo' ñ'eⁿñe.

¹⁶ Ee je' tachii maco'ñom' cwe' cwii moso na ndi'ntjomtyeⁿ njom'. Jom cwiluiiñe cwii nn'aaⁿya na wi' n'oq^oya. Mayuu' ja jnda ntyjiiya ñ'eⁿñe ndo' majndeitiicheⁿ 'u je' nnc'oom' na wi' ts'om' jom, cwii ndii' nc'e na ts'aⁿ jom cha'na jaa ndo' jndaⁿ we nc'e na cwiluiiñe cwii nn'aaⁿya na m'aaⁿñe cwentaa' Ta Jesucristo.

¹⁷ Jo' chii xeⁿ ntyji' na tjoom' cwilayu'u'a, co'ñom' jom cha'xjeⁿ ntyji' maco'ñom' ja.

¹⁸ Ndo' xeⁿ waa cwii nata' na s'aaⁿ, oo xeⁿ chujnaaⁿ njom', cwjaa'ndyu' na nnc_o chojnaⁿ.

¹⁹ Maja Pablo, matseiljeiya xueeya, ja ndiooⁿ, meiⁿ na ticatsjooya njom' na chujnaⁿ nooⁿ na cwiluiindyu' cwentaa' Ty'oots'om.

²⁰ Jo' chii 'u re nn'aⁿya na matseyu', tinsa' na tiñe'quiaa' naya na macaⁿ'a. Nc'e na cwiluiindy_o tjom na cwilayu'a ñequio Cristo, quiaa' na t'maⁿ ts'o_oⁿ.

²¹ Matseiljeiya cartawaa na matseicwanoⁿya na m'aaⁿ ee ntyjiyaya na nntseicanda' ñ'oom na macaⁿ'a, ndo' na t'maⁿticheⁿ nntsa' nchii cwe' tomti na macaⁿ'a.

²² Ndo' cwiicheⁿ na macaⁿ'a njom', catseijndaa'ndyu' cwii cuarto wa' yuu na nnc'o_oⁿya, ee ntyjaa' ts'o_oⁿya na nncuacaño_oⁿnda'a 'o nc'e na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'o_ots'om cantyja 'naⁿya.

Xmaⁿñe Filemón

²³ Matseicwanom Epafras na xmaⁿndyu'. M'aaⁿ prašo ñjaaⁿñe ñ'eⁿndyo nc'e na laxmaaⁿya cwentaa' Cristo Jesús.

²⁴ Mati Marcos, Aristarco, Demas ñequio Lucas, nn'aaⁿya na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o_ots'om.

²⁵ Quiaa Ta Jesucristo na canda_a' nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na to'ñoom nn'aⁿ hebreos

Tquiaa Ty'oqots'om ñ'oom'm nnom Jnaaⁿ na quiaa juuna' ndaaya

1 Ncuee na ñejndyowa jndye ndii' ndo' jndye nnom ñ'oom teil'uee'ñe Ty'oqots'om na tyotseineiⁿ ndaa weloo welooya ñequio ñ'oom ndyuee profetas na tyola'neiⁿ na chiuu na quia nluui.

2 Saa je' ncuee na macanda, jnda mamatseineiⁿ ndaaya ñequio ñ'oom 'ndyoo Jnaaⁿ. Cha'tsoti na niom, ñ'eⁿ juu quia tqueeⁿ joona', ndo' seijndaa'ñe na cha'tso joo jo' calaxmaⁿ'na' cwentaa' juu.

3 Ty'oqots'om t'maⁿ cwiluiiñe, ndo' juu na neiⁿ'ncoo' na caxuee na cwiluiiñe, maljo' cwiluiiñe Jnaaⁿ. Cha'xjeⁿ na matseixmaⁿ Ty'oqots'om, maluaa' t'maⁿ matseixmaⁿ Jnaaⁿ. Manquiiyeeⁿ t'maⁿ ñ'oom matseixmaaⁿ, jo' na waa waati tsjoomnancue ñequio cha'tso na niom cañoom'luee. Cantya na tueeⁿ'eⁿ teijndaa' na matseilju' Ty'oqots'om cha'tso jnaaⁿ'ya. Jnda na teinom na tueeⁿ'eⁿ quia jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oqots'om ntyjaya cañoom'luee.

T'maⁿti cwiluiiñe Jnda Ty'oqots'om nchiiti ángeles

4 Nquii Jnda Ty'oqots'om t'maⁿti ñ'oom tseixmaaⁿ nchiiti ángeles, ee jnda tqeⁿ'na' jom na t'maⁿti ts'iaaⁿ tseixmaaⁿ, nchiiti joona.

5 Ee tijoom ñetso Ty'oqots'om nnom cwii ángel:

'U cwiluiindyu' Jndaaya;

je' majndaa' na cwiluiindyo tsotye'.

Meiⁿ cwii ndii' tíquitso Ty'oqots'om cantya 'naaⁿ' cwii ángel:

Ja nntseixmaⁿ'ya tsotyeⁿ

ndo' juu nntseixmaⁿ' jndaaya.

6 Ndo' quia na t'moⁿ Ty'oqots'om Jnaaⁿ na ñequiicheⁿ tuiiñe ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue, tsoom:

Cha'tsondye ángeles 'naaⁿ' Ty'oqots'om cala't'maaⁿ'ndyena juu.

7 Saa luua ñ'oom tso Ty'oqots'om cantya 'naaⁿ' ángeles:

Mats'aa na cjeendyena cha'na jndye.

Joona cwindye'ntjomna noqⁿ ndo' matseijomna' joona cha'na ntsaachom.

8 Nmeiiⁿ tsoom cantya 'naaⁿ' ángeles, saa nnom Jnaaⁿ tsoom:

'U Ty'oqots'om, juu cantya na matsa'ntjom',

m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'na'

juu jo' m'aaⁿ'na' cantya na maty'iomyana'.

9 'U neiⁿ' na cwil'a nn'aⁿ yuu na ya, ndo' jeeⁿ jndo' natia na cwil'ana, Nc'e na ljo', nquii Ty'oqots'om na matsei'maaⁿ'ndyul', jnda tjeiiⁿ'eⁿ 'U, ndo' mañequiaaⁿ na neiⁿ'ti'cheⁿ 'u, nchiiti nc'ia'.

10 Mati matso Ty'oqots'om:

'U Ta, quia na jnaⁿ'jndyeecheⁿ cha'tso, 'U tqeⁿ' tsjoomanancue; manncu'ti' tqeⁿ' ljo'luee.

11 Cha'tso nmeiⁿ' nntsuuna',

saa 'u m'aaⁿ' ndo' m'aaⁿ'ndyul'.

Nleindyoo joona' cha'na liaa.

12 Nntseilcwiindyul' joona' cha'xjeⁿ mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ cwii liaa,

nntseijndyooindyul' joona' cha'xjeⁿ ts'aⁿ nntseijndyooñe liaⁿ'aⁿ.

Saa 'u ñecwiixjeⁿ:

ticantycwii xuee chu'.

13 Saa meiⁿ'jom ndii' tyootso Ty'oqots'om nnom cwii ángel:

Cajmaⁿ' ñjaaⁿ'ñe jo ntyjaa' ts'oq ntyjaya

hasta xjeⁿ na nntsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na la'xmaⁿ na ts'oom na ntyjo nc'e^l.

¹⁴ Ee cha'tso ángeles cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'ooots'om na majñoom joona na cateijndeina nn'aⁿ na cwicanda na nlui'n'maa'ndye añmaaⁿna.

2

Na macwji'n'maa'ñe Ty'ooots'om nn'aⁿ, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna'

¹ Nc'e na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñe Cristo, jo' chii macaⁿna' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Ty'ooots'om quaⁿtyaacheⁿ cwenta ñ'oom na cwindyaaya, tints'aana' na n'ndyaaya joona^l.

² Ljeii na matsa'ntjomna' na tquiaa Ty'ooots'om tandyo xuee ñequio luee ángeles, tyeⁿ tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ, ndo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana' tyot'uiina' nn'aⁿ na waa jnaⁿ tyolaxmaⁿ ndo' tyola'tjoondyena nnom juuna^l.

³ Nc'e na luaa' waa, ¿chuu n'l'aa na nndyaandyo xeⁿ tila'ñ'ooⁿndyo juu na macwji'n'maa'ñe Ty'ooots'om nn'aⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'? Juu jo' tyotseicandii jndyee nquii Ta Jesús cantyja 'naaⁿna', ndo' nn'aⁿ na tyondye na seineiⁿ, tyot'mooⁿna juuna' ndaayâ.

⁴ Ndo' mati tjei'yuu'ñe Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿl ñ'oom'ñeeⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nnom na jeeⁿ tyojaaweeⁿ n'omna, ñequio ts'iaaⁿ na tixocaluina' cantyja 'naaⁿl najndei nquii ts'aⁿ, ñequio cwii nnom ts'iaaⁿ na cwicandaana na mach'ee Espiritu Santo cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Tuiñe Jesucristo na matseixmaa' cha'na jaa nmeii'

⁵ Juu tsjoomnancue na quia ncuaa na cwilanaqⁿya cantyja 'naaⁿna', nchii tju'cje Ty'ooots'om juuna' nacje 'naaⁿ ángeles.

⁶ Ee waa ñ'oom naquii' libro Salmos na seineiⁿ David nnom Ty'ooots'om. Tsoom:

¿Ljo'to cwiluiindy e nn'aⁿ tsjoomnancue na jeeⁿ m'aaⁿl ts'om^l joona?

Ndo' ¿ljo' cwiluiindyena na mache' cwenta joona?

⁷ Cwe' cwantindyo xuee tqueⁿl joona na ticue'ntyjo na t'maⁿ cwiluiindyena ñequio ángeles.

Saa matseiw'e'ndye' joona na matsei't'maaⁿndyu' joona,

⁸ cha'tsoti na tqueⁿl, tju'cje' joona' nacje 'naaⁿl ts'aⁿ.

Ndo' na tju'cjeeⁿ cha'tsoti tjaaⁿna' na ñeeⁿ na quia nnc'omna' nacje 'naaⁿl ts'aⁿ. Saa meiⁿ na luaa' tsoom, tyoonty'iaaya cha'tsoti na m'aⁿna' nacjee 'naaⁿl ts'aⁿ.

⁹ Saa cwinty'iaaya Jesús, na cwe' cwantindyo xuee na tqueⁿ Ty'ooots'om na ticuee'ntyjo na t'maⁿ cwiluiñe cha'na ángeles, je' candaqⁿya matsei't'maaⁿñena' jom nc'e na teinoom nawi' na tueeⁿeⁿ, cha cantyja 'naaⁿl naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om, tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ.

¹⁰ Cha'tsoti na m'aⁿ, m'aⁿ nc'e na tqueⁿ Ty'ooots'om ndo' laxmaⁿ cwen-taaⁿaⁿ. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, cala'jomndyena na matsei't'maaⁿñena' jom. Nc'e na ljo', seijndaa'ñe na tquiina' Jesús cha nntseixmaⁿ na candaqⁿñe, nquii na macwji'n'maa'ñe nn'aⁿ.

¹¹ Ee jaa nn'aⁿ na la'xmaaⁿya na lju' n'ooⁿya ñecwii Tsotyaaaya ñequio nquii na maqueⁿ jaa na lju' n'ooⁿya. Nc'e na ljo' tijnaaⁿl Jnda Ty'ooots'om na nntseicajñoom jaa ntyjee nqueⁿ.

¹² Ee naquii' libro Salmos teiljeii ñ'oom na tsoom:

'U Tsotyaya, nntseinⁿya cantyja 'naⁿl ndaaⁿ cha'tso ndyentyjo na cwila'yuu' ñ'eⁿndyo.

Ñequio luantsa nntsei't'maaⁿndyo 'u ñ'eⁿndye joona yuu na cwitjomndyena.

13 Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na tsoom:

Ñequiii'cheⁿ nntseicantyyaa'tyeⁿ ts'ooⁿya Ty'oots'om.

Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom:

Luaa ja ñequio ntseindaaya na jnda tquiaa Ty'oots'om l'oo.

14 Ndo' cha'xjeⁿ ntseinda we ts'aⁿ laxmaⁿna mañecwii sei' ñequio niom' mati tyotseixmaⁿ Jesús sei' ñequio niom' cha'xjeⁿ laxmaⁿ nn'aⁿ cha cantyya na nncueeⁿeⁿ nndaⁿ nntseityueeⁿeⁿ najndei na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ, manquii tsaⁿjndii jo'.

15 Ndo' na luaa', jnda seicandyyaⁿñe cha'tsondye nn'aⁿ na cha'waa xuee chuuna na la'xmaⁿna cha'cwijom moso na mand'ntjomtyeⁿ na m'aⁿna na nquiaana na nncwjena.

16 Ee ñ'oom na mayuu' tachii cwe' ángeles na jndyoteijneiⁿ, saⁿ jndyoteijneiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Abraham na jndyoteincoo'.

17 Ndo' cha na nlui na ljo', tcaⁿ'na' na ñecwii xjeⁿ tseixmaaⁿ ñequio ntyjeeⁿ, cha jo nnom Ty'oots'om nntseixmaaⁿ cwii tyee na tjacantyya na t'maⁿ cwiluiiñeⁿ, na matseicanaⁿ ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom nc'iaaⁿ'aⁿ cha nndaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ jnaⁿ na laxmaⁿ'na nc'e na tueeⁿeⁿ cwentaana.

18 Ee cha'xjeⁿ na tjoom nawi' ndo' tyocantyyaa'ñena' na catseitjoⁿñe, jo' chii je' nndaⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ na maqueⁿ'na' xjeⁿ jona na nla'tjoⁿndyena.

3

Jesús t'maⁿti cwiluiiñe, nchiiti Moisés

1 Jo' chii, 'o nn'aⁿya na jnda tjei'ndyo Ty'oots'om 'o, na jnda tqeeⁿ'ñe 'o na la'xmaⁿ'yo' nn'aaⁿ'aⁿ, c'oom'ya n'om'yo' cantyya 'naaⁿ' Cristo Jesús, na cwiluiiñe apóstol ndo' mati tyee na tjacantyya cantyya 'naaⁿ'yo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñe.

2 Tyotseicanaⁿ nnom Ty'oots'om na ty'iom ts'iaaⁿ jom cha'xjeⁿ tyotseicanda Moisés quii' waa' Ty'oots'om.

3 Saⁿ Jesús t'maⁿti tseixmaaⁿ na nluiit'maⁿñe nchiiti Moisés cha'xjeⁿ ts'aⁿ na mach'ee w'aa cwiluiit'maⁿñetyeⁿ nchiiti w'aa na s'aaⁿ.

4 Cwii cwii w'aa majndaa' ts'aⁿ na s'aa juuna', saⁿ cha'tso na niom, Ty'oots'om s'aa joo jo'.

5 Tyotseixmaⁿ Moisés moso quii' waa' Ty'oots'om. Tyotseicanaⁿ ts'iaaⁿ na ty'iom jom. Ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ tyocwji'yuu'ñe ndaaⁿ na ñ'eeⁿ ñ'oom na sendii jom.

6 Saⁿ Cristo na cwiluiiñe jnda Ty'oots'om, matseicanaⁿ quii' waa' Ty'oots'om. Jaa laxmaaⁿ'ya w'aa'ñeeⁿ xeⁿ tica'ndyaaⁿ nc'uaaⁿ'ndyooⁿ na m'aaⁿ'ya na jom quit'maⁿ n'ooⁿ ndo' na cwicantyyaa'tyeⁿ n'ooⁿ'ya jom.

Waa na nnta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om

7 Jo' chii cha'xjeⁿ matso Espíritu Santo naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii: Xuee je', xeⁿ cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'oots'om,

8 tala'quie' n'om'yo' cha'xjeⁿ ñel'a nn'aⁿ'yo' nn'aⁿ Israel, na tyola'wendyena nacjoo' Ty'oots'om ndo' tyoqueⁿ'na xjeⁿ jom quia na tyom'aⁿ'na ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

9 Jo' jo' weloo welo'yo' tyoqueⁿ'na xjeⁿ 'naaⁿ'na ja meiiⁿ wenn'aaⁿ ndyu tyonty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿna,

10 macwe' jo' seiw'liya na ñ'eeⁿ.

Ndo' tsjooya:

“Naⁿ'm'aⁿ' ñenquiii'cheⁿ cwila'tjoⁿndyena nooⁿ.”

Ticantyyaa' n'omna ja.

Meiⁿ tiñe'cala'nq^ona' chiuu waa na l'ue ts'oq^o na c'omna."

¹¹ Ndo' tiq^o ñ'oom wi' cjoona nc'e na jeeⁿ seiw'iia yooona na tijoom nnc'ooquiee'ndyena yuu na seijsndaa'ndyo na nnta'jndyeena.

¹² Jo' chii 'o nn'a'ya, cal'andyo' cwenta na tjaa meiⁿ cwiindy^o 'o na nntseixmaⁿ jnaⁿ na ticatseyiu' ñ'eⁿ nquii Ty'oq^ots'om na wando'.

¹³ 'O je' 'io ndi 'io quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'oq^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿna', cha tjaa 'ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na ñnequiu'nn'aⁿ jnaⁿ juu na mati nntseiquie' ts'om.

¹⁴ Ee cha nndaq nlaaxmaaⁿya cwentaa' Cristo, macaⁿna' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ quia na too'a na cwicantyyaa' n'qoⁿya jom hasta na macandaq.

¹⁵ Cha'xjeⁿ ñ'oom na matsona':

Xeⁿ xuee je' cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'oq^ots'om, talaquie' n'om'yo' cha'xjeⁿ l'a nn'aⁿ Israel quia tyola'wendyena nacjoom'm.

¹⁶ ¿Cwaaⁿ nn'aⁿ na tyola'wendye jnda na jndyena jndyee' Ty'oq^ots'om? Manquieeti nn'aⁿ na tjei' Moisés ndyuua Egipto.

¹⁷ Mawax'atya, ¿ñee naⁿñeeⁿ na tyotseiw'eeⁿ jooona wenn'aaⁿ ndyu? Ñequio joo na tyolaxmaⁿ jnaⁿ na tja ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

¹⁸ Ndo' ¿ñeeⁿ naⁿñeeⁿ na tso Ty'oq^ots'om ñ'oomtyeⁿ na w'iina' na tijoom xuee nnc'ooquiee'ndye yuu na ñnequiaⁿ na nnta'jndyeena? Tsoom na ljo' ndaq joo nn'aⁿ na ticalacandaq'ndye.

¹⁹ Ndo' na luua' waa, ma'moⁿtyeⁿnquiona' ndaaya nc'e na ticala'yu' naⁿñeeⁿ, jo' na seicu'na' na nnc'ooquie'na ndyuua'ñeeⁿ.

4

Waa na nta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'oq^ots'om

¹ Jo' chii ndicwaⁿ waa ñ'oom na tso Ty'oq^ots'om na wanaaⁿ na nntsaquiaaⁿ na nnta'jndyaaya na m'aaⁿ. Jo' chii cal'aaya cwenta na tintseicu'na' na nt'omndyo' 'o taxocandaq nlajomndyo' cantyja 'naaⁿ jo'.

² Ee je' macwindyaaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oq^ots'om cha'na joo nn'aⁿ Israel. Saa tjaa'na' na teijndei ñ'oom'ñeeⁿ jooona, ee ticala'yu'ya n'omna quia tyondyena juuna'.

³ Saa jaa na cwila'yuu'a nntsaquiaaⁿ a yuu na nnta'jndyaaya cha'xjeⁿ jnda tso Ty'oq^ots'om:

Xjeⁿ na w'iia yooona tsjoo

na tijoom ñequia na nnc'ooquiee'ndyena yuu na tsjoo na nnta'jndyeena.

Waa cwii taⁿ ñ'oom' Ty'oq^ots'om na teiljeii na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ xuee na jnda ntquiee':

Xjeⁿ na tqueeⁿ tsjoomnancue tjacandaq' ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

⁴ Saa waa cwiicheⁿ taⁿ ñ'oom' Ty'oq^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ xuee na jnda ntquiee'. Matsona':

Xuee jnda yom tjacandaq' cha'tso ts'iaaⁿ na s'aa Ty'oq^ots'om.

Xuee jnda ntquiee' tacaⁿna' na nnts'aatyeeⁿ ts'iaaⁿ, tajñeeⁿ.

⁵ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ. Matsona':

Tijoom xuee ñnequia na nnc'ooquie'na ndyuua yuu na mats'aa naya na nnta'jndyeena cantyja 'na'ya.

⁶ Ndicwaⁿ wanaaⁿ na nt'om nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndyena yuu na nnta'jndyeena ee nn'aⁿ na tyondye jndyee ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oq^ots'om nn'aⁿ tíc'ooquiee'ndyena jo' jo' nc'e na tyola'tjoondyena.

⁷ Nc'e naljo' ma'mo^{xco} Ty'o^{ots}'om cwiicheⁿ xuee na matseicajndyuna' xuee je'. Tjacaá jndye ndyu quia jo' ñequio 'ndyoo David seineiiⁿ ñ'oom'm na jnda teiljeii:

Xuee je' xeⁿ nndye'yo' jñeeⁿ'eⁿ, tilaquie' n'om'yo'.

⁸ Ee xeⁿ jndaá tquiaa Josué yuu na nnta'jndyee nn'aⁿ Israel, tixocatseineiⁿ Ty'o^{ots}'om cantyja 'naaⁿ' cwiicheⁿ xuee.

⁹ Jo' chii nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^{ots}'om ndicwaⁿ waa na nnta'jndyeeⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ,

¹⁰ ee ts'aⁿ na nncjaquiee' yuu na mawajndye Ty'o^{ots}'om, nncwajndye cantyja na mach'ee cha'xjeⁿ nqueⁿ tajñeeⁿ ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

¹¹ Jo' chii matsona' na calajndaaya na nntsaquiaa'a yuu na nnta'jndyaaya cha tjameiⁿ cwii ts'aⁿ na nntseijomna' na tintseyoom'm cha'na nn'aⁿ Israel.

¹² Ee juu ñ'oom' Ty'o^{ots}'om wando'na' ndo' waa najndeii na matseixmaⁿ'na'. Taaticheⁿ juuna' nchiiti cwii xjo na we ntyja taa. Mawindi' juuna' na matooⁿ'ñena' añmaaⁿ' ts'aⁿ ñequio espíritu 'naaⁿ' ts'aⁿ. Matseicanooⁿ'na' ñ'oom' na ñjoomticheⁿ na m'aaⁿ' ts'om ts'aⁿ ndo' macu'xe'na' ñomtiu na m'aaⁿ' ts'om ts'aⁿ.

¹³ Na cha'tso na jnda tqueⁿ Ty'o^{ots}'om, tjaa meiⁿ cwii na nndaá nncwanty'iu jo nnoom, ee cha'tsoñ'eⁿ m'aⁿ xueena' jo nnom nqueⁿ na ñnequiandyo cwenta.

Jesús cwiluiñê tyee na tjacantyja na cwiluiit'mañê

¹⁴ Nquii Jesús Jnda Ty'o^{ots}'om cwiluiñê tyee na tjacantyja cwentaaya. Jnda tjaqueⁿ'eⁿ cañoom'luee, jo' chii maca'na' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ' na cwila'yulya n'ooⁿ'ya ñ'eⁿñê.

¹⁵ Ee m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa cha'tso na tijo'ndyo na la'xmaaⁿya. Ee teinoom cha'tso na mach'eena' xjeⁿ jaa na cwila'tjoondyo nnom Ty'o^{ots}'om, saa meiⁿ cwii tîcatseitjooñê.

¹⁶ Jo' chii ñequio na t'maⁿ'ya n'ooⁿ'ya calacandyoo'ndyo tio 'naaⁿ' Tsotyaaya Ty'o^{ots}'om cha nnto'ñooⁿ'ya na wi' ts'oom jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ na nnteijndeiiⁿ jaa quia na maca'na'.

5

¹ Cwitjeiiⁿ ndye nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na nluiñê tyee na tjacantyja cwiluiit'mañê quii'ntaaⁿna. Cwity'iomna ts'iaaⁿ jom na meiⁿ'ntyjeeⁿ'eⁿ jo nnom Ty'o^{ots}'om cwentaana, na ñnequiaa tsañ'ñeeⁿ 'naⁿ na cwiñequiana nnoom ñequio quioo' na cwila'cwjeena na cwila't'maaⁿ'ndyena jom.

² Ndo' nc'e juu tyee'ñeeⁿ ñecwixjeⁿ matseitjooñê cha'xjeⁿ joona, jo' chii nndaá nc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿ'aⁿ na leicala'ngⁿ'na chiuu waa na matsá'ntjom Ty'o^{ots}'om nc'e mati jom cwiluiñê ts'aⁿ na matseitjooñê,

³ ndo' nc'e na matseixmaaⁿ na ljo', jo' chii matseicueⁿ'eⁿ quioo' na mañequiaaⁿ nnom Ty'o^{ots}'om cwentaa jnaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ mati cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ' na matseixmaaⁿ.

⁴ Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na cwe' l'ue cheⁿ nquii ts'om na caluiit'mañê na nnc'oom ts'iaaⁿ'tyee'ñeeⁿ. Maxjeⁿ nquii Ty'o^{ots}'om nnty'ioom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ juu cha'xjeⁿ na ty'ioom juuna' Aarón.

⁵ Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ' Cristo, nchii ty'iomñê cheⁿ nqueⁿ ts'iaaⁿ na cwiluiñê tyee na tjacantyja, nquii Ty'o^{ots}'om seit'maaⁿ'ñê jom na catseixmaaⁿ ts'iaaⁿ'ñeeⁿ, ee manquityeeⁿ tsoom:

'U cwiluiindyu' jndaaya.
Xuee je' majndaa' na cwiluiindyo tsotye'.

⁶ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsoom:

'U ñequii'che" na cwiluiindyu' tyee
cha'xje" ts'iaa" na tyotseixma" Melquisedec.

7 Xje" na tando' Cristo nnom tsjomnancue jndei tyotseinei" nnom Ty'oqots'om, hasta tyoquiaa ndaannoom na tyoch'ee" ty'oo nnom nquii na waa najndei na matseixma" na tintseicuee'na' jom na tyuaa', ndo' nc'e na tyotseicaña", jo' chii jndii Ty'oqots'om ñ'oom ñ'om.

8 Ndo' nc'e na luua', meii" na cwiluiiñe Cristo Jnda Ty'oqots'om saā ljeii" na tca"na' na catseicandañ'ñê jo nnom,

9 ndo' cwii na jnda tqe"na' na cwiluiiñe na candañ'ñê, seijndaa'ñena' na cha'tso nn'a" na cwila'candañ'ndye joo nnoom, mañequiaa" na la'xma"na na ticantycwii na cwicalui'n'maa"ndyena

10 ee tqe" Ty'oqots'om jom tyee na tjacantyja na cwiluiit'ma"ñe, cha'na ts'iaa" na tyotseixma" juu tyee Melquisedec.

Waa na teincuu' xe" macwji'ñe ts'a" na matseyoom'm

11 Jndye ñ'oom niom na matsona' na catsjooya ndaa'yo' cantyja 'naa" ts'iaa" na matseixma" tyee'ñee" saā mach'ena' na jndei'na' na nntseit-eincqo'a juuna' ndaa'yo' ee 'o jee" nc'uaa' cwila'no"yo'.

12 Jaach'ee xuee cwila'yu'yo' ñ'e" Ty'oqots'om, jo' chii matsona' na je' cwiluiindyu' nn'a" na cwit'mqo" ñ'oom' Ty'oqots'om ndaa' nt'omche", saā 'o ndicwa" maca'na' na catseinei"xco ts'a" ndaa'yo' ñ'oom'm na tijndei'tina' na nntsei'no" ts'a", 'o ndaatsuu maca'na' nchii nantquie na candañ'.

13 Ndo' nn'a" na cwe' ndaatsuu maca'na' joo, matseijomna' jona cha'cwijom yo'ndaa na ndicwa" cwintei', ti'naa" na ñ'ee" na ntjeii'na cwenta cantyja 'naa" ñ'oom na jndei'tina'.

14 Saā nantquie na candañ', tseixma" juuna' cwentaa nn'a" na candañ' cwila'no" ñ'oom' Ty'oqots'om. M'aa"na' cwentaa nn'a" na ya cwitjeii' cwentaa yuu na maty'iomyana' ndo' yuu na ticat'iomyana'.

6

1 Jo' chii tsatsatyaaya naquii' ñ'oom' Ty'oqots'om cha nla'xmaa"ya nn'a" na jnda tqeie n'om. Ca'ndyaaya cwii ntyja ñ'oom na cwe' we'yandyo na cwit'mqo" nn'a" cantyja 'naa" Cristo, nchii macanda tomti nlanaa"ya ñ'oom na calcwe' ts'om ts'a" jnaa"na, ndo' mati ñ'oom na cwji'ñe ts'a" cantyja na mach'ee" na titseicantyyaa' ts'oom na cantyja 'naa" jo' nlu'i'n'maa"ñê, ndo' ñ'oom na maca'na' na catseyu'ya ts'om ts'a" ñ'e" Ty'oqots'om,

2 ndo' ñ'oom cantyja 'naa" na cwiwits'oomndye nn'a", ndo' ñ'oom cantyja 'naa" na cwitioo nn'a" lueena nacjoo' x'iaana quia cwita" nn'a" na cwil'uee'ñe Ty'oqots'om juu, ndo' ñ'oom cantyja 'naa" na cwitandoxco nn'a" na jnda tja ndo' ñ'oom cantyja 'naa" na ticantycwii na nnt'uiwi'na' nn'a" na nncu'xe" Ty'oqots'om.

3 Ndo' xe" ñequiaa Ty'oqots'om na nnt'mqo"yâ ndaa'yo' ñ'oom na nnteijn-deiina' na nntseiquieñena' n'om'yo' cantyja 'naa"na, maxje" nl'aayâ.

4 Ee nn'a" na cwila'jomndye cantyja 'naa" nquii na cwiluiiñe naxuee ndo' jnda jliuna na juu na mañequiaa Ty'oqots'om na cwicandaana, jee" ya juu jo' ndo' cwito'ñoomna Espiritu Santo,

5 ndo' jnda jliuna na jee" ya ñ'oom' Ty'oqots'om ndo' najndei na cwiluiiñe cha'waa ndyu ndo' ndyu na cwindyona',

6 ndo' jnda na tajnaa"na cha'tso nmei", xe" cwitjeii'ndyena cantyja 'naa" Ty'oqots'om, xondañ nlcwe'nda' n'omna, ee na luua' l'ana cwity'ioomxcona Jnda Ty'oqots'om ts'oom'naa" na cwilui'jnaa"ñê ndaa' cha'tso nn'a".

7 Nn^an na luaaⁿ la'xmaⁿ, matseijomnaⁿ joona cha'na tyuaa na ya cwiwicandiⁿ ndaaluaaⁿ na cwiquioo cjo'o'na', xeⁿ ya cwiwe' ntjom na nleil'uee'ñe ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ, ma'moⁿ'na' na matio'ñaaⁿñe Ty'oqots'om tyuaa'ñeeⁿ,

8 saaⁿ xeⁿ cwe' n'oomnioom ñequio l'oognioom cwi'oom tyuaa'ñeeⁿ, cwiwitquioo' na maju'wi' Ty'oqots'om tyuaa'ñeeⁿ ndo' na macanda njñom ts'aⁿ chom juuna'.

Matejndei ñ'oom' Ty'oqots'om na cwiljoo'ndyotyaa'ya

9 Saaⁿ 'o nn^a'ya na jeeⁿ wi' n'ooⁿ'yâ, meiiⁿ na luaa' waa ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo', jndaa'ya nquiuyuâ na titseijomna' 'o cha'na tyuaa na til'uena'. Niom na cwit'moⁿ'na' na m'aⁿ'yo' nato na macwji'n'maa'ñe Ty'oqots'om nn'aⁿ.

10 Ee Ty'oqots'om cwiluiñe na maty'iomyana', meiⁿ xocatsuu' ts'oom na jnda nqui'yo' jom na ñetejndei'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñe ndo' ndicwaⁿ cwil'a'yo' na ljo'.

11 L'ue n'ooⁿ'yâ na cwii cwiindy'o' 'o hasta xuee na macanda ñequii'cheⁿ nnt'moⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om' ntyjee'yo' na cwila'yu' cha ndda'yo' juu na cwicantyyaa' n'om'yo' nnom Ty'oqots'om.

12 Til'ue n'ooⁿ'yâ na nnc'om'yo' na ntqueⁿ'yo' saa calajnda'yo' na nluii'ndyo'tyeⁿ'yo' cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ na tyoñ'omt'maaⁿ'ndyena n'omna na nnto'ñoomna cha'tso na jnda tso Ty'oqots'om na ñnequiaaⁿ ndaana.

13 Quia na tso Ty'oqots'om ñ'oom nnom Abraham waa na nnts'aaⁿ, tjaaⁿ ñeeⁿ cwiicheⁿ na t'maⁿ'ti cwiluiñe cha'na jom na cantyya 'naaⁿ' xuee' juu ndaaⁿ nntseytyeⁿ'tyeeⁿ ñ'oom'm. Jo' chii tqeⁿ'tyeⁿ'ñe cheⁿ'nqueⁿ ñ'oom'm nnom tsaⁿ'ñeeⁿ.

14 Tsoom nnom: "Na mayuu'cheⁿ t'maⁿ' nntio'naaⁿ'ndyoⁿ 'u ndo' nnts'aa na nleijdyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ'naⁿ na nncjawintyoo'."

15 Tyom'aaⁿ Abraham na jeeⁿ t'maⁿ' ts'oom na ñetinom'm na nluii na ljo', ndo' jnaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ na tso Ty'oqots'om nnom.

16 Quia na ntyjaa' ts'om ts'aⁿ na cala'yu' nn'aⁿ na nntseicandaⁿ'ñe ñ'oom na jnda tsoom nnom cwii x'iaaⁿ'aⁿ na nnts'aaⁿ, malcweeⁿ'eⁿ nquii Ty'oqots'om na queⁿ'ya cwenta na nchii cantu matseineiⁿ. Ndo' na ljo' mach'eeⁿ, meiⁿchjoo xonquiaana' na nntseineiⁿ'ti ts'aⁿ cantyya 'naaⁿ' ñ'oom'ñeeⁿ.

17 Jo' chii l'ue ts'om Ty'oqots'om na nleitquioo'ya ndaaⁿ nn'aⁿ na manto'ñoomna juu na ndaana na jnda tsoom na nnto'ñoomna, ee na nntseicandaⁿ'ñe ñ'oom na jnda tqeⁿ'tyeeⁿ, meiⁿ xocatseichueeⁿ'eⁿ ñ'oom na jnda tsoom. Jo' chii cha na m'moⁿ'na' na mayuu' juu ñ'oom'ñeeⁿ, seityeⁿ'ñe cheⁿ'nqueⁿ ñ'oom'tyeⁿ' nacjoom'm.

18 Cantyya 'naaⁿ we nnom ñ'oommeiiⁿ'ñe na xocwijndyoona' meiⁿ xonquiu'nn'aⁿ Ty'oqots'om cantyya 'naaⁿ joona', jaa cwito'ñooⁿ'ya cwii na mañequiaana' na t'maⁿ' n'ooⁿ'ya na xotseichuii'na' n'c'e cwila'quit'maⁿ' n'ooⁿ'ya juu na cwicantyyaa' n'ooⁿ'ya jom.

19 Ndo' juu na m'aa'ya na cwicantyyaa' n'ooⁿ'ya jom, matseixmaⁿ'na' cwii na tyeⁿ matseiljona' añmaaⁿ'ya cantyya 'naaⁿ'aⁿ. Juu jo' meiⁿ tixocatyuii'na', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'na'. Macjaquieeⁿ'na' naxeⁿ' liaa na ntyja quii' wats'om cañoom'luee,

20 yuu na jnda tjaquiee' Jesús cantyya 'naa'ya. Ndo' na luaa', maqueⁿ'na' jom na cwiluiñe tyeⁿ na tjacantyya cantyya 'naa'ya, na mañecwii ts'iaaⁿ matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ Melquisedec.

7

Jesús matseixmaaⁿ ts'iaaⁿ tyeⁿ cha'xjeⁿ Melquisedec

1 Nquii Melquisedec tyom'aaⁿ rey ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Salem ndo' mati tyotseixmaaⁿ tyee cwentaa' Ty'ooots'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ. Quia na jndyolcwe' Abraham jndaⁿ na tantjoom tia' ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, tjacatjomñe Melquisedec jom, tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na catio'naaⁿñe Ty'ooots'om jom.

2 Ndo' cha'tso 'naⁿ na tjei' Abraham luee nn'aⁿ ñ'eⁿ na s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo cantyja 'naaⁿ joo jo' nnom Melquisedec. Xuee' Melquisedec ma'moⁿ'na' na cwiluiñê ts'aⁿ na matsa'ntjom cha'xjeⁿ na maty'iomjana' ndo' xuee' tsjoom Salem ma'moⁿ'na' na tjaa tia' nn'aⁿ tsjoom'ñee, jo' ma'moⁿ'na' na tyoluiñê ts'aⁿ na ya matsa'ntjoom naⁿñeeⁿ na tjaa tia' cachona.

3 Tijndaa' meiⁿ tsotyeeⁿ, meiⁿ tsoñeeⁿ, meiⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñê. Tijndaa' cwaaⁿ na tuiñê, meiⁿ cwaaⁿ na tueeⁿeⁿ. Ndo' na ljo' ñequii'cheⁿ matseijomna' jom cha'na nquii Jnda Ty'ooots'om, ñequii'cheⁿ matseixmaaⁿ tyee.

4 C'oom' n'om'yo' na jeeⁿ t'maⁿ tyoluiñê Melquisedec na nquii weloo welooya Abraham, cha'tso na tjeiiⁿeⁿ luee nn'aⁿ na ñequio s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo nnom.

5 Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqeeⁿ Moisés, nquiee ntyee na cwiluiindy tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyyoo', matsa'ntjom ljeiiⁿñeeⁿ na quia nn'aⁿ judíos diezmo ndaagna, meiiⁿ na nn'aaⁿndyena ndo' mati cwiluiindy ntyeeⁿñeeⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham.

6 Saa juu Melquisedec, meiⁿ nchii cwiluiñê tsjaaⁿ Leví jom, toⁿñoom cwenta diezmo l'õ Abraham, tsaⁿ na jnda tso Ty'ooots'om nnom chiuu nnts'aaⁿ. Ndo' tcaⁿ Melquisedec na catio'naaⁿñe Ty'ooots'om Abraham.

7 Ee ñ'oom na mayuu' ts'aⁿ na t'maⁿ'ti cwiluiñê matio'naaⁿñê ts'aⁿ na cjeti seixmaⁿ.

8 Cantyja 'naaⁿ na waa quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ na cwitoⁿñoom diezmo, joona nn'aⁿ na cwiwje, saa ñ'oom' Ty'ooots'om na jnda teiljeii matseineiⁿ'na' cantyja 'naaⁿ Melquisedec na cha'cwijom na ndicwaⁿ wanoom'm.

9 Jo' chii nndaⁿ nntso ts'aⁿ na joo ntyee na la'xmaⁿ'na tsjaaⁿ Leví na je' cwitoⁿñoomna diezmo, mati tquiana diezmo cantyja 'naaⁿ'na nnom Melquisedec nc'e nquii Abraham.

10 Ee quia na tquiaa Abraham diezmo nnom Melquisedec xjeⁿ na tjacatjomñe tsaⁿ'ñeeⁿ jom, meiiⁿ na tyooluiñê Leví saa cantyja na macwji' Ty'ooots'om cwenta, nc'e nquii Abraham, jo' maty'iomna' na tquiaa Leví diezmo.

11 Toⁿñoom nn'aⁿ Israel ljeii na matsa'ntjomna' cantyja 'naaⁿ' ntyee tsjaaⁿ Leví na joona tsjaaⁿ Aarón na jndyowicantyyoo'. Quia jo' ts'iaaⁿ na ñel'a ntyeeⁿñeeⁿ, xeⁿ nndaⁿ nlqueⁿ'na' ts'aⁿ na candaⁿ'ñe jo nnom Ty'ooots'om, maxjeⁿ taxocaⁿ'na' na nnc'oom cwiiⁿcheⁿ tyee na nchii cha'na ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Aarón saa nlc'aⁿ'na' cwii tyee na nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ cha'na juu na ñeseixmaⁿ Melquisedec.

12 Ee quia na cwileijndyoo ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ' ntyee, mati macaⁿ'na' na nleijndyoo ljeii na matseijndaa'ñena' ts'iaaⁿ na cwil'ana.

13 Ndo' nquii na cwiluiñê na matsa'ntjom jaa na cantyja 'naaⁿ' matseineiⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii, jom tuiñê tsjaaⁿ cwiiⁿcheⁿ tmaaⁿ' nn'aⁿ Israel, ndo' cantyja 'naaⁿ' tmaaⁿ'ñeeⁿ, tjaa meiⁿ ncwii ts'aⁿ na jnda ñet'oom tyee.

14 Ee maxjeⁿ majndaa'ya na nquii na cwiluiñê na matsa'ntjom jaa, tuiñê tsjaaⁿ tmaaⁿ' Judá, ndo' quia seineiⁿ Moisés cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ ntyee, ticwjaaⁿ'ñê ñ'oom cantyja 'naaⁿ' nn'aⁿ tmaaⁿ'ñeeⁿ.

15 Ndo' majndaa'ya na ljo' quia cwiwitquioo' na juu tyee cantyja 'naaⁿ'ya matseijomna' jom cha'na Melquisedec,

16 na nchii ñeseixmaaⁿ tyee nc'e na mawaa ljeii na matseijndaa'ñena' cwaaⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿ na ntyee, saaⁿ nc'e na waa najndeii na wando' na tijoom catyuii'.

17 Ee matso Ty'ooots'om na ljo' cantyja 'naaⁿl Cristo:

'U ñequiicheⁿ matseixmaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

18 Jo' chii ñ'oom na teijndaa'jndyee na tyotsa'ntjomna', 'ndiina', nc'e na tijndeina' na nlu'i'n'maa'ñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ'na', ticwil'uena'.

19 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés meiⁿcwii ts'aⁿ tiqueⁿ'na' na candaq'ñe jo nnom Ty'ooots'om. Saaⁿ waa cwiicheⁿ na matseinoomñe juuna' na la'xmaaⁿya cwii na candaq'ti na mañequiaana' na cwicantyyaa' n'oqoⁿya na cantyja 'naaⁿl juu jo' matseicandyoo'ñena' jaa na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

20 Ndo' t'moqⁿ na mayuu' na ljo' nc'e ñ'oomtyeⁿ na seineiiⁿ. Nt'omcheⁿ ntyee na ñet'om, quia na t'omna ts'iaaⁿ, tjaa'naⁿ ñ'oomtyeⁿ tuaa cantyja 'naaⁿ'na.

21 Saa cantyja 'naaⁿl Ta Jesús ty'iomna' ts'iaaⁿ tyee jom ñequio ñ'oomtyeⁿ ee matso ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii:

Nquii na matsa'ntjom seineiiⁿ ñ'oomtyeⁿ

meiⁿ xotseichueiiⁿeⁿ na seitiom:

“U ñequiicheⁿ nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.”

22 Nc'e juu ñ'oomtyeⁿwaa', ma'moⁿndyeyuna' na Jesús waa ñ'oom na candaq'ti cantyja 'naaⁿ'aⁿ, nchiiti juu na tyowaajndyee.

23 Jeeⁿ jndyendye ntyee na tyom'aⁿ najndyee, ee leicaljoo'ndye ts'iaaⁿ'ñeeⁿ nc'e na tyowjena,

24 saaⁿ nc'e na ticue' Jesús, jo' chii tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ tjaquiee' ts'iaaⁿ tyee na matseixmaaⁿ.

25 Jo' chii candaq'ya ndaaqⁿ nncwji'n'maa'ñê cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ee ticantycwii na wanoom'm ndo' na macaaⁿ nnom cantyja 'naaⁿ'na.

26 Jo' chii candaq'ya cwiluiiñe Jesús tyee na tjacantyya na macaⁿ'na' jaa. Jom lju' ts'oom, tyootseitjooñê, juu na cwajndii tjaa'naⁿ na t'aa'na' jom, tiquich'eeⁿ cha'na cwil'a nn'aⁿ jnaⁿ, je' matseit'maaⁿ'ñena' jom nandyeti cañoom'luee.

27 Meiⁿ ticaⁿ'na' na cats'aaⁿ cha'na tyol'a nt'omcheⁿ ntyee na tjacantyya tyoluii't'maⁿndye, na 'io ndii 'io tyola'cwjeena quioo' na tyoñequiana jooyo' nnom Ty'ooots'om, najndyee cwentaa jnaaⁿ nquieena ndo' nda jo' mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ. Saaⁿ xuii' na s'aa Jesús, ñejomndii' tquiaaⁿñe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿ'eⁿ, cwii na macanda.

28 Ljeii na tqueⁿ Moisés tqueⁿ'na' nn'aⁿ ts'iaaⁿ ntyee na ticandaq' la'xmaⁿ'na. Saaⁿ ñ'oom na ndanquia tqueⁿ'tyeⁿ Ty'ooots'om maty'iomna' ts'iaaⁿ nquii jnaaⁿ na tjaa yuu ntycwii na tseixmaaⁿ na candaq'ñê.

8

Jesús cwiluiiñê na matioom'ñê ñ'oom cwentaaya

1 Cantyja 'naaⁿl ñ'oomwaa na matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee, luaa ñ'oom na t'maⁿ'ti tseixmaⁿ'na' na cha'tso. Cristo matseixmaaⁿ tyee na tjacantyya na cwiluii't'maⁿ'ñê cwentaaya. Jndaⁿ tjaaⁿ cañoom'lueecheⁿ. Je' mawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'ooots'om ntyjaya na macwiluii't'maⁿ'ñê,

2 na mamandi'ntjoom naquii' yuu na tjacantyya na lju' tseixmaⁿ'na', juu na s'aa nquii Ty'ooots'om, nchii nn'aⁿ l'a jo'.

³ Cwii cwii tyee na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñe cwity'ioomna ts'iaaⁿ jom na nntseicueⁿe quiooⁿ ndoⁿ na ñequiaaⁿ jooyoⁿ nnom Ty'oots'om cwentaⁿ nn'aⁿ. Nc'e na luaaⁿ, mati tcaⁿ'naⁿ na waa na ñequiaa Jesucristo.

⁴ Xeⁿ na ndi m'aaⁿ tsjoomnancue, meiⁿ xoc'oomnaⁿ jom na nntseixmaaⁿ tyee, ee m'aⁿ ntyee ljoñe na cwinequia quiooⁿ nnom Ty'oots'om cha'xjeⁿ matseijndaa'ñe ljeii na tqeⁿ Moisés.

⁵ Wats'om yuu na cwindye'ntjom ntyee'ñeeⁿ, cwe' tseixmaⁿ'naⁿ ncwaaⁿ na jlui'tsjaaⁿ juu na waa cañoom'luee. Nquiuuyaaya na cwe' ncwaaⁿ jo' ee quia toⁿ Moisés na nnts'aaⁿ wats'omliaa, matso Ty'oots'om nnoom: “Queⁿ queⁿ cwenta na catsa' juuna' cha'xjeⁿ na t'moⁿ'ya njom' quia t'oom' sjo Sinaí.”

⁶ Saa nquii tyee na tjacantyja cwentaaya, mach'eeⁿ ts'iaaⁿ yuu na xcweti cwiwit'maaⁿ, matseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om nc'e cwii ñ'oomtyeⁿ na xcwetina', na cajndati ñ'oom chuuna' na tso Ty'oots'om na nntseicanaaⁿ.

⁷ Juu ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe jndyee Ty'oots'om, xeⁿ tqeⁿ'naⁿ na candaaⁿndye nn'aⁿ, quia jo' tícaⁿ'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom.

⁸ Saa ljeii Ty'oots'om na juu ñ'oom'ñeeⁿ tíqueⁿ'naⁿ nn'aⁿ na candaaⁿndye jo nnoom, jo' chii tsoom:

Matso nquii Ta: Mancue'ntyjo xjeⁿ

na nlqaaⁿxcⁿo ñ'oomtyeⁿ ñequio nn'aⁿ Israel ndo' ñequio nn'aⁿ Judá.

⁹ Juu ñ'oom'ñeeⁿ tixotseijomna' ñequio ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ndyo ñequio weloona,

quia na t'uuiya lueena

na tjeii'a joona ndyuaa Egipto;

saa nc'e na tícala'candaaⁿndyena ñ'oom'ñeeⁿ,

jo' chii 'ndiya joona, luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom.

¹⁰ Juu ñ'oomtyeⁿ na nntseijndaa'ndyo ñequio nn'aⁿ Israel

quia na nncue'ntyjo xjeⁿ,

luaa nntseixmaⁿ'naⁿ matso nquii na matsa'ntjom:

Ñ'oom 'naⁿya na matsa'ntjomna', nncwjaa'ndyo joona' naquii' nqueⁿ'na,

ndo' nntseiljeiya joona' naquii' n'omna.

Ja nntseixmaⁿ'ya Ty'oots'om cwentaana

ndo' joona nla'xmaⁿ'na nn'aⁿya.

¹¹ Quia ljo'cheⁿ tixocaⁿ'naⁿ na ca'moⁿ cwii cwii ts'aⁿ ndaaⁿ nc'iaaⁿ,

oo ndaaⁿ nn'aaⁿ'aⁿ oo ndaaⁿ nt'omcheⁿ,

cha nnta'jnaaⁿ'na nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom,

ee xjeⁿ'ñeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿ'na ja,

meiⁿ ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñe, meiⁿ ts'aⁿ na tjacantyja na matsa'ntjom.

¹² Ndo' natia na cwil'ana nntseit'maⁿ ts'oⁿ

ndo' xocañjomti ts'oⁿ'ya jnaaⁿ'na.

¹³ Quia na matseineiⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ cwii ñ'oomtyeⁿ xco,

ma'moⁿ'naⁿ na jndaⁿ tquieeñe ñ'oom na tyowaa jndyee ndo' juu na jndaⁿ tquiee tseixmaⁿ'na', mawaa xjeⁿ na nntsuuna'.

9

Wats'om tsjoomnancue ndo' wats'om cañoom'luee

¹ Juu ñ'oomtyeⁿ na tqeⁿjndyee Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ Israel, jndaa' seijndaa'ñena' chiuu nla't'maaⁿndyena jom ndo' na nl'ana cwii w'aaliaa.

² Juu cuarto na cwe' we'yandyo cantyja 'naaⁿ w'aaliaa'ñeeⁿ tyomeintyjee' xjo na tyocantyyo chom ndo' ñ'eⁿ cwii meiⁿ'sa yuu na tyocantyyo ntyoo'. Cuarto'ñeeⁿ jndyuna' Cuarto Lju'.

³ Naxeⁿ liaa na ntyja na jndā we, tyowaa cwiicheⁿ cuarto na jndyuna' na lju'ticheⁿ Tseixmaⁿ.

⁴ Naquii' cuarto'ñeeⁿ tyowaa tio s'om cajaⁿ yuu tyola'co ntyee suu ndo' cwii castom na tcweñ'eⁿna' s'om cajaⁿ. Ts'om castom'ñeeⁿ tyowaa cwii xuaa na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ na too'cheⁿ ñjom maná ndo' mati ñ'eⁿ ts'oom l'eii' naaⁿ Aarón na jndei'na' ndo' ñjom lcaa' ljo' na chona' ljeii ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oqots'om ñ'eⁿndyena.

⁵ Nacjoo' castom'ñeeⁿ tyocantyjo we querubines na tuii ñequio s'om cajaⁿ. Joonaa' cwiit'mooⁿna' na m'aaⁿ Ty'oqots'om ñequio nn'aⁿ. Ndyeyu nacjoo' tscaa' na ta' ndyoo castom'ñeeⁿ, tjom lquii querubines'ñeeⁿ yuu cwiñequia ntyee nioom quioo' na jndā jla'cwjeena cha catseit'maⁿ ts'om Ty'oqots'om jaa nn'aⁿ Israel. Jndye ñ'oom maniom na cwiit'mooⁿ cwii cwii nmeiⁿ, saā ticaⁿna' na nlanāyā cantyja 'naaⁿ joonaa' na maje'ndyo.

⁶ Quia na jndā teijndaa' cha'tso nmeiⁿ, nquiee ntyee 'io ndi 'io tyo'ooquie'na cuarto na we'yandyo na tyol'ana ts'iaaⁿ na la'xmaⁿna.

⁷ Saā cuarto na jndā we, macandā tyojaaqueiee' nquii tyeⁿ na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe, ndo' ñejom ndii' na cwii cwii chu. Tyojaachom nioom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'oqots'om. Niom'ñeeⁿ tyoñequiaaⁿ cwentaa' jnaaⁿ nqueⁿ ndo' mati cwentaa' jnaaⁿ nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na luua' tuua, ma'moⁿ Espiritu Santo na yochēⁿ na tyowaa wats'om liaa'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nncjaquiee' meiⁿquia ts'aⁿ cuarto na lju'ticheⁿ tseixmaⁿna'.

⁹ Cha'tso nmeiⁿ la'xmaⁿna' cwii na ma'moⁿna' ndaaya ncuⁿee meii'ñe, ee 'naⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ñequio quioo' na tyola'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena Ty'oqots'om, ts'iaaⁿñeeⁿ ticandaā nqueⁿna' joonaa' na la'xmaⁿna na candaā'ndyena jo nnom Ty'oqots'om.

¹⁰ Ñ'oom'ñeeⁿ cwe' t'uiina' cantyja 'naⁿ na cwiⁿwa'na ndo' na cwiwena ñequio nt'omcheⁿ nnom na maqueⁿlju'na' joonaa'. Saā cwe' tomti la'xmaⁿna' cwii na matsaⁿntjomna' chiuu na nc'omna, ndo' joo ñ'oommeiⁿ ñequii'cheⁿ tyowaa najndāna' hasta xjeⁿ na seichuii' Ty'oqots'om chiuu nla't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

Nioom' Cristo

¹¹ Saā jndā jndyo Cristo na cwiluiiñe tyeⁿ na tjacantyja cantyja 'naaⁿ cha'tso naya na maniom. Juu wats'om yuu na mand'iⁿtjoom, yati ndo' candaā'ti tseixmaⁿna', meiⁿ nchii nn'aⁿ l'a juuna' ee nchii tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

¹² Jndā tjaqueⁿeⁿ yuu na lju'ticheⁿ wats'om cañoom'luee, saā nchii cha na ñequiaaⁿ nioom canch'ioo ñequio nioom quioo'ndyo nch'u, jom tquiaaⁿ nioom' nqueⁿ, meiⁿ ticaⁿna' na nnts'aannaaⁿna' na ljo' ndo' nc'e jo', seijndaa'ñe na la'xmaaⁿya na ticatycwii na cwicalui'n'maaⁿndyo.

¹³ Ñ'oom na mayuu' quia tyolacandaandyⁿe ntyee nioom quioo'ndyo ñequio nioom canch'ioo nacjoo nn'aⁿ ñequio tsjaa' na tcoñe casondyecu, tyowaa najndeiⁿ na tyola'xmaⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ na tqeⁿ lju'na' nn'aⁿ cha nddaā nla't'maaⁿndyena Ty'oqots'om.

¹⁴ Ndo' nc'e na luua' waa, juu nioom' Cristo mat'maⁿti waa najndeiⁿ na matseixmaⁿna', ee cantyja 'naaⁿ najndeiⁿ na matseixmaⁿ Espiritu Santo na ticantycwii na m'aaⁿ, Cristo tquiaañe cheⁿnqueⁿ nnom Ty'oqots'om na seijomna' jom cha'na quioo' na candaā'ñe ndo' nioom' jom matselju'na' na m'aaⁿ'tyeⁿ n'oō'ya cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na wjaachuuna' jaa na nncwjaaya cha nddaā ndyaⁿntjoo'ya nnom Ty'oqots'om na wando'.

15 Nc'e na luaa', tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha cantyja 'naa^m cwii ñ'oom xco na matseijndaa'ñê ndaa nntseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om, ndo' na ljo' ndaa nntseit'ma^s ts'oom nn'aⁿ jnaa'na na ñel'ana quia tyom'aⁿna nacje 'naa^m ñ'oomtyeⁿ na tyowaajndyee ndo' cha joo nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oots'om ndaa nnto'ñoomna juu naya na tijoom ntycwii na jnda^s tsoom na ñnequiaaⁿ ndaa na^mñeeⁿ.

16 Quia matseiljeii ts'aⁿ tsom na matseijndaa'ñena' cwii na l'ue ts'om, ñ'oom na chuu tsoom'ñeeⁿ, tjaa'naⁿ najndeina' yocheⁿ na ndicwaⁿ wando' tsa^mñeeⁿ.

17 Ee tsom na seiljeii ts'aⁿ na ma'moⁿna' chiuu waa na matseijndaa'ñe, tjaa'naⁿ najndeii tsoom'ñeeⁿ yocheⁿ na wando' tsa^mñeeⁿ, xeⁿ jnda^s tueeⁿeⁿ quia jo' waa najndeii na matseixmaⁿna'.

18 Nc'e na ljo', ñ'oom na teijndaa' najndyee mati tqueⁿtyeⁿna' cwe' ñ'eⁿ nioom quioo'.

19 Ee quia na jnda sei'naa^m Moisés cha'tso ljeii na matsaⁿntjomna' ndaa nn'aⁿ Israel, quia jo' seityeeⁿ soo wee cwii ts'oom hisopo, seicana^maⁿ soo'ñeeⁿ quii' nioom catsondyench'u ñequio nioom canch'ioo na tjoom'na' ñ'eⁿ ndaa-tioo, jnda^s jo' seicandaañê niom'ñeeⁿ tsom na chuu ljeii'ñeeⁿ ndo' mati nn'aⁿ Israel.

20 Ndo' tsoom ndaana: "Cantyja 'naa^m niom'waa ma'moⁿna' na cwiljotyeeⁿ ñ'oom na matsaⁿntjomna' na matseijndaa'ñe Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'."

21 Ndo' mati seicandaañê niom'ñeeⁿ wats'omliaa ñequio cha'tso 'naⁿ na cwiwil'ue jo' jo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

22 Cantyja 'naa^m ljeii na matsaⁿntjomna', mandyo na cha'tsoti 'naⁿ maque^mlju'na' ñequio niom', ndo' xeⁿ ticwe' niom', ticatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ.

Tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ, jo' na matseijloom'm jnaaⁿya

23 Ndo' na luaa', jo' chii tcaⁿna' na cwe' nioom quioo' cha que^mlju'na' joo 'naⁿ na teil'ue quii' wats'omliaa na joona' jlui'tsjaaⁿna' joo 'naⁿ na niom cañoom'luee, saã joo 'na^mñeeⁿ tcaⁿna' na cue' cwii na candaã'ti.

24 Ee Cristo, nchii tjaqueⁿeⁿ wats'om na ñel'a nn'aⁿ, cwii na cwe' jlui'tsjaaⁿna' wats'om na mayuu'cheⁿ na waa cañoom'luee. Jom tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee yuu na matioom'ñê ñ'oom 'naaⁿya jo nnom Ty'oots'om.

25 Nchii tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee na jndye ndii' na nncueeⁿeⁿ cwentaa nn'aⁿ, cha'xjeⁿ quich'ee tyee na cwiluiitquieñe jo ndaa nn'aⁿ judíos na chu ndo' chu mawjaaqueⁿeⁿ cuarto na macanda^s na lju' tseixmaⁿna' na ñnequiaaⁿ nioom quioo'.

26 Ee xeⁿ na ljo' tcaⁿna', quia jo' jndye ndii' xjeⁿ na tqueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue, nlcaⁿna' na cue' Cristo. Saã ncueemeiⁿ na mawjaantycwii cantyja 'naa^m tsjoomnancue, ñejomndii' teitquioo'ñe Cristo, na tquiaañê na tueeⁿeⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ.

27 Ndo' cha'xjeⁿ na majndaa' na ñejom ndii' nncwjaaya na cha'tsondyo, ndo' jnda^s jo' nncu'xeⁿ Ty'oots'om jaa,

28 maluaa' ñejomndii' na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha nntseinoom'm jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ. Nda^s jo' nleitquioo'ñê na nda^s we, nchii cwe' na nntseijndaa'ñê cantyja 'naa^m jnaaⁿ nn'aⁿ, saã na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwicantytjaa' n'om jom.

10

Ñejom tue' Cristo cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ

1 Juu ljeii na tqueⁿ Moisés matseijomna' juuna' cwe' cwii ncwaaⁿ joo naya na tseixmaⁿ Cristo na quia nnto'ñooⁿya, nchii tseixmaⁿna' cwii na

nlqueⁿna' ts'aⁿ na candaa'ñe jo nnom Ty'oots'om. Nc'e na luaa', juu ljeii'ñeeⁿ tijoom candaa' nlqueⁿna' na candaa' la'xmaⁿ nn'aⁿ na chu ndo' chu cwilacandyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'oots'om.

² Ee cantyja 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, xeⁿ waa na ndaa' nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, quia jo' jnda' ndye nn'aⁿ Israel na cwila'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona.

³ Saa' nc'e na chu ndo' chu ñeja'cwjeena quioo' cha catseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaⁿ na laxmaⁿna, na luaa' ñel'ana yacheⁿ s'aana' na tjañjoom' n'omna na ndicwaⁿ laxmaⁿna jnaⁿ,

⁴ ee tijoom jndaa' nlju'ñe ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ cwe' ee na cwiquioo' nioom quioondyo' ñequio' canch'ioo.

⁵ Macwe' jo' quia jndyo' Cristo tsjoomnancue, tsoom nnom Ty'oots'om: Tileiquiaana' na nljoya ntyji' na cwe' quioo' cwila'cwjee nn'aⁿ, ñequio' 'na' na cwiñe'quiiana na cwila't'maaⁿndyena 'u.

Jo' chii' tquiaa' na ts'aⁿ ja cha nnc'io' cwentaa' nn'aⁿ cha nntseit'maⁿ ts'om' jnaⁿ na la'xmaⁿna.

⁶ Tineiⁿ na cwila'cona quioo' ñequio' nt'omcheⁿ na cwil'ana naya 'U cha ndaa' nntseit'maⁿ ts'om' jnaaⁿna.

⁷ Jo' chii' tsjoo':

"Luaa' ja Ta, waa ñ'oom na teiljeii' cantyja 'naⁿya na matsona': 'U Ty'oots'om, jnda' jndyoo' na nnts'aaya yuu na l'ue' ts'om', cha'xjeⁿ ñ'oom na teiljeii' cantyja 'naⁿya nacjoo' libro."

⁸ Najndyee tso' Cristo na tineiiⁿ Ty'oots'om quioo' na cwila'cwjeena na cwila'cona nnom tio, ñequio' nt'omcheⁿ nnom na cwil'ana naya jom meiiⁿ juu ljeii' na matsa'ntjomna' ñequio' najndeina' matsona' na cal'ana naljo'.

⁹ Jnda' jo' tsoom: "Jnda' jndyoo' na nnts'aa' yuu na l'ue' ts'om'." Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na matseyueeⁿeⁿ ñ'oom na cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om' jnaaⁿna ndo' macwjaa'ñe ñ'oom xco na jnda' we na ñejom ndii' nncue' Cristo cwentaa' jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Jnda' tqueⁿ Ty'oots'om jaa na lju' n'ooⁿya nc'e s'aa' Jesucristo cantyja na l'ue' ts'oom, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya, ñejom tuui na ljo' cwentaa' cha'tsondyoñ'aaⁿ.

¹¹ Ntyee cwentaa' nn'aⁿ judíos na ñet'om nacje 'naaⁿ ñ'oom najndyee na tacatyeⁿtyeⁿ, 'io ndi 'io mañe'joo mañe'joo ts'iaaⁿ tyol'ana na tyola'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona. Saa' tijoom candaa' na nntseicanduu' Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo'.

¹² Saa' Cristo ñejom ndii' tquiaañe nnom Ty'oots'om na cueeⁿeⁿ cha ndaa' nlju'ndyo' cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Jnda' jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o' Ty'oots'om ntyjaja yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

¹³ Je' meinom'm hasta xjeⁿ na nntsa' Ty'oots'om nn'aⁿ na jndoo' jom na nntseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'oom na ntyjo' nc'eeⁿ,

¹⁴ ee ñejom ndii' na tquiaañe na tueeⁿeⁿ, ndo' nc'e na ljo', juu na candaa' na maqueⁿna' na lju' n'om nn'aⁿ na cwicacwyjaa' n'omna jom, ticantycwiina'.

¹⁵ Ndo' mati nquii' Espíritu Santo macwji'yuu'ñe na ljo' ndaaya, na tsoom:

¹⁶ Nqueⁿ na matsa'ntjoom tsoom:

"Luaa' ñ'oom na nlquaaⁿxco'ñeⁿ nn'aⁿ Israel jnda' na tjacaa' jndye ntyu. Nlquaaⁿya ñ'oom na matsa'ntjomna' quii' n'omna, ndo' nntseiljeiya' joona' naquii' nqueⁿna."

¹⁷ Jnda' jo' tsotyeⁿcheⁿ:

Meiⁿ xocjaañjoom'ti ts'ooⁿya jnaaⁿna ñequio' natia na cwil'ana.

¹⁸ Jo' chii' quia jnda' seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ, taca'tina' na cwiicheⁿ nncueⁿnda'.

Calacandyoo'ndyo na m'aa' Ty'oqots'om

19 Jo' chii 'o nn'a'ya na cwila'yuy'yo' ñ'e' Ty'oqots'om, cwiñ'oo't'maa'ndyo n'oo'ya na ndeyeyu macwitsaaquiaa' a yuu na tseixma' na lju'tiche' na m'aa'. Ee ñoom' Jesucristo mañequiaana' na wanaa' na cal'aaya na ljo'.

20 Cwitsquiaaya jo' jo' cantyja 'naa' nato xco. Juuna' mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'a'. Cristo seijndaa'ñê natowaa' quia na tjaa'ñe ts'a' lantsa tsei'ntsqee'e'. Na luua' tjoom matseijomna' cha'cwijom quia na t'ioo' liaa tco na ñentyja yuu na tyowjaaquiee' tyee cuarto na macandã na lju'tiche'.

21 Jesús cwiluiiñê tyee cwentaaya na tjacantyya na cwiluiit'ma'ñê na matsã'ntjoom nn'a' na cwiluiindyee cwentaa' Ty'oqots'om.

22 Jo' chii jndei'na' na cala'candyoo'ndyo na m'aa' Ty'oqots'om ñequio na xcwee'ya n'oo'ya, ñequio na candaa'ya na cwila'yuy'ya n'oo'ya ñ'e'ñê, ee jnda seiljoom'm jaa naquii' n'oo'ya cha tinc'oo'ya na maco'tiana' nquiuyya na nntsaantyyaa' a jom, na jndã tmaa' jaa na cha'waandyõ ñequio cwii na matseijomna' ndaatioo lju'.

23 Caljoo'ndyotyaa'nyaa ñequio ñ'oom na cwicantyyaa' n'oo'ya. Til'aaya na we waa cantyya 'naa'na'. Ee ñ'oom na jndã tso Ty'oqots'om ndaaya na nnts'aa', maxje' nntseicandaa'ñê.

24 Mati la'xmaa'nyaa na cateijndeiyya nn'aa'ya na cwila'yuy' cha na cantyya 'naa' jo' nntseiquee'na' n'omna na mati nnc'omna na wi' n'omna nc'iaana, ndo' na cal'ana yuu na ya.

25 Tacal'aaya na ticala'jomndyo quia cwitjomndyee nn'a' na cwila'yuy'. M'a' nn'a' na cwil'a na ljo' saa jaa quiaaya na t'ma' n'om cha'tsondyee nn'a' na cwila'yuy'. Majndeitiiche' je' na cwinty'iaaya na wjaawindyoo' na nncwjee'nnda' nquii Ta Jesús.

26 Ee xe' cwil'aayaaya na nla'tjoondyo nnom Ty'oqots'om ndo' macwita'jnaa' a ñ'oom na mayuu', tjaa'na' cwiiiche' nnom na nnc'o juuna' ñequiondyõ cantyya 'naa' jna' na cwil'aatyaaya.

27 Xe' cwil'aaya na ljo', macandã meir'ndoo'na' na nncu'xe' Ty'oqots'om jaa, ee waa cwii na matseicaty'uena' ee ncuaa chom na jee' w'ii na nnt'uiina' nn'a' na cwil'oo nacjoom'm.

28 Tyowaa na teiyo na mei'quia ts'a' na tiñe'catseicandã ñ'oom na tque' Moisés, cwe' ñequio ñ'oom 'ndyoo meii' ñe'we ndyee ts'a' na ntyjii na ljo' mach'ee ts'a'ñee', seijndaa'ñena' na cuee'e'. Maxje' tjaa 'ñee' nnc'oom na wi' ts'om ts'a'ñee'.

29 Nc'e na luua' waa, c'oom'ya n'om'yo' cwanti na wi'ti nntjom cwii ts'a' na matseyu' na mach'eeya jnaa'. Cha'cwijom macandyuee' Jnda Ty'oqots'om. Mach'ee' na ticuee' ts'oom na juu ñoom' Jesús na maque'tyee'na' ñ'oom xco na matseijndaa'ñê, s'aa' na cwe' cwantindyo niom'ñee' ndo' juuna' maque'na' jom na tseixmaa' cwentaa' Ty'oqots'om. Matseijnaa' tsa'ñee' nquii Espíritu na cwiluiiñê Ty'oqots'om na jom jee' wi' ts'oom juu.

30 Ee manquiiuyya na tso Ty'oqots'om: "Ja tseixma'nyaa na nntioom nn'a' n'oo'ya cantyya na cwila'tjoondyena. Cha'tso na nñoom, nncõ nnts'aa na nntioomna." Ndo' mati waa cwiiiche' ñ'oom na tsoom: "Nquii Ta Ty'oqots'om nncu'xee' nn'aa'a' cantyya na jndã jla'tjoondyena nnoom."

31 Jee' cwajndii nlco'wi'na' ts'a' na nncju'na' juu l'o Ty'oqots'om na wando'.

32 Cjaañjoom'ya n'om'yo' ncuee na ñejndyocaana', quia na to'yo' na cwila'yuy'yo' ñ'e' Ty'oqots'om, tyola'quiiyaya n'om'yo' na jee' wi' tyotjom'yo' na la'xma'nyo' cwentaa'a'.

33 Ñ'ee'ndyo 'o na tyocalui'jnaa'ndyo' l'a nn'a'ndo' na tyota'wi'na 'o jo ndaa nt'omche', ndo' nt'omndyo' 'o tyoteijndei'yo' nn'a'yo' na cwila'yu' na teinomna nawi'ñee'.

34 Mati t'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'a'yo' na cwila'yu' na too'ndyena w'aancjo, teijndei'yo' joona 'na' na ñetca'na'. Ndo' quia tjeii' nn'a' 'na'yo' nc'e na cwila'yu'yo', tyom'a'yo' na nei'yo' meii' na tjom'yo' na ljo'. Ee cwila'ng'yo' na cañoom'luee waa cwii nnom na jndati tseixma'na', na tixontycwiina'.

35 Jo' chii nc'e na nmei' jnda teinom'yo', tica'ndyenc'uaa'ndyo' na cwicantyyaa' n'om'yo' Ty'oos'tom, ee juuna' matseijndaa'ñena' na nnto'ñoom'yo' cwii na jee' jnda tseixma'.

36 Maca'na' na cala'quii n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo'. Ee na nl'a'yo' na ljo', nla'jomndyo' ñequio na l'ue ts'om Ty'oos'tom ndo' na nndaq ñequiaa' na nnto'ñoom'yo' cha'tso na jnda tsoom na nnts'aa'.

37 Ee waa ñ'oom'm na teiljeii cantyya 'naa' Cristo na matsona':

Nque' na waa ñ'oom na nncwjee'ne',
mawaa mawaa xje' na nncwjee'cañoom.
Tayo mancwjee'ne'.

38 Ts'a'na maqua' na tjaa jna' tseixma',
nnc'oom cantyya 'na'ya nc'e na matseyi'ya ts'oom ñ'e'ndyo;
saa xe' l'cwe'ntyaa'na' cantyya 'na'ya,
xoc'oo'ya na nei'ya jom.

39 Saa jaa ticala'xmaa'ya cha'na nn'a' na cwitjeii'l'cwee'ndye na cantyya 'naa' jo' cwitsuundye. Jaa la'xmaa'ya nn'a' na cwila'yu'ya n'oo'ya ñ'e' Ty'oos'tom, ndo' na ljo' maquee' jaa na cwicalui'n'maa'ndyo'.

11

Matsona' na catseyi'ya ts'om ts'a' ñ'e' Ty'oos'tom

1 Ts'a'na matseyi'ya ts'om ñ'e' Ty'oos'tom, majndaa'ya ntyjii na nlo'ñom ljo' na macantyyaa' ts'om jo nnoom. Ndo' mati maniom 'na' meii' na tyoonty'iaa ndaaya.

2 Nc'e na tyola'yu'ya n'om weloo nn'a' Israel, jo' chii tjawee' ntyjii Ty'oos'tom ñ'e'ndyena.

3 Cantyya na cwila'yu'ya n'oo' ñ'e' Ty'oos'tom, cwila'ngoo'a na tquee' ts'oomnancue ñequio tsjo'luee. Ndo' teil'uee'ñê 'na' na xocandaq nty'iaa' ts'a' joona' na tquee' 'na' na niom na cwinty'iaaya je'.

4 Abel tyotseyi'ya ts'oom. Nc'e na ljo' xcweti seit'maa'ñê juu, nchiiti Caín. Ndo' nc'e na ljo' tyotseixmaa', tso Ty'oos'tom na tjaa jnaa'na' ndo' 'na' na tyoñequiaa' tjawee' ts'om. Ndo' na tyotseyi'ya ts'oom, meii' na jnda tuee'ne' ndicwa' matseijn'oo' n'oo'ya.

5 Mati Enoc tyotseyi'ya ts'oom ñ'e' Ty'oos'tom. Wanoom'm quia na tjañ'oom jom cañoom'luee, ticuee'ne'. Taticalü nn'a' jom, ndo' cwitjooche' na nncjaañ'oom jom, ñ'oom' Ty'oos'tom na teiljeii matsona' na tjaawee' ntyjii ñ'e'ñê.

6 Xocjaawee' ntyjii Ty'oos'tom ñ'e' ts'a' xe' ticatseyi'ya ts'om ñ'e'ñê, ee cha na nntseicandyoo'ñena' ts'a' ñ'e'ñê, maca'na' na catseyi' na m'aa'ndo' na t'ma' naya nnts'aa' juu na xcweti mal'ue jom.

7 Nquii Noé, nc'e na tyotseyi'ya ts'oom ñ'e' Ty'oos'tom, quia na seicandii jom na nlui' cwii na tijom ñenty'iaa nn'a' na tuii, seicandaq'ñê ndo' s'aa' w'aandaa cha nlui'n'maa'ndye nn'a' wa'na'. Ndo' nc'e na tyotseyi'oom'm, t'moo' na nn'a' ts'oomnancue la'xma' jna' saa nque' jlui'n'maa'ñê nc'e na tyotseyi'ya ts'oom ñ'e'ñê.

8 Mati Abraham tyotseyiyya ts'oom ñ'eⁿ Ty'ootts'om. Jo' chii quia na t'maⁿ jom, seicañaaⁿ. Jluéeⁿeⁿ tsjom'm na wjaⁿ ndyuaa na macanaaⁿ'aⁿ. Tjaaⁿ meiiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaayom.

9 Ndo' nc'e na tyotseyiyya ts'oom, ñeseijomna' jom na tyom'aaⁿ tyuaa'ñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na cwe' tyjee'ya, ndo' juuna' tyuaa na macanaaⁿ'aⁿ na tqúiaa Ty'ootts'om. Cwe' l'aaliaa tyom'aaⁿ jo' jo' ndo' majo'ti Isaac ñ'eⁿ Jacob na mañejuu ñ'oom tsoom na nndaana na nnts'aaⁿ.

10 Ee tyomeindoo'nty'iaañe Abraham na nncjaⁿ yuu waa tsjoom na jeeⁿ tyeⁿ tsiaⁿ'tsjo' ñ'eⁿ tuiina' na seijndaa'ñe nquii Ty'ootts'om ndo' ñenqueⁿ s'aaⁿ juuna'.

11 Mati nc'e na tyotseyiyya ts'om Sara, meiiⁿ na jnda teinoom' xjeⁿ na nc'oom jnaaⁿ, ndo' mati nquii Abraham jnda tqúieñ'ñ'eeⁿ, ty'oom Sara najneiⁿ na nnc'oom jnaaⁿ nc'e na tyotseyiyyom'm na tixotseitjoⁿñe Ty'ootts'om na ntseicandaⁿ'ñe ñ'oom na tso nnoom na nnts'aaⁿ.

12 Nc'e na jeeⁿ ndya' tqúieñe Abraham matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'oo. Saaⁿ meiiⁿ na ljo', tue'ntyjo na jndyendye nda ntseindacantyyoom cha'na jndyendye cancjoo na m'aⁿ tsjo'luee, oo cha'na tei' ndyoo ndaaluee, cwii na xocandaⁿ nncuncho ts'aⁿ.

13 Cha'tsonde na m'aⁿ'aⁿ tjana meiiⁿ t'icato'ñoomna na jnda tso Ty'ootts'om ndaana na nndaana, saa nc'e na tyola'yuy'ya n'omna, nty'iaatquiana jona' na jnda tso Ty'ootts'om na nndaana ndo' tyom'aⁿ na na neiiⁿ na ee jla'ngⁿ'yana na la'xmaⁿ na nn'aⁿ na cwe' m'aⁿ'yana ljooñe, cwe' cwiwinomyana tsjoom-nancue.

14 Ndo' nn'aⁿ na cwilue na ljo', cwit'moⁿndyeyuna na cwil'ueena cwii joo na tseixmaⁿ'na' tsjoomna.

15 Ee xeⁿ cwe' na tyeⁿ ñjom n'omna ndyuaa yuu na jnaⁿ'na, tijndeii'na' na nnc'oolcwee'na jo' jo'.

16 Saa tyola'queeⁿ n'omna na lquiena cwii joo na yati yuu na m'aaⁿ Ty'ootts'om. Jo' chii tijnaaⁿ'aⁿ na cwiluena na cwiluiiñe Ty'ootts'om cwen-taana, ee jnda seijndaa'ñe cwii tsjoom yuu na nnc'omna.

17 Tue'ntyjo na ñe'caljeii Ty'ootts'om chiuu ts'om Abraham ñ'eⁿ'ñe. Jo' chii nc'e na matseyiyya ts'oom ñ'eⁿ'ñe, tjañ'oom jnaaⁿ na ñecwiiñe na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ'ñe cha'xjeⁿ cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'ootts'om. Ljoya ts'oom na s'aaⁿ naljo' ee ntyjii jndaa'ñe na jnda tso Ty'ootts'om nnoom chiuu nnts'aaⁿ.

18 Ñ'oom na jnda tso nnoom: "Cantyya 'naaⁿ' Isaac jeeⁿ ndya' jndyendye nda ntseindacantyyo' nnc'om."

19 Ee sei'ngⁿ' Abraham meiiⁿ na cue' Isaac, saaⁿ waa najndeii na matseixmaⁿ Ty'ootts'om na nncwando'xco juu. Ndo' cantyya na seicandaⁿ'ñe, maty'iomna' na to'ñomnaaⁿ'aⁿ jnaaⁿ, cha'cwijom na tue' tsaⁿ'ñeeⁿ, jnda chii tando'nda'.

20 Mati tyotseyiyya ts'om Isaac ñ'eⁿ Ty'ootts'om. Ndo' tio'naaⁿ'ñe ntseinaaⁿ Jacob ñ'eⁿ Esaú cantyya 'naaⁿ' ndyu na wjaa wjaatina'.

21 Mati Jacob tyotseyiyya ts'oom ñ'eⁿ Ty'ootts'om ee quia na mawaa xjeⁿ na nncueeⁿ'eⁿ, seit'maaⁿ'ñe Ty'ootts'om xjeⁿ na tio'naaⁿ'ñe we ntseinda José cwe' ts'oom'leii cwintyye'ñe.

22 Mati José tyotseyiyya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'ootts'om. Quia na mancueeⁿ'eⁿ seineiiⁿ ndaaⁿ nn'aaⁿ'aⁿ nn'aⁿ Israel na nncwji'lcwe' Ty'ootts'om jona ndyuaa Egipto. Ndo' saⁿ'ntjoom quia na nluii na ljo', c'oochona ndei' sei'ts'o 'naaⁿ'aⁿ.

23 Ndo' mati nn'aⁿ na ndana Moisés tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'ootts'om. Jo' chii jnda na tuiiñe, tanty'iuuna jom ndyee chi', ee tqueⁿ'na cwen-ta nchii cwe'

meiⁿquia ts'aⁿ ndana, meiⁿ tīcatyuena na sã'ntjom rey na cwje cha'tsondye yo'ndaa na naⁿnom.

24 Ndo' mati nquii Moisés tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oòts'om. Ee quia na jnda tue'ntyjo choom'm tatinquiaañē na nlue nn'aⁿ na jom tsoñeeⁿ yuscu jnda Faraón'ñeeⁿ.

25 Ee tjawee'ti ts'oom na matseijomñē ñequio nn'aⁿ na cwiluiindyē cwentaa' Ty'oòts'om meiiⁿ wi' tyotjoomna, nchiiti na nntseijomñē cantyja 'naaⁿ' jnaⁿ na cwila'neiiⁿndye nn'aⁿ.

26 Ee sei'nooⁿoⁿ na jndati tseixmaⁿna' quia cwicalui'jnaaⁿ'ñe ts'aⁿ nc'e na matseixmaⁿ cwentaa' Cristo, nchiiti na jnda la'xmaⁿ s'om cajaⁿ ñequio nt'omcheⁿ na jeeⁿ cajnda na tyoniom Egipto quia jo'. Jom tyoqueⁿtyeeⁿ cwenta juu na jndati na nnc'o'floom na ñequiaa Ty'oòts'om nnoom.

27 Ndo' nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om Moisés, jlueeⁿeⁿ ndyuua Egipto, meiⁿ tinquiaⁿaⁿ na matseiw'ii tyo na matsã'ntjom ndyuua'ñeeⁿ jom, tí'ndiinc'uaa'ñē ee nty'iaaⁿ'aⁿ nquii na ññequiaa naya na nnaaⁿ'aⁿ.

28 Nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oòts'om, tqueeⁿ xuee Pascua ndo' santjoom na cala'candaandyē nn'aⁿ Israel niom' we ntyja ndyueel'a l'aana cha tintseicuee' ángel meiⁿcwii tsaⁿs'a na tuiiñejndyee w'aa'ñeeⁿ nda nn'aⁿ Israel.

29 Nc'e na tyola'yuy'ya n'om nn'aⁿ Israel ñ'eⁿ Ty'oòts'om, jo' chii teinomna Ndaaluee Wee na s'aana' cha'cwijom tyuaatcwii. Sãã nn'aⁿ Egipto quia na l'ana na ljo', seitjomnnda'na' ndaa, mana tjana.

30 Macantya 'naaⁿ' na tyola'yuy'ya n'om nn'aⁿ Israel, jo' chii tania'ljo' tsjoom Jericó tquiaana' jo ndããna jnda na tyowintcoomndyena ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ ntquiee' xuee.

31 Mati sculjaa' Rahab tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oòts'om. Nc'e na teijneiⁿ nn'aⁿ Israel na ty'equēⁿ cwenta chiuu waa tsjoom'ñeeⁿ, jo' chii ticueeⁿ'eⁿ quia tjã nn'aⁿ tsjoom'm na tyoola'yuy'.

32 Ndo' cwaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jotseinaⁿtyã cantyja 'naaⁿ' na cwila'yuy'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oòts'om. Ee tileicju'naaⁿ'ñena' na nntseinaⁿya cantyja 'naaⁿ' Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, ndo' ñequio joo profetas.

33 Ee na tyola'yuy'ya n'om naⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'oòts'om, jo' chii tyola'tyuii'na n'iaaⁿ nt'omcheⁿ ndyuua, tju'cjena' naⁿ'ñeeⁿ nacje 'naaⁿ nn'aⁿ Israel. Nt'omndyē joona tyotsã'ntjomna nn'aⁿ ndyuua'ñeeⁿ cantyja na maty'iomyana'. Nt'omndyē joona na tyola'yuy'na ñ'eⁿ Ty'oòts'om jndaana na seicandaã'ñē ñ'oom'm na jnda tsoom na nnts'aaⁿ. Ndo' juu Daniel na tyotseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'oòts'om, jndyaañē na tīcatquii liom jom quia tueeⁿ nn'aⁿ jom ts'om tsue'w'aa quioo'ñeeⁿ,

34 ndo' nt'omndyē joona nc'e na tyola'yuy'ya n'omna, jo' chii tīcwjēna quia tiom nn'aⁿ joona ntom' na waljoo'cheⁿ na jmeiⁿ' chom, jlui'n'maaⁿndyena. Nt'omndyē joona jndyaandyena quia teijndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ joona ñequio xjo. Ndo' nt'omndyē naⁿ'ñeeⁿ na ñeteiwiina s'aana' na tco'yana' joona nc'e na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oòts'om. Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndaana na jeeⁿ jndaana quia tyowaa ndia', hasta jleintyjoña meiⁿcheⁿ sondaro nc'e na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿñē.

35 Nt'om yolcu nc'e na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oòts'om, tando'nnda' nn'aⁿna na jnda tjã.

Sãã nt'om nn'aⁿ na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿñē, l'a nn'aⁿ na tjanioomndyena ñequio na cwajndii tyoquiiⁿ joona. L'ona meiiⁿ tyolue naⁿ'ñeeⁿ ndããna na ndyaandyena xeⁿ nntjeiiⁿndyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ee jla'noⁿ'na meiiⁿ na

nncwjenja, sãã ntyjaa' n'omna na nlcwinnda'na na xcweti na nnta'ndo'na ñ'e'ñê.

³⁶ Ndo' nt'om nn'a' jee' tyolajnaa' nn'a' jooona na quit'ma' n'omna Ty'oots'om, nt'om tyola'sei'yaya nn'a' jnaa' na tyolayu'ya n'omna ñ'e' jom, ñ'ee'ndyena na tyochu'tye'ndye l'uaancjo ndo' ñ'ee'ndyena na tyotioom nn'a' jooona l'aancjo.

³⁷ Ndo' nt'om nn'a' na tyola'yuy'ya n'omna, tyola'cwjee nn'a' jooona ñ'e' ljo'. Nt'om jooona to'ndyexcwena l'a nn'a' ñ'e' xjo sierra, oo ñ'e' xjo espada. Nt'omndye jooona cwe' ntja' canma' ñequio ntja' canch'ioo tyocwwe'na. Tyom'a'na na nty'iaandyen'e'na, wi' tyotjoomna ndo' cwajndii tyol'a nn'a' ñ'e'ndyena.

³⁸ Nn'a' tsjoomnancue mei'chjoo ticala'xma'na na nnc'om na'ñee' quii'ntaa'na, cwe' jnaa' jo' jooona mei' cwe' tijndaa' yuu nnc'omna, aa quii' ntsjo, aa ndyuaa yuu tjaa nn'a' c'om, aa quii' lue'ljo' ñequio lue'ndyuaa.

³⁹ Cha'tsondye na'm'a'na na tyola'yuy'ya n'omna ñ'e' Ty'oots'om jndaa' na tjawee' ntyjee' ñ'e'ndyena. Sãã tícandaana ñ'oom na jndã tsoom ndããna na nnts'aa',

⁴⁰ ee waa cwii na yati na jndã seijndaa'ñe Ty'oots'om na nla'xmaa'ya cha ñequii'che' nla'xma'na na candãã'ndyena ñ'e'ndyo.

12

Canty'iaatyaa' nnom Jesús

¹ Jee' t'ma' tmaa' na'ñee' na jndã t'moo'ndyena na cwila'yuy'ya n'omna ñ'e' Ty'oots'om. Jo' chii catjei'ndyo cantyja 'naa' cwii cwii nnom na matseitsaa'ñena' na tsantyyooya cantyja 'naa'a' ndo' mati cantyja 'naa' jna' na maju'tya'na' jaa. Ñequio na t'ma'ya n'oo'ya cjoo' n'oo'ya na nntsantyyooya naxe' Jesucristo.

² Ñequii'che' canty'iaatyaa'ya nnom Jesús ee cantyja 'naa' jom cwina' na cwila'yuy'ya n'oo'ya ñ'e' Ty'oots'om ndo' juu jo' nntseicandãã'ñena' cantyja 'naa' jom. Cwajndii tjoom na ty'ioom nn'a' jom ts'oom'naa', sãã ticwjaa'ñê cwenta na seijnaa'na' jom na tuee'e' jo' ee ntyjiichee' xe' jndã teinom nawi'ñee', nnc'oom na neii'e'. Jndã jo' tjawacatyee' ntyjaa' tio 'naa' Ty'oots'om ntyjaya.

³ Jo' chii c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naa' na s'aa Jesús na tyotseiquii ts'oom ñequio nn'a' jna' na tyo'oo nacjoom'm cha tila'nchquee'ndyo' mei'nticantycwii na t'ma' n'om'yo' na wi' na cwiwinom'yo'.

⁴ Ee meii'na cwila'jndã'yo' nacjoo jna', sãã tyootjom'yo' na nla'cwjee nn'a' 'o.

⁵ ¿Aa jndã tsuu' n'om'yo' ñ'oom na matseijndo' Ty'oots'om n'om'yo' na cwiluiindy'o' ntseinaa'? Ee naquii' n'oom'm na teiljeii matsona':

'U jndaaya, tintiom ts'om' quia macwja' Ty'oots'om 'u, tintycwii na t'ma' ts'om' quia matseitiaa'a' 'u.

⁶ Ee matseijnoo'o' n'om nn'a' na wi' ts'oom,

ndo' ts'a' na macwjaa'ñê cwentaa'a' na cwiluiñe jnaa', matseiseii'e' tsa'ñee'.

Luua' ñ'oom tso Ty'oots'om.

⁷ Jo' chii cala'quii n'om'yo' quia matseiseii'e' 'o ee na nl'a'yo' naljo' m'mo'na' na macwjaa'ñê na 'o cwiluiindy'o' ntseinaa', ¿aa m'aa' ñ'ee' tiqui'ma' jnda'?

⁸ Ee xe' tiqui'ma' Ty'oots'om 'o cha'xje' quich'ee' ñequio nt'omche' ntseinaa', ma'mo'na' na nchii ntseinaa' 'o, la'xma'yo' nn'a' na tijndaa' tsoyena.

⁹ Ee quia ñet'ooⁿya na nch'uundyö, tyo'maⁿ lotyaaya jaa saa tyotue'ndyocjaa ndaana. Ndo' na luaa', chiuuti nntue'ndyocjaa jo nnom Tsotyaaaya na m'aa' cañoom'luee cha nntandoo'a cantyja 'naa'ⁿa.

¹⁰ Nquiee lotyaaya cantyjati na jla'noⁿna tyo'maⁿna jaa quia na tcaⁿna', ndo' mati nquii Ty'oots'om ma'maaⁿ jaa cha nlco'yana' jaa ndo' na nlqueⁿna' na lju' n'ooⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ.

¹¹ Ñ'oom na mayuu' ticjaawee' n'ooⁿya quia matseiseiⁿeⁿ jaa, wi' nquiuuya, saa xeⁿ cwila'nooⁿa chiuu waa na ñeca'mooⁿ ndaaya, nntantyyooⁿya na ya m'aaⁿya jo nnoom.

Teincuü' na nts'oo ts'a' na macwaⁿ Ty'oots'om jom

¹² Jo' chii yuu na teijndyaa luee'yo' ñequio ndei'cantye'yo', c'om'yo' na jnda'yo'.

¹³ Cala'jnda'yo' na nnc'om'yo' nato yuu cha juu ts'a' na jnda' t'uoo x'ee ndaa nlco'xcwena' jom, meiⁿ ticwinioom'm.

¹⁴ Cjoo' n'om'yo' na tinc'om'ndiaa'ndyo' ñequio meiⁿcwii ts'aⁿ. Mati c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnom Ty'oots'om, ee ts'a' na ticatseixmaⁿ na lju' ts'om, tixocuee' na m'aaⁿ.

¹⁵ Queⁿndyo'ya'yo' cwenta na tjaa ñeeⁿ 'o na titseijomñe cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, tints'aana' na nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cwii ts'oo na jana' na matsei'ndaa'na' nn'aⁿ xeⁿ nleil'uee'ndyena juuna', hasta ndaana nncwjena.

¹⁶ Meiⁿcwiindyö' 'o tinc'oom'ñe ñequio cwiicheⁿ ts'a' na cwe' luaa' meiⁿ ticats'aa ts'aⁿ na ticajnda ntyjeeⁿ joo naya na seijndaa'ñe Ty'oots'om cha'xjeⁿ s'aa Esaú, ee na jom tuiñeñeeⁿ, jo' chii we ndii' 'naaⁿ tsotyeeⁿ nnaaⁿaⁿ saa cwe' cwii nantquie ñ'eⁿ seijndyooñe juu naya'ñeeⁿ.

¹⁷ Ndo' manquiu'yo' na ndanquia quia na tcaaⁿ na catio'naa'ñe tsotyeeⁿ jom, t'icatseyu' tsotyeeⁿ. Taticatseichuii' tsotyeeⁿ ñ'oom na tso meiiⁿ na jeeⁿ tyot'ioom.

¹⁸ 'O tyotjom'yo' cha'na tjoom nn'aⁿ Israel. Joona ty'entyjaa'na sjo Sinai quia tquiaa Ty'oots'om ljeii naqui ndaana. Juu sjo'ñeeⁿ tyowaa chom na tyo'oowandii'ndye. Quia waa cwe' na jooⁿñe, quia waa jaaⁿ ntom ndo' jndei tyom'aaⁿ jndye,

¹⁹ meiⁿ tyoondye'yo' jndyee' ntu na tyondye naⁿñeeⁿ meiⁿ jndyee' nquii Ty'oots'om. Quia na jndye naⁿñeeⁿ jñeeⁿeⁿ, l'ana ty'oo na tintseineiⁿtyeeⁿ ndaana.

²⁰ Ee tileicala'ñ'oom'ndyena ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om, na tsoom: "Meiiⁿ ts'aⁿ ndo' meiiⁿ quioo', xeⁿ nnto' na nncjaawa sjowaañe, cala'cwje'yo' joo ñ'eⁿ ljo' oo ñ'eⁿ lantsa."

²¹ Juu na teitquioo' ndaana, jeeⁿ cwajndii seicaty'uena' hasta tso nquii Moisés: "Cwiteindyö na jeeⁿ macaty'ua."

²² Saa 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Sjo Sión, tsjoom' nquii Ty'oots'om na wando', juu Jerusalén na m'aaⁿna' cañoom'luee, ndo' m'aⁿ meiⁿ meiⁿcheⁿ ángeles na cwila'jomndyena na cwila't'maaⁿndyena jom,

²³ Cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Ty'oots'om na jnda' teiljeii ncuena libro cañoom'luee. 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiñe na macu'xeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ espíritu na laxmaⁿ nn'aⁿ na jnda' tqueeⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna.

²⁴ 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Jesús na seijndaa'ñe ñ'oomtyeⁿ xco, 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ niom' na maqueⁿlju'na' jaa, na juuna' yati waa ñ'oom cantyja 'naaⁿna', nchiiti nioom' Abel na tcwe'.

²⁵ Jo' chii cal'andyo' cwenta na nchii na ticala'ñ'oom'ndyo' nqueⁿ na matseineiⁿ ndaaya. Ee xeⁿ tîcandyaandye naⁿñeeⁿ na jndyena na seineiⁿ Ty'oots'om ndaana xjeⁿ ljoocheⁿ tsjoomnancue, majndeitiicheⁿ jaa na cwindyaa na matseineiⁿ nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'lueecheⁿ, tixocandyaandyo.

²⁶ Xjeⁿñeeⁿcheⁿ jndyeeⁿ Ty'oots'om s'aana' na teincwiiⁿ tyuaa saa je' matsoom: "Cwiicheⁿ cwii ndiiⁿ nchii cweⁿ nntseiteincwiiⁿa tyuaa, mati tsjo'luee."

²⁷ Ñ'oom'ñeeⁿ "cwiicheⁿ cwii ndiiⁿ" ma'moⁿna' na nquiñooⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee na tqueeⁿ cha nljoo'ndyetyeⁿ cha'tso na maqueeⁿ na tixocateincwiiⁿna'.

²⁸ Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om na cwila'jomndyo, tjaa'naⁿ cwii nnom na nntseiteincwiiⁿna' juuna'. Cwa quiaaya na quian'l'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿ jo' ndo' cala't'maaⁿndyo jom ñequio na xcweeⁿ n'ooⁿya ndo' mati ñequio na jnda nquiuyu.

²⁹ Ee nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo, cwiluiiñê chom na matseindyueñena' cha'tso.

13

Nmeiiⁿ nncjaaweeⁿ ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyo

¹ Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e cwilui'ndyo' na nn'aa'ndyo'.

² Tintsuu' n'om'yo' na nnteix'e'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'. Ee nt'om nn'aⁿ na jnda ñel'a na ljo', maängeles jnda ñetei'x'eena, meiiⁿ ticaliuna na ljo'.

³ Cjaañjoom' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' na m'aⁿna w'aancjo. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿna na cha'cwijom ncjo'yo' m'aⁿyo' jo' jo' ñ'eⁿndyena, mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinomna na cha'cwijom nncjo'yo' wi' cwiwinom'yo'.

⁴ Calacanda'yo' cantyja na tma'co'yo'. Nquii tsaⁿs'a c'oom na macanda ñequio scoom'm. Nquii yuscu macanda c'oom ñequio saaⁿaⁿ. Quia jo' m'aⁿ lju'na jo nnom Ty'oots'om cantyja na m'aⁿna na we ca'na. Ee nncu'xeeⁿ joo nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa.

⁵ Tila'queeⁿ n'om'yo' s'om. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwileiñ'om'ti'yo'. Ee manquiiti Ty'oots'om jnda tsoom: "Tijoom nntseitjoo na ñnequiaya na macaⁿna' u. Tijoom 'ndiya u."

⁶ Manc'e na luaa' cwiñ'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya na cwila'jomndyo na cwil'uuya ñ'oom na tso juu ts'aⁿ na seiljeii Salmos. Tsoom:

Nquii Ta Ty'oots'om mateijneiⁿ ja.

Jo' chii tixocaty'ua ljo' cwii nnom na nndaq nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

⁷ Cjaañjoom' n'om'yo' nquiee nn'aⁿ na ñetuiitquiendye na tyot'mooⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ndaa'yo'. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na tyola'candaⁿndyena ndo' cala'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ tyol'a joona.

⁸ Jesucristo ñecwii xjeⁿ cwiluiiñê xuee wja, je' ndo' cha'tsoti ndyu.

⁹ Tiñequiandyo' na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na ñomquiana' na cwiñequia nn'aⁿ na nnc'oochoondyena' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'. Ee xcweti na nntsanajndaaya cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, nchii cwe' aa cwicwaa'a oo aa ticwaa'a cwii nnom nantquie, ee joo jo' meiⁿ ticateijndeina' nn'aⁿ jo nnoom.

¹⁰ 'O manquiui'yo' naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos waa tio yuu na cwindyentjom ntyee. Cwicwa'na cantyja 'naaⁿ jo', saa jaa xuii', cwila't'maaⁿndyo cantyja na jñoom Cristo ts'oom'naa', juuna' tseixma'na' tio cwentaaya, ndo' nquiee ntyee'ñeeⁿ, tila'xmaⁿna na nlcwa'na cantyja 'naaⁿna'.

11 Juu tyee na tyoluiitquieñe na tyoch'ee ts'iaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyojaachom nioom quioo' na jnda seicwjeⁿ. Tyojaaqueⁿeñ ñ'eⁿ juuna' naquii' cuarto na tjacantyja na lju' tseixmaⁿ, cha nndaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ judíos. Saa jo ndo' nnom tsjoom tyola'coñ'eⁿ na joo quioo'ñeeⁿ.

12 Jo' chii mati Jesús tquiaañe na jla'cuee' nn'aⁿ jom jo ndo' nnom tsjoom Jerusalén. Tioo nioom'm jo' jo' cha queⁿlju'na' jaa jo nnom Ty'oots'om.

13 Manc'e jo' catsaaya na m'aaⁿ Jesús nnom tsjoom na cwila'jomndyo juu na jlui'jnaaⁿñe.

14 Saa jaa na m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, tjaa'naⁿ cwii tsjoom na m'aa'tye'na' yuu ya nnc'ooⁿtyaaⁿya. Jaa cwil'uaatcuundyō juu tsjoom na quia nncwjee'.

15 Jo' chii ñequii'cheⁿ la'xmaaⁿya na cala't'maaⁿndyo Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ Jesucristo, cwii na jeeⁿ cjaawee' ntyjeeⁿ na nl'uuya: Caluii'tmaⁿndyu'.

16 Tintsuu' n'om'yo' na nl'a'yo' naya nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Cateijndei'yo' nt'om nc'iaa'yo' 'na' na matsei'tjoona' jooa. Ee na mach'ee ts'aⁿ nmeiⁿ jndati ntyjii Ty'oots'om, nchiiti quia matseicuee' ts'aⁿ quioo' na matseit'maaⁿñe jom.

17 Cala'candaⁿndyo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaa'yo'. Cala'ñ'oom'ndyo' na cwiṣa'ntjomna ee cwiqueⁿna cwenta cantyja 'naaⁿyo' ndo' ñequeiana cwenta nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'ana. Na nla'candaⁿndyo' jo ndaana nquioo na neiiⁿna ts'iaaⁿ na cwil'ana, nchii na nnc'omna na chjoo' n'omna.

18 Calanei'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿyâ. M'aaⁿyâ na titia nquiuuyâ jo nnom ndo' l'ue n'ooⁿyâ na ñequii'cheⁿ cal'aayâ cha'tso cha'xeⁿ na maty'iomyana'.

19 Cataⁿyo' nnom Ty'oots'om na ñequeiaaⁿ na tyuaa' nndaⁿ nncjocandoⁿnda'a 'o.

Naya na macaⁿ ts'aⁿ na seiljeii cartawaañe

20 Nquii Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿya jo nnoom, na tquiaaⁿ na tando'xco Ta Jesucristo, nqueⁿ na cwiluiinê na mateix'eeⁿ canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ na tqeⁿtyeeⁿ ñ'oomxco ñ'eⁿ nioom'm,

21 quiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o cha nla'xmaaⁿyo' na candaⁿndyo' jo nnoom na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'oom. Cats'aaⁿ ñequiondyō yuu na l'ue ts'oom nc'e Jesucristo. Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' jom. Caluii na ljo'.

22 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', macaⁿa na candye'yo' ñ'oommeiⁿ na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'. Ee chjoowi' ñ'oomwaañe na matseicwanoⁿya na m'aⁿyo', titco juuna'.

23 Caliu'yo' na m'aaⁿcandyaañe juu nn'aaⁿya Timoteo. Xeⁿ nleityuaaⁿaⁿ na nncwjee'cañoom ja, nntsaaya ñe'cwi ñ'eⁿñeⁿ quia na jocandoⁿa 'o.

24 Candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tmaaⁿ na cwitjomndyo'. Mati xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiindyⁿe cwentaa' Ty'oots'om jo' jo'. Joo nn'aⁿ ndyuua Italia na cwila'yⁿu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

25 Quiaa Ty'oots'om na candaⁿ na nto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na seiljeii Santiago

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' na jleinom

¹ Ja Santiago na cwiluiindyō mosoo' Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo. Matseiwanoⁿya na xmaⁿndyo' 'o nn'aⁿ na canchoo'we ntnaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel na jndā t'oom'ndyo' cha'waa tsjoomnancue.

M'aaⁿc'eeñe Ty'oots'om na nntseijnooⁿo' ts'om ts'aⁿ

² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matsona' na c'om'yo' na neiⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

³ Ee manqui'yo' quia maqueⁿna' xjeⁿ juu na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, matseijndaa'ñena' na nnc'om' niom'cheⁿ n'om'yo'.

⁴ Ndo' quiandyo' na juu na m'aaⁿ niomcheⁿ n'om'yo', cats'aana' na candaⁿndyo' jo nnom Ty'oots'om cha nla'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na wjaaquieendye cantyja na cwila'yu' na meiⁿncwii titseitjoona' 'o.

⁵ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyo' 'o na matseitjoona' na jndo' ts'om, caⁿ juuna' nnom Ty'oots'om, ee jom nchii cwe' xjeⁿ nñequiaaⁿ ndaaⁿ'yo' meiⁿ tiquitseitaaⁿ'aⁿ ts'aⁿ na macaⁿ.

⁶ Ndo' quia cwitaⁿ'yo' nnoom, cal'a'yo' naljo' na cwila'yu'ya cwii n'om'yo' ñ'eⁿñê tinc'om'yo' na we waa m'aaⁿ n'om'yo', ee ts'aⁿ na luaa' m'aaⁿ ts'om, matseijomna' juu cha'cwijom nmoⁿ ndaaluee, na lomañjaaⁿ maleiñ'oomñe jndye juuna'.

⁷ Ts'aⁿ na laa'ti' m'aaⁿ ts'om tintseituu na nñequiaa Ty'oots'om ñ'oom na macaⁿ.

⁸ Ee jom xuee je' matseitoom cwii nnom, saā 'io jndā xuii' na m'aaⁿ ts'oom, jo' chii tiñe'cwii nnom na wjaam'aaⁿ.

Cantya 'naaⁿ ts'aⁿ na nty'iaa'ñe ndo' ts'aⁿ na tyañe

⁹ Nn'aaⁿya na nty'iaa'ñe macaⁿna' na c'oom na neiⁿ'eⁿ na matseiwendye Ty'oots'om jom.

¹⁰ Ndo' tsaⁿtya na matseyu' macaⁿna' na c'oom na neiⁿ'eⁿ xeⁿ na maju'cje Ty'oots'om jom. Ee tsaⁿtya matseijomna' jom cha'na ljaa' 'naaⁿ tsojndā na tijo ntyjana'.

¹¹ Ee quia na nlui' ñe'quiom' ndo' xeⁿ jndā teijmeiⁿ'ya, nlcaaⁿ tsojndā ndo' mati ljaa' 'naaⁿna' cwiquiaa, mana cwintycwii na jeeⁿ neiⁿ'ncooⁿ'na'. Maluaa' matseijomna' cwii tsaⁿtya, cwintycwiñe naquii' cha'tso ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

Cana'ñe ts'aⁿ quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ jom

¹² Mañequiaana' na neiⁿ' ts'aⁿ quia na cwinaⁿñe na maqueⁿna' xjeⁿ juu ndo' ticats'aa jnaⁿ. Ee quia na jndā jnaⁿñe nnc'o'ñom na ticantycwii na nncwando' ee jndā tso Ty'oots'om na nñequiaaⁿ jo'. Matseijomna' juuna' cha'cwijom corona na nnto'ñoom nn'aⁿ na wi' n'om jom.

¹³ Quia na mach'eena' ts'om ts'aⁿ na ñe'cats'aaⁿ cwii nnom natia, tintseitoom na Ty'oots'om mach'ee na ljo' ee jom tyooch'eena' ntyjeeⁿ na ñe'cats'aaⁿ natia, meiⁿ titseijndaa'ñe na cats'aa ts'aⁿ naljo'.

¹⁴ Saā mach'eena' xjeⁿ ts'aⁿ quia na mañequiaaⁿñe nnom juu natia na matseiqueeⁿ ts'oom, ndo' juu na matseiqueeⁿ ts'oom mawjaañ'oomna' jom xjeⁿ 'naaⁿ'na'.

¹⁵ Ndo' quia na jndā jndā s'aa ñ'omtiuu 'ñaaⁿ ts'aⁿ na cats'aaⁿ yuu na l'ue ts'omna', quia jo' mana wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuiñe.

16 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo' na jeeⁿ wi' ts'oo^{ny}a 'o, tañequiandyo' na ñequiu'nn'a^{na}' 'o na nla'tiuu'y^o' na nquii Ty'o^ots'om mach'eeⁿ na cwila'tjo^ondyo nnoom.

17 Nquii Tsotyaa^{ya} Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandy^e mañequiaaⁿ cha'tso nnom na cwito'ño^{ny}a na jeeⁿ ya laxma^{na}'ndo' canda^a'na'. Jom ñecwii xjeⁿ cwiluiiñê, meiⁿ tyootseichuiiñê cha'xjeⁿ cwichuii ncwaⁿ'.

18 Nqueⁿ nc'e na l'ue ts'oom, tqueeⁿ jaa na tuiindyoxcoo quia jla'yuu'a ñ'oom'm na cwiluiiñena' na mayuu'. S'aaⁿ na ljo' cha ñlque^{na}'jaa cha'cwijom ntjom na cwiwe'jndyee quii'ntaaⁿ cha'tso na jnda tqueeⁿ.

Calacandaq'ndyo cha'tso na matsq'ntjom ñ'oom' Ty'o^ots'om

19 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo' na wi' ts'oo^{ny}a, ticwiindyo' 'o catseiquee^{na}' ts'om na candiia^{ya} ñ'oom' Ty'o^ots'om. Tinc'oom na jeeⁿ cjee 'ndyoo na ndoo' mantyjii ljo' ma'mo^{na}'. Meiⁿ nchii na nntseiteincuu'ñe na nntseiw'ii x'iaa'.

20 Ee quia na matseiw'ii ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, tyooch'eeⁿ yuu na maty'iomyana' na l'ue ts'om Ty'o^ots'om na cal'aaya.

21 Cwe' nc'e jo', cha'tso na cwajndii na la'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso na waljoo'cheⁿ na tia na cwil'ana, catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ'. Ndo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'y^o' jo nnom Ty'o^ots'om, cala'ljo'y^o' ñ'oom'm na jnda jnoom'm naquii' n'om'y^o', na cantyja 'naaⁿ' juuna' ndaa^a ñluin'maaⁿ'ndyo'.

22 Saa tjaa yuu mateijndeina' na cwe' mandii ts'aⁿ ñ'oom naya, xeⁿ nchii maca^{na}' na nnts'aaⁿ ljo' na matsona', ee xeⁿ tical'a'y^o' naljo' cwinquio'nn'aⁿ'ndyo' cheⁿncjo'y^o'.

23 Ee ts'aⁿ na cwe' tomti mandii ñ'oom'ñeeⁿ ndo' ticats'aa ljo' na matsona' matseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na manty'iaaⁿ nnom ñ'eⁿ tsjo'jnom.

24 Tsaⁿ'ñeeⁿ ntyjeeⁿ chiuu waaⁿ xjeⁿ na manty'iaaⁿ'aⁿ tsjo'jnom, saa quia na n'ñeeⁿ na manty'iaaⁿ'aⁿ juuna' mana cwitsuu' ts'oom chiuu waaⁿ.

25 Saa tsaⁿ na tyeⁿ ñjom ts'om ñ'oom na mandii, ndo' maque^{ny}a cwenta chiuu xcwe matsa'ntjom ljeii na matseicandyaañena' jaa ndo' tyeⁿ meii'ntyjee' na matseicanda chiuu matsa'ntjomna', tsaⁿ'ñeeⁿ nnc'oom na neii'eⁿ cantyja 'naaⁿ' cha'tso na mach'eeⁿ.

26 Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na matseituu na macanda juu jeeⁿ xcwe mach'ee saa ticats'aa xjeⁿ tsa^a, quia jo' manquiu'nn'aⁿ'ñe cheⁿnquii, ndo' ñ'oom na matseituu jo' tjaa yuu l'uena'.

27 Jo nnom Ty'o^ots'om, ñ'oom na xcweti ndo' lju' tseixmaⁿ na cwila'yuu'a, luaa matsona'. Cateijndei ts'aⁿ ndyeeñeeⁿ na jnda tja tyendyee, ndo' yolcu na jnda ljonnye na tja s'aa, cateijndei ts'aⁿ joona nawi' na cwitjoomna ndo' tintseiquii'ñe ñequio natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

2

Tical'a'y^o' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndyo'

1 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo' ñequio Ta Jesucristo, jom tjacantyja na cwiluii'tma'ñê. L'ue ts'oom na til'a'y^o' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndyo'.

2 Nnts'aana' na wjaaqueie' cwii ts'aⁿ yuu na cwitjomndyo' na ndii' tseix'ii s'om cajaⁿ ts'o^o ndo' cwee liaa na ya. Ndo' mati wjaaqueie' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na cwantindyo,

3 saa 'o nla'ñ'oom'ndyo'ti'y^o' ts'aⁿ na cwee liaa na ya, ndo' nndu'y^o' nnoom: "Cajmaⁿ ljo^o yuu na yati", saa nnom ts'aⁿ na jñeeⁿ'ñe nndu'y^o': "Luu^a' cwintyjeⁿ", oo "Luu^a' cajmaⁿ nomtyuaaⁿ",

4 ndo' na luaa' cwil'a'yo' cwit'mo' che'ncjo'yo' na cwe' jndaa' ñee' na cwiluit'ma'ñeti quii'ntaa'yo', ndo' naljo' ma'mo'na' na tis'a cwila'tiuu'yo', tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

5 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jee' wi' ts'oo'ya, candye'yo' ñ'oomwaa: Nn'a' tsjoomnancue na nty'iaandy'e, jnda' tjei' Ty'oqots'om joo'na na laxma'na na tyandyena nc'e na cwila'yu'ya n'omna ñ'e'ñê, nc'e na candya' n'omna jom, nnto'ñoomna cantyja na matsa'ntjoom cha'xje' na jnda' tquee' na nnts'aa'.

6 Saa' 'o je', yache' cwil'a'yo' na catseijnaa'na' ndye'ñee' ndo' ¿aa' nchii mana'ntya cwinchjeena 'o? Ndo' joo'na cwilei'cho xje'naa'na 'o jo ndaa' na'ma'na'iaa'.

7 Ndo' aa' chii majoo' na'tya cwila'nei'na ñ'oomntjei' nacjoo' xuee nque' na jee' jnda' tseixma'na' na cantyja 'naa' juu' jo' matseicajndyuna' 'o.

8 Waa' ljeii' na tjacantyja na matsa'ntjomna'. Luaa' matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xje' na jnda' ntyji' ñequio' nncu'." Xe' na mayuu'che' cwila'canda'yo' ljeii'ñee', quia' jo' ya' cwil'a'yo'.

9 Saa' xe' cwe' jndaa' ñee' na cwila't'maa'ndyo'ti'yo', mach'eenaa' na waa' jna'yo' ee' cwila'tjoondyo' jo' nnom' ljeii' 'naa' Ty'oqots'om na matsa'ntjomna'.

10 Ee' xe' matseicanda'ñe' ts'a' cha'tso' ljeii'ñee', saa' matseitjoo'ñe' cantyja 'naa' cwii'joo'na', matseijndaa'ñena' na waa' jnaa'na' jo' ndaa' cha'tso' ljeii'ñee'.

11 Ee' nquii' Ty'oqots'om na tso: "Tinc'oom'ya' ñequio' cwiiche' ts'a'", majom' matsoom: "Tintseicue' ts'a'." Jo' chii' xe' na tyooche' na cwe' m'aa'ya' ñ'e' cwiiche' ts'a', saa' nntseicue' ts'a', maxje' jnda' seitjoondyu' nnom' cha'waa' ljeii'ñee'.

12 Jo' chii maca'na' na cal'andyo' cwenta ñ'oom na cwila'nei'yo', ndo' ljo' na cwil'a'yo', cha'xje' cwil'a' nn'a' na maxje' nquii' na mei'chiuuche' nlejndaa' ñ'oom' naa' nnts'aa' ljeii' na matseicandya'ña' jaa'.

13 Ndo' nn'a' na t'c'om na jnda' nquii' nc'iaa', quia' na nntu'xe'ndye' nn'a', tjaa'na' ñee' nnc'oom na wi' ts'om' joo'na. Saa' nn'a' na t'om na wi' n'om' nc'iaa', na'ñee' nlui'yana' quia' na nntu'xe'ndye' nn'a'.

Cal'aaya yuu na maty'iomya'na' nc'e na cwilayuu'a

14 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jee' wi' ts'oo'ya, ¿yuu' l'ue na nntso' ts'a' na matseyi'ya ts'oom' ñ'e' Ty'oqots'om, saa' tjaa' na mach'ee' na ma'mo'na' na ljo'? Na luaa' ts'oom, ¿aa' ndaa' nlui'n'maa'ñê?

15 Cal'uu, xe' m'aa' cwii' nn'a'ya na tsa'ns'a' oo' tsa'nsu' na matseitjoo'na' liaana' ndo' nantquie' na nlcwa'na' na ticwii' xuee,

16 ndo' cwiindyo' 'o nntso' ndaana: "Catsa'to'yo'." Ty'oqots'om' catio'naa'ñê' 'o na nlcwee'yo' liaa' ndo' na nlcwa'cjaacjo'yo', saa' xe' tinquiaa' ljo' na maca'na' joo'na, ¿yuu' nntseijndei' ñ'oom na luaa' tsu' ndaana'?

17 Maluaa' cantyja 'naa' ñ'oom na matseyi'ya ts'om' ñ'e'ñê' xe' tjaa'na' ts'iaa' coch'eenaa' ñ'e'ndyu' quia' jo' ma'mo'na' na ticwando'na' naquii' ts'om'.

18 Nnts'aache'na' na cwiindyo' 'o nntso: "U' matseyi'ya ts'om' ñ'e' Ty'oqots'om' ndo' ja' mats'aa' yuu' na maty'iommyana'." Xe' na ljo', ca'mo'na' na matseyi'ya ts'om' ñ'e'ñê' mei' tyoowitquioo' ñequio' na mache', ndo' ja' ñequio' ljo' na mats'aaya' m'mo'ya' na matseyi'ya ts'oo'ya ñ'e'ñê'.

19 'U' matseyi' na ñecwii' Ty'oqots'om' m'aa', ya' na ljo' mache', mati' na'ndii' maluaa' cwila'yu'na' ndo' cwiiteindyena' na nquiaana'.

20 Tinta'sa' na cwe' ntjei'ndyu'to', que'na'ya' cwenta. Na cwe' na nntso' ts'a' na matseyi'ya ts'oom' ñ'e' Ty'oqots'om, saa' cantyja na mach'ee' tyoowitquioo' na mayuu' na ljo', quia' jo' juu' na matseyi'ya ts'om', matseixma'na' ts'oo'.

21 Cjaañjoom' n'om'yo' ljo' na s'aa welooya Abraham, jo' na tqueⁿ Ty'oots'om jom na tacatseixmaaⁿ jnaⁿ ee na tquiaaⁿ ti'jnaaⁿ Isaac na cue' cwentaa' Ty'oots'om.

22 Queⁿ cwenta ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿ Abraham, cantyja na s'aaⁿ ma'moⁿna' na tyotseyiyu'ya ts'oom ndo' juu jo' matseicandaa'ñena' cantyja na luaa' s'aaⁿ.

23 Ndo' na luaa' s'aaⁿ seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljei na matsona': "Tyotseyiyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'oots'om, jo' na tqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ, ndo' seicajndyuna' jom ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom juu ñequio Ty'oots'om."

24 Ndo' na ljo', ¿aa cwiqueⁿyo' cwenta? Nchii tomti macoⁿñom Ty'oots'om ts'aⁿ cwe' cantyja na matseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿñê saaⁿ mati cantyja na mach'ee.

25 Majo'ti tuui ñequio sculjaa' na jndyu Rahab, tqueⁿ Ty'oots'om jom na tacatseixmaaⁿ jnaⁿ nc'e ljo' na s'aaⁿ, na tquiaaⁿ waⁿaⁿ na ljooⁿndye nn'aⁿ na ty'equeⁿ cwenta chiuu m'aⁿ nn'aⁿ tsjom'm, ndo' jñoom jona cwicheⁿ nato.

26 Ee cha'xjeⁿ cha'waa seii' ts'aⁿ xeⁿ ticuaa espíritu 'naaⁿna', maxjeⁿ ts'oo juuna', majo'ti matseijomna' na matseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ, ts'oo juuna' xe' ticañ'eⁿ na mach'ee ts'aⁿ.

3

Cantyja 'naaⁿ tsaⁿ ts'aⁿ

1 Tinc'om'yo' na jeeⁿ jndyendyo' na ñe'cat'moⁿ'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ, ee manquiu'yo' na jaa na cwit'mooⁿya majaa'ti m'aaⁿna' nacjooya quia na nlejndaa' jnaaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ.

2 Cha'tsondyo jndye nnom niom na ticjaacanjoom' na cwil'aaya, saaⁿ xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na maqueⁿñe xjeⁿ cha'tso na matseineiⁿ, tsaⁿñeeⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na yañe jom, ee maqueⁿñe cheⁿnqueⁿ xjeⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

3 Cwitjaa'ndyo xjo frenom naquii' 'ndyoo caso cha ñequeiaañeyo' cantyja na cwitsaⁿntjooⁿya. Ndo' na luaa' cwil'aaya nndaⁿ nluqaⁿya xjeⁿ cha'waañeyo'.

4 Mati queⁿyo' cwenta cantyja 'naaⁿ w'aandaa, meiiⁿ na jeeⁿ t'maⁿna' ndo' jeeⁿ jndeñ jndye na mantquie juuna', ndo' ts'oom pala' na ñequio wjaañ'oom ts'aⁿ juuna' jeeⁿ cachjoona', saaⁿ nndaⁿ nncjaañ'oom ts'aⁿ w'aandaa'ñeeⁿ meiyuucheⁿ na l'ue ts'om ts'aⁿ.

5 Maluaa' mach'eena' ñequio tsaⁿ ts'aⁿ na matseixmaⁿna' cwii na tja-cañjoom'ñe ts'aⁿ, meiiⁿ na jeeⁿ cachjoona' saaⁿ teinom'na' na jndye ljo' nndaⁿ nnts'aana'. Cwii chom cachjoo saaⁿ nndaⁿ nntseicona' cwii jndaⁿ t'maⁿ.

6 Ndo' tsaⁿ ts'aⁿ tseixmaⁿna' ntsaachom. Juuna' too'cheⁿna' ñequio cha'tso nnom natia ndo' waa najndei na matseixmaⁿna' na matseindaⁿna' cha'waa cantyja na wjaam'aaⁿ ts'aⁿ. Juuna' nndaⁿ nncju'na' na nlei'ndaa'ñ'eⁿ chiuu ya na m'aaⁿ ts'aⁿ, ee chom b'io matseic'uaa juuna'.

7 Ts'aⁿ nndaⁿ nntseixiom'm cha'tso quioo', cha'na: quioo' quii'jndaⁿ na wjee, cantsaa, canduu, ndo' quioo' na m'aⁿ ts'om ndaaluee, ndo' maxjeⁿ macwila'xiom' nn'aⁿ quioo'm'aⁿ.

8 Saaⁿ tsaⁿ ts'aⁿ meiiⁿcwii ts'aⁿ xocandaa nntseixiom' juuna', ee juuna' matseixmaⁿna' cwii natia na xondaⁿ nts'aa ts'aⁿ xjeⁿ.

9 Ñequio juuna' cwila't'maaⁿndyo Tsotyaaya Ty'oots'om ndo' mañ'eⁿ juuna' cwituaⁿa ñ'oomwi' nacjoo nn'aⁿ na s'aaⁿ na tuiindyⁿe cha'xjeⁿ na waa nqueⁿ.

10 Ñequio 'ndyoo ts'aⁿ matseit'maaⁿñê Ty'oots'om ndo' mañequio juuna' majoom'm n'oomwi' nacjoo' ts'aⁿ. 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, meiiⁿchjoo ticyat'yomyana' na luaa' cwiluii.

11 ¿Aa nndaā nnts'aana' cwii xo' na cwinaaⁿ ndaatiooya majo' jo' cwinaaⁿ ndaatioo na ja?

12 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'oqⁿya, cwii ts'oom higuera xocandaā nnaⁿ tā aceitunas juuna', meiⁿ ts'oqⁿ tauva xonnaⁿ tā higos juuna'.

Na m'aaⁿ Ty'oqts'om cwina' na jndo' ts'om ts'aⁿ

13 Xeⁿ na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na jndo' ts'om, ndo' t'maⁿ matsei'noⁿ, ca'mooⁿ na ljo' ñequio na c'oom na yats'aⁿñê, c'oom na nioom' ts'oom ee jo' na m'moⁿna' na jndo' ts'oom.

14 Saa xeⁿ quii' n'om'yo' laxmaⁿyo' cwii na matsei'ndaa'na' 'o cha'cwijom cwii na ja jnaaⁿ na jeeⁿ xuee'yo' ndo' jeeⁿ cwila'jnda'yo' na nluui t'maⁿndyo', quia jo' tintjei'yo' cwenta na jndo' n'om'yo', ee na cwilaxmaⁿyo' na ljo' maty'iomna' na cantundyo' ndo' cwitjei'ndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

15 Ee ts'aⁿ na luaa' waa na jndo' ts'om nchii na m'aaⁿ Ty'oqts'om cwina'na', m'aaⁿna' cantyja 'naa' tsjoomnancue, tseixmaⁿna' na jndo' n'om nn'aⁿ, laxmaⁿna' cwentaa' tsajndii.

16 Ee yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na taa' n'om nc'iaa, ndo' jeeⁿ xueena, jo' jo' cwe' cañ'eeⁿto m'aⁿna, ndo' niom cha'tso nnom natia.

17 Saa juu na jndo' n'om nn'aⁿ na mañequiaa Ty'oqts'om, m'aⁿ nn'aⁿ na lju' n'omna jo nnoom ndo' ndaa nn'aⁿ, m'aⁿna na tjaa'na' tia' cachona, m'aⁿna na yann'aⁿndye ñequio nc'iaana, ndyaandyena, wi' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwil'ana yuu na ya, jndaa' m'aaⁿ n'omna chiuu cwi'oom'aⁿna, ndo' xcwee' n'omna ljo' cwil'ana.

18 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cho tia', na luaa' cwil'ana cwinomna cwii na nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom ndo' cantyja 'naa' naljo', jndye ncu'e nnts'aana' na maty'iomyana'.

4

Tacatseix'iaa'ñe ts'aⁿ na matseyiu' ñequio tsjoomnancue

1 ¿Yuu cwinaⁿ ndia', ndo' yuu cwinaⁿ na cwila'ntja'ndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'? Cwinaⁿ joona' naquii' n'om'yo' nc'e natia na queeⁿ n'om seii'yo'.

2 'O tjoondyo' cwii nnom, saa tileicuaana' luee'yo', jo' na nla'cue'yo' ts'aⁿ, ndo' queeⁿ n'om'yo' na nncuaa cwii nnom 'na' luee'yo', saa tileicuaana', jo' na cwingⁿyo' mana matseiwena' tia'. Tileicuaa ljo' na l'ue n'om'yo' ee na tyootaⁿyo' nnom Ty'oqts'om.

3 Ndo' xeⁿ na cwitaⁿyo' saa tileicato'ñoom'yo', mach'eena' na ljo' ee tixcwe cwitaⁿyo', ee 'o ñe'quiom 'na' luee'yo' cha na nla'catsuu'yo' joona' yuu na queeⁿ n'om seii'yo'.

4 Nty'iaandyo' 'o nn'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo'. ¿Aa ticaliu'yo' na ts'aⁿ na m'aaⁿ na ya ñ'oom juu ñequio tsjoomnancue mach'eena' na jnoom'm Ty'oqts'om?

5 Manc'e jo' chii luaa tso ñ'oom' Ty'oqts'om na teiljei: "Nquii Espiritu na jnda' tquiaa Ty'oqts'om na c'oomñê quii' n'oqⁿya na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, candaā'ya waa na xueeⁿ jaa."

6 Saa Ty'oqts'om mateijndeiityeeⁿ jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ. Ee cha'na matso ñ'oom'm na teiljei: "Ty'oqts'om m'aaⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilas'andye, cwila'lcundye, saa mateijneiⁿ nn'aⁿ na cwiuee'ndyecje."

7 Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ty'oqts'om cha nnaⁿndyo' ñequio tsa'jndii ndo' nleinoom 'o.

8 Calacandyoo'ndyo' na m'aaⁿ Ty'oqts'om quia jo' nntseicandyoo'ñê na m'aⁿyo'. 'O na laxmaⁿyo' jna', calalju'yo' luee'yo' ndo' 'o na ñe'c'om'yo' na wi' n'om'yo' Ty'oqts'om ndo' mañejuu xjeⁿ mati cwila'candy'a' n'om'yo' tsjoomnancue, na luaa' laxmaⁿyo', calalju'yo' n'om'yo'.

⁹ Co'tiana' nquiu'yo', catyuee'yo' ndo' cata'tio'yo' na cwila'tjoondyo'. Na cwinc'o'yo' na nei'nco n'om'yo', catseicwaque'na' jo' na chjoo' n'om'yo' na cwila'tjoondyo'.

¹⁰ Catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ta Ty'oots'om cha na jom nnts'aa'n na nntsei-wendyena' 'o.

Tantu'xaq'ya nn'aa'ya na cwila'yu'

¹¹ O nn'a'ya, tintio'ñ'oom'yo' ntyjee'yo'. Ee ts'a'n na nntio'ñ'oom oo matseijndaa'ñe jnaa' x'iaa', wja' nacjoo' ljo' na ma'mo'n ljeii, ndo' matseijndaa'ñe ljo' tis'a matseixma' ljeii. Ee xe'n na 'u matseijndaa'ndyu' na tijo'ndyo ljo' matso ljeii quia jo' mach'eena' na 'u cwiluindyu' ts'a'n na matseijndaa'ñe ljo' tijo'ndyo matseinei' ljeii, nchii cwiluindyu' ts'a'n na matseicandaq'ñe ljo' na matsona'.

¹² Ee ñecwii m'aa'n na tquiaa ljeii na matsa'ntjomna' ndo' manquiiyee'n tseixmaa'n na nncu'xee'n na aa cwila'tjoondye nn'a'n cantyja 'naa'na' ndo' manquiiyee'n nndaq nncwji'n'maa'ñe oo nncu'xee'n 'u. Saa 'u je', ¿ljo' cwiluindyu' na jee' ñe'cu'xe'n' x'ia'?

Ticatseit'maa'ñe che'nquii ts'a'n cantyja chiuu nnts'aa'n

¹³ Candye'yo' ñ'oom na matsjoq luaa, 'o nn'a'n na quindu'yo': "Iocha luaa', nntsaaya tsjoomwaa oo tsjoomwaa', jo' jo' nnc'oo'ya cwii chu na nla'jndaa ndo' nndaq na nntantjoo'n s'om."

¹⁴ Ndo' mei'n cwe' ticali'u'to'yo' aa cwintando'yo' 'iochati. 'O matseijomna' cha'na nchquiuts'o na chjoowi'ta'ndyo na cwiwitquioo'na' xe'n jnda mana cwi'suna'.

¹⁵ 'O luaa maca'na' nndu'yo': "Xe'n Ty'oots'om l'ue ts'oom na ndicwa' tandoo'tyaaya, quia jo' nl'aaya nmeii'n oo nt'omche'n."

¹⁶ Saa 'o nchaa l'uu ljo' cwindu'yo', 'o ndicwa' cwilanein'yo' ñ'ooms'a, ñ'oomscu, ndo' cha'tso ñ'oom na macwji's'añe oo na macwji'scuñe ts'a'n tia laxma'na'.

¹⁷ Jo' chii mei'nquia ts'a'n na mantyjii na cats'aa yuu na maty'iomyana', ndo' ticats'aa, maxje'n jna'n tseixma' tsa'ñee'n.

5

Waa na nnt'uiina' na'tya

¹ ¡Candye'yo' ñ'oommeii'n 'o na'tya! ¡Catyuee'yo' ndo' cala'xua'yo' cantyja na cwajndii nntjom'yo' na nlco'wi'na' 'o!

² Ee 'na'n na tyandyo', jnda tei'ndaa'na', ndo' lia'yo' na jndati jnda tcwa' canty'ua.

³ S'om cajan' ndo' s'om xuee 'na'nyo' jnda t'oom ntsaana', ndo' joo tsaa'ñee'n nntjei'yuu'ndyena' na tia na cwil'a'yo', ndo' nla'tyuii'ñ'e'na' 'o cha'xje'n mach'ee chom. Ñeja't'ue'yo' 'na'nyo' na ñ'e'n cwileityandyo' cwentaa' ndyumeii'ñe.

⁴ S'om na t'icatiom'l'ua'yo' nn'a'n na ñel'a ts'iaa' 'na'nyo' cwiñequiana' jna'nyo' na tis'a cwil'a'yo'. Ndo' Ta Ty'oots'om jnda jñee'n ñ'omndyuee na nntjoom'yo' na ñel'a ts'iaa' 'na'nyo'.

⁵ Nnom tyuaawaa jee'n nei'ncoo' m'a'nyo' ndo' cwil'a'yo' cha'xje'n na 'o l'ue n'om'yo', cwila'ca'meii'ndyo' cha'cwijom quioo' na nntseicuee' ts'a'n. Ndo' jnda tue'ntyjo xuee na nncwje'yo'.

⁶ Cwil'a'yo' na cat'uiitye'n w'aancjo nn'a'n na tjaa jnaa'n hasta cwil'a'yo' na cwjena, ee na tjaa'na' ljo' ya nndaq nl'ana ñ'e'ndyo'.

C'om't'maa'ndyo' n'om'yo' ndo' calanein'yo' nnom Ty'oots'om.

⁷ Jo' chii 'o nn'a^{ya} na cwila'y^{yo}' c'om't'maa^{ndyo}' n'om'y^o' hasta na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo. Cha'xjeⁿ na t'maⁿ ts'om cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jnda^a, na xjeⁿ na tyjee'cheⁿ ndaalua' hasta xjeⁿ na nnma^{che}' na mei^{nom}'m na nlquei ntjoom'm.

⁸ Mati 'o c'om't'maa^{ndyo}' n'om'y^o' ndo' cwinty^{je}'tye^{nyo}', ee mandyoo' nncwjee'nnda' Ta Jesucristo.

⁹ 'O nn'a^{ya}, tila'ncjoo^{ndyo}' che^{ncjo}'yo' nacjoo nc'iaa^{yo}' cha tica^{na}' na nncu^{xe}' Ty'o^{ots}'om 'o ee nqueⁿ cwiluii^{ñe} na macu^{xee}' nn'aⁿ, ndo' mam^{aa}'c'ee^{ñe} na nnts^{aa}' naljo'.

¹⁰ 'O nn'a^{ya} na cwila'y^{yo}', c'om't'maa^{ndyo}' n'om'y^o' cha'xjeⁿ nquiee profetas na tyo^{ñequia} ñ'oom' Ty'o^{ots}'om na jeeⁿ wi' tyotjoom.

¹¹ Jaa manqui^{uuya} na nei^{nco}' n'om nn'aⁿ na cwina^{ndye}' nawi' na cwi^{tjoom}. 'O manqui^{yo}' chiuu jna^{ñe} Job nawi' na tyotjoom ndo' manqui^{yo}' chiuu s'aa Ty'o^{ots}'om ñ'e^{ñe} na cwima^{candá}, ee Ty'o^{ots}'om matse^{ngoo}'^o' ljo' cwi^{tjoo}'ya ndo' m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa.

¹² Ñ'oom na maca^{tyaya} ndaa^{yo}' 'o nn'a^{ya}, na tilcwi^{yo}' meiⁿ ca^{ñoom}'luee, meiⁿ tyuaa ndo' mei^{ncwii}' nnom 'naⁿ, macandá candu^{yo}' na mayuu' ñ'oom na nqui^{yo}' na mayuu' ndo' ñ'oom na nqui^{yo}' na tiyuu', candu^{yo}' na tiyuu' jo' cha na tint^{uui}' Ty'o^{ots}'om 'o canty^{ja}' naaⁿ' jna^{yo}'.

¹³ Xeⁿ m'aaⁿ cwi^{indyo}' 'o na manchje nawi' juu, catseineⁿ nnom Ty'o^{ots}'om. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na nei^{nco}' ts'om cata luantsa.

¹⁴ Xeⁿ m'aaⁿ cwi^{indyo}' 'o na wii', queeⁿ'ñe nn'aⁿ na cwilui^{quiendye}' nnom tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwenta^a'aⁿ cha na cala^{nei}' naⁿ'ñeeⁿ nnom Ty'o^{ots}'om cwenta^a'aⁿ, ndo' caty^{oomndyena} seitye nacjoom'm ñequio xuee' Ta Ty'o^{ots}'om.

¹⁵ Quia na cwilane^{yo}' nnom Ty'o^{ots}'om ñequio na cwilayu^{ya} n'om'y^o' ñ'e^{ñe}, nntsein^{maa}' ts'aⁿ na wii', ndo' xeⁿ na seitjoo^{ñe} tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom nntseit^{ma}' ts'oom juu.

¹⁶ Jo' chii ticwi^{indyo}' 'o catjei^{yuu}'ndyo' jna^{yo}' ndaa nc'iaa^{yo}', cha na nn'maa^{nyo}'. Ee ts'aⁿ na cwilui^{ñe} canty^{ja} na maty^{iomyana}', quia matseineⁿ nnom Ty'o^{ots}'om ñequio na jndaya ntyji, jndye waa na nnts^{ana}'.

¹⁷ Profeta Elías tyotseixmaaⁿ cha'xjeⁿ jaa nmeiiⁿ, sa^a quia na seineiⁿ nnom Ty'o^{ots}'om ñequio na seicanty^{jaa}'ya ts'oom na tcaaⁿ na ticua', ndyee chu waljoo' xcwe taticua'.

¹⁸ Jnda^{jo}' tca^{nnaa}'aⁿ na cua', quia jo' s'aa Ty'o^{ots}'om na jna^{nnda}'na' na tyowa' ndo' tue' ntjom.

¹⁹ 'O nn'a^{ya}, xeⁿ ma^{ndii}' cwi^{indyo}' 'o ñ'oom na mayuu', ndo' cwii x'iaa^a'aⁿ mach'ee na calcwe^{nnaa}'aⁿ,

²⁰ caliu^{yo}', ts'aⁿ na nnts^{aa} na calcwe' ts'aⁿ'jnaⁿ nato na tijo^{ndyo}', macwji^{nmaa}'ñe tsaⁿ'ñeeⁿ na nnts^{uñe} aⁿmaaⁿ, ndo' mach'eeⁿ na jndye jnaaⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ matseit^{ma}' ts'om Ty'o^{ots}'om.

Carta najndyee na seiljeii Pedro

Pedro seicwanoom carta na m'aⁿ nn'aⁿ na t'oom'ndye

¹ Maja Pedro na cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na majñom Jesucristo ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ matseiljeiya ñ'oomwaa na matseicwanoⁿya juuna' ndaa' 'o na jnda t'oom'ndyo', na m'aⁿyo' l'ondaa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ñ'eⁿ Bitinia,

² ndaa' 'o na jaach'ee xuee tjeii'ñe Tsotyaaⁿya Ty'oots'om 'o na laxmaⁿ'yo' cwentaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ na seijndaa'ñê. Cautyja 'naaⁿ Espíritu Santo tqueⁿñooⁿ 'o na n'laxmaⁿ'yo' na calacanda'yo' jo noom ndo' na n'laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' ñequio niom' Jesucristo. Quiaa Ty'oots'om na candaⁿ'ya nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo nnoom.

Cwicantyyaa' n'ooⁿya na nntandoo'nnda'a

³ Catseit'maaⁿñena' nquii Ty'oots'om na cwiluiñê Tsoty Ta Jesucristo cwentaaya. Jom nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom jaa jnda s'aaⁿ na cwiluiindyoxcōō nc'e na tando'xco Jesucristo. Cautyja 'naaⁿ jo' m'aaⁿya na cwicantyyaa' n'ooⁿya na nndaaya na nntandoo'a.

⁴ Cautyja 'naaⁿ Jesucristo nnts'aa Ty'oots'om na nnto'ñoom'yo' juu na nnda'yo' na cwileiwe cañoom'luee na lju' tseixmaⁿ'na' na tijoom cwi'ndaa' meiⁿ xoc'uaana' cha'na ljaa'.

⁵ Nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om mawañoom'm 'o ñequio najndeii na matseixmaaⁿ. Nnts'aaⁿ na ljo' hasta ncuee na macanda' quia na nleitquioo' na nncwji'n'maaⁿñê 'o.

⁶ Nc'e na manquiu'yo' na macwji'n'maaⁿñê 'o, t'maⁿ cwiquioo na neiⁿ'yo', meiiⁿ mach'eena' maniom jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' je'. Saa' tiyo macaⁿ'na' na nntjom'yo' nmeiⁿ, ntyja nncwinomna'.

⁷ Juu na cwila'yu'ya n'om'yo' matseijomna' juuna' cha'cwijom s'om cajaan, juuna' macaⁿ'na' na nncwinom'yo' nawi' cha nleitquioo' cwanti na jdana'. Juu na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ na ya nncwinomna' nawi', jndati tseixmaⁿ jo' nchiiti s'om cajaan na cwintycwiina'. Ndo' naljo', juu na cwila'yu'ya n'om'yo', jnda teitquioo' na ya jlui'yo', quia na nncwjee'nnda' Jesucristo, nluui't'maⁿndyo' cautyja 'naaⁿ juu jo'.

⁸ 'O meiiⁿ tyoonty'ia'yo' jom, saa' candya' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiiⁿ na nchii cwinty'ia'ndaⁿ'yo' jom, saa' nc'e na jom quit'maⁿ n'om'yo', mañequiaana' na t'maⁿ waa na neiⁿ'yo'. Meiⁿ tileicaliu'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' na neiⁿ'yo'. Ndo' juu na neiⁿ'yo' matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om.

⁹ Ee nc'e na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, cwito'ñoom'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om añmaⁿ 'na'yo'.

¹⁰ Ncuee na teinom nquiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om cautyja 'naaⁿ na quia nluui, tyola'naaⁿ na ñ'oom'm ndo' tcuu tcuu ñe'cala'noⁿ na cautyja 'naaⁿ na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' nc'e naya na matseixmaaⁿ ñejlaneiⁿ na cautyja 'naaⁿ'na'.

¹¹ Nquii Espíritu na matseixmaⁿ Cristo na tyom'aaⁿ quii' n'omna, tyuaa' t'moⁿ ndaa' naⁿñeeⁿ nawi' na ntjom Cristo ndo' na ndaquia nntseit'maaⁿñena' juu. Tcuu tcuu tyol'ueena' ñeeⁿ ts'aⁿ tsaⁿñeeⁿ na t'moⁿ Espíritu ndaana ndo' cwaaⁿ xjeⁿ nncwjee'.

¹² Naⁿñeeⁿ t'moⁿ Ty'oots'om ndaana na tixocaluiñe Cristo xjeⁿ na cwita'ndo' nquieena. T'moⁿ ndaana na nnc'oom juu xjeⁿ na m'aaⁿ jaa. Jo' chii ndyumeiñe, ñequio na mateijndeii Espíritu Santo na jñom Ty'oots'om,

cwiñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Jeeⁿ cajnda ñ'oom nayawaañe hasta matseiqueeⁿna' n'om ángeles na ñecala'noⁿna juuna'.

Ty'oots'om maqueeⁿñê na c'ooⁿ na lju' n'ooⁿ

13 Queⁿtyeⁿyo' cantyja na cwila'tiuu'yo'. Cal'a' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na ñe'cwii n'om'yo'. C'om'yo' na ñe'cwii waa na quit'maⁿ n'om'yo' cantyja naya na nnts'aa Ty'oots'om 'o quia na ndyondnda' Ta Jesucristo.

14 Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oots'om na cwila'candaa'ndyoy', catjei'ndyoy' cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na ñejla'jomndyoy' cwiitjoocheⁿ na ta'jna'yo' jom.

15 Nquii Ty'oots'om na t'maaⁿ 'o cwiluiñê na lju' ts'oom. Jo' chii mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnoom cantyja cha'tsoti na cwitsam'aⁿyo'.

16 Ee teiyo teiljeii ñ'oom' Ty'oots'om na matsona': "Nc'e na ja cwiluiindyoy' na lju' ts'ooⁿya, mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo'."

17 Nc'e na cwilcwi'yo' Tsotye'yo' na nqueⁿ xocats'aaⁿ na neiⁿeⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ tineiiⁿeⁿ, jo' chii c'om'yo' na nquia'yo' jom yocheⁿ na m'aⁿyo' ljoñe cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiqeya.

18 Juu na ñe't'om'yo' cwiitjoocheⁿ na jla'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om na jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyoy' jo', tjei'ñ'maaⁿñê 'o cantyja 'naaⁿna', joo jo' t'mooⁿ welo'yo' ndaa'yo'. Manquiu'jndaa'ndyoy' na juu na tjei'n'maaⁿñê 'o, nchii ñjoml'ua juuna' ñequio 'naⁿ na cwindyue, cha'na s'om cayaⁿ oo s'om xuee,

19 'o ñjoml'uandyoy' ñequio nioom' Cristo na jeeⁿ ndya' jnda, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na jla'cuee'na jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om, na meiⁿcwii ticatseixmaaⁿ na ticandaa'ñê, cha'cwijom catsmaⁿ na canchii'ñeñ'eⁿ.

20 Cwiitjoocheⁿ na nlqueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue, saa jnda tqueeⁿ na nntjom Cristo na ljo'. Saa hasta ndyumeiiⁿ tquiaa Ty'oots'om na teitquiuo'ñê cha nnteijndeina' 'o.

21 Je' cantyja 'naaⁿ Jesucristo m'aⁿyo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Manquityeeⁿ tquiaaⁿ na tando'xco juu jnda na tue', ndo' seit'maaⁿñê juu. Ndo' nc'e na ljo' cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê, ndo' cwicantyyaaⁿ n'om'yo' jom.

22 Ndo' je', nc'e na cwito'ñoom'yo' ñ'oom na mayuu', jo' na lju' añmaaⁿyo' cha xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' na cwilawi' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu'. Ndo' matsona' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' cwii ndo' cwiindyoy' ñequio na lju' n'om'yo' ndo' ñequio cha'waa na jnda'yo'.

23 Ee jnda tuiixcondyoy' cwe' nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiwje. 'O jnda tuiixcondyoy' cantyja 'naaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na wando', cwii na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

24 Ee ñ'oom' Ty'oots'om na seiljeii Isaías, matsona': Cha'tsondye nn'aⁿ matseijomna' joona cha'cwijom tso jndaa. Ndo' juu na t'maⁿ na cwiluiindyena matseijomna' juuna' cha'cwijom ljaa' tso jndaa.

Saa quia na cwicaaⁿ tso jndaa, cwiquiaa ljaa'na',

25 saa ñ'oom' Ty'oots'om ticantycwii na m'aaⁿna'.

Ndo' juu ñ'oom'ñeeⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ndaa'yo' tseixmaⁿna' ñ'oom na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

2

1 Nc'e na luaa', catjei'ndyoy' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom natia, cha'tso na maquiu'nn'aⁿna', cha'tso na we waa na mach'ee ts'aⁿ, cha'tso na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, cha'tso na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ nt'omcheⁿ.

² Cha'xjeⁿ yo'ndaa na 'ndaandye cwil'ueena ndaatsuu' tsondyeena, cjoo' n'om'yo' na cal'ue'yo' ndaatsuu ñequii' cantyja 'naaⁿ Espíritu, cha cantyja 'naaⁿ jo' nntsana jndā'yo' na laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oqots'om,

³ xeⁿ na aa mayuu'cheⁿ jndā cwiqueⁿ'yo' cwenta na jeeⁿ ya cwiluiiñe nqueⁿ na matsaⁿntjoom 'o.

Cristo cwiluiiñe tsjo' na wando'

⁴ Jo' chii cala'candyoo'ndyo' jo nnom nqueⁿ na cwiluiiñe tsjo' na wando', nqueⁿ na tjeii' nn'aⁿ cwenta na xocwil'ueñe, saā tjei' Ty'oqots'om jom na l'ueñe ndo' jnda ntyjii jom.

⁵ Ndo' mati 'o, na cwiluiindyoy' ljo' na cwita'ndo', quiandyoy' na mawil'uee'ñe Ty'oqots'om 'o na cwiluiindyoy' wats'om yuu na m'aaⁿ Espíritu, cwiluiindyoy' cwii tmaaⁿ ntyee na lju' n'om, na cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwila't'maaⁿndyo' Ty'oqots'om, ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu na jeeⁿ cwijaawe' ts'oom.

⁶ Ee naquii' ñ'oom' Ty'oqots'om na teiljeii matsona':

Quii' tsjoom Sión maqaaⁿya cwii tsjo' na tseixmaⁿ'na' tsjo' nquii tsiaⁿ'tsjo' w'aa.

Matso Ty'oqots'om:

Ja tjeii'a jom cwentaya ndo' jeeⁿ ndya' jnda cwiluiiñe;

Meiⁿñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na matseyiyu' ñ'eⁿñe,

tijoom xuee nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo na ñentyjaa' ts'om jom.

⁷ Cantyja 'naⁿ 'o na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿ nqueⁿ na cwiluiiñe tsjo'waa, jeeⁿ jnda cwiluiiñe saā cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na ticalayu' ñ'eⁿñe, matseicandaā'ñena' na matso ñ'oom' Ty'oqots'om na teiljeii:

Juu tsjo' na tqúiee' luañe na cwil'a w'aa,

tseixmaⁿ'na' tsjo' nqui tsiaⁿ'tsjo'.

⁸ Ndo' mati waa cwíicheⁿ ñ'oom na matseineiⁿ'na' cantyja 'naaⁿ'aⁿ:

Jom matseijomna' cha'cwijom cwii tsjo' ty'a, cwii tsjo' na matseiquiaana' nn'aⁿ.

Tquiaandyena ee tilañ'oom'ndyena ñ'oom cantyja naaⁿ'aⁿ ee luua' tei-
jnoomna.

Nn'aⁿ na cwiluiindyoy' cwentaa' Ty'oqots'om

⁹ Saā 'o cwiluiindyoy' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿ'aⁿ, cwii tmaaⁿ ntyee na cwindye'ntjom'yo' nnom nqueⁿ na tjacantyya cwiluiiñe na matsaⁿntjoom, cwiluiindyoy' nn'aⁿ cwii tsjoomnancue na lju' ts'om, cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' cwentaaⁿ'aⁿ, nmeiiⁿ laxmaⁿ'yo' cha nntjei'yuu'ndyo' na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿndyo', nqueⁿ na t'maaⁿ 'o na calui'yo' naquii' najaaⁿ ndo' na n'lajomndyo' ñequio na neiⁿncoo' naxuee na cwiluiiñe.

¹⁰ Ñet'om'yo' na tilaxmaⁿ'yo' tmaaⁿ cwentaa' Ty'oqots'om, saā je' je' cwila'xmaⁿ'yo' juuna'. Jaach'eeti xuee ticaliu'yo' na candya' ts'oom 'o, saā je' je' cwiliu'yo' na ljo' jom ñ'eⁿndyo'.

Xcwe c'om'yo' cha nndaq ndye'ntjom'yo' nnom Ty'oqots'om.

¹¹ 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, nc'e na cwiluiindyoy' cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiquieya, ndo' cwe' cwíwinom'yo' tsjoomnancue, macaⁿ'a ndaaⁿ'yo' na tafequiandyoy' na joo na l'ue n'om sei'yo' na nnc'oochona' 'o xjeⁿ 'naaⁿ'na'.

¹² Xcwe c'om'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oqots'om, ee na n'l'a'yo' na ljo' meiiⁿ na tia ñ'oom cwilaneiⁿ na nacoj'yo' na cha'cwijom tiann'aⁿndyo', n'lqueⁿ na cwenta naya na cwil'a'yo' ndo' xuee quia na ñequiana cwenta nnom Ty'oqots'om, nla't'maaⁿndyena jom cantyja 'naⁿ'yo'.

13 Ndo' cwe' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' nquii Ta Jesús, jo' chii catue'ndyoy'c'je'yo' ndaa cha'tso nn'a'n na m'a'n n'iaa'n. Najndyee nnom nquii tsa'ma'ts'iaa't'ma',

14 ndo' mati ndaa nn'a'n na matsaa'n'a'n nacje 'naa'n'a'n na cwic'ee'n n'iaa'n. Ee joona cwito'ñoomna ñ'oom na catu'xe'nna nn'a'n na cwil'a natia. Ndo' mati cwila't'maa'ndyena nn'a'n na cwil'a yuu na maty'iomyana'.

15 Ee l'ue ts'om Ty'oots'om na cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha cantyja 'naa'n jo' nntseiche'na' nn'a'n na tijndq' n'om na ntjei' ljo' cwil'a.

16 'O cwiluiindyoy' nn'a'n na jnda seicandyaañe Ty'oots'om naquii' natia. Saa ticala'tiuu'yo' na ljo' s'aa'n ñ'e'ndyoy' cha nncju'naa'ñena' na nl'a'ti'yo' na ticaty'iomyana'. Cal'a'yo' cha'xje'n na maca'na' na cal'a nn'a'n na cwiluiindyey moso jo nnoom.

17 C'om'yo' na cwila't'maa'ndyoy' cwii cwii ts'a'n cantyjati na matsona'. Mati c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'a'n na cwila'yu'. Cala't'maa'ndyoy' Ty'oots'om ñequio na jnda nquiu'yo' jom. Mati tsa'ma'ts'iaa'n t'ma'n, cala't'maa'ndyoy' jom.

Juu na tjom Cristo na wi' t'ma'n, luua ma'mo'na'.

18 'O na tye'n m'a'n'yo' moso ndaa patrom 'na'n'yo', catue'ndyoy'c'je'yo' ndaa joona meii' aa ya nn'a'ndyena oo aa tiann'a'ndyena.

19 Ee jee'n ya cantyja 'naa'n' ts'a'n quia mañequiaañe na ñecuaa na ticaty'iomyana' ljo' matjoom ee ntyjee'n xcwe m'aa'n jo nnom Ty'oots'om.

20 Ee xe'n cwila'sei'na 'o nc'e cwii nnom na tia na jnda l'a'yo', ¿yuu waa naya 'na'n'yo' meii'n na m'a'n'yo' na cwiljoya n'om'yo' na cwicacho'yo'? Saa xe'n cwila'quii n'om'yo' quia na cwicacho'yo' jnaa'n na l'a'yo' yuu na ya, luua' jee'n xcwe jo nnom Ty'oots'om.

21 T'ma'n Ty'oots'om 'o na caljoya n'om'yo' meii'n na nntjom'yo' nmei'n, ee teinom Cristo na wi't'ma'n, cwii na nlui'ndyoy' jom na ntsantyjo'yo' 'naa'n nc'ee'n.

22 Ee mei'cwii t'icatseitjooñê mei'n t'iquinquu'nn'aa'n.

23 Quia na jla'jnaa'n nn'a'n jom, t'itseilcwee'n'e'n ñ'oom jnaa'n ndaa'na. Quia na ta'wi'na jom, saa t'ico'wee'n'e'n joona, cwe' ndiifnetoom ñequio l'o Ty'oots'om na xcwe macu'xe'n.

24 Ñequio sei'n'e'n tjachom jnaa'ya nacjoo' ts'oom'naa'n cha nla'xmaa'ya l'oo jo nnom jna'n ndo' quii'ntaa'n nn'a'n nc'o'o'ya cha'xje'n na maty'iomyana'.

25 Ee cwitjooche'n na tajna'n'yo' Cristo, ñeseijomna' 'o cha'n canma'n na jnda tsuundeyoo', saa je' na jnda lcwe'yo' cantyja 'naa'n' Cristo, mach'ee'n cwenta añmaa'n'yo' cha'xje'n mateix'ee sto quioo'ñee'n ndo' na mawañoom'm 'o.

3

Luua matsona' na c'om nn'a'n na jnda tuncu

1 'O yolcu na m'a'n s'aa'yo', mala'ti' catue'ndyoy'c'je'yo' ndaa'na cha 'ñee'n joona na tyoola'yu' ñ'oom naya 'naa'n' Ty'oots'om, nc'oola'nq'n'na na mayuu' juuna' nc'e na cwique'na' cwenta chiuu m'a'n'yo' joo ndaa'na meii'n ty-oondu'yo' ndaa'na,

2 ee na cwique'na' cwenta na xcwe tsam'a'n'yo' jo ndaa'na ñequio na cwila't'maa'ndyoy'.

3 Juu na cwilaycwi'ndyoy' cantyja 'na'n'yo' til'a'yo' cwe' ñequio 'na'n na cwiwitquioo' cha'na cwila'tycwi'yo' soonque'n'yo', 'na'n na tuina' ñequio s'om caja'n oo liaa na jee'n chjoom.

⁴ 'O calaxmaⁿyo' na tycwi'ndyo' naquii' n'om'yo', na juu na neiⁿncoo'ndyo' xocantycwiina', na nleitquioo' jo' laxmaⁿyo' quia na ya nn'aⁿndyo' mei' titei'ndaa'na' 'o ljo' na cwi^tjom'yo'.

⁵ Ee yolcu na tyom'aⁿ na tandyo xuee na tyoluiindy e na lju' n'om, maluaa' tyola'xmaⁿna, tyocantyyaa' n'omna Ty'o^ots'om ndo' tyotuee'ndyecjena ndaa' s'aana.

⁶ Maluaa' tyotseixmaⁿ Sara. Tyotseicanda^qñê nnom Abraham, ndo' tsoom nnom saaⁿaⁿ Ta.

⁷ Ndo' mati 'o naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cantyya 'naaⁿna, cala't'maaⁿndyo' jooⁿa na ticwe'ntyjo na jndana cha'na 'o, saa' mati nc'e juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na ñecwii xjeⁿ mañequiaaⁿ na laxmaⁿna na ticantycwii na cwita'ndo'na cha'xjeⁿ 'o. Luaa' cal'a'yo' cha tintseicu'na' na ñeeⁿ ñ'oom na cwitaⁿ'yo' nnoom.

Cwitjoom nn'aⁿ nawi' na cwil'ana na maty'iomyana'

⁸ Ndo' cha'tsondyo' c'om'yo' ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na ñecwii cwila'tiuu'yo' na jnda nqui'u'yo' jooⁿa. C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'cwijom ñenquii ts'aⁿ ntseinda 'o. Cal'a'yo' na jndati nqui'u'yo' nt'omcheⁿ ñequio na nty'iaandyo' ñ'eⁿndyena.

⁹ Ts'aⁿ natia mach'ee 'o, tilalcwe'yo' nawi' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Xeⁿ na matseijnaaⁿaⁿ 'o, 'o tila'jnaⁿyo' jom. 'O cwiicheⁿ ljo cal'a'yo', cata'yo' na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om ts'aⁿ na nmeiiⁿ mach'ee, ee jnda seijndaa'ñê na 'o nnto'ñoom'yo' na nntio'ñaaⁿñê 'o.

¹⁰ Ee waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': Mei'quia ts'aⁿ na ñe'c'oom na ya quii'ntaaⁿ nc'iaa', xeⁿ ntyjaa' ts'om na cha'tso xuee na wando' nnc'oom na neiiⁿ, quia jo' cats'aañe cheⁿnquii xjeⁿ tsaa. Tantseineiⁿ ñ'oom na tia, meiⁿ tañe'quiaañe na nntseineiⁿ cantu.

¹¹ Cwji'ñê cantyya 'naaⁿ natia, cats'aaⁿ yuu na ya, cal'ueeⁿ na caljyaandy e nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Queⁿñê na cats'aaⁿ naljo'.

¹² Ee magueⁿ Ty'o^ots'om cwenta nn'aⁿ na cwiluiindy e cwentaaⁿaⁿ, ndo' mañeeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿna nnoom, saaⁿ nn'aⁿ na cwil'a natia, m'aaⁿ nacjoo naⁿñeeⁿ.

¹³ Ee xeⁿ ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' na ya, ¿'ñeeⁿ ndda^q nnts'aa nawi'ñe ñ'eⁿndyo'?

¹⁴ Saa' meiiⁿ xeⁿ cwiwinom'yo' nawi' na jnda l'a'yo' naya, matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om 'o. Meiⁿ ncwii ts'aⁿ tinc'om'yo' na nquia'yo' juu, tila'catyuendyo'.

¹⁵ 'O naquii' n'om'yo' cala't'maaⁿndyo' Cristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom 'o. Ñequii'cheⁿ c'omc'eendyo' na nt'o'yo' nnom ts'aⁿ na mawax'ee chiuu waa na cwicantyyaa' n'om'yo' jom,

¹⁶ c'om'yo' cha'xjeⁿ na macaⁿna' cha meiⁿcwii ñomtiu tacandii' nqui'u'yo' cha joo nn'aⁿ na tia cwilaneiⁿna cantyya chiuu cwitsaam'aⁿyo' na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Cristo, nc'omna na jnaaⁿna cantyya 'naaⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿna.

¹⁷ Ee xeⁿ na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, yati na co'wi'na' ts'aⁿ nc'e mach'ee yuu naya, nchiiti na co'wi'na' juu na mach'ee natia.

¹⁸ Cristo ñejom tjoom nawi' nc'e jnaaⁿ jaa, tacaⁿna' na cue'nnaaⁿaⁿ. Jom na ticatseixmaaⁿ jnaⁿ tueeⁿeⁿ cwentaa jaa nn'aⁿ jnaⁿ, cha ndda^q nncwjaa'ñê jaa cwentaa' Ty'o^ots'om. Cantyya 'naaⁿ seiiⁿeⁿ tueeⁿeⁿ, saaⁿ nc'e espíritu 'naaⁿaⁿ tando'xcoom.

¹⁹ Ndo' cantyya 'naaⁿ espíritu na tseixmaaⁿ, tjanquiaaⁿ ñ'oom ndaa^q espíritu 'naaⁿ l'oo na m'aⁿ jnaⁿ,

20 na jooṇa xuee'ñee'cheṇ ñejla'tjoṇdyena yocheṇ na tyom'aaṇ Noé. Xjeṇ'ñeeṇ tyomeiṇndoo'nty'iaañe Ty'oṇts'om na calcwe' n'omna' yocheṇ na tjaluii w'aandaa, na cantyja 'naaṇ' juuna' ñe'ñeeṇ ts'aṇ jlui'n'maaṇ ñe naquii' ndaatioo'ñeeṇ.

21 Ndaatioo'ñeeṇ matseijomna' juu ndaa na cwiwits'oomndyo, na cantyja 'naaṇ' jo' laxmaa'nya nn'aṇ na cwilui'n'maaṇndyo je'. Na cwiwits'oomñe ts'aṇ tica'moṇ'na' cantyja 'naaṇ' na nlu'ñê, cantyja 'naaṇ' juuna' ma'moṇ'na' na macaṇ ts'aṇ na tic'oom na m'aaṇ' m'aaṇ' ts'oom jo nnom Ty'oṇts'om ndo' na tseixmaṇ ts'aṇ na cwilui'n'maaṇñe nc'e na tando'xco Jesucristo.

22 Tjalcweeṇ'eṇ cañoom'luee ndo' wacatyeeṇ ntyjaa' ts'o Ty'oṇts'om ntyjaya yuu cwiwiteeṇndyecje cha'tso ángeles ñequio nt'omcheṇ nnom na cwiluiquiendye ndo' m'aṇ nt'omcheṇ na waa na jnda' la'xmaṇ.

4

Candyantjoo'ya cantyjati naya na cwicandaaya nnom Ty'oṇts'om

1 Jo' chii, cha'xjeṇ na tco'wi'na' Cristo ñequio seiiṇ'eṇ, mati 'o la'xmaṇ'yo' na ñequiandyo' na co'wi'na' 'o, ee ts'aṇ na maco'wi'na' juu ñequio seii', jnda ty'ioo'ñê na ñe'queṇ jnaṇ xjeṇ jom,

2 cha cantyjati xuee na wañoom'm nnc'oom cha'xjeṇ na l'ue ts'om Ty'oṇts'om, nchii cha'xjeṇ na queeṇ ts'om seii' ts'aṇ.

3 Tco xuee na ñel'a'yo' cha'xjeṇ cwil'a nn'aṇ na tic'om nacje 'naaṇ' Ty'oṇts'om, ñel'a'yo' natia na cwil'a nañ'ñeeṇ, tyom'aṇ'yo' na queeṇ n'om'yo' nt'omcheṇ, ñejla'xmaṇ'yo' nn'aṇ candyee, tyocwa'jndoo'ndyo' ndo' tyowe'yo', ndo' tyola't'maaṇ'ndyo' joo na cwe' nn'aṇ l'a.

4 Saa je' nc'e na ticalajomndyo'ti'yo' ñequio na mawinom'na' natia na cwil'a nañ'ñeeṇ, jo' matseiñ'eeṇ'ñena' jooṇa ndo' tia ñ'oom cwilaneiṇ'na cantyja 'naṇ'yo'.

5 Saa ncueṇntyjo xjeṇ na nlcaṇ'na' na ñequiana cwenta nnom Nqueṇ na m'aaṇ'ceeñê na nncu'xeeṇ nn'aṇ na cwita'ndo' ndo' nn'aṇ na jnda' tja.

6 Jo' chii ndaa' l'oo jnda' teineiṇ ñ'oom' Ty'oṇts'om cha cha'xjeṇ jom wanoom'm, mati ndaa' nnta'ndo'na meiiṇ jnda' tu'xeṇndyena cha'xjeṇ cwiwix'eṇndyena cha'tso nn'aṇ.

7 Jnda' wjaawindyoo' na nntycwii cha'tso. Nc'e na ljo' catjei'ya'yo' cwenta chiuu cwitsam'aṇ'yo', ndo' calaneiṇ'yo' nnom Ty'oṇts'om ñequio na xcwee' n'om'yo'.

8 Ndo' na t'maṇti c'om'yo' na xcwe na m'aṇ'yo' na jnda nqui'yo' nc'iaa'yo' na cwilayu' ee quia na m'aaṇ ts'aṇ na jnda ntyjeeṇ x'iaaṇ'aṇ, matseit'ma'ya ts'oom ts'aṇ na matseitjooñe nnom.

9 Cateix'ee'yo' nn'aṇ na cwe' cwiquieya l'a'yo', meiiṇ tila'ncjoo'ndyo' ñ'eṇndyena.

10 Cwii cwiindyoo' cwicanda'yo' cwii nnom na ndaa' nl'a'yo' ts'iaaṇ' naaṇ' Ty'oṇts'om. Cha'xjeṇ mach'ee cwii ts'aṇ na matoṇ' ts'iaaṇ, jo' cwil'ueeṇndyo'ya'yo' jndye nnom naya na matseixmaṇ Ty'oṇts'om.

11 Xeṇ macandaa' ts'aṇ na catseineiṇ, ñ'oom na mañequiaaṇ cats'aana' cha'cwijom nqui Ty'oṇts'om matseineiṇ. Xeṇ macandaa' ts'aṇ na mateijneiṇ nn'aṇ, cats'aaṇ naljo' ñequio najndeiṇ na matseixmaaṇ na mañequiaa Ty'oṇts'om. Cha'tso na cwil'a'yo' cal'a'yo' juuna' cha caluiit'maṇñe Ty'oṇts'om nc'e Jesucristo, ee jom tseixmaaṇ na caluiit'maṇñê, ticantycwii najndeiṇ na matseixmaaṇ. Amén.

Xeṇ cwita'wi' nn'aṇ 'o, nmeiiṇ cal'a'yo'

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', tints'aana' na tileicala'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' juu na wi' na cwiwinom'yo' na juuna' matseijomna' cha'cwijom mawinom ts'aⁿ quii' chom, tinc'oom' n'om'yo' na juu jo' t'maⁿ waa na cwichuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹³ Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O c'om'yo' na neiⁿ'yo' na cwitjom'yo' na ljo' ee cantyja 'naaⁿ' jo' cwilajomndyo' na tco'wi'na' Cristo cha mati canda^ā' na neiⁿ'yo' quia na nleitquioo'ñê na nluiit'maⁿñê.

¹⁴ Xeⁿ na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ 'o ee na cwiluiindy^o' cwentaa' Cristo matio'naaⁿñê Ty'oots'om 'o. Mach'eeⁿ na ljo' ee nquii Espiritu na cwiluiiñê m'aaⁿ naquii' n'om'yo'. Mayuu' na cwilaneiⁿ'na ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Cristo sa^ā cwiluiit'maⁿñê cantyja 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Xeⁿ na m'aaⁿ cwiindy^o' 'o na wi' matjom, nchii cats'aana' na ljo' nc'e na seicuee' ts'aⁿ, oo na mach'uee, oo cwiicheⁿ nnom natia, meiⁿ nchii nc'e na matii'ñê cwii nnom ñ'oom 'naaⁿ' cwiicheⁿ ts'aⁿ.

¹⁶ Sa^ā xeⁿ maco'wi'na' 'u nc'e na matseijomndyu' ñequio Cristo, ticatsona' na c'oom' na jnaⁿ, 'u catseit'maaⁿ'ndyu' Ty'oots'om na matjom' naljo'.

¹⁷ Ee jnd^ā tue'ntyj^o xjeⁿ na juu na macu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ nnaⁿ'na quii'ntaaⁿ jaa na laxmaaⁿ'ya nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' xeⁿ manaⁿ'na' ñequiondy^o jaa majndeitiicheⁿ nn'aⁿ na tilacanda^ā'ndye ñ'oom'm.

¹⁸ Ndo' xeⁿ nc'uaa' nluin'maaⁿ'ndye nn'aⁿ na maqueⁿ'na' joo na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ, ¿chiiu nluiiyuu na nluin'maaⁿ'ndye nn'aⁿ na tia nn'aⁿ'ndye ñequio nn'aⁿ jnaⁿ?

¹⁹ Jo' chii nn'aⁿ na wi' cwitjoomna nc'e na l'ue ts'om Ty'oots'om, ñecwitco cal'ana na maty'iomyana', ndo' catioona añaⁿ'na l'q Ty'oots'om na s'aa joona, ee cwiluiiñê na mayom'm.

5

Ñ'oom na matseijndo'na' n'om nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om

¹ Nnc^o na cwiluiitquiendyo, waa na ñe'catseijndo'a n'om' 'o na cwiluiitquiendyo' quii' ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ja na ndoo'no^o' na wi't'maⁿ na teinom Cristo, ndo' na mati nntseijomndyo na nluiit'maⁿñê quia na nndyonnaaⁿ'aⁿ ndo' mati 'o.

² Nn'aⁿ na cwiluiindy^e canmaⁿ ntsmeiⁿ' Ty'oots'om cal'a'yo' cwenta joona, nchii ñequio najndeina' na nl'a'yo' ts'iaaⁿ'ñeeⁿ, meiⁿ nchii na queeⁿ n'om'yo' s'om, sa^ā ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cha'xjeⁿ nquii Ty'oots'om l'ue ts'oom,

³ Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ 'o, meiⁿ nchii nlqueⁿ'ndyo' na nluiit'maⁿ'ndyo' nda^ā joo nn'aⁿ na cwilayu'. 'O xcweya c'om'yo' jo nda^āna cha nnda^ā nluin'dyena 'o.

⁴ Ndo' na luaa', nqueⁿ na cwiluiitquieñê na mateix'eeⁿ tmaaⁿ' cwentaaⁿ'aⁿ, quia na nndyonnaaⁿ'aⁿ, nnts'aaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii corona na tijoom nc'uaana' na cantyja 'naaⁿ' jo' nntseit'maaⁿ'ñena' 'o.

⁵ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ'yo', catue'ndyo'cje'yo' nda^ā nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'oots'om. Matsona' na cha'tsondyo'ñ'eⁿ'yo' catue'ndyo'cje'yo' nda^ā nc'iaa'yo' na cwila'y^u' ñequio na nioom' n'om'yo', ee waa ljeii na matsona':

M'aaⁿ Ty'oots'om nacjoo nn'aⁿ na cwitjeii's'andye, cwitjeii'lcundy^e,

sa^ā nda^ā nn'aⁿ na cwituee'ndyecje mañequiaaⁿ naya na matseixmaaⁿ.

⁶ Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' nacje 'naaⁿ' ts'q Ty'oots'om na tjacantyja najndei cwiluiiñê cha quia nncue'ntyj^o xjeⁿ ntyjeeⁿ nntseit'maaⁿ'ñê 'o.

7 Catue'yo' nacjoo' nqueⁿ cha'tsoñ'eⁿ na matseiñ'eeⁿñena' 'o ee m'aaⁿ m'aaⁿ ts'oom 'o.

8 C'om'yo' na jndo' n'om'yo' ndo' cal'a'yo' cwenta, ee m'aaⁿ tsaⁿjndii na jnoom'm 'o. Matseijomna' jom cha'cwijom catsiaⁿ liom na manom manomyo' na mal'ueyo' quioo' na nlquiiyo'.

9 Calajnda'yo' na cwitsa'yo' nacjoom'm ñequio na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om ee manquiu'yo' na cha'waa tsjoomnancue nquiee nn'aⁿyo' na cwila'yu', maljoyu na wi' cwiwinomna cha'xeⁿ na cwitjom'yo'.

10 Ndo' ndanquia cwantindyo xuee na cwiwinom'yo' nawi'meiⁿ, manquii Ty'oots'om nnts'aaⁿ na laxmaⁿyo' na candaⁿndyo', na nncwin-tyje'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿaⁿ, na nc'om'yo' na jnda'yo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwii nntseits'eiina' 'o. Nnts'aaⁿ na nmeiⁿ nc'e naya na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o. Jnda maqueeⁿñê 'o na nla'jomndyo' yuu na caxuee na ticantycwii na cwiluiñê nc'e Jesucristo.

11 Ñenqueⁿ tintycwii na tseixmaaⁿ najneiⁿ na catsaⁿntjoom. Amén.

Matseicwanom Pedro na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu'

12 Mateijndeiⁿ Silvano ja na teiljeiⁿ carta chjoowaañe. Macwjii'a cwenta na cwiluiñê ts'aⁿ na matseyu' na xcwee' ts'oom. Cantyja 'naaⁿ juuna' mañequiaya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' macwji'yuu'ndyo na juu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, cwiluiñena' na mayuu'.

13 Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna Babilonia, na ljo'yu macwjeeⁿeⁿ jona cwentaaⁿaⁿ cha'xeⁿ macwjeeⁿeⁿ 'o, cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Ndo' mati maljo' mach'ee jndaaya ti'Marcos.

14 Cwii cwiindyo' ñequio luee'yo' quia'yo' na xmaⁿndye ntyjee'yo'.

Ndaⁿ cha'tsondyo' na laxmaⁿyo' cwentaa' Cristo, quiaa Ty'oots'om na nnto'ñoom'yo' na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'om'yo' jo ndaⁿana.

Carta na jnda we na seiljeii Pedro

Carta na seicwanom Pedro ndaa nn'a na cwilayu'

1 Ja Simón Pedro cwiluiindyō moso 'naa' Jesucristo ndo' apóstol na majñoom na mañequiaya ñ'oom naya ndaa nn'a. Matseiljeiya ndo' matseicwano^{ya} cartawaañe ndaa 'o na mati laxma^{nyo'} juu na cwila^{yu'ya} n'om^{yo'} cha'xjeⁿ já, na juu jo' jeeⁿ ndya' jnda tseixma^{na'}. Laxma^{nyo'} juuna' nc'e nquii Ty'oots'om na cwila^{t'maa'}ndyo ñequio Jesucristo na macwji^{n'maa'}ñe jaa cwiluiñe na maty^{iomyana'}.

2 Nc'e na cwita^{jna'}yo' Ty'oots'om ñequio Jesús na cwiluiñe na matsa^{ntjoom} jaa, cwijndye naya na cato^{ñoom'}yo' na la^{xma'}na ñequio na tjaa ñomtiuu c'om^{yo'} jo ndaa^{na}.

Jndaa' chiuu l'ue ts'om Ty'oots'om na calaxmaa' jaa

3 Nquii Ty'oots'om, cantyja 'naa' najndei na cwiluiñe, mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha^{tso} na maca^{na'} jaa cha ndaa nnc'oo^{ya} jo nnoom ndo' cha ndaa nla^{jomndyo'} cantyja na cwiluiñe. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e nqueⁿ na maqueeⁿñe 'o na jeeⁿ ndya' t'maⁿ cwiluiñe ndo' mati ñequio cha^{tso} naya na t'maⁿ na mach'eeⁿ.

4 Cantyja 'naa' nmeiⁿ, jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaa^{ya} chiuu na nnts'aaⁿ, na joo ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jnda laxma^{na'}, cha cantyja 'naa' jona' 'o ndaa ntsalajomndyo' na jom Ty'oots'om teincooñe ndo' cha ndaa ndyaandyo' natia na cwajndii na chuu tsjoomnancue na matseiquee^{na'} ts'om ts'aⁿ.

5 Nc'e na luaa', juu na cwilayu^{ya} n'om^{yo'}, maca^{na'} na c'om^{yo'} na xcwe cantyja 'na^{nyo'} ñequio nn'a, ndo' ñequio juu jo' c'om^{yo'} na xcwe cala^{no'}yo',

6 ndo' quia cwilaxma^{nyo'} jo' c'om^{yo'} na que^{ndyo'} che^{ncjo'}yo' xjeⁿ, ndo' ñequio juu jo', c'om^{yo'} na nioom^{che'} n'om^{yo'}, ndo' ñequio juu jo', quiandyo' na nleitquioo' na m'a^{nyo'} cantyja 'naa' Ty'oots'om,

7 ndo' quia laxma^{nyo'} jo', c'om^{yo'} cha'xjeⁿ ñequii ts'aⁿ ntseinda, ndo' na ljo' c'om^{yo'} na jnda nquii^{yo'} nn'aⁿ.

8 Ee xeⁿ cwila^{xma'}yo' cha^{tso} nmeiⁿ ndo' cwileijndye jona' cantyja 'na^{nyo'}, xocats'aana' na ticwil^{uendyo'} meiⁿ ticwe' ts'iaa^{ndyo} na cwilaxma^{nyo'} cwentaa' Ta Jesucristo.

9 Saa ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ nmeiⁿ, cwiluiñe ts'aⁿ na tsá mantlyaa' oo nchjaaⁿ. Jnda tsuu' ts'oom na seilju' Ty'oots'om jom jnaa^{na'} na ñeseixmaaⁿ.

10 Jo' chii' o nn'a^{ya} na cwila^{yu'yo'} ñ'eⁿ Ty'oots'om nc'e na tqueeⁿñe 'o ndo' tjeii^{ñe'} 'o cwentaa^{na'}, cjoo' n'om^{yo'} na calaxma^{nyo'} nmeiⁿ, ee xeⁿ na nmeiⁿ cwil'a^{yo'} quia jo' tijoom nntseilcwe^{tya'}na' 'o cantyja 'naa'na'.

11 Ndo' xeⁿ nmeiⁿ n'l'a^{yo'}, jeeⁿ tinc'uaa' ñequiaaⁿ na nntsaquiee^{ndyo'} yuu na ticantycwii na matsa^{ntjom} nquii na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñe ndo' na macwji^{n'maa'}ñe jaa, juu Ta Jesucristo.

12 Jo' chii ñequii^{che'} na matseilcwii^{ndyo'} ñ'oommeiⁿ ndaa^{yo'} meiiⁿ na manquiu^{ya'yo'} jona' ndo' mantlyiia^{ya} na 'o m'aa^{tye'} n'om^{yo'} ñ'oom na mayuu' na jnda to^{ñoom'}yo'.

13 Ee maxjeⁿ ntyjii na maty^{iomyana'} na matseilcwii^{ndyo'} ñ'oommeiⁿ ndaa^{yo'} yocheⁿ na wa^{ndo'}a.

14 Ee ntyjiiya na mawaxjeⁿ na nnc'iq, cha'xjeⁿ t'moⁿ Ta Jesucristo nooⁿ.

15 Saa nnts'aa cha^{tso} na ndaa nnts'aa cha meiiⁿ na jnda ty'iq nnc-jaañjoom' n'om^{yo'} ñ'oommeiⁿ.

Ñ'eⁿ Pedro quia seit'maaⁿñe Ty'oqts'om Jesucristo

16 Quia na t'mooⁿyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ' najndei na matseixmaⁿ Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ndo' cantyja 'naaⁿ' na nntseixmaaⁿ quia na nndyonnaaⁿ'aⁿ, nchii cwe' cuento ñ'oom'ñeeⁿ, ee jndoo'ndaayâ na tjacantyja na t'maⁿ seit'maaⁿñe Ty'oqts'om jom.

17 Ee nty'iaandaayâ xjeⁿ na nquii Tsotyayya Ty'oqts'om t'maⁿ seit'maaⁿñe jom, tso: "Luua nquii ti'Jndaayâ na jeeⁿ candya' ts'oqⁿya jom, ñ'eⁿ jom jeeⁿ neiⁿya."

18 Mancjootyayâ jndyayâ ñ'oom'ñeeⁿ na tso na jnaⁿ'na' nandye cañoom'luee, xjeⁿ na t'oqⁿyâ ñ'eⁿñê sjo'ñeeⁿ na lju' tseixmaⁿ'na'.

19 Ndo' mati waa na cwileiñ'oqⁿya na majndaa'ya, juu ñ'oom na tyolaneiⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oqts'om tandyo xuee, 'o jeeⁿ xcwe nl'a'yo' xeⁿ cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ na laxmaⁿ'na' cha'cwijom lámpara na matseixueeña' yuu na jaa'ñe, hasta nquii na cwiluiñe caxjuuncoo matseixueeña nquii' n'om'yo'.

20 Saa najndyee macaⁿ'na' na catsei'noⁿ' ts'aⁿ na tjaa'na' cwii ñ'oom' Ty'oqts'om na teiljei nc'e na seijndaa'ñe nquii na seiljei juuna',

21 ee profetas na tyoñequia ñ'oom cantyja 'naaⁿ' 'naaⁿ' na quia nluui, t'icalaneiⁿ'na chiuu tyom'aaⁿ' n'om nquieena. Joono tyolaxmaⁿ'na nn'aⁿ na tyolaneiⁿ cwentaa' Ty'oqts'om chiuu t'moⁿ Espiritu Santo ndaãna.

2

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwit'mooⁿ
(Jud. 4-13)

1 Mati tiempo'ñeeⁿ tyom'aⁿ profetas na tiyuu' ñ'oom tyoñequia ndaaⁿ nn'aⁿ Israel, ndo' majo'ti nnts'aana' quii'ntaa'yo'. Joono cwe' nty'iu nt'mooⁿ'na ñ'oom na nntsei'ndaa'na' 'o, hasta nluena na tiyuu' ñ'oom cantyja 'naaⁿ' nqeeⁿ na macwji'n'maaⁿñê joono, ndo' na luua' n'omna tyuaa' nnt'uiiwi'na' joono.

2 Jndye nn'aⁿ nla'jomndye natia na jeeⁿ wi' laxmaⁿ'na, ndo' jnaaⁿ' na luua' laxmaⁿ' naⁿ'ñeeⁿ, tis'a ñ'oom ncwineiⁿ cantyja 'naaⁿ' ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'oqts'om.

3 Nc'e na jeeⁿ queeⁿ n'omna s'om, jo' na nl'ana nawi' 'o ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ'na ndaa'yo' na tiyuu' saa Ty'oqts'om teiyo seijndaa'ñê na nnt'uiiiteyena' joono, ndo' maxjeⁿ nluui cha'xjeⁿ na jndã seijndaa'ñê.

4 Ee ángeles na l'a jnaⁿ t'icatsei't'maⁿ ts'om Ty'oqts'om. Tiom joono naquii' b'io yuu na jaa'ñe, na chu'tye'ndyena l'uaancjo na caljoo'ndyetyeⁿ'na jo' jo' na nncwindoo'na hasta quia na nncu'xeeⁿ cha'tso.

5 Meiⁿ nn'aⁿ na tyom'aⁿ tsjoomnancye teiyo, t'icatsei't'maⁿ ts'om Ty'oqts'om joono quia seiquiom ndaalua'nty'a nacjoona na tia nn'a'ndyena. Mandã tjei'n'maaⁿñê Noé, ndi ñ'eeⁿ ntquiee' nn'aaⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ. Jom tsaⁿ na tyoñequiaa ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na c'omna cantyja na maty'iomyana'.

6 Ndo' mati seijndaa'ñe Ty'oqts'om na tyuui' tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra na tco ñ'eⁿ'na' cwe' tsjaa' 'ndiina'. S'aaⁿ na ljo' cha na m'moⁿ'na' ndaaⁿ nn'aⁿ na quia nnc'om na tal'ana cha'xjeⁿ tyol'a naⁿ'ñeeⁿ.

7 Saa seicandyaañê Lot na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ ee tyotseixmaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaaⁿ'aⁿ na cwajndii natia na tyol'a naⁿ'ñeeⁿ.

8 Juu Lot'ñeeⁿ tyoluiñê cantyja na maty'iomyana'. Jo' chii 'io ndi 'io tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaaⁿ'aⁿ ndo' tyoñeeⁿ cha'tso nnom natia na tyol'a naⁿ'ñeeⁿ.

9 Jo' chii nn'aⁿ na cwiñequiandyen'eⁿ cantyja na l'ue ts'om Ty'oqots'om, mantyjijndaa'ñe chiuu nntseicandyaañe ts'aⁿ quia na maqueⁿna' xjeⁿ juu. Ndo' mati nn'aⁿ na cwiñequiandyen'e cantyja 'naaⁿ natia, nljoo'ndyena nacje 'naaⁿ nawi' na nt'uiityeⁿna' joona xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

10 Maluaa' nnts'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' cwiñequiandyeto cantyja na neiⁿncu nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' na ticuee' n'omna na nnts'a'ntjom Ta Jesu' jooa. Tjaa na matseicaty'uena' jooa na cwiñequiandyetona cantyja na l'ue n'om nquieena. Meiⁿ tinguiaana na nluena cwii ñ'oomntjeiⁿ nacjoo joo na jndaⁿ na t'maⁿ cwiluiindyen'e na m'aⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿncoo',

11 saa wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ángeles ee meiiⁿ na jndaⁿtina ndo' t'maⁿti laxmaⁿna, saa tiquila'jnaaⁿna joo na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindyen'e jo nnom nquii na matsa'ntjom.

12 Saa joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na cwiñequia matseijomna' jooa cha'cwijom quioo' na tijndo' n'om. Ee quioo' cwe' cwil'atoyo'. Tuiindyeyo' na ndaaⁿ nnt'ue nn'aⁿ na nla'cwjeena jooyo'. Naⁿñeeⁿ meiiⁿ ñ'oom na ticala'noⁿna saa cwilaneiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿna', ndo' nncwjena cha'xjeⁿ cwiwje quioo',

13 nnt'uiiwi'na' jooa nc'e na jndaⁿ ta'wi'na nt'omcheⁿ. Jooa m'aⁿna na neiⁿncu na cwiñequiandyena cantyja 'naaⁿ joo na neiⁿncu nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseijnaaⁿna' 'o na cwilajomndyena ñ'eⁿndyo' quia cwicwa'yo' na cwila't'maaⁿndyo' xjeⁿ na cwila'neiⁿndyena na cwiñequiandyena ñequio na neiⁿncu n'omna na manquiu'nn'aⁿna' jooa.

14 Na nty'iaana cwii yuscu, queeⁿ n'omna jom, tyoojaacjooa na cwila'tjoondyena. Nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'yu', cwi'oochoondyena naⁿñeeⁿ na n'ndye ñ'oom' Ty'oqots'om. Laxmaⁿna nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ cwicwie' ts'aⁿ na ñe'cuana' lueena. Laxmaⁿna nn'aⁿ na nlco'wi' Ty'oqots'om.

15 La'xmaⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ tsuundye ee jndaⁿ 'ndyena nato na yuu. Jooa cwila'jomndyena ñ'oom na tyoñequiaa profeta Balaam jnda Beor na tyoqueⁿ ts'oom na nncwantjoom s'om cantyja 'naaⁿ natia na nnts'aaⁿ.

16 Saa na tia na s'aaⁿ, jndi'tiaaⁿaⁿ ñ'oom 'ndyoo ts'aⁿ na seineiⁿ snom tsemeiⁿeⁿ, ndo' na ljo' seitsaaⁿñena' na ntjeiⁿ ljo' wjacats'aaⁿ.

17 Na m'aⁿ na cwi't'mooⁿ ndaa'yo', la'xmaⁿna cha'cwijom lui' na jndaⁿ tcaaⁿ, cha'cwijom nchquiu na lomañjaaⁿ mantquie jndye. Ndo' jndaⁿ teijndaa' cantyja 'naaⁿna na ticantycwii na ljoon'ndyetyeⁿna yuu na jaaⁿ ntom.

18 Na m'aⁿ s'a ñ'oom cwilaneiⁿna na tixocateijndeina' ts'aⁿ na c'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oqots'om, cantyja 'naaⁿ natia na cwiluii ndo' na queeⁿ n'om nn'aⁿ, cwil'a na m'aⁿ na joo nn'aⁿ na quia jna'cheⁿna' na cwindyaandyen'e natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue, quiandyen'e naⁿñeeⁿ cantyja na l'ue n'omna.

19 Cwiluena xeⁿ nntseijomñe ts'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana, nnc'oom candyaañe ts'aⁿ saa nquiee tquiena laxmaⁿna na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaaⁿ natia, ee meiⁿquia na maqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ts'aⁿ, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na mand'i'ntjomtyeⁿ nnom juuna'.

20 Ee quia matseyiu' ts'aⁿ ñequio nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom, nquii Jesucristo na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, ee na matseyiu' ts'aⁿ jo' jndaⁿ jndyaañe natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue ndo' ndaquia xeⁿ nntseijomñennaⁿaⁿ ñequio natiameiⁿ', cwajndiiti nntjom, nchiiti na tjom jñeeⁿ.

21 Tit'maⁿti nnt'uiina' na m'aⁿ xeⁿ tyootajnaaⁿna ñ'oom na mayuu', saa nc'e na ta'jnaaⁿna juuna' ndo' ndaquia tjeii'lcwe'ndyena, tyeⁿti nt'uiina' jooa nc'e ta'jnaaⁿna ñ'oom na lju' na matsa'ntjomna'.

22 Ndo' na luaa' waa ma'mo'na' na mayuu' ñ'oom na tjañoom'. Matso ñ'oom'ñee': "Juu catsue' wjaacwa'nnaa'a'na' na jnda' too'. Ndo' catscu na jnda' seicandaa' ts'a', wjaalcwe'yo', nntseicantyeen'ñenda'yo' quii' tsoo'."

3

Ndyonnda' Jesucristo

1 'O nn'a'ya na jee' jnda ntyjiiya, cartawaañe carta jnda we matseicwango'ya na m'a'yo'. Ntyjaa' ts'oo' na nnc'oom'ya n'om'yo' ñequio we joona'.

2 L'ue ts'oo' na cjañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tandyo xuee tyoñequia profetas na lju' n'om. Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na t'mo' nque' na cwiluiñe' na matsa'ntjoom jaa ndo' macwji'n'maa'ñe' jaa, ñ'oom na tyoñequia apóstoles 'naa'a' ndaa'yo'.

3 Najndyee c'oom' n'om'yo' ncuee na macanda' nnc'om nn'a' na nnei'n'cona nn'a' na cwila't'maa'ndye Ty'oots'om. Macanda' nnc'om na'ñee' cantyja 'naa' natia na cwila'quee' n'omna.

4 Nluena: "¿Yuu waa na ma'mo'na' na matseicandaa'ñena' ñ'oom na seinei' Ta Jesús na nncwjee'nnaa'a'? Ee cantyjati xje' na tja' nn'aa'ya na tyolayu'jndyee, ñecwiixje' m'a' cha'tsoñ'e' cha'xje' quia na tque' Ty'oots'om joo jo'."

5 Na'm'a' cwil'ayana na cwitsuu' n'omna quia to' Ty'oots'om na maquee' cha'tso, nc'e ñ'oom 'ñom, teitquoo' cha'tso na niom jo' nandy matí jlui' tsjoomnancue quii' ndaa' ndo' cantyja 'naa' ndaa'ñee'.

6 Ndo' mati cantyja 'naa' ndaa', juu tsjoomnancue na tyowaa, tyuui' juuna' ñ'e' ndaalua'nty'a.

7 Ndo' mati nc'e ñ'oom 'ndyoo Ty'oots'om, joo ljo'luee ñequio tyuaa na waa je', cwileiwená' na l'cona' juu xuee quia na nncu'xee' nn'a'. Xje'ñee' nn'a' natia nn'a'ndye nntsuundye.

8 Saa' o' nn'a'ya na cwila'yuy'yo' na jee' wi' ts'oo'ya 'o, tintsuu' n'om'yo' na ntyjii' Ty'oots'om cwii' xuee matseijomna' cha'na cwii' mei' ndyu' ndo' cwii' mei' ndyu' laxma'na' ntyjee' cha'cwijom cwii' xuee.

9 Saa' nchii' cwe' na jee' nioom'e Ty'oots'om na nntseicañaa' ñ'oom na jnda' tsoom na nnts'aa' cha'xje' cwila'tiuu' nt'omche' nn'a', saa' m'aa' nioomche' ts'oom, ee tical'ue ts'oom na nntsuuñe' mei'cwii' ts'a'. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'a' calcwe' n'omna jnaa'na.

10 Saa' nncue'cañoom xuee quia na ndyonnda' Nquii' na matsa'ntjom quia na tic'omc'ee' nn'a'. Nntseijomna' cha'cwijom quia na nncwjee'cañoom tsa'nch'ue natsjom. Jee' nntseicaty'ueña' nn'a' na jndei' nleic'uaa' ljo'luee na nntsuuna', ndo' cha'tso na teil'uee'ñe' Ty'oots'om na tquee' tsjoomnancue nlcoñ'e'na' ñequio chom.

11 Nc'e na luaa' waa na jnda' teijndaa' na nntyuii' cha'tso nmei', maty'iomna' na c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo' nnoom ndo' na xcwee' n'om'yo' na cwila't'maa'ndyo' jom.

12 Cwindo'nty'iaandyo' na nncue'ntyjo' xuee quia na nncwjee' Ty'oots'om. Cal'a'yo' cha'tso na ndaa' nl'a'yo' cha' nntseityuaa'na' na nncuee' xuee'ñee'. Quia jo' nntyuii' ljo'luee ñequio chom ndo' 'na' na ñequio tuui' tsjoomnancue nndi' joona' ñequio ntsaachom.

13 Saa' jaa' mei'ndoo'a' na nnc'om ljo'luee xco' ñequio tsjoomnancue xco' na jnda' tsoom na nncuaa' na cantyja 'naa' joona' ñequii'che' nncuaa' na maty'iomnyana', ndo' cha'tso ya.

14 Nc'e na luaa', 'o' nn'a'ya na jee' wi' ts'oo'ya, yoche' na cwime'ndoo'a' nmei', cal'a'yo' cha'tso na ndaa' nl'a'yo' cha' na nljeii' Ty'oots'om na ya

m'aⁿyo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwajndiindyo' meiⁿ tacolatjoⁿndyo' jo nnoom.

¹⁵ Tintsuu' n'om'yo' na juu na meiⁿndoo'nty'iaañe Ta Jesús, luaa' tseixmaaⁿ cha wanaaⁿ na nlu'i'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Mati ti'nn'aaⁿya Pablo na jeeⁿ jnda nquiuyu, luaa' waa ñ'oom na seiljeiⁿ na seicwanoom ndaaⁿyo' cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'oⁿots'om ts'oom.

¹⁶ Ñequio cha'tso carta na matseiljeiⁿ, matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ!. Nacjoo' carta'ñeeⁿ ñ'eeⁿ ñ'oom na jnde'i'na' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ, na joo nn'aⁿ na tyoola'yu'ya n'om ndo' na tijndo' n'om, tixcwe cwila'teincoo'na joona' cha'xjeⁿ mati cwil'ana ñequio nt'omcheⁿ ñ'oom' Ty'oⁿots'om na jnda teiljeiⁿ, ndo' wi' ntjoomna na cwil'ana na ljo'.

¹⁷ Jo' chii 'o nn'aⁿya na wi' ts'oⁿya, nc'e na manquiu'ti'yo' ñ'oommeiⁿ!, cal'andyo' cwenta, tints'aana' na joo ñ'oom na cwinquio'nn'aⁿ naⁿñeeⁿ na tia nn'aⁿndye, nnc'oochona' 'o na nncju'tya'na' 'o na xcwe m'aⁿyo' jo nnom Ty'oⁿots'om.

¹⁸ Jo' chii catsata'jnaⁿti'yo' Ta Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' na macwji'n'maaⁿñê jaa. Jom candya' ts'oom 'o, catsana'jndaⁿyo' cantyja 'naaⁿ juu jo'. Ticantycwii na cwiluiit'maⁿñê. Amén.

Carta najndyee na seiljeii Juan

Nquii na cwiluiiñe ñ'oom na mañequiaa na wando' ts'a"

¹ Cwilañjeiiyâ ñ'oom na cwilacwanoo^oyâ ndaa^o'yo' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na maxjeⁿ m'aaⁿ cwitjo^ocheⁿ na jnaⁿ cha'tso. Jnda jndyaayâ na seineiiⁿ ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom. Nty'iaayaayâ jom ndo' jnda t'uaa ntyjaayâ luayâ ñ'eⁿñe, nqueⁿ na cwiluiiñe Ñ'oom na mañequiaa na cwitandoo^o'a.

² Ndo' jom na mañequiaaⁿ na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ, teitquoo^oñe ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaa^o'yo' cantyja 'naaⁿ na matseixmaaⁿ. Cwiñequiaayâ ñ'oom ndaa^o'yo' na mañequiaaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ. Tyom'aaⁿ ñequio Tsotyaa^o Ty'o^ots'om ndo' tyjee'cañoom jaa.

³ Ndo' cwit'moo^oyâ ndaa^o'yo' cantyja 'naaⁿ na tyonty'iaa ndaayâ na tyoch'eeⁿ, ñequio ñ'oom na tyoñequiaaⁿ na tyondyaayâ, cha nnda^o nla'jomndyo' ñ'eⁿndyô ee juu na cwilajomndyô m'aaⁿna' ñequio Tsotyaa^o Ty'o^ots'om ndo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo.

⁴ Nc'e na luaa', cwila'ljeiiyâ ñ'o^ommeiiⁿ cha canda^o nnc'om'yo' na neiⁿ'yo'.

Ty'o^ots'om cwiluiiñe naxuee

⁵ Luaa waa ñ'oom na tyondaayâ na tyoñequiaa Jesucristo na cwit'moo^oyâ ndaa^o'yo', cwiluiiñe Ty'o^ots'om na xueeñe meiⁿ tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na jaaⁿ.

⁶ Xeⁿ cwil'uuya na cwilajomndyo ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, ndo' mati cwit-saam'aa^oya cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe, cantu cwilanaa^o'ya meiⁿ tic'oo^o'ya nacje 'naaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁷ Saa xeⁿ cwiljo^ondyo nacje 'naaⁿ na cwiluiiñe naxuee cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiiñe naxuee, jeeⁿ xcwe cwilajomndyo ñequio nn'aa^o'ya na cwila'yuu', ndo' juu niroom' Jnaaⁿ Jesucristo matseilju'na' jaa cha'tso jnaⁿ na laxmaa^o'ya.

⁸ Saa xeⁿ cwil'uuya na tjaa jnaⁿ laxmaa^o'ya, cwinquio^onn'aⁿndyo cheⁿncjo^oya, meiⁿ tilaxmaa^o'ya cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁹ Xeⁿ cwitjei'yuu'ndyo na laxmaa^o'ya jnaⁿ, jom cwiluiiñe na mayoom'm. Mach'eeⁿ na maty'iomyana' na matsei'maⁿ ts'oom jnaa^o'ya ndo' na matseiljoom'm jaa cha'tso na laxmaa^o'ya na ticaty'iomyana'.

¹⁰ Saa xeⁿ cwil'uuya na tyool'aaya jnaⁿ, cwil'aaya na ndoo' nquiuya can-tuñe Ty'o^ots'om, meiⁿ tyoñequiaaya na nntsã'ntjom ñ'oom'm jaa.

2

Matioom'ñe Cristo ñ'oom 'naaⁿ ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om

¹ O na laxma^o'yo' ntseindaaya, matseiljeiya ñ'o^ommeiiⁿ cha' tal'a'yo' jnaⁿ, saa xeⁿ m'aaⁿ 'neeⁿ juu na mach'ee jnaⁿ, m'aaⁿ cwii na matioom'ñe ñ'oom 'naa^o'ya jo nnom Tsotyee, nquii Jesucristo na cwiluiiñe na maty'iomyana'.

² Cantyja na tueeⁿ'eⁿ jo' chii cwiljoya ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyô ndo' nchii macanda^o cwentaa jnaaⁿ jaa, mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnan-cue.

³ Cwila'nogo^o'a na cwila'xmaa^o'ya cwentaaⁿ'a quia cwila'canda^ondyo ñ'oom na matsã'ntjoom jaa.

⁴ Saa xeⁿ nntso ts'aⁿ: "Ja mam'aa^o'ya cwentaaⁿ'a", saa titseinda ñ'oom na matsã'ntjoom, tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ tsaⁿ'cantu meiⁿ tic'oomñe cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁵ Saa xeⁿ matseicandá ts'aⁿ ñ'oom'm ma'moⁿna' na juu na candya' ts'om Ty'oots'om juu, candaá' m'aa'na' naquii' ts'om tsa'ñeeⁿ maluaa' waa na cwila'ngoⁿa na cwiluiindyó cwentaaⁿa.

⁶ Juu ts'aⁿ na matso na cwiluiñe cwentaa' Ty'oots'om, matsona' na c'oom cha'xjeⁿ ñet'oom Jesucristo.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

⁷ 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo', nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna' na matseiljeiya ndaa'yo', ñ'oomwaañe ñ'oom teiyo, juuna' waana' jo ndaa'yo' xjeⁿ na jnaⁿ jndyeecheⁿ na cwila'yu'yo'. Juuna' mañejuutina' na jnda ñejndye'yo'.

⁸ Saa ñ'oom na matseiljeiya cwenta'yo' tseixmaⁿna' ñ'oom xco ndo' jnaⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo cwiwitquioo' na mayuu' juuna' ndo' mati cantyja 'na'yo' ee jnda wjaawinom na juu najaaⁿ maqueⁿna' xjeⁿ ndo' juu naxuee mamatseixueñena'.

⁹ Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na tso na matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ naxuee, saa jnoom'm cwii nn'aaⁿaⁿ na matseyu', tsaⁿñeeⁿ ndicwaⁿ matseijomñe ñequio najaaⁿ.

¹⁰ Juu ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' na matseyu', matseijomñe cantyja 'naaⁿ naxuee ndo' tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na nncju'cje jnaⁿ jom.

¹¹ Saa ts'aⁿ na jndoo' cwii nn'aaⁿ na matseyu' ndicwaⁿ m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ najaaⁿñe, matseijomñe ñ'eⁿ juuna', meiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaⁿ, ee juu najaaⁿ matseinchjaaⁿna' jom.

¹² 'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaañe ndaa'yo' nc'e jnda seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaⁿyo' cwe' ee Jesucristo.

¹³ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwentaa' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jnda macwila'jomndyo' ñequio Cristo na m'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso. 'O na titquiendyo' matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e jnda macwinaⁿndyo' nacjoo' tsaⁿjndii.

'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e macwita'jnaⁿyo' nqueⁿ na cwiluiñe Tsotyaaⁿ.

¹⁴ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwenta' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jnda macwita'jnaⁿyo' nqueⁿ na mam'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso. Mati matseiljeiya ñ'oom cwenta' 'o na titquiendyo' nc'e laxmaⁿyo' na jnda'yo' ndo' jnda mam'aaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om quii' n'om'yo' ndo' jnda macwinaⁿndyo' nacjoo' tsaⁿjndii.

¹⁵ Tilacandya' n'om'yo' na matseixmaⁿ tsjoomnancue meiⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿna'. Cwii ts'aⁿ na candya' ntyjii na matseixmaⁿ tsjoomnancue, titseixmaaⁿ juu na candya' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ.

¹⁶ Ee tjaamei'cwii na matseixmaⁿ tsjoomnancue na jnaⁿna' na m'aaⁿ nquii Tsotyaaⁿ Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ cwinaⁿ joona' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'na natia na queeⁿ ts'om ts'aⁿ na macanda laxmaⁿ joona' na teincooñe na ts'aⁿ jnaⁿ jom, na queeⁿ ts'oom na jndyeti 'naⁿ na nty'iaaⁿaⁿ cuaana' l'ooⁿ, ndo' na macwji'sañe macwji'scuñe nc'e 'naⁿ na maleichom. Cha'tso nmeiiⁿ laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

¹⁷ Ndo' joo na matseixmaⁿ tsjoomnancue na cwilaqueeⁿ n'om nn'aⁿ, mawjaatseicjena', ñequio cha'tso natia na queeⁿ n'om nn'aⁿ na matseixmaⁿna'. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, ticantycwii na wando'.

Ñ'oom na mayuu' ndo' ñ'oom cwe' cantu

¹⁸ 'O ntseindaaya, je' m'aa'ya ncuee na macanda. Jnda jndye'yo' na nleitquioo'ñe cwii na m'aaⁿ nacjoo' Cristo, ndo' nc'e na cwiwitquioo' jndye nn'aⁿ na cwil'oona nacjoom'm jo' chii cwila'ngoⁿa na je' m'aa'ya ncuee na macanda.

19 Naⁿñeeⁿ tjeii'ndyena quii' ntmaaⁿ na cwila'xmaaⁿya cwe' ee tiyuu' na ñeja'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om. Ee xeⁿ na mayuu' na ñeja'xmaⁿna cwentaa'aⁿ, maxjeⁿ xocatjeii'ndyena. Saa jnda l'ana na ljo' cha nleitquioo'ya na tiyuu' na la'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om.

20 Saa jnda tquiaa Cristo Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Jo' chii cwila'noⁿyo' cha'tso ñ'oom na cwiluiiñena' na mayuu'.

21 Jo' chii matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e cwila'noⁿyo' ñ'oom na mayuu', nchii nc'e na ticala'noⁿyo' juuna', ndo' manquiu'ya'yo' na cwii ñ'oom cantu tjoom nnaⁿna' naquii' ñ'oom na mayuu'.

22 ¿Ñeeⁿ juu cwiluiiñe na cantuñe? Nquii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom na nquii Jesús nchii cwiluiiñe Cristo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ nacjoo' Cristo ee maljo'yu macwji'ñe cantyja 'naaⁿ Tsotyaaⁿya Ty'oots'om cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ Jesucristo.

23 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'oots'om, tilaxmaⁿna cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'oots'om, saa ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jnaaⁿ, mati matseijomñe cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'oots'om.

24 Jo' chii ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' caljoo'na' quii' n'om'yo' ee xeⁿ cwiljoo'na' naquii' n'om'yo', mati cwiljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'oots'om ñequio Tsotyeeⁿ.

25 Ndo' luua waa ñ'oom na matseineiⁿ ndaⁿya na nntseicañaⁿ na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

26 Matseiljeiya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñe'quio'nn'aⁿna 'o.

27 Saa 'o laxmaⁿyo' Espíritu Santo na jnda tquiaa Jesucristo naquii' n'om'yo', jo' chii meiⁿ tacaⁿna' ts'aⁿ na m'moⁿ ndaa'yo', ee nquii Espíritu ma'mooⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaa'yo', ndo' jonaⁿ laxmaⁿna' ñ'oom na mayuu' nchii cwe' cantu. Jo' chii ñequii'cheⁿ calajomndyo'tyeⁿyo' ñequio Cristo cha'xjeⁿ na ma'moⁿ Espíritu ndaa'yo'.

28 Jo' chii 'o ntseindaaya, ñequii'cheⁿ calajomndyo' ñ'eⁿñeⁿ cha quia na nleitquioo'ñeⁿ na nndyonnaaⁿaⁿ, ñequii'cheⁿ m'aⁿyo' na cwila'qui t'maⁿ n'om'yo' jom.

29 Nc'e na manquiuuya na Cristo cwiluiiñe na maty'iomyana', jo' chii cwila'nooⁿa na cha'tso nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana' cwiluiindyena ntseinda Ty'oots'om.

3

Cwiluiindyö ntseinda Ty'oots'om

1 Queⁿyo' cwentä na jeeⁿ ndya' t'maⁿ waa na candya' ts'om Tsotyaaⁿya Ty'oots'om jaa. Manc'e jo' maqueeⁿ jaa na cwiluiindyö ntseinaaⁿ, ndo' je' majo' jaa. Ndo' nc'e na luua' waa joo nn'aⁿ na tic'om cantyja 'naaⁿaⁿ tileicala'noⁿna cantyja 'naaⁿya, jnaaⁿ na ticata'jnaaⁿna nqueⁿ.

2 'O nn'aⁿya na cwila'yuu'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, je' cwiluiindyö ntseinda Ty'oots'om. Ndo' meiiⁿ na ticala'nooⁿa je' chiuu mmaaⁿa nndanquia saa cwila'nooⁿa quia na nleitquioo'ñenda' Jesucristo, n'laxmaaⁿya cha'xjeⁿ nqueⁿ, ee nnty'iaa ndaⁿya jom cha'xjeⁿ waaⁿ.

3 Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na luua' macantyyaa' ts'om jom, maqueⁿlju'ñe cheⁿnquii jo nnoom cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiiñe na lju'ñe.

4 Ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee jnaⁿ, matseijndaa'ñena' na chujna' tsaⁿñeeⁿ nnoom ljeii na matsaⁿntjom Ty'oots'om, ee cha'tso jnaⁿ ma'moⁿna' na matseitjooñe ts'aⁿ nacjoo' ljeii na matsaⁿntjoom.

⁵ Saa manquiu'ya'yo' na tyjee'cañoom Cristo na nntseicanoom'm jnaⁿ na laxmaa^{ya}. Ndo' jom meiⁿcwii nnom jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ.

⁶ Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, tiquich'eeya jnaⁿ, saa ts'aⁿ na mach'eeya jnaⁿ, meiⁿ tyoonty'iaa' jom, meiⁿ ticwajnaaⁿ jom.

⁷ 'O na cwiluiindyoy' ntseindaaya, meiⁿcwii ts'aⁿ tiñenquiandyoy' na ññequi'nn'aⁿ 'o, ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', ya ts'aⁿñe cha'xjeⁿ nquii Cristo cwiluiñê na ya ts'aⁿñê.

⁸ Saa juu ts'aⁿ na ñequi'cheⁿ matseitjooñe, matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ee cantyjati xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso, tsaⁿjndii jnaⁿ matseixmaaⁿ. Ndo' jnda jndyo Jnda Ty'ooots'om na nntseyueeⁿeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿjndii.

⁹ Tjaa ñeeⁿ c'oom na cwiluiñe jnda Ty'ooots'om na mach'eeya jnaⁿ ee jnda tquiaaⁿ na catseixmaⁿ na wando' ndo' nc'e jo' tiñecat'saa jnaⁿ nc'e cwiluiñe jnaaⁿ.

¹⁰ Luaa waa na cwila'nogoⁿa 'ñeeⁿ cwiluiindyey ntseinda Ty'ooots'om ndo' 'ñeeⁿ cwiluiindyey ntseinda tsaⁿjndii, meiⁿ quia ts'aⁿ na tiquich'ee na maty'iomyana' ticaluiñe jnda Ty'ooots'om ndo' mati ts'aⁿ na tiwi' ts'om x'iaa' na matseyu'.

C'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nc'iaaya na cwila'yu'

¹¹ Ñ'oom na macwindyeyoy' xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' na cwila'yu'yo' matsona' na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aa^{ya} na cwila'yu'.

¹² Caín tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ticaty'iomna' na nl'aaya cha'na s'aaⁿ na seicueⁿeⁿ tyjeeⁿ. Ndo' ¿chiiu na s'aaⁿ na luaa'? S'aaⁿ na ljo' ee tyotseijomñe cantyja na ticaty'iomyana', saa juu tyjeeⁿ tyoch'ee na maty'iomyana'.

¹³ Jo' chii 'o nn'a^{ya} na cwila'yu'yo', nc'e na luaa' waa tintseñ'eeⁿñena' 'o na joo nn'aⁿ na tyoola'yu' m'aⁿna na jndooⁿ 'o.

¹⁴ Jaa na cwilayuu'a ñet'ooⁿya nacje 'naaⁿ na cwitsuundyey nn'aⁿ saa je' laxmaa^{ya} na ticantycwii na cwitandoo'a. Cwila'nogoⁿa na ljo' nc'e na jnda nquiuuya nn'aa^{ya} na cwilayu'. Ts'aⁿ na ticajnda ntjii x'iaa' na matseyu', ndicwaⁿ m'aaⁿ nacje 'naaⁿ na cwitsuundyey añmaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Meiⁿquia ts'aⁿ na jndoo' x'iaa' na matseyu' cwiluiñe ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ndo' manquiu'yo' ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ticatseixmaⁿ na tintycwii na wando'.

¹⁶ Luaa waa na ma'moⁿna' ndaaya chiiu tseixmaⁿna' na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa'. Nquii Jesús tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya. Ndo' na ljo', juu na cwitandoo'a laxmaa^{ya} na nndya'ntjooⁿya ndaa nn'aa^{ya} na cwilayu'.

¹⁷ Ndo' mati quia m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu' ndo' maya 'naⁿ na maljeii, ndo' meiiⁿ na maqueⁿ tsaⁿñeeⁿ cwenta na matseitjooⁿa cwii x'iaaⁿaⁿ na matseyu', saa tiquioo na wi' ts'oom juu, ¿yuu waa na ma'mooⁿ na jnda ntyjeeⁿ Ty'ooots'om?

¹⁸ 'O ntseindaaya, juu na m'aa^{ya} na jnda nquiuuya nn'aⁿ, xocwitquioo' na ljo' cwe' ñ'oom na cwilanaa^{ya}, ma'moⁿna' na ljo' nc'e chiiu na cwil'aaya.

C'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya jo nnom Ty'ooots'om

¹⁹ Quia jo' luaa waa na nnda nla'nogoⁿa na laxmaa^{ya} cantyja 'naaⁿ na mayuu' ndo' na tjaa'naⁿ na cañ'eeⁿ jo nnom Ty'ooots'om,

²⁰ ee xeⁿ maco'tiana' nquiuuya naquii' n'ooⁿya, jom cwiluiit'mañetyeeⁿ, nchiiti juu na luaa' mach'eena' naquii' n'ooⁿya ndo' tcuu mantyjeeⁿ cantyja 'naa^{ya}.

²¹ Jo' chii 'o nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jee' jnda ntyjiiya, xe' tjaa'na' na maco'tiana' nquiuyuua jo nnoom, quia jo' cwiñ'o'nt'maa'ndyo n'oo'ya,

²² ndo' cha'tso na cwitaa'ya nnoom, nñequiaa' na nnto'ñoo'ya jo' nc'e na cwila'canda'a'ndyo ñ'oom na matsa'ntjoom jaa ndo' na cwila'aya yuu na cjaawe' ntyjee'.

²³ Ndo' ñ'oom na matsa'ntjoom jaa matsona' na calayuu'a ñequio Jnaa' Jesucristo ndo' na c'oo'ya na wi' n'oo'ya nc'iaaya na cwilayu' cha'xe' na matsa'ntjoom.

²⁴ Nn'a' na cwila'canda'a'ndye ñ'oom na matsa'ntjoom, m'a'na quii' ts'oom ndo' jom m'aa' naquii' n'omna.

4

Cal'aya xje' ñ'oom na cwindyaa

¹ 'O nn'a'ya na cwilayu'yo' na jee' jnda ntyjiiya, m'a' nn'a' na cwiluenaa' na ma'mo' Espiritu Santo ñ'oom na cwiñequiana, saa tilayu'yo' cha'tso ñ'oom'ñee'. 'O que'nyaya'yo' cwenta ñ'oommei' cha nliu'yo' aa laxma' na'ñee' Espiritu na cwiluiñe Ty'oots'om ndo' aa nchii cwiiche' espíritu laxma'na. 'Ee tsjoomnancue jndyendye nn'a' m'a' na cwe' cwilueya na ñ'oom' Ty'oots'om cwiñequia saa cwe' cantu.

² Luua waa na nnda'a nla'no'yo' aa ndya' mayuu' na nquii Espiritu Santo ma'moo' ñ'oom na mañequiaa ts'a'. Ticwii cwii ts'a' na macwji'yuu'ñe na nquii Jesús na cwiluiñe Cristo tuiñe na ts'a' jom, tsa'ñee' matseixma' Espiritu na mañequiaa Ty'oots'om na c'oom'ñee' quii' n'oo'ya.

³ Ee ts'a' na ticwji'yuu'ñe na ljo', titseixma' nquii Espiritu na cwiluiñe Ty'oots'om, tseixma' tsa'ñee' espíritu na m'aa' nacjoo' Cristo. Ndo' 'o jnda jndye'yo' na nncwje'cañoom espíritu'ñee' ndo' je' maxje' mam'aa' tsjoomnancue.

⁴ 'O ntseindaaya, 'o laxma'yo' cantyja 'naa' Ty'oots'om ndo' jnda tantjom'yo' na'ñee' na cwe' cantu ñ'oom cwiñequia, ee nque' na m'aa' naquii' n'om'yo' jndeiityee'che' nchiiti juu na m'aa' naquii' n'om nn'a' na laxma' cantyja 'naa' tsjoomnancue.

⁵ Na'ñee' cwilaxma'na cantyja 'naa' tsjoomnancue, nc'e na ljo' ñ'oom na cwilanei'na laxma'na' cantyja 'naa'na'. Ndo' nn'a' na cwilajomndye cantyja 'naa'na' cwindyena ñ'oom na cwiñequia na'ñee'.

⁶ Saa já laxmaa'yá cwenta' Ty'oots'om. Ts'a' na matseixma' cwenta'a'na' matseiwé ñ'oom na cwiñequiaayá, saa ts'a' na titseixma' cwenta'a'na' ticatseñ'oom'ñee' ñ'oom na cwiñequiaayá.

Ty'oots'om cwiluiñe na candya' ts'oom

⁷ 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jnda ntyjiiya, matsona' na c'oo'ya na jnda nquiuyuua nc'iaaya na cwila'yu'. Juu jo' cwina'na' na m'aa' nquii Ty'oots'om. Jo' chii cwii cwii ts'a' na m'aa' na jnda ntyjii nc'iaa' na cwilayu', cwiluiñe jnaa' ndo' mawajnaa' jom.

⁸ Ts'a' na tic'oom na jnda ntyjii x'iaa' na matseiyu' tic'oom tsa'ñee' cantyja 'naa' Ty'oots'om ee jom cwiluiñe na candya' ts'oom nn'a'.

⁹ T'mo' Ty'oots'om na candya' ts'oom jaa ee Jnaa' na ñecwiiñe jñoom juu tsjoomnancue cha nnda'a nntando'o'a cantyja 'naa'.

¹⁰ Juu na m'aa' Ty'oots'om na candya' ts'oom nn'a', luua waa cantyja 'naa'na'. Nchii jaa ty'oo' na jnda nquiuyuua jom, jom ty'oom na candya' ts'oom jaa ndo' jñoom Jnaa' cha cantyja 'naa' juu nnda'a nntseit'ma' ts'oom jnaa'ya.

11 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiya, nc'e na luua' waa na candya' ts'om Ty'oots'om jaa, mati matsona' na c'oo'ya na jnda nquiuuya nn'aa'ya na cwilayu'.

12 Mei'jom ndii' tyoonty'iaa' nnom ts'aⁿ Ty'oots'om saa quia cwit'moo'ya na wi' n'oo'ya nn'aa'ya, jom m'aaⁿ quii' n'oo'ya ndo' juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, mamatseicandaq̄ññ'e'na' cantyja 'naa'ya.

13 Luua waa na ma'mo'na' na m'aa'ya cantyja 'naa'aⁿ ndo' na m'aaⁿ quii' n'oo'ya, na jnda tquiaaⁿ Espiritu Santo naquii' n'oo'ya.

14 Já jnda nty'iandaayâ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaa'yo' na nquii Tsotyaa'ya Ty'oots'om jnda jñoom Jnaaⁿ tsjoomnancue na nncwji'n'maa'ñe añmaaⁿ nn'aⁿ.

15 Ee mei'quia ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe na Jesús cwiluiñe Jnda Ty'oots'om, m'aaⁿ Ty'oots'om quii' ts'om ndo' tseixmaⁿ cantyja 'naa'aⁿ.

16 Luua waa na cwita'jnaa'na Ty'oots'om ndo' cwilayu' na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa. Cwiluiñe Ty'oots'om na candya' ts'om nn'aⁿ. Juu na cwiluiñe na candya' ts'oom, ts'aⁿ na matseixmaⁿ jo', wando' cantyja 'naa'aⁿ ndo' m'aaⁿ quii' ts'om tsa'ñeeⁿ.

17 Luua waa na ma'mo'na' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa matseicandaq̄ññena' na tixola'catywendyô juu xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ, nc'e na m'aa'ya tsjoomnancue cha'na Jesucristo.

18 Quia na matseixmaⁿ ts'aⁿ juu na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ ticaty'ue na nncu'xeeⁿ juu ee juu macandaq̄ na matseixmaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom, macwji'na' na nquiaa'. Xeⁿ na m'aa'ya na nquiaaya, luua' waa nc'e na m'aa' n'oo'ya na nncu'xeeⁿ jaa. Ndo' na ljo' ma'mo'na' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, ticandaq̄ laxmaa'ya juu jo'.

19 Jaa m'aa'ya na candya' n'oo'ya Ty'oots'om nc'e jom ty'oomjñeeⁿ na candya' ts'oom jaa.

20 Xeⁿ na nntso ts'aⁿ: "Ja candya' ts'oo'ya Ty'oots'om", saa m'aaⁿ na jnoom'm cwii x'iaa'aⁿ na matseyu', cwe' tsa'cantu jom. Ee xeⁿ tic'oom na jnda ntyjeeⁿ x'iaa'aⁿ na manty'iaa'aⁿ xondaq̄ nnc'oom na candya' ts'oom Ty'oots'om na tyoonty'iaa'aⁿ.

21 Luua waa ñ'oom na matsa'ntjomna' na mañequiaaⁿ ndaaya na c'oo'ya na wi' n'oo'ya nn'aa'ya na cwila'yu'.

5

Luua cal'aaya cha nna'ndyô ñequio tsjoomnancue

1 Ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na Jesús cwiluiñe Cristo, macwiluiñe cwii jnda Ty'oots'om. Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na candya' ts'om nqueⁿ na cwiluiñe Tsotyaa'ya, mati matsona' na c'oom tsa'ñeeⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ na cwiluiindye ntseinaaⁿ.

2 Quia laxmaa'ya na candya' n'oo'ya Ty'oots'om ndo' cwila'candaq̄'ndyô yuu na matsa'ntjoom jaa, quia jo' mati cwila'nqoo'na na m'aa'ya na wi' n'oo'ya ntseinaaⁿ.

3 Luua waa na ma'mo'na' na candya' n'oo'ya Ty'oots'om na cwila'candaaya ñ'oom na tqueeⁿ na matsa'ntjoom, ndo' jona' nchii cwii na xocandaq̄ nla'candaq̄'ndyô,

4 ee cwii cwii ts'aⁿ na cwiluiñe jnda Ty'oots'om cwii candaq̄ manañe ñequio na tixcwe na matseixmaⁿ tsjoomnancue. Cwina'ndyô nc'e na cwila'yu'ya n'oo'ya ñ'eⁿ Cristo.

5 Macanda' ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na nquii Jesús cwiluiñe Jnda Ty'oots'om nddaq̄ nna'ñe ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

Ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naa' Jnda Ty'oots'om

6 Cantyja na jndyo Jesucristo tsjoomnancue, niom we nnom na ma'mo'na' cantyja 'naa' jo', ndaatioo ndo' niom', nchii ñequii'che' cantyja 'naa' ndaatioo saꝓ ñ'e' ndaatioo ndo' niom'. Nquii Espiritu macwji'yuu'ñe cantyja 'naa' na ljo' ndo' jom cwiluiiñe ñ'oom na mayuu'.

7 Cañoom'luee m'a' ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naa' ñ'oomwaa': Nquii Tsotyaaaya, ndo' Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om ndo' Espiritu Santo. Ndo' ndyeendye jooña ñecwii cwiluiindyena.

8 Ndo' nnom tsjoomnancue m'a' ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naa' ñ'oomwaa': Nquii Espiritu, ndaa ndo' niom', ndo' ndyeendye joo ñecwii ñ'oom cwilajomndye.

9 Ndo' nc'e na cwito'ñoo'ya ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'a', majndeiti nndaꝓ nnto'ñoo'ya ñ'oom na macwji'yuu'ñe Ty'oots'om na juuna' jndati tseixma'na', ee tseixma'na' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñe cantyja 'naa' Jnaa'.

10 Ee ts'a' na matseyu' ñequio Jnaa', mawaa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' quii' ts'om, saꝓ ts'a' na ticatseyu' ñequio Ty'oots'om mach'ee na cantuñe ee ticatseyu' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñe cantyja 'naa' Jnaa'.

11 Ndo' ñ'oom'ñee', luua waa na macwji'yuu'ñena', jnda tquiaa Ty'oots'om na laxmaa'ya na ticantycwii na cwitandoo'a, ndo' na laxmaa'ya juuna' nc'e Jnaa'.

12 Jo' chii ts'a' na matseixma' cwentaa' nquii na cwiluiiñe Jnda Ty'oots'om matseixma' tsa'ñee' na ticantycwii na wando' añmaa', saꝓ ts'a' na ticatseixma' cwentaa' Jnaa', ticatseixma' na wando' añmaa'.

Ñ'oom na macandꝓ na chuu tsomwaañe

13 Matseiljeiya cartawaañe cwenta' 'o na cwilayu'yo' ñ'e' Jnda Ty'oots'om cha cala'no'yo' na laxma'yo' na ticantycwii na cwitandoo'yo'.

14 Cwiñ'oo'nt'maa'ndyo n'oo'ya Ty'oots'om ee cwila'noo'a quia cwitaa'ya cwii naya nnoom cha'xe' na l'ue ts'om, mañee' ñ'oom na cwitaa'ya.

15 Ndo' cha'xe' cwila'noo'a na mañee' ñ'oom na cwitaa'ya nnoom, mati nquiuuya na cwito'ñoo'ya ñ'oom na jnda taa'ya nnoom.

16 Cwii ts'a' na matseyu', quia nljeii cwii x'iaa' na matseyu' na matseitjoñe tsa'ñee' cwii nnom jna' na nchii wjaañ'oomna' juu na nntsuuñe, maca'na' na ca' tsa'ñee' cwii naya nnom Ty'oots'om ndo' jom nñequiaa' na nncwando' añmaa' tsa'ñee'. Waa jna' na wjaañ'oomna' ts'a' na nntsuuñe, tjaa'na' nasei mei' cwii ca' ts'a' ñ'oom cantyja 'naa' tsa'ñee'.

17 Cha'tso nnom natia, laxma'na' jna' ndo' waa jna' na ticjaañ'oomna' ts'a' na nntsuuñe.

18 Manquiuuya na ts'a' na matseixma' cwentaa' Ty'oots'om tiquich'eeya jna' ee Jnda Ty'oots'om mach'ee cwenta, mei' ticwanaa' na ntsei'ndaa' tsa'jndii juu.

19 Manquiuuya na cwiluiindyoo cwentaa' Ty'oots'om ndo' cha'tsodye nn'a' na laxma'na' cantyja 'naa' tsjoomnancue m'a'na nacje 'naa' tsa'jndii.

20 Ndo' mati manquiuuya na jnda jndyo Jnda Ty'oots'om ndo' jnda tei-jndo' n'oo'ya na cwila'noo'a na cwitajnaa'a nquii Ty'oots'om na cwiluiiñe na mayom'm. Tjoom' cwitsaam'aa'ya cantyja 'naa' nquii na cwiluiiñe na mayuu', juu Jnaa' Jesucristo. Ñ'oomwaa' ma'mo'na' cantyja 'naa' Ty'oots'om na cwiluiiñe na mayom' ndo' mati mañequiaa' ñ'oom'ñee' na tseixma' ts'a' na ticantycwii na wando'.

21 'O ntseindaaya, macandꝓ Ty'oots'om cala't'maa'ndyo', nchii cwe' cwii na l'a nn'a' na cwiluena na jee' t'ma' ñ'oom. Mantyjati luua'ndyo matsjoo.

Carta na jnda we na seiljeii Juan

Cantyja 'naa' n'oom na mayuu' ñequio na wi' ts'om ts'a' x'iaa'

¹ Maja na cwiluitquiendyo, matseiljeiya cartawaañe na matseicwano^{nya} na m'aaⁿ 'u nomnn'a^{ya} na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿa ñequio ntseinda'. Ñ'oom na mayuu' na jeeⁿ wi' ts'o^o^{nya} 'o na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'. Ndo' nchii macandá ja wi' ts'o^o^{nya} 'o mati cha'tsondye nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

² Wi' ts'o^o^{nya} 'o nc'e ñ'oom na mayuu' na waana' quii' n'o^o^{nya} na ñequii'cheⁿ nnc'oomna' ñ'eⁿndyo.

³ Nquii Ty'o^{ots}'om na cwiluiñe Tsotyaa^{ya} ñequio Inaaⁿ Jesucristo quiana naya na la'xmaⁿ na quii' n'om'yo' ñequio juu na m'aaⁿ na wi' n'omna 'o ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndáana nc'e ñ'oom na mayuu' ndo' na candya' n'omna 'o.

⁴ Jeeⁿ nei^{ya} na ljeiya nt'om ntseinda' cwilajomndyena ñequio ñ'oom na mayuu' cha'xjeⁿ nquii Tsotyaa^{ya} Ty'o^{ots}'om jnda sa'ntjoom.

⁵ Ndo' je' 'u nomnn'a^{ya} na matseyiu', macaⁿa njom' na c'o^o^{nya} na jnda nquiuuya nn'aa^{ya} na cwilayu'. Ñ'oomwaa' na matseiljeiya nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna', ñecwii xjeⁿ juuna' cha'xjeⁿ ñ'oom na ñejndyaa najndyee.

⁶ Luaa waa na ma'moⁿna' na jnda nquiuuya nt'omcheⁿ, na c'o^o^{nya} na cwila'candaⁿndyo ñ'oom'm na cwitsa'ntjomna' cha'xjeⁿ ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' na c'o^o^{nya} na wi'n'o^o^{nya} nn'aⁿ na cwila'yu'.

M'aⁿ nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ

⁷ Jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomnancue na cwinquio'nn'aⁿ na cwiluena na tiyuu' na jndyo Jesucristo na ts'aⁿ jom. Ts'aⁿ na luaa' mach'ee cwiluiñe ts'aⁿ na manquiu'nn'aⁿ, ndo' ts'aⁿ na wjaa nacjoo' Cristo.

⁸ Jo' chii cal'a'yo' cwentana juu ts'iaaⁿ na jnda ñel'a'yo' titseicwaqueⁿna' na cwe' ts'iaaⁿndyo cha candaⁿ nnto'ñoom'yo' na nntantjom'yo'.

⁹ Meiⁿquia ts'aⁿ na nncwinom' ñ'oom na waa cantyja 'naaⁿ Cristo, ticaljoo'ñe ñequio ñ'oom na t'mo^o, tic'oom tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om. Saa ts'aⁿ na cwiljoo'ñe ñequio ñ'oom na ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ Cristo, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ cwentaa' Ty'o^{ots}'om ndo' ñequio Cristo.

¹⁰ Xeⁿ nncwjee'cañoom ts'aⁿ 'o ndo' nchii mañequiaaⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Cristo, meiⁿ tilaljo'yo' jom l'a'yo' meiⁿ na ñnequia'yo' na xmaⁿñe.

¹¹ Ee ts'aⁿ na mañequiaa na xmaⁿñe, matseijomñe ñequio natia na matseix-maaⁿ.

Ñ'oom na macandá na matseineiⁿ Juan nacjoo' cartawaañe

¹² Jndye ñ'oom maniom na mañe'catseinaⁿtyaya ñ'eⁿndyo'. Saa ticatseitiu-uya na nncwil'uee'ndyo tsom canchii' ñequio ndaantom. Ee ntyjaa'ya cwii ts'o^oⁿ na nncjocandoo'a 'o na nlanaaⁿ ntyjaa ndaaya. Ndo' ntyjiya na t'maⁿ nquioo na nei^{ya} xjeⁿ na nl'aaya na ljo'.

¹³ Joo ntseinda nomnn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿa' cwila'cwanomna na xmaⁿndyu'. Mantyja luaa' ñ'oom na matseiljeiya.

Carta na jnda ndyee na seiljeii Juan

Ñ'oom na seicwanom Juan na m'aaⁿ Gayo

¹ Ja na cwiluitquiendyo, matseiljeiya cartawaa na wjaana' na m'aaⁿ Gayo na mayuu'cheⁿ jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'u.

² 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya macaⁿa nnom Ty'oots'om na cha'tso cantyja 'naⁿ ya wja'm'aaⁿ, ndo' ya nc'oom' na tiwi' cha'xjeⁿ ya wjaaquendyu' na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ Espíritu.

³ Ee tquiecañom nt'om nn'aⁿya na cwila'yu' na m'aaⁿya, ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiⁿya na jluena nōōⁿ na jeeⁿ xcwee' ts'om' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' ndo' cantyja na wjaam'aaⁿ, mache' na juu ñ'oom naya maqueⁿ'na' xjeⁿ 'naaⁿ'na' 'u.

⁴ Ee tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na mañequiaatina' na neiⁿya cha'xjeⁿ quia na mandiiya na joo nn'aⁿ na cwiluiindyee ntseindaaya tyeⁿ cwiljoonⁿdyena naquii' ñ'oom na mayuu'.

Juan matseit'maaⁿñê Gayo

⁵ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jeeⁿ xcwee mache' na mateixe' nn'aⁿya na cwe' cwiiqueya na m'aaⁿ, meiiⁿ joona nn'aⁿ na ticwajnaⁿ.

⁶ Jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ljooñe, jluena na jeeⁿ wi' ts'om' joona. Cwii naya'ñeeⁿ cateijndei' joona 'naⁿ na maca'na' cha ndaaⁿ nc'ootina ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, ee jeeⁿ cjawee' ntyjeeⁿ na mache' naljo'.

⁷ Ee joona macwi'ooñ'omna ñ'oom naya 'naaⁿ Jesucristo jo ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' tícato'ñoomna s'om ndaaⁿ nn'aⁿ na tyoolayu'.

⁸ Nc'e na ljo', jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a la'xmaaⁿya na cateix'aaya joona na nteijndeiya na cwi'oonquiana ñ'oom na mayuu'.

Tixcwe s'aa Diótrefes

⁹ Seiljeiya cwii carta cwentaa' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ yuu na m'aⁿyo' saaⁿ juu Diótrefes ticwancueⁿ'e na ja nntsa'ntjoⁿ ee ñecuaa xjeⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

¹⁰ Nc'e na luaa', quia na nncuaçañooⁿya 'o, quia jo' ncwaⁿya jom na mach'eeⁿ na luaa' na matseineiiⁿ ñ'oom cantu nacjooyâ. Ndo' nchii macandâ nmeiⁿ mach'eeⁿ, mati nn'aⁿ na cwi'oonquia ñ'oom' Ty'oots'om, tiñe'coñoom joona, ndo' nn'aⁿ na ñe'cala'ljo naⁿñeeⁿ, macwjeeⁿ'eⁿ joona quii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ.

¹¹ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, tintseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ natia, 'u catseijomndyu' ts'iaaⁿ na ya. Ee ts'aⁿ na matseijomñe ts'iaaⁿ na ya tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om, saaⁿ ts'aⁿ na wjaantjyō ñequio natia, tic'oomñe cwentaaⁿ'aⁿ.

Ya mach'ee Demetrio

¹² Cha'tsondyee nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿ nn'aⁿya Demetrio, ndo' manquiiⁿ ñ'oom na mayuu' macwji'yuu'ñena' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Mati jâ cwiitjei'yuu'ndyô na ljo' ndo' 'o manquiuy'yo' na cwilanaaⁿya ñ'oom na mayuu'.

Ñ'oom na macandâ na seiljeii Juan

¹³ Jndye ñ'oom niom na ñe'catseiljeiya cwentaa' saaⁿ tiñe'cats'aa naljo' ñequio tsom ñequio ndaantom,

¹⁴ ee ntyjaa'ya ts'oo'n na tyuaa' nnty'iaya 'u quialjo'cheⁿ nlanaaⁿ ntyjaaⁿ ndaaya.

¹⁵ Quiaa Ty'oots'om na tjaañomtiuu c'oom'. Nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na ya ñ'oom ñequiondyu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyu', ndo' 'u je', quiaa' na xmaⁿñe cwii cwii ts'aⁿ na matseyu' yuu na m'aaⁿ'.

Carta na seiljeii Judas

Xma'ndye nn'a' na m'a' cwentaa' Ty'oots'om

¹ Ja Judas matseiljeiya cartawaañe. Cwiluiindyoy ts'a' na mandit'ntjomtye' nnom Jesucristo. Ti'xiqooya jndyu Jacobo. Cartawaañe matseicwano'nya juuna' ndaa' nn'a' na ma'ma' Tsotyaa'ya Ty'oots'om na macwji'ñoo' joona na macwjaa'ñe cwentaa'a', n'e na matseitjoom'na' joona ñequio Jesucristo.

² Quiaa Ty'oots'om na nleijndyetyi na nnto'ñoom'yo' na wi' ts'oom' 'o, ñequio na mei'cwii' ñomtiuu tic'om'yo' ñequio na candya' ts'oom' 'o.

M'a' nn'a' na cwinquio'nn'a'

(2 P. 2:1-17)

³ 'O nn'a'ya na wi' ts'oo'nya, jnda seiquee'na' ts'oo' na nntseiljeiya cwii' ñoom' cwentaa'yo' cantyja 'naa' juu na tjoom' na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om jaa, saa' je' maqua'nya cwenta na maca'na' na catsejndo'a n'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'naa' juu na cwilayu'ya n'oo'nya na juuna' ñejom tquiaa' na laxma' nn'a' cwentaa'a'.

⁴ Ee m'a' nn'a' quii'ntaa'yo' na cwilajomndyena ñ'e'ndyoy' saa' cwinquio'nn'a'na 'o. Ñoom' Ty'oots'om na jach'ee xuee teiljeii ma'mo'na' cantyja 'naa'na na nnt'uiwi'na' joona cha'xje' laxma'na na nntjoomna. Joona tic'omna cantyja 'naa'na, ee cwiwil'uee'ndyena juu naya na matseixmaa' na wanaa' na nnc'omyana ñequio nn'a' ndo' naljo' cwil'ana cwitjeii'ndyena cantyja 'naa' Jesucristo na cwiluiñe na matsa'ntjoom jaa ndo' macanda' nque' tjacantyja na t'ma' cwiluiñe jo ndaa'ya.

⁵ Meii' na ntyjii na manquiu'yo' ñoomwaa' saa' l'ue ts'oo' na cjaañjoom' n'om'yo' na ya tjei' Ty'oots'om nn'a' Israel ndyuaa' Egipto saa' jndanquiache' s'aa' na tja' nt'omndye joona na ticala'yu'na ñ'e'ñe'.

⁶ Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' nquiee' ángeles na ticaljoo'ndyena ts'iaa' na laxma'na, hasta 'ndyena yuu na seijndaa'ñe Ty'oots'om cwentaana, maleichom joona na praso mei' xocantycwii na chu'tye'ndyena l'uaancjo yuu na jaa'ñeñ'e'na hasta juu xuee quia na nncu'xee'na cha'tso.

⁷ Mati nn'a' tsjoom Sodoma ñequio Gomorra ñequio nn'a' nt'omche' njoom ndioche', tquiandyeñ'e'na na l'ana mei'quia nnom na quee' n'om seiina nchii' cha'xje' na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nnc'om nn'a', ndo' na luaa' tyol'a nn'a' njoom'ñee' tseixma'na' cwii na ma'mo'na' na nnt'uiwi' chom na tijoom canduu' nn'a' na nmeii' cwil'a.

⁸ Na'ñee' na m'a'na quii'ntaa'yo' meii' na manquiuna na tuii na ljo', saa' laxma'na nn'a' na cwicatsoona ndaa', cwila'ndaa'ndyena seiina, l'ona na nlque' Ta Jesús xje' joona, cwila'jnaa'na ángeles na t'ma' cwiluiindyey cañoom'luee.

⁹ Saa' ángel na cwiluitquieñe na jndyu Miguel quia na seijmei'ñe nnom tsa'jndii' cantyja 'naa' sei'ts'o' 'naa' Moisés, t'icatsejinaa'na' cwe' tsoom nnom juu: "Nquii' Ta Ty'oots'om catseitaa'na' 'u."

¹⁰ Saa' na m'a'na' wi' ñoom' cwila'nei'na nacjoo' mei'nquia na ticala'no'na, ndo' chjoowi' na ndya' cwila'no'tina, cwila'no'na jo' cwe' na c'ee' n'omna, cha'cwijom quioo' na cwe' mach'eetoyo'. Ndo' cantyja 'naa' jo' cwila'ndaa'ndye che'nquieena.

¹¹ Nlco'wi'na' na m'a'na' ee cwi'oontyjoona cha'xje' na s'aa Caín. Cha na nnta'ntjomna s'om cwila'jomndyena na tis'a s'aa Balaam ndo'

cwilawendyena nacjoo' Ty'ooṭs'om cha'xjeⁿ seiweñe Coré ndo' nc'e na ljo' s'aaⁿ seicuee' Ty'ooṭs'om jom.

12 Matseijnaaⁿna' 'o na ñ'eeⁿ na^ma'aⁿ quia na cwilajomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwilayu' na tjoom' cwicwa'yo' na cwicañjom n'om'yo' Ta Jesús ndo' na^ma'aⁿ ñequio na neiiⁿna cwicwa'na ndo' cwiwena ñ'eⁿndyo' meiⁿ tico'tiana' nquiuna. Matseijomna' joona cha'cwijom ts'aⁿ cwe' m'aaⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ nquii meiⁿ ticateix'ee canmaⁿ. Joona laxmaⁿna cha'cwijom nchquiu na wjaachuu jndye na tjaa ndaluaa' cachona'. Matseijomna' joona cha'na n'oom na meiiⁿ na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nl'ana' ta, saa tjaa ta col'ana', na we ndii' tjana' ee na jnda tyena' xeⁿ quii' nch'ioona'.

13 Cantyja na cwil'a na^ma'aⁿ la'xmaⁿna cha'na nmoⁿ t'maⁿ ndaaluee na mandyontquiena' chom' na tjoom' na cwajndii nt'a, la'xmaⁿna cha'na cancjuu na tijndaa' cwaaⁿ ntjya cwi'oono'. Majndaa' na ticantycwii na nljoo'ndyetyeⁿ na^ma'aⁿ yuu na ntomñ'eⁿ najaaⁿ.

14 Mati Enoc, ts'aⁿ na jnda ntquiee' ndii' na tei'cantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ Adán, tyotseineiⁿ ñ'oom na t'moⁿ Ty'ooṭs'om naquii' ts'oom cantyja 'naaⁿ na^ma'aⁿ. Tsoom: "Nt'iaya nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom cha'tso na macwjee'cañoom ñequio meiⁿ mei'cheⁿ nn'aⁿ na lju' n'om,

15 na nncu'xeeⁿ cha'tso nn'aⁿ ndo' na nnt'uiiweeⁿeⁿ cha'tsondye joona cantyja natia na jnda ñel'ana ndo' na nnts'aaⁿ na nnt'uiityeⁿna' nn'aⁿ na jeeⁿ tia ñejla'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom natia na jnda ñel'a, ndo' cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom wi' na jnda ñejla'neiⁿna nacjoom'm."

16 Na^ma'aⁿ ñequii'cheⁿ cwilancjoo'ndyena ljo' cwiluii na ticjaawee' nquiuna na cwil'a nt'omcheⁿ, ljo' na cwil'a nc'iaana cwiluena xocwil'ue jo'. Ñequii'cheⁿ l'ue n'omna na caluii natia na queeⁿ n'om seiina. S'a ñ'oom cwilaneⁿna ndo' ca'naaⁿndyena cha nquioo s'om lueena.

Matseijndo' Judas n'om nn'aⁿ na cwilayu'

17 Saa 'o nn'aⁿya na cwila'yu' na jnda ntyjiia 'o, cjaanjoom' n'om'yo' ñ'oom na jaach'ee xuee tyoñequia apóstoles cwentaa' Ta Jesucristo,

18 na tiyoluenandaa'yo': "Joo ncuue na macanda nnc'om nn'aⁿ na nla'neiⁿ ñ'oom tyoluee' ts'om nacjoo' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ooṭs'om. Ndo' nl'ana cha'tso nnom na tilju' na cwila'queeⁿ n'omna."

19 Jnaa' joona na cwitoⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwila'ñ'oom'ndyena cantyja 'naaⁿ joo na queeⁿ n'om seiina, meiⁿ ticalaxmaⁿna Espiritu na cwiluiiñe Ty'ooṭs'om.

20 Saa 'o je' nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiia, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' naquii' juu na cwila'yu'ya n'om'yo' na lju' tseixmaⁿna'. Calaneⁿ'yo' nnom Ty'ooṭs'om ñequio juu najndeii na matseixmaⁿ Espiritu Santo.

21 'O caljoo'ndyo' cantyja na m'aaⁿ Ty'ooṭs'om na candya' ts'oom 'o ndo' cwindo'yo' juu xuee quia nquii Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa nncwjee'nnaaⁿaⁿ, xjeⁿñeeⁿ nc'e na wi' ts'oom jaa ññequiaaⁿ na nnto'ñooⁿya na ticantycwii na nntandoo'a.

22 Nn'aⁿ na we waa na m'aaⁿ n'om cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, cat'moⁿ'yo' ndaana cha ñecwii nla'tiuuna.

23 Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tjachuuna' joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ na^ma'aⁿ, catjei'n'maaⁿndyo' joona' cha'cwijom na macwji' ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ quii' chom. Ndo' ñequio nt'omcheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' joona saa c'om'yo' na nquia'yo' na juu natia na laxmaⁿna tincw'uaa'ndyo' joona'.

Ñ'oom na macanda na matseit'maaⁿñena' Ty'ooṭs'om

24 Nnom Nqueⁿ na waa najndei na cwiluiiñê na nncwañom'm 'o na tincju'cjena' 'o na ñequio na neiⁿ'eⁿ nnts'aaⁿ na nncwintyje'yo' jo nnoom yuu na jeeⁿ caxuee na m'aaⁿ na meiⁿcwii tila'tjoondyo' jo nnoom,

25 nnom Nqueⁿ na ñequii'cheⁿ cwiluiiñê Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa cantya 'naaⁿ Jesucristo na jom cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa cala't'maaⁿndyo jom, jom cwitaa'jndyaaya jo ndaaya, jom cha'tso najndei matseixmaaⁿ, ndo' na maqueeⁿ xjeⁿ cha'tso, cha'xjeⁿ tyoontycwii na ñejndyowana', na waa na je', ndo' na ticantycwii na cwiwjaatina'. Amén.

Ñ'oom cantyja na tco'na' nty'iaa' Juan

'Naa' na t'mo' Jesucristo na quia nluui

1 Ñ'oommeii' tquiaa Ty'oots'om nnom nquii Jesucristo na jom ca'moo' jooona' ndaa nquiee nn'a' na cwindye'ntjom nnoom. Ñequio 'ndyoo ángel cwentaa' a' seica'moo' ñ'oom' ñee' n'oo' ja Juan na mandi'ntjo'ya nnoom. Ee joo ñ'oommeii' cwila'nei'na' cantyja na jnda teicandyoo' na nluui.

2 Jo' chii macwji'yuu'ndyoo ñ'oommeii' na t'mo' Ty'oots'om n'oo' ñequio Jesucristo. Macwji'yuu'ndyoo cha'tsoti na tco'na' na nty'iaa' ndo' na jndiiaa.

3 Matio'naa' ñe Ty'oots'om juu ts'a' na matsei'naa' ñ'oommeii' cantyja chiuu cwii ndyona', ndo' mati joo nn'a' na cwindye' ndo' cwila'we jooona' naquii' n'om. Ee jnda mawaa xje' na nluui cha'xje' na cwit'moo' ñ'oommeii'.

Ñ'oom na to'ñoom ntquiee' ntnaa' nn'a' na macwji' Ty'oots'om cwentaa' a'

4 Ja Juan matseicwano' ñ'oommeii' ndaa' 'o na cwiluiindyoo' ntquiee' ntnaa' nn'a' na macwji' Ty'oots'om cwentaa' a' na m'a'yo' ndyuaa Asia. Cato'ñoom'yo' naya na matseixmaa' ñequio juu na tjañomtiuu na mañequiaa' quii' ts'om ts'a'. Nque' na m'aa' ndo' m'aa' ñe' ndo' tyom'aa' cwitjooche' na nncuaa' tsjoomnancue' ndo' nncwjee'nnaa' a' ndo' mati cantyja 'naa' ntquiee' Espiritu na m'a'na jo nnom tio na wacatyee'.

5 Ndo' mati quiaa Jesucristo na nla'xma'yo' joo naya' ñee'. Jom cwiluiiñe' na macwji'yuu' ñe' ñ'oom na mayuu' ndaa'ya, ndo' jom ts'a' najndyee' na tando'xco na tue'. Cwiluiiñe' na matsa'ntjoom cha'tsondye' nn'a' na cwilui'itquiendye' ndaa' nn'a' tsjoomnancue'. Nque' na jee' candya' ts'oom jaa ndo' ñequio nioom'm na tcwe' tmaa' jaa jnaa'ya na waa.

6 Jnda tquee' jaa na t'ma' cwiluiindyoo' na m'aa'ya nacje' 'naa' Ty'oots'om. Ndo' tquee' na cwiluiindyoo' ntyee' na cwindya'ntjoo'ya nnom Ty'oots'om na juu cwiluiiñe' Tsotyee'. Catsei'tmaa' ñena' jom ndo' caluii'tmaa' ñe' cantyjati najndeii' na matseixmaa' cha'waati na yo. Amén.

7 Que'yo' cwenta, manncwjee'cañoom Cristo ñequio nchquiu. Ndo' cha'tsoti nn'a' nnty'iaa' jom, ndiñ'ee' nn'a' na jla'jomndye' na tuee'ee'. Ndo' cha'tso ntnaa' na cwii cwii nnom nn'a', jndeii' nla'xuaana na chjoo' n'omna quia na nnty'iaana jom. Maxje' nntseicandaa' ñena' na ljo'. Amén.

8 "Ja cwiluiindyoo' Alfa ñequio Omega. Ja maxje' m'aa'ya najndyee' ndo' na macanda." Luaa' matso nque' na matsa'ntjoom cha'tso. Nque' na m'aa' ndo' m'aa' ndo' maxje' ñe't'oom ndo' nncue'ntjoo' na nncwjee'cañoom. Nque' na cwiluiiñe' na cha'tso najndeii' matseixmaa'.

Tco'na' nnom Juan na nty'iaa' a' Cristo

9 Ja Juan na cwiluiindyoo' nn'a'yo' tjom na cwiwinoo'ya nawi' ñe'ndyoo', ndo' tjom na cwitue'ndyocjaaya nnom Ty'oots'om. Ee nquii' Jesucristo mañequiaa' na tjom m'aa'ya na ticatiom n'oo'ya. Ja tyom'aa'jna'ya ndyuaaxe'ncwe' na jndyuna' Patmos nc'e' na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om ndo' na tyocwji'yuu'ndyoo' cantyja 'naa' Jesús.

10 Juu xuee' na cwila't'maa'ndyoo' nque' na cwiluiiñe' na matsa'ntjoom jaa, m'aa'ya nacje' 'naa' Espiritu Santo ndo' t'moo' cwii na tco'na' n'oo'ya. Jndiiaa' na jndeii' teic'uaa' na seinei' ts'a' jo naxa'a' cha'cwijom jndyee' ntu.

11 Tso n'oo':

—Ja maxjeⁿ m'aaⁿya najndyee cwii tjoqcheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'. Cwa, catseiljei'tcuundyu' cantyja na manty'ia' njom'. Catsa' libro, ndo' catseicwanom' juuna' ndyuaa Asia ntquiee' tsjoom na m'aⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿa'. Cjaana' tsjoom Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ñequio Laodicea.

12 Quia jo' taquáⁿxaⁿa cha ya nnty'iaya ñeeⁿ juu matseineiⁿ ñeⁿndyo. Ndo' quia na jnda taquáⁿ, nty'iaya ntquiee' xjo s'om cajan' na cwicañjoom' nlca.

13 Xcwe quii'ntaaⁿ ncjo'ñeeⁿ nty'iaya meintyjee' nqueⁿ na matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ jom. Cweⁿ cwii liaatco xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ndo' tsei'jñaan' chu'tyeⁿ cwii 'naⁿ na tuii ñeⁿ s'om cajan'.

14 Sooxqueeⁿ canchii'na' cha'cwijom soo' catsmaⁿ canchii', ndo' cha'na canchii' tsaan'. N'omnnoom xueena' cha'cwijom chom.

15 Nc'eeⁿ caxueena' cha'na colo na matseixmaⁿ s'om wee quia na je'ndyo jlui'na' naquii' chom, ndo' seiļu'ya ts'aⁿ juuna'. Ndo' c'uaa na matseineiⁿ cha'cwijom c'uaa quia na cwicwjee' jndaa.

16 Ts'oqⁿ ntyjaya too'ndye ntquiee' cancjoo ndo' quii' ñom macalui'nom cwii xjo na we ntyja taq. Ndo' jeeⁿ caxuee nnoom cha'na xueeñe ñe'quioom' na quiajmeiⁿ!

17 Quia na nty'iaya jom, tioondyo jo nc'eeⁿ cha'cwijom ts'oo ja. Ndo' teicaljoom ts'oqⁿ ntyjaya nacjoya, tsoom nqoⁿ:

—Tinty'ue'. Ee maja na m'aaⁿya najndyee cwii tjoqcheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'.

18 Ja cwiluiindyo na wanda'oa. Ndo' meiiⁿ na jnda t'i'o saa je' m'aaⁿya na ticantycwii na wanda'oa. Cha'tso nn'aⁿ na cwijwe m'aⁿna nacje 'naⁿya ndo' mati Hades yuu meindoo' l'oo.

19 Cwa catseiljei' cha'tso na maco'na' njom' na manty'ia', ñequio cha'tso na nlco'na' nnty'ia' na cwiluii je' ndo' na cwii nncjaaluii.

20 Je' nntsjoq ljo' ma'moⁿ ñoom wanty'iuu'waa cantyja 'naa' ntquiee' cancjoo na nty'ia' na too'ndye ts'oq ntyjaya, ndo' ntquiee' xjo s'om cajan' na cwicañjoom' nlca. Joo ntquiee' cancjoo'ñeeⁿ, jo' jo' ntquiee' ángeles na cwil'a cwenta ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿa'. Ndo' joo ntquiee' xjo s'om cajan' na cwicañjoom' nlca, jo' jo' ntquiee' ntmaaⁿ naⁿñeeⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oqots'om.

2

Ñoom cwentaa ntquiee' ntmaaⁿnn'aⁿ: Ñoom na tja tsjoom Éfeso

1 Tsoti Jesús nqoⁿ:

—U Juan, catseiljei' ñoommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Éfeso. Catsu': "Nmeiiⁿ ñoom na matseinaⁿ nncjo na too'ndye ntquiee' cancjoo ts'oq ntyjaya. Ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿ ntquiee' xjo s'om cajan' na cwicañjoom' nlca:

2 Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo', ndo' cantyja na cwila'jnda'yo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Mantyjiiya na ticuaaya nquiu'yo' cantyja 'naa' nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye. Ndo' jnda jliu'yo' chiuu laxmaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwiluiindy apóstoles, jnda jliu'yo' na cantundye naⁿñeeⁿ.

3 Ntyjiiya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na cwila'quii' n'om'yo' meiiⁿ t'maⁿ nawi' cwiwi'nom'yo'. Meiⁿ ticwintqueⁿ'yo' na cwila'jnda'yo' na cwindye'ntjom'yo' nqoⁿ.

4 Saa waa na ntyjiiya ñ'e'ndyo': tacantyjaa' n'om'yo' ja cha'xjeⁿ quia to'jndyee'yo' na jeeⁿ jnda nquiu'yo ñ'e'ndyo.

5 Cjaañjoom' n'om'yo' cha'tso na ñel'ajndyee'yo' ndo' je' tacol'a'yo', calcwe' n'om'yo'. Cal'a'nnda'yo' yuu na ya cha'xjeⁿ na ñel'ajndyee'yo', Ee xe' tical'a'yo' na ljo', quia jo' nncuacañoo'ya 'o ndo' nncwji'a xjo na ñjoom' sca quii'ntaa'nyo'.

6 Saa waa cwii na jeeⁿ majo'ndyo cantyja 'na'nyo'. M'a'nyo' na jndoo'yo' ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' mati nncō jndoya ljo' na cwil'ana.

7 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espiritu Santo ndaa nmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om quia tso: 'Ñeeⁿ juu na jndaā jna'ñe ñequio natia, ññequiaya na nquii' taa' ts'oom na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ. Juu ts'oom'ñeeⁿ meintyjee'na' xcweya paraíso cwentaa' Ty'oots'om."

Ñ'oom na tja tsjoom Esmirna

8 Tsoti Jesús nooⁿ:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ na m'aⁿ na tsjoom Esmirna. Catsu': "Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿ ja, na m'aaⁿ ya najndyee ndo' m'aaⁿ ya na macanda. Ja meiiⁿ na jnda t'io saa je' jnda mawandō'xcō.

9 Mantyjiiya chiuu waa na m'a'nyo' ndo' nawi' t'maⁿ na cwiwinom'yo'. Ndo' ntyjiiya cantyja na wanty'iaandyo m'a'nyo' saa jo nnom Ty'oots'om laxmaⁿyo' na tyandyo'. Ntyjiiya ñ'oom wi' na cwilue nn'aⁿ nacjo'yo'. Naⁿñeeⁿ tuiindyena na judíos saa cantyja na cwil'ana mach'eeⁿ na mei'chjoo nchii jo' jooⁿ. Jooⁿ la'xmaⁿ na tmaaⁿ nn'aⁿ na matseitjom Satanás cwentaaⁿ aⁿ.

10 Tintyue'yo' cwii nawi' na manntjom'yo'. Ee queⁿyo' cwenta, mawaa xjeⁿ na cwantindyo' 'o nntsa'yo' w'aancjo nc'e na taa' ts'om tsa'jndii. Ee ñe'caljeiiⁿ chiuu n'om'yo'. Nntjom'yo' nawi'ñeeⁿ cwii qui xuee saa caljoo'ndyo'tye'nyo' na ñe'cwii cala'tiuu'yo' meiiⁿ ñequio jo' cwje'yo', quia jo' ja ññequiaya na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

11 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espiritu Santo ndaa nmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ aⁿ: 'Ñeeⁿ juu na jndaā jna'ñe ñequio natia, juu na jnda we ndii' na nncue' ts'aⁿ, xocat'uiina' jom."

Ñ'oom na tja tsjoom Pérgamo

12 Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Pérgamo. Catsu': "Luaa ñ'oom na matsjoo nncō na maleiñ'o'ya xjo na taa' we ntyja:

13 Mantyjiiya chiuu waa na m'a'nyo' ndo' na majo'to cwic'e'nyo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjom tsa'jndii. Ntyjiiya na tyeⁿ cwilei'ñ'om'yo' xueya ndo' tyootjei'ndyo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'e'ndyo meiiⁿ na xcwe quii' tsjom'yo' jla'cuee' nn'aⁿ ti'x'iaa'yo' Antipas. Jom ñequio na xcwe' ts'oom tyocwji'yuu'ñe cantyja 'na'ya ndaa nn'aⁿ na cwindyentjom nnom tsa'jndii na maxjeⁿ mac'eⁿ jo' jo'.

14 Saa niom nt'om na ntyjiiya ñ'e'ndyo', ee m'aⁿ cwantindyo' 'o na cwilei'ñ'om'tye'nyo' ñ'oom na t'moⁿ Balaam. Jom t'mooⁿ nnom Balac ñ'oom na sa'ana' na jla'tjoondye nn'aⁿ Israel nnom Ty'oots'om. Ee tsoom na ya na cala't'maaⁿndyena 'na' na cwe' nn'aⁿ nl'a. Ndo' ya na nnc'oocatsa'na seii

quioo' jo ndaana', jnda' jo' nntquiiina sei'ñeeⁿ. Ndo' tsoom na maxjeⁿ ya na cwe' nc'omyana ñequio nc'iaana.

15 Mati waa cwiicheⁿ na ntyjiiya ñ'eⁿndyo' na m'aⁿ nt'omndyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿ'yo' ñ'oom na cwit'mooⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jndoya.

16 Jo' chii calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ tical'a'yo' na ljo', tyuaa' nncuaçañoⁿya 'o ndo' ñequio xjo na macalui' quii' ndyo nnts'aaya tia' ñ'eⁿ cwantindyo' 'o na cwito'ñoom'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

17 Ñeeⁿ 'o na ñe'candyeyo', candyeyo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Ñeeⁿ juu na jnda' jnaⁿñe ñequio natia, ññequiaya maná na nlcwa' na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ. Ndo' ñeiquiaya cwii tsjo' canchii' nnom. Nacjoo' juuna' nntseijeixco xueya ndo' mei'cwii ts'aⁿ ticaljeii ljo' matso ljeii'ñeeⁿ, macanda nquii ts'aⁿ na nnc'o'ñom juuna' ntyjii."

Ñoom na tja tsjoom Tiatira

18 Tsoticheⁿ Jesús nqoⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿa' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Tiatira. Catsu': "Luua ñ'oom na matseinaⁿ nnc'o na cwiluiindyjo jnda Ty'oots'om. N'omnqoⁿ jeeⁿ xueena' cha'cwijom chom, ndo' nc'a caxueena' cha'cwijom s'om wee na jnda seilju'ya ts'aⁿ.

19 Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'na'ya na cwil'a'yo' ndo' na wi' n'om' nc'iaa'yo' na la'xmaⁿ'yo' na cwila'yu'ya n'om'yo'. Ndo' ntyjiiya na ya cwindye'ntjom'yo' nqoⁿ ndo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Ndo' je' canda'ati waa na cwil'a'yo' naquii' ts'iaaⁿ 'na'ya nchiiti quia to'jndyee'yo'.

20 Saa waa na ntyjiiya ñ'eⁿndyo' ee cwiñe'quiandyo' na ma'moⁿ cwii yuscu ñ'oom na tis'a quii'ntaaⁿ'yo'. Jom cwe' matsoyaaⁿ na cwiluiiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, saa mach'eeⁿ cha'na tyoch'ee yuscu na jndyu Jezabel. Manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom nqoⁿ. Ee ma'mooⁿ na wanaaⁿ na cwe' c'omyana ñ'eⁿ nc'iaana, ndo' na cala't'maaⁿ'ndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ya na catquiiina sei' na ty'equeⁿ nn'aⁿ jo ndaa jooⁿa'.

21 Ndo' jnda tquiaya na wanaaⁿ na calcwe' ts'oom jnaaⁿaⁿ, saa tiñe'calcwe' ts'oom na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñequio nn'aⁿ.

22 Queⁿ'yo' cwenta, ja nntseiquiogo cwii tycu w'ii nacjoom'm. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na cwe' m'a'ya ñ'eⁿñê, nnts'aa na nntjoomna cwii nawi' t'maⁿ xeⁿ na ticalcwe' n'omna na cwila'jomndyena natia na mach'eeⁿ.

23 Ja nntseicwajya cha'tso nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ na cwiluiindy cha'cwijom ntseinaaⁿ. Ndo' na ljo' cha'tso ntaaⁿ nn'aⁿ na macwji'i'a cwentaya nliuna na ja ntyjiitcuundy chiuu waa na matseituu ts'aⁿ ñequio chiuu waa na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ. Ndo' cantyjati na jnda ñel'a'yo', malaa'ti' ññequiaya na nlo'ñom ticwiindyo' 'o.

24 Saa nt'omndyo' 'o na m'aⁿ'yo' Tiatira na tyoolajomndyo' ñ'oom na cwindye naⁿ'ñeeⁿ, meiⁿ tyoowijndo' n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ na cwiluena la'xmaⁿ'na' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ Satanás. Ndo' na luua' waa ticatiqotyā xuu nacjo'yo'.

25 Saa macanda matsjoo na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na cwilei'ñ'om'yo', hasta xjeⁿ na nncuaya.

26 Ndaa joo nn'aⁿ na cwita'ntjom na ñe'cats'aa Satanás xjeⁿ jooⁿa ndo' cwiljoo'ndyetyeⁿ na cantyja 'na'ya hasta na macanda, ññequia najndeii na matseixmaⁿ na nnts'a'ntjomna nn'aⁿ na cwii cwii ndyuaa.

²⁷ Jnda tquiaa Tsotyaya na nntseixma^{ny}a na nntsantjo^{ny}a. Cha'xjeⁿ na nntiujndaq̄ xuaa na mmeiⁿ ts'aⁿ ts'ooml'eii'xjo, maluaaⁿ nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

²⁸ Ndo' nñequiaya caxjuuncoo nnom tsaⁿñeeⁿ.

²⁹ Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espiritu Santo ndaq̄ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ."

3

Ñ'oom na tja tsjoom Sardis

¹ Tsoticheⁿ Jesús nq̄oⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Sardis. Catsu': "Luaa matsjoo nnc̄o na matseixma^{ny}a ntquiee' Espiritu cwentaa' Ty'oqots'om ndo' ntquiee' cancjoo: Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'na^{ny}a na cwil'a'yo' na m'aⁿ'yo' ndo' na waa ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' na jeeⁿ tando' n'om'yo', saq̄ tiyuu'. 'O cwilaxmaⁿ'yo' cha'cwijom l'oo.

² 'O na m'aⁿ'yo' cha'cwijom na cwinda'yo', calcwiiya n'om'yo'. Juu chjoowi' na ndi cwileiñ'om'yo', calajnda'yo' na nncjaanajndeina'. Ee mawaa xjeⁿ na ñe'cantycwii naya'ñeeⁿ naquii' n'om'yo'. Ee maljeiya na tixcwe cwil'a'yo' jo nnom Tsotyaya Ty'oqots'om.

³ Quia jo' tyeⁿ cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda to'ñoom'yo'. Calawe'yo' joona' ndo' calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ ticalajndaa'ndyo' na nnc'om'c'eendyo', mats'ia jo' nncuacañoo^{ny}a 'o cha'cwijom macwjee'cañoom tsaⁿcanch'ue quia tic'omc'eeñe ts'aⁿ. Meiⁿ xocala'noⁿ'yo' ljo' xjeⁿ nncuacañoo^{ny}a 'o.

⁴ Saq̄ m'aⁿ cwantindyo' 'o tsjoom Sardis na tyoolacwajndiindyo' lia'yo' ñequio natia. Jo' chii nñequiaya liaa canchii' na nlcwee'yo' ndo' nnc'om'yo' ñ'eⁿndyo ee la'xmaⁿ'yo' na nnda'yo' joona'.

⁵ Ñeeⁿ joo na jndaq̄ jnaⁿndye ñequio natia, nntseicwaya liaa canchii' naⁿñeeⁿ. Meiⁿ tijoom catseicanduu'a ncueena nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Ndo' nncwji'yuu'ndyo na cwilui-indyena cwentaya jo nnom Tsotyaya ndo' mati jo ndaq̄ ángeles cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espiritu Santo ndaq̄ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ."

Ñ'oom na tja tsjoom Filadelfia

⁷ Tsoticheⁿ Jesús nq̄oⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Filadelfia. Catsu': "Ja cwiluiindyo na lju' ts'ooⁿ ndo' cwiluiindyo ñ'oom na mayuu'. Cha'xjeⁿ David tyowaa najneiⁿ na tyotsa'ntjoom cha'waa ndyuaaⁿaⁿ, mati ja matseixma^{ny}a juu najndei na matsa'ntjom Ty'oqots'om. Ee ja tseixma^{ny}a na nñequiaya na wanaaⁿ na nncjaaquiee' ts'aⁿ cañoom'luee oo na ticwanaaⁿ. Nnc̄o matseicanaaⁿndyo ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaq̄ nntseicu'tyeⁿ. Oo matseicu'tya^{ny}a ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaq̄ nntseicanaaⁿñe. Luaa waa na matsjoo nnc̄o:

⁸ Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'na^{ny}a na cwil'a'yo'. Canty'ia'yo', jnda seicanaaⁿndyo cwii cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaq̄'yo' cha ndaq̄ nnt-jei'yuu'ndyo cantyja 'na^{ny}a, ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaq̄ nntseicu'. Ee meiiⁿ tit'maⁿ waa na jnda'yo', saq̄ cwilacanda'yo' ñ'oomya meiⁿ tyootjei'ndyo' cantyja 'na^{ny}a.

9 Luaa waa na nnts'aaya. M'aⁿ nn'aⁿ tsjom'yo' na cwiluena na joona na mayuu'cheⁿ judíos na wi' ts'om Ty'oots'om. Saa cantyja na cwil'ana mach'een^a na tiyuu' na ljo'. N'enquii'cheⁿ cantu cwila'neiⁿna, ee la'xmaⁿna tmaaⁿ cwentaa' Satanás. Jo' chii queⁿyo' cwenta, nnts'aaya na nnc'oontyjaa'na 'o na nnta'na na cantyena jo ndaa'yo'. Ndo' na nnc'oola'noⁿna na ja m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o.

10 Nc'e na cwiqueⁿyo' cwenta ñ'oom na tsjoo na tica'ndyenc'uaa'ndyo' meiⁿchiuucheⁿ na cwitjom'yo', jo' chii mati ja nnts'aa cwenta 'o juu xjeⁿ quia na nlco'wi'na' cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

11 Queⁿyo' cwenta, matyuaa' nncuacañoⁿya 'o. Cha'tso naya na tseixmaⁿya na jnda to'ñoom'yo', tila'candyaandyo' joona', cha' tints'aana' na ticanda'yo' cwii corona.

12 Ñeeⁿ juu na cwina'ñe ñequio natia, ja nnts'aa na nljoo'ñetyeⁿ nacañoom' Ty'oots'om. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom cwii ta ts'oomx'ee wats'om cañoom'luee. Ndo' tijoom cwinncwji'na' juu jo' ee nquii Ty'oots'om cwentaya cwiluiñê wats'om'ñeeⁿ. Ndo' nntseiljeiya xueⁿeⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ ñequio xuee' tsjoom 'naa'aⁿ, majuu tsjoom Jerusalén xco. Tsjoom'ñeeⁿ nndyocuenta' na nnaⁿna' cañoom'luee yuu na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê cwentaya. Ndo' mati nntseiljeiya cwiicheⁿ xueya na xcona' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ.

13 Ñeeⁿ 'o na ñe'candyeyo', candyeyo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa nntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaa'aⁿ.

Ñ'oom na tja tsjoom Laodicea

14 Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Laodicea. Catsu': "Luaa matsjoo nncō na cwiluiindyō ñ'oom na mayuu' ndo' ñequii'cheⁿ macwji'yuu'ndyō ñ'oom na candaā'. Ñ'eⁿndyō ja s'aa Ty'oots'om cha'tso na tuui.

15 Ja mantyjiiya chiuu waa na la'xmaⁿyo'. Ticatseijomna' 'o meiⁿ cha'na ndaatoo teiⁿ, oo meiⁿ cha'na ndaatoo jmeiⁿ. Toom cwe' m'aⁿyo' na queeⁿya n'om'yo' cantyja 'naⁿya quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatoo jmeiⁿ. Oo toom cwe' canda'ñ'eⁿ na l'o'yo' ja quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatoo teiⁿ.

16 Saa nc'e na cwe' cwiljoyato n'om'yo' chiuu waa na m'aⁿyo', jo' chii matseijomna' 'o cha'cwijom ndaa na cwe' tue'ncue, meiⁿ tijmeiⁿ ndo' meiⁿ titeiⁿ. Na luaa' waa na cwila'xmaⁿyo', maxjeⁿ nncwjiia' 'o cantyja 'naⁿya cha'xjeⁿ na macwji' ts'aⁿ ndaaajnaⁿ quii' ndyoo.

17 Ee cwindu'yo': Já tyandyō, jnda teit'aa' naaⁿyâ. Meiⁿ cwii tjaa na cwiimatseitjoona' já. Saa ticaliu'yo' na 'o la'xmaⁿyo' nn'aⁿ na nty'iaa'ndye. La'xmaⁿyo' nn'aⁿ na wi' cwitjoom, ndo' nn'aⁿ na ñeeⁿndye. La'xmaⁿyo' na nchjaaⁿyo' ndo' na ñecantsei'ndyo'.

18 Jo' chii matseijndo'a n'om'yo' na cal'uee'ndyo' naya na m'aaⁿya na matseijomna' juuna' cha'na s'om cajaan' na cajndati, quia jo' nnc'om'yo' na mayuu'cheⁿ na tyandyo' jo nnom Ty'oots'om. Ndo' cal'uee'ndyo' liaa canchii' na m'aaⁿya na nlcwee'yo', quia jo' nntseicu'na' na jnaaⁿyo' na m'aⁿyo' na ñecantsei'ndyo'. Ndo' cal'uee'ndyo' ncheⁿ nasei na nnc'oocue n'omndaā'yo' quia jo' nleitquioo'yo' na nla'noⁿyo' chiuu waa cantyja na m'aⁿyo'.

19 Cha'tso nn'aⁿ na candya' ts'ooⁿya, quia cwila'tjoondyena macwaⁿya joona, ndo' matseisei'a joona quia na macaⁿna'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'naⁿya, ndo' calcwe' n'om'yo'.

²⁰ Queⁿyo' cwenta, meintyjaa'a 'ndyoots'a ndo' macjoo'a juuna'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nndii na macwa'ya, ndo' nntseicanaa'ñe 'ndyoots'a, nncjoquia'a na nntseijomndyo ñ'eⁿñê. Nlcwaa'a ñ'eⁿñê ndo' mati nlcwaaⁿaⁿ ñ'eⁿndyo.

²¹ 'Ñeeⁿ juu na jndâ jnaⁿñe ñequio natia, quia mawa'catyaⁿ tio 'na'ya, ñequiayia na nncwa'catyeeⁿ na cañomya, cha'xjeⁿ ja jndâ jnaⁿndyo ñequio natia ndo' jndâ jndyocajma'ya nacañoom' Tsotyaya tio 'naaⁿaⁿ.

²² 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espiritu Santo ndâa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿaⁿ."

4

Cwiwit'maaⁿñe Ty'oqots'om cañoom'luee

¹ Jndâ jndii ñ'oommeiⁿ!, quia jo' tco'nnda'na' nooⁿ na nty'iaya cwii 'ndyoots'a na wanaaⁿ cañoom'luee. Ndo' jndiinda'a na seineiⁿ juu na jndiijndyaa na teic'uaa jndyee' cha'cwijom ntu, tso nooⁿ:

—Candyo'waa' ñjaaⁿ, ndo' m'mooⁿya njom' chiuu waa na quia wjaaluiti.

² Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Espiritu Santo. Quia jo' nty'iaya na meintyjee' cwii tio cañoom'luee, wacatyeeⁿ cwii ts'aⁿ nacjoo' juuna'.

³ Jeeⁿ neiⁿncoo' caxueeñê. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom tsjo' jasje ñequio cornalina na jeeⁿ wando' colo 'naaⁿna'. Tio'ñeeⁿ ndii'na' catsuut-soom'naⁿ na tseijomna' cha'na tsjo' esmeralda na jeeⁿ neiⁿncoo'na'.

⁴ Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ meintyjee' nt'omcheⁿ ntquiuu nchoo' ñequiee ntio. Jo' jo' meindyuaandy ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiliitquiendye. Cwee'na liaa canchii' ndo' ñjom corona s'om cajaan nqueⁿna.

⁵ Juu tio'ñeeⁿ na meintyjee' xcwe cwicalui' chom ntsuee ndo' c'uaa cwila'naⁿna'. Ndo' jo nnom tio'ñeeⁿ meintyjee' ntquiee' sca catsuu na cwiwixuee chom. Joo chom'ñeeⁿ cwiliuindy ntquiee' Espiritu na cwiliuñe Ty'oqots'om.

⁶ Ndo' jo nnom tio'ñeeⁿ waa cwii ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo.

Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ m'aⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na niom n'om ndâana jo nanqueⁿna ndo' jo ndâana.

⁷ Juu tsaⁿ na wando' na nty'iajndyaa, matseijomna' jom cha'cwijom liom. Ndo' tsaⁿ na jndâ we, matseijomna' jom cha'cwijom quioo'jndyo. Tsaⁿ na jndâ ndyee, matseijomna' nnoom cha'na nnom ts'aⁿ. Ndo' tsaⁿ na jndâ ñequiee, matseijomna' jom cha'cwijom cachi na mantya.

⁸ Ndo' cha'tsondye joo naⁿñeeⁿ na ta'ndo', niom yom yom lquiina. Cha'waandyena ñ'eⁿ lquiina chuu' n'om ndâana. Naxuee natsjom tic'oomeintyjee'na na cwiluena:

Nquii Ta Ty'oqots'om matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda.

Lju'. Lju'. Lju' cwiliuñe.

Nqueⁿ m'aaⁿ nacjee' na jnaⁿjndyena'.

Mâxjeⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' nncue'ntyjo na nncwjee'cañoom.

⁹ Joo ñequiee naⁿñeeⁿ na ta'ndo', cwilcwii'na nquii Ty'oqots'om na wacatyeeⁿ tio, jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwila't'maaⁿndyena jom ndo' cwiñe'quiiana na quianl'uaaⁿaⁿ.

¹⁰ Quia na cwil'ana na ljo', quia jo' cha'tso ntquiuu nchoo' ñequiee naⁿ na cwiliitquiendye cwita'na cantyena jo nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Cwila't'maaⁿndyena jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwitsa'na corona 'naaⁿna jo nnom tio. Cwiluena:

¹¹ 'U Ta Ty'oqots'oomyâ na t'maⁿ cwiliuindy',

jeeⁿ matsona' na cwit'maaⁿndyu'.

'U tijoom cantycwii cantya najndu'.

'U sa' cha'tso na niom.

Tuiina' nc'e na l'ue ts'om' ndo' ndim'a'na' nc'e 'u.

5

Tsom na to'ñom Catsma'

1 Ndo' nty'iaya cwii tsom na chu'lcwiina' na maleiñ'oom nque' na wacatyee' nacjoo' tio. Ndiina' ts'oo' ntyjaya ndo' we ntyja teiljeiina'. Ndo' ntquiee' joo na tjata'tye'na'.

2 Ndo' nty'iaya cwii ángel na jee' jndei ndo' jee' c'uaa 'ndyoo na matseinei'. Mawax'ee:

—¿'Nee' juu tseixma' na nntseicanaa'ñe yuu na ta'tye' tsomwaa ndo' na nntseicanao'ñ juuna'?

3 Saa mei'cwii tjaa 'ñee' c'oom na matseixma' na nntseicanaa'ñe tsom'ñee', mei' ángeles cañoom'luee, mei' nn'a' tsjoomnancue, mei' añmaa' nn'a' na jndā tjā na m'a' tsjoom l'oo. Mei' cwii na ndyee ndii'ndye joona tīcandaā nty'iaa' naquii' tsom'ñee'.

4 Jo' chii jee' tyot'ioo cwe' nc'e na mei'cwii tjaa 'ñee' tseixma' na nntseicanaa'ñe tsom'ñee', mei' na nnty'iaa' naquii'na'.

5 Ndo' cwii nquiee na'ñee' na cwiluiitquiendye tso noo':

—Tant'ioo' ee m'aa' nque' na jndā seityuee'ñe' juu natia. Jom tseixmaa' na nntseicanaa'ñe cwii ndo' cwii ntquiee' joo na tjata'tye' tsom'ñee' ndo' nntseicanao'ñ juuna'. Jom matseicajndyuna' Liom cwentaa' tmaa' nn'a' Judá na cwiluiiñe' tsjaa' David na jndyowicantyyoo'.

6 Quia jo' nty'iaya cwii ts'a' cha'cwijom catsma' na jndā jla'cuee' nn'a'. Meintyjee'ñe' nacañoom' tio quii'ntaa' ñequiee na'ta'ndo' ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye. Jom niom ntquiee' ndei'ñee'ñe' ndo' niom ntquiee' n'omnoom. Joo n'omnoom cwiluiindyena' ntquiee' Espiritu na cwiluiiñe' Ty'oots'om na ñoom cha'waa tsjoomnancue.

7 Ndo' tjantyyaa'na' nquii na wacatyee' tio. To'ñoom tsom na ndii' ts'o ntyjaya.

8 Ndo' jom na matseicajndyuna' Catsma' quia jndā to'ñoom tsom'ñee', quia jo' ñequiee na' na ta'ndo' ta'na cantyena jo noom ndo' majo'ti l'a ntquiuu nchoo' ñequiee nn'a' na cwiluiitquiendye. Ticwiindy na'tquie'ñee' maleiñ'oom arpa ñequio waso s'om caja' na to'o'che'na' ñjom suu. Suu'ñee' tseixma'na' ñ'oom ndyuee nn'a' na cwiluiindy cwentaa' Ty'oots'om quia na cwila'nei'na noom.

9 Ndo' cwitana cwii luantsa xco. Cwiluena:

'U tseixma' na nnc'o'ñom' tsomwaa' ndo' nntseicanaa'ndyu' yuu na tjata'tye'ñ juuna'.

Ee jla'cuee' nn'a' 'u ndo' ñequio niom' tiom'l'ua' jnaa' nn'a' cha nla'xma'na cwentaa' Ty'oots'om.

Joona cwiluiindyena nn'a' na ticwii cwii ntmaa', ñequio nn'a' na ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'nei',

ñequio nn'a' na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'a' cwii cwii ndyuaa.

10 Jndā tque' na cwiluiindyena tmaa' nn'a' na matsa'ntjom Ty'oots'oomya. Ndo' jndā tque' joona na cwiluiindyena ntyee na cwindye'ntjomna noom. Ndo' nntsa'ntjomna nn'a' tsjoomnancue.

11 Quia jo' cwii'che' cwii ndii' nty'iaya ndo' jndiia na c'uaa ndyuee jndye ángeles na m'a' ndioche' yuu na wacatyee' tio ñequio ñequiee na' na ta'ndo', ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye. Ndo' tue'ntyjo' na jndyendye ángeles'ñee' cha'na nqui mei' ndii' na nqui nqui mei'.

12 C'uaa cwiluena:

Juu Catsmaⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ,
t'maⁿ cwiluiiñê cantyja najneiⁿ,
ndo' tseixmaaⁿ na tyañê.

Macanda jom cwiluiiñê na jndo' ts'oom ndo' cha'tso nnda^a nnts'aaⁿ.
Jeeⁿ maty'iomna' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naa'ⁿaⁿ, ndo'
calawa^aandya^aya jom ndo' cala't'maaⁿndyo jom.

¹³Ndo' mati jndiyya na teic'uaa ndyuee ticwii cwii nnom na s'aa Ty'oots'om
jo cañoom'luee, ñequio nnom tsjoomnancue, ñequio tsjoom l'oo, ñequio naquii'
ndaaluee. Cha'tso na m'aⁿ jo' jo' luua tyolue:

Cantyjati na tjaa yuu cwintycwii xuee,
cala't'maaⁿndyo nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio ñequio juu Catsmaⁿ.

Maty'iomnana' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naa'ⁿaⁿ, ndo' calawa^aandya^aya
joona,

ee t'maⁿ waa najndeiⁿ na la'xmaⁿna.

¹⁴Ndo' ñequieendye naⁿ na ta'ndo', tyolue:

—Amén.

Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ta'na cantyena,
tyola't'maaⁿndyena nqueⁿ na tjaa yuu nntycwii na wanoom'm.

6

Ntquiee' joo na tjatq'tyeⁿ tsom

¹Quia jo' nty'iaya nquii Catsmaⁿ seicanaaⁿñê yuu najndyee na ntquiee' joo
na ta' t'som'ñeeⁿ. Ndo' jndiyya na matseineiⁿ cwii tsaⁿ najndyee na ñequieendye
naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. C'uaa seineiⁿ cha'cwijom c'uaa 'ndyoo tsuee. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

²Quia jo' jleity'iom ñooⁿ ndo' queⁿ cwenta, nty'iaya cwii caso canchii'.
Ndo' wa'l'joo ts'aⁿ naxeⁿ'yo'. Maleiñ'oom casa' ndo' jndá to'ñoom corona na
ñjom xqueeⁿ. Tyomanoom na jndá jnaⁿñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacjoom'm ndo'
mal'uee'ñê yuu na nnaⁿjndeiityeeⁿ.

³Jndá na seicanaaⁿñê yuu na jndá we na ta'tyeⁿ t'som'ñeeⁿ quia jo' jndiyya
na matseineiⁿ tsaⁿ na jndá we na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁴Ndo' jlui'nom cwicheⁿ caso wee. Ndo' juu ts'aⁿ na wa'l'joo, to'ñoom
najneiⁿ na nncwjaa'ñê tia' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha cantycwii na ya m'aⁿ na ñ'eⁿ
nc'iaana tsjoomnancue, cha yacheⁿ cala'cwjeendyena. Ndo' to'ñoom cwii xjo
esada na jeeⁿ t'maⁿ.

⁵Jndá na seicanaaⁿñê yuu na jndá ndyee na ta'tyeⁿ t'som'ñeeⁿ quia jo'
jndiyya na matseineiⁿ tsaⁿ na jndá ndyee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'.
Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

Ndo' nty'iaya cwii caso ntoom ndo' ts'aⁿ na wa'l'joo maleichom lua'ncjeⁿ.

⁶Ndo' jndiyya teic'uaa quii'ntaaⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na catseineiⁿ ts'aⁿ,
ts'o:

—We tsua'xjo l'queeⁿ trigo, na jndana' cwii denario, cha'xjeⁿ na mawan-
tjom ts'aⁿ na cwii xuee. Ndo' yom tsua'xjo l'queeⁿ cebada na jndana' cwii
denario, sa^a tintsa' na nntseitjoona' seitye ñequio winom.

⁷Quia na seicanaaⁿñê yuu na jndá ñequiee na ta'tyeⁿ t'som'ñeeⁿ, jndiyya na
matseineiⁿ tsaⁿ na jndá ñequiee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁸Quia jo' jleity'iomnnda' ñooⁿ ndo' queⁿ cwenta nty'iaya cwii caso tsjaa'.
Ndo' ts'aⁿ na wa'l'joo, matseicajndyuna' jom nquii' na waa najndeiⁿ na cwijwe
nn'aⁿ. Ndo' jo naxeⁿ'eⁿ jndyontyjo tsaⁿ na cwentaⁿ yuu na meindoo'

l'oo. To'ñoomna najndana na nla'cwjeena xcwee' na xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Nl'ana na nla'cwjeendye nn'aⁿ ñ'eⁿ ncjo, ndo' ñequio jndo' t'maⁿ, ndo' ñequio ntycu, ndo' ñequio quioo' wjee.

⁹ Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda 'om na ta'tyeⁿ tsoom'ñeeⁿ quia jo' teitquioo' nty'iaya tio t'maⁿ. Ndo' jo ndo' x'eena' m'aⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na jla'cwjee nn'aⁿ jooa nc'e na tîca'ndyena ñ'oom' Ty'oots'om, meiⁿ tîca'ndyena na tyotjeii'yuu'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁰ Joo na ñ'eeⁿ jndei jla'xuaana, jluena:

—U Ta na macandã nncu' matsã'ntjom' cha'tso, 'U tseixmaⁿ na lju' ts'om' ndo' na matseil'candã' ñ'oom' ndyo'. ¿Cwanti cwiyo m'aaⁿna' ndo' nncue'ntyjo na nncu'xeⁿ na ñ'eeⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na waa jnaaⁿna jnaaⁿ na tjaã jã? ¿Cwaaⁿ nntsa' na nntioomndyena nioomyã na tcwe'?

¹¹ Ndo' cwii cwiindye jooa to'ñoomna liaa canchii' na tei'ncoona'. Ndo' matsoom ndãana na cwindo'yana chjootindyoy hasta quia nntse-icandaã'ñena' na nncwje nt'om nn'aaⁿna na cwindy'ntjom nnoom, ee ma-jndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ na ñ'eeⁿ cha'xjeⁿ na tja jooa.

¹² Seicanaaⁿñê yuu na jnda yom na ta'tyeⁿ tsoom'ñeeⁿ. Ndo' queⁿ'yo' cwenta jeeⁿ jndei s'eii. S'aana' na teintomñe ñ'e'quioom' cha'na cwii liaa na ntom ndo' s'aana' na teiweeñe chi' cha'cwijom niom'.

¹³ Ndo' cancjuu jnaaⁿndyena tsjo'luee, tquiaandyena tsjoomnancue. Cha'xjeⁿ na cwiquiaa ta'ndaa xqueⁿ ts'oom higuera quia na jndei m'aaⁿ jndye, maluaa' matseijomna' tquiaandye cancjuu.

¹⁴ Ndo' tjatseilcwiñena' tsjo'luee cha'na matseilcwiñe che'nquii tsuee mana teindyona'. Ndo' cha'tso ntsjo ñequio ndyuaaxe'ncwe, tei'ndyona'.

¹⁵ Quia jo' nty'iaya nquiee nn'aⁿ na cwiatsã'ntjom ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ty'elei'nomna ñequio nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyey tsjoomnancue, ñequio nn'aⁿ na cwiatsã'ntjom sondaro. Ndo' ñequio nn'aⁿ na tyandyey, ñequio nn'aⁿ na waa najndei na cwila'xmaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwindy'ntjomtyeⁿ, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Cha'tso na ñ'eeⁿ ty'eta'nty'iuuna naquii' ntsjo, quii'ntaaⁿ ljo'nty'a ndo' naquii' lue'ljo'.

¹⁶ Tyola'xuaana ndaaⁿ ntsjo ñequio ljo'nty'a, jluena:

—Cwa, quiaandyoy' nacjooyã cha nndaã nnta'nty'iuuyã nnom nqueⁿ na mawacatyeeⁿ tio ñequio nnom nquii Catsmaⁿ na t'maⁿ nlco'weeⁿeⁿ jã. Ee nnts'aaⁿ na catioo'ndyo.

¹⁷ Ee jnda tue'ntyjo juu xuee na t'maⁿti na matseiw'iityeⁿ jã cantyja 'naaⁿ jnaaⁿyã. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nndaã nluii'ñe na tîcat'uiina' juu jo'.

7

Tioo ángeles sqyo cantaa nn'aⁿ Israel

¹ Nquii Catsmaⁿ, jnda teinom na seicanaaⁿñê yom joo na tjata'tyeⁿ tsoom'ñeeⁿ quia jo' nty'iaya ñequiee ángeles na meiⁿ'ntyjee' ñequiee nqui tsjoomnancue. Cwila'cu'na jndye cha tancjaana' nnom tsjoomnancue, meiⁿ nnom ndaaluee, meiⁿ nacjoo n'oom.

² Jooa jnda tquiaa Ty'oots'om na waa najndana na nl'ana nata' tsjoomnancue ñequio ndaaluee. Mati nty'iaya cwiicheⁿ ángel na jnaⁿ jo yuu na macalui' ñe'quioom', juu maleiñ'oom sayo 'naaⁿ Ty'oots'om na wando'. Jndei seixuaa ndaaⁿ ñequiee ángeles'ñeeⁿ.

³ Tso ndãana:

—Nntioojndyaa sayo cantaa nn'aⁿ na cwindy'ntjom nnom Ty'oots'oomya, ndã jo' wanaaⁿ na nla'nda'yo' tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' n'oom.

4 Ndo' jndiiaa cwanti nn'aⁿ na tioo ángeles'ñeeⁿ sayo cantaa. Na^m'ñeeⁿ tue'ntyjo cwii siaⁿto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿndyena na cwiluindyena canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

5 Na cwii cwii tmaaⁿ'ñeeⁿ jndaⁿ'ti canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ na tioo ángeles saayo cantaa. Tioona saayo canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Judá, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Rubén, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Gad,

6 canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Aser, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Neftalí, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Manasés,

7 canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Simeón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Leví, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Isacar,

8 canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Zabulón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ José, ndo' canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Benjamín.

Tmaaⁿ' nn'aⁿ na cwee' liaa canchii'

9 Ndo' quia na jnda teinom cha'tso nmeiⁿ!, nty'liaya cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ na jndyendye na meiⁿ'cwii ts'aⁿ xocandaⁿ nncuncho. Jnaⁿ na^m'ñeeⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' la'xmaⁿ'na ticwii cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ'na. Meiⁿ'ntyjee'na jo nnom tio yuu na m'aaⁿ Ty'ooots'om ndo' na m'aaⁿ Catsmaⁿ. Cwee'na liaa canchii' teincoo ndo' too' njom n'oom tanc'a lueena.

10 C'uaa cwila'neiⁿ'na, cwiluena:

Nquii Ty'ooots'om cwentaaya na wacatyeeⁿ tio,
ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ,

macanda joona nquiuna cantyja na cwicalui'n'maaⁿndyo.

11 Ndo' meiⁿ'ntyjee' cha'tso ángeles ndiocheⁿ nacañoom' tio yuu na meindyuaandyee nn'aⁿ na cwiluítquiendye ñequio ñequiee na^m'ñeeⁿ na ta'ndo'. Ty'etanquio ángeles nnomtyuaa jo nnom tio na wacatyeeⁿ nquii Ty'ooots'om na tyola't'maaⁿndyena jom.

12 Tyoluena:

Amén. Maty'iomna' na ticantycwii na cwila't'maaⁿndyo Ty'ooots'oomya ndo'
na cwilawaⁿandyaaya jom.

Macanda jom tseixmaaⁿ cha'tso na jndo' ts'oom.

Cwil'uuya na quianl'uaaⁿ'aⁿ ndo' cwil'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ,
ee jom t'maⁿ cwiluiiñê cantyja najneiⁿ ndo' cha'tso nndaⁿ nnts'aaⁿ.

Tijoom cwintycwii cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Amén.

13 Quia jo' cwii na^m'ñeeⁿ na cwiluítquiendye, tso nqoⁿ:

—Joo na^m'aⁿ na cwee' liaa canchii' teincoo, ¿aa matsei'nqoⁿ ljo' cwilui-
indyena, ndo' yuu jnaⁿ'na?

14 Ndo' tsjooya nnom tsaⁿ'ñeeⁿ:

—'U ta, mantyi'!

Ndo' jom tsoom nqoⁿ:

—Nmeiⁿ joo nn'aⁿ na jnda jnaⁿndye nawi' t'maⁿ na tei'nom. Jnda jla'yutyeⁿ'na ñ'eⁿ nqueⁿ na jñoom Catsmaⁿ na seiljoom'm n'omna ñequio nioom'm. Jo' na cwee'na liaa canchii'.

15 Manc'e jo' m'aⁿ'na jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'ooots'om. Naxuee nat-
sjom cwindye'ntjomna wats'om cañoom'luee. Ndo' nqueⁿ mach'eeⁿ cwenta
joona.

16 Taxoc'omna na ñe'jndo'tina, meiⁿ na ñe'cwetina ndaa. Taxocanty'iaa'ti
ñe'quioom' nacjoona, meiⁿ na nntseicoofetina' joona.

17 Ee nquii Catsmaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo nnom tio, jom nnteix'eeⁿ
joona. Cha'na ts'aⁿ na maleichuu canmaⁿ, nncjaachom joona yuu waa

xo'tyeⁿ na xocantquiee' ndaatoo na mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Ndo' nquii Ty'oqots'om nncuee'ñê ndaandaqana.

8

Sayo na jnda ntquiee'

1 Nquii Catsmaⁿ, quia na seicanaaⁿñê cwiicheⁿ joo na jnda ntquiee' na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ, quia jo' teicheⁿ cañoom'luee cha'na xcwe hora.

2 Jnda jo' ntyia ntquiee' ángeles na meiⁿntyjee' jo nnom Ty'oqots'om. To'ñoomna ntquiee' ntu.

3 Ndo' tue'cañoom cwiicheⁿ ángel. Tjameintyjeeⁿeⁿ ndyeyu nomts'om na tuina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ. Maleiñ'oom xo' cwentaa' tsioomsuu na tuina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ. Ndo' to'ñoom cwenta jndye suu na nntseicoom nacjoo' nomts'om na meintyjee' jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'oqots'om. Seitjoom suu'ñeeⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ cha'tso nn'aⁿ nnom Ty'oqots'om, majoo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaaⁿaⁿ.

4 Jnda jo' seicoom jooaⁿ. Tjawa tsioomsuu'ñeeⁿ jo nnom Ty'oqots'om na tjoom'na' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnoom na la'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

5 Ndo' juu ángel'ñeeⁿ seicatom'm xo' 'naaⁿaⁿ ñequio ñoom na ntyjo nomts'om. Jnda chii tjoom'm juuna' xjeⁿ tsjoomnancuecheⁿ. Mañoom' teic'uaa na jndeiⁿ cwila'xuaa ntsuee. Jndye nnom na tyowic'uaa. Tco'na' chom tsuee, ndo' s'eii.

Ntquiee' ntu na cwilei'cho ntquiee' ángeles

6 Quia jo' joo ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' ntu, jla'jndaa'ndyena na nntjoo'na.

7 Juu ángel najndyee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' jna'na' na tua' tsaⁿ, tua' chom, na tjoom'na' niom'. Tquiaana' tsjoomnancue. Ndo' tco manndyoo' xcwe tsjoomnancue mati tco manndyoo' xcwe n'oom na meiⁿntyjee', ndo' tco cha'tso jnda ndeiⁿ.

8 Ángel na jnda we tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' ty'oom chom cwii cha'cwijom sjo t'maⁿ, jnda chii tju'na' jo' ts'om ndaaluee. Ndo' manndyoo' xcwe na cha'tso ndaaluee seicwaqueⁿna' niom'.

9 Jo' chii s'aana' na manndyoo' xcwe na cha'tso quioo' na m'aⁿ ndaaluee, tjayo'. Ndo' manndyoo' xcwe la'andaa seityuii'na'.

10 Ángel na jnda ndyee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' jnaⁿ cwii caxjuu t'maaⁿ tsjo'luee. Cwicoñê cha'cwijom chom scacatsuu ndo' tiooñê nacjoo manndyoo' xcwe candaa ñ'eⁿ lui'xo'.

11 Ndo' s'aana' jeeⁿ ja ndaatoo'ñeeⁿ cha'cwijom tso tjacanoom. Jo' chii caxjuu'ñeeⁿ seicajindyuna' tso tjacanoom. Ndo' jndye nn'aⁿ na teil'uee'ndye ndaa'ñeeⁿ, tjana ee jeeⁿ jana'.

12 Ángel na jnda ñequiee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' manndyoo' cha'na xcwe ñe'quoom' ñ'eⁿ chi' sei'ndaa'na'. Teintomna'. Ndo' majo'ti cancjoo tei'ndaa'. Taticwixueena'. Mati ñe'quoom' seitjooⁿna' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê. Ndo' mati natsjom, seitjooⁿna' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê chi' ñequio cancjoo.

13 Quia jo' ntyi'aya, mantya cwiicheⁿ ángel nandyee. Ndo' jndi'ya na jndeiⁿ matseixuaa, tso:

—Jeeⁿ wi' nntjoom nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue, quia na nleic'uaa ntu na cwinntjoo' ndyee ángeles'ñeeⁿ.

9

1 Ángel na jndā 'om tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Quia jo' nty'iaya cwii caxjuu na jna' tsjo'luee, tiooñē tsjoomnancue. Ndo' caxjuu'ñeeⁿ tquiaa Ty'oots'om ts'ow'aa nnoom cwentaa' cwii tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom.

2 Seicanaa'ñē 'ndyoo tsue'ñeeⁿ. Quia jo' jlui' ndioom jo' jo' cha'cwijom ndioom na cwicalui' ntom' t'maⁿ. Ndo' nc'e na jeeⁿ 'aa ndioom'ñeeⁿ, sei-jaa'ñena' tsjoomnancue hasta tatquioo' na manty'iaa' ñe'quioom'.

3 Naquii' ndioom'ñeeⁿ jnaⁿndye jndye calcaa. Ty'entyjayo' nnom tsjoomnancue. To'ñoomyo' na wjeeyo' cha'na w'ii catsjo.

4 Ndo' Ty'oots'om tñquiaaⁿ na wanaaⁿ na nlcwa'yo' jndā na niom nnom tsjoomnancue, meiⁿ tscō jndā, meiⁿ tscō n'oom. Macandā wanaaⁿ na nnta'wi'yo' joo nn'aⁿ na ticañoom sayo 'naaⁿaⁿ cantaana.

5 To'ñoomyo' ñ'oom na cha'waa 'om chi' wanaaⁿ na nl'ayo' na nlquiina' na'ñeeⁿ cha'na maquiina' ts'aⁿ quia na tco' catsjo. Saā ticwanaaⁿ na nla'cwjeeyo' na'ñeeⁿ.

6 Ncuee'ñeeⁿ yocheⁿ na wi' cwiitjoomna nl'uee'ndye che'nquieena na cwjetona, saā xocaliuna chiuu ya na nl'ana. Nnc'omna na queeⁿ n'omna na ñe'cwjena, saā xocaliuna chiuu ya na nncwjena.

7 Calcaa'ñeeⁿ matseijomna' jooyo' cha'cwijom catso na m'aⁿc'eeyo' na nnc'ooyo' ntia'. Nque'yo' ñjom cha'cwijom corona na tuiina' s'om cajaan' ndo' ndaayo' matseijomna' cha'cwijom nnom ts'aⁿ.

8 Ndo' soonque'yo' cha'cwijom soonqueⁿ yolcu, ndo' ndei'n'omyo' cha'cwijom ndei'n'om liom.

9 Tsuaayo' cha'cwijom ñ'eⁿ xjo tuiina'. Jeeⁿ c'uaa lquiiyo' cha'cwijom c'uaa ndyuee tornom quia na jndei' 'oontyjaandyē catso na cwi'ooyo' tia'.

10 Ndo' n'aaⁿ calcaa'ñeeⁿ matseijomna' cha'na n'aaⁿ caljo, ee mati jeeⁿ wjee ndaa xioomyo'. Ndo' cha'waa na 'om chi' wanaaⁿ na nnta'yo' xioomyo' nn'aⁿ.

11 M'aaⁿ cwii ángel na matsa'ntjoom calcaa'ñeeⁿ. Jom tseixmaaⁿ na mach'eeⁿ cwenta tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom. Jom ñoom Abadón ñequio ñ'oom hebreo ndo' ñ'oom griego Apolión. Ma'moⁿ xueⁿeⁿ tsaⁿ na matseicwjee nn'aⁿ.

12 Jndā teinom na tco'na' nty'iaya cwii nawi' na quia nntjoom nn'aⁿ. Saā canty'ia', ndicwaⁿ waa we nawi' na quia nncue'ntyjo.

13 Ángel na jndā yom tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' quii'ntaaⁿ ñequiee nqui nomts'om na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan' na meiⁿntyjee'na' jo nnom Ty'oots'om, jndiia ya na teic'uaa seiineiⁿ.

14 Tso nnom ángel na jndā yom na maleiñ'oom ntu:

—Cja'tseicanaⁿ joo ñequiee ángeles na chu'tye'ndye na m'aⁿ joo jndaa t'maⁿ Eufrates.

15 Quia jo' tjatseicanaaⁿaⁿ ángeles'ñeeⁿ na c'oola'cwjeena nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Manndyoo' cha'na xcwe nn'aⁿ tsjoomnancue nla'cwjeena. Ee ángeles'ñeeⁿ majndaaⁿ na m'aⁿc'eendyena na nl'ana ts'iaaⁿñeeⁿ chuwwa, ndo' chi'waa, ndo' xueewaa, ndo' horawaa.

16 Ndo' jndiia cantyja 'naaⁿ sondaro 'naaⁿna, na ntyjondye catso, tue'ntyjo cha'na ntquiuu meiⁿ ndii' na nqui nqui meiⁿndyena.

17 Luaa' waa na tco'na' nqooⁿ na nty'iaya catso'ñeeⁿ ñequio sondaro na ntyjondye jooyo'. Na'ñeeⁿ cwee'na ncjo candyaana na mawañoom'na' joona na tilquiee'ndyena. Ndo' ncjo'ñeeⁿ chona' colo wee ñequio colo tsa, ñequio colo cajaan'. Ndo' matseijomna' nqueⁿ catso'ñeeⁿ cha'na nqueⁿ liom. Ndo' naquii' ndyueeyo' cwicalui' chom ñequio ndioom ñequio sufra.

18 Ñequio ndyee nnom nawi'ñeeⁿ na jlui' quii' ndyueeyo', chom ñequio ndioom ñequio sufra, jo' na tja manndyoo' xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

19 Catso'ñeeⁿ we ndii' waa na jndayo' na cwita'wi'yo' nn'aⁿ, naquii' ndyueeyo' ndo' n'aa'nyo'. Ee yuu na tjacantycwii n'aa'nyo' jo' ntyjoo nqueⁿ canduu. Ndo' canduu'ñeeⁿ nioom tyotquiiyo' nn'aⁿ.

20 Saꞗ nn'aⁿ na 'ndiina' na tícwje ñequio nawi'meiⁿ, ticalcwe' n'omna. Tíca'ndyena natia na cwil'ana, meiⁿ tíc'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena na'jndii' ñequio 'na' na cwe' nn'aⁿ n'l'a na tuii' ñ'eⁿ s'om cajan, ñ'eⁿ s'om xuee, ñ'eⁿ s'om wee, ñ'eⁿ ljo', ndo' ñ'eⁿ n'oom. 'Na'meiⁿ tilei'canty'iaana', meiⁿ na nndyena', nmeiⁿ na nnc'oo'ca'na'.

21 Ndo' ticalcwe' n'omna na cwila'cwjeena nc'iaana. Meiⁿ tíca'ndyena cantyja na cwila'calua'ndyena, meiⁿ cantyja na cwe' cwim'a'nyana ñ'eⁿ nc'iaana, meiⁿ cantyja na cwinty'ueena 'na'.

10

Ángel na maleiñ'oom cwii libro chjoo

1 Quia jo' nty'iaa cwiicheⁿ ángel na waa najndei na tseixmaⁿ. Indyocueeⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Cha'waañe wandi' nchquiu ndo' ntyjaty'io catsuu tsoom'naⁿ jo ts'om xqueeⁿ. Caxuee nnoom cha'cwijom ñe'quoom', ndo' nc'eeⁿ cha'cwijom ntsaachom na teincoo.

2 Cwii ts'ooⁿ ndii' libro chjoo na jnda n'meiⁿ. Tcoom'm x'eeⁿ ntyjaya nnom ndaaluee, ndo' x'eeⁿ ntyjatymaaⁿ nnom tyuaatcwii.

3 Jndei seixuaⁿ cha'na matseixuaa liom. Quia na jnda seixuaⁿ, quia jo' teic'uaa ndyuee ntquiee' ntsuee.

4 Quia na jnda teicheⁿ ndyuee ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ, quia jo' seijndaa'ndyo na nntseiljeiya ñ'oom na jluena, saꞗ jndiia cwii jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—Ñ'oom na jndi' na jlue ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ cwanty'iuu'ndyu' jona', tintseiljei'.

5 Ndo' juu ángel na nty'iaa na meintyjee' nnom ndaaluee ndo' nnom tyuaatcwii, seiweeⁿ ts'ooⁿ ntyjaya jo cañoom'luee.

6 Tyeⁿ ñ'oom tjoom'm na cjoom'm na malcweeⁿeⁿ xuee' Ty'oots'om na tjaa yuu ntycwii na wando', nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ñequio cha'tso nnom na niom jo' jo'. Luaa ñ'oomtyeⁿ na seineiⁿ, tsoom:

—Taxocwindoo'ti Ty'oots'om.

7 Ee jnda tue'ntjyo xjeⁿ na juu ángel na jnda ntquiee' nncjooⁿoⁿ ntu 'naa'aⁿ. Xjeⁿñeeⁿ matseicandañ'ñena' ñ'oom na ntyjii quii' Ty'oots'om. Majuu ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tqeⁿtyeeⁿ ndaa nquiee profetas na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom.

8 Quia jo' juu na jndiia na seineiⁿ cañoom'luee, seineiⁿnnda' nooⁿ. Matso: —Cja'co'ñom' libro chjoo na mein'meiⁿ na ndii'na' ts'o' ángel na meintyjee' nnom ndaaluee ñequio nnom tyuaa.

9 Jo' chii tjontyjaa'a ángel'ñeeⁿ, tsjoo nnoom na ñnequiaⁿ libro chjoo'ñeeⁿ nooⁿ. Tsoom nooⁿ:

—Luaa libro. Qui'ñom', cwa' juuna'. Nnts'aana' na jeeⁿ chi quii' 'ndyo' cha'cwijom tsiom' canty'i saꞗ ts'om tsia' nnts'aana' na jeeⁿ ja.

10 Quia jo' to'ñooⁿ libro chjoo'ñeeⁿ na ndii' ts'o' ángel, ndo' tcwaa'a juuna'. Ndo' quii' 'ndyo' s'aana' na chi ntyjii cha'cwijom tsiom' canty'i saꞗ ts'om tsia jeeⁿ ja s'aana'.

11 Quia jo' tso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Maxjeⁿ macaⁿna' na cwii^echeⁿ cwiiⁿ ndii' nntseineⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om njom'. Nñequiaa' ñ'oom chiuu nntjoom nn'aⁿ jndye ndyuaa, ndo' ñequio jndye nnom ñ'oom na cwila'neiⁿna ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaana.

11

We nn'aⁿ na cwitjei'yuu'ndye

¹ Quia jo' to'ñ^on cwiiⁿ tsmaaⁿ, cha'cwijom ts'oomxjeⁿ juuna'. Ndo' tso ángel noⁿ:

—Quicantyja', cwji' xjeⁿ wats'om cwentaa' Ty'oots'om ñequio nomts'om. Ndo' quincho' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom jo' jo'.

² Quia macwji' xjeⁿ wats'om, tincwji' xjeⁿ tach'eeⁿna'. Ee jndaⁿ tquiaya na cha'waa wen'aaⁿ nchoo' we chi' na joo nn'aⁿ na nchii judíos wanaaⁿ na ñequioquie'na jo' jo'. Ndo' nlqueⁿna xjeⁿ 'naaⁿna tsjoom cwentaya na lju' cwiluiiñena' yuu na meintyjee' wats'om'ñeeⁿ.

³ M'aⁿ we nn'aⁿ 'naⁿya na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naⁿya. Joonaa nlquaaⁿya na nñe'quiiana ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cwii meⁿ xuee waljoo' we siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee. Ndo' nlcwee'na liaa ntom na cwantindyo.

⁴ Wendye joona meintyjee'tyeⁿna jo nnom nquii Ta Ty'oots'om na matsaⁿntjom cha'waa tsjoomnancue. Cwiluiindyena we n'oom olivos ñequio we 'naⁿ na cwicañjoom' nlca.

⁵ Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na ñecats'aa nataⁿ wendye naⁿ'ñeeⁿ, quia jo' nlui' chom ndyueena na nlcoñe tsaⁿ'ñeeⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa nataⁿ joona, majndaa' na laa'ti' nncue'.

⁶ Wendye joona nñequiaa Ty'oots'om na nla'xmaⁿna najndana na nla'cataⁿna tsjo'luee cha'tincua' cha'tsoti xuee na cwiñequiana ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati nñequiaaⁿ najndeii na nla'xmaⁿna na nla'cwaqueⁿna ndaatoo na nnts'aana' niom'. Ndo' cwanti ndii' na l'ue n'omna nndaⁿ nla'quioona meⁿnquia nnom nawi' nacjoo nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁷ Quia na jnda jndaⁿ na cwitjei'yuu'ndyena, quia jo' juu quioo' jndii na m'aaⁿyo' ts'om tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom, nlui'yo' nnts'aayo' tia' nacjoo wendye naⁿ'ñeeⁿ. Nnaⁿ'ñeyo' ñ'eⁿndyena ndo' nntseicwjeeyo' joona.

⁸ Ndo' sei'ts'o 'naaⁿna nncwindyuaana' ts'om nataa naquii' tsjoom t'maⁿ yuu na ty'oom nn'aⁿ nquii Ta Jesucristo cwentaaya nacjoo' ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequio ñ'oom na cwe' tjañoom' matseicajndyuyana' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ Sodoma ñequio Egipto.

⁹ Ndyee xuee waljoo' xcwe nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿna jo' jo'. Ndo' nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwii cwii tmaaⁿndye, ñequio nn'aⁿ na cwichuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na nnaⁿ ticwii cwii tsjoomnancue, nnty'iaana sei'ts'o 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, saⁿ tixonquiiana na nncjaacant'iuu'ndye naⁿ'ñeeⁿ.

¹⁰ Nn'aⁿ tsjoomnancue nla'neiⁿndyena quia na jnda tja wendye naⁿ'ñeeⁿ. Nnts'aana' na jeeⁿ ya nquiuna hasta nl'ana naya nc'iaana. Ee jeeⁿ tyoco'wi'na' joona nquiuna cantyja 'naaⁿ ñ'oom na ñetjei'yuu'ndye wendye naⁿ'ñeeⁿ na jnda tja.

¹¹ Saⁿ quia jnda jndaⁿ ndyee xuee waljoo' xcwe na nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, quia jo' nñequiaa Ty'oots'om na nnquioonnda' jndyena, nnta'ndo'nda'na. Mantyja nncwintyjee'yuna ndo' jeeⁿ ndya' nntyue nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo' nluii.

¹² Quia jo' wendyena nndyena na nleic'uaa jndeii cañoom'luee. Nntsoom: —Quio'wa'yo' ñjaaⁿ.

Quia jo' nnc'oowana cañoom'luee ñ'e^m cwii nchquiu ñequio na jndoo' joo nn'aⁿ na ñel'awi' ñ'e^mndye jooa.

¹³ Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ jndei nnts'eii. Quii'ntaaⁿ qui wario na tseixmaⁿ tsjoom t'maⁿñeeⁿ, nntseityuii'na' cwiina'. Ndo' ntquiee' meiⁿ nn'aⁿ nncwje cantya na nnts'eii. Ndo' nn'aⁿ na cwin'ndiina', nla'catyuendyena, nnto'na na nlcwii'na Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹⁴ Juu nawi' na jnda we, jnda teinomna'. Canty'ia', manncue'ntyjo nawi' na jnda ndyee.

Ntu na jnda ntquiee'

¹⁵ Quia jo' ángel na jnda ntquiee' tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' teic'uaa na jndei cwila'neiⁿ nn'aⁿ cañoom'luee. Cwilue:

Ticwii cwii ndyuuaa na ñesa'ntjomndye cheⁿnquieena',
je' m'aⁿna' nacje 'naa^m Ta Ty'oots'om cwentaaya ñequio Jnaaⁿ Cristo.
Jom ticantycwii cantya na matsa'ntjoom.

¹⁶ Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluitquiendye na meindyuaandye ntio ndiocheⁿ nacañoom' Ty'oots'om, ty'eta'nquiona, tyeⁿnquiuuna nomtyuaa na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹⁷ Tyoluena:

Cwiñe'quiaayâ na quianl'ua' 'u Ta Ty'oots'om na matsei'xmaⁿñ'e^m cha'tso nnom najnda.

'U m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu',
nacjee' na jnaⁿjndyena' mam'aaⁿndyu' ndo' ticantycwii cantya 'naⁿ.
Mama'mooⁿ' chiuu waa najndu' na matsei'xmaⁿ,
ndo' je' jnda t'moⁿ'na' na matsa'ntjom'.

¹⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'jndooⁿ 'u,
saa' je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na matsei'w'ii' jooa.
Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿ nn'aⁿ na jnda tja,
ndo' na nñequiaa' juu na cwita'ntjom nn'aⁿ na tyondye'ntjom njom' na tyoñequia ñ'om'.

Ndo' mati nñequiaa' na cwita'ntjom cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ
cwenta' na cwila't'maaⁿndye xue',
meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ la'xmaⁿ, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tit'maⁿ la'xmaⁿ.
Ndo' na nntseicandu' nquiee nn'aⁿ na cwila'ndaa' n'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹⁹ Jnda jo' juu wats'om cwentaa' Ty'oots'om na waana' cañoom'luee, jnaa'na'. Ndo' jo' jo' nty'iaya juu castom na ñjom ñ'oom na seitye'tyeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ Israel. Quia jo' jnaaⁿ chomntsuee ndo' teic'uaa na tyola'xuaana', tyots'eii, ndo' jndei tua'tsaaⁿ.

12

Yuscu ñequio catsoomjndii wee

¹ Quia jo' teitquioo' cwii 'naaⁿ t'maⁿ tsjo'luee na ma'moⁿ'na' chiuu cwin-luii. Nty'iaya cwii yuscu cweⁿ ñe'quioom' cha'cwijom liaⁿaⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacjoo' chi' ndo' ñjom cwii corona xqueeⁿ na chuu' canchoo'we cancjuu.

² Ndo' jndeiñe. Tyotseixuaⁿ na maquina' jom, ee manntseincueⁿ.

³ Jnda chii teitquioo'ti cwiicheⁿ 'naaⁿ tsjo'luee. Nty'iaya cwii catsoomjndii na t'maaⁿñe ndo' weeñe cha'na chom. Juuyo' niom ntquiee' xqueⁿyo', ndo' nqui ndei'jndyee'yo'. Ndo' cha'tso na ntquiee' xqueⁿyo', jo' ñjom cwii cwii corona.

⁴ Quia tmeiiⁿñeyo' ts'aaⁿyo' manndyoo' cha'na xcwe cancjuu na ntyja tsjo'luee tei'caljoona', tquiaandye cancjuu'ñeeⁿ nomtyuaa. Ndo' juu catsoomjndii'ñeeⁿ tjameintyjee'yo' jo nnom yuscu'ñeeⁿ na mawaa xjeⁿ na nntseincuii cha mantyjacheⁿ nlquiiyo' jnda xeⁿ jnda tuiiñe.

⁵ Quia jo' seincuii yuscu'ñeeⁿ yu'ndaa na tsa's'a. Jnda tqueⁿ Ty'oots'om yu'ndaa'ñeeⁿ na nluii'tmaⁿñe, ndo' jndeiñ ñ'oom na nnts'a'ntjom cha'tso nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' tjei'na' juu quii'l'o yuscu'ñeeⁿ. Tjañ'oom Ty'oots'om juu yuu waa tio 'naaⁿaⁿ.

⁶ Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ tjaleinoom cwii joo yuu na nncwañoom'na' juu yuu na jnda seijndaa'ñe Ty'oots'om na nljoo'ñê. Jo' jo' m'aⁿ nn'aⁿ na nnteix'eena jom cwii meiⁿ waljoo' wê siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee.

⁷ Quia jo' jna' tia' cañoom'luee. Juu Miguel ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ tyol'ana tia' nacjoo' catsoomjndii. Ndo' catsoomjndii'ñeeⁿ ñequio na'jndii 'naaⁿaⁿ tyola'jndana, tyol'ana tia' ñ'eⁿ joo ángeles'ñeeⁿ.

⁸ Saa ticanajndana ndo' tacwanaaⁿ na nljoo'ndyena cañoom'luee.

⁹ Jo' chii tjeii'na jom. Jla'cwatyu'na jom cañoom'luee, tíoñê tsjoomnancuecheⁿ. Mati jla'quiaana ángeles tia ñ'eⁿñê. Ee cantyjati na jna'jndyena' matseicajndyuna' jom catsuu tquiee, tsa'jndii ndo' Satanás. Majom na manquiu'nn'aaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹⁰ Quia jo' jndiia na teic'uaa cwii jndyee jndeiñ cañoom'luee. Matsona':

—Je' je' yuu', juu na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jnda mamatseicandaa'ñena', ndo' ma'mooⁿ juu najndeiñ na matseixmaaⁿ. Jnda tue'ntyjo na macanda jom matsa'ntjoom ndo' mati cwiluiitquieñe Jnaaⁿ Cristo. Ee juu naxuee ndo' natsjom mañequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya jo nnom Ty'oo'ts'oomya, jnda jla'cwatyu'na juu. Manquiti na tyoñequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya.

¹¹ Saa joona jnda jna'ndyena ñ'eⁿ tsa'jndii'ñeeⁿ n'c'e nioom' Catsmaⁿ ndo' n'c'e ñ'oom na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ee joona tyom'aⁿna na ticajnda nquiuna meiⁿ cwjena cantyja na cwitjei'yuu'ndyena.

¹² N'c'e na luaa' waa, c'om'yo' na neiⁿ'yo' cha'tsondyo' na m'aⁿ'yo' cañoom'luee. Saa jeeⁿ nty'iaa'ndyo' 'o nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoomnancue ñequio 'o na m'aⁿ'yo' ndaaluee, ee juu tsa'jndii jnda tíoñê na m'aⁿ'yo' na jee'cheⁿ ndya' w'eeⁿ. Ee ntyjeeⁿ na jnda teitsioo' m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹³ Ndo' quia na ljeii catsoomjndii'ñeeⁿ na jnda tuee'na jom nnom tsjoomnancue quia jo' tyontyjoⁿ yuscu na seincuii tyochjoo na tsaⁿ's'a.

¹⁴ Saa tquiaa Ty'oots'om we ntsquii cachi t'maaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ cha nndaⁿ ncuuaaⁿ na nleinoom catsuujndii'ñeeⁿ. Jo' chii tjaaⁿ yuu na nncwañoom'na' jom yuu na taxondaⁿ nnts'aa catsuu tquiee'ñeeⁿ nata' jom. Jo' jo' nnteix'ee Ty'oots'om jom ndyee chu waljoo' xcwe.

¹⁵ Ndo' juu catsuu tquiee'ñeeⁿ ñequio 'ñom tyojoom'm ndaa jo naxeⁿ yuscu'ñeeⁿ. S'aana' cha'jom cwii jndaa, cha nncjaawjaañe yuscu'ñeeⁿ.

¹⁶ Saa teijndeiñ tyuaa yuscu'ñeeⁿ ee seintquioñena' 'ndyoona' ndo' t'uuna' jndaa'ñeeⁿ na tju' catsoomjndii ñequio 'ñom.

¹⁷ Jo' chii jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii catsoomjndii yuscu'ñeeⁿ. Tjaaⁿ, tjacats'aaⁿ tia' nacjoo cha'tso nn'aⁿ tsjaaⁿ yuscu'ñeeⁿ na cwila'canda ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oots'om ndo' na tica'ndye na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

13

¹ Quia jo' tjomeintyjaa' nacjoo' tei' ndaaluee ndo' nty'iaa cwii quioo' na cwajndii waa na macalui' quii' ndaaluee. Niom nqui ndei'ndyee'yo' ñequio ntquiee' xque'yo'. Ndo' ticwii cwii tsei'jndyee'yo' ñjom cwii cwii corona. Ndo' cjoo' cwii cwii xque'yo' teiljeii ñ'oom ntjei' na matseijnnaaⁿna' Ty'oots'om.

² Ndo' juu quioo'jndii'ñeeⁿ na nty'iaya, matseijomna' juuyo' cha'cwijom cwii catsiaⁿ ljeiyya, ndo' nc'eeyo' cha'cwijom nc'ee oso ndo' 'ndyooyo' cha'cwijom 'ndyoo liom. Ndo' juu catsoomjndii tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii'ñeeⁿ. Ndo' tquiaaⁿ na nncwacatyeeⁿyo' ndio 'naaⁿa' ndo' nntsaⁿntjomyo' cha'xjeⁿ na matsaⁿntjoom.

³ Mati nty'iaya na cwii xqueⁿyo' jeeⁿ nioom jnda tquee', mach'eena' tjaa chiuu cwii ya saa jnda chii n'ma'yo'. Ndo' cha'tsofi nn'aⁿ tsjoomnancue ty'entyjona naxeⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na n'ma'yo'.

⁴ Tyola't'maaⁿndye nn'aⁿ juu catsoomjndii nc'e na jnda tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii. Mati quioo'jndii'ñeeⁿ tyola't'maaⁿndyena juuyo'. Tyoluena:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiit'maⁿñe cha'na quioo'jndii'maⁿñe? Ndo' ¿ñeeⁿ juu nndaⁿ nnaⁿñe na nnts'aa tia' ñ'eⁿñeyo'?

⁵ Ndo' tquiaa Ty'oots'om na wanaaⁿ na catseinei'yo' ñ'oom ntjeiⁿ nacjoomⁿ ñequeo ñ'oom na matseit'maaⁿñe cheⁿnquiiyo'. Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na caluiit'maⁿñeyo' wen'aaⁿ nchoo' we chi'.

⁶ Quia jo' jnaⁿna' na matseinei'yo' ñ'oom cwajndii na ntjeiⁿna' nacjoo' Ty'oots'om, ndo' seijnaaⁿyo' xueⁿeⁿ, ñequeo cañoom'luee yuu na mac'eeⁿ, ndo' ñequeo cha'tsondye joo na m'aⁿjo'jo'.

⁷ Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na cats'aayo' tia' nacjoo nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, ndo' nnaⁿñeyo' ñ'eⁿndyena. Ndo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ na catsaⁿntjomyo' cwii cwii ndyuaa, ñequeo cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuiiⁿndye, ñequeo cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuiiⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequeo nn'aⁿ ticwii cwii tsjoomnancue.

⁸ Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticala'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om jla't'maaⁿndyena juuyo'. Naⁿñeeⁿ ticwiljeiⁿ ncueena naquii' libro cwentaa' Catsmaⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ. Ee cantyjati na tqueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue, waa libro 'naaⁿa' na chuu ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

⁹ Ñeeⁿ juu na ñe'candii, cwa candii.

¹⁰ Ts'aⁿ na matseijndaa'ñe na nt'ueeⁿ nn'aⁿ na ncjaachom joona ndyuaaⁿaⁿ, majo'ti nntjoom. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ñeeⁿ juu na nntseicuee' x'iaa' ñ'eⁿ xjo, mañ'eⁿ xjo nncue'. Nc'e na luaa' waa macaⁿna' na nquiee nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, cwintyjee'tyeⁿna cantyja na cwila'yuy'a n'omna meiⁿ tica'ndyenc'uaaⁿndyena meiiⁿ wi' cwitjoomna.

¹¹ Jnda jo' nty'iaya cwii cheⁿ quioo'jndii na jlui'yo' quii' tyuaa. Ntyjoo we ndei'jndyee'yo' cha'na ndei'jndyee' cwii catsmaⁿ chjoo, saa seinei'yo' cha'na matseineiⁿ catsoomjndii.

¹² Ndo' cha'tsoti najndeiⁿ na tyotseixmaⁿ juu quioo'jndii najndyee, majo'ti matseixmaⁿ quioo'jndii na jnda we nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tquee'ñeeⁿ. Ndo' ñequeo na ndei'na' mach'eeyo' na cala't'maaⁿndye cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue juu quioo'jndii tquee, tsaⁿ na jnda n'maⁿ na jeeⁿ nioom tquee' xqueⁿ.

¹³ Ndo' jndye ts'iaaⁿ tyoch'eeyo' na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ. Ñequeo na jndoo' nn'aⁿ tyoch'eeyo' na cwiquiaa chom nomtyuaa na cwinaⁿna' tsjo'luee.

¹⁴ Wanaaⁿ na cats'aayo' na nmeiiⁿ nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tquee. Jo' chii tquiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Saⁿntjomyo' na cal'ana cwii na nlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tquee, juu tsaⁿ na jeeⁿ nioom tquee' xqueⁿ ñ'eⁿ xjo, saa ndicwaⁿ wanda'.

¹⁵ Ndo' to'ñomyo' na nndaⁿ nnts'aayo' na juuna' na jlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tquee nndaⁿ nncwja jndye ndo' nndaⁿ nntseineiⁿ. Ndo' hasta na nndaⁿ nntsaⁿntjomna' na cwje nn'aⁿ na ticala't'maaⁿndye juuna'.

16 Ndo' juu quioo'jndii na nda we s'aayo' na jndei'na' na cha'tso nn'a'n nñom ljeii lueena ntyjaya oo cantaana. Luaa' s'aayo' ñequio mei'nquia nn'a'n, meii' nn'a'n na cwiluiit'ma'ndye ndo' meii' nn'a'n na cwe' cwi'oontyjo, oo meii' nn'a'n na tyandy ndo' meii' nn'a'n na nty'iaandy, oo meii' nn'a'n na cwindye'ntjomtye' ndo' meii' nn'a'n na m'a'n xje' naa'.

17 Quia jo' s'aayo' na mei'cwii ts'a'n xocanda' na nntseijnda 'na' oo na njnda' 'na' xe' ticañoom ljeii'ñee' nacjoo'. Ee ljeii'ñee' ma'mo'na' xuee' quioo'jndii tqiiee oo juu número na tseixma' xuee'yo'.

18 Luaa maca'na' na c'oom ts'a'n na jndo' ts'om. Cwii cwii ts'a'n na matse'i'no' cwii' cwenta cantyja 'naa' número' na tseixma' quioo'jndii'ñee' ee ma'mo'na' xuee' ts'a'n. Ndo' juu número'ñee' yom sia'nto waljoo' ndyee'aa' nchoo' yom.

14

Na cwita nn'a'n na jnda' jlui'n'maa'ndye

1 Jnda' jo' nty'iaya na meintyjee' Catsma' xque' ta Sión. Ndo' ñee'naa' nacañom'm m'a'n cwii tmaa' nn'a'n na jndyendye. Tuee' cwii sia'nto mei' waljoo' wen'aa' nchoo' ñequiee mei' joona. Ndo' cantaana jnda' teiljeii xuee' nquii Catsma' ñequio xuee' Tsotyee'.

2 Ndo' jndiia na c'uaa nandy cañoom'luee cha'cwijom c'uaa na maco'na' ndaa, oo cha'cwijom najndei matseixuaa tsuee. Jo' jo' jndiia na jndye arpa cwitjoo' nn'a'n.

3 Cwitana cwii luantsa xco jo nnom tio na wacatyee' Ty'oots'om, ndo' jo ndaa ñequiee na' na tando', ndo' jo ndaa ntquiuu nchoo' ñequiee nn'a'n na cwiluiitquiendye. Ndo' tjaa 'ñee' juu na ndaa nntsei'naa' luantsa'ñee', macanda' nquiee nn'a'n na cwii sia'nto waljoo' wen'aa' nchoo' ñequiee mei'ndye. Ee quii'ntaa' nn'a'n tsjoomnancue, macanda' joona na jnda' tjei'n'maa'ñe Ty'oots'om.

4 Joo na'm'a'n tyoo'ndyena Ty'oots'om. Macanda' jom cwila't'maa'ndyena. Cwi'oontyjo'na naxe' Catsma' mei'nyuuche' na wja'. Tioml'ua Ty'oots'om jnaa'na na tjeii'ñe joona quii'ntaa' nn'a'n cha macanda' nla'xma'na cwentaa'na' ndo' cwentaa' juu na matseicajndyuna' Catsma'.

5 Mei'cwii ñ'oom na cwe' cantu ticaljeii' ndyueena. Ndo' mei'cwii tyoola'tjoondyena nnom Ty'oots'om.

Ñ'oom na cwilue ndyee ángeles

6 Quia jo' nty'iaya cwiiche' ángel na mantya nandy cañoom'luee. Mañequiaa' ñ'oom naya na m'aa' ndo' m'aa'na' ndaa nn'a'n tsjoomnancue. Matseica'ñee' nn'a'n ticwii cwii tsjoomnancue, ñequio ticwii cwii ndyuaa nn'a'n, ñequio nn'a'n na ticwii cwii ñ'oom na cwichuii' na cwila'nei', ñequio nn'a'n na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye.

7 C'uaa 'ñom matseinei', tsoom:

—Calcwi'yo' Ty'oots'om ñequio na nquia'yo' jom ee na jnda' tue'ntyjo xje' na nncu'xee' nn'a'n. Cala't'maa'ndyo' nque' na s'aa' cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso nque'ljo' yuu na cwinaa' ndaa.

8 Ndo' tjantjyo' cwiiche' ángel na jnda' we naxe' ángel'ñee'. Matso:

—Jnda' tyuui' tsjoom Babilonia. Jnda' tyuui' tsjoom t'ma'ñee'. Ee nn'a'n tsjoom'ñee' jnda' jla'ndaa'na n'om nn'a'n ticwii cwii ndyuaa ñequio natia na cwil'ana na juu jo' matseijomna' cha'cwijom cwila'cwena nn'a'n winom cha candyee na'ñee'.

9 Ndo' tjantjyo' cwiiche' ángel na jnda' ndyee. Jndei matseinei', matso:

—Nty'iaa'ndye joo nn'a'n na cwila't'maa'ndye quioo'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaa'ñeyo'. Ndo' nty'iaa'ndye joo nn'a'n na tquiandy na tjacañoom ljeii cwentaa' quioo'jndii'ñee'n cantaa oo luee.

10 Na'ñee'n maxje'n jndei'na' na nncwena winom 'naa' Ty'oqts'om na juu jo' ma'mo'na' na matseiw'iiyayaa'n joona. Nntseicatom'm waso ñ'e'n winom'ñee'n na mei'chjoo tjaa ljo' tjoom' nc'e na tye'n waa na matseiw'ee'n. Ndo' t'ma'n nlco'wi'na' joona naquii' chom ñequio sufra na cwico. Joo ángeles na lju' n'om ñequio Catsma'n nnty'iaana na wi' nntjoom na'ñee'n.

11 Tixocjaameintyjee' na cwi'oowa ndioom na maco'wi'na' na'ñee'n. Mei'chjoo tixocata'jndyeena naxuee natsjom ee joona tyola't'maa'ndyena quioo'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaa'ñeyo' ndo' joona jñoom 'naa' cantaana na ma'mo'na' xuee'yo'.

12 Jo' chii joo nn'a'n na maque'n Ty'oqts'om na lju' n'om maca'na' na tye'n cwintyjee'na cantyja 'naa'a'n. Cala'candana ñ'oom na matsa'ntjoom, ndo' tye'n cala'yu'ya n'omna ñ'e'n Jesús.

13 Quia jo' jndiia na teic'uaa jndye na jna'na' cañoom'luee. Tso ngo'n:

—Luaa catseiljei': "Juu xuee na cwiwjaana', matio'naa'ñena' joo nn'a'n na m'a'n cantyja 'naa' Ta Jesucristo na quia nncwje." Majo'ti matso Espírtu Santo, ee cañoom'luee nta'jndyeena cantyja na ñejla'jndana naquii' ts'iaa'n 'naa' Ty'oqts'om. Ndo' wjaañ'e'n ñ'oom ñ'e'ndyena na ma'mo'na' cantyjati na ya na jnda ñel'ana.

Na maco'wi'na' nn'a' tsjoomnancue

14 Quia jo' nty'iannda'a ndo' ljei cwii nchquiu canchii'. Nacjoo' nchquiu'ñee'n wacatyee'n cwii na matseijomna' ts'a'n. Xquee'n ñjom cwii corona na tuiina' ñ'e'n s'om cajaan, ndo' t'uee'n xjo carwato na taq' ndyoo.

15 Jnda jo' jna'n cwiiche'n ángel wats'om cañoom'luee. Jndei' seinei' nnom nque'n na wacatyee'n nacjoo' nchquiu'ñee'n. Tso:

—Cwa, c'oom' xjo carwato 'na'n, catyjee' ntjommei' ee jnda tue'ntyjo xje'n na nntu'xe'ndye nn'a'n na m'a'n tsjoomnancue. Ndo' joona matseijomna' cha'cwijom ntjom na jnda tma'n.

16 Quia jo' jom na wacatyee'n nacjoo' nchquiu'ñee'n, tjoom'm xjo 'naa'a'n nnom tsjoomnancue chii tyjee'n ntjom na niom nnom tsjoomnancue, jo' jo' nn'a'n jo'.

17 Ndo' jna'n cwiiche'n ángel wats'om cañoom'luee. Mati juu ñ'oom xjo carwato na taq' ndyoo.

18 Ndo' cwiiche'n ángel na tseixma'n na mando' chom na ntyjo nomts'om jo' jo', juu jlui'nom ndo' jndei' seinei' nnom juu ángel na maleiñ'oom xjo carwato. Tso nnom ángel'ñee'n:

—Cwa, c'oom' xjo taq' 'na'n, catyjee' n'eii'n uva l'oo na meintyjee' tsjoomnancue, ee jnda jnda taq'.

19 Quia jo' to' ángel'ñee'n tjoom'm xjo carwato 'naa'a'n nnom tsjoomnancue. Seitjoom n'eii'n uva l'oo na meintyjee' jo' jo'. Tioom ta'ñee'n ts'om cwii catsiuu' tsjo' yuu na nluii' ndaa'na'. Ts'iaa'ñee'n ma'mo'na' cantyja na cwajndii nntjoom nn'a'n na matseiw'ii Ty'oqts'om joona.

20 Jo nnom tsjoom tuii ts'iaa'ñee'n na tyonchjeena uva'ñee'n. Jo' jo' jluii' niom nn'a'n hasta seijomna' cha'cwijom cwii jndaa niom'. Njoom m'aa'n niom' hasta tue'cañoomna' frenom ndyuee catso. Ndo' tquia tjanoomna', tuee'na' cha'na ndyee sia'nto kilómetros.

15

Ntquiee' ntycy na cwila'quiaa ángeles

1 Quia jo' nty'iaaya cwichee' 'naa' t'ma' cañoom'luee na seicaty'uena' ja. Nty'iaaya ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Jooná' la'xma'na' nawi' na macandá ee quia na jndá teinom cantyja 'naa' jooná', mana cwintycwii na matseiw'ii Ty'oots'om nn'aⁿ.

2 Ndo' mati nty'iaaya cwii na matseijomna' ndaaluee na jee' caxuee cha'na tsioo jnda'jom cha'cwijom too' chom. Jndye nn'aⁿ meintyjee' 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, jo' jo' nquiee nn'aⁿ na jnda' jna'ndye ñequio quioo'jndii, ñequio juu na jlui'tsjaa'ñeyo', ñequio número' na ma'mo'na' xuee'yo'. Too' arpa lueena na jnda' tquiaa Ty'oots'om.

3 Cwitana luantsa cantyja na tjei'n'maa'ñe Ty'oots'om jooná ñequio l'ó Moisés, tsa' na ñeindi'ntjom nnoom, ndo' mati tana luantsa na cwila't'maa'ndyena Catsma' na tjei'n'maa'ñe jooná. Matsona':

'U Ta Ty'oots'om matsei'xma'ñ'e' cha'tso nnom najnda.

Jee' t'ma' ts'iaa' mache', tjacantya na ya jooná'.

'U cwiluiindy' na matsa'ntjom' cha'waa tsjoomnancue.

Cha'tso cantyja 'na' matsei'xma' na maty'iomyana' ñequio na mayuu'.

4 'U Ta, tjaa'na' ts'a' c'oom na tinquiaa' 'u,

ndo' tjaa'na' ts'a' c'oom na xocatseit'maa'ñe xue'.

Ee mañennu'che' tseixma' na lju' ts'om'.

Cha'tso nn'a' cwii cwii ndyuua ñequiona na nla't'maa'ndyena 'u,

nc'e na jnda' tjanty'ee ñ'oom cantyja 'na' na cha'tso na mache' maxje' maty'iomyana'.

5 Jnda' teinom na nmeii', quia jo' nty'iaaya wats'om cañoom'luee, na jnda' jna' nacañoomtiche' yuu na m'aa' nquii Ty'oots'om. Juu jo' yuu na tyola'we nn'aⁿ Israel ljo' na teiljeii ljeii naqui quia na tyolei'ñ'omna wats'omliaa.

6 Ndo' jo' jo' jlui' ntquiee' ángeles. Cwilei'chona ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Cwee'na liaa lino na canchii', na jee' caxueena'. Ndo' cwii cwiiindyena chu'tye' tsei'jndya cwii 'na' na tuii ñ'e' s'omcaja'.

7 Quia jo' cwii tsa'ñee' na ñequiee na cwita'ndo' tquiaa ntquiee' watso na tuiina' s'omcaja' ndaa ángeles'ñeeⁿ. Jooná' too'che' ñjom nawi' na jee' cwajndii na nntjoom nn'aⁿ ee juu Ty'oots'om na ñequii'che' na wando', matseiw'ee' nn'aⁿ tsjoomnancue.

8 Ndo' ndioche' yuu na m'aa' Ty'oots'om seintyjana' ndioom nc'e na jee' nei'ncoo' caxueeñe' ndo' tjacantya najnein'. Mei' tjaa 'ñee' juu ndaa' nncjaquiee' jo' jo' hasta na jnda' teinom ntquiee' nawi' na nntjoom nn'aⁿ na cwilei'cho ntquiee' ángeles'ñeeⁿ.

16

Ntquiee' watso na ñjom nawi' na nntjoom nn'aⁿ

1 Quia jo' jndiia najndeii teic'uaa naquii'che' cañoom'luee, tso juu ndaa' ntquiee' ángeles'ñeeⁿ:

–Nmeii' ntquiee' watso na ñjom na cwajndii na matseiw'ii Ty'oots'om nn'aⁿ. Catsa'yo', catsatu'nquio'yo' jooná' nnom tsjoomnancue.

2 Quia jo' juu ángel najndyee tjaa', tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naa'na' nnom tsjoomnancue. Ndo' jna' ntye' nn'aⁿ na cho ljeii cwentaa' quioo'jndii tquiee, ñequio nn'aⁿ na cwila't'maa'ndye na jlui'tsjaa'ñeyo'. Cwajndii ntyje'ñee' ndo' tilecatsuuna'.

³ Quia jo' juu ángel najnda we tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naa''a''n nom ndaaluee. Ndo' seicwaque''na' ndaaluee cha'cwijom ntycwe niom'. Ndo' tjā cha'tsoti na tando' naquii' ndaaluee'ñee''n.

⁴ Jnda jo' juu ángel na jnda ndyee tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naa''a''n n'om candaa ñequie cha'tso joo yuu na cwinaa''n ndaa. Ndo' seicwaque''na' joona' niom'.

⁵ Quia jo' jndiia na matseinei''n ángel'ñee''n na mach'ee cwenta ndaa. Matsoom nom Ty'oots'om:

—'U Ta cwiluiindyú' na lju' ts'om', m'aa''n ndo' m'aa''n, ndo' nacjee' na jna''jndyeena' maxje''n m'aa''n. Mache' cantya na maty'iomya' na laa'ti' macu'xe''n na''a''n na t'icatuee''ndyecje njom'.

⁶ Ee na''ñee''n jnda jla'cwjeena nn'a''n na tqeue''lju' n'om, mati profetas. Ndo' je' je' mache' na joona cwiwena niom', ee maty'iomya' na catjoomna na ljo'.

⁷ Ndo' jndiia na matseinei''n ángel na mach'ee cwenta chom na ntyjo nomts'om, matso:

—Mayuu' na ljo', 'U Ta Ty'oots'om na matseixma''ñ'e''n cha'tso nom najnda, mache' cantya na maty'iomya' ndo' majo'ndyo' na macu'xe''n nn'a''n.

⁸ Jnda jo' juu ángel na jnda ñequiee tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naa''a''n nacjoo' ñe'quoom'. Ndo' tquiaana' najndei' ñe'quoom' na nntse- icona' nn'a''n.

⁹ Niom tcondye nn'a''n nc'e na jee''n jmei''n ñe'quoom'. Saa t'icalcwe' n'omna, mei''n t'icala't'maa''ndyena Ty'oots'om. Yache''n tyotjeii'na ñ'oom ntjei''n na wi'na' nacjoo' xuee' nque''n na waa najnei''n na tjoom'm cha'tso nawí'ñee''n nacjoona.

¹⁰ Jnda jo' juu ángel na jnda 'om tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naa''a''n nacjoo' tio yuu na wacatyee''n quioo'jndii tqeiee. Ndo' seijaa''ñena' cha'tso ndyuaa na m'a''n nn'a''n na matsa''ntjoom. Ndo' joo nn'a''ñee''n tyonda'na tsaana na jee''n cwajndii tyoquiina' joona.

¹¹ Saa mei''n na luaa', t'icalcwe' n'omna natia na cwil'ana. Yache''n tyoluena ñ'oom ntjei''n na wi'na' nacjoo' Ty'oots'om na m'aa''n cañoom'luee nc'e na chona ntyje'ñee''n ndo' jee''n maquiina' joona.

¹² Jnda jo' juu ángel na jnda yom tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naa''a''n ts'om jndaa t'ma''n Eufates. Mana seicaa''na' jndaa'ñee''n, cha nntseicanaa''ñena' cwii nato ndyuaa'ñee''n na nncwinom nt'om nn'a''n. Na''ñee''n cwiluiindyé nn'a''n na cwitsa''ntjom ndyuaa jo ndo' na mandyowa ñe'quoom'.

¹³ Quia jo' nty'iaya ndyee espíritu na cwajndiindyé. Cwii jlui'nom naquii' ndyoo juu catsoomjndii, cwiiche''n jlui'nom 'ndyoo quioo'jndii tqeiee, ndo' cwiiche''n jlui'nom 'ndyoo tsa''n na mañequiaa ñ'oom cantu. Matseijomna' espíritu'ñee''n cha'cwijom quioo' candaa.

¹⁴ Joo espíritu'ñee''n cwiluiindyena na''jndii. Jndye nom 'naa''n cwil'ana na xocandaa nnts'aa na cwe' ts'a''n. Cwi'oontyjaa'na nn'a''n na cwitsa''ntjom cha'waati tsjoomnancue, na nla'tjomna na''ñee''n na nl'ana tia' nacjoo' Ty'oots'om, nque''n na matseixma''ñ'ee''n cha'tso nom najnda, jnda tqeue''n xuee na nncuaa tia'.

¹⁵ Matso nquii Jesucristo: "Que''yo' cwenta, majndeiito manncuaacaño''ya 'o cha'na quich'ee tsa''canch'ue. Jee''n neii''n juu ts'a''n na m'aa''c'eeñe xje''ñee''n na cwee liaa', ee xocalui'jnaa''ñ'e''n na ñecasei'ñ'e''n."

¹⁶ Quia jo' ndyee na''jndii'ñee''n jla'tjomna cha'tso nn'a''n na cwitsa''ntjom cwii joo yuu na jndyu Armagedón ñequio ñ'oom hebreo. Jo' jo' nl'ana tia' nacjoo' Ty'oots'om.

17 Jnda jo' juu ángel na jnda ntquiee' tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naa'n'a' nacjoo' jndye. Ndo' naquii'che' wats'om cañoom'luee teic'uaa jndyee' nque' na wacatyee' tio 'naa'n'a'. Tsoom:

—Cha'tso jnda tuii.

18 Quia jo' teitquioo' chom ntsuee, jndei' teic'uaa, ndo' jee' tyola'xuaa ntsuee. Jndei' tyots'eii. Cantyjati na m'a' nn'a' tsjoomnancue, tijoom ñes'eii cha'na s'eii luaa'.

19 Seityuii'ñ'e'na' tsjoom t'ma' Babilonia, ndo' sei'ndaa'na' jndye njoom cha'waa tsjoomnancue. Ee Ty'oots'om ticatsuu' ts'oom nn'a' na la'xma' cwentaa' tsjoom t'ma' Babilonia na nnjoom cantyja na ñel'ana. S'aa' na jndei'na' cweñ'e'na na ñjom waso 'naa'n'a' na jee' matseiw'ee' joona.

20 Quia jo' macandā tsuu cha'tso ndyuaaxe'ncwe, ndo' mei' cwii sjo tatquioo'.

21 Tquiaa tsaa' t'ma' cjoo nn'a' na jna'na' tsjo'luee. Jaa'na' cha'na wen'aa' kilos na cwiina'. Ndo' jnaa' jo' tyolue nn'a' ñ'oom wi' na ntjei' nacjoo' Ty'oots'om.

17

Na maco'wi'na' sculjaa'

1 Quia jo' cwii na ntquiee' ángeles'ñee' na tyolei'cho ntquiee' watso, tyje'cañoom ja. Tsoom noq'':

—Candyo' luaa ndo' m'moo'ya njom' na nntu'xe'ndye nn'a' tsjoom t'ma'ñee' na wacatyee'na' cjoo' jndye ndaa. Juu tsjoom'ñee' matseijomna' cha'cwijom cwii sculjaa'.

2 Cha'na cwila'ntjei'ndye nn'a' na cwe' luaa' m'a' ñ'e' sculjaa', maluaa' cwil'a nn'a' na cwitsa'ntjom tsjoomnancue, na cwilajomndye cantyja 'naa' tsjoom t'ma'ñee'. Ee cwiloontyjonā cha'tso nnom jna' na cwinty'iaana na cwiluii' tsjoom'ñee'. Ndo' jndye nn'a' na cwina' cha'waa tsjoomnancue, cha'cwijom cwindyeena cantyja 'naa' winom na matseixma' tsjoom'ñee'. Juu na cwila'jomndyeyñ'e'na na matseixma'na', matseijomna' cha'cwijom na matseijomñe' ts'a' ñequio sculjaa'.

3 Quia jo' tco'na' noq' cwii na t'mo' Espiritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñee' ja cwii joo yuu na tjaa'na' nn'a' c'oom. Jo' jo' nty'iaya cwii yuscu na wa'ljoo nacjoo' quioo'jndii na weeñe. Cha'waañeyo' teiljei' ñ'oom ntjei' na matseijomna'na' Ty'oots'om. Ndo' niom ntquiee' xque'yo' ndo' nqui ndei'jndyee'yo'.

4 Cwee yuscu'ñee' liaa colo catsioo' ñ'e' colo wee, ndo' tycwi'ñe' ñequio s'omcaja', ñequio jndye nnom ljo' ñ'e' ta' na jee' jnda. Ndi' waso na tuii ñ'e' s'omcaja' ts'oq'. Waso'ñee' too'che' ñjom na cwajndii na matseijomna' natia na mach'ee' na matseijomni' nn'a'.

5 Ndo' staa' teiljei' ñ'oom na cwe' tjañoom' na matseicajjndyuna' jom. Matsona': "Luaañe tseixma' tsjoom t'ma' Babilonia. Cwiluii'ñe' tsondyee lculjaa', ndo' x'ee cha'tso na cwajndii na cwiluii' tsjoomnancue."

6 Ndo' nty'iaya yuscu'ñee', cha'cwijom na cañe' na jee' nei'ñe' matseicwje' nn'a' na cwiluii'ndye cwentaa' Ty'oots'om, na tyotjei'yuu'ndye cantyja 'naa' Jesús. Quia na nty'iaya jom jee' seitsa'na' ja.

7 Saā matso ángel'ñee' noq'':

—¿Chiuu na jee' m'aa' ts'om'? Ja m'moo'ya njom' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naa' yuscum'aa', ndo' cantyja 'naa' quioo'jndii tquiee na chuu jom luaa', na niom ntquiee' xque' ndo' nqui ndei'jndyee'.

8 Juu quioo'jndii'ñee' na jnda tco'na' na nty'ia' ñetando'yo' ndo' je' tacwando'yo' saā quia nlui'nda'yo' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda chii nncju' Ty'oots'om juuyo' yuu na nntsuuñeyo'. Cantyjati na tuii tsjoomnancue

maxjeⁿ waa cwii libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Saa nquiee nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tyoowiljeii quieena nacjoo' libro'ñeeⁿ, jeeⁿ nntseitsaⁿna' joona quia na nnty'iaannda'na quioo'jndii'ñeeⁿ. Ee teiyo ñet'oomyo' ndo' je' tac'oomñeyo' saa quia nncwje'nnda'yo'.

⁹ 'Ts'aⁿ na jndo' ts'om maca'na' na catsei'noo'ño' ñ'loomwaa: Ntquiee' xqueⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ cwit'mooⁿna' ntquiee' ta yuu na wacatyeeⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹⁰ Ndo' mati joo ntquiee' xqueⁿyo' cwit'mooⁿna' ntquiee' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. 'Omndye joona jnda tja, ndo' cwii joona mam'aaⁿ ts'iaaⁿ je', ndo' cwii quia nnc'oom. Saa quia na nncwjeeⁿeⁿ matsona' na tijndye xuee nnc'oom.

¹¹ Ndo' quioo'jndii'ñeeⁿ na ñetando' ndo' je' tacwando', juuyo' cwiluiiñeyo' cwiicheⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom na jnda ñeeⁿ ndo' matseix'iaa'ñe ñequio ntquiee' naⁿñeeⁿ. Saa xeⁿ jnda nncju' Ty'oots'om jom yuu na cwitsuundye nn'aⁿ.

¹² 'Ndo' nqui ndei'jndye na tco'na' na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿyo' cwit'mooⁿna' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'ma'ndye saa tyoona'na' na nntsa'ntjomna. Quia nnto'ñoomna na nntsa'ntjomna cwe' cwii taⁿndyo ñequio juu quioo'jndii'.

¹³ Naⁿm'aⁿ ñe'cwii ñ'oom joona, ndo' cantyjati najnda na la'xmaⁿna ñequio na cwitsa'ntjomna ññe'quiiana jo' nnom quioo'jndii'ñeeⁿ.

¹⁴ Nqui naⁿñeeⁿ nl'ana tia' nacjoo' Catsmaⁿ, saa jom nnaⁿñê ñ'eⁿndye joona ee cwiluiiñê Ta jo ndaa cha'tso nn'a na cwiluiitquiendye ndo' na cwiluiiñê na matsa'ntjom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na t'maⁿTy'oots'om, joona nla'jomndyena ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ, ee cwiluiindyena nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaⁿaⁿ ndo' cwila'candaⁿndyena jo nnoom.

¹⁵ Quia jo' tsoti ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Ndaa na tco'na' na nty'ia' na cwitjom yuu na wacatyeeⁿ sculjaa'ñeeⁿ, jo' jo' ma'moⁿna' nn'aⁿ na jndyendye na jnaⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' ticwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii' ñ'oom na cwila'nei'na.

¹⁶ Ndo' joo nqui ndei'jndye na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿ quioo'jndii na cwit'mooⁿna' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'ma'ndye, nncue'ntyjo na joona nnc'omna na jndooⁿ sculjaa'ñeeⁿ. Nla'tyuii'na jom ndo' cha'cwijom nl'ana na nljoo'ñê na ñecasei'ñê. Nntquiina seiiⁿeⁿ ndo' nla'cona jom ñ'eⁿ chom.

¹⁷ Ee s'aa Ty'oots'om naquii' n'omna na cal'ana cantyja na seijndaa'ñê hasta nntseicandaⁿñeñ'eⁿna' ñ'oom na tque'tyeeⁿ. Jo' chii nnc'omna na ñecwii ñ'oom joona ndo' ññe'quiiana najndei na la'xmaⁿna nnom quioo'jndii.

¹⁸ Ndo' juu sculjaa'ñeeⁿ na tco'na' na nty'ia' ma'moⁿna' tsjoom t'maⁿñeeⁿ na maqueⁿna' xjeⁿ cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyeye tsjoomnancue.

18

Na tyuii' tsjoom Babilonia

¹ Quia jnda teinom na tuui na luaa', nty'iaya cwiicheⁿ ángel na jnaⁿ cañoom'luee na jndyocue. Jeeⁿ t'maⁿ najndei tseixmaaⁿ ndo' juu na caxueeñê seixueeñena' cha'waa tsjoomnancue.

² Ndo' teic'uaa jndei seixuaⁿ, tsoom:

—Jnda tyuii', jnda tyuii' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tsjoom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' waa naⁿjndii ñequio yuu cwic'eeⁿ cha'tso espíritu na cwajndiindyeye. Ndo' tseixmaⁿna' yuu cwentaⁿ ticwii cwii nnom cantsaa na cwajndiindyeye ndo' ts'iaaⁿndye.

3 Ee cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue jnda jla'ntjeiⁿndyena cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwicandyena mach'ee sculjaa' na matseijnooⁿoⁿ n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiiⁿmaⁿndye na cwitsa'ntjom tsjoomnancue jnda jla'ndaⁿndye cheⁿnquiee cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwe' m'aⁿyana ñ'eⁿ sculjaa'. Ndo' nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoomnancue na cwila'jnda ndo' cwindaa teityandyena nc'e nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'tso na queeⁿ n'omna, tical'ana xjeⁿ na jla'catsuuna s'om 'naaⁿna.

4 Jnda jo' jndiia cwiiⁿcheⁿ ndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—'O nn'aⁿya na la'xmaⁿyo' cwentaya, calui'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha tints'aana' na mati 'o nla'jomndyo' jnaaⁿna, ndo' jo' jo' nntjom'yo' nawi' t'maⁿ na nntjoomna.

5 Ee jnda teicanto' jnaaⁿna hasta cañoom'lueecheⁿ ndo' Ty'oqots'om ñjom ts'oom natia na la'xmaⁿna.

6 Jo' chii cal'a'yo' nawi' ñ'eⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñel'a jona ñequio nt'omcheⁿ. We ndii' nnjom nl'a'yo' cha'cwijom cwila'c'u'yo' jona 'na' na ñjom waso, jo' jo' nawi' na nntjoomna, cha'xjeⁿ na l'a jona ñ'eⁿ nt'omcheⁿ. We ndii' najnda nawi'ñeeⁿ ñe'quia'yo' ndaana.

7 Cantyati na tyola't'maaⁿndye cheⁿnquiee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ndo' tical'ana xjeⁿ cantyja na ya tyom'aⁿna, malaa'ti' cal'a'yo' na nlquina' jona ndo' na cwajndii nntjoomna. Ee na jla'tiuuna naquii' n'omna: “Jaa m'aaⁿtyaaⁿya na cwitsa'ntjooⁿya. Tyoo'ndiina' jaa na nnc'oⁿoⁿya cha'na cwii yuscua na jnda ljoñe. Jaa xocatjooⁿya na nnc'oⁿoⁿya na cwityuaaya.”

8 Manc'e na luua' waa, jo' chii majndeito t'maⁿ nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Nncwje nn'aⁿ ndo' nnquioo jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseichjoo'na' n'om nn'aⁿ. Ndo' nlco tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ chom. Ee nquii Ty'oqots'om na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, t'maⁿ waa najndei na cwiluiiñê.

9 Ndo' nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyena na cwitsa'ntjom njoomnancue, t'aa'ndyena ñequio natia na tseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, na tical'ana xjeⁿ, jla'c'ona 'naaⁿna ñ'eⁿ natia na tyol'ana. Naⁿñeeⁿ nntyueena ndo' nla'xuaana quia na nnty'iaana na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

10 Tquia nncwintyjee'na na nquiaana nawi' t'maⁿ na cwitjoom nn'aⁿ. Nluena:

—Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ, juu tsjoom Babilonia na t'maⁿ cwiluiiñena'. Ee ñejomto tyee'cañoom na macowi'na' juuna'.

11 Mati nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa na cwila'jnda ndo' cwindaa nntyueena ndo' nntseichjoo'na' n'omna cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee tjaa 'ñeeⁿ cwii 'ndiina' na ñe'catseijndati 'naⁿ na cwindaaⁿna.

12 Jona cwilei'chona canchuu s'omcajaan, s'omxuee, ljo' na jeeⁿ jnda, ta' perlas, liaa lino na jeeⁿ ya, liaa seda, liaa colo catsioo' ñequio colo wee. Ndo' cwindaaⁿna cha'tso nnom n'oom na jeeⁿ cachina', ñ'eⁿ cha'tso 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ tsei'jndyee' elefante, ñ'eⁿ jndye 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ n'oom na jndati, ñ'eⁿ 'naⁿ na tuiina' s'omwee, ñ'eⁿ xjo hierro, ndo' ñ'eⁿ tsjo' mármol.

13 Mati cwilei'chona canchuu tscwaa canela, ñ'eⁿ jndye nnom 'naⁿ na cachi, ñ'eⁿ suu, ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra na cwiluii ndaaljaa', ñ'eⁿ cwiiⁿcheⁿ ntsuee' ts'oom na cwiluii nasei. Ndo' ñ'eⁿ canchuu winom, seitye, jndaⁿ tyoo' ya, ñ'eⁿ lqueeⁿ jndaⁿ tyoo'. Mati ntmaaⁿ catsondye, ñ'eⁿ canmaⁿ, ntmaaⁿ catso, ñ'eⁿ tornom na cwicantyjandyeyo', ndo' ñ'eⁿ jndye nn'aⁿ na cwiiwil'uandyena na candye'ntjomtyeⁿ, na juu ts'iaaⁿñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwiiwil'ua añaⁿna.

14 Ndo' nlue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ:

—Cha'tso 'naⁿ na tyolaqueeⁿ n'om'yo', jnda ntycwii cantyja 'naaⁿna'. Ndo' cha'tsoti 'naⁿ na yati na quit'maⁿ n'om'yo' ñequio cha'tso na neiⁿncu

nquiu'yo', jndá tsuundyo' cantyja 'naa'na'. Tajom nnts'aannda'na' cha'xje' na ñet'om'yo'.

15 Ndo' joo nn'a' na cwila'jnda ndo' cwindaa, cantyja 'naa' nmei' jnda teityandyena. Tquia nncwi'ntyjee'na na mati joona nquiaana nawi' t'ma' na nntjoom nn'a'. Nntyueena ndo' nla'xuaana na matseichjoo'na' n'omna.

16 Nluena:

–Wi', wi' matjom tsjoom t'ma'. Ee tsjoom'ñee' tyocwee' nn'a' liaa lino na yati, ñequio liaa colo catsioo', liaa colo wee. Tyola'tycwi'ndyena s'om caja', ta' ljo' na jee' jnda, ndo' ta' perlas.

17 Saa ñejomto mana ntycwii cantyja na tyandyena na'ñee'.

Ndo' cha'tso nn'a' na cwilei'cho l'aandaa, ñequio nn'a' na cwi'ooñjomndye joona', ñequio na'ntjom na cwil'a ts'iaa' naquii' l'aandaa, ñequio cha'tsondye nn'a' na cwita'ntjom cantyja 'naa' joona', tquia tyomei'ntyjee' na'ñee'.

18 Yoche' na nty'iaana ndioom na cwico tsjoom'ñee', tyola'xuaana, tyoluena:

–Tijoom ñetuaa cwii tsjoom na jee' tyañe cha'na tsjoomwaa'.

19 Tyotioona ts'o'jndaa nque'na, tyotyueena na chjoo' n'omna. Tyola'xuaana, tyoluena:

–Wi', wi' matjom juu tsjoom t'ma'. Cha'tsondyo' jaa na cwita'ntjoo'ya ñequio l'aandaa, juu na tyañe tsjoom'ñee' seityana' jaa. Saa ñejomto tyuui'ñ'e'na'.

20 'O na m'a'yo' cañoom'luee, c'om'yo' na nei'yo' cantyja 'naa' tsjoom'ñee'. Ndo' mati 'o nn'a' na tque'lju' Ty'o'ots'om n'om'yo', ñequio 'o apóstoles ñequio 'o profetas, je' je' c'om'yo' na nei'yo'. Ee na jnda tiomndyena s'aa Ty'o'ots'om na tyota'wi'na 'o.

21 Jndá jo' nty'iaa cwii ángel na jee' jndei, seiwee' cwii tsjo' t'ma' cha'cwijom tsjo'suu na cwitua. Tjoom'm juuna' ts'om ndaaluee. Tsoom:

–Maluaa' matseijomna' na cwityuui' tsjoom t'ma' Babilonia. Tajom nleitquioo'ndda'na'.

22 Ndo' naquii' tsjoom'ñee' tajom nndiinnda' ts'a' na c'uaa cwitjoo' música, cha'na arpa, tsmaa', ntu. Mati tajom nleitquioo'ñennda' cwii ts'a' na sei'naa'ya cwii nnom ts'iaa', mei' tajom nleic'uaannda' na nntua ñ'e' tsjo'molinom.

23 Naquii' tsjoom'ñee' tajom nleixueennda' chom lámpara. Ndo' tajom nleic'uaannda' na cwiwit'maa' na macoco ts'a'. Nn'a' tsjoom'ñee' na tyola'jnda ndo' tyondaa ñet'oomna' na tyoluii't'ma'ndyeta'na quii'ntaa' cha'tso nn'a' tsjoomnancue. Ndo' ts'iaa' calua' na l'a nn'a' tsjoom'ñee', tquiu'nn'a'na' nn'a' cha'waa tsjoomnancue.

24 Ndo' seicanoo'na' na nn'a' tsjoom'ñee' jla'cweena profetas ñequio nn'a' na jnda tque'ljoom'm n'om. Mati waa jnaa'na na tcwe' nioom cha'tso nn'a' tsjoomnancue na jnda tja' nc'e na cwila'yu'.

19

1 Jnda teinom na nmeii', jndiia na teic'uaa jndyee cwii tmaa' nn'a' na jndyendye na m'a' cañoom'luee. Cwiluena:

Aleluya. Nquii Ty'o'ots'om cwentaaya tseixmaa' na cwilui'n'maa'ndyo. Maty'iomna' na calawa'andyaya jom, ee nque' tseixmaa' najnei'.

2 Macu'xee' nn'a' cha'xje' na maty'iomana' ndo' ñequio ñ'oom na mayuu'. Ee jnda tu'xee' juu sculjaa' na jndye ñ'oom niom cantyja 'naa', tsa' na sei'ndaa' nn'a' tsjoomnancue na cwe' tyom'a'yana ñ'e'ñe. Ee jnaa' juu na tja' nn'a' cwentaa' Ty'o'ots'om na tyondye'ntjom nnoom, jo' chii s'aa' na tiomñe tsa'ñee'.

³ Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' jluena:

—Aleluya. Ticantycwii na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

⁴ Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluitquiendye ñequio joo ñequiee naⁿ na ta'ndo', ty'eta'nguiona nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Ty-ola't'maaⁿndyena jom, tyoluena:

—Aleluya. Amén.

⁵ Quia jo' teic'uaa cwii jndye nacañoom' tio, tso:

Cha'tsondyo' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'oqots'oomya, cala't'maaⁿndyo' jom.

'O nn'aⁿ na cwicatyue'yo' jom, meiiⁿ na cje cwil'a'yo', meiiⁿ na t'maⁿ cwilui-
indyo',
cala't'maaⁿndyo' jom.

Na nncoco juu na cwiluiñe Catsmaⁿ

⁶ Quia jo' jndiia na teic'uaa cha'cwijom na cwila'neiⁿ jndyendye nn'aⁿ, cha'cwijom na c'uaa 'ndyoo jndaa, ndo' cha'cwijom na jndeiⁿ cwila'xuaa ntsuee. Tyoluena:

Aleluya. Nquii Ta Ty'oqots'om cwentaaya, cha'tso nnom najndeiⁿ matseix-
maaⁿ,
m'aaⁿ na matsa'ntjoom.

⁷ C'oq'ya na neiⁿ'ya. Cats'aana' na t'maⁿ na neiⁿ' n'oq'ya, ndo' calawaandyaya jom.

Ee jndaⁿ tue'ntyjo na manncoco nquii Catsmaⁿ.

Ndo' tsaⁿ na nluuiñe scoom'm mam'aa'c'eeñe.

⁸ Macwee liaa lino na jeeⁿ ya na jndaⁿ jndaa', caxueena' ndo' lju'na'.

Juuna' tseixma'na' cha'tso nnom ts'iaaⁿ na maty'iomyana' na ñel'a nn'aⁿ na tqueⁿ Ty'oqots'om na lju' n'om.

⁹ Quia jo' tso ángel'noqⁿ:

—Luua catseiljei': "Jeeⁿ neiⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ Ty'oqots'om na cala'jomndye nantquie na macoco juu Catsmaⁿ."

Jndaⁿ chii tsoom noqⁿ:

—Ñ'oommeiⁿ la'xma'na' ñ'oom na mayuu' na matseineiⁿ nquii Ty'oqots'om.

¹⁰ Quia jo' tcoq'a xtya jo nc'ee ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyo jom. Saaⁿ tsoom noqⁿ:

—Tintsa' na luua' ee tjom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'oqots'om ñ'eⁿndyu' ñequio nquiee nc'ia' na cwiljoo'ndyetyeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya na t'moⁿ Jesús. Macandaⁿ nquii Ty'oqots'om catseit'maaⁿndyu'.

Ee ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús, ljo'yu la'xma'na' ñequio ñ'oom' Ty'oqots'om na tyoñequia profetas.

Ts'aⁿ na ljo caso canchii'

¹¹ Quia jo' nty'iaya na wanaaⁿ cañoom'luee. Teitquioo'ñe cwii caso canchii' ndo' nqueⁿ na ljoom juuyo' matseicajndyuna' jom tsaⁿ na ñe'cwii na mach'eeⁿ ndo' na mayom'm. Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' mach'eeⁿ tia' nacjoo nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm.

¹² N'omnnoom matseijomna' cha'cwijom ntsaachom ndo' jndye corona ñjom xqueeⁿ. Waa xueⁿeⁿ na teiljeiina' nacjoom'm na macandaⁿ nqueⁿ ntyjeeⁿ, tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ caljeii.

¹³ Cweⁿ cwii liaatco na teicoo'ñ'eⁿna' niom'. Ndo' xueⁿeⁿ na nquiu nn'aⁿ, jo' jo' Ñ'oom' Ty'oqots'om.

14 Ndo' joo na cwiluiindyẽ sondaro cañoom'luee, ty'entyjona naxeeⁿ na ntyjondyena catso canchii'. Cwee'na liaa canchii' na lju'na' na tuiina' ñ'eⁿ lino na jeeⁿ ya.

15 Quii' ñom ndii' cwii xjo na jeeⁿ taã. Juuna' ma'moⁿna' na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' juu na nntsã'ntjoom t'maⁿ nlco'wi'na' jooa. Cha'xjeⁿ cwinchjee nn'aⁿ tauva na nluii' ndaa'na', maluaa' matseijomna' na nnts'aaⁿ joo nn'aⁿ na tiñe'quiandyẽ cantyja 'naaⁿa'. Ee nquii Ty'oots'om na matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso ñnom najnda, cantyjati na matseiw'eeⁿ, maluaa' nnts'aaⁿ na nlco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

16 Cjoo' liaⁿaⁿ ndo' cjoo' tcweeⁿeⁿ jnda teiljeii xueⁿeⁿ na matsona': "Ja cwiluiindyõ na matsa'ntjõⁿya cha'tsondyẽ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ja t'maⁿ cwiluiindyõ jo ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyẽ."

17 Jnda chii nty'iaya cwii ángel na meintyjee' naquii' ñe'quioom'. Jndei matseixuaⁿ na maqueⁿeⁿ cha'tso cantsaa na ma'tyja tsjo'luee. Matsoom:

—Quio'yo' cala'jomndyõ' nantquie t'maⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

18 Quio'yo' na nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ cwila'xmaⁿ, nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, nn'aⁿ na cwiluiindyẽ sondaro, sei'ts'o 'naaⁿ catso, mandañ'eeⁿ nn'aⁿ na ñentyjondyẽ jooyo'. Jndyendyẽ nn'aⁿ nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿna, mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwindyẽ'ntjomtyeⁿ ndo' nn'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cje m'aⁿ, ndo' nn'aⁿ na jnda tquiendyẽ.

19 Ndo' nty'iaya juu quioo'jndii tquee ñequio cha'tso nn'aⁿna cwilui-itquiendyẽ na cwitsa'ntjom tsjoomnancue ñequio sondaro 'naaⁿna. Tjomndyena na nl'ana tia' nacjoo' nqueⁿ na lloom caso canchii' ndo' nacjoo sondaro 'naaⁿa'.

20 Ndo' nqueⁿ na lloom caso canchii' ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ jnaⁿndyena tia'ñeeⁿ. T'uena quioo'jndii tquee ñequio quioo'jndii na jnda we. Juu tsaⁿ na jnda we jo', tyoñequiaa ñ'oom cantu, tyoch'ee 'naaⁿ t'maⁿ cantyja najndei quioo'jndii tquee. Tyonquiu'nn'aⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'tso nn'aⁿ na tquiandyẽ na tyocañoom ljeii 'naaⁿ quioo'ñeeⁿ lueena oo cantaana, ndo' tyola't'maaⁿndyena na jlui'tsjaaⁿñe juuyo'. Quia jo' nqueⁿ na lloom caso canchii' tjoom'm wendyẽ naⁿñeeⁿ na tando' naquii' ndaaluee chom yuu na cwico ljo' supra.

21 Ndo' cha'tsondyẽ sondaro 'naaⁿ naⁿñeeⁿ na cwi'ndiina' tjana. Ee nqueⁿ na lloom caso canchii', seicwjeⁿ jooa ñ'eⁿ xjo na macalui'nom quii' 'ñom. Ndo' cha'tso cantsaa tcwa'caxii'ndyeyo' sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

20

Cwii mei'ndyũ

1 Jnda chii nty'iaya cwii ángel na jnaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ. Ñ'oom ts'ow'aa na nnaaⁿ yuu na ticantycwii na njoom ndo' ñ'oom ts'uaaxjo ta.

2 T'ueeⁿ catsoomjndii, juu catsuu tquee na maxjeⁿ teiyõ m'aaⁿ, juu na cwiluiiñe tsaⁿjndii ndo' Satanás. Seityeeⁿ juu na cwiljoo'ñetyeⁿ cwii mei'ndyũ.

3 Ndo' tjoom'm tsaⁿñeeⁿ naquii' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda jo' seicoom'm ndo' tuaa teincuu' na nnaaⁿ jo' jo', cha tacalui' tsaⁿñeeⁿ na ññequiu'nn'aⁿtyeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Quia jnda jndaã' cwii mei'ndyũ'ñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na nnaⁿñeyaaⁿ cwe' tiyo.

4 Jnda chii nty'iaya jndyẽ ndio na meindyuaandyẽ nn'aⁿ na jnda to'ñoom ts'iaaⁿ na nntu'xeⁿna nn'aⁿ. Ndo' mati nty'iaya añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda jnoⁿ cantyõ' cwe' nc'e na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesús, ndo' na tyoñe'quiiana ñ'oom' Ty'oots'om. Naⁿñeeⁿ tícala't'maaⁿndyena quioo'jndii,

meiⁿ juu na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Tĩnquiandyena na nluui ljeii 'naaⁿ'yo' can-
taana meiⁿ lueena. Naⁿ'ñeeⁿ nty'iaya na tando'nnda'na na jnda tjana ndo'
sa'ntjomna ñequio Cristo cwii meiⁿ ndyu.

⁵ Jo' luaa' najndyee na cwitando'xco nn'aⁿ. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tja,
ticatando'nnda'na hasta quia jnda jnda' cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ.

⁶ Matio'naa'ñe Ty'oots'om joo nn'aⁿ na cwila'jomndye na cwitando'nnda'
najndyee, ee cwiluiindyena na lju' n'omna. Juu na nncwje nn'aⁿ na
jnda we, xocat'uiina' jooa ee tjaa najndeiⁿ na matseixma'na' ñeⁿndyena.
Nla'xma'na ntyee cwentaa' Ty'oots'om ndo' Cristo. Ndo' nntsa'ntjomna
ñ'eⁿñe cwii meiⁿ ndyu.

⁷ Quia na jnda jnda' cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ, nndyaañe Satanás yuu na
chu'tyeⁿñe

⁸ cha nluueⁿeⁿ na nncjaanquiu'nn'aaⁿ Gog ñ'eⁿ Magog, jo' jo' nn'aⁿ na m'aⁿ
cha'waa tsjoomnancue. Ndo' nntseitjoom sondaro 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ na nl'ana
tia'. Indyenyena hasta matseijomna' cha'na jndye tei' 'ndyoo ndaaluee.

⁹ Ndo' nty'iaya na jnaⁿ na cha'waa tsjoomnancue. Ty'etcuundyena
cha'waa ndyuuaa ndo' tjaa'ndyena tsei juu tsjoom na jeeⁿ candya' ts'om
Ty'oots'om, yuu na cwic'eeⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ na lju' n'om. Saa seiquiom
chom nacjoo sondaro'ñeeⁿ, seicoñ'eⁿna' jooa.

¹⁰ Ndo' juu tsa'ndii na tquiu'nn'aⁿ jooa, tju'na' jom naquii' ndaaluee-
chom yuu na cwico ljo' sufrã. Jo' jo' m'aaⁿ quioo'ndii tqiuee ñequio ts'aⁿ na
tyoñequiaa ñ'oom cantu. Naxuee natsjom ticantycwii na maco'wi'na' jooa
jo' jo'.

Cwitu'xeⁿndye nn'aⁿ mach'ee Ty'oots'om

¹¹ Jnda jo' nty'iaya cwii tio canchii' na jeeⁿ t'ma'na' ndo' nty'iaya nquii
Ty'oots'om na wacatyeeⁿ nacjoo' juuna'. Tsjoomnancue ñ'eⁿ tsjo'luee jnda
tsuuñ'eⁿna' jo nnoom.

¹² Mati tco'na' nooⁿ na nty'iaya l'oo, joo nn'aⁿ na tyoluiit'maⁿndye
ñequio nn'aⁿ na tjaa ljo' tyola'xmaⁿ. Meintyjee' naⁿ'ñeeⁿ jo nnom tio can-
chii'ñeeⁿ. Jnda chii sein'meiⁿ' Ty'oots'om cha'tso libro na chona' ljeii na
matseicanooⁿ'na' cantyjati na ñel'a l'oo'ñeeⁿ. Cantyja 'naaⁿ joo ñ'oom'ñeeⁿ
tu'xeⁿndyena. Ndo' mati waa cwiiⁿcheⁿ libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na
la'xmaⁿ na cwita'ndo', jnda sein'meiⁿ'eⁿ.

¹³ Ndo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na tja naquii' ndaaluee, jndyaandyena jo' jo'.
Ndo' añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na m'aⁿ yuu na meindoo' l'oo, jndyaandyena
jo' jo'. Quia jo' cha'tsondey naⁿ'ñeeⁿ tu'xeeⁿ jooa cantyjati na jnda ñel'ana.

¹⁴ Xjeⁿ'ñeeⁿ juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ ndo' ñequio tsjoom l'oo,
tjoom'm jooa' ndaaluee chom. Juu ndaaluee chom tseixma'na' na jnda we
na cwiwje nn'aⁿ.

¹⁵ Ndo' 'ñeeⁿ juu na tícwiljeii xuee' nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na
la'xmaⁿ na cwita'ndo', tsaⁿ'ñeeⁿ tjoom'm juu naquii' ndaaluee chom. Luaa'
waa na tco'na' nooⁿya.

21

Tsjoluee xco ñequio tsjoomnancue xco

¹ Quia jo' nty'ianooⁿ tsjoluee xco ñequio tsjoomnancue xco. Ee jnda
ntycwii cantyja 'naaⁿ' tsjoluee najndyee ñequio tsjoomnancue najndyee.
Ndo' tatjaa'na' ndaaluee cwii cuaa.

² Ndo' nty'iaya tsjoom Jerusalén xco, tsjoom na lju' cwiluiiñe. Jna'na'
cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'oots'om, tycwi'na' cha'cwijom cwii yuscundyua na
manncoco ñ'eⁿ saa'.

³ Quia jo' jndiia na jndei teic'uaa matseineiⁿ ángel cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'oqots'om, mats'o:

—Je' mam'aaⁿ Ty'oqots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ. Jnda ljoo'ñetyeeⁿ ñ'eⁿndyena ee maqueeⁿ joona na nn'aaⁿaⁿ. Nqueⁿ nnc'oomñê ñ'eⁿndyena ndo' nntseix-maaⁿ Ty'oqots'om cwentaana.

⁴ Ticwii cwii ndaandaana nncuee'ñê. Taxocwjena jo' jo'. Taxoc'omna na chjoo' n'omna, meiⁿ taxocatyueena, meiⁿ na taxoquiiitina' joona. Ee jnda teinom cantyja na ñetjoomna najndyee.

⁵ Quia jo' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio, tsoom:

—Queⁿ cwenta, mats'aa na caluixco cha'tso.

Mati tsoom ñooⁿ:

—Luaa catseiljei' ee ñ'oommeiiⁿ, ñ'oom na mayuu' joona'. Nndaq nty-jaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'.

⁶ Ndo' tsoticheⁿ ñooⁿ:

—Jnda jndaq' cha'tso. Ja m'aaⁿya cwii tjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'ooⁿya quia na jnda ntyue cha'tso. Cwiluiindyö x'e cha'tso ndo' mati ntyjii xiiu cwintycwiina'. Juu ts'aⁿ na ñe'c'uu ndaa, ja cwe' yuu ññequia ndaa xo' nc'uu, ndaa na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ.

⁷ Ñeeⁿ juu na jnda jna'ñe nacjoo' natia, cha'tso nayameiⁿ nnda'. Ndo' ja nluindyö Ty'oqots'om cwentaⁿaⁿ ndo' jom nluiniñê jndaaya.

⁸ Saaⁿ nn'aⁿ na cwiitjeii'ndye cantyja 'naⁿya ee na cwicyuena, ndo' nn'aⁿ na ticala'yui', ñequio nn'aⁿ na jnda jlui' cha'tso nnom natia l'a, nntiomna' joona naquii' ndaalueechom. Ndo' mati nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, nn'aⁿ na calua'ndye, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ñequio naⁿcantu, maxjeⁿ cha'tsondyena jnda teijnda' na nntiomna' joona naquii' ndaalueechom na cwico ljo' sufrã. Jo' jo' yuu na jnda we na cwiwje nn'aⁿ.

Tsjoom Jerusalén xco

⁹ Quia jo' tyjee'cañoom cwii na ntquiee'ndye ángeles na ñejleicho ntquiee' waso na too' ntquiee' nnom nawui' na macanda. Tqueeⁿ tsaⁿñeeⁿ ja, tsoom:

—Candyo' ndo' m'mooⁿya njom' yuscu na waa ñomcaa', juu nluiniñe scuu' nquii Catsmaⁿ.

¹⁰ Quia jo' tco'na' ñooⁿ na nty'iaya cantyja na t'moⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñeeⁿ ja yuu waa cwii sjo' t'maⁿ na ndye. Jo' jo' t'moⁿ ñooⁿ tsjoom t'maⁿ Jerusalén, tsjoom na lju' cwiluiñena'. Jna'na' cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'oqots'om, jndyocuenta'.

¹¹ Ñ'oomna' nacaxuee na tseixmaⁿ nquii Ty'oqots'om. Maco'na' lui' cha'cwijom cwii tsjo' na jeeⁿ ndya' jnda, cha'na tsjo' jaspe, ndo' xueena' cha'cwijom tsioo.

¹² Ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ meintyjee' tatiom t'maⁿ na jeeⁿ ndye. Niom canchoo'we ndyueel'a tatiom'ñeeⁿ, ndo' meintyjee' cwii cwii ángel na cwii cwii 'ndyoots'a. Mati ncuee canchoo'we ntmaaⁿ ntseinda Israel teiljeii cwii cwiina' nacjoo' cwii cwii 'ndyoots'a.

¹³ Ndyee ndyueel'a niom jo' ndo' na macalui' ñe'quioom', ndyee ndyuel'a niom jo' ndo' na m'aⁿ cancjuu ntquiee', ndo' jo' ndo' na m'aaⁿ caxjuu tsoom'naaⁿ, ndo' cantyja na majaacue ñe'quioom'.

¹⁴ Tuii tsiaⁿtsjo' tatiom tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ canchoo'we ljo' na jeeⁿ nt'maⁿ. Ndo' canchoo'we apóstoles, teiljeii xuee' cwii cwii joona nacjoo' cwii cwii tsjo'ñeeⁿ.

¹⁵ Nquii ángel na seineiⁿ ñ'eⁿndyö maleiñ'oom cwii ts'oomxjeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan'. Ñ'eⁿ juuna' nncwjeeⁿeⁿ xjeⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ñequio tatiom na meintyjee' ndiocheⁿ ndo' ñequio ndyueel'a tatiom'ñeeⁿ.

16 Juu tsjoom'ñeeⁿ ljo'yu xjeⁿ nquina', ñe'cwii xjeⁿ cantyja na tmeiⁿ'na' ndo' cantyja na tcona'. Quia jo' tjeiⁿ'eⁿ xjeⁿ cwii ntyjaa' tsjoom'ñeeⁿ ñequio ts'oomxjeⁿ 'naaⁿ'a'. Tue'ntyjo cha'na we meiⁿ waljoo' we siaⁿto kilomētros na tco juuna'. Ñe'cwii xjeⁿ cantyja na tcona' ñequio na tmeiⁿ'na' ñequio na ndyena'.

17 Mati tjeiⁿ'eⁿ xjeⁿ tatiom cwanti na ndyena'. Tue'ntyjo cha'na ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñequiee metros na ndyena'. Ndo' ts'oomxjeⁿ na teiⁿ'uee'ñe ángel matseijomna' cha'xjeⁿ na tco ts'oomxjeⁿ na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ.

18 Tatiom'ñeeⁿ tuiina' ñ'eⁿ ljo' jaspe, ndo' juu tsjoom tuiina' ñ'eⁿ s'omcajaan ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

19 Teichjoom tsiaⁿ'tsjo' tatiom tsjoom'ñeeⁿ ñequio cha'tso nnom ljo' na jnda. Tsjo' t'maⁿ najndyee, tsjo' cachuii' na jndyu jaspe, tsjo' na jnda we, na jndyu zafiro. Tsjo' na jnda ndyee, cachuii' na jndyu ágata. Tsjo' na jnda ñequiee, mati cachuii' na jndyu esmeralda.

20 Tsjo' t'maⁿ na jnda 'om, colo wee na caljei na jndyu ónice. Tsjo' na jnda yom, tsjo' wee na jndyu cornalina. Tsjo' na jnda ntquiee', cajaan'na' na jndyu crisólito. Tsjo' na jnda ñeeⁿ, cachuii'na' cha'na ndaaluee na jndyu berilo. Tsjo' na jnda ñjeeⁿ, colo tscó'ndaa na jndyu topacio. Tsjo' na jnda nqui, colo wii na jndyu crisoprasa. Tsjo' na jnda canchoo'cwii, colo tsá na jndyu jacinto. Ndo' tsjo' na jnda canchoo'we, colo catsioo' na jndyu amatista.

21 Canchoo'we ndyueel'a na niom tatiom, tuiina' ñ'eⁿ ta' perlas. Cwii cwii 'ndyoots'a tuiina' ñ'eⁿ cwii ta' perla t'maⁿ. Ndo' nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ tuiina' ñ'eⁿ s'omcajaan ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

22 Ndo' tjaa'na' wats'om nty'iaya tsjoom'ñeeⁿ, ee nquii Ta Ty'oots'om na tseixma'ñeeⁿ cha'tso nnom najnda, ñequio nquii Catsmaⁿ, joona cwilui-indyena wats'om cwentaa' tsjoom'ñeeⁿ.

23 Ndo' jo' jo' ticaⁿ'na' ñe'quioom', meiⁿ chi' na nla'xuee. Ee cantyja na caxueeñe Ty'oots'om ñequio juu Catsmaⁿ, jo' naxuee jo' jo'.

24 Nn'aⁿ njoomnancue na jnda jlui'n'maaⁿndye nnc'omna cantyja naxuee tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyeti tsjoomnancue, juu na matseit'maaⁿ'ñena' joona, nnc'oon'omna juuna' tsjoom'ñeeⁿ ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

25 Tsjoom'ñeeⁿ tjaa'naⁿ natsjom. Jo' chii ticatá' ndyueel'a tatiom ndiocheⁿ ee ñeⁿnquii'cheⁿ naxuee.

26 Nn'aⁿ njoomnancue nnc'oochona cha'tsoti na ya na la'xmaⁿna ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

27 Tsjoom'ñeeⁿ tijoom nncjaaquiee' meiⁿnquia na tilju', meiⁿ nn'aⁿ na cwajndii cwil'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ cantu. Macanda nnc'ooquie' nn'aⁿ na teijei ncuee nacjoo' libro cwentaa' juu Catsmaⁿ. Na'ñeeⁿ ticantycwii na cwita'ndo'na.

22

1-2 Jnda jo' t'moⁿ ángel'ñeeⁿ cwii jndaa na cwinaⁿ'na' x'lee tio na watyeeⁿ Ty'oots'om ñequio Catsmaⁿ. Macaana' xcwe ts'om nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndaa na cwinaaⁿ jo' jo' jeeⁿ xueena' cha'cwijom tsioo ndo' juuna' mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ. Mati we ntyja 'ndyoo jndaa meintyjee' n'oom na cwíñe'quia na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ntyja canchoo'we nnom ta' n'oom'ñeeⁿ, ndo' cwii nnom ta' cwiquiena' tincwii chi'. Mati tscóo n'oom'ñeeⁿ la'xmaⁿ'na' nasei na matsein'maⁿ'na' nn'aⁿ njoomnancue.

³ Meiⁿ cwii nnom nawi' na cwitjoom nn'aⁿ taxocanty'iaana jo' jo'. Macanda nquii Ty'oots'om nncwacatyeeⁿ tio 'naaⁿaⁿ jo' jo' ñequio Catsmaⁿ ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom nla't't'maaⁿndyena jom.

⁴ Nnty'iaandaana jom ndo' nñoom xueⁿeⁿ cantaana.

⁵ Taxocuaa natsjom ndo' taxocaⁿna' chom lámpara, meiⁿ ñe'quiom' ee nquii Ta Ty'oots'om cwiluiiñe naxuee ndaana. Ndo' ticantycwii na cwitsa'ntjomna.

Manndyoo' na nndyonnda' Jesucristo

⁶ Jnda jo' tso ángel'ñeeⁿ nõõⁿ:

—Cha'tso ñ'oommeiⁿ tjacantya na mayuu'na', jo chii nndaã ntyjaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'. Nquii Ta Ty'oots'om cwiluiiñe na matseijnõõⁿqⁿ n'om nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom'm. Jo' chii jnda jñoom ángel cwentaaⁿaⁿ na ca'mõⁿndaã nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnoom ljo' na mawaaxjeⁿ na nluui.

⁷ Matso Jesucristo:

—Queⁿyo' cwenta, matyuaa' nncua'cañõõⁿya na m'aⁿyo'.

Neiiⁿ ts'aⁿ na matseicandã ñ'oom na chuu librowaa cantya chiuu cwindyona'.

⁸ Ja Juan nty'iaya cha'tso nmeiⁿ ndo' jndiia cantya 'naaⁿna'. Ndo' quia na jnda nty'iaya ndo' jnda jndiia ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoõ'a xtya jo nnom ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyõ jom na t'mõõⁿ nmeiⁿ nõõⁿ.

⁹ Saa tsoom:

—Tinta' na luua', ee tjom na cwindya'ntjõõⁿya nnom Ty'oots'om ñ'eⁿndyu', ñequio nc'ia' na cwiñe'quia ñ'oom'm, ndo' ñequio joo nn'aⁿ na cwila'candã ñ'oom na chuu librowaañe. Macanda nquii Ty'oots'om catseit'maaⁿndyu'.

¹⁰ Mati tsoom nõõⁿ:

—Joo ñ'oom na chuu librowaa cantya chiuu cwindyona', tintseicu' joona' na ticandye nn'aⁿ ee nc'e na jnda teinndyoo' xjeⁿ na nntseicandãñena' joona'.

¹¹ Juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na ticaty'iomyana' cats'aato na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na tilju' matseitiuu, caljoo'ñeto na ljo'. Saa juu ts'aⁿ na matseijomñe ñequio na maty'iomyana', c'oomticheⁿ na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na jnda tque'lju' Ty'oots'om ts'om, caljoo'ñetyeⁿ cantya 'naaⁿaⁿ.

¹² Matso Jesucristo:

—Mayuu'cheⁿ matyuaa' nncua'cañõõⁿya. Nndyõñ'õⁿya naya na maty'iomna' na nnto'ñoom nn'aⁿ, ndo' ññequiaya jo' nnom cwii cwii ts'aⁿ cantyati na s'aa.

¹³ Ja m'aaⁿya cwitjõõcheⁿ na nluui cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'õõⁿya quia na jnda ntycwii cha'tso. Ja m'aaⁿya najndyee ndo' m'aaⁿya na macandã. Cwiluiindyõ x'ee cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwindycwiina'.

¹⁴ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwiitma'lju' naquii' n'omna ñequio nioom' Jesucristo. Ee joona wanaaⁿ na nncwinomna ndyueel'a na ñnc'ooquie'na quii' tsjoom Jerusalén xco. Ndo' nndaã nlquie'cañõõⁿna ts'oom na nntquiina tã na mañequiaana' na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁵ Saa naxeⁿ tatiom nnom tsjoom'ñeeⁿ cwiljoo'ndye nn'aⁿ na tilju' laxmaⁿ ñequio naⁿcalua', nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa, nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'na' na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na neiiⁿ cantu ndo' majo'to mach'ee.

16 —Nncō Jesús jnda jñōōⁿya ángel cwentaya na m'aⁿ'yo' na macwji'yuu'ñe cha'tso ñ'oommeiiⁿ ndaa' 'o, ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿ'aⁿ. Ja cwiluiindyō x'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿ David, ndo' tsjaaⁿ 'naaⁿ jom na jndyowicantyyoo'. Ja cwiluiindyō caxjuuncoo.

17 Nquii Espiritu Santo ñequio joo nn'aⁿ na cwiluiindyē scuu' Catsmaⁿ cwiluena:

—Ta Jesús, candyo'.

Ndo' 'ñeeⁿ juu na mandii na matsei'naaⁿ ts'aⁿ ñ'oommeiiⁿ, catso:

—Candyo', Ta Jesús.

Ndo' 'ñeeⁿ juu na ñe'c'uu ndaa, candyontyjaa' jom. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjaa' ts'om na nlui'n'maaⁿñe, candyoc'uu ndaa na cwe'yu na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ.

18 Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oommeiiⁿ cantyja chiuu cwindyona' na teiljeii tsonwaañe, ja Juan mañequiaya na caljeii tsaⁿ'ñeeⁿ na waa na teincuu'. Ee xeⁿ nntseicwaljoo' ts'aⁿ ñ'oom nacjoo' ñ'oommeiiⁿ, quia jo' nacjoom'm nntseicwaljoo' Ty'ōots'om cha'tso nawi' t'maⁿ na teiljeii naquii' librowaa.

19 Ndo' mati 'ñeeⁿ juu na nncwji' nt'om ñ'oom na teiljeii librowaa cantyja chiuu cwindyona', Ty'ōots'om nncwji' na wanaaⁿ na nlquii tsaⁿ'ñeeⁿ taa' ts'oom na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ndo' nnts'aaⁿ na ticwanaaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' tsjoom na lju' cwiluiiñena'. We ñ'oommeiⁿ matseineiⁿ librowaa chiuu la'xmaⁿ'na'.

20 Manquiti Jesús na macwji'yuu'ñe ñ'oommeiⁿ, matsoom:

—Mayuu'cheⁿ tyuaa' nncua'cañōōⁿya na m'aⁿ'yo'.

Ndo' jaa cwit'ōōya nnoom, cwil'uuya:

—Mayuu'. Candyo' 'u Ta Jesús.

21 Catio'naaⁿñe Ta Jesús cha'tsondyo' 'o na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿ'aⁿ.
Amén.